

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ

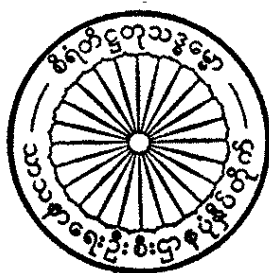
၏

အမှတ် (၃၆) ကျမ်းစာ

သမ္မောဟဝိနောဒနိဏာသာဠိကာ

တတိယတွဲ

[နောက်ပိုင်း၌ မူလဋီကာနှင့် ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိဿယပါသည်။]

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ ပြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာနပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၂၃

ကောဇာ ၁၃၄၁

ဒီဇင်ဘာ-၁၉၇၉

သမ္မေဗဟဝိနောဓနီအဋ္ဌကထာ ဘာသာဠိကာ

တတိယတွဲ

အသေးစိတ် မာတိကာ

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
ဈာနဝိဘင်း			
၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ အဖွင့်			၁
မာတိကာအဖွင့်			၁
နိဇ္ဈေသအဖွင့်			၅
ကလျာဏပုထုဇဉ်	...	...	၁၄
သာဓကေတိက္ခု			၁၆
သံဝုတော	..		၂၃
စာဇူကမ္ပတော	..		၃၀
မုဂ္ဂသုပ္ပတော			၃၉
မိတ္တသန္တဝ			၄၂
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်			၈၇
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်			၈၈
အပ္ပမညာဝိဘင်း			
၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယအဖွင့်			၉၃
အပ္ပမညာ		...	၉၃
ဩဓိဓသာမေတ္တာဖရဏနည်း			၉၄
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်			၁၀၁
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်	..		၁၀၁

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သိက္ခာပဒဝိဘင်း

၁-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်			၁၀၂
ကိစ္ဆပက္ခိတ္တာ			၁၀၃
ဂေါရူပသီလက			၁၀၇
၂-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်			၁၁၁

ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယအဖွင့်			၁၁၂
၁-သင်္ဂဟဝါရအဖွင့်			၁၁၂
နိရုတ္တိ			၁၁၅
ဝိသဒါ			၁၁၉
ပရိပုစ္ဆာ			၁၂၀
၂-သစ္စဝါရာဒိအဖွင့်			၁၂၃
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်			၁၂၅
ခေတ္တံ ဒဿေတုံ			၁၂၉
ဖလကာလေ			၁၃၀
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်			၁၃၁
သဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ			၁၃၃

ဉာဏဝိဘင်း

၁-ကေကမာတိကာဒိအဖွင့်			၁၃၄
ကေခေ			၁၃၄
ဉာဏဝတ္ထု			၁၃၄
ဆင်္ခယ်မျိုး			၁၃၈
နာရာယနသင်္ဘောတဗလ			၁၃၉
သဟနတော ဟနနတော			၁၄၂
ကမ္မသမာဒါနာ			၁၄၇

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဗျူဟာပရောပရီယတ္တိ	၁၄၉
၁-ကေနီဌေးသအဖွဲ့	၁၅၄
၂-ဒုကနီဌေးသ အဖွဲ့	၁၇၂
၃-တိကနီဌေးသအဖွဲ့	၁၇၄
၄-စတုက္ကနီဌေးသအဖွဲ့	၁၈၇
အန္တယေဉာဏ်	၁၉၃
ပရိယေဉာဏ်	၁၉၃
သမ္မုတိဉာဏ်	၁၉၄
၅-ပဉ္စကနီဌေးသအဖွဲ့	၂၀၀
၆-ဆက္ကနီဌေးသအဖွဲ့	၂၀၄
ယဒေတ္ထ	၂၀၄
၇-သတ္တကနီဌေးသအဖွဲ့	၂၀၅
ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်	၂၀၆
၈-အဋ္ဌကနီဌေးသအဖွဲ့	၂၀၈
၉-နဝကနီဌေးသအဖွဲ့	၂၀၉
၁၀-ဒသကနီဌေးသအဖွဲ့	၂၀၉
ပဌမဗလနီဌေးသအဖွဲ့	၂၀၉
ဥေယျ	၂၂၈
အနုစ္စရိယဘာဝတော	၂၄၃
ကမ္မသမဂီတာ	၂၄၈
ဒုတိယဗလနီဌေးသအဖွဲ့	၂၅၁
တတိယဗလနီဌေးသအဖွဲ့	၂၈၀
စတုတ္ထဗလနီဌေးသအဖွဲ့	၂၈၄
ပဉ္စမဗလနီဌေးသအဖွဲ့	၂၈၆
ဆဋ္ဌဗလနီဌေးသအဖွဲ့	၂၈၉
အနုလောမိကာခန္တီ....	၂၉၁
ဆဋ္ဌဗလဉာဏ်တော်....	၂၉၇

အကြောင်းအရာ				စာမျက်နှာ
သတ္တဗေဒလနိဒ္ဒေသအဖွင့်				၂၉၈
ပရိပန္နက				၂၉၉
အဋ္ဌဗေဒလနိဒ္ဒေသအဖွင့်				၃၀၂
နဝမဗေဒလနိဒ္ဒေသအဖွင့်				၃၀၂
ဒသမဗေဒလနိဒ္ဒေသအဖွင့်				၃၀၃
ဓုဒ္ဓကဝတ္ထုဝိသင်း				
၁-ကေကမာတိကာဒိအဖွင့်				၃၀၆
၁-ကေကနိဒ္ဒေသအဖွင့်				၃၀၇
ပဋိက္ခိပနေန				၃၄၃
ကောရဇိကကောရဇိကော				၃၄၇
ကုဟာယနာ				၃၄၉
ဒုက္ခေဋ္ဌိဇိဇ္ဈေ				၃၇၀
၂-ဒုကနိဒ္ဒေသအဖွင့်				၃၇၃
အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ				၃၈၁
၃-တိကနိဒ္ဒေသအဖွင့်				၃၈၂
အဋ္ဌသုအာဗာဓေသု...				၃၈၇
အနာဒရိယာကာရော				၃၉၃
မနသိကာရော				၃၉၆
၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသအဖွင့်				၃၉၇
အရိယဝံသ				၃၉၈
အသုဘေ သုဘ်, ဒုက္ခေ သုခံ				၄၀၁
၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသအဖွင့်				၄၀၄
ဝေတောခိလာ				၄၀၄
၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသအဖွင့်				၄၁၃
သင်္ဂဏိကာယ				၄၁၆
ဝေဒယတိ				၄၁၉

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၇-သတ္တကနိဋ္ဌေသအဖွင့်			၄၂၀
၈-အဋ္ဌကနိဋ္ဌေသအဖွင့်			၄၂၂
၉-နဝကနိဋ္ဌေသအဖွင့်			၄၂၇
၁၀-ဒသကနိဋ္ဌေသအဖွင့်			၄၃၁
တဏှာဝိစရိတနိဋ္ဌေသအဖွင့်			၄၃၁
ဒိဋ္ဌိဂတနိဋ္ဌေသအဖွင့်			၄၃၈

ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း

၁-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရအဖွင့်			၄၄၀
၂-ဥပ္ပတ္တာနုပ္ပတ္တိဝါရအဖွင့်			၄၄၁
၃-ပရိယာပန္နာပရိယာပန္နဝါရအဖွင့်			၄၄၂
၄-ဓမ္မဒဿနဝါရအဖွင့်			၄၄၂
၆-ဥပ္ပါဒကကမ္မအာယုပ္ပမာဏဝါရအဖွင့်			၄၄၃
၁-ဥပ္ပါဒကကမ္မ			၄၄၃
အဓိမတ္တိ			၄၄၄
၂-အာယုပ္ပမာဏ			၄၄၇
၇-အဘိညေယျာဒိဝါရအဖွင့်			၄၅၅
နိဂမနကထာ			၄၅၇

ဝိဓာန်မူလဋီကာနိဿယ

တတိယပိုင်း မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

	ချာနဝိဘင်း	
၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယအဖွင့်		၄၆၁
မာတိကာအဖွင့်		၄၆၁
နိဋ္ဌေသအဖွင့်		၄၆၃
ဓမ္မဝိနယ		၄၆၅
ဘိက္ခုကော ဘိက္ခုကော		၄၆၆
ဂုဏတောဝါဒ်ဘိက္ခု		၄၇၄
စိတ္တပရိသောဓန ဘာဝနာ		၄၇၅
ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ		၄၇၈
ဗာဟိယ		၄၈၀
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်		၄၉၂
၃-ပဉ္စပုစ္ဆကအဖွင့်		၄၉၃
	အပ္ပမညာဝိဘင်း	
၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယအဖွင့်		၄၉၅
၃-ပဉ္စပုစ္ဆကအဖွင့်		၄၉၇
	သိက္ခာပဒဝိဘင်း	
၁-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်		၄၉၈
ကပ္ပပထာဝေ		၄၉၈
ဥပကာရကတ္ထ သဘာဂတ္ထ		၄၉၉
၂-ပဉ္စပုစ္ဆကအဖွင့်		၅၀၂
	ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း	
၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ သင်္ဂဟဝါရဖွင့်		၅၀၃
ပရိဝုတ္တန္တိ		၅၀၇

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ကုသလကိရိယ။ ပေ။ ဝုတ္တံ	၅၀၉
သစ္စဝါရာဒိအဖွင့်	၅၁၁
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၅၁၂
ဝိပါကဿ ပန	၅၁၃
ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ	၅၁၄
၃-ပဉ္စပုစ္ဆကအဖွင့်	၅၁၆

ဉာဏဝိဘင်း

၁-ကေကမာတိကာဒိအဖွင့်	၅၂၀
ယာဏာ က	၅၂၀
အတ္တဇာပိကာ	၅၂၂
၁-ကေကနိဋ္ဌေသအဖွင့်	၅၂၀
၂-ဒုကနိဋ္ဌေသအဖွင့်	၅၂၅
၃-တိကနိဋ္ဌေသအဖွင့်	၅၂၆
ဗမ္မဿကတာ	၅၃၇
ဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိ	၅၃၉
၄-စတုတ္ထနိဋ္ဌေသအဖွင့်	၅၄၁
သင်္ခတပဝရေဝါ	၅၄၂
သမ္မုတိဉာဏံ	၅၄၅
ကာမသဟဂတာ	၅၄၇
၅-ပဉ္စကနိဋ္ဌေသအဖွင့်	၅၄၈
၆-ဆက္ကနိဋ္ဌေသအဖွင့်	၅၅၀
၇-သတ္တကနိဋ္ဌေသအဖွင့်	၅၅၁
၈-အဋ္ဌကနိဋ္ဌေသအဖွင့်	၅၅၂
၁၀-ဧသကနိဋ္ဌေသအဖွင့်	၅၅၃
ပဌမဗလနိဋ္ဌေသအဖွင့်	၅၅၃
ဒုတိယဗလနိဋ္ဌေသအဖွင့်	၅၆၃
တတိယဗလနိဋ္ဌေသအဖွင့်	၅၆၆

အသေးစိတ် မာတိကာ

[၈]

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
စတုတ္ထဗလနိဋ္ဌေသ အပွင့်	၅၆၇
ပဉ္စမဗလနိဋ္ဌေသ အပွင့်	၅၆၇
ဆဋ္ဌဗလနိဋ္ဌေသအပွင့်	၅၆၈
သတ္တမဗလနိဋ္ဌေသအပွင့်	၅၇၂
ဒသမဗလနိဋ္ဌေသအပွင့်	၅၇၃

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုပိသင်း

၁-ကေကမာတိကာဒိအပွင့်	၅၇၆
၁-ကေကနိဋ္ဌေသ အပွင့်	၅၇၆
စိရ၊ပေ၊ပဠဇိတေနဝါ	၅၇၇
အတြိဗ္ဗပ. ၁	၅၈၁
ဝဠမ္ပနပဒ်တာနံ	၅၉၁
ပ နန္ဒယသေဝ	၅၉၂
၂-ဒုကနိဋ္ဌေသ အပွင့်	၅၉၃
၃-တိကနိဋ္ဌေသ အပွင့်	၅၉၅
ဗျာဠပဋိမက္ခလော	၅၉၇
ပုရိသပုဂ္ဂလော	၅၉၈
၄-စတုက္ကနိဋ္ဌေသ အပွင့်	၆၀၀
၅-ပဉ္စကနိဋ္ဌေသ အပွင့်	၆၀၂
အဝဒေဟနတော	၆၀၃
သဒ္ဓါရူပိအာဒိဟိ	၆၀၄
၆-ဆက္ကနိဋ္ဌေသအပွင့်	၆၀၅
၇-သတ္တကနိဋ္ဌေသ အပွင့်	၆၀၈
၈-အဋ္ဌကနိဋ္ဌေသ အပွင့်	၆၀၈
၉-နဝကနိဋ္ဌေသ အပွင့်	၆၀၉
၁၀-စသကနိဋ္ဌေသ အပွင့်	၆၁၁
အကျာဝိစရိတနိဋ္ဌေသ အပွင့်	၆၁၂

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
သမ္မဟင်္ဂါဟတော	၆၁၂
အဝိနိဗ္ဗုဒ္ဓိတော	၆၁၄

ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း

၁-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရ အပွင့်	၆၁၆
၂-ဥပ္ပတ္တာနုပ္ပတ္တိဝါရ အပွင့်	၆၁၈
၃-ပရိယာပန္နာပရိယာပန္နဝါရ အပွင့်	၆၂၀
၆-ဥပ္ပါဒကကမ္မအာယုပ္ပမာဏဝါရ အပွင့်	၆၂၁
၁-ဥပ္ပါဒကကမ္မ အပွင့်	၆၂၁
၂-အာယုပ္ပမာဏ အပွင့်	၆၂၁
၇-အဘိညေယျာဒိဝါရ အပွင့်	၆၂၆
ဉာတပရိညာ	၆၂၇
တိရဏပရိညာ	၆၂၇
ပဟာနပရိညာ	၆၂၇
ဘာသာဋီကာနိဂုံး	၆၂၈

မူလဋီကာနိဿယနှင့်
သမ္မောဟဝိနောဒနိဘာသာဋီကာ
မာတိကာ ပြီး၏။

ဝိဘင်္ဂါပါဠိတော်နိဿယ

တတိယပိုင်း မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဈာနဝိဘင်း	
၁-သုတ္တန္တဘဇနိယနည်း	၆၃၃
မာတိကာ	၆၃၃
နိဒ္ဒေသ	၆၃၄
၂-အဘိဓမ္မဘဇနိယနည်း	၆၅၀
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း	၆၅၀
အပ္ပမညာဝိဘင်း	
သုတ္တန္တဘဇနိယနည်း	၆၅၁
မေတ္တာနိဒ္ဒေသ	၆၅၁
သိက္ခာပဒဝိဘင်း	
၁-အဘိဓမ္မဘဇနိယနည်း	၆၅၃
ပဋိသန္ဓိဒါဝိဘင်း	
၁-သုတ္တန္တဘဇနိယနည်း	၆၅၄
၁-သင်္ဂဟဝါရ	၆၅၄
၂-အဘိဓမ္မဘဇနိယနည်း	၆၅၅
ကုသလဝါရ	၆၅၅
ဉာဏဝိဘင်း	
၁-ဧကမမာတိကာ	၆၇၆
၂-ရုက္ခမာတိကာ	၆၇၇

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၃-တိကမာတိကာ	၆၅၇
၄-စတုက္ကမာတိကာ	၆၅၈
ပဉ္စကစသည်	၆၅၉
၁၀-အသကမာတိကာ	၆၅၉
၁-ကေကနိဒ္ဒေသ	၆၆၁
၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ	၆၆၃
၃-တိကနိဒ္ဒေသ	၆၆၄
တတ္ထကတမာ၊ ဒါနိမယာ	၆၆၄
၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသ	၆၆၅
၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသ	၆၆၉
၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသ	၆၇၀
၇-သတ္ထကနိဒ္ဒေသ	၆၇၀
၁၁-အသကနိဒ္ဒေသ	၆၇၁
ပဌမဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၁
ဒုတိယဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၃
တတိယဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၃
စတုတ္ထဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၄
ပဉ္စမဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၄
ဆဋ္ဌဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၄
သတ္တမဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၇
အသမဗလနိဒ္ဒေသ	၆၇၉

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိသင်း

ကေကမာတိကာ	၆၈၀
ဒုကမာတိကာ	၆၈၀
တိကမာတိကာ	၆၈၁
၁-ကေကနိဒ္ဒေသ	၆၈၁
ကာယဒုစရိတေဝါ	၆၈၂

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ယော ထမ္ဘော	၆၈၂
ယော သာရမ္ဘော	၆၈၃
ယံ သိင်္ဂံ	၆၈၄
(ယာ) စိဝရမဏ္ဍနာ	၆၈၄
ပဇ္ဇေသု	၆၈၅
ယာ ထနီ	၆၈၆
ဘုတ္တာဝိဿ	၆၈၆
ယော ဩမာနော	၆၈၉
ဒုက္ကရကာရိကာ ပဋိသံယုတ္တော	၆၉၁
၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ	၆၉၂
၃-တိကနိဒ္ဒေသ	၆၉၆
၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသ	၇၀၂
၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသ	၇၀၃
၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသ	၇၀၆
၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသ	၇၀၈
၈-အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသ	၇၀၉
၉-နဝကနိဒ္ဒေသ	၇၁၂
၁၀-ဒသကနိဒ္ဒေသ	၇၁၃
တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသ	၇၁၄
ဥဒ္ဓေသဝါရ	၇၁၄
နိဒ္ဓေသဝါရ	၇၁၄
ဒိဋ္ဌိဂတနိဒ္ဒေသ	၇၁၆
ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း	
၁-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရ	၇၁၇
၂-ဥပ္ပတ္တာနုပ္ပတ္တိဝါရ	၇၁၇
၃-ပရိယာပန္နာပရိယာပန္နဝါရ	၇၁၇

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ကာမဓာတု	၇၃
၄-ပရိယာပန္နာပရိယာပန္နဝါရ	၇၃
၄-ဓမ္မဒဿနဝါရ	၇၃
ကာမဓာတု	၇၃
၅-ဘူမန္တရဒဿနဝါရ	၇၃
၆-ဥပ္ပါဒကမ္မအာယုပ္ပမာဏဝါရ	၇၃
၁-ဥပ္ပါဒကမ္မ	၇၃
လူ့အရေအတွက် အပေါင်းသင်္ချာ	၇၃
၇-အဘိညေယျာဒိဝါရ	၇၃
၈-သာရမ္ပဏာနာရမ္ပဏဝါရ	၇၃
၉-ဒိဋ္ဌသုတာဒိ ဒဿနဝါရ	၇၆
၁၀-တိကာဒိဒဿနဝါရ	၇၆

ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်နိ ဘယ မာတိကာ ပြီး၏။

သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

တတိယတွဲ

၁၂-ဈာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယမာတိကာအဖွင့်

၅၀၈။ ဣဒါနိ-မဂ္ဂဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာယခုအခါ၌၊ တဒနန္တရေ-ထိုမဂ္ဂဝိဘင်း၏အခြားမဲ့၌၊ (ဝုတ္တေ-သော၊) ဈာနဝိဘင်္ဂေ-၌၊ တာဝ-အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်းမှ ရှေးဦးစွာ၊ (ဝုတ္တဿ-သော၊) သကလဿာပိ-လည်းဖြစ်သော၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယဿ-နည်း၏၊ ပဌမံ-နိဒ္ဒေသမှ ရှေးဦးစွာ၊ ယာ အယံ မာတိကာ-ကို၊ ဌပိတာ-မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုမာတိကာ၌၊ ဣဓာတိဝစနံ-ဣဓဟူသော သဒ္ဓါသည်၊ ပုဗ္ဗဘာဂကရဏီယသမ္ပဒါယ-ဈာန်၏ရှေ့အဖို့၌ ပြုထိုက်သော ပါတိမောက္ခသံဝရသီလစသော ပြည့်စုံဖွယ်နှင့်၊ သမ္ပန္နဿ-ပြည့်စုံသော၊ သဗ္ဗပကာရဇ္ဈာနနိဗ္ဗတ္တကဿ-အလုံးစုံသောအပြားရှိသောဈာန်ကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ [သဗ္ဗပကာရ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ပုဂ္ဂလဿ-ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သန္နိဿယဘူတသာသနပရိဒီပနံ-ကောင်းစွာမှီရာဖြစ်၍ဖြစ်သော သာသနာတော်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ အညသာသနဿ-ဘုရားသာသနာတော်မှ အခြားသော တိတ္ထိတို့၏သာသနာ၏၊ တထာဘာဝပ္ပဋိသေဓနံ စ-ထိုသို့သော အခြင်းအရာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ မှီရာအဖြစ်ကို တားမြစ်ကြောင်း သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဟိ-သာဓကကား၊ ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ အညေဟိတိ-ဟူသော၊ ဧတံ သုတ္တံ-ဤပါဠိတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဤပါဠိတော်၏အနက်ကို မဂ္ဂဝိဘင်း အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ ထိုပါဠိ၌ အညေ ဟု ရှိသည့်အတိုင်း အနက်ပေးခဲ့သည်၊ ဤနေရာ၌ အညေဟိ ဟု ရှိသောကြောင့် “အညေဟိ-သစ္စာလေးပါးတရားကို သိကုန်သော၊ သမဏေဘိ-တို့မှ၊ သုညာ-ကုန်၏”ဟု ပေးပါ။]

ဘိက္ခုတိ (ဣဒံ)- ဤသဒ္ဓါသည်၊ တေသံ ဈာနာနံ-ထိုအလုံးစုံသော ဈာန်တို့ကို၊ နိဗ္ဗတ္တကပုဂ္ဂလပရိဒီပနံ-ဖြစ်စေတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတေတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပါတိမောက္ခသံဝရ-ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၌၊ ပတိဋ္ဌိတဘာဝပရိဒီပနံ-တည်သည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း၊ ဝိဟရတိတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်၊ အဿ-၏၊ တဒနုရူပဝိဟာရသမဂ္ဂိဘာဝပရိဒီပနံ-ထိုပါတိမောက္ခသံဝရသီလအား

လျော်သော ဣရိယာပထဝိဟာရနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ [ဒိဗ္ဗဝိဟာရ စသည်ကို ပယ်လို၍ တဒန္တရူပ ဟု ဝိသေသနပြုသည်။] အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နောတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ-၏။ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ-ပါတိမောက္ခသံဝရသီလအားလည်းကောင်း၊ ဥပရိ-အထက်၌။ ဈာနာနုယောဂဿ စ-ဈာန်ကို အားထုတ်ခြင်းအားလည်းကောင်း၊ ဥပကာရဓမ္မပရိဒီပနံ-လျော်စွာကျေးဇူးပြုတတ်သော အကျင့်တရားတို့ကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ [အာစာရဂေါစရနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အောက်၌ ပြအပ်သော ပါတိမောက္ခသံဝရသီလအားလည်းကောင်း၊ အထက်၌ ပြအပ်လတ္တံ့သော ဈာန်အားထုတ်မှုအားလည်းကောင်း၊ လျော်စွာကျေးဇူးပြုသော အကျင့်တည်း။ ဤအာစာရဂေါစရ၏ အကျယ်ကို နောက်၌ ပြလတ္တံ့။]

အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝိတိ ဣဒံ-ဟူသောဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ-၏။ ပါတိမောက္ခတော-ပါတိမောက္ခသံဝရသီလမှ၊ အစဝနဓမ္မတာပရိဒီပနံ-မရွေ့လျော့ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ဝါ-ရွေ့လျော့ခြင်းသဘော မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ [အဏုမြူလောက်ဖြစ်သော ဒုက္ခိန္ဒြိယသိတာ အာပတ်တို့ကိုပင် ပါရာဇိကလောက် ကြီးလေးသောဘေးဟု ရှုလေ့ရှိရကား “ပါတိမောက္ခသံဝရသီလမှ မရွေ့လျော့တော့၊ ဝါ-ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ မပျက်တော့”ဟူလို။] သမာဒါယာတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ-၏။ သိက္ခာပဒါနိ-သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ အနဝသေသတော-အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်၊ အာဒါနပရိဒီပနံ-ယူခြင်းကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ [သံ+အာဒါယ-ကောင်းစွာယူဟု ဆိုသဖြင့် အကြွင်းအကျန် မရှိအောင် ယူခြင်းဟု ပြသည်။] သိက္ခာတိတိ ဣဒံ- ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ-၏။ သိက္ခာယ-သိက္ခာနှင့်၊ သမာဒိတာပရိဒီပနံ-ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ [“သိက္ခာတိ-ကျင့်နေ၏”ဟုဆိုသဖြင့် “ထိုသီလသိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံ၏ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်”ဟူလို။] သိက္ခာပဒေသုတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ-၏။ ဝါ-သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗဓမ္မပရိဒီပနံ-ကျင့်ထိုက်သောတရားတို့ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။

ဣန္ဒြိယေသုတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ-၏။ ဂုတ္တဒ္ဓါရတာယ-စောင့်ရှောက်အပ်သော ဒ္ဓါရရှိသူ၏အဖြစ်၏။ ဘူမိပရိဒီပနံ-တည်ရာကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ရက္ခိတဗ္ဗောကာသပရိဒီပနံ - စောင့်ရှောက်ထိုက်သော အရာကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ ဝဒန္တိဇေ-ဆိုကြကုန်သည်သာ၊ ဂုတ္တဒ္ဓါရောတိ ဣဒံ- ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ-၏။ ဆသု-ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ဒ္ဓါရေသု-ဒ္ဓါရတို့၌၊ သံဝိဟိတာရက္ခဘာပရိဒီပနံ-ကောင်းစွာ

စီမံအပ်သော အစောင့်အရှောက်ရှိသူ၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ဘောဇနေ မတ္တညုတိ က္ကဒံ-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ-၏။ သန္တောသဒ္ဓါ ဂုဏပရိဒီပနံ-တင်းတိမ်ရောင်ရဲခြင်း အစရှိသောဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ ၊ပေ၊ အနုယုတ္တောတိ က္ကဒံ-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ-၏။ ကာရကဘာဝပရိဒီပနံ-ဈာနဘာဝနာကို ပြုလုပ်တတ်၊ အားထုတ်တတ်သူ၏ အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ သာတစ္ဆံနေပက္ကန္တိ က္ကဒံ-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ-၏။ ပညာပရိဂ္ဂဟိတေန-ပညာဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်သိမ်းယူအပ်သော၊ ဝီရိယေန-ဝီရိယဖြင့်၊ သာတစ္ဆကာရိတာပရိဒီပနံ-မပြတ်မလတ် ပြုခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ဗောဓိပက္ခိကာနံ ၊ပေ၊ အနုယုတ္တောတိ က္ကဒံ-ဟူသောဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ-၏။ ပဋိပတ္တိယာ-အကျင့်၏။ နိဗ္ဗေတောဂိယတ္တ ပရိဒီပနံ-လောဘအတုံးအခဲ၊ ဒေါသအတုံးအခဲ၊ မောဟအတုံးအခဲတို့ကို ဖောက်ခွဲတတ်သော မဂ်၏အဖို့၌ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ [နိဗ္ဗိဇ္ဈတိတိ = နိဗ္ဗေတော၊ (မဂ္ဂေါ) နိဗ္ဗေတဿ ဘာဂေါ = နိဗ္ဗေတဘာဂေါ၊ နိဗ္ဗေတဘဂေ ဘဝါ = နိဗ္ဗေတဘဂိယာ၊ (ပဋိပတ္တိ)။ [ယောဇနာ၌ သုတ္တတဒ္ဓိတ် လုပ်လေ၏၊ မကောင်းပါ။] [နိဗ္ဗေတဘဂိယာယ+ဘာဂေါ=နိဗ္ဗေတဘဂိယတ္တံ။]

သော အဘိက္ကန္တေ ၊ပေ၊ သမ္ပဇနကာရိ ဟောတိတိ က္ကဒံ-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ-၏။ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ရှေ့သို့ သွားခြင်း အစရှိသောကိစ္စတို့၌၊ သတိသမ္ပဇညသမန္နာဂတတ္တပရိဒီပနံ- သတိသမ္ပဇညနှင့် ပြည့်စုံသူ၏ အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ သော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိတိ က္ကဒံ-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ-၏။ အနုရူပသေနာသနပရိဂ္ဂဟပရိဒီပနံ-လျောက်ပတ်သော ကျောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ အရည် ၊ပေ၊ ပဋိသလ္လာနသာရပုဏ္ဏိ က္ကဒံ-ဟူသောဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ-၏။ သေနာသနပုဘေဒ နိရာဒီနဝတာနိသံသပရိဒီပနံ - ကျောင်းအထူးအပြား၊ အပြစ်မရှိသည်၏အဖြစ် အကျိုးအာနိသင်ကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ [အရည်မှ စ၍ ပလာလပုဉ် တိုင်အောင်သောစကားဖြင့် ကျောင်းအထူးအပြားကို ပြ၏။ အပ္ပသဒ္ဓံ မှ စ၍ မနုဿရာဟဿေယျကံ တိုင်အောင်သော စကားဖြင့် ထိုကျောင်းတို့၌ အပြစ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြ၏။ ပဋိသလ္လာနသာရပုဖြင့် အကျိုးအာနိသင်ကို ပြသည်။]

သော အရညဂတောဝါတိ က္ကဒံ- ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ အဿ-၏။ ဝုတ္တ ပ္ပကာရေန-ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော၊ သေနာသနေန-ကျောင်းနှင့်၊ ယုတ္တဘာဝ ပရိဒီပနံ-ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ နိသီဒတိတိ က္ကဒံ-

ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ အဿ-၏။ ယောဂါနုရူပက္ကရိယာပထပရိဒီပနံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုအားလျော်သော ထိုင်ခြင်းက္ကရိယာပုထ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ ပရိမုခံ သတိ ဥပဋ္ဌပေတွာတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ အဿ-၏။ ယောဂါရဗ္ဗပရိဒီပနံ-အားထုတ်အပ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းကို စတည်အားထုတ်ခြင်းကို ထင်ရှားပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ [ယောဂ-အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း+အာရဗ္ဗ၊ စတည်အားထုတ်ခြင်း။] ပန-ဆက်။ သော အဘိဇ္ဈံ လောကေ ပဟာယာတိ အာဒိ-အစရှိသောသဒ္ဒါသည်။ အဿ-၏။ ကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂေန-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ခြင်းကြောင့်၊ နိဝရဏပ္ပဟာနပရိဒီပနံ-နိဝရဏတို့ကို ပယ်ခြင်းကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ ပဟိနနိဝရဏဿ-ပယ်အပ်ပြီးသော နိဝရဏရှိသော၊ တဿေဝ-ထိုရဟန်း၏ပင်၊ (ဈာန၌ စပ်။) ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိတိအာဒိ-အစရှိသောသဒ္ဒါသည်။ ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဈာနပ္ပတ္တိပရိဒီပနံ-ပဌမဈာန်စသော ဈာန်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။

အဝိစ-သည်သာမကသေး၊ ဝါ-ရှေ့နည်းမှ တစ်နည်းကား၊ ဣမ ဘိက္ခုတိ-ကား၊ ဣမသ္မိံ သာသနေ-၌၊ ဈာနပ္ပာဒကော-ဈာန်ကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်။ (ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ၌ စပ်။) ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဈာနပ္ပာဒကေန-ဈာန်ကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်။ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ သီလာနိ-ပါတိမောက္ခသံဝရသီလစသော သီလတို့ကို၊ သောဓေတဗ္ဗာနိ-သုတ်သင်ထိုက်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ ဈာနပ္ပာဒကရဟန်းသည် လေးပါးသော သီလတို့၏ သုတ်သင်ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဿ-ထို ရဟန်း၏၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတောတိ ဣမိနာ-ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလဝိသုဒ္ဓိ-ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၏ စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ဥပဒိသတိ-ညွှန်ပြတော်မူ၏၊ အာစာရဂေါစရ သမ္ပန္နောတိအာဒိနာ-အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလံ-အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလကို၊ (ဥပဒိသတိ)၊ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသုတိ ဣမိနာ-ဟူသောဤပါဌ်ဖြင့်၊ ဒွိန္ဒ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ တေသံ သီလာနံ-ထိုပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလတို့ကို၊ အနဝ- သေသတော-အကြွင်းမရှိသော အားဖြင့်၊ အာဒါနံ-ယူခြင်းကို၊ (ဥပဒိသတိ)။

ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒါရောတိ ဣမိနာ-ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလံ-ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို၊ (ဥပဒိသတိ)၊ ဘောဇနေမတ္တညုတိ ဣမိနာ-ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်၊ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလံ-ပစ္စယသန္နိဿိတသီလကို၊ (ဥပဒိသတိ)၊ ပုဗ္ဗရတ္တာ ပရရတ္တန္တိအာဒိနာ-အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်၊ သီလေ-သီလ၌၊ ပတိဋ္ဌိတဿ-တည်သော ရဟန်း၏၊ ဈာနဘာဝနာယ-ဈာနဘာဝနာအား၊ ဥပကာရကေ-လျော်သော

ကျေးဇူးကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ - အကျင့်တို့ကို၊ (ဥပဒိသတိ)၊ သော အဘိက္ကန္တေတိ အာဒိနာ-အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်၊ တေသံ ဓမ္မာနံ-ထိုဥပကာရဓမ္မတို့၏၊ အပရိဟာနာယ-မယုတ်လျော့ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ-ကမ္မဋ္ဌာန်း၏၊ အသမ္မောသာယ စ-မပျောက်ပျက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သတိသမ္ပဇညသမာယောဂံ-သတိသမ္ပဇညနှင့် ကောင်းစွာယှဉ်ခြင်းကို၊ (ဥပဒိသတိ)။

သော ဝိဝိတ္တန္တိအာဒိနာ- အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်၊ ဘာဝနာနုရူပသေနာသနပရိဂ္ဂဟံ-ဘာဝနာအားလျော်သော အိပ်ရာနေရာကျောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို၊ (ဥပဒိသတိ)၊ သော အရညဂတောဝါတိ အာဒိနာ-အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်၊ တံ သေနာသနံ-ထိုအိပ်ရာနေရာကျောင်းသို့၊ ဥပဂတဿ-ကပ်ရောက်သောရဟန်း၏၊ ဈာနာနုရူပဏ္ဏရိယာပထဉ္စေတနာ-ဈာန်အားလျော်သော ဏ္ဍရိယာပုထ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဈာနဘာဝနာရမ္ဘဉ္စ - ဈာနဘာဝနာကို စတည်အားထုတ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ဥပဒိသတိ)၊ သော အဘိဇ္ဈန္တိအာဒိနာ-အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်၊ ဈာနဘာဝနာရမ္ဘေန-ဈာနဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဈာနပစ္စနိကဓမ္မပ္ပဟာနံ - ဈာန်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အဘိဇ္ဈာစသောတရားတို့ကို ပယ်ခြင်းကို၊ (ဥပဒိသတိ)၊ သော၊ ပေ၊ ပဟာယာတိအာဒိနာ-အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်၊ ဧဝံ- ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ပဟိနဇ္ဈာနပစ္စနိကဓမ္မဿ-ပယ်အပ်ပြီးသော ဈာန်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် တရားရှိသော ရဟန်း၏၊ ဝါ - ဈာန်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို ပယ်ပြီးသောရဟန်း၏၊ သဗ္ဗဇ္ဈာနာနံ-ပဌမဈာန်စသော အလုံးစုံသော ဈာန်တို့၏၊ ဥပ္ပတ္တိက္ကမံ-ဖြစ်ခြင်း၏ အစဉ်ကို၊ (ဥပဒိသတိ)၊ ဣတိ-တည်း။ [ပဟိနော+ဈာနပစ္စနိကဓမ္မော ယဿာတိ ပဟိနဇ္ဈာနပစ္စနိကဓမ္မော။]

မာတိကာဝဏ္ဏနာ-သည်။ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

နိဒ္ဒေသအဖွင့်

၅၀၉။ ဣဒါနိ-မာတိကာကို ပြတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ယထာနိက္ခိတ္တံ-အကြင်အကြင် ချထားအပ်ပြီးသော၊ မာတိကံ-မာတိကာကို၊ ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဘာဇေတွာ- အကျယ်ဝေဖန်၍၊ ဒဿေတုံ- ငှာ၊ ဣဓာတိ ဣမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာတိ အာဒိ၊ အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ-ထိုဣဓာတိ ဣမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဣမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာတိ အာဒိဟိ-အစရှိကုန်သော၊ ဒသဟိ-ဆယ်ပါးကုန်သော၊ ပဒေဟိ- ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ သိက္ခတ္ထယသင်္ခါတံ- သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓသာသနမေဝ-သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၏သာသနာတော်ကိုသာ၊ ကထိတံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

ဟိ-ချေ၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)- အကြွင်းကြောင့်၊ တ- ထိုသဗ္ဗညုဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို၊ (ဝုစ္စတိ ဌိ စပ်)၊ ဗုဒ္ဓေန-အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူသော၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဒိဋ္ဌတ္တာ-မျက်မှောက်ထင်ထင် မြင်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိတိ-ဒိဋ္ဌိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ တဿေဝ-ထိုသဗ္ဗညုဘုရား၏ပင်၊ ခမနဝသေန-နှစ်သက်တော်မူခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်၊ ဝါ-နှစ်သက်တော်မူခြင်းနှင့် စပ်ခြင်းကြောင့်၊ ခန္တိ ကုတိ-ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ ရုစ္စနဝသေန-လိုလားတော်မူခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်၊ ဝါ-လိုလားတော်မူခြင်းနှင့် စပ်ခြင်းကြောင့်၊ ရုစိ ကုတိ-ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ ဂဟဏဝသေန-ယူတော်မူခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်၊ ဝါ-ယူတော်မူခြင်းနှင့် စပ်ခြင်းကြောင့်၊ အာဒါယော ကုတိ-ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ သဘာဝဋ္ဌေန-မဖောက်မပြန်မှန်သောအနက်သဘော၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓမ္မော ကုတိ-ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)။

သိက္ခိတဗုဒ္ဓေန-ကျင့်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဝိနယော ကုတိ-ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ တဒုဘယေနာပိ-ထိုနှစ်ပါးစုံသော သဘာဝဋ္ဌ သိက္ခိတဗုဒ္ဓကြောင့်လည်း၊ ဓမ္မဝိနယောတိ- ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ ပဝုတ္တဝသေန - မြတ်သော စကားတော်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါဝစနန္တိ-ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ သေဋ္ဌစရိယဋ္ဌေန-မြတ်သော အကျင့်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဗြဟ္မစရိယန္တိ - ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ အနုသိဋ္ဌိဒါနဝသေန-သွန်သင်မှုကို ပေးတော်မူခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်၊ သတ္တုသာသနန္တိ-ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကုမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာတိ အာဒိသု-အစရှိသော စကားရပ်တို့၌၊ (ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗောဋ္ဌိ စပ်)။ ကုမိဿာ ဗုဒ္ဓဒိဋ္ဌိယာ-ဤမြတ်စွာဘုရားသည် သိမြင်တော်မူအပ်သော သာသနာတော်၌၊ ကုမိဿာ ဗုဒ္ဓခန္တိယာ- ဤမြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်သက်တော်မူအပ်သော သာသနာတော်၌၊ ကုမိဿာ ဗုဒ္ဓရုစိယာ - ဤမြတ်စွာဘုရားသည် လိုလားတော်မူအပ်သော သာသနာတော်၌၊ ကုမသ္မိ ဗုဒ္ဓအာဒါယေ-ဤမြတ်စွာဘုရားသည် ယူတော်မူအပ်သောသာသနာတော်၌၊ ကုမသ္မိ ဗုဒ္ဓဓမ္မေ-ဤမြတ်စွာဘုရား၏ သဘာဝဓမ္မဖြစ်သော

ဒိဋ္ဌတ္တာ ဒိဋ္ဌိတိ။ ။ ဋီကာ၌ ဒိဋ္ဌိ ခန္တိ၊ ရုစိ၊ အာဒါယ ပုဒ်တို့ကို ကံအနက်ဟောဟု ဆို၏၊ ဝိပြုဟ်လုပ်သောအခါ “ပဿီယတေတိ ဒိဋ္ဌိ၊ ခမိယတေတိ ခန္တိ၊ ရုစ္စတေတိ ရုစိ၊ အာဒါယတေတိ အာဒါယော”ဟု ပြုပါ၊ သို့သော် ခမန၊ ရုစ္စန၊ အာဒါယ တို့၌ကား တဿေဝဟူသော ဆဋ္ဌိယန္တပုဒ်ကို ကြည့်၍ ဘောအနက်သာ သင့်သည်၊ ထိုဘောအနက်ဖြစ်သော နှစ်သက်ခြင်းကြိယာ စသည်ကို သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ်ပြု၍ ခန္တိ စသည်ကို ဝိပြုဟ်လုပ်သောအခါ ကမ္မသာဓန ပြုရသည်။

သဘာဝဋ္ဌေန။ ။ သ-ထင်ရှားရှိသော+ဘာဝ-အနက်ခြံ၊ ထိုထင်ရှားရှိသော အနက် ကိုပင် သဘောဟု ခေါ်သည်၊ ထိုသဘောဟူသည် တရားတော်၏ နိယျာနိကအဖြစ်၌ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောသဘောတည်း။ [သဘာဝဋ္ဌေနာတိ အဝိပရိတဋ္ဌေန၊ ဋီကာ၊ အဝိပရိတဋ္ဌော ဧကန္တ နိယျာနဋ္ဌေန ဝေဒိတဗော - အန။]

တရားတော်ဟူသော သာသနာတော်၌၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓဝိနယေ-ဤမြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမဖြစ်သော သာသနာတော်၌၊ ယေ စ ခေါ် တံ ဂေါတမိ ၊ပေ၊ ဧတံ သတ္ထုသာသနန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ ဝုတ္တေ-ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓဓမ္မ ဝိနယေ-ဤမြတ်စွာဘုရား၏ တရားသဖြင့် ဆုံးမတော်မူရာ သာသနာတော်၌၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓပါဝစနေ-ဤမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော စကားတော်ဖြစ်သော သာသနာတော်၌၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓဗြဟ္မစရိယေ-ဤမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောအကျင့်ဖြစ်သော သာသနာတော်၌၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓသတ္ထုသာသနေ-ဤမြတ်စွာဘုရားတည်းဟူသော ဆရာ၏ အဆုံးအမဖြစ်သော သာသနာတော်၌၊ ဣတိ ဧဝံ- သို့၊ အတ္ထော-ဝေဒိတဗော။ [ဤပါဠိတော်၏ အနက်ကို စူဠဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ ဘိက္ခုနီခန္ဓက ဘိက္ခုနီဥပသမ္ပဒါနုဇာနနကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ ထို၌မပါသော ဥပါဒါယစသောပုဒ်များကို “ဥပါဒါယ-စွဲလမ်းခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တန္တိ-ကုန်၏၊ ပဋိနိဿဂ္ဂိယာ-စွန့်လွှတ်ခြင်းငှာ၊ နော (သံဝတ္တန္တိ) - မဖြစ်ကုန်”ဟု ပေးပါ။]

အဝိစ-သည်သာမကသေး၊ သိက္ခတ္ထယသင်္ခါတံ-သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ သကလံ-အလုံးစုံသော၊ ဧတံ သာသနံ-ဤသာသနာတော်သည်၊ (အနက်သဘောဖြစ်သော သီလသာသနာ၊ သမာဓိသာသနာ၊ ပညာသာသနာ သည်၊) ဘဂဝတာ-သည်၊ ဒိဋ္ဌတ္တာ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယတ္တာ-သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဗ္ဗင်္ဂမတ္တာ စ-သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော ရှေ့သွားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိ-မည်၏၊ ဘဂဝတော-၏၊ ခမနဝသေန-ကြောင့်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ခန္တိ-မည်၏၊ ရုစ္စနဝသေန-ကြောင့်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ရုစိ-မည်၏၊ ဂဟဏဝသေန-ကြောင့်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ အာဒါယော-မည်၏၊ အတ္တနော-မိမိဟူသောဓမ္မကို၊ ကာရကံ-ပြုကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (လိုက်နာ၍ ပြုကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို) အပါယေသု- အပါယ်တို့၌၊ အပတမာနံ- မကျအောင်၊ ဓာရေတိ-ဆောင်ထားတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဓမ္မော-မည်၏၊ သောဝ-ထိုဓမ္မသည်ပင်၊ သံကိလေသပက္ခံ-ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်သော အကုသိုလ်အဖို့ကို၊ ဝိနေတိ-ပယ်ရှားတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိနယော-မည်၏၊ ဓမ္မော စ- ဓမ္မလည်း ဟုတ်၏၊ သော - ထိုဓမ္မဟူသည်၊ ဝိနယော စ - ဝိနယလည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ- ဤနှစ်ပါး သော သတ္တိကြောင့်၊ ဓမ္မဝိနယော - မည်၏၊ [မိမိကို ပြုကျင့်သူကို အပါယ်သို့

ပါဝစန။ ။ ရှေ့၌ သိက္ခတ္ထယသင်္ခါတံ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓသာသနမေဝ ဟု အရကို ပြ၏၊ ဤ၌ “ပ - ပဓာနဖြစ်သော + ဝုတ္တ (ဝစန) - ဟောတော်မူအပ်သော စကားတော်”ဟူသည် သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော အနက် မဟုတ်၊ အသေဝနာ စ ဗာလာနံ စသော သဒ္ဒါ သာတည်း၊ ထိုသဒ္ဒါကိုပင် သိက္ခတ္ထယ ဟု ဆိုအပ်သောအနက်ကို အကြောင်းပြ၍ ကာရဏူ ပစာရအားဖြင့် သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓသာသန ဟု ခေါ်ရသည်။

မကျအောင်လည်း ဆောင်ထားတတ်၊ သံကိလေအဖို့ကိုလည်း ပယ်ရှားတတ်သော သာသနာတော်။]

ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧသ (ဧသော)-ဤသာသနာတော်သည်၊ ကုသလဓမ္မဟိ- ကုသိုလ်တရားတို့ဖြင့်၊ အကုသလဓမ္မာနံ-အကုသိုလ်တရားတို့ကို၊ ဝိနယော-ပယ်ရှား တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဓမ္မဝိနယော- မည်၏၊ [ဤအလို “ကုသိုလ်ဓမ္မတို့ဖြင့် အကုသိုလ်ဓမ္မတို့ကို ပယ်ရှားတတ်သောသာသနာတော်”] တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ ယေ စ ခေါ တွံ ဂေါတမိ ဓမ္မေ ဇာနေယျာသိ၊ ပေ၊ ဧကံသေန ဂေါတမိ ဓာရေယျာသိ၊ ပေ၊ ဧတံ သတ္ထုသာသနန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဝဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [စ ခေါ-အန္ဓယကား၊ ဂေါတမိ-ဂေါတမိ၊ တွံ-သည်၊ ယေ ဓမ္မေ-အကြင်တရားတို့ကို၊ ဇာနေယျာသိ-သိရာ၏၊ (ကိ-နည်း၊) ဣမေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဝိရာဂါယ-ရာဂဖြင့် မတပ်မက်ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တန္တိ- ကုန်၏၊ သရာဂါယ-ကာမရာဂ၊ ဘဝရာဂနှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ နော သံဝတ္တန္တိ- ကုန်၊ ပေ၊ (ဣတိ-ဤသို့၊ ဇာနေယျာသိ-သိလော့၊) ဂေါတမိ-ဂေါတမိ၊ ဧကံသေန- စစ်စစ်အားဖြင့်၊ (တေ ဓမ္မေ-တို့ကို၊) ဧသော-ဤဝိရာဂ စသည်အကျိုးငှာဖြစ်သော တရားသည်၊ ဓမ္မော-မည်၏၊ ဧသော-ဤဝိရာဂ စသည်အကျိုးငှာဖြစ်သော ဝိနည်း သည်၊ ဝိနယော-မည်၏၊ ဧတံ-ဤဝိရာဂ စသည်အကျိုးငှာဖြစ်သော အဆုံးအမသည်၊ သတ္ထုသာသနံ-မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဓာရေယျာသိ-ဆောင်ရွက်မှတ်သားလော့၊]

ဝါ-တစ်နည်း၊ ဓမ္မေန-တရားသဖြင့်၊ ဝိနယော-ဆုံးမခြင်းတည်း၊ ဝါ-ဆုံးမရာ သာသနာတည်း၊ ဒက္ခာဒီဟိ-ဒုတ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဝိနယော-ဆုံးမခြင်းသည်၊ ဝါ- ဆုံးမရာသာသနာသည်၊ န-မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဓမ္မဝိနယော-မည်၏၊ [ဤအလို တရားသဖြင့် ဆုံးမရာ သာသနာတော်၊ ဋီကာ၌ ဆုံးမခြင်းကြိယာကို “ဝိနယ” ဟု ဆိုသည်၊ သာသနာတော်သည် ဆုံးမခြင်းသဘောလည်း ရှိ၏၊ အခြားနေရာ၌ “ဝိနေတိ ဧတ္ထ ဧတေနာတိ ဝိနယော”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုသောကြောင့် ဆုံးမကြောင်း၊ ဆုံးမရာလည်း ဟုတ်၏၊] စ-သာဓကကား၊ ဒက္ခေနေကေ ဒမယန္တိ၊ ပေ၊ နာဂေါ ဒန္တော မဟေသိနာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ (ဝစနံ)-ဤဂါထာစကားကို၊ မနုဿေဟိပိ- လူတို့သည်လည်း၊ (နာဠာဂိရိဆင်ကို ဆုံးမပုံကို တွေ့မြင်ကြသောလူတို့သည်၊) ဝုတ္တံ- ပြီ၊ [ဧကေ - အချို့သော ဆင်ဆရာတို့သည်၊ ဒက္ခေန - ဒုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂုသေဟိ-ချွန်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကသာဟိ စ-ကြိမ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒမယန္တိ-ဆုံးမကြကုန်၏၊ မဟေသိနာ-မဟာဣသိ၊ မုနိထွက်တင်၊ ဘုရားရှင်သည်၊ အဒက္ခေန-ဒုတ်လည်း မရှိပါဘဲ၊ ဝါ-ဒုတ် မကိုင်ပါဘဲ၊ အသက္ခေန-ချွန်းစသော လက်နက်လည်း မရှိပါဘဲ၊ ဝါ-ချွန်းစသော လက်နက်မကိုင်ပါဘဲ၊ နာဂေါ-ဓနပါလ အမည်ရသည့် နာဠာဂိရိ ဆင်ပြောင်ကြီးကို၊ ဒန္တော-ဆုံးမတော်မူအပ်ပြီ။]

တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဓမ္မေန-တရားသဖြင့်၊ နယမာနာနံ-ဆောင်ယူကုန်လသော်၊ ဝါ-ဆောင်ယူသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝိဇာနတ်-တရားသဖြင့် ဆောင်ယူကြပေသည်ဟု သိသူတို့၏သန္တာန်၌၊ ကာ-အဘယ်သို့သော၊ ဥဿယာ-ဌူစုစောင်းမြောင်းမကောင်းပြောဆိုခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်ပါတော့အံ့နည်း၊) ဣတိ-ဤသို့၊ (ဗုဒ္ဓေန)ဝိ-မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ [ဤဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကို ဝိနည်း မဟာဝဂ္ဂဌကထာ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနကထာ၌ ရှုပါ၊ နိယမာနာနံဟူရှိသည်ကား ထိုအဌကထာဖွင့်နှင့် မညီ။] ဝါ-တစ်နည်း၊ ဓမ္မာယ-အနဝဇ္ဇဓမ္မအကျိုးငှာ၊ ဝိနယော-ဆုံးမတတ်သော သာသနာတော်တည်း၊ ဝါ-ဆုံးမရာသာသနာတော်တည်း၊ ဓမ္မဝိနယော - အနဝဇ္ဇဓမ္မအကျိုးငှာ ဆုံးမတတ်သော သာသနာတော်၊ ဝါ-ဆုံးမရာ သာသနာတော်၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဧသ-ဤသာသနာတော်သည်၊ အနဝဇ္ဇဓမ္မတ္ထံ-အနဝဇ္ဇဓမ္မအကျိုးငှာ၊ ဝိနယော-ဆုံးမတတ်သော သာသနာတော်တည်း၊ ဝါ-ဆုံးမရာ သာသနာတော်တည်း၊ ဘဝဘောဂါမိသတ္ထံ-ဘဝအာမိသ၊ ဘောဂအာမိသ အကျိုးငှာ၊ (ဝိနယော-သည်၊ ဝါ-သည်) န-မဟုတ်။

တေန-ထို့ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ နယံဒံ ဘိက္ခဝေ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ ဇနကုဟနတ္ထန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ-ဤမြတ်သောအကျင့်ကို၊ ဇနကုဟနတ္ထံ-လူအပေါင်းကို အံ့ဩစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ နဝုဿတိ-ကျင့်သုံးအပ်သည် မဟုတ်၊ အဂ္ဂိတ္တရ၊ စတုတ္ထပဌမပဏ်၊ ဥရုဝေဠဝဂ်၊ ဗြဟ္မစရိယသုတ်။] ဣတိ-ဤသို့အစရှိသော၊ ဝိတ္ထာရော-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော-၏) ပုဏ္ဏတ္ထေရောပိ-သည်လည်း၊ [ပိဖြင့် ဘဂဝါကို ပေါင်း။] အာဝုသော-အရှင်ဘုရားသာရိပုတ္တရာ၊ [အရှင်ပုဏ္ဏက အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ခေါ်သည်၊] အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ-တစ်စုံတစ်ခုသောအာရုံကို မစွဲလမ်းမူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဘဂဝတိ-မြတ်စွာဘုရားအထံတော်၌၊ ဗြဟ္မစရိယံ-ကို၊ ဝုဿတိ-ကျင့်သုံးအပ်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ [မူလပဏ္ဏာသ၊ ဩပမ္မဝဂ်၊ ရထဝိနီတသုတ်။] ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝိသိဋ္ဌံ-ထူးသောနိဗ္ဗာန်သို့၊ နယတိ-ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိနယော-မည်၏၊ ဓမ္မတော-သံသရာဓမ္မမှ၊ ဝါ-သောက အစရှိသောဓမ္မမှ၊ ဝိနယော-ဆောင်တတ်သော သာသနာတော်တည်း၊ ဓမ္မဝိနယော-တော်။

ဟိ-မှန်၊ ဧသ-ဤသာသနာတော်သည်၊ သံသာရဓမ္မတော-သံသာရဓမ္မမှ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သောကာဒိဓမ္မတော-သောက အစရှိသောဓမ္မမှ၊ ဝိသိဋ္ဌံ-ထူးသော၊ နိဗ္ဗာနံ-သို့၊ နယတိ-ဆောင်တတ်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဓမ္မဿ-တရားအစစ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝိနယော-တည်း၊ ဝါ-တည်း၊ တိတ္ထကရာနံ-မိစ္ဆာအယူကို ပြုတတ်သောတိတ္ထိတို့၏၊ (ဝိနယော-သည်) န-မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဓမ္မဝိနယော-

မည်၏။ ဟိ-မှန်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဓမ္မဘူတော-တရားအစစ်ဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူ၏။ တဿေဝ-ထိုဓမ္မအစစ်ဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ပင်၊ ဝိနယော-တည်း၊ ဝါ-တည်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဓမ္မာယေဝ-တရားအစစ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သောမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ဟူသော ဓမ္မတို့ကိုသာ၊ အဘိညေယျာ-ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ပရိညေယျာ-ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ပဟာတဗ္ဗာ-ပယ်ထိုက်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဘာဝေတဗ္ဗာ-မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ သစ္စိကာတဗ္ဗာ စ-မျက်မှောက်ပြုထိုက်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ) တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒေ-ဤသာသနာတော်သည်၊ ဓမ္မေသု-အဘိညေယျ ပရိညေယျ စသောတရားတို့၌၊ ဝိနယော-တည်း၊ ဝါ-တည်း၊ သတ္တေသု-သတ္တဝါတို့၌၊ (ဝိနယော-သည်၊) န-မဟုတ်၊ ဇီဝေသု စ-အသက်ကောင်တို့၌လည်း၊ (ဝိနယော-သည်၊) န-မဟုတ်၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဓမ္မဝိနယော-၏။ [ဓမ္မတို့အပေါ်၌ ဆုံးမတတ်သော သာသနာ၊ ဝါ-ဓမ္မတို့အပေါ်၌ ဆုံးမရာ သာသနာ။]

သာတ္ထသဗျဉ္ဇနတာဒီဟိ-အနက်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်၊ သဒ္ဓါနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ အညေသံ-အခြားသော တိတ္ထိတို့၏၊ ဝစနတော-စကားထက်၊ ပဓာနံ-ပြဓာန်းသော၊ ဝစနံ-စကားတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပဝစနံ-မည်၏၊ [ပဝစနံ၌ ပကို ပဓာနံဟု ဖွင့်သည်။] ပဝစနမေဝ-အခြားသူတို့၏ စကားထက် ပြဓာန်းသောစကားသည်ပင်၊ ပါဝစနံ-မည်၏၊ [သုတ္တအနက်၌ ဣပစ္စည်း၊ ပ၏ အကို အာဝုဒ္ဓိပြု။] သဗ္ဗစရိယာဟိ-အလုံးစုံသော အကျင့်တို့ထက်၊ ဝိသိဋ္ဌစရိယဘာဝေန-ထူးသောအကျင့်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗြဟ္မစရိယံ-မည်၏။

ဒေဝမနုဿာနံ-နတ်လူတို့၏၊ သတ္တုဘူတဿ-ဆရာဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနံ-ဆုံးမရာသာသနာတော်တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သတ္တုသာသနံ-မည်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သတ္တုဘူတံ-ဆရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ သာသနံ-ဆုံးမကြောင်းတရားတည်း၊ ဣတိပိ-ထို့ကြောင့်လည်း၊ သတ္တုသာသနံ-မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ သော (ဓမ္မော စ)-ထိုသုတ်၊ အဘိဓမ္မာသည်လည်းကောင်း၊ သော (ဝိနယော စ)-ထိုဝိနည်းသည်လည်းကောင်း၊ မမ-ငါဘုရား၏၊ အစ္စယေန-ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူရာအခါ၌၊ ဝါ-စံလွန်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဝေါ-တို့၏၊ သတ္တာ-ဆရာသည်၊ (ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ရစ်လိမ့်မည်) ဣတိ-ဤသို့၊ ဓမ္မဝိနယောဝ-သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်းကိုပင်၊ သတ္တာတိ-ဆရာဟူ၍၊ ဝုတ္တော-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ [ဒီဃနိကာယ်၊ သုတ်မဟာဝဂ္ဂ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်။] ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဧတေသံ ပဒါနံ-ဤ ဣမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ပန- ဆက်၊ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ ဣမသ္မိယေဝ သာသနော- ဤဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်၌သာ၊ သဗ္ဗပကာရဇ္ဈာနနိဗ္ဗတ္တကော-အလုံးစုံသော အပြားရှိသော ဈာန်ကို ဖြစ်စေနိုင်သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဒိဿတိ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ အညတြ-ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်မှ အခြားသော သာသနာ၌၊ န ဒိဿတိ-မတွေ့မြင်အပ်၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထို ဒိဋ္ဌိ၊ ခန္တိ၊ ရုစိ အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ဣမိဿာတိ စ- ဣမိဿာဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣမသ္မိန္တိ စ - ဣမသ္မိဟူ၍လည်းကောင်း၊ အယံ နိယမော-ဤပိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ကြောင်းသဒ္ဓါကို၊ ကတော-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဣဓာတိ မာတိကာပဒနိဒ္ဒေသသ- ဣဓဟူသော မာတိကာပုဒ်နိဒ္ဒေသ၏၊ အတ္ထော-အနက်တည်း။

၅၁၀။ ဘိက္ခုနိဒ္ဒေသေ-၌၊ သမညာယာတိ-ကား၊ ပညတ္တိယာ-ဘိက္ခုဟူသော အမည်ပညတ်အားဖြင့်၊ ဝေါဟာရေန-ဘိက္ခုဟူသော အခေါ်ဝေါ်အားဖြင့်၊ (ဘိက္ခု- ဘိက္ခုမည်၏) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဟိ-ချဲ့၊ သမညာယဇေ-ဘိက္ခုဟူသော အမည်ဖြင့် သာလျှင်၊ ဧကစ္စော-အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဘိက္ခုတိ-ဟူ၍၊ ပညာယတိ- ထင်ရှား၏။ [ဤပုဒ်တို့၏အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊ ပဌမပါရာဇိက၊ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂ၌ ရှုပါ။]

အမှာ။ ။ တထာဟိ စသောဝါကျများလည်း ပါရာဇိကအဋ္ဌကထာ၌ ပါသောကြောင့် နိဿယမရေးတော့ဘဲ စာမျက်နှာများသည့်အတွက် ချုံးနိုင်သမျှ ချုံးရပါ လိမ့်မည်၊ နောက်၌လည်း အခြားနေရာ၌ နိဿယရှိလျှင် ထိုနေရာကိုသာ ညွှန်ပြ၍ ချုံးရပါလိမ့်မည်။

ပါပကေ-ယုတ်မာကုန်သော၊ ဝါ-ကုန်သော၊ အကုသလေ-ကုန်သော၊ ဓမ္မေ- တို့ကို၊ ဘိန္နတိ-ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဣတိ၊ ဘိက္ခု-မည်၏၊ [ရှေးနိဿယ၌ “ဘိန္န၊ ပေ၊ ဓမ္မေတိ ဘိက္ခုတိ”ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ အဖြစ်ဖြင့် ရှိ၏၊ ဤ၌ “ဘိက္ခုတိ”ဟု ဣတိ မပါသောကြောင့် အနက်ပေးထားသည်၊ ဘိက္ခုတိဟု ဣတိပါသောပါဌ်က ကောင်းသည်၊] သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ [ပဉ္စာတိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ သီလဗ္ဗတပရာမာသော ဝိစိကိစ္ဆာ အပါယဂမနိယာ လောဘဒေါသာတိ ပဉ္စ၊ ယောဇနာ။]

အယံ နိယမော။ ။ ဣမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဣမိဿာ ခန္တိယာ၊ ဣမိဿာ ရုစိယာ၊ ပေ၊ ဣမသ္မိ ဓမ္မဝိနယေ စသည်ဖြင့် ဣမသဒ္ဓါကို အထပ်ထပ် သုံးစွဲခြင်းကိုပင် (ဤသာသနာ ဤသာသနာဟု သုံးစွဲခြင်းကိုပင်) အခြားသာသနာတို့ကို ကန့်မြစ်ရာရောက်သောကြောင့် “နိယမ- အမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း”ဟု ဆိုသည်၊ တစ်နည်း - ဣမိဿာယေဝ ဒိဋ္ဌိယာ စသည်ဖြင့် ဧဝသဒ္ဓါနှင့်တကွ ဆိုလိုလျက် ဧဝသဒ္ဓါ အကျေ ကြသောကြောင့်လည်း “နိယမော ကတော”ဟု ဆိုသည်။

ကိလေသေ-တို့ကို၊ ဘိန္ဒုတိ-ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဣတိ ဘိက္ခု၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန-
ဖြင့်၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ [စတ္တာရောတိ လောဘ ဒေါသ အဟိရိကာနောတ္ထပ္ပာနိ-
ယောဇနာ၊] (ကိလေသေ ဘိန္ဒုတိ ဣတိ၊ ဘိက္ခု မည်၏။) အနာဂါမိမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊
စတ္တာရော-ကုန်သော၊ [စတ္တာရောတိ လောဘ ဒေါသ အဟိရိကာနောတ္ထပ္ပာနိ-
ယောဇနာ၊] (ကိလေသေ ဘိန္ဒုတိ ဣတိ၊ ဘိက္ခု။) အရဟတ္တမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ အဋ္ဌ-
ကုန်သော၊ [အဋ္ဌာတိ ရူပ ရာဂ အရူပရာဂ မောဟ မာန ထိန ဥဒ္ဓစ္စ အဟိရိကာ
နောတ္ထပ္ပာနိ-ယောဇနာ၊] ကိလေသေ ဘိန္ဒုတိ ဣတိ၊ ဘိက္ခု-မည်၏။

ဧတ္တာဝတာ - ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ စတ္တာရော -
လေးယောက်ကုန်သော၊ မဂ္ဂဋ္ဌာ-မဂ်၌တည်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဒဿိတာ-ပြတော်
မူအပ်ကုန်ပြီ၊ [ဘိန္ဒုတိဟု ပစ္စုပ္ပန်အနက်ဟော တိသဒ္ဓါဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့်
မဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပြတော်မူသည်ဟု ဆိုသည်။] ပန - ကား၊ ဘိန္ဒုတ္တာတိ ဣမိနာ-
ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ဖလဋ္ဌာ-ဖိုလ်၌တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊
(ဒဿိတာ-ကုန်ပြီ။) [ဘိန္ဒု၌ တ-ပစ္စည်းက ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ ဟု အတိတ်အနက်
ဟောရကား “ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးပြီးသော ဖလဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပြသည်” ဟု
ဆိုသည်။] ဟိ-ချေ၊ သောတာပန္နော-သောတာပန်ရဟန်းသည်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန-
ဖြင့်၊ ပဉ္စ၊ ကိလေသေ-တို့ကို၊ ဘိန္ဒုတွာ-ဖျက်ဆီးပြီး၍၊ ဌိတော-တည်ပြီ၊ သကဒါဂါမိ-
သည်၊ ၁၆၊ ဌိတော-ပြီ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ စတုဗ္ဗိဇော-လေးပါးအပြားရှိသော၊ အယံ
ဖလဋ္ဌာ-ဤဖိုလ်၌တည်သော ဘိက္ခုသည်၊ ပါပကာနံ-ကုန်သော၊ အကုသလာနံ-
အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တရားတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဘိန္ဒုတ္တာ-ဖျက်ဆီးအပ်ပြီး
ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘိက္ခု နာမ-မည်၏၊ [ရှေးနိဿယ၌ကား “ဘိန္ဒုတ္တာ-
ပျက်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်”ဟု ပေး၏၊ စဉ်းစားပါ။]

ဩဓိသော ကိလေသာနံ ပဟာနာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ (လဗ္ဘမာနာ-
ရထိုက်ကုန်သော၊) ဩဓိ- ဩဓိတို့သည်၊ မဂ္ဂေါမိ စ- မဂ်ဟူသော အပိုင်းအခြား
လည်းကောင်း၊ ကိလေသောမိ စ-ကိလေသာဟူသော အပိုင်းအခြားလည်းကောင်း၊
(ဣတိ-သို့) ဒွေ-နှစ်ပါးတို့တည်း၊ သီမာ- ပတ်ဝန်းကျင်ဖွဲ့အပ်သော အပိုင်းအခြား
သည်လည်းကောင်း၊ မရိယာဒါ - ပိုင်းခြား၍ယူအပ်သော အပိုင်းအခြားသည်
လည်းကောင်း၊ ဩဓိ နာမ - ဩဓိမည်၏၊ [သီယတိ ဗန္ဓိယတိတိ သီမာ၊ ပရိ
(သမန္တတော) အာဒိယတိတိ ပရိယာဒါ၊ ပ ကို မ ပြု။] တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးသော ဩဓိ
တို့တွင်၊ သောတာပန္နော - သောတာပန်ရဟန်းသည်၊ မဂ္ဂေါမိနာ - မဂ်ဟူသော
အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ဩဓိသော-အပိုင်းအခြားရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) ကိလေသာနံ - တို့ကို၊
ပဟာနာ-ပယ်ခြင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခု-မည်၏၊ [ဩဓိသောပုဒ်၏ အဿတ္ထိဝစနတ္ထကို
ဋီကာ၌ ရှုပါ။] ဟိ-ချေ၊ တဿ-ထိုသောတာပန်ရဟန်း၏၊ ဝါ-ထိုသောတာပန်

ရဟန်းသည်။ စတုသု- ကုန်သော၊ မဂ္ဂေသု- မဂ်တို့တွင်၊ ဧကေန- တစ်ပါးသော၊
 ဩဓိနာ - မဂ်ဟူသောအပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ကိလေသာ - ကိလေသာတို့ကို၊ ပဟိနာ-
 ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ သကလေန-အလုံးစုံသော၊ မဂ္ဂစတုက္ကေန-မဂ်လေးပါးအပေါင်းဖြင့်၊
 (ကိလေသာ-ကိလေသာတို့ကို) န ပဟိနာ-ပယ်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်၊ သကဒါဂါမိ
 အနာဂါမိသုပိ-သကဒါဂါမိ အနာဂါမိရဟန်းတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

စ-သည်သာမကသေး၊ (တစ်နည်း) စ-မဂ္ဂေါမိမှတစ်ပါး ကိလေသောဓိကား၊
 သောတာပနော-သည်၊ ကိလေသောဓိနာပိ-ကိလေသာဟူသော အပိုင်းအခြားဖြင့်
 လည်း၊ ဩဓိသော-အပိုင်းအခြားရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ကိလေသာနံ-တို့ကို၊ ပဟာနာ-
 ကြောင့်၊ ဘိက္ခု-မည်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ တဿ-ထိုသောတာပန်ရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊
 ပဟာတဗ္ဗကိလေသေသု- ပယ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့တွင်၊ ဩဓိနာဝ-သာလျှင်၊
 ကိလေသာ-တို့ကို၊ ပဟိနာ-ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊
 သဗ္ဗ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်၊ (ကိလေသာ-တို့ကို) န (ပဟိနာ)-ပယ်အပ်ကုန်သည်
 မဟုတ်၊ အရဟာ ပန-ရဟန္တာရဟန်းသည်ကား၊ အနောဓိသောဝ-အပိုင်းအခြား
 မရှိသည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ) ကိလေသာနံ-တို့ကို၊ ပဟာနာ၊ ဘိက္ခု-မည်၏၊ ဟိ-
 ချဲ့၊ တဿ-ထိုရဟန္တာရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊ မဂ္ဂစတုက္ကေန-ဖြင့်၊ အနောဓိနာဝ-
 အပိုင်းအခြား မဟုတ်ဘဲသာ၊ ကိလေသာ-တို့ကို၊ ပဟိနာ-ကုန်ပြီ၊ ဧကာယ-တစ်ပါး
 သော၊ မဂ္ဂသီမာယ-မဂ်တည်းဟူသော အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ (ကိလေသာ-တို့ကို) န
 (ပဟိနာ)-မဟုတ်၊ စ- သည်သာမကသေး၊ (တစ်နည်း) စ- မဂ္ဂေါမိမှတစ်ပါး
 ကိလေသောဓိကား၊ ပဟာတဗ္ဗကိလေသေသု- ပယ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့တွင်၊
 အနောဓိနာဝ-ဘဲသာလျှင်၊ ကိလေသာ၊ ပဟိနာ၊ ဟိ- မှန်၊ ဧကာပိ- တစ်ခုလည်း
 ဖြစ်သော၊ ကိလေသသီမာ-ကိလေသာဟူသော အပိုင်းအခြားသည်၊ ဌိတာ နာမ-

ကိလေသာနံ ပဟာနာ ဘိက္ခု ။ ။ ဘိက္ခု၏ သဒ္ဓတ္ထတို့ကို ပြရာဝယ် “ဩဓိသော
 ကိလေသာနံ ပဟာနာ”ဟု ပြတော်မူ၏၊ ပဟာနာသည် ဘိက္ခု၏ သဒ္ဓတ္ထ မဖြစ်နိုင်သည်
 မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ့်ကြောင့် “ပဟာနာ ဘိက္ခု”ဟု မိန့်တော်မူရသနည်း၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၏၊
 အဖြေကား-ဤ၌ ပဟာနသဒ္ဓါသည် ဘေဒသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ပယ်ခြင်းဟူရာ၌ ဖျက်ခွဲ
 သောအားဖြင့် ပယ်ခြင်းကို ယူပါ-ဟူလို၊ ဤသို့ ဘေဒနသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သောကြောင့်
 “ပဟာနာ ဘိက္ခု”ဟု မိန့်တော်မူနိုင်ပါသည်၊ ဝိပြုဟ်ပြုသောအခါ “ကိလေသေ+ဘိန္နတိတိ ဘိက္ခု”
 ဟုသာ ပြု။ [ပဟာနာတိ ဣဒံ စ နိဗ္ဗစနံ ဘေဒန ပရိယာယဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗ-ဋီကာ၊]
 [ဘေဒနပရိယာယဝသေန ဝုတ္တံ၊ တဿ ကိလေသာနံ ပဟာနာ ကိလေသာနံ ဘေဒါ ဘိက္ခုတိ
 ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ - အနု၊ ပဟာနာ ဟု ဆိုသော်လည်း ဘေဒါ ဟု အနက်မှတ်ပါ- ဟူလို။]

တည်ရှိသည် မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ သော-ထိုရဟန္တာရဟန်းသည်၊ ဥဘယထာဝိ - နှစ်ပါးစုံသော မဂ္ဂေါမိ ကိလေသောဓိအားဖြင့်လည်း၊ အနောဓိသော-အပိုင်းအခြား မရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကိလေသာနံ ပဟာနာ၊ ဘိက္ခုမည်၏။

သေက္ခောတိ-ကား၊ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကေန-ကလျာဏပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်၊ သဒ္ဓိသတ္တ-ကုန်သော၊ အရိယာ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ တိဿော-သုံးပါးကုန်သော၊ သိက္ခာ-တို့ကို၊ သိက္ခန္တိ-ကျင့်ကုန်ဆဲ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သေက္ခာ-သေက္ခာတို့ မည်၏၊ တေသု-ထိုကလျာဏပုထုဇဉ်နှင့် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက်တို့တွင်၊ ယောကောစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ သေက္ခာ-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဘိက္ခုတိ-ဘိက္ခုဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ န သိက္ခတိ-ကျင့်ဆဲမဟုတ်၊ ဝါ-ကျင့်ပြီး၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အသေက္ခော-အသေက္ခ မည်၏၊ သေက္ခမဓမ္မ-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တရားတို့ကို၊ အတိတ္တဗ္ဗ-လွန်၍၊ အဂ္ဂုဖလေ-မြတ်သောဖိုလ်၌၊ ဌိတော-တည်သော၊ တတော-ထိုဖိုလ်ထက်၊ ဥတ္တရိ - အလွန်၊ သိက္ခိတဗ္ဗာဘာဝတော - ကျင့်ထိုက်သောတရား၏

ကလျာဏပုထုဇဉ်။ ။ “သိက္ခန္တိတိ သေက္ခာ”ဟု ဝစနတ္ထ ပြု၍ ရဟန္တာမဖြစ်သေးသော ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်ဟူမျှကို “သေက္ခ”ဟု ခေါ်ရာ၌ ကလျာဏပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပါ ထည့်သွင်းထား၏၊ ရတနတ္ထယ ပဏာမအခန်း စသည်တို့၌လည်း ကလျာဏပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို သံဃာ၌ သွင်းယူထား၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် ကလျာဏပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် အဘယ်သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ပါနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ ဤနေရာ၌ တိဿော သိက္ခာ သိက္ခန္တိကို ထောက်လျှင် သီလသိက္ခာကို မပျက်မစီးရအောင် စောင့်စည်းသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဈာန်မရသေးသော်လည်း ဗုဒ္ဓါနုဿတိ မေတ္တာ စသော သမထဘာဝနာဖြင့် သမာဓိသိက္ခာကို ကျင့်နေသောပုဂ္ဂိုလ်၊ မဂ်ဖိုလ်မရသေးသော်လည်း ဝိပဿနာဘာဝနာဖြင့် “အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ”ဟု မိမိ၏ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကို ရှုလျက် အဓိပ္ပာသိက္ခာကို ကျင့်နေသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ကလျာဏပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တည်းဟု အဖြေထွက်လာသည်။

ထိုအဖြေသည် သင့်၏၊ သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးကို မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆ ကျင့်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့ အပါယ်မကျနိုင်ရကား သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်ယောက်တွင် အောက်ခြေက ပါဝင်ပေသည်၊ သိက္ခာသုံးပါးကို ဤနည်းအတိုင်း မဖြည့်ကျင့်လျှင်ကား ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တွေကို သရုပ်ကွဲနေသော်လည်း ကလျာဏပုထုဇဉ် မဟုတ်ဟု “ဗျတိရေက”အားဖြင့် အဖြေထွက်လာ၏။

သို့ဖြစ်လျှင် ကလျာဏပုထုဇဉ် မဟုတ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလသိက္ခာ ပေါက်ကြားနေမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် “သမထ ဝိပဿနာ သမာဓိ ပညာသိက္ခာတို့မှာ နှုတ်က မည်မျှပင်ဟောနေ ပြောနေစေကာမူ အစစ်အမှန် မရနိုင်တော့ရကား ကလျာဏပုထုဇဉ် မဟုတ်တော့ချေ၊ သီလကစ၍ မစင်ကြယ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် “သာပတ္တိကဿ ဘိက္ခဝေ နိရယံ ဝါ ဝဒမိ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ”ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်အညီ သေသောအခါ အပါယ်သို့သာ သွားစရာ ရှိတော့သည်။

မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဒီကာသဝေါ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အသေကွေ့တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ အဝသေသော-ကလျာဏပုထုဇဉ်နှင့် သေကွေ့ အသေကွေ့မှ ကြွင်းသော၊ ပုထုဇနဘိက္ခု-ပုထုဇဉ်ရဟန်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော ၈၀။) ဝါ-သည်၊ (သိက္ခတိ ဌိတောတို့၌ ၈၀။) တိဿော-သုံးပါးကုန်သော၊ သိက္ခာ-တို့ကို၊ နေဝ သိက္ခတိ-ကျင့်ဆဲလည်း မဟုတ်၊ သိက္ခိတ္တာ-ကျင့်ပြီး၍၊ န ဌိတော-တည်သည်လည်း မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နေဝသေကွေ့နာသေကွေ့-တိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

သီလဝံ-သီလဟူသော အမြတ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မြတ်သောသီလလည်းကောင်း၊ (ဣတိ၌ ၈၀။) သမာဓိဝံ-သမာဓိဟူသော အမြတ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မြတ်သောသမာဓိလည်းကောင်း၊ ပညဝံ-ပညာဟူသော အမြတ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မြတ်သောပညာလည်းကောင်း၊ ဝိမုတ္တဝံ- အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အမြတ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မြတ်သောအရဟတ္တဖိုလ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ အဝံ-ဤအမြတ်သို့၊ ပတ္တာ-ရောက်၍၊ ဌိတတ္တာ-တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဂ္ဂေါ-မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဘိက္ခု နာမ-မည်၏။ ဘဒြောတိ-ကား၊ အပါပကော-မယုတ်မာသူသည်၊ (ဘိက္ခု-မည်၏။)

ဟိ-ချဲ့၊ ကလျာဏပုထုဇနာဒယော-ကလျာဏပုထုဇဉ် အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ အရဟာ-ရဟန္တာသည်၊ (အတ္ထိ) တာဝ-ထိုရဟန္တာတိုင်အောင်၊ ဘဒြေန- ကောင်းသော၊ သီလေန- စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့်လည်းကောင်း၊ သမာဓိနာ-ဝိပဿနာ၏ အခြေခံဖြစ်သော သမာဓိနှင့်လည်းကောင်း၊ ပညာယ-လောကီလောကုတ္တရာပညာနှင့်လည်းကောင်း၊ (သီလန္တိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ သမာဓိတိ ဝိပဿနာပါဒကာ အဋ္ဌသမာပတ္တိယော၊ ပညာတိ လောကီယလောကုတ္တရဉာဏံ။) ဝိမုတ္တိယာ-ကိလေသာတို့မှလွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်နှင့်လည်းကောင်း၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနေန စ - အရဟတ္တဖိုလ်ကို သိမြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်နှင့်လည်းကောင်း၊ သမန္နာဂတတ္တာ-ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘဒြော ဘိက္ခုတိ-ဟူ၍၊ သဒ္ဓိ-ခေါ်ဝေါ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏။

မဏ္ဍော ဘိက္ခုတိ-ကား၊ ပသန္နော-ကြည်လင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဘိက္ခု-မည်၏။ သပ္ပမဏ္ဍော ဝိယ - ထောပတ်ကြည်ကဲ့သို့၊ အနာဝိလော - မနောက်ကျသော၊ ဝိပသန္နော- အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ဘိက္ခု- မည်၏။) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ သာရောတိ-ကား၊ တေဟိယေဝ သီလသာရာဒီဟိ-ထိုသီလအနှစ်အစရှိသည်တို့နှင့်ပင်၊ သမန္နာဂတတ္တာ-ကြောင့်၊ နီလသမန္နာဂမေန-အညိုဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ နီလောပဋ္ဌော(တိ)-ဟူ၍၊ ဝါ-အညိုအဝတ်ဟူ၍၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ-သိထိုက်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ) သာရော ဘိက္ခုတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝိဂတကိလေသဖေဂ္ဂုဘာဝတော-ကင်းသော ကိလေသာအကာ

ရုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ကိလေသာဟူသော အကာမှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒိဏာသဝေါဝ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ၊ သာရောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

စ-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုဘိက္ခုသဒ္ဓါ၏အနက်ကို ပြရာဌာနတို့တွင်၊ ဘိန္ဒုတိ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေတိ ဘိက္ခု-ဘိန္ဒုတိ ၊ပေ၊ ဘိက္ခုဟူသော ဌာနလည်းကောင်း၊ ဩဓိသော ကိလေသာနံ ပဟာနာ ဘိက္ခု-ဩဓိသော ၊ပေ၊ ဘိက္ခုဟူသောဌာနလည်းကောင်း၊ သေက္ခောဘိက္ခု-သေက္ခောဘိက္ခုဟူသောဌာနလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တီသု-သုံးပါးကုန်သော၊ ဣမေသု ဌာနေသု-ဤဌာနတို့၌၊ သတ္တ-ခုနစ်ယောက်ကုန်သော၊ သေက္ခာ-သေက္ခဖြစ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခု-တို့ကို) ကထိတာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဘိန္ဒုတ္တာ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနန္တိ ဘိက္ခု၊ ဘိန္ဒုတ္တာ ၊ပေ၊ ဘိက္ခုဟူသော ဌာနလည်းကောင်း၊ အနောဓိသော ကိလေသာနံ ပဟာနာ ဘိက္ခု၊ အနောဓိသော ၊ပေ၊ ဘိက္ခုဟူသော ဌာနလည်းကောင်း၊ အသေက္ခောဘိက္ခု-အသေက္ခောဘိက္ခုဟူသော ဌာနလည်းကောင်း၊ အဂ္ဂေါဘိက္ခု-အဂ္ဂေါ ဘိက္ခုဟူသော ဌာနလည်းကောင်း၊ မဏ္ဍောဘိက္ခု-မဏ္ဍောဘိက္ခုဟူသော ဌာနလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စသု-ငါးပါးကုန်သော၊ ဣမေသု ဌာနေသု-ဤဌာနတို့၌၊ ဒိဏာသဝေါဝ-ရဟန္တာရဟန်းတော်ကိုသာ၊ ကထိတာ-ပြီ၊ နေဝသေက္ခနာသေက္ခာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤဌာန၌၊ ပုထုဇ္ဇနောဝ-ပုထုဇ္ဇရဟန်းကိုသာ၊ ကထိတာ-ပြီ၊ သေသဌာနေသု-ကြွင်းသောဌာနတို့၌၊ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကော-ကလျာဏပုထုဇ္ဇရဟန်းလည်းကောင်း၊ သတ္တ-ကုန်သော၊ သေက္ခာ-သေက္ခရဟန်းတို့လည်းကောင်း၊ ဒိဏာသဝေါ- ရဟန္တာရဟန်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗေပိ-ကုန်သော၊ ဣမေ-ဤရဟန်းတို့ကို၊ ကထိတာ-ကုန်ပြီ။

စဝံ-ဤသို့လျှင်၊ သမညာဒီတိ-သမညာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (သမညာတိ ဘိက္ခု၊ အစရှိသည်တို့ဖြင့်) ဘိက္ခု-ဘိက္ခုကို၊ ဒသေတွာ-ပြတော်မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဥပသမ္ပဒါဝသေန-ဥပသမ္ပဒါ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဘိက္ခု-ကို) ဒသေတုံ-ငှာ၊

သာရော ဘိက္ခု။ ။နီလောပဋ္ဌော ဟူရာ၌ နီလောအရ အညိုဂုဏ်သာ ရ၏၊ ခြင်္ဂကို တိုက်ရိုက် မရသေး၊ သို့သော် အညိုဂုဏ်၏ အမည်ကို ဂုဏ်ခြင်၌ တင်စား၍ ဂုဏူပစာရအားဖြင့် အဝတ်ကိုလည်း နီလောဟု ခေါ်နိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ သာရသဒ္ဓါသည် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဟူသော အနှစ်ဂုဏ်ကို ဟော၏၊ ရဟန်းခြင်ကို မဟောနိုင်သေး၊ ထိုဂုဏ်၏အမည်ကို ဂုဏ် ရဟန်းခြင်၌ တင်စား၍ ဘိက္ခုကို သာရောဟု ခေါ်နိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် “သာရော-သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန အနှစ်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။

မှတ်ချက်။ ။သမန္နာဂတတ္တာဟု ဖွင့်သောကြောင့် အဿတ္တိတဒ္ဓိတ်ဟု ထင်မှားမည် စိုးရကား နီလောပဋ္ဌောကို ဥပမာထုတ်ပြသည်၊ (နီလော-ညိုသော၊ ပဋ္ဌော-အဝတ်။) ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ဝေရုဉ္စကဏ္ဍ “သမ္ပသာဒနံ” ပုဒ်အဖွင့်၌ “နီလဝဏ္ဏယောဂတော နီလဝတ္ထံ ဝိယ” ဟု ဥပမာပြထား၏၊ ထို၌လည်း အဓိပ္ပာယ်ရေးခဲ့ပြီ။

သမဂ္ဂေန သံဃေနာတိ အာဒိမာဟ၊ တတ္ထ-ထိုသမဂ္ဂေန သံဃေန အစရှိသော စကားရပ်၌၊ သမဂ္ဂေန သံဃေနာတိ-ကား၊ သဗ္ဗန္တိမေန-အလုံးစုံသော အပိုင်းခြား တို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-အပိုင်းခြားအားဖြင့်၊ ပဉ္စဝဂ္ဂကရဏိယေ- ပဉ္စဝဂ္ဂသံဃာသည် ပြုထိုက်သော၊ ကမ္မေ-ကံ၌၊ ယာဝတိကာ-အကြင်မျှလောက် အနည်းဆုံး ငါးပါးအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-ပကတတ်ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မပုတ္တာ-ကံအား လျောက်ပတ်ကုန်၏။

[ဤမှ နောက်၌ ပါရာဇိကဋ္ဌကထာနှင့် တူ၏။]

ဧတေန-ဤ ဥပသမ္ပန္နောဟူသော ပါဌ်ဖြင့်၊ (အဓိပ္ပေတာ၌ လှမ်းစပ်။) ဧဟိ ဘိက္ခုပသမ္ပဒါ-ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါလည်းကောင်း၊ သရဏဂမနူပသမ္ပဒါ-သရဏ ဂမနူပသမ္ပဒါလည်းကောင်း၊ ဩဝါဒပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ-ဩဝါဒပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ လည်းကောင်း၊ ပဉ္စာဗျာကရဏူပသမ္ပဒါ-ပဉ္စာဗျာကရဏူပသမ္ပဒါလည်းကောင်း၊ ဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ-ဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါလည်းကောင်း၊ ဒူတေနူပ သမ္ပဒါ-ဒူတေနူပသမ္ပဒါလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဝါစိကူပသမ္ပဒါ - အဋ္ဌဝါစိကူပသမ္ပဒါ လည်းကောင်း၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒါ-ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒါလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ယာ ဣမာ ဥပသမ္ပဒါ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော် မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တာသံ-ထိုဥပသမ္ပဒါတို့တွင်၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒါ-လည်းကောင်း၊ ဒူတေနူပသမ္ပဒါ-လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဝါစိကူပသမ္ပဒါ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာ တိဿောဝ-ဤသုံးပါးတို့သည်သာလျှင်၊ ထာဝရာ-ခိုင်မြဲကုန်၏၊ သေသာ- ကြွင်းသော ဥပသမ္ပဒါတို့သည်၊ ဗုဒ္ဓေ - မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဓရမာနေယေဝ- သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ်သာလျှင်၊ အဟေသု-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ [ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံလျှင်ကား ထိုဥပသမ္ပဒါများ မရှိနိုင်တော့၊] တာသု ဥပသမ္ပဒါသု-ထို ဥပသမ္ပဒါ တို့တွင်၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ-ဤ ဥပသမ္ပန္နောပါဌ်အရာ၌၊ အယံ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပ သမ္ပဒါဝ-ဤ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒါကိုသာ၊ အဓိပ္ပေတာ-အလိုရှိအပ်၏။

၅၁၁။ ပါတိမောက္ခသံဝရနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ပါတိမောက္ခန္တိ-ကား၊ သိက္ခာပဒသီလံ-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်။) ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ နံ-ထိုသိက္ခာပုဒ်သီလကို၊ ပါတိ ရက္ခတိ- စောင့်ရှောက်၏၊ တံ-ထို သီလကို စောင့်ရှောက်သော ရဟန်းကို၊ အာပါယိကာဒိဟိ- အပါယ်၌ဖြစ်သော ဒုက္ခအစရှိကုန်သော၊ ဒုက္ခေဟိ - ဒုက္ခတို့မှ၊ မောက္ခေတိ၊ မောစယတိ-လွတ်စေတတ်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ သီလစောင့်ရှောက် သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အာပါယိကစသော ဒုက္ခတို့မှ လွတ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါတိမောက္ခန္တိ- ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ [ဤအဖွင့်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကခါဘာသာဋီကာ နိဒါနုဒ္ဒေသအဖွင့် အစ၌ ပြခဲ့ပြီ။] သီလံ ပတိဌာတိအာဒိနိ-

သီလံပတိဌာ ဤသို့ အစရှိသောသဒ္ဓါတို့သည်။ တဿေဝ-ထိုပါတိမောက္ခဟူသော သဒ္ဓါ၏။ ဝေဝစနာနိ-တို့တည်း။ တတ္ထ-ထိုသီလံ ပတိဌာအစရှိသော သဒ္ဓါတို့တွင်၊ သီလန္တိဇေတံ - သီလဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ (ဝေဝစနံ၌ စပ်။) ကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနေန-ကမ္မဝါစာ၏ ပြီးဆုံးခြင်းနှင့်၊ သဟ-တကွ၊ ဝါ-တစ်ပြိုင်နက်၊ ဣဇ္ဈနကဿ-ပြီးစီးသော၊ ပါတိမောက္ခဿ-ပါတိမောက္ခသီလ၏။ ဝေဝစနံ- ဝေဝစနံပရိယာယ် စကားလှယ်သည်။ ကာမဉ္စ (ဟောတိ) - အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါ ပေ၏။ ဧဝံသန္တေပိ-ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဓမ္မတော-တရားကိုယ်အားဖြင့်၊ ဧတံ သီလံ နာမ-ဤသီလ မည်သည်ကို၊ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ-ပါဏာတိပါတ အစရှိသည် တို့မှ၊ ဝိရမန္တဿ ဝါ-ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထပဋိပတ္တိ- ဝတ်အကျင့်ကို၊ ပူရေန္တဿ ဝါ-ဖြည့်ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ စေတနာ ဒယော-စေတနာအစရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တရားတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏။ [သီလံ ဟူသောပုဒ်ကို ၎်၍ ဝေဒိတဗ္ဗဟူ၍လျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။]

ဟိ-မှန်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၌၊ ကံ သီလန္တိ၊ ပေ၊ အဝီတိက္ကမော သီလန္တိ-ဟူသော၊ ဧတံ သုတ္တံ- ဤပါဠိကို၊ ဓမ္မသေနာပတိနာ- တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတြာသည်၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ [သီလံ-သီလဟူသည်၊ ကိ-အဘယ်နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ စေတနာ-စေတနာသည်၊ သီလံ- သီလမည်၏၊ စေတသိကံ-စေတသိက်သည်၊ သီလံ-မည်၏၊ သံဝရော-စောင့်စည်း ကြောင်းတရားသည်၊ သီလံ-မည်၏၊ အဝီတိက္ကမော-မလွန်ကျူးကြောင်းဖြစ်သော ဝိရတိစေတသိက်သည်၊ သီလံ-မည်၏။] [စေတနာစသည်တို့အရကို နောက်၌ အကျယ်ပြုလိမ့်မည်။]

တတ္ထ-ထိုစေတနာသီလ အစရှိသည်တို့တွင်၊ စေတနာသီလံ နာမ-စေတနာ သီလ မည်သည်၊ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ-ပါဏာတိပါတ အစရှိသည်တို့မှ၊ ဝိရမန္တဿ ဝါ-ရှောင်ကြဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထပဋိပတ္တိ-ဝတ်အကျင့်ကို၊ ပူရေန္တဿ ဝါ-ဖြည့်ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ စေတနာ-စေတနာတည်း၊ စေတသိကံ သီလံနာမ-စေတသိကသီလ မည်သည်၊ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ-တို့မှ၊ ဝိရမန္တဿ- ၏၊ ဝိရတိ-ဝိရတိစေတသိက်တည်း၊ အပိစ-သည်သာမကသေး၊ စေတနာသီလံ နာမ-မည်သည်၊ ပါဏာတိပါတာဒီနိ-ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ဒုစရိုက်တို့ကို၊ ပဇဟန္တဿ-ပယ်စွန့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သတ္ထ- ၇ ပါးကုန်သော၊ ကမ္မပထစေတနာ- ကမ္မပထစေတနာတို့တည်း၊ [ကာယသုစရိုက် ၃-ပါး၊ ဝစီသုစရိုက် ၄-ပါးတို့၌ ပါဝင်သော စေတနာတို့တည်း။] စေတသိကံသီလံ နာမ - စေတသိကသီလ မည်သည်၊ အဘိဇ္ဈ-အဘိဇ္ဈာကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန-ကင်းသော အဘိဇ္ဈာရှိသော၊ စေတသာ - စိတ်ဖြင့်၊ ဝိဟရတိ- ၏၊ ဣတိ အာဒိနာ - သော၊ နယေန - ဖြင့်၊ သံယုတ္တမဟာဝဂ္ဂေ - မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တာ-

ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ အနဘိဇ္ဈာ အဗျာပါဒ သမ္မာဒိဋ္ဌိဓမ္မာ-အနဘိဘိဇ္ဈာ၊ အဗျာပါဒ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ တရားတို့တည်း။

သံဝရော သီလန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ပါတိမောက္ခသံဝရော-ပါတိမောက္ခ သံဝရလည်းကောင်း၊ သတိသံဝရော-သတိသံဝရလည်းကောင်း၊ ဉာဏသံဝရော- ဉာဏသံဝရလည်းကောင်း၊ ခန္တိသံဝရော-ခန္တိသံဝရလည်းကောင်း၊ ဝီရိယသံဝရော- ဝီရိယသံဝရလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စဝိဓေ-၅-ပါးအပြားအားဖြင့်၊ သံဝရော- သံဝရကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။ တဿ-ထို ၅-ပါးအပြားရှိသော သံဝရ၏။ နာနာကရဏံ- အသီးအခြားပြုကြောင်းအထူးကို၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ-၌၊ (မယာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အဝီတိက္ကမော သီလန္တိ-ဟူသည်ကား၊ သမာဒိန္နသီလဿ-ဆောက်တည်အပ်ပြီးသော သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယိကဝါစသိကော- ကိုယ်၌လည်း ဖြစ်၊ နှုတ်၌လည်း ဖြစ်သော၊ အဝီတိက္ကမော-မလွန်ကျူးခြင်းတည်း၊ [သမာဒါနဝီရတိကို ဆိုသည်။] စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ- ဤစေတနာသီလ အစရှိသောသီလတို့တွင်၊ သံဝရသီလံ-သံဝရသီလလည်းကောင်း၊ အဝီတိက္ကမသီလံ-အဝီတိက္ကမသီလလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒမေဝ-ဤသီလ ၂-ပါးသည်သာ၊ နိပ္ပရိယာယတော-ပရိယာယ် မဟုတ်၊ မုချအားဖြင့်၊ သီလံ-သီလ မည်၏။ စေတနာသီလံ-စေတနာသီလလည်းကောင်း၊ စေတသိကံသီလံ-စေတသိက သီလလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသီလ ၂-ပါးအပေါင်းသည်၊ ပရိယာယတော- ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ သီလံ-သီလ မည်၏။ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

[သီလံကို ဖွင့်ပြပြီး၍ ပတိဋ္ဌာကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် ယသ္မာပန စသည်ကို မိန့်၊] ပန-ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလေန-ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလကြောင့်၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သာသနေ-သာသနာတော်၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ နာမ-တည်တံ့ သည် မည်၏။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို၊ ပတိဋ္ဌာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧတ္ထ-ဤသီလ၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပတိဋ္ဌဟတိ- တည်ရ၏။ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧတ္ထ-ဤသီလ၌၊ ကုသလဓမ္မာ ဧဝ-ကုသိုလ်တရားတို့ သည်ပင်၊ ပတိဋ္ဌဟန္တိ-တည်ကုန်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပတိဋ္ဌာ-ပတိဋ္ဌာ မည်၏။ အယံ အတ္ထော-ဤအနက်ကို၊ (ဘိက္ခု၏ တည်ရာဟူသောအနက် ကုသိုလ်တရားတို့၏ တည်ရာဟူသော အနက်ကို) (ဝေဒိတဗ္ဗော၌ စပ်။) သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော သပညော၊ ပေ၊ သော ဣမံ ဝိဇ္ဇယေ ဇဉ်န္တိ စ-ဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပတိဋ္ဌာ မဟာရာဇ သီလံ သဗ္ဗေသံ ကုသလဓမ္မာနန္တိ စ-ဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊ (ဣတိ) အာဒိသုတ္တဝသေန-ဤသို့ အစရှိသောသုတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [ဣတိ တစ်လုံး အကျေကြူ။] ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

[သပညော-တိတိတိပဋိသံ ကမ္မဇပင်ကိုဉာဏ်လည်း ရှိသော၊ အာတာပိ- ကိလေသာအမှိုက်တို့ကို လွန်စွာလောင်မြိုက်တတ်သော သမ္ပပ္ပဓာန် လုံ့လဝီရိယ လည်း ရှိသော၊ နိပကော-ရင့်ကျက်သော ပါဠိဟာရိယပညာလည်း ရှိသော၊

နရော-သတ္တဝါဟု ဆိုအပ်သော၊ သော ဘိက္ခု-သည်။ သီလေ-စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၌၊ ပတိဋ္ဌာယ-တည်၍၊ စိတ္တံ-သမာဓိစိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပညဉ္စ-ဝိပဿနာပညာကိုလည်းကောင်း၊ ဘာဝယံ-မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေလေသော်၊ ဣမံ ဇနု-ဤတဏှာတည်းဟူသော အရူပအထွေးကို၊ ဝိဇဇယေ-ဖြေရှင်းစွမ်းနိုင်ရာ၏။ ဒေဝတာသံယုတ်၊ သတ္တိဝဂ်၊ ဇဏှသုတ်၊ ဤပါဠိတော်ဖြင့် “ပတိဋ္ဌဟတိ ဝါ ဧတ္ထ ဘိက္ခု” ဟူသော သံဝဏ္ဏနာ၏ သာဓကကို ပြသည်။]

[မဟာရာဇ-မဟာရာဇာ၊ သီလံ-သည်။ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ကုသလဓမ္မာနံ-ကုသိုလ်တရားတို့၏၊ ပတိဋ္ဌာ-တည်ရာတည်း၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ သီလေ-၌၊ ပတိဋ္ဌိတဿ-တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သန္တာန်၌၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ ကုသလာ-ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ န ပရိဟာယန္တိ-မဆုတ်ယုတ်ကုန်။ မိလိန္ဒပဉ္စပါဠိ၊ သီလလက္ခဏပဉ္စာ၊ ဤပါဠိတော် ၂-ရပ်ဖြင့် “ကုသလာ ဓမ္မာ ဧဝ ဝါ” စသော သံဝဏ္ဏနာ၏ သာဓကကို ပြသည်။]

တဒေတံ-ထိုပါတိမောက္ခသီလသည်။ ပုဗ္ဗုပ္ပတ္တိအတ္ထေန-ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်၊ အာဒိ-အာဒိမည်၏၊ စ-သာဓကကား၊ တသ္မာ တိဟ တံ ဥတ္တိယ၊ ပေ၊ ဒိဋ္ဌိ စ ဥဇဇကာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ(သုတ္တံ)-ဤပါဠိကို၊ (ဘဂဝတာ)ပိ-သည်လည်း၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [ဥတ္တိယ-ဥတ္တိယ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့အပေါင်းအဖော်မှ ခွဲခွာလျက် တစ်ပါးတည်း အာတာပိ နိပက ပဟိတတ္ထဖြစ်အောင် နေလိုခြင်းကြောင့်)၊ တံ-သည်၊ ကုသလေသု ဓမ္မေသု-ကုသိုလ်တရားတို့၌၊ အာဒိမေဝ-အစကို သာ၊ ဝိသောဓေဟိ-သုတ်သင်လော့၊ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ-ကုသိုလ်တရားတို့၏၊ အာဒိ-အစဟူသည်၊ ကောစ-အဘယ်နည်း၊ သုဝိသုဒ္ဓိ-အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော၊ သီလဉ္စ-သီလသည်လည်းကောင်း၊ ဥဇဇကာ-ဖြောင့်မှန်သော၊ ဒိဋ္ဌိ စ-အသိဉာဏ်သည်လည်းကောင်းတည်း၊ ဝါ-အယူသည်လည်းကောင်းတည်း။ မဟာဝဂ္ဂ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ နာလန္ဒဝဂ်၊ ဥတ္တိယသုတ်။]

ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့၊ နဂရဝဗျူဟ-မြို့လက်သမားသည်၊ ဝါ-မြို့၏တည်ရာမြေ၏ ကြန်အင်လက္ခဏာကို သိသောဆရာသည်၊ နဂရံ-မြို့ကို၊ မာပေတုကာမော-ဖန်ဆင်းခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (သမာဓော) ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ နဂရဌာနံ-မြို့ရာကို၊ သောဓေတိ-သုတ်သင်၏၊ တတော-ထိုသုတ်သင်ပြီးရာအခါမှ၊ အပရဘာဂေ-နောက်အဖို့၌၊ ဝီထိစတုက္ကသိယံ၊ ဋကဒိပရိစ္ဆေဒေန-လမ်းလေးခုအပေါင်းဟူသော လမ်းလေးခွ၊ လမ်းသုံးခွ အစရှိသော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဝိဘဇိတွာ-ဝေဖန်၍၊ နဂရံ-ကို၊ မာပေတိယထာ-ဖန်ဆင်းသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-လျှင်၊ ယောဂါဝစရော-အားထုတ်အပ်သောကမ္မဋ္ဌာန်း၌ သက်ဝင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဒိတောဝ-အစ၌ပင်၊ သီလံ-ကို၊ ဝိသောဓေတိ-၏၊ တတော-ထိုသီလကို သုတ်သင်ပြီးရာအခါမှ၊

အပရဘာဂေ-၌၊ သမထ၊ ပေ၊ နိဗ္ဗာနာနိ-သမထ၊ ဝိပဿနာ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို၊ သစ္စိကရောတိ-မျက်မှောက် ပြု၏။

ဝါ ပန-သည်သာမကသေး၊ ရဇကော-ကဝါသည်သည်၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ တိဟိ-၃ မျိုးကုန်သော၊ (သစ်သားပြာ၊ ကောက်ရိုးပြာ၊ နွားချေးပြာအားဖြင့် ၃ မျိုးကုန်သော) ခါရေဟိ-ငန်သော အရသာရှိသောပြာတို့ဖြင့်၊ ဝတ္ထံ-အဝတ်ကို၊ ဓောဝိတွာ-ဖွပ်လျှော်ပြီး၍၊ ဝတ္ထေ-အဝတ်သည်၊ ပရိသုဒ္ဓေ-ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်လသော၊ ယဒိစ္ဆတံ-အလိုရှိတိုင်း၊ ရင်ဇာတံ-ဆိုးရည်သို့၊ ဥပနေတိ ယထာ-ကပ်ဆောင်သကဲ့သို့၊ [ရင်ဇာတန္တိ ရဇနံ-ယောဇနာ၊] ဝါ ပန-သည်သာမကသေး၊ ဆေကော-ကျွမ်းကျင်သော၊ စိတ္တကာရော-ဆန်းကြယ်သော ပန်းချီဆေးရေးမှုကို ပြုလုပ်သူသည်၊ ရူပံ-အရုပ်ကို၊ လိခိတုကာမော-ရေးခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (သမာနော) အာဒိတောဝ-အစဉ်ပင်၊ ဘိတ္တိပရိကမ္ပံ-နံရံ၌ ပရိကံကို၊ (နံရံ၌ အဖန်ဖန်ပြုလုပ်မှုကို) ကရောတိ-၏၊ တတော-ထိုနံရံ၌ ပရိကံကို ပြုပြီးရာအခါမှ၊ အပရဘာဂေ-၌၊ ရူပံ-အရုပ်ကို၊ သမုဋ္ဌာပေတိ ယထာ-ကောင်းစွာဖြစ်ပေါ်စေသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ ယောဂါဝစရော အာဒိတောဝ သီလံ ဝိသောဓေတွာ အပရဘာဂေ၊ သမထဝိပဿနာဒယော-သမထဝိပဿနာ အစရှိကုန်သော၊ ဓမ္မေ-တရားတို့ကို၊ သစ္စိကရောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သီလံ-ကို၊ အာဒိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

တဒေတံ(တံ ဧတံ)-ထိုပါတိမောက္ခသီလသည်၊ စရဏသရိက္ခတာယ-ခြေနှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စရဏံ-စရဏမည်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ ပါဒါ-ခြေတို့ကို၊ စရဏာတိ-စရဏတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ကုန်၏၊ [စရန္တိ ဧတေဟိတိ စရဏာ-လှည့်လည်သွားလာကြောင်းဖြစ်သော ခြေတို့၊] ဟိ-ချဲ့၊ ဆိန္နစရဏဿ-ပြတ်သောခြေရှိသော၊ ပုရိသဿ-၏၊ ဒိသံ-တစ်ပါးသောအရပ်သို့၊ ဂမနာဘိသင်္ခါရော-သွားဖို့ရန် ပြုစီမံခြင်းသည်၊ န ဇာယတိ-နိုင်၊ ပရိပုဏ္ဏပါဒဿေဝ-ပြည့်စုံသော ခြေရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ (ပုရိသဿ ဒိသံ ဂမနာဘိသင်္ခါရော) ဇာယတိ ယထာ-ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-လျှင်၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သီလံ-သည်၊ ဘိန္နံ-ပျက်သည်၊ ခဏ္ဍံ-ကျိုးသည်၊ အပရိပုဏ္ဏံ-မပြည့်စုံသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ နိဗ္ဗာနဂမနာယ-နိဗ္ဗာန်သို့ သွားခြင်းငှာ၊ ဉာဏဂမနံ-ဉာဏ်၏ သွားခြင်းသည်၊ န သမ္ပဇ္ဇတိ-မပြီးစီးနိုင်၊

တိဟိ ခါရေဟိ။ ။တိဟိ ခါရေဟိတိ ကဋ္ဌပလာလဂေါမယာနံ ဆာရိကာဟိ- ယောဇနာ၊ ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတံ၊ ထေရဝဂ်၊ ခေမကသုတ်နှင့် အဋ္ဌသာလိနီ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ လောကုတ္တရကုသိုလ်၊ စတုမဂ္ဂနယသဟဿ အခန်း၌ “ဦးခါရ၊ ဆာရိကခါရ၊ ဂေါမယခါရ”ဟု တစ်နည်း ၃-မျိုး ရှိသေး၏။

ဝါ-မဖြစ်နိုင်၊ ပန-အနုယကား၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တံ-ထိုသီလသည်၊ အဘိန္တု-မပျက်သည်၊ အခဏ္ဍိ-မကျိုးသည်၊ ပရိပုဏ္ဏံ-ပြည့်စုံသည်၊ ဟောန္တိ-၏၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ နိဗ္ဗာနဂမနာယ-ငှာ၊ ဉာဏဂမနံ-သည်၊ သမ္မုဇ္ဇတိ-ပြီးစီး၏၊ ဝါ-ဖြစ်နိုင်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သီလံ-ကို၊ စရဏန္တိ-ဟူ၍၊ ဝါ-သွားကြောင်းခြေဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

တဒေတံ(တံ ဇတံ)-ထိုပါတိမောက္ခသီလသည်၊ သံယမနဝသေန-ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သံယမော-သံယမမည်၏၊ [ယမု ဥပ ရမေဟူသော ဓာတ်နက်ကို ရည်ရွယ်သည်။] သံဝရဏဝသေန-စောင့်စည်းကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သံဝရော-သံဝရမည်၏၊ ဥဘယေနာပိ-နှစ်ပါးစုံသော သံယမ သံဝရဖြင့်လည်း၊ သီလသံယမော စေတ-ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းသီလကိုလည်းကောင်း၊ သီလသံဝရော စ-စောင့်စည်းကြောင်းသီလကိုလည်းကောင်း၊ ကထိတော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသံယမ သံဝရပုဒ်တို့၌၊ ဝစနတ္ထော-ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဝိတိက္ကမဝိပုန္နနံ-လွန်းကျူးခြင်းဟူသော တုန်လှုပ်ခြင်းကို၊ သံယမတိ-ရှောင်ကြဉ်တတ်၏၊ [စာအုပ်တို့၌ “သံယမေတိ”ဟု ရှိ၏၊ ဘူဝါဒိဖြစ်သောကြောင့် စဉ်းစားပါ။] ဝါ-တစ်နည်း၊ ပုဂ္ဂလံ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သံယမေတိ-ရှောင်ကြဉ်စေတတ်၏၊ ဝိတိက္ကမဝသေန-လွန်ကြူးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝိပုန္နိတု-တုန်လှုပ်ခြင်းငှါ၊ န ဒေတိ-မပေး၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သံယမော-မည်၏၊ ဝိတိက္ကမဿ- လွန်ကြူးခြင်း၏၊ ပဝေသနဒ္ဓါရံ-ဝင်ကြောင်းဖြစ်သော တံခါးကို၊ သံဝရတိ-စောင့်စည်းတတ်၏၊ ပိဒဟတိ-ပိတ်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သံဝရော-မည်၏။

မောက္ခန္တိ-ကား၊ ဥတ္တမံ-မြတ်သောသီလတည်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ မုခဘူတံ-ခံတွင်းပေါက်သဖွယ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော သီလတည်း၊ ဟိ- ချဲ့၊ သတ္တာနံ- သတ္တဝါတို့၏၊ စတုဗ္ဗိဓော-လေးပါးအပြားရှိသော၊ အာဟာရော-အာဟာရသည်၊ မုခေန-ခံတွင်းပေါက်ဖြင့်၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ အင်္ဂမင်္ဂါနိ-အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို၊ ဖရတိ ယထာ-ဖြန့်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ယောဂိနောပိ-ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ စတုဘူမကကုသလံ-ဘုံလေးပါး၌ဖြစ်သော ကုသိုလ်သည်၊ သီလမုခေန-သီလတည်းဟူသော ခံတွင်းပေါက်ဖြင့်၊ ပဝိသိတွာ-၍၊ အတ္တသိဒ္ဓိ-အကျိုး၏ ပြီးခြင်းကို၊ သမ္မာဒေတိ-ပြီးစီးစေ၏၊ တေန-ကြောင့်၊ မောက္ခန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပမုခေ-အဦး ပဓာနအဖြစ်၌၊ သာဓု-ကောင်းသောတရားတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပါမောက္ခံ-ပါမောက္ခမည်၏၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ-ရှေ့သွားတည်း၊ သေဌံ-အမြတ်ဆုံးတည်း၊ ပဓာနံ-ပဓာနတည်း၊ ဣတိ-အတ္ထော-နက်၊ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာတိ-ကား၊ စတုဘူမကကုသလာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပဋိလာဘတ္ထာယ-ရခြင်းအကျိုးငှါ၊ ပါမောက္ခံ-အဦးပဓာန၌ ကောင်းသောတရားတည်း၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ-တည်း၊ သေဌံ-တည်း၊ ပဓာနံ-တည်း၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကာယိကော အဝီတိက္ကမောတိ- ကား၊ တိဝိဓံ-သော၊ ကာယသုစရိတ်-တည်း၊ ဝါစသိကောတိ-ကား၊ စတုပ္ပိဓံ-သော၊ ဝစီသုစရိတ်-တည်း၊ ကာယိကဝါစသိကော တိ-ကား၊ တဒုဘယံ-ထိုနှစ်ပါးစုံသော ကာယသုစရိတ် ဝစီသုစရိတ်တည်း၊ ဣမိနာ- ဤကာယိကဝါစသိကောဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ အာဇီဝဌမကသီလံ-အာဇီဝဌမကသီလ ကို၊ ပရိယာဒါယ-ထက်ဝန်းကျင်ယူ၍၊ ဝါ-ကုန်အောင်ယူ၍၊ (သိမ်းကျုံး၍) ဒဿေတိ-ပြတော်မူ၏၊ သံဝုတောတိ-ကား၊ ပိဟိတော-ပိတ်အပ်သော စက္ခုစသော ဣန္ဒြေရှိသည်၊ သံဝုတိန္ဒြေယော-စောင့်စည်းအပ်သော စက္ခုစသော ဣန္ဒြေရှိသည်၊ ပိဟိတိန္ဒြေယော-ပိတ်အပ်သော စက္ခုစသော ဣန္ဒြေရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့၊ သံဝုတဒ္ဓါရံ-စောင့်စည်းအပ် သော တံခါးရှိသော၊ ဂေဟံ-အိမ်ကို၊ သံဝုတဂေဟံ ပိဟိတဂေဟန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣမ-ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတောဟူသော ဤပါဌ်၌၊ သံဝုတိန္ဒြေယော - စောင့်စည်းအပ်သော စက္ခုစသော ဣန္ဒြေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သံဝုတောတိ- ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္ထော-ပြီ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရေနာတိ- ကား၊ ပါတိမောက္ခေန စ-ပါတိမောက္ခသီလနှင့်လည်းကောင်း၊ သံဝရေန စ-စောင့်စည်း ကြောင်းဖြစ်သော အခြားသီလနှင့်လည်းကောင်း၊ (ဥပေတော စသည်၌ စပ်။) ဝါ-တစ်နည်း၊ ပါတိမောက္ခသင်္ခါတေန - ပါတိမောက္ခဟု ဆိုအပ်သော၊ သံဝရေန-

သံဝုတော။ ။သံဝုတော၏ သဒ္ဓတ္ထမှာ ပိတ်ဆိုအပ်၊ စောင့်စည်းအပ်ဟူသော ကမ္မတ္တ သာတည်း၊ ထိုသို့ ကံအနက် ယူလိုက်လျှင် စောင့်စည်းနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရ၊ ပါဠိတော်ရင်း ကလည်း စောင့်စည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအောင် ဟောတော်မူထား၏၊ ထို့ကြောင့် “သံဝုတော”အရ စောင့်စည်းအပ်သော ဣန္ဒြေရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တိုင်အောင် ယူစေလိုသောကြောင့် “သံဝုတိန္ဒြေယော”ဟု ပဌမဖွင့်၍၊ ဣန္ဒြေအရ စက္ခုစသော တံခါးပေါက်ကို ရသောကြောင့် “ပိဟိတိန္ဒြေယော”ဟု သံဝုတကို “ပိဟိတ”ဟု ဖွင့်သည်။

ပါတိမောက္ခသံဝရေန။ ။ပါတိမောက္ခဖြင့် ဝိနည်းတော်၌လာသော သိက္ခာပုဒ် သီလကိုသာ ယူ၍၊ သံဝရေန အရ အခြားသော သုစရိတသီလ၊ အာဇီဝဌမကသီလ စသည်ကို ယူရသည်၊ မှန်၏၊ ပါဠိတော်၌ “သံဝရောတိ ကာယိကော အဝီတိက္ကမော ဝါစသိကော အဝီတိက္ကမော ကာယိကဝါစသိကော အဝီတိက္ကမော”ဟု သံဝရအရ အခြားသီလတို့ကို ဖွင့်ထားသည်။

ပါတိမောက္ခသင်္ခါတေန ဝါ။ ။ဤနည်း၌ကား “ပါတိမောက္ခနှင့် သံဝရကို အရတူ ကမ္မဓာရယ်သမာသံ” ဟု ဖွင့်ပြသည်၊ ရှေ့နည်း၌ ကာယိက ဝါစသိက အဝီတိက္ကမကို ပါတိမောက္ခသီလမှ တစ်မျိုးတခြားဟု ယူထားသော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် ပါဏာတပါတိရတိ စသော သုစရိတ်တို့သည် ပါတိမောက္ခသိက္ခာပုဒ်၌ပင် ပါဝင်ပြီး ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ကာယိက ဝါစသိကသီလတို့ကို ပါတိမောက္ခသီလမှ သီးခြား မယူလိုသောကြောင့် အရတူ ကမ္မဓာရယ် သမာသံကိုလည်း တစ်နည်းပြရပြန်သည်။

စောင့်စည်းကြောင်းသိလန့်၍ (ဥပေတော စသည်၌စပ်။) ဥပေတောတိအာဒိနိ-
အစရှိသောပုဒ်တို့သည်၊ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ-သာ၊ [သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၌ ဆိုအပ်ပြီး-ဟူလို။]

၅၁၂။ ကုရိယတိတိ အာဒိဟိ-အစရှိကုန်သော၊ သတ္တဟိပိ-၇ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်
သော၊ ပဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ [ကုရိယတိ ဝတ္တတိစသော ပါဠိတော်လာ ၇ ပါးကို ဆိုသည်။]
ပါတိမောက္ခသံဝရသီလေ-၌၊ ဌိတဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ကုရိယာပထ
ဝိဟာရော-ကုရိယာပုထ်တည်းဟူသော ဝိဟာရကို၊ ကထိတော-ပြီ။

၅၁၃။ အာစာရဂေါစရနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ သမဏာစာရ-ရဟန်းတို့၏
အကျင့်ကိုလည်းကောင်း၊ သမဏဂေါစရ-ရဟန်းတို့၏ကျက်စားရာ အရပ်ကိုလည်း
ကောင်း၊ ကထေတုကာမော-ဟောခြင်းငှာ လိုလားတော်မူသည်၊ (ဟုတွာ) အာစာရ
ဂေါစရသမ္ပန္နောတိ အတ္ထိ အာစာရော၊ အတ္ထိ အနာစာရောတိ-ဟူ၍၊ ပဒံ-ပုဒ်ကို၊
ကိဉ္စာပိ ဥဒ္ဓရိ-အကယ်၍လည်း ထုတ်ဆောင်တော်မူပါပေပြီ၊ [“အတ္ထိ အာစာရော
အတ္ထိ အနာစာရော”ဟု အာစာရကို ရှေ့ထား၍ ထုတ်ဆောင်တော်မူသည်။] ပန-
ထိုသို့ပင် အာစာရကို ရှေ့ထား၍ အနာစာရကို နောက်ထားပါသော်လည်း၊ မဂ္ဂ
ကုသလော - လမ်းခရီး၌ ကျွမ်းကျင်သော၊ ပုရိသော- သည်၊ မဂ္ဂ- လမ်းကို၊
အာစိက္ခန္တော-ပြောပြလိုလသော်၊ ဝါမံ-လက်ဝဲဘက်ကို၊ မုဉ္ဇ-လွှတ်လော့၊ ဒက္ခိဏံ-
လက်ျာဘက်ကို၊ ဂဏှ-ယူလော့၊ ဣတိ-သို့၊ ပဌမံ-စွာ၊ မုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-လွှတ်ထိုက်သော၊
သဘယမဂ္ဂံ - ဘေးနှင့်တကွဖြစ်သော လမ်းကို၊ ဥပ္ပထမဂ္ဂံ - မမှန်သောလမ်းကို၊
အာစိက္ခတိယထာ-ပြောပြသကဲ့သို့၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်သော၊
ခေမမဂ္ဂံ-ဘေးတို့၏ ကုန်ရာလမ်းကို၊ ဥဇမဂ္ဂံ-ဖြောင့်မှန်သောလမ်းကို၊ (အာစိက္ခတိ
ယထာ-ကဲ့သို့) ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ မဂ္ဂကုသလပုရိသသဒိသော-လမ်းခရီး၌
ကျွမ်းကျင်သောယောက်ျားနှင့်တူတော်မူသော၊ ဓမ္မရာဇာ-တရားမင်းသည်၊ ပဌမံ-
စွာ၊ ပဟာတဗ္ဗံ- ပယ်ထိုက်သော၊ ဗုဒ္ဓပ္ပဋိကုဋ်- ဘုရားရှင်သည် စက်ဆုပ်တော်မူ
အပ်သော၊ အနာစာရံ-မကျင့်ထိုက်သော အကျင့်ကို၊ အာစိက္ခိတွာ-ဟောပြတော်
မူပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ အာစာရံ-ကျင့်ထိုက်သောအကျင့်ကို၊ အာစိက္ခိတုကာမော-
မူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ ကတမော အနာစာရောတိအာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ။

ဟိ-ချဲ့၊ ပုရိသေန-သည်၊ အာစိက္ခိတမဂ္ဂေါ-ပြောပြအပ်သောလမ်းသည်၊
သမ္ပဇ္ဇေယျ ဝါ-ကောင်းစွာဖြစ်မှုလည်း ဖြစ်ရာ၏၊ န (သမ္ပဇ္ဇေယျ ဝါ)-ကောင်းစွာမဖြစ်
မှုလည်း မဖြစ်ရာ၊ တထာဂတေန-သည်၊ အာစိက္ခိတမဂ္ဂေါ-ဟောတော်မူအပ်သော
လမ်းသည်၊ အပဏ္ဏကော-မချွတ်မလွဲသည်၊ ဣန္ဒေန-သိကြားသည်၊ ဝိသဋ္ဌံ-ပစ်
လွှတ်အပ်သော၊ ဝဇိရံ-ဝရဇိန်လက်နက်သည်၊ အဝိရဇ္ဈနကံဝိယ-မချွတ်မလွဲသကဲ့သို့၊
(တထာ) အဝိရဇ္ဈနကော-မချွတ်မလွဲသည်၊ [အပဏ္ဏကောကို ထပ်ဖွင့်သည်။]
(ဟုတွာ)၊ နိဗ္ဗာနနဂရံယေဝ-နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောမြို့တော်သို့သာ၊ သမောသရတိ-

သက်ဝင်၏။ တေန-ကြောင့်၊ “ပုရိသော မဂ္ဂကုသလောတိ ၊ပေ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာ”
တိ-ဟူ၍၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [တိဿ-တိဿ၊ မဂ္ဂကုသလော-လမ်းခရီး၌
ကျွမ်းကျင်သော၊ ပုရိသောတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤအမည်သည်၊ အရဟတော-ပူဇော်
အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ-မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင်သာ
အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော၊ တထာဂတဿ-မြတ်စွာဘုရား၏၊
(အဓိဝစနံ-အမည်တော်တည်း။) ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ထေရဝဂ်၊ တိဿသုတ်။]

ဝါ-တစ်နည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သသီသံ-ဦးခေါင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ကိုယ်ကို၊
နဟာနေန-ရေချိုးခြင်းဖြင့်၊ ပဟိနသေဒမလဇလ္လိကဿ-ပယ်အပ်ပြီးသော ချွေး၊
အညစ်အကြေးရှိသော၊ ပုရိသဿ-ကို၊ မာလာဂန္ဓဝိလေပနာဒိဝိဘူသနဝိဓာနံ-
ပန်း၊နံ့သာ၊လိမ်းကျံကြောင်းဖြစ်သော သနပ်ခါး စသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်မှုကို
စီရင်ခြင်းသည်၊ (သမ္ပန္နရူပံ) ဝိယ-ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ဟူသောသဘောရှိသကဲ့သို့၊
(တထာ) ပဟိနပါပဓမ္မဿ-ပယ်အပ်ပြီးသော မကောင်းမှုတရားရှိသော ယောဂီ
ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကလျာဏဓမ္မသမာယောဂေါ - ကောင်းသောတရားနှင့် ယှဉ်ခြင်းသည်၊
သမ္ပန္နရူပေါ-ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သေဒမလဇလ္လိကံဝိယ-ချွေး
အညစ်အကြေးကဲ့သို့၊ ပဟာတဗ္ဗံ-ပယ်ထိုက်သော၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာသော၊ အနာစာရံ-
ကို၊ အာစိက္ခိတွာ-၍၊ ပဟိနသေဒမလဇလ္လိကဿ-ပယ်အပ်ပြီးသော ချွေး အညစ်
အကြေးရှိသောယောက်ျားကို၊ မာလာဂန္ဓဝိလေပနာဒိဝိဘူသနဝိဓာနံဝိယ-ပန်း၊
နံ့သာ၊ လိမ်းကျံကြောင်းဖြစ်သော သနပ်ခါး စသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်မှုကို စီရင်မှု
ကဲ့သို့၊ ပစ္စာ-၌၊ အာစာရံ-ကို၊ အာစိက္ခိတုကာမော-ဟောခြင်းငှာ လိုလားတော်
မူသည်၊ (ဟုတွာ)ပိ-ဖြစ်၍လည်း၊ တတ္ထ ကတမော အနာစာရောတိအာဒိ-ကို၊
(ဘဂဝါ) အာဟ၊ [အာစာရကို ဟောပြလိုသော်လည်း အနာစာရကို ရှေးဦးစွာ
ဟောပြတော်မူသည်-ဟူလို။]

တတ္ထ-ထိုတတ္ထ ကတမော အနာစာရော အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ကာယိကော
ဝီတိက္ကမောတိ- ကား၊ တိဝိမံ- သော၊ ကာယဒုစရိတံ- ကာယဒုစရိုက်တည်း၊
ဝါစသိကော ဝီတိက္ကမောတိ-ကား၊ စတုပ္ပိမံ-သော၊ ဝစီဒုစရိတံ-ဝစီဒုစရိုက်တည်း၊
ကာယိကဝါစသိကော ဝီတိက္ကမောတိ-ကား၊ တဒုဘယံ-ထိုနှစ်ပါးစုံသော ကာယ
ဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်တည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-ဤကာယိကဝါစသိကော ဝီတိက္ကမော
ဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ အာဇီဝဌမကသီလဿေဝ-အာဇီဝဌမကသီလကိုပင်၊ ဝီတိက္ကမံ-
လွန်ကျူးခြင်းကို၊ ဒဿေသိ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကေဝလံ-မာနသိက
အနာစာရမဖက် သက်သက်၊ ကာယဝါစာဟိ ဧဝ-ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရတို့ဖြင့်သာ၊
အနာစာရံ-မကျင့်ထိုက်သောအကျင့်ကို၊ န အာစရတိ-ကျင့်သည် မဟုတ်သေး၊

မနသာဝိ-မနောဒွါရဖြင့်လည်း၊ (အနာစာရ်-ကို) အာစရတိ ဧဝ-ကျင့်သည်သာ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုမာနသိက အနာစာရ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ပြတော်မူခြင်းငှာ၊ သဗ္ဗမ္ပိ ဒုဿိလုံ အနာစာရေတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ကာယိကော ဝီတိက္ကမော ဝါစသိကော ဝီတိက္ကမော ကာယိကဝါစသိကော ဝီတိက္ကမောတို့ဖြင့် ကာယိက ဝါစသိက အနာစာရ်ကို ပြတော်မူ၏၊ သဗ္ဗမ္ပိ ဒုဿိလုံ အနာစာရေဖြင့် “မာနသိက အနာစာရ်ကို ပြတော်မူသည်” ဟူလို။]

တတ္ထ-ထိုအနာစာရ်တို့တွင်၊ (ကာယိကော ဝီတိက္ကမော စသည်ဖြင့် ပြအပ်ပြီးသော အနာစာရ်တို့တွင်) ဧကစ္စိယံ-အချို့သော၊ အနာစာရ်-မကျင့်ထိုက်သော အကျင့်ကို၊ ဝိဘဇိတွာ-အကျယ်ဝေဖန်၍၊ ဒဿေန္တော-ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣဓေကစ္စော ဝေဠုဒါနေနာတိ အာဒိ၊ အာဟ၊ တတ္ထ-ထို ဣဓေကစ္စော ဝေဠုဒါနေန အစရှိသောစကားရပ်၌၊ ဝေဠုဒါနေနာတိ-ကား၊ ပစ္စယဟေတုကေန-ပစ္စည်းဟူသောအကြောင်းရှိသော၊ ဝေဠုဒါနေန-ဝါးပေးခြင်းဖြင့်၊ (ဇီဝိကံ ကပ္ပေ၌ စပ်။) ဟိ-ချဲ့၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဥဋ္ဌိတံ-ပေါက်သော၊ (ရက္ခိတဂေါပိတံ - စောင့်ရှောက်အပ်၊ လုံခြုံစေအပ်သော၊ ဝေဠု ဝါ-ဝါးကိုသော်လည်းကောင်း၊) အရညတော-တောမှ၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ရက္ခိတဂေါပိတံ-သော၊ ဝေဠု ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-ဤသို့ ငါက ပေးလျှင်၊ မေ-ငါအား၊ ပစ္စယံ-ဆွမ်း စသော ပစ္စည်းကို၊ ဒဿန္တိ-လျှူကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဥပဋ္ဌာကာနံ-အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့အား၊ ဒါတုံ-ပေးခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) (ကသွာ-ကြောင့်၊ န ဝဋ္ဋတိ-နည်း၊) ဟိ (ယသွာ-ကြောင့်)၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဝါးကို ပေးခြင်းဖြင့်၊ ဇီဝိကံ- အသက်မွေးမှုကို၊ ကပ္ပေန္တော- ပြုသောရဟန်းသည်၊ အနေသနာယ-မသင့်သော ရှာမှီးခြင်းဖြင့်၊ မိစ္ဆာဇီဝေန-ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော အသက်မွေးမှုဖြင့်၊ ဇီဝိတိ-အသက်မွေး၏၊ သော-ထိုမိစ္ဆာဇီဝဖြင့် အသက်မွေးသောရဟန်းသည်၊ ဒိဌေဝ ဓမ္မေ-မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်၊ ဂရဟံ-ကဲ့ရဲ့အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ပါပဏာတိ-ရောက်၏၊ သမ္ပရာယေ စ- ဌ်လည်း၊ အပါယပရိပူရကော- အပါယ်ကို ပြည့်စေတတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (ကသွာ-ကြောင့်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်။)

အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပုဂ္ဂလိကဝေဠု-ပုဂ္ဂလိကဖြစ်သော ဝါးကို၊ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ-အမျိုးတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဒဒန္တော-ပေးသောရဟန်းသည်၊ ကုလဒူသကဒုက္ကဋ်-အမျိုးတို့ကို ဖျက်ဆီးသူ၏ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့၊ (တစ်နည်း) ကုလဒူသနဒုက္ကဋ် - အမျိုးတို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ - ရောက်၏၊ ပရပုဂ္ဂလိကံ - တစ်ပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ဝါးကို၊ ထေယျစိတ္တေန-ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာစိတ်ဖြင့်၊ ဒဒမာနော-

ပေးသောရဟန်းကို၊ ဘဏ္ဍာရွှေ-ဘဏ္ဍာ၏တန်ဖိုးဖြင့်၊ ကာရေတဗွေ-ပြုထိုက်၏၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏၊ သံဃိကေပိ-သံဃာ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ဝါး၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ ပန- ဆက်၊ တံ- ထို သံဃိကဥစ္စာဖြစ်သော ဝါးကို၊ ဣဿရဝတာယ-အစိုးရသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ သစေ ဒေတိ-အကယ်၍ ပေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂရုဘဏ္ဍာ ဝိသဇ္ဇနံ - ဂရုဘဏ္ဍာကို စွန့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော ထုလွှစွဉ်းအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏။ [ထုလွှစွဉ်းအာပတ်သာမက ဘဏ္ဍာစားလည်း ထိုက်သည်။]

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ကတရော-အဘယ်သို့သော၊ ဝေဠု-ဝါးသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-ဂရုဘဏ္ဍာသည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ ကတရော-သော၊ (ဝေဠုဂရုဘဏ္ဍာ) န ဟောတိ-မဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ တာဝ-ရောပိမမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-သော၊) ယော-အကြင်ဝါးသည်၊ အရောပိမော-စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သည် မဟုတ်သည်၊ [ရောပေန + နိဗ္ဗတ္တော ရောပိမော၊ န ရောပိမော အရောပိမော။] သယံဇာတကော-အလိုလိုပေါက်သည်၊ (ဟောတိ) သော-ထိုဝါးသည်၊ သံယေန-သည်၊ ပရိစ္ဆိန္နဌာနေယေဝ-ပိုင်းခြားအပ်သော အရပ်၌သာ၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-ဂရုဘဏ္ဍာတည်း၊ တတော-ထို ပိုင်းခြားအပ်သော အရပ်မှ၊ ပရံ-ပြင်ဘက်၌၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-ဂရုဘဏ္ဍာသည်၊ န-မဟုတ်၊ ရောပိတဌာနေ-စိုက်ပျိုးအပ်သော အရပ်၌၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-တည်း။ [ပရိစ္ဆိန္နဌာန ဟုတ်ဟုတ် မဟုတ်ဟုတ်။]

ပန-ဆက်၊ သော-ထိုဂရုဘဏ္ဍာသည်၊ ပမာဏေန-ပမာဏအားဖြင့်၊ ပရိစ္ဆိန္နော-ပိုင်းခြားအပ်သည်၊ (သမာနော) တေလနာဠိပမာဏောပိ-ဆီကျည်တောက်ပမာဏရှိသော ဝါးသော်မှလည်း၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-ဂရုဘဏ္ဍာတည်း၊ တတော-ထို ဆီကျည်တောက်ပမာဏရှိသော ဝါးမှ၊ ဟေဌာ-အောက်၌၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-သည်၊ န-မဟုတ်၊ ပန-ကား၊ ယဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ တေလနာဠိယာ ဝါ-ဆီကျည်တောက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကတ္တရဒဏ္ဍေန ဝါ - တောင်ဝှေးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထော - အလိုသည်၊ (ဟောတိ)၊ တေန-ထို ရဟန်းသည်၊ ဖာတိကမ္ပံ-တိုးပွားအောင်ပြုမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂဟေတဗွေ - ယူထိုက်၏၊ [ဖာတိကမ္ပံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ သဟဓမ္မိကဝဂ်၊ ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဖာတိကမ္ပံ-တိုးပွားအောင်ပြုအပ်သော အမှုသည်၊ တဒ္ဓန္နကံ ဝါ-ထို ဝါး၏ အဖိုးကို ထိုက်တန်သော ပစ္စည်းသည်လည်းကောင်း၊ အတိရေကံ ဝါ-ထို ဝါး၏ တန်ဖိုးထက် အပိုအလွန်ဖြစ်သော ပစ္စည်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ ဥိနကံ-ယုတ်လျော့သော အဖိုးရှိသော ပစ္စည်းသည်၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်။

ဟတ္ထကမ္မမ္ပိ-လက်ဖြင့်ပြုထိုက်သော အမှုသည်လည်း၊ ဥဒကာဟရဏမတ္တံ ဝါ-
 ရေကို ဆောင်ခြင်းမျှသည်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဟရိတကရဏမတ္တံ ဝါ-စိမ်းစိုသော
 မြက်သစ်ပင် မရှိအောင် ပြုခြင်းမျှသည်လည်းကောင်း၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ [ဝါးကဲ့သို့
 ဂရုဘဏ်မဟုတ်သောကြောင့် မအပ်-ဟူလို။] ထာဝရ-အမြဲတည်သော ဝတ္ထုကို၊
 ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [ထာဝရပစ္စည်းတစ်ခုခုကို အစားပေးရမည်-ဟူလို။] တသွာ-
 ကြောင့်၊ ပေါက္ခရဏိတော-ရေကန်မှ၊ ပံသုံ-မြေမှုန့်ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာဝါ-ထုတ်ဆောင်၍
 သော်လည်းကောင်း၊ သောပါဏ်-လှေခါးကို၊ အတ္ထရာပေတွာ ဝါ-ခင်းစေ၍သော်
 လည်းကောင်း၊ ဝိသမဋ္ဌာနံ-မညီညွတ်သော အရပ်ကို၊ သမံ-ညီညွတ်အောင်၊ ကတွာ
 ဝါ-ပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊ (သံဃိကဝါးကို ယူခြင်းငှာ)၊ ဝဋ္ဋတိ-
 ၏၊ ဖာတိကမ္ပံ-ကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ ဂဟိတော-ယူအပ်သောဝါးကို၊ တတ္ထ-ထို
 ဝါးရှိရာကျောင်းတိုက်၌၊ ဝသန္တေနဝ-နေသော ရဟန်းသည်သာ၊ ပရိ ဘူမ္မိတဗ္ဗော-
 သုံးစွဲထိုက်၏၊ ပတ္တမန္တေန-အရပ်တစ်ပါးသို့ဖဲသွားသော ရဟန်းသည်၊ သံဃိကံ-
 သံဃာ၏ဥစ္စာကို၊ ကတွာ-၍၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ အသတိယာ-
 သတိကင်းသဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဂတေန-သွားမိသော ရဟန်းသည်၊ ယတ္ထ-
 အကြင်အရပ်၌၊ ဂတော-ရောက်သည်၊ (ဟူတွာ) သရတိ-အမှတ်ရ၏၊ တတော-
 ထိုအရပ်မှ၊ ပစ္စာဟရိတဗ္ဗော-တစ်ဖန်ဆောင်ထိုက်၏၊ အန္တရာ-လမ်းခရီးအကြား၌၊
 ဘယံ-ဘေးသည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သမ္ပတ္တဝိဟာရေ-
 ရောက်အပ်သောကျောင်း၌၊ ဌပေတွာ-၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏။

မနုဿာ-တို့သည်၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်းသို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဝေဠု-ကို၊ ယာစန္ဒိ-တောင်း
 တတ်ကြကုန်၏၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သံဃိကော-သံဃာဥစ္စာတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့
 နှလုံးသွင်း၍၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ န ဝိသဟန္တိ-မရဲဝံ့ကုန်၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ပုနပျုန်-အဖန်ဖန်၊
 ယာစန္ဒိ ဝါ-တောင်းမူလည်း တောင်းကြကုန်အံ့၊ တဇ္ဇေန္တိ ဝါ- ခြိမ်းခြောက်မူလည်း
 ခြိမ်းခြောက်ကြကုန်အံ့၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ဒဏ္ဍကမ္ပံ-ဒဏ်ထမ်း
 မှုကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂဏှထ-ယူကြကုန်လော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္ထု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊
 [မြက်ကပ္ပိပေးမှု၊ ရေခပ်ပေးမှု၊ သဲကို ဆောင်ယူပေးမှု စသည်ကို “ဒဏ္ဍကမ္ပ”ဟု
 ဆိုသည်။] ဝေဠုဒါနံ နာမ-ဝါးကိုပေးခြင်း မည်သည်၊ န ဟောတိ-မပြစ်၊ တေ-
 ထိုလူတို့သည်၊ ဒဏ္ဍကမ္ပတ္ထာယ-ဒဏ်ထမ်းမှုကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝါသိဖရသုအာဒိနိ
 ဝါ-ဓား၊ ပေါက်ဆိန်အစရှိသည်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ဝါ-
 ခဲဘွယ် ဘောဇဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ ပေးလှူကုန်အံ့၊
 (ဒဏ်ထမ်းသည့်အနေဖြင့် ထိုပစ္စည်းတို့ကို လှူကုန်အံ့)၊ (ဧဝံသတိ) ဂဟေတုံ-ငှာ၊
 န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပန-ဝါဒန္တရကာ၊ ဝိနယဌကထာယံ-ဝိနည်းအဌကထာ၌၊ ဒမု
 ဂေဟာ-မီးလောင်အပ်သော အိမ်ရှိကုန်သော၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဂဏှိတွာ-၍၊

(မတောင်းဘဲယူ၍)၊ ဂစ္ဆန္တာ-သွားကုန်လသော်၊ န ဝါရေတဗ္ဗာ-မတားမြစ်ထိုက်ကုန်၊ ကူတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

သံဃဿ-၏၊ ဝေဠုဂုဗေ-ဝါးရံ၍၊ ဝေဠုဒူသကာ-ဝါးကို ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ [ဝါးရံ၍ ဝါးကြီးတွေကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ရှုပ်ထွေးသော ဝါးကလေးများနှင့် အခြား သစ်ပင်များကို “ဝေဠုဒူသိက”ဟု ခေါ်သည်။] [ဒူသကဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ ယောဇနာ၌ကား “ပါဏီဇာတိက-အသက်ရှိသော သတ္တဝါအမျိုးအစား”ဟု သရုပ်ဖော်၏၊ ဝါးပိုးတို့ကို ဆိုလိုဟန် တူသည်၊ နောက်၌ “ကောဇ္ဇေတွာ ဂဏှထ”ဟု ရှိ၏၊ ထိုဝါးပိုးတို့ကို သတ်ဖြတ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသောကြောင့် “ပါဏီဇာတိက”ဟု သရုပ်ဖော်ထားသည်ကို စဉ်းစားပါ။] တံ-ထိုဝေဠုဒူသကဖြစ်သော သစ်ပင်ကို၊ အကောဇ္ဇာပေန္တာနံ-မခုတ်ဖြတ်စေကုန်လသော်၊ (ဖြတ်၍ မပယ်ရှားကုန်လသော်)၊ ဝေဠု-သည်၊ သစေ နဿတိ-အကယ်၍ ပျက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ကိ-အဘယ်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-နည်း၊ ကူတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဘိက္ခာစာရေ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ ရွာ၌၊ မနုဿာနံ-တို့အား၊ အာစိကိတဗ္ဗံ-ပြောပြထိုက်၏၊ (မနုဿာ)၊ ကောဇ္ဇေတုံ-ခုတ်ဖြတ်ခြင်းငှာ၊ သစေ န ကုစ္ဆန္တိ-အကယ်၍ အလိုမရှိကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သမဘာဝံ - ညီမျှသော အဖို့ကို၊ လဘိဿထ-ရကုန်လတ္တံ့၊ ကူတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ (ကောဇ္ဇေတုံ-ငှာ)၊ န ကုစ္ဆန္တိယေဝ-အလိုမရှိကုန်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒွေ ကောဌာသေ-နှစ်ဖို့ နှစ်စုတို့ကို၊ လဘိဿထ-ရကုန်လတ္တံ့၊ ကူတိ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဧဝမိ-ဤသို့ နှစ်ဖို့နှစ်စုရပါသော်လည်း၊ အနိစ္စန္တေသု-အလိုမရှိကုန်လသော်၊ (ဝေဠုဒူသက သစ်ပင်တို့ကို မခုတ်ဖြတ်ကုန်လသော်)၊ နဌေန - ပျက်စီးခြင်းဖြင့်၊ (ဝါးရံ၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့်)၊ အတ္ထော-အကျိုးသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တုမှာကံ-သင်တို့၏၊ ခဏေ-အားလပ်ခွင့်သည်၊ သတိ-ရှိလသော်၊ ဒဏှာကဗ္ဗံ-ကို၊ ကရိဿထ-ပြုရကုန်လတ္တံ့၊ ဝါ-ပြုရကုန်လိမ့်မည်၊ ကောဇ္ဇေတွာ-၍၊ ဂဏှထ-ယူကြကုန်လော့၊ ကူတိ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ [ရဟန်းများကိုယ်တိုင် ဝေဠုဒူသကသစ်ပင်တို့ကို မဖျက်ကောင်းသောကြောင့် ဤစကားကို ဆိုရသည်။] ဝေဠုဒါနံ နာမ-မည်သည်၊ န ဟောတိ။

ဝေဠုဂုဗေ- ဝါးရံ၍၊ အဂ္ဂိမ္မိ- မီးသည်၊ ဥဌိတေပိ- ထသော်လည်းကောင်း၊ ဥဒကေန-သည်၊ ဝုယုမာနဝေဠုသုပိ-မျှောအပ်သော ဝါးတို့၌လည်းကောင်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ ရုက္ခေသုပိ-တို့၌လည်း၊ အယမေဝ-ဤအစီအစဉ်သည်ပင်၊ ကထာ မဂ္ဂေါ-စကားအစဉ်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ရုက္ခော-သစ်ပင်သည်၊ သူစိဒဏှာကပ္ပမာဏော-သီဟိုဠ်ကညစ်ရိုး ပမာဏရှိသည်၊ (သမာနော) ဂရုဘဏှာ-သည်၊ ဟောတိ၊ သံယိကေ-သံဃာဥစ္စာ ဖြစ်ကုန်သော၊ ရုက္ခေ - တို့ကို၊ ကောဇ္ဇာပေတွာ - ခုတ်ဖြတ်စေ၍၊

သံဃံ-ကို၊ အနာပုစ္ဆိတွာပိ-မပန်ပြောမူ၍လည်း၊ သံဃိကံ-သံဃာ့ဥစ္စာဖြစ်သော၊ အာဝါသံ-ကျောင်းကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ (ဆောက်ကောင်း၏) ပန-ထိုသို့ပင် ရအပ်ပါသော်လည်း၊ ဝစနပထစ္ဆေဒနတ္ထံ-သူတစ်ပါးတို့၏ ပြောဆိုခြင်းကို ဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (အပြစ်တင်လွှတ်အောင်) အာပုစ္ဆိတွာဝ-ပန်ပြော၍သာလျှင်၊ ကာတဗ္ဗော-၏။

ပုဂ္ဂလိကံ-ပုဂ္ဂလိကဥစ္စာကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်သလော၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်သလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ ပန-ထိုသို့ မရအပ်ပါသော်လည်း၊ ဟတ္ထကမ္မသီသေန-ဟတ္ထကမ္မကို အဦးပဓာနပြုသဖြင့်၊ ဧကသ္မိ ဂေဟေ-တစ်ခုသောကျောင်း၌၊ မဉ္ဇဋ္ဌာနမတ္တံ-ညောင်စောင်းတစ်နေရာမျှကို၊ (ပုဂ္ဂလိကံ ကာတုံ)၊ လဗ္ဘတိ၊ [ကျောင်းကလေးဆောက်သောအခါ အားလုံး ပစ္စည်းတွေက သံဃိကဖြစ်နေခဲ့သော် ရဟန်းတစ်ပါးက လူတို့၏အထံသို့ လက်ဖြင့် ပြုလုပ်ဖို့ရန် တောင်းခံ၍ ဆောက်လုပ်လျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ညောင်စောင်း တစ်နေရာလောက်ငှာနုကို ပုဂ္ဂလိကအဖြစ်ဖြင့် ရနိုင်သည်-ဟူလို]၊ တီသု ဂေဟေသု-သုံးခုသော ကျောင်းတို့တွင်၊ ဧကံ ဂေဟံ-တစ်ခုသော ကျောင်းကို၊ လဘတိ-၏၊ [ဟတ္ထကမ္မကို အဦးပြုသဖြင့် သုံးကျောင်းပြီးအောင် ဆောက်နိုင်လျှင် တစ်ကျောင်း ကို ပုဂ္ဂလိကအဖြစ်ဖြင့် ရသည်။] ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာ - သစ်အဆောက်အဦးတို့သည်၊ ပုဂ္ဂလိကာ-ပုဂ္ဂလိကတို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အံ့၊ ဘူမိ-မြေသည်၊ သံဃိကံ-သံဃာ၏ဥစ္စာသည်၊ (သစေ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)၊ ဧကံ ဂေဟံ-တစ်ခုသော ကျောင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ သမဘာဝံ-ညီမျှသောအဖို့ကို၊ လဘတိ-၏၊ [သံဃိက တစ်ဝက်၊ ပုဂ္ဂလိက တစ်ဝက် ရသည်-ဟူလို]၊ ဒီသု ဂေဟေသု-နှစ်ခုသောကျောင်း တို့တွင်၊ ဧကံဂေဟံ-ကို၊ လဘတိ။

သံဃိကရုက္ခေ-သံဃိကသစ်ပင်သည်၊ သံဃိကံ-သံဃိကဖြစ်သော၊ အာဝါသံ-ကျောင်းကို၊ ဗာဓေန္တေ-တားမြစ်လသော်၊ သံဃံ-ကို၊ အနာပုစ္ဆာ-မပန်ပြောဘဲ၊ ဟာရေတုံ-ဖယ်ရှားခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်သလော၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်သလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ (သံဃံ အနာပုစ္ဆာ ဟာရေတုံ)၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ (ထိုသို့ပင် သံဃာကို မပန်ပြောဘဲ ဖယ်ခြင်းငှာ အပ်ပါသော်လည်း)၊ ဝစနပထစ္ဆေဒ နတ္ထံ-ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုခြင်း၏အကြောင်းကို ဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ-ပန်ပြော၍ သာလျှင်၊ ဟာရေတဗ္ဗော-၏၊ ရုက္ခံ-ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ သံဃဿ-၏၊ ဝါ-မှ၊ မဟန္တော-များစွာသော၊ လာဘော-သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ န ဟာရေ တဗ္ဗော-ထိုက်၊ ပုဂ္ဂလိကရုက္ခေ-ပုဂ္ဂလိကသစ်ပင်သည်၊ သံဃိကံ-သော၊ အာဝါသံ-ကို၊ ဗာဓေန္တေ-သော်၊ ရုက္ခသမိကဿ-သစ်ပင်ရှင်အား၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောထိုက်၏၊ (ရုက္ခသမိကော-သည်)၊ ဟရိတုံ-ပယ်ရှားခြင်းငှာ၊ သစေ န ဣစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊

ဆေဒါပေတွာ-ဖြတ်စေ၍၊ ဟာရေတဗ္ဗော-ပယ်ရှားထိုက်၏၊ မေ-ငါ၏၊ ရုက္ခံ-ကို၊ ဒေထ-အစားပေးကြကုန်လော့၊ ဣတိ-သို့၊ စောဒေန္တဿ-တောင်းသောသစ်ပင်ရှင်အား၊ ရုက္ခံ-ကို၊ အတ္ထိပေတွာ-အဖိုးဖြတ်စေ၍၊ မူလံ-အဖိုးကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏။

သံဃိကေ-သံဃာ၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ရုက္ခေ-သည်၊ ပုဂ္ဂလိကာဝါသံ-ပုဂ္ဂလိကကျောင်းကို၊ (ဗာဓေန္တေပိ-တားမြစ်သော်လည်းကောင်း၊) ပုဂ္ဂလိက-ပုဂ္ဂလိကဖြစ်သော၊ (ရုက္ခေ) စ-သစ်ပင်သည်လည်း၊ ပုဂ္ဂလိကာဝါသံ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏ကျောင်းကို၊ ဗာဓေန္တေပိ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ ဝလ္လိယမ္ပိ-နွယ်၌လည်း၊ အယမေဝ-ဤစကားအစဉ်သည်ပင်၊ ကထာမဂ္ဂေါ-စကားအစဉ်တည်း၊ ပန-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဝလ္လိ-နွယ်ကို၊ ဝိက္ကာယတိ (ဝိက္ကိယတိ)-ရောင်းအပ်၏၊ ဒုလ္လဘာ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-တည်း၊ စ-ဆက်၊ သာ-ထိုနွယ်သည်၊ ဥပမုဗာဟုပမာဏတော-လက်မောင်းတစ်ဝက် ပမာဏရှိသောနွယ်မှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ (ဂရုဘဏ္ဍာ-တည်း၊) တတော-ထိုလက်မောင်းတစ်ဝက် ပမာဏရှိသော နွယ်မှ၊ ဟေဌာ-အောက်ဖြစ်သော၊ ဝလ္လိခဏ္ဍာ-နွယ်အပိုင်းသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-သည်၊ န ဟောတိ။

ပတ္တဒါနာဒိသုပိ-အရွက်ကို ပေးခြင်း အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ (ဝိနိစ္ဆယောဝေဒိတဗ္ဗော) ပတ္တဒါနေနာတိ-ကား၊ ပစ္စယဟေတုကေန-ပစ္စည်းလေးပါးဟူသော အကြောင်းရှိသော၊ ပတ္တဒါနေန-အရွက်ပေးခြင်းဖြင့်၊ (ဇီဝိကံ ကပေတိ၌ စပ်၊) ဣတိအာဒိနိ-ဤသို့အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ ဝေဠုဒါနေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤပတ္တဒါန၌၊ ဂရုဘဏ္ဍာတာယ-ဂရုဘဏ်၏အဖြစ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ပတ္တမ္ပိ-သစ်ရွက်ကိုလည်း၊ ဝိက္ကာယတိ (ဝိက္ကိယတိ)-ရောင်းအပ်၏၊ ဂန္ဓိကာဒယော-နံ့သာသည် အစရှိသူတို့သည်၊ ဂန္ဓပလိဝေဌနာဒိနံ-နံ့သာကို ထုတ်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏၊ အတ္တာယ-ဌာ၊ ဂဏန္တိ-ဝယ်ယူကုန်၏၊ တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ ဒုလ္လဘဌာနေယေဝ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်ရာ ဌာန၌သာလျှင်၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဧသ-ဤအဆုံးအဖြတ်သည်၊ တာဝ-ပုပ္ဖဒါနမှ ရှေးဦးစွာ၊ ကိသုကပတ္တကဏ္ဍပိဋနန္တတာလပတ္တာဒိသု-ပေါက်ရွက်၊ နားတန်ဆာ ပြုလုပ်ကြောင်းဖြစ်သော ထန်းရွက် အစရှိသည်တို့၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။

တာလပဏ္ဏမ္ပိ-ထန်းရွက်ကိုလည်း၊ ဣမသ္မိံ ယေဝဌာနေ-ဤပတ္တဒါနအရာ၌သာ၊ ကထေတဗ္ဗံ-ပြောဆိုထိုက်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ တာလပဏ္ဏမ္ပိ-ထန်းရွက်သည်လည်း၊ သယံဇာတေ-အလိုလိုပေါက်သော၊ တာလဝနေ-ထန်းတော၌၊ သံယေန-သည်၊ ပရိစ္ဆိန္နဌာနေယေဝ-ပိုင်းခြားအပ်ရာ အရပ်၌သာလျှင်၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-တည်း၊ တတော-ထိုပိုင်းခြားအပ်ရာ အရပ်မှ၊ ပရံ- နောက်၌၊ (ဂရုဘဏ္ဍာ- သည်၊) န (ဟောတိ၊)

ရောပိမတာလေသု-စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော ထန်းပင်တို့၌၊ သဗ္ဗမ္မိ-အလုံးစုံသော ထန်းရွက်သည်လည်း၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-တည်း၊ တဿ-ထိုထန်းရွက်၏၊ ပမာဏ-သည်၊ ဟေဋ္ဌိမကောဋီယာ-အောက်၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ အဋ္ဌင်္ဂုလပွမာဏောပိ-လက်ရှစ်သစ်ပမာဏ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ခိတ္တပေါတ္တကော-စာမှကင်းဆိတ်သောထန်းရွက်သည်၊ (ဂရုဘဏ္ဍာ-တည်း။) [ဤ အဋ္ဌင်္ဂုလပွမာဏ ခိတ္တပေါတ္တက၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကဒါဘာသာဋီကာ သဟဓမ္မိကဝဂ်၊ ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

တိဏမ္မိ-မြက်ကိုလည်း၊ ဧတ္ထေဝ-ဤပတ္တဒါန၌ပင်၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်သွင်း၍၊ ကထေတဗ္ဗ-ပြောပြထိုက်၏၊ ပန-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ တိဏ-မြက်သည်၊ နတ္ထိ၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ မုဉ္ဇပလာလနာဠိကေရပဏ္ဏာဒိဟိပိ-ဖြူဆဲမြက်၊ ကောက်ရိုး၊ အုန်းရွက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်း၊ ဆာဒေန္တိ-မိုးကြကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တာနိပိ-ထိုဖြူဆဲမြက်၊ ကောက်ရိုး၊ အုန်းရွက် အစရှိသည်တို့ကိုလည်း၊ တိဏေနေဝ-မြက်ဖြင့်သာလျှင်၊ သင်္ဂဟိတာနိ-သွင်းယူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ မုဉ္ဇပလာလာဒိသု-ဖြူဆဲမြက်၊ ကောက်ရိုး အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော၊ မုဋ္ဌိပမာဏ-လက်ဆုပ်ပမာဏရှိသော၊ တိဏ-မြက်သည်လည်းကောင်း၊ နာဠိကေရပဏ္ဏာဒိသု စ-အုန်းရွက်အစရှိသည်တို့တွင်လည်း၊ ဧကပဏ္ဏမ္မိ-တစ်ရွက်သည်လည်းကောင်း၊ သံဃဿ-အား၊ ဒိန္နံ ဝါ-အပ်သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထ ဇာတကံ ဝါ-ထိုသံဃာ့အာရာမ၌ ပေါက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိ အာရာမေ-အာရာမ၏ပြင်ပ၌၊ သံဃဿ-၏၊ တိဏဝတ္ထုမ္မိ-မြက်ခင်း၌၊ ဇာတတိဏံ ဝါ-ပေါက်သောမြက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ရက္ခိတဂေါပိတံ-စောင့်ရှောက်အပ်၊ လုံခြုံစေအပ်သည်၊ (သမာနံ) ဂရုဘဏ္ဍာ-သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုသစ်ရွက်မြက်ကို၊ သံဃကမ္မေ စ-သံဃာ၏ အမှုကိုလည်းကောင်း၊ စေတိယကမ္မေ စ-စေတီတော်၏ အမှုကိုလည်းကောင်း၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ အတိရေကံ-ပိုလွန်သော မြက်၊ သစ်ရွက်ကို၊ ပုဂ္ဂလိကကမ္မေ-ပုဂ္ဂလိကအမှု၌၊ ကာတု-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဖြစ်သော၊ ဝုတ္တဝေဠုမ္မိပိ-ဆိုအပ်ပြီးသော ဝါး၌လည်း၊ ဒေသေဝနယော-တည်း၊ [သံဃကမ္မ၊ စေတိယကမ္မ ပြုပြီး၍ ကျန်နေလျှင် ပုဂ္ဂလိကကမ္မ၌ သုံးစွဲနိုင်သည်-ဟူလို။]

ပုပ္ဖဒါနေ-ပန်းပေးခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဧတ္ထကေသု-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ရက္ခေသု-သစ်ပင်တို့၌၊ ဝါ-သစ်ပင်တို့က၊ ပုပ္ဖာနိ-ပန်းတို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ-စွန့်၍၊ ယာဂုဘတ္တဝတ္ထေ-ယာဂုဝတ်၊ ဆွမ်းဝတ်၌၊ [ရှေးနိဿယ၌ “ယာဂုဘတ္တဝတ္ထေ-ယာဂုဆွမ်းတို့ကို”ဟု ပေး၏၊] ဥပနေန္တ-ကပ်ဆောင်ကြကုန်၊ ဧတ္ထကေသု - ကုန်သော၊ ရက္ခေသု - တို့၌၊ (ပုပ္ဖာနိ - တို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ - ၍၊)

သေနာသနပုဋိသင်္ခရဏေ-ကျောင်းကို ပြင်ဆင်ခြင်း၌၊ ဥပနေန္တ-ကုန်၊ ဣတိဇေဝ-သို့၊ နိယမိတဌာနေ ဧဝ-သတ်မှတ်အပ်သောအရပ်၌သာ၊ ပုပ္ဖာနိ-ပန်းတို့သည်၊ ဂရုဘဏ္ဍာနိ-ဂရုဘဏ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပရတိရေ-ထိုမှာဘက်ကမ်း၌၊ သာမဏေရာ-တို့သည်၊ ပုပ္ဖာနိ-တို့ကို၊ ဩစိနိတွာ-ဆွတ်ခူး၍၊ ရာသီ-အစုကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ ပဉ္စင်သမန္နာဂတော-၅ ပါးသောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ပုပ္ဖဘာဇကော-ပန်းကို ဝေဖန်တတ်သော ရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခုသံဃံ- ရဟန်းအပေါင်းကို၊ ဂဏေတွာ-ရေတွက်၍၊ ကောဌာသေ- အဖို့အစုတို့ကို၊ ကရောတိ- ၏၊ သော- ထိုပန်းကို ဝေဖန်သော ရဟန်းသည်၊ သမ္ပတ္တပရိသာယ-ရောက်လာသော ပရိတ်သတ်အား၊ သံဃံ-ကို၊ အနာပုစ္ဆိတွာဝ-မပန်ပြောဘဲသာလျှင်၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ လဘတိ-၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ရပါသော်လည်း၊ အသမ္ပတေန-မသမုတ်အပ်သော ရဟန်းသည်၊ ဝါ-သမ္ပတိ မရသော ရဟန်းသည်၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ-ပန်ပြော၍သာ၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏။

ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ကဿ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပုပ္ဖာနိ-ပန်းတို့ကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ လဘတိ-ရသနည်း၊ ကဿ-အား၊ (ပုပ္ဖာနိ ဒါတုံ) န လဘတိ-မရသနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ မာတာပိတုနံ-မိဘတို့ဖို့၊ ဂေဟံ-အိမ်သို့၊ ဟရိတွာပိ-ဆောင်၍လည်းကောင်း၊ ဂေဟတော-အိမ်မှ၊ ပက္ခောသာပေတွာပိ-ခေါ်စေ၍လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုပူဇံ-ရတနာ ၃ ပါးဟူသော ဝတ္ထုကို ပူဇော်ခြင်းကို၊ ကရောထ-ပြုကြကုန်လော့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ လဘတိ-၏၊ ပိဋန္တနက္ကာယ- ပန်ဆင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဒါတုံ န လဘတိ၊ ပန-ကား၊ သေသဉာတိနံ-မိဘမှ ကြွင်းသောဆွေမျိုးတို့ဘို့၊ ဟရိတွာ-၍၊ န ဒါတဗ္ဗံ-မပေးရာ၊ ပက္ခောသာပေတွာ-ခေါ်စေ၍၊ ပူဇံ-ရတနာ ၃ပါးကို ပူဇော်ခြင်းကို၊ ကရောထ-ပြုကြကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးနိုင်၏၊ ပူဇနဌာနံ-ပန်းပူဇော်ရာအရပ်သို့၊ သမ္ပတ္တဿ-ရောက်လာသော၊ သေသဇနဿ-မိဘဆွေမျိုးတို့မှ ကြွင်းသောလူအပေါင်းအား၊ အပစ္စာသီသန္တေန-သူတို့၏ ပြန်လှူအပ်သော ပစ္စည်းကို မတောင့်တသည်၊ (ဟုတွာ) ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ပုပ္ဖဒါနံ နာမ-ပန်းပေးခြင်းမည်သည်၊ (လူတို့ကို ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ကုလဒူသနဖြစ်သော ပန်းပေးခြင်းမည်သည်) န ဟောတိ။

ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဗဟူနိ-များစွာကုန်သော၊ ပုပ္ဖာနိ-တို့သည်၊ ပုပ္ဖန္တိ-ပွင့်ကုန်၏၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ပိက္ခာယ-ဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရန္တေန-လှည့်လည်လသော်၊ မနုဿေ-တို့ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဗဟူနိ-များစွာကုန်သော၊ ပုပ္ဖာနိ-တို့ကို၊ ပူဇေထ-ပူဇော်လှည့်ကြကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ပြောဆိုနိုင်၏၊ ဝစနမတ္တေ-ပြောခြင်းမျှ၌၊ ဒေါသော-ပုပ္ဖာဒါနအပြစ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ခါဒနီယဘောဇနီယံ-ခဲဖွယ်ဘောဇနကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ အာဂမဿန္တိ-လာကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိစိတ္တေန-ဤသို့သောစိတ်ဖြင့်၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ-မပြောရာ၊

[ကျောင်း၌ ပန်းတွေ အများကြီးရှိသည် ပူဇော်လှည့်ကြဟု ပြောလျှင် လူတို့က ခဲဖွယ်ဘောဇင်တွေ ယူ၍ လာကြလိမ့်မည်ဟု ပစ္စည်းကို တောင့်တသောစိတ်ဖြင့် မပြောကောင်း၊] သစေ ဝဒတိ - အကယ်၍ ပြောအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ခါဒနိယ ဘောဇနိယံ-ကို၊ န ပရိဘုဂ္ဂိတဗ္ဗံ-မသုံးဆောင်ထိုက်။

မနုဿာ-တို့သည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဓမ္မတာယ-သဘောအားဖြင့်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ပုပ္ဖာနိ-တို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်သလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတွာ-၍၊ အသုက ဒိဝသေ - ထိုမည်သော နေ၌၊ ဝိဟာရံ - သို့၊ အာဂမိဿာမ - လာခဲ့ပါကုန်အံ့၊ သာမဏေရာနံ-တို့အား၊ ပုပ္ဖာနိ-တို့ကို၊ ဩစိနိတုံ-ဆွတ်ခူးခြင်းငှာ၊ ဝါ-ဆွတ်ခူးခွင့်ကို၊ မာဒေထ-မပေးကြပါကုန်လင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (သစေ) ဝဒန္တိ-အကယ်၍ လျှောက်ကုန်အံ့၊ [တပည့်တော်တို့ မည်သည့်နေ့ လာခဲ့ပါမည်၊ ကိုရင်များ ပန်းမဆွတ်ကြ ပါစေနှင့်ဟု ပြောကုန်အံ့၊] (ဧဝံသတိ) ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သာမဏေရာနံ-တို့အား၊ ကထေတုံ-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ (ပန်းတို့ကို မဆွတ်ကြဖို့ရန် ပြောဆိုခြင်းငှာ) (သတိ-သတိသည်) ပမုဋ္ဌာ-ပျောက်ပြီ၊ ဝါ-မေ့ပြီ၊ [စာအုပ်တို့၌ “ဘိက္ခု” ဟု ရှိသော်လည်း ပမုဋ္ဌာ၏ ကတ္တာ မဖြစ်နိုင်၊ နောက်၌ “သတိ မေ ပမုဋ္ဌာ”ဟု ဧကဝုဇ် ရှိ၏၊ ရှေ့၌လည်း “ဘိက္ခုနာ”ဟု ဧကဝုဇ်ရှိခဲ့သည်၊ ထို့ကြောင့် ရဟန်းအများ မဟုတ်၊ ရဟန်း တစ်ပါးတည်းသာဖြစ်ကြောင်း သိသာ၏၊ သို့ဖြစ်၍ ကထေတုံ၏ အဝုတ္တကတ္တာအဖြစ်ဖြင့် “ဘိက္ခုနာ”ဟု ရှိစေရမည်၊ ပမုဋ္ဌာ၏ ကတ္တာမှာ သတိပုဒ် သာတည်း။]

သာမဏေရေဟိ-တို့သည်၊ ပုပ္ဖာနိ-တို့ကို၊ ဩစိနိတွာ-ဆွတ်ခူး၍၊ ဌပိတာနိ-ထားအပ်ကုန်သည်၊ (သစေ ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ၊) မနုဿာ-တို့သည်၊ ဘိက္ခု-သို့၊ [ဤ၌လည်း “ဘိက္ခု”ဟု ဧကဝုဇ်ရှိလျှင်ကောင်း၏၊ နောက်၌ အဖြေမှာ “သတိမေ”ဟု ဧကဝုဇ် ဖြေလိမ့်မည်၊] ဥပသင်္ကမိတွာ-ချဉ်းကပ်၍၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ မယံ-တို့သည်၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့အား၊ အသုကဒိဝသေယေဝ-ထိုမည်သောနေ့၌ပင်၊ သာမဏေရာနံ-တို့အား၊ ပုပ္ဖာနိ-တို့ကို၊ ဩစိနိတုံ-ငှာ၊ ဝါ-ဆွတ်ခူးခွင့်ကို၊ မာဒေထ-မပေးကြပါကုန်လင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာရောစယိမှ-လျှောက်လိုက်ကြကုန်ပြီ၊ ကဿာ-ကြောင့်၊ (တုမေ-တို့သည်) န ဝါရယိတ္ထ-မတားမြစ်ကြပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုကြကုန်အံ့၊ [တုမှာကံ မာဒေထ ဝါရယိတ္ထတို့၌ ဗဟုဝုဇ်မှာ ဂါရဝဗဟုဝုဇ်တည်း၊ ရဟန်းများသောကြောင့် မဟုတ်၊] မေ-၏၊ သတိ-သည်၊ ပမုဋ္ဌာ-ပျောက်ပြီ၊ ဝါ-မေ့ပြီ၊ [ဤ၌ “မေ”ဟု ဧကဝုဇ်ထားပုံကို ကြည့်ပါ၊] ပုပ္ဖာနိ-တို့ကို၊ ဩစိတမတ္တာနေဝ-ဆွတ်အပ်ပြီးကာမျှတို့သည်သာ၊ (ဟောန္တိ) ပူဇာ-ပူဇော်မှုကို၊ န တာဝ ကတာ-မပြုအပ်သေး၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဂဏှထ-ယူကြကုန်လော့၊

(ဆွတ်ခူးအပ်ပြီးပန်းတို့ကို ယူကြလော့၊) ပူဇေတ-ပူဇော်ကြကုန်လော့၊ ကုတိ-ဤသို့၊ န ဝတ္ထုဗွဲ-မပြောဆိုရာ၊ သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ ပြောဆိုအံ့၊ (ဧဝံသတိ) အာမိသံ-အာမိသကဲ့၊ န ပရိဘုဒ္ဓိတဗွဲ-ထိုက်။

အပရော-တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ (လူတို့က လျှောက်လိုက်သည်ကို သတိမမေ့သော ရဟန်းသည်၊) သာမဏေရာနံ-တို့အား၊ အာစိက္ခတိ-ပြောပြ၏၊ (ကိ-နည်း၊) အသုက ဂါမဝါသိနော-ထိုမည်သော ရွာ၌နေကုန်သော လူတို့သည်၊ ပုပ္ဖာနိ-တို့ကို၊ မာ ဩစိနတ္ထ-မဆွတ်ခူးကြပါကုန်လင့်၊ ကုတိ-ဤသို့၊ အာဟံသု-လျှောက်လိုက်ကြကုန်ပြီ၊ ကုတိ (အာစိက္ခတိ)၊ မနုဿာပိ-တို့သည်လည်း၊ အာမိသံ-ကို၊ အာဟရိတ္တာ-ဆောင်ယူ၍၊ ဒါနံ-ကို၊ ဒတ္တာ-၍၊ ဝဒန္တိ-လျှောက်ကြကုန်၏၊ (ကိ-နည်း၊) အမှာကံ-တပည့်တော်တို့၏၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ န ဗဟုကာ-မများပါကုန်၊ သာမဏေရေ-တို့ကို၊ အမေဟိ-တပည့်တော်တို့နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ ပုပ္ဖာနိ-တို့ကို၊ ဩစိနိတုံ-ဆွတ်ခူးခြင်းငှာ၊ အာဏာပေထ-စေခိုင်းကြပါကုန်၊ ကုတိ-သို့၊ (ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊) ဥပါသက-ဥပါသကာ၊ သာမဏေရေဟိ-တို့သည်၊ ဘိက္ခာ-ဆွမ်းကို၊ လဒ္ဓါ-ရအပ်ပြီ၊ ယေ-အကြင်သာမဏေတို့သည်၊ ဘိက္ခာစာရံ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာရွာသို့၊ န ဂစ္ဆန္တိ-မသွားကြကုန်သေး၊ တေ-ထိုသာမဏေတို့သည်၊ သယမေဝ-မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ဇာနိဿန္တိ-သိကြကုန်လိမ့်မည်၊ ကုတိ-သို့၊ ဝတ္ထုဗွဲ-ရာ၏၊ [ဆွမ်းခံ မသွားသေးသော သာမဏေတို့က အလိုက်သိစွာ ပန်းခူးကြလိမ့်မည်ဟု ပြောနိုင် သည်-ဟူလို၊] ဧတ္တကံ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ နယံ-နည်းကို၊ လဘိတ္တာ-ရ၍၊ သာမဏေရေ-တို့ကို၊ ပုတ္တေ ဝါ-သားတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘာတိကေ ဝါ-ညီငယ်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကတ္တာ-၍၊ ပုပ္ဖာနိ-တို့ကို၊ ဩစိနာပေတုံ-ဆွတ်ခူး စေခြင်းငှာ၊ ဒေါသော-အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ၊ ပုပ္ဖဒါနံ နာမ-မည်သည်၊ န ဟောတိ၊ [ဩစိနာပေတုံ နေရာဝယ် “ဩစိနာပနေ-ဆွတ်ခူးစေခြင်း၌ ဝါ-ကြောင့်”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] [သာမဏေတို့ကို သားအဖြစ်၊ ညီအဖြစ် သဘောထား၍ လူတို့က ပန်းအခူးခိုင်းကြလျှင် ရဟန်းမှာ အပြစ်မရှိ။]

ဖလဒါနေ-အသီးကို ပေးခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗော) ဖလမ္ပိ-သည် လည်း၊ ပုပ္ဖဝိယ-ပန်းကဲ့သို့၊ နိယမိတမေဝ-သတ်မှတ်အပ်သော သစ်သီးသည်သာ၊ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ ဟောတိ၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဗဟုကမ္ပိ-များစွာသော၊ ဖလာဖလေ-သစ်သီး ငယ်၊ သစ်သီးကြီးသည်၊ သတိ-ရှိလသော်၊ အဖာသုကမနုဿာ-မကျမ်းမာသူ လူတို့သည်၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ ယာစန္တိ-တောင်းတတ်ကုန်၏၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သံယိကံ-သံဃာဥစ္စာတည်း၊ ကုတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ န ဥဿဟန္တိ-မရဲဝံကြကုန်၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရိနော-နှလုံးမသာယာခြင်း ရှိကုန်သည်၊ (မကျန်းမာ၍ ဓာတ်စာတောင်းသည်ကို မရသည့်အတွက် နှလုံးမသာယာခြင်း

ရှိကုန်သည်။) (ဟုတွာ)။ အက္ခောသန္တိ-ဆဲရေးကြကုန်၏။ ပရိဘာသန္တိ-ဘေးကိုပြု၍ ခြိမ်းခြောက်ကြကုန်၏။ တတ္ထ-ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဖလေဟိ ဝါ-အသီးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခေဟိဝါ- သစ်ပင်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိစ္ဆန္ဒိတွာ-ပိုင်းခြား၍၊ ကတိကာ-ကတိကဝတ်ကို၊ ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်၏။ (ကိ-နည်း) အသုကေသု-ထိုမည်ကုန်သော၊ ရုက္ခေသု-သစ်ပင် တို့၌၊ [အသုကေသု စ၌ အသုကေသု ဝါဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်၊ ဧတ္ထကာနိ- ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဖလာနိ-တို့ကို၊ ဂဏန္တာ ဝါ-ယူသူတို့ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဧတ္ထကေသု-ကုန်သော၊ ရုက္ခေသု-တို့၌၊ ဖလာနိ-တို့ကို၊ ဂဏန္တာ ဝါ- သော်လည်းကောင်း၊ န ဝါရေတဗ္ဗာ-ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ကာတဗ္ဗာ-၏။

ပန-ကား၊ စောရာ ဝါ-သူပုန် ဓားပြတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဣဿရာ ဝါ-အစိုးရသူ တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဗလက္ကာရေန-အားကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့်၊ (အားရှိ အားမဲ့ ပြုသဖြင့်) ဂဏန္တာ-ယူကုန်လသော်၊ န ဝါရေတဗ္ဗာ-ကုန်၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း၊ ကသွာ-ကြောင့်၊ န ဝါရေတဗ္ဗာ-နည်း) ဟိ(ယသွာ)-ကြောင့်၊ ကုဒ္ဒါ-အမျက် ထွက်ကုန်သော၊ တေ-ထိုသူပုန်၊ ဓားပြ၊ အစိုးရသူတို့သည်၊ သကလဝိဟာရဓိမ္မိ- အလုံးစုံသော ကျောင်းတိုက်ကိုလည်း၊ နာသေယျ-ဖျက်ဆီးကုန်ရာ၏။ (တသွာ၊ န ဝါရေတဗ္ဗာ-ကုန်) ပန-ထိုသို့ပင် မတားမြစ်ထိုက်ပါသော်လည်း၊ အာဒိနဝေါ- အပြစ်ကို၊ ကထေတဗ္ဗော-ပြောပြထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ [သံဃိက ပစ္စည်းကို သုံးစွဲသူမှာ အပြစ်ကြီးကြောင်းကို ပြောပြထိုက်၏။]

သိနာနဒါနေ-ရေချိုးကြောင်းအမှုကိုပေးခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သိနာနစုက္ကာနိ-ရေချိုးကြောင်းအမှုန့်တို့သည်၊ ကောဋိတာနိ-ထောင်းအပ်ပြီး ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ-ဖြစ်ကုန်လသော်၊ ဂရုဘဏ္ဍာနိ-ဂရုဘဏ်တို့သည်၊ န- မဟုတ်ကုန်၊ အကောဋိတော-မထောင်းအပ်သော၊ ရုက္ခတ္ထစောဝ-သစ်ခွံ သစ်ခေါက် သည်သာ၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-ဂရုဘဏ္ဍာတည်း၊ စုဏ္ဍံပန-အမှုန့်သည်ကား၊ အဂိလာနဿ- ဂိလာနမဟုတ်သောရဟန်းအား၊ ရဇနနိပတ္တံ - ဆိုးရည်ကျိုကြောင်းဖြစ်သော သစ်ခေါက်ဖတ်သည်၊ (ဆိုးရည်ကျိုရာ၌ ကျန်နေသော သစ်ခေါက်ဖတ်သည်)၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ ဂိလာနဿ-ဂိလာနရဟန်းအား၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခု သော၊ စုဏ္ဍံ-အမှုန့်သည်၊ ဝဇ္ဇတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ မတ္တိကာပိ-မြေညက်ကိုလည်း၊ ဧတ္ထေဝ- ဤစုဏ္ဍံ၌ပင်၊ ပကိဉ္စိတွာ- ထည့်၍၊ ကထေတဗ္ဗော- ပြောဆိုထိုက်၏၊ မတ္တိကာပိ-မြေညက်သည်လည်း၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဒုလ္လဘာ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တတ္ထေဝ-ထိုခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်ရာ အရပ်၌သာ၊ ဂရုဘဏ္ဍံ- တည်း၊ သာပိ-ထိုမြေညက်သည်လည်း၊ ဟေဋ္ဌိမကောဋိယာ-အောက်၌ဖြစ်သော

အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ တိသပလဂုဠပိဏ္ဍပုမာဏာဝ-ပိုလ်ချိန် ၃၀ ရှိသော တင်လဲခဲ ပမာဏရှိသော မြေညက်သည်သာလျှင်၊ (ဂရုဘဏ္ဍာ-တည်း၊) တတော-ထိုပိုလ်ချိန် ၃၀ ရှိသော တင်လဲခဲပမာဏရှိသောမြေညက်မှ၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-သည်၊ န-မဟုတ်၊ ကုတိ-အပြီးတည်း။

ဒန္တကဋ္ဌဒါနေ-ဒန်ပူကို ပေးခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဒန္တကဋ္ဌ-ဒန်ပူသည်၊ အစ္စန္တကမေဝ-မဖြတ်အပ်သေးသော ဒန်ပူသည်သာ၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-တည်း၊ [လက်ရှစ်သစ်၊ ဆယ်သစ်လောက် မဖြတ်အပ်သေးဘဲ တောမှခုတ်လာသည့်အတိုင်း ဒန်ပူစင်ပေါ်၌ ထားအပ်သော ဒန်ပူကို “အစ္စန္တကမေဝ ဂရုဘဏ္ဍာ”ဟု ဆိုသည်။] ယေသံ သာမဏေရာနံ-အကြင်သာမဏေတို့၏အထံသို့၊ သံဃတော-သံဃာမှ၊ ဒန္တကဋ္ဌဝါရော-ဒန်ပူအလှည့်သည်၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်၏၊ [တောထဲသို့ သွား၍ ဒန်ပူခုတ်ဖို့ရန် အလှည့်ကျရောက်၏၊] တေ-ထိုသာမဏေတို့သည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ-ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့အား၊ ပါဠိယေက္ကံ-အသီးအခြား၊ ဒါတု-ငှာ၊ န လဘန္တိ-မရကုန်၊ ပန-အန္တယကား၊ ယေ-အကြင်သာမဏေတို့ကို၊ ဧတ္တကာနိ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဒန္တကဋ္ဌာနိ - ဒန်ပူတို့ကို၊ အာဟရိတဗ္ဗာနိ-ဆောင်ထိုက်ကုန်၏၊ ကုတိ-သို့၊ (သံဃေန-သည်၊) ပရိစ္ဆိန္နိတွာ-ပိုင်းခြားကန့်သတ်၍၊ ဝါရံ-အလှည့်အကြိမ်ကို၊ ဂါဟိတာနိ-ယူစေအပ်ကုန်ပြီ။

တေ - ထိုသာမဏေတို့သည်၊ အတိရေကာနိ - ပိုလွန်သော ဒန်ပူတို့ကို၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ-တို့အား၊ ဒါတု-ငှာ၊ လဘန္တိ-ကုန်၏၊ ဧကေန-တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနာ- သည်၊ ဒန္တကဋ္ဌမာဠကတော- ဒန်ပူစင်မှ၊ ဗဟူနိ- များစွာကုန်သော၊ ဒန္တကဋ္ဌာနိ-တို့ကို၊ နဂဟေတဗ္ဗာနိ-မယူထိုက်ကုန်၊ ဒေဝသိကံ-နေတိုင်း၊ ဧကေကမေဝ - တစ်ချောင်း တစ်ချောင်းကိုသာ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏၊ ပါဠိယေက္ကံ-အသီးအခြားတစ်ပါးတည်း၊ ဝသန္တေနာပိ-နေသောရဟန်းသည်လည်း၊ ဘိက္ခုသံဃံ-ကို၊ ဂဏယိတွာ-ရေတွက်၍၊ ယတ္တကာနိ-အကြင်မျှလောက်သော ဒန်ပူတို့သည်၊ အတ္တနော- မိမိဖို့၊ ပါပုဏန္တိ- ရောက်ကုန်၏၊ တတ္တကာနေဝ- ထိုမျှလောက်သော ဒန်ပူတို့ကိုသာ၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ (ဒန်ပူကုန်ဖို့ ရက်မစေ့မီ

ယေ ဂါဟိတာနိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ယေဟိ” ဟုလည်းကောင်း၊ “ဂါဟိတာနိ” ဟုလည်းကောင်း ရှိ၏။ သို့သော် ပရိစ္ဆိန္နိတွာ၏ ကတ္တားသည် ယေဟိ၏ အနက်ဖြစ်သော သာမဏေများ မဟုတ်၊ သံဃာသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “သံဃေန” ဟု ကတ္တားထည့်၍ “ယေ-အကြင် သာမဏေတို့ကို၊ (ကာရိတံ)၊ ဝါရံ-အလှည့်အကြိမ်ကို၊ (ဓာတံ)၊ ဂါဟိတာနိ-ယူစေအပ်ကုန်ပြီ”ဟု ရှိမှ သဒ္ဒါအနက် သင့်သည်သာမက၊ “ယေဟိ သာမဏေရာ”ဟူသော ယောဇနာနှင့်လည်း ကိုက်ညီပါသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား ပါဠိပျက်အတိုင်း အနက်ပေးလေ၏။

အကြား၌) အာဂန္တုကေသု-အာဂန္တုကရဟန်းတို့သည်၊ အာဂတေသုဝါ-လာကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဒိသံ-အရပ်တစ်ပါးသို့၊ ပတ္တမန္တေနဝါ-ဖဲသွားသော ရဟန်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်၍၊ ဂဟိတဌာနေယေဝ-ယူအပ်ရာအရပ် ဒန်ပူစင်၌သာ၊ ဌပေတဗ္ဗာနိ-ထားထိုက်ကုန်၏။ [မိမိက လက်ရှိသံဃာကို ရေတွက်၍ မိမိရထိုက်သမျှကို ဆောင်ယူထားသောကြောင့် အာဂန္တုလာလျှင် မလောက်မင ဖြစ်နေရကား ပြန်၍ ပို့ပါ၊ ဒန်ပူကုန်ချိန် မရောက်မီ အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားလျှင်လည်း ပြန်၍ ပို့ပါ-ဟူလို။]

စာဋကဗျတာယာတိ အာဒိသု- အစရှိသောပါဌ်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ဒါသံဝိယ-ကျွန်ကိုကဲ့သို့၊ နိစဌာနေ-နိမ့်ကျသော အရာ၌၊ ဌပေတွာ-၍၊ ပရဿ-သူတစ်ပါး၏၊ ခလိတဝစနဗ္ဗိ-ချွတ်ချော်သောစကားကိုလည်း၊ သဏ္ဌာပေတွာ-ကောင်းစွာ တည်စေ၍၊ (အမှန်ဖြစ်အောင် ပြင်ပေး၍) ပိယကာမတာယ-ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့၏ ချစ်ခင်ခြင်းကို အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဂ္ဂယုဝစနံ-ခိုးမြှောက်၍ ပြောဆိုကြောင်း စကားကို၊ စာဋကဗျတာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

မုဂ္ဂသူပုတာယာတိဧတံ-ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ မုဂ္ဂသူပသမာနာယ-ပဲနောက်ဟင်းနှင့်တူသော၊ သစ္စာလိကေန-မှန်သောစကား၊ မမှန်သောစကားဖြင့်၊ ဇီဝိတကပ္ပနာယ-အသက်မွေးမှုကိုပြုခြင်းကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ မုဂ္ဂသူပေ-ပဲနောက်ဟင်းကို၊ ပစ္စန္တေ-ချက်အပ်သော်၊ (ချက်ရာအခါ၌) ဗဟု-များစွာကုန်သော၊ မုဂ္ဂါ-ပဲနောက်တို့သည်၊ ပါကံ- ကျက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ- ရောက်ကုန်၏၊ ထောကာ- အနည်းငယ်ကုန်သော၊ (မုဂ္ဂါ ပါကံ) န ဂစ္ဆန္တိယထာ- မရောက်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ သစ္စာလိကေန-မှန်သောစကား၊ မမှန်သောစကားဖြင့်၊ ဇီဝိတကပ္ပကေ- အသက်မွေးမှုကို ပြုတတ်သော၊ ပုဂ္ဂလေ- ၌၊ ဗဟု-များစွာသော စကားသည်၊ အလိကံ- ချွတ်ချော်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ အပ္ပကံ- အနည်းငယ်သော စကားသည်၊ သစ္စံ-မှန်သည်၊ ဟောတိ၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊

စာဋကဗျတာ။ ။ စဋဓာတ်သည် ဘေဒနအနက်ကို ဟော၏၊ ဣ-ပစ္စည်း ဖြင့်“စာဋ”ဟု ပြီး၏၊ “အမနုညဘာဝံ-မနှစ်သက်ဖွယ်၏အဖြစ်ကို၊ စဋတိ ဘိန္နတိ-ဖျက်တတ်၏” ဟု ဓာတုတ္တသင်္ဂဟ၌ ဝိဂ္ဂဟပြု၍ နှစ်သက်ဖွယ်ကို အရကောက်၏၊ စာဋံ-သူတစ်ပါးတို့၏ နှစ်သက်ဖွယ်ကို၊ ကာမေတိတိ စာဋကမော၊ (ဒကာ ဒကာမတို့နှင့် စကားပြောသောအခါ နှစ်သက်ဖွယ်ကိုသာ ပြောဖို့ရန် လိုလားသူ) စာဋကမဿ+ဘာဝေါ စာဋကမ္ပ၊ ဣ-ပစ္စည်း၊ ကာ ၌ ရဿ ပြု၊ “နှစ်သက်ဖွယ်ကိုသာ ပြောဆိုတတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ”ဟူသည် ဒကာ ဒကာမတို့ ကျေနပ်အောင် မြှောက်ပင့်၍ ပြောဆိုကြောင်းစကားတည်း။

မုဂ္ဂသူပဿ-ပဲနောက်ဟင်း၏။ အပ္ပဝိသနဋ္ဌာနံ နာမ-မဝင်နိုင်ရာ ထမင်းပွဲမည်သည်။ နတ္ထိ ယထာ-မရှိသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ သစ္စာလိကဝုတ္တိနော-မှန်သော စကား၊ မမှန်သောစကားဖြင့် အသက်မွေးလေ့ရှိသော၊ ပုဂ္ဂလဿ-၏။ အပ္ပဝိဋ္ဌဝါစာ နာမ-မဝင်အပ်၊ မဝင်နိုင်သောစကားမည်သည်။ (မပြောနိုင်သောစကားမည်သည်။) နတ္ထိ-မရှိ၊ သိဃာဋ္ဌကံ-လမ်းဆုံ လမ်းခွသည်။ (ဓာရာယ-ထိုထိုလမ်းမှ လာသော ရေအယဉ်၏။ ပတိဋ္ဌာ- တည်ရာသည်။ ဟောတိ) ဝိယ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ (တထာ- ထိုအတူ၊) ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဓာရာယ- အလိုရှိအပ်၊ အလိုရှိအပ်သော စကားအယဉ်၏။ ပတိဋ္ဌာ-တည်ရာသည်။ ဟောတိ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ အဿ-ထိုသစ္စာလိကဝုတ္တိ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သာ မုသာဝါဒိတာ- ထိုမဟုတ်မမှန်သောစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ မုဂ္ဂသူပုတာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ။

ပါရိဘဋ္ဌတာတိ-ကား၊ ပရိဘဋ္ဌကမ္မဘာဝေါ-ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့၏ ကလေး တို့ကို ချီပွေ့မွေးမြူတတ်သူ၏အလုပ်၏အဖြစ်တည်း။ ဟိ-ချဲ့၊ ပရိဘတဿ-ကလေးတို့ကို ချီပွေ့မွေးမြူတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကမ္မ-အလုပ်တည်း။ ပါရိဘဋ္ဌ-ကလေးတို့ကို ချီပွေ့ မွေးမြူတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏အလုပ်၊ တဿ-ထိုကလေးတို့ကို ချီပွေ့မွေးမြူတတ်သော

မုဂ္ဂသူပုတာ။ ။ ၂-နည်းဖွင့်ရာ၌ ပဌမနည်း၏အဓိပ္ပာယ်ကို ခုဒ္ဒသိက္ခာဘာသာဋီကာ မိစ္ဆာဇီဝဝိဝဇ္ဇနနိဒ္ဒေသ၌ ရေးခဲ့ပြီ။ ယထာ ဝါ စသည်တက်သော ဒုတိယနည်းအလိုအားဖြင့်ကား “မုဂ္ဂသူပေါဝိယာတိ+မုဂ္ဂသူပော”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ အမှန် အမှား စကားအမျိုးမျိုးဖြင့် အသက် မွေးလေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်ပါ။ ပဲနောက်ဟင်းသည် အလုံးစုံသော အာဟာရနှင့် လိုက်လျောသောကြောင့် မပါဝင်နိုင်သော ထမင်းပွဲမည်သည် မရှိသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ သစ္စာလိက ဖြင့် အသက်မွေးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ မဝင်အပ် မဝင်နိုင်သော မပြောနိုင်သောစကားမည်သည် မရှိ အမှားကိုလည်း ပြောနိုင်၊ အမှန်ကိုလည်း ပြောနိုင်၏-ဟူလို၊ လမ်းဆုံ လမ်းခွသည် လမ်းအမျိုးမျိုးမှ လာသော ရေအယဉ်၏ တည်ရာဖြစ်သကဲ့သို့၊ မုဂ္ဂသူပုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ပြောဆိုအပ်တိုင်းသော စကားအယဉ်၏ တည်ရာဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် မုသားများများ ပြောလေ့ရှိသူကို “မုဂ္ဂသူပုတာ” ဟု ဆိုသည်။

သိဃာဋ္ဌကံ ဝိယ ပတိဋ္ဌာ။ ။ လမ်းဆုံ လမ်းခွသည် စီးလာသော ရေအယဉ်၏ တည်ရာဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ သစ္စာလိကဝုတ္တိပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း အလိုရှိအပ်၊ အလိုရှိအပ်သော စကားအယဉ်၏ တည်ရာဖြစ်နိုင်သည်။ မှားသည်ဖြစ်စေ၊ မှန်သည်ဖြစ်စေ အလိုရှိရာစကားကို ပြောနိုင်သည်ကို ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဓာရာ၏ တည်ရာဖြစ်နိုင်၏ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် သိဃာဋ္ဌက သည် တည်တတ်သော ဌာနီမဟုတ်၊ တည်ရာဌာနသာ ဖြစ်သကဲ့သို့၊ သစ္စာလိကပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်း ပြောလိုသော စကားအယဉ်၏ တည်ရာသာ ဖြစ်နိုင်သည်။ ပုဂ္ဂိုလ်က စကားအယဉ်၌ တည်သည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် “ပတိဋ္ဌာတိ”ဟု မရှိရ “ပတိဋ္ဌာ”ဟူသာ ရှိသင့်သည်။

ပုဂ္ဂိုလ်၏အလုပ်၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ပါရိဘဏ္ဍတာ-မည်၏၊ ဧတ-
 ဤပါရိဘဏ္ဍတာဟူသော သဒ္ဓါသည်၊ အလင်္ကာရကရဏာဒိဟိ-တန်ဆာဆင်မှုကို
 ပြုပေးခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဒါရကကိဋ္ဌာပနဿ- ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့၏
 ကလေးတို့ကို မြူးပျော်စေတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသောသဒ္ဓါတည်း၊
 [ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း ခုဒ္ဒသိက္ခာဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ သို့သော် ပုဒ်နေချင်းကား
 အနည်းငယ် ကွဲ၏။]

ဇယံပေသနိကန္တိ-ကား၊ ဂါမန္တရဒေသန္တရာဒိသု-တစ်ပါးသောရွာ၊ တစ်ပါး
 သောအရပ်အစရှိသည်တို့၌၊ တေသံ တေသံ ဂိဟိနံ-ထိုထိုလူတို့၏၊ သာသနပဋိ
 သာသနဟရဏံ-နှုတ်မှာစကားကို ဆောင်ပို့ခြင်း၊ အပြန်နှုတ်မှာစကားကို ဆောင်
 ယူခြင်းတည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဣဒံ ဇယံပေသနိကံ နာမ-ဤဇယံပေသနိကမည်သည်၊
 အတ္တနော-၏၊ မာတာပိတုနံ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ယေ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊
 အဿ-ထိုဇယံပေသနိကပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မာတာပိတရော-တို့ကို၊ ဥပဌဟန္တိ-ပြုစုလုပ်ကျွေး
 ကြကုန်၏၊ တေသံစ-ထိုမိဘတို့ကို ပြုစုလုပ်ကျွေးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း၊
 သာသနံ-နှုတ်မှာစကားကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ကတ္တစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်သို့၊ ဂမန
 ဝသေန-သွားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ စေတိယဿဝါ-စေတီတော်၏
 သော်လည်းကောင်း၊ သံဃဿဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ ကမ္မ-
 အလုပ်ကို၊ ကရောန္တာနံ-ပြုကုန်သော၊ ဝမုကီနမ္ပိဝါ-လက်သွားတို့၏သော်လည်း
 ကောင်း၊ [ပိသည် ဂရဟာဇောတက၊] သာသနံ-ကို၊ ဟရိတု-ဆောင်ယူခြင်းငှာ၊
 ဝဋ္ဋတိ-၏၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဒါနံ-အလှူကို၊ ဒဿာမ-ပေးလှူပါကုန်အံ့၊ ပူဇံ-
 ပူဇော်မှုကို၊ ကရိဿာမ-ပြုပါကုန်အံ့၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-ရဟန်းအပေါင်းအား၊
 အာစိက္ခယ-ပင့်လျှောက်ပေးပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-လျှောက်တတ်ကြကုန်၏၊
 အသုကတ္ထေရဿ နာမ-ထိုမည်သောထေရ်အား၊ ဒေထ-ပေးလှူပါကုန်၊ ဣတိ-
 ဤသို့မှာ၍၊ ပိဏ္ဍပါတံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘေသန္တံ ဝါ-လည်းကောင်း၊
 စိဝရံဝါ-လည်းကောင်း၊ ဒေန္တိ-ပေးလှူတတ်ကြကုန်၏၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ပူဇံ-ပူဇော်မှုကို၊
 ကရောထ-ပြုကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊ မာလာဂန္ဓဝိလေပနာဒိနိဝါ-အစရှိသည်
 တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဓဇပဋ္ဌာကာဒိနိဝါ-တံခွန် ကုက္ကား အစရှိသည်တို့ကိုသော်
 လည်းကောင်း၊ နိယျာတေန္တိ-ကုန်၏၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံကို၊ ဟရိတု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊
 ဇယံပေသနိကံနာမ-သလုံးမြင်းခေါင်းဖြင့် အစေအပါးခံခြင်းမည်သည်၊ န ဟောတိ-
 မဖြစ်၊ သေသာနံ-ကြွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သာသနံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဂစ္ဆန္တဿ-
 သွားသောရဟန်း၏၊ ပဒဝါရေ-တိုင်း၌၊ ဒေါသော-ဒုက္ကဋ်အာပတ်အပြစ်သည်၊
 (ဟောတိ၊) [ဤဇယံပေသနပုဒ်၏ ရုပ်ပြီးပုံကို ခုဒ္ဒသိက္ခာဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ၊
 လိုရင်းအဓိပ္ပာယ်တူသော်လည်း အကျယ်ချဲ့ပုံမှာ တစ်မျိုးစီ ဖြစ်၏။]

အညတရညတရေနာတိ-ကား၊ ဧတေသံ ဝေဠုဒါနာဒိန္နံ-ဤဝေဠုဒါနအစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရညတရေနဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော မိစ္ဆာဇီဝဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဝေဠုကမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကကမ္မ-ဆေးကုမှု၊ ဘဏ္ဍာတိုက်စိုးအမှုလည်းကောင်း၊ [ဝတ်စားတန်ဆာ ဘဏ္ဍာရွှေငွေတို့ကို မိမိအထံသို့ အပ်နှံထားသည်ကို လက်ခံ၍ သိမ်းဆည်းပေးမှုကို ဘဏ္ဍာဂါရိကကမ္မ ဟု ဆိုသည်၊] ပိဏ္ဍပဋိပိဏ္ဍကမ္မ-နောက်ထပ်ဆွမ်းရခြင်းအကျိုးငှာ ရှေးဦးစွာဖြစ်သောဆွမ်းကို ပေးမှုလည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ပိဏ္ဍပဋိပိဏ္ဍကမ္မ-မိမိ၏ဆွမ်းကို ပေးပြီး၍ ဒါယကာတို့ပြန်၍လှူအပ်သောဆွမ်းကို ယူမှုလည်းကောင်း၊ သံယုပ္ပာဒစေတီယုပ္ပာဒပဌပနကမ္မ-သံယာဗို့ဖြစ်သောပစ္စည်း၊ စေတီတော်ဖို့ဖြစ်သောပစ္စည်းကို မသင့်မလျော် ဖြစ်စေခြင်းလည်းကောင်း၊ [ဥပဌာပန ဟု မရှိရ၊ ဋီကာ၌ ပဌပန ဟု ရှိသည်၊] ဣတိ-သို့၊ ဧဝရူပါနံ-ကုန်သော၊ မိစ္ဆာဇီဝေန-သူတော်ကောင်းတို့၏ အလုပ်မဟုတ်သော မှားယွင်းသော အသက်မွေးမှုဖြင့်၊ ဇီဝိတကပ္ပနကမ္မာနံ-အသက်မွေးမှုကို ပြုကြောင်းအလုပ်တို့တွင်၊ ယေန ကေနစိဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအလုပ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌေနာတိ-ကား၊ ဗုဒ္ဓဟိ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဂရဟိတေန-ကဲ့ရဲ့တော်မူအပ်သော၊ ပဋိသိဒ္ဓေန-တားမြစ်တော်မူအပ်သော၊ (မိစ္ဆာဇီဝေန၌ စပ်၊) အယံ ဝုစ္စတိတိ-ကား၊ သဗ္ဗောပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ အယံ-ဤအကျင့်ကို၊ အနာစာရောနာမ-အနာစာရမည်၏ဟူ၍၊ ကထိယတိ-ဆိုအပ်၏၊ အာစာရနိဒ္ဒေသော - ကို၊ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေနဝ - ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အနာစာရ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်နည်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗျော-၏။

၅၁၄။ ဂေါစရနိဒ္ဒေသပိ-ဂေါစရနိဒ္ဒေသ၌လည်း၊ [ဂေါစရပုဒ်၏ဝစနတ္ထကို ဋီကာ၌ ရှုပါ၊] ပဌမံ-ဂေါစရ၏ ရှုံးဦးစွာ၊ အဂေါစရဿ-အဂေါစရကို၊ ဝစနေ-ဟောတော်မူခြင်း၌၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ဟေဌာ-အောက်၌၊ (အာစာရဂေါစရနိဒ္ဒေသ၌) ဝုတ္တနယေနဝ-ဖြင့်ပင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဂေါစရနိဒ္ဒေသ၌၊ ဂေါစရောတိ-ကား၊ ပိဏ္ဍပါတာဒိန္နံ-ဆွမ်း အစရှိသော ပစ္စည်းတို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ဥပသင်္ကမိတုံ-ချဉ်းကပ်ခြင်းငှာ၊ ယုတ္တဌာနံ-သင့်သောအရပ်သည်၊ ဂေါစရော-မည်၏၊ (ပိဏ္ဍပါတာဒိန္နံ အတ္ထာယ ဥပသင်္ကမိတုံ) အယုတ္တဌာနံ-မသင့်သောအရပ်သည်၊ အဂေါစရော-မည်၏၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝေသိယာ-ပြည့်တန်ဆာမ ဟူသော၊ ဂေါစရော-ကျက်စားရာအရပ်သည်၊ (အတ္ထိ) ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပြည့်တန်ဆာမဟူသော ကျက်စားရာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သော-သည်၊) ဝေသိယာဂေါစရော-မည်၏၊ မိတ္တသန္တံ ဝသေန-မိတ်ဆွေ၏ အဖြစ်ဖြင့် အချင်းချင်း ချီးမွမ်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပသင်္ကမိတဌာနံ-ချဉ်းကပ်အပ်သော အရပ်တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

တတ္ထ-ထို ဝေသိယာဂေါစရောဟူသောပါဌ်၌၊ ဝေသိယာ နာမ-ဝေသိယာတို့ မည်သည်၊ ယေနကေနစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသောအာမိသဖြင့်ပင်၊ သုလဘဇ္ဈာစာရာ-လွယ်ကူစွာရအပ်သော လွန်ကျူးမှုရှိကုန်သော၊ (လွန်ကျူးဖို့ရန် လွယ်ကူကုန်သော) ရူပပဇီဝိနိယော-ရုပ်အဆင်းကိုမှီ၍ အသက်မွေးခြင်းရှိသော ပြည့်တန်ဆာမတို့တည်း၊ တာ-ထိုပြည့်တန်ဆာမတို့သို့၊ မိတ္တသန္တဝသိနေဟဝသေန-မိတ်ဖွဲ့ခြင်းဟူသော ချစ်ခင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပသင်္ကမန္တော-ချဉ်းကပ်သော ရဟန်းသည်၊ ဝေသိယာ ဂေါစရော နာမ-ဝေသိယာဂေါစရမည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ထိုသို့ မိတ္တသန္တဝ သိနေဟ၏အဖြစ်ဖြင့် ချဉ်းကပ်သော ရဟန်း၏ ဝေသိယာဂေါစရ မည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဥပသင်္ကမိတု-ချဉ်းကပ်ခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-မသင့်၊ ကိ ကာရဏာ-အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ (ဧဝံ ဥပသင်္ကမိတု န ဝဇ္ဇတိ) အာရက္ခ ဝိပတ္တိတော-စောင့်ရှောက်ခြင်း၏ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်၊ (ဧဝံ ဥပသင်္ကမိတု န ဝဇ္ဇတိ) ဟိ-ချဲ့၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဥပသင်္ကမန္တဿ-ချဉ်းကပ်သော ရဟန်း၏၊ စိရံ-ကြာမြင့်စွာ၊ ရက္ခိတဂေါပိတော-စောင့်ရှောက်အပ် လုံခြုံစေအပ်သည်၊ (သမာနော)ဝိ-ဖြစ်ပါသော် လည်း၊ သမဏဓမ္မော- သည်၊ ကတိပါဟေနေဝ- အနည်းငယ်သော ရက်ဖြင့်သာ၊ နဿတိ-ပျက်စီးတတ်၏၊ သစေပိ န နဿတိ-အကယ်၍မူလည်း မပျက်စီးစေ ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ မပျက်စီးပါသော်လည်း၊) ဂရဟံ-ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို၊ လဘတိ-ရတတ်၏၊ [ပြည့်တန်ဆာမအိမ်သို့ သွားသည်ဟု ကဲ့ရဲ့ခံရတတ်သည် - ဟူလို့၊] ပ န- ဆက်၊ ဒက္ခိဏာဝသေန - အလှူ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ - အလှူနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဥပသင်္ကမန္တေန-ချဉ်းကပ်သောရဟန်းသည်၊ သတိ-သတိကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတွာ-စွဲကပ် တည်နေစေ၍၊ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗံ-ချဉ်းကပ်ရာ၏။

မိတ္တသန္တဝ။ ။သန္တဝံ၌ သံ+ထုဓာတ်သည် အဘိတ္ထဝ (ချီးမွမ်းခြင်း)အနက်ဟောတည်း၊ သဟ-အတူတကွ၊ ဝါ-အချင်းချင်း၊ ထုနနံ-စကားစမြည်ပြောလျက် ချီးမွမ်းခြင်းတည်း၊ သန္တဝေါ-ခြင်း၊ တစ်ယောက်တစ်ယောက်ကို ချီးမွမ်းစကားပြော၍ မိတ်ဆွေအဖြစ်ဖြင့် ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံခြင်းကို “မိတ္တသန္တဝ” ဟု ဆိုသည်၊ မိတ္တဘာဝေန+သန္တဝေါ-မိတ္တသန္တဝေါ။

သုလဘဇ္ဈာစာရာ။ ။သုဓေန+လဘိတဗ္ဗောတိ-သုလဘော၊ သုလဘော+ အဇ္ဈာစာရာ ယာသုတိ = သုလဘဇ္ဈာစာရာ၊ “ရူပပဇီဝိနိယော” နှင့် အရတူ၊ စာအုပ်တို့၌ သုလဘဇ္ဈာစာရ ဟု ရှိသောကြောင့် တစ်ဝါကျဟု မယူဆဘဲ နောက်ဝါကျနှင့် တစ်ဆက်တည်းအဖြစ်ဖြင့် သုလဘဇ္ဈာစာရတာ ဟု တွေ့ရ၏၊ ပါဌ်ပျက်တည်း၊ ယောဇနာ၌လည်း ထိုပါဌ်ကိုပင် သိနေဟ ဝသေနနှင့် တစ်ပုဒ်တည်း ကြံ၍ ဝိပြိုဟ်ပြုလေ၏၊ ထိုယောဇနာအဖွင့်၏ မသင့်ကြောင်းကို “ဝေသိယာတိ အာမိသကိဉ္စိက္ခသမ္ပဒါနာဒိနာ သုလဘဇ္ဈာစာရာ ရူပပဇီဝိကာ ဣတ္ထိယော” ဟူသော ဝိနယ မဟာဝဂ္ဂ မဟာခန္ဓက အညတိတ္ထိယ ပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာကို ထောက်၍ သိပါ။

မတပတိကာ ဝါ - သေပြီးသောလင်ရှိသော မိန်းမတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပုဂုတ္တပတိကာဝါ - ကွဲကွာနေသောလင်ရှိသော မိန်းမတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဝေဝါ - ဝိဝေဝါတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ကုန်၏။ [ဤပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်ကို ဝိနယ မဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ၌ ရှုပါ။ နောက်ပုဒ်များ၌လည်း နည်းတူ။] ထုလ္လကုမာရိယောတိ-ကား၊ မဟလ္လိကာ-ကြီးရင့်ကုန်သော၊ အနိဝိဒ္ဓကုမာရိယော - ယောက်ျားတစ်ပါး မသွားလာအပ်၊ မဖောက်ထွင်းအပ်သော အပျိုစင်တို့တည်း။ [ဤ အဋ္ဌကထာ၌ ထုလ္လသဒ္ဓါသည် မဟလ္လိက အနက်ဟောတည်း။]

ပဏ္ဏကာတိ - ကား၊ လောကာမိသနိသိတကထာဗဟုလာ - များသော ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော လောကာမိသကို မှီသောစကားရှိကုန်သော၊ ဥဿန္တ ကိလေသာ-များသော ကိလေသာရှိကုန်သော၊ အဝုပသန္တပရိဋ္ဌာဟာ-မငြိမ်းအေးသော ကိလေသာအပူရှိကုန်သော၊ နပုံသကာ-နပုံပဏ္ဏာကြံတို့တည်း၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ-ထို ဝိဝေဝါ အစရှိသူတို့သို့၊ ဥပသက်မနေ-ချဉ်းကပ်ခြင်း၌၊ အာဒိနဝေါ-အပြစ်ကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဝေသိယာဂေါစရ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်ပင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ဘိက္ခုနီသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ အဝိစ-သည်သာမကသေး၊ ဘိက္ခု နာမ-ဘိက္ခုတို့ မည်သည်၊ ဥဿန္တ ပြုတွစရိယာ-များသော မြတ်သော အကျင့်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဘိက္ခုနီယော-ဘိက္ခုနီတို့သည်၊ တထာ-ထို့အတူတည်း၊ တေ-ထိုဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုတို့သည်၊ အညမည-အချင်းချင်း၊ သန္တဝ ဝသေန-အတူတကွ ချီးမွမ်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကတိပါဟေနေဝ-အနည်းငယ်သော ရက်ဖြင့်ပင်၊ ရက္ခိတဂေါပိတသမဏဓမ္မံ-စောင့်ရှောက်အပ်၊ လုံခြုံစေအပ်သော ရဟန်းတရားကို၊ နာသေန္တိ-ပျက်စီးစေနိုင်ကုန်၏။ [ဤသို့ဖြစ်လျှင် ဘိက္ခုနီဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်အရ အဘယ်သို့ ပြုကျင့်ရမည်နည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဂိလာနပုစ္ဆကေန ပန စသည် မိန့်၊] ပန-ဆက်၊ ဂိလာနပုစ္ဆကေန-ဂိလာနဘိက္ခုနီကို မေးလိုသောရဟန်းသည်၊ ဝန္တု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ပုပ္ပါနိ-ပန်းတို့ကို၊ လဘိတွာ-၍၊

အနိဝိဒ္ဓကုမာရိယော။ ။ထုလ္လကုမာရိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဝိနယမဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။ အိန္ဒိယ၌ လက်ထပ်မင်္ဂလာပြုရာညဝယ် ထိုသတို့သမီး၏ ရှေးက ယောက်ျားတစ်ပါးနှင့် မှားယွင်းဖူးသည် မမှားယွင်းဖူးသည်ကို သိဖို့ရန် စုံစမ်းသော အလေ့အထ ရှိသတတ်၊ ထို့ကြောင့် ယောက်ျားတစ်ပါးသည် မဖောက်ထွင်းအပ် မသွားလာအပ်သော အပျိုစင်ကို “အနိဝိဒ္ဓကုမာရီ”ဟု ခေါ်သည်။ နိဝိဇ္ဈိတ္ထ-ဖောက်ထွင်းအပ်ဖူးပြီ၊ ဣတိ၊ နိဝိဒ္ဓ၊ န+နိဝိဒ္ဓါ-အနိဝိဒ္ဓါ၊ ဤအဓိပ္ပာယ် အရ “အနိဝိဒ္ဓကုမာရိယော”ဟူသော ရှေးပါဌ်သာ အမှန်တည်း၊ “အနိဝိဒ္ဓ”ဟု ဝိသဓာတ်ဖြင့် ပြင်၍ “အိမ်ထောင်ရှင်အဖြစ်သို့ မသွင်းအပ်သေးသော အပျို”ဟု အနက် ပေးကြသည်ကို စဉ်းစားပါ။

ပူဇနတ္ထာယပိ-ပူဇော်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဩဝါဒဒါနတ္ထာယပိ-ဩဝါဒပေးခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဂန္တိ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိယေဝ-သင့်သည်သာ။

ပါနာဂါရန္တိ-ကား၊ သုရာပါနယရံ-သေရည်ကို သောက်ရာအိမ်တည်း၊ ဝါ-သေရည်အရက်ဆိုင်တည်း၊ တံ- ထိုသေရည်သောက်ရာအိမ်သည်၊ ဝါ- သေရည်အရက်ဆိုင်သည်၊ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယကရေဟိ-ဗြဟ္မစရိယ၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ သုရာသောဏ္ဍေဟိ-သေသောက်ကြူးတို့မှ၊ အဝိဝိတ္တံ-မကင်းဆိတ်သည်၊ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထိုသေရည်သောက်ရာအိမ်၌၊ တေဟိ-ထိုသေသောက်ကြူးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ သဟသောဏ္ဍဝသေန-အတူတကွ သေသောက်ကြူး၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ-အတူတကွ သေသောက်ဖက်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပသင်္ကမိတုံ-ချဉ်းကပ်ခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-မသင့်၊ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယော-ဗြဟ္မစရိယ၏အန္တရာယ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်တတ်၏။

သံသဌော ဝိဟရတိ ရာဇူဟိတိအာဒိသု-အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထောဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အဘိသိတ္တာဝါ-အဘိသိက်သွန်းအပ်ပြီးသော မင်းတို့သည် မူလည်း၊ ဟောန္တု-ဖြစ်စေကုန်၊ အနဘိသိတ္တာဝါ-အဘိသိက်မသွန်းအပ်သော မင်းတို့သည်မူလည်း၊ (ဟောန္တု) ယေ-အကြင်မင်းတို့သည်၊ ရဇု-တိုင်းပြည်ကို၊ အနုသာသန္တိ-သွန်သင်ကြကုန်၏၊ (အုပ်ချုပ်ကြကုန်၏)၊ (တေ-ထိုမင်းတို့သည်) ရာဇာနောတိ-ရာဇာတို့ မည်၏၊ ရာဇမဟာမတ္တာတိ-ကား၊ ရာဇနံ-မင်းတို့၏၊ ဣဿရိယသဒိသာယ-အစိုးရသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရာထူးဌာနန္တရနှင့်တူသော၊ မဟတိယာ- ကြီးစွာသော၊ ဣဿရိယမတ္တာယ- အစိုးရသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရာထူးဌာနန္တရ အတိုင်းအရှည်နှင့်၊ သမန္နာဂတာ-ပြည့်စုံသော အမတ်ကြီးတို့တည်း၊ တိတ္ထိယာတိ-ကား၊ ဝိပရိတဒဿနာ-ဖောက်ပြန်သော အမြင်ရှိကုန်သော၊ ဗာဟိရ ပရိဗ္ဗာဇကာ-သာသနာပ၌ဖြစ်သော ပရမိုဇ်တို့တည်း၊ တိတ္ထိယသာဝကာတိ-ကား၊ ဘတ္တိဝသေန-တိတ္ထိတို့ကို ဆည်းကပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တေသံ-ထိုတိတ္ထိတို့၏၊ ပစ္စယဒါယကာ- ပစ္စည်းကို ပေးလှူသူတို့တည်း၊ ဧတေဟိ- ဤ ရာဇ အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ သံသဂ္ဂဇာတော-ဖြစ်သောရောနှောခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ-၏။

သဟသောဏ္ဍဝသေန။ ။ ရှေ့၌ သဒ္ဓိပါပြီးဖြစ်သော်လည်း ထိုသဒ္ဓိကို ဥပသင်္ကမိတုံ၌ စပ်ရကား သောက်ဖော် သောက်ဖက် အဖြစ်မျိုး မဟုတ်သေး၊ ပါနာယရ၌ အတူတကွ ချဉ်းကပ်ရုံမျှသာ ဖြစ်သေး၏၊ သဟသောဏ္ဍကား သောက်ဖော် သောက်ဖက် အဖြစ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ရှေ့၌ သဒ္ဓိပါပြီးသော်လည်း သဟသဒ္ဓါထပ်၍ ပါနိုင်သည်၊ ဥပမာ-နောက်၌ ရာဇ ရာဇမဟာမတ္တေဟိ သဒ္ဓိ သဟသောကိတာ၊ သဟနန္ဒိတာပုဒ်တို့ဝယ် သဒ္ဓိဟု ရှေ့၌ပါပြီးဖြစ်လျက် သဟသဒ္ဓါ ထပ်၍ ပါသကဲ့သို့တည်း၊ သောဏ္ဍ၏ သဒ္ဓတ္ထကို သီလက္ခနံဘာသာဋီကာ သာမညဖလသုတ် သတိသမ္ပဇညကထာ အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။

ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [“သံသဌော ဝိဟရတိ ရာဇူဟိ၊ ပေ၊ တိတ္ထိယသာဝကေဟိ”ဟု ပါဠိတော်ရှိသောကြောင့် ဧတေဟိအရ “ရာဇ အစရှိသည်တို့နှင့်”ဟု စွဲရသည်။]

အနန္တလောမိကေန သံသဂ္ဂေနာတိ (ဧတ္ထ)-ဤပါရှိ၍၊ အနန္တလောမိကသံသဂ္ဂေါ နာမ-အနန္တလောမိကသံသဂ္ဂမည်သည်၊ တိဿန္တံ-၃-ပါးကုန်သော၊ သိက္ခာနံ-သိက္ခာ တို့အား၊ အနန္တလောမော-မလျောက်ပတ်သော၊ ပစ္စနိကသံသဂ္ဂေါ-ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော ရောနှောခြင်းတည်း၊ ယေန - ယင်းသို့ ရောနှောခြင်းကြောင့်၊ ဗြဟ္မစရိယန္တရား-ဗြဟ္မစရိယ၏ အန္တရားသို့လည်ကောင်း၊ ပညတ္တိဝီတိက္ကမံ- သိက္ခာပုဒ်ပညတ်တော်ကို လွန်ကျူးခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ သလ္လေခပရိဟာနိဉ္စ- ခေါင်းပါးသောအကျင့်၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသို့လည်ကောင်း၊ ပါပဏာတိ-ရောက် တတ်၏၊ သေယျထိဒံ- အဘယ်သို့ သံသဂ္ဂဖြစ်သနည်း၊ ရာဇရာဇမဟာမတ္တေဟိ- မင်း၊ မင်း၏အမတ်ကြီးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - တကွ၊ သဟသောကိတာ - အတူတကွ ဝမ်းနည်းခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သဟနန္ဒိတာ-အတူတကွနှစ်သက်ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သမသုခဒုက္ခတာ-တူမျှသောချမ်းသာ ဆင်းရဲရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကိစ္စကရဏီယေသု-မချွတ်ပြုရမည်ကိစ္စ၊ ပြုသင့်ပြုထိုက်သော ကရဏီယတို့သည်၊ ဥပ္ပန္နေသု-ဖြစ်ကုန်လသော်၊ (ရာဇ၊ ရာဇမဟာမတ္တတို့၌ ဖြစ်ကုန်လသော်၊) အတ္တနာဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ယောဂံ-အားထုတ်ခြင်းသို့၊ အာပဇနတာ - ရောက်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တိတ္ထိယတိတ္ထိယ သာဝကေဟိ - တိတ္ထိ၊ တိတ္ထိတို့၏သာဝကတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - တကွ၊ ဧကစ္ဆန္တရစိသမာ စာရတာ-တူသောဆန္ဒ၊ တူသောအလိုအကြိုက်၊ တူသောအကျင့်ရှိသည်၏အဖြစ် လည်းကောင်းတည်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧကစ္ဆန္တရစိသမာစာရတာဝါဝဟော-တူသော အလိုအကြိုက်၊ တူသောအကျင့်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆောင်နိုင်သော၊ သိနေဟဗဟုမာန သန္တဝါ-ချစ်ခြင်း၊ များစွာမြတ်နိုးခြင်းရှိသော အတူတကွပေါင်းသင်းဆက်ဆံ ခြင်းတည်း၊ [သေယျထိဒံ၏ အဖြေတည်း၊] တတ္ထ-ထိုရာဇ၊ ရာဇမဟာမတ္တသံသဂ္ဂ၊ တိတ္ထိယ တိတ္ထိယသာဝကသံသဂ္ဂတို့တွင်၊ ရာဇရာဇမဟာမတ္တေဟိ-မင်း၊ မင်း၏ အမတ်ကြီးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ သံသဂ္ဂေါ-ရောနှောခြင်းသည်၊ ဗြဟ္မစရိယန္တရား- ဗြဟ္မစရိယ၏အန္တရားကို၊ ကရောတိ-ပြုတတ်၏၊ ဣတရေဟိ-ရာဇ ရာဇမဟာ မတ္တမှ တစ်ပါးကုန်သော၊ တိတ္ထိယ တိတ္ထိယသာဝကေဟိ-တိတ္ထိ၊ တိတ္ထိတို့၏ သာဝကတို့နှင့်၊ (သိဒ္ဓိံ သံသဂ္ဂေါ) တေသံ-ထိုတိတ္ထိတို့၏၊ လဒ္ဓိဝဟဏံ-အယူကို ယူခြင်းကို၊ (ကရောတိ) ပန-ဆက်၊ တေသံ-ထိုတိတ္ထိ၊ တိတ္ထိယသာဝကတို့၏၊ ဝါဒံ- အယူကို၊ ဘိန္ဒိတွာ-ဖျက်၍၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ လဒ္ဓိံ-အယူကို၊ ဂဏှာပေတုံ-ယူစေ ခြင်းငှာ၊ သမတ္တေန-စွမ်းနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥပသင်္ကမိတုံ-ငါ့၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏။

ဣဒါနိ-အဂေါစရကို ပဌမပြတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ အပရေနဝိ-တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ ပရိယာယေန-အကြောင်းအားဖြင့်၊ အဂေါစရံ-မကျက်စားသင့်သောအရပ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ယာနိ ဝါ ပန တာနိ ကုလာနီတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုယာနိ ဝါ ပန ကုလာနိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အဿဒ္ဓါနီတိ-ကား၊ ဗုဒ္ဓါဒိသု-ဘုရားအစရှိသော ရတနာ ၃ ပါးတို့၌၊ သဒ္ဓါဝိရဟိတာနိ-ယုံကြည်ခြင်းမှ ကင်းကုန်သော၊ (ယာနိ တာနိ ကုလာနိ၌ စပ်၊) ဗုဒ္ဓေါ-ဘုရားသည်၊ သဗ္ဗညု-အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူနိုင်၏၊ ဓမ္မော-တရားတော်သည်၊ နိယျာနိကော-ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်တတ်၏၊ သံယော-အရိယာသံဃာတော်သည်၊ သုပ္ပဋိပန္နော-ကောင်းစွာ ကျင့်တော်မူတတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ န သဒ္ဓဟန္တိ-မယုံကြည်ကြကုန်၊ အပ္ပသန္နာနီတိ- ကား၊ စိတ္တံ-ကို၊ ပသန္တိ-ကြည်လင်အောင်၊ အနာဝိလံ-မနောက်ကျအောင်၊ ကာတုံ-ငှာ၊ န သက္ကောန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကြကုန်၊ အက္ကောသကပရိဘာသကာနီတိ-ကား၊ အက္ကောသကာနိ စေဝ-ဆဲလည်း ဆဲတတ်ကုန်သော၊ ပရိဘာသကာနိ စ-ခြိမ်းခြောက်လည်း ခြိမ်းခြောက်တတ်ကုန်သော၊ (ကုလာနိ စသည်၌စပ်။)

[ထိုအက္ကောသက ပရိဘာသကကို အကျယ်ပြလို၍ စောရောသိ စသည်ကို မိန့်] စောရော-ခိုးသူသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ (တစ်နည်း) စောရောသိ-ဟဲ့ သူခိုး၊ ဗာလော-လူမိုက်သည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ (တစ်နည်း) ဗာလောသိ-ဟဲ့ လူမိုက်၊ မူဠော-လူဖျင်းသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ (တစ်နည်း) မူဠောသိ-ဟဲ့ လူဖျင်း၊ ဩဌော-ကုလားအုပ်သည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ (တစ်နည်း) ဩဌောသိ-ဟဲ့ ကုလားအုပ်၊ ဂေါဏော-နွားသည်၊ အသိ-၏၊ ဂဒြဘော-မြည်းသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ အာပါယိကော-အပါယ်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သူသည်၊ အသိ-၏၊ နေရယိကော-ငရဲ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သူသည်၊ အသိ-၏၊ တိရစ္ဆာနဂတော-တိရစ္ဆာန်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သူသည်၊ အသိ-၏၊ တုယံ- သင်၏၊ ဝါ- သင့်မှာ၊ သုဂတိ-ကောင်းသောဂတိသည်၊ နတ္ထိ၊ ဒုဂ္ဂတိယေဝ-မကောင်းသော ဂတိကိုသာ၊ ပါဠိကဒါ-အလိုရှိအပ်၏၊ ဣတိဇေဝ-ဤသို့၊ ဒသဟိ-ဆယ်ပါးကုန်သော၊ အက္ကောသဝတ္ထုဟိ-ဆဲရေးကြောင်းဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ အက္ကောသန္တိ-ဆဲရေးကြကုန်၏၊ ဟောတု-ရှိစေ၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ တံ-သင့်ကို၊ ပဟရိယာမ-ပုတ်ခတ်ကုန်အံ့၊ ဗန္ဓိယာမ-နှောင်ဖွဲ့ကုန်အံ့၊ ဝဓိယာမ-သတ်ကုန်အံ့၊ ဣတိ ဇေဝ-ဤသို့၊ ဘယဒဿနေန-ဘေးကို ပြခြင်းဖြင့်၊ ပရိဘာသန္တိ စ-ခြိမ်းချောက်လည်း ခြိမ်းချောက်ကြကုန်၏၊ ဝါ-ရေရွတ်လည်း ရေရွတ်ကြကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အနတ္တကာမာနီတိ-ကား၊ အတ္ထံ-အကျိုးကို၊ န ဣစ္ဆန္တိ-အလိုမရှိကြကုန်၊ [အတ္ထံ န ဣစ္ဆန္တိ-ဖြင့် “အတ္ထံ+န ကာမေန္တိတိ= အနတ္တာကာမာနိ” ဟု အယုတ္တသမာသ်ကို ပြသည်၊] အနတ္တမေဝ-အကျိုးမဲ့ကိုသာ၊ ဣစ္ဆန္တိ-အလိုရှိကြကုန်၏၊ [အနတ္တမေဝ ဣစ္ဆန္တိဖြင့် “န+အတ္ထော=အနတ္ထော၊ အနတ္ထံ+

ကာမေန္တိတိ- အနတ္တကာမာနိ”ဟု ယုတ္တသမာသ်ကိုပြသည်။] အဟိတကာမာနိတိ- ကား၊ အဟိတမေဝ-စီးပွားမဲ့ကိုသာ၊ ဣစ္ဆန္တိ [ယုတ္တသမာသ်၊] ဟိတံ-စီးပွားကို၊ န ဣစ္ဆန္တိ [အယုတ္တသမာသ်နောက်၌လည်း နည်းတူ။]

အဖာသုကကာမာနိတိ- ကား၊ ဖာသုကံ- ချမ်းသာမှုကို၊ န ဣစ္ဆန္တိ- ကုန်၊ အဖာသုကမေဝ-မချမ်းသာမှုကိုသာ၊ ဣစ္ဆန္တိ-ကုန်၏။ အယောဂက္ခေမကာမာနိတိ- ကား၊ စတူဟိ-လေးပါးကုန်သော၊ ယောဂေဟိ-ယောဂတို့ဖြင့်၊ ခေမံ-ဘေးတို့၏ ကုန်ရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကို၊ နိဗ္ဗယံ-ဘေးမရှိသောနိဗ္ဗာန်ကို၊ န ဣစ္ဆန္တိ သဘယမေဝ-ဘေးနှင့်တကွဖြစ်သော ဝဋ်ဒုက္ခကိုသာ၊ ဣစ္ဆန္တိ၊ ဘိက္ခုနန္တိ ဧတ္ထံ-၌၊ သာမဏေရာပိ-သာမဏေတို့သည်လည်း၊ သင်္ဂဟံ-သွင်းယူအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်၏။ ဘိက္ခုနိနန္တိ ဧတ္ထံ-၌၊ သိက္ခမာနသာမဏေရိယောပိ-သိက္ခမာနံ၊ သာမဏေမတို့သည်လည်း၊ (သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ) ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်စူး၍၊ ပဗ္ဗဇိတာနဉ္စေဝ-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သရဏဂတာနဉ္စ-သရဏသို့ ရောက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ စတုန္နမ္ပိ-လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပရိသာနံ-ပရိသတ်တို့၏၊ တာနိ-ထိုအမျိုးတို့သည်၊ အနတ္တကာမာနိယေဝ-စီးပွားမဲ့ကို လိုလားကုန်သည်သာတည်း၊ တထာရူပိနိ ကုလာနိတိ-ကား၊ ဧဝရူပိနိ-ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ ခတ္တိယကုလာဒိနိ-မင်းမျိုးအစရှိကုန်သော၊ ကုလာနိ-တို့ကို၊ (သေဝတိ စသည်၌ စပ်။)

သေဝတိတိ-ကား၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဇီဝတိ-အသက်မွေးတတ်၏၊ ဘဇတိတိ-ကား၊ ဥပသင်္ကမတိ-ချဉ်းကပ်တတ်၏၊ ပယိရူပါသတိတိ-ကား၊ ပုနုပ္ပုနံ-အဖန်ဖန်၊ ဥပသင်္ကမတိ-၏၊ [ပရိ+ဥပါသတိဟု ပုဒ်ခွဲ၍ ယ အကွရာ လာပြီးလျှင် ယနှင့် ရကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ “ပယိရူပါသတိ”ဟု ဖြစ်၏၊ မူလပရိပုဒ်ကို “ပုနုပ္ပုနံ” ဟုလည်းကောင်း၊ ဥပါသတိပုဒ်ကို “ဥပသင်္ကမတိ”ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။] အယံ ဝုစ္စတိတိ-ကား၊ ဝေသိယာဒိဂေါစရဿ-ပြည့်တန်ဆာမ အစရှိသော ကျက်စားရာ ရှိသောရဟန်း၏၊ ဝေသိယာဒိကော-ပြည့်တန်ဆာမ အစရှိသည်လည်းကောင်း၊ ရာဇာဒိသံသဌဿ-မင်းအစရှိသည်တို့နှင့် ရောနှောသောရဟန်း၏၊ ရာဇာဒိကော-မင်းအစရှိသည်လည်းကောင်း၊ အဿဒ္ဓကုလာဒိသေဝကဿ-အဿဒ္ဓကုလ အစရှိသော အမျိုးကို မှီသော ရဟန်း၏၊ အဿဒ္ဓကုလာဒိကော-အဿဒ္ဓကုလ အစရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ တိပ္ပကာရောပိ- သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ အယုတ္တဂေါစရော-မသင့်သော ကျက်စားရာအရပ်ကို၊ အဂေါစရောတိ-အဂေါစရဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ တဿ-ထိုသုံးပါးအပြားရှိသော အဂေါစရအရပ်၌ ကျက်စားသောရဟန်း၏၊ ဣမိနာ ပရိယာယေန-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော အကြောင်းကြောင့်၊ အဂေါစရတာ-မသင့်သော ကျက်စားရာရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော

တာဝ- ရာဇာဒိ စသည်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ- သော၊) ဝေသိယာဒိကော- ပြည့်တန်ဆာမ အစရှိသည်ကို၊ ပဉ္စကာမဂုဏနိဿယတော- ငါးပါးသောကာမဂုဏ် ဟူသော မှီရာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဂေါစရောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ယထာဟ-အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း၊ ကော စ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ ပဉ္စ- ကာမဂုဏာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ အဂေါစရော- မသင့်သော ကျက်စားရာအရပ်ဖြစ်သော၊ ပရဝိသယော-သူတစ်ပါး၏နယ်ဟူသည်၊ ကောစ-အဘယ်နည်း၊ ယဒိဒံ (ယေ ဣမေ) ပဉ္စကာမဂုဏာ-အကြင်ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ (သန္တိ တေ ဣမေ ပဉ္စကာမဂုဏာ) ဘိက္ခုနော-၏၊ အဂေါစရော- ဟူသော၊ ပရဝိသယော-တည်း။ မဟာဝဂ္ဂ၊ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ အဗ္ဗပါလိဝဂ်၊ သကုဏတ္ထိသုတ်။] ရာဇာဒိကော-မင်းအစရှိသည်သည်၊ ဈာနာနုယောဂဿ-ဈာန်ကို အားထုတ်ခြင်း၏၊ အနုပနိဿယတော-မှီရာမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ လာဘသက္ကာရာသနိစက္ကနိပါတနတော-လာဘသက္ကာရတည်းဟူသော မိုးကြိုးစက်ကို ကျရောက်စေနိုင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိဟေတုတောစ- အယူပျက်စီးခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (အဂေါစရော) အဿဒ္ဓကုလားဒိကော - အဿဒ္ဓကုလ အစရှိသည်သည်၊ သဒ္ဓါဟာနိစိတ္တသန္တာသာ ဝဟနတော-သဒ္ဓါတရား၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊ စိတ်၏ ထိတ်လန့်ခြင်းကို ဆောင်နိုင် ခြင်းကြောင့်၊ အဂေါစရော၊ ဣတိ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။

လာဘသက္ကာရာသနိစက္က နိပ္ပာဒနတော။

။ စာအုပ်တို့၌ ဤအတိုင်း ပါရှိ၏။

ရှေးနိဿယ၌လည်း “လာဘသက္ကာရာသနိစက္ကနိပ္ပာဒနတော စ-လာဘ်အရိုအသေ ပူဇော်ခြင်း တည်းဟူသော မိုးကြိုးစက်ကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း”ဟု ပေး၏။ ယောဇနာ၌ကား လာဘသက္ကာရေသု ပဏိမိ-တဏှာ၊ လာဘသက္ကာရပဏိမိ၊ (လာဘသက္ကာရတို့၌ တောင့်တခြင်း၊) စက္ကဿ သာသနဿ နိပ္ပောထနံ ပဟရဏံ စက္ကနိပ္ပောထနံ၊ (သာသနာစက်ကို ပုတ်ခတ် ဖျက်ဆီးခြင်း)”ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအလို “လာဘသက္ကာရပဏိမိစက္ကနိပ္ပောထနတော”ဟု ပါရှိရပေ လိမ့်မည်။ မိမိကား-လာဘသက္ကာရသည် သာသနာတော်ကို မိုးကြိုးစက်နှင့်တူလောက်အောင်ပင် ဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့် “လာဘသက္ကာရာသနိစက္ကနိပါတနတော”ဟု ရှိစေလိုသည်။

သဒ္ဓါဟာနိ၊ ပေ၊ ဝဟနတော။

။ အဿဒ္ဓကုလ စသည်တို့ကို ချဉ်းကပ်ခြင်းသည်

သဒ္ဓါဟာနိ အာဝဟန-သဒ္ဓါတရားဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို ဆောင်တတ်၏။ ထိုအဿဒ္ဓအမျိုးတို့က ဆဲရေးတတ်၊ ခြိမ်းခြောက်တတ်သောကြောင့် စိတ်၏ ထိတ်လန့်ခြင်းကို ဆောင်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် “စိတ္တသန္တောသ နေရာဝယ် စိတ္တသန္တာသ”ဟု ရှိစေလိုပါသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား “စိတ္တသန္တောသာဝဟနတော-စိတ်၏နှစ်သက်ခြင်းကို မဆောင်ခြင်းကြောင့်”ဟု တစ်နည်း ကြံလေသည်။

ဂေါစရနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) န ဝေသိယာဂေါစရောတိ အာဒိနိ-အစရှိသောပုဒ်တို့ကို၊ ဝုတ္တပဋိပက္ခဝသေန-ဆိုအပ်ပြီးသော အဂေါစရ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ ပန-အထူး၊ ဩပါနဘူတာနီတိ အာဒိသု-အစရှိသောပုဒ်တို့၌၊ ဩပါနဘူတာနီတိ-ကား၊ ဥဒပါနဘူတာနိ-ရေတွင်း ရေကန်သဖွယ်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-ဘိက္ခုသံဃာ၏၊ စာတုမဟာ ပထေ-ကြီးစွာသောလမ်းလေးခွအနီး၌၊ ခတပေါက္ခရဏီ ဝိယ-တူးအပ်သော ရေတွင်း ရေကန်ကဲ့သို့၊ ယထာသုခံ-ချမ်းသာသည့်အားလျော်စွာ၊ ဩဂါဟနက္ခမာနိ-သက်ဝင် ခြင်း၌ ခံကုန်၏၊ စိတ္တမဟာမတ္တဿ-စိတ္တအမတ်ကြီး၏၊ ဂေဟသဒိသာနိ-အိမ်နှင့် တူကုန်၏၊ ကိရ-ချဲ့၊ တဿ-ထိုစိတ္တအမတ်ကြီး၏၊ ဂေဟေ-၌၊ ကာလထမ္ဘော-ကာလကို မှတ်သားကြောင်းတိုင်သည်၊ ယုတ္တောယေဝ-ယှဉ်နေသည်သာ၊ ဝါ-စိုက်ထားအပ်သည်သာ၊ [မွန်းတည့်အချိန်ကို သိမှီရာ အချိန်ကာလကို ညွှန်ပြသော တိုင်ကို (နေနာရီတိုင်ကို) စိုက်ထားအပ်သည်သာ၊] ဃရဒ္ဒါရံ-အိမ်တံခါးသို့၊ သမ္ပတ္တာနံ-ရောက်လာကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့အတွက်၊ ပစ္စယဝေကလ္လံ နာမ-ပစ္စည်း၏၊ ချို့တဲ့သည်၏အဖြစ်မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဧကဒိဝသံ-တစ်နေ့၌၊ ဘေသဇ္ဇဝတ္တမေဝ-ဆေးပစ္စည်းအတွက် ဝတ်သည်ပင်၊ သဌိကဟာပဏာနိ-၆၀ သော အသပြာတို့သည်၊ နိက္ခမန္တိ-ထွက်ကုန်၏၊ [ကတ္တားနှစ်ပုဒ်ကို ပကတိကတ္တား၊ ဝိကတိ ကတ္တားဟု ခွဲပါ၊ ပကတိကတ္တားကို၌ “နိက္ခမတိ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်၊] ကာသာဝပဇ္ဇောတာနီတိ-ကား၊ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီတိ-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီတို့သည်၊ နိဝတ္တ ပါရုတာနံ-ဝတ်အပ်ရုံအပ်ကုန်သော၊ ကာသာဝါနံယေဝ-သင်္ကန်းတို့၏ပင်၊ ပဘာယ-အရောင်အားဖြင့်၊ ဧကောဘာသာနိ-တစ်ခုတည်းသော အရောင်ရှိကုန်သည်၊ ဝါ-တစ်ခဲနက်သောအရောင် ရှိကုန်သည်၊ ဘူတပါလသေဌိကုလသဒိသာနိ-ဘူတပါလ သူဌေး၏ အမျိုးအိမ်နှင့် တူကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)။

ဣသိဝါတပဋိဝါတာနီတိ-ကား၊ ဂေဟံ-အိမ်သို့၊ ပဝိသန္တာနံ-ဝင်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဂေဟာ-မှ) နိက္ခမန္တာနဉ္စ-ထွက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီသင်္ခါတာနံ-ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဣသိနံ-ဣသိတို့၏၊ စိဝရဝါတေနစေဝ-သင်္ကန်းလေအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ သမိဉ္ဇန၊ ပေသရီရဝါတေန စ-လက် ခြေတို့ကို ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်းအစရှိသည်သည်

ဣသိဝါတ ပဋိဝါတာနိ။ ။ ဣသိနံ+ဝါတာ ဣသိဝါတာ၊ အိမ်အတွင်း၌ အမြဲ တိုက်၍နေသော လေတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ဣသိဝါတလေတို့က ထိုလေများကို တိုက်လွှင့်အပ် သောကြောင့် “ပဋိဝါတ”ဟု ဆိုသည်၊ ဤပဋိဝါတကိုပင် “ပဝါယိတာနိ”ဟု ပဌမဖွင့်သည်။ [ပါရာဒိက ၉-ဌာနသာသနာပြုခန်း၌ကား “ပရိဝါတ”ဟု ရှိသည်။]

ဖြစ်စေအပ်သော ကိုယ်၏လေအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ပဋိဝါတာနိ-ဆန့်ကျင်ဘက်လေရှိကုန်သည်။ ပဝါယိတာနိ-ဆန့်ကျင်ဘက် တိုက်ခတ် အပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) ဝါ-တစ်နည်း၊ ဂေဟံ-အိမ်သို့၊ ပဝိသန္တာနံ-ကုန်သော၊ ပေ၊ ကူသိနံ-သိတို့၏၊ စီဝရဝါတေနစေဝ-သက်န်းလေသည်လည်းကောင်း၊ သမိဉ္ဇေန ပေ၊ သရီရဝါတေန စ-လက်ခြေတို့ကို ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်း အစရှိသည်သည် ဖြစ်စေအပ်သောကိုယ်၏ လေသည်လည်းကောင်း၊ ဝိနိဇ္ဈတကိဗ္ဗိသာနိ-ခါလွင့်အပ် သော မကောင်းမှု အညစ်အကြေးရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။

၅၁၅။ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝိတာနိဒ္ဓေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အဏုမတ္တာတိ-ကား၊ အဏုပ္ပမာဏာ-အနုမြူ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဝဇ္ဇာတိ-ကား၊ ဒေါသာ-အပြစ်တို့တည်း၊ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇာနိတိ-ကား၊ ဂရဟိတဗ္ဗဌေန-ကဲ့ရဲ့ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇာနိ-အကြင်အပြစ်တို့သည်၊ အပ္ပမတ္တကာနိတိ-ကား၊ ပရိတ္တမတ္တကာနိ-သေးငယ် သော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ခုဒ္ဒကပ္ပမာဏာနိ-ငယ်သောအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဩရမတ္တကာနိတိ-ကား၊ ပရိတ္တတောပိ-သေးငယ်သော အတိုင်းအရှည် အောက်လည်း၊ ဩရိမပ္ပမာဏတ္တာ-ဤမှာဘက်၌ဖြစ်သော အတိုင်းအရှည် ရှိကုန် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဩရမတ္တကာနိ-ဤမှာဘက်၌ဖြစ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန် သော၊ ဝါ-ညံ့သောအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။

လဟုသာနိတိ-ကား၊ လဟုကာနိ-ပေါ့ကုန်သော၊ [လဟုသသည် လဟုက၏ ပရိယာယ်တည်း၊] လဟုသမ္မတာနိတိ-ကား၊ လဟူတိ-ပေါ့သော အပြစ်တို့ဟူ၍၊ သမ္မတာနိ- သမုတ်အပ်ကုန်သော၊ သံယမကရဏိယာနိတိ- ကား၊ သံယမေန- ကိုယ် နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်းခြင်းဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗပဋိကမ္မာနိ-ပြုထိုက်သော ကုစားခြင်း

ဝိနိဇ္ဈတကိဗ္ဗိသာနိ။ ။ ဤပုဒ်သည် ပဋိဝါတာနိကို တစ်နည်းဖွင့်သောပုဒ်တည်း၊ “ဝါ-ဓာတ်သည် ဝိဇနန အနက်ရှိ၏”ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ကိဗ္ဗိသကို အထူးမဖွင့်သော်လည်း လေဖြင့် တိုက်လွင့်အပ်သောအရာဟူသည် မကောင်းသောအညစ်အကြေးသာ ဖြစ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝါတ၏အရကို “ကိဗ္ဗိသ” ဟုသရုပ်ဖော်သည်၊ “ပဋိဝါယန္တိတိ-ပဋိဝါတာ-(ဆန့်ကျင်ဘက် တိုက်လွင့် အပ်သော အညစ်အကြေးတို့)၊ ကုလနှင့် အရတူအောင် ပဋိဝါတာ+ ယေသန္တိ-ပဋိဝါတာနိ”ဟု အဿတ္ထိ ဆင့်ပါ။

အဏုမတ္တာ။ ။ “တတ္ထ ကတမေ အဏုမတ္တာ ဝဇ္ဇာ” ဟု ပါဠိတော်ရှိသောကြောင့် “အဏုမတ္တာတိ” ဟု သံဝဇ္ဇောတဗ္ဗ ရှိပါစေ၊ ဝဇ္ဇပုဒ်က နပုံလိင်ဖြစ်သော်လည်း ဤနေရာ၌ လိင်ဝိပလ္လာသကြံ၍ ပုံလိင်လုပ်ဟန်တူသည်၊ ဝဒိယန္တေတိ ဝဇ္ဇာနိ-(ပြောဆိုအပ်၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သော အပြစ်တို့)၊ ဤသို့ ဝစနတ္ထ ပြုစေလိုသောကြောင့် “ဂရဟိတဗ္ဗဌေန”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝဒဓာတ်+ ဈာပစ္စည်း။

ရှိကုန်သော၊ ဝါ- ပယ်ရှားထိုက်ကုန်သော၊ (ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇာနိ၌ စပ်၊) သံဝရကရဏီယာနိတိ-ကား၊ သံဝရေန-စိတ်ကို စောင့်စည်းခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဖြင့်၊ ကာတဗ္ဗာနိ - ပြုထိုက်ကုန်သော၊ သံဝရေန - ဖြင့်၊ ဝါ - ဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗပဋိကမ္မာနိ-ကုန်သော၊ ဝါ-ပယ်ရှားထိုက်ကုန်သော၊ စိတ္တုပ္ပါဒကရဏီယာနိတိ-ကား၊ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေန-စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗပဋိကမ္မာနိ-ကုန်သော၊ ဝါ-ကုန်သော၊ မနသိကာရပဋိဗဒ္ဓါနိတိ-ကား၊ မနသာ-စိတ်ဖြင့်၊ အာဝဇ္ဇိတမတ္တေန- ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှဖြင့်ပင်၊ ကတ္တဗ္ဗပဋိကမ္မာနိ-ကုန်သော၊ ဝါ-ပယ်ရှားထိုက်ကုန်သော၊ (ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇာနိ၌ စပ်။)

ပန-ပရိဟာရ၊ ပေ၊ အံ၊ တာနိ-ထိုအပြစ်တို့ဟူသည်၊ ကာနိ-အဘယ်တို့နည်း၊ ကုတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ တာဝ-ထိုတိပိဋက စူဠနာဂထေရ်မှ ရေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-သော၊) ဒိဝိဝိဟာရဝါသီ-ဒိဝိဝိဟာရဇနပုဒ်၌ နေလေ့ရှိသော၊ [ဒိဝိဝိဟာရဇနပဒဝါသီ ဒိဝိဝိဟာရဝါသီ-ဋီကာ၊] သုမတ္တေရော-သုမထေရ်သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိ-နည်း၊) အနာပတ္တိဂမနီယာနိ-အာပတ်သို့ မရောက်ကုန်သော၊ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တကာနိ-စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းမျှဖြစ်သော အပြစ်တို့တည်း၊ ယာနိ-ယင်းအပြစ်တို့ကို၊ ပန-တစ်ဖန်၊ ဧဝူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော အပြစ်ကို၊ န ကရိဿာမိ-မပြုတော့အံ့၊ ကုတိ-ဤသို့၊ မနသာ-စိတ်ဖြင့်၊ အာဝဇ္ဇိတမတ္တေန-ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှဖြင့်ပင်၊ သုဇ္ဈန္တိ-စင်ကြယ်ကုန်၏၊ အဓိဋ္ဌာနာဝိကမ္မံ နာမ-စိတ်ကို ဆောက်တည်ခြင်းဟူသော အပြစ်ကို ထင်စွာပြုခြင်း မည်သော၊ ဧတံ- ဤအပြစ်ကို ဖြေမှုကို၊ ဝါ-ဤအပြစ်ကို ဖြေကြောင်းဖြစ်သော သံယမ ကရဏီယ အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ကထိတံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ကုတိ-သို့၊ အာဟ။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ အဿ-ထိုသုမထေရ်၏၊ အန္တေဝါသိကော-သော၊ တိပိဋက စူဠနာဂထေရော-ထေရ်သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ [“ပနဿ”ဟုရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့် ပန တစ်ပုဒ် ပိုဟန်တူသည်၊] (ကိ-နည်း၊) ကုဒံ-ဤစကားရပ်သည်၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသေဝ- ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၏သာ၊ ဘာဇနိယံ- အကျယ်ဝေဖန်ရာ စကားရပ်တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗလဟုကံ-အလုံးစုံသော အာပတ်တို့အောက် ပေါ်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌဒုဗ္ဘာသိတံ-ဒုက္ကဋ္ဌဒုဗ္ဘာသိတအာပတ်ကို၊ ကုဓ-ဤ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇာနိ ဟူသော ပါဠိ၌၊ ဝဇ္ဇန္တိ - ဝဇ္ဇဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ - ၏၊ ဝုဋ္ဌာနာဝိကမ္မံ နာမ-

ကတ္တဗ္ဗပဋိကမ္မာနိ။ ။ဝဇ္ဇအရ ဒုက္ကဋ္ဌ ဒုဗ္ဘာသိတအာပတ်တို့ကို ရည်ရွယ်၍ “ကတ္တဗ္ဗပဋိကမ္မာနိ”ဟု ကရဏီယအရ ကုစားခြင်းပဋိကမ္မကို အရကောက်သည်၊ ဋီကာ၌ကား ဝဇ္ဇအရ သေးငယ်သော အဏုမတ္တ အပြစ်ကို ယူလျှင် ကရဏီယအရ ပယ်ရှားခြင်းအနက်ကိုလည်း ယူထိုက်သောကြောင့် “ဝိက္ခိပိတဗ္ဗာနိ ဝါ” ဟု တစ်နည်းဖွင့်သေး၏၊ နောက်ပုဒ်တို့၌လည်း နည်းတူ။

အာပတ်မှ ထမြောက်ကြောင်း ဒေသနာပြောမှုဟူသော အပြစ်ကို ထင်စွာပြုခြင်း မည်သော၊ ဧတံ-ဤအပြစ်ကို ဖြေမှုကို၊ ဝါ-ဤအပြစ်ကို ဖြေကြောင်းဖြစ်သော သံယမကရဏီယ အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ကထိတံ-ပြီ၊ ကုတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ၊ [ဥဋ္ဌာနအရ ပရိဝါသ်၊ မာနတ်ဆောက်တည်ခြင်းဟူသော ဥဋ္ဌာနကံကို မယူရ၊ ဒုက္ကဋ် ဒုဗ္ဘာသိတအာပတ်ကို ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော ဒေသနာဂါမ်ကို ယူရသည်၊ ဒေသနာ ကုမ “ဥဋ္ဌာနာဝိကမ္မ”န္တိ အဓိပ္ပေတာ။-ဋီကာ။]

ကုတိ ကုမေသုတိ-ကား၊ ဧဝံ ပကာရေသု-ဤသို့အတူရှိကုန်သော၊ ကုမေသု-ဤအဏုမတ္တစသော အပြစ်တို့၌၊ ဝဇ္ဇဒဿာဝိတိ-ကား၊ ဝဇ္ဇတော-အပြစ်အားဖြင့်၊ ဒေါသတော-အပြစ်အားဖြင့်၊ ဒဿနသီလော-ရှုခြင်းအလေ့ရှိသည်၊ (ဟောတိ၊) ဘယဒဿာဝိတိ-ကား၊ စတုဗ္ဗိဿ-လေးပါးအပြားရှိသော၊ ဘယဿ-ဘေး၏၊ [အတ္တာနုဝါဒစသော ဘေးလေးပါးကို ဋီကာ၌ ပြထားသည်။] ကာရဏတ္တာ-အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘယတော-ဘေးအားဖြင့်၊ ဒဿနသီလော-သည်၊ (ဟောတိ၊) အာဒိနဝဒဿာဝိတိ-ကား၊ ကုမ-ဤဘဝ၌၊ နိန္ဒာဝဟနတော-သူတစ်ပါး ၏ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာယတိ-နောက်ဘဝ၌၊ ဒုက္ခဝိပါကတော-မကောင်းသောအကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥပရိဂုဏာနံ-အထက်ဖြစ်သော ဈာန်အစရှိသောဂုဏ်တို့၏၊ အန္တရာယ ကရဏတော - အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရဇနနတောစ-နှလုံးမသာယာခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဧတေန နာနပ္ပကာရေန - ဤအထူးထူးသော အပြားအားဖြင့်၊ အာဒိနဝတော-အပြစ်အားဖြင့်၊ ဝါ-ဟူ၍၊ ဒဿနသီလော-သည်၊ (ဟောတိ။)

နိဿရဏဒဿာဝိတိ-ကား၊ တတ္ထ-ထိုအဏုမြူမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အပြစ်တို့၌၊ ဝါ-တို့၏၊ ယံ နိဿရဏံ-အကြင်ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာ သည်၊ (အတ္ထိ၊) တဿ-ထို ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာကို၊ ဒဿန သီလော-သည်၊ (ဟောတိ၊) ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤအပြစ်တို့၌၊ ဝါ-တို့၏၊ နိဿရဏံ-ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာ ဟူသည်၊ ကိ-နည်း၊ ကုတိ-တည်း၊ တာဝ-တိပိဋကစူဠာနဂထေရ်၏ဝါဒမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) အာစရိယထွေရဝါဒေ-ဆရာဖြစ်သော မဟာသုမထေရ်၏ ဝါဒ၌၊ အနာပတ္တိဂမနီယတာယ-အာပတ်သို့ မရောက်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ သတိ-ဖြစ်လ သော်၊ အဓိဋ္ဌာနာဝိကမ္မ- စိတ်ကို ဆောက်တည်ခြင်းဟူသော အပြစ်ကို ထင်စွာ ပြုမူသည်၊ နိဿရဏံ- တည်း၊ ကုတိ- သို့၊ ကထိတံ- ပြီ၊ ပန- ဝါဒန္တရကား၊ အန္တေဝါသိကထွေရဝါဒေ-အန္တေဝါသိကဖြစ်သော တိပိဋက စူဠာနဂထေရ်၏ ဝါဒ၌၊ [စာအုပ်တို့၌ “ဝါဒေ တာဝ”ဟုရှိ၏၊ “ဝါဒေ ပန”ဟု ရှိလျှင် သင့်မည်ထင်သည်။]

အာပတ္တိဂမနိယတာယ-အာပတ်သို့ ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ သတိ-ဖြစ်လသော်၊ ဝုဋ္ဌာနာဝိကမ္ပ-အာပတ်မှ ထမြောက်ကြောင်း ဒေသနာပြောမှုဟူသော အပြစ်ကို ထင်စွာပြုမူသည်။ နိဿရဏ-ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာ တည်း။ ကုတိ-သို့၊ ကထိတံ-ပြီ။

တတ္ထ-ထို ၂-ပါးသော ထေရဝါဒတို့၌၊ (ကထိတော ၌စပ်) ယထာရူပေါ-အကြင်သို့ သဘောရှိသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အဏုမတ္တာနိ-အဏုမြူ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဝဇ္ဇာနိ-အပြစ်တို့ကို၊ ဝဇ္ဇတော-အပြစ်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ [ဝဇ္ဇဒဿာဝိကို ရည်ရွယ်သည်။] ဘယတော-ဘေးအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ [ဘယ ဒဿာဝိကို ရည်ရွယ်သည်။] ပဿတိ နာမ-ရှုသည်မည်၏၊ တံ-ထိုသို့ သဘော ရှိသော ရဟန်းကို၊ ဒဿေတံ-ငှါ၊ အယံ နယော-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းကို၊ ကထိတော-ရှေးဆရာတို့ ဆိုအပ်ပြီ။

ပရမာဏု နာမ-ပရမာဏုမြူမည်သည်၊ ဝါ-အလွန်သေးငယ်သော အဏုမြူ မည်သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏)၊ အဏုနာမ-အဏုမြူမည်သည်၊ (အတ္ထိ) တဇ္ဇာရိ နာမ-တဇ္ဇာရိမြူမည်သည်၊ (အတ္ထိ) ရထရေဏု နာမ-ရထရေဏုမြူမည်သည်၊ (အတ္ထိ) လိက္ခာ နာမ-လိက္ခာမည်သည်၊ (အတ္ထိ) ဥိကာနာမ-ဥိကာမည်သည်၊ (သန်းပမာဏ ရှိသော မြူမည်သည်)၊ (အတ္ထိ) ခညမာသော နာမ-ခညမာသမည်သည်၊ (စပါး တစ်စေ့ ပဲတစ်စေ့မျှ ပမာဏရှိသော မြူမည်သည်)၊ (အတ္ထိ) အင်္ဂုလံ နာမ-တစ်လက် သစ် မည်သည်၊ (အတ္ထိ) ဝိဒတ္ထိ နာမ-တစ်ထွာမည်သည်၊ (အတ္ထိ) ရတနံ နာမ-တစ်တောင် မည်သည်၊ (အတ္ထိ) ယဠိ နာမ-တစ်တာမည်သည်၊ (အတ္ထိ) ဥသဘံ နာမ-တစ်ဥသဘာ မည်သည်၊ (အတ္ထိ) ဂါဝုတံ နာမ-တစ်ဂါဝုတံမည်သည်၊ (အတ္ထိ) ယောဇနံ နာမ-တစ်ယူဇနာမည်သည်၊ (အတ္ထိ)။

တတ္ထ-ထိုပရမာဏုမြူ အစရှိသည်တို့တွင်၊ (ယော-အကြင်မြူသည်)၊ အာကာသ ကောဋ္ဌာသိကော-ကောင်းကင်အဖို့အစု၌ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ မံသစက္ခုဿ-မံသစက္ခု၏၊ အာပါတံ-ရှေ့ရှုကျခြင်းသို့၊ နာဂစ္ဆတိ-မရောက်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဿ-ဒိဗ္ဗစက္ခု ၏၊ (အာပါတံ-သို့) အာဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ (သော-ထိုမြူသည်)၊ ပရမာဏု နာမ-

တတ္ထ ၊ပေ၊ ကထိတော။ ။ယထာရူပေါ တံ ပုဒ်တို့၏ အပြင်ဘက်၌ရှိသော တတ္ထကို အပြင်ဘက်၌ ရှိသော ကထိတော၌သာ စပ်ရိုးတည်း။ ထို့ကြောင့် ယောဇနာ၌ “တတ္ထာတိ တေသု ဒွီသု ထေရဝါဒေသု-ကထိတောတိ ပဒေ အာဓာရော”ဟု ဖွင့်ခြင်းသည် ရိုးရာကျ၏။ ရှေးနိဿယ၌ကား “တတ္ထ-ထိုအပြစ်တို့၌”ဟု ယောဇနာ နောက်နည်းအတိုင်း အနက်ပေးပြီးလျှင် “ပဿတိ၌စပ်”ဟု ဆိုထားသည်မှာ ရိုးရာမကျ၊ ထိုအပြစ်တို့၌ အဏုမတ္တ အပြစ်တို့ကို ရှု၏ဟု အဓိပ္ပာယ်လည်းထပ်နေသောကြောင့် မကောင်းပါ။ [နောက်၌ “တံ”ဟု ရှိသောကြောင့် “ယထာရူပေါ”ဟု ရှိပါစေ။]

ပရမာဏုမြူ မည်၏။ (ယော-သည်။) ဘိတ္တိစ္ဆိဒ္ဓတာလစ္ဆိဒ္ဓေဟိ-နံရံပေါက်၊ သံကောက် ပေါက်တို့မှ၊ ပဝိဋ္ဌသုရိယရသို့သု-ဝင်လာသော နေရောင်တို့၌၊ ဝဋ္ဋိဝဋ္ဋိ-အလုံး အလုံး သည်။ (ဟုတွာ-၍။) ပရိဗ္ဗမန္တော-လည်လျက်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှား၏။ (သော- သည်။) အဏု နာမ-အဏုမြူ မည်၏။ (ယော-သည်။) ဂေါပထမနုဿပထစက္က ပထေသု-နွားတို့၏သွားရာလမ်း၊ လူတို့၏သွားရာလမ်း၊ စက်ဘီးတို့၏ သွားရာလမ်း တို့၌၊ ဆိဇ္ဇိတွာ-အဆက်ပြတ်၍၊ (တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတွဲဘဲ။) ဥဘောသု-နှစ်ဖက် ကုန်သော၊ ပဿေသု-နံပါးတို့၌၊ ဝါ-ဘေးတို့၌၊ ဥဂ္ဂနာ-အထက်သို့ တက်၍၊ တိဋ္ဌတိ- တည်၏။ (သော-သည်။) တဇ္ဇာရိနာမ-မည်၏။ (ယော-သည်။) တတ္ထတတ္ထေဝ- ထိုထိုအရပ်၌ပင်၊ အလ္လိယတိ-ငြိကပ်၏။ (သော-သည်။) ရထရေဏု နာမ-မည်၏။ လိက္ခာဒယော-လိက္ခာမြူ အစရှိသည်တို့သည်၊ ပါကဏှာဇေ-ထင်ရှားကုန်သည်သာ။

ပန-ဆက်၊ ဧတေသု-ဤပရမာဏုမြူ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဆတ္တိသ-၃၆ ခု သော၊ ပရမာဏဝေါ-ပရမာဏုမြူတို့သည်၊ ဧကဿ-တစ်ခုသော၊ အဏုနော- အဏုမြူ၏၊ ပမာဏံ-ပမာဏတည်း၊ ဆတ္တိသ-သော၊ အဏု-အဏုမြူတို့သည်၊ ဧကာယ-တစ်ခုသော၊ တဇ္ဇာရိယာ-တဇ္ဇာရိမြူ၏၊ ပမာဏံ-တည်း၊ ဆတ္တိသ-သော၊ တဇ္ဇာရိယော-တို့သည်၊ ဧကော-သော၊ ရထရေဏု-ရထရေဏုမြူတည်း၊ ဆတ္တိသ- သော၊ ရထရေဏု-တို့သည်၊ ဧကာ-သော၊ လိက္ခာ-လိက္ခာမြူတည်း၊ သတ္ထ-ကုန် သော၊ လိက္ခာ-တို့သည်၊ ဧကာ-သော၊ ဥကာ-သန်းတည်း၊ ဝါ-သန်းပမာဏရှိသော မြူတည်း၊ သတ္ထ-ကုန်သော၊ ဥကာ-တို့သည်၊ ဧကော-သော၊ ဓညမာသော- စပါးတစ်စေ့ ပဲတစ်စေ့တည်း၊ သတ္ထ-ကုန်သော၊ ဓညမာသပ္ပမာဏံ-စပါး တစ်စေ့ ပဲတစ်စေ့ပမာဏသည်၊ ဧကံ အင်္ဂုလံ-တစ်လက်သစ်တည်း၊ တေန အင်္ဂုလေန- ထိုလက်သစ်ဖြင့်၊ ဒွါဒသင်္ဂုလာနိ-ဆယ်နှစ်သစ်တို့သည်၊ ဝိဒတ္ထိ-တစ်ထွာတည်း၊ ဒေဝိဒတ္ထိယော-၂ ထွာတို့သည်၊ ရတနံ-တစ်တောင်တည်း၊ သတ္ထရတနာနိ-၇ တောင်တို့သည်၊ ယဋ္ဌိ-တစ်တာတည်း၊ တာယယဋ္ဌိယာ-ထိုတာဖြင့်၊ ဝိသတိ- နှစ်ဆယ်သော၊ ယဋ္ဌိယော-တာတို့သည်၊ ဥသဘံ-တစ်ဥသဘတည်း၊ အသီတိ- ရှစ်ဆယ်သော၊ ဥသဘာနိ-ဥသဘတို့သည်၊ ဂါဝုတံ-တစ်ဂါဝုတ်တည်း၊ စတ္တာရိ- လေးခုကုန်သော၊ ဂါဝုတာနိ-ဂါဝုတ်တို့သည်၊ ယောဇနံ-တစ်ယူဇနာတည်း၊ တေန ယောဇနေန-ထိုယူဇနာအားဖြင့်၊ သိနေရူပဗ္ဗတရာဇာ-မြင်းမိုရ်တောင်မင်းသည်၊ အဋ္ဌသဋ္ဌိသတယောဇနသဟဿုဗ္ဗေဓော-ယူဇနာ တစ်သိန်းခြောက်သောင်း ရှစ်ထောင် အစောက် ရှိ၏၊ [ဤသို့ရှိမှ သဒ္ဓါသွား ဖြောင့်သည်၊ စာအုပ်တို့၌ အဋ္ဌသဋ္ဌိယောဇနသတသဟဿုဗ္ဗေဓော ဟု ရှိ၏၊ သတသဟဿကို သဋ္ဌိနှင့် လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌနှင့်လည်းကောင်း မြှောက်ရမည် မဟုတ်။]

ယော ဘိက္ခု-သည်။ အဏုမတ္တံ-အဏုမြူမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဝဇ္ဇ-အာပတ်အပြစ်သို့မရောက်၊ စိတ်မျှလောက်သာဖြစ်သောအပြစ်ကို၊ အဋ္ဌသဋ္ဌိသတ၊ ပေ၊ သဒိသံ-ယူဇနာ တစ်သိန်းခြောက်သောင်းရှစ်ထောင် အစောက်ရှိသော မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် တူသည်ကို ကတွာ-၍၊ ဒဋ္ဌ-ရှုခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ [ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုလည်းကောင်း၊ နောက်လာမည့် အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်းကောင်း ရည်ရွယ်၍ ဧတံ ဒေသေတုံ အယံ နယော ကထိတော ဟု ဆိုသည်။] အယံ ဘိက္ခု-သည်။ အဏုမတ္တာနိ-ကုန်သော၊ ဝဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊ ဝဇ္ဇတော-အပြစ်အားဖြင့်၊ ဘယတော-ဘေးအားဖြင့်၊ ပဿတိ နာမ-ရှုသည်မည်၏၊ ယောပိ ဘိက္ခု-သည်လည်း၊ သဗ္ဗလဟုကံ-အလုံးစုံသော အပတ်တို့အောက် ပေါ်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌဒုဗ္ဘာသိတမတ္တံ-ဒုက္ကဋ္ဌ ဒုဗ္ဘာသိတမျှ ဖြစ်သော အပြစ်ကို၊ ပဌမပါရာဇိကသဒိသံ-ပဌမပါရာဇိကနှင့် တူသည်ကို၊ ကတွာ၊ ဒဋ္ဌ၊ သက္ကောတိ၊ အယံ (ဘိက္ခု)၊ ပေ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [ဤကဲ့သို့သော ရဟန်း ၂ မျိုးကို ပြခြင်းငှါ တံ ဒေသေတုံ အယံ နယော ကထိတော ဟု ဆိုခဲ့သည်။ အဏုမြူဟူသည် ထိုမျှလောက် သေးငယ်၏၊ ထိုမျှလောက် သေးငယ်သော အပြစ်ကိုပင် မြင်းမိုရ်တောင်လောက်ကြီးသော အပြစ်ဟုလည်းကောင်း၊ အဏုမြူလောက် ဒုက္ကဋ္ဌ ဒုဗ္ဘာသိတ အပြစ်ကိုပင် ပဌမ ပါရာဇိကနှင့် အလားတူပြု၍လည်းကောင်း ရှုလေ့ရှိသော ရဟန်း ၂ မျိုးကို “အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ”ဟု မိန့်တော်မူသည်-ဟူလို။]

၅၁၆။ သမာဒါယ သိက္ခာတိ သိက္ခာပဒေသုတိပဒနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဘိက္ခုသိက္ခာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုဟိ-ဘိက္ခုတို့သည်၊ သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာ-ကျင့်ထိုက်သောသိက္ခာတည်း၊ သာ-ထိုဘိက္ခုသိက္ခာသည်၊ ဘိက္ခုနိဟိ-ဘိက္ခုနိတို့နှင့်၊ သာဓာရဏာပိ-ဆက်ဆံသော သိက္ခာသည်လည်းကောင်း၊ အသာဓာရဏာပိ-မဆက်ဆံသောသိက္ခာသည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုသိက္ခာဧဝ နာမ-ဘိက္ခုသိက္ခာသာလျှင် မည်၏၊ ဘိက္ခုနိသိက္ခာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိဟိ-ဘိက္ခုနိတို့သည်၊ သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာ-ကျင့်ထိုက်သောသိက္ခာတည်း၊ သာပိ-ထိုဘိက္ခုနိသိက္ခာသည်လည်း၊ ဘိက္ခုဟိ-ဘိက္ခုတို့နှင့်၊ သာဓာရဏာပိ-သည်လည်းကောင်း၊ အသာဓာရဏာ ပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိသိက္ခာ ဧဝ နာမ-ဘိက္ခုနိသိက္ခာသာလျှင် မည်၏၊ သာမဏေရသိက္ခာမာနသာမဏေရီနံ-သာမဏေ သိက္ခာမာနသာမဏေမတို့၏၊ သိက္ခာပိ-သိက္ခာသည်လည်း၊ ဧတ္ထေဝ-ဤဘိက္ခုသိက္ခာ ဘိက္ခုနိသိက္ခာတို့၌ပင်၊ ပဝိဋ္ဌာ-ဝင်ကုန်ပြီ။

ဥပါသကသိက္ခာတိ-ကား၊ ဥပါသကေဟိ-တို့သည်၊ သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာ-တည်း၊ သာ-ထိုဥပါသကသိက္ခာသည်၊ ပဉ္စသီလဒသသီလဝသေန-ငါးပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ ဥပါသိကာသိက္ခာတိ-ကား၊ ဥပါသိကာဟိ-ဥပါသိကာမတို့သည်၊ သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာ-တည်း၊ သာပိ-ထိုဥပါသိကာသိက္ခာသည်လည်း၊ ပဉ္စသီလဒသသီလဝသေန-ဖြင့်၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ (ရှစ်ပါးသီလတွင် မေတ္တာကို

သွင်း၍ “နဝင်္ဂသီလ” ဟုပြောရိုးရှိကြ၏။ ထိုသီလကို နဝင်္ဂအင်္ဂုတ္တိရ်၌ ဝိသာခါ
ကျောင်းအမအား ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဟောတော်မူသည်။ အာဇီဝဌမက
သီလလည်း လူတို့ကျင့်ထိုက်သည်သာ၊ ယခုခေတ် ရှစ်ပါးသီလ ဥပုသ်ကား
ပြောစရာမရှိ၊) တတ္ထ-ထိုသိက္ခာတို့တွင်၊ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ သိက္ခာ-သိက္ခာသည်၊
ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ-အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင်၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ ဥပါသကာ
ဥပါသိကာနံ-တို့၏၊ သိက္ခာ-သည်၊ ယာဝ အနာဂါမိမဂ္ဂါ-အနာဂါမိမဂ်တိုင်အောင်၊
(ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊) (ရဟန္တာဖြစ်သောအခါ လူဝတ်ကြောင်အဖြစ်ဖြင့် မနေနိုင်သော
ကြောင့် “ယာဝ အနာဂါမိမဂ္ဂါ” ဟု ဆိုသည်၊ ဓမ္မဒိန္န၏ ခင်ပွန်းသည်ဖြစ်သော
ဝိသာခ ဥပါသကာသည် အနာဂါမိလူဝတ်ကြောင်အဖြစ်ဖြင့် နေသည်။)

တကြ-ထိုသိက္ခာတို့တွင်၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ (အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယ
ဒဿာဝိ-ရဟန်းသည်၊) အတ္တနာ-မိမိသည်၊ သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာပဒေသုဇေ-ကျင့်ထိုက်
သောသိက္ခာပုဒ်တို့၌သာ၊ သိက္ခတိ-၏၊ သေသသိက္ခာပန-ကြွင်းသောဘိက္ခုနီသိက္ခာ
အစရှိသည်တို့ကိုကား၊ အတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန-ရထိုသမျှအနက်တို့ကို ထုတ်ပြခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့်၊ သိက္ခာသဒ္ဓဿ-သိက္ခာသဒ္ဓါ၏၊ [စာအုပ်တို့၌ “သိက္ခာပဒဿ” ဟု ရှိ၏၊
ဋီကာ၌ “သိက္ခာသဒ္ဓဿ” ဟု ရှိသည်၊] အတ္ထဿ-အနက်ကို၊ ဒဿနတ္ထံ-ပြခြင်း
အကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ ဣမာသု သိက္ခာသုတိ-ကား၊ ဧဝံ ပကာရေသု-
ဤသို့ အလားတူဖြစ်ကုန်သော၊ [ဣတိအဖွင့်၊] ဧတာသု သိက္ခာသု-ဤသိက္ခာတို့၌၊
(သမာဒါယ၌ စပ်၊) သဗ္ဗေန သဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော၊ သိက္ခာသမာ
ဒါနေန-သိက္ခာကို ဆောက်တည်ခြင်းဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ သိက္ခံ-ကို၊ (သမာဒါယ
၌ စပ်၊) သဗ္ဗထာ သဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သဗ္ဗေန-သော၊ သိက္ခိတဗ္ဗာကာရေန-ကျင့်ထိုက်သော
အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-သော၊ သိက္ခံ-ကို၊ အသေသံနိဿေသန္တိ-ကား၊ သေသာ
ဘာဝတော-အကြွင်း၏၊ မရှိခြင်းကြောင့်၊ အသေသံ-အကြွင်းမရှိအောင်၊ သတိ
သမ္မောသေန-သတိပျောက်ကင်း၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်၊ ဘိန္နဿာပိ-ပျက်သည်
လည်းဖြစ်သော၊ သိက္ခာပဒဿ-ကို၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပါကတိကကရဏတော-ပင်ကို
သဘောရှိအောင် ပြုခြင်းအားဖြင့်၊ နိဿေသံ-အကြွင်းမရှိအောင်၊ သမာဒါယ
ဝတ္တတိတိ-ကား၊ သမာဒိယိတွာ-ယူ၍၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဝတ္တတိ-ကျင့်၏၊ [သံ+
အာ+ဒါဓာတ်+တွာပစ္စည်းကို “သမာဒိယိတွာ” ဟု ဖွင့်၍ သံအနက်မရှိဟု သိစေလို
သောကြောင့် “ဂဟေတွာ” ထပ်ဖွင့်သည်၊] တေန ဝုတ္တတိတိ-ကား၊ ယေန ကာရဏေန-
ကြောင့်၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဧတံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ သဗ္ဗေန-သော၊ သိက္ခိတဗ္ဗာကာရေန-
ဖြင့်၊ သမာဒိယိတွာ-၍၊ သိက္ခတိ-၏၊ ပူရေတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ သမာဒါယ
သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသုတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတိ-၏။

၅၁၇-၈။ ကုန္တိယေသု၊ ပေ၊ မတ္တညုတပဒဒ္ဒယဿ-ကုန္တိယေသု ဂုတ္တဒ္ဒါရော၊ ဘောဇနေ မတ္တညုတဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်း၏။ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ ကဏ္ဍပက္ခဿ-ကို၊ ပဌမဝစနေ-ပဌမဟောတော်မူခြင်း၌၊ ပယောဇနံ-အကျိုးကို၊ အာစာရနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဂုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပန-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုကုန္တိယေသု ဂုတ္တဒ္ဒါရော ဘောဇနေ မတ္တညုတ ဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်း၏ နိဒ္ဒေသ၌၊ ကတမာ ကုန္တိယေသု အဂုတ္တဒ္ဒါရတာတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်၏၊ တံသဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ နိက္ခေပကဏ္ဍာ ဝဏ္ဏနာယံ-နိက္ခေပကဏ္ဍအဖွင့်၌၊ ဂုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

၅၁၉။ ဇာဂရိယာနုယောဂနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ပုဗ္ဗရတ္တာ ပရရတ္တန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ အဗုရတ္တသင်္ခါတာယ-ညဉ့်တစ်ဝက်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝါ-ညဉ့်သန်းခေါင် ဟု ဆိုအပ်သော၊ ရတ္တိယာ-ညဉ့်၏၊ ပုဗ္ဗ-ရှေးတည်း၊ ပုဗ္ဗရတ္တံ-ညဉ့်၏ရှေ့၊ ကုမိနာ-ဤ ပုဗ္ဗရတ္တံဟူသော ပါဌ်ဖြင့်၊ ပဌမယာမဉ္ဇေဝ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာဘတ္တဉ္ဇေ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏၊ ရတ္တိယာ-ညဉ့်သန်းခေါင်၏၊ ပစ္ဆာ-နောက်အဖို့၌၊ အပရရတ္တံ-ညဉ့်သန်းခေါင်၏နောက်အဖို့၌၊ ကုမိနာ-ဤ အပရရတ္တံဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ ပစ္စိမယာမဉ္ဇေဝ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပုရေဘတ္တဉ္ဇေ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏၊ ပန-ဆက်၊ မဇ္ဈိမယာမော-မဇ္ဈိမယံကို၊ ဝါ-သည်၊ အဿ ဘိက္ခုနော-ထိုရဟန်း၏၊ နိဒ္ဒါကိလမထဝိနောဒနောကာသော - အိပ်ငိုက်ခြင်းဟူသော ပင်ပန်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း၏ အခွင့်အခါတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ န ဂဟိတော-ယူတော်မမူအပ်။

ဇာဂရိယာနုယောဂန္တိ-ကား၊ ဇာဂရိယဿ-နိုးကြားခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ အသုပနဘာဝဿ-အိပ်ခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ အနုယောဂံ-အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို၊ အနုယုတ္တော ဟောတီတိ-ကား၊ အနုယောဂဿင်္ခါတံ-အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ တံ အာသေဝနံ-ထိုအဖန်တလဲလဲ မှီဝဲခြင်းကို၊ တံ ဘာဝနံ-ထိုစိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သော သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာကို၊ အနုယုတ္တော-အဖန်ဖန် အားထုတ်သည်၊ ပယုတ္တော-အပြားအားဖြင့် အားထုတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုဇာဂရိယာနုယောဂံ အနုယုတ္တော ဟောတိ ဟူသော ပါဌ်၏၊ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဣဓ ဘိက္ခုဒိဝသန္တိ - ဣဓ ဘိက္ခုဒိဝသံ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ ပုဗ္ဗဧကော-နေ၏၊ ရှေ့အဖို့၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-နံနက်ပိုင်းလည်းကောင်း၊ မဇ္ဈဧကော-နေ၏၊ အလယ်အဖို့လည်းကောင်း၊ ဝါ-နေ့လယ်ပိုင်းလည်းကောင်း၊ သာယဧကော-နေ၏၊ နောက်အဖို့လည်းကောင်း၊ ဝါ-ညနေပိုင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တယောပိ-သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဝသကောဌာသာ-နေ့အဖို့အစုတို့ကို၊ ဂဟိတာ-ယူအပ်ကုန်ပြီ။

စက်မေန နိသဇ္ဇာယာတိ-ကား၊ သကလမ္ပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဒိဝသံ-
နေပတ်လုံး၊ ဣမိနာ ဣရိယာပထဒွယေန-ဤစင်္ကြံသွားခြင်း၊ ထိုင်ခြင်းဟူသော
ဣရိယာပုထ်နှစ်ပါးအပေါင်းဖြင့်သာ၊ ဝိဟရန္တော-နေသောရဟန်းသည်၊ စိတ္တဿ-
ကို၊ အာဝရဏတော-တားမြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အာဝရဏီယေဟိ-
အာဝရဏီယမည်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ-တရားတို့မှ၊ ပဉ္စဟိပိ-ငါးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်
သော၊ နိဝရဏေဟိ-နိဝရဏတရားတို့မှ၊ စိတ္တံ-ကို၊ ပရိသောဓေတိ-ထက်ဝန်းကျင်
စင်ကြယ်စေ၏၊ ဝါ-သုတ်သင်၏၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ-ထိုနိဝရဏတရားတို့မှ၊ ဝါ-ထို
အလုံးစုံသော အကုသိုလ်တရားတို့မှ၊ ဝိသောဓေတိ-သုတ်သင်၏၊ ပရိမောဓေတိ-
ထက်ဝန်းကျင် လွတ်စေ၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤစက်မေန နိသဇ္ဇာယ အစရှိသော
ပါဌ်၌၊ ဌာနံ-ရပ်ခြင်းဣရိယာပုထ်ကို၊ ကိဉ္ဇာပိ န ဂဟိတံ-အကယ်၍ကား မယူအပ်
ပါပေ၊ ပန-ထိုသို့ မယူအပ်ပါသော်လည်း၊ စက်မနိသဇ္ဇာသန္နိသိတံ-စင်္ကြံသွားခြင်း၊
ထိုင်ခြင်း၌ မှီသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂဟေတဗ္ဗမေဝ-ယူထိုက်သည်သာ၊ [စင်္ကြံ
မသွားခင် ရပ်၏၊ စင်္ကြံသွားပြီးလည်း ရပ်၏၊ မထိုင်ခင် ရပ်၏၊ ထိုင်ပြီးမှ ထ၍လည်း
ရပ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဌာနကို စက်မနိသဇ္ဇာကို မှီသည်ကို ပြု၍ဟု ဆိုသည်။] ပဌမ
ယာမန္တိ-ကား၊ သကလသ္မိမ္ပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ပဌမယာမေ-၌၊ မဇ္ဈိမယာမန္တိ-
ကား၊ ရတ္တိန္ဒြိယ-ညဉ့်နေ၏၊ ဆဌကောဌာသသင်္ခါတေ-ခြောက်ခုမြောက် အဖို့ဟု
ဆိုအပ်သော၊ မဇ္ဈိမယာမေ-မဇ္ဈိမယံ၌၊ [ညဉ့်ကိုလည်းကောင်း၊ နေ့ကိုလည်းကောင်း
သုံးဖို့စီ ပြုလျှင် ခြောက်ဖို့ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဆဌကောဌာသသင်္ခါတေ”ဟု ရှိသော
ပါဌ်သာ ကောင်း၏။]

သီဟသေယန္တိ ဧတ္ထ- ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ (လဗ္ဘမာနာ- ရထိုက်ကုန်သော၊)
သေယျာ-အိပ်ခြင်းတို့သည်၊ ကာမဘောဂီသေယျာ-ကာမဘောဂီသေယျာလည်း
ကောင်း၊ ပေတသေယျာ- ပေတသေယျာလည်းကောင်း၊ သီဟသေယျာ- သီဟ
သေယျာလည်းကောင်း၊ တထာဂတသေယျာ-တထာဂတသေယျာလည်းကောင်း၊
ဣတိ-သို့၊ စတသော-လေးပါးတို့တည်း၊ တတ္ထ-ထိုလေးပါးတို့တွင်၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊
ယေဘုယျေန-များသောအားဖြင့်၊ ကာမဘောဂီ-ကာမကို ခံစားလေ့ရှိသော
လူဝတ်ကြောင်ယောက်ျားတို့သည်၊ ဝါမေန ပဿေန-လက်ဝဲနံပါးဖြင့်၊ သေန္တိ-
အိပ်တတ်ကြကုန်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသေယျာသည်၊ ကာမဘောဂီသေယျာ-
ကာမကို ခံစားလေ့ရှိသော လူဝတ်ကြောင်ယောက်ျားတို့၏ အိပ်ပုံအိပ်နည်း မည်၏၊
ဟိ-မှန်၊ တေသု-ထိုကာမဘောဂီယောက်ျားတို့တွင်၊ ယေဘုယျေန-များသောအား
ဖြင့်၊ ဒက္ခိဏပဿေန-လက်ျာနံပါးဖြင့်၊ သယာနော နာမ- အိပ်သောယောက်ျား
မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ [လက်ျာလက်ဖြင့် ကိုင်စရာရှိသောကြောင့် လက်ျာနံပါးကို
အထက်ထား၍ လက်ဝဲနံပါးဖြင့် အိပ်ကြသည်။]

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ယေဘုယျေန-အားဖြင့်၊ ပေတာ-ပြိတ္တာတို့သည်၊ ဥတ္တာနာ-
ပက်လက်တို့သည်၊ (ဟုတွာ) သေန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ အယံ-သည်၊ ပေတသေယျာ-
ပြိတ္တာတို့၏ အိပ်ပုံ အိပ်နည်း မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ (ပေတာ-တို့သည်) အပ္ပမံသလောဟိ
တတ္တာ-နည်းသောအသား အသွေးရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဋ္ဌိသယံတ
ဇဋိတာ-အရိုးအပေါင်းဖြင့် ရှုပ်ထွေးကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဧကေန- တစ်ဖက်တည်း
သော၊ ပဿေန-နံပါးဖြင့်၊ သယံတုံ-အိပ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကြကုန်၊
ဥတ္တာနာဝ-ပက်လက်တို့သည်သာ၊ (ဟုတွာ) သေန္တိ-ကုန်၏၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ မိဂရာဇာ-
သားကောင်တို့၏ မင်းဖြစ်သော၊ သီဟော-ခြင်္သေ့သည်၊ ဒက္ခိဏေန ပဿေန-
လက်ျာနံပါးဖြင့်၊ သေယျံ-အိပ်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေတိ-ပြု၏၊ ပေ၊ အတ္တမနော-မိမိစိတ်
ရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသေယျာသည်၊ သီဟသေယျာ- ခြင်္သေ့မင်း
၏ အိပ်ပုံ အိပ်နည်း မည်၏။ [အင်္ဂုတ္တိုရ်စတုတ္ထ ပဉ္စမပဏ် အာပတ္တိဘယဝဂ်
သေယျာသုတ်။]

ဟိ-ချဲ့၊ မိဂရာဇာ-သော၊ သီဟော-သည်၊ တေဇဿဒတ္တာ-များသောတန်ခိုး
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒွေ-နှစ်ချောင်းကုန်သော၊ ပုရိမပါဒေ-ရှေ့ခြေတို့ကို၊ ဧကသ္မိ
ဌာနေ-တစ်ခုသောအရပ်၌၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ပစ္ဆိမပါဒေ-နောက်ခြေတို့ကို၊ ဧကသ္မိ
ဌာနေ-၌၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ နဂုံဌ-အမြီးကို၊ အန္တရသတ္တိမ္ပိ-ပေါင်ကြား၌၊ ပက္ခိပိတွာ-
ထည့်၍၊ ပုရိမပါဒ ပစ္ဆိမပါဒနဂုံဌာနံ-ရှေ့ခြေ နောက်ခြေ အမြီးတို့၏၊ ဌိတောကာသံ-
တည်ရာအရပ်ကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-ကောင်းစွာမှတ်သား၍၊ ဒွိန္ဒ-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊
ပုရိမပါဒါနံ-ရှေ့ခြေတို့၏၊ မတ္တကေ-အထက်၌၊ သီသံ-ဦးခေါင်းကို၊ ဌပေတွာ-၍၊
သယတိ-အိပ်၏၊ ဒိဝသမ္ပိ-တစ်နေ့ပတ်လုံးလည်း၊ သယံတွာ-အိပ်ပြီး၍၊ ပဗုဇ္ဈ
မာနော-နိုးလသော်၊ ဥတ္တသန္တော-ထိတ်လန့်လျက်၊ န ပဗုဇ္ဈတိ-နိုးသည်မဟုတ်၊ ပန-
အဟုတ်ကား၊ သီသံ-ကို၊ ဥက္ခိပိတွာ-မြှောက်၍၊ (တစ်နည်း) သီသံ ဥက္ခိပိတွာ-
ခေါင်းထောင်၍၊ ပုရိမပါဒါဒီနံ-ရှေ့ခြေအစရှိသည်တို့၏၊ ဌိတောကာသံ-တည်ရာ
အရပ်ကို၊ သလ္လက္ခေတိ-မှတ်သား၏။

ကိဉ္စိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်သော၊ ဌာနံ-တည်ရာအရပ်ကို၊ ဝိဇဟိတွာ-စွန့်၍၊ ဌိတံ-
တည်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဣဒံ-ဤတည်ရာ
အရပ်ကို စွန့်ခြင်းသည်၊ တုယံ-သင်၏၊ ဇာတိယာ-အမျိုးဇာတ်အား၊ န (အနုရူပံ)-
မလျောက်ပတ်၊ သူရဘာဝဿ-ရဲရင့်သူ၏အဖြစ်အား၊ န အနုရူပံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊
အနတ္တမနော-မိမိစိတ်မရှိသည်၊ ဝါ-စိတ်မချမ်းသာသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ တတ္ထေဝ-
ထိုအရပ်၌ပင်၊ သယတိ-ထပ်၍ အိပ်၏၊ ဂေါစရာယ-ကျက်စားရာအရပ်သို့၊ န
ပက္ကမတိ-မဖဲသွားတော့၊ ပန-ကား၊ အဝိဇဟိတွာ-မစွန့်မူ၍၊ ဌိတေ-သော်၊ ဣဒံ-
ဤ တည်ရာအရပ်ကို မစွန့်ခြင်းသည်၊ တုယံ-၏၊ ဇာတိယာစ-အားလည်းကောင်း၊

သူရတာဝဿ စ-အားလည်းကောင်း၊ အနုရူပ-လျောက်ပတ်၏။ ကုတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဟဋ္ဌတုဌော-ရွှင်လန်းနှစ်သက်သည်။ (ဟုတွာ)၊ ဥဌာယ-ထ၍၊ သီဟဝိဇ္ဇိတံ-ခြင်္သေ့၏ တင့်တယ်စံပယ်ခြင်းကို၊ ဝိဇ္ဇိတွာ-တင့်တယ်စံပယ်ပြီး၍၊ ကေသဘာရံ-လည်ဆံတည်းဟူသောဝန်ကို၊ ဝိဇ္ဇနိတွာ-လှုပ်ခါ၍၊ တိက္ခတ္ထု-၃ ကြိမ်၊ သီဟနာဒံ-ခြင်္သေ့၏ ဟောက်ခြင်းကို၊ နဒိတွာ-ဟောက်၍၊ ဂေါစရာယ-သို့၊ ပက္ကမတိ-၏။

မှတ်ချက်။ ။ခြင်္သေ့တို့၏လည်ပင်း၌ အမွေးအမှင်များ၏၊ ထိုအမွေးအမှင်တွေသည် ဝန်ထုပ်သဖွယ် ကြီးကျယ်များပြားသောကြောင့် “ကေသဘာရံ-လည်ဆံတည်းဟူသောဝန်ထုပ်”ဟု ဆိုသည်။ စာအုပ်တို့၌ “ကေသရဘာရံ”ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ ယောဇနာ၌လည်း “ကေသသင်္ခါတဘာရံ”ဟု ကေသဘာရံ ပုဒ်ကိုပင် ဖွင့်သည်။ ထိုလည်ဆံများသောကြောင့် “ကေသာ+ယဿ+အတိတိ ကေသရော”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုရသည်။ အဿတ္ထိအနက်၌ ရပစ္စည်း၊ များသောလည်ဆံရှိသောခြင်္သေ့။

ပန-ကား၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနသေယျာ-စတုတ္ထဈာန်ဖြင့် ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းကို၊ တထာဂတသေယျာတိ-မြတ်စွာဘုရား၏ ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။ [ကျိန်းစက်တော်မူခြင်းမဟုတ် စတုတ္ထဈာန်ဝင်စားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။] တာသု-ထိုသေယျာလေးမျိုးတို့တွင်၊ ဣမ-ဤဇာဂရိယာနုယောဂ၌၊ [ယောဇနာ၌ ဣမ သီဟသေယျန္တိ ဝစနေဟု ဖွင့်လေသည်။] သီဟသေယျာ-ခြင်္သေ့၏ အိပ်ပုံအိပ်နည်းသည်၊ အာဂတာ-လာပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ-ဤသီဟသေယျာသည်၊ တေဇဿဒက္ကရိယာ ပထတ္တာ-များသောတန်ခိုးရှိသော က္ကရိယာပုထ်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တမသေယျာ နာမ-မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏အိပ်ခြင်း မည်၏။

ပါဒေပါဒန္တိ-ကား၊ ဒက္ခိဏပါဒေ-လက်ျာခြေပေါ်၌၊ ဝါမပါဒံ-လက်ဝဲခြေကို၊ အစွာဓာယာတိ-ကား၊ အတိအာဓာယ-လွန်ကာထား၍၊ ဤသကံ-အနည်းငယ်၊ အတိက္ကမ္မ-ကျော်လွန်၍၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ [အတိကို “ဤသကံ အတိက္ကမ္မ”ဟု လည်းကောင်း၊ အာ ပုဗ္ဗ+ဓာ ဓာတ်+တွာ ပစ္စည်း၏ ကာရိယဖြစ်သော ယ ကို “ဌပေတွာ”ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။] ဟိ-ချဲ့၊ ဂေါပ္ပကေန-ဖမျက်တစ်ခုဖြင့်၊ ဂေါပ္ပကေ-ဖမျက်တစ်ခုကို၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဇာဏုနာ-ပုဆစ်ဒူးဝန်းတစ်ခုဖြင့်၊ ဇာဏုမ္ပိ-ပုဆစ်ဒူးဝန်းတစ်ခုကို၊ သဃိဋ္ဌိယမာနေ-ထိခိုက်အပ်သော်၊ [လွန်၍ မထားဘဲ အညီထားလျှင် ဖမျက်ချင်းလည်း ထပ်၊ ဒူးဆစ်ချင်းလည်း ထပ်နေ၏။ ထိုသို့ ထပ်နေခဲ့သော်၊] အဘိက္ခံ- မပြတ်၊ ဝေဒနာ-ဝေဒနာသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဧကဝ္ဓံ-တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၊ ဝါ-တည်ကြည်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ သေယျာ-အိပ်ခြင်းသည်၊ အဖာသုကာ-မချမ်းသာသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-အန္ဓယကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်ထားအပ်သော်၊ (ဂေါပ္ပကေန-ဖြင့်၊ ဂေါပ္ပကံ-ကို၊

ဇာဏုနာ-ဖြင့်၊ ဇာဏု၊) န သယ်ဋ္ဌေတိ-မထိခိုက်၊ ဧဝံ-ဤသို့ မထိခိုက်လောက်
အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အတိက္ကမ္မ-စဉ်းငယ်ကျော်လွန်၍၊ ဌပိတေ-
ထားအပ်သော်၊ ဝေဒနာ-သည်၊ နပ္ပဇ္ဇတိ-မဖြစ်၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဧကဂ္ဂံ-သည်၊ ဝါ-
သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သေယျာ-သည်၊ ဖာသုကာ-သည်၊ ဟောတိ၊ တေန-ကြောင့်၊
ပါဒေ ပါဒံ အစွာဓာယာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

သတော သမ္ပဇာနောတိ - ကား၊ သတိယာ စေဝ - သတိနှင့်လည်းကောင်း၊
သမ္ပဇာနပညာယ စ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ပညာနှင့်လည်း
ကောင်း၊ သမန္နာဂတော-သည်၊ ဟုတွာ၊ ဣမိနာ-ဤ သတော သမ္ပဇာနော ဟူသော
ပါဌ်ဖြင့်၊ သုပပရိဂ္ဂါဟကံ-အိပ်ခြင်းကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော၊ သတိသမ္ပဇဉ်-
သတိသမ္ပဇဉ်ကို၊ ကထိတံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဥဌာနသည် မနသိကရိတွာတိ-ကား၊
အသုကဝေလာယနာမ-ထိုမည်သောအချိန်၌၊ ဥဌာဟိဿာမိ-ထအံ၊ ဣတိဧဝံ-ဤသို့၊
ဥဌာနဝေလာပရိစ္ဆေဒိကံ-ထရာအချိန်ကို ပိုင်းခြားတတ်သော၊ ဥဌာနသည်-ထခြင်း၌
သည်ကို၊ စိတ္တေ-စိတ်၌၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ ဟိ-လဒ္ဓဂုဏ်ကား၊ ဧဝံကတွာ-ဤသို့
ပြု၍၊ (ဥဌာနသည်ကို စိတ်၌ ထား၍၊) နိပန္နော-အိပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယထာ
ပရိစ္ဆန္နကာလေ ယေဝ - အကြင် အကြင် ပိုင်းခြားအပ်ရာအခါ၌သာ၊ ဥဌာတုံ-
ထခြင်းငှာ၊ ယုတ္တော-အားထုတ်သည်၊ (ဟောတိ)။

၅၂၀-၅၂၁။ သာတစ္စံ နေပက္ကန္တိ-ကား၊ သတတ်-မပြတ်၊ ပဝတ္တယိတဗ္ဗတော-
ဖြစ်စေထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာတစ္စသင်္ခါတံ-သာတစ္စဟု ဆိုအပ်သော၊

ဥဌာတုံ ယုတ္တော။ ။ရှေးနိဿယ၌ “ဥဌာတိ”ဟု ကြိယာရှိ၏။ “ဥဌာနသည်ပြု၍
အိပ်သောရဟန်းသည် ပိုင်းခြားတိုင်းသောကာလ၌ ဧကန်ထ၏”ဟု မဆိုနိုင်၊ “ထဖို့ရန်
အားထုတ်၏”ဟုသာ ဆိုနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် “ဥဌာတုံ ယုတ္တော” ရှိသော ပါဌ်အတိုင်းသာ
ကောင်းသည်။ ဋီကာ၌ “ယုတ္တောတိ အာရမ္မဓာနော”ဟူသော အဖွင့်လည်း ဤ ယုတ္တော၏
အဖွင့်သာ ဖြစ်သင့်ပါသည်။ [ယခုစာအုပ်တို့၌ကား “အာရမ္မဓာနော”ဟူသော အဖွင့်သည်
နောက်လာမည့် “ယုတ္တော၏ အဖွင့်”ဟု ယူဆ၍ နောက်ယုတ္တော ပါသော (၅၂၀-၅၂၁)
ဂဏန်းအတွင်း၌ ဤအဖွင့်ကို နောက်ဆရာတို့ သွင်းမှားထားကြဟန် တူသည်။]

သာတစ္စံ နေပက္ကန္တိ။ ။[ရှေးနိဿယ၌ ရှေ့ဝါကျရှိ ယုတ္တောကို ဤသွင်း၍ “ယုတ္တော
သာတစ္စံ နေပက္ကန္တိ”ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ လုပ်ထား၏။ ပါဠိတော်၌ ဤသို့ မရှိသောကြောင့်
မကောင်းပါ။] သတတ် ပဝတ္တယိတဗ္ဗတောဖြင့် “သတတ် ပဝတ္တယိတဗ္ဗန္တိ သာတစ္စံ”ဟု
ဝိဂြိုဟ်ပြုဖို့ရန် ပြ၏။ ပဝတ္တယိတဗ္ဗအနက်၌ ဣပစ္စည်း သက်၍ “သာတစ္စံ” ဟု ပြီးသည်၊
ဝိရိယကို အရကောကံပါ။

ဝိရိယဉ္စေ-ဝိရိယကိုလည်းကောင်း၊ ပရိပါကကတတ္တာ-ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နေပက္ကသင်္ခါတံ-နေပက္ကဟု ဆိုအပ်သော၊ ပညဉ္စ-ပညာကိုလည်းကောင်း၊ ယုတ္တော(ဇေ)-အားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ၊ ပဝတ္တယမာနော-ယေဝ-ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ၊ ဇာဂရိယာနုယောဂံ-ဇာဂရိယာနုယောဂကို၊ အနုယုတ္တော-အဖန်ဖန်အားထုတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (တစ်နည်း) အနုယုတ္တော-သည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ-နေ၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသာတစွံ နေပက္ကဟူသော ပါဠိ၌၊ ဝိရိယံ-ဝိရိယကို၊ လောကီယလောကုတ္တရမိဿကံ-လောကီ လောကုတ္တရာရောသော ဝိရိယကို၊ ကထိတံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ပညာပိ-ပညာသည်လည်း၊ ဝိရိယဂတိတာဇေ-ဝိရိယ၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသောဖြစ်ခြင်းရှိသည်သာ၊ ဝါ-ဝိရိယနှင့် အလားတူသည်သာ၊ ဝိရိယေ-ဝိရိယသည်၊ လောကီယမ္ပိ-လောကီဝိရိယသည်၊ (သတိ-သော်၊) (ပညာပိ-လည်း၊) လောကီယာ-လောကီပညာတည်း၊ (ဝိရိယေ-သည်၊) လောကုတ္တရေ-လောကုတ္တရာဝိရိယသည်၊ (သတိ-သော်၊) (ပညာပိ-လည်း၊) လောကုတ္တရာ-လောကုတ္တရာ ပညာတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ပရိပါကကတတ္တာ။ ။ဤဟိတံ၌ ပရိပါကပုဒ် တစ်စိတ်ကိုကြည့်၍ “နိပစ္စတိ-ရင့်ကျက်တတ်၏၊ ဣတိ နိပကော”-- ပညာအားဖြင့် ရင့်ကျက်သောပုဂ္ဂိုလ်၊ ပညာရင့်သောပုဂ္ဂိုလ်၊ နိပကဿ+ဘာဝေါ နေပက္ကံ ဟု ပြု၍ ပညာကို အရကောက်ပါ။

အဘိဓာနပဒီပိကာ။ ။အဘိဓာနပဒီပိကာသူစိဉ်ကား “နိဿေသတော ပါစေတိ ကုသလဓမ္မေတိ နိပကော-ဉာဏီပုဂ္ဂလော”ဟုလည်းကောင်း၊ နိ+ပေဓာတ် သောသနအနက်ဟောဟု ကြံ၍ “နိပယတိ ပဋိပက္ခံ ဝိသောသေတိ-ဆန့်ကျင်ဘက်ဟူသမျှကို ခြောက်ခန်းစေတတ်သော” ဉာဏီပုဂ္ဂိုလ်ကို “နိပက”ဟုလည်းကောင်း၊ ပါဓာတ်ဖြင့် “အတ္တာနံ နိပါတိ ရက္ခတိတိ နိပကော”ဟုလည်းကောင်း ပြု၍ “နိပကဿ+ဘာဝေါ နေပက္ကံ”ဟု ပြုသည်။

ယုတ္တော အနုယုတ္တော။ ။ဤ ၂-ပုဒ်ကို ဋီကာမဖွင့်၊ ရှေ့ “အာရမ္မမာနော”ဟူသော ဋီကာသည် ဤယုတ္တော၏ အဖွင့်ဖြစ်၏”ဟု ဆိုအံ့၊ အနုယုတ္တောဟု (အားထုတ်ခြင်းအနက်ဟော) ပုဒ်တစ်ခုကို ထပ်၍ ဆိုဖွယ်မလို၊ ရှေ့ အာရမ္မမာနောသည် ဤယုတ္တော၏ အဖွင့်မဟုတ်သောကြောင့် “အနုယုတ္တော”ဟု ထပ်၍ ဆိုသည်၊ ထို့ပြင် ဋီကာ၌ “သာတစွံ နေပက္ကဉ္စ ပဝတ္တယမာနော ဇာဂရိယာနုယောဂံ ဟောတိတိ သမ္ပန္နံ ဒဿေတိ”ဟု ဖွင့်၍ ယုတ္တော အနုယုတ္တော၏ သမ္ပန္နကို မပြသောကြောင့် ရှေးစာအုပ်များ၌ “ယုတ္တော အနုယုတ္တော ၂-ပုဒ် ပါဟန်မတူ”ဟု ကြံမိပါသည်။

ဝိဟရတိတိ အတ္ထော။ ။ဤပုဒ်သည် “အနုယုတ္တော ဟောတိတိ”ဟု ဖွင့်သော ဋီကာနှင့် မညီရုံသာမက “ကထဉ္စ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ဇာဂရိယာနုယောဂမနုယုတ္တော ဟောတိတိ”ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်လည်း မညီပါ၊ ထို့ကြောင့် ဝိဟရတိသည် “နောက်ဆရာတို့ စပ်ပုဒ်ရှာမရ၍ ထည့်အပ်သော ပါဠိမှားသာဖြစ်၍ “အနုယုတ္တော ဟောတိတိ အတ္ထော”ဟူသော ပါဠိမှန်ရှိသင့်ပါသည်။

၅၂၂။ ဗောဓိပက္ခိကာနံ ဓမ္မာနန္တိ- ကား၊ စတုသစ္စဗောဓိသင်္ခါတဿ - လေးပါးသောသစ္စာကို သိတတ်သောဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ မဂ္ဂဉာဏဿ- မဂ်ဉာဏ်၏၊ ပက္ခေ-အဖို့၌၊ ဝါ-အသင်းအပင်း၌၊ ဘဝါနံ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ- တရားတို့ကို၊ (ဘာဝနာနုယောဂံ ၌ စပ်၊) [ဗောဓိဿ+ပက္ခော ဗောဓိပက္ခော၊ ဗောဓိပက္ခေ+ ဘဝါ-ဗောဓိပက္ခိကာ၊] ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သတ္တတိသ-၃၇ ပါး သော၊ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေ-ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို၊ သမူဟတော-အပေါင်း အားဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ လောကိယာယပိ-လောကီလည်းဖြစ်သော၊ ဘာဝနာယ- ဘာဝနာ၏၊ ဧကာရမ္မဏေ-တစ်ခုတည်းသောအာရုံ၌၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ပဝတ္တနသမတ္ထေ-ဖြစ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်ကုန်သော၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂေယေဝ-ဗောဇ္ဈင်တို့ကိုသာ၊ ဒဿေန္တော-ပြတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါတိအာဒိ အာဟ၊ တေ-ထိုဗောဇ္ဈင်တို့ကို၊ လောကိယလောကုတ္တရဓိဿကာဝ-လောကီ လောကုတ္တရ ရာသော ဗောဇ္ဈင်တို့ကိုသာ၊ ကထိတာ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဧတ္ထ-ဤ ဗောဓိပက္ခိကာနံ ဓမ္မာနံ ဟူသောပါဌ်၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝုတ္တနယတ္တာ-အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သည်သာ။

၅၂၃။ အဘိက္ကန္တေတိအာဒိ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေတိ ဧတ္ထ- ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ တာဝ-ပဋိက္ကန္တမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌ-သော၊) ပုရတော-ရှေ့သို့၊ ဂမနံ- သွားခြင်းကို၊ အဘိက္ကန္တံ-န္တဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ပဋိက္ကန္တန္တိ-ကား၊ နိဝတ္တနံ-ပြန်နစ်ခြင်း တည်း၊ ဝါ-နောက်ဆုတ်ခြင်းတည်း၊ တဒုဘယမ္ပိ-ထို ၂ ပါးစုံသော အဘိက္ကန္တ ပဋိက္ကန္တကိုလည်း၊ စတုသု-၄ ပါးကုန်သော၊ ဣရိယာပထေသု-တို့၌၊ လဗ္ဘတိ-၏၊ တာဝ-ဌိတ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) ဂမနေ-သွားခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ) ပုရတော-ရှေ့သို့၊ ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ အဘိဟရန္တော-ရှေ့ရှုဆောင် သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဘိက္ကမတိနာမ-ရှေ့သို့သွားသည် မည်၏၊ ပဋိနိဝတ္တန္တော- ပြန်နစ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဋိက္ကမတိနာမ-ပဋိက္ကမတိမည်၏၊ ဌာနေပိ-ရပ်ခြင်း၌ လည်း၊ ဌိတကောဝ-ရပ်လျက်သာလျှင်၊ (ဧဝံဖြင့် လှမ်းခြင်းကို ကန့်၊) ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ ပုရတော-ရှေ့သို့၊ ဩနာမေန္တော-ညွတ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဘိက္ကမတိ နာမ- ရှေ့တိုးသည် မည်၏၊ (ကာယံ-ကို၊) ပစ္ဆတော-နောက်သို့၊ အပနာမေန္တော-ဖဲ့၍ ညွတ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဋိက္ကမတိ နာမ - နောက်ဆုတ်သည် မည်၏၊ နိသဇ္ဇာယပိ-ထိုင်ခြင်း၌လည်း၊ နိသိန္နကောဝ-ထိုင်လျက်သာလျှင်၊ (ဧဝံဖြင့် ရပ်ခြင်း သွားခြင်းကို ကန့်၊) အာသနဿ-ထိုင်နေရာခုံ၏၊ ပုရိမအင်္ဂါဘိမုခေါ-ရှေ့အင်္ဂါသို့ ရှေးရှုသည်၊ (ဟုတွာ) သံသရန္တော-ရှေ့ရှားသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဘိက္ကမတိ နာမ- ရှေ့တိုးသည် မည်၏၊ ပစ္ဆိမအင်္ဂပုဒေသံ-နောက်အင်္ဂါ အရပ်သို့၊ ပစ္စာသံသရန္တော-

ပြန်၍ ရွှေ့ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဋိက္ခမတိ နာမ-နောက်ဆုတ်သည် မည်၏။ နိပဇ္ဇာယဝိ-လျောင်းခြင်း၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော။

သမ္မဇာနကာရီ ဟောတိတိ-ကာ၊ သမ္မဇညေန-ထက်ဝန်းကျင် အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ်ဖြင့်၊ သဗ္ဗကိစ္စကာရီ-အဘိက္ကန္တ အစရှိသော အလုံးစုံသော ကိစ္စကို ပြုလေ့ရှိသည်။ (ဟောတိ)၊ [“ရှေ့တိုးမှု နောက်ဆုတ်မှုကို ပြုလေ့ရှိသည်” စသည်ဖြင့် ဆိုင်ရာကိစ္စကို ဖော်၍ ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။] ဝါ-တစ်နည်း၊ သမ္မဇညမေဝ-သမ္မဇညကိုသာ၊ ကာရီ-အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ (ဟောတိ)၊ [သီလက္ခန္ဓာ၌ “သမ္မဇညမေဝ ကာရီ”ဟု ရှိ၏။] ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အဘိက္ကန္တာဒိသု-သွားခြင်းအစရှိသော ကိစ္စတို့၌၊ သမ္မဇည-သမ္မဇညကို၊ ကရောတေဝ-ပြုသည်သာ၊ ဝါ-အမြဲပြု၏၊ ကတ္တစိ-တစ်စုံတစ်ခုသောကိစ္စ၌၊ သမ္မဇညဝိရဟိတော-သမ္မဇညမှ ကင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ပန-ဆက်၊ တံ သမ္မဇည-ထိုသမ္မဇညကို၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်။) ဝါ-သည်၊ ယသွာ-ကြောင့်၊ သတိသမ္ပယုတ္တမေဝ - သတိနှင့် အညီအမျှ ဧကုပ္ပါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုသမ္မဇည၏၊ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ သတော၊ ပေ၊ ပဋိက္ခမတိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [သတော ဟု “သတိကိုလည်း ထည့်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်” ဟူလို။]

ဟိ-ချဲ့၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ အဘိက္ကမန္တော ဝါ-ရှေ့သို့ သွားသော်လည်း ကောင်း၊ ဝါ-ရှေ့တိုးသော်လည်းကောင်း၊ ပဋိက္ခမန္တော ဝါ-ပြန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ- နောက်ဆုတ်သော်လည်းကောင်း၊ မုဋ္ဌဿတိ- ပျောက်သောသတိရှိသည်၊ အသမ္မဇာနော-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ပန-အန္တယကာ၊ သတိယာ-သတိနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသည်၊ (ဟုတွာ စ-ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊) ပညာယ-ပညာဖြင့်၊ သမ္မဇာနောယေဝ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်သာ၊ (ဟုတွာ) စ-ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ အဘိက္ကမတိ စေဝ-ရှေ့သို့လည်း သွား၏၊ ပဋိက္ခမတိ စ - ပြန်လည်း ပြန်၏၊ သဗ္ဗေသု - အလုံးစုံကုန်သော၊ အဘိက္ကမာဒိသု-အဘိက္ကမ အစရှိသော ကိစ္စတို့၌၊ စတုပ္ပိဓံ-လေးပါးအပြားရှိသော၊ သမ္မည-သမ္မဇညကို၊ ဩတာရေတိ-သက်ရောက်စေ၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ သမ္မဇည-သမ္မဇည သည်၊ သာတ္ထကသမ္မဇည-သာတ္ထကသမ္မဇညလည်းကောင်း၊ သပ္ပာယသမ္မဇည-သပ္ပာယသမ္မဇညလည်းကောင်း၊ ဂေါစရသမ္မဇည-ဂေါစရသမ္မဇညလည်းကောင်း၊ အသမ္မောဟသမ္မဇည-အသမ္မောဟသမ္မဇညလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုပ္ပိဓံ- ၄ ပါး အပြားရှိ၏။

အမှာ။ ။ ဤမှ နောက်၌ သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာနှင့်တူသော အဖွင့်များကို သီလက္ခန္ဓာ သာမညဖလသုတ် ဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။ [ဥစ္စာရပဿာဝကမ္ပေ၏ အဖွင့် တိုင်အောင် တူနေပါသည်။]

ဂတာဒီသု-ဂတ အစရှိသည်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဂတေတိ-ကား၊ ဂမနေ-သွားခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဌိတေတိ-ကား၊ ဌာနေ-ရပ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ နိသိန္ဓေတိ-ကား၊ နိသဇ္ဇာယ-ထိုင်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ သုတ္တေတိ-ကား၊ သယနေ-အိပ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ (သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ ဌိစပ်) တတ္ထ-ထိုဂတ အစရှိသည်တို့၌၊ အဘိက္ကန္တာဒီသု-အဘိက္ကန္တ အစရှိသည်တို့၌၊ ဝုတ္တနယေနောဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ၊ သမ္ပဇာနကာရီတာ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိလျက်ပြုလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဂတေ ဌိတေ အစရှိသောပါဌ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံကား၊ အပရောပိ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းမှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ နယော-နည်းတည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားလသော်၊ ဝါ-သွားရင်း၊ အညံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ တစ်ပါးသော အကြောင်းအရာကို၊ စိန္တေန္တော-စဉ်းစားလျက်၊ အညံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ တစ်ပါးသော အကြောင်းအရာကို၊ ဝိတက္ကေန္တော-ကြံစည်လျက်၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ (ဘိက္ခု-သည်) ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ အဝိသဇ္ဇေတွာဝ-မစွန့်မူ၍သာ၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏၊ တထာ-တူ၊ ဧကော (ဘိက္ခု) တိဌန္တော-ရပ်လသော်၊ ဝါ-ရပ်ရင်း၊ (အညံ စိန္တေန္တော အညံ ဝိတက္ကေန္တော တိဌတိ) ဧကော (ဘိက္ခု) ကမ္မဋ္ဌာနံ အဝိသဇ္ဇေတွာဝ တိဌတိ၊ ဧကော (ဘိက္ခု) နိသီဒန္တော-ထိုင်လသော်၊ ဝါ-ထိုင်ရင်း၊ (အညံ စိန္တေန္တော အညံ ဝိတက္ကေန္တော နိသီဒတိ) (ဧကော ဘိက္ခု၊ ပေ၊ နိသီဒတိ) ဧကော ဘိက္ခု သယန္တော-လျောင်းလသော်၊ ဝါ-လျောင်းရင်း၊ အညံ စိန္တေန္တော အညံ ဝိတက္ကေန္တော၊ ပေ၊ သယတိ-လျောင်း၏။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထကေန-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသောအဖွင့်ဖြင့်၊ ပါကဋံ-ထင်ရှားသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်သေး၊ ဣတိ-ထို့ကြောင်း၊ စင်္ဂမေန-စင်္ကြံသွားခြင်းဖြင့်၊ ဒီပယိသု-ထင်ရှားပြကုန်ပြီ၊ ဟိ-ချဲ့၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ စင်္ဂမနံ-စင်္ကြံသို့၊ ဩတရိတွာ-သက်ဆင်း၍၊ စင်္ဂမနကောဋိယံ-စင်္ကြံအစွန်း၌၊ ဌိတော-ရပ်လျက်၊ ပရိဂ္ဂဏှာတိ-သိမ်းဆည်း၏၊ (ကိ-နည်း၊) ပါစိနစင်္ဂမနကောဋိယံ-အရှေ့စင်္ကြံအစွန်း၌၊ ပဝတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ဂူပါဂူပဓမ္မာ-ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့သည်၊ ပစ္စိမစင်္ဂမနကောဋိ-အနောက်စင်္ကြံအစွန်းသို့၊ အပ္ပတွာ-မရောက်မူ၍၊ ဧတ္ထေဝ-ဤအရှေ့စင်္ကြံအစွန်း၌သာ၊ နိရုဒ္ဓါ-ချုပ်ကုန်ပြီ၊ ပစ္စိမစင်္ဂမနကောဋိယံ-၌၊ ပဝတ္တာ-ကုန်သော၊ (ဂူပါဂူပဓမ္မာ-)ပိ-တို့သည်လည်း၊ ပါစိနစင်္ဂမနကောဋိ-သို့၊ အပ္ပတွာ-၍၊ ဧတ္ထေဝ-ဤအနောက်စင်္ကြံအစွန်း၌သာ၊ နိရုဒ္ဓါ-ကုန်ပြီ၊ စင်္ဂမနဝေမဇ္ဈေ-စင်္ကြံ၏အလယ်၌၊ ပဝတ္တာ-ကုန်သော၊ (ဂူပါဂူပဓမ္မာ-တို့သည်) ဥဘော-၂ ဖက်ကုန်သော၊ ကောဋိယော-တို့သို့၊ အပ္ပတွာ-၍၊ ဧတ္ထေဝ-ဤစင်္ကြံ၏ အလယ်၌သာ၊ နိရုဒ္ဓါ-ကုန်ပြီ။

စက်မနေ-စကြိုသွားခြင်း၌၊ ပဝတ္တာ၊ ရူပါရူပဓမ္မာ၊ ဌာနံ-ရပ်ခြင်းသို့၊ အပ္ပတွာ၊
ဧတ္ထေဝ-ဤစကြိုသွားခြင်း၌သာ၊ နိရုဒ္ဓါ-ကုန်ပြီ၊ ဌာနေ-ရပ်ခြင်း၌၊ ပဝတ္တာ၊ (ရူပါရူပ
ဓမ္မာ) နိသဇ္ဇ-ထိုင်ခြင်းသို့၊ အပ္ပတွာ၊ ဧတ္ထေဝ-ဤရပ်ခြင်း၌သာ၊ နိရုဒ္ဓါ၊ နိသဇ္ဇာယ-
ထိုင်ခြင်း၌၊ ပဝတ္တာ၊ (ရူပါရူပဓမ္မာ) သယနံ-လျောင်းခြင်းသို့၊ အပ္ပတွာ၊ ဧတ္ထေဝ-
ဤထိုင်ခြင်း၌သာ၊ နိရုဒ္ဓါ-ချုပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ပရိဂ္ဂဏှန္တော ပရိဂ္ဂဏှန္တောယေဝ-
ပိုင်းခြား၍ ယူစဉ်၊ ပိုင်းခြား၍ ယူစဉ်သာလျှင်၊ ဘဝဂီ- အိပ်သော ဘဝင်သို့၊
ဩတာရေတိ-သက်ရောက်စေ၏၊ ဥဌဟန္တော-အိပ်ရာမှ ထလသော်၊ ကမ္မဌာနံ-ကို၊
ဂဟေတွာဝ-ယူ၍သာ၊ ဥဌာတိ-ထ၏၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ ဂတာဒိသု- ဂတအစရှိ
သည်တို့၌၊ သမ္မဇာနကာရီ နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြကြကုန်ပြီ။

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ (ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ စကြိုသွား
ခြင်း၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်) သုတ္တေ-အိပ်ခြင်း၌၊ ကမ္မဌာနံ-ကမ္မဌာန်းသည်၊
အဝိဘူတံ-မထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ၊ ကမ္မဌာနံ-ကမ္မဌာန်းကို၊ အဝိဘူတံ-မထင်ရှား
အောင်၊ န ကာတဗ္ဗံ-မပြုထိုက်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ယာဝ-
အကြင်မျှလောက်၊ သက္ကောတိ-သိမ်းဆည်းခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏၊ တာဝ-ထိုသိမ်းဆည်း
ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သမျှကာလတိုင်အောင်၊ စက်မိတွာ-စကြိုသွားပြီး၍လည်းကောင်း၊
ဌာတွာ-၍လည်းကောင်း၊ နိသီဒိတွာ-၍လည်းကောင်း၊ သယမာနော-လျောင်းလ
သော်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ-သိမ်းဆည်း၍၊ သယတိ-လျောင်း၏၊ (ကိ-နည်း၊)
ကာယော-ငါ၏ကိုယ်သည်၊ အစေတနော-စိတ်စေတနာ မရှိ၊ မဉ္ဇော-အိပ်ရာ
ညောင်စောင်းသည်၊ အစေတနော-စိတ်စေတနာ မရှိ၊ ကာယော-သည်၊ န ဇာနာတိ-
မသိ၊ (ကိ) အဟံ-ငါသည်၊ မဉ္ဇော-အိပ်ရာညောင်စောင်းပေါ်၌၊ သယံ တော-
လျောင်းပြီ၊ ဣတိ န ဇာနာတိ၊ မဉ္ဇောပိ-သည်လည်း၊ န ဇာနာတိ၊ (ကိ) မယံ-
ငါ့အပေါ်၌၊ ကာယော-သည်၊ သယံတော-ပြီ၊ ဣတိ န ဇာနာတိ၊ အစေတနော-
သော၊ ကာယော-သည်၊ အစေတနေ-သော၊ မဉ္ဇော-၌၊ သယံတော-ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ-
သို့၊ ပရိဂ္ဂဏှန္တော ပရိဂ္ဂဏှန္တောယေဝ-သာလျှင်၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဘဝဂီ-အိပ်သော ဘဝင်သို့၊
ဩတာရေတိ- သက်ရောက်စေ၏၊ ပဗုဇ္ဈမာနော- နှိုးလသော်၊ ကမ္မဌာနံ- ကို၊
ဂဟေတွာဝ-ယူ၍သာ၊ ပဗုဇ္ဈတိ-နှိုး၏၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ သုတ္တေ-အိပ်ခြင်း၌၊
သမ္မဇာနကာရီ နာမ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိလျက် အိပ်မှုကို ပြုလေ့ရှိသူ
မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဇာဂရိတေတိ-ကား၊ ဇာဂရဏေ-နှိုးခြင်း၌၊ (သမ္မဇာနကာရီ ဟောတိ) တတ္ထ-
ထိုဇာဂရိတေဟူသောပုဒ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ကိရိယာမယပဝတ္ထဿ-
ကိုယ်အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော

ဇော၏။ (တစ်နည်း၊) ကိရိယာမယပဝတ္ထဿ-အာဝဇ္ဇန်းကြိယာကြောင့်ဖြစ်သော အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဇော၏။ အပွဝတ္တိယာ - မဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ-သော်၊ ဇာဂရိတံ နာမ-နိုးခြင်းမည်သည်။ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ကိရိယာမယပဝတ္ထဝဋ္ဋေ-ကိုယ်အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာကိုဖြစ်စေတတ်သော အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဇောကို သုံးစွဲခြင်းသည်။ (တစ်နည်း၊) ကိရိယာမယပဝတ္ထဝဋ္ဋေ-အာဝဇ္ဇန်းကြိယာ ကြောင့်ဖြစ်သော အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဇောကို သုံးစွဲခြင်းသည်။ ပဝတ္ထန္တေ-ဖြစ်လသော်၊ ဇာဂရိတံ နာမ-နိုးခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပရိဂ္ဂဏှန္တော-သိမ်းဆည်းသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဇာဂရိတေသမ္ပဇာနကာရီနာမ-မည်သည်။ ဟောတိ။

အပိစ-သည်သာမကသေး၊ ရတ္တိန္ဒိဝ-ညဉ့်နေ့ကို၊ ဆ-ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ကောဌာသေ-အဖို့အစုတို့ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ကောဌာသေ-တို့ကို၊ [အိပ်ဖို့ရန် “မဇ္ဈိမယ”ကို ချန်သောကြောင့် “ပဉ္စကောဌာသေ”ဟု ဆိုသည်။] ဇဂ္ဂန္တော ပိ-အကုသိုလ်မဖြစ်အောင် စောင့်ရှောက်သော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဇာဂရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ နာမ-ဇာဂရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ မည်သည်။ ဟောတိ။

ဘာသိတေတိ-ကား၊ ကထနေ-စကားပြောခြင်း၌၊ (“သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ” ၌ စပ်။) တတ္ထ-ထိုဘာသိတေဟူသောပါဌ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗော။) ဥပါဒါ ရူပဿ-ဥပါဒါရုပ်ဖြစ်သော၊ သဒ္ဓါယတနဿ-သဒ္ဓါယတန၏၊ အပွဝတ္ထေ-မဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ-ရှိလသော်၊ ဘာသိတံ နာမ-စကားပြောခြင်း မည်သည်။ န ဟောတိ၊ တသ္မိ-ထိုသဒ္ဓါယတနသည်၊ ပဝတ္ထန္တေ-ဖြစ်လသော်၊ (ဘာသိတံနာမ) ဟောတိ-၏။

ကိရိယာမယပဝတ္ထဿ။ ။ “ကိရိယာ”အရ ကိုယ်အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာကို ယူ၍ မယ ပစ္စည်းကို သွတ္တအနက်၌သက်လျှင် ထိုအမှုအရာပင် ရ၏။ သို့သော် “ပဝတ္ထ-ပ+ဝတ္ထအရ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဇောအစဉ်ရသောကြောင့် ဇောတိုင်အောင် ယူဖို့ရန် အနဋီကာဖွင့်သည်။ [ကယ်ကကိရိယာဒိ နိဗ္ဗတ္တကဇဝနံ ဖလူပစာရေန-အနု၊] (တစ်နည်း) ကိရိယာအရ “အာဝဇ္ဇန်း ကိရိယာကို ယူ၍၊ မယ ပစ္စည်းကို အနက်မရှိ သွတ္တ”ဟု ယူသောအခါ ကိရိယာမယ အရ အာဝဇ္ဇန်းသာ ရသေး၏။ ပဝတ္ထအရကား ဇောကို ယူရသောကြောင့် အရမတူရကား “ကြိယာမယ” အရကို ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ဇောတိုင်အောင် ယူဖို့ရန် အနဋီကာ တစ်နည်း ဖွင့်၏။ [ကိရိယာသမုဋ္ဌိတတ္ထာတိ ပန ကာရဏူပစာရေန-အနု၊] ဇောနေရာ၌ ဆဒ္ဓါရိကပဝတ္ထ စိတ်ကို တစ်နည်းဖွင့်သေး၏။ ဥပစာမှာ ရှေ့အတိုင်း ၂ နည်းပင်တည်း။

ကိရိယာမယပဝတ္ထဝလေ။ ။ ဝလဇိဓာတ်သည် သုံးစွဲခြင်း အနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “ကိရိယာမယပဝတ္ထကို သုံးစွဲခြင်း”ဟု အနက်ပေးသည်။ “သုံးစွဲ”ဟူသည် ဤနေရာ၌ ထိုဇော(ဆဒ္ဓါရစိတ်)တို့၏ ဖြစ်ခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသ စူဠဝေဒလ္လသုတ်ဋီကာ၌ “ဝဋ္ဋေဇနကာလေ ပဝတ္ထသမယေ” အဓိပ္ပာယ်ထွက်ဖွင့်သည်။

ဣတိ-သို့ ပရိဂ္ဂါဟကော-သိမ်းဆည်းသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘာသိတေ သမ္မဇာနကာရီ နာမ-ဘာသိတေ သမ္မဇာနကာရီ မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဝိမုတ္တာယတနသီသေန-အရဟတ္တဖိုလ်၏ အကြောင်းကို အဦးပြုသဖြင့်၊ ဓမ္မ-တရားကို၊ ဒေသေန္တောပိ-ဟောသောရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဗာတ္ထိသတိရစ္ဆာနကထာ-၃၂ ပါးသော တိရစ္ဆာနကထာတို့ကို၊ ပဟာယ-ပယ်၍၊ [ဤပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာ ဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မဇာလသုတ်၊ မဇ္ဈိမသီလအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ] ဒသကထာ ဝတ္ထု နိဿိတကထ-၁၀-ပါးသော ကထာဝတ္ထု၌မှီသော စကားကို၊ ကထေန္တောပိ-ပြောသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ [ဒသကထာဝတ္ထုသရုပ်ကို အင်္ဂုတ္တိုရ် ပဉ္စက နိပါတ်၊ ဒုတိယပဏ်၊ ထေရဝဂ်၊ ဒုတိယသေခသုတ်၌ ရှုပါ။] ဘာသိတေ သမ္မဇာနကာရီ နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ။

တုဏှိဘာဝေတိ- ကား၊ အကထနေ- စကားမပြောခြင်း၌၊ ဝါ- ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်း၌၊ (သမ္မဇာနကာရီ ဟောတိ၌ စပ်။) တတ္ထ-ထိုတုဏှိဘာဝေဟူသောပါဌ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဥပါဒါ+ရူပဿ-သော၊ သဒ္ဓါယတနဿ-၏၊ ပဝတ္တိယံ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ သတိ-ရှိလသော်၊ တုဏှိဘာဝေါ နာမ-ဆိတ်ဆိတ်၏အဖြစ်မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ (ဥပါဒါရူပဿ သဒ္ဓါယတနဿ) အပ္ပဝတ္တိယံ-မဖြစ်ခြင်းသည်၊ (သတိ တုဏှိဘာဝေါ နာမ) ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပရိဂ္ဂါဟကော၊ ဘိက္ခု၊ တုဏှိဘာဝေ သမ္မဇာနကာရီ နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊ အဋ္ဌတ္ထိသာယ-၃၈ ပါးသော၊ အာရမ္မဏေသု-ကသိုဏ်းအစရှိသောအာရုံတို့တွင်၊ [ပါဠိတော်၌ ၃၈ သာ ရှိ၏။] စိတ္တရူပိယံ-စိတ်သည် နှစ်သက်အပ်သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ နိဿိန္နောပိ-ထိုင်သောရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယဇ္ဈာန်-ဒုတိယဈာန်သို့၊ သမာပန္နောပိ-ကောင်းစွာ ရောက်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဝင်စားသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ တုဏှိဘာဝေ-ဆိတ်ဆိတ်၏အဖြစ်၌၊ သမ္မဇာနကာရီ ယေဝ နာမ-သမ္မဇာနကာရီ မည်သည်သာ၊ ဟောတိ။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအဘိက္ကန္တ ပဋိက္ကန္တတို့တွင်၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ဣရိယာ ပထော-သွားခြင်းဣရိယာပုတ်သည်၊ ဒွိသု-၂ ပါးကုန်သော၊ ဌာနေသု-ဌာနတို့၌၊ (အဘိက္ကန္တဌာန၊ ဂတဌာနတို့၌) အာဂတော-လာ၏၊ သော-ထို ဣရိယာပုတ်ကို၊ ဟေဌာ-အောက်၌၊ အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဘိက္ခာစာရ ဂါမံ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်အပ်ရာ ရွာသို့၊ ဂစ္ဆတော စ-သွားသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အာဂစ္ဆတော စ-ပြန်လာသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓါနဂမန ဝသေန-အခွန်ရှည်သောခရီးကို သွားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကထိတော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဂတေ ဌိတေ နိဿိန္နောတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊

စုဏ္ဏိကပါဒုဒ္ဓါရက္ကရိယာပထဝသေန-သေးသေးနပ်နပ်ဖြစ်သော ခြေကို ကြွမြှောက်ခြင်း ကုရိယာပုထ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကထိတော၊ ကူတိ၊ ဝေဒိတဗျော။

၅၂၄။ တတ္ထ ကသ္မာ သတိတိအာဒိ-အစရှိသော၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသောစကားရပ်သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-ပေါ်လွင်သောအနက်အဓိပ္ပာယ် ရှိသည်သာ။

၅၂၆။ သော ဝိဝိတ္တန္တိ ကုမိနာ-သော ဝိဝိတ္တံ အစရှိသော ဤပါဌ်ဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ (ဘဂဝါ) ဒဿေတိ-ပြတော်မူသနည်း၊ ဧတဿ ဘိက္ခုနော-ဤရဟန်း၏၊ (ဣဓ ဘိက္ခု စသည်ဖြင့် ပြအပ်ခဲ့သောရဟန်း၏၊) ဥပါသနဌာန-မြားပစ်လေ့ကျင့်ရာဌာနနှင့်တူသော၊ ကမ္မဌာန်းလေ့ကျင့်ရာအရပ်ဖြစ်သော၊ ယောဂပထ-အားထုတ်ခြင်း၏ လမ်းကြောင်းဖြစ်သော၊ သပ္ပာယသေနာသနံ-လျှောက်ပတ်သော ကျောင်းကို၊ ဒဿေတိ-ပြတော်မူ၏။

ဟိ-ချဲ့၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ အပ္ပန္တရေ-ကိုယ်တွင်း၌၊ ဧတ္ထကာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဂုဏာ-ဂုဏ်တို့သည်၊ (ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္န၊ ဘယဒဿာဝိ စသော ဂုဏ်တို့သည်၊) အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ ဝါ-၏၊ အရညဝါသော-တော၌ နေခြင်းသည်၊ အနုစ္စဝိကော-လျှောက်ပတ်၏၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ (အပ္ပန္တရေ) ဧတေ (ဂုဏာ)၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ ဝါ-၏၊ အရညဝါသော-သည်၊ အနုစ္စဝိကော-မလျှောက်ပတ်၊ ဟိ-မှန်၊ ဧဝရူပဿ-ဤသို့သဘောရှိသော ရဟန်း၏၊ အရညဝါသော-သည်၊ ကာဠမက္ကဋ အစ္စ တရစ္စ ဒီပိ မိဂါဒိနံ-မည်းနက်သော မျောက်၊ ဝံ၊ အောင်း၊ ကျားသစ်၊ သမင်အစရှိသည်တို့၏၊ အဋ္ဌဝိဝါသသဒိသော-တော၌ နေခြင်းနှင့်တူသည်၊ ဟောတိ၊ [ရှေးနိဿယ၌ ကာဠ မက္ကဋဟု နှစ်ပုဒ်ယူ၍ “ကာဠ-ရှဉ္စ၊ မက္ကဋ-မျောက်”ဟု ပေး၏၊ သို့သော် ကာဠက ပုဒ်ကသာ ရှဉ္စဟူသော အနက်ကို ဟောသောကြောင့် စဉ်းစားပါ၊ ယောဇနာ၌ကား “ကာဠမက္ကဋော စ အစ္စော စ တရစ္စော စ ဒီပိစ မိဂေါစာတိ ဒွန္ဒော”ဟု ကာဠမက္ကဋအတွက် တစ်ပုဒ်တည်းသာ ပြသည်၊] ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ကုစ္ဆာယ-ယုတ်မာသောအလို၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ပဝိဌတ္တာ-ဝင်နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တဿ-

ဥပါသနဌာန။ ။ “သရဘျာသော တု ပါသနံ” အဘိဓာန် (၃၉၀)နှင့်အညီ မြားအပစ်လေ့ကျင့်ခြင်းကို “ဥပါသန” ဟု ခေါ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ဣဿာသာနံ ဝိယ ဥပါသနဿ သိက္ခာယောဂကရဏဿ”ဟု ဖွင့်သည်၊ လေးသမားတို့၏ မြားအပစ် လေ့ကျင့်မှုကို ပြခြင်း၏ ဌာနသည် (ယခုခေတ် သေနတ်အပစ်လေ့ကျင့်ရာ ပစ်ကွင်းကို) ဥပါသနဌာနဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့၊ ကမ္မဌာန်းလေ့ကျင့်မှုကို ပြခြင်း၏ဌာနသည် (ကမ္မဌာန်းအားထုတ်ရာ ထိုဝိဝိတ္တသေနာသန စသော ဌာနသည်) ဥပါသနဌာန မည်၏၊ အသန-မြားပစ်ခြင်း၏၊ ဥပ-အနီး၊ (ရှေ့အဖို့ဖြစ်သော လေ့ကျင့်ခြင်း)။

ထိုရဟန်း၏၊ အရညဝါသမူလကော-တောကျောင်း၌ နေခြင်းဟူသောအကြောင်း ရင်း ရှိသော၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အတ္ထော-အကျိုးပြီးခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ အရညဝါသဉ္ဇေဝ-တောကျောင်း၌ နေခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အာရညကေ စ-တောကျောင်း၌နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုသေတိ-ဖျက်ဆီး၏၊ [သူ့အတွက် သူတော်ကောင်းတောကျောင်းဘုန်းကြီးများ နာမည်ပျက်သည်-ဟူလို၊] သာသနေ-သာသနာ၌၊ အပ္ပသာဒ-မကြည်ညိုခြင်းကို၊ ဥပ္ပာဒေတိ-ဖြစ်စေ၏။

ပန-အနွယ်ကား၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ အဗ္ဘန္တရေ ဧတ္တကာ ဂုဏာ အတ္ထိ၊ တဿေဝ-ထိုရဟန်းအားသာ၊ ဝါ-၏သာ၊ (အရညဝါသော)-တောကျောင်း၌ နေခြင်း သည်၊ အနုစ္ဆဝိကော-၏၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အရညဝါသ-တော ကျောင်း၌ နေထိုင်ခြင်းကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဝိပဿနံ-ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဂဏှိတွာ-ယူ၍၊ ပရိနိဗ္ဗာတိ-ပရိနိဗ္ဗာန် စံနိုင်၏၊ သကလအရညဝါသ-အလုံးစုံသော တော၌နေခြင်းကို၊ ဥပသောဘေတိ- တင့်တယ်စေ၏၊ အာရညိကာနံ-တောကျောင်းဘုန်းတော်ကြီးတို့၏၊ သီသံ-ဦးခေါင်း ကို၊ ဓောဝတိ-ဆေးလျော်ရာရောက်၏၊ သကလသာသနံ-အလုံးစုံသော သာသနာ တော်ကို၊ ပသာရေတိ-ပျံ့နှံ့စေ၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သတ္တာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဧဝရူပဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဥပါသနဌာနံ ယောဂပထံ သပ္ပာယ သေနာသနံ ဒဿေန္တော-ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ) သော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိတိ အာဒိ အာဟ။

တတ္ထ-ထိုသောဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဝိဝိတ္တန္တိ- ကား၊ သုည-ရဟန်းရှင်လူ ခပ်သိမ်းသူတို့မှ ကင်းဆိတ်သော၊ အပ္ပသဒ္ဓံ-လူသံ မရှိ သော၊ အပ္ပနိဗ္ဗေါသံ-မြို့ရွာတွန်သံ မရှိသော၊ (သေနာသနံ ဘဇတိ၌စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ ဧတမေဝအတ္ထံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုပင်၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ တဉ္စအနာကိဏ္ဏန္တိအာဒိ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို တဉ္စအနာကိဏ္ဏံ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ အနာကိဏ္ဏန္တိ- ကား၊ အသံကိဏ္ဏံ-မရောပြွမ်း၊ အသမ္မာခံ-ကျဉ်းမြောင်း ကြပ်တည်းခြင်းမရှိ၊ တတ္ထ- ထို အသံကိဏ္ဏံ ဟူသောပါ၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ယဿ သေနာသနဿ- အကြင်ကျောင်း၏၊ သမန္တာ-အနီး၌၊ ဂါဝုတမ္ပိ-တစ်ဂါဝုတ်အရပ်သည်လည်းကောင်း၊ အမုယောဇနမ္ပိ-ယူဇနာဝက်အရပ်သည်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗတဂဟနံ-အသွားအလာ ခက်သော တောင်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တောင်ရှုပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝန ဂဟနံ-အသွားအလာခက်သော တောသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တောရှုပ်သည်လည်း ကောင်း၊ နဒီဂဟနံ-အသွားအလာခက်သော မြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ- ရှိ၏၊ [တစ်ဂါဝုတ် တစ်ယူဇနာဝက်အရပ်တို့၌၊ တော တောင် မြစ်တွေ ခြားနေသည် ဟူလို၊] ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ အဝေလာယ-အချိန်မဲ့ အခါမဲ့၌၊

ဥပသင်္ကမိတုံ-ချဉ်းကပ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဣဒံ-ဤအရပ်သည်၊ သန္တိကေ-အနီး၌၊ (သမာနံ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အနာကိဏ္ဏံ နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ယံ-အကြင်တောကျောင်းသည်၊ အမုယေဇနိကံ ဝါ-ယူဇနာဝက် ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ယောဇနိကံဝါ-တစ်ယူဇနာရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဣဒံ-ဤတောကျောင်းသည်၊ ဒူရတာယဇေ-ဝေးသည်၏အဖြစ် ကြောင့်ပင်၊ အနာကိဏ္ဏံ နာမ ဟောတိ။

၅၂၇။ ဧတ္ထ-ဤနေရာ၌၊ သေတိစေဝ-အိပ်လည်းအိပ်၏၊ အာသတိစ-ကပ်ဝင် လည်း ကပ်ဝင်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ တံ-ထိုနေရာသည်၊ သေနာသနံ-သေနာသန မည်၏၊ [သေနာသန အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] တဿ- ထိုသေနာသန၏၊ ပဘေဒံ-အပြားကို၊ ဒဿေတုံ မဇ္ဈော ပိဋ္ဌန္တိ အာဒိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ- ထိုမဇ္ဈော ပိဋ္ဌ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ မဇ္ဈောတိ (ဧတ္ထ)-ဟူသော ဤပါဌ၌၊ (လဗ္ဘမာနာ-ကုန်သော) မဇ္ဈာ-မဇ္ဈတို့သည်၊ မသာရကော-ထွင်းအပ်သော အခြေရှိ သော ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊ (ခြေထောက်ကို ထွင်း၊ အပေါင်သွင်း၍ ပြုအပ် သော ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊) ဗုဒ္ဓိကာဗဒ္ဒေါ-အခြေ၌ဖွဲ့စပ်၊ ညှပ်ထားအပ် သော အပေါင်ရှိသော ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊ (ခြေနှင့်စပ်တွဲ၊ မတပ်ဘဲလည်း၊ ခိုင်မြဲအရှည်၊ အပေါင်တည်သော ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊) ကုဋီရပါဒကော- ပုဇွန်၏ခြေကဲ့သို့ ကောက်သောအခြေရှိသော ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊ (ပုဇွန် မြင်းခြေ၊ ယွင်းမသွေသည့်၊ အခြေရှိသော ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊) အာဟစ္စ ပါဒကော-အပေါင်၌ တပ်အပ်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊ (အပေါင်ထွင်း၍၊ သွင်းအပ်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊) [ဤပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ ဘူတဂါမဝင်၊ သေနာသနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။] ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရော-တို့တည်း၊ ပိဋ္ဌံ-အင်းပျဉ်သည်၊ တထာ-ထို့အတူ လေးမျိုးတို့တည်း။

ဘိသိတိ(ဧတ္ထ)-ဟူသောဤပါဌ၌၊ (လဗ္ဘမာနာ) ဘိသိယော-ဘိသိတို့သည်၊ ဥဏ္ဏာဘိသိ-သားမွေးအဆာရှိသော ဘုံလျှိုလည်းကောင်း၊ စောဠဘိသိ-အဝတ် အဆာရှိသော ဘုံလျှိုလည်းကောင်း၊ ဝါကဘိသိ-လျှော်အဆာရှိသော ဘုံလျှို လည်းကောင်း၊ တိဏဘိသိ-မြက်အဆာရှိသော ဘုံလျှိုလည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏဘိသိ- သစ်ရွက်အဆာရှိသော ဘုံလျှိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဉ္စ-ငါးမျိုးတို့တည်း၊ သီသုပဓာနံ-ဦးခေါင်းကို ထားရာဖြစ်သော အုံးကို၊ ဝါ-ခေါင်းအုံးကို၊ ဗိဗ္ဗောဟနန္တိ- ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုခေါင်းအုံးသည်၊ ဝိတ္တာရတော-အပြန့်အကျယ် အားဖြင့်၊ ဝိဒတ္ထိစတုရဂုံလံ-တစ်ထွာ လက်လေးသစ်ရှိသော ခေါင်းအုံးသည်၊ ဝဏ္ဏတိ- အပ်၏၊ ဒီဃတော-အလျားအားဖြင့်၊ မဉ္ဇဝိတ္တာရပုဗ္ဗမာဏံ-ညောင်စောင်းအကျယ် ပမာဏရှိသော ခေါင်းအုံးသည်၊ (ဝဏ္ဏတိ)။

ဝိဟာရောတိ-ကား၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ပရိဟာရပထ-ရှောင်သွားကြောင်း လမ်းရှိသော၊ အန္တောယေဝ-အတွင်း၌သာ၊ ရတ္တိဌာနဒိဝိဌာနာနိ-ညဉ့်နေရာနေနေရာတို့ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြု၍၊ ကတသေနာသနံ-ပြုအပ်သော အိပ်ရာနေရာကျောင်းတည်း၊ အမုယောဂေါတိ-ကား၊ သုပဏ္ဏဝင်္ဂဂေဟံ-ဂဠုန်အတောင်အလား၊ ၂ ဖက်ထားအပ်သော အမိုးရှိသောကျောင်းတည်း၊ ပါသာဒေါတိ-ကား၊ ဒွေ-၂ ခုကုန်သော၊ ကဏ္ဍိကာနိ-အထွတ်တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ကတော-ပြုအပ်သော၊ ဒီဃပါသာဒေါ-ရှည်သောပြာသာဒ်တည်း၊ အဋ္ဌောတိ-ကား၊ ပဋိရာဇာဒိပဋိဗာဟနတ္ထံ-ရန်သူမင်း အစရှိသည်ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဣဌကာဟိ-အုတ်တို့ဖြင့်၊ ကတော- ပြုအပ်သော၊ ဗဟလဘိတ္တိကော- ထူထဲသော နံရံရှိသော၊ စတုပဉ္စဘူမိကော-ဘုံ ၄ ဆင့် ၅ ဆင့်ရှိသော၊ ပတိဿယဝိသေသော-မှီတင်းနေထိုင်ရာအထူးတည်း၊ (ပြအိုးဟု ခေါ်သည်။) မာဠောတိ-ကား၊ ဘောဇနသာလသဒိသော-ဆွမ်းစားဇရပ်နှင့်တူသော၊ မဏ္ဍုလမာဠော-ဝန်းဝိုင်းသော တန်ဆောင်းတည်း၊ ပနဝါဒန္တရကား၊ ဝိနယဌကထာယံ-ဝိနယဌကထာ၌၊ ဧကကုဋသင်္ဂဟိတော-တစ်ခုသော အထွတ်ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော၊ စတုရဿပါသာဒေါ-လေးထောင့်ပြာသာဒ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

လေဏန္တိ-ကား၊ ပဗ္ဗတံ-တောင်ကို၊ ခဏိတွာဝါ-တူး၍သော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗာရဿ-တောင်ဝှမ်း၏၊ အပ္ပဟောနကဌာနေ-မနေလောက်ရာအရပ်၌၊ ကုဋ္ဌံ-နံရံကို၊ ဥဌာပေတွာဝါ-ထောင်၍သော်လည်းကောင်း၊ ကတသေနာသနံ-ပြုအပ်သောကျောင်းတည်း၊ (လိုဏ်ဟုခေါ်သည်။) ဂုဟာတိ-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်ချောက်၌၊ ရတ္တန္တိဝံ-ညဉ့်နေပတ်လုံး၊ ဒိပံ-ဆီမီးကို၊ လဒ္ဓံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ [အမြဲမှောင်နေသောကြောင့် မီးထွန်းရသည်-ဟူလို၊] သာဘူမိဒရိဝါ-ထိုမြေ၌ဖြစ်သော ချောက်သည်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗတဂုဟာဝါ-တောင်၌ ထွင်းအပ်သော ဂူသည်လည်းကောင်း၊ ဘူမိဂုဟာဝါ-မြေ၌တူးအပ်သော ဂူသည်လည်းကောင်းတည်း၊ ရုက္ခမူလန္တိ-ကား၊ ရုက္ခဿ-သစ်ပင်၏၊ ဟေဌာ-အောင်၌၊ ပရိက္ခိတ္တံဝါ-ကာရံအပ်သော အရပ်သည်လည်းကောင်း၊ အပရိက္ခိတ္တံဝါ-မကာရံအပ်သောအရပ်သည်လည်းကောင်းတည်း၊ ဝေဠုဂုမ္ဘောတိ-ကား၊ ဝေဠုဂုမ္ဘော-ဝါးရံတည်း၊ ယတ္ထ ဝါ ပန ဘိက္ခု ပဋိက္ကမန္တိတိ-ကား၊ ဧတနိ မဇ္ဇာဒိနိ-ဤညောင်းစောင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သန္နိပတန္တိ-တပေါင်းတည်း ကျရောက်ကြကုန်၏၊ ဝါ-စည်းဝေးကြကုန်၏၊ ယံ-အကြင်အရပ်သည်၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ သန္နိပါတာရဟဌာနံ-တပေါင်းတည်း ကျရောက်ခြင်းကို ထိုက်သော အရပ်တည်း၊ ဝါ-စည်းဝေးခြင်းကို ထိုက်သောအရပ်တည်း၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ဧတံ-ဤအရပ်သည်၊ သေနာသနံ-သေနာသန မည်၏။

၅၂၈။ ဘဇတီတိ-ကား၊ ဥပေတိ-ကပ်ရောက်၏။ သမ္ဘဇတီတိ-ကား၊ တတ္ထ-ထိုသေနာသန၌၊ အဘိရတိဝသေန-အလွန်မွေ့လျော်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အနုက္ကဏ္ဍိ-တော-မပျင်းရိသည်။ (ဟုတွာ)၊ သုဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊ ဥပေတိ-၏။ သေဝတီတိ-ကား၊ နိဝါသနဝသေန-အမြဲနေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သေဝတိ-မှီဝဲ၏။ နိသေဝတီတိ-ကား၊ အနုက္ကဏ္ဍမာနော-မပျင်းရိသည်။ သန္နိဿိတော-ကောင်းစွာမှီသည်။ ဟုတွာ၊ သေဝတိ-၏။ သံသေဝတီတိ-ကား၊ သေနာသနဝတ္ထံ-ကျောင်း၌ ပြုထိုက်သော ကျင့်ဝတ်ကို၊ သမ္မာဒေန္တော-ပြီးစီးစေလျက်၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ သေဝတိ-၏။ [“သမ္မာဒေန္တော-ပြည့်စုံစေသည်ဖြစ်၍”ဟု ရှေးနိဿယ၌ ပေး၏၊ ပြည့်စုံဟူသော အနက်သည် “မည်သည့်အရာနှင့်ပြည့်စုံ”ဟု သဟာဒိယောဂကို ငဲ့၏၊ ဤနေရာ၌ ထိုသဟာဒိယောဂ မရှိသောကြောင့် “ပြည့်စုံ”ဟုမပေးရ၊ သမ္မာဒေသကို “နိပ္ပာဒေသ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ပြီးစီးစေ”ဟု ပေးမှ သဒ္ဒတ္တမှန်သည်။]

၅၂၉။ ဣဒါနိ-၌၊ ယံတံ-အကြင်ကျောင်းကို၊ ဝိဝိတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တဿ-ထိုကျောင်း၏၊ ပဘေဒံ-အပြားကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ အရည်ရုက္ခမူလန္တိအာဒိ-အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ-ထိုအရည် ရုက္ခမူလံအစရှိသော စကားရပ်၌၊ အရညန္တိ-ကား၊ တာဝ-သုတ္တန်ဒေသနာတော်နည်းမှရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေန-သော) ဝိနယပရိယာယေန-ဝိနည်းဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်၊ ဌပေတွာ၊ ပေ၊ အရညန္တိ-ဟူ၍၊ အာဂတံ-လာပြီ၊ [ဂါမဉ္ဇ-ရွာကိုလည်းကောင်း၊ ဂါမုပစာရဉ္ဇ-ရွာ၏ ဥပစာကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသောအရပ်သည်၊ အရညံ-မည်၏၊ အဒိန္နာဒါန ဒုတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ် ပဒဘာဇနီ၊] သုတ္တန္တ ပရိယာယေန-သုတ္တန်ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်၊ အာရညကံ-တောဟူသော နေရာရှိသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ အာရညကံနာမ၊ ပေ၊ ပစ္ဆိမန္တိ-ဟူ၍၊ အာဂတံ-လာပြီ၊ [ပစ္ဆိမံ-နောက်ဆုံး၌ ဖြစ်သော၊ ဝါ-အနီးဆုံးဖြစ်သော၊ ပဉ္စဓနသတိကံ-ကုပ်လုပ်လေးတာ အပြန်ငါးရာရှိသော၊ သေနာသနံ-ကျောင်းသည်၊ အာရညကံ နာမ - အာရညက မည်၏။ “ပါစိတ်ပါဠိတော် စတုတ္ထပါဠိဒေသနီ ပဒဘာဇနီ၌ ပဉ္စဓနသတိကံ ပစ္ဆိမံဟု ပါဌ်မှန်ရှိသည်၊] ပန-ဆက်၊ ဥဘောပိ-နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိနယသုတ္တန္တာ-ဝိနည်းဒေသနာ၊ သုတ္တန်ဒေသနာ တော်တို့သည်၊ ပရိယာယဒေသနာ နာမ-ပရိယာယဒေသနာတော် မည်၏၊ အဘိဓမ္မော-အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်သည်၊ နိပ္ပရိယာယဒေသနာ-ပရိယာယမဟုတ်၊ မုချဖြစ်သော ဒေသနာတော်တည်း၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မပရိယာယေန-အားဖြင့်၊ အရညံ-အရညကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ နိက္ခမိတွာ ဗဟိ ဣန္ဒြိယာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဣန္ဒြိယာ-ရွာ၏တံခါးခုံမှ၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်သို့၊ နိက္ခမိတွာ-

ထွက်၍၊ ဝါ-ထွက်လိုက်သည်ရှိသော်၊ (ယံဌာနံ-အကြင်အရပ်သည်၊ အတ္ထိ၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော၊ ဧတံ-ဤအရပ်သည်၊ အရည်-မည်၏၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်။

၇၃၀။ စ-ဆက်၊ ရုက္ခမူလာဒီနံ-သစ်ပင်အနီးအစရှိသော ကျောင်းတို့၏၊ [အာဒိဖြင့် ပလာလပုဉ်တိုင်အောင်ယူ၊] ပကတိယာ-ပင်ကိုအားဖြင့်၊ [“ပကတိယာဝ” ဟု ရှိလျှင် သာ၍ ကောင်းမည် ထင်သည်၊] သုဝိညေယျဘာဝတော-လွယ်ကူစွာ သိအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-သိလွယ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ရုက္ခမူလံ ယေဝ ရုက္ခမူလန္တိအာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ [သိလွယ်သည့် အတွက် အနက် အထူးဖွင့်စရာ မလိုသောကြောင့် “ရုက္ခမူလံ ယေဝ ရုက္ခမူလံ” စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူသည်၊] အဝိစ-ရုက္ခမူလံယေဝ ရုက္ခမူလံဟု ဟောတော်မူအပ်သောနည်းမှ တစ်နည်းကား၊ ဧတ္ထ-ဤရုက္ခမူလ စသည်တို့တွင်၊ ရုက္ခမူလန္တိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော၊ သီတစ္ဆာယံ-အေးမြသော အရိပ်ရှိသော၊ [နောက်၌ “သီတာယ ရုက္ခစ္ဆာယာယ”ဟု ရှိလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် “သန္တစ္ဆာယံ” ဟူသော မူကွဲကို စဉ်းစားပါ၊] ဝိဝိတ္တံ-ရဟန်းရှင်လူ ခပ်သိမ်းသူတို့မှ ကင်းဆိတ်သော၊ ရုက္ခမူလံ-သစ်ပင်၏အနီးအောက်သို့၊ (ဘဇတိ ဌှပ်စပ်) ပဗ္ဗတန္တိ-ကား၊ သေလံ-ကျောက်တောင်သို့၊ (ဘဇတိ ဌှပ်စပ်) ဟိ-ချဲ့၊ တတ္ထ-ထိုရုက္ခမူလ ပဗ္ဗတတို့၌၊ ဥဒကသောဏှေသု-ရေအိုင်တို့၌၊ ဥဒကကိစ္စံ-ရေကိစ္စကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ သီတာယ-အေးမြသော၊ ရုက္ခစ္ဆာယာယ-သစ်ပင်ရိပ်၌၊ နိသိန္နဿ-ထိုင်နေသောရဟန်း၏၊ နာနာဒိသာသု-အမျိုးမျိုးသောအရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့သည်၊ ခါယမာနာသု-ထင်ရှားကုန်လသော်၊ သီတေန-အေးမြသော၊ ဝါတေန-လေသည်၊ ဗီဇီယမာနဿ-ယပ်ခတ်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဧကဂ္ဂံ-တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၊ ဝါ-တည်ကြည်သည်၊ ဟောတိ၊ [ရုက္ခမူလံ၊ ပဗ္ဗတန္တိ သေလံ၊ တတ္ထဟိ၊ ပေ၊ ခါယမာနာသုပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ကန္ဓရန္တိ (ဧတ္ထ)-၌၊ ဥဒကံ-ရေကို၊ ကံ-ကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ တေန-ထိုရေသည်၊ (တစ်နည်း) ကေန-ရေသည်၊ (ဘူဝါဒိဖြစ်မှု) ဒရိတံ-ခွဲအပ်သော၊ (တစ်နည်း) ကေန-ရေသည်၊ (စုရာဒိဖြစ်မှု) ဒါရိတံ-ခွဲအပ်သော၊ ဥဒကေန-ရေသည်၊ ဘိန္နံ-ခွဲအပ်သော၊ [ကေန ဒရိတံကို ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဤ၌ “ဥဒကေန”ဟု ဖွင့်သောကြောင့်၊ ရှေ့၌ “ကေန”ဟု ရှိသောပါ၌သည် ကောင်းသည်၊] ပဗ္ဗတပုဒေသံ-တောင်တည်းဟူသောအရပ်သို့၊ (ဘဇတိဌှပ်စပ်)၊ ယံ-အကြင်အရပ်ကို၊ နိတမ္မန္တိပိ-နိတမ္မဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-တောင်ခါးပန်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ နိကုဉ္ဇန္တိပိ-နိကုဉ္ဇဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ချောက်ကြားဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝဒန္တိ-ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏၊ (တံ ကန္ဓရံ-ထိုချောက်ကြားအရပ်သို့) (ဘဇတိဌှပ်စပ်)၊ [ကန္ဓရံ နိတမ္မ နိကုဉ္ဇပုဒ်တို့၏အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာ သာမညဖလသုတ်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဟိ- ချဲ့၊ တတ္ထ- ထိုချောက်၌၊ ရဇတပဋ္ဌသဒိသာ- ငွေပြားနှင့်တူကုန်သော၊
ဝါလိကာ-သဲတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ မတ္ထကေ-ချောက်အထက်၌၊ မဏိဝိတာနံ
ဝိယ-ပတ္တမြားမျက်နှာကြက်ကဲ့သို့၊ ဝနဂဟနံ-တောပိတ်ပေါင်းသည်၊ (ဟောတိ -
ရှိ၏၊) မဏိခန္ဓသဒိသံ-ပတ္တမြားတုံးနှင့်တူသော၊ ဥဒကံ-ရေသည်၊ သန္ဓတိ-စီးနေ၏၊
ဇေဝရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ကန္တရံ-ချောက်သို့၊ ဩရုယျ-သက်ဆင်း၍၊ ပါနီယံ-
သောက်ရေကို၊ ပိဝိတွာ-သောက်ပြီး၍၊ ဂတ္တာနိ-ကိုယ်တို့ကို၊ သီတံ-အေးမြအောင်၊
ကတွာ-ပြု၍၊ ဝါလိကံ-သဲကို၊ ဥဿာပေတွာ-စုပုံ၍၊ (အထက်သို့ တက်စေ၍ဟု
သဒ္ဓတ္ထ ဖြစ်၏၊) ပံသုကူလစီဝရံ-ပံသုကူသက်န်းကို၊ ပညပေတွာ-ခင်း၍၊ (သဲပုံပေါ်၌
ခင်း၍၊) နိသိန္ဓသ-ထိုင်လျက်၊ သမဏဓမ္မံ-ရဟန်းတရားကို၊ ကရောတော-ပြုသော
ရဟန်း၏၊ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ၊ ဝိရိဂ္ဂဟန္တိ-ကား၊ ဒွိန္ဒ-၂ လုံးကုန်သော၊ ပဗ္ဗတာနံ-
တောင်တို့၏၊ အန္တရံ-အကြားသို့၊ (ဘဇတိ၌ စပ်၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧကသ္မိယေဝ-
တောင်တစ်လုံးတည်း၌ပင်၊ ဥမဂ်သဒိသံ-ဥမင်လိုက်နှင့်တူသော၊ မဟာဝိဝရံ-ကြီးစွာ
သော အကြားသို့၊ (ဘဇတိ၌ စပ်၊) သုသာနလက္ခဏံ-သုသာန်၏ လက္ခဏာကို၊
ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ-၌၊ (မယာ) ဝုတ္တံ-ပြီ။ [ဝိရိဂ္ဂဟံ၊ သုသာနပုဒ်တို့၏အဓိပ္ပာယ်ကို သိလက္ခန်
ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၅၃၁။ ဝနပတ္တန္တိ-ကား၊ ဂါမန္တံ-ရွာ၏အပိုင်းအခြားကို၊ အတိက္ကမိတွာ-လွန်၍၊
မနုဿာနံ-လူတို့၏၊ အနုပစာရဌာနံ-ဥပစာမဟုတ်သော အရပ်သို့၊ (လှည့်လည်ရာ
မဟုတ်သော အရပ်သို့၊) (ဘဇတိ၌ စပ်၊) ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ (မနုဿာ) န
ကသန္တိ-မထွန်ကြကုန်၊ န ဝပန္တိ-မစိုက်ကြကုန်၊ တံ-ထို အရပ်သို့၊ (ဘဇတိ၌ စပ်၊)
တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ အဿ-ထို ဝနပတ္တံဟူသော ပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသေ-နိဒ္ဒေသ၌၊
ဝနပတ္တန္တိ၊ ပေ၊ အဓိဝစနန္တိ အာဒိ-အစရှိသော စကားတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊
[ဝနပတ္တန္တိ ဧတံ - ဝနပတ္တံဟူသော ဤအမည်သည်၊ ဒူရာနံ - ဝေးကုန်သော၊
သေနာသနာနံ-ကျောင်းတို့၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊] ဝါ-တစ်နည်း၊ ယသ္မာ-
ကြောင့်၊ ရုက္ခမူလာဒိသု-ရုက္ခမူလ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဣဓ ဧဝမေကံ-ဤဝနပတ္တ
တစ်ပုဒ်တည်းကိုသာ၊ ဘာဇေတွာ-အကျယ်ဝေဖန်၍၊ ဒဿိတံ - ပြတော်မူအပ်ပြီ၊

ယသ္မာ ဝါ၊ ပေ၊ ကတော။ ။ဝနပတ္တပုဒ်ကို မာတိကာအကျဉ်းတုန်းက အဗ္ဘောကာသံ
ပလာလပုဉ်တို့၏ ရှေ့၌ ပြထားသော်လည်း အကျယ်နိဒ္ဒေသ ဖွင့်သောအခါ ပလာလပုဉ်
တိုင်အောင်သော ကျောင်းတို့၏ နောက်ဆုံးကျမှ “ဝနပတ္တန္တိ ဒူရာနမေတံ သေနာသနာနံ
အဓိဝစနံ” စသည်ဖြင့် ဖွင့်သည်၊ ထိုသို့ နောက်ဆုံးကျမှ ဖွင့်ရခြင်းအကြောင်းကို ပြလို၍ “ယသ္မာ
ဝါ၊ ပေ၊ နိဒ္ဒေသော ကတော”ဟု မိန့်သည်။

တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဿ-ထို ဝနပုတ္တပုဒ်၏၊ နိက္ခေပ ပဋိပါဋိယာ-ချထားအပ်သော မာတိကာအစဉ်အားဖြင့်၊ နိဒ္ဒေသ-အကျယ်ညွှန်ပြခြင်းကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ သဗ္ဗပရိယန္တေ-အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၏ အဆုံး၌၊ နိဒ္ဒေသော-ကို၊ ကတော-ပြီ၊ ကုတိ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။ [ဝနပုတ္တပုဒ်၏အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

အဗ္ဘောကာသန္တိ-ကား၊ အစ္ဆန္တိ-အမိုးအကာမရှိသော လွင်တီးခေါင်သို့၊ (ဘဇတိ ၌စပ်)၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤလွင်တီးခေါင်၌၊ (စီဝရကုဋ်-သင်္ကန်းကျောင်းငယ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဝသိတုံ-နေခြင်းငှာ)၊ အာကခံမာနော-အလိုရှိလသော်၊ ဝါ-အလိုရှိသော ရဟန်းသည်၊ စီဝရကုဋ်-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဝသတိ-နေနိုင်၏၊ [တုတ်ချောင်းတို့ကို တန်းလုပ်ပြီးလျှင် သင်္ကန်းဖြင့် အမိုးအကာလုပ်ထားသောကျောင်းငယ်ကို “စီဝရကုဋ်” ဟု ခေါ်သည်။] ပလာလပုဉ္ဇန္တိ-ကား၊ ပလာလရာသီ-ကောက်ရိုးစုသို့၊ (ဘဇတိ၌စပ်)၊ [စာအုပ်တို့၌ “ရာသီ”ဟု ရှိသည်ကား ပါဌ်ပျက်။] ဟိ-ချဲ့၊ မဟာပလာလပုဉ္ဇတော-ကြီးစွာသော ကောက်ရိုးပုံမှ၊ ပလာလံ-ကောက်ရိုးကို၊ နိက္ခမိတွာ-ဆွဲထုတ်၍၊ (အလယ် လောက်မှ ဆွဲထုတ်၍)၊ ပတ္တာရလေဏသဒိသေ-တောင်ဝှမ်းနှင့်တူ၊ လိုက်နှင့်တူကုန် သော၊ အာလယေ-နေရာတို့ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ ဂစ္ဆဂုမ္မာဒိနမ္ပိ-ချုပ်တ်ပေါင်း အစရှိသည်တို့၏လည်း၊ [ဂုမ္မသဒ္ဓါ အပေါင်းအနက်ဟော၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ပလာလံ-ကို၊ ပက္ခိပိတွာ-ပစ်တင်၍၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ နိသိန္နာ-ထိုင်ကုန်လျက်၊ သမဏဓမ္မ-ရဟန်းတရားကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏။] တံ-ထို၊ မျိုးသော ကောက်ရိုးအစုကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ ဧတံ- ဤ ပလာလပုဉ္ဇ ဟူသော စကားတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [အဗ္ဘောကာသ၊ ပလာလပုဉ္ဇ တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဝနပုတ္တနိဒ္ဒေသေ-၌၊ သလောမဟံသာနန္တိ-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်သို့၊ ပဝိဋ္ဌဿ-ဝင်သောရဟန်း၏၊ လောမဟံသော-အမွေးတို့၏ရွှင်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကြက်သီး မွေးညင်းထခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ ဧဝရူပါနံ-ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ ဘိသနကသေနာသနာနံ-ကြောက်စေတတ်သော ကျောင်းတို့၏၊ (ကြောက်ဖွယ် ကောင်းသော ကျောင်းတို့၏)၊ (အဓိဝစနံ ၌စပ်)၊ ပရိယန္တာနန္တိ-ကား၊ ဒူရဘာဝေန-ဝေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိယန္တေ-အစွန်၌၊ ဌိတာနံ-တည်ကုန်သော၊ န မနဿူ ပစာရာနန္တိ-ကား၊ ကသနဝပနဝသေန-ထွန်ယက်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ မနုဿေဟိ - လူတို့သည်၊ ပစရိတဗ္ဗံ - လှည့်လည်ထိုက်သော၊ ဝနန္တံ - တောကို၊ အတိက္ကမိတွာ- လွန်၍၊ ဌိတာနံ- တည်ကုန်သော၊ ဒူရဘိသမ္ဘဝါနန္တိ- ကား၊ အလဒ္ဓ ဝိဝေကဿာဒေဟိ - မရအပ်သော ဝိဝေက၌ သာယာခြင်းရှိကုန်သော ရဟန်း တို့သည်၊ ဝါ-ဝိဝေက၌ သာယာခြင်းကို မရကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အဘိဘုယျ-

ကြောက်မက်ဖွယ်ကို လွှမ်းမိုး၍၊ ဝသိတုံ-နေခြင်းငှာ၊ န သက္ကုဏေယျာနံ-မတတ်ကောင်းကုန်သော၊ (သေနာသနာနံ ဌံ စပ်)။

၅၃၂။ အပ္ပသဒ္ဓါဒိနိဒ္ဒေသေ - အပ္ပသဒ္ဓံ အစရှိသောပုဒ်တို့၏ နိဒ္ဒေသ၌၊ အပ္ပသဒ္ဓန္တိ-ကား၊ ဝစနသဒ္ဓေန-စကားပြောသံအားဖြင့်၊ အပ္ပသဒ္ဓံ-လူသံမရှိသော၊ (သေနာသနံ ဌံစပ်)။ [ဝစန သဒ္ဓေနသည် အပ္ပသဒ္ဓံ၌ သဒ္ဓါ၏သရုပ်ကို ပြသောကြောင့် သရူပက္ခာဝိသေသနတည်း၊ ငှက်သံ စသည်ကား မဆိတ်၊ လူသံသာ ဆိတ်သည်-ဟူလို၊ အပ္ပသဒ္ဓံ စသောပုဒ်တို့၏အဓိပ္ပာယ်ကို ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာခန္ဓက ဗိမ္ဗိသာရ သမာဂမကထာဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] အပ္ပနိဗ္ဗေါသန္တိ-ကား၊ နဂရနိဗ္ဗေါသ သဒ္ဓေန-မြို့၏စုပေါင်းဆူညံသောအသံဖြင့်၊ အပ္ပနိဗ္ဗေါသံ-မြို့ရွာတွန်သံလည်းမရှိသော၊ (သေနာသနံဌံစပ်)။ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥဘယမ္ပိ-နှစ်ပါးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဧတံ-ဤအပ္ပသဒ္ဓံ အပ္ပနိဗ္ဗေါသံပုဒ်သည်၊ သဒ္ဓဋ္ဌေန-အသံဟူသော အနက်အားဖြင့်၊ ဧကံ-တစ်မျိုးတည်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အဿ-ထို အပ္ပနိဗ္ဗေါသ ပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသေ-နိဒ္ဒေသ၌၊ ယဒေဝတံ ၊ပေ၊ အပ္ပနိဗ္ဗေါသန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ယဒေဝတံ-အကြင်သို့သောကျောင်းသည်ပင်၊ အပ္ပသဒ္ဓံ-လူသံမရှိ၊ တဒေဝတံ-ထိုကဲ့သို့သောကျောင်းသည်ပင်၊ အပ္ပနိဗ္ဗေါသံ-မြို့ရွာတွန်သံ မရှိ။]

ဝိဇနဝါတန္တိ-ကား၊ အနုသဉ္ဇရဏဇနဿ-အစဉ်မပြတ် လှည့်လည်သွားလာသော လူအပေါင်း၏၊ သရီရဝါတေန-ကိုယ်တို့၏ လေမှ၊ ဝါ-ကိုယ်အနံ့မှ၊ ဝိရဟိတံ-ကင်းသော၊ (သေနာသနံ ဌံစပ်)၊ ဝိဇနဝါဒန္တိပိ-ဝိဇနဝါဒံ ဟူ၍လည်း၊ ပါဠိတော်ပါဌ်သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိသေး၏)၊ အန္တောဇနဝါဒေန-ကျောင်းအတွင်း၌ နေသူတို့၏ ပြောဆိုသံမှ၊ ဝိရဟိတံ-ကင်းသော၊ (သေနာသနံဌံစပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [အတွင်း၌ နေကြသော ရဟန်း သမဏေ စသည်တို့၏ အသံမှလည်း ကင်း၍၊ တိတ်ဆိတ်သောကျောင်းဖြစ်သည်-ဟူလို။] ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယံ-အကြင်ကျောင်းသည်၊ အပ္ပနိဗ္ဗေါသံ-မရှိ၊ တဒေဝ-ထိုကျောင်းသည်ပင်၊ ဇနသဉ္ဇရဏေနစ-လူတို့၏လှည့်လည်ခြင်းမှလည်းကောင်း၊ ဇနဝါဒေနစ-အတွင်းလူတို့၏ စကားပြောသံမှလည်းကောင်း၊ ဝိရဟိတံ-သည်၊ ဟောတိ-တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုဝိဇနဝါတံ ဟူသောပုဒ်၏၊ ဝါ-ဝိဇနဝါဒံဟူသောပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ ယဒေဝတံ ၊ပေ၊ ဝိဇနဝါတန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ယဒေဝတံ-သည်၊ အပ္ပနိဗ္ဗေါသံ-မရှိ၊ တဒေဝတံ-သည်ပင်၊ ဝိဇနဝါတံ-လူအပေါင်းတို့၏ ကိုယ်လေမှ ကင်း၏၊ (တစ်နည်း) ဝိဇနဝါဒံ-အတွင်းနေလူတို့၏ စကားပြောသံ မရှိ။]

မနုဿရာဟဿေယျကန္တိ-ကား၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ရဟဿကိရိယဌာနိယံ-ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်၌ဖြစ်သော အမူအရာ၏တည်ရာဌာနဖြစ်သော၊ (သေနာသနံ၌စပ်)၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုကျောင်းသည်၊ ဇနသဉ္စရဏရဟိတံ-လူတို့၏ လှည့်လည်ခြင်းမှ ကင်းသည်၊ ဟောတိ၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုမနုဿရာဟဿေယျကပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ ယဒေဝ၊ ပေ၊ မနုဿရာဟဿေယျကန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ယဒေဝတံ-အကြင်သို့သောကျောင်းသည်၊ ဝိဇနဝါတံ-လူအပေါင်းတို့၏ ကိုယ်လေမှ ကင်း၏၊ တဒေဝတံ-ထိုကဲ့သို့သော ကျောင်းသည်ပင်၊ မနုဿရာဟဿေယျကံ-လူတို့၏ ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်၌ဖြစ်သော အမူအရာကို ထိုက်၏၊ ဤပုဒ်ပြီးပုံကို ဋီကာနိဿယ၌ ပြထားပြီ၊] ပဋိသလ္လာနသာရပုဒ်-ကား၊ ဝိဝေကာနုရူပံ-ဝိဝေကအား လျောက်ပတ်သော၊ (သေနာသနံ၌စပ်)၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုကျောင်းသည်၊ နိယမေနေဝ-အမြဲအားဖြင့်သာ၊ မနုဿရာဟဿေယျကံ-လူတို့၏ ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ဖြစ်သော အမူအရာကို ထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အဿ-ထိုပဋိသလ္လာနသာရပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ ယဒေဝ၊ ပေ၊ ပဋိသလ္လာနသာရပုဒ်-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ယဒေဝတံ-သည်၊ မနုဿရာဟဿေယျကံ- ထိုက်၏၊ တဒေဝတံ- သည်ပင်၊ ပဋိသလ္လာနသာရပုဒ်-တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းခြင်း၌ လျောက်ပတ်၏။]

၅၃၄။ အရညဂတာဒိနိဒ္ဒေသေ-အရညဂတ အစရှိသောပုဒ်တို့၏ နိဒ္ဒေသ၌၊ အရညံ-အရညကို၊ ဝုတ္တမေဝ-သာ၊ ရုက္ခမူလံ-ရုက္ခမူလသည်၊ တထာ-ထို့အတူတည်း၊ ပန-ကား၊ အဝသေသံ-အရညရုက္ခမူလမှ ကြွင်းသော၊ သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ သေနာသနံ-ပဗ္ဗတကန္တရံစသောကျောင်းကို၊ သုညာဂါရေန-သုညာဂါရ ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်ပြီ၊ [ပါဠိတော်၌ “အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ”ဟု ကျောင်း ၃ မျိုးသာ ပြသောကြောင့် သေနာသနတုန်းက ပြအပ်သော ပဗ္ဗတ ကန္တရ စသော ကျောင်းများကိုလည်း ဤနေရာ၌ သုညာဂါရ သဒ္ဓါဖြင့် သိမ်းယူထားသည်-ဟူလို။]

၅၃၅။ ပလ္လကီ အာဘုဇိတွာတိ-ကား၊ သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဦရုဗဒ္ဓါသနံ-ပေါင်တို့ကို ဖွဲ့ခွေခြင်းအားဖြင့် ထိုင်နေခြင်းကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယာတိ-ကား၊ ဥပရိမံ-အထက်ပိုင်းဖြစ်သော၊ သရီရံ-ကိုယ်ကို၊ ဥဇုံ-ဖြောင့်ဖြောင့်၊ ဝါ-စန့်စန့်၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ အဌာရသ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ချောင်းကုန်သော၊ ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကေ-ကျောက်ဆူးရိုးတို့ကို၊ ကောဋိယာ-အစွန်းတစ်ခုဖြင့်၊ ကောဋိ-အစွန်းတစ်ခုကို၊ ပဋိပါဒေတွာ-ထိစေ၍၊ ဝါ-ဆက်စပ်၍၊ (နိသီဒတိ၌စပ်)၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-ဤသို့ ကျောက်ဆူးရိုးတို့ကို အချင်းချင်း ထိစေ၍၊ နိသိန္နဿ-ထိုင်သော ရဟန်း၏၊

စမ္ပမံသန္တာရူနိ-အရေ အသား အကြောတို့သည်၊ န ပဏမန္တိ-အောက်သို့ မညွတ်ကုန်၊ (အိ၍ မနေကုန်၊) အထ-ထိုသို့ မညွတ်ခြင်းကြောင့်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ (ယာ ဝေဒနာ၌စပ်) တေသံ-ထိုအရေ အသား အကြောတို့၏၊ ပဏမနပစ္စယာ-အောက်သို့ ညွတ်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ခဏေ ခဏေ-၌၊ ယာ ဝေဒနာ-တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ တာ-ထိုဝေဒနာတို့သည်၊ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ-မဖြစ်ကုန်တော့၊ တာသု- ထိုဝေဒနာတို့သည်၊ န ဥပ္ပဇ္ဇမာနာသု-မဖြစ်ကုန်လသော်၊ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-သည်၊ န ပရိပတတိ-ထက်ဝန်းကျင် မလျှောကျ၊ ဝုဇ္ဇိ-တိုးပွားခြင်းသို့ ဖာတိ- စည်ပင်ခြင်းသို့၊ ဥပဂစ္ဆတိ-ကပ်ရောက်၏၊ [ပလ္လက္ခိ စသောပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ သို့သော် ပိဋကဏ္ဍက အရ နံရိုးကို မယူရ၊ ကျောက်ကုန်းဘက်က ကျောက်ဆူးရိုးတို့ကို ယူရသည်၊] ဟိ-မှန်၊ ဥဇ္ဇကော၊ ပေ၊ ပဏိဟိတောတိ ဣဒမ္ပိ-ဟူသော ဤစကားကိုလည်း၊ ဣမမေဝ အတ္ထံ-ဤဥပရိမံ သရိရံ စသောအနက်ကိုပင်၊ သန္တာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၅၃၇။ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌာပေတွာတိ-ကား၊ ကမ္မဋ္ဌာနာဘိမုခံ-ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံသို့ရှေ့ရှု၊ သတိံ-သတိကို၊ ဌပယံတွာ-ထား၍၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ မုခသမိပေ- ခံတွင်း၏ အနီးဖြစ်သော နှာသီးဖျားအရပ်၊ အထက်နှုတ်ခမ်းဖျားအရပ်၌၊ (သတိ- ကို) ကတွာ-ပြု၍၊ ဝါ-ထား၍၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ (ထိုသို့ ပရိမုခံသဒ္ဓါ၏ မုခသမိပအနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊) အယံ သတိံ၊ ပေ၊ မုခနိမိတ္တေဝါတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (အကျယ်ပြရာ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊) [အယံ သတိံ-ဤသတိသည်၊ နာသိကဂ္ဂေ ဝါ-နှာသီးဖျားအရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ (နှာခေါင်းဖု၏ အဖျားအရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊) မုခနိမိတ္တေဝါ - မုခ၏ အမှတ်အသားဖြစ်သော အထက်နှုတ်ခမ်းဖျားအရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌိတာ- ကပ်၍ တည်သည်၊ သူပဋ္ဌိတာ-ကောင်းစွာ ကပ်၍ တည်သည်၊ ဟောတိ၊] စ- ဆက်၊ မုခနိမိတ္တန္တိဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဥတ္တရောဌဿ-အထက်နှုတ်ခမ်း၏၊ ဝေမဇ္ဈပုဒေသော-အလယ်အရပ်ကို၊ ဒဌဗ္ဗော-မှတ်ထိုက်၏၊ ယတ္ထ-ယင်းအလယ် အရပ်၌၊ နာသိကဝါတော-နှာခေါင်းမှ ထွက်သော လေသည်၊ ပဋိဟညတိ-ထိခိုက်၏။

အထဝါ-ကား၊ (ဤပါဌ်တော်နည်းမှ တစ်နည်းဖြစ်သော ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်နည်းကား၊) ပရိတိ-ပရိဟူသောသဒ္ဓါသည်၊ ပရိဂ္ဂဟဌော-ထက်ဝန်းကျင်ယူခြင်းအနက် ရှိ၏၊ ဝါ- သိမ်းဆည်းခြင်းအနက် ရှိ၏၊ မုခန္တိ-ခံဟူသောသဒ္ဓါသည်၊ နိယျာနဌော-ထွက်မြောက် ခြင်းအနက်ရှိ၏၊ သတိတိ-သတိဟူသော သဒ္ဓါသည်၊ ဥပဋ္ဌာနဌော-ကပ်၍တည်ခြင်း အနက်ရှိ၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ ပရိမုခံသတိန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဌ်တော်၌၊ (ဓမ္မသေနာပတိနာ-သည်၊) ဝုတ္တနယေနပိ-

ဟောတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤပရိမုခံသတိ ဟူသော ပါဠိ၌ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ တဏှ-ထို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်နည်း၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား၊ သင်္ခေပေါ-အကျဉ်းတည်း၊ သတိ-သတိကို၊ ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနံ-သိမ်းဆည်း အပ်သည်ဖြစ်၍ သမ္မောသမ္ပ ထွက်မြောက်ခြင်းရှိသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဣတိ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ (သင်္ခေပေါ-တည်း၊) [“ထွက်မြောက်ခြင်းရှိနှင့် ထွက်မြောက်တတ်” သည် အဓိပ္ပာယ်တူ၏၊ ထို့ကြောင့်သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၌ “ထွက်မြောက်တတ်”ဟု ပေးခဲ့ပါသည်၊ ပရိမုခံ သတိ ဥပဋ္ဌာပေတွာ စသော ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၅၃၈-၉။ အဘိဇ္ဈာနိဒ္ဒေသော-သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထောယေဝ-သာ၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဧတ္ထ-ဤအဘိဇ္ဈာနိဒ္ဒေသ၌၊ သင်္ခေပဝဏ္ဏနာ- အကျဉ်းဖြစ်သော အဖွင့်တည်း၊ အဘိဇ္ဈ လောကေ ပဟာယတိ (ဧတ္ထ)-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ လုဇနပလုဇနဋ္ဌေန-ပျက်တတ်၊ အပြားအားဖြင့် ပျက်တတ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ-ဥပါဒါန၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာတို့သည်၊ လောကော-လောကမည်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ၅ ပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏ လောကမည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ပဉ္စသု-ကုန်သော၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု-တို့၌၊ ရာဂံ-ရာဂကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ကာမစ္ဆန္တံ-ကာမစ္ဆန္တ နိဝရဏကို၊ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ-ခွာ၍၊ (ဝိဟရတိ ၌စပ်)၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤ အဘိဇ္ဈ လောကေ ပဟာယဟူသောပါဠိ၌၊ အတ္ထော၊ ဝိဂတာဘိဇ္ဈေနာတိ- ကား၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန-ပယ်ခွာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဟိနတ္တာ-ပယ်အပ်ပြီး၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန-ကင်းသော အဘိဇ္ဈာရှိသော၊ န စက္ခုဝိညာဏသဒိသေန- စက္ခုဝိညာဏနှင့် တူသည် မဟုတ်သော၊ (စေတသာ ၌ စပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော။ [အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၅၄၁။ အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိတိ-ကား၊ အဘိဇ္ဈာတော-မှ၊ စိတ္တံ-ကို၊ ပရိသောဓေတိ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်စေ၏၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာ အားဖြင့် ပြုလသော်၊ တံ-ထိုစိတ်ကို၊ [တံတိ နိပါတမတ္တံ တံ စိတ္တံ ဝါ၊ သီလက္ခန္ဓိဋီကာသစ် စာအုပ်တို့၌ “န”ဟု ရှိ၏၊] သာ-ထိုအဘိဇ္ဈာသည်၊ မုဉ္ဇတိစေဝ-လွှတ်လည်း လွှတ်၏၊ မုဉ္ဇိတွာစ-လွှတ်ပြီး၍လည်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ န ဂဏှာတိ-မယူ၊ ဧဝံ-ဤ အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [ပရိသောဓေတိ နေရာ၌ ပရိမောဓေတိဟု ရှိမှ မုဉ္ဇတိစေဝ စသော နောက်ဝါကျနှင့် ညီမည်၊ သီလက္ခန္ဓိ၌လည်း “ပရိမောဓေတိ”ဟုရှိ၏၊] ပန-ဆက်၊ အဿ-ထို အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ- ဟူသော ပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသပဒေသု- နိဒ္ဒေသပုဒ်တို့၌၊ အာသေဝန္တော- မှီဝဲလျက်၊

သောဓေတိ-သုတ်သင်၏။ ဘာဝေန္တော-ပွားများစေလျက်၊ ဝိသောဓေတိ-အထူးသဖြင့် သုတ်သင်၏။ ဗဟုလီကရောန္တော - ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာ ပြုလျက်၊ ပရိသောဓေတိ-ထက်ဝန်းကျင် သုတ်သင်၏။ ဣတိ ဧဝံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ မောဓေတိတိ အာဒိသုပိ - အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၅၄၂-၅၄၃။ ဗျာပါဒပဒေါသံ ပဟာယာတိအာဒိနမ္ပိ-အစရှိသောပုဒ်တို့၏လည်း၊ ဣမိနာဝ နယေန-လျှင်၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣမိနာ-ဤကောဓမ္ပံ၊ စိတ္တိ-သည်၊ ဗျာပဇ္ဇတိ-ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်တတ်၏။ ပူတိကုမ္မာသာဒယောဝိယ-ပုပ်သော မုယောမုန့် အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့၊ ပကတိ-ပင်ကိုသဘောကို၊ ဟေတိ-စွန့်တတ်၏။ ဣတိ-ထိုသို့ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (သော-ထိုကောဓေသံ) ဗျာပါဒေါ-ဗျာပါဒ မည်၏။ (ယော-အကြင် ကောဓေသံ၊) ဝိကာရပုပ္ဖတ္တိယာ-ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းအားဖြင့်၊ (ပဒုဿတိ၏ ပျက်စီးပုံကို ပြသော ဝိသေသန၊) ပဒုဿတိ-ပျက်စီးတတ်၏။ ဣတိ-ထိုသို့ ပျက်စီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (သော-ထိုကောဓေသံ) ပဒေါသော-ပဒေါသမည်၏။ (သုဒ္ဓကတ္ထု သာဓန၊) ဝါ-နည်း၊ (ယော-အကြင်ကောဓေသံ) ပရံ-သူတစ်ပါးကို၊ ပဒုသေတိ ဝိနာသေတိ-ပျက်စီးစေတတ်၏။ ဝါ-ပျက်ဆီးတတ်၏။ ဣတိ-ထိုသို့သူတစ်ပါးကို ပျက်စီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (သော-ထိုကောဓေသံ) ပဒေါသော-မည်၏။ (ဟေတုကတ္ထုသာဓန၊) ဥဘယမ္ပိ-၂ ပါးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဧတံ-ဤဗျာပါဒ ပဒေါသ ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ ကောဓသေဝ-ကောဓတစ်ခုတည်းကိုပင်၊ အဓိဝစနံ-ဟောသော သဒ္ဒါတည်း၊ တေနေဝ-ထိုကြောင့်ပင်၊ ယော ဗျာပါဒေါ၊ ပေ၊ သော ဗျာပါဒေါတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

[ယော-အကြင်ကောဓေသံ၊ ဗျာပါဒေါ-ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်တတ်သည် (ဟေတိ)။ သော-ထိုကောဓေသံ၊ ပဒေါသော-ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းအား ဖြင့် ပျက်စီးတတ်သည်၊ ဝါ-သူတစ်ပါးကို ပျက်စီးစေတတ်သည်၊ (ဟေတိ)။ ယော-အကြင်ကောဓေသံ၊ ပဒေါသော-သည်၊ ဝါ-သည်၊ (ဟေတိ)။ သော-ထိုကောဓေ သံ၊ ဗျာပါဒေါ-သည်၊ (ဟေတိ)။] စ-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧသ(ဧသော)-ဤကောဓကို၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝသေန- အလုံးစုံသော သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့၌ဖြစ်သော ကောဓကို သိမ်းယူနိုင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပိတိ-ဟူ၍၊ အဝတ္တာ-သတ္တဝါအတွက် ဟောတော် မမူဘဲ၊ အဗျာပန္နစိတ္တောတိ-ဟူ၍၊ ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားကိုသာ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

၅၄၆။ ထိနံ-ထိနဟူသည်။ စိတ္တဂေလည်-စိတ်၏ မကျန်းမာသည်၏အဖြစ်တည်း။ မိဒ္ဓ-မိဒ္ဓဟူသည်။ စေတသိကဂေလည်-စေတသိက်တို့၏ မကျန်းမာကုန်သည်၏အဖြစ်တည်း။ ထိနဉ္စ-ထိနလည်း။ မိဒ္ဓဉ္စ-မိဒ္ဓလည်း။ ထိနမိဒ္ဓံ-ထိနမိဒ္ဓံ၊ သန္တာ ဟောန္တိတိ-ကား။ ဒွေပိ-နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ-ဤထိနမိဒ္ဓတရားတို့သည်၊ နိရောဓသန္တတယ-ချုပ်ကုန်သည်အတွက် ငြိမ်သက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ သန္တာ-ငြိမ်သက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣဒံ-ဤထိနမိဒ္ဓတရား၂ ပါးကို၊ သန္တာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ ဧတ္ထ-ဤ သန္တာ ဟောန္တိ အစရှိသောပါဌ်၌၊ ဝစနဘောဒေါ-ဝုဏ်၏ကွဲပြားခြင်းကို၊ (ဗဟုဝုဏ်ကို) ကတော-ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ [ထိနမိဒ္ဓံ ဟု ဧကဝုဏ် ရှိသော်လည်း တရားနှစ်ပါးအဖြစ်ကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “သန္တာ ဟောန္တိ” စသည်ဖြင့် ဗဟုဝုဏ်ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။]

၅၄၇။ အာလောကသညိတိ-ကား၊ ရတ္တိမ္ပိ-ညဉ့်အခါ၌သော်မှလည်း၊ ဒိဝါ-နေ့အခါ၌၊ ဝါ-နေ့အခါတုန်းက၊ ဒိဌာလောကသဉ္ဇာနန သမတ္ထာယ-မြင်အပ်ပြီးသော အရောင်အလင်းကို မှတ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ ဝိဂတနိဝရဏာယ-ကင်းသော ထိနမိဒ္ဓ နိဝရဏရှိသော၊ ဝါ-ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏမှကင်းသော၊ ပရိသုဒ္ဓါယ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော၊ သညာယ-သညာနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသည်၊ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ၌ စပ်) [အာလောကသညိ ရတ္တိမ္ပိဒိဝါ ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၅၅၀-၃။ သတောသမ္ပဇာနောတိ-ကား၊ သတိယာ စ-သတိနှင့်လည်းကောင်း၊ ဉာဏေန စ-ဉာဏ်နှင့်လည်းကောင်း၊ သမန္နာဂတော-သည်၊ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ၌စပ်) ဣဒံ ဥဘယံ-ဤ သတိ သမ္ပဇည နှစ်ပါးစုံကို၊ အာလောကသညာယ-အာလောကသညာအား၊ ဥပကာရတ္တာ-လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓတယ-ကင်းသော ထိနမိဒ္ဓရှိသည်၏ အဖြစ်၏လည်းကောင်း၊ အာလောကသညာယ-အာလောကသညာ၏လည်ကောင်း၊ နိဒ္ဒေသ ပဒေသု-နိဒ္ဒေသပုဒ်တို့၌၊ စတ္တတ္တာတိအာဒိနိ - စတ္တတ္တာ အစရှိသောပုဒ်တို့သည်၊ အညမညဝေဝစနာနေဝ-အချင်းချင်း ဝေဝုဏ်ပရိယာယ် စကားလှယ်တို့သာတည်း။ [ဝန္တတ္တာ မုတ္တတ္တာ စသောပုဒ်တို့သည် စတ္တတ္တာ၏ ပရိယာယ်တို့တည်း၊ ဝိဝဿ ပရိသုဒ္ဓါ စသည်တို့ကား အာလောက၏ ပရိယာယ်တို့ဖြစ်သည်-ဟူလို၊ ယောဇနာ၌ကား “ဝိဂတထိနမိဒ္ဓတယကို အာလောကသညာယ၏ ဝိသေသန”ဟု ဖွင့်မှားလေသည်။]

တတ္ထ-ထို နိဒ္ဒေသပုဒ်တို့၌၊ စတ္တတ္တာတိ-ကား၊ စတ္တကာရဏာ-စွန့်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (“ဝိဂတထိနမိဒ္ဓေါ ဟောတိ”ဟု ထည့်၍ စပ်) သေသပဒေသုပိ-ဝန္တတ္တာစသော ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း။

ပန-ဆက်၊ စေတ္တ-ဤပုဒ်တို့တွင်၊ စတ္တတ္တာတိ ကုဒ်-စတ္တတ္တာဟူသော ဤပုဒ်ကို၊ သကဘာဝပရိစ္ဆေဒနဝေသန-ထိနမိဒ္ဓဟူသော မိမိ၏သဘောကို စွန့်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဝန္တတ္တာတိ ကုဒ်-ဝန္တတ္တာဟူသော ဤပုဒ်ကို၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ အနာဒိယနဘာဝဒဿနဝေသန-ယူခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တံ)၊ မုတ္တတ္တာတိ ကုဒ်-မုတ္တတ္တာဟူသော ဤပုဒ်ကို၊ သန္တတိတော-စိတ်အစဉ်မှ၊ ဝိမောစနဝေသန-လွတ်စေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တံ)၊ ပဟိနတ္တာတိ ကုဒ်-ပဟိနတ္တာဟူသော ဤပုဒ်ကို၊ မုတ္တဿာပိ - လွတ်အပ်ပြီးသော ထိနမိဒ္ဓ၏လည်း၊ ကတ္ထစိ-တစ်စုံတစ်ခုသောအရပ်၌၊ ဌာနာဘာဝဝေသန - တည်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဝုတ္တံ)၊ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာတိ ကုဒ် - ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာဟူသော ဤပုဒ်ကို၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ အာဒိန္နပုဗ္ဗဿ-ယူအပ်ပြီးသော ထိနမိဒ္ဓကို၊ နိသဂ္ဂဒဿနဝေသန-စွန့်ခြင်းကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တံ)၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ပဋိမုဉ္ဇတော-ပြန်၍စွပ်ခြင်းမှ၊ နိဿဋ္ဌတ္တာ-ပြန်၍ မစွပ်နိုင်အောင် လွတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘာဝနာဗလေန-ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဘိဘုယျ-လွမ်းမိုး၍၊ နိဿဋ္ဌတ္တာ-စွန့်လွှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝုတ္တံ)၊ ကုတိ အတ္ထော-နက်။

ပဟိနပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာတိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် စွန့်လွှတ်အပ်သော်၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝေသန-ခွာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဟာနံ-ပယ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ပုနပျုနံ-အဖန်ဖန်၊ သန္တတိ-စိတ်အစဉ်သို့၊ န အဇ္ဈာရုဟတိ-မတက်ရောက်၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ-တစ်ဖန် စွန့်လွှတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုတိ-ဤကား အနက်။

အာလောကာ ဟောတီတိ - ကား၊ သပ္ပဘာ - အရောင်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ နိရာဝရဏဋ္ဌေန-အပိတ်အပင် အဆီးအတား မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (နိရာဝဏာဘောဂဋ္ဌေန-အပိတ်အပင်အဆီးအတား မရှိသည်ဖြစ်၍ နှလုံးသွင်းတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) ဝိဝဋ္ဌာ-ပွင့်လင်းသည်၊ (ဟောတိ) နိရုပက္ခိလေသဋ္ဌေန-ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော အညစ်အကြေး မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိသုဒ္ဓါ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပဘဿရဋ္ဌေန-ပြီးပြီးပြတ်ပြတ်ထွက်သော အရောင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိယောဒါတာ-ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်သည်၊ (ဟောတိ)။

၅၅၆။ ဥဒ္ဓစ္စကုတ္တုစန္ဒိဇ္ဇေ-ဟူသောဤပါ၌၊ ဥဒ္ဓစ္စတာကာရော-အထက်အထက်သို့ လွင့်တက်သော အခြင်းအရာသည်၊ ဝါ-ပျံ့လွင့်သော အခြင်းအရာသည်၊ ဥဒ္ဓစ္စံ-ဥဒ္ဓစ္စမည်၏၊ အာရမ္မဏေ-၌၊ အနိစ္ဆယတာယ-ဆုံးဖြတ်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝတ္ထုဇ္ဈာစာရော-တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုကို လွန်ကျူးခြင်းသည်၊ ကုတ္တုစုံ-ကုတ္တုစုံမည်၏၊ [ဝတ္ထုကို ကျူးလွန်ခြင်းသည် ကုတ္တုစုံ မဟုတ်၊ ကျူးလွန်ပြီးနောက်

နှလုံးမသာမယာ ဖြစ်ခြင်းသာ ကုက္ကုစ္စတည်း။ ထို့ကြောင့် အကြောင်းဝတ္ထု အဇ္ဈာစာရ အမည်ကို အကျိုးကုက္ကုစ္စအပေါ်၌ တင်စား၍ ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ကုက္ကုစ္စ ကိုလည်း ဝတ္ထုဇ္ဈာစာရဟု ဆိုထားသည်။] ဣဓာပိ-ဤ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနိဒ္ဒေသ၌လည်း သန္တာ ဟောန္တိတိ-ကား၊ ပုရိမနယေနေဝ-ရှေ့နည်းဖြင့်သာ၊ (ထိနမိဒ္ဓနိဒ္ဒေသတုန်းက နည်းဖြင့်သာ) ဝစနဘေဒေါ-ဝုစ်၏ ကွဲပြားခြင်းကို၊ (ဗဟုဝုစ်ကို) ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

၅၅၈။ တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆောတိ-ကား၊ ဝိစိကိစ္ဆံ-ဝိစိကိစ္ဆာကို၊ တရိတွာ-လွန်၍၊ အတိက္ကမိတွာ-လွန်၍၊ ဌိတော-တည်သည်၊ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ၌ စပ်)၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၌ပြထားပြီ၊] အဿ-ထိုတိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆောပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသေပိ- နိဒ္ဒေသ၌လည်း၊ တိဏ္ဍောတိကုဒ်-တိဏ္ဍောဟူသောဤပုဒ်ကို၊ ဝိစိကိစ္ဆာယ-ဝိစိကိစ္ဆာ၌၊ အနိမ္မဂ္ဂဘာဝဒဿနဝသေန-နစ်မြုပ်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဥတ္တိဏ္ဍောတိ ကုဒ်-ဥတ္တိဏ္ဍော ဟူသော ဤပုဒ်ကို၊ တဿ-ထိုဝိစိကိစ္ဆာကို၊ အတိက္ကမဒဿနဝသေန-လွန်ခြင်းကိုပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တံ)၊ နိတ္တိဏ္ဍောတိကုဒ်- နိတ္တိဏ္ဍောဟူသော ဤပုဒ်ကို၊ ဘာဝနာဗလေန-ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဘိဘုယျ- ဝိစိကိစ္ဆာကို လွှမ်းမိုး၍၊ ဥပဒ္ဓဝေ - ဥပဒ္ဓဝေတို့ကို၊ တိဏ္ဍဘာဝဒဿနဝသေန- လွန်မြောက်ပြီး၏အဖြစ်ကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တံ)၊ ပါရဂူတောတိ-ကား၊ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာဘာဝသင်္ခါတံ-ဝိစိကိစ္ဆာ မရှိသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝိစိကိစ္ဆာပါရ- ဝိစိကိစ္ဆာ၏ ထိုဘက်ကမ်းသို့ ဂတော-ရောက်ပြီ၊ ပါရမနုပ္ပတ္တောတိ-ကား၊ တဒေဝပါရ- ထိုဝိစိကိစ္ဆာ၏ ထိုဘက်ကမ်းသို့ပင်၊ ဘာဝနာနုယောဂေန-ဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်း ကြောင့်၊ ပတ္တော-ရောက်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ အဿ- ထိုရဟန်း၏၊ ပဋိပတ္တိယာ-အကျင့်ပဋိပတ်၏၊ သဖလတ္တံ-အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏။

၅၅၉။ အကထံကထိတိ-ကား၊ ကုဒ်-ဤတရားသည်၊ ကထံ-အဘယ်အပြား အားဖြင့်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း၊) [“ကထမိဒံ ကထမိဒံ”ဟု ၂ ပုဒ် မရှိရ] ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပဝတ္ထာယ-ဖြစ်သော၊ ကထံကထာယ-ကထံဟုပြောဆိုကြောင်း ဝိစိကိစ္ဆာမှ၊ ဝိရဟိတော-ကင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာ ဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] ကုသလေသု ဓမ္မေသုတိ-ကား၊ အနဝဇ္ဇဓမ္မေသု-အပြစ်မရှိသော တရားတို့၌၊ [ကုသိုလ်သာမက၊ ကြိယာလည်း ရအောင် “အနဝဇ္ဇဓမ္မေသု”ဟု ဆိုသည်] န ကင်္ခတိတိ-ကား၊ ဣမေ-ဤတရားတို့သည်၊ ကုသလာ နုခေါ-အပြစ်မရှိသော တရားတို့လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကဒီ-ယုံမှားခြင်းကို၊ န ဥပ္ပာဒေတိ-မဖြစ်စေတတ်၊ န ဝိစိကိစ္ဆတိတိ-ကား၊ တေ ဓမ္မေ-ထိုအနဝဇ္ဇတရားတို့ကို၊ သဘာဝတော-သဘော အားဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆေတု-ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ၊ န ကိစ္ဆတိ-မဆင်းရဲ၊ န ကိလမတိ-မပင်ပန်း။

[သဘာဝတော ဝိနိစ္ဆေတုံ နေရာဝယ် “သဘာဝံ ဝိစိနန္တော” ဟု အခြားနေရာ၌ ရှိ၏။ “ဝိစိကို ဝိစိနန္တော” ဟု ဖွင့်သောကြောင့်ကောင်း၏။]

အကယ် ကထိ ဟောတိတိ-ကား၊ ကထံ-အဘယ်သို့ပါလိမ့်မည်နည်း၊ ဣမေ-ဤတရားတို့သည်၊ ကုသလာ နုခေါ-အပြစ်မရှိသောတရားတို့ပါလေလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကထံ ကထာယ-ကထံဟုပြောဆိုကြောင်း၊ ဝိစိကိစ္ဆာမှ၊ ရဟိတော-ကင်းသည်၊ ဟောတိ၊ [ဤ၌ ကထံနုခေါဟု တစ်ပုဒ်တည်းရှိသောကြောင့် အကယ် ကထိတုန်းကလည်း “ကထမိဒံ” ဟု တစ်ပုဒ်တည်းသာရှိသော သီလက္ခန်ပါဌ်က ကောင်းသည်၊] နိက္ကထံကထိ ဝိကထံကထောတိ-ဟူသောပုဒ်သည်၊ တဿေဝ-ထိုအကယ်ကထိပုဒ်၏ပင်၊ ဝေဝစနံ-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤနိက္ကထံကထိ အစရှိသောပါဌ်၌၊ ဝစနတ္ထော၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ကထံ ကထာတော - ကထံဟု ပြောဆိုကြောင်း၊ ဝိစိကိစ္ဆာမှ၊ နိက္ခန္တော-ထွက်သည်တည်း၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်၊ နိက္ကထံကထော-မည်၏၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ကထံကထာ-ကထံဟု ပြောဆိုကြောင်း၊ ဝိစိကိစ္ဆာမှ၊ ဝိဂတာ-ကင်း၏၊ ဣတိ-ထိုသို့ ကထံကထာမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်၊) ဝိကထံကထော-မည်၏။

၅၆၂။ ဥပက္ကိလေသေတိ-ကား၊ ဥပက္ကိလေသဘူတေ-ပူလောင်တတ်သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဣမေ ပဉ္စ နိဝရဏေ၌စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိယသွာ-ကြောင့်၊ တေ- ထိုနိဝရဏတို့ကို၊ ဝါ- တို့သည်၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ဥပဂန္တာ- ကပ်ရောက်၍၊ ကိလိဿန္တိ-ပူလောင်စေတတ်ကုန်၏၊ ဝါ-ညစ်နွမ်းစေတတ်ကုန်၏၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ဥပက္ကိလေသတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ။

၅၆၃။ ပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏောတိ-ကား၊ ယသွာ-ကြောင့်၊ ဣမေ နိဝရဏာ-တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ-ဖြစ်ကုန်လသော်၊ အနုပ္ပန္နာယ-မဖြစ်သေးသော၊ လောကီယ လောကုတ္တရာယ-လောကီ လောကုတ္တရာဖြစ်သော၊ ပညာယ-ပညာအား၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-ဖြစ်ခွင့်ကို၊ န ဒေန္တိ-မပေးကုန်၊ ဥပ္ပန္နာပိ-ဖြစ်ပြီးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ သမာပတ္တိယော-သမာပတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော၊ အဘိညာယော ဝါ - အဘိညာဉ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပစ္ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်တောက်၍၊ ပါတေန္တိ-ကျစေနိုင်ကုန်၏၊ [ဥပစ္ဆိန္နိတွာ ပါတေန္တိ ဖြစ်ပုံကို သမ္မပ္ပဓာနဝိဘင်း၌ ပြအပ်ခဲ့သော ပေသကာရဓိတု ဝတ္ထုကို ရှုပါ၊] တသွာ-ကြောင့်၊ ပညာယဒုဗ္ဗလိကရဏာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ။ ဟိ-မှန်၊ အနုပ္ပန္နာ၊ ပေ၊ နိရုဇ္ဈတိတိ ဣဒမ္ပိ-ဟူသော ဤစကားကိုလည်း၊ ဣမမေဝ အတ္ထံ-ဤပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏဟူသော ပုဒ်၏အနက်ကိုပင်၊ သန္ဓာယ-၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဧတ္ထ-ဤပဉ္စနိဝရဏဟူသော ပုဒ်၏နိဒ္ဒေသ၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဟေဋ္ဌာ-

အောက်၌ဖြစ်သော၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုပါဠိရပ်၌၊ (ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော ဟောတိ သမ္ပပေတော စသော ပါဠိရပ်၌) ပကာသိတတ္တာ-ထင်ရှား ပြအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သာ။

၅၆၄။ ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိတိ အာဒိနံ-အစရှိသောပုဒ်တို့၏၊ နိဒ္ဒေသေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ယံ-အကြင်အဆုံးအဖြတ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝတ္ထဗွဲ-ဆိုထိုက်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ [ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိသည် နိဒ္ဒေသ မဟုတ် ဥဒ္ဒေသတည်း၊ တတ္ထ ကတမေ ကာမာ စသည်တို့သာ နိဒ္ဒေသဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် စာအုပ်တို့၌ “အာဒိသုပိ”ဟု ရှိသော်လည်း “ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိတိအာဒိနမ္ပ” ဟု ရှိမှ သင့်သည်၊] တံ-ထို အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဖြစ်သော၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ-စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌၊ ရူပါဝစရနိဒ္ဒေသေ-၌လည်းကောင်း၊ ဣဓေဝ-ဤဝိဘင်း၌ပင်လျှင်လည်းကောင်း၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုပါဠိရပ်၌၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ် အထူးကား၊ ကေဝလံ-အင်္ဂါအထူး မဖက်၊ သက်သက်၊ ဒုတိယ၊ ပေ၊ နိဒ္ဒေသေသုပိ-ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်၏ နိဒ္ဒေသတို့၌လည်း၊ တာနိ ဈာနာနိ-ထိုဈာန်တို့ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ တိဝဂီကံ၊ ပေ၊ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိယထာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အဝတ္တာ-ဟောတော်မူဘဲ၊ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနန္တိ အာဒိဝစနတော-အစရှိသောစကားကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ပရိယာယေန-ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ သမ္ပသာဒါဒိဟိ-သမ္ပသာဒ အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ တာနိ အင်္ဂါနိ-ထိုသမ္ပသာဒ အစရှိသောအင်္ဂါတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဈာနန္တိ သမ္ပသာဒေါ ပီတိသုခံစိတ္တဿကဂ္ဂတာတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ တံတံ ဈာနံ-ထိုထိုဈာန်ကို၊ နိဒ္ဓိဋ္ဌံ-အကျယ်ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ အယံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤရူပါဝစရနိဒ္ဒေသ၌၊ ဝိသေသော-တည်း။

၅၈၈။ ပန-ကား၊ ယံတံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိတိ ပဒနိဒ္ဒေသေ-ယံတံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိဟူသောပုဒ်၏ နိဒ္ဒေသ၌၊ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိတိအာဒိနံ-အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗာနေဝ-အလုံးစုံသောပုဒ်တို့သည်ပင်၊ အညမညဝေဝစနာနိ-တို့သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ (ဟောန္တိ)-အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေကုန်၏၊ ဧဝံသန္ဓေပိ-ဤသို့ အချင်းချင်း ဝေဝုစံ ပရိယာယ်ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ (ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၌ စပ်) ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရိတိအာဒိ ဥဒ္ဒေသဝသေန-အစရှိသော ဥဒ္ဒေသ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အာစိက္ခန္တိ-ဟောတော်မူကြကုန်၏၊ နိဒ္ဒေသဝသေန-နိဒ္ဒေသ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒေသေန္တိ-ညွှန်ပြတော်မူကြကုန်၏၊ ပဋိနိဒ္ဒေသဝသေန-ပဋိနိဒ္ဒေသ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပညာပေန္တိ-အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူကြကုန်၏၊ တေန တေန ပကာရေန-ထိုထို အပြားအား ဖြင့်၊ အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ ပဌပေန္တိ-အပြားအားဖြင့်

ထားတော်မူကြကုန်၏။ တဿ တဿ အတ္တဿ-ထိုထိုအနက်၏။ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ဒဿေန္တော-ပြတော်မူကုန်လျက်၊ ဝိဝရန္တိ-ဖွင့်တော်မူကြကုန်၏။ ဗျဉ္ဇန ဝိဘာဝံ-သဒ္ဓါအားဖြင့် ဝေဖန်အပ်သော အပြားကို၊ ဒဿေန္တော-ကုန်လျက်၊ ဝိဘဇန္တိ-အကျယ်ဝေဖန်တော်မူကြကုန်၏။ နိကုဋိတဘာဝံ-မှောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ဂမ္ဘီရဘာဝဉ္စ-နက်နဲသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ နိဟရိတွာ-ထုတ်ဆောင်တော်မူ၍၊ သောတူနံ-နာယူသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဉာဏဿ-ဉာဏ်၏၊ ပတိဋ္ဌံ-တည်ရာကို၊ ဇနယန္တု-ဖြစ်စေတော်မူကုန်လျက်၊ ဥတ္တာနိ-ပေါ်လွင်အောင်၊ ကရောန္တိ - ပြုကြကုန်၏။ သဗ္ဗေဟိပိ - အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေဟိ အာကာရေတိ-ဤအကြောင်းတို့ဖြင့်၊ သောတူနံ-တို့၏၊ အညာဏန္တကာရံ-မသိခြင်း ဟူသော အမှိုက်မှောင်ကို၊ ဝိဝေဓန္တော-မှုတ်လွှင့်ကုန်လျက်၊ ပကာသေန္တိ-ထင်ရှားပြတော် မူကြကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ အတ္ထော ဒဌဗ္ဗော။

သမတိက္ကမနိဒ္ဒေသေပိ-သမတိက္ကမနိဒ္ဒေသ၌လည်း၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုစာ၌၊ တေဟိ တေဟိ ဓမ္မေဟိ-ထိုထိုတရားတို့မှ၊ ဝုဋ္ဌိတတ္တာ-ထပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ အတိက္ကန္တော-လွန်သည်၊ ဥပရိဘူမိပ္ပတ္တိယာ-အထက်ဘုံသို့ ရောက်ခြင်းငှာ၊ ဝိတိက္ကန္တော-အထူးသဖြင့် လွန်သည်၊ တတော-ထိုအထက်စာ၌၊ အပရိဟာနိ ဘာဝေန-ဆုတ်ယုတ်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ သမတိက္ကန္တော-ကောင်းစွာ လွန်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ အတ္ထော ဒဌဗ္ဗော။

သုတ္တန္တဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၆၂၃။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ-နည်း၌၊ ဟေဌာ-အောက်ဖြစ်သော၊ စိတ္တုပ္ပါဒ ကဏ္ဏေ-စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဏ၌၊ အာဂတနယေနေဝ-လာသောနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ တန္တိ-ပါဠိတော်ကို၊ ဌပိတာ-ထားတော်မူအပ်ပြီ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုအဘိဓမ္မ ဘာဇနီယနည်း၌၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကုသလဝိပါက ကိရိယ ဝသေန-ဖြင့်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနံ-ကုန်သော၊ ဈာနာနံ-တို့၏၊ တတ္ထ-ထိုစိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဏ၌၊ ဝုတ္တ နယေနေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သုဒ္ဓိကနဝကာဒိဘေဒေါ-သုဒ္ဓိကနဝက အစရှိ သော အပြားရှိသော၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော နည်းသည်လည်း၊ တတ္ထ-ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ ကဏ္ဏ၌၊ ဝုတ္တသဒိသောယေဝ - ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းနှင့်တူသည်သာ၊ ဣတိ- အပြီးတည်း။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပညာပုစ္ဆကအဖွင့်

၆၃၈။ ပညာပုစ္ဆကေ-၌၊ ပါဠိအနုသာရေနေဝ-သာလျှင်၊ ဈာနာနံ-တို့၏၊ ကုသလာဒိဘာဝေါ-ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ပန-အထူးကား၊ အာရမ္မဏတ္ထိကေသု-အာရမ္မဏတိက်တို့၌၊ တိဏ္ဍ-၃ ပါးကုန်သော၊ ဈာနာနံ-အောက်ဈာန်တို့၏၊ နိမိတ္တာရမ္မဏတ္တာ-ကသိုဏ်းနိမိတ်အစရှိသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိဘာဝေန-ပရိတ္တာရမ္မဏ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ န ဝတ္ထဗ္ဗတာ-မဆိုထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ၃ ပါးသောဈာန်တို့တွင်၊ လောကုတ္တရာ-လောကုတ္တရာဈာန်တို့သည်၊ မဂ္ဂကာလေ-မဂ်စိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဖလကာလေ-ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ သိယာ-အချို့သော လောကုတ္တရာဈာန်တို့သည်၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ-အပ္ပမာဏတရားဟူသော အာရုံရှိကုန်၏၊ စတုတ္ထံ ဈာနံ သိယာ ပရိတ္တာရမ္မဏန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဌ်၌၊ ကုသလတော-ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗတ္ထပါဒကစတုတ္ထံ-သဗ္ဗတ္ထပါဒကစတုတ္ထဈာန်လည်းကောင်း၊ ဣဒ္ဓိဝိစေတုတ္ထံ-ဣဒ္ဓိဝိစေတုတ္ထဈာန်လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏစတုတ္ထံ-ဒိဗ္ဗသောတဉာဏစတုတ္ထဈာန်လည်းကောင်း၊ စေတောပရိယဉာဏစတုတ္ထံ-ဈာန်လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏစတုတ္ထံ-ဈာန်လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏစတုတ္ထံ-ဈာန်လည်းကောင်း၊ ယထာကမ္မူပဂဉာဏစတုတ္ထံ-ဈာန်လည်းကောင်း၊ အနာဂတံသဉာဏစတုတ္ထံ-ဈာန်လည်းကောင်း၊ အာကာသာနဉ္စာယတနာဒိစတုတ္ထံ-အာကာသာနဉ္စာယတနအစရှိသော စတုတ္ထဈာန် ၄ ပါးလည်းကောင်း၊ လောကုတ္တရစတုတ္ထံ-လောကုတ္တရာစတုတ္ထဈာန်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တေရသ-၁၃ ပါးကုန်သော၊ စတုတ္ထဈာနာနိ-စတုတ္ထဈာန်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တတ္ထ-ထို ၁၃ ပါးသော စတုတ္ထဈာန်တို့တွင်၊ သဗ္ဗတ္ထပါဒကစတုတ္ထံ-သည်၊ န ဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏမေဝ-ပရိတ္တာရမ္မဏ စသည်ဖြင့် မဆိုထိုက်သော အာရုံရှိသည်သာ၊ ဟောတိ။

ဣဒ္ဓိဝိစေတုတ္ထံ-သည်၊ စိတ္တဝသေန-စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-စိတ်၏အလိုအားဖြင့်၊ ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ ပရိဏာမေန္တဿ-ညွတ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အဒိဿမာနေန-သူတစ်ပါး မမြင်အပ် မမြင်နိုင်သော၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ ပါဠိဟာရိယကရဏေ-တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြုရာအခါ၌၊ ကာယာရမ္မဏတ္တာ-ကိုယ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိတ္တာရမ္မဏံ-ရှိ၏၊ ကာယဝသေန-ကိုယ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ စိတ္တံ-ကို၊ ပရိဏာမေန္တဿ-၏၊ ဒိဿမာနေန-သူတစ်ပါးတို့သည် မြင်အပ် မြင်နိုင်သော၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ ပါဠိဟာရိယံ-တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊ ကတွာ-၍၊ ဗြဟ္မလောကံ-ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့၊ ဂစ္ဆန္တဿ-သွားသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သမာပတ္တိစိတ္တာရမ္မဏတ္တာ-သမာပတ်စိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ-ရှိ၏၊ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏစတုတ္ထံ-သည်၊ သဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ-အသံဟူသောအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိတ္တာရမ္မဏံ-၏။

စေတောပရိယဉာဏစတုတ္ထံ-သည်။ ကာမာဝစရစိတ္တဇာနနကာလေ-ကာမာဝစရစိတ်ကို သိရာအခါ၌၊ ပရိတ္တာရမ္မဏံ-၏၊ ရူပါဝစရာရူပါဝစရစိတ္တဇာနနကာလေ-ရူပါဝစရ အရူပါဝစရစိတ်ကို သိရာအခါ၌၊ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ-၏၊ လောကုတ္တရစိတ္တဇာနနကာလေ-လောကုတ္တရာစိတ်ကို သိရာအခါ၌၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ-အပ္ပမာဏတရားဟူသောအာရုံရှိ၏၊ ပန-ဆက်၊ စေတောပရိယဉာဏလာဘီ-စေတောပရိယဉာဏ်ကို ရခြင်းရှိသော၊ ပုထုဇ္ဇနော-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုထုဇ္ဇနာနံယေဝ-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သာ၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဇာနာတိ-သိနိုင်၏၊ အရိယာနံ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ (စိတ္တံ န ဇာနာတိ)၊ သောတာပန္နော-သည်၊ သောတာပန္နဿစေဝ-တစ်ပါးသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ပုထုဇ္ဇနဿ စ-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ (စိတ္တံ ဇာနတိ)၊ သကဒါဂါမီ-သည်၊ သကဒါဂါမိနောစေဝ-တစ်ပါးသောသကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌိမာနံ-အောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွိန္ဒူစ-နှစ်ပါးသော ပုထုဇဉ်သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း၊ (စိတ္တံ ဇာနာတိ)၊ အနာဂါမီ-သည်၊ အနာဂါမိနောစေဝ၊ ပေ၊ တိဏ္ဍံ စ-သုံးပါးသော ပုထုဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း၊ (စိတ္တံ ဇာနာတိ)၊ ဒိဏာသဝေါ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ-အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း၊ (စိတ္တံ ဇာနာတိ)။

ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏစတုတ္ထံ-သည်။ ကာမာဝစရက္ခန္ဓာနုဿရဏကာလေ-ကာမာဝစရက္ခန္ဓာတို့ကို အောက်မေ့ရာအခါ၌၊ ပရိတ္တာရမ္မဏံ-၏၊ ရူပါဝစရာ၊ ပေ၊ ကာလေ-ရူပါဝစရက္ခန္ဓာ အရူပါဝစရက္ခန္ဓာတို့ကို အောက်မေ့ရာအခါ၌၊ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ-၏၊ အတိတေ-လွန်လေပြီးသောအခါ၌၊ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဒိဏာသဝါ-တို့သည်၊ မဂ္ဂ-မဂ်ကို၊ ဘာဝယိသု-ဖြစ်စေတော်မူကြကုန်ပြီ၊ ဖလံ သစ္စိကရိသု၊ ဣတိ-သို့၊ အနုဿရဏကာလေ-အောက်မေ့ရာအခါ၌၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ-၏၊ နာမဂေါတ္တံ၊ ပေ၊ ကာလေ-နာမည်အနွယ်တို့ကို အောက်မေ့ရာအခါ၌၊ န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ-ပရိတ္တ မဟဂ္ဂုတ်အပ္ပမာဏဟု မဆိုထိုက်သော ပညတ်ဟူသောအာရုံရှိ၏၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏစတုတ္ထံ-သည်၊ ဝဏ္ဏာရမ္မဏတ္တာ-အဆင်းဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိတ္တာရမ္မဏံ-၏၊ ယထာကမ္မူပဂဉာဏစတုတ္ထံ-သည်၊ ကာမာဝစရက္ခန္ဓာနုဿရဏကာလေ-ကာမာဝစရက်ကို အောက်မေ့ရာအခါ၌၊ ပရိတ္တာရမ္မဏံ-၏၊ ရူပါဝစရာ၊ ပေ၊ ကာလေ-၌၊ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ-၏။

အနာဂတံသဉာဏစတုတ္ထံ-သည်၊ အနာဂတေ-နောင်အခါ၌၊ ကာမဓာတုယာ-ကာမဓာတ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိဇာနနကာလေ-ဖြစ်ခြင်းကို သိရာအခါ၌၊ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရူပါရူပဘဝေသု-ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝတို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တိဇာနနကာလေ-၌၊ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ အနာဂတေ-၌၊ ပေ၊ အနာဂတေ-၌၊ သင်္ခေါ နာမ-သင်္ခမည်သော၊ ရာဇာ-သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ အာဒိနာ နယေန-ဖြင့်၊ နာမ၊ ပေ၊ ကာလေ-၌၊

န ဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏံ-ရှိ၏။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ၊ပေ၊ စတုတ္ထံ-သည်၊ န ဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏံ-၏။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ၊ပေ၊ စတုတ္ထံ-သည်၊ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ-၏။ လောကုတ္တရ စတုတ္ထံ-သည်၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ-၏။

ကိရိယတောပိ-ကြိယာမှလည်း၊ ဝါ-ကြိယာလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွါဒသန္တံ- ၁၂ ပါးကုန်သော၊ တေသံ ဈာနာနံ-ထိုဈာန်တို့၏၊ ဣဒမေဝ အာရမ္မဏဝိဓာနံ-ဤ အာရုံအစီအရင်သည်သာ၊ (ဟောတိ)။

တိဏိ ဈာနာနိ န မဂ္ဂါရမ္မဏာတိ-ကား၊ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ ဝါ-ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏံသည်သော်လည်းကောင်း၊ စေတောပရိယာဒိဉာဏံ ဝါ-စေတောပရိယ အစရှိသော ဉာဏံသည်သော်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂံ-ကို၊ အာရမ္မဏံ-ကို၊ ကရေယျ-ပြုရာ၏။ ဝါ-ပြုနိုင်၏။ တိဏိ-ကုန်သော၊ ဈာနာနိ-အောက်ဈာန်တို့သည်၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ထို ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံအခြင်းအရာ၊ စေတောပရိယဉာဏံ အခြင်းအရာအားဖြင့်) အပ္ပဝတ္တိတော-မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ မဂ္ဂါရမ္မဏာ-မဂ်ဟူသော အာရုံရှိကုန်သည်၊ န-မဟုတ်ကုန်၊ ပန-ကား၊ သဟဇာတဟေတုဝသေန-တကွဖြစ်သော ဟိတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ သိယာ-အချို့ကား၊ မဂ္ဂဟေတုကာ-မဂ်ဟူသော ဟိတ် ရှိကုန်၏။ ဝိရိယဇေဋ္ဌိကာယ ဝါ-ဝိရိယဟူသော အကြီးအကဲရှိသည်မှလည်းဖြစ်သော၊ ဝိမံသဇေဋ္ဌိကာယ ဝါ-ဝိမံသဟူသော အကြီးအကဲရှိသည်မှလည်းဖြစ်သော၊ မဂ္ဂ ဘာဝနာယ-မဂ်ကိုဖြစ်စေရာအခါ၌၊ မဂ္ဂိဓိပတိနော-မဂ်ဟူသောအဓိပတိရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဆန္ဒစိတ္တဇေဋ္ဌကကာလေ-ဆန္ဒစိတ်တို့၏ အကြီးအကဲဖြစ်ရာ အခါ၌လည်း ကောင်း၊ ဖလကာလေ စ-ဖိုလ်ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ န ဝတ္ထဗ္ဗာ-မဂ္ဂါရမ္မဏ၊ မဂ္ဂိဓိပတိဟု မဆိုထိုက်ကုန်။

စတုတ္ထံ ဈာနန္တိ ဣဓာပိ-ဟူသောဤပါဌ်၌လည်း၊ ကုသလတော-ကုသိုလ်မှ၊ ဝါ- ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ တေရသသု-ကုန်သော၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနေသု-စတုတ္ထဈာန်တို့တွင်၊ သဗ္ဗတ္ထံ ၊ပေ၊ စတုတ္ထဉ္စေဝ - သဗ္ဗတ္ထပါဒကစတုတ္ထဈာန် ၊ပေ၊ ယထာကမ္မူပဂဉာဏ စတုတ္ထဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ စတုပ္ပါဒံ-သော၊ အာရပ္ပစတုတ္ထံ စ-အာရပ္ပစတုတ္ထဈာန် ကိုလည်းကောင်း၊ မဂ္ဂါရမ္မဏာဒိဘာဝေန-မဂ္ဂါရမ္မဏ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ န ဝတ္ထဗ္ဗံ-မဆိုထိုက်၊ ပန-ကား၊ စေတောပရိယ ၊ပေ၊ စတုတ္ထံ-စေတောပရိယဉာဏ

ကိရိယတောပိ။ ။ကိရိယတောပိ၌ အပိဖြင့် ကုသလတောကို ပေါင်းသည်၊ “ကုသလတော တေရသစတုတ္ထဈာနာနိ” ဟု ရှိသောကြောင့် ဤ၌လည်း “တေသံ တေရသန္တံ ဈာနာနံ”ဟုရှိမှ ရှေ့နောက်ညီသည်၊ ဋီကာလည်း ဖွင့်ထား၏။ အနုဋီကာ၌ကား “ဒွါဒသန္တံ” ဟု မူကွဲရှိကြောင်းကို ပြသည်၊ ထို တေရသန္တံ ဒွါဒသန္တံတို့၏အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။

စတုတ္ထဈာန် ၊ပေ၊ အနာဂတံသညဏစတုတ္ထဈာန်သည်၊ မဂ္ဂါရမ္မဏံ၊ ဟောတိ၊ မဂ္ဂဟေတုကံ (ဣတိ ဝါ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂါဓိပတိတိ ဝါ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ လောကုတ္တရစတုတ္ထံ-သည်၊ မဂ္ဂါရမ္မဏံ၊ န ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ မဂ္ဂကာလေ-မဂ်စိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌၊ သဟဇာတဟေတုဝသေန-ဖြင့်၊ မဂ္ဂဟေတုကံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဝိရိယဝိမံသဇေဋ္ဌိကာ-သော၊ မဂ္ဂဘာဝနာယ-၌၊ မဂ္ဂါဓိပတိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဆန္ဒစိတ္တဇေဋ္ဌိကာယ-သော၊ မဂ္ဂဘာဝနာယစေတ-၌လည်းကောင်း၊ ဖလကာလေ စ-၌လည်းကောင်း၊ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ [မဂ္ဂါရမ္မဏ၊ မဂ္ဂဟေတုက၊ မဂ္ဂါဓိပတိဟု မဆိုထိုက်၊] ကိရိယတော-ကိရိယာမှ၊ ဝါ-ကိရိယာဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွါဒသသု-တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး ကုန်သော၊ ဈာနေသုပိ-တို့၌လည်း၊ အယမေဝနယော-တည်း၊ တိဏိ ဈာနာနိ န ဝတ္ထုဗ္ဗာတိ-ကား၊ အတိတာဒီသု-အတိတ်အစရှိသောတရားတို့တွင်၊ ဧကဓမ္မမ္ပိ-တစ်ပါးသောတရားကိုလည်း၊ အာရဗ္ဘ-၍၊ အပ္ပဝတ္တိတော-ကြောင့်၊ န ဝတ္ထုဗ္ဗာ-အတိတာရမ္မဏ အစရှိသည်တို့ဖြင့် မဆိုထိုက်ကုန်၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

စတုတ္ထဈာန်၌-ကား၊ ကုသလတော ၊ပေ၊ စတုတ္ထံ-သည်၊ န ဝတ္ထုဗ္ဗာရမ္မဏမေဝ-အတိတာရမ္မဏ အစရှိသည်ဖြင့် မဆိုထိုက်သောအာရုံရှိသည်သာ၊ ဣဒ္ဓိဝိစစတုတ္ထံ-သည်၊ ကာယဝသေန-ကိုယ်နှင့်စပ်သဖြင့်၊ စိတ္တပရိဏာမနေ-စိတ်ကို ညွှတ်စေရာ အခါ၌၊ သမာပတ္တိစိတ္တာရမ္မဏတ္တာ-သမာပတ်စိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ အတိတာရမ္မဏံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အနာဂတေ-နောင်အခါ၌၊ ဣမာနိ ပုပ္ဖာနိ-ဤပန်းတို့သည်၊ မာ မိလာယိသု-မညှိုးနွမ်းပါစေကုန်သတည်း၊ ဒီပါ-ဆီမီး တို့သည်၊ မာ နိဗ္ဗာယိသု-မငြိမ်းစေကုန်သတည်း၊ ဧကော-သော၊ အဂ္ဂိခန္ဓော-မီးအစု သည်၊ သမုဋ္ဌာတု-ထပါစေသတည်း၊ ပဗ္ဗတော-သည်၊ သမုဋ္ဌာတု-သတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဓိဋ္ဌာနကာလေ-၌၊ အနာဂတာရမ္မဏံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ စိတ္တဝသေန-စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-စိတ်နှင့်စပ်သဖြင့် ၊ပေ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ (ဟောတိ)၊ ဒိဗ္ဗသောတ စတုတ္ထံ၊ပေ၊ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ (ဟောတိ)၊ စေတောပရိယဉာဏစတုတ္ထံ-သည်၊ အတိတေ-၌၊ သတ္တဒိဝသဗ္ဗန္တရေ-၇ ရက်တို့၏အတွင်း၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ-၍၊ နိရုဒ္ဓိစိတ္တဇာနကာလေ-ချုပ်ပြီးသောစိတ်ကို သိရာအခါ၌၊ အတိတာရမ္မဏံ (ဟောတိ)၊ အနာဂတေ-၌၊ သတ္တဒိဝသဗ္ဗန္တရေ-၌၊ ဥပဇ္ဇနကစိတ္တဇာနကာလေ-ဖြစ်လတ္တံသောစိတ်ကို သိရာ အခါ၌၊ အနာဂတာရမ္မဏံ၊ (ဟောတိ)။

ဟိ-မှန်၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဣမဿ ဘောတော-ဤအရှင်၏၊ မနောသင်္ခါရာ-စိတ်သည် ပြုပြင်အပ်ကုန်သော သညာ ဝေဒနာတို့သည်၊ ဝါ-၄ ပါး သော ခန္ဓာတို့သည်၊ ပဏိဟိတာ-ထားအပ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ၊ ကိ)၊ ဣမဿ စိတ္တဿ-၏၊ အနန္တရာ-အခြားမဲ့၌၊ အမုနာမ ဝိတက္ကံ-ထိုမည်သော ဝိတက်ကို၊

ဝိတက္ကေသတိ-ကြံစည်လတ္တံ့၊ ကုတိ-သို့ (ပဏိဟိတာ-ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ) သော-
ထိုအရှင်သည်၊ ဗဟု-များစွာ၊ စေပိအာဒိသတိ-အကယ်၍ မူလည်းညွှန်ပြစေဦးတော့၊
(ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း)၊ တထေဝ-ထိုညွှန်ပြအပ်သည့်အတိုင်းသာ၊ တံ-ထိုအကြံ
သည်၊ ဟောတိ၊ အညထာ-တစ်ပါးသောအခြင်းရာအားဖြင့်၊ နော(ဟောတိ)၊ ကုတိ-
သို့၊ ကုမိနာ သုတ္တေန-၍ သုတ္တန်ပါဠိတော်ဖြင့်၊ စေတောပရိယဉာဏသေဝ-၏သာ၊
ပဝတ္တိ-ဖြစ်ပုံကို၊ ပကာသိတာ-ထင်ရှားပြအပ်ပြီ၊ [အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ တိကနိပါတ်၊ ဒုတိယပဏ်၊
ဗြာဟ္မဏဝဂ်၊ သိင်္ဂီရဝသုတ်၊] အဒ္ဓါ၊ ပေ၊ ဝသေနေဝ၊ ပေ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-၍
ပစ္စုပ္ပန်အာရုံအရာ၌၊ ဝိတ္ထာရကထာ-ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ (အဋ္ဌသာလိနိ၌)၊
အဋ္ဌကထာကဏ္ဍဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏစတုတ္ထံ- သည်၊ အတိတက္ကန္တာနုဿရဏကာလေ- အခါ၌၊
အတိတာရမ္မဏံ (ဟောတိ)၊ နာမဂေါတ္တာနုဿရဏကာလေ-၌၊ န ဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏံ-
အတိတာရမ္မဏ စသည်ဖြင့် မဆိုထိုက်သော အာရုံရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ
စတုတ္ထံ၊ ပေ၊ ဧသေဝ နယော။

တိဏံ ဈာနာနိ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာတိ- ကား၊ အဇ္ဈတ္တတော- အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှ၊
ဗဟိဒ္ဓါဘူတံ-အပဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ နိမိတ္တံ-ကသိုဏ်းနိမိတ်ကို၊ အာရဗ္ဘပဝတ္တိတော
ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ (ဟောတိ)၊ [နိမိတ္တံ၏ နောက်၌ “နိဗ္ဗာနဉ္စ”ဟု ဋီကာထည့်သည်၊
လောကုတ္တရာဈာန်ဖြစ်လျှင် ဗဟိဒ္ဓိဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း အာရုံပြုနိုင်၏။] စတုတ္ထံ
ဈာနံပိ ကုဓာပိ-၍ပါရှိ၍လည်း၊ ပေ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏမေဝ (ဟောတိ)၊ ကုဒ္ဓိဝိစေတုတ္ထံ
၊ ပေ၊ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ (ဟောတိ)၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အပ၌၊ ဟတ္ထိမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဒေသေတိ-ပြ၏၊
ကုတိအာဒိနာ၊ ပေ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ပေ၊ ပရဿ၊ ပေ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ(ဟောတိ)
ဉာယဝသေနာပိ-မိမိသူတစ်ပါး ၂ ဦးသားတို့၏ အသံနှင့် စပ်သဖြင့်လည်း၊ အဇ္ဈတ္တ
ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ (ဟောတိ)၊ စေတောပရိယဉာဏစတုတ္ထံ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏမေဝ (ဟောတိ)။

ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏစတုတ္ထံ-သည်၊ ပေ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ (ဟောတိ)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု
ဉာဏစတုတ္ထံ-သည်၊ ပေ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ (ဟောတိ)၊ ယထာကမ္မူပဂဉာဏစတုတ္ထံ
၊ ပေ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ (ဟောတိ)၊ အနာဂတံသဉာဏစတုတ္ထံ၊ ပေ၊ အဇ္ဈတ္တ
ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ (ဟောတိ)၊ အာကာသာနဉာယတနစတုတ္ထံ-သည်၊ ပေ၊ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ
(ဟောတိ)၊ လောကုတ္တရာစတုတ္ထံ-သည်၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏမေဝ၊ ကိရိယတောပိ၊ ပေ၊
အယမေဝ နယော၊ ကုတိ-အပြီးတည်း။ [ဤမှ နောက်၌ လွယ်ပြီ။]

သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ-သော၊ ဝိဘင်္ဂဉာဏာယ-၌၊
ဈာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဗ္ဗိတာ-ပြီ။

၁၃-အပ္ပမညာဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၆၄၂။ ဣဒါနိ-ဈာနဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ တဒနန္တရေ-ထို ဈာနဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌ (ဝုတ္တေ-သော) အပ္ပမညာဝိဘင်္ဂေ-၌၊ စတသောတိ-စတသော ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ-တည်း၊ အပ္ပမညာယောတိ-ကား၊ ဖရဏအပ္ပမာဏဝသေန-ဖြန့်ခြင်း၏ အတိုင်းအရှည်မရှိသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အပ္ပမညာယော-အပ္ပမညာတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ ဧတ-ဤအပ္ပမညာတို့သည်၊ အာရမ္မဏဝသေန-အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ-အာရုံနှင့် စပ်သဖြင့်၊ အပ္ပမာဏေ-အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်သော၊ သတ္တေဝါ-သတ္တဝါတို့ကိုလည်း၊ ဖရန္တိ-ဖြန့်နိုင်ကုန်၏၊ ဧကသတ္တမ္ပိ ဝါ-တစ်ယောက်သော သတ္တဝါကိုသော်မှလည်း၊ အနဝသေန-ဖရဏဝသေန-အကြွင်းမရှိအောင် ဖြန့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဖရန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဖရဏအပ္ပမာဏဝသေန-ဖြင့်၊ အပ္ပမညာယောတိ-အပ္ပမညာတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဣဓ ဘိက္ခုတိ-ကား၊ ဣမသ္မိ သာသနေ-၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ (ဖရိတွာ ဝိဟရတိ၌ စပ်)၊ မေတ္တာသဟဂတေနာတိ-ကား၊ မေတ္တာယ-မေတ္တာသည်၊ သမန္နာဂတေန-ကောင်းစွာ အစဉ်လိုက်အပ်သော၊ (တစ်နည်း) မေတ္တာယ-မေတ္တာနှင့်၊ သမန္နာဂတေန-ပြည့်စုံသော၊ စေတသာတိ-ကား၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဧကံဒိသန္တိ-ဟူသောစကားကို၊ ဧကိဿာ-တစ်ခုသော၊ ဒိဿာယ-အရပ်မျက်နှာ၌၊ ပဌမပရိဂ္ဂဟိတံ-ပဌမပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ပြီးသော၊ သတ္တံ-ကို၊ ဥပါဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့် ယူ၍၊ ဧကဒိသ ပေ၊ ဝသေန-တစ်ခုသောအရပ်၌ အကျုံးဝင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြန့်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဖရိတွာတိ-ကား၊ ဖုသိတွာ-တွေ့ထိ၍၊ အာရမ္မဏံ-အာရုံကို၊ ကတွာ-၍၊ [အဓိပ္ပာယ်ထွက်ဖွင့်သည်။] ဝိဟရတိတိ-ကား၊ ဗြဟ္မဝိဟာရာဓိဋ္ဌိတံ-ဗြဟ္မဝိဟာရ၏ ဆောက်တည်ရာဖြစ်သော၊ ဝါ - ဆောက်တည်အပ်သော ဗြဟ္မဝိဟာရရှိသော၊ ဣရိယာပထဝိဟာရံ-ဣရိယာပထဝိဟာရကို၊ ပဝတ္တေတိ-ဖြစ်စေ၏။

အပ္ပမညာယော။ ။“သဗ္ဗေ သတ္တာ အဝေရာ ဟောန္တိ” စသည်ဖြင့် ဖြန့်သော အခါ ဖြန့်ရာဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏ အတိုင်းအရှည် ပမာဏ မရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ တစ်ယောက်တည်းကို ဖြန့်ရာ၌လည်း ကိုယ်၏အစိတ်ကို မခွဲခြားဘဲ ပမာဏမရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း “အပ္ပမာဏေသု+ဘဝါ-အပ္ပမညာယော-အတိုင်းအရှည် အပိုင်းခြားမရှိသော သတ္တဝါ ပညတ်တို့၌ ဖြန့်ခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့် “အပ္ပမညာ”ဟု ခေါ်ရသည်။

တထာ ဒုတိယန္တိ-ပုဒ်၏။ ပုရတ္ထိမာဒိသု-အရှေ့အရပ် အစရှိကုန်သော၊ ဒိသာသု-အရပ်မျက်နှာတို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ- အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဧကံ ဒိသံ-တစ်ခုသောအရပ်ကို၊ ဖရိတွာ-ဖြန့်၍၊ ဝိဟရတိယထာ-နေသကဲ့သို့၊ [ပဌမဖြန့်ရာ အရပ်ကို ဥပမာပြုသည်။] တထေဝ-ထို့အတူသာလျှင်၊ တဒနန္တရံ-ထို ပဌမဖြန့်ရာ အရပ်၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ ဒုတိယံ (ဒိသံ)-နှစ်ခုမြောက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ တတိယံ(ဒိသံ)-သုံးခုမြောက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ စတုတ္ထံ(ဒိသံ)-စ-လေးခုမြောက် အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဖရိတွာ ဝိဟရတိ၌ စပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ဣတိ ဥဒန္တိ-ကား၊ တေနေဝ နယေန-ထိုနည်းဖြင့်ပင်၊ ဥပရိမံ ဒိသံ စ-အထက်၌ ဖြစ်သော အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အဓောတိရိယန္တိ-ကား၊ အဓောဒိသမ္ပိ-အောက်ဖြစ်သော အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ တိရိယံဒိသမ္ပိ-ဖီလာဖြစ် သော အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ (အထောင့်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊) ဧဝမေဝ-ဤ အတူသာလျှင်၊ (ဖရိတွာ ဝိဟရတိ၌စပ်) စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအဓောတိရိယဟူသော ပါဌ၌၊ အဓောတိ-ကား၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်အရပ်တည်း၊ တိရိယန္တိ-ကား၊ အနုဒိသာ-အထောင့်အရပ်တည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သဗ္ဗဒိသာသု-အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌၊ အဿမဏ္ဍလေ-မြင်းဝိုင်း၌၊ ဝါ-မြင်းပြိုင်ကွင်း၌၊ အဿံ-မြင်းကို၊ (သာရေတိ ဣဝ-ရှေးရှုလည်း ပြေးစေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပစ္စာသာရေတိ ဣဝ-ပြန်၍လည်း ပြေးစေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊) မေတ္တာသဟဂတံ-မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ စိတ္တံ-ကို၊ သာရေတိပိ (အာသာရေတိပိ)-၏၊ ပစ္စာသာရေတိပိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဟောတိ။)[ရှေးနိဿယ၌ ဣတိမပါ၊ ဤနေရာ၌ ပိုဒ်ရှိပါစေ။]

ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ ဧကမေကံ-တစ်ပါး တစ်ပါးသော၊ ဒိသံ-အရပ်ကို၊ ဝါ-အရပ်၌နေသော သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ ပရိဂ္ဂဟေ တွာ- သိမ်းဆည်း၍၊ ဩဓိသော- အရပ်အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ မေတ္တာဖရဏံ-မေတ္တာကို ဖြန့်နည်းကို၊ ဒဿိတံ-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗဓိတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အနောဓိသော-အရပ်အပိုင်းအခြားမဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ဒဿနတ္ထံ-ငှာ၊ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထံ-ထိုသဗ္ဗဓိအစရှိသောစကားရပ်၌၊ သဗ္ဗဓိတိ-ကား၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌၊ သဗ္ဗတ္တတာယာတိ-ကား၊ သဗ္ဗေသု-ကုန်သော၊ ဟိနံ၊ ပေ၊ ပွဘေဒေသု-အောက်တန်းသတ္တဝါ၊ အလယ်အလတ်တန်း သတ္တဝါ၊ အထက်တန်း သတ္တဝါ၊ မိတ်ဆွေသတ္တဝါ၊ ရန်သူသတ္တဝါ၊ မိတ်ဆွေ ရန်သူမဟုတ် အလယ်အလတ် ဖြစ်သော သတ္တဝါ အစရှိသော အပြားရှိသော သတ္တဝါတို့၌၊ အတ္တတာယ-မိမိ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (ကိုယ့်ကိုယ်လို သဘောထားသောအားဖြင့်) အယံ- ဤသူသည်၊ ပရသတ္ထော-တစ်ပါးသောသတ္တဝါတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိဘာဂံ-ခွဲခြမ်း ဝေဖန်အပ်သော အထူးကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ အတ္တသမတာယ-မိမိနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊

(ဖရိတွာ ဝိဟရတိ၌စပ်) ကူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [ဤနည်း၌ အတ္တသဒ္ဓါသည် မိမိဟူသော အနက်ဟောတည်း။ အတ္တသမတာယဟု ဆိုလိုလျက် သမပုဒ်ကိုလည်း အကျေကြပ်ပါ။ သတ္တဝါဟူသမျှကို သူတစ်ပါးဟု သဘောမထားဘဲ မိမိလိုချည်း သဘောထားသောအားဖြင့် ဖြန့်သည်-ဟူလို။]

အထဝါ-ထို့ပြင် တစ်နည်းကား၊ သဗ္ဗတ္တတာယာတိ-ကား၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော၊ စိတ္တဘာဝေန-စိတ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဤသကမ္ပိ-အနည်းငယ်မျှလည်း၊ ဗဟိ-သတ္တဝါ အပြင်ဘက်သို့၊ အဝိက္ခိပမာနော-မပစ်လွှင့်ဘဲ၊ ဝါ-မပြန့်လွှင့်စေဘဲ၊ ကူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [ဤနည်း၌ အတ္တသဒ္ဓါသည် စိတ်ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။ မေတ္တာ ဖြန့်ရာ၌ စိတ်ကို ပြင်ဘက်အာရုံသို့ မပြန့်စေဘဲ အားလုံးအပေါ်၌ ဖြစ်သမျှ စိတ် အားလုံးကို မေတ္တာဇောစိတ်ချည်းဖြစ်အောင် ဖြန့်သည်-ဟူလို။] သဗ္ဗာဝန္တန္တိ-ကား၊ သဗ္ဗသတ္တဝန္တိ-အလုံးစုံသော သတ္တဝါအပေါင်းရှိသော၊ သဗ္ဗသတ္တယုတ္တံ-အလုံးစုံသော သတ္တဝါအပေါင်းနှင့်ယှဉ်သော၊ (လောကံ ၌စပ်) ကူတိ အတ္ထော၊ လောကန္တိ-ကား၊ သတ္တလောကံ-သတ္တလောကကို၊ (ဖရိတွာ ဝိဟရတိ၌စပ်) ပန-ဆက်၊ ဝိပုလေနာတိ၊ ပေ၊ ဒဿနတော၊ ဝိပုလေန-ဤသို့အစရှိသော ပရိယာယ်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်၊ ဧတ္ထ-ဤအနောဓိသော မေတ္တာဖရဏကို ပြရာ၌၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ မေတ္တာသဟဂတေနာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤအနောဓိသော မေတ္တာဖရဏကို ပြရာ၌၊ ဩဓိသော-အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဖရဏေဝိယ-ဖြန့်ခြင်း၌ ကဲ့သို့၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ တထာသဒ္ဓေါ ဝါ-တထာ သဒ္ဓါကိုလည်းကောင်း၊ ကူတိသဒ္ဓေါ ဝါ-ကူတိသဒ္ဓါကိုလည်းကောင်း၊ န ဝုတ္ထော-ဟောတော်မမူအပ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ နိဂမဝသေန-နိဂုံး၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဧတံ-ဤမေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဟူသော စကားတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [နိဂုံးဖြစ်သောကြောင့် “မေတ္တာသဟ ဂတေန”ဟု ထပ်နိုင်ပါသည်-ဟူလို။]

စ-ဆက်၊ ဝိပုလေနာတိဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဌ်၌၊ ဖရဏဝသေန-ဖြန့်ခြင်း၏အစွမ်း ဖြင့်၊ ဝိပုလတာ-ကျယ်ပြန့်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဌဗ္ဗာ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဘူမိဝသေန-ဘုံ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တံ-ထိုမေတ္တာသဟဂတစိတ်သည်၊ မဟဂ္ဂတံ-မဟဂ္ဂုတ် ဖြစ်၏။

ယသ္မာဝါဧတ္ထ၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ဩဓိသော မေတ္တာဖရဏနည်း၌ “တထာ-ထိုအတူ” ဟုလည်းကောင်း၊ “ကူတိ-ဤသို့”ဟုလည်းကောင်း ဟောလိုက်လျှင် မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာကို ပြန်၍ ညွှန်ကြောင်းကို သိရ၏။ ဤ အနောဓိသော ဖရဏ၌ ထိုကဲ့သို့ တထာသဒ္ဓါ ကူတိသဒ္ဓါကို ဟောတော် မမူသောကြောင့် “မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ”ဟု ထပ်၍ ဟောတော်မူရသည်။

(ဈာန်ရသောအခါ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သည်။) ပဂ္ဂဏဝသေန-အဝါးဝစ္စာ လေ့လာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အပ္ပမာဏံ-အပိုင်းအခြားမရှိ၊ သတ္တာရမ္မဏဝသေနစ-သတ္တဝါဟူသော အာရုံ၏အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ အပ္ပမာဏံ-မရှိ၊ ဗျာပါဒပစ္စတ္တိကပဟာနေန-ဗျာပါဒတည်း ဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုအလိုရှိသော ရန်သူကိုပယ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ အဝေရ်-ရန်မရှိ၊ ဒေါမနဿပ္ပဟာနတော-ဒေါမနဿကို ပယ်ခြင်းကြောင့်၊ အဗျာဗန္ဓ-နှိပ်စက်တတ် သော စိတ်ဒုက္ခ မရှိ၊ နိဗ္ဗုဒ္ဓိကွံ-စိတ်ဒုက္ခ မရှိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီး ကား၊ တာဝ-ပဒဘာဇနီမှ ရှေးဦးစွာ၊ မေတ္တာ၊ ပေ၊ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဌဝိတာယ-သော၊ မာတိကာယ-၏၊ အတ္တော-တည်း။

၆၄၃။ ဣဒါနိ-၌၊ ကထဉ္စ ပေ၊ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ယဒေသံ (ယံ+ဧတံ) ပဒဘာဇနီယံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တတ္ထ-ထိုပဒဘာဇနီ၌၊ (ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ၌စပ်)၊ ယသွာ-ကြောင့်၊ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ဤမေတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ ဒေါသစရိတဿ-ရှိသူအား၊ သပ္ပာယံ-လျှောက်ပတ်၏၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ယထာရူပေ-အကြင်သို့သဘောရှိသော၊ ပုဂ္ဂလေ-၌၊ အယံ မေတ္တာ-သည်၊ အပ္ပနံ-အပ္ပနာသို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ မေတ္တာယ-မေတ္တာ၏၊ ဝတ္ထုဘူတံ-တည်ရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ တာဝ-ဥပမေယျမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ သေယျထာပိ နာမ ဧကံ ပုဂ္ဂလန္တိအာဒိ-အစရှိသော စကားတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

တတ္ထ-ထိုသေယျထာပိ နာမ ဧကံ ပုဂ္ဂလံ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ သေယျထာပိ နာမာတိ-ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ ဩပမ္မတ္ထေ-ဥပမာအနက်၌၊ (ပဝတ္ထော)၊ နိပါတော-တည်း၊ ဧကံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ (ဒိသွာ-၍၊ မေတ္တာယေယျ)ယထာ-မေတ္တာကို ပြုရာကဲ့သို့၊ ဣတိအတ္ထော၊ ပိယန္တိ-ကား၊ ပေမနိယံ-ချစ်ခြင်း၏တည်ရာဖြစ်သော၊ မနာပန္တိ-ကား၊ ဟဒယဝုဗ္ဗိကရံ-စိတ်၏တိုးပွားခြင်းကို ပြုတတ်သော၊ (ဧကံ ပုဂ္ဂလံ၌ စပ်)၊ တတ္ထ-ထို ပိယ၊မနာပတို့တွင်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေးအခါ၌၊ သန္နိဝါသေနဝါ-တကွအတူ၊ ကြည်ဖြူပေါင်းသင်း၊ နေထိုင်ခဲ့ရခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန္နဟိတေနဝါ-ယခုဘဝ၊ ပြုသမျှ၌၊ ယုယ သောအား၊ ကြီးမားလေအောင်၊ စီးပွားကို ဆောင်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊

အဗျာပန္နံ အဗျာဗန္ဓ။ ။ဤသို့ ပါဌ်နှစ်ထွေရှိသော်လည်း သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာ ကုဋေဒန္တ သုတ် နိစ္စဒါန အနုကူလယညာဒိအဖွင့်၌ “အဗျာဗန္ဓန္တိ နိဗ္ဗုဒ္ဓိကွံ” ဟုလည်းကောင်း၊ တေဝိဇ္ဇသုတ် အစိရဝတီ နဒိဥပမာကထာအဖွင့်၌ “ဗျာဗန္ဓေနာတိ ဒုက္ခေန” ဟုလည်းကောင်း ရှိကားပေ၏။ ဤ၌လည်း “နိဗ္ဗုဒ္ဓိကွံ”ဟု ဖွင့်၏။ ဤအဖွင့်များကို ထောက်၍ “အဗျာဗန္ဓ”ဟု ရှိသောပါဌ်က ကောင်းသည်။ ထိုအဖွင့်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ ထိုနေရာ၌ အသီးအသီး ပြထားပြီ၊ အဗျာဗန္ဓပုဒ် ရုပ်ပြီးပုံနှင့် အနက်အရကောက်ကို ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ အပေါလကထာ၌ ပြထားပြီ။

ပိယော နာမ-ချစ်အပ်သူမည်သည်၊ ဟောတိ၊ [“ပုဗ္ဗေဝါ” ဟုဆိုလိုလျက် ရသသဖြင့် “ပုဗ္ဗေဝ” ဟုဆိုထားသည်၊ ပုဗ္ဗေဝါ သန္နိဝါသေန ဂါထာမှရှေ့-ပါဒကို ယူထားသည်၊] သီလာဒိဂုဏသမာယောဂေန-သီလအစရှိသောဂုဏ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ မနာပေါ နာမ-စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သူ မည်သည်၊ (ဟောတိ။)

ဝါ-တစ်နည်း၊ ဒါနသမာနတ္တတာဟိ-ပေးကမ်းခြင်း၊ မိမိနှင့်တူသောသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်တို့ဖြင့်၊ ပိယတာ-ချစ်အပ်သူ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပိယဝစန အတ္ထစရိယတာဟိ-ချစ်ဖွယ်သောစကားရှိသူ၏အဖြစ်၊ စီးပွားကို ကျင့်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်တို့ဖြင့်၊ မနာပတာ-စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သူ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ [ဒါန၊ ပေယျဝဇ္ဇ၊ အတ္ထစရိယာ၊ သမာနတ္တတာဟူသော သင်္ဂဟဝတ္ထု ၄-ပါးကို ဆိုသည်၊] စ-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤပိယမနာပတာတို့တွင်၊ ပိယတာယ-ချစ်အပ်သူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣမဿ ဗျာပါဒဿ-ဤဒေါသကို၊ ပဟာနံ-ပယ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ တတော-ထိုသို့ ပယ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ မေတ္တာ-သည်၊ သုခံ-ချမ်းသာစွာ၊ ဖရတိ-ဖြန့်နိုင်၏၊ မနာပတာယ-စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ ဥဒါသိနတာ-ဥဒါသိန်၏ အဖြစ်သည်၊ ဝါ-လျစ်လျူရှုသည်၏ အဖြစ်သည်၊ န သဏ္ဌာတိ-မတည်၊ ဟိရောတ္တပ္ပဉ္စ-ဟိရီ ဩတ္တပ္ပသည်လည်း၊ ပစ္စုပ္ပန်တိ-ရှေ့ရှု တည်၏၊ တတော-ထို့ကြောင့်၊ ဟိရောတ္တပ္ပာနုပါလိတာ-ဟိရီဩတ္တပ္ပသည် စောင့် ရှောက်အပ်သော၊ မေတ္တာ-သည်၊ န ပရိဟာယတိ-မယုတ်လျော့၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထို ပိယမနာပပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥပမံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပိယံ မနာပန္နိ-ဟူသော၊ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

မေတ္တာယေယျာတိ-ကား၊ မေတ္တာယ-မေတ္တာဖြင့်၊ ဖရေယျ-ဖြန့်နိုင်၏၊ တသ္မိ ပုဂ္ဂလေ-ထို ပိယမနာပပုဂ္ဂိုလ်၌၊ မေတ္တံ-ကို၊ ကရေယျ-ပြုနိုင်၏၊ ပဝတ္ထေယျ-ဖြစ်စေ နိုင်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [မေတ္တံ ကရေယျဖြင့်-မေတ္တံဟူသော ဒုတိယန္တနာမ်ပုဒ် နှောင်း ကရဓာတ်၏အနက်၌ အာယပစ္စည်းသက်ထားသော နာမဓာတ်ဟု ပြသည်၊ ပဝတ္ထေယျလည်း ကရေယျ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊] ဧဝမေဝ သဗ္ဗေ သတ္တေတိ- ကား၊ ပိယံ-ချစ်အပ်သော၊ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ မေတ္တယေယျယထာ-မေတ္တာကို ပြုရာသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ တသ္မိ ပုဂ္ဂလေ-ထို ချစ်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၌၊ အပ္ပနာပတ္တာယ-အပ္ပနာသို့ ရောက်ပြီးသော၊ ဝသိဘာဝံ-ဝသိဘော်၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတာယ-ကပ်ရောက်သော၊ မေတ္တာယ-မေတ္တာဖြင့်၊ မဇ္ဈတ္တဝေရိသင်္ခါတေပိ-အလယ်အလတ်၌ ဖြစ်သော သတ္တဝါ၊ ရန်သူသတ္တဝါဟု ဆိုအပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ သတ္တေ-တို့ကို၊ အနုတ္တမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဖရတိ-ဖြန့်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ မေတ္တိ မေတ္တာယနာတိ အာဒိနိ-အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်၊ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ။

၆၄၄။ ဝိဒိသံဝါတိပဒံ-ဟူသောပုဒ်ကို၊ တိရိယံဝါတိ ဧတဿ-ဟူသောဤပုဒ်၏၊ အတ္ထဝိဘာဝနတ္ထံ-အနက်ကို ထင်စွာဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ပါဠိတော်၌ “တိရိယံ ဝါ ဝိဒိသံ ဝါ”ဟု ရှိရာဝယ် တိရိယံ ဝါ၏ အနက်ကို ထင်ရှား ပြဖို့ရန် “ဝိဒိသံ ဝါ”ဟု ထပ်၍ ဟောတော်မူသည်။]

၆၄၅။ ဖရိတွာတိ-ကား၊ အာရမ္မဏကရဏဝသေန-အာရုံပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဖုသိတွာ-တွေ့ထိ၍၊ [ဖြန့်ဟူသည် ထို သတ္တဝါအပေါင်းကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် ထိတွေ့ခြင်းတည်း၊] အဓိမုဉ္ဇိတွာတိ-ကား၊ အဓိကဘာဝေန-လွန်လွန်ကဲကဲ၏အဖြစ် ဖြင့်၊ မုဉ္ဇိတွာ-မေတ္တာစိတ်ကို လွှတ်၍၊ (ဝိဟရတိ၌ စပ်)၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ မုတ္တံ-လွှတ်အပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်)၊ သုမုတ္တံ-ကောင်းစွာ လွှတ်အပ်သည်၊ သုပ္ပသာရိတံ-ကောင်းစွာဖြန့်အပ်သည်၊ သုဝိတ္ထတံ-ကောင်းစွာ ချဲ့အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မုဉ္ဇိတွာ-မေတ္တာစိတ်ကို လွှတ်၍၊ ဣတိ အတ္ထော။

၆၄၈။ သဗ္ဗမိအာဒိ နိဒ္ဒေသေ-သဗ္ဗမိ အစရှိသောပုဒ်တို့၏ နိဒ္ဒေသ၌၊ [အာဒိဖြင့် သဗ္ဗတ္ထတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ တို့ကို ယူ၊] ယသ္မာ- ကြောင့်၊ တိဏိပိ-၃ ပါးလည်း ဖြစ် ကုန်သော၊ ဧတာနိ ပဒါနိ-တို့သည်၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကာနိ-အလုံးစုံကို သိမ်းယူနိုင်သော ပုဒ်တို့တည်း၊ [အလုံးစုံသောအရပ်၊ အလုံးစုံသောစိတ်၊ အလုံးစုံသောသတ္တဝါ အပေါင်းကို သိမ်းယူနိုင်သောပုဒ်တို့တည်း၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ နေသံ-ထို သဗ္ဗမိ အစရှိ သောပုဒ်တို့၏၊ ဧကတောဝ-တည်းသာ၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ သဗ္ဗေန သဗ္ဗန္တိအာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တဿ-ထိုသဗ္ဗေနသဗ္ဗံ အစ ရှိသော စကားရပ်၏၊ အတ္ထော-ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝုတ္တောယေဝ-ပြီးသည်သာ။ [ဆိုပုံကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

၆၅၀။ ဝိပုလဒိနိဒ္ဒေသေ-အစရှိသောပုဒ်တို့၏ နိဒ္ဒေသ၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယံ-အကြင် မေတ္တာသဟဂုတ်စိတ်သည်၊ အပ္ပနာပတ္တံ-အပ္ပနာသို့ရောက်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ အနန္တသတ္တ ဖရဏဝသေန-အဆုံးမရှိသောသတ္တဝါတို့ကို ဖြန့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိပုလံ-ကျယ်ပြန့်သည်၊ ဟောတိ၊ တံ- ထိုမေတ္တာသဟဂုတ်စိတ်သည်၊ နိယမတော-မြီသောအားဖြင့်၊ ဘူမိဝသေန- ဘုံနှင့်စပ်သဖြင့်၊ မဟဂ္ဂတံ-မဟဂ္ဂုတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ယဉ္စ-အကြင် မေတ္တာသဟဂုတ်စိတ်သည်လည်း၊ မဟဂ္ဂတံ-မဟဂ္ဂုတ်သည်၊ (ဟောတိ) တံ- ထိုမေတ္တာသဟဂုတ်စိတ်သည်၊ အပ္ပမာဏဂေါစရဝသေန-အတိုင်းအတာ ပမာဏ

အဓိမုဉ္ဇိတွာ။ ။ပါဠိတော်စာအုပ်၌ “အဓိမုဉ္ဇိတွာ”ဟု ရှိ၏၊ မုဉ္ဇိတွာ၌ မုစဓာတ်သည် အကမ္မကဖြစ်သော ဒိဝါဒိတည်း၊ မုဉ္ဇိတွာ၌ မုစဓာတ်ကား သကမ္မကဖြစ်သော ရုဓာဒိတည်း၊ ဤ၌ မေတ္တာစိတ်ကို ဖြန့်သောအားဖြင့် လွှတ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “အဓိမုဉ္ဇိတွာ”ဟု သကမ္မက ရုပ်က ကောင်းသည်။

မရှိသော သတ္တဝါပညတ်ဟူသော အာရုံ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အပ္ပမာဏ-အတိုင်းအတာ ပမာဏ မရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ယံ-အကြင် မေတ္တာသဟဂုတ်စိတ်သည်၊ အပ္ပမာဏ-သည်။ (ဟောတိ)။ တံ-ထိုမေတ္တာသဟဂုတ်စိတ်သည်၊ ပစ္စတ္တိကဝိယာတဝသေန-ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုအလိုရှိသောရန်သူတို့ကို သတ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အဝေရ်-ရန် မရှိသည်။ ဟောတိ။ ယဉ္ဇ-အကြင် မေတ္တာသဟဂုတ်စိတ်သည်လည်း၊ အဝေရ်-သည်။ (ဟောတိ)။ တံ-ထိုမေတ္တာသဟဂုတ်စိတ်သည်၊ ဝိဟတဗျာဓဇ္ဈတာယ-ပယ်ဖျောက် အပ်ပြီးသော ဒေါမနဿရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဗျာဓဇ္ဈ-ဒေါမနဿ မရှိသည်။ (ဟောတိ)။ တဿ-ကြောင့်၊ ယံ ဝိပုလံ တံ မဟဂ္ဂတန္တိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

စ-ဆက်၊ အဝေရော အဗျာဓဇ္ဈောတိ ဧတ္ထ-ဤပါ၌၊ လိင်္ဂဝိပရိယာယေန-နပုံလိန်၏ ပုံလိန်ပြန်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ မနေန-မနသဒ္ဒါနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ယောဇနာ-ပုဒ်တို့ကိုယှဉ်စေခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ-၏၊ (ကိ-နည်း)။ အပ္ပမာဏ-အတိုင်းအတာ ပမာဏ မရှိသော၊ ယံ စိတ္တံ-အကြင်မေတ္တာစိတ်သည်၊ (အတ္ထိ) သော-ထိုမေတ္တာစိတ်သည်၊ အဝေရော-ရန်မရှိသော၊ မနော-မေတ္တာစိတ်သည်၊ (ဟောတိ)။ [ဤနေရာ၌ မနောကို ပုံလိန်အဖြစ်ဖြင့် ဆိုထားသည်။] ယော (မနော)-အကြင် မေတ္တာစိတ်သည်၊ အဝေရော-မရှိ၊ သော(မနော)-ထိုမေတ္တာစိတ်သည်၊ အဗျာဓဇ္ဈော-ဒေါမနဿမရှိ၊ ဣတိ (ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ)၊ အဝိစ-သည်သာမကသေး၊ ဧတ္ထ-ဤပုဒ်တို့တွင်၊ ဟေဋ္ဌိမံ ဟေဋ္ဌိမံ-အောက်၌ဖြစ်၊ အောက်၌ဖြစ်သော၊ ပဒံ-ဝိပုလံအစရှိ သော ပုဒ်သည်၊ ဥပရိမဿ ဥပရိမဿ-အထက်၌ဖြစ်၊ အထက်၌ဖြစ်သော မဟဂ္ဂတံ စသောပုဒ်၏၊ (အတ္ထော-တည်း)၊ ဝါ-နည်း၊ ဥပရိမံ ဥပရိမံ-သော၊ (ပဒံ-သည်)၊ ဟေဋ္ဌိမဿ ဟေဋ္ဌိမဿ-အောက်၌ဖြစ်၊ အောက်၌ဖြစ်သော ဝိပုလံ စသောပုဒ်၏၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ ဝေဒိတဗော။

၆၅၃။ သေယျထာပိ၊ ပေ၊ ဒုရူပေတန္တိ ဣဒမ္ပိ-ဟူသော ဤစကားကိုလည်း၊ ကရုဏာယ-ကရုဏာ၏၊ ဝတ္ထုဘူတံ-တည်ရာအာရုံ ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧဝမ္ပပသ္မိ-ဤသို့ ဒုဂ္ဂတ ဒုရူပေတသဘော ရှိသော၊ ပုဂ္ဂလေ-၌၊ ဗလဝကာရုညံ-အားကြီးသော သနားခြင်းသည်၊ ပုဗ္ဗဇ္ဇတိ-

လိင်္ဂဝိပရိယာယေန။ ။ မေတ္တာသဟဂတေမန စေတသာ၌ “တတ္ထ ကတမံ စိတ္တံ”ဟု ဖွင့်၏။ စေတောပုဒ်၊ စိတ္တံပုဒ်တို့သည် နပုံလိန်တည်း၊ ဤ၌ “အဝေရော အဗျာဓဇ္ဈော”ဟု ပါဠိတော်ဝယ် ပုံလိန်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် “လိင်္ဂဝိပရိယာယေန ဝုတ္တံ”ဟု ဆိုသည်၊ ဝိပရိယာယနှင့် ဝိပလ္လာသကား အနက်တူတည်း။

ဖြစ်တတ်၏။ တတ္ထ-ထိုဒုဂ္ဂတ ဒုရူပေတပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဒုဂ္ဂတန္တိ-ကား၊ ဒုက္ခေဒုက္ခန္တိ၊ သမဂ္ဂိဘာဝံ-ပြည့်စုံခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သို့၊ ဂတံ-ရောက်သော၊ ဒုရူပေတန္တိ-ကား၊ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဟိ-ကာယဒုစ္စရိတ်အစရှိသည်တို့သည်၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ ဥပေတံ-ကပ်ရောက်အပ်သော၊ ဝါ-ပြည့်စုံသော၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဂတိကုလဘောဂါဒိဝသေန-နိရယစသော ဂတိ၊ စက္ကာလစသော အမျိုး၊ အန္တစသော အသုံးဆောင်တို့နှင့် စပ် သဖြင့်၊ တမဘာဝေ-မှောင်သည်၏အဖြစ်၌၊ ဌိတော-တည်သော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ဒုဂ္ဂတော-ဒုဂ္ဂတမည်၏။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဟိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ ဥပေတတ္ထာ-ကြောင့်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ တမပရာယဏဘာဝေ-အမှောင်ဟူသောဘဝလျှင် လည်း လျောင်းရာရှိသည်၏အဖြစ်၌၊ ဌိတော (ပုဂ္ဂလော) ဒုရူပေတော-ဒုရူပေတ မည်၏။ ဣတိဇေ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤဒုဂ္ဂတံ ဒုရူပေတဟူသောပါဌ်၌၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၆၆၃။ ဧကံ ပုဂ္ဂလံ ပိယံ မနာပန္တိ ဣဒမ္ပိ-ကိုလည်း၊ မုဒိတာယ-မုဒိတာ၏၊ ဝတ္ထုဘူတံ-သော၊ ပုဂ္ဂလံ ဒေသေတုံ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို ပိယ မနာပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဂတိကုလဘောဂါဒိဝသေန-မနုဿစသော ဂတိ၊ ခတ္ထိယ စသော အမျိုး၊ အန္တစသော အသုံးအဆောင် အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဇောတိဘာဝေ-တောက်ပြောင်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၌၊ ဌိတော-တည်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပိယောတိ-ချစ်အပ်သူ ဟူ၍၊ (ဒဌဗ္ဗော-၏) ကာယသုစ္စရိတာဒိဟိ-ကာယသုစ္စရိတ် အစရှိသော ကောင်းမှုတို့သည်၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ ဥပေတတ္ထာ-ကြောင့်၊ ဇောတိပရာယဏဘာဝေ-တောက်ပြောင်သော ဘဝဟူသော လည်းလျောင်းရာ ရှိသူ၏အဖြစ်၌၊ ဌိတော-တည်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ မနာပေါတိ ဒဌဗ္ဗော။

၆၇၃။ နေဝ မနာပံ န အမနာပန္တိ ဣဒမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဥပေက္ခာယ ဝတ္ထုဘူတံ (ဝုတ္တံ)၊ တတ္ထ-ထို နေဝ မနာပံ န အမနာပပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ မိတ္တဘာဝံ-မိတ်ဆွေ၏ အဖြစ်သို့၊ အသမ္ပတ္တတာယ-မရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နေဝ မနာပေါ (တိ)-နေဝ မနာပဟူ၍၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အမိတ္တဘာဝံ-ရန်သူ၏အဖြစ်သို့၊ အသမ္ပတ္တတာယ-ကြောင့်၊ န အမနာပေါတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧတ္ထ-ဤသုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော၊ ယံ-အကြင်စကားသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ-သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏။

ဒုဂ္ဂတံ ဒုရူပေတံ။ ။ဒုဂ္ဂတံ-ဒုက္ခသို့ ရောက်သော၊ ဒုရူပေတံ-ကာယဒုစ္စရိတ် အစရှိသော မကောင်းမှုတို့သည် ကပ်ရောက်အပ်သော၊ ဝါ-ကာယဒုစ္စရိတ် အစရှိသော မကောင်းမှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ (တစ်နည်း) ဒုဂ္ဂတံ-ဂတိ ကုလ ဘောဂ စသောအားဖြင့် မှောင်နေသည်အဖြစ်၌ တည်သောကြောင့် ဆင်းရဲသော၊ ဒုရူပေတံ-တမပရာယဏအဖြစ်၌ တည်လောက်အောင် ကာယဒုစ္စရိတ် အစရှိသည်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဤသို့ ပါဠိတော်၌ ၂ နည်းပေး။ (တမောတမ ပရာယဏ စသော ပုဂ္ဂိုလ် ၄-မျိုးကို သဂါထာဝဂ္ဂ ကောသလသံယုတ်၌ ကြည့်ပါ။)

တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသောစကားကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဖြစ်သော၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ-
၌၊ ဝုတ္တမေဝ၊ ဧတေသံ ကမ္မဋ္ဌာနာနံ-တို့၏၊ ဘာဝနာဝိဇာနဗ္ဗိ-ဘာဝနာ အစီအရင်
ကိုလည်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္တာရတော ကထိတမေဝ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သုတ္တန္တဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ-အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်းကို၊ (ဘာဇိတံ၌ စပ်)၊ ကုသလ
တောပိ-ကုသိုလ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိပါကတောပိ-ဝိပါက်အားဖြင့်လည်း
ကောင်း၊ ကိရိယတောပိ-ကြိယာအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌာ-သော၊ စိတ္တုပ္ပါဒ
ကဏ္ဍေ-၌၊ ဘာဇိတနယေနေဝ-ဝေဘန်အပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ၊ ဘာဇိတံ-တော်မူ
အပ်ပြီ၊ အဿ-ထိုအဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၏၊ အတ္ထောပိ-ကိုလည်း၊ တတ္ထ-ထို
စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗော။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်

ပဉ္စာပုစ္ဆကေ-၌၊ ပါဠိ အနုသာရေနေဝ-ပါဠိတော်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်
သာလျှင်၊ မေတ္တာဒီနံ-မေတ္တာ အစရှိသည်တို့၏၊ ကုသလာဒိဘာဝေါ ဝေဒိတဗော၊
ပန-အထူးကား၊ အာရမ္မဏတ္တိကေသု-တို့၌၊ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံသော အပွမညာ
တို့သည်လည်း၊ တိသု-ကုန်သော၊ တိကေသု-တိက်တို့၌၊ န ဝတ္တာဗ္ဗာရမ္မဏာဇေ-
ပရိတ္တအစရှိသည်ဖြင့် မဆိုထိုက်သော သတ္တဝါပညတ်ဟူသော အာရုံရှိကုန်သည်သာ၊
အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏတ္တိကေ-၌၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ-ဗဟိဒ္ဓတရားဟူသော အာရုံရှိကုန်၏၊
ဣတိ (ဝေဒိတဗော)၊ ပန-ဆက်၊ ဣမသ္မိ အပွမညာဝိဘင်္ဂေ-၌၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-
သည်၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယေပိ-၌လည်း၊ လောကိယာဇေ-လောကီသာလျှင် ဖြစ်ကုန်
သော၊ အပွမညာယော-တို့ကို၊ ကထိတာ-ကုန်ပြီ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယေပိ-၌လည်း
ကောင်း၊ ပဉ္စာပုစ္ဆကေပိ-၌လည်းကောင်း၊ (လောကိယာ ဇေ အပွမညာယော
ကထိတာ)၊ ဟိ-မှန်၊ တယောပိ၊ ဧတေ နယာ၊ လောကိယတ္တာ-လောကီတို့၏အဖြစ်
ကြောင့်၊ ဧကပရိစ္ဆေဒါဇေ-တူသောအပိုင်းအခြားရှိကုန်သည်သာ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ အယံ
အပွမညာဝိဘင်္ဂီပိ-ကိုလည်း၊ ပေ၊ ဒသိတော၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အပွမညာဝိဘင်္ဂီဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-သိက္ခာပဒဝိဘင်း

၁-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၇၀၃။ ဣဒါနိ-အပ္ပမညာဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာယခုအခါ၌၊ တဒနန္တရေ-ထိုအပ္ပမညာဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌၊ (ဝုတ္တေ-သော)၊ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂေ-၌၊ ပဉ္စာတိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ သိက္ခာပဒါနီတိ-ကား၊ သိက္ခိတဗ္ဗပဒါနိ-ကျင့်ထိုက်သော တရားအစုတို့သည်၊ သိက္ခာကောဌာသာ-သိက္ခာအစုတို့သည်၊ (ပဉ္စ ဌံ စပ်။) [“ပဒကို ကောဌာသ”ဟု ဖွင့်သည်။] အပိစ-သည်သာမကသေး၊ ဥပရိ-၌၊ အာဂတာ-လာကုန်သော၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကုသလာ-ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ သိက္ခိတဗ္ဗတော-ကျင့်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သိက္ခာ-သိက္ခာတို့ မည်၏၊ ပန-ဆက်၊ ပဉ္စသု-ငါးပါးကုန်သော၊ သီလင်္ဂေသု-သီလအစိတ်အပိုင်းတို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော၊ အဂီ-အစိတ်အပိုင်းသည်၊ တာသံ သိက္ခာနံ-ထိုကုသိုလ် ဖြစ်သော သိက္ခာတို့၏၊ ပတိဌာနဌေန-တည်ရာ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ပဒံ-ပဒမည်၏၊ သိက္ခာနံ-ကျင့်ထိုက်သော ကုသိုလ်တရားတို့၏၊ ဣတိ (တသွာ) ပဒတ္တာ-ထိုသို့ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သိက္ခာပဒါနိ-သိက္ခာပဒတို့ မည်၏။

ပါဏာတိပါတာတိ-ကား၊ ပါဏဿ-ပညတ်အားဖြင့်သတ္တဝါ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ဇီဝိတိန္ဒြေကို၊ အတိပါတာ-လျင်စွာကျစေခြင်းမှ၊ ဝါ-လျင်စွာကျစေကြောင်း စေတနာမှ၊ ယာတနာ-သတ်ခြင်းမှ၊ ဝါ-သတ်ကြောင်းစေတနာမှ၊ မာရဏာ-သေစေခြင်းမှ၊ ဝါ-သေစေကြောင်းစေတနာမှ၊ (ဝေရမဏီ ၌စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ ဝေရမဏီတိ-ကား၊ ဝိရတိ-ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတည်း၊ ဝါ-ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းတရားတည်း၊ [ပါဠိတော် စာအုပ်များ၌ “ဝေရမဏီ”ဟု ဤကာရန္တဖြင့် ရှိသော်လည်း ဣကာရန္တသာ ဖြစ်သင့်၏၊ ထိုပုဒ်ပြီးပုံကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ လောကုတ္တရာကုသိုလ်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

အဒိန္နာဒါနာတိ-ကား၊ အဒိန္နဿ-ဥစ္စာရှင်တို့ မပေးအပ်သော သူဥစ္စာကို၊ အာဒါနာ-ယူခြင်းမှ၊ ဝါ-ယူကြောင်းစေတနာမှ၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတဿ-သူတပါးတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သောဥစ္စာကို၊ ဟရဏာ-ဆောင်ခြင်းမှ၊ ဝါ-ဆောင်ကြောင်းစေတနာမှ၊

သိက္ခာပဒါနိ။ ။ပဌမနည်း၌ “ပဒံ ဌာနေ ပရိတ္တာနေ”စသော အဘိဓာန် (၈၁၉)လာ အနက်တို့တွင် ပဒသဒ္ဒါသည် ကောဌာသအနက်ဟောတည်း၊ သိက္ခာသဒ္ဒါကား ပါဏာတိပါတ ဝိရတိစသော သိက္ခာများပင်တည်း၊ (သိက္ခိတဗ္ဗာတိ သိက္ခာ၊ သိက္ခာနံ ပဒါနိ သိက္ခာပဒါနိ၊) အပိစတက်သော ဒုတိယနည်း၌ကား ပဒသဒ္ဒါသည် ပတိဌာနအနက်ဟောတည်း၊ သိက္ခာသဒ္ဒါ ကား ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ထိုက်သော ကုသိုလ်တရား အားလုံးကို ဟော၏၊ ဝစနတ္ထမှာ ရွေးနည်းအတိုင်းပင်၊ ပတိဌာန၏ အဓိပ္ပာယ်ထွက်ကို ဋီကာ၌ ဖွင့်ထားပြီ။

(ဝေရမဏိ၌ စပ်) ကူတိ အတ္ထော၊ ကာမေသုတိ-ကား၊ ဝတ္ထုကာမေသု-ဝတ္ထုကာမ တို့၌ (ကိလေသာကာမ၏တည်ရာ လိုလားတောင့်တအပ်သော ကာမဂုဏ်တို့၌) မိစ္ဆာစာရာတိ-ကား၊ ကိလေသကာမဝသေန- ကိလေသာကာမ၏အစွမ်းဖြင့်၊ (လိုလားတတ်သော တဏှာရာဂကိလေသာ၏အစွမ်းဖြင့်) လာမကာစာရာ-ယုတ်ညံ့ သော ကျင့်ခြင်းမှ၊ မုသာဝါဒါတိ-ကား၊ အဘူတဝါဒတော-မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ။

သုရာ၊ ပေ၊ ဌာနာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ သုရာတိ-ကား၊ ပိဋသုရာ-မှန်ညက်မှန်ဖြင့်ပြုအပ်သော သေရည်လည်းကောင်း၊ ပူပသုရာ-မှန်ဖြင့်ပြုအပ်သော သေရည်လည်းကောင်း၊
 သြဒနသုရာ-ထမ်းဖြင့်ပြုအပ်သောသေရည်လည်းကောင်း၊ ကိဏ္ဍပက္ခိတ္တာ-ထည့်ခပ်အပ်သော သေမျိုးစေ့ဟူသော တဆေးရှိသော သေရည် လည်းကောင်း၊ သမ္ဘာရသံယုတ္တာ-သေရည်ဖြစ်ကြောင်း အဆောက်အဦတို့ဖြင့် စပ်အပ်သော သေရည်လည်းကောင်း၊ ကူတိ-သို့၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ သုရာ-တို့တည်း၊ မေရယန္တိ-ကား၊ ပုပ္ဖာသဝေါ-ပန်းပွင့် ဖြင့် ပြုအပ်သောစိမ်ရည်အရက်လည်းကောင်း၊ ဖလာသဝေါ-သစ်သီးဖြင့် ပြုအပ်သော စိမ်ရည်အရက်လည်းကောင်း၊ ဂုဠာသဝေါ-တင်လဲဖြင့်ပြုအပ်သော စိမ်ရည်အရက်လည်းကောင်း၊ [ထန်းလျက် သကာ စသည်ကို “ဂုဠ”ဟု ခေါ်၏၊] မဇ္ဇာသဝေါ-သစ်မည်စည်ပွင့်၊ ပျားရည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော စိမ်ရည်အရက်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘာရသံယုတ္တာ-စိမ်ရည်အရက်ဖြစ်ကြောင်း အဆောက်အဦတို့ဖြင့်စပ်သော စိမ်ရည်အရက်လည်းကောင်း၊ ကူတိ၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ အာသဝါ-တို့တည်း၊ [သုရာနှင့် မေရယအထူးကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] တဒုဘယမ္ပိ-ထိုနှစ်ပါးစုံသော သုရာမေရယကိုလည်း၊ မဒနိယဌေန-ယစ်မူးခြင်း၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မဇ္ဇ-မဇ္ဇ မည်၏၊ [မဒနဿ ဌာနံ မဒနိယံ၊ တဒဿဌာန မိယော စသုတ်ဖြင့် ကူယပစ္စည်း သက်၊ ဤအလို မဒနိယ၊ ကရိုဏ်းအနက်၌ အနိယ ပစ္စည်းသက်လျှင် “မဒနိယ”ဟု ဖြစ်၏၊] ယာယ စေတနာယ-အကြင်စေတနာဖြင့်၊ တံ-ထိုသေရည်အရက်ကို၊ ပိဝန္တိ-ကုန်၏၊ သာ-ထိုသောက်ကြောင်းစေတနာသည်၊ ပမာဒကာရဏတ္တာ-မေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပမာဒဌာနံ-မည်၏၊ [ပမာဒဿ-မေ့လျော့ခြင်း၏၊ ဌာနံ-တည်ရာအကြောင်းတည်း၊ ပမာဒဌာနံ-အကြောင်း၊] တသ္မာ၊ သုရာ၊ ပေ၊ ဌာနာ-ထိုသို့ ယစ်မူးခြင်း၏တည်ရာ၊ မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော သေရည်အရက်ကို သောက်စားခြင်းမှ၊ (ဝေရမဏိ ၌ စပ်)

ကိဏ္ဍပက္ခိတ္တာ။ ။သေရည်ဖြစ်ဖို့ရန် မျိုးစေ့ကို ပါဠိလို-ကိဏ္ဍ၊ မြန်မာလို “တဆေး”ဟု ခေါ်၏၊ တဆေးဟူသည် ကောက်ညှင်းစပါးကို ၃-ရက် ၄-ရက် အညှောက်ပေါက်သည်အထိ ရေစိမ်ပြီးနောက် ဖျာထဲ၌ ဖြန့်ကာ နေပူမှာ ခြောက်သည်အထိ ၃-ရက် ၄-ရက်လွန်းပြီး၍ သိမ်းဆည်းထားအပ်သော ကောက်ညှင်းစပါးအခြောက်များတည်းဟု ဆိုကြသည်၊ ဤကား အချို့ လူမျိုးတို့ တဆေးလုပ်ပုံတည်း။

အယံ - ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ စေတ - ဤသိက္ခာပဒဝိဘင်း၌၊ တာဝ - ပဒဘာဇနီမှရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ) မာတိကာနိက္ခေပဿ-ချထားအပ်သော မာတိကာ၏၊ အတ္ထော။

၇၀၄။ ပန-ကား၊ ပဒဘာဇနီယေ-၌၊ ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝရန္တိအာဒိ- အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ - အလုံးစုံသောစကားရပ်သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ (အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ စိတ္တုပ္ပာဒကဏ္ဍ၌၊) ဝုတ္တနယတ္တာဥတ္တာနတ္ထမေဝ- ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကေဝလံ-စေတနာစသည်မဖက် သက်သက်၊ ဝိရတိယေဝ-ဝိရတိ စေတသိက်သည်သာ၊ သိက္ခာပဒံ-သိက္ခာပဒသည်၊ န- မဟုတ်သေး၊ စေတနာပိ-သည်လည်း၊ သိက္ခာပဒမေဝ-ပင်တည်း၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ တံ-ထိုစေတနာဟူသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဒဿေတုံ ဒုတိယနယော ဒဿိတော၊ စ-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကေဝလံ - ပရောပဏ္ဏာသဓမ္မတို့မဖက်သက်သက်၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဧတေယေဝဓမ္မာ- ဤဝိရတိတရား၊ စေတနာတရားတို့သည်သာ၊ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ န-မဟုတ်သေး၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ စေတနာသမ္ပယုတ္တာ-စေတနာနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ပရော ပဏ္ဏာသဓမ္မာပိ - ငါးဆယ်ထက် အပို အလွန်ဖြစ်သော တရားတို့သည်လည်း၊ သိက္ခိတဗ္ဗ ကောဋ္ဌာသတော-ကျင့်ထိုက်သော တရားအစုတို့၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သိက္ခာပဒမေဝ-ပင်တည်း၊ တသ္မာ တတိယနယောပိ-ကိုလည်း၊ ဒဿိတော။

တတ္ထ-ထိုသိက္ခာပဒဟူသောပါဌ်၌၊ (လဗ္ဘမာနံ-သော၊) သိက္ခာပဒံ- သိက္ခာပဒ သည်၊ ပရိယာယသိက္ခာဒံ - ပရိယာယဖြစ်သောသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ နိပ္ပရိယာယ သိက္ခာပဒဉ္စ - ပရိယာယမဟုတ် မုချဖြစ်သောသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ (ဣတိ) ဒုဝိဓံ၊ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထ-ထိုသုံးပါးသောနည်းတို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ သိက္ခာပဒံ-သိက္ခာပဒသည်”ဟု ဖွင့်၏၊] တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ ဝိရတိ-ဝိရတိ စေတသိက်သည်၊ နိပ္ပရိယာယသိက္ခာပဒံ-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သာ-ထိုဝိရတိ စေတသိက်သည်၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီတိ-ဟူ၍၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အာဂတာ-လာပြီ၊ စေတနာ-စေတနာသည်၊ (ပါဠိယံ) နော (အာဂတာ)၊ စ- ဆက်၊ တာယဇေ-ထိုထိုဝိရတိဖြင့်သာ၊ ဝိရမဏ္ဍော-ရှောင်ကြဉ်လသော်၊ တတော တတော-ထိုထို ပါဏာတိပါတ စသည်မှ၊ ဝိရမတိ-၏၊ စေတနာယ-ဖြင့်၊ န (ဝိရမတိ)-ရှောင်ကြဉ်သည်မဟုတ်၊ ပန-ထိုသို့ပင် စေတနာဖြင့် မရှောင်ကြဉ်ပါသော်လည်း၊ စေတနံ အာဟရိတွာ ဒဿေသိ၊ သေ သ စေတနာ သ မ္ပယုတ္တ ဓမ္မေ - ဝိရတိ မှ ကြွင်းသော စေတနာသမ္ပယုတ်တရားတို့ကို၊ တထာ (အာဟရိတွာ ဒဿေသိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဝီတိက္ကမ ကာလေ-လွန်ကျူးရာအခါ၌၊ ဝေရစေတနာ- ရန်ဖြစ်ကြောင်းစေတနာသည်၊ ဒုဿိလျံ နာမ-ဒုဿိလျံ မည်၏၊ (သီလမရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မည်၏) တသ္မာ-ကြောင့်၊ သာ- ထိုဝေရစေတနာကို၊ ဝိရတိကာလေပိ-ရှောင်ကြဉ်ရာအခါ၌လည်း၊ သုသီလျဝသေန - ကောင်းသောသီလရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ၊ ဖဿာဒယော -

ဖဿအစရှိသောတရားတို့ကို၊ တံသမ္ပယုတ္တတ္တာ-ထိုဝိရတိစေတနာတို့နှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂဟိတာ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဣဒါနိ-၌၊ ဧတေသု သိက္ခာပဒေသု-တို့၌၊ ဉာဏသမုတ္တေဇနတ္ထံ-ဉာဏ်ကို ထက်သန်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဣမေသံ ပါဏာတိပါတာဒိနံ-ဤပါဏာတိပါတ အစရှိ သည်တို့၏၊ (ဝိနိစ္ဆယော၌ စပါ) ဓမ္မတော-ဓမ္မအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကောဋ္ဌာသ တော-ကောဋ္ဌာသအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာရမ္မဏတော-အာရမ္မဏအားဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ဝေဒနာတော ၊ပေ၊ သာဝဇ္ဇတော - သာဝဇ္ဇအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပယောဂတော စ-ပယောဂအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗော။

တတ္ထ-ထိုဓမ္မအစရှိသည်တို့တွင်၊ ဓမ္မတောတိ-ကား၊ ပဉ္စပိ-ငါးပါးလည်း ဖြစ်ကုန် သော၊ ဧတေ ပါဏာတိပါတာဒယော-ဤပါဏာတိပါတအစရှိသော အကုသိုလ် တို့သည်၊ စေတနာဓမ္မာဝ-စေတနာတရားတို့သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ ကောဋ္ဌာသတော- ကောဋ္ဌာသအားဖြင့်၊ ပဉ္စပိ-ငါးပါးသော တရားတို့သည်လည်း၊ ကမ္မပထာ ဧဝ- ကမ္မပထတို့သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)။

အာရမ္မဏတော-အားဖြင့်၊ ပါဏာတိပါတော-သည်၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယာရမ္မဏော- အာရုံရှိ၏၊ အဒိန္နာဒိနံ-သည်၊ သတ္တာရမ္မဏံ ဝါ-ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရာရမ္မဏံ ဝါ-ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ) မိစ္ဆာစာရော-သည်၊ ဣတ္ထိပုရိသာရမ္မဏော-မိန်းမ၊ ယောကျ်ားဟူသော အာရုံရှိ၏၊ မုသာဝါဒေါ-သည်၊ သတ္တာရမ္မဏော ဝါ သင်္ခါရာရမ္မဏော ဝါ (ဟောတိ) သုရာပါနံ-သည်၊ သင်္ခါရာရမ္မဏံ- အာရုံရှိ၏။

ဝေဒနာတော-အားဖြင့်၊ ပါဏာတိပါတော-သည်၊ ဒုက္ခဝေဒနော-ဒုက္ခဝေဒနာ ရှိ၏၊ အဒိန္နာဒိနံ-သည်၊ တိဝေဒနံ-ရှိ၏၊ ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုအဒိန္နာဒိနံသည်၊ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌဿ-ရွှင်လန်းနှစ်သက်သည်ဖြစ်၍၊ အဒိန္နံ-မပေးအပ်သော သူဥစ္စာကို၊ အာဒိယတော-ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သုခဝေဒနံ-ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဘိတကာလေ- ကြောက်သူ၏အခါ၌၊ ဝါ-ကြောက်ရာအခါ၌၊ ဒုက္ခဝေဒနံ-ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ မဇ္ဈတ္တဿ-အလယ်အလတ်၌ တည်သော သဘောရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ ဂဏှတော- ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနံ-ရှိ၏၊ မိစ္ဆာစာရော-သည်၊ သုခဝေဒနောဝါ- သော်လည်းကောင်း၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနောဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ မုသာဝါဒေါ-သည်၊ အဒိန္နာဒိနံ ဝိယ-အဒိန္နာဒိနံသည်ကဲ့သို့၊ တိဝေဒနော-ရှိ၏၊ သုရာပါနံ-သည်၊ သုခမဇ္ဈတ္တဝေဒနံ-သုခဝေဒနာ၊ မဇ္ဈတ္တဝေဒနာရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ [မဇ္ဈတ္တဿ၏နောက်၌ ဟုတွာ ရှိနေသည်ကား ရိုးရာမဟုတ်၊ ရှေးနိဿယ၌လည်း မရှိ။]

မူလတော-အားဖြင့်၊ ပါဏာတိပါတော-သည်၊ ဒေါသမောဟမူလော-ဒေါသ
မူလ၊ မောဟမူလရှိ၏။ အဒိန္နာဒါနံ-သည်၊ ကိစ္ဆိကာလေ-အချို့သောအခါ၌၊ လောဘ
မောဟမူလံ-သည်၊ ဟောတိ-၏။ ကိစ္ဆိကာလေ-၌၊ ဒေါသမောဟမူလံ (ဟောတိ)၊
မိစ္ဆာစာရော-သည်၊ လောဘမောဟမူလော၊ မုသာဝါဒေါ-သည်၊ ပေ၊ သုရာပါနံ-
သည်၊ လောဘမောဟမူလံ၊ (ဟောတိ)။

စ-ဆက်၊ ကမ္မတော-အားဖြင့်၊ ဧတ္ထ-ဤပါဏိပါတအစရှိသည်တို့တွင်၊ မုသာ
ဝါဒေါ-သည်၊ ဝစီကမ္ပံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ သေသာ-မုသာဝါဒမှကြွင်းသော ပါဏာတိ
ပါတအစရှိသော ဒုစရိုက်တို့သည်၊ ကာယကမ္မမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊
သာဝဇ္ဇတော-သာဝဇ္ဇအားဖြင့်၊ ပါဏာတိပါတော-သည်၊ အပ္ပသာဝဇ္ဇော-ငယ်သော
အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော ပါဏာတိပါတသည်၊ အတ္ထိ၊ မဟာသာဝဇ္ဇော-ကြီးသော
အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော ပါဏာတိပါတသည်၊ အတ္ထိ၊ အဒိန္နာဒါနာဒိနိ-အစရှိသည်
တို့သည်၊ တထာ-ထိုပါဏာတိပါတအတူတည်း၊ တေသံ-ထိုအပ္ပသာဝဇ္ဇပါဏာတိ
ပါတ အစရှိသည်တို့၏၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးကို၊ ဟေဋ္ဌာ-
အောက်၌၊ (ဒွါရကထာ၌)၊ ဒဿိတမေဝ-သာ။

ပန-ဆက်ဦးအံ့၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အပရော-အောက်၌ ဆိုအပ်ပြီး
သောနည်းမှအခြားသော၊ နယော-နည်းတည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ကုန္တကိပိလ္လိကဿ-ပိုးရွ
ခြပုန်းကို၊ ဝဇော-သတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-သတ်ကြောင်းစေတနာသည်၊ အပ္ပသာဝဇ္ဇော-
သည်၊ (ဟောတိ)၊ တတော-ထိုပိုးရွခြပုန်းထက်၊ မဟန္တတရဿ-ကြီးသောသတ္တဝါကို၊
(ဝဇော) မဟာသာဝဇ္ဇော-ကြီးသောအပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော ပါဏာတိပါတသည်၊
(ဟောတိ)၊ သောပိ-ထိုပါဏာတိပါတသည်လည်း၊ အပ္ပသာဝဇ္ဇော-သည်၊ (ဟောတိ-
ဖြစ်သေး၏။) တတော-ထိုသတ္တဝါထက်၊ မဟန္တတရဿ-သာ၍ ကြီးသော၊
သကုဏိကာယ-ငှက်မကို၊ (ဝဇော) မဟာသာဝဇ္ဇော (ဟောတိ)၊ တတော-ထို
ငှက်မကို သတ်ခြင်းထက်၊ ဂေါဓဿ-ဖွတ်မကို၊ ပေ၊ တတော-ထိုဖွတ်မကို သတ်ခြင်း
ထက်၊ သသကဿ-ယုန်ငယ်ကို၊ (ဝဇော)၊ ပေ၊ တတော-ထိုယုန်ငယ်ကို
သတ်ခြင်းထက်၊ မိဂဿ-သမင်ကို၊ (ဝဇော)၊ ပေ၊ တတော-ထိုသမင်ကို သတ်ခြင်း
ထက်၊ ဂဝယဿ-နွားနောက်ကို၊ ပေ၊ တတော-ထိုနွားနောက်ကို သတ်ခြင်းထက်၊
အဿဿ-မြင်းကို၊ ပေ၊ တတော-ထိုမြင်းကို သတ်ခြင်းထက်၊ ဟတ္ထိဿ-ဆင်ကို၊
ဝဇော-သတ်ခြင်းသည်၊ မဟာသာဝဇ္ဇော၊ တတောပိ-ထိုဆင်ကို သတ်ခြင်းထက်
လည်း၊ ဒုဿိလမနုဿဿ-သီလမရှိသောလူကို၊ (ဝဇော) မဟာသာဝဇ္ဇော၊
တတော-ထိုသီလမရှိသောလူကို သတ်ခြင်းထက်၊ ဂေါရူပသီလကမနုဿဿ-နွား
တို့၏ သဘောရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလနှင့်တူသောသီလရှိသောလူကို၊ (ဝဇော မဟာ
သာဝဇ္ဇော)၊ တတော-ထိုဂေါရူပသီလကလူကို သတ်ခြင်းထက်၊ သရဏဂတဿ-

သရဏဂုံတည်သောလူကို၊ (ဝဓော၊ မဟာသာဝဇ္ဇော)၊ တတော-ထိုသရဏဂုံတည်သောလူကို သတ်ခြင်းထက်၊ ပဉ္စသိက္ခာပဒိကဿ-ငါးပါးသောသိက္ခာပုဒ်ရှိသော လူကို၊ (ဝဓော၊ မဟာသာဝဇ္ဇော)၊ [သရဏဂုံတည်လျက် ပဉ္စသိက္ခာပဒိကပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ သရဏဂုံမတည်ဘဲ ပဉ္စသိက္ခာပဒိက လူကိုသတ်ခြင်းကား သရဏဂတလူကို သတ်ခြင်းလောက် အပြစ်မကြီး။]

တတော-ထိုပဉ္စသိက္ခာပဒိကလူကို သတ်ခြင်းထက်၊ သာမဏေရဿ-သီလရှိသော သာဏေကို၊ (ဝဓော၊ မဟာသာဝဇ္ဇော ဟောတိ)၊ တတော-ထိုသာဏေကို သတ်ခြင်းထက်၊ ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခုနော-ပုထုဇ္ဇနရဟန်းကို၊ ပေ၊ တတော-ထိုပုထုဇ္ဇနရဟန်းကို သတ်ခြင်းထက်၊ ပေ၊ ခိဏာသဝဿ ဝဓော၊ အတိမဟာသာဝဇ္ဇောယေဝ-အလွန်ကြီးသော သာဝဇ္ဇသည်သာ၊ (ဟောတိ)။

အဒိန္နာဒါနံ-သည်၊ ဒုဿီလဿ-၏၊ သန္တကေ-ဥစ္စာ၌၊ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ (ဟောတိ)၊ တတော-ထိုဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်၏ဥစ္စာကိုယူခြင်းထက်၊ ဂေါရူပသီလကဿ-၏၊ သန္တကေ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ တတော-ထိုဂေါရူပသီလကပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာကိုယူခြင်းထက်၊ သရဏဂတဿ၊ ပေ၊ တတော-ထိုသရဏဂုံတည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာကိုယူခြင်းထက်၊ (တတော လိုက်စေ)၊ ပဉ္စသိက္ခာပဒိကဿ-ငါးပါးသော သိက္ခာပုဒ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပေ၊ တတော-ထိုအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာကို ယူခြင်းထက်၊ ခိဏာသဝဿ-၏၊ သန္တကေ-ဥစ္စာ၌၊ အတိမဟာသာဝဇ္ဇံယေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ။

မိစ္ဆာစာရော-သည်၊ ဒုဿီလာယ-သော၊ ဣတ္ထိယာ-မိန်းမကို၊ ဝီတိက္ကမေ-လွန်ကျူးခြင်း၌၊ အပ္ပသာဝဇ္ဇော (ဟောတိ)၊ တတော-ထိုသီလမရှိသော မိန်းမကို လွန်ကျူးခြင်းထက်၊ ဂေါရူပသီလကာယ-နွားတို့၏သဘောရှိသော သီလနှင့် တူသော သီလရှိသော၊ (ဣတ္ထိယာ-ကို) (ဝီတိက္ကမေ) မဟာသာဝဇ္ဇော၊ ပေ၊ တတော-ထက်၊ သရဏဂတာယ-ကို၊ ပေ၊ ပန-ကား၊ ခိဏသဝါယ-ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော၊ ဘိက္ခုနိယာ-ဘိက္ခုနီကို၊ (ဝီတိက္ကမေ) ဧကန္တမဟာသာဝဇ္ဇောဝ-ဧကန် မဟာသာဝဇ္ဇသည်သာ၊ (ဟောတိ)။

ဂေါရူပသီလက။

။ဂုန္တံ ရူပံ ယဿာတိ ဂေါရူပေါ-နွားတို့၏သဘောရှိသူ၊ ဂေါရူပဿ သီလဝိယ သီလံ ယဿာတိ ဂေါရူပသီလကော-နွားတို့၏သဘောရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလနှင့် တူသောသီလရှိသူ၊ နွားတို့သည် သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးခြင်း စသောအပြစ် မရှိသကဲ့သို့၊ ထိုအတူ သီလမဆောက်တည်ဘဲ သူ့အသက်သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာ ခိုးခြင်းစသော အပြစ်ကင်းသူသည် ပင်ကိုကောင်းနေသော ဂေါရူပသီလက မည်၏။ [ဂေါရူပသီလကေ ပကတိဘဒ္ဒေါ-ဋီကာ။]

မုသာဝါဒေါ-သည်။ ကာကဏိကမတ္တဿ-တစ်ချင်းရွေးမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဥစ္စာ၏။ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ မုသာကထနေ-မုသားပြောခြင်း၌၊ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ (ဟောတိ)၊ တတော-ထိုတစ်ချင်းရွေးမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဥစ္စာအတွက် မုသား ပြောခြင်းထက်၊ အမုမာသကဿ-တစ်ပဲထက်ဝက်ရှိသော ဥစ္စာ၏။ ဝါ-နှစ်ပြားသော ဥစ္စာ၏။ အတ္ထာယ-ငှာ၊ (မုသာကထနေ မဟာသာဝဇ္ဇော) (တတော-ထိုနှစ်ပြားသော ဥစ္စာအတွက် မုသားပြောခြင်းထက်) မာသကဿ-တစ်ပဲသော ဥစ္စာ၏။ ပေ၊ ပဉ္စ မာသကဿ-ငါးပဲသောဥစ္စာ၏။ ပေ၊ အမုကဟာပဏဿ-တစ်ကျပ်ထက်ဝက်သော ဥစ္စာ၏။ ပေ၊ ကဟာပဏဿ-တစ်ကျပ်သော ဥစ္စာ၏။ ပေ၊ တတော-ထိုတစ်ကျပ် သော ဥစ္စာအတွက် မုသားပြောခြင်းထက်၊ အနတ္တနိယဘဏ္ဍာဿ-မပိုင်းဖြတ်နိုင်သော အဖိုးရှိသောဘဏ္ဍာ၏။ အတ္ထာယ မုသာ ကထနေ မဟာသာဝဇ္ဇော၊ ပန-ဆက်၊ မုသာ-မုသားကို၊ ကထေတွာ-၍၊ သံဃံ-ကို၊ ဘိန္နန္တဿ-ခွဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (မုသာ ဝါဒေါ)၊ ဧကန္တမဟာသာဝဇ္ဇော၊ (ဟောတိ)။

သုရာပါနံ-သေရည်ကို သောက်ခြင်းသည်။ ပသတမတ္တဿ-တစ်လက်ဖက်မျှ လောက်သော သေရည်ကို၊ ပါနေ-သောက်ခြင်း၌၊ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ၊ (ဟောတိ)၊ အဉ္စလိ မတ္တဿ-တစ်လက်ခုပ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော သေရည်ကို၊ ပါနေ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ကာယစာလနသမတ္ထံ-ကိုယ်ကို ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှားစေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်လောက်အောင်၊ ဗဟုံ-များစွာ၊ ပိဝိတွာ-သောက်ပြီး၍၊ ဂါမဃာတနိဂမဃာတ ကမ္ပံ-ရွာကို ဖျက်ဆီးမှု၊ နိဝုံးကို ဖျက်ဆီးမှုကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (သုရာပါနံ)၊ ဧကန္တမဟာသာဝဇ္ဇမေဝ။

ဟိ-မှန်၊ ပါဏာတိပါတံ-ပါဏာတိပါတသို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ ခီဏာသဝဿ- ကို၊ ဝဓော မဟာသာဝဇ္ဇော၊ အဒိန္နာဒါနံ-သို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ ခီဏာသဝ သန္တကဿ-ကို၊ ဟရဏံ၊ (မဟာသာဝဇ္ဇံ)၊ မိစ္ဆာစာရံ ပတွာ၊ ခီဏာသဝါယဘိက္ခုနိယာ၊ ဝိတိက္ကမနံ၊ ပေ၊ ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗေဟိပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေဟိ- ဤအပြစ်တို့ထက်၊ မုသာဝါဒေန-ဖြင့်၊ သံဃဘေဒနမေဝ-သံဃာကို ခွဲခြင်းသည်သာ၊ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုသံဃဘေဒနမုသာဝါဒသည်၊ ကပ္ပံ-တစ်ကမ္ဘာပတ်လုံး၊ နိရယေ-၌၊ ပါစနသမတ္ထံ-ကျက်စေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ မဟာကိပ္ပိသံ-ကြီးစွာ ရုန့်ကြမ်းသော မကောင်းမှုတည်း။

ပယောဂတောတိ-ဟူသောပုဒ်၏။ (ဝိတ္ထာရော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ပါဏာတိ ပါတော-သည်။ သာဟတ္ထိကောပိ- သာဟတ္ထိကပယောဂရှိသည်လည်းကောင်း၊ အာဏတ္ထိကောပိ-အာဏတ္ထိကပယောဂရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ အဒိန္နာ ဒါနံ-သည်၊ တထာ-ထို့အတူတည်း၊ မိစ္ဆာ၊ ပေ၊ ပါနာနိ-ကာမေသုမိစ္ဆာရ၊ မုသာဝါဒ၊ သုရာပါနတို့သည်၊ သာဟတ္ထိကာနေဝ-တို့ချည်းသာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပဒဝိဘင်း၌၊ ပါဏာတိပါတာ ဒီနံ-အစရှိသော ဒုစရိုက်တို့၏၊ ဓမ္မာဒိဝသေန-ဓမ္မအစရှိသော အပြားအားဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆယံ-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဥတုာ-သိပြီး၍၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရာမဏီတိအာဒီနမ္ပိ-အစရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏လည်း၊ ဓမ္မတော-ဓမ္မအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကမ္မတော-ကံအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခဏ္ဍတော-ကျိုးပြတ်ပုံအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမာဒါန တော-ဆောက်တည်ပုံအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပယောဂတော စ-ပယောဂအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ-ထိုဓမ္မတော အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဓမ္မတောတိ-ကား၊ ပရိယာယသီလ ဝသေန-ပရိယာယသီလ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ပဉ္စ-ငါးပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ စေတနာဓမ္မာဝ-စေတနာဓမ္မတို့သာတည်း၊ [မုချအားဖြင့် ဝိရတိ ဖြစ်သောကြောင့် စေတနာကို ပရိယာယသီလဟု ဆိုသည်။] ကောဋ္ဌာသတောတိ-ကား၊ ပဉ္စဝိ-ငါးပါးသောသိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်း၊ ကမ္မပထာဧဝ-ကမ္မပထ ကောဋ္ဌာသ-ရှိကုန်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)၊ အာရမ္မဏတောတိ-ကား၊ ပါဏာတိပါတာ-မှ၊ ဝေရမဏီ-ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ပရဿ-သူတစ်ပါး၏၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ-ဇီဝိတိန္ဒြေကို၊ အာရမ္မဏံ-အာရုံကို၊ ကတွာ-၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဝေရစေတနာယ-ရန်ဖြစ်ကြောင်းစေတနာမှ၊ ဝိရမတိ-ရှောင်ကြဉ်၏၊ ဣတရာသုပိ-ပါဏာတိပါတ ဝေရာမဏီမှ အခြားသောသိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတာ-ဤဝိရတိစေတနာတို့သည်၊ ဝိတိက္ကမိတဗ္ဗ ဝတ္ထု-လွန်ကြူးထိုက်သော သူ့အသက်စသောဝတ္ထုကို၊ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဝေရ စေတနာဟိယေဝ-ရန်ဖြစ်ကြောင်းစေတနာတို့မှသာ၊ ဝိရမန္တိ-ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။

ဝေဒနာတောတိ-ကား၊ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်း၊ သုခ ဝေဒနာ ဝါ-သုခဝေဒနာရှိကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈတ္တဝေဒနာ ဝါ-အလယ် အလတ်၌တည်သော သဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာရှိကုန်သည်သော်လည်း ကောင်း၊ (ဟောန္တိ)၊ မူလတောတိ-ကား၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန-ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ်ဖြင့်၊ ဝိရမန္တဿ-ရှောင်ကြဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (ဝေရာမဏီယော-ရှောင်ကြဉ်ခြင်း တို့သည်၊) အလောဘ ၊ ပေ၊ မူလာ-အလောဘမူလ အဒေါသမူလ အမောဟမူလ ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဉာဏဝိပယုတ္တစိတ္တေန ဝိရမန္တဿ (ဝေရာမဏီယော)၊ အလောဘ အဒေါသမူလာ ဟောန္တိ၊ ကမ္မတောတိ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ မုသာဝါဒါ-မှ၊ ဝေရမဏီယေဝ-ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်သာ၊ ဝစီကမ္ပံ-ဝစီကံတည်း၊ [မုသားပြောရာ၌ ဝစီကံဖြစ်သောကြောင့် ထိုအပြစ်မှ ရှောင်ခြင်းကိုလည်း ဝစီကံဟု ဆိုသည်။] သေသာ-မုသာဝါဒဝေရမဏီမှ ကြွင်းသော ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့သည်၊ ကာယကမ္ပံ-တည်း။

အက္ခတောတိ-ကား၊ ဂဟဋ္ဌာ-အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင်တို့သည်၊ ယံ ယံ-အကြင် အကြင် သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဝိတိက္ကမန္တိ-လွန်ကြူးကုန်၏၊ တံ တဒေဝ-ထိုထို လွန်ကြူးအပ်သော သိက္ခာပုဒ်သည်သာ၊ ခဏ္ဍ-ကျိုးပြတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဘိဇ္ဇတိ-ပျက်၏၊ အဝသေသံ-လွန်ကြူးအပ်သော သိက္ခာပုဒ်မှ ကြွင်းသော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ န ဘိဇ္ဇတိ-မပျက်၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဂဟဋ္ဌာ-တို့သည်၊ အနိဗဒ္ဓသီလာ-မမြဲသောသီလရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ယံယံ-အကြင် အကြင် သိက္ခာပုဒ်ကို၊ (ဂေါပေတုံ-စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ) သက္ကောန္တိ-စွမ်းနိုင်ကုန်၏၊ တံ တဒေဝ-ထိုထို သိက္ခာပုဒ်ကို သာ၊ ဂေါပေန္တိ-လုံခြုံစေကုန်၏၊ ဝါ-စောင့်ရှောက်ကုန်၏။

ပန-ကား၊ သာမဏေရာနံ-တို့၏၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသောသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဝိတိက္ကန္တေ-လွန်ကြူးအပ်သော်၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသောသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဘိဇ္ဇန္တိ-ပျက်ကုန်၏၊ [စာအုပ်တို့၌ ဝိတိက္ကမန္တေ ဟု အန္တပစ္စည်းဖြင့် ရှိသည်ကား မကောင်း၊ ဝိတိက္ကန္တေ ဟု ကံဟော တပစ္စည်းဖြင့် ရှိပါစေ၊] စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-သေသသီလမဖက် သက်သက်၊ ဧတာနိဇေ-ဤငါးပါးသောသီလတို့သည်သာ၊ ဘိဇ္ဇန္တိ-ပျက်ကုန်သည် ကား၊ န-မဟုတ်သေး၊ သေသသီလာနိပိ-၅ ပါးသီလမှကြွင်းသော ဝိကာလဘောဇန စသောသီလတို့သည်လည်း၊ ဘိဇ္ဇန္တိယေဝ-ပျက်ကုန်သည်သာ၊ [ပဉ္စသိက္ခာပဒကို ပြရာဝိဘင်းဖြစ်သောကြောင့်၊ “ဧတာနိ”အရ ပါဏာတိပါတ စသော ၅ ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ယူ၍ “သေသသီလာနိ” အရ ဝိကာလဘောဇန စသော ၅ ပါးသော သိက္ခာပုဒ်ကို ယူရသည်၊] ပန-ဆက်၊ တေသံ-ထိုသေသသီလဖြစ်သော ဝိကာလ ဘောဇန အစရှိသည်တို့ကို၊ ဝိတိက္ကမော-သည်၊ ဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထုကော-ဒဏ်ထမ်းမှု ဟူသော တည်ရာအကြောင်းရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပန-တစ်ဖန်၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘော ရှိသောအမှုကို၊ န ကရိဿာမိ-မပြုတော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ဆုံးဖြတ်၍၊ ဒဏ္ဍကမ္မေ-ဒဏ်ထမ်းမှုကို၊ ကတေ-ပြုအပ်သော်၊ သီလံ-သည်၊ ပရိပုဏ္ဏံ-ပြည့်စုံသည်၊ ဟောတိ။

သမာဒါနတောတိ-ကား၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်ပင်၊ ပဉ္စသီလာနိ အဓိဋ္ဌဟာမိ-ငါးပါးသီလတို့ကို ဆောက်တည်ပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဓိဋ္ဌဟန္တေနပိ-ဆောက်တည် သောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ ပါဠိယေက္ကံ ပါဠိယေက္ကံ-အသီးအသီး၊ ဝါ-သိက္ခာပုဒ် တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီ၊ သမာဒိယန္တေနပိ-ဆောက် တည် သောပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်းကောင်း၊ သမာဒိန္နာနိ-ကောင်းစွာဆောက် တည် အပ် ကုန် သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ အညဿ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ နိသီဒိတွာ-၍၊ ပဉ္စသီလာနိ သမာဒိယာမိ-ငါးပါးသောသီလတို့ကို ဆောက်တည်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ သမာဒိယန္တေနပိ-ပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်းကောင်း၊ ပါဠိယေက္ကံ ပါဠိယေက္ကံ သမာဒိယန္တေနပိ-ပုဂ္ဂိုလ်သည် လည်းကောင်း၊ သမာဒိန္နာနေဝ-ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ ပယောဂတော-အားဖြင့်၊

သဗ္ဗာနိပိ-အလုံးစုံသောသိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်း၊ သာဟတ္ထိကပယောဂါနေဝ-
သာဟတ္ထိကပယောဂရှိကုန်သည်သာ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ [ဆောက်တည်မှုကို
ရည်ရွယ်၍ သာဟတ္ထိကပယောဂ ဟု ဆိုသည်။]

၇၁၂။ ဣဒါနိ-၌၊ ယာသံ သိက္ခာနံ-အကြင်သိက္ခာတို့၏၊ ကောဋ္ဌာသဘာဝေန-
ကောဋ္ဌာသ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-
ကုန်ပြီ၊ တာနိ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှါ၊ ကတမေ ဓမ္မာ သိက္ခာတိ-အစရှိ
သော၊ အယံ သိက္ခာဝါရော-ဤ သိက္ခာဝါရကို၊ အာရဇ္ဈေ၊ တတ္ထ-ထိုသိက္ခာဝါရ၌၊
ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စတုဘူမကကုသလာ-
စတုဘူမကကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ သိက္ခိတဗ္ဗဘာဝတော- ကျင့်ထိုက်
ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သိက္ခာ-သိက္ခာတို့ မည်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေ-
ယံ စတုဘူမကကုသိုလ် တရားတို့ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှါ၊ ယသ္မိံသမယေ
ကာမာဝစရန္တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-၌၊ ဟေဋ္ဌာ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဏေ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ပေ၊
ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဣဓ ပန-ဤသိက္ခာပဒဝိဘင်း၌ကား၊ မုခမတ္တမေဝ ဒဿိတံ၊ ဣတိ-
အပြီးတည်း။ ...

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဒ္ဒိတာ။

၂-ပဉ္စာပုစ္ဆက အဖွင့်

၇၁၄။ ပဉ္စပုစ္ဆကေ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ပန-အထူးကား၊ အာရမ္မဏတ္ထိကေသု-
အာရမ္မဏတိက်တို့၌၊ ယာနိ သိက္ခာပဒါနိ-အကြင်သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဧတ္ထ-ဤ
သိက္ခာပဒဝိဘင်း၌၊ သတ္တာရမ္မဏာနီတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာနိ၊ တာနိ-ထိုသိက္ခာ
ပုဒ်တို့သည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သတ္တောတိ-ဟူ၍၊ သဒ္ဓိ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်
သို့၊ ဂတေ-ရောက်ကုန်သော၊ သင်္ခါရေယေဝ-သင်္ခါရတို့ကိုသာ၊ အာရမ္မဏံ ကရောန္တိ၊
စ-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗာနိပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတာနိ-
ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ သမ္ပတ္တဝိရတိဝသေန-သမ္ပတ္တဝိရတိ၏အစွမ်းဖြင့်သာ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-
ညွှန်ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပရိတ္တာရမ္မဏာတိ စ-တို့ဟူ၍
လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာတိ စ-တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊
ပန-ဆက်၊ ယတော-အကြင်ဝတ္ထုမှ၊ ဝိရမတိ-၏၊ တဿဝတ္ထုနော-ထိုဝတ္ထု၏၊ အစွန္တ
ဗဟိဒ္ဓတ္တာ-စင်စစ် ဗဟိဒ္ဓတရား၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ-အလုံးစုံသော
သိက္ခာပုဒ်တို့၏လည်း၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏတာ-ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏတို့၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိ တဗ္ဗာ၊
ဣတိ-အပြီးတည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒဝိဘင်-၌၊ ပေ၊ ဒဿိ တော၊
ဣတိ-အပြီးတည်း။ [အနက်လွယ်ပြီ။]

သိက္ခာပဒဝိဘင်းအဖွင့် ပြီးပြီ။

၁၅-ပဋိသန္ဓိဒါဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇာနိယ

၁-သင်္ဂဟဝါရအဖွင့်

၇၁၈။ ဣဒါနိ-သိက္ခာပဒဝိဘင်းကို ဟောတော်ပြီးရာယခုအခါ၌၊ တဒနန္တရေ-
ထိုသိက္ခာပဒဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌၊ (ဝုတ္တေ-အပ်သော) ပဋိသန္ဓိဒါဝိဘင်္ဂ-၌၊
စတဿောတိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပဋိသန္ဓိဒါဝိ-ကား၊ ပဘေဒါ-ဉာဏ်အပြားတို့သည်၊
ဝါ-အပြားအားဖြင့်ဖြစ်သောဉာဏ်တို့သည်၊ (“စတဿော”၌ စပ်) ပန-ဆက်၊
ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပရတော-နောက်၌၊ အတ္တေဉာဏ် အတ္ထပဋိသန္ဓိဒါဝိအာဒိ-အစ
ရုံသောစကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ အတ္တေ ဉာဏ်
အတ္ထပဋိသန္ဓိဒါ အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ (ဉာဏ် ဟု ဟောတော်
မူခြင်းကြောင့်-ဟူလို) အညဿ-အခြားသော၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ခုသောအရာ၏၊
ပဘေဒါ-အပြားတို့သည်၊ န-မဟုတ်၊ ဉာဏဿေဝ-၏သာ၊ ပဘေဒါ-တို့တည်း၊
ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ စတဿော ပဋိသန္ဓိဒါဝိပဒေန-ဟူသောပုဒ်
ဖြင့်၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ဉာဏပုဘေဒါ-ဉာဏ်အပြားတို့တည်း၊ ဣတိ အယံ
အတ္ထော-ဤအနက်ကို၊ သင်္ဂဟိတော-သိမ်းယူအပ်ပြီ။

အတ္ထပဋိသန္ဓိဒါဝိ-ကား၊ အတ္ထေ-အကျိုး၌၊ (အနက်၌)၊ ပဋိသန္ဓိဒါ-အသီးအသီး
ခွဲခြားစိတ်ဖြာတတ်သောဉာဏ်တည်း၊ ဝါ-အသီးအသီး ခွဲခြားစိတ်ဖြာ၍ သိတတ်သော
ဉာဏ်တည်း၊ အတ္ထပုဘေဒဿ - အနက်အပြားကို၊ သလ္လက္ခဏာ၊ ပေ၊ သမတ္ထ-

ပဋိသန္ဓိဒါဝိပဘေဒါ။ ။ပဘေဒ(အပြား)ဟု ဆိုသော်လည်း စတဿောအရ ၄-
ပါး ပြားသော အပြားမဟုတ်၊ ဉာဏ်အပြားတည်း၊ ထို့ကြောင့် နောက်၌ “ဉာဏပုဘေဒါဝိ
အယမတ္ထော သင်္ဂဟိတော”ဟု မိန့်သည်၊ ထိုဉာဏ်အပြားဟူသည်လည်း သလ္လက္ခဏာကရဏ
သမတ္ထဉာဏ်၊ ဝိဘာဝနကရဏသမတ္ထဉာဏ်၊ ဝဝတ္ထာနကရဏသမတ္ထဉာဏ်တို့တည်း၊
ထို့ကြောင့် “အတ္ထပုဘေဒဿ သလ္လက္ခဏာ၊ ပေ၊ သမတ္ထံ စသည်ကိုမိန့်သည်။

ဝစနတ္ထ။ ။ ပတိ ဝိသုဝိသု+သန္ဓိဇ္ဇတိ ဧတာဟိတိ ပဋိသန္ဓိဒါ၊ ဧတာဟိ-ဤဉာဏ်
ပညာတို့ဖြင့်၊ ပတိ (ဝိသုဝိသု)-အသီးအသီး၊ သန္ဓိဇ္ဇတိ-ခွဲခြားစိတ်ဖြာ၍ သိတတ်၏၊ ဣတိ-
ထိုသို့ ခွဲခြားစိတ်ဖြာ၍ သိကြောင်းတို့၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တာ-ထိုဉာဏ်ပညာတို့သည်၊ ပဋိသန္ဓိဒါ-
တို့မည်၏။

အတ္ထပဋိသန္ဓိဒါ။ ။ “အတ္ထေ ပဋိသန္ဓိဒါ” ဟုဖွင့်သောကြောင့် “အတ္ထ”သည် ပဋိသန္ဓိဒါ
ဉာဏ်၏ ဖြစ်ရာဝိသယတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝိသယာဓာရ အနေအားဖြင့် “အတ္ထေ”ဟု မိန့်သည်၊
အတ္ထေ+ပဋိသန္ဓိဒါ-အတ္ထပဋိသန္ဓိဒါ-အတ္ထအပေါ်၌ ဖြစ်သောဉာဏ်၊ ဓမ္မပဋိသန္ဓိဒါ စသည်တို့
၌လည်း နည်းတူ။

မှတ်သားခြင်း၊ ထင်စွာဖြစ်စေခြင်း၊ အသီးအသီး ပိုင်းခြားခြင်းကို ပြုခြင်း၌စွမ်းနိုင်သော၊ အထွေ-အကျိုး၌၊ (အနက်၌)၊ ပဘေဒဂတံ-အပြားအားဖြင့်ဖြစ်သော၊ ဉာဏ်-ဉာဏ်တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ သေသပဒေသုပိ-အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါပုဒ်မှ ကြွင်းသော ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါစသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

ဟိ-ချဲ့၊ ဓမ္မပုဘေဒဿ-အကြောင်းအပြားကို၊ သလ္လက္ခဏာ၊ ပေ၊ သမတ္ထံ-သော၊ ဓမ္မေ-အကြောင်း၌၊ (အကြောင်းအပေါ်၌)၊ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ နာမ၊ နိရုတ္တိပုဘေဒဿ-ထုတ်ဖော်ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါအပြားကို၊ သလ္လက္ခဏာ၊ ပေ၊ သမတ္ထံ-သော၊ နိရုတ္တိဘိလာပေ-အနက်သို့ရှေးရှု ရွတ်ဆိုအပ်သောသဒ္ဓါ၌၊ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါနာမ၊ ပဋိဘာနပုဘေဒဿ-ပဋိဘာန်အပြားကို၊ သလ္လက္ခဏာ၊ ပေ၊ သမတ္ထံ-သော၊ ပဋိဘာနေ-ရှေးရှုထင်လာသောဉာဏ်၌၊ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါနာမ။

ဣဒါနိ-၌၊ ယထာနိက္ခိတ္တာ-အကြင်ကြင်မာတိကာချထားအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ-တို့ကို၊ ဘာဇေတွာ ဒသေန္နော-ကြောင့်၊ အတ္ထေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါတိ အာဒိ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ တတ္ထ-ထိုအတ္ထဉာဏံအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ အစရှိသောစကား ရပ်၌၊ အတ္ထောတိ-ကား၊ သင်္ခပတော-အကျဉ်းအားဖြင့်၊ ဟေတုဖလံ-အကြောင်း၏ အကျိုးတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း၊) ဟိ(ယသွာ)-ကြောင့်၊ တံ-ထို ဟေတုဖလကို၊ (အတ္ထောတိ ဝုစ္စတိ၌ စပ်၊) ဟေတုဝသေန-အကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-အကြောင်း နှင့် စပ်သဖြင့်၊ အရဏီယံ-သိထိုက်၏၊ ဂန္ထဗ္ဗံ ပတ္တဗ္ဗံ-ရောက်ထိုက်၏၊ တသွာ အတ္ထောတိ ဝုစ္စတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပဘေဒတော-အပြားအားဖြင့်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပစ္စယသမုပ္ပန္နံ-အကြောင်းတရားကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော အကျိုးတရားလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန်-နိဗ္ဗာန်လည်းကောင်း၊ ဘာတိတတ္ထော-ဟောအပ်သောအနက်လည်းကောင်း၊ ဝိပါကော-ဝိပါက်လည်းကောင်း၊ ကိရိယာ-ကိရိယာလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့ကို၊ အတ္ထောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ တံ အတ္ထံ-ထိုအကျိုးကို၊ (ထိုအနက်ကို)၊ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ-ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တသ္မိ အတ္ထေ-ထိုအကျိုး၌၊ (ထိုအနက်၌)၊ ပဘေဒဂတံ-သလ္လက္ခဏာစသော အပြားအားဖြင့် ရောက်သော၊ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ။

အတ္ထော။ ။အရဏီယံကို ကြည့်၍အတ္ထော၌“အရဂတိမိ”ဟူသောဓာတ် ထ၊ ပစ္စည်းတည်း၊ အရိယတေ ဂမိယတေ-ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်၏၊ ဝါ-သိအပ်၏၊ ဣတိအတ္ထော၊ ထိုအတ္ထ သည် ၅-ပါးပြား၏၊ ကြိယာလည်းဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သောကြောင့် အတ္ထ၌ ပါဝင်သည်၊ ဤအတ္ထ ၅-ပါးသည် ပါဠိတော် သစ္စဝါရစသည်တို့၌ တိုက်ရိုက်လာသည်။

ဓမ္မောတိ-ကား၊ သင်္ခေပတော-ဖြင့်၊ ပစ္စယော-အကြောင်းတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ သော-ထိုအကြောင်းကို၊ ဝါ-ထိုအကြောင်းသည်၊ တံတံ-ထိုအကျိုးကို၊ ဝိဒဟတိ-စိမ့်တတ်၏၊ ပဝတ္ထေတိ စေဝ-ဖြစ်လည်းဖြစ်စေတတ်၏၊ ပါပေတိ စ-ရောက်လည်းရောက်စေတတ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဓမ္မောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [ဟိနောက်၌ ယသ္မာဟုတွေ့ရ၏၊ စာသွားရိုးရာမဟုတ်၊ ဟိကိုပင် ယသ္မာ အနက်ပေးနိုင်သည်၊ ရှေ့ဝါကျ၌လည်း တံ ဟိ စသည်ဖြင့် ယသ္မာ မပါခဲ့၊] ပန-ဆက်၊ ပဘောဒတော-အားဖြင့်၊ ယောကောစိ-အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥသ္မာ အလုံးစုံသော၊ ဖလနိဗ္ဗတ္တကော-အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သော၊ ဟေတု-အကြောင်းလည်းကောင်း၊ အရိယမဂ္ဂေါ-အရိယာမဂ်လည်းကောင်း၊ ဘာသိတံ-ပြောဆိုအပ်သော သဒ္ဓါလည်းကောင်း၊ ကုသလံ-လည်းကောင်း၊ အကုသလံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ ဓမ္မောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ [ဤဓမ္မ ၅-ပါးလည်း ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာ၏၊] တံ ဓမ္မံ-ထိုဓမ္မကို၊ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ-ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တသ္မိ ဓမ္မေ-ထိုဓမ္မ၌၊ ပဘောဒဂတံ-သလ္လက္ခဏာစသော အပြားအားဖြင့် ဖြစ်သော၊ ဉာဏံ-သည်၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ-မည်၏။

တတြ၊ ပေ၊ ဉာဏန္တိ-ကား၊ တသ္မိ အတ္ထေစ-ထိုအကျိုး၌လည်းကောင်း၊ တသ္မိ ဓမ္မေ စ-ထိုအကြောင်း၌လည်းကောင်း၊ [တတြ၏ အဖွင့်၊] ယာ သဘာဝနိရုတ္တိ-အကြင်မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော သဘောဖြစ်သော ထုတ်ဖော်ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တဿ-ထိုမဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော သဘောဖြစ်သော သဒ္ဓါကို၊ အဘိလာပေ-ရှေးရှုရွတ်ဆိုခြင်း၌၊ (ဉာဏံ-သိတတ်သောဉာဏ်သည်၊ နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါ-မည်၏၌ စပ်) သဘာဝနိရုတ္တိ-မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောသဘော ဖြစ်သော ထုတ်ဖော်ရွတ်ဆိုအပ်သော၊ တံ သဒ္ဓံ-ထိုအသံကို၊ အာရမ္မဏံ ကတွာ -

ဓမ္မော။ ။တံတံ ဝိဒဟတိကို ထောက်၍ ဓာဓာတ် ရမ္မပစ္စည်းဟု ကြံစေလိုဟန်တူသည်၊ ထုံးစံအားဖြင့်ကား ဓရ ဓာတ်ဖြင့် “ဓရတိတိ ဓမ္မော၊ ဓရိယတေတိ ဓမ္မော”ဟု ဖြစ်သည်၊ ဝိဒဟတိကိုပင် “ပဝတ္ထေတိ စေဝ ပါပေတိ စ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက်ဖွင့်သည်၊ ဝိဒဟတိအရ “စိမ့်” ဟူသည် ပစ္စယုပ္ပန် စသည်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်း၊ မဂ်တည်းဟူသောတရားက နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အတ္ထသို့ ရောက်စေခြင်းတည်း။

သဘာဝနိရုတ္တိ၊ ပေ၊ အဘိလာပေ။ ။ ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေ၌ “ဓမ္မနိရုတ္တိ+အဘိလာပေ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဓမ္မသဒ္ဓါသည် ဓမ္မော သဘာဝေ စသော အဘိဓာန်(၇၈၄)လာ အနက် တို့တွင် “သဘာဝအနက်ဟောတည်း”ဟု သိစေလို၍ “သဘာဝနိရုတ္တိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ သ-ထင်ရှားရှိသော+ဘာဝ-အရာဝတ္ထု၊ (အနက်ခြံ)၊ ထိုထင်ရှားရှိသော အရာဝတ္ထုကိုပင် ထင်ရှား ရှိသည့် အတွက် မှန်ကန်သောကြောင့် “သဘာဝ-မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောသဘော” ဟု အနက်ပေးကြသည်။ [အဘိလာပေ နောက်၌ ပိုဒ်ခတ်ပါ၊ တံ သဘာဝနိရုတ္တိ စသည်ကား အကျယ်တည်း။]

အာရုံပြု၍၊ ပစ္စဝေက္ခန္ဓသ-ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ တသို့ သဘာဝနိရုတ္တာ
ဘိလာပေ-ထိုမဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောသဘောဖြစ်သော ထုပ်ဖော်ရွတ်ဆိုအပ်
သော သဒ္ဓါကို ရှေ့ရှုရွတ်ဆိုခြင်း၌၊ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ အယံ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ သဒ္ဓါရမ္မဏာနာမ-အသံ
ဟူသောအာရုံရှိသည်မည်သည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်ပြီ၊ ပညတ္တိအာရမ္မဏာ-သဒ္ဓပညတ်
ဟူသော အာရုံရှိသည်၊ န (ဇာတာ)-မဖြစ်၊ ကသွာ-ကြောင့်၊ (အယံ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ
သဒ္ဓါရမ္မဏာနာမ ဇာတာ-နည်း) ဟိ ယသွာ-ကြောင့်၊ သဒ္ဓ-ကို၊ သုတွာ-၍၊ အယံ-
ဤအသံသည်၊ သဘာဝနိရုတ္တိ-တည်း၊ အယံ-ဤအသံသည်၊ န သဘာဝနိရုတ္တိ-
သဘာဝနိရုတ္တိအသံ မဟုတ်၊ ဣတိ ဇာနန္တိ၊ (တသွာ အယံ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ
သဒ္ဓါရမ္မဏာနာမ ဇာတာ၊) ဟိ-မှန်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပုတ္တော-ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏံသို့
ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဖဿောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-ပုံလိန်ဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော်၊
အယံ-ဤဖဿောဟူသောအသံသည်၊ သဘာဝနိရုတ္တိ-တည်း၊ ဣတိ ဇာနာတိ၊
ဖဿောတိ ဝါ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဖဿန္တိ ဝါ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တေ
ပန-ဣတ္ထိလိန် နပုံလိန်ဖြင့် ဆိုအပ်သော်ကား၊ အယံ-ဤဖဿော ဖဿဟူသော
အသံ သည်၊ န သဘာဝနိရုတ္တိ-သဘာဝနိရုတ္တိ မဟုတ်၊ ဣတိ ဇာနာတိ၊
ဝေဒနာဒိသုပိ- ဝေဒနာအစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော။

ပန-ဆက်၊ ဧသ(ဧသော)-ဤပဋိသမ္ဘိဒါပုတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အညံ-မာဂဓနိရုတ္တိမှ
အခြားသော၊ နာမ၊ ပေ၊ ဗျဉ္ဇနသဒ္ဓံ- သက္ကတဘာသာ စသည်ဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော
နာမ် အာချတ် ဥပသာရနိပါတ်ဖြစ်သော ဗျဉ္ဇနသဒ္ဓါကို၊ ဇာနာတိ-သိသလော၊ န
ဇာနာတိ-မသိသလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ယဒဂ္ဂေန-အကြင်အပိုင်း
အခြားဖြင့်၊ သဒ္ဓံ-အသံကို၊ သုတွာ-ကြား၍၊ အယံ-ဤအသံသည်၊ သဘာဝနိရုတ္တိ-
တည်း၊ အယံ-ဤအသံသည်၊ န သဘာဝနိရုတ္တိ-မဟုတ်၊ ဣတိ ဇာနာတိ-၏၊ တဒဂ္ဂေန-
ထိုအပိုင်းအခြားဖြင့်၊ တမ္ပိ-ထိုအခြားဘာသာဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါကိုလည်း၊
ဇာနိဿတိ-သိလတ္တံ၊ ဣတိ ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါသော်လည်း၊
တံ- ထိုစကားကို၊ (ပဋိကိပ္ပိတွာ ၌ စပ်) ဣဒံ-ဤသက္ကတဘာသာစသည်ဖြင့်
ရွတ်ဆိုအပ် သော နာမ် အာချတ် ဥပသာရ နိပါတ်ဖြစ်သော ဗျဉ္ဇနသဒ္ဓါကို
သိခြင်းသည်။

နိရုတ္တိ။

“နိ+ဥတ္တိ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ နိ-ထုတ်ဖော်၍+ ဥတ္တိ-ရွတ်ဆိုအပ်သောအသံ၊

[ဓမ္မော စ သော+နိရုတ္တိ စာတိ- ဓမ္မနိရုတ္တိ] အဘိ-အနက်သို့ရှေ့ရှု+လာပ-ရွတ်ဆိုခြင်း၊
ဓမ္မနိရုတ္တိ တုန်းက မရွတ်ဆိုသေး၊ ရွတ်ဆိုထိုက်သော အသံကိုသာ ရသေး၏၊ အဘိလာပဉ္စကား
တွတ်တွတ် ရွတ်ဆိုခြင်းကို ရသည်၊ ထိုသို့ ရွတ်ဆိုရာ၌ အမှား အမှန်ကို ခွဲခြား၍ သိတတ်သော
ဉာဏ်သည် ဓမ္မနိရုတ္တဘိလာပေဉာဏ မည်၏။

ပဋိသမ္ဘိဒါကိစ္စ-ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏ကိစ္စသည်။ န-မဟုတ်၊ ဣတိ ပဋိကိပ္ပိတွာ- ပယ်ပြီး၍၊ ဣဒံ ဝတ္ထု-ကို၊ ကထိတံ-ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။

ကိရ-ချဲ့၊ တိဿဒတ္ထတ္ထေရော-တိဿဒတ္ထထေရ်သည်၊ ဗောဓိမဏ္ဍေ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ ကြည်လင်ရာ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌၊ သုဝဏ္ဏသလာကံ-ကောင်းမြတ်သော ရွှေစာရေးတံကို၊ [သုဝဏ္ဏသလာကန္တိ သေဋ္ဌသလာကံ-ဋီကာ။] ဂဟေတွာ-၍၊ အဋ္ဌာရသသု-တစ်ဆယ့်ရှစ်ရပ်ကုန်သော၊ ဘာသာသု-ဘာသာတို့တွင်၊ ကတရဘာသာယ-အဘယ်ဘာသာဖြင့်၊ ကထေမိ-ပြောဟောရမည်နည်း၊ ဣတိ ပဝါရေသိ-ဖိတ်မန်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုဖိတ်မန်ခြင်းကို၊ (ပဝါရိတံ၌ အဘေဒဘေဒပစာကြုံ၊) တေန-ထိုတိဿဒတ္ထထေရ်သည်၊ အတ္ထနော-၏၊ ဥဂ္ဂဟေ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ရပ် သင်ယူ အပ်ပြီးသောဘာသာ၌၊ ဌတွာ ပဝါရိတံ-ဖိတ်မန်အပ်ပြီ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ-ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်၌၊ ဌိတေန-တည်လျက်၊ န ပဝါရိတံ-ဖိတ်မန်အပ်သည်မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုတိဿဒတ္ထထေရ်သည်၊ မဟာပညတာယ-ကြီးသောပညာရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ တံ တံ ဘာသံ-ထိုထိုဘာသာကို၊ ကထာပေတွာ ကထာပေတွာ-သင်ပြမည့် ဆရာကို ဆိုစေ၍ ဆိုစေ၍၊ ဥဂ္ဂကို-သင်ယူပြီ၊ တတော-ကြောင့်၊ ဥဂ္ဂဟေ-သင်ယူ အပ်သောအတတ်၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ဧဝံ ပဝါရေသိ။

စပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤဘာသာကို သင်ယူရာ၌၊ ဘာသံ နာမ-ပြောဆိုအပ်သော ဘာသာစကားမည်သည်ကို၊ သတ္တာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ ဥဂ္ဂဏန္တိ-သင်ယူကြကုန်၏၊ ဣတိ ဝတွာ-ပြောဆို၍၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောစကားကို၊ ကထိတံ-ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ ဟိ-ချဲ့၊ မာတာပိတရော-အမိအဘတို့သည်၊ ဒဟရကာလေ-ငယ်ရွယ်စဉ်အခါ၌၊ ကုမာရကေ-သတိုးသားတို့ကို၊ မဉ္ဇေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပိဌေ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ နိပဇ္ဇာပေတွာ-အိပ်စေ၍၊ တံတံ-ထိုထို ပြောဆိုအပ်သော ဘာသာစကားကို၊ ကထယမာနာ-ပြောကုန်လျက်၊ တာနိ တာနိ ကိစ္စာနိ-ထိုထိုကိစ္စတို့ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ ဒါရကာ-ကလေးတို့သည်၊ တေသံ-ထိုအမိအဘတို့၏၊ တံ တံ ဘာသံ-ထိုထိုပြောဆိုအပ်သော ဘာသာစကားကို၊ ဝဝတ္ထာပေန္တိ-အသီးအသီးပိုင်းခြား၍ တည်စေကြကုန်၏၊ (မှတ်သားကြကုန်၏)၊ (ကိ-နည်း၊) ဣမိနာ-ဤသူသည်၊ ဣဒံ-ဤအကြောင်းအရာကို၊ ဝုတ္တံ-ပြောဆိုအပ်ပြီ၊ ဣမိနာ-ဤသူသည်၊ ဣဒံ-ဤအကြောင်းအရာကို၊ ဝုတ္တံ-ပြောဆိုအပ်ပြီ၊ ဣတိ (ဝဝတ္ထာပေန္တိ)။

ကာလေ-အခါသည်၊ ဝစ္ဆန္တေ ဝစ္ဆန္တေ-လွန်သွားလတ် လွန်သွားလတ်သော်၊ သဗ္ဗမ္ဘိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဘာသံ-ဘာသာစကားကို၊ ဇာနန္တိ-သိကြကုန်၏၊ ဝါ-တတ်ကြကုန်၏၊ မာတာ-အမိသည်၊ ဒမိဋ္ဌိ-ဒမိဋ္ဌအမျိုးသမီးသည်၊ (ဟောတိ-

ဖြစ်အံ့) ပိတာ-အဖသည်၊ အန္တကော-အန္တကတိုင်းသားသည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊ ဧဝံသတိ-သော်) တေသံ-ထိုအမိအဘတို့၏၊ ဝါ-ထိုအမိအဖတို့ကို စွဲ၍၊ ဇာတော-မွေးဖွားသော၊ ဒါရကော-သည်၊ မာတုကထံ-အမိ၏စကားကို၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ သစေ သုဏ္ဍာတိ-အကယ်၍ကြားရအံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊ ဒမိဋ္ဌဘာသံ-ဒမိဋ္ဌလူမျိုးတို့၏ ဘာသာစကားကို၊ ဘာသိဿတိ-ပြောဆိုလတ္တံ့၊ ပိတုကထံ-အဖ၏စကားကို၊ ပဌမံ သစေ သုဏ္ဍာတိ၊ (ဧဝံသတိ) အန္တကဘာသံ-အန္တကလူမျိုးတို့၏ဘာသာစကားကို၊ ဘာသိဿတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဥဘိန္နမ္ပိ-နှစ်ယောက်သောမိဘတို့၏လည်း၊ ကထံ-ကို၊ အဿုဏန္တော-မကြားလသော်၊ မာဂဓဘာသံ-မဂဓတိုင်း၌ဖြစ်သော ဘာသာစကား ကို၊ ဘာသိဿတိ-ပြောဆိုလတ္တံ့။

ယောပိ-အကြင်ကလေးသည်လည်း၊ အဂါမကေ-ရွာမရှိသော၊ မဟာရညေ- ကြီးစွာသောတော၌၊ နိဗ္ဗတ္တော-ဖြစ်ရပြီ၊ တတ္ထ-ထိုကြီးစွာသောတော၌၊ အညော- မိမိမှတစ်ပါးသော၊ ကထေန္တောနာမ-စကားပြောသူမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ယောပိ-ထို ကလေးသည်လည်း၊ အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယ-သဘောအာဖြင့်၊ ဝစနံ-စကားလုံးကို၊ သမုဋ္ဌာပေန္တော - ဖြစ်စေလသော်၊ မာဂဓဘာသမေဝ - မာဂဓဘာသာကိုသာ၊ ဘာသိဿတိ-ပြောလတ္တံ့၊ နိရယေ-ငရဲလည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနယောနိယံ-တိရစ္ဆာန် မျိုးလည်းကောင်း၊ ပေတ္တိဝိယယေ-ပြိတ္တာတို့၏ဖြစ်ရာ နယ်မြေလည်းကောင်း၊ မနုဿ လောကေ-လူ့ပြည်လည်းကောင်း၊ ဒေဝလောကေ-နတ်ပြည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောအရပ်၌၊ မာဂဓဘာသာဝ-သည်သာ၊ ဥဿန္တာ- များ၏။

တတ္ထ-ထို မာဂဓဘာသာ၊ ကြွင်းသောဘာသာတို့တွင်၊ သေသာ- မာဂဓဘာသာမှ ကြွင်းကုန်သော၊ ဩဇူ၊ ၊ပေ၊ ဘာသာဒိကာ- ဩဇူလူမျိုးတို့၏ဘာသာ၊ ကိရာတ လူမျိုးတို့၏ဘာသာ၊ အန္တကလူမျိုးတို့၏ဘာသာ၊ ယောနကလူမျိုးတို့၏ဘာသာ၊ ဒမိဋ္ဌ လူမျိုးတို့၏ဘာသာအစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသ - တစ်ဆယ့် ရှစ်ရပ် ကုန်သော၊ ဘာသာ-ပြောဆို အပ်သော ဘာသာစကားတို့သည်၊ ပရိဝတ္တန္တိ-ပြောင်းလွှဲကုန်၏၊ [ရှေးနိဿယ၌ “ဩဇူ ၊ပေ၊ ဘာသာဒိကာ-ချင်းတို့၏ဘာသာ ကရင်တို့၏ဘာသာ၊ တင်ကျည်းတို့၏ဘာသာ၊ ပန်းသေးတို့၏ဘာသာ၊ ကျေးတို့၏ဘာသာ အစရှိကုန် သော”ဟု ပေး၏၊ သို့သော် ဩဇူစသော အမည်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံလူမျိုး၏ အမည် မဟုတ်၊ ဣန္ဒိယတိုင်း လူရိုင်းတို့အမည်တည်း၊ “ပြောင်းလွှဲဟူသည် မူလအသုံးအနှုန်း ပျက်၍ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်သွားခြင်းတည်း”ဟု ချီကာဖွင့်သည်။]

ဧကော-တစ်မျိုးတည်းသော၊ ယထာဘူစူ၊ ၊ပေ၊ သင်္ခါတာ-မဖောက်မပြန် ဟုတ် မှန်သော မြတ်သောအခေါ်အဝေါ်အသုံးအနှုန်း၊ အရိယာတို့၏ အခေါ်အဝေါ်အသုံး အနှုန်းဟု ဆိုအပ်သော၊ အယမေဝ မာဂဓဘာသာ - ဤမာဂဓဘာသာသည်သာ၊

န ပရိဝတ္တတိ-မပြောင်းလွဲ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ-သည်လည်း၊ တေပိဋကံ-ပိဋကသုံးပုံ ဟူသော၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ဘုရားစကားတော်ကို၊ တန္တိ-ပါဠိတော်အစဉ်သို့၊ အာရောပေန္တော- တင်တော်မူလသော်၊ မာဂဓဘာသာယဇေ-မာဂဓဘာသာဖြင့်သာ၊ အာရောပေသိ- တင်တော်မူပြီ၊ ကသွာ-ကြောင့်၊ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ |ပေ၊ အာရောပေသိ-မူသနည်း) တိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ မာဂဓဘာသာဖြင့် ပါဠိတော်သို့ တင်လသော်၊ အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ အာဟာရိတုံ-ဆောင်ယူခြင်းငှာ၊ သုခံ-လွယ်ကူသည်၊ ဟောတိ၊ (ကသွာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ |ပေ၊ အာရောပေသိ၊) တိ-မှန်၊ မာဂဓဘာသာယ- ဖြင့်၊ တန္တိ-သို့၊ အာရုဋ္ဌဿ-တက်ရောက်သော၊ ဗုဒ္ဓဝစနဿ-ဘုရားစကားတော်၏၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တာနံ-ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သို့ရောက်ကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သောတပထာဂမန မေဝ-သောတဝိညာဉ်၏လမ်းသို့ရောက်ခြင်းသည်ပင်၊ ပပဉ္စော-ကြာမြင့်သေး၏၊ ပန-ဆက်၊ သောတေ-သောတပသာဒကို၊ သယံဋီတမတ္ထေယေဝ-ထိခိုက်အပ်ကာမျှ သော်သာလျှင်၊ နယသတေန - နည်းတစ်ရာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နယ သဟဿေန- နည်းတစ်ထောင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထော-သည်၊ ဥပဋ္ဌာတိ- ကပ်၍တည်၏၊ ဝါ-ထင်လာ၏၊ [“ကြားနေရသောအချိန်က တစ်မိနစ်ကြာလျှင် ကြားပြီးနောက် အနက်ထင်ရသောအချိန်ကား တစ်မိနစ်မျှ မကြာ၊ နည်းများစွာဖြင့် အနက်အဓိပ္ပာယ် ပေါ်ထင်လာသည်”ဟူလို။]

ပန- ကား၊ အညာယ-မာဂဓဘာသာမှအခြားသော၊ ဘာသာယ- ဖြင့်၊ တန္တိ- သို့၊ အာရုဋ္ဌံ-တက်ရောက်သော ဘုရားစကားတော်ကို၊ ပေါထေတွာ ပေါထေတွာ- ဌာန် ကရိုဏ်းတို့ကို ပုတ်ခတ်၍ ပုတ်ခတ်၍၊ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ - သင်ယူထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ [ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် မာဂဓဘာသာဖြင့် ထားအပ်သော ဗုဒ္ဓဝစနကို ဆရာအထံ ရွတ်ဆို၍ သင်ယူဖွယ် မလို၊ အခြားဘာသာဖြင့် ပါဠိတော်သို့ တက်ရောက်နေသော ဗုဒ္ဓဝစနကိုကား ယခုခေတ် စာသင်သကဲ့သို့ ရွတ်ဆို၍ သင်ယူရသည်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ဗဟံ- များစွာ၊ ဥဂ္ဂဟေတွာပိ-သင်ယူပြီး၍လည်း၊ ဝါ-သင်ယူပြီးသော်လည်း၊ ပုထုဇနဿ-၏၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပုတ္တိနာမ-ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သို့ ရောက်ခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ အရိယသာဝကော-အရိယာသာဝကသည်၊ နော ပဋိသမ္ဘိဒါပုတ္တော နာမ-ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သို့ မရောက်သောသာဝကမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဉာဏေသု ဉာဏန္တိ-ကား၊ သဗ္ဗတ္ထကဉာဏ်-အလုံးစုံသော အတ္ထ ဓမ္မ နိရုတ္တိ သုံးပါး၌ ဖြစ်သော ဉာဏ်ကို၊ (တစ်နည်း) အလုံးစုံ အတ္ထ ဓမ္မ နိရုတ္တိ ပဋိဘာန လေးပါးတို့၌ ဖြစ်သောဉာဏ်ကို၊ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ဉာဏ်-ကို၊ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ-မည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မှတ်အပ်၏။ [သဗ္ဗတ္ထကဉာဏ် အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

ပန-ဆက်၊ စတဿောပိ-၄ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမာ ပဋိသမ္ဘိဒါ-တို့သည်၊ ဒွိသု-ကုန်သော၊ ဌာနေသု-အရာတို့၌၊ ပဘေဒံ-ထူးခြားခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ ပဉ္စဟိ-၅ ပါးကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဝိသဒါ-သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဒွိသု-၂ ပါးကုန်သော၊ ကတမေသု-အဘယ်အရာတို့၌၊ (ပဘေဒံ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊) သေက္ခဘူမိယဉ္စ-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ရာအခိုက်အတန့်၌လည်းကောင်း၊ အသေက္ခဘူမိယဉ္စ-အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ရာအခိုက်အတန့်၌လည်းကောင်း၊ (ပဘေဒံ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊) တတ္ထ-ထို၂-ပါးသော ဘုံတို့တွင်၊ သာရိပုတ္တဏ္ဏေရဿ-အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်လည်းကောင်း၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဏ္ဏေရဿ-လည်းကောင်း၊ မဟာကဿပဏ္ဏေရဿ-လည်းကောင်း၊ မဟာကဗ္ဗာယနဏ္ဏေရဿ-လည်းကောင်း၊ မဟာကောဋိတဏ္ဏေရဿ-လည်းကောင်း၊ (အခြားနေရာ၌ “မဟာကောဋိက”ဟုရှိ၏၊) ဣတိ-ဤသို့၊ အသီတိယာပိ-ရှစ်ကျိပ်လည်းဖြစ်သော၊ မဟာထေရာနံ-တို့၏၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ-တို့သည်၊ အသေက္ခဘူမိယံ-၌၊ ပဘေဒံ ဂတာ-ကုန်ပြီ၊ အာနန္ဒာဏ္ဏေရဿ-လည်းကောင်း၊ စိတ္တဿ-စိတ္တမည်သော၊ ဂဟပတိနော-သူကြွယ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မိကဿ-ဓမ္မိကမည်သော၊ ဥပါသကဿ-ဥပါသကာလည်းကောင်း၊ ဥပါလိဿ-ဥပါလိ မည်သော၊ ဂဟပတိနော-လည်းကောင်း၊ ခုဇ္ဈတ္တရာယ-ခုဇ္ဈတ္တရာမည်သော၊ ဥပါသိကာယ - ဥပါသိကာမလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧဝမာဒိနံ-ဤသို့အရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ-တို့သည်၊ သေက္ခဘူမိယံ-၌၊ ပဘေဒံ၊ ဂတာ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ ၊ပေ။

ပဉ္စဟိ၊ ကတမေဟိ ကာရဏေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ-တို့သည်၊ ဝိသဒါ-သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နည်း၊ ဣတိ-ဤကားအမေးတည်း၊ အဓိဂမေန-သိအပ် ရအပ်သော တရားထူးလည်းကောင်း၊ ပရိယတ္တိယာ-သင်ယူအပ်သော ပါဠိလည်းကောင်း၊ သဝနေန-ကြားနာခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရိပုစ္ဆာယ-အဖန်ဖန် မေးမြန်းအပ်သော အဋ္ဌကထာလည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗယောဂေန-ရှေးရှေးဘဝ၌ အားထုတ်အပ်သော ဘာဝနာလည်းကောင်း၊ ဣတိ (ပဉ္စဟိ ၊ပေ၊ ဝိသဒါ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊) တတ္ထ-ထိုအကြောင်းတို့တွင်၊ အဓိဂမော

ဝိသဒါ။ ။သဒ-ဂတိမှ ဟူသော ဓာတ်နက်ဖြင့် “ဝိသဒန္တိ ဝိသိဋ္ဌံ ဂစ္ဆန္တိ ဝိသဒါ”ဟုပြု၊ ထူးခြားခြင်းသို့၊ ရောက်သည်ကို “ဝိသဒ”ဟု ဆို၏၊ ပင်က မရှင်းမလင်းသိနေသောဉာဏ်သည် တရားထူးကို ရခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဠိကို သင်ယူခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ တရားနာခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ရှေးရှေးဘဝက အားထုတ်ခဲ့သော ဘာဝနာကြောင့်သော်လည်းကောင်း ထူးခြားခြင်းသို့၊ ရောက်၍ ရှင်းရှင်း လင်းလင်းသိကြသောကြောင့် “ပဋိသမ္ဘိဒါဝိသဒါ”ဟု ဆိုသည်။

နာမ-အဓိဂမ မည်သည်။ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်တည်း။ [“အဓိဂမိယတေဟိ အဓိဂမော”ဟူသော ဝိပြိုဟ်နှင့်အညီ သိအပ်ရအပ်သော မဂ်လေးပါးနှင့် အောက်ဖိုလ် တရားတို့ကိုလည်း “အဓိဂမ”ဟု ခေါ်ထိုက်၏။ သို့သော် အတိသယနည်းအားဖြင့် အထက်ဆုံးဖိုလ်ကိုသာ အဓိဂမဟု ဆိုထားသည်။] ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တဿ-ရောက်သောအသေကွဲပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါ-ပဋိသမ္ဘိဒါတို့သည်၊ ဝိသဒါ-သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။

ပရိယတ္တိနာမ-ပရိယတ္တိမည်သည်။ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ဘုရားစကားတော်တည်း။ ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုဘုရားစကားတော်ကို၊ ဥဂ္ဂဏန္တဿ-သင်ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိသဒါ ဟောန္တိ၊ သဝနံနာမ-သဝနမည်သည်။ ဓမ္မဿဝနံ-တရားတော်ကို နာရခြင်းတည်း။ ဟိ-မှန်၊ သက္ကစ္ဆံ-ကောင်းစွာပြု၍၊ ဝါ-လေးလေးစားစား၊ ဝါ-ရိုရိုသေသေ၊ ဓမ္မ-တရားတော်ကို၊ သုဏန္တဿ-နာယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိသဒါ ဟောန္တိ၊ ပရိပုစ္ဆာ နာမ-မည်သည်။ အဋ္ဌကထာ-အဋ္ဌကထာတည်း။ ဟိ-မှန်၊ ဥဂ္ဂဟိတပါဠိယာ-သင်ယူ အပ်သောပါဠိတော်၏။ အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ကထေန္တဿ-ပြောဟော ပို့ချ သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိသဒါ ဟောန္တိ၊ ပုဗ္ဗယောဂေါ နာမ-ရှေးရှေးဘဝ၌ အားထုတ်အပ်သော ဘာဝနာမည်သည်။ ပုဗ္ဗယောဂါဝစရတာ-ပုဗ္ဗယောဂါဝစရ၏ အဖြစ်တည်း။ (ရှေးရှေးဘဝ၌ အားထုတ်အပ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းဝယ် သက်ဝင်ကျက်စား သူ၏ အဖြစ်တည်း။) အတိတဘဝေ-လွန်လေပြီးသောဘဝ၌၊ ဟရဏပစ္စာဟရဏ နယေန-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အသွားဆောင်ခြင်း၊ အပြန်ဆောင်ခြင်းနည်းဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဟိတ ကမ္မဋ္ဌာနတာ-သိမ်းဆည်းအပ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသူ၏အဖြစ်တည်း။ [ပုဗ္ဗယောဂါ ဝစရတာကို အတိတဘဝေ စသည်ဖြင့် ထပ်၍ ဖွင့်သည်။] ဟိ-မှန်၊ ပုဗ္ဗယောဂါ ဝစရဿ-ရှေးရှေးဘဝ၌ အားထုတ် အပ် သောကမ္မဋ္ဌာန်းဝယ် သက်ဝင်ကျက်စားသူ၏၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိသဒါ ဟောန္တိ။

ပရိပုစ္ဆာ။ ။ပရိ-အဖန်ဖန်+ပုစ္ဆာ-ပါဠိတော်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မေးကြောင်းစကား တည်း။ ဤဝိပြိုဟ်အရ ပုစ္ဆာစကားသာ ရသေး၏။ အဋ္ဌကထာကို မရသေး၊ ထိုပုစ္ဆာ၏ နောက်၌ အမေးခံရသော ဆရာက အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ချဲ့ထွင်ပြောဆိုသော စကားကိုမှ “အဋ္ဌကထာ”ဟု ခေါ်ရသည်။ အတ္တာနံ-အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကို၊ ကထာ-ဆိုကြောင်းစကားတည်း။ မေးခြင်းကြောင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ဆိုကြောင်းအဋ္ဌကထာ ဖြစ်ပေါ်လာရကား အကြောင်းအမေး၏ ပရိပုစ္ဆာ အမည်ကို အကျိုးအဋ္ဌကထာ၌ တင်စား၍ ကာရဏူပစာရအားဖြင့် အဋ္ဌကထာကိုလည်း ပရိပုစ္ဆာ ဟု ခေါ်ရသည်။ [ပုစ္ဆာယ ပရတော ပဝတ္တာ ကထာတိ ကတွာ အဋ္ဌကထာ ပရိပုစ္ဆာတိ ဝုတ္တာ-ဋီကာ၊ ပရိပုစ္ဆာဟေတု ပဝတ္တာ ကထာ ပရိပုစ္ဆာတိ ဝုတ္တာတိ အာဟ “ပုစ္ဆာယ ၊ပေ၊ ပရိပုစ္ဆာ” တိ ဝုတ္တာ - အနု။]

တတ္ထ-ထိုငါးပါးသောအကြောင်းတို့တွင်၊ အရဟတ္တပုတ္တိယာ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ပုနဗ္ဗသုကုဋ္ဌမ္ပိကပုတ္တဿ-ပုနဗ္ဗသုကုဋ္ဌမ္ပိက၏သားဖြစ်သော၊ တိဿတ္ထေရဿ-တိဿထေရ်၏၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိသဒါ အဟေသု၊ ကိရ-ချဲ့၊ သော-ထိုတိဿထေရ်သည်၊ တမ္ပပဏ္ဍိဒိပေ-တမ္ပပဏ္ဍိကျွန်း၌၊ (သီဟိုဠ်ကျွန်း၌)၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏိတွာ-ပြီး၍၊ ပရတီရံ-ဟိုဘက်ကမ်းသို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ယောနကဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရဿ-ယောနကဓမ္မရက္ခိတထေရ်၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏိတွာ အာဂစ္ဆန္တော-ပြန်လာလသော်၊ နာဝံ-လေသို့၊ အဘိရုဟနတိတ္ထေ-တက်စီးရာဆိပ်၌၊ ဧကသ္မိံ ပဒေ-တစ်ခုသောပုဒ်၌၊ ဥပ္ပန္နကဒေါ-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ယောဇနသတမဂ္ဂံ-ယူဇနာတစ်ရာရှိသော လမ်းခရီးကို၊ နိဝတ္တိတွာ-ပြန်နစ်၍၊ အာစရိယဿ-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တော-သော်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-လမ်းခရီးအကြား၌၊ ဧကဿ-တစ်ယောက်သော၊ ကုဋ္ဌမ္ပိကဿ-သူကြွယ်အား၊ ဝါ-၏၊ ပဉ္စ-ပြဿနာကို၊ ကထေသိ-ဖြေဆိုပြီ၊ သော-ထိုသူကြွယ်သည်၊ ပသီဒိတွာ-ကြည်ညို၍၊ သတသဟဿဋ္ဌနိကံ-အဖိုးတစ်သိန်းထိုက်သော၊ ကမ္မလံ-ကမ္မလာကို၊ အဒါသိ-လှူပြီ။

သောပိ-ထိုတိဿထေရ်သည်လည်း၊ တံ-ထိုကမ္မလာကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်၍၊ အာစရိယဿ-အား၊ အဒါသိ-ပြီ၊ ထေရော-ဆရာဖြစ်သော ယောနက ဓမ္မရက္ခိတထေရ်သည်၊ ဝါသိယာ-ဓားငယ်ဖြင့်၊ ကောဇ္ဇေတွာ-တောက်တောက်စဉ်း၍၊ နိသီဒနဌာနေ-ထိုင်ရာအရပ်၌၊ ပရိဘဏ္ဍံ-ပရိဘဏ်ကို၊ (အပြေအပြစ် ပြုမှုကို) ကာရေသိ-ပြုစေပြီ၊ [မြေကြီးပေါ်၌ အင်္ဂတေသုတ်သက်သို့၊ နွားချေးဖြင့် နယ်အပ် သော ထိုအဝတ်စကို သုတ်လိမ်းခြင်းကို “ပရိဘဏ္ဍံ”ဟု ဆိုသည်၊] ကိမတ္ထာယ-အဘယ်အကျိုးငှာ၊ (ကာရေသိ-ပြုစေသနည်း)၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ပစ္ဆိမာယ-နောက်၌ဖြစ်သော၊ ဇနတာယ-ရဟန်းအပေါင်းကို၊ အနုဂ္ဂဟတ္ထာယ-ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ကာရေသိ-ပြီ)၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊ အဿ-ထိုယောနကဓမ္မရက္ခိတထေရ်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့သောအကြံသည်၊ အဟောသိကိရ-ဖြစ်သတတ်၊ (ကိ-နည်း)၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ ဂတမဂ္ဂံ-သွားအပ်သောလမ်းကို၊ အာဝဇ္ဇေတွာ-ဆင်ခြင်၍၊ အနာဂတေ-နောင်အခါ၌၊ သဗြဟ္မစာရိနော-သီတင်းသုံးဖော်တို့သည်၊ ပဋိပတ္တိ-ပဋိပတ်ကို၊ ပူရေတဗ္ဗံ-ဖြည့်ကျင့်ထိုက်၏ဟူ၍၊ မညိဿန္တိ-မှတ်ထင်ကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့သောအကြံသည်၊ (အဟောသိကိရ-ဖြစ်သတတ်။)

တိဿတ္ထေရောပိ-သည်လည်း၊ အာစရိယဿ၊ သန္တိကေ-၌၊ ကဒီ-ယုံမှားခြင်းကို၊ ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊ ဇမ္ဗူကောလပဋ္ဌနေ-ဇမ္ဗူကောလသင်္ဘောဆိပ်၌၊ ဩရုယု-သက်ဆင်း၍၊ စေတိယင်္ဂဏံ-စေတီရင်ပြင်တော်ကို၊ သမ္ပဇနဝေလာယ-တံမြက်လှည်းချိန်အခါ၌၊ ဝါလိကဝိဟာရံ-ဝါလိကကျောင်းတိုက်သို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ သမ္ပဇိ-တံမြက်လှည်းပြီ၊ တဿ-ထိုတိဿထေရ်၏၊ သမ္ပဇိတဌာနံ-တံမြက်လှည်းအပ်သော

အရပ်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဣဒံ-ဤအရပ်သည်၊ ဝီတရာဂဿ-ကင်းသောရာဂရှိသော၊
ဘိက္ခုနော-၏၊ သမ္ပဋ္ဌဌာနံ-တံမြက်လှည်းအပ်သောအရပ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ သိ၍၊
ထေရဿ-တိဿထေရ်ကို၊ ဝိမံသနတ္ထာယ-စုံစမ်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပဉ္စ-ပြဿနာကို၊
ပုစ္ဆိသု-မေးကြကုန်ပြီ၊ ထေရော-တိဿထေရ်သည်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပုတ္တတာယ-ပဋိသမ္ဘိဒါ
ဉာဏ်သို့ ရောက်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုစ္ဆိတပုစ္ဆိတေ-မေးအပ် မေးအပ်ကုန်သော၊
ပဉ္စေ-တို့ကို၊ ကထေသိ-ဖြေဆိုပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ [အရဟတ္တပုတ္တိကြောင့်
ဝိသဒြစ်ပုံကို ပြဆိုရာစကားရပ် အပြီးတည်း။]

ပန-ကား၊ ပရိယတ္တိယာ-သင်ယူအပ်သော ပါဠိကြောင့်၊ တိဿဒတ္တတ္ထေရဿ
စေဝ-၏လည်းကောင်း၊ နာဂသေနတ္ထေရဿ စ-၏လည်းကောင်း၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ
ဝိသဒါ အဟေသံ၊ သက္ကစ္စဓမ္မဿဝနေန-ရှိသေစွာ တရားတော်ကို နာခြင်းကြောင့်၊
သုဓမ္မ သာမဏေရဿ-၏၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိသဒါ အဟေသံ၊ ကိရ-ချဲ့၊ သော-ထိုသုဓမ္မ
သာမဏေသည်၊ တလင်္ဂရဝါသိဓမ္မဒိန္နတ္ထေရဿ-တလင်္ဂရ အရပ်၌ နေလေ့ရှိသော
ဓမ္မဒိန္နထေရ်၏၊ ဘာဂိနေယျော-တူသည်၊ (ဟုတွာ) ခုရဂွေယေဝ-သင်စုန်းကိစ္စ၏
အဆုံး၌ပင်၊ အရဟတ္တံ ပတ္တော-ပြီ၊ မာတုလတ္ထေရဿ-ဦးရီးဖြစ်သော ထေရ်၏၊
ဓမ္မဝိနိစ္ဆယဌာနေ-တရားဆုံးဖြတ်ရာအရပ်၌၊ နိသီဒိတွာ၊ သုဏန္တောယေဝ-နာယူ
စဉ်ပင်၊ တိဏိ-၃-ပါးကုန်သော၊ ပိဋကနိ-ပိဋကတ်တို့ကို၊ ပဂုဏာနိ-အဝါးဝစွာ
လေ့လာအပ်သည်တို့ကို၊ အကာသိ၊ ပန-ဆက်၊ ဥဂ္ဂဟိတပါဠိယာ-သင်ယူအပ်သော
ပါဠိ၏၊ အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ကထေန္တဿ-ပြောဟောစဉ်၊ တိဿဒတ္တ
တ္ထေရဿ ဧဝ-ထေရ်၏သာလျှင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိသဒါ အဟေသံ။ [ဤကား
အဋ္ဌကထာကြောင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပုံတည်း။]

ပန-ကား၊ ဂတပစ္စာဂတဝတ္ထံ-ဂတပစ္စာဂတဝတ်ကို၊ ပူရေတွာ-၍၊ ယာဝ
အနုလောမံ-အနုလုံတိုင်အောင်၊ ကမ္မဌာနံ-ကို၊ ဥဿုကာပေတွာ-အားထုတ်စေ၍၊
အာဂတာနံ-လာကုန်သော၊ ဝိသဒဘာဝပုတ္တပဋိသမ္ဘိဒါနံ-သန့်ရှင်းသည်၏အဖြစ်သို့
ရောက်သော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရှိကုန်သော၊ ပုဗ္ဗယောဂါဝစရာနံ- ရှေးရှေးဘဝ၌
ယောဂါဝစရ ဖြစ်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အန္တော-အဆုံးသည်၊ နတ္ထိ၊ [ဤကား
ပုဗ္ဗယောဂကြောင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပုံတည်း။] ပန-ဆက်၊ ဧတေသု ကာရဏေသု-
ဤအကြောင်းတို့တွင်၊ ပရိယတ္တိ-ပရိယတ်လည်းကောင်း၊ သဝနံ-ကြားနာခြင်း
လည်းကောင်း၊ ပရိပုစ္ဆာ-အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာ
လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမာနိ တိဏိ-ဤ ၃ ပါးတို့သည်၊ ပဘေဒဿေဝ-
အထူးအပြားသို့ ရောက်ခြင်း၏သာ၊ [ဧဝံဖြင့် အဓိဂမကို ကန့်၊] ဗလဝကာရဏာနိ-
အားကြီးသော အကြောင်းတို့တည်း။

ပုဗ္ဗယောဂေါ-သည်။ အဓိဂမဿ-သိအပ်ရအပ်သောအရဟတ္တဖိုလ်၏။ ဗလဝပစ္စယော-သည်။ ဟောတိ။ (ပုဗ္ဗယောဂေါ-သည်) ပဘေဒဿ-အထူးအပြားသို့ ရောက်သောဉာဏ်၏။ (ဗလဝပစ္စယော) ဟောတိ-ဖြစ်သလော၊ န ဟောတိ-မဖြစ်သလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း။ (ပုဗ္ဗယောဂေါပဘေဒဿ ဗလဝပစ္စယော) ဟောတိ။ (ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း။) ပန-ထိုသို့ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ တထာ-ထိုအဓိဂမကဲ့သို့၊ (ဗလဝပစ္စယော) န (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ပရိယတ္တိသဝနပရိပုစ္ဆာ-ပရိယတ်ကို သင်ယူခြင်း ကြားနာခြင်း အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာတို့သည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေးဘဝ၌၊ ဟောန္တု ဝါ-ရှိမှုလည်း ရှိပါစေကုန်၊ မာ (ဟောန္တု) ဝါ-မရှိမှုလည်း မရှိပါစေကုန်၊ ပုဗ္ဗယောဂေန-ပုဗ္ဗယောဂကြောင့်၊ ပုဗ္ဗေ စေဝ-ရှေးဘဝ၌လည်းကောင်း၊ ဧတရဟိစ-ယခုဘဝ၌လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရသမ္ပသနံ- သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု သုံးသပ်ခြင်းကို၊ ဝိနာ-ကြည်၍၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ နာမ-ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ပန-ဆက်၊ ဒေဝိ-နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ-ဤပုဗ္ဗယောဂ အဓိဂမတို့သည်၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-သော်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ-ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့ကို၊ ဥပတ္တမ္ဘေတွာ-ထောက်ပံ့၍၊ ဝိသဒါ-သန်ရှင်းသည်တို့ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကုန်၏။ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သင်္ဂဟဝါရဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သစ္စဝါရာဒိအဖွင့်

၇၁၉။ ဣဒါနိ-သင်္ဂဟဝါရကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ သင်္ဂဟဝါရေ-သင်္ဂဟဝါရ၌၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ယေ အတ္ထာ စ-အကြင် အကျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ [ပစ္စယသမုပ္ပန္န၊ နိဗ္ဗာန၊ ဘာသိတတ္ထ၊ ဝိပါက၊ ကိရိယာတို့ကို ဆိုသည်။] ပဉ္စ၊ ယေ ဓမ္မာ စ-အကြင်အကြောင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ [ဖလနိဗ္ဗတ္တကဟေတု၊ အရိယမဂ္ဂ၊ ဘာသိတ၊ ကုသလ၊ အကုသလတို့ကို ဆိုသည်။] သင်္ဂဟိတာ-သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထိုအတ္ထ၊ ဓမ္မတို့၏၊ ပဘေဒဒဿနနယေန-အထူးအပြားကို ပြကြောင်း နည်းအားဖြင့်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ-တို့ကို၊ ဝိဘဇိတုံ-ဝေဖန်တော်မူခြင်းငှာ၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ စတသောတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပဘေဒဝါရော-ပဘေဒဝါရကို၊ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဒေါ၊ သော-ထိုပဘေဒဝါရသည်၊ သစ္စဝါရ၊ ယေ၊ ပရိယတ္တိဝါရ ဝသေန-သစ္စဝါရ၊ ဟေတုဝါရ၊ ဓမ္မဝါရ၊ ပစ္စယကာရဝါရ၊ ပရိယတ္တိဝါရတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ပဉ္စဝိဓော-၏၊ တတ္ထ-ထိုငါးပါးသောဝါရတို့တွင်၊ ပစ္စယသမုပ္ပန္နဿ-အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော၊ ဒုက္ခသစ္စဿ-၏လည်းကောင်း၊ ပစ္စယေန-အကြောင်းဖြင့်၊ ပတ္တဗ္ဗဿ-ရောက်ထိုက်သော၊ နိဗ္ဗာနဿ စ-၏လည်းကောင်း၊ အတ္ထဘာဝံ-

အကျိုး၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖလနိဗ္ဗတ္တကဿ-အကျိုးကိုဖြစ်စေ တတ်သော၊ သမုဒယဿ-သမုဒယသစ္စာ၏လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနသမ္မာပကဿ-နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော၊ အရိယမဂ္ဂဿစ-အရိယမဂ်၏လည်းကောင်း၊ ဓမ္မ ဘာဝဉ္စ-အကြောင်း၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ သစ္စဝါရော၊ ဝုတ္တော။

ပန-ကား၊ ယဿ ကဿစိ-အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥသည့် အလုံးစုံသော၊ ဟေတုဖလ နိဗ္ဗတ္တကဿ-အကြောင်း၏ အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သော၊ ဟေတုနော-အကြောင်း ၏၊ ဓမ္မဘာဝံ-ဓမ္မ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဟေတုဖလဿ-အကြောင်း၏ အကျိုး ၏၊ အတ္တဘာဝံ-အတ္တ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿေတုံ၊ ဟေတုဝါရော၊ ဝုတ္တော၊ စ-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုဟေတုဝါရ၌၊ ဟေတုဖလက္ကမဝသေန-အကြောင်းအကျိုးအစဉ် ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ-ကို၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ [ဒုတိယဖြစ်သော ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါကို ဟေတုဖလ အစဉ်ကျအောင် အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၏ ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူသည်၊] ပန-ကား၊ ယေဓမ္မာ-အကြင်အကျိုးတရားတို့သည်၊ ရူပါရူပဘေဒါ-ရုပ်နာမ်အပြားရှိသော၊ ယမ္မာ ယမ္မာ ဟေတုတော-အကြင်အကြင် ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ စသော အကြောင်း ကြောင့်၊ ဇာတာ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထိုအကျိုးတရားတို့၏၊ အတ္တဘာဝံ-အတ္တ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရူပါရူပဓမ္မပဘေဒဿ-ရှိသော၊ တဿ တဿ ဟေတုနော-၏၊ ဓမ္မဘာဝံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿေတုံ ဓမ္မဝါရော၊ ဝုတ္တော။

ပန-ကား၊ ဇရာမရာဏာဒီနံ-ဇရာ မရဏအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏၊ အတ္တဘာဝံ-အတ္တ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဇရာမရဏာဒိသမုဒယသင်္ခါတာနံ-ဇရာ မရဏအစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဇာတိအာဒီနံ-ဇာတိ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏၊ ဓမ္မဘာဝံ စ-ဓမ္မ၏ အဖြစ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ဒဿေတုံ ပစ္စယာကာရဝါရော ဝုတ္တော၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ ပရိယတ္တိ-သင်္ခါတဿ-ပရိယတ်ဟုဆိုအပ်သော၊ တဿ တဿ ဘာသိတဿ-ထိုထိုပြော ဟောအပ်သောသဒ္ဒါ၏၊ ဓမ္မဘာဝံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘာသိတဿင်္ခါတေန-ပြောဟောအပ်သောသဒ္ဒါဟုဆိုအပ်သော၊ ပစ္စယေန-အကြောင်းကြောင့်၊ ပတ္တဗ္ဗဿ-

ယေ ဓမ္မာ။ ။ ယေဓမ္မာဟူသော အနိယမ၏ နိယမကို “တေသံ”ဟုလည်းကောင်း၊ ယမ္မာ ယမ္မာဟူသော အနိယမ၏ နိယမကို “တဿ တဿ”ဟုလည်းကောင်း နောက်၌ ရှိသော ကြောင့် “ယေ ပန ဓမ္မာ”၏နောက်၌ “တမ္မာ တမ္မာ”ဟု မရှိရ၊ “ယမ္မာ ယမ္မာ”ဟု အနိယမသာ ရှိရမည်၊ ပါဠိတော်၌လည်း “ယေ ဓမ္မာ”ဟုလည်းကောင်း၊ “ယမ္မာ ဓမ္မာ”ဟုလည်းကောင်း ရှေးဝါကျ၌ အနိယမပင် ရှိသည်၊ ရှေးအဋ္ဌကထာနိဿယ၌ကား “တမ္မာ တမ္မာ”ဟု ရှိလေ၏၊ စဉ်းစားပါ။

ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်ထိုက်သော၊ ဘာသိတတ္ထဿ-ပြောဟောအပ်သော သဒ္ဓါ၏ အနက်၏၊ အတ္တဘာဝ-အတ္တ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ပရိယတ္တိ ဝါရော ဝုတ္တော။

စ-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုပရိယတ္တိဝါရ၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘာသိတံ-ပြောဟော အပ်သောသဒ္ဓါကို၊ ဥ-တွာ-သိ၍၊ ဝါ-သိပြီးမှ၊ တဿ-ထိုပြောဟောအပ်သောသဒ္ဓါ ၏၊ အတ္တော ဉာယတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘာသိတဘာသိတတ္ထက္ကမေန-ဘာသိတ ဘာသိတတ္ထ အစဉ်အားဖြင့်၊ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ-ဖြင့်၊ ပဌမံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ နိဒ္ဒိဌာ၊ စ- ဆက်၊ ပရိယတ္တိ ဓမ္မဿ-ပရိယတ္တိ ဓမ္မ၏၊ ပဘေဒဒဿနတ္ထံ-အထူးအပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ တတ္ထ ကတမာ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတိ-ဟူ၍၊ ပုစ္ဆာပုဗ္ဗင်မော-ပုစ္ဆာ ရှေ့သွားရှိသော၊ ပဋိနိဒ္ဒေသဝါရော-တစ်ဖန် အကျယ်ညွှန်ပြကြောင်း ဝါရကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော။

တတ္ထ-ထိုပဋိနိဒ္ဒေသဝါရ၌၊ သုတ္တန္တိ အာဒိဟိ-သုတ္တအစရှိကုန်သော၊ နဝဟိ- ကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ-တို့ဖြင့်၊ နိပ္ပဒေသတော-အားဖြင့်၊ တန္တိ-ပါဠိတော်ကို၊ ဂဟိတာ- ယူတော်မူအပ်ပြီ၊ အယံ၊ ဟေ၊ အတ္တောတိ-ဟူသောပါဠိဖြင့်၊ (ဂဟိတာ၌စပ်) ဣမသ္မိပိ ဌာနေ-ဤအရာ၌လည်း၊ ဘာသိတဝသေန-ပြောဟောအပ်သောသဒ္ဓါနှင့်စပ်သဖြင့်၊ နိပ္ပဒေသတော-အားဖြင့်၊ တန္တိဇေ-ပါဠိတော်ကိုပင်၊ ဂဟိတာ-ယူတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ [ဣမသ္မိပိ ဌာနေဟူသည် အယံ ဣမဿ၊ ဟေ၊ ဘာသိတဿ အတ္တောဟူသောဌာနတည်း၊ ဤဌာန၌လည်း ဘာသိတ အရ သုတ္တ ဂေယျစသော အင်္ဂါကိုးပါးကိုပင် ယူအပ်သည်ဟူလို၊ ဣမသ္မိပိ၌ အပိဖြင့် ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဌာနကို ပေါင်းသည်၊ ယောဇနာ၌ကား သုတ္တ အစရှိသည်ကိုငဲ့သော အပေက္ခနတ္ထဟု ဆိုလေသည်။]

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယ အဖွင့်

၇၂၅။ တတ္ထ-ထိုသုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌၊ တိဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ လောကိယာ- တို့တည်း၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာ-လောကီ လောကုတ္တရာရော၏၊ ဟိ-မှန်၊ သာ-ထိုအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါသည်၊ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာနံ-နိဗ္ဗာန် ဟူသောအာရုံရှိကုန်သော၊ မဂ္ဂဖလဉာဏာနံ-တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ လောကုတ္တရာပိ- လောကုတ္တရာပဋိသမ္ဘိဒါသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနိယေ-၌၊ ကုသလာ၊ ဟေ၊ ကိရိယာနံ-ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာတို့၏၊ ဝသေန-အပြားအား ဖြင့်၊ ဝါ-စပ်သဖြင့်၊ စတူဟိဝါရေဟိ ဝိဘတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာတို့တွင်၊ ယတ္ထ ကာနံ-အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဟေဌာ-အောက်၌၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ-၌၊ ကုသလစိတ္တာနိ

ဝိဘတ္တာနိ၊ သဗ္ဗေသမ္ဘိ-အလုံးစုံ လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ-ထိုကုသိုလ်စိတ်တို့၏၊
 ဝါ-ထိုကုသိုလ်စိတ်တို့နှင့်၊ ဝသေန-စပ်သဖြင့်၊ ဧကေကသ္မိ-တစ်ပါး တစ်ပါးသော၊
 စိတ္တနိဒ္ဒေသေ-စိတ္တနိဒ္ဒေသ၌၊ စတသော စတသော-ကုန်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘတ္တာ၊
 ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အကုသလစိတ္တေ သုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊
 ဝိပါကကိရိယဝါရေသု-ဝိပါက ဝါရ ကိရိယာဝါရတို့၌၊ ဝိပါကကိရိယာနံ-တို့၏၊ ဝါ-
 တို့ကို၊ အတ္တေန-အကျိုးဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတတ္တာ-သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒံ-ကို၊ ဆဇ္ဇေတွာ-စွန့်၍၊ ဧကေကသ္မိ-သော၊ ဝိပါကစိတ္တေ စ-
 ဌ်လည်းကောင်း၊ ကိရိယာစိတ္တေ စ-ဌ်လည်းကောင်း၊ တိသော တိသော-ကုန်သော၊
 ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘတ္တာ၊ ပါဠိပန-ပါဠိတော်ကိုကား၊ မုခမတ္တမေဝ-အမြွက်မျှကိုသာ၊
 ဒဿေတွာ သံခိတ္တာ-ချိုးအပ်ပြီ၊ သာ-ထိုချိုးအပ်သော ပါဠိတော်ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊
 အာဂတဝိတ္ထာရဝသေနေဝ-လာပြီးသော အကျယ်၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပန-ပရိဟာရ၊ ပေ၊ ဦးအံ့၊ ကသွာ-ကြောင့်၊ ကုသလာကုသလဝါရေသု-ကုသလ
 ဝါရ အကုသလဝါရတို့၌၊ တေသံ ဝိပါကေ ဉာဏံအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ
 ယထာ-ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣဓ-ဤဝိပါကဝါရ ကိရိယာဝါရတို့၌၊
 ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ ပေ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ န ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်
 သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူ
 အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဣဓ-၌၊ ပေ၊ န ဝုတ္တံ) ယဒိဧဝံ-ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်၊ တေသံ
 ပေ၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါတိ-ဟူ၍၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝုတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊ အယံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ
 ပိ-သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ဣဓ-ဤဝိပါကဝါရ ကိရိယာဝါရတို့၌၊ န ဝုတ္တဗ္ဗာ-
 ဟောတော်မူထိုက်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာသည်မဟုတ်လော၊ ဣတိ-ဤကား အမေး
 တည်း၊ န ဝုတ္တဗ္ဗာ-ဟောတော်မူထိုက်သည်ကား၊ နော-မဟုတ်၊ (ဝုတ္တဗ္ဗာဧဝံ-
 ဟောတော်မူထိုက်သည်သာ) ကသွာ-နည်း၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝိပါကကိရိယစိတ္တုပ္ပါဒ
 ဝသေန-ဝိပါကစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ကိရိယစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူ
 အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ကိရိယဝါရေ စ-ဌ်လည်း၊ ယေသံ ဓမ္မာနံ ဣမေ
 ကိရိယာတိ-ဟူ၍၊ ဝစနမေဝ-ဟောတော်မူခြင်းသည်ပင်၊ န ယုဇ္ဇတိ-မသင့်၊ ဣတိ-
 ကြောင့်၊ ဒီသုပိ-ကုန်သော၊ ဣမေသု ဝါရေသု-တို့၌၊ တိသော တိသောဝ
 ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိဘတ္တာ။

တတ္ထ-ထို ၂ ပါးသောဝါရတို့၌၊ ယာယ ပေ၊ ဟောတီတိ-ကား၊ ယာယ
 နိရုတ္တိယာ-အကြင် ထုတ်ဖော်ရွတ်ဆိုအပ်သောသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဖဿော ဟောတီတိ
 အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တာနံ-ကုန်သော၊ တေသံဓမ္မာနံ-တို့၏၊
 အယံ-ဤတရားသည်၊ ဖဿော-တည်း၊ အယံ-သည်၊ ဝေဒနာ-တည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-

သို့၊ ပညတ္တိ-သဒ္ဓပညတ်သည်၊ ဟောတိ၊ တတြ၊ ပေ၊ ဉာဏန္တိ-ကား၊ တသ္မိ အတ္ထေ စ-ထိုအကျိုး၌လည်းကောင်း၊ (တသ္မိ) ဓမ္မေ စ-ထိုအကြောင်း၌လည်းကောင်း၊ ပဝတ္ထမာနာယ-ဖြစ်သော၊ တဿာ ဓမ္မနိရုတ္တိယာ-ထိုဓမ္မနိရုတ္တိကို၊ (တဿာ) သဘာဝပညတ္တိယာ-ထိုမဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော သဘောဖြစ်သော သဒ္ဓပညတ် ကို၊ အဘိလာပေ-ရှေ့ရှုရုံဆိုခြင်း၌၊ ဉာဏံ-သိတတ်သောဉာဏ်သည်၊ (နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါ၌ စပ်၊) အဘိလာပသဒ္ဓံ-ရှေးရှုရုံဆိုအပ်သောအသံကို၊ အာရမ္မဏံ ကတွာ-၍၊ ဥပ္ပန္နဉာဏမေဝ-ဖြစ်သောဉာဏ်ကိုသာ၊ ဣဓာပိ-ဤတတြ ဓမ္မနိရုတ္တိ အဘိလာပေ ဉာဏံ ဟူသော စကားရပ်၌လည်း၊ (ဘဂဝတာ) ကထိတံ၊ ယေန ဉာဏေနာတိ-ကား၊ ယေန ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏေန-အကြင်ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်ဖြင့်၊ တာနိ ဉာဏာနိ ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဣတရာနိ-ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ တီဏိ-အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိအားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏာနိ-တို့ကို၊ ဇာနာတိ-သိ၏။

ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ယံ ဉာဏံ-အကြင် ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သည်၊ တာနိ ဉာဏာနိ-ထို အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်စသော ၃ ပါးသောဉာဏ်တို့ကို၊ ဇာနာတိ-၏၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တဿ-ထိုပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏၊ တေသု-ထိုအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်စသော ၃ ပါးသော ဉာဏ်တို့၌၊ ပဝတ္ထိ-ဖြစ်ပုံကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဣမာနိ ဉာဏာနိ ဣဒမတ္ထဇောတကာ နိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုဣမာနိဉာဏာနိ ဣဒမတ္ထဇောတကာနိ ဟူသော စကားရပ်၌၊ ဣဒမတ္ထဇောတကာနိတိ-ကား၊ ဣမဿ အတ္ထဿ-ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဇောတကာနိ-ထွန်းပြတတ်ကုန်၏၊ ပကာသကာနိ-ထင်ရှားပြ တတ်ကုန်၏၊ ဣမံ နာမအတ္ထံ-ဤမည်သောအနက်ကို၊ ဇောတေန္တိ-ထွန်းပြတတ် ကုန်၏၊ ပကာသေန္တိ-ထင်ရှားပြတတ်ကုန်၏၊ ပရိစ္ဆန္တိ-ပိုင်းဖြတ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဣတိ ဉာဏေသု ဉာဏန္တိ-ကား၊ ဣမိနာ အာကာရေန-ဤအခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ ပဝတ္ထံ-သော၊ တီသု-အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် စသောအားဖြင့် ၃ ပါးကုန် သော၊ ဉာဏေသု-ဉာဏ်တို့၌၊ ဉာဏံ-သိတတ်သောဉာဏ်သည်၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ နာမ-မည်၏။

တတ္ထ-ထိုဣမာနိ ဉာဏာနိ ဣဒမတ္ထဇောတကာနိဟူသောပါဌ်၌၊ (စောဒနာ သောဓနာနယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အယံ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ (ဇာနာတိ ၌ စပ်၊) ဣဒံ-ဤကိစ္စသည်၊ ဣမိဿာ-ဤပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏၊ ကိစ္စံ-ကိစ္စတည်း၊ ဣဒံ-သည်၊ ဣမိယာ-၏၊ ကိစ္စံ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣတရာသံ-ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါမှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ-အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါစသော ၃ ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏၊ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စာပိ ဇာနာတိ-အကယ်၍ကား သိပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ သိပါသော်လည်း၊

သယံ-ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဟူသော မိမိကိုယ်တိုင်၊ တာသံ-ထိုအတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ စသော သုံးပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏၊ ကိစ္စံ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ (ကော ဝိယ-အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့နည်း၊) ဗဟုသုတဓမ္မကထိကော-များသောသုတရှိသော ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အပ္ပသုတဓမ္မကထိကဿ-နည်းသောသုတရှိသော ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (ကိစ္စံ၊ ကာတုံ န သက္ကောတိ ဝိယ၊ သကဲ့သို့တည်း။)

ကိရ-ချေ၊ ဒွေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊) ဧကော-တစ်ပါးသည်၊ ဗဟုသုတော-များသောသုတရှိ၏၊ ဧကော အပ္ပသုတော၊ တေ-ထိုရဟန်း ၂ ပါး တို့သည်၊ ဧကတောဝ-တပေါင်းတည်းသာ၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ဓမ္မကထာမဂ္ဂံ-တရား စကားအစဉ်ကို၊ ဥဂ္ဂဏှိသု-သင်ယူကြကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ၂ ပါးသော ရဟန်းတို့တွင်၊ အပ္ပသုတော-သည်၊ သရသမ္ပန္နော-အသံနှင့် ပြည့်စုံသည်၊ (အသံကောင်းသည်၊) အဟောသိ-ပြီ၊ ဣတရော-အပ္ပသုတရဟန်းမှ တစ်ပါးသော ဗဟုသုတရဟန်း သည်၊ မန္တဿရော-ညံ့သောအသံရှိသည်၊ (အသံ မကောင်းသည်၊) အဟောသိ၊ တေသု-ထိုဓမ္မကထိကရဟန်း ၂ ပါးတို့တွင်၊ အပ္ပသုတော-သည်၊ ဂတဂတဌာနေ-ရောက်အပ်ရောက်အပ်သောအရပ်၌၊ အတ္ထနော-မိမိ၏၊ သရသမ္ပတ္တိယာ-အသံ၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ သကလပရိသံ-အလုံးစုံသော ပရိသတ်ကို၊ ခေါဘေတွာ-ချောက်ချားစေ၍၊ ဓမ္မံ ကထေသိ၊ ဓမ္မံ-ကို၊ သုဏ္ဏမာနာ-နာကုန်သော သူတို့သည်၊ ဟဌတုဌမာနသာ-ရွှင်လန်းနှစ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊ ဧသ (ဧသော)- ဤဓမ္မကထိကသည်၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဓမ္မံ ကထေသိ၊ တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဥပပရိက္ခိယမာနော-စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်သော်၊) ဧကော- တစ်ပါးသော၊ တိပိဋကဓရော-ပိဋကသုံးပုံ နှုတ်ငုံဆောင်သူသည်၊ ဘဝိဿတိမညေ- ဖြစ်လေယောင်တကား၊ ဣတိ ဝဒန္တိ။

ပန-ကား၊ ဗဟုသုတဘိက္ခု-သည်၊ ဓမ္မဿဝနေ-တရားနာရာ၌၊ ဇနိဿထ- သိကြကုန်လတ္တံ့၊ (ကိ-နည်း၊) အယံ-ဤဓမ္မကထိကရဟန်းသည်၊ တိပိဋကဓရော ဝါ-ပိဋကသုံးပုံနှုတ်ငုံဆောင် ဟုတ်လေသလော၊ နော တိပိဋကဓရောဝါ-မဟုတ်လေ သလော၊ ဣတိ (ဇနိဿထ)၊ ဣတိ အာဟ၊ သော-ထိုဗဟုသုတရဟန်းသည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ကိစ္စာပိ အာဟ-အကယ်၍ကား ပြောပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပြောပါ သော်လည်း၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ဟောလေသော်၊ သကလပရိသံ ခေါဘေတွာ ဓမ္မံ ကထေတုံ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ ဧဝံ-ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အဿ-ထိုဗဟုသုတဓမ္မကထိက၏၊ ကထနသမတ္တတာ-တရားဟောခြင်း၌ စွမ်းနိုင် သူ၏အဖြစ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တတ္ထ-ထိုလေးပါးသောပဋိသမ္ဘိဒါတို့တွင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ- သည်၊ ဗဟုသုတော-သည်၊ အပ္ပသုတဿ-၏၊ (ကိစ္စံ ဇာနာတိ) ဝိယ-သို့၊

ဣတရာသံ-အခြားသော အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ စသော ၃ ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏၊ ကိစ္စ-ကို၊ ကိဉ္ဇာပိ ဇာနာတိ-အကယ်၍ကား သိပါပေ၏။ ပန-ထိုသို့ပင် သိပါသော်လည်း၊ သယံ-ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဟူသော မိမိကိုယ်တိုင်၊ တံကိစ္စ-ထိုအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ စသော ၃ ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါ၏ကိစ္စကို၊ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၇၄၆။ ဧဝံ-ဤသို့၊ ကုသလစိတ္တုပ္ပါဒ်ဝိသေန-ကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ် အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ-တို့ကို၊ ဝိဘဇိတွာ-ဝေဖန်တော်မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ တာသံ-ထိုပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏၊ ဥပ္ပတ္တိဌာနဘူတံ-ဖြစ်ရာဌာနဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ခေတ္တံ-ခေတ်ကို၊ ဒဿေတုံ ပုန စတသော ပဋိသမ္ဘိဒါတိအာဒိ၊ (ဘဂဝါ) အာဟ။

တတ္ထ-ထိုစတသော ပဋိသမ္ဘိဒါ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ တိသော ၊ပေ၊ စိတ္တုပ္ပါဒေသုတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ သေက္ခာနံ-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ ဝသေန-စပ်သဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ တေသံပိ-ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း၊ ဓမ္မပစ္စဝေက္ခဏကာလေ-အကြောင်းကို ဆင်ခြင်ရာအခါ၌၊ ဟေဌာ-၌၊ ဝုတ္တံ-သော၊ ပဉ္စပကာရံ ဖလနိဗ္ဗတ္တကဟေတု၊ အရိယာမဂ္ဂစသောအားဖြင့် ၅ ပါး အပြားရှိသော၊ ဓမ္မံ-အကြောင်းကို၊ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ စတုသု-ကုန်သော၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တကုသလစိတ္တေသု-တို့၌၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ [ယှဉ်၏ ဟူလို၊] တထာ-ထို့အတူ၊ နိရုတ္တိပစ္စဝေက္ခဏကာလေ-နိရုတ္တိကို ဆင်ခြင်ရာအခါ၌၊ သဒ္ဓံ-အသံကို၊ အာရမ္မဏံ ကတွာ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဉာဏံ-ဉာဏ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခဏကာလေ-၌၊ သဗ္ဗတ္တကဉာဏံ-အလုံးစုံသော အတ္ထ ဓမ္မ နိရုတ္တိ ၃ ပါးတို့၌ ဖြစ်သောဉာဏ်ကို၊ ဝါ-အလုံးစုံသော အတ္ထ ဓမ္မ နိရုတ္တိ ပဋိဘာန ၄ ပါးတို့၌ဖြစ်သော ဉာဏ်ကို၊ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [သဗ္ဗတ္တကပုဒ်ကို ရှေး၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။]

ခေတ္တံ ဒဿေတုံ။ ။တိသော ပဋိသမ္ဘိဒါ ကာမာဝစရကုသလတော စတုသု ဉာဏသမ္ပယုတ္တေသု စိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ ကြိယတော စတုသု ဉာဏသမ္ပယုတ္တေသု စိတ္တုပ္ပါဒေသု ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏ ဖြစ်ရာစိတ္တုပ္ပါဒ်ကို “ခေတ်”ဟု ဆိုသည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ ၄ ပါးတို့တွင် အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါမှတစ်ပါး ၃ ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့သည် “ကာမာဝစရကုသိုလ်ထဲမှ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၄ ပါးတို့၌ ယှဉ်၏”ဟု ဆိုလိုသည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏ ယှဉ်ရာ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ပြသည်။ ကာမာဝစရတော-ကာမာဝစရကုသိုလ်မှ ၊(တစ်နည်း) ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော”ဟု ပေးပါ။

ပန-ဆက်၊ ကိရိယတော စတူသုတိ ကုဒ်-ဟူသော ဤစကားကို၊ အသေက္ခာန-
တို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ ဝသေန (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ တေသံ-ထိုအသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်
တို့၏၊ ဓမ္မ-ကို၊ ပေ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တကိရိယစိတ္တေသု-တို့၌၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
တထာ နိရုတ္တိပစ္စဝေက္ခဏကာလေ၊ ပေ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ကုတိ-၏၊
ပန-ကား၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ ဧတေသုစေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ကုဒ်-ဤစကားကို၊ သေက္ခာ
သေက္ခာန-တို့၏၊ ဝသေန-စပ်သဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တထာ ဟိ-ထိုစကားကို
ချဲ့ဦးအံ့၊ သေက္ခာန-တို့၏၊ အတ္ထပစ္စဝေက္ခဏကာလေ-အကျိုးကို ဆင်ခြင်ရာအခါ၌၊
ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝုတ္တပ္ပဘေဒံ-ဆိုအပ်ပြီးသော (ပစ္စယသမုပ္ပန္န စသောအားဖြင့် ငါးပါး
အပြားရှိသော) အတ္ထံ-အကျိုးကို၊ အာရမ္မဏံ ကတွာ စတူသု ဉာဏသမ္ပယုတ္တ
ကုသလစိတ္တေသု-တို့၌၊ အယံ-ဤအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဂ္ဂဖလကာလေ
စ-မဂ်ဖိုလ်ဖြစ်ရာအခါ၌လည်း၊ မဂ္ဂဖလေသု-မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တို့၌ (အယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)
ပန-ဆက်၊ အသေက္ခသ-အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အတ္ထံ-အကျိုးကို၊ ပစ္စဝေက္ခဏ
ကာလေ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပ္ပဘေဒမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော (ပစ္စယသမုပ္ပန္နစသောအားဖြင့်)
ငါးပါးအပြားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အတ္ထံ၊ ပေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖလကာလေ စ-
ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌လည်း၊ ဥပရိမေ-အထက်၌ဖြစ်သော၊ (တစ်နည်း) ဥပရိဋ္ဌိမေ-
အထက်ဆုံး၌တည်သော၊ သာမညဖလေ-သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မဂ်၏
အကျိုးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ကုတိဇေဝံ-သို့၊ ဧတာ-ဤပဋိသမ္ဘိဒါ
တို့သည်၊ သေက္ခာသေက္ခာန-တို့၏သန္တာန်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ-ဖြစ်ကုန်လသော်၊ ကုမာသု
ဘူမိသု-ဤကာမာဝစရ လောကုတ္တရာ ဟူသော ဘုံတို့၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုတိ-ဤသို့၊
ဘူမိဒဿနတ္ထံ-ဖြစ်ရာဘုံကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ အယံ နယော (ဘဂဝတာ)
ဒဿိတော၊ ကုတိ-အပြီးတည်း။... အဘိဓမ္မဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဖလကာလေ စ။

။အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာအခါဟူသည်
အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာအခါတည်း၊ ဥပရိမသမညဖလဟူသည် အထက်ဆုံး၌ ဖြစ်သော
အရဟတ္တဖိုလ်ပင်တည်း၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်စိတ်၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော ဉာဏ်ပါသောကြောင့်
ထိုဉာဏ်ကိုပင် “အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ”ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊ ထိုဉာဏ်က ထိုဖိုလ်ကို အာရုံမပြုသော
ကြောင့် အာရမ္မဏံ ကတွာ ဟု မဆို၊ ဖလသမာပတ်ဝင်စားရာအခါ မဟုတ်သောကြောင့်
မဂ်၏ အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်ဟူသမျှကို သာမညဖလဟု ခေါ်သည်၊ ဤ၌ ဥပရိမဟု ဝိသေသန
ပြုသော ကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ယူရသည်၊ [ရှေးနိဿယ၌ “ဥပရိဋ္ဌိမေ”ဟု ရှိ၏၊
အထက်အဖို့၌ တည်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရသောကြောင့် သာ၍ ကောင်း၏၊ သာမညဖြင့်
ဝလဂ္ဂနဖိုလ်ကို တားမြစ်သည်ဟု ဆိုခြင်းကား မကောင်းပါ၊ ဝလဂ္ဂနဖိုလ်၌လည်း
သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော ဉာဏ်ပါ သောကြောင့် ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် ပါနိုင်ပါသည်။]

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်

၇၄၇။ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ-၌၊ ပါဠိအနုသာရေနေဝ စတုန္နံ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ ကုသလာဒိ
ဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-အထူးကား၊ အာရမ္မဏတ္ထိကေသု-တိ၌၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ-
သည်၊ သဒ္ဓမေဝ-သဒ္ဓရုပ်ကိုသာ၊ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ [သဒ္ဓဟူသည် ပရိတ္တ
ဟူသော ကာမာဝစရတရားတွင် ပါဝင်သော ရုပ်တစ်မျိုးတည်း၊] ဣတိ-ကြောင့်၊
ပရိတ္တာရမ္မဏာ-ကာမတရားဟူသောအာရုံရှိ၏၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ ကာမာဝစရ
ဝိပါကကိရိယသင်္ခါတဉ္စေဝ-ကာမာဝစရဝိပါကံ ကာမာဝစရကိရိယာဟု ဆိုအပ်သည်
လည်းဖြစ်သော၊ ပစ္စယသမုပ္ပန္နဉ္စ-အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သည်လည်းဖြစ်
သော၊ အတ္ထံ-အကျိုးကို၊ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ-ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊
ပရိတ္တာရမ္မဏာ-၏၊ ဝုတ္တပ္ပဘေဒမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်
သော၊ ရူပါဝစရာရူပါဝစရံ-ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဖြစ်သော၊ အတ္ထံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ
မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ-မဟဂ္ဂုတ်တရားဟူသော အာရုံရှိ၏၊ လောကုတ္တရဝိပါကတ္ထဉ္စေဝ-
လောကုတ္တရာဝိပါကံဟူသော အကျိုးကိုလည်းကောင်း၊ ပရမတ္ထံ-ပရမတ္ထဖြစ်သော၊
နိဗ္ဗာန်စ-နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ-အပ္ပမာဏ
တရားဟူသော အာရုံရှိ၏။

ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ ကာမာဝစရံ-ကာမာဝစရဖြစ်သော၊ ကုသလဓမ္မံ-ကုသိုလ်
တရားကိုလည်းကောင်း၊ အကုသလဓမ္မံ-အကုသိုလ်တရားကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စယ
ဓမ္မဉ္စ-အကြောင်းတရားကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ ရူပါဝစရာ
ရူပါဝစရံ-ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဖြစ်သော၊ ကုသလဓမ္မံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စယဓမ္မဉ္စ-
ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ လောကုတ္တရံ-သော၊ ပေ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ ကာမာဝစရ
၊ ပေ၊ ဉာဏာနိ-ကာမာဝစရကုသိုလ် ဝိပါကံ ကိရိယာဉာဏ်တို့ကို၊ ပေ၊ ရူပါဝစရာ
၊ ပေ၊ ဉာဏာနိ-ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဖြစ်သော ကုသိုလ် ဝိပါကံ ကြိယာ ဉာဏ်တို့ကို၊
ပစ္စဝေက္ခန္တဿ-ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထိုရူပါဝစရ
အရူပါဝစရ ကုသိုလ် ဝိပါကံ ကြိယာဉာဏ်တို့၏၊ အာရမ္မဏာနိ-တို့ကို၊ ဝိဇာနန္တဿ-
သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ၊ လောကုတ္တရာနိ-
လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော၊ ကုသလဝိပါကဉာဏာနိ-ကုသိုလ် ဝိပါကံဉာဏ်တို့ကို၊
ပစ္စဝေက္ခန္တဿ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ။

အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ သဟဇာတဟေတုဝသေန-တကွဖြစ်သော ဟိတ်နှင့်
စပ်သဖြင့်၊ သိယာ-အချို့သော အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါသည်၊ မဂ္ဂဟေတုကာ-မဂ်ဟူသော
သဟဇာတဟိတ်ရှိ၏၊ ဝိရိယဇေဋ္ဌိကာယ-ဝိရိယအကြီးအကဲရှိသော၊ မဂ္ဂဘာဝနာယ-
မဂ်ကိုဖြစ်စေရာအခါ၌၊ သိယာ-အချို့သော အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ မဂ္ဂါဓိပတိ-

မဂ်ဟူသော သဟဇာတာဓိပတိရှိ၏။ ဆန္ဒစိတ္တဇေဋ္ဌိကာယ-ဆန္ဒ၊ စိတ်ဟူသော အကြီးအကဲရှိသော၊ (မဂ္ဂဘာဝနာယ)၊ န ဝတ္ထဗ္ဗာ-မဂ္ဂဟေတုက၊ မဂ္ဂိဓိပတိဟု မဆိုထိုက်၊ ဖလကာလေဝိ-ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌လည်း၊ န ဝတ္ထဗ္ဗာဇေ-မဂ္ဂဟေတုက၊ မဂ္ဂိဓိပတိဟု မဆိုထိုက်သည်သာ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ မဂ္ဂ ပစ္စဝေက္ခဏကာလေ-၌၊ မဂ္ဂါရမ္မဏာ-မဂ်ဟူသော အာရုံရှိ၏။ မဂ္ဂ-ကို၊ ဂရုံ ကတွာ-အလေးအမြတ်ပြု၍၊ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ-ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ အာရမ္မဏာဓိပတိဝေသန-အာရမ္မဏာဓိပတိ၏အစွမ်းဖြင့်၊ မဂ္ဂိဓိပတိ-မဂ်ဟူသော အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းရှိ၏။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ မဂ္ဂဉာဏ်-ကို၊ ပစ္စဝေက္ခဏကာလေ မဂ္ဂါရမ္မဏာ၊ မဂ္ဂ ဂရုံ ကတွာ ပေစ္စဝေက္ခန္တဿ မဂ္ဂိဓိပတိ၊ သေသဉာဏ်-မဂ်ဉာဏ်မှ ကြွင်းသော ဉာဏ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခဏကာလေ န ဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏာ-မဂ္ဂါရမ္မဏာ မဂ္ဂိဓိပတိဟု မဆိုထိုက်သောအာရုံရှိ၏။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ ပစ္စုပ္ပန္နမေဝ-ပစ္စုပ္ပန်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ သဒ္ဓ-အသံကို၊ အာရမ္မဏံ ကရေတိ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ-ပစ္စုပ္ပန်တရားဟူသော အာရုံရှိ၏။

အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ အတိတ်-အတိတ်ဖြစ်သော၊ ဝိပါကတ္ထံ-ဝိပါကဟူသော အတ္ထကိုလည်းကောင်း၊ ကိရိယတ္ထံ-ကိရိယာဟူသော အတ္ထကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စယ သမုပ္ပန္နဉ္စ-အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော အကျိုးကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ-ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ အတိတာရမ္မဏာ-အတိတ် တရားဟူသော အာရုံရှိ၏။ အနာဂတံ-အနာဂတ်ဖြစ်သော၊ (ဝိပါကတ္ထံ၊ ကိရိယတ္ထံ၊ ပစ္စယသမုပ္ပန္နဉ္စ) ပစ္စဝေက္ခန္တဿ-၌၊ အနာဂတာရမ္မဏာ-အနာဂတ်တရားဟူသော အာရုံရှိ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နံ-သော၊ (ဝိပါကတ္ထံ၊ ကိရိယတ္ထံ၊ ပစ္စယသမုပ္ပန္နဉ္စ) ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ-၏၊ လောကုတ္တရံ-လောကုတ္တရာဖြစ်သော၊ ပရမတ္ထံ-မဖောက်မပြန် မြတ်သောအနက်ဟူသောနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ န ဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏာ-အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု မဆိုထိုက်သော အာရုံရှိ၏။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ အတိတ်-သော၊ ကုသလံ-ကိုလည်းကောင်း၊ အကုသလံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စယဓမ္မဉ္စ-ပစ္စည်းတရားကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ အတိတာရမ္မဏာ၊ အနာဂတံ၊ ပေ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ အတိတ်၊ ကုသလဉာဏ်-ကုသိုလ် ဖြစ်သော ဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိပါကဉာဏ်-ဝိပါကဖြစ်သော ဉာဏ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ကိရိယဉာဏဉ္စ-ကိရိယာဖြစ်သော ဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ အတိတာရမ္မဏာ၊ အနာဂတံ၊ ပေ၊ အနာဂတာရမ္မဏာ၊ ပစ္စုပ္ပန္နံ-ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ (ကုသလဉာဏ်-ကုသိုလ်ဖြစ်သောဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိပါကဉာဏ်-ဝိပါက ဖြစ်သော ဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကိရိယဉာဏ် ၈-ကိရိယာဖြစ်သော ဉာဏ်ကို လည်းကောင်း၊) ပစ္စဝေက္ခန္တဿ-ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ။

နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်။ သဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ-အသံဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ ဣတရာသု-နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါမှ တစ်ပါးကုန်သော၊ တီသု- ၃-ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့တွင်၊ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ အဇ္ဈတ္တ-မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော၊ ပေ၊ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ၊ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ပေ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ-မိမိ သန္တာန် သူတစ်ပါးသန္တာန်၌ ဖြစ်သော၊ ပေ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ ပရမတ္ထ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာဇေ-ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏသာတည်း၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ အဇ္ဈတ္တ-သော၊ ကုသလာကုသလံ-ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စယဓမ္မ-ပစ္စည်းတရားကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စဝေက္ခဏကာလေ၊ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ၊ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ပေ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ၊ ပေ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ အဇ္ဈတ္တ-သော၊ ကုသလဝိပါကကိရိယဉာဏံ- ကုသိုလ် ဝိပါက ကိရိယာ ဖြစ်သောဉာဏ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခဏကာလေ၊ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ၊ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ပေ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ရမ္မဏာ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ-သော၊ ကုသလဝိပါကကြိယဉာဏံ-ကို၊ ပစ္စဝေက္ခဏ ကာလေ-၌၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဣဓာပိ-ဤပဉာပုစ္ဆကနည်း၌လည်း၊ တိဿော-ကုန်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ-တို့သည်၊ လောကီယာ-လောကီတို့တည်း၊ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ လောကီယလောကုတ္တရာ- လောကီ လောကုတ္တရာတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဣမသ္မိ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂေ-၌၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ တယောပိ-ကုန်သော၊ နယာ-တို့ကို၊ လောကီယလောကုတ္တရဓိဿကတ္တာ-လောကီ လောကုတ္တရာ ရောကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧကပရိစ္ဆေဒါဝ-တူသော အပိုင်းအခြားရှိသော နည်းတို့ကိုသာ၊ ကထိတာ-ကုန်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တီသုပိ-ကုန်သော၊ ဧတေသု-ဤနည်းတို့၌၊ တိဿော၊ ပေ၊ လောကီယလောကုတ္တရာ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အယံ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂေပိ၊ တေပရိဝဋ္ဋံ နိဟရိတွာဝ ဘာဇေတွာ ဒဿိတော၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂေဏ္ဍနာ နိဋ္ဌိတာ။

သဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ။ ။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါသည် သက်မဲ့အရာဝတ္ထု၏ အသံကို အာရုံမပြု၊ ပါဠိစကားပြောသံကိုသာ အာရုံပြု၏၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာဟု ဆိုသောကြောင့်လည်း မိမိ၏ ပါဠိပြောသံ မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ပရဿ အဘိလာပသဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ”ဟု ဖြစ်သင့်ကြောင်းကို ဆိုသည်။ (“ပရဿ-သူတစ်ပါး၏၊ အဘိလာပသဒ္ဓါရမ္မဏတ္တာ-ပြောဆိုအပ်သော စကားသံလျှင် အာရုံရှိ သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ-၏”ဟု အနက်ပေးပါ။)

၁၆-ညာဏဝိဘင်း

၁-ဧကကမာတိကာဒိအဖွင့်

၇၅၁။ ဣဒါနိ-၌၊ တဒနန္တရေ-ထိုပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌၊ (ဝုတ္တေ-သော)၊ ဉာဏဝိဘင်္ဂ-၌၊ ဧကဝိဓေနဉာဏဝတ္ထုတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပဌမ-နိဒ္ဒေသ၏ရှေးဦးစွာ၊ ဧကဝိဓာဒိဟိ-ဧကဝိဓ အစရှိကုန်သော၊ ဒသဝိဓ ပရိယောသာနေဟိ-ဒသဝိဓအဆုံးရှိကုန်သော၊ ဒသဟိ-ကုန်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေဟိ-အပိုင်းအခန်းတို့ဖြင့်၊ မာတိကံ-ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ နိက္ခိတ္တပဒါနုက္ကမေန-ချထားအပ်ပြီးသော မာတိကာပုဒ်တို့၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ နိဒ္ဒေသော-နိဒ္ဒေသကို၊ (ဘဂဝတာ) ကတော၊ တတ္ထ-ထိုမာတိကာပုဒ်တို့တွင်၊ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထာတိ ဧကဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထုတိ အာဒိဝစနေ”ဟု စွဲ၍၊ “ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော” ထည့်သည်] ဧကဝိဓေနာတိ-ကား၊ ဧကပ္ပကာရေန-တစ်ခုသော အပြားအားဖြင့်၊ ဝါ-ကား၊ ဧကကောဋ္ဌာသေန-တစ်ခုသော အဖို့အစုအားဖြင့်။

ပန-ကား၊ ဉာဏဝတ္ထုတိတ္ထေ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ (ဝစနတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဉာဏဉ္စ-ဉာဏ်လည်း ဟုတ်၏၊ တံ-ထိုဉာဏ်ဟူသည်၊ နာနပ္ပကာရာနံ-အထူးထူးသော အပြားရှိကုန်သော၊ သမ္ပတ္တိနံ-သမ္ပတ္တိတို့၏၊ ဝတ္ထု စ-တည်ရာလည်းဟုတ်၏၊ ဣတိ-ထိုနှစ်ပါးသောသတ္တိကြောင့်၊ ဉာဏဝတ္ထု-မည်၏၊ (ဉာဏဝတ္ထု-အထူးထူးသော အပြားရှိသော သမ္ပတ္တိတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော ဉာဏ်) ဩကာသဌေ-တည်ရာ၏

ဧကဝိဓေန။ ။ “ဟေတု နဟေတု”ဟု ၂-မျိုးပြားသည်တွင် “န ဟေတု”ဟူသော တစ်ခုသောအပြား၊ “သဟေတုက အဟေတုက”ဟု နှစ်မျိုးပြားသည်တွင် “အဟေတုက”ဟူသော တစ်ခုသောအပြား ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသည့်အတိုင်း ၂-မျိုးအပြားတွင် တစ်မျိုးကို “ဧကပ္ပကာရ”ဟု ခေါ်သည်။

တစ်နည်း။ ။ တစ်ဟူသည် အပြားမဟုတ်၊ ဟေတု န ဟေတု ၂-ခုတွင် တစ်ခုသာ ဖြစ်၏၊ သဟေတုက အဟေတုက ၂ ခုတွင် တစ်ခုသာ ဖြစ်၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသည့်အတိုင်း တစ်ခုသာဖြစ်သောကြောင့် “ဧကကောဋ္ဌာသေန”ဟု တစ်နည်းဖွင့်သည်၊ ဤနည်း၌ ဝိသေခွါသည် ကောဋ္ဌာသအနက်ဟောတည်း။

ဉာဏဝတ္ထု။ ။ ဝတ္ထုသဒ္ဒါသည် “သန္တိ ဧတ္ထာတိ ဝတ္ထု”နှင့်အညီ တည်ရာဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ပဌမနည်း၌ သမ္ပတ္တိအမျိုးမျိုးတို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဉာဏ်ကိုပင် ဝတ္ထုဟု ဆိုရ၏၊ မှန်၏၊ ဉာဏ်သည် မိမိကိန်းရာပုဂ္ဂိုလ်ကို မနုဿသမ္ပတ္တိ၊ ဒေဝသမ္ပတ္တိ၊ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိတိုင်အောင် သမ္ပတ္တိအမျိုးမျိုးကို ရစေနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ဉာဏ်သည် သမ္ပတ္တိအမျိုးမျိုး တို့၏ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်ပါပေသည်၊ ဤနည်း၌ ဉာဏပုဒ်နှင့် ဝတ္ထုပုဒ်တို့ အရတူ၏။

အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဉာဏဿ-ဉာဏ်၏၊ ဝတ္ထု-တည်ရာတည်း၊ ဣတိဝိ-
ဤအနက်ကြောင့်လည်း၊ ဉာဏဝတ္ထု-မည်၏။

ပန-အတ္ထုဒ္ဓါရသာမညမှတစ်ပါး၊ အတ္ထုဒ္ဓေသဝိသေသကို ဆိုဦးအံ့၊ ဣမ-ဤ
ဧကဝိဓေနဉာဏဝတ္ထု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ပုရိမေနေဝ-ရှေး၌သာလျှင်ဖြစ်သော၊
အတ္ထေန-ဉာဏဉ္စ+တံ+ဝတ္ထု၊ စ ဟူသော အနက်အားဖြင့်၊ ဉာဏဝတ္ထု-ဉာဏဝတ္ထုကို၊
ဝေဒိတဗွဲ-၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ (ဉာဏဉ္စ+တံ+ဝတ္ထုဟူသော ရှေးအနက်
အားဖြင့် ဉာဏဝတ္ထုကို သိထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်)၊ ဧကဝိဓပရိစ္ဆေဒ၊
ဝသာနေ-ဧကဝိဓပရိစ္ဆေဒ၏အဆုံး၌၊ ယာထာဝကဝတ္ထု၊ ပေ၊ ဉာဏဝတ္ထုတိ-ဟူ၍၊
(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [ယာထာဝကပုဒ်၏ အနက်ကို အဋ္ဌကထာ ဧကနိဒ္ဒေသအဆုံး၌
ဖွင့်လိမ့်မည်၊ မှီကာ၌ကား ဤမာတိကာ၌ပင် ဖွင့်ထား၏။]

ပဉ္စဝိညာဏာတိ-ကား၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ-စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စ-
ငါးပါးကုန်သောဝိညာဏ်တို့သည်၊ (န ဟေတူ စသည်၌စပ်)၊ န ဟေတူတိ အာဒီနိ-
န ဟေတူ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝါ-အောက်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မသင်္ဂဟ
ဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဝေဒိတဗွဲနိ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဝိဘင်္ဂအဋ္ဌကထာ၌၊
သင်္ခေပတော-ဖြင့်၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝတ္ထဗွဲ-ဆိုထိုက်၏၊ တံ-ထိုစကားသည်၊
နိဒ္ဒေသဝါရေ-၌၊ အာဝိ-ထင်ရှားစွာ၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဧကက
မာတိကာပုဒ်တို့၌၊ (သင်္ခေပတော ယံ ဝတ္ထဗွဲ၊ တံ နိဒ္ဒေသဝါရေ အာဝိ ဘဝိဿတိ)
ယထာ-ဖြစ်လတ္တံ့ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ဒုကမာတိကာဒီပဒေသု-ဒုကမာတိကာအစရှိ
သော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ယံ-အကြင်စကားရပ်ကို၊ ဝတ္ထဗွဲ-၏၊ တံ-ထိုစကားရပ်သည်၊
တတ္ထေဝ- ထိုနိဒ္ဒေသဝါရ်၌ပင်၊ အာဝိ ဘဝိဿတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဥဒ္ဒေသ
ဝါရ်၌၊ နိက္ခေပပရိစ္ဆေဒမတ္တံ - မာတိကာချထားခြင်း၏ အပိုင်းအခြားမျှကို၊ ဧဝံ-

တစ်နည်း။ ။ဒုတိယနည်း၌ ဝတ္ထုအရ ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်ဖက် သမ္ပယုတ်တရားတို့ကိုလည်း
ကောင်း၊ ဉာဏ်၏ အာရုံတရားတို့ကိုလည်းကောင်း ကောက်ယူရာ၏၊ ထိုတွင် သမ္ပယုတ်
တရားတို့၏ ကောက်ယူခိုက် သဟဇာတနိဿယစသောအားဖြင့် ဉာဏ်၏ တည်ရာဖြစ်သည်၊
အာရုံကို ကောက်ယူခိုက် အာရမ္မဏူပနိဿယ စသောအားဖြင့် ဉာဏ်၏ တည်ရာဖြစ်သည်၊
ဤနောက်နည်းအလို ဉာဏနှင့် ဝတ္ထုပုဒ်တို့ အရမတူသောကြောင့် ဆဋ္ဌိတပျုရိသ် တွဲရသည်။

တေနေဝ ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ယာထာဝကဝတ္ထုဝိဘာဝနာပညာ၌ ပညာကို အရကောက်
ရသကဲ့သို့၊ ဧကဝိဓေနဉာဏဝတ္ထု၌လည်း ဉာဏ်ကို အရကောက်ရသည်၊ ထို့ကြောင့်
“ယာထာဝကဝတ္ထုဝိဘာဝနာပညာ”စသော ပါဠိတော်ကို “ဉာဏဉ္စ တံ ဝတ္ထု စ”ဟူသော
ရှေး အနက်၏ သာဓကအဖြစ်ဖြင့် ပြသည်။

ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-၏။ [နိဒ္ဒေသဝါရေ အာဝိ ဘဝိဿတိကို ထောက်၍ “ဧတ္ထ-ဤဥဒ္ဒေသဝါရ၌”ဟု စွဲသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား “ဧတ္ထ-ဤဉာဏဝိဘင်း၌”ဟု စွဲ၏။]

ဟိ-ချဲ့၊ ဧတ္ထ-ဤဧကမမာတိကာ စသော မာတိကာတို့တွင်၊ (ဧကမ မာတိကာ၊ ဒုကမမာတိကာ စသည်၌ စပ်)၊ [ရှေးနိဿယ၌ကား “ဧတ္ထ-ဤဉာဏ ဝိဘင်း၌”ဟု စွဲ၏။ ယောဇနာ၌ “ဧတ္ထ န ဟေတုတိအာဒိပဒေသု နိဒ္ဒါရဏံ”ဟုစွဲ၏။] တာဝ-အနိစ္စာ ဇရာဘိဘူတာ အစရှိသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေဟိ-ကုန်သော)၊ န ဟေတု အဟေတုကာတိအာဒိဟိ-အစရှိသောပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ဓမ္မသင်္ဂဟမာတိကာ ဝသေန-ဓမ္မသင်္ဂဟီ၌လာသော မာတိကာနှင့် စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနိစ္စာ ဇရာဘိဘူတာတိအာဒိဟိ-အစရှိသောပုဒ်တို့ဖြင့်၊ အမာတိကာဝသေန-မာတိကာမှ တစ်ပါးသော ပါဠိ၌လာသော ပုဒ်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သင်္ခေပတော-အားဖြင့်၊ ဒုဝိဓေဟိ-နှစ်ပါးအပြားရှိကုန်သော၊ ပဘေဒတော-အပြားအားဖြင့်၊ အဋ္ဌသတ္တတိယာ-ခုနစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော၊ ပဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဧကမ မာတိကာ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) နိက္ခိတ္တာ၊ ပန-ကား၊ ဒုကာနုရူပေဟိ-ဒုက်အဖြစ်အား လျော်ကုန်သော၊ (ဒုက်ဖွဲ့ဖို့ရန် လျော်ကုန်သော) ပဉ္စတိသာယ-သုံးဆယ့်ငါးပါးသော၊ ဒုကေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဒုကမမာတိကာ (ဘဂဝတာ) နိက္ခိတ္တာ။

တိကာနုရူပေဟိ-တိက်အဖြစ်အားလျော်ကုန်သော၊ (တိက်ဖွဲ့ဖို့ရန် လျော်ကုန် သော)၊ စိန္တာမယာ ပညာတိ အာဒိဟိ-အစရှိကုန်သော၊ စတူဟိ-ကုန်သော၊ ဗာဟိရတ္ထိကေဟိ-မာတိကာ၏ပြင်ပ၌ဖြစ်သော တိက်တို့လည်းကောင်း၊ ဝိပါကာ ပညာတိ အာဒိဟိ-အစရှိကုန်သော၊ အနိယမိတပညာဝသေန-မမှတ်သားအပ်သော ပညာနှင့်စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တေဟိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ စုဒ္ဒသဟိ-ကုန်သော၊ မာတိကာတိကေဟိ-မာတိကာ၌လာသော တိက်တို့လည်းကောင်း၊ ဝိတက္ကတ္ထိကေ- ဝိတက္ကတိက်၌၊ ပဌမပဒေန-သဝိတက္ကသဝိစာရာဟူသော ပဌမပုဒ်ဖြင့်၊ နိယမိတ ပညာဝသေန - သဝိတက္က သဝိစာရာဟု မှတ်သားအပ်သော ပညာနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တေဟိ တေရသဟိ-တစ်ဆယ့်သုံးပါးသော တိက်တို့လည်းကောင်း၊ ဒုတိယပဒေန- အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာဟူသော ဒုတိယပုဒ်ဖြင့်၊ နိယမိတပညာဝသေန-အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တပညာဟု မှတ်သားအပ်သော ပညာနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တေဟိ၊ သတ္တဟိ- ခုနစ်ပါးသော တိက်တို့လည်းကောင်း၊ တတိယပဒေန-အဝိတက္က အဝိစာရာဟူသော တတိယပုဒ်ဖြင့်၊ နိယမိတပညာဝသေန-အဝိတက္က အဝိစာရပညာဟုမှတ်သားအပ် သော ပညာနှင့်စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တေဟိ၊ ဒွါသဒဟိ-၁၂ ပါးသောတိက်တို့လည်းကောင်း၊ ပီတိတ္ထိကေစ-ပီတိတိက်၌လည်း၊ ပဌမပဒေန-ပီတိသဟဂတာဟူသော ပဌမပုဒ်ဖြင့်၊ နိယမိတပညာဝသေန - ပီတိသဟဂတာပညာဟု မှတ်သားအပ်သော ပညာနှင့်

စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တေဟိ တေရဟိ-၁၃ ပါးသောတိက်တို့လည်းကောင်း၊ တထာ-ထို့အတူ၊ ဒုတိယပဒေန-သုခသဟဂတာဟူသော ဒုတိယပုဒ်ဖြင့်၊ (နိယမိတပညာဝသေန-သုခ သဟဂတပညာဟု မှတ်သားအပ်သော ပညာနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တေဟိ တေရသဟိ)၊ တတိယပဒေန - ဥပေက္ခာသဟဂတာဟူသော တတိယပုဒ်ဖြင့်၊ နိယမိတပညာ ဝသေန - ဥပေက္ခာသဟဂတပညာဟု မှတ်သားအပ်သော ပညာနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တေဟိ ဒွါဒသဟိ-၁၂ ပါးသောတိက်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌာသီတိယာ-ရှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော၊ တိကေဟိ-တို့ဖြင့်၊ တိကမာတိကာ (ဘဂဝတာ) နိက္ခိတ္တာ။

ပန-ကား၊ စတုက္ကမာတိကာ-ကို၊ ကမ္မဿကတညာဏန္တိ အာဒိဟိ-အစရှိ ကုန်သော၊ ဧကဝီသတိယာ-သော၊ စတုက္ကေဟိ-စတုက္ကတို့ဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တာ)၊ ပဉ္စကမာတိကာ-ကို၊ ဒွိဟိ-ကုန်သော၊ ပဉ္စကေဟိ-ပဉ္စကတို့ဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တာ)၊ ဆက္ကမာတိကာ-ကို၊ ဧကေန-တစ်ပါးသော၊ ဆက္ကေန-ဆက္ကဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တာ)၊ သတ္တကမာတိကာ-ကို၊ သတ္တသတ္တတိညဏဝတ္ထုနီတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ သင်္ခေပတော-အားဖြင့်၊ ဝုတ္တေဟိ-ကုန်သော၊ ဧကာဒသဟိ-ကုန်သော၊ သတ္တကေဟိ-တို့ဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တာ)၊ အဋ္ဌကမာတိကာ-ကို၊ ဧကေန-တစ်ပါးသော၊ အဋ္ဌကေန-ဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တာ)၊ နဝက မာတိကာ-ကို၊ ဧကေန-တစ်ပါးသော၊ နဝကေန-ဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တာ)။

၇၆၀။ ဒသကမာတိကာ-ကို၊ ဒသ တထာဂတဿ တထာဂတဗလာနီတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ ဧကေန-တစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဒသကေန-ဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) နိက္ခိတ္တာ၊ တတ္ထ-ထို ဒသ တထာဂတဿ တထာဂတဗလာနီ အစရှိ သော ပါဠိရပ်၌၊ ဒသာတိ-ဒသဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ-တည်း၊ တထာဂတဿာတိ-ကား၊ ဝိပဿီအာဒယော-ဝိပဿီ အစရှိကုန်သော၊ ပုဗ္ဗကာ-ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣသယော-သီလက္ခန္ဓစသော ဂုဏ်တို့ကို ရှာတော်မူပြီးကုန် သော ဘုရားရှင်တို့သည်၊ အာဂတာ ယထာ-ကြွလာတော်မူကုန်သကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ အာဂတဿ-ကြွလာတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၊ စ-တစ်နည်းကား၊ တေ-ထို ဝိပဿီအစရှိကုန်သော ရှေးဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဂတာယထာ-ကာယဂတိဖြင့် ကြွသွားတော်မူကုန်သကဲ့သို့၊ ဝါ-ဉာဏဂတိဖြင့် ဖြစ်တော်မူကုန်သကဲ့သို့၊ တထာ-ထို့အတူ၊ ဂတဿ-ကာယဂတိဖြင့် ကြွသွားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝါ-ဉာဏဂတိဖြင့် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ [တထာဂတပုဒ်၏ အနက်ကို သီလက္ခန္ဓံ ဗြဟ္မဇာလသုတ် အဋ္ဌကထာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်အခန်း၌ ကြည့်ပါ။ “ကာယဂတိ”ဟူသည် လင်္ကျာခြေတော်ကို ရှေးဦးစွာ လှမ်း၍ ငြိမ်သက်စွာ ကြွတော် မူခြင်းတည်း။]

တထာဂတဗလာနိတိ-ကား၊ အညေဟိ-ဘုရားမှတစ်ပါးကုန်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊
 သာဝကတို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာနိ-ကုန်သော၊ တထာဂတဿေဝ-၏သာ၊ ဗလာနိ-
 အားတော်တို့သည်၊ (သန္တိ-ရှိကုန်၏၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ-ရှေး၌ ဖြစ်သော
 ဘုရားရှင်တို့၏၊ ဗလာနိ-တို့သည်၊ ပုညဿယသမ္ပတ္တိယာ-များစွာသော ကောင်းမှု၏
 ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ အာဂတာနိ ယထာ-ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သကဲ့သို့၊ တထာ-တူ
 အာဂတဗလာနိ-ဖြစ်ပေါ်လာသော အားတော်တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ ဣတိပိ အတ္ထော-
 သည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ တတ္ထ-ထိုတထာတဿ ဗလာနိဟူသောပါဌ်၌၊ (လဗ္ဘမာနံ-
 သော၊) တထာဂတဿ-ဝိပဿီစသော ရှေးဘုရားတို့အတူ ကြွလာတော်မူသော
 မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဗလံ-အားတော်သည်၊ ကာယဗလဉ္စ-ကိုယ်၏အားတော်လည်း
 ကောင်း၊ ဉာဏဗလဉ္စ-ဉာဏ်၏အားတော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒုဝိဓံ-၏၊
 တေသု-ထိုနှစ်ပါးသောအားတော်တို့တွင်၊ ကာယဗလံ-ကို၊ ဟတ္ထိကုလာနုသာရေန-
 ဆင်မျိုးကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဟိ-သာကေကား၊ ပေါရာဏေဟိ-
 ရှေး၌ဖြစ်ပေါ် ဆရာတော်တို့သည်၊ ကာဠာဝကဉ္စဂဏီယံ၊ ပေ၊ ဥပေါသထ ဆဒ္ဒန္တိမေ
 ဒသာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤဂါထာစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ကာဠာဝကဉ္စ-ကာဠာ
 ဝကဆင်မျိုးလည်းကောင်း၊ ဂဏီယံ-ဂဏီယုဆင်မျိုးလည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍရံ-ပဏ္ဍရ
 ဆင်မျိုးလည်းကောင်း၊ တမ္ပပိရီလံ-တမ္ပဆင်မျိုး၊ ပိရီလဆင်မျိုးလည်းကောင်း၊
 ဂန္ဓမင်္ဂလဟေမဉ္စ-ဂန္ဓဆင်မျိုး၊ မင်္ဂလဆင်မျိုး၊ ဟေမဆင်မျိုးလည်းကောင်း၊
 ဥပေါသထဆဒ္ဒန္တံ-ဥပေါသထဆင်မျိုး၊ ဆဒ္ဒန္တဆင်မျိုးလည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့)
 (ဣတိတစ်လုံး အကျေကြို) ဣမေ ဒသ-ဤဆယ်မျိုးတို့တည်း၊] ဟိ-မှန်၊ ဣမာနိ
 ဒသ-ဤဆယ်မျိုးတို့သည်၊ ဟတ္ထိကုလာနိ-ဆင်မျိုးတို့တည်း။

တတ္ထ-ထိုဆယ်မျိုးသော ဆင်တို့တွင်၊ ပကတိဟတ္ထိကုလံ-ပကတိဆင်မျိုးကို၊
 ကာဠာဝကန္တိ-ကာဠာဝကဆင်မျိုးဟူ၍၊ ဒဌဗ္ဗံ၊ ဒသန္တံ-ဆယ်ယောက်ကုန်သော၊
 ပုရိသာနံ-တို့၏၊ ယံ ကာယဗလံ-အကြင်ကိုယ်၏အားသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ (ကာယ
 ဗလံ)-သည်၊ ဧကဿ-တစ်စီးသော၊ ကာဠာဝကဟတ္ထိနော-၏၊ (ကာယဗလံ
 ဟောတိ)၊ ဒသန္တံ-ဆယ်စီးကုန်သော၊ ကာဠာဝကနံ-တို့၏၊ ယံ ဗလံ (အတ္ထိ)၊ တံ
 (ဗလံ) ဧကဿ ဂဏီယုဿ-ဂဏီယုဆင်၏၊ (ကာယဗလံ ဟောတိ)၊ ဒသန္တံ-
 ကုန်သော၊ ဂဏီယုနံ-တို့၏၊ ယံ ဗလံ-အကြင်အားသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ တံ (ဗလံ)
 ဧကဿ-သော၊ ပဏ္ဍရဿ-၏၊ ဗလံ ဟောတိ၊ ဒသန္တံ ပဏ္ဍရနံ ယံ (ဗလံ)၊ အတ္ထိ၊
 တံ (ဗလံ) ဧကဿတမ္ပဿ ဗလံ ဟောတိ၊ ဒသန္တံ တမ္ပာနံ ယံ (ဗလံ) အတ္ထိ၊ တံ
 (ဗလံ) ဧကဿ ပိရီလဿ ဗလံ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဒသန္တံ ဥပေါသထာနံ ယံ (ဗလံ
 အတ္ထိ)၊ တံ (ဗလံ) ဧကဿ ဆဒ္ဒန္တဿ၊ (ကာယဗလံ ဟောတိ)၊ ဒသန္တံ ဆဒ္ဒန္တာနံ
 ယံ (ဗလံ အတ္ထိ)၊ တံ (ဗလံ) ဧကဿ-တစ်ဆူသော၊ တထာဂတဿ-၏၊ (ကာယဗလံ

ဟောတိ)။ ဣဒမေဝ-ဤအားတော်ကိုပင်၊ နာရာယနသံဃာတဗလန္တိပိ-အရောင်တို့၏ ထွက်ပေါ်ရာ ဝရဇိန်အပေါင်း၏အားတော်ဟူ၍လည်း၊ ဝုစ္စတိ။

တဒေတံ - ထိုဘုရားအားတော်သည်၊ ပကတိဟတ္ထိနံ - ပကတိဆင်တို့၏၊ ဂဏနာယ-အရေတွက်အားဖြင့်၊ ဟတ္ထိကောဋိသဟဿာနံ-ဆင်ကုဋေတစ်ထောင်တို့၏၊ (ဗလံ ဟောတိ)၊ ပုရိသဂဏနာယ-ယောက်ျားတို့၏အရေတွက်အားဖြင့်၊ ဒသန္တံ ပုရိသကောဋိသဟဿာနံ-ယောက်ျားကုဋေတစ်သောင်းတို့၏၊ ဗလံ ဟောတိ၊ ဣဒံ-ဤအားတော်သည်၊ တာဝ-ဉာဏဗလမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-သော၊) တထာဂတဿ-၏၊ ကာယဗလံ-ကိုယ်၏အားတော်တည်း။

ပန-ကား၊ ဉာဏဗလံ-ဉာဏ်တော်၏အားဟူသည်၊ (ဉာဏသဟဿာနိဋ္ဌံ စပ်၊) တာဝ-မဟာသီဟနာဒသုတ်၊ သံယုတ်ပါဠိတော်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-သော၊) ဣဒံ-ဤဉာဏဝိဘင်း၌၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အာဂတမေဝ-တိုက်ရိုက်လာသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဒသဗလဉာဏံ-ဒသဗလဉာဏ်တော်လည်းကောင်း၊ (ဣတိဋ္ဌံစပ်၊) မဟာသီဟနာဒေ-မဟာသီဟနာဒသုတ်၌၊ (အာဂတံ-လာသော၊) ဒသဗလဉာဏံ-ဒသဗလဉာဏ်တော်လည်းကောင်း၊ စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏံ-လေးပါးသော ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်တော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌသု-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ပရိသာသု-ပရိသတ်တို့၌၊ အကမ္မနဉာဏံ-မတုန်လှုပ်ကြောင်းဖြစ်သောဉာဏ်တော်လည်းကောင်း၊ စတုယောနိ ပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ-လေးပါးသောယောနိကို ပိုင်းခြားတတ်သော ဉာဏ်တော်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စဂတိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ-ငါးပါးသောဂတိကို ပိုင်းခြားတတ်သောဉာဏ်တော်လည်းကောင်း၊ သံယုတ္တကေ-သံယုတ်ပါဠိတော်၌၊ [နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ကဋ္ဌာရ ခတ္တိယဝဂ်၊ ဒုတိယဉာဏဝတ္ထုသုတ် ပါဠိတော်၌၊] အာဂတာနိ-လာကုန်သော၊ တေသတ္တတိ-၇၃ ပါးသော၊ ဉာဏာနိ-တို့လည်းကောင်း၊ သတ္တသတ္တတိ-၇၇ ပါးသော၊ ဉာဏာနိ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိဇေ-ဤသို့၊ အညာနိပိ-ဒသဗလဉာဏ်တော်မှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အနေကာနိ-တစ်ပါးမကများစွာကုန်သော၊ ဉာဏ သဟဿာနိ-ဉာဏ်တော်ပေါင်း အထောင်တို့တည်း၊ ဇေတံ-ဤဉာဏ်တော်အပေါင်း သည်၊ ဉာဏဗလံ နာမ-ဉာဏ်တော်၏အား မည်၏၊ ဣဓာပိ-ဤ တထာဂတဿ

နာရာယနသံဃာတဗလံ။ ။နာရာ ဝုစ္စန္တိ ရသို့ယော၊ တာ ဗဟူ နာနာဝိဓာ ဣတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ နာရာယနံ ဝဇိရံ၊ တသ္မာ နာရာယနသံဃာတဗလန္တိ ဝဇိရသင်္ဃာတဗလန္တိ အတ္ထော-မူလပံ၊ မဟာသီဟနာဒသုတ် မှီကာ၊ အယန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဣတောတိ အယနံ၊ နာရာနံ-အရောင်တို့၏၊ အယနံ-ဖြစ်ခဲ့ရာ ဝရဇိန်၊ ထိုဝရဇိန်အပေါင်း၏အားကို “နာရာယနသင်္ဃာတဗလံ”ဟု ခေါ်သည်၊ ယခုခေတ် အဏုဖြူဗုံး၌ တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ် လွန်ကဲသော ရုပ်ကလာပ်များ စုပေါင်းထား သကဲ့သို့၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကိုယ်တော်၌လည်း ကမ္မဇဖြစ်သော တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ် လွန်ကဲသော ရုပ်ကလာပ်များ စုပေါင်းတည်နေသော အားတော်ရှိသည်။

တထာဂတဗလာနိ ဟူသော ပါဠိ၌လည်း၊ ဉာဏဗလမေဝ - ဉာဏဗလကိုသာ၊ အဓိပ္ပေတံ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဉာဏံ-ဉာဏ်တော်ကို၊ အကမ္ပိယတ္ထေန-ဆန့်ကျင်ဘက် တရားတို့သည် မလှုပ်ရှားစေအပ်၊ မလှုပ်ရှားစေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ဥပတ္တမ္ဘကဋ္ဌေန စ-ထောက်ပံ့နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗလန္တိ-ဗလဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ယေဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတောတိ-ကား၊ ဒသဟိ-ကုန်သော၊ ယေဟိ ဉာဏ ဗလေဟိ-အကြင်ဉာဏ်တော်အားတို့သည်၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ ဥပေတော-ကပ်ရောက်အပ် သော၊ ဝါ-ပြည်စုံသော၊ သမုပေတော-ကောင်းစွာကပ်ရောက်အပ်သော၊ ဝါ-ကောင်း စွာ ပြည့်စုံသော၊ (တထာဂတော၌ စပ်၊) အာသဘံ ဌာနန္တိ-ကား၊ သေဌဌာနံ- မြတ်သောသဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဟူသောအရာကို၊ ဥတ္တမဌာနံ-မြတ်သော သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ဟူသောအရာကို၊ (ပဋိဇာနာတိ၌ စပ်၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ အာသဘာ-အာသဘတို့ဟူသည်၊ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါ-ရှေးဘုရားရှင်တို့တည်း၊ တေသံ- ထိုအာသဘ အမည် ရသော ရှေးဘုရားရှင်တို့၏၊ ဌာနံ- သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဟူသောဌာနကို၊ (ပဋိဇာနာတိ ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော။

အဝိစ-သည်သာမကသေး၊ ဂဝသတဇေဋ္ဌကော-နွားတစ်ရာတို့၏ အကြီးအကဲ ဖြစ်သော နွားသည်၊ ဥသဘော-ဥသဘမည်၏၊ ဂဝသဟဿဇေဋ္ဌကော-နွား တစ်ထောင်တို့၏ အကြီးအကဲဖြစ်သောနွားသည်၊ ဝသဘော-ဝသဘမည်၏၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ဝဇေတဇေဋ္ဌကော-နွားခြံပေါင်းတစ်ရာတို့၏ အကြီးအကဲဖြစ်သော နွားသည်၊ ဥသဘော - ဥသဘ မည်၏၊ ဝဇေတဟဿဇေဋ္ဌကော - နွားခြံပေါင်း

ဗလန္တိ ဝုတ္တံ။ ။ ဗလသဒ္ဓါ၏ အကမ္ပနအနက်ဟောပုံကို သဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ သမုစ္စည်းပိုင်း မိဿကသင်္ဂဟ၌ အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ပြထား၏၊ ဉာဏံသည် ဆန့်ကျင်ဘက် အကြောင်းတရားတို့ မတုန်လှုပ်စေအပ်၊ မတုန်လှုပ်စေနိုင်၊ မိမိကိန်းရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း လွန်ကဲ သော အားရှိအောင် ထောက်ပံ့နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဉာဏံ ဟိ၊ ပေ၊ ဗလန္တိ ဝုတ္တံ”ဟု ဆိုသည်။

အာသဘံ ဌာနံ။ ။ “ဥသဘဿ+ဣဒံတိ အာသဘံ၊ ဥသဘ၏+ဥစ္စာ”ဟူသည် မြတ်သော အရပ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဥသဘံကို “သေဌ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို “သေဌဌာနံ”ဟူသည် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗညုတံ”ဟု နိကာဖွင့်သည်။ [ဥသဘဿ+ဣဒံတိ အာသဘံ သေဌဌာနံ၊ မူလပံ၊ မဟာသီဟနာဒသုတ်...ဋီကာ။]

အာသဘာဝါ။ ။ ဤနည်း၌ အာသဓာတ် အဘပစ္စည်းဟု မောဂ္ဂလ္လာန် ဣဒံ (၁၂၄) သုတ် ဆို၏၊ အာသဓာတ်သည် ဥပဝေသန (ကပ်ဝင်ခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ပဋိဇာနနဝေသန သဗ္ဗညုတံ အဘိဗုဒ္ဓံ ဂစ္ဆန္တိ အဋ္ဌဝါ ပရိသာ ဥပသင်္ကမန္တိတိ အာသဘာ”ဟု နိကာမိန့်သည်။

တစ်ထောင်တို့၏ အကြီးအကဲဖြစ်သော နွားသည်၊ ဝသဘော-ဝသဘ မည်၏၊ သဗ္ဗဂဝသေဌာ-အားလုံးစုံသော နွားတို့ထက် မြတ်သော၊ သဗ္ဗပရိဿယသဟော-အလုံးစုံသော ဘေးရန်တို့ကို ခံနိုင်ရည်ရှိသော၊ သေတော-ဆွတ်ဆွတ်ဖြူသော၊ ပါသာဒိကော-လူအပေါင်းတို့၏ ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ-ပသာဒ ရှိသော၊ မဟာဘာရဝဟော-များစွာသောဝန်ကို ဆောင်နိုင်သော၊ အသနိသတ သဒ္ဓေဟိပိ- မိုးကြိုးတစ်ရာတို့၏ အသံတို့သည်သော်မှလည်း၊ အကမ္မနိယော-မတုန်လှုပ်စေအပ်၊ မတုန်လှုပ်စေနိုင်သော နွားလားသည်၊ နိသဘော-နိသဘ မည်၏၊ သော-ထိုနိသဘနွားလားကို၊ ဣဓ-ဤအာသဘံ ဌာနံဟူသော ပါဠိ၌၊ ဥသဘောတိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဒမ္ပိ-ဤဥသဘဟူသော သဒ္ဓါသည် လည်း၊ တဿ-ထိုနိသဘသဒ္ဓါ၏၊ ပရိယာယဝစနံ-ပရိယာယ်သဒ္ဓါတည်း၊ ဣဒံ-ဤအရာသည်၊ ဥသဘဿ-ဥသဘမည်သော နွားလား၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အာသဘံ-မည်၏၊ [အာသဘံကို “ဥသဘမည်သော နိသဘနွားလား ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော”ဟု ပေးပါ၊] ဌာနန္တိ-ကား၊ စတူဟိ-လေးဖက်ကုန်သော၊ ပါဒေဟိ-ခြေတို့ဖြင့်၊ ပထဝီ-မြေကို၊ ဥပ္ပိဋ္ဌေတွာ-ဖိဖိစီးစီး နှိပ်နင်း၍၊ အစလဌာနံ-မတုန်လှုပ် သော တည်ခြင်းတည်း။

ပန-ဆက်၊ ဣဒံ-ဤသဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်အားသည်၊ အာသဘံ ဝိယ-ဥသဘ နွားလား၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မတုန်မလှုပ်တည်ခြင်းနှင့် တူ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အာသဘံ-မည်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ နိသဘသင်္ခါတော-နိသဘဟုဆိုအပ်သော၊ ဥသဘော-ဥသဘနွားလားသည်၊ ဥသဘဗလေန-ဥသဘ၏အားနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံ သည်၊ (ဟုတွာ) စတူဟိ ပါဒေဟိ ပထဝီ ဥပ္ပိဋ္ဌေတွာ၊ အစလဌာနေန-မတုန်လှုပ် သော ရပ်တည်ခြင်းဖြင့်၊ တိဌတိယထာ-ရပ်တည်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ တထာဂတောပိ-ရှေးဘုရားရှင်တို့အတူ ကြွလာတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း၊ ဒသဟိ-ကုန်သော၊ တထာဂတဗလေဟိ-တထာဂတ၏ အားတော်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ စတူဟိ-ကုန်သော၊ ဝေသာရဇ္ဇပါဒေဟိ-ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်တည်း ဟူသော ခြေတော်တို့ဖြင့်၊ အဌပရိသပထဝီ-ရှစ်ပါးသော ပရိသတ်တည်းဟူသော မြေကို၊ ဥပ္ပိဋ္ဌေတွာ-၍၊ သဒေဝကေ-နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ လောကေ-သတ္တ လောက၌၊ ကေနစိ-သော၊ ပစ္စတ္ထိကေန-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော၊ ပစ္စာမိတ္တေန-မိတ်ဆွေ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ရန်သူသည်၊ အကမ္မိယော-သည်၊ (ဟုတွာ) အစလ ဌာနေန၊ တိဌတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ တိဌမာနေဝ-ရပ်တည်တော်မူလျက်သာလျှင်၊ အာသဘံ-ရှေးဘုရားရှင်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ တံ ဌာနံ-ထိုသဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်တည်းဟူသော အရာကို၊ ပဋိဇာနာတိ၊ (တံ ဌာနံ-သို့) ဥပဂစ္ဆတိ-ကပ်ရောက်တော်မူ၏၊ (တံ ဌာနံ-ကို) န ပစ္စက္ခာတိ-စွန့်တော်မမူ၊ အတ္တနိ-ကိုယ်တော်၌၊ အာရောပေတိ-

တက်ရောက်စေတော်မူ၏။ ဝါ-တင်တော်မူ၏။ တေန-ကြောင့်၊ အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိတိ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ပရိသာသုတိ-ကား၊ အဋ္ဌသု-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ပရိသာသု-တို့၌၊ သီဟနာဒံ နဒတိတိ-ကား၊ သေဋ္ဌနာဒံ-မြတ်သော တရားအသံတော်ကို၊ အဘိတနာဒံ-မကြောက်မရွံ့ ရဲဝံသော အသံတော်ကို၊ နဒတိ-မိန့်မြွက်တော်မူ၏။ ဝါ-ကား၊ သီဟနာဒသဒိသံ-ခြင်္သေ့မင်း၏ ဟောက်သံနှင့်တူသော၊ နာဒံ-တရားအသံတော်ကို၊ နဒတိ-၏။ အယမတ္ထော-သီဟနာဒသဒိသံ ဝါ နာဒံ နဒတိဟူသော ဤအနက်ကို၊ သီဟနာဒသုတ္တေန-ဖြင့်၊ ဒီပေတဗ္ဗော-၏။ [ပဌမနည်း၌ သီဟသဒ္ဓါသည် သေဋ္ဌ ဝါစကတည်း၊ ဒုတိယနည်း၌ကား - သီဟဿ+နာဒေါ = သီဟနာဒေါ-ခြင်္သေ့ ဟောက်သံ၊ သီဟနာဒေါ + ဝိယာတိ = သီဟနာဒေါ ဟု ပြုပါ။ ထို့သို့ မပြုဘဲ သဒိသုပစာလည်း ကြံနိုင်၏။]

ဝါ-ကား၊ သီဟော-ခြင်္သေ့ကို၊ သဟနတော စ-သည်းခံတတ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဟနနတော စ-ညှဉ်းဆဲတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ သီဟောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိယထာ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ တထာဂတော-ကို၊ လောကဓမ္မာနံ-လောကဓံတို့ကို၊ သဟနတော-သည်းခံတော်မူနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပရပ္ပဝါဒါနံ-တစ်ပါးသော တိတ္ထိတို့၏ အယူဝါဒတို့ကို၊ ဟနနတောစ-ညှဉ်းဆဲတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သီဟောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တဿ-သော၊ သီဟဿ-ခြင်္သေ့၏၊ နာဒံ-အသံနှင့်တူသော အသံ တော်ကို၊ သီဟနာဒံ-ခြင်္သေ့၏အသံနှင့်တူသော အသံတော်ကို၊ (နဒတိ)၊ တတ္ထ-ထိုသီဟနာဒံဟူသော ပါဌ၌၊ သီဟော-သည်၊ သီဟဗလေန-ခြင်္သေ့၏ အားနှင့်၊

အယမတ္ထော ၊ပေ၊ ဒီပေတဗ္ဗော။ ။သီဟနာဒသုတ်ဟု ဆိုသော်လည်း ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်၌ လာသော သီဟသုတ်ပင်တည်း၊ ထိုသုတ်၌ ခြင်္သေ့၏ ဟောက်ပုံကို ပြပြီး၍ “ဧဝမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ” စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဟောတော်မူပုံကို ပြတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် “အယမတ္ထော”ဖြင့် “သီဟနာဒသဒိသံ ဝါ နာဒံ နဒတိ”ဟူသောအနက်ကို ညွှန်ပြသည်ဟု မှတ်ပါ။

သဟနတော ဟနနတော။ ။သီဟောပုဒ်ကို နှစ်ဖက်ခွဲ၍ သီ မှ သ ကို ယူပြီးလျှင် “သဟနတော”ဟုလည်းကောင်း၊ ဟ အတွက် “ဟနနတော”ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။ ခြင်္သေ့သည် ငယ်သော ယုန်စသော သားကောင်းကလေးတို့ကို တွေ့သော်လည်း မညှဉ်းဆဲဘဲ သည်းခံနေ၏။ ထို့ကြောင့် “သဟတိတိ သီဟော”ဟု ဆိုနိုင်၏။ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် “သီဟ”ဟု ပြီးပါစေ၊ ကျွဲ၊ နွားစသော တိရစ္ဆာန်အကြီးတို့ကိုကား ညှဉ်းဆဲတတ်သောကြောင့် “ဟနနတော”ဟု ဆိုသည်။ “ဟနတိတိ သီဟော”ဟု ပြု၍ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ရုပ်ပြီးပါစေ၊ “သဟတိတိ-သ၊ ဟနတိတိ-ဟော၊ သီ စ+သော+ဟော စာတိ သီဟော”ဟုကား ဝိဂြိုဟ်မပြုပါနှင့်။

သမန္နာဂတော-သည်။ (ဟုတွာ) သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောအရပ်၌၊ ဝိသာရဒေါ-
ကင်းသော ရွံ့ရှားခြင်းရှိသည်။ ဝိဂတလောမဟံသော-ကင်းသောကြက်သီးမွေးညင်း
ထခြင်းရှိသည်။ (ဟုတွာ) သီဟနာဒံ-ခြင်္သေ့၏ဟောက်သံကို၊ နဒတိ ယထာ-
ဟောက် သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ တထာဂတသီဟောပိ-မြတ်စွာဘုရားတည်းဟူသော
ခြင်္သေ့သည် လည်း၊ တထာဂတဗလေဟိ-မြတ်စွာဘုရား၏ အားတော်တို့နှင့်၊
သမန္နာဂတော၊ (ဟုတွာ)၊ အဋ္ဌသု-ကုန်သော၊ ပရိသာသု-တို့၌၊ ဝိသာရဒေါ
ဝိဂတလောမဟံသော၊ (ဟုတွာ)၊ ဣတိ ရူပန္တိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-
ဖြင့်၊ နာနာဝိဓဒေသနာ ဝိလာသသမ္ပန္နံ-အထူးထူးသောအပြားရှိသော
ဒေသနာတော်၏ တင့်တယ်ကြောင်း ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော၊ သီဟနာဒံ-
မြတ်သောအသံတော်ကို၊ ဝါ-ခြင်္သေ့မင်း၏အသံ နှင့် တူသောအသံတော်ကို၊ နဒတိ-
၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္ထေတိတိ ဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဌ်၌၊ ဗြဟ္မန္တိ-ကား၊ သေဌ်-ချီးမွမ်း
အပ်သော၊ ဥတ္တမံ-မြတ်သော၊ ဝိသုဒ္ဓံ-အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော၊ (စက္ကံ-စက်ကို၊)
စ ပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ အယံ စက္ကသဒ္ဓေါ-ဤစက္ကသဒ္ဓါသည်၊ ဝါ-ကို၊ (ဒိဿတိ
၌စပ်) သမ္ပတ္တိယံ-သမ္ပတ္တိစက်၌လည်းကောင်း၊ လက္ခဏေစ-စက်လက္ခဏာ၌လည်း
ကောင်း၊ ရထင်္ဂေ-ရထား၏အင်္ဂါဖြစ်သော စက်ဘီး၌လည်းကောင်း၊ ဣရိယာပထေ-
ဣရိယာပုထ်တည်းဟူသော စက်၌လည်းကောင်း၊ ဒါနေ-အလှူ၊ ဒါန၌လည်းကောင်း၊
ရတနဓမ္မရက္ခာဒိသု-စကြာရတနာ၊ ဓမ္မစက်၊ သင်ဓုန်းစက်တို့၌လည်းကောင်း၊
ဒိဿတိ-ထင်ရှား၏၊ ဝါ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ ဣဝ-ဤဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္ထေတိ-ဟူသော
ပါဌ်၌၊ ဓမ္မစက္ကေ-ဓမ္မစက်၌၊ မတော-သိအပ်၏၊ တဇ္ဇ-ထိုဓမ္မစက်ကိုလည်း၊ ဒွေဓာ-
၂ ပါးအပြားအားဖြင့်၊ ဝိဘာဝယေ-ထင်စွာပြရာ၏။

ဟိ-ချဲ့၊ စက္ကာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ ဒေဝမနုဿာနန္တိ အာဒိသု-အစရှိသော
ပါဌ်ရပ်တို့၌၊ အယံ-ဤစက္ကသဒ္ဓါကို၊ သမ္ပတ္တိယံ-သမ္ပတ္တိစက်ဟူသော အနက်၌၊
ဒိဿတိ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ယေဟိ-အကြင်စက်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတာနံ-
ပြည့်စုံကုန်သော၊ ဒေဝမနုဿာနံ-တို့၏၊ (စတုစက္ကံ-လေးပါးသောစက်သည်၊ ဝတ္ထတိ-
လည်၏၊) (တာနိ) စက္ကာနိ-ထိုစက်တို့ဟူသည်၊ ဣမာနိ စက္ကာရိ-ဤလေးပါး
တို့တည်း။...အင်္ဂုတ္တိရံ၊ စတုက္ကနိပါတ်၊ ပဌမပံ၊ စက္ကဝဂ်၊ စက္ကသုတ်။] ဟေဋ္ဌာ၊ ပေ၊
ဇာတာနီတိ ဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဌ်၌၊ လက္ခဏေ-စက်လက္ခဏာဟူသော အနက်၌၊
(ဒိဿတိ၊) [ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ပါဒတလေသု-ခြေဖဝါးအပြင်တို့၌၊ စက္ကာနိ-
စက်လက္ခဏာတို့သည်၊ ဇာတာနိ-ဖြစ်ကုန်၏၊...သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာပဓာနသုတ်၊
ဒွတ္တိသမဟာပုရိသလက္ခဏာ၊] စက္ကံဝဝဟတော ပဒံတိဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဌ်ရပ်၌၊
ရထင်္ဂေ-ရထား၏အင်္ဂါဖြစ်သော စက်ဘီးဟူသောအနက်၌၊ (ဒိဿတိ၊) [ဝဟတော-

ဝန်ဆောင်နွားလား၏။ ပဒံ-ခြေရာသို့၊ စက္ကံ-စက်ဘီးသည်၊ (အန္တေတိ) ဣဝ-အစဉ်
လိုက်သကဲ့သို့တည်း။...ဓမ္မပဒပါဠိ ယမကဝဂ်၊ စက္ခုပါလထေရဝတ္ထု။] စတုစက္ကံ
နဝ ဒွါရန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ ဣရိယာပထေ-
ဣရိယာပုတ်တည်းဟူသောစက်၌၊ (ဒိဿတိ)၊ [စတုစက္ကံ-လေးပါးသော
ဣရိယာပုတ်တည်းဟူသော စက်ရှိသော၊ နဝ ဒွါရ-ကိုးပေါက်ဒွါရ အမာဝရှိသော၊
(ဣဒံ သရိရယန္တံ စပံ) ဒေဝတာသံယုတ်၊ သတ္တိဝဂ်၊ စတုစက္ကသုတ်၊] ဒဒံဘုဉ္စ
၊ပေ၊ သဗ္ဗပါဏိနန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ဒါနေ-အလှူဒါနဟူသော အနက်၌၊
(ဒိဿတိ)၊ [ဒဒံ ဒဒန္တော-ပေးလည်းပေးလျက်၊ ဘုဉ္စ-စားလည်းစားပါလော့၊ ပမာဒေါ
စ-မေ့လျော့ခြင်းသည်လည်း၊ မာ (ဟောတု)-မဖြစ်ပါစေလင့်၊ သဗ္ဗပါဏိနံ-
အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏အပေါ်၌၊ စက္ကံ-အလှူဒါန တည်းဟူသောစက်ကို၊
ပဝတ္ထယ-ဖြစ်စေပါလော့၊ ... ဇာတကပါဠိ၊ သတ္တကနိပါတ်၊ ဝန္နာရဝဂ်၊
ကုမ္မာသပိက္ခိဇာတ်။]

ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပါတုရဟောသီတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ရတနစက္ကေ-
စကြာရတနာဟူသောအနက်၌၊ (ဒိဿတိ)၊ [ဒိဗ္ဗံ-နတ်၌ဖြစ်သော၊ စက္ကရတနံ-
စကြာရတနာသည်၊ ပါတုရဟောသီ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊...သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာ
သုဒဿနသုတ်၊] မယာ ပဝတ္တိတံ စက္ကန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ဓမ္မစက္ကေ-ဓမ္မစက်ဟူသော
အနက်၌၊ (ဒိဿတိ)၊ [မယာ-ငါဘုရားသည်၊ ပဝတ္တိတံ-လည်စေတော်မူအပ်သော၊
ဓမ္မစက္ကံ-ဓမ္မစက်ကို၊ သာရိပုတ္တော-သည်၊ အနုဝတ္ထေတိ-အစဉ်လိုက်၍ လည်စေ၏-
သုတ္တနိပါတ်၊ မဟာဝဂ်၊ သေလသုတ်၊] ဣစ္ဆာဟတဿ၊ ပေ၊ မတ္ထကေတိ ဧတ္ထ-၌၊
ဥရစက္ကေ-သင်တုန်းစက်ဟူသော အနက်၌၊ (ဒိဿတိ)၊ ဣစ္ဆာဟတဿ-အလိုဆိုး
သည် လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သော၊ ပေါသဿ-မိတ္တဝိနွက ယောက်ျား၏၊ မတ္ထကေ-
ဦးထိပ်၌၊ စက္ကံ-သင်တုန်းစက်သည်၊ ဘမတိ-ခြာခြာလည်၏။ [ဥရသဒ္ဓါသည်
ခုရသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်ဟု အဘိဓာန်နိဿယ၌ မှာထား၏၊ ဧကကနိပါတ်၊
ပရောသတဝဂ်၊ မိတ္တဝိနွကဇာတ်။]

ခုရပရိယန္တေန ဓေပိ စက္ကေနနာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ပဟရဏစက္ကေ-ပုတ်ခတ်
ကြောင်းဖြစ်သော စက်ဟူသောအနက်၌၊ (ဒိဿတိ)၊ [ခုရပရိယန္တေန-အဆုံး၌
သင်တုန်းသွားရှိသော၊ ဝါ-သင်တုန်းအသွားကွပ်အပ်သော၊ စက္ကေန-စက်ဖြင့်၊ (ယော-
အကြင်သူသည်)၊ ဓေပိ (ကရေယျ)၊ အကယ်၍မူလည်း ပြုစေဦးတော့၌စပ်၊
ဒိဃနိကာယံ၊ သုတ်သီလက္ခန္ဓာ၊ သာမညဖလသုတ်၊ ပူရဏကဿပဝါဒ၊] အသနိဝိ
စက္ကန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ အသနိမဏ္ဍလေ-မိုးကြိုးစက်ဝိုင်းဟူသော အနက်၌၊ (ဒိဿတိ)၊
[ဣမဿ-ဤနိရောဓရသေ၏၊ ဒန္တကုဋ်-သွားစွယ်သည်၊ အသနိဝိစက္ကံ (ဣဝ)
မိုးကြိုးစက်ဝိုင်းကဲ့သို့၊ မူလဗီဇာဒိသု န ကိဉ္စိ န သံဘုဉ္စတိ၌ စပံ-ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိ၊

ဥဒုမ္မရိကသုတ်၊ ဥပက္ကိလေသ။] ပန-အတ္ထုဒ္ဓါရသာမညမှတစ်ပါး၊ အတ္ထုဒ္ဓေသေဝိသေသကို ဆိုဦးအံ့။ ဣမ-ဤဗြဟ္မစက္ကံပဝတ္ထေတိ ဟူသောပါဌ်၌၊ အယံ-ဤစက္ကသဒ္ဓါကို၊ ဓမ္မစက္ကေ-ဓမ္မစက်ဟူသောအနက်၌၊ မတော-သိအပ်၏။

ပန-ဆက်၊ တံ ဓမ္မစက္ကံ-ထိုဓမ္မစက်သည်၊ ပဋိဝေဓဉာဏဉ္စ-ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ်တော်လည်းကောင်း၊ ဒေသနာဉာဏဉ္စ-တရားဟောတော်မူကြောင်း ဉာဏ်တော်လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊) ဒုဝိမံ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ ပညာပဘာဝိတံ-ပညာသည် စ၍ဖြစ်စေအပ်သော၊ အတ္ထနော-မိမိ၏၊ အရိယဖလာဝဟံ-အရိယာဖိုလ်ကိုဆောင်နိုင်သောဉာဏ်သည်၊ ပဋိဝေဓဉာဏ်-မည်၏၊ ကရုဏာပဘာဝိတံ-ကရုဏာသည် စ၍ဖြစ်စေအပ်သော၊ သာဝကာနံ-တို့၏၊ အရိယဖလာဝဟံ-သည်၊ ဒေသနာဉာဏ်-ဒေသနာဉာဏ်မည်၏၊ တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ ပဋိဝေဓဉာဏ်-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ-ဖြစ်ဆဲလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပြီးလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဒုဝိမံ၊ ဟိ-ချဲ့၊ တံ-ထိုပဋိဝေဓဉာဏ်တော်သည်၊ အဘိနိက္ခမနတော-တောထွက်တော်မူရာအခါမှစ၍၊ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ-အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ-ဖြစ်ဆဲမည်၏၊ ဖလက္ခဏေ-အရဟတ္တဖိုလ်ခဏ၌၊ ဥပ္ပန္နံ နာမ-ဖြစ်ပြီးမည်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ တုသိတဘဝနတော-တုသိတာဘုံမှ စ၍၊ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ဂေ-မဟာဗောဓိပလ္လင်၌၊ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ-တိုင်အောင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ-မည်၏၊ ဖလက္ခဏေ ဥပ္ပန္နံ နာမ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဒီပင်္ကရဗျာကရဏတော- ဒီပင်္ကရမြတ်စွာဘုရား၏ ဗျာဒိတ်တော်အခါမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ (ဗောဓိညောင်ပင်အောက်၌ အရဟတ္တမဂ်ကို ရရာအခါတိုင်အောင်၊) ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖလက္ခဏေ ဥပ္ပန္နံ နာမ။

ဒေသနာဉာဏမ္ပိ-သည်လည်း၊ ပဝတ္ထမာနံ-လည်စေအပ် ဆဲလည်းကောင်း၊ ပဝတ္ထံ-လည်စေအပ်ပြီးလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဒုဝိမံ၊ ဟိ-ချဲ့၊ တံ-ထိုဒေသနာဉာဏ်တော်ကို၊ အညာသိကောဏ္ဍညဿ-၏၊ ယာဝ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂါ-သောတာပတ္တိမဂ်တိုင်အောင်၊ ပဝတ္ထမာနံ-လည်စေအပ်ဆဲမည်၏၊ ဖလက္ခဏေ-သောတာပတ္တိဖိုလ်ခဏ၌၊ ပဝတ္ထံနာမ-လည်စေအပ်ပြီးမည်၏၊ တေသု-ထိုနှစ်ပါးသောပဋိဝေဓဉာဏ်၊ ဒေသနာဉာဏ်တို့တွင်၊ ပဋိဝေဓဉာဏ်-ပဋိဝေဓဉာဏ်သည်၊ လောကုတ္တရံ-လောကုတ္တရာဉာဏ်တည်း၊ ဒေသနာဉာဏ်-ဒေသနာဉာဏ်သည်၊ လောကီယံ-လောကီဉာဏ်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဥဘယမ္ပိ-နှစ်ပါးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဧတံ-ဤပဋိဝေဓဉာဏ်၊ ဒေသနာဉာဏ်တော်သည်၊ အညေဟိ-မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားကုန်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကတို့နှင့်၊ အသာဓာရဏံ-မဆက်ဆံသော၊ ဗုဒ္ဓါနိယေဝ-ဘုရားရှင်တို့၏သာ၊ ဩရသဉာဏ်-ရင်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်တော်တည်း။

ဣဒါနိ-၌၊ ဒသဟိ-ကုန်သော၊ ယေဟိ ဗလေဟိ-အကြင် အားတော်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော-သော၊ တထာဂတော-သည်၊ အာသဘံ-မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဌာနံ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဟူသော အရာတော်ကို၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံတော်မူ၏၊ ယာနိ-အကြင် ၁၀ ပါးသောအားတော်တို့ကို၊ အာဒိတောဝ-အစ၌ပင်၊ ဒသ တထာဂတဿ တထာဂတဗလာနီတိ-ဟူ၍၊ နိက္ခိတ္တာနိ-ချထားတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တာနိ-ထို ၁၀ ပါးသောအားတော်တို့ကို၊ ဝိတ္ထာရတော-အကျယ်အားဖြင့်၊ ဒသေတု-ပြတော်မူခြင်းငှာ၊ ကတမာနိ ဒသ ဣတထာဂတော ဌာနဉ္စ ဌာနတောတိ အာဒီ-အစရှိသောစကားတော်ကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ တတ္ထ-ထိုကတမာနိ ဒသ ဣတထာဂတော ဌာနဉ္စ ဌာနတော အစရှိသောစကားရပ်၌၊ ဌာနဉ္စ ဌာနတောတိ-ကား၊ ကာရဏဉ္စ-အကြောင်းကိုလည်း၊ ကာရဏတော-အကြောင်း၏အဖြစ်အားဖြင့်။ (ပဇာနာတိ။)

ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) (ဟိကသွာ-ကြောင့်၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ဌာနန္တိ-ဌာနဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-နည်း) ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ယသွာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုအကြောင်း၌၊ (ဖလဿ-အကျိုး၏) တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ-ထိုအကြောင်း၌စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ [ယောဇနာ၌ကား “ထိုအကြောင်းနှင့် စပ်သော”ဟု ဖွင့်၏၊ အာယတ္တသဒ္ဓါသည် အာဓာရကိုခွဲ၏၊] ဖလံ-အကျိုးသည်၊ တိဌတိ-တည်၏၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိစေဝ-ဥပါဒ်လည်း ဥပါဒ်၏၊ ပဝတ္တတိစ-ဥပါဒ်ပြီးနောက်လည်း ဖြစ်တည်၏၊ [“တိဌတိ”ကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] တသွာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အကျိုးတရား၏ ဖြစ်တည် ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ ဌာနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ဟိပုဒ် ယသွာပုဒ် နှစ်ထပ်ပါနေ သောကြောင့် ဤကဲ့သို့ အနက်ပေးရသည်၊ ယသွာ မပါလျှင် သာ၍ရှင်း၏၊ “ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိယသွာ-အကြင့် ကြောင့်”ဟု လည်းပေးနိုင်သည်။]

တံ-ထိုအကြောင်းကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ယေ ယေ ဓမ္မာ-အကြင် အကြင် အကြောင်းတရားတို့သည်၊ ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ-အကြင် အကြင် အကျိုးတရားတို့၏၊ ဥပ္ပာဒါယ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ ဟေတူ-ဇနကအကြောင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စယာ-ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)၊ (တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ-ထိုထို အကျိုးတရားတို့၏)၊ တံ တံ-ထိုထို အကြောင်းကို၊ ဌာနန္တိ စ-ဌာနဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယေ ယေ ဓမ္မာ-အကြင် အကြင် အကြောင်းတရားတို့သည်၊ ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ-အကြင် အကြင် အကျိုးတရားတို့၏၊ ဥပ္ပာဒါယ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ န ဟေတူ-ဇနကအကြောင်းလည်း မဟုတ်ကုန်၊ န ပစ္စယာ-ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းလည်း မဟုတ်ကုန်၊ (တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ-ထိုထို အကျိုးတရားတို့၏)၊ တံ တံ-ထိုထို အကြောင်းကို၊ အဌာနန္တိ စ-အဌာနဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပဇာနန္တော-အပြားအားဖြင့် သိသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်)၊ ဌာနဉ္စ-အကြောင်းကိုလည်း၊ ဌာနတော-

အကြောင်း၏ အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဌာနဥ-အကြောင်းမဟုတ်သည် ကိုလည်း၊ အဌာနတော-အကြောင်းမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယထာဘူတ-အကြင် ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်း၊ ဝါ-မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ၊ ပဇနာတိ-အပြားအားဖြင့် သိတော်မူ၏။

ယဇ္ဇိတိ-ကား၊ ယေန ဉာဏေန-အကြင် ဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ (ပဇာနာတိ၌ စပ်) ကုဒမ္ပိ တထာဂတဿာတိ-ကား၊ ကုဒမ္ပိ ဌာနာဌာနဉာဏ်-ဤအကြောင်းကိုသိသော ဉာဏ်၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကို သိသောဉာဏ်သည်လည်း၊ တထာဂတဿ၊ တထာဂတဗလံ နာမ-မြတ်ဘုရား၏အားတော်မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ကုတိ အတ္ထော၊ ဧဝံ-တူ၊ သဗ္ဗပဒေသု-အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၌၊ ယောဇနာ-အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။

ကမ္မသမာဒါနာနန္တိ-ကား၊ သမာဒိယိတွာ-ကောင်းစွာယူ၍၊ ဝါ-ဆောက်တည် ၍၊ ကတာနံ-ပြုအပ်ကုန်သော၊ ကုသလာကုသလကမ္မာနံ-ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ် ကံတို့၏၊ (ဝိပါကံ ပဇာနာတိ)၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ကမ္မမေဝ-ကံသည်ပင်၊ ကမ္မသမာဒါနံ- ကမ္မသမာဒါနမည်၏၊ ဌာနသော ဟေတုသောတိ-ကား၊ ပစ္စယတောစေဝ- ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟေတုတော စ-ဇနကအကြောင်း အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ပဇာနာတိ၌စပ်) တတ္ထ-ထိုဌာန၊ ဟေတုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ ဂတိဥပဓိကာလပယောဂါ-ရောက်အပ်သော ဂတိ၊ ရုပ်အဆင်းဟူသော ဥပဓိ၊ မင်းကောင်း မင်းဆိုးတို့ အုပ်ချုပ်ရာကာလ၊ အားထုတ်ခြင်းအမှုအရာကြိယာတို့သည်။

ကမ္မသမာဒါနာနံ။ ။ “သမာဒိယိတွာ ကတာနံ”ဟူသော ပါဠိဖြင့် “သမာဒိယန္တိတိ သမာဒါနာနိ”ဟု ကမ္မသာနေကို ပြသည်။ “ကမ္မာနိစ+တာနိ သမာဒါနိစာတိ-ကမ္မသမာဒါနာနိ” ဟု ဝိသေသနပရပဒ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ပြု။ “ဆောက်တည်အပ်သောကံတို့”ဟု အနက်ပေးပါ။ ကမ္မမေဝ ဝါဟူသော ဒုတိယနည်း၌ကား သမာဒါနအတွက် အနက်သီးခြားမရှိ၊ ဥပမာ “မုတ္တဂတံ-ကျင်ငယ်”ဟူရာ၌ “ဂတံ” အတွက် အနက်သီးခြား မရှိသကဲ့သို့တည်း၊ ဝိဂြိုဟ်ကိုကား “ကမ္မမေဝ ကမ္မသမာဒါနံ”ဟု တဗ္ဗာဝုတ္တိကမ္မဓာရည်းသမာသ် ပြုရသည်။

ဂတိ ၊ပေ၊ ပယောဂါ။ ။ကံအကျိုးပေးရာ၌ သူချည်းသက်သက် စွမ်းလှမှသာ အကျိုး ပေးနိုင်၏။ များစွာသော ကံတို့ကား ရောက်အပ်သော ဂတိအားလျော်စွာလည်းကောင်း၊ ရုပ် အဆင်းဟူသော ဥပဓိ၏လှခြင်း မလှခြင်းအားလည်းကောင်း၊ ကောင်းသောကံ အကျိုးပေးရာ၌ ထိုထိုမင်းကောင်း၏ အုပ်စိုးရာကာလအားလည်းကောင်း၊ လုံ့လဝီရိယနှင့် ဉာဏ် သတိ ဟူသော ပယောဂတို့အားလည်းကောင်း လျော်စွာအကျိုးပေးရသည်။ နောက်၌ အကျယ်လာဦးလတ္တံ့၊ ထို့ကြောင့် ကံသည် အကျိုးဝိပါကံကို ဖြစ်စေရာ၌ ဇနက အကြောင်းဖြစ်သော ဟေတုတည်း၊ ဂတိစသည်တို့ကား ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းဖြစ်သော (ပစ္စယ) ဌာနတည်း။

ဝိပါကဿ-အကျိုး၏။ ဌာနံ-ဥပတ္ထမ္ဘကအကြောင်းတည်း။ ကမ္မံ-ကံသည်။ ဟေတု-
ဇနကအကြောင်းတည်း။

သဗ္ဗတ္တဂါမိနိန္ဒိ-ကား။ သဗ္ဗဂတိဂါမိနိဉ္စ-အလုံးစုံသောဂတိသို့ ရောက်ကြောင်း
လည်းဖြစ်သော။ အဂတိဂါမိနိဉ္စ-ဂတိမဟုတ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းလည်း
ဖြစ်သော။ (ပဋိပဒံ၌ စပ်။) ပဋိပဒန္တိ-ကား။ မဂ္ဂံ-လမ်းကြောင်းကို။ ယထာဘူတံ
ပဇာနာတိတိ-ကား။ ဗဟူသုပိ-များစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ မနုဿသု-လူတို့သည်။
ဧကမေဝ-တစ်ကောင်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပါဏံ-ကို။ ယာတေန္တေသု-သတ်ကုန်လ
သော်။ ဣမဿ-ဤသူ၏။ စေတနာ-စေတနာသည်။ နိရယဂါမိနိ-ငရဲသို့ ရောက်
ကြောင်းသည်။ ဘဝိဿတိ။ ဣမဿ-ဤသူ၏။ (စေတနာ-စေတနာသည်။)
တိရစ္ဆာနယောနိဂါမိနိ-တိရစ္ဆာန်အမျိုးသို့ ရောက်ကြောင်းသည်။ (ဘဝိဿတိ)။ ဣတိ
ဣမိနာ နယေန-ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ ဧကဝတ္ထုသ္မိပိ-တစ်ခုသော သတ်အပ်သော
ဝတ္ထု၌လည်း။ ကုသလာကုသလစေတနာသင်္ခါတာနံ-ကုသိုလ်စေတနာ၊ အကုသိုလ်
စေတနာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ပဋိပတ္တိနံ-ရောက်ကြောင်းအကျင့်တို့၏။ အဝိပရိတ
တော-အားဖြင့်။ သဘာဝံ ပဇာနာတိ။

အနေကဓာတုန္တိ-ကား။ စက္ခုဓာတုအာဒိဟိ-စက္ခုဓာတ်အစရှိကုန်သော။ [အာဒိ
ဖြင့် သောတဓာတ်အစရှိသည်ကိုယူ။] ဝါ-တစ်နည်း။ ကာမဓာတုအာဒိဟိ-ကာမဓာတ်
အစရှိကုန်သော။ [အာဒိဖြင့် ရူပဓာတ်စသည်ကိုယူ။] ဓာတူဟိ-ဓာတ်တို့ဖြင့်။ ဗဟု
ဓာတုံ-များသောဓာတ်ရှိသော။ (လောကံ၌စပ်။) နာနာဓာတုန္တိ-ကား။ တာသံယေဝ
ဓာတူနံ-ထိုစက္ခုအစရှိသော ဓာတ်တို့ကိုပင်။ ဝါ-ကာမဓာတ်အစရှိသော ဓာတ်တို့
ကိုပင်။ ဝိလက္ခဏတာယ-မတူကွဲပြား မှတ်သားအပ်သော သဘောရှိကုန်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ နာနပ္ပကာရဓာတုံ-အထူးထူးသော အပြားရှိသော ဓာတ်ရှိသော။
(လောကံ၌စပ်။) [“ဝိလက္ခဏတာ”ကို “ဝိသု ဝိသု လက္ခဏဘာဝတော”ဟု ယောဇနာ
ဖွင့်၏။ မူလပဏ္ဏာသ၊ မဟာသီဟနာဒသုတ်၊ ဋီကာ၌ကား “ဝိသဒိသဘာဝတာယ”ဟု
ဖွင့်သည်။] လောကန္တိ-ကား။ ခန္ဓာယတနဓာတုလောကံ-ခန္ဓာလောက၊ အာယတန
လောက၊ ဓာတုလောကကို။ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိတိ-ကား။ တာသံ တာသံ
ဓာတူနံ-ထိုထိုဓာတ်တို့၏။ အဝိပရိတတော-မဖောက်မပြန်မှန်သောအားဖြင့်။
သဘာဝံ-သဘောကို။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ၏။ နာနာဓိမုတ္တိကတန္တိ-
ကား။ ဟိနာဒိဟိ-ဟိနအစရှိကုန်သော။ အဓိမုတ္တိဟိ-စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်တတ်သော
အဇ္ဈာသယတို့ဖြင့်။ နာနာဓိမုတ္တိကဘာဝံ-အထူးထူးသော စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်တတ်
သော အဇ္ဈာသယရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (ပဇာနာတိ၌ စပ်။)

ပရသတ္တာနန္တိ-ကား၊ ပဓာနသတ္တာနံ-အမြတ်ပဓာနဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏၊ ပရပုဂ္ဂလာနန္တိ-ကား၊ တတော-ထိုအမြတ်ပဓာနဖြစ်သော သတ္တဝါတို့မှ၊ ပရေသံ-တစ်ပါးကုန်သော၊ ဟိနသတ္တာနံ-ယုတ်ညံ့သော သတ္တဝါတို့၏၊ ဝါ-တစ်နည်းကား၊ ဧတံပဒွယံ-ဤ ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါး အပေါင်းသည်၊ ဧကတ္ထမေဝ-တူသောအနက်ရှိသည်သာ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဧကတ္ထ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဝိနေယျဝသေန-ဝေနေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်စပ်သဖြင့်၊ ဝါ-ဝေနေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလိုအားဖြင့်၊ ဒေဓာ-နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တန္တိ-ကား၊ သဒ္ဓါဒီနံ-သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနံ-ငါးပါးသောဣန္ဒြေတို့၏၊ ပရဘာဝဉ္စ-မြတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော တိုးပွားခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အပရဘာဝဉ္စ-မမြတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော ယုတ်လျော့ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝုဗ္ဗိဉ္စ-တိုးပွားခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဟာနိဉ္စ-ယုတ်လျော့ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အတ္ထော-ပရဘာဝ အပရဘာဝပုဒ်တို့၏ အနက်တည်း။

ဈာနံ၊ ပေ၊ သမာပတ္တိနန္တိ-ကား၊ ပဌမာဒီနံ၊ စတုန္တံ၊ ဈာနာနံ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ရူပိရူပါနိပဿတိတိအာဒီနံ-အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌန္တံ-ကုန်သော၊ ဝိမောက္ခာနံ-တို့၏လည်းကောင်း၊ သဝိတက္ကသဝိစာရာဒီနံ-အစရှိကုန်သော၊ တိဏ္ဍံ-ကုန်သော၊ သမာဓိနံ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ပဌမဇ္ဈာနသမာပတ္တိအာဒီနံ-အစရှိကုန်သော၊ နဝန္တံ-ကုန်သော၊ အနုပုဗ္ဗသမာပတ္တိနံ စ-အစဉ်အတိုင်း ဝင်စား၍ နေကြောင်းဖြစ်သော သမာပတ်တို့၏လည်းကောင်း၊ သံကိလေသန္တိ-ကား၊ ဟာနဘာဂိယဓမ္မံ-ယုတ်လျော့ခြင်း အဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောကိုလည်းကောင်း၊ ဝေါဒါနန္တိ - ကား၊

ပရသတ္တာနံ။ ။ဤ၌“ပရ”သဒ္ဓါသည် အဘိဓာန်(၈၄၂)လာ အနက်တို့တွင် “ဥတ္တမအနက်”ဟောတည်း၊ ထိုဥတ္တမကိုပင် “ပဓာန”ဟု ဆိုသည်၊ ပရပုဂ္ဂလာနံ၌ ပရသဒ္ဓါကား “အည အနက်”ဟောတည်း၊ “ဧကတ္ထမေဝ ဝါ ဧတံ”ဟူသောနည်း၌မူ “ပရ”သဒ္ဓါ နှစ်ပုဒ်လုံးပင် “မိမိမှ တစ်ပါး အခြားသူ”ဟူသော “အညအနက်”ကို ဟော၏။

ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ။ ။“ပရောပရ”၌ ပရ အပရဟု ၂ ပုဒ်ခွဲ၊ ပရာနိ စ အပရာနိ စ ပရောပရာနိ၊ အ ကို ဩ-ပြု၊ “အညအည”နှစ်ပုဒ်၌ “အညောည” ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း၊ ပရော ပရာနိယေဝ ပရောပရိယာနိ၊ ဣယစွည်း အနက်မရှိ၊ ပရောပရိယာနံ - တိုးတက်ကြီးပွားသော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေ၊ ယုတ်လျော့သော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏၊ ဘာဝေါ ပရောပရိယတ္တံ-ဣန္ဒြိယာနံ ပရောပရိယတ္တံ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ၊ ဤ၌လည်း “ပရ”သဒ္ဓါသည် တိုးတက်ကြီးပွား ၍ ဥတ္တမဖြစ်သော (မြတ်သော) ဣန္ဒြေတို့ကို ဟော၏၊ “အပရ”သဒ္ဓါကား ပရ၏ ပြောင်းပြန် ဖြစ်သော ယုတ်လျော့သော ဣန္ဒြေတို့ကိုဟော၏၊ ဒွန်၏နောက်၌ရှိသော ဣပစ္စည်းကို ပုဒ်တိုင်း၌ ယှဉ်စေလို၍ “ပရဘာဝဉ္စ အပရဘာဝဉ္စ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝုဗ္ဗိဉ္စ ဟာနိဉ္စတို့ကား ပရဘာဝ အပရဘာဝတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တည်း။

ဝိသေသဘာဝိယဓမ္မ-ထူးသောအဖို့ရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသောသဘောကိုလည်းကောင်း၊ ပုဋ္ဌာနန္တိ-ကား၊ ယေန ကာရဏေန-အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ ဈာနာဒိဟိ-ဈာန်အစရှိသည်တို့မှ၊ [အာဒိဖြင့် ဝိမောက္ခသမာဓိ သမာပတ္တိတို့ကို ယူ] ပုဋ္ဌဟန္တိ-ထကုန်၏၊ တံ ကာရဏံ-ထိုဈာန် အစရှိသည်တို့မှ ထကြောင်းဖြစ်သော အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ပဇာနာတိ ဌ်စပ်) ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိန္တိ-ကား၊ ပုဗ္ဗ-ရှေးရှေးဘဝ၌၊ နိဝုတ္တက္ခန္ဓာနုဿရဏံ-နေအပ်ဖူးသော ခန္ဓာကို အောက်မေ့တတ် သော သတိကို၊ (ပဇာနာတိ ဌ်စပ်) [ဘုရားရှင်၏ သတိတော်ဖြစ်သောကြောင့် အစဉ်လိုက်ပြီးမှ အောက်မေ့နိုင်သည်မဟုတ်၊ အောက်မေ့လိုအပ်သော ခန္ဓာကို ချက်ခြင်း အောက်မေ့တော်မူနိုင်သည်။]

စုတူပပါတန္တိ-ကား၊ စုတိဉ္စ-စုတိကိုလည်းကောင်း၊ ဥပပါတဉ္စ-ပမိသန္ဓေကိုလည်းကောင်း၊ (ပဇာနာတိ)၊ အာသဝါနံ ခယန္တိ-ကား၊ ကာမာသဝါဒိနံ-ကာမာသဝ အစရှိသော အာသဝေါတို့၏၊ ခယသင်္ခါတံ-ကုန်ကြောင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ အာသဝ နိရောဓံ-အာသဝေါတို့၏ချုပ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ-ကို၊ (ပဇာနာတိ) [နိဗ္ဗာန်သည် အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ရာ ချုပ်ရာဌာနမဟုတ်၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အာသဝေါတို့ ကုန်ကြ ချုပ်ကြသောကြောင့် “ကုန်ကြောင်း ချုပ်ကြောင်း”သာ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဧတ္တနိဗ္ဗာနေ”ဟူသော ပုဒ်ကို ဖွင့်ရာ၌ “နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မံ”ဟု သီလက္ခန္ဓံ ဋီကာသစ်၊ ကေဝဋ္ဌသုတ်၌ ဖွင့်သည်။]

ဣမာနီတိ-ကား၊ ယာနိ-အကြင်အားတော်တို့ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဒသတထာဂတဿ တထာဂတဗလာနီတိ-ဟူ၍၊ အဝေါစ-ဟောတော်မူပြီ၊ တာနိ-ထိုအားတော်တို့သည်၊ ဣမာနိ-ဤဌာနာဌာနစသော ဉာဏ်တော်အားတို့တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အပွနံ-အပွနာကို၊ ဝါ-နိဂုံးကို၊ ကရောတိ-၏၊ [အပွနန္တိ နိဂမနံ-ယောဇနာ၊] ဣတိဇဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤမာတိကာ၌၊ အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနံ-အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို၊ ဥက္ခာ-၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ ယသ္မာကြောင့်၊ တထာဂတော-သည်၊ ပဌမံယေဝ-ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ (ပဿတိ၌စပ်) ဌာနာဌာနဉာဏေန-ဌာန အဌာနကို သိသော ဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ဝိနေယျသတ္တာနံ - ဆုံးမထိုက်သော သတ္တဝါတို့၏၊ (အကျွတ်တရား ရထိုက်သော သတ္တဝါတို့၏) အာသဝက္ခယာဓိဂမဿ စေဝ-

ဣဒါနိ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ။ယသ္မာဝါကျနှင့် တသ္မာဝါကျသည် ဝိသေသန၊ ဝိသေသျကဲ့သို့ အကြောင်းအကျိုးအားဖြင့် ဆက်သွယ်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ယသ္မာ၏ရှေ့က ဣဒါနိ ပုဒ်ကို (ယသ္မာဆိုင်ရာ ဝါကျအတွင်း၌ မစပ်ဘဲ) တသ္မာ၏ ပြင်ဘက်၌ရှိသောပုဒ်တို့၌သာ စပ်ရ၏၊ ထိုသို့ အစပ်ဝေးသောကြောင့် “ဣမိနာ အနုတ္တမေန ပုတ္တာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ”ဟု ဋီကာမိန့်သည်။

အာသဝက္ခယနိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း၏လည်းကောင်း၊ အနဓိဂမဿစ-အာသဝက္ခယ
 နိဗ္ဗာန်ကို မရခြင်း၏လည်းကောင်း၊ ဌာနာဌာနဘူတံ-ဌာန အဌာနဖြစ်၍ဖြစ်သော၊
 ကိလေသာဝရဏဘာဝံ - ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို ပိတ်ဆို့တတ်သော ကိလေသာ၊ ထို
 ကိလေသာတို့၏ မရှိခြင်းကို၊ ပဿတိ-ကြည့်တော်မူ၏။ (ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ-
 နည်း)၊ လောကီယသမ္မာဒိဌိဌိတိဒဿနတော-လောကီသမ္မာဒိဌိ၏ တည်းခြင်းကို
 မြင်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဌိဌာနာဘာဝဒဿနတော စ-
 နိယတမိစ္ဆာဒိဌိ၏ ဖြစ်တည်ခြင်း၏ မရှိပုံကို မြင်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊
 (ဝိညာယတိ)၊ [ရှေးဦးစွာ ဌာနာဌာနဉာဏ်တော်ဖြင့် ကြည့်တော်မူရသောကြောင့်
 ဌာနာဌာနဉာဏ်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူရသည် - ဟူလို။]

အထ-ထိုဌာနာဌာနဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၍၊ နေသံ-ထိုဝိနေယျသတ္တဝါတို့၏၊ ကမ္မ
 ဝိပါကဉာဏေန-ကံ၏အကျိုးကို သိတတ်သောဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ဝိပါကာဝရဏာ
 ဘာဝံ-ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို တားမြစ်တတ်သော ပဋိသန္ဓေဝိပါက်၏ မရှိခြင်းကို၊ ပဿတိ-
 ကြည့်တော်မူ၏။ (ကသ္မာ ဝိညာယတိ) တိဟေတုကပဋိသန္ဓိဒဿနတော-ဝိနေယျ
 တို့၏ တိဟိတံပဋိသန္ဓေကို မြင်တော်မူရခြင်းကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ)၊ သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိပဋိပဒါ
 ဉာဏေန-သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိပဋိပဒါဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ကမ္မာဝရဏာဘာဝံ-ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို

ကိလေသာဝရဏာဘာဝံ။ ။ ကိလေသာဝရဏ+အဘာဝဟု ပုဒ်ခွဲ၊ [အာဝရဏ-
 နိဗ္ဗာန်ကို တားဆည်းတတ်သော၊ (တစ်နည်း) ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို တားဆည်းတတ်သော၊
 ကိလေသ-ကိလေသာ၊] ထို ကိလေသ အာဝရဏသည် အာသဝက္ခယနိဗ္ဗာန်ကို အနဓိဂမ၏
 ဌာန ကိလေသာဝရဏ၏ မရှိခြင်းသည် အနဓိဂမ၏ အဌာနတည်း။

လောကီယသမ္မာဒိဌိတိ။ ။ ဌိတိနေရာဝယ် ဌာနဟု မူမှန်လုပ်ထားသော်လည်း
 ဋီကာ၌ “သမ္မာဒိဌိယာ ဌိတိ”ကို “အဓိဂမဿ ဌာနံနှင့် အရတုပြသောကြောင့်လည်းကောင်း၊
 အနုဋီကာ၌ “ဌိတိန္ဒြိ အတ္ထိဘာဝံ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း “လောကီယသမ္မာဒိဌိ
 ဌိတိ”သာ ပါ၌ မှန်ဟု မှတ်ပါ။ လောကီသမ္မာဒိဌိ၏ (ထိုဝေနေယျသန္တာန်၌) တည်ရှိခြင်းသည်
 အဓိဂမ၏ ဌာနဖြစ် သည်-ဟူလို။

အထ၊ပေ၊ဒဿနတော။ ။ အထသဒ္ဓါသည် အနန္တရတ္ထနိပါတ်တည်း၊ ဤနေရာသည်
 တရားရအောင် ဟောတော်မူထိုက်သော ဝိနေယျသတ္တဝါတို့ကို ပြရာဌာနတည်း၊ ထို့ကြောင့်
 နေသံဖြင့် ရှေး၌ ပြအပ်ပြီးသော ဝိနေယျသတ္တာနံကို စွဲရသည်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဌာနာဌာန
 ဉာဏ်တော်ဖြင့် ဝိနေယျတို့ သန္တာန်ဝယ် ကိလေသာဝရဏ ရှိ-မရှိကို ကြည့်တော်မူပြီးနောက်
 ကမ္မဝိပါကဉာဏ်တော်ဖြင့် ဝိပါကာဝရဏရှိ-မရှိကို ကြည့်တော်မူပြန်သည်၊ အဟိတ် ဒွိဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေဝိပါက်စိတ်တို့သည် ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို တားမြစ်တတ်သော ဝိပါကာဝရဏတည်း၊
 တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေဝိပါက်စိတ်တား ဝိပါကာဝရဏမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့်
 “တိဟေတုကပဋိသန္ဓိဒဿနတော” ဟု မိန့်သည်။

တားမြစ်တတ်သောကံ၏ မရှိခြင်းကို ပဿတိ-ကြည့်တော်မူ၏။ (ကသွာ ဝိညာယတိ) အာနန္တရိယကမ္မာဘာဝဒဿနတော-ဝိနေယျသန္တာန်ဝယ် အာနန္တရိယကံ၏ မရှိခြင်းကို မြင်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ)။

ဧဝံ-သို့၊ အနာဝရဏာနံ-ကမ္မာဝရဏ၊ ဝိပါကာဝရဏ မရှိကုန်သော ဝိနေယျတို့၏။ (စရိယာဝိသေသံ ဌံ စပ်) အနေကဓာတုနာနာဓာတုဉာဏေန-အနေကဓာတု နာနာဓာတုကို သိတော်မူသော ဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ အနုကုလဓမ္မဒဿနတ္ထံ - စရိုက်အားလျော်သောတရားကို ဟောပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ စရိယာဝိသေသံ- ဝိနေယျတို့၏ စရိုက်အထူးကို၊ ပဿတိ-ကြည့်တော်မူ၏။ (ကသွာ ဝိညာယတိ)၊ ဓာတုဝေမတ္တဒဿနတော-ဓာတ်တို့၏ မတူထူးခြား ကွဲပြားသည်၏အဖြစ်ကို မြင်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ)၊ အထ-နာနာဓာတုဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌၊ နေသံ-ထို ဝိနေယျသတ္တဝါတို့၏၊ နာနာဓိမုတ္တိကတာဉာဏေန - နာနာဓိမုတ္တိကတာဉာဏ် တော်ဖြင့်၊ (အမျိုးမျိုးသော အဇ္ဈာသယ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို သိတတ်သော ဉာဏ်တော်ဖြင့်)၊ အဓိမုတ္တိ-စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်တတ်သော အဇ္ဈာသယကို၊ ပဿတိ၊ ကိမတ္တ-အဘယ်အကျိုးငှာ၊ (အဓိမုတ္တိ-ကို၊ ပဿတိ-နည်း)၊ ပယောဂံ-ပယောဂကို၊ (တစ်နည်း) ယောဂံ-အားထုတ်မှုကို၊ အနာဒိယိတွာပိ-မယူမူ၍လည်း၊ ဝါ-ဂရုမစိုက်မူ၍လည်း၊ အဓိမုတ္တိဝသေန-အဓိမုတ္တိ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-လွန်လွန်ကဲကဲ သက်ဝင်တတ်သော အဇ္ဈာသယနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ-တရားဟောတော်မူခြင်း အကျိုးငှာ၊ (အဓိမုတ္တိ-ကို၊ ပဿတိ-၏။)

အထ-နာနာဓိမုတ္တိကတာဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌၊ ဧဝံ-သို့၊ ဒိဋ္ဌာဓိမုတ္တိနံ-မြင်အပ်ပြီးသော အဓိမုတ္တိရှိသော ဝေနေယျတို့၏၊ (ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ၌ စပ်) ဝါ-တို့အား၊ (ဒေသေတံ၌ စပ်) ယထာသတ္တိ-ဝေနေယျတို့၏ သတ္တိအားလျော်စွာ၊ ယထာဗလံ-

ကမ္မာဝရဏဘာဝံ။ ။ဓာတုဃာတက စသော အာနန္တရိယကံ ရှိသူသည် ထိုဘဝ၌ လည်းကောင်း၊ နောက်ဘဝ၌လည်းကောင်း ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို မရနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ထိုအာနန္တရိယကံကို ကမ္မာဝရဏ (ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို တားမြစ်တတ်သောကံ)ဟု ခေါ်၏။ ထိုသဗ္ဗတ္ထဝါမိနိပဋိပဒါကို သိသောဉာဏ်တော်ဖြင့် ကမ္မာဝရဏ ရှိ-မရှိကို သုံးကြိမ်မြောက် ကြည့်တော်မူရသည်။

ပယောဂံ အနာဒိယိတွာပိ။ ။အဓိ+လွန်လွန်ကဲကဲ၊ မုတ္တိ+အာရုံတို့၌ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် (စွဲစွဲမြဲမြဲ) သက်ဝင်ခြင်း (အဇ္ဈာသယ)၊ ထိုအဓိမုတ္တိကို မြင်တော်မူသောကြောင့် ထိုဝေနေယျ၏ လက်ရှိ ကာယပယောဂ ဝစီပယောဂကို ဂရုစိုက်တော်မမူဘဲ အဓိမုတ္တိအား လျော်စွာ တရားဟောတော်မူသည်၊ (ယောဇနာ၌ ပယောဂံ နေရာဝယ် “ယောဂံ”ဟု တွေ့ရ၏။ ယခု အားထုတ်အပ်သော အလုပ်ကိုဟု ပေးပါ။) ဋီကာ၌လည်း အဓိပ္ပာယ်ပြထားသည်။

ဝေနေယျတို့၏ ဉာဏ်စွမ်းအားလျော်စွာ၊ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ ကုန္တိယပရောပရိယတ္တ ဉာဏေန-ကုန္တိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ကုန္တိယပရောပရိယတ္တံ-သဒ္ဓါ စသော ကုန္တိတို့၏ တိုးပွားကုန်သည်၏အဖြစ်၊ ယုတ်လျော့ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ပဿတိ၊ (ကသွာ ဝိညာယတိ)၊ သဒ္ဓါဒိန္နံ-သဒ္ဓါ အစရှိသော ကုန္တိတို့၏၊ တိက္ခမုဒု ဘာဝဒဿနတော-ထက်မြက်ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ နံ့ညံ့ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို မြင်ရခြင်းကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပရိညာတိန္တိယပရောပရိယတ္တာပိ-ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီးသော ကုန္တိယပရောပရိယတ္တ ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ-ဤဝိနေယျသတ္တဝါတို့သည်၊ ဒုရေ-အဝေး၌၊ သစေ ဟောန္တိ-အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အထ-ထိုမြင်တော်မူပြီး၏အခြားမဲ့၌၊ ဈာနာဒိပရိညာဏေန-ဈာန်အစရှိသည်ကို ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သောဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ဈာနာဒိသု-ဈာန်အစ ရှိသည်တို့၌၊ [အာဒိဖြင့် ရှေ့၌ပြအပ်ပြီးသော ဝိမောက္ခ၊ သမာဓိ၊ သမာပတ္တိတို့ကို ယူ၊] ဝသီဘူတတ္တာ-အစွမ်းသတ္တိရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုဒ္ဓိဝိသေသေန-တန်ခိုးအထူးဖြင့်၊ ဒိပ္ပံ-လျင်စွာ၊ ဥပဂစ္ဆတိ-ကပ်ရောက်တော်မူ၏။

စ-ဆက်၊ ဥပဂန္တာ-ကပ်ရောက်တော်မူပြီး၍၊ နေသံ-ထိုဝိနေယျသတ္တဝါတို့၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏေန-ဖြင့်၊ ပုဗ္ဗဇာတိဘာဝံ-ရှေးရှေးဘဝ၌ဖြစ်သောသဘော ကိုလည်းကောင်း၊ [“ဘာဝံ” နေရာဝယ် “ဘာဝနံ”ဟု မူကွဲလည်းရှိ၏၊ ရှေးရှေးဘဝ၌ ဖြစ်စေအပ်သော အကြောင်းအရာကိုလည်းကောင်းဟု ပေးပါ၊] ဒိဗ္ဗစက္ခာနုဘာဝ တော-ဒိဗ္ဗစက္ခဉာဏ်၏အာနုဘော်ကြောင့်၊ ပတ္တဗ္ဗေန-ရောက်ထိုက်သော၊ စေတော ပရိယဉာဏေန-စေတောပရိယဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ သမ္မတိ-ယခုပစ္စုပ္ပန်၌၊ စိတ္တဝိသေသံ-သရာဂစိတ်၊ ဝိတရာဂစိတ် အစရှိသော စိတ်အထူးကိုလည်းကောင်း၊ ပဿန္တော-ကြည့်တော်မူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာသဝက္ခယဉာဏာနုဘာဝေန-အာသဝက္ခယဉာဏ် တော်၏အာနုဘော်ကြောင့်၊ (ဒေသေတိ ၌စပ်)၊ [မြတ်စွာဘုရား၏ သန္တာန်တော်၌ ဖြစ်သော အာသဝက္ခယဉာဏ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်-ဟူလို၊] အာသဝက္ခယ ဂါမိနိယာ-အာသဝက္ခယနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ပဋိပဒါယ-အကျင့်ဖြင့်၊ ဝိဂတသမ္မောဟတ္တာ-ကင်းသော ပြင်းစွာတွေဝေခြင်း ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အာသဝက္ခယာယ-အာသဝက္ခယနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ၊ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ [ဝိဂတော သမ္မောဟော ဧတေသံ သတ္တာနန္တိ-ဝိဂတသမ္မောဟာ၊ တေသံ+ဘာဝေါ၊ ဝိဂတ သမ္မောဟတ္ထံ၊-ယောဇနာ၊] တသွာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အစဉ်အတိုင်းကြည့်တော်မူပြီး၍

ဒိဗ္ဗစက္ခာ ၁၆၀၊ ဉာဏေန။ ။ စေတောပရိယဉာဏ်မဖြစ်မီ ဒိဗ္ဗစက္ခဉာဏ်တော်ဖြင့် ထိုဝိနေယျကို ကြည့်တော်မူပြီးမှ စေတောပရိယဉာဏ်တော်ဖြင့် ထိုဝိနေယျ၏ ပစ္စုပ္ပန်စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိတော်မူရသည်၊ ထို့ကြောင့် စေတောပရိယဉာဏ်ကို “ဒိဗ္ဗစက္ခဉာဏ်၏ အာနုဘော် ကြောင့် ရောက်ထိုက်သောဉာဏ်”ဟု ဆိုသည်။

ဟောတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဣမိနာ အနုက္ကမေန-ဤအစဉ်အားဖြင့်၊ ဣမာနိ ဒသဗလာနိ-ဤဆယ်ပါးသောအားတော်တို့ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာနိ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-နိဒ္ဒေသမှရှေးဦးစွာ၊ (ဝုတ္တာယ-သော) မာတိကာယ-၏၊ အတ္ထဝဏ္ဏနာ-တည်း။

၁-ဧကကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၇၆၁။ ဣဒါနိ-မာတိကာကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ (အာရဒ္ဓေ ဌ်စပ်) ယထာနိက္ခိတ္တာယ-အကြင် အကြင် ချထားအပ်ပြီးသော၊ မာတိကာယ-၏၊ ပဉ္စ ဝိညာဏာ န ဟေတုမေဝါတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓေ-သော၊ နိဒ္ဒေသဝါရေ-၌၊ [န ဟေတုမေဝ၌ အပေါင်းအာဓာရ၊ အစိတ် အာဓေယံစပ်၊ ယောဇနာ၌ကား “ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟု ထည့်စပ်သည်။] န ဟေတုမေဝါတိ-ဟူသောသဒ္ဓါသည်၊ သာဝဓာရဏဟေတုပဋိက္ခေပနိဒ္ဒေသော- ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းနှင့်တကွ ဟိတ်ကို ပယ်ခြင်းကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း၊ [“သာဝဓာရဏ”ဟု ရှိသင့်ကြောင်းကို အဋ္ဌသာလိနီ၊ ရူပကဏ္ဍ၊ ဧကကနိဒ္ဒေသ ဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ရှေးနိဿယ၌ကား “သာဓာရဏဟေတု”ကို ပါဠိမှန်ယူ၍ “သမ္ပယုတ်ဟိတ်ကိုသာ ပယ်၏၊ ပကတူပဟိတ်၊ ဇနကဟိတ်တို့ကိုကား မပယ်”ဟု မှာထားလေသည်။] တတ္ထ-ထို န ဟေတုမေဝဟူသောပါဌ်၌၊ ဟေတုဟေတု၊ ပေ၊ စတုဗ္ဗိဓော ဟေတုတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ယံ-အကြင် အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝတ္ထုဗွဲ-သည်၊ သိယာ-၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ ရူပကဏ္ဍေ-၌၊ သဗ္ဗံ ရူပံ န ဟေတုမေဝါတိအာဒိနာ- အစရှိသောပုဒ်တို့၏၊ အတ္ထဝဏ္ဏနာယံ-အနက်အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တမေဝ-သည်သာ။

အဟေတုကမေဝါတိအာဒိသု-အစရှိသောပုဒ်တို့၌၊ ဗျဉ္ဇနသန္တိဝသေန-ဗျဉ္ဇန သန္တိ၏အစွမ်းဖြင့်၊ မ ကာရော-မ အက္ခရာကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ အဟေတုကာဇေ- သမ္ပယုတ်ဟိတ် မရှိကုန်သည်သာ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ သေသပဒေသုပိ- အဟေတုကာ ဇေပုဒ်မှ ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဇေသေဝနယော၊ [ဗျဉ္ဇနသန္တိဟု ဆိုသော်လည်း မ ဗျည်းလာသော အာဂမသန္တိပင်တည်း၊ ဋီကာ၌ “န ဟေတုမေဝ”၌ မ ကိုလည်း “မကာရော ကတော”ဟု ဆိုထား၏၊] အပိစ-ဤနည်းသာမကသေး၊ ဟေတူ ဓမ္မာ န ဟေတူ ဓမ္မာတိအာဒိသု-အစရှိကုန်သော၊ ဓမ္မကောဌာသေသု- တရားအစုတို့တွင်၊ ပဉ္စဝိညာဏာနိ-ငါးပါးသောဝိညာဉ်တို့သည်၊ ဟေတု ဓမ္မာတိ ဝါ-ဟေတုဓမ္မတို့သည်လည်းကောင်း၊ သဟေတုကဓမ္မာတိ ဝါ-သဟေတုကဓမ္မတို့ သည်လည်းကောင်း၊ န ဟောန္တိ-မဟုတ်ကုန်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ဧကန္တေန- တစ်ခုသော အဖို့အားဖြင့်၊ နဟေတူယေဝ-န ဟေတုဓမ္မတို့သည်သာ၊ [ဧဝံဖြင့်

“နဟေတု”အဖြစ်ကို ခိုင်မြဲစေသည်။] အဟေတုကာ ဧဝ-အဟေတုကတို့ချည်းသာ၊ ကူတိ ကူမိနာပိ နယေန-လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤဧကကနိဒ္ဒေသ၌၊ [ဧတ္ထာတိ တေသု သဗ္ဗပဒေသု”ဟုလည်းကောင်း၊ “အထဝါ ဧတ္ထာတိ ဧတသ္မိ နိဒ္ဒေသဝါရေ”ဟုလည်းကောင်း ယောဇနာ၌ ၂ နည်းဖွင့်၏။] သဗ္ဗပဒေသု-ပုဒ်တို့၌၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။

အဗျာကတမေဝါတိ ပဒံ-ဟူသောပုဒ်ကို၊ ဝိပါကာဗျာကတဝသေန-ဝိပါက အဗျာကတနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [“ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်ဖြစ်သောကြောင့် ဝိပါက ဖြစ်သော အဗျာကတကို ရည်ရွယ်သည်”ဟူလို၊] သာလမ္မနမေဝါတိ (ပဒံ)-ဟူသော ပုဒ်ကို၊ ဩလုတ္တလမ္မနဝသေန-ထောက်မှီအပ်သော အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ ပစ္စယာလမ္မနံ-ပစ္စည်းဖြစ်သော အာရုံလည်းကောင်း၊ ဩလုတ္တလမ္မနံ-ထောက်မှီအပ်သောအာရုံလည်းကောင်း၊ ကူတိ-သို့၊ အာလမ္မနံ-သည်၊ ဒုဝိဓံ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ကုမသ္မိ ဌာနေ-ဤဧကကနိဒ္ဒေသအရာ၌၊ ဝါ-ဤသာလမ္မနမေဝဟူသော ပါဌ်အရာ၌၊ ဩလုတ္တလမ္မနမေဝ-ထောက်မှီအပ်သောအာရုံသည်သာ၊ ဓုရံ-ပြဌာန်း၏၊ ဝါ-ပဓာနဖြစ်၏၊ ပစ္စယာလမ္မနမ္ပိ-ပစ္စည်းဖြစ်သောအာရုံကိုလည်း၊ လမ္ဘတိယေဝ-ရအပ်ရနိုင်သည်သာ။

သာလမ္မနမေဝ။ ။ “သ+အာလမ္မန”ဟု ခွဲ၊ အာပုဗ္ဗ+လဝိဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ အဝပုဗ္ဗ+လဝိဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ အသုယ (အာသယ)-မှီရာတည်ရာအနက်ကို ဟော၏၊ ဩလုတ္တံ အဝ-လုဘဓာတ်လည်း အာသယအနက်ပင်တည်း၊ ဒဏ္ဍံ ဩလုတ္တ တိဌတိ”ဟူရာ၌ တုတ်ကို တင်ပါးဖြင့် ထောက်မှီ၍ ရပ်တည်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “သာလမ္မနမေဝ”ကို ဩလုတ္တ လမ္မနဝသေန (ဝုတ္တံ)”ဟု ဖွင့်သည်။

ဒုဝိဓံ အာလမ္မနံ။ ။ “ပစ္စယာလမ္မန”ဟူသည် အာရမ္မဏပစ္စည်းဟု ခေါ်အပ်သော ပစ္စည်းတည်း၊ ဩလုတ္တလမ္မနကား ပြုအပ်ပြီးသော ထောက်မှီအပ်၊ ဆွဲမှီအပ်သော အာလမ္မန တည်း၊ ထို ၂ မျိုးတွင် “သာလမ္မနမေဝ”ဟူသော ပါဌ်အရာ၌ အာလမ္မနနှင့် အနက်တူသော ဩလုတ္တ အာလမ္မနသာ ပဓာနဖြစ်၏။

ပစ္စယာ လမ္မနမ္ပိ။ ။ “ပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည် ရူပါရုံစသော အာရုံကို ဆွဲမှီရသောကြောင့် သာလမ္မနဖြစ်ကြသည်”ဟူလို၊ သို့သော် ရူပါရုံစသည်တို့က အာလမ္မနပစ္စည်းလည်း တပ်သော ကြောင့် “ပစ္စယာလမ္မနလည်း ရနိုင်ပါ၏”ဟု ဆိုသည်။

အမှာ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “သာရမ္မဏမေဝ” စသည်ဖြင့် ရှိသော်လည်း ထိုပါဠိနှင့် ဤ အဖွင့်သည် မလျော်ပါ၊ ရှေးနိဿယ၌ကား သာရမ္မဏစသော ပါဌ်အတိုင်းပင် အဓိပ္ပာယ် တစ်မျိုး ရေးထား၏၊ အမှန်အားဖြင့် သက္ကတအဘိဓာန်၌ အာရမ္မဏ (အာရမဏ)ပါဌ် မရှိ၊ အာလမ္မန ပါဌ်သာ ရှိ၏၊ ပါဠိ၌ကား “စက္ခု ခေါ မာဂဏ္ဍိယ ရူပါရာမံ”စသော ပါဠိတော်ကို ထောက်၍ “အာရမဏ” ပါဠိကိုသာ သုံးစွဲနေပါသည်၊ ပဌာန်းအဋ္ဌကထာ အာရမ္မဏပစ္စည်းဝယ် ဥပမာ ပြပုံ၌လည်း တောင်ဝေး ကြိုးတန်းကို ပြသောကြောင့် အာလမ္မနပါဌ်နှင့်သာ လျော်ပါသည်၊ နေရာတိုင်း သတိပြုပါ။

အစေတသိကမေဝါတိ ပဒံ-ဟူသောပုဒ်ကို၊ စိတ္တံ-စိတ်လည်းကောင်း၊ ရူပံ-ရုပ်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန်-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိသု-ကုန်သော၊ အစေတသိကေသု-စေတသိက် မဟုတ်ကုန်သော ပရမတ္ထတရားတို့တွင်၊ စိတ္တမေဝ-ကိုသာ၊ သန္တာယ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [အစေတသိကမေဝ၌ စေတသိက်မဟုတ်လျှင် စိတ်ဟုတ်၏ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ယူပါ။ “ရုပ် နိဗ္ဗာန် ဟုတ်၏” ဟု အဓိပ္ပာယ်မယူပါနှင့်-ဟူလို] နော အပရိယာပန္နမေဝါတိ-ကား၊ ဂတိပရိယာပန္နံ၊ ပေ၊ ဘာဝတော-ဂတိ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ စုတိ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ သံသရာဝဋ်ဟူသော ဘဝ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိယာပန္နာဇေ-ပရိယာပန္နတို့သာတည်း၊ အပရိယာပန္နာ-ဂတိ၊ စုတိ၊ သံသရာဝဋ်ဟူသော ဘဝ၌ အကျုံးမဝင်သော တရားတို့သည်၊ နော-မဟုတ်ကုန်။

လောကတော-လောကဟူသော၊ ဝဋ်တော-ဝဋ်မှ၊ န နိယုန္တိ-မထွက်မြောက်တတ်ကုန်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနိယျာနိကာ-တို့မည်၏၊ ဥပ္ပန္နံ မနောဝိညာဏဝိညေယျမေဝါတိ-ကား၊ ရူပကဏ္ဍော-၌၊ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ-စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့၏၊ ပစ္စုပ္ပန္နာဇေဝ-ပစ္စုပ္ပန်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပါဒိနံ- ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့ကို၊ အာရဗ္ဗ-အာရုံပြု၍၊ ပဝတ္တိတော-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ အတိတာဒိဝသယံ-အတိတ်အစရှိသော အာရုံရှိသော၊ မနောဝိညာဏမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ပဉ္စဝိညာဏသောတပတိတမေဝ-ပဉ္စဝိညာဏ်ဟူသောအယဉ်၌ ကျသည်ကိုသာလျှင်၊ ကတွာ-၍၊ ဥပ္ပန္နံ ဆဟိဝိညာဏေဟိ ဝိညေယုန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဝါ-ဟောတော်မူခဲ့ပြီ၊ [ဤအဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ ရူပကဏ္ဍ၌ ပြထားပြီ] ပန-ကား၊ ပဉ္စဝိညာဏာ-ငါးပါးသောဝိညာဏ်တို့သည်၊ ယသွာ-ကြောင့်၊ ပစ္စုပ္ပန္နာ-ပစ္စုပ္ပန်တို့သည်၊ (သမာနာ)ပိ-ကုန်သော်လည်း၊ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ-စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့၏၊ အာရမ္မဏာ-အာရုံတို့သည်၊ န ဟောန္တိ-မဟုတ်ကုန်၊ မနောဝိညာဏသေဝ-မနောဝိညာဏ်၏သာလျှင်၊ (အာရမ္မဏာ) ဟောန္တိ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ မနောဝိညာဏဝိညေယျမေဝါတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ အနိစ္စမေဝါတိ-ကား၊ ဟုတွာ-ဖြစ်ပြီး၍၊ အဘာဝဋ္ဌေန-မရှိခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်၊ အနိစ္စာ ဇေ-အနိစ္စတို့သာတည်း၊ ဝါ-မမြဲသောတရားတို့သည်သာတည်း။

နော အပရိယာပန္နမေဝ။ ။အပရိယာပန္နံ မဟုတ်ဟု ဆိုသဖြင့် ပရိယာပန္နံ ဟုတ်၏ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ပဉ္စဝိညာဏ်စိတ်တို့သည် နိရယစသော ငါးပါးသော ဂတိ၌ ဖြစ်နိုင်ပါဝင်နိုင်ကြသောကြောင့် ဂတိပရိယာပန္နလည်း ဟုတ်၏၊ စုတိပရိယာပန္န၌ စုတိဖြင့် ပိုင်းခြားအပ် သော တစ်ဘဝလုံးကို စုတိဟု ဆိုလိုသောကြောင့် ပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည် စုတိပရိယာပန္နလည်း ဖြစ်ကြ၏၊ သံသရာဝဋ်ဟူသော ဘဝကြီးကိုးပါး၌ အကျုံးဝင်သောကြောင့် သံသာရဝဋ်ဘဝ ပရိယာပန္နလည်း ဟုတ်ကြ၏။

ဇရာဘိဘူတမေဝါတိ-ကား၊ ဇရာယ-သည်။ အဘိဘူတတ္တာ-လွမ်းမိုးအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇရာဘိဘူတာဇဝ-ဇရာဘိဘူတတို့သာတည်း။

၇၆၂။ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ ဥပ္ပန္နာလမ္မနာတိ-ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ အနာဂတပဋိက္ခေပေါ-အနာဂတ်ဝတ္ထု၊ အနာဂတ်အာရုံကို ပယ်ကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ ဟိ-မှန်၊ တေ-ထိုပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည်။ အနာဂတေသု-အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝတ္ထာလမ္မနေသု-ဝတ္ထုအာရုံတို့၌၊ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ (မမှီကုန်၊ အာရုံမပြုကုန်-ဟူလို၊) ပုရေဇာတဝတ္ထုကာ ပုရေဇာတာလမ္မနာတိ - ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ သဟုပ္ပတ္တိပဋိက္ခေပေါ-ဝတ္ထုအာရုံတို့နှင့် တကွဖြစ်ခြင်းကို ပယ်ကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ ဟိ-မှန်၊ တေ-ထိုပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည်။ သဟုပ္ပန္နံ-တကွဖြစ်သော၊ ဝတ္ထု ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာလမ္မနံဝါ-အာရုံကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ သယံ-မိမိဟူသော ပဉ္စဝိညာဏ်တို့ကိုယ်တိုင်၊ ပစ္စာဇာတာ-ဝတ္ထုအာရုံတို့၏ နောက်မှ ဖြစ်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ပုရေဇာတေသု-မိမိတို့၏ရှေ့၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝတ္ထာလမ္မနေသု-တို့၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ [“ပုရေဇာတဖြစ်သော ဝတ္ထုရုပ်တို့ကို မှီ၍ ပုရေဇာတဖြစ်သော ရူပါရုံစသည်ကို အာရုံပြုကြသည်”ဟူလို။]

အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာတိ-ဟူသောပုဒ်ကို၊ အဇ္ဈတ္တုဇ္ဈတ္တဝသေန-အဇ္ဈတ္တုဇ္ဈတ္တနှင့် စပ်သဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ တာနိ-ထို ပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည်။ အဇ္ဈတ္တိကေ-အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ပသာဒေ-စက္ခုစသောပသာဒရုပ်တို့ကို၊ ဝတ္ထု-မှီရာကို၊ ကတွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဗာဟိရာလမ္မနာတိ-ကား၊ ဗာဟိရရူပါဒိအာလမ္မနာ-အပဉ်ဖြစ်သော ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံရှိကုန်၏။ [အချို့ရူပါရုံသည် ခန္ဓာကိုယ်၌ ဖြစ်သော်လည်း စက္ခုစသည်တို့လောက် ကျေးဇူးမများသောကြောင့် ဗာဟိရရုပ်ဟု ခေါ်ရသည်။]

တတ္ထ-ထိုအဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာ ဗာဟိရာလမ္မနာဟူသော ပုဒ်တို့၌၊ စတုက္ကံ-စတုက္ကကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ-ချဲ့၊ [ထိုစတုက္ကအရကို အဇ္ဈတ္တိက၊ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုက စသည်ဖြင့် ချဲ့ပြလိမ့်မည်။] ပဉ္စဝိညာဏာ-တို့သည်။ ပသာဒဝတ္ထုကတ္တာ-ငါးပါးသော ပသာဒရုပ်ဟူသော မှီရာရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဇ္ဈတ္တိကာ-အဇ္ဈတ္တိကတရားတို့သည်။ (ဟုတွာ)၊ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာ-အဇ္ဈတ္တိကတရားဟူသော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်၏၊ မနောဝိညာဏ်-မနောဝိညာဏ်သည်။ ဟဒယရူပ-ဟဒယရုပ်ကို၊ ဝတ္ထုကတွာ ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေ-ဖြစ်ရာအခါ၌၊ အဇ္ဈတ္တိကံ-အဇ္ဈတ္တိကတရားသည်။ (ဟုတွာ)၊ ဗာဟိရဝတ္ထုကံ-ဗာဟိရရုပ်ဟူသော မှီရာရှိ၏၊ ပဉ္စဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ-ပဉ္စဝိညာဏ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ တယော၊ ခန္ဓာ-စေတသိက်ခန္ဓာတို့သည်။ ဗာဟိရာ-ဗာဟိရတရားတို့သည်။ (ဟုတွာ)၊ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာ-အဇ္ဈတ္တိကတရားဟူသော မှီရာ ရှိ ကုန် ၏။ မနောဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ-မနောဝိညာဏ်နှင့်

သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ တယော ခန္ဓာ ဟဒယဇူပံ ဝတ္ထု ကတွာ ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေ-
 ဖြစ်ရာအခါ၌၊ [အရူပ ဘုံဝယ် မမှီဘဲ ဖြစ်သောကြောင့် “ဝတ္ထု ကတွာ
 ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေ”ဟု ဝိသေသန ပြုရသည်။] ဗာဟိရာ-ဗာဟိရတရားတို့သည်၊
 (ဟုတွာ) ဗာဟိရဝတ္ထုကာ-ဗာဟိရရုပ် ဟူသော မှီရာရှိကုန်၏၊ အသမ္ဘိန္နဝတ္ထုကာတိ-
 ကား၊ (ပဉ္စဝိညာဏာ-တို့သည်)၊ အနိရုဒ္ဓဝတ္ထုကာ-မချုပ်သေးသော မှီရာရှိကုန်၏၊
 ဟိ-မှန်၊ တေ-ထိုပဉ္စဝိညာဏ် တို့သည်၊ နိရုဒ္ဓံ-ချုပ်ပြီးသော၊ အတိတ်-
 အတိတ်ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုပဋိစ္စ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အသမ္ဘိန္နာလမ္ပနတာယပိ-
 အသမ္ဘိန္နာလမ္ပန၏အဖြစ်၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော။

အည၊ ပေ၊ အာလမ္ပနဉ္စာတိအာဒိသု-အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ (ဝိတ္ထာရံ-ကို၊
 ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ-ထုတ်၍ ပြဦးအံ့) စက္ခုဝိညာဏဿ-၏၊ ဝတ္ထု-မှီရာသည်၊
 အည-သောတဝိညာဏ်စသည်တို့၏မှီရာတို့မှ တစ်မျိုးတခြားသာတည်း၊ အာလမ္ပနံ-
 အာရုံသည်၊ အည-သောတဝိညာဏ်စသည်တို့၏အာရုံတို့မှ တစ်မျိုးတခြားသာ
 တည်း၊ သောတဝိညာဏဒိနံ-သောတဝိညာဏ်အစရှိသည်တို့၏၊ (ဝတ္ထု-သည်)၊
 အည-စက္ခုဝိညာဏ်၏ မှီရာမှ တစ်မျိုးတခြားသာတည်း၊ (အာလမ္ပနံ-သည်)၊ အည-
 စက္ခုဝိညာဏ်၏ အာရုံမှ တစ်မျိုးတခြားသာတည်း၊ စက္ခုဝိညာဏံ-သည်၊ သောတ
 ပသာဒိဒိသု-သောတပသာဒ အစရှိသော ရုပ်တို့တွင်၊ အညတရံ-အမှတ်မထား
 တစ်ပါးပါးကို၊ ဝတ္ထု-မှီရာကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါဒိသု-သဒ္ဓါရုံအစရှိသည်တို့
 တွင်၊ အညတရံ-သော၊ အာလမ္ပနံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကတွာ-၍၊
 ကပ္ပတော-ကမ္ဘာတစ်ခုမှ၊ ကပ္ပံ-ကမ္ဘာတစ်ခုသို့၊ ဂန္ဓာပိ-ရောက်၍သော်မှလည်း၊ န
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ စက္ခုပသာဒမေဝ-စက္ခုပသာဒကိုသာ၊ ဝတ္ထု၊ ကတွာ-
 ပြု၍လည်း ကောင်း၊ ရူပံ-ကို၊ အာလမ္ပနံ-ကို၊ ကတွာစ-လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ အဿ-ထိုစက္ခုဝိညာဏ်၏၊ ဝတ္ထုပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒွါရံပိ-
 သည်လည်းကောင်း၊ အာလမ္ပနံမိ-သည်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗဒ္ဓံ-မြီ၏၊ အည-သော၊
 ဝတ္ထု ဝါ-သို့လည်း ကောင်း၊ ဒွါရံ ဝါ-သို့လည်းကောင်း၊ အာလမ္ပနံ ဝါ-
 သို့လည်းကောင်း၊ န သင်္ကမတိ-မပြောင်းရွှေ့၊ နိဗ္ဗဒ္ဓဝတ္ထု (ဧဝံ)၊ အမြဲဖွဲ့အပ်သော
 ဝတ္ထုရှိသည်သာလျှင်၊ ဝါ-မြီသော ဝတ္ထုရှိသည်သာလျှင်၊ နိဗ္ဗဒ္ဓဒွါရံ(ဧဝံ)-
 အမြဲဖွဲ့အပ်သော ဒွါရရှိသည်သာလျှင်၊ နိဗ္ဗဒ္ဓိ လမ္ပနမေဝ-သာလျှင်၊ ဟုတွာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 သောတဝိညာဏဒိသုပိ၊ ဧသေဝ နယော။

၇၆၃။ န အညမညဿ၊ ပေ၊ ပစ္စနဘောန္တိတိဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဠိ၌၊ (အတ္ထော
 ဌ်စပ်) အညမညဿ-တစ်ပါးတစ်ပါး၏၊ ဝါ-အချင်းချင်း၏၊ စက္ခု-စက္ခုပသာဒသည်၊
 သောတဿ-သောတပသာဒ၏လည်းကောင်း၊ သောတံ ဝါ-သောတပသာဒသည်
 မူလည်း၊ စက္ခုဿ-စက္ခုပသာဒ၏လည်းကောင်း၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော
 ပသာဒသည်၊ ဧကဿ-တစ်ပါးသောပသာဒ၏၊ ဂေါစရဝိသယံ-ကျက်စားအာရုံကို၊

န ပစ္စနုဘောတိ-မခံစားနိုင်၊ ကူတိ အတ္ထော၊ [ပဿာဒကို ဆိုသော်လည်း ဌာနူပစာရ အားဖြင့် စက္ခုဝိညာဏ် စသည်တိုင်အောင် ယူပါ။] ဟိ-မှန်၊ နီလာဒိဘေဒ-အညိအစရှိသော အပြားရှိသော၊ ရူပါလမ္ပနံ-ကို၊ သမောဓာနေတွာ-ပေါင်း၍၊ သောတိန္ဒြိယဿ-သောတိန္ဒြေ၏အနီးသို့၊ ဥပနေယျ-ကပ်ဆောင်ရာ၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြော၍ ကပ်ဆောင်ရာသနည်း၊) ကုဗ်-တိုက်တွန်းပါ၏၊ နံ-ထိုရူပါရုံကို၊ ဧတံ-ဤအာရုံသည်၊ ကိ နာမ အာလမ္ပနံ-အဘယ်မည်သောအာရုံတည်း၊ ဝါ-မည်သည့်အာရုံတည်း၊ ကူတိ-သို့၊ ဝဝတ္ထာပေဟိ-အသီး အသီး ပိုင်းခြား၍ တည်စေပါလော့၊ ဝါ-ပိုင်းခြားမှတ်သားပါလော့၊ ဝိဘာဝေဟိ-ထင်စွာဖြစ်စေပါလော့၊ (ကူတိ-ဤသို့ပြော၍ ကပ်ဆောင်ရာ၏၊) (ဧဝံသတိ-သော်၊) စက္ခုဝိညာဏ်-သည်၊ ဝါ-က၊ မုခေန-ပါးစပ်နှင့်၊ ဝိနာပိ-ကင်း၍လည်း၊ အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယ-သဘောအားဖြင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုရာ၏၊ (ကိ-နည်း၊) အရေ အန္တဗာလ-ဟယ်...အကန်း အမိုက်၊ ဝဿသတမ္ပိ-အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဝဿသဟဿမ္ပိ-အနှစ် တစ်ထောင်ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ပရိဓာဝမာနော-ပြေးသွားလသော်၊ မယာ-ငါ စက္ခုဝိညာဏ်ကို၊ အညတြ-ကြဉ်၍၊ ကုဟိ-အဘယ်၌၊ ဧတဿ-ဤရူပါရုံ ကို၊ ဇာနနကံ-သိတတ်သောဝိညာဏ်ကို၊ လဘိဿတိ-ရနိုင်လတ္တံ့နည်း၊ အာဟရ-ဆောင်ခဲ့၊ နံ-ထို ရူပါရုံကို၊ စက္ခုပဿာဒေ-၌၊ ဥပနေဟိ-ကပ်ဆောင်လှည့်လော့၊ အဟံ-ငါစက္ခုဝိညာဏ်သည်၊ ဧတံ အာလမ္ပနံ-ကို၊ ယဒိဝါ နီလံ - အညိဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ယဒိဝါပီတကံ - အရွှေဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဇာနိဿာမိ-အံ့၊ ဟိ-မှန်၊ ဧသော-ဤအရာသည်၊ အညဿ-ငါမှ အခြားသော ဝိညာဏ်၏၊ န ဝိသယော-အရာမဟုတ်၊ ဧသော-ဤအရာသည်၊ မယုမေဝ-ငါ၏သာ၊ ဝိသယော-အရာတည်း၊ ကူတိ၊ (ဝဒေယျ၊) သေသဝိညာဏေသုပ-စက္ခုဝိညာဏ်မှကြွင်းသော ဝိညာဏ်တို့၌ လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဧတေ-ဤ ပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည်၊ အညမညဿ-၏၊ ဝါ-၏၊ ဂေါစရဝိသယံ၊ န ပစ္စနုဘောန္တိ နာမ-မခံစားနိုင်ကုန်သည် မည်၏။

၇၆၄။ သမန္နာဟရန္တဿာပိ-ကား၊ အာဝဇ္ဇနေန-အာဝဇ္ဇန်းဖြင့်၊ သမန္နာဟရန္တဿဧဝ-ကောင်းစွာဆောင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌သာ၊ ဝါ-နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌သာ၊ (ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ၌စပ်၊) [ဧဝံကို အဌာနပယုဂ်ကြံပါ။] မနသိကာရောန္တဿာတိ-ကား၊ အာဝဇ္ဇနေန-ဖြင့်၊ မနသိကာရောန္တဿဧဝ-စိတ်၌ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌သာ၊ ဝါ-နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌သာ၊ (ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ၌ စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ ဧတာနိ စိတ္တာနိ-ဤပဉ္စဝိညာဏ်စိတ်တို့သည်၊

အာဝဇ္ဇနေန-အာဝဇ္ဇာန်းသည်။ သမန္နာဟဋ္ဌကာလေဝေဝစ-ကောင်းစွာ ဆောင်အပ်ရာအခါ၌သာလျှင်လည်းကောင်း၊ မနသိကတကာလေယေဝစ-စိတ်၌ပြုအပ်ရာအခါ၌သာလျှင်လည်းကောင်း၊ ဝါ-နှလုံးသွင်းအပ်ရာအခါ၌သာလျှင်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ကုန်၏။ န အဗ္ဗောကိဏ္ဏာတိ-ကား၊ အညေန-ပဉ္စဝိညာဏ်မှတစ်ပါးသော၊ ဝိညာဏေန-ဝိညာဏ်နှင့်၊ အဗ္ဗောကိဏ္ဏာ-မရောပြွမ်းကုန်သည်။ နိရန္တရာ-အကြားမရှိကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ)ဝ-ဖြစ်၍သာလျှင်၊ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ဧတေန-ဤ န အဗ္ဗောကိဏ္ဏာဟူသောပါ၌ဖြင့်၊ နေသံ-ထိုပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏၊ အနန္တရတာ-အနန္တရပစ္စည်းတို့၏အဖြစ်ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ။ [စက္ခုဝိညာဏ်သည် သောတဝိညာဏ် စသည်တို့၏ အနန္တရပစ္စည်း မဖြစ်နိုင်၊ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်ပြီးနောက် သမ္ပဋိစ္ဆိန် စသော ဝီထိအစဉ် ခြားကွယ်ပြီး၍ နောက် တစ်ဝီထိတစ်စဉ်ရောက်မှ သောတဝိညာဏ်စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။]

၇၆၅။ န အပုပ္ဖံ အစရိမန္တိ ဧတေန-ဟူသော ဤပါ၌ဖြင့်၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ-အလုံးစုံသော ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏လည်း၊ သဟုပ္ပတ္တိ-တကွဖြစ်ခြင်းကို၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-အပ်ပြီ၊ န အညမညဿ သမနန္တရတိ ဧတေန-ဖြင့်၊ (သဗ္ဗေသမ္ပိ-တို့၏လည်း၊) သမနန္တရတာ-သမနန္တရပစ္စည်းတို့၏အဖြစ်ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပြီ။

၇၆၆။ အာဝဇ္ဇနာဝါတိအာဒိနိ-အစရှိကုန်သော၊ စတ္တာရိပိ-၄ ပါးသောပုဒ်တို့သည်လည်း၊ အာဝဇ္ဇနဿေဝ-အာဝဇ္ဇန်း၏သာ၊ နာမာနိ-အမည်တို့တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုအာဝဇ္ဇန်းကို၊ ဘဝင်ဿ-ဘဝင်ကို၊ အာဝဇ္ဇနတော-လည်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာဝဇ္ဇနာ(တိ)-အာဝဇ္ဇနာဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ-၏) [အာဝဇ္ဇန်း ဖြစ်သောအခါ ရှေ့ကဖြစ်လာခဲ့သော ဘဝင်အစဉ်သည် ပြတ်၏။ “ထိုသို့ ပြတ်ခြင်းကိုပင် ဘဝင်အစဉ်ကို ပြန်လည်စေခြင်း”ဟု ဆိုသည်။] တဿေဝ-ထိုဘဝင်ကိုပင်၊ အာဘုဇနတော-လည်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာဘောဂေါတိ-အာဘောဂဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ-၏) [“မဟာသမုဒ္ဒေါ အာဘုဇတိ-မဟာသမုဒ္ဒရာသည် ဝဲလည်၏”၌ ဘုဇဇာတ်ကဲ့သို့ ဤဘုဇဇာတ်လည်း “ပြန်လည်ခြင်းအနက်”ကို ဟောသည်။] ရူပါဒိနံ-ရူပါရုံအစရှိသည်တို့ကို၊ သမန္နာဟရဏတော-ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမန္နာဟာရော(တိ)-သမန္နာဟာရဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ-၏) တေသံ ယေဝ-ထိုရူပါရုံ အစရှိသည်တို့ကိုပင်၊ မနသိကရဏတော-စိတ်၌ ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-နှလုံးသွင်းတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မနသိကာရောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဧတ္ထ-ဤနတ္ထိ အာဝဇ္ဇနာဝါအစရှိသော စကားရပ်၌၊ သင်္ခေပတော-အားဖြင့်၊ ပဉ္စန္ဒ-ကုန်သော၊ ဝိညာဏာနံ-တို့၏၊ အာဝဇ္ဇနဌာနေ-အာဝဇ္ဇန်း၏အရာ၌၊ ဌာတာ-တည်၍၊ အာဝဇ္ဇနာဒိကိစ္စံ-အာဝဇ္ဇန်းအစရှိသောကိစ္စကို၊

ကာတုံ-ငှာ၊ သမတ္တဘာဝေါ-စွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တေ-ပယ်တော်မူအပ်ပြီ၊ န ကဗ္ဗိ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိတိ-ကာ၊ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဧကမ္ဘိ-တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ ဝါ-ကို လည်းကောင်း၊ အကုသလံ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ န ပဋိဇာနာတိ-မသိနိုင်။

အညတြ အဘိနိပါတမတ္တာတိ-ကာ၊ ရူပါဒီနံ-ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၌၊ (နိပါတ၌ စပ်၊) အဘိနိပါတမတ္တံ-ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏ ရှေးရှုကျရောက်ခြင်းမျှကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ (တစ်နည်း) ရူပါဒီနံ-ရူပါရုံအစရှိသည်တို့သို့၊ အဘိနိပါတမတ္တံ-ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏ ရှေးရှုကျရောက်ခြင်းမျှကို၊ ဌပေတွာ၊ (န ကဗ္ဗိဓမ္မံ ပဋိဇာနာတိ ၌ စပ်၊) [ဋီကာအဖွင့်ကို ကြည့်ပါ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်ကို သိခြင်းမျှကို အဘိနိပါတမတ္တဟု ဆိုသည်။] ဣဒံ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ၊ ဟောတိ၊ (ကံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊) သုပဏ္ဍိတော-အလွန်ပညာရှိသော၊ ပုရိသောပိ-ယောက်ျားသော်မှလည်း၊ အာပါတဂတာနိ-ရှေးရှုကျခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော၊ ရူပါဒီနံ-ကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ အညံ-သော၊ ကုသလာကုသလေသု-တို့တွင်၊ ဧကမ္မမ္ဘိ-တစ်ပါးသောတရားကိုလည်း၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ ဝိညာဏေဟိ-တို့ဖြင့်၊ န ပဋိဝိဇာနာတိ-မသိ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ၅ ပါးသောဝိညာဏ်တို့တွင်၊ စက္ခုဝိညာဏံ၊ ဒဿနမတ္တမေဝ-မြင်ခြင်းဟူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာလျှင်၊ ဝါ-မြင်ကာမတ္တ၊ မြင်ရုံမျှသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ သောတဝိညာဏာဒီနိ-တို့သည်၊ သဝနံ၊ ပေ၊ မတ္တာနေဝ-ကြားကာမတ္တ၊ ကြားရုံမျှ၊ နံကာမတ္တ၊ နံရုံမျှ၊ သာယာကာမတ္တ၊ သာယာရုံမျှ၊ တွေထိကာမတ္တ၊ တွေထိရုံမျှ တို့သည်သာလျှင်၊ (ဟောန္တိ၊) ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ဒဿနာဒိမတ္တတော-မြင်ခြင်း အစရှိသော အတိုင်းအရှည်မှ၊ မုတ္တာ-လွတ်သော၊ အညာ-သော၊ ဧတေသံ-ဤ ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏၊ ကုသလာဒိပဋိဝိညတ္တိနာမ-ကုသိုလ်အစရှိသည်ကို သိခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ။ [ပဋိဝိဇာနာတိကြိယာနှင့်လိုက်အောင် ပဋိဝိညတ္တိဟု ဆိုထားသည်။]

အဘိနိပါတမတ္တံ။ ။ “ရူပါဒီနံ”ကို ဋီကာ၌ “ရူပါဒီသု”ဟု ဖွင့်၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် “နိပါတ” အရ ရူပါရုံစသည်တို့၏ ကျရောက်ခြင်း မဟုတ်၊ ရူပါရုံစသည်၌ ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏ ကျရောက်ခြင်း တည်း၊ ထိုကျရောက်ခြင်းဟူသည်လည်း ပဉ္စဝိညာဏ်တို့နှင့် ရူပါရုံတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းတည်း၊ (ရူပါဒီသု အဘိနိပတနံ တေဟိ သမာဂမော တေသံ-ဋီကာ။)

မှတ်ချက်။ ။ “အဘိနိပါတမတ္တံ”ကို “အာပါတဂတာ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အဘိနိပါတနှင့် အာပါတသည် “ပတ”ဓာတ်ချင်း တူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ “အာပါတဂတာနိ”ဟု မရှိရ၊ “အာပါတဂတာနိ”ဟုသာ ရှိရမည်၊ “အာပါတံ အာဂစ္ဆန္တိ” စသည်တို့၌လည်း “ဤ ပတဓာတ်ပင်တည်း”ဟု မှတ်ပါ။

မနောဓာတုယာပိတိ-ကား၊ သမ္ပဋိစ္ဆန္တမနောဓာတုယာပိ-သမ္ပဋိစ္ဆိန္နံဟူသော မနောဓာတ်ဖြင့်လည်း၊ (န ကဗ္ဗိဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိ၌စပ်)၊ [ပါဠိတော်၌ “ပဉ္စဝိညာဏ်၏ အခြားမဲ့”ဟုရှိသောကြောင့်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိန္နံ မနောဓာတ်ကိုသာ ယူရသည်။] စ- ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤမနောဓာတုယာပိဟူသောပါဠိ၌၊ ပိကာရော- ပိအက္ခရာသည်၊ သမ္ပိက္ကနတ္ထော-ပေါင်းခြင်းအနက်ရှိ၏၊ [သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌အတူတူ သမုစ္စည်းကိုပင် “သမ္ပိက္ကနတ္ထ”ဟု ဆိုသည်။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ မနောဓာတုယာပိ- မနောဓာတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တတော-ထိုမနောဓာတ်မှ၊ ပရာဟိ-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ မနောဝိညာဏဓာတုဟိပိ-သန္တိရဏ စသော

မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗေဟိပိ-အလုံးစုံ လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏေဟိ-ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏ်တို့ဖြင့်၊ (ဇောနှင့် တကွ ပဉ္စဒ္ဓါရိသြစ်သောဝိညာဏ်တို့ဖြင့်)၊ ကဗ္ဗိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကုသလာ ကုသလံ- သော၊ ဓမ္မံ-တရားကို၊ န ပဋိဝိဇာနာတိ-မသိနိုင်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤ မနောဓာတုယာပိဟူသောပါဠိ၌၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ [ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏ်တို့က ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ကိုသာ သိသောကြောင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်စသော တရားကို မသိနိုင်၊] န ကဗ္ဗိ ဣရိယာပထံ ကပ္ပေတိတိအာဒိသုပိ-အစရှိသော ပါဠိ ရပ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော။ [မနောဓာတုယာပိ၌ ပိဖြင့် ပေါင်း၍ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏ် အားလုံးကို ယူပါ-ဟူလို။]

ဟိ-ချဲ့၊ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏေဟိ-ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏ်တို့ဖြင့်၊ ဂမနာဒိသု-သွားခြင်း အစရှိသော ဣရိယာပုထံတို့တွင်၊ ကဗ္ဗိ-သော၊ ဣရိယာပထံ-ကို၊ န ကပ္ပေတိ- မပြုနိုင်၊ ကာယကမ္မံ-ကို၊ န ပဋ္ဌပေတိ-စ၍ မတည်စေနိုင်၊ ဝါ-မဖြစ်စေနိုင်၊ ဝစီကမ္မံ- ကို၊ န ပဋ္ဌပေတိ-စ၍ မတည်စေနိုင်၊ ကုသလာကုသလံ-သော၊ ဓမ္မံ-ကို၊ န သမာဒိယတိ- ကောင်းစွာ မယူနိုင်၊ ဝါ-မဆောက်တည်နိုင်၊ လောကိယံဝါ-လောကီမူလည်းဖြစ်သော၊ လောကုတ္တရံ ဝါ-လောကုတ္တရာမူလည်းဖြစ်သော၊ သမာဓိ-စွာန်သမာဓိကို၊ န သမာပဇ္ဇတိ- မဝင်စားနိုင်၊ လောကိယာ ဝါ - သော၊ လောကုတ္တရာ ဝါ - သော၊ သမာဓိတော - မှ၊

ဣရိယာပထံ ၊ပေ ၊ ပဋ္ဌပေတိ။ ။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကစိတ်တို့သည် ဝိညာတ်ရုပ်ကို မဖြစ်စေ နိုင်ကြ၊ သွားမှုစသော ဣရိယာပုထံကို ပြုရာ၌ ဝိညာတ်ပါရ၏၊ ကာယကံ ဝစီကမ္မံကို ပြုရာ၌လည်း ဝိညာတ်ရုပ် ပါရ၏၊ ထို့ကြောင့် “ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏေဟိ န ၊ပေ၊ ပဋ္ဌပေတိ”ဟု ဆိုသည်၊ [ပ-စ၍ + ဌာပေတိ-တည်စေ၊ စ၍ ဖြစ်စေ။]

န သမာဒိယတိ။ ။ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇောတို့သည် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇောများလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ ဤ “န သမာဒိယတိ”ကား မဖြစ်နိုင်ခြင်းကို မဆိုလို၊ သီလဆောက်တည်သကဲ့သို့ “ဤကုသိုလ်ကို ပြုအံ့၊ ဤအကုသိုလ်ကို ပြုအံ့”ဟု စိတ်ဖြင့် မဆောက်တည်နိုင်ခြင်းကိုသာ ဆိုလိုသည်၊ [တထာ ကာယသုစရိတာဒိကုသလကမ္မံ ကရောမိတိ (ပြုအံ့ဟူ၍) ၊ ပေ၊ သမာဒိနံ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇဝနေန န ဟောတိ၊ ဋီကာ။]

န ဝဋ္ဋာတိ-မထနိုင်၊ ဘဝတော-ဘဝမှ၊ န စဝတိ-မရွေ့ လျှောနိုင်၊ ဝါ-မစုတေနိုင်၊ ဘဝန္တရေ-ဘဝတစ်ပါး၌၊ န ဥပပဇ္ဇတိ-ပဋိသန္ဓေ မနေနိုင်၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ကုသလာကုသလဓမ္မပဋိဝိဇာနနာဒိ-ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဓမ္မကို သိခြင်းအစရှိသော၊ စဝန ပရိယောသာနံ-စုတေခြင်းအဆုံးရှိသော၊ ဧတံ ကိစ္စ-ဤ ကိစ္စသည်၊ မနောဒွါရိကစိတ္တေနဝ-မနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ပဉ္စ ဒွါရိကေန-စိတ်ဖြင့်၊ န ဟောတိ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (ပဋိက္ခိတ္တာနိ၌ စပိ) သဗ္ဗသယိ-သော၊ ဧတဿ ကိစ္စဿ-ကို၊ ကရဏေ-ပြုခြင်း၌၊ သဟဇဝနကာနိ-ဇောနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝီထိစိတ္တာနိ-ပဉ္စဒွါရိကဝီထိစိတ်တို့ကို၊ (ဘဂဝတာ) ပဋိက္ခိတ္တာနိ-ကုန်ပြီ။

စ-ဆက်၊ ဧတေသံ-ဤပဉ္စဒွါရိကဝီထိစိတ်တို့၏၊ ဧတာနိ ကိစ္စာနိ-ဤကုသလာကုသလဓမ္မပဋိဝိဇာနန အစရှိသောကိစ္စတို့သည်၊ နတ္ထိယထာ-မရှိကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ နိယာမောက္ကမာဒိနိပိ-နိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းအစရှိသောကိစ္စတို့သည်လည်း။

န ဘဝတော စဝတိ။ ။ “ပဉ္စဒွါရိကဝိညာဏ်တို့ဖြင့် ဘဝမှ မစုတေ”ဟုလည်းကောင်း၊ “စဝနပရိယောသာနံ ကိစ္စ မနောဒွါရိက စိတ္တေနဝ ဟောတိ၊ န ပဉ္စဒွါရိကေန”ဟုလည်းကောင်း ဆိုထား၏။ သို့သော် စုတိ ပဋိသန္ဓေစိတ်တို့သည် မနောဒွါရိကစိတ်များ မဟုတ်ကြ၊ ထိုထိုဒွါရမှ လွတ်သော ဒွါရဝိမုတ်စိတ်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ [ဒွါရဝိမုတ္တာနုပ ပဋိသန္ဓိဘဝင်စုတိသင်္ခါတာနံ-အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်၊ အာရမ္မဏသင်္ဂဟ။]

ရှေးအယူ။ ။ ထိုသို့ ဆိုရာဝယ် အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ၊ စိတ္တပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ မနောကမ္မဒွါရကထာ၌ “အယံ နာမ မနောမနောဒွါရံ န ဟောတိတိ န ဝတ္ထဗော”ဟု ဆိုခဲ့၏။ ရှေးရှေးစိတ်သည် နောက်နောက်စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဒွါရဖြစ်သောကြောင့် စိတ်ဟူသမျှကို “မနောဒွါရ”ဟု ဆိုလို၏။ သို့ဖြစ်လျှင် စုတိစိတ်၏ ရှေ့က ဖြစ်သောစိတ်သည် မနောဒွါရဖြစ်၍ ထိုစိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော စုတိစိတ်ကို “ မနောဒွါရိက”ဟု ခေါ်သင့်ရကား စဝနကိစ္စကို မနောဒွါရိကစုတိစိတ်ဖြင့် ပြုသည်ဟု အဋ္ဌကထာဆိုကြောင်းကို ရှေးဆရာတို့ ယူကြသည်။

စဉ်းစာဖွယ်။ ။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ပဉ္စဒွါရိက စိတ်တို့လည်း ရှေးရှေးစိတ်က မန အမည်ရသောကြောင့် မနောဒွါရိက အမည်လည်း ရသင့်ရကား ပဉ္စဒွါရိကတို့ကို မနောဒွါရိက အဖြစ်မှ မပယ်နိုင်သောကြောင့် ထိုအယူကို စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ မိမိကား “မနောဒွါရိကစိတ်တို့၏ ကိစ္စက များသောကြောင့် စုတိကိစ္စကိုလည်း မနောဒွါရိကစိတ်၏ကိစ္စတွင် သွင်းလိုက်ဟန်တူသည်ဟု” ထင်မိပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ “ကုသလာကုသလဓမ္မပဋိဝိဇာနနာဒိစဝနပရိယောသာနံ”ဟု စုတိကို အဆုံးသတ်ဆိုထားသော်လည်း “န ဥပပဇ္ဇတိ”ဟု ပါဠိတော်၌လည်းကောင်း၊ “န ဘဝန္တရေ ဥပပဇ္ဇတိ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း ဆိုထားသောကြောင့် “စဝန ပရိယောသာနံ”ကို “ဥပလက္ခဏ နိဒဿနနည်း”ဟု မှတ်ပါ။

နတ္ထိ-ကုန်၊ ဟိ-ချဲ့၊ ပဉ္စဒွါရိကဇဝနန-ပဉ္စဒွါရိကဇောဖြင့်၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမံ-မိစ္ဆတ္တနိယာမသို့၊ (မိစ္ဆတ္တနိယာမဖြစ်သော အာနန္တရိယကံ စသည်သို့) န ဩက္ကမတိ-မသက်ရောက်၊ သမ္မတ္တနိယာမံ-သမ္မတ္တနိယာမသို့၊ (သမ္မတ္တနိယာမဖြစ်သော မဂ်လေးပါးသို့) န (ဩက္ကမတိ)၊ စ-ဆက်၊ ဧတံ ဇဝနံ-ဤပဉ္စရိကဇောသည်၊ နာမဂေါတ္တံ-အမည်အနွယ်ကို၊ အာရဗ္ဘ-အာရုံပြု၍၊ န ဇဝတိ-လျင်စွာမဖြစ်၊ (ဇော မဖြစ်)၊ ကသိကာဒိပဏ္ဏတ္တိ-ကသိုဏ်းအစရှိသောပညတ်ကို၊ (အာရဗ္ဘ) န (ဇဝတိ) လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာဝသေန-အနိစ္စတာ အစရှိသော လက္ခဏာလျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနာ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ န ပဝတ္တတိ-မဖြစ်၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဗလဝဝိပဿနာဝသေန-ဝုဋ္ဌာနသို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အားရှိသောဝိပဿနာ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ န (ပဝတ္တတိ)၊ ရူပါရူပဓမ္မ-ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရတရား တို့ကို၊ အာရဗ္ဘ-အာရုံပြု၍၊ န ဇဝတိ-လျင်စွာ မဖြစ်၊ [ရူပါရူပဓမ္မတိ ရူပါရူပါဝစရ ဓမ္မတိ အတ္ထော၊--ဋီကာ] နိဗ္ဗာနံ-နိဗ္ဗာန်ကို၊ (အာရဗ္ဘ-အာရုံပြု၍)၊ န (ဇဝတိ)၊ စ-ဆက်၊ ဧတေန-ဤပဉ္စဒွါရိကဇောနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဝါ-အတူ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏံ-ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်သည်၊ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ [ပဉ္စဒွါရိကဇောသည် ကုသိုလ်ဇော စောသော်လည်း ထိုကုသိုလ်ဇောနှင့်ယှဉ်၍ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏံ မဖြစ်၊ နောက်၌လည်း ဧတေန သဒ္ဓိကို လိုက်စေပါ။] အဘိညာဏံ-အဘိညာဏ်သည်၊ န (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ သာဝကပါရမီဉာဏံ-သာဝကပါရမီဉာဏ်သည်၊ န (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ-ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သည်၊ န (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏံ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်သည်၊ န (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ပန-အနွယ်ကား၊ သဗ္ဗောပိ-အလုံးစုံ လည်းဖြစ်သော၊ ဧသ (ဧသော) ပဘေဒေါ-ဤပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏံအစရှိသော အပြား ကို၊ မနောဒွါရိကဇဝနဇယဝ-မနောဒွါရိကဇော၌သာ၊ လဗ္ဘတိ-၏။ [မနောဒွါရိက ဇော၌သာ ထိုဉာဏ်များ ယှဉ်သည်။]

န သုပတိ၊ ပေ၊ ပဿတိတိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ (ပဋိက္ခိတ္တံ၌ စပ်)၊ သဗ္ဗေနာပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ [စ အနက်မရှိ] ပဉ္စဒွါရိကစိတ္တေန-ပဉ္စဒွါရိကစိတ်ဖြင့်၊ နိဒ္ဒံ-အိပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ နေဝ ဩက္ကမတိ-မသက်ရောက်၊ န နိဒ္ဒါယတိ-မအိပ်၊ န ပဋိဗုဇ္ဈတိ-မနိုး၊ ကိစ္ဆိ-သော၊ သုပိနံ-အိပ်မက်ကို၊ န ပဿတိ-မမြင်မက်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တီသု-ကုန်သော၊ ဣမေသု ဌာနေသု-ဤအရာတို့၌၊ ဇဝနေန-ဇောနှင့်၊ သဟ-တကွ၊ ဝီထိစိတ္တံ-ပဉ္စဒွါရိကဝီထိစိတ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ပဋိက္ခိတ္တံ-အပ်ပြီ။

ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ နိဒ္ဒါယန္တဿ-အိပ်ပျော်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မဟာဝဇ္ဇိ-ကြီးသောမိစ္စာကို၊ ဇာလေတွာ-တောက်စေ၍၊ ဝါ-ညှိထွန်း၍၊ ဒီပေ-ဆီမီးကို၊ စက္ခုသမိပေ-မျက်စိ၏အနီးသို့၊ ဥပနီတေ-ကပ်ဆောင်အပ်သော်၊ ပဌမံ-မနောဒွါရိက အာဝဇ္ဇန်းမှ ရှေးဦးစွာ၊ စက္ခုဒွါရိကံ-စက္ခုဒွါရိကရ၌ဖြစ်သော၊ အာဝဇ္ဇနံ-ပဉ္စဒွါရိကရာဝဇ္ဇန်းသည်၊

ဘဝဂီ-ကို၊ နာဝဋ္ဌေတိ-မလည်စေနိုင်၊ မနောဒွါရိကမေဝ-မနောဒွါရ၌သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာဝဇ္ဇနံ-မနောဒွါရာဝဇ္ဇနံသည်၊ ဘဝဂီ-ကို၊ အာဝဋ္ဌေတိ-၏၊ အထ-ထိုမနောဒွါရာဝဇ္ဇနံ၏အခြားမဲ့၌၊ ဇဝနံ-ဇောသည်၊ ဇဝိတ္တာ-အဟုန်ပြင်းစွာဖြစ်ပြီး၍၊ ဝါ-အဟုန်ပြင်းစွာဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ [ကတ္တားမတူသောကြောင့် ဟိတ်အနက်ပေးရသည်၊] ဘဝဂီ-သို့၊ သြတရတိ-သက်ရောက်၏၊ ဒုတိယဝါရေ-ဒုတိယဝိထိစိတ်အကြိမ်၌၊ စက္ခုဒွါရိကံ-စက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်သော၊ အာဝဇ္ဇနံ-ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇနံသည်၊ ဘဝဂီ-ကို၊ အာဝဋ္ဌေတိ၊ တတော-ထိုပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇနံမှ နောက်၌၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ-စက္ခုဝိညာဏ်အစရှိကုန်သော၊ ဇဝနပရိယောသာနာနိ-ဇောအဆုံးရှိသော ဝိထိစိတ်တို့သည်၊ ပဝတ္တန္တိ၊ တဒန္တန္တရံ-ထိုဇောအဆုံးရှိသော ဝိထိစိတ်တို့၏အခြားမဲ့၌၊ ဘဝဂီ ပဝတ္တတိ၊ တတိယဝါရေ-တတိယဝိထိစိတ်အကြိမ်၌၊ မနောဒွါရိကအာဝဇ္ဇနေန-မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော အာဝဇ္ဇနံသည်၊ ဘဝဂီ-ကို၊ အာဝဋ္ဌေတေ-လည်စေအပ်ပြီးသော်၊ မနောဒွါရိကဇဝနံ-မနောဒွါရ၌ ဖြစ်သော ဇောသည်၊ ဇဝတိ-အဟုန်ပြင်းစွာ ဖြစ်၏၊ ဝါ-စော၏၊ တေန စိတ္တေန-ထိုမနောဒွါရိကဇောစိတ်ဖြင့်၊ ဣမသ္မိ ဌာနေ-ဤအရပ်၌၊ အယံ အာလောကော-ဤအရောင်သည်၊ ကိ-အဘယ်အရောင်ပါလိမ့်မည်နည်း၊ (ဒိပါလောကော-ဆီမီးရောင်ပါတကား၊) ဣတိ ဇာနာတိ။

တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ နိဒ္ဒါယန္တဿ-အိပ်ပျော်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကဏ္ဏသမိပေ-နား၏အနီး၌၊ တူရိယေသု-တူရိယာတို့ကို၊ ပဂ္ဂဟိတေသု-ချီးမြှောက်အပ်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ယာနသမိပေ-နာခေါင်း၏ အနီး၌၊ သုဂန္ဓေသု ဝါ-ကောင်းသော အနံ့ရှိသည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒုဂန္ဓေသု ဝါ-မကောင်းသော အနံ့ရှိသည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပုပ္ဖေသု-ပန်းတို့ကို၊ ဥပနီတေသု-ကပ်ဆောင်အပ်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ မုခေ-ခံတွင်း၌၊ သပ္ပိမ္ပိ ဝါ-ထောပတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဖာဏိတေ ဝါ-တင်လဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခိတ္တေ-ထည့်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋိယံ-ကျောက်ကုန်း၌၊ ပါဏိနာ-လက်ဖြင့်၊ ပဟာရေ-ပုတ်ခတ်ခြင်းကို၊ ဒိန္ဓေ-ပေးအပ်သော်လည်းကောင်း၊ ပဌမံ-စွာ၊ သောတဒွါရိကဒီနိ-သောတဒွါရိက အစရှိကုန်သော၊

တေန စိတ္တေန ၊ပေ၊ ဇာနာတိ။ ။တေန စိတ္တေန၏ စပ်ဖို့ရာ ဇာနာတိကြိယာရှိသောကြောင့် စာအုပ်တို့၌ ဥတ္တပါရှိနေသည်ကား အပိုသာတည်း။ “ကိ အယံ ဣမသ္မိ ဌာနေ အာလောကော”ဤဝါကျလည်း သိပုံကိုပြသောဝါကျ မဟုတ်သေး၊ စဉ်းစားပုံကို ပြသောဝါကျသာတည်း။ ထို့ကြောင့် အာလောကောနောက်၌ ပိုဒ်ခတ်၍ “ဒိပါလောကော”ဟုသိပုံကိုပြသော စကားတစ်ရပ် ရှိရဦးမည်၊ ဤသို့ရှိမှလည်း “ကိ အယံ ဣမသ္မိ ဌာနေ သဒ္ဓေါ”၏နောက်၌ “သင်္ခံသဒ္ဓေါ ဘေရိသဒ္ဓေါ” ဟု ရှိပုံနှင့် လျော်မည်။

အာဝဇ္ဇနာနိ-ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းတို့သည်။ ဘဝင်္ဂီ န အာဝဇ္ဇန္တိ၊ မနောဒွါရိကမေဝ-
 မနောဒွါရိသုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ (အာဝဇ္ဇနံ - မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။ ဘဝင်္ဂီ)၊
 အာဝဇ္ဇတိ၊ အထ-မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏အခြားမဲ့၌၊ ဇဝနံ ဇဝိတာ ဘဝင်္ဂီ ဩတရတိ၊
 ဒုတိယဝါရေ-၌၊ သောတဒွါရိကဒီနိ အာဝဇ္ဇနာနိ ဘဝင်္ဂီ အာဝဇ္ဇန္တိ၊ တတော-
 ထိုပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းမှ နောက်၌၊ သောတ၊ ပေ၊ ဝိညာဏာဒီနိ-သောတဝိညာဏ်၊
 ဃာနဝိညာဏ်၊ ဇိဝှာဝိညာဏ်၊ ကာယဝိညာဏ် အစရှိကုန်သော၊ ဇဝန
 ပရိယောသာနာနိ ပဝတ္တန္တိ၊ တဒနန္တရံ-ထိုလောအဆုံးရှိသော ဝီထိစိတ်တို့၏အခြားမဲ့၌၊
 ဘဝင်္ဂီ ပဝတ္တတိ။

တတိယဝါရေ မနောဒွါရိကအာဝဇ္ဇနေန ဘဝင်္ဂီ အာဝဇ္ဇိတေ မနောဒွါရိက
 ဇဝနံ ဇဝတိ၊ တေန စိတ္တေန-ထိုတတိယမနောဒွါရိကဝီထိဖြင့်၊ ဥတ္တာ-၍၊ (ဝတ္တာရော
 ဟောန္တိ ၈ပိ) ဣမသ္မိ ဌာနေ-၌၊ အယံ သဒ္ဓေါ-ဤအသံသည်။ ကိ-အဘယ်အသံပါ
 လိမ့်မည်နည်း၊ သင်္ခသဒ္ဓေါ-ခရသင်းသံပါတကား၊ ဘေရိသဒ္ဓေါ-စည်ကြီးသံပါ
 တကား၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဣမသ္မိ ဌာနေ-၌၊ အယံ ဂန္ဓော-ဤ
 အနံသည်၊ ကိ-အဘယ်အနံပါလိမ့်မည်နည်း၊ မူလဂန္ဓော-အမြစ်အနံပါတကား၊
 သာရဂန္ဓော-အနှစ်နံပါတကား၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ မယံ-၏၊ မုခေ-ခံတွင်း၌၊
 ဣမံ ပက္ခိတ္တရသံ-ဤထည့်အပ်သော အရသာသည်၊ ကိ-အဘယ်အရသာပါလိမ့်
 မည်နည်း၊ သပ္ပိ-ထောပတ်အရသာပါတကား၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ ဖာဏိတံ-
 တင်လဲအရသာပါတကား၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ ကေန-အဘယ်သူသည်၊ ပိဌိယံ-
 ကျောက်ကုန်း၌၊ ပဟတော-ပုတ်ခတ်အပ်သည်၊ အမှိ-ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း၊ မေ-
 ငါ့ကို၊ ပဟာရော-ပုတ်ခတ်ခြင်းသည်၊ အတိထဒ္ဓေါ-အလွန်ခက်ထန်ပါတကား၊
 ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝတ္တာရော-ပြောဆိုနိုင်သူတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ ဧဝံ-
 သို့၊ မနောဒွါရိကဇဝနေနေဝ - မနောဒွါရိကလောဖြင့်သာ၊ ပဋိဗုဇ္ဈတိ - နိုး၏၊
 ပဉ္စဒွါရိကေန-ပဉ္စဒွါရိကလောဖြင့်၊ န (ပဋိဗုဇ္ဈတိ) သုပိနမ္ပိ-အိပ်မက်ကိုလည်း၊
 တေနေဝ-ထိုမနောဒွါရိကလောဖြင့်သာ၊ ပဿတိ-မြင်မက်၏၊ ပဉ္စဒွါရိကေန-ဖြင့်၊ န
 (ပဿတိ)။

စပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ၊ တံ ဧတံ သုပိနံ-ထိုသို့သော ဤအိပ်မက်ကို၊ ပဿန္တော-
 မြင်မက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဓာတုက္ခောဘတောဝါ-ဓာတ်ချောက်ချားခြင်းကြောင့်
 သော်လည်းကောင်း၊ အနုဘူတပုဗ္ဗတော ဝါ-ခံစားအပ်ဖူးသော အာရုံကြောင့်သော်
 လည်းကောင်း၊ ဒေဝတောပသံဟာရတော ဝါ-နတ်တို့၏ ဆောင်ပြုခြင်းကြောင့်
 သော်လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော ဝါ-ပုဗ္ဗနိမိတ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း ဝါ-
 ရှေ့အပို့၌ဖြစ်သော အရိပ်နိမိတ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ (ဣမေဟိ)
 စတူဟိ ကာရဏေဟိ-ဤလေးမျိုးသောအကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ပဿတိ-မြင်မက်၏။

တတ္ထ-ထိုလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့တွင်၊ ပိတ္တာဒိနံ-သည်းခြေအစရှိသည်တို့၏၊ ခေါ်ဘကရဏပစ္စယယောဂေန-ချောက်ချားမှုကို ပြုတတ်သောအကြောင်းတို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ [“ခေါ်ဘကရဏပစ္စယ”ဟူသည် မကောင်းသောစိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတို့တည်း၊ ဝိမတိ၌ “ဝိသဘာဂဘေသဇ္ဇ” (သဘောမတူသောဆေး၊ ကာမရာဂ ထကြွစေတတ်သောဆေး၊) သေနာသနာဟာရာဒိပစ္စယော-ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုဆေးစသည်လည်း အာဟာရဥတု၊ စိတ်၏အာရုံတို့ပင်တည်း၊] ခုဘိတဓာတု-ကော-ချောက်ချားသော ဓာတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဓာတုက္ခောဘတော-ကြောင့်၊ သုပိနံ-ကို၊ ပဿတိ၊ စ-ဆက်၊ ပဿန္တော-မြင်မက်လသော်၊ နာနာဝိဓံ-ရှိသော၊ သုပိနံ ပဿတိ၊ ပဗ္ဗတာ-မှ၊ ပတန္တော ဝိယ-ကျသူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အာကာသေန-ကောင်းကင်ဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တော ဝိယ-သွားရသူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝါဠမိဂဟတ္ထိစောရာဒိဟိ-ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျားစသော သားရဲ၊ ဆင်၊ ဒါးမြ အစရှိသူတို့သည်၊ အနုဗဒ္ဓေါဝိယစ-အစဉ်ဖွဲ့စပ်အပ်သူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝါ-အစဉ်လိုက်အပ်သူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ [ပါရာဒိကဏ်၌ “အနုဗဒ္ဓော”ဟု ရှိ၏၊] ဟောတိ၊ အနုဘူတပုဗ္ဗတော-ကြောင့်၊ ပဿန္တော- သော်၊ ပုဗ္ဗေ- ၌၊ အနုဘူတပုဗ္ဗ- ခံစားအပ်ဖူးသော၊ အာရမ္မဏံ- ကို၊ ပဿတိ။

ဒေဝတောပသံဟာရတော-ကြောင့်၊ ပဿန္တဿ-မြင်မက်သူ၏၊ ဒေဝတာ-တို့သည်၊ အတ္တကာမတာယဝါ-အကျိုးကို လိုလားကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနတ္တ ကာမတာယဝါ-အကျိုးမဲ့ကိုလိုလားကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ အတ္တာယ ဝါ-ငှာသော်လည်းကောင်း၊ အနတ္တာယဝါ-အကျိုးမဲ့ အလိုငှာသော်လည်းကောင်း၊ [အတ္တကာမတာယနှင့် အတ္တာယ၊ အနတ္တကာမတာယ နှင့် အနတ္တာယ အစဉ်အတိုင်းတွဲ၊] နာနာဝိဓာနိ-ကုန်သော၊ အာရမ္မဏာနိ-တို့ကို၊ ဥပသံဟရန္တိ-ကပ်ဆောင်ကြကုန်၏၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တာသံ ဒေဝတာနံ-တို့၏၊ အာနုဘာဝေန-ကြောင့်၊ တာနိ အာရမ္မဏာနိ-တို့ကို၊ ပဿတိ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တ တော-ကြောင့်၊ ပဿန္တော-သည်၊ ပုညာပုညဝသေန-ကောင်းမှု မကောင်းမှု၏အစွမ်း ဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတုကာမဿ-ဖြစ်ခြင်းငှာ လိုလားသော၊ အတ္တဿ ဝါ-၏သော်လည်း ကောင်း၊ အနတ္တဿ ဝါ-အကျိုးမဲ့၏သော်လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တဘူတံ-သော၊ သုပိနံ ပဿတိ၊ [ဥပ္ပဇ္ဇိတုကာမဿ၌ ကောင်းမှု မကောင်းမှုတရားမှာ လိုလားသော ဆန္ဒမရှိသောကြောင့် တဒ္ဓမ္မူပစာကြံ၊ တစ်နည်း-ဥပ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗဿ ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ “ဖြစ်ထိုက်သော”ဟုပေး၊] (ကိဝိယ-နည်း၊) ဗောဓိသတ္တမာတာ-ဘုရားအလောင်း၏ မယ်တော်သည်၊ ပုတ္တပဋိလာဘနိမိတ္တံ-သားတော်ရခြင်း၏အကြောင့်ဖြစ်သော အိပ်မက်ကို၊ [ဆင်ဖြူတော်ကလေး ဝမ်းတိုက်သို့ ဝင်၏ဟူသော အိပ်မက်ကို၊] ပဿတိ ဝိယ - ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဗောဓိသတ္တော - သည်၊ ပဉ္စ - ကုန်သော၊

မဟာသုပိနေ-ကြီးကျယ်သောအိပ်မက်တို့ကို၊ (ပဿတိ) ဝိယ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကောသလရာဇာ-သည်၊ သောဠသ-ကုန်သော၊ သုပိနေ-တို့ကို၊ (ပဿတိ)ဝိယ-လည်းကောင်းတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ပဉ္စမဟာသုပိနတို့ကို အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ပဉ္စကနိ၊ စတုတ္ထပုံ၊ ပြာဟ္မဏဝဂ်၊ မဟာသုပိနသုတ်၌လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ပဌမသံဃာဒိသေသ်အဖွင့်၌လည်းကောင်း ကြည့်ပါ။ “သောဠသ မဟာသုပိန”တို့ကို ဧကကနိပါတ၊ ဇာတကအဋ္ဌကထာ၊ ဝရုဏဝဂ်၊ မဟာသုပိန ဇာတ်၌ ကြည့်ပါ။]

တတ္ထ- ထိုအိပ်မက်မြင်မက်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့တွင်၊ ယံ (သုပိနံ)- ကို၊ ဓာတုက္ခောဘတော-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အနုဘူတပုဗ္ဗတော စ-ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ပဿတိ-၏၊ တံ-ထိုအိပ်မက်သည်၊ သစ္စံ-အမှန်သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်၊ ယံ(သုပိနံ)-ကို၊ ဒေဝတောပသံဟာရတော-ကြောင့်၊ ပဿတိ-၏၊ တံ-ထိုအိပ်မက် သည်၊ သစ္စံဝါ-မှန်သည်မူလည်း၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏၊ အလိကံဝါ-မမှန်သည်မူလည်း၊ ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ကုဒ္ဒါ-စိတ်ဆိုးကုန်သော၊ ဒေဝတာ-တို့သည်၊ ဥပါယေန-ဥပါယ် တံမျဉ်ဖြင့်၊ ဝိနာသေတုကာမာ-ပျက်စီးခြင်းငှာလိုလားကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝိပရိတမ္ဗိ-ပြောင်းပြန်ကိုလည်း၊ ကတွာ-၍၊ ဒဿေန္တိ-ပြတတ်ကြကုန်၏၊ (အိမ်မက်ပေးတတ် ကြကုန်၏) တတြ-ထိုသို့ ပြောင်းပြန်ပြု၍ပြရာ၌၊ ဣဒိ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း၊ ရောဟဏေ-ရောဟဏဇနပုဒ်၌၊ နာဂမဟာဝိဟာရေ-နာဂကျောင်း တိုက်ကြီး၌၊ မဟာထေရော-သည်၊ ဘိက္ခုသံဃံ-ကို၊ အနုပလောကေတွာဝ-မပန်ပြော မူ၍သာ၊ ဧကံ-သော၊ နာဂရက္ခံ-ကံ့ကော်ပင်ကို၊ ဆိန္ဒူပေသိကီရ-ဖြတ်စေသတတ်၊ ရုက္ခေ-၌၊ အဓိဝတ္ထာ-စိုးအုပ်၍နေသော၊ ဒေဝတာ-သည်၊ ထေရဿ-အား၊ ကုဒ္ဒေါ-စိတ်ဆိုးသည်၊ (ဟုတ္တာ) ပဌမမေဝ-ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ နံ-ထိုမဟာထေရ်ကို၊ ပလောဘေတွာ-မှန်သောအိပ်မက်ဖြင့် ဖြားယောင်းပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-၌၊ ဝါ-မှ၊ ဣတော-ဤနေမှ၊ သတ္တဒိဝသမတ္တကေ-ခုနစ်ရက်၏အထက်၌၊ တေ-အရှင်ဘုရား၏၊ ဥပဋ္ဌာကော-အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ ရာဇာ-သည်၊ မရိဿတိ-သေလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သုပိနေ-၌၊ အာရောစေသိ-ပြောပြီ၊ ထေရော-မဟာထေရ်သည်၊ တံကထံ-ထိုနတ်၏စကားကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်၍၊ ရာဇောရောဓာနံ-မင်း၏ မောင်းမတို့အား၊ အာစိက္ခံ-ပြောပြီ၊ တာ-ထိုမောင်းမတို့သည်၊ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ-တစ်ပြိုင်နက်အားဖြင့်သာလျှင်၊ မဟာဝိရဝံ-ကျယ်စွာသောငိုမြည်ခြင်းကို၊ ဝိရဝိသု-ငိုမည်ကြကုန်ပြီ၊ ရာဇာ-မင်းသည်၊ ဧတံ-ဤအသံသည်၊ ကိ-ဘာသံနည်း၊ ဣတိ ပုစ္ဆိ၊ တာ-ထိုမင်း၏မောင်းမတို့သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ထေရေန-မဟာထေရ်သည်၊ ဝုတ္တံ-ပြောဆိုအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ အာရောစေသိသု-သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ ဒိဝသေ-နေ့တို့ကို၊ ဂဏာပေတွာ-ရေတွက်စေ၍၊ သတ္တာဟေ-ခုနစ်ရက်သည်၊ ဝီတိ ဝတ္ထေ-လွန်လသော်၊ ကုဇ္ဈိတွာ-

စိတ်ဆိုး၍၊ ထေရဿ-မဟာထေရ်၏၊ ဟတ္ထပါဒေ-လက်ခြေတို့ကို၊ ဆိန္ဒာပေသိ-
ဖြတ်စေပြီ။ (ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း။)

ပန-ကား၊ ယံ-အကြင်အိပ်မက်ကို၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော-ကြောင့်၊ ပဿတိ၊ တံ-
ထိုအိပ်မက်သည်၊ ဧကန္တသစ္စမေဝ-ဧကန်မှန်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ [ဧကန္တသစ္စမေဝ
ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ပဌမသံဃာဒိသေသ်အဖွင့်၌ ပြထား
ပြီ၊] စ-ဆက်၊ စတုန္နံ- ၄ ပါးကုန်သော၊ ဧတေသံ မူလကာရဏာနံ-ဤမူလ
အကြောင်းတို့၏၊ သံသဂ္ဂဘေဒတောပိ-ရောနှောခြင်း၏ အပြားအားဖြင့်လည်း၊
သုပိနဘေဒေါ-အိပ်မက်၏များပြားခြင်းသည်၊ ဟောတိယေဝ-ဖြစ်နိုင်သည်သာ၊
[“ဓာတုက္ခောဘကို မူတည်၍ အနုဘူတပုဗ္ဗစသည်ကို မူလီသွတ်၊ ထို့အတူ ၂
မျိုး ၃ မျိုးမူတည်၍ ကျန်အမျိုးကို မူလီသွတ်ခြင်းအားဖြင့် အိပ်မက်အမျိုးမျိုးပြားနိုင်
သည်”ဟူလို၊] စပန-အံ၊ စတုဗ္ဗိဓံ-သော၊ တံ ဧတံ သုပိနံ-ကို၊ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာဝ-
သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၊ ပုထုဇ္ဇင်္ဂပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာ၊ ပဿန္တိ၊ (ကသ္မာ)၊ အပ္ပဟိန
ဝိပလ္လာသတ္တာ-မပယ်အပ်သေးသော ဝိပလ္လာသ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊
အသေက္ခာ-တို့သည်၊ န ပဿန္တိ၊ (ကသ္မာ)၊ ပဟိနဝိပလ္လာသတ္တာ-တည်း။ [ဤ
စကားကို ထောက်၍ “အိပ်မက်မက်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ သညာဝိပလ္လာသ
စသော ဝိပလ္လာသကို မပယ်ရသေးခြင်း”ဟု မှတ်ပါ။]

ပန-ပရိဟာရပက္ခ၊ ပေ၊ အံ၊ တံ-ထိုအိပ်မက်ကို၊ ပဿန္တော-မြင်မက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သုတ္တော-အိပ်ပျော်သည်၊ (ဟုတွာ) ပဿတိကိ-လော၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ-
နိုးနေသည်၊ (ဟုတွာ ပဿတိကိ၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ နေဝ သုတ္တော-အိပ်လည်း
မပျော်သည်၊ န ပဋိဗုဒ္ဓေါ-နိုးလည်း မနိုးသည်၊ (ဟုတွာ) ပဿတိ (ကိ)၊ ဣတိ-
ဤကား စောဒနာတည်း၊ ဧတ္ထ-ဤစောဒနာစကားရပ်၌၊ ကိပ္ပိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်
ကို၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်သေး၏၊ တေ-၏၊ စောဒနာ-သည်၊ အသမတ္တာ-မပြည့်စုံသေး၊
အဝသိဋ္ဌံ-ကြွင်းကျန်သောစကားကို၊ တာဝ ဗြူဟိ-ဆိုပါဦးလော့၊) [ကိဉ္ဇေတ္ထပုဒ်၏
အဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်ချက်နှင့်တကွ ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ပဌမသံဃာဒိသိသ်
အဖွင့်၌ ပြထားပြီ၊] တာဝ-နိုးသူမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော) သုတ္တော-သည်၊ ယဒိ
ပဿတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အဘိဓမ္မဝိရောဓော-အဘိဓမ္မာနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်၊
အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဘဝင်္ဂစိတ္တေန-ဖြင့်၊ သုပတိ-အိပ်၏၊ တံစ-ထိုဘဝင်စိတ်
သည်လည်း၊ ရူပနိမိတ္တာဒိအာရမ္မဏံ-ရူပနိမိတ်အစရှိသော အာရုံရှိသည်၊ ဝါ-
တစ်နည်း၊ ရာဂါဒိသမ္ပယုတ္တံ-ရာဂ အစရှိသည်တို့နှင့်ယှဉ်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊
စ-ဆက်၊ သုပိနံ-ကို၊ ပဿန္တဿ-မြင်မက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဤဒိသာနိ-ကုန်သော၊
စိတ္တာနိ-တို့သည်၊ (ရူပါရုံစသည်ကို အာရုံပြုသောစိတ်၊ ရာဂါဒိသမ္ပယုတ္တစိတ်တို့
သည်)၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ကုန်၏၊ [ဘဝင်စိတ်သည် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် ၃ ပါးတွင်

တစ်ပါးပါးကိုသာ အာရုံပြုသည်။ ရူပါရုံ စသည်ကို အာရုံမပြု၊ ရာဂစသည်နှင့်လည်း မယှဉ်။]

အထ-သို့မဟုတ်၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ (ဟုတ္တာ) (ယဒိ) ပဿတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) ဝိနယဝိရောဓော-သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ယံ-အကြင်အိပ်မက်ကို၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပဿတိ-၏၊ တံ-ထိုအိပ်မက်ကို၊ သဗ္ဗောဟာရိကစိတ္တေန-အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု ခေါ်ဝေါ်တတ်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သည်၏အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်၊ ပဿတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ သဗ္ဗောဟာရိကစိတ္တေန-ဖြင့်၊ (ပကတိစိတ္တေန-ပင်ကိုဖြစ်ရိုးဖြစ်သော သရာဂစသောစိတ်ဖြင့်)၊ ဝိတိက္ကမေ-ကို၊ ကတေ-သော်၊ အနာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ၊ ပန-အန္တယကား၊ သုပိနံ-ကို၊ ပဿန္တေန-သည်၊ ဝိတိက္ကမေ-ကို၊ ကတေ-သော်၊ ဧကန္တံ-စင်စစ်၊ အနာပတ္တိဇေ (ဟောတိ)၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ နေဝ သုတ္တော-အိပ်ပျော်သူလည်း မဟုတ်သည်၊ န ပဋိဗုဒ္ဓေါ-နိုးသူလည်း မဟုတ် သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပဿတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သုပိနံနာမ-အိပ်မက်မည်သည်ကို၊ န ပဿတိ၊ [ပါရာဇိကဏ်၌ “ကော နာမ ပဿတိ”ဟုရှိ၏၊ အဓိပ္ပာယ်အတူပင်တည်း၊] ဟိ-လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ အိပ်မက်မက်သူမရှိလသော်၊ သုပိနဿ-၏၊ အဘာဝေါဝ-မရှိခြင်းသည်သာ၊ အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ (ဣတိ-ဤကား စောဒနာတည်း။)

(သုပိနဿ-၏) အဘာဝေါ-သည်၊ န (အာပဇ္ဇတိ)-မဖြစ်၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကပိမိဒ္ဓပရေတော-မျောက်၏အိပ်ခြင်းနှင့်တူသော အိပ်ခြင်းသည် လွန်စွာ သက်ရောက်အပ်သူသည်၊ (သုပိနံ-ကို)၊ ပဿတိ-၏၊ ဟိ-သာကေ၊ ကပိမိဒ္ဓ ပရေတော၊ ပေ၊ ပဿတိတိ-ဟူသော၊ ဧတံ (ဝစနံ)-ကို၊ အာယသ္မတာ နာဂသေန ဣဓေန-သည်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ကပိမိဒ္ဓပရေတော-ကား၊ မက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒါယ-မျောက်၏အိပ်ခြင်း ကဲ့သို့သောအိပ်ခြင်းနှင့်၊ ယုတ္တော-ယှဉ်သောသူတည်း။ [ကပိမိဒ္ဓပရေတောပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ပဌမသံဃာဒိသေသ်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

ဟိ-ချဲ့၊ မက္ကဋ္ဌဿ-၏၊ နိဒ္ဒါ-သည်၊ လဟုပရိဝတ္တာ-လျင်မြန်သော အပြောင်း အလွဲရှိသည်၊ ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ယာ နိဒ္ဒါ-အကြင် အိပ်ပျော်ခြင်းသည်၊ ပုနပျုနံ-ထပ်၊ ကုသလာဒိစိတ္တဝေါက္ကတ္တာ-ကုသိုလ်အရှိသောစိတ်နှင့်ရောပြွမ်း သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ လဟုပရိဝတ္တာ-လျင်မြန်သော အပြောင်းအလွဲရှိ၏၊ ယဿ-အကြင်အိပ်ခြင်း၏၊ ပဝတ္တိယံ-ဖြစ်ခြင်း၌၊ ဝါ-ဖြစ်ရာအခါ၌၊ ပုနပျုနံ၊ ဘဝင်္ဂတော-မှ၊ ဥတ္တရဏံ-တက်ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ (“ဝိထိစိတ်ဖြစ်သည်”ဟုလို၊] တာယ-ထိုအိပ်ခြင်းဖြင့်၊ သုတ္တော-အိပ်ပျော်သူသည်၊ သုပိနံ-ကို၊ ပဿတိ-၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ အယံ သုပိနော - သည်၊ ကုသလောပိ - ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်လည်း၊

ဟောတိ-ရှိ၏။ အကုသလောပိ-အကုသိုလ်စိတ် ရှိသည်လည်း။ (ဟောတိ-၏။) အဗျာကတောပိ-အဗျာကတစိတ်ရှိသည်လည်း။ (ဟောတိ-၏။)

တတ္ထ-ထိုကုသိုလ်, အကုသိုလ်, အဗျာကတတို့တွင်၊ သုပိနန္တေ-အိပ်မက်၌၊ စေတိယဝန္တနဓမ္မဿဝနဓမ္မဒေသနာဒီနိ-စေတိတော်ကို ရှိခိုးခြင်း, တရားနာခြင်း, တရားဟောခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-ပြုရသည်ဟု မက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (သုပိနော-သည်။) ကုသလော-ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပါဏာတိပါတာဒီနိ-တို့ကို၊ ကရောန္တဿ-၏၊ (သုပိနော-သည်။) အကုသလော-သည်၊ (ဟောတိ-၏)၊ ဒွိဟိ-၂ ပါးကုန်သော၊ အန္တေဟိ-ကုသိုလ် အကုသိုလ်အဖို့တို့မှ၊ မုတ္တော-လွတ်သော၊ (သုပိနော-သည်။) အာဝဇ္ဇနတဒါရမ္မဏက္ခဏေ-အာဝဇ္ဇန်းဇာတိ, တဒါရုံဇာတိ၊ အဗျာကတော-အဗျာကတတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ သုပိနေနေဝ-အိပ်မက်ဖြင့်သာလျှင်၊ မေ-ငါ၏၊ ဒိဋ္ဌိဝိယ-မြင်အပ်သကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ မေ-သည်၊ သုတံဝိယ-ကြားအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကထနကာလေပိ-ပြောရာ အခါ၌လည်း၊ အဗျာကတောယေဝ - အဗျာကတသာတည်း။ [ဒွိဟိ၊ ပေ၊ အဗျာကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ပဌမ သံဃာဒိသေသ်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ၊ ဤစကားကို ထောက်၍ ဝိထိခန်း၌ အဗျာကတ ဝိထိကိုလည်း ချရသည်။]

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဦးအံ့၊ သုပိနော-၌၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ကုသလာကုသလံ-သော၊ ကမ္မံ-ကံသည်၊ သဝိပါကံ-အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ) ကံ-ဖြစ်သလော၊ အဝိပါကံ-အကျိုးမရှိသည်၊ (ဟောတိကံ) ၊ (သုပိနော ကတံ ကုသလာကုသလံကမ္မံ-သည်။) သဝိပါကံ-အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဒုဗ္ဗလတ္တာ-အားမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိသန္ဓိ-ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို၊ အာကမ္မိတုံ-ငင်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်း နိုင်၊ အညကမ္မေန-အခြားသောကံသည်၊ ပဋိသန္ဓိယာ-ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို၊ ဒိန္နာယ-ပေးအပ် ပြီးသော်၊ ပဝတ္ထေ-ပဝတ္ထိအခါ၌၊ ဝေဒနီယံ-ခံစားထိုက်သောအကျိုးရှိသည်၊ ဟောတိ။

ဧဝံ၊ ပေ၊ ပညာတိ-ကား၊ ပဉ္စန္ဒ-ကုန်သော၊ ဝိညာဏာနံ-စက္ခုဝိညာဏ်စသော ဝိညာဏ်တို့၏၊ န ဟေတွဋ္ဌော-ဟိတိမဟုတ်ဟူသောအနက်သည်၊ ယာထာဝဋ္ဌော-အကြင် အကြင် ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်းဖြစ်သောအနက်တည်း၊ ဝါ-ဟုတ်မှန်သော အနက်တည်း၊ ယာထာဝဋ္ဌံ-အကြင် အကြင် ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်းဖြစ်သော အနက်ဟူသော၊ တံ ဝတ္ထု-ထိုဝတ္ထုကို၊ ဝိဘာဝေတိ-ထင်စွာပြတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ယာထာဝကဝတ္ထု၊ ဝိဘာဝနာ-မည်၏၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ပဉ္စန္ဒ-ကုန်သော၊

ဝိညာဏာနံ-စက္ခုဝိညာဏ်စသောဝိညာဏ်တို့၏၊ အဟေတုကဋ္ဌော-သမ္ပယုတ်ဟိတ် မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်သည်။ (ယာထာဝဋ္ဌော-အကြင် အကြင် ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်းဖြစ်သောအနက်တည်း။) [ဟေတုဝိပွယုတ္တဋ္ဌော၊ သပ္ပစ္စယဋ္ဌော စသော အနက်တို့ကို ပေလျာလမြှုပ်သည်။] ဇရာဘိဘူတဋ္ဌော-ဇရာသည်နှိပ်စက် အပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်သည်။ (ယာထာဝဋ္ဌော-အကြင် အကြင် ထင်ရှား ရှိသည့်အတိုင်းဖြစ်သောအနက်တည်း။) သုပိနံ-ကို၊ န ပဿနဋ္ဌော-မမြင်မက်ခြင်း ဟူသောအနက်သည်။ ယာထာဝဋ္ဌော-တည်း။ [ဤနေရာ၌ ပိုဒ်ခတ်ပါ။] (ယာ ပညာ- သည်။) ယာထာဝဋ္ဌ-အကြင် အကြင် ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်းဖြစ်သောအနက် ဟူသော၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ ဝိဘာဝေတိ-ထင်စွာပြတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ ပညာ-သည်။) ယာထာဝကဝတ္ထုဝိဘာဝနာ-မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ယာ (ပညာ-ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ယာထာဝကဝတ္ထုဝိဘာဝနာ ပညာတိ-ဟူ၍၊ မာတိကာယ-၌၊ နိက္ခိတ္တာ-ချထားတော် မူ အပ်ပြီ၊ သာ-ထိုပညာကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ- ဤဆို အပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ (န ဟေတုစသောနည်းဖြင့်၊) ယာထာဝကဝတ္ထုဝိဘာဝနာပညာတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ စ-ဆက်၊ တဿာဧဝ- ထိုယာထာဝက-ဝတ္ထုဝိဘာဝနာပညာ၏သာလျှင်၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-စပ်သဖြင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဧကဝိဓေန-တစ်ပါးသောအပြားအားဖြင့်၊ ဝါ-တစ်ပါးသော အဖို့အစုအားဖြင့်၊ ဉာဏဝတ္ထု-အထူးထူးသောသမ္ပတ္တိတို့၏ တည်ရာ ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧကေကကောဋ္ဌာသေန-တစ်ပါး တစ်ပါးသော အစုအားဖြင့်၊ ဉာဏဂဏနာ-ဉာဏ်ကို ရေတွက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ- ၏။) ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧကေန-တစ်ပါးသော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဉာဏပရိစ္ဆေဒေါ-ဉာဏ်ကို ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ ဟောတိ။ [ဝိဂေါ “ကောဋ္ဌာသ”ဟု လည်းကောင်း၊ “အာကာရ”ဟုလည်းကောင်း နှစ်နည်း ဖွင့်သည်။]

ဧကကနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

၂-ဒုကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၇၆၇။ ဒုဝိဓေနဉာဏဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ-၌၊ စတူသု ဘူမိသု ကုသလေတိ-ကား၊ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ စတုဘူမကကုသလပညာ- ဘုံလေးပါး၌ဖြစ်သော ကုသိုလ်ပညာသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထဇာဝိကာ ပညာ၌ စပ်)၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘဏီ-၌၊ ဝုတ္တေသု-ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပဉ္စသု-ငါးပါးကုန်သော၊ အတ္တေသု-အကျိုးတို့တွင်၊ (ယံကိဉ္စိ ပစ္စယသမုပ္ပန္နံ၊ နိဗ္ဗာနံ၊ ဘာသိတတ္ထော၊ ဝိပါကော၊ ကိရိယာတိ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ အတ္ထောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ” ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော အကျိုးတို့တွင်)၊ အတ္တနော အတ္တနော-၏၊ ဘူမိပရိယာပန္နံ-ဘုံ၌

အကျိုးဝင်သော၊ ဝိပါကသင်္ခါတံ-ဝိပါကဟုဆိုအပ်သော၊ အတ္တံ-အကျိုးကို၊ ဇာပေတိ ဇနေတိ ပဝတ္ထေတိ-ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အတ္ထဇာပိကာ-မည်၏၊ အရဟတော ၊ပေ၊ ကိရိယာဗျာကတေတိ-ကား၊ အဘိညာယ စေဝ-အဘိညာဉ်အကျိုး၏လည်း ကောင်း၊ သမာပတ္တိယာ စ-သမာပတ်အကျိုး၏လည်းကောင်း၊ [ဤစကားဖြင့် “အတ္တ”ကိုပြသည်၊] ပရိကမ္မသမယေ-ပရိကမ်ပြုရာအခါ၌၊ ကာမာဝစရကြိယပညာ-ကာမာဝစရကြိယာပညာသည်လည်းကောင်း၊ (“အတ္ထဇာပိကာ ပညာ”၌စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ သာ-ထိုကာမာဝစရကြိယာပညာကို၊ (ဝုတ္တာ ၌စပ်၊) အဘိညာသမာပတ္တိဘေဒ-အဘိညာဉ်၊ သမာပတ်အပြားရှိသော၊ ကိရိယသင်္ခါတံ-ကိရိယာဟုဆိုအပ်သော၊ အတ္တံ-အကျိုးကို၊ ဇာပေတိ ဇနေတိ ပဝတ္ထေတိ-ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အတ္ထဇာပိကာ ပညာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-အပ်ပြီ။

ပန-ကား၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အပရောပိ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းမှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ ပါဠိမုတ္တကော-ပါဠိတော်မှလွတ်သော၊ အဋ္ဌကထာနယော-အဋ္ဌကထာနည်းတည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ပုရိမာ-ရှေး၌ဖြစ်သော၊ ယာပိ ကာမာဝစရကိရိယာ-အကြင် ကာမာဝစရကြိယာသည်လည်း၊ ပစ္ဆိမာယ-နောက်၌ဖြစ်သော၊ ကာမာဝစရ ကိရိယာယ-ကာမာဝစရကြိယာအား၊ အနန္တရာဒိဝသေန-အနန္တရအစရှိသည်တို့ အစွမ်းဖြင့်၊ ပစ္စယော-ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သာပိ-ထိုရှေးဖြစ်သော ကာမာဝစရ ကြိယာသည်လည်း၊ တံ ကိရိယတ္ထံ-ထိုအခြားမဲ့ဖြစ်သော ကြိယာဟူသော အကျိုးကို၊ ဇာပေတိ-ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အတ္ထဇာပိကာပညာ နာမ-မည်၏၊ ရူပါဝစရာရူပါဝစရေသုပိ-ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရတို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း။

ဒုတိယပဒနိဒ္ဒေသေ-ဇာပိတတ္ထာပညာဟူသော ဒုတိယပုဒ်၏နိဒ္ဒေသ၌၊ စတုသု ဘူမိသု ဝိပါကေတိ-ကား၊ ကာမာဝစရဝိပါကေ-ကာမာဝစရဝိပါကံ၌၊ (ပဝတ္ထာ-သော၊) ပညာ-သည်၊ သဟဇာတာဒိပစ္စယဝသေန-သဟဇာတအစရှိသောပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကာမာဝစရဝိပါကတ္ထံ-ကာမာဝစရဝိပါကဟူသော အကျိုးကို၊ ဇာပေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဌိတာ-တည်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဇာပိတတ္ထာ-မည်၏၊ ရူပါဝစရာဒိဝိပါက ပညာသုပိ-ရူပါဝစရအစရှိသောဝိပါကပညာတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သဗ္ဗာပိ-သော၊ ဧသာ-ဤဝိပါကံ၌ ဖြစ်သောပညာကို၊ အတ္တနော အတ္တနော-၏၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းဖြစ်သောကုသိုလ်တို့သည်၊ ဇာပိတာ ဇနိတာ ပဝတ္ထိတာ-၏၊ ဣတိပိ-ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သယမ္ပိ-

မိမိဟူသောဝိပါက်ကိုယ်တိုင် လည်း၊ အတ္တဘူတာ-အကျိုးဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ဣတိပိ-
ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဇာပိတတ္ထာ-မည်၏။ အရဟတော၊ ပေ၊ သမာပတ္တိယာတိ-
ဟူ၍၊ ဝုတ္တကိရိယ ပညာယပိ-ဟောတော်မူအပ်သော ကြိယာပညာ၌လည်း၊ ဧသေဝ
နယော-တည်း။

ပန-ကား၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လွှဲကား၊ အပရောပိ-သော၊ ပါဠိမုတ္တကော-သော၊
အဋ္ဌကထာနယော-တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ကာမာဝစရကိရိယပညာပိ-ကာမာဝစရကြိယာ
ပညာသည်လည်း၊ သဟဇာတာဒိဝသေန-သဟဇာတအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊
ကာမာဝစရကိရိယသင်္ခါတံ - ကာမာဝစရကြိယာဟု ဆိုအပ်သော၊ အတ္တံ-ကို၊
ဇာပေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဌိတာ-တည်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဇာပိတတ္ထာ-မည်၏။
ရူပါဝစရာ ရူပါဝစရကိရိယပညာသုပိ၊ ဧသေဝ နယော၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သဗ္ဗာပိ-
သော၊ ဧသော-ဤကာမာဝစရကြိယာပညာကို၊ အတ္တနော အတ္တနော-၏။
ကာရဏေဟိ-တို့သည်၊ ဇာပိတာ ဇနိတာ ပဝတ္တိတာ-ဖြစ်စေအပ်၏။ (ဣတိပိ-
ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊) သယဉ္ဇ - မိမိဟူသော
ကာမာဝစရကြိယာပညာကိုယ်တိုင်လည်း၊ အတ္တဘူတာ-အကျိုး ဖြစ်၍ဖြစ်၏။
ဣတိပိ-ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဇာပိတတ္ထာ-မည်၏။ ဧတ္ထ-ဤ ဒုကနိဒ္ဒေသ၌၊
သေသံ-သော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဓမ္မသင်္ဂဟ ဌကထာယံ-
ဓမ္မသင်္ဂဟီ အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တနယတ္တာ-အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါကဋမေဝ-
ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဒုကနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

၃-တိကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၇၆၈။ တိဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ-၌။ ယောဂဝိဟိတေသုတိ(ဧတ္ထ)-ဟူ
သော ဤပါဌ်၌၊ ပညာ-ပညာကို၊ ယောဂေါ-ယောဂဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ပညာ-
ဝိဟိတေသု-ပညာဖြင့် စီရင်အပ်ကုန်သော၊ ပညာပရိဏာမိတေသု-ပညာဖြင့်
ရင့်ကျက်စေအပ်ကုန်သော၊ (ကမ္မာယတနေသု ဌိ စပ်) [ယုဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ
ယောဂေါ၊ ဧတေန-ဤပညာဟူသောသဘောဖြင့်၊ ယုဇ္ဇတိ-ကမ္မ၊ သိပ္ပ စသည်ကို
အားထုတ်အပ်၏။ ဣတိ သော ယောဂေါ-ကမ္မ၊ သိပ္ပစသည်ကို အားထုတ်
အပ်ကြောင်းပညာ၊] ကမ္မာယတနေသုတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ကမ္မမေဝ-
အလုပ်သည်ပင်၊ ကမ္မာယတနံ-မည်၏။ [ဤအလို “အာယတန”အနက်မရှိ၊]
အထဝါ-ကား၊ ကမ္မဉ္စ-အလုပ်လည်းဟုတ်၏။ တံ-ထိုအလုပ်ဟူသည်၊ အာဇီဝဒီနံ-
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအစရှိသည်တို့၏၊ အာယတနဉ္စ-တည်ရာအကြောင်းလည်း
ဟုတ်၏။ ဣတိပိ-ထို့ကြောင့်လည်း၊ ကမ္မာယတနံ-မည်၏။ သိပ္ပာယတနေသုပိ
ဧသေဝ နယော။ [“သိပ္ပမေဝ + သိပ္ပာယတနံ၊ သိပ္ပဉ္စ + တံ + အာယတနဉ္စာတိ-
သိပ္ပာယတနံ”ဟု နှစ်နည်းပြုပါ-ဟူလို။]

တတ္ထ-ထို ကမ္မ၊ သိပ္ပတို့တွင်၊ ကမ္မ-အလုပ်သည်၊ ဟိနဉ္စ-ညံ့သောအလုပ်လည်းကောင်း၊ ဥက္ကဋ္ဌဉ္စ-မြတ်သောအလုပ်လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊) ဒုဝိဓ-၏၊ တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ ဟိနနာမ-ညံ့သောအလုပ်မည်သည်၊ ဝဗ္ဗကိကမ္မ-လက်သမားအလုပ်လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖဆဉ္စကမ္မ-ပန်းမှိုက်သွန် ဘင်ကျိုးသမားတို့၏ အလုပ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိ-ဤသို့ အစရှိသောအလုပ်တည်း၊ [မောင်းမတို့၏ မစင်စွန့်ထားရာ၌ ပန်းတွေ ဖုံးထားသောကြောင့် ထိုပန်းတွေကို စွန့်ရသူကို “ပုပ္ဖဆဉ္စက”ဟု ခေါ်သတတ်၊] ဥက္ကဋ္ဌ နာမ-မြတ်သော အလုပ်မည်သည်၊ ကသိ-လယ်ယာအလုပ်လည်းကောင်း၊ ဝါဏိဇ္ဇာ-ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းအလုပ်လည်းကောင်း၊ ဂေါရက္ခ-နွားတို့ကို စောင့်ရှောက်မွေးမြူခြင်းအလုပ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိ-ဤသို့အစရှိသည်တည်း၊ [နွားကျောင်းသားမဟုတ်၊ နွားပိုင်ရှင်အလုပ်တည်း၊] သိပ္ပမ္ပိ-အတတ်သည်လည်း၊ ဟိနဉ္စ-ယုတ်ညံ့သောအတတ်လည်းကောင်း၊ ဥက္ကဋ္ဌဉ္စ-မြတ်သောအတတ်လည်းကောင်း၊ (ဣတိ) ဒုဝိဓ၊ တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ ဟိန-ယုတ်ညံ့သော၊ သိပ္ပနာမ-အတတ်မည်သည်၊ နဋ္ဌကာရသိပ္ပ-ကျူထရံသည်တို့၏ အတတ်လည်းကောင်း၊ ပေသကာရသိပ္ပ-ရက်ကန်းသည်တို့၏အတတ်လည်းကောင်း၊ ကုမ္ဘကာရသိပ္ပ-အိုးထိန်းသည်တို့၏အတတ်လည်းကောင်း၊ စမ္မကာရသိပ္ပ-သားရေနယ်သမားတို့၏အတတ်လည်းကောင်း၊ နှာပိတသိပ္ပ-ရေချိုးပေးတတ်သူတို့၏အတတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိ-တည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဆတ္တာသည်တို့၏ အတတ်လည်းကောင်း”ဟု ပေး၏။]

ဥက္ကဋ္ဌ-မြတ်သော၊ သိပ္ပနာမ-အတတ်မည်သည်၊ မုဒ္ဒါ-လက်ဆစ်ချိုး၍ ရေတွက်ကြောင်း အတတ်လည်းကောင်း၊ ဂဏနာ-ဧကအစ နဝကျအောင် အဆက်မပြတ် ရေတွက်ကြောင်းဖြစ်သောဂဏန်းအတတ်လည်းကောင်း၊ လေခံစ-စာရေးအတတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိ-တည်း၊ ဝိဇ္ဇာဝ-ဂါထာမန္တာန်အတတ်သည်ပင်၊ ဝိဇ္ဇာဌာန-ဝိဇ္ဇာဌာန မည်၏၊ [အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် “ဝိဇ္ဇာ+စ+သာ+ဌာနဉ္စာတိ ဝိဇ္ဇာဌာနံဟု ပြု၊] တံ-ထိုဝိဇ္ဇာဌာနကို၊ ဓမ္မိကမေဝ-တရား နှင့် လျော်သောပညာကိုသာ၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ နာဂမဏ္ဍလပရိတ္တ သဒိသံ-စည်းဝိုင်းလုပ်၍ မြွေနဂါးတို့ကို ခေါ်ယူကြောင်းအတတ်၊ တစ္ဆေ မြေဘုတ် တို့ကို ကာကွယ်ကြောင်းအတတ်နှင့် တူသောအတတ်လည်းကောင်း၊ ဖုဓမနကမန္တ သဒိသံ “ဖု”ဟု မန်းမှုတ်ကြောင်းမန္တန်နှင့်တူသောအတတ်လည်းကောင်း၊ သာလာ ကိယံ-တိမ်သလာတို့ကို ကုစားကြောင်းအတတ်လည်းကောင်း၊ သလ္လကတ္တိယံ-ဆူးပြောင့်ကို ဖြတ်ထုတ်ကြောင်း အတတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ အာဒိနိ-ကုန်သော၊ ဝေဇ္ဇသတ္တာနိ-ဆေးဆရာတို့၏ ကျမ်းဂန်အတတ်တို့ကို၊ အာစရိယ-ဆရာ၊ အဟံ-သည်၊ သိပ္ပံ-အတတ်ကို၊ သိက္ခိတုံ-သင်ခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆာမိ-အလိုရှိပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ သိပ္ပာယတနေ - သိပ္ပာယတန၌၊ ပဝိဋ္ဌတ္တာ - ဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န ဂဟိတာနိ-(ကမ္မာယတန၌) မယူအပ်ကုန်။

တတ္ထ-ထို ဟိန ကမ္မ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော၊ ပဏ္ဍိတော-ဉာဏ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မနုဿာနံ-လူတို့၏၊ ဖာသုဝိဟာရတ္ထာယ-ချမ်းသာစွာနေရခြင်းအကျိုးငှါ၊ အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယ ဧဝ-ပင်ကိုသဘောအားဖြင့်သာ၊ [ဧဝဖြင့် သူတစ်ပါးအထံမှ သင်ယူရခြင်းကို ကန့်သတ်၊ စိန္တာမယဖြစ်သောကြောင့် မိမိဘာသာ ပြုလုပ်တတ်သည်-ဟူလို၊ စာအုပ်တို့၌ “အတ္တနော စ”ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊ “အတ္တနောဝ”ဟု ရှိရမည်၊] ဂေဟပါသာဒယာနနာဝါဒီနိ-အိမ်၊ ပြဿဒိ၊ ယာဉ်၊ လှေ၊ (သင်္ဘော)အစရှိသည်တို့ကို၊ ဥပ္ပာဒေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ သော-ထိုဉာဏ် ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဣမေ မနုဿာ-ဤလူတို့သည်၊ ဝသနဌာနေန-နေရာဌာနနှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ဒုက္ခိတာ-လွန်စွာဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံး သွင်း၍၊ ဟိတကိရိယာယ-လူတို့၏စီးပွားကို ပြုခြင်းအလုပ်၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ဒီယ စတုရဿာဒိဘေဒံ-အရှည်၊ လေးထောင့်အစရှိသောအပြားရှိသော၊ ဂေဟံ-ကို၊ ဥပ္ပာဒေတိ-၏၊ သီတုဏှပဋိယာတတ္ထာယ-အအေး၊ အပူကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဧကဘူမိက၊ ဒွိဘူမိကာဒိဘေဒေ-တုံတစ်ဆင့် ရှိသောပြာသာဒ်၊ ဘုံနှစ်ဆင့် ရှိသော ပြာသာဒ် အစရှိသောအပြားရှိကုန်သော၊ ပါသာဒေ-တို့ကို၊ ကရောတိ-၏၊ ယာနေ-ယာဉ်သည်၊ အသတိ-မရှိလသော်၊ အနုသစ္စရဏံ နာမ-လှည့်လည်ရခြင်းမည်သည်၊ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲကြောင်းတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ဇယံကိလမထပဋိဝိနောဒနတ္ထာယ-ခြေသလုံး၏ပင်ပန်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝယသကဋသန္တမာနိကာဒီနိ-ထမ်းစင်၊ လှည်း၊ ရထားပေါင်းချုပ် အစရှိသောယာဉ်တို့ကို၊ ဥပ္ပာဒေတိ၊ နာဝါယ-လှေ(သင်္ဘော)သည်၊ အသတိ-သော်၊ သမုဒ္ဒါဒီသု-သမုဒြာအစရှိသည်တို့၌၊ သဗ္ဗာရော နာမ-လှည့်လည်ခြင်း မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့နှစ်လုံးသွင်း၍၊ နာနပ္ပကာရံ-သော၊ နာဝံ-လှေ(သင်္ဘော)ကို၊ ဥပ္ပာဒေတိ၊ သော-ထိုဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗမ္မိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဧတံ-ဤအဆောက်အဦကို၊ အညေဟိ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ကရိယမာနံ-ပြုအပ်သည်ကို၊ နေဝ ပဿတိ-မမြင်ရ၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီးကို၊ န ဥဂ္ဂဏှာတိ-မသင်ယူရ၊ ကထေန္တာနံ-ပြောဆိုသူတို့၏ အထံမှ၊ န သုဏှာတိ-မကြားရ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယ-ပင်ကိုသဘော အားဖြင့်၊ စိန္တာယ-ကြံခြင်းဖြင့်၊ ကရောတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ပညဝတာ-ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယ-ဖြင့်၊ ကတမ္ပိ-ကြံစည်၍ ပြုလုပ်အပ်သော အလုပ်သည်လည်း၊ ဥဂ္ဂဏှိတွာ-သင်ယူ၍၊ ကရောန္တေဟိ-ပြုကုန်သော၊ အညေဟိ-အခြားသူတို့သည်၊ ကတသဒိသမေဝ-ပြုအပ်သောအလုပ်နှင့် တူသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-ဥက္ကဋ္ဌကမ္မမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဌေ)၊ ဟိနကမ္မေ-၌၊ နယော-တည်း။]

ဥက္ကဋ္ဌကမ္မပိ-မြတ်သောအလုပ်၌လည်း၊ ကသိကမ္မ-လယ်ယာအလုပ်သည်၊ အသတ်-သော်၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ဇီဝိတံ-အသက်သည်၊ န ပဝတ္တတိ-မဖြစ်နိုင်၊ ကူတိ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဧကော ပဏ္ဍိတော မနုဿာနံ ဖာသုဝိဟာရတ္ထာယ ယုဂ နဂ်လာဒိနိ-ထမ်းပိုး၊ ထွန်တုံး အစရှိကုန်သော၊ ကသိဘဏ္ဍာနိ-လယ်ထွန်ဘဏ္ဍာ တို့ကို၊ ဥပ္ပာဒေတိ၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ နာနပ္ပကာရကံ-သော၊ ဝါဏိဇ္ဇကမ္ပံ-ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကိုလည်းကောင်း၊ ဂေါရက္ခံ စ-နွားတို့ကို စောင့်ရှောက်မွေးမြူမှု ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပာဒေတိ၊ သော-ထိုဉာဏ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗမ္ပိ-သော၊ ဧတံ-ဤအလုပ်ကို၊ အညေဟိ ကိရိယမာနံ နေဝ ပဿတိ၊ ပေ၊ ကတသဒိသမေဝ ဟောတိ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဥက္ကဋ္ဌကမ္မ-မြတ်သောအလုပ်၌၊ နယော-တည်း။

ပန-ကား၊ ဒုဝိဓေပိ-သော၊ သိပ္ပာယတနေ-အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအစရှိသည် တို့၏ တည်ရာအတတ်၌၊ ဧကော ပဏ္ဍိတော မနုဿာနံ ဖာသုဝိဟာရတ္ထာယ နဋ္ဌကာရသိပ္ပာဒိနိ-ကျူထရံသည်တို့၏ အတတ်အစရှိကုန်သော၊ ဟိနသိပ္ပာနိ-ညံ့သောအတတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ-လက်ချောင်းတို့ကို ချိုးခြင်း အားဖြင့်၊ ဂဏနသင်္ခါတံ-ရေတွက်ကြောင်းအတတ်ဟုဆိုအပ်သော၊ မုဒ္ဒံ-လက်ဆစ် ချိုး၍ ရေတွက်ကြောင်းအတတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အစ္ဆိန္နကသင်္ခါတံ-ဧကအစ နဝ ကျအောင် အဆက်မပြတ် ရေတွက်ကြောင်း အတတ်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဂဏနံ-ဂဏန်း အတတ်ကိုလည်းကောင်း၊ မာတိကပ္ပဘေဒံ-အ အာစသော အကျဉ်းမာတိကာ၊ က ကာစသော အကျယ်အပြားရှိသော၊ လေခံစ-စာရေးအတတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပာဒေတိ၊ သော-ထိုဉာဏ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗမ္ပိ-သော၊ ဧတံ-ဤအတတ်ကို၊ အညေဟိ-တို့သည်၊ ကရိယမာနံ၊ နေဝ ပဿတိ၊ ပေ၊ ကတသဒိသမေဝ-သာ၊ ဟောတိ၊ အယံ-ကား၊ သိပ္ပာယတနေ-၌၊ နယော-တည်း။

ပန-ကား၊ ဧကစော-အချို့သော၊ ပဏ္ဍိတော-သည်၊ အမနုဿသရီသပါဒိဟိ-ဘီလူး၊ မြွေ၊ ကင်းအစရှိသော ဘေးရန်တို့သည်၊ ဥပဒ္ဓုတာနံ-နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော၊ မနုဿာနံ-တို့ကို၊ တိကိစ္ဆနတ္ထာယ-ဆေးကုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဓမ္မိကာနိ-တရားနှင့် လျော်ကန်သော၊ နာဂမဏ္ဍလမန္တာဒိနိ-စည်းဝိုင်းလုပ်၍ မြွေနဂါးတို့ကို ခေါ်ကြောင်း မန္တာန် အစရှိကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာဌာနာနိ-အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အစရှိသည်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သော မန္တာန်တို့ကို၊ ဥပ္ပာဒေတိ၊ တာနိ-ထိုမန္တာန်တို့ကို၊ အညေဟိ ကရိယမာနာနိ နေဝ ပဿတိ၊ ကတာနိ န ဥဂ္ဂဏှာတိ၊ ကထေန္တာနံ န သုဏှာတိ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယ စိန္တာယ ကရောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ပညဝတာ-ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ကတမ္ပိ-ပြုအပ်သောမန္တာန်သည် လည်း၊ အညေဟိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ကရောန္တေဟိ ကတသဒိသမေဝ ဟောတိ။

ကမ္မဿကတံ ဝါတိ-ကား၊ ကုဒံ ကမ္မံ-ဤကုသိုလ်ကံသည်၊ (ဧကန္တံ-စင်စစ်၊ ဟိတသုခါဝဟတ္တာ-စီးပွားချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) သတ္တာနံ-သတ္တဝါတို့၏၊ သကံ-မိမိဥစ္စာတည်း၊ ကုဒံ (ကမ္မံ)-ဤအကုသိုလ်ကံသည်၊ (ဧကန္တံ-စင်စစ်၊ အဟိတဒုက္ခာဝဟတ္တာ-စီးပွားမဲ့ဆင်းရဲကို ဆောင်နိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) သတ္တာနံ-သတ္တဝါတို့၏၊ နော သကံ-မိမိဥစ္စာမဟုတ်၊ ကုတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝိဇာနနဉာဏံ-သိတတ်သောဉာဏ်ကို၊ (ပဋိလဘတိ၌စပ်၊) [“ကမ္မဿကတံ”၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် “ဉာဏံ”၌ ဒုတိယန္တတည်း၊] သစ္စာနုလောမိကံဝါတိ-ကား၊ ဝိပဿနာဉာဏံ-ဝိပဿနာဉာဏ်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ခန္တိစသည်၌ စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုဝိပဿနာဉာဏ်ကို၊ စတုန္တံ-ကုန်သော၊ သစ္စာနံ-သစ္စာတို့အား၊ အနုလောမနတော-လျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-လျော်စွာသိတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သစ္စာနုလောမိကန္တိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ကုဒါနိ-၌၊ အဿ-ထိုဝိပဿနာဉာဏ်၏၊ ပဝတ္တနာကာရံ-ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ရူပံ အနိစ္စန္တိဝါတိအာဒိ-အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤရူပံ အနိစ္စန္တိဝါ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ အနိစ္စလက္ခဏမေဝ-အနိစ္စလက္ခဏာသည်သာ၊ အာဂတံ-တိုက်ရိုက်လာ၏၊ ဒုက္ခလက္ခဏအနတ္တလက္ခဏာနိ-ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တလက္ခဏာတို့သည်၊ န (အာဂတာနိ)-တိုက်ရိုက်မလာကုန်၊ ပန-ထိုသို့ တိုက်ရိုက်မလာပါကုန်သော်လည်း၊ အတ္ထဝသေန-အနက်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-အနက်နှင့်စပ်သဖြင့်၊ အာဂတာနေဝ-လာကုန်သည်သာ၊ ကုတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။

ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ကသ္မာ-ကြောင့်၊ အတ္ထဝသေန အာဂတာနေဝ၊ ကုတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ-နည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ-ကြောင့်၊) ယံ-အကြင် သဘောတရားသည်၊ အနိစ္စံ-အနိစ္စတည်း၊ တံ-ထိုအနိစ္စသဘောတရားသည်၊ ဒုက္ခံ-ဒုက္ခတည်း၊ ယံ-အကြင် သဘောတရားသည်၊ ဒုက္ခံ-ဒုက္ခတည်း၊ တံ-ထိုဒုက္ခသဘောတရားသည်၊ အနတ္တံ-အနတ္တတည်း၊ ကုတိ-ကြောင့်၊ (အတ္ထဝသေန အာဂတာနေဝ ကုတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ-ကုန်၏) [မမြဲသောရုပ်နာမ်တရားသည် မမြဲသည့်အတွက် ပျက်ရသောကြောင့် အဖြစ်အပျက်ဒဏ်ကို ခံရသောဒုက္ခဖြစ်တော့၏၊ အနိစ္စဖြစ်၍ မဖြစ်လျှင် အဘယ်မှာ ခိုင်မြဲသောအတ္တ ဖြစ်နိုင်တော့အံ့နည်း၊ အနတ္တအဖြစ်လည်း ထင်ရှားတော့သည်သာ၊ ထို့ကြောင့် “အတ္ထဝသေန အာဂတာနိ”ဟုဆိုသည်။] ယံဧဝရူပိန္ဒြိယ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊

သစ္စာနုလောမိကံ။ ။သစ္စာနံ-ထိုးထွင်း၍သိထိုက်သောသစ္စာတို့အား၊ အနုလောမေတိ (အနုလောမံ ဘဝတိ)-လျော်စွာဖြစ်တတ်၏၊ ကုတိ သစ္စာနုလောမိကံ-ဤသစ္စာနုလောမိက အမည်ရသောဉာဏ်ဟူသည် “ဝိပဿနာဉာဏံ”ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုဉာဏ်၏ဖြစ်ပုံကို “ရူပံ အနိစ္စန္တိ ဝါ” စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်ဟောတော်မူသည်။

ဝါ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌသဘာဝံ-ညွှန်ပြအပ်ပြီးသောသဘောရှိသော၊ ယံ (ခန္တိ၌ စပ်)၊ [“အနုလောမိကံ”ကား ပဓာနမဟုတ်သောကြောင့် စပ်၍ မဖြစ်၊ ရှေးနိဿယဝယ် “အနုလောမိကံ”၌ စပ်ထား၏။] အနုလောမိကံ ခန္တိန္တိအာဒိနိ-အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသောသဒ္ဓါတို့သည်၊ ပညာဝေဝစနာနေဝ-ပညာ၏ ဝေဝုစပ်ရိယာယ် စကားလှယ်တို့သာတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း၊) ဟိ-ချဲ့၊ သာ-ထိုပညာသည်၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝုတ္တာနံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီး ကုန်သော၊ ကမ္မာယတနာဒိနံ- ကမ္မယတန အစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စန္ဒံ- ကုန်သော၊ ကာရဏာနံ-အကြောင်းတို့အား၊ အပစ္စနိကဒဿနေန-မဆန့်ကျင်ပုံကို ပြခြင်းဖြင့်၊ အနုလောမေတိ - လျော်စွာ ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ အနုလောမိကာ - အနုလောမိကာ မည်၏။

တထာ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း၊ [တထာဖြင့် ဣတိပိ အနုလောမိကာ တိုင်အောင် ဝါကျကို ညွှန်းသည်။] သတ္တာနံ-တို့၏၊ ဟိတစရိယာယ-စီးပွားကို ကျင့်ခြင်းအား၊ အနုလောမေတိ-လျော်စွာ ဖြစ်တတ်၏၊ မဂ္ဂသစ္စဿ-မဂ္ဂသစ္စာအား၊ အနုလောမေတိ-၏၊ ပရမတ္ထသစ္စဿ-ပရမတ္ထသစ္စာဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနဿ-အား၊ အနုလောမနတော-လျော်စွာ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၊ အနုလောမေတိ-၏၊ ဣတိပိ-ကြောင့်လည်း၊ အနုလောမိကာ-မည်၏။

ယံ ဧဝူပိ။ ။ဧဝူပိကို “ဟေဋ္ဌာ နိဒ္ဒိဋ္ဌသဘာဝံ”ဟု ဖွင့်သည်၊ [ဤ သဘာဝံ နောက်၌ ပိုဒ်ခတ်ပါ။] ထို “ဟေဋ္ဌာ နိဒ္ဒိဋ္ဌသဘာဝံ”ဟူသည်၊ ဝိဿယ [အာဓာရ အဖြစ်ဖြင့် ပြအပ်သော ကမ္မာယတန၊ သိပ္ပာယတန၊ ဝိဇ္ဇာဌာနသုံးပါး တရားသဘောအားဖြင့် ပြအပ်သော ကမ္မဿကတာ၊ သစ္စာနုလောမိကနစ်ပါး ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအားဖြင့် ပြအပ်သော အနိစ္စတာ စသော အခြင်းအရာများတည်း။] (ဧတ္ထစ ဧဝူပိန္တိ၊ ပေ၊ အတ္ထော၊-ဋီကာ။)

အနုလောမိကံ ခန္တိန္တိ။ ။“အနုလောမိကံ ခန္တိ ဒိဋ္ဌိ” စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ ထပ်၍ လာသော ခန္တိစသည်တို့သည် ကမ္မာယတနေသုစသော ပညာငါးမျိုး၏ ဝေဝုစပ်ရိယာယ်ပညာ ပင်တည်း၊ ဤသို့ဆိုသောကြောင့် ရှေ့၌ “ကမ္မာယတနေသု” စသည်ကို ဤ “ယံ ဧဝူပိ အနုလောမိကံ ခန္တိ”စသော ပုဒ်တို့နှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးရသည်ဟု မှတ်ပါ။ ထိုသို့ တွဲ၍ အနက်ပေး မှလည်း အဓိပ္ပာယ်မှန်ကို သိသာသည်။

တထာ အနုလောမိကာ။ ။“သတ္တာနံ ဟိတစရိယာယ အနုလောမေတိ”ဖြင့် ကမ္မာယတန၊ သိပ္ပာယတန၊ ဝိဇ္ဇာဌာန၊ ကမ္မဿကတာ၊ ပညာတို့၏ အနုလောမိက ဖြစ်ပုံကို ပြသည်၊ မဂ္ဂသစ္စဿ၊ ပေ၊ နိဗ္ဗာနအနုလောမနတောဖြင့် သစ္စာနုလောမိကဉာဏ်၏ ဖြစ်ပုံကို ပြသည်၊ သစ္စာအရလည်း မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ပရမတ္ထသစ္စာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို လည်းကောင်း ယူပါ။

(သာ-ထို ပညာသည်။) [သာဟိမှ သာကို ထပ်၍ ယူသည်။] သဗ္ဗာနိဝိ-ကုန်သော၊ ဧတာနိ ကာရဏာနိ-ဤသိပ္ပာယတနစသော အကြောင်းတို့ကို၊ ခမတိ သဟတိ-သည်းခံနိုင်၏၊ ဒဠ-မြင်ခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ခန္တိ-မည်၏၊ [ခန္တိ၌ ခမုဓာတ်သည် သည်းခံခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ “သည်းခံ” ဆိုသော်လည်း ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း၊ သိစွမ်းနိုင်ခြင်းတည်းဟု ပြလို၍ သဟတိဟု ဓာတ်နက်ဖွင့်ပြီးလျှင် “ဒဠ သက္ကောတိ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။] ပဿတိ-မြင်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိ-မည်၏၊ ရောစေတိ-နှစ်သက်တတ်၏၊ ဣတိ၊ ရုစိ-မည်၏၊ မုဒတိ-ဝမ်းမြောက်တတ်၏၊ ဣတိ၊ မုဒိ-မည်၏၊ ပေက္ခတိ-ကြည့်ရှုတတ်၏၊ ဣတိ၊ ပေက္ခာ-မည်၏၊ [ပပုဗ္ဗ ဣက္ခဓာတ်၊ ဣတ္ထိ ဇောတကအာပစ္စည်း၊] သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကမ္မာယတနာဒယော-ကမ္မာယတန အစရှိကုန်သော၊ တေ ဓမ္မာ-ထိုတရားတို့သည်၊ အဿာ-ထိုပညာ၏၊ နိဇ္ဈာနံ-အကြွင်းမဲ့ ရှုခြင်းကို၊ ခမန္တိ-ခံနိုင်ကုန်၏၊ စ-ဆက်၊ ဝိသေသတော-အထူးအားဖြင့်၊ ပဉ္စက္ခသင်္ခါတာ-ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်၊ ပုနပွန်-ထပ်၊ အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တ ဝသေန-အဖြစ်ဖြင့်၊ နိဇ္ဈာယမာနာယ-အကြွင်းမဲ့ရှုတတ်သောပညာ၏၊ တံ နိဇ္ဈာနံ-ထိုအကြွင်းမဲ့ရှုခြင်းကို၊ ခမန္တိ-ခံနိုင်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဓမ္မနိဇ္ဈာနခန္တိ-မည်၏။

ပရတော အဿုတွာ ပဋိလဘတိတိ-ကား၊ အညဿ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဥပဒေသဝစနံ-နည်းလမ်းညွှန်ပြကြောင်းစကားကို၊ အဿုတွာ-မကြားမှု၍၊ ဝါ-မကြားရဘဲ၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ စိန္တေန္တော-ကြံစည်လျက်၊ ပဋိလဘတိ-ရ၏၊ အယံ ဝုစ္စတိတိ-ကား၊ အယံ-ဤပညာကို၊ စိန္တာမယာပညာနာမ-စိန္တာမယာ ပညာမည်၏ဟူ၍၊ ဝါ-ကြံစည်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပညာမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ သာ ဧသာ-ထိုစိန္တာမယာပညာသည်၊ ယေ သံကေသဉ္စိ-အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုအလုံးစုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌၊ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်။

ပန-အဟုတ်ကား၊ အဘိညာတာနံ-အလွန်ထင်ရှားကုန်သော၊ မဟာသတ္တာန မေဝ-မြတ်သောသတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌သာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ တတ္ထာပိ- ထိုမြတ်သော သတ္တဝါတို့တွင်လည်း၊ သစ္စာနုလောမိကဉာဏံ-သစ္စာနုလောမိကဉာဏ်သည်၊ ဒိန္နံယေဝ- ၂ ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗောဓိသတ္တာနံ-သဗ္ဗညုဘုရားအလောင်း၊ ပစ္စေကဘုရားအလောင်းတို့၏ သန္တာန်၌သာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ သေသပညာ-သစ္စာနုလောမိကဉာဏ်ပညာမှကြွင်းသော ကမ္မာယတနစသော ဉာဏ်ပညာသည်၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပူရိတပါရမီနံ-ဖြည့်ကျင့်အပ်ပြီးသော ပါရမီ ရှိကုန်သော၊ မဟာပညာနံ-ကြီးကျယ်သောပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပရတော သုတ္တာ ပဋိလဘတိတိဇတ္ထ-ဟူသောဤပါဌ်၌၊ ကမ္မာယတနာဒိနိ-
 အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအစရှိသည်တို့၏တည်ရာအလုပ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ပရေန-
 သူတစ်ပါးသည်၊ ကရိယမာနာနိဝါ-ပြုအပ်ဆဲတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကတာနိဝါ-
 ပြုအပ်ပြီးတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒိသွာပိ-မြင်၍လည်းကောင်း၊ ကထယမာနဿ-
 ပြောဟောနေသော၊ ယဿ ကဿစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝစနံ-
 စကားကို၊ သုတ္တာပိ-ကြားရ၍လည်းကောင်း၊ အာစရိယဿ-ဆရာ၏၊ သန္တိကေ-
 အထံ၌၊ ဥဂ္ဂဟေတွာပိ-သင်ယူ၍လည်းကောင်း၊ ပဋိလဒ္ဓါ-ရအပ်သော၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံ
 သော၊ ပညာ-သည်၊ ပရတော-သူတပါးအထံမှ၊ သုတ္တာယေဝ-ကြား၍သာလျှင်၊ ဝါ-
 ကြားခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊ ပဋိလဒ္ဓါနာမ-ရအပ်သောပညာမည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏၊ သမာပန္နဿာတိ-ကား၊ သမာပတ္တိသမဂ္ဂိဿ-သမာပတ်နှင့်
 ပြည့်စုံခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အန္တော သမာပတ္တိယံ-သမာပတ်အတွင်း၌၊ ပဝတ္တာ-
 ဖြစ်သော၊ ပညာ-သည်၊ ဘာဝနာမယာ နာမ-ဘာဝနာမယာပညာ မည်၏၊ ဝါ-
 ဘာဝနာကြောင့်ဖြစ်သောပညာ မည်၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

၇၆၉။ ဒါနံ အာရဗ္ဘာတိ-ကား၊ ဒါနံ-ဒါနစေတနာကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဒါနစေတနာ
 ပစ္စယာ-ဒါနစေတနာဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ (ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဌ္ဗိစပ်)၊ ဣတိ
 အတ္ထော၊ [ဒါနအရ စေတနာဒါန၊ ဝတ္ထုဒါန နှစ်မျိုးရှိရာဝယ် စေတနာဒါနကို
 ယူစေလို၍ “ဒါနစေတနာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ပစ္စယကား ပဋိစ္စ၏ အဓိပ္ပာယ်ထွက်သည်၊]
 ဒါနာဓိဂစ္ဆာတိ-ကား၊ ဒါနံ-ဒါနစေတနာသို့၊ အဓိဂစ္ဆန္တဿ-ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်
 သန္တာန်၌၊ ပါပုဏန္တဿ-ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ (ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိဌ္ဗိစပ်)၊ ဣတိ
 အတ္ထော၊ [အဓိဂန္တာဟု မဖွင့်ဘဲ အဓိဂစ္ဆန္တဿဟု ဖွင့်သောကြောင့် “အဓိဂစ္ဆ”၌
 န္တဿပုဒ် အကျေကြွထားသည်ဟုမှတ်ပါ၊ ဋီကာ၌ကား တစ်မျိုးဖွင့်လိမ့်ဦးမည်၊]
 ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ဒါနစေတနာသမ္ပယုတ္တာ-ဒါနစေတနာနှင့်
 သမ္ပယုတ်ဖြစ် သော၊ ယာ ပညာ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ အယံ-ဤပညာသည်၊
 ဒါနမယာပညာနာမ-ဒါနမယာပညာ မည်၏။

ပန-ဆက်၊ သာ ဧသာ-ထိုဒါနမယာပညာသည်၊ ဒါနံ-အလှူကို၊ ဒဿာမိ-
 ပေးလှူအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စိန္တေန္တဿ-ရှေ့အဖို့၌ ကြံစည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌
 လည်းကောင်း၊ ဒါနံ-အလှူကို၊ ဒေန္တဿ-ပေးလှူဆဲပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်း
 ကောင်း၊ ဒါနံ-အလှူကို၊ ဒေတွာ-ပေးလှူပြီး၍၊ တံ-ထိုအလှူကို၊ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ-
 ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗစေတနာ-ပုဗ္ဗစေတနာလည်း
 ကောင်း၊ ဝါ-ရှေ့အဖို့၌ ဖြစ်သောစေတနာလည်းကောင်း၊ မုဗ္ဗစေတနာ-မုဗ္ဗစေတနာ
 လည်းကောင်း၊ ဝါ-စွန့်လွှတ်ကြောင်းစေတနာလည်းကောင်း၊ အပရစေတနာ-အပရ
 စေတနာလည်းကောင်း၊ ဝါ-နောက်အဖို့၌ဖြစ်သော စေတနာလည်းကောင်း၊ ဣတိ-
 သို့၊ တိဝိဓေန-ဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏။

သီလံ အာရဗ္ဗ သီလာဓိဂစ္ဆာတိ-ဟူသော၊ ဣဓာပိ-ဤပါဠိရပ်၌လည်း၊ သီလ
စေတနာသမ္ပယုတ္တာဝ-သီလစေတနာနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောပညာကိုပင်၊ သီလမယာ
ပညာတိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတာ-အပ်၏၊ အယမ္ဗိ-ဤသီလမယာပညာသည်လည်း၊ သီလံ-
ကို၊ ပူရေဿာမိ-ဖြည့်ကျင့်အံ့၊ ဣတိစိန္တေန္တဿ-ရှေ့အဖို့၌ ကြံစည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏
သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ သီလံ-ကို၊ ပူရေန္တဿ-ဖြည့်ကျင့် ဆဲပုဂ္ဂိုလ်၏
သန္တာန်၌လည်း ကောင်း၊ သီလံ-ကို၊ ပူရေတွာ-ဖြည့်ကျင့်ပြီး၍၊ တံ-ထိုသီလကို၊
ပစ္စဝေက္ခန္တဿ-ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗစေတနာ-
လည်းကောင်း၊ မုဉ္ဇ ဓေတနာ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-
အသံဝရကိုစွန့်လွှတ်ကြောင်းစေတနာလည်းကောင်း၊ အပရစေတနာ-
လည်းကောင်း၊ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ တိဝိဓေနေဝ-ပင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဘာဝနာမယာ-
ဘာဝနာမယာပညာသည်၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝုတ္တာယေဝ-ဟောတော်မူ
အပ်ပြီးသောပညာပင်တည်း။ [“သမာပန္နာပညာ ဘာဝနာမယာနာမ ပညာ” ဟု
ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ပညာပင်တည်း။]

၇၇၀။ အဓိသီလပညာဒီသု-အဓိသီလ ပညာ အစရှိသောပညာတို့၌၊ သီလာဒီနိ-
သီလအစရှိသည်တို့ကို သီလံ-သီလလည်းကောင်း၊ အဓိသီလံ-အဓိသီလလည်းကောင်း၊
စိတ္တံ-လည်းကောင်း၊ အဓိစိတ္တံ-လည်းကောင်း၊ ပညာ-လည်းကောင်း၊ အဓိပညာ-
လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒုဝိဓေန-ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ တတ္ထ-ထိုသီလ အဓိသီလ
အစရှိသည်တို့၌၊ ဥပ္ပါဒါဝါ၊ ပေ၊ ဓမ္မာနိယာမတာတိ-ဟူသော၊ ဣမာယ တန္တိယာ-ဤပါဠိ
တော်ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတဝသေန-သိမ်းယူအပ်သော သီလ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပဉ္စဝိ-ငါးပါးလည်း
ဖြစ်ကုန်သော၊ သီလာနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒသဝိ၊ သီလာနိ၊ သီလံ နာမ-မည်၏၊
[တထာဂတာနံ-မြတ်စွာဘုရားတို့၏၊ ဥပ္ပါဒါဝါ-ပွင့်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊
ဝါ - ပွင့်တော်မူခြင်းဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ - ပွင့်တော်မူရာအခါ၌လည်းကောင်း၊

ဥပ္ပါဒါဝါ တထာဂတာနံ။ ။တထာဂတာနံ ဥပ္ပါဒေဝိ၊ ဗုဒ္ဓေသု ဥပ္ပန္နေသုပိ
အနုပ္ပန္နေသုပိ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ၊ ပေ၊ ဌိတာဝ သာဓာတူတိ-ဌိတောဝ သော
ပစ္စယသဘာဝေါ၊ န ကဒါစိ ဇာတိ ဇရာ မရဏဿ ပစ္စယော န ဟောတိ။ [ဤ“န
ကဒါစိ”စသောဝါကျဖြင့် ဇာတိစသော ပစ္စယဓမ္မတို့၏ ဇရာ မရဏကို ဖြစ်စေရာ၌ နိယမအဖြစ်ကို
ပြသည်။]

မှတ်ချက်။ ။“ဥပ္ပါဒါဝါ”ဟူသော ပဉ္စမိဟိတ်ကို “ဥပ္ပါဒေဝါ”စသည်ဖြင့်
လက္ခဏာအနက် ဖွင့်သောကြောင့် လက္ခဏာပုဒ်ရှိရာ၌ ဟိတ်အနက်ဝင်နိုင်သကဲ့သို့၊
ဟိတ်ပုဒ်ရှိရာ၌လည်း လက္ခဏာ အနက်ဝင်နိုင်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ထိုလက္ခဏာသည်ပင်
တစ်ရံတစ်ခါ ကာလာဓာရသဘော သက်ဝင် ၏၊ ထို့ကြောင့် “ဥပ္ပါဒါဝါ-
ပွင့်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဟိတ်) ဝါ-ပွင့်တော်မူခြင်းဖြစ်
သော်လည်းကောင်း၊(လက္ခဏာ) ဝါ-ပွင့်တော်မူရာအခါ၌လည်းကောင်း”(ကာလာဓာရ)ဟု
သုံးနက် ပေးနိုင်ပါသည်။ ဥပ္ပါဒေဝိဟုဖွင့်သောကြောင့် ဝါသဒ္ဓါလည်းဝိကပ္ပက္ခမဟုတ်၊
သမုစ္စယတ္ထဟု ပြသည်။ ဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌လည်းကောင်း၊
ဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌လည်းကောင်း ဇာတိဟူသော အကြောင်းတရားက ဇရာ မရဏ၏
တည်တံ့ကြောင်း အမြဲဖြစ်သည်-ဟူလျှ်။

တထာဂတာနံ-တို့၏။ အနုပ္ပါဒါ ဝါ-ပွင့်တော်မမူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ-ဇာတိစသော အကြောင်းတရားတို့က ဇရာမရဏစသောအကျိုးတရားတို့၏ တည်တံ့ကြောင်း၏အဖြစ်ဟူသော၊ ဓမ္မနိယာမတာ-ဇာတိစသော အကြောင်းတရားတို့က ဇရာ မရဏစသောအကျိုးတရားတို့ ဖြစ်ဖို့ရန် အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်၏အဖြစ်ဟူသော၊ သာဓာတု-ထိုအကြောင်းဖြစ်သော ဓာတ်သဘောသည်၊ ဌိတာဝ-အမြဲတည်ရှိသည်သာ၊] ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုပဉ္စသီလ၊ ဒသ သီလသည်၊ တထာဂတေ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပန္နေဝိ-ပွင့်တော်မူသော်လည်း ကောင်း၊ ဝါ-ပွင့်တော်မူရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ အနုပ္ပန္နေဝိ-ပွင့်တော်မမူသော်လည်း ကောင်း၊ ဝါ-ပွင့်တော်မမူရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏။

(တထာဂတေ-သည်၊) အနုပ္ပန္နေ-သော်၊ကေ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပညာပေန္တိ-ပညတ်ကြကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ တာပသပရိဗ္ဗာဇက-ရသေ့ပရိပိုင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာ-သဗ္ဗညုဘုရားအလောင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ စက္ကဝတ္တိ ရာဇာနောစ-စက္ကဝတ်မင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပညာပေန္တိ-ပညတ်ကြကုန်၏၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ-သည်၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ ဘိက္ခုသံယော-ရဟန်းသံဃာသည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီသံယော-လည်းကောင်း၊ ဥပါသကာ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥပါသိကာယော စ - ဥပါသိကာမတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပညာပေန္တိ-ပညတ်နိုင်ကြကုန်၏၊ [ဘုရားအထံတော်မှ တရားတော်ကို နာရ၍ တစ်ဆင့် ပညတ်နိုင်ကုန်၏၊] ပန- ကား၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ-သည်၊ သဗ္ဗသီလေဟိ-အားလုံးစုံသော ငါးပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလတို့ထက်၊ အဓိကံ-သာလွန်၏၊ တထာဂတေ-သည်၊ ဥပ္ပန္နေယေဝ-ပွင့်တော်မူသော်သာ၊ ပုပ္ဖုတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ (တထာဂတေ-သည်၊) အနုပ္ပန္နေ-သော်၊ နော (ဥပ္ပန္နေတိ)၊ စ-ဆက်၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါယေဝ-တို့သည်သာ၊ နံ-ထိုပါတိမောက္ခသံဝရသီလဟူသောအဓိသီလကို၊ ပညာပေန္တိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဣမသ္မိ ဝတ္ထုသ္မိ-ဤအကြောင်းကြောင့်၊ (ဣသ္မိ) ဝီတိက္ကမေ-ဤလွန်ကျူးမှုကြောင့်၊ ဣဒံနာမ-ဤမည်သောသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပညာပနံ-ပညတ်ခြင်းသည်၊ အညေသံ-သဗ္ဗညုဘုရားရှင်မှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အဝိသယော-အရာမဟုတ်၊ ဧသ(ဧသော)-ဤသိက္ခာပုဒ်သီလကို ပညတ်တော်မူခြင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓါနံယေဝ-တို့၏သာ၊ ဝိသယော-အရာတော်တည်း၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ဗလံ-ဉာဏ်တော်အားတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပါတိမောက္ခသံဝရော-သည်၊ အဓိသီလံ-

ဓမ္မဋ္ဌိတတာ ဓမ္မနိယာမတာ။ ။ ဣမေဟိ ဒွိဟိ ပစ္စယမေဝ ကထေတိ၊ ပစ္စယနေ ဟိ ပစ္စယုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ တိဋ္ဌန္တိ၊ တသ္မာ ပစ္စယောဝ ဓမ္မဋ္ဌိတတာတိ ဝုစ္စတိ၊ ပစ္စယော ဓမ္မေ နိယာမေတိ (အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်၏) တသ္မာ ဓမ္မနိယာမတာတိ ဝုစ္စတိ၊- နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ္တ အာဟာရဝဂ္ဂ (၁၀)သုတ် အဋ္ဌကထာ။

အဓိသီလတည်း၊ တသ္မာ၊ တံ အဓိသီလပည-ထိုအဓိသီလ၌ဖြစ်သောပညာကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ပါတိမေက္ခသံဝရံ သံဝရန္တဿာတိအာဒိ-အစရှိသောစကားတော်ကို၊ ဝုတ္တံ။

ပန-ကား၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝုတ္တာယဇေ-ဟော်တော်မူအပ်ပြီးသောဖြစ်သော၊ တန္တိယာ-ဓမ္မဋ္ဌိတတာပါဠိတော်ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတဝသေန-သိမ်းယူအပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝဋ္ဋပါဒိကာ-ဝဋ်၏အခြေခံဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ သမာပတ္တိယော-ဈာန်သမာပတ်တို့သည်၊ စိတ္တနာမ-စိတ္တမည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုဈာန်သမာပတ်ဟူသောစိတ်သည်၊ တထာဂတေ ဥပ္ပန္နေပိ အနုပ္ပန္နေပိ ဟောတိ၊ (တထာဂတေ-သည်၊) အနုပ္ပန္နေ-သော်၊ ကေ-တို့သည်၊ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ-သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား၊ အမေးတည်း၊ တာပသပရိဗ္ဗာဇကာ စေဝ၊ ပေ၊ စက္ကဝတ္တိရာဇာနော စ - တို့သည်လည်းကောင်း၊ (နိဗ္ဗတ္တေန္တိ) ဘဂဝတိ-သည်၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ ဝိသေသတ္တိကာ-ဈာန်သမာပတ်အထူးဖြင့် အလိုရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုအာဒယောပိ-ဘိက္ခုအစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း၊ နိဗ္ဗတ္တေန္တိယေဝ-နိုင်ကုန်သည်သာ၊ ပန-ကား၊ ဝိပဿနာပါဒိကာ-ဝိပဿနာ၏အခြေခံဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ သမာပတ္တိယော-တို့သည်၊ သဗ္ဗစိတ္တေဟိ-အလုံးစုံသောစိတ်တို့ထက်၊ အဓိကာ-သာလွန်ကုန်၏၊ တထာဂတေ-သည်၊ ဥပ္ပန္နေယေဝ ဥပ္ပန္နန္တိ နော အနုပ္ပန္နေ၊ စ-ဆက်၊ ဧတာ-ဤဝိပဿနာပါဒိကဖြစ်သော ရှစ်ပါးသော ဈာန်သမာပတ်တို့ကို၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါဇေ-တို့သာ၊ ပညာပေန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အဋ္ဌ၊ သမာပတ္တိယော-တို့သည်၊ အဓိစိတ္တံ-တည်း၊ တသ္မာ-အဓိစိတ္တပညဒဿေတုံ ရူပါဝစရာရူပါဝစရာသမာပတ္တိ သမာပဇ္ဇန္တဿာတိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ပန-ကား၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝုတ္တာယဇေ တန္တိယာ သင်္ဂဟိတဝသေန ကမ္မဿကတဉာဏ်-ကမ္မဿကတဉာဏ်သည်၊ ပညာနာမ-မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုကမ္မဿကတဉာဏ်သည်၊ တထာဂတေ ဥပ္ပန္နေပိ အနုပ္ပန္နေပိ ဟောတိ၊ (တထာဂတေ) အနုပ္ပန္နေဝေလာမဒါနဝေဿန္တရဒါနာဒိဝသေန-ဝေလာမပုဏ္ဏား၏ဒါနစေတနာ၊ ဝေဿန္တရာမင်း၏ဒါနစေတနာအစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နေတိ၊ (တထာဂတေ) ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ တေန ဉာဏေန-ထိုကမ္မဿကတဉာဏ်ဖြင့်၊ မဟာဒါနံ-ကြီးစွာသောအလှူကို၊ ပဝတ္တေန္တာနံ-ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ပမာဏံ-အတိုင်းအရှည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ပန-ကား၊ မဂ္ဂဖလပညာ-မဂ်ပညာ ဖိုလ်ပညာသည်၊ သဗ္ဗပညာဟိ-အလုံးစုံသောပညာတို့ထက်၊ အဓိကာ၊ တထာဂတေ ဥပ္ပန္နေယေဝ ဝိတ္တာရိကာ-ကျယ်ပြန့်ခြင်းရှိသည်၊ ဟုတ္တာ ပဝတ္တတိ၊ (တထာဂတေ) အနုပ္ပန္နေ နော(ပဝတ္တတိ)၊ ဣတိ ယသ္မာ၊ မဂ္ဂဖလပညာ-သည်၊ အဓိပညာ-အဓိပညာတည်း၊ တသ္မာ၊ အတိရေကပညာယ-လွန်ကဲသောပညာအားဖြင့်၊ ပညံ-မဂ်ပညာ ဖိုလ်ပညာကို၊ ဒဿေတုံ၊ စတူသု၊ မဂ္ဂေသုတိအာဒိ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ဋီကာ၌ “အတိရေကပညာယ”ဟု မရှိ၊ “အဓိပညာယ”ဟု ရှိသည်၊

ပညာ၊ အဓိပညာ ၂-မျိုးကို ပြရာဌာနဖြစ်သောကြောင့် အဓိပညာယဟု ရှိသော ဋီကာပါဌ်သာ ကောင်းမည် ထင်သည်။]

တတ္ထ-ထိုအဓိသီလအစရှိသည်တို့၌၊ (ဌာတာ ကဿစိ ဤဒိသီ စောဒနာ) သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ (ကိဒိသီ စောဒနာ သိယာ-ဖြစ်ရာသနည်း၊) သီလံ-သီလလည်း ကောင်း၊ အဓိသီလံ-အဓိသီလလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဓိပညာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဆသု-ကုန်သော၊ ဣမေသု ကောဌာသေသု-ဤအဖို့အစုတို့တွင်၊ ဝိပဿနာ ပညာ-သည်၊ ကတရသန္နိဿိတာ-အဘယ်အဖို့ကို မှီသနည်း၊ ဣတိ (ဤဒိသီ စောဒနာ သိယာ-၏၊) (ဝိပဿနာပညာ-သည်၊) အဓိပညာသန္နိဿိတာ-အဓိပညာ အဖို့အစုကို မှီ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဩမကတရပုမာဏံ-သာ၍ည့်သော ပမာဏရှိ သော၊ ဝါ-သာ၍သေးငယ်သောပမာဏရှိသော၊ ဆတ္တဝါ-ထီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဓဇဝါ-အလံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပါဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်ယူ၍၊ ဝါ-ထောက်စာ၍၊ အတိရေကပ္ပမာဏံ-လွန်ကဲသောပမာဏရှိသော၊ (ဆတ္တံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပ္ပမာဏော-သော၊ ဓဇော ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊) အတိဆတ္တံတိ-အတိဆတ္တံဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-သာလွန်သောထီးဟူ၍လည်းကောင်း၊ အတိ ဓဇောတိ-အတိဓဇောဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ - သာလွန်သော အလံဟူ၍လည်း ကောင်း၊ ဝုစ္စတိယထာ၊ ဧဝံ၊ ဣဓာပိ-ဤသီလ အဓိသီလ အစရှိသည်ကို ပြရာ၌ လည်း၊ ပဉ္စသီလံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒသသီလံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပါဒါယ-၍၊ ဝါ-၍၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ-သည်၊ အဓိသီလံနာမ-မည်၏၊ [“ဣဒမ္ပိ”ဟု ပါဠိရှိသော ကြောင့် ရှေးနိဿယ၌လည်းကောင်း၊ ယောဇနာ၌လည်းကောင်း ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလနှင့်တွဲ၍ စွဲလေ၏၊ “ဧဝမိဓပိ”ဟု ရှိမှကောင်းမည်၊] ဝဋ္ဋပါဒိကာ-ဝဋ်၏ အခြေခံ ဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌ၊ သမာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ဥပါဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်ယူ၍၊ ဝါ-ထောက်စာ၍၊ ဝိပဿနာပါဒိကာ-ဝိပဿနာ၏ အခြေခံဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော အဓိစိတ္တံ နာမ-ကမ္မဿကတပညံ ဥပါဒါယ၊ ဝိပဿနာပညာ စ-သည်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂပညာစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဖလပညာစ-သည်လည်း ကောင်း၊ အဓိပညာ နာမ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၇၇၁။ အာယကောသလ္လာဒိနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝုဇ္ဇိ-တိုးပွားခြင်း သည်၊ အာယောတိ-အာယမည်၏၊ [အယတိ ဝဇ္ဇတိတိ အာယော၊] သာ-ထိုတိုးပွား ခြင်းသည်၊ အနတ္ထဟာနိတော-စီးပွားမဲ့၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိတော စ-စီးပွား၏ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒုဝိဓာ-၏၊ အဝုဇ္ဇိ-တိုးပွားခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်၊ ဝါ-ပျက်စီးခြင်းသည်၊ အပါယောတိ-မည်၏၊ [အာယတော+အပေတော အပါယော၊] သာပိ-ထိုကြီးပွားခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက် သည်လည်း၊ အတ္ထဟာနိတော စ-စီးပွား၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊

အနတ္တုပ္ပတ္တိတောစ-စီးပွားမဲ့၏ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒုဝိဓာ၊ တသ္မာ-
ကြောင့်၊ တံ-ထိုအာယအပါယကံ၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ ဣမေ ဓမ္မေ မနသိကရောန္တောတိ
အာဒိ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတီတိ-ကား၊ ဣမေသံ အကုသလဓမ္မာနံ-တို့ကို၊
ဝါ-တို့၏၊ အနုပ္ပတ္တိပဟာနေသု-မဖြစ်ခြင်း ပယ်ခြင်းတို့၌၊ ယာ ပညာ-သည်လည်း
ကောင်း၊ ကုသလဓမ္မာနံ-တို့၏၊ ဥပ္ပတ္တိဌိတိသု-ဖြစ်ခြင်း၊ တည်တံ့ခြင်းတို့၌၊ (ယာပညာ
စ-သည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ၊) ဣဒံ-ဤပညာကို၊ အာယ ကောသလ္လံနာမ-မည်၏
ဟူ၍၊ ဝုစ္စတီ-၏။

ပန-ကား၊ ကုသလဓမ္မာနံ-တို့၏၊ အနုပ္ပဇ္ဇနနိရုဇ္ဈနေသု-မဖြစ်ခြင်း၊ ချုပ်ခြင်း
တို့၌၊ ယာ ဧသာ ပညာ-သည်လည်းကောင်း၊ အကုသလဓမ္မာနံ-တို့၏၊ ဥပ္ပတ္တိဌိတိသု-
တို့၌၊ (ယာ ဧသာ ပညာစ-သည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ၊ ဣဒံ-ဤပညာသည်၊ အပါယ
ကောသလ္လံနာမ-မည်၏၊ ဣတိအတ္ထော၊ တာဝ-အပါယကောသလ္လမှရှေးဦးစွာ၊
(နိဒ္ဒိဌ-သော၊) အာယကောသလ္လံ-ကြီးပွားခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
ဉာဏ်သည်၊ ပညာ-ပညာသည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေတော့၊ အပါယကောသလ္လံ-
ပျက်စီးခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဉာဏ်သည်၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊
ဝါ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ပညာနာမ-မည်သည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား
အမေးတည်း၊ ဟိ-အဖြေကား၊ ပညဝါယေဝ-ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ၊ မယံ-ငါ၏၊
ဝါ-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ မနသိကရောတော-နှလုံးသွင်းလသော်၊ အနုပ္ပန္နာ-မဖြစ်ကုန်
သေးသော၊ ကုသလာ ဓမ္မာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာ (ကုသလာ ဓမ္မာ)စ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ အနုပ္ပန္နာ
အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာ (အကုသလာ ဓမ္�ာ) ပဝဇ္ဇန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ ပဇာနာတိ။

သော-ထိုအပါယကောသလ္လဉာဏ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥတော-သိပြီး
၍၊ အနုပ္ပန္နာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ-တို့အား၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ-ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ ဝါ-ဖြစ်ခွင့်ကို၊
န ဒေတိ-မပေး၊ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်ပြီးကုန်သော၊ (အကုသလေ ဓမ္မေ) ပဇာတိ-ပယ်စွန့်၏။

အပါယကောသလ္လံ ၊ပေ၊ ဇာတာ။ ။အပါယ-ပျက်စီးခြင်း၌၊ ကောသလ္လံ-ကျွမ်းကျင်သော
ဉာဏ်ဟူသည် မိမိအတွက်လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးအတွက်လည်းကောင်း ပျက်စီးအောင်
ကြံဆောင်တတ်သော ဉာဏ်ဖြစ်၏ဟု ထင်မှတ်ဖွယ်ရှိ၏။ ထိုပျက်စီးအောင်
ကြံဆောင်တတ်သော တရားဟူသည် ကုသိုလ်တရားမဟုတ်ထိုက်၊ အကုသိုလ်တရားသာ
ဖြစ်ထိုက်၏။ ဤသို့ မှတ်ထင်သောကြောင့် “အပါယကောသလ္လံ ကထံ ပညာ နာမ ဇာတာ”ဟု
ပုစ္ဆာထုတ်သည်။

အဖြေ၌ကား-ပျက်စီးခြင်း၌ သိတတ်သောဉာဏ်ဟူသည် “ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်လျှင် ပျက်စီး
နိုင်၏”ဟု သိတတ်သောဉာဏ်တည်း၊ ပျက်စီးအောင်လုပ်သောဉာဏ် မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့်
“ပညဝါယေဝ” စသည်ဖြင့် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်အစစ်ဖြင့် ပြုလုပ်ပုံကို ပြသည်၊ ဥပမာ-
သေတတ်သော အဆိပ်ကို သိသောဉာဏ်ရှိသူသည် ထိုအဆိပ်မှ ရှောင်ကြဉ်ရကား “အပါယ
ကောသလ္လဉာဏ်ပညာရှိသူပင်” ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

အနုပုဏ္ဏေ ကုသလေ (ဓမ္မေ) ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဥပ္ပန္နေ (ကုသလေ ဓမ္မေ) ဘာဝနာပါရိပုရိ-
ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သို့၊ ပါပေတိ-ရောက်စေ၏။ ဧဝံ-
သို့၊ အပါယကောသလ္လမ္ပိ-ပျက်စီးခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဉာဏ်
သည်လည်း၊ ပညာဇေဝ-ပညာသာတည်း။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန-ကား၊ သဗ္ဗာပိ-တဩပါယာပညာဥပါယကောသလ္လန္တိ ဣဒံ-ဟူသော ဤ
စကားကို၊ အစွာယိကကိစ္စေဝါ-အဆောတလျင်ဖြစ်စေထိုက်သော ကိစ္စသည်လည်း
ကောင်း၊ ဘယေဝါ-ဘေးရန်သည်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်လသော်၊ တဿ-
ထို ကိစ္စကို၊ ဝါ-ထိုဘေးရန်ကို၊ တိကိစ္ဆနတ္ထံ-ကုစားခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊
ဌာနုပ္ပတ္တိယကာရဏဇာနနဝသေနေဝ-ထိုခဏ၌ ဖြစ်ပေါ်လာသောအကြောင်းကို
သိခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပါဠိရပ်တို့၌၊
သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

တိကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ-တိကနိဒ္ဒေသအဖွင့်သည်၊

(နိဋ္ဌိတာ)။

၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၇၉၃။ စတုပ္ပိဓေန ဉာဏဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ-၌၊ အတ္ထိဒိန္နန္တိအာဒိသု-အစရှိသော
ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဒိန္နပစ္စယာ-ပေးလှူခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ဖလံ-အကျိုးသည်၊
အတ္ထိ-ရှိ၏။ ဣတိ ဣမိနာ ဥပါယေန-ဤကပ်၍ သိကြောင်းဖြစ်သောနည်းဖြင့်၊
အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိတိ-ကား၊ ယံ ဉာဏံ-အကြင် ဉာဏ်သည်၊ ဣဒံ
ကမ္မံ-ဤကုသိုလ်ကံသည်၊ သကံ-မိမိဥစ္စာတည်း၊ ဣဒံ (ကမ္မံ)- ဤအကုသိုလ်ကံသည်၊
နော သကံ-မိမိဥစ္စာမဟုတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဇာနာတိ-၏၊ ဣဒံ-ဤဉာဏ်ကို၊ ကမ္မ
ဿကတဉာဏံ နာမ-ကမ္မသကတာဉာဏ်မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

အတ္ထိ ဒိန္နံ။ ။သဒ္ဓါရှိအတိုင်း အနက်ပေးလျှင် “ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထု
သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏” ဤသို့ ပေးရလိမ့်မည်၊ ဆိုလိုရင်းကား- ထိုသို့မဟုတ်၊ “ပေးလှူကြောင်း
ဒါနစေတနာ၏ အကျိုးသည် ရှိ၏”ဟု ဆိုလိုရင်းတည်း၊ ထိုအဓိပ္ပာယ်ကို “ဒိန္နပစ္စယာ ဖလံ
အတ္ထိ”ဟု ဖွင့်ပြသည်၊ ထိုအဖွင့်သည် သဒ္ဓတ္ထမဟုတ်၊ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တည်း၊ ဒိန္နအရ ပေးလှူအပ်
သော ပစ္စည်းကို ရသော်လည်း ပေးလှူကြောင်း ဒါနစေတနာကို ဖလူပစာရအားဖြင့် ယူ၍၊
ထို ဒါနစေတနာ၏အကျိုးကို ပရမ္မ ရူပစာရအားဖြင့် ယူပြီးလျှင် “ဒိန္နံ -
ပေးလှူကြောင်းဒါနစေတနာ၏ အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏”ဟု ပေးပါ။

တတ္ထ-ထို သကကံ၊ နော သကကံတို့တွင်၊ တိဝိမံ-သော၊ ကာယဒုစ္စရိတံ- ကာယဒုစ္စရိတံသည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ မနောဒုစ္စရိတံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣဒံ-ဤဒုစ္စရိတံသည်၊ သကကမ္ပနာမ-သကကံမည်သည်၊ ဝါ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သောကံ မည်သည်၊ န-မဟုတ်၊ တီသု-ကာယ၊ ဝစီ၊ မနောအားဖြင့် ၃ ပါးကုန်သော၊ ဒွါရေသု- ဒွါရတို့၌၊ ဒသဝိဓမ္မိ-ဖြစ်သော၊ သုစ္စရိတံ-သုစ္စရိတံသည်၊ သကကမ္ပနာမ-သကကံ မည်၏၊ ဝါ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သောကံမည်၏၊ အတ္တနောဝါဝိ-မိမိ၏ကံသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ပရဿ ဝါ-သူတစ်ပါး၏ကံသည်မူလည်း၊ (ဟောတု-ဖြစ်စေ) သဗ္ဗမ္မိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ အကုသလံ-အကုသိုလ်ကံသည်၊ သကကမ္ပ နာမ- သကကံမည်သည်၊ န-မဟုတ်၊ ကသ္မာ-အဘယံကြောင့်နည်း၊ အတ္တဘဉ္စနတော- စီးပွားကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အနတ္တဇနနတောစ- စီးပွားမဲ့ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း၊ အတ္တနောဝါ- မိမိ၏ကံသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ပရဿဝါ-သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ သဗ္ဗမ္မိ-သော၊ ကုသလံ-ကုသိုလ်ကံသည်၊ သကကမ္ပ နာမ-သကကံမည်၏၊ ကသ္မာ-နည်း၊ အနတ္တ ဘဉ္စနတော-စီးပွားမဲ့ကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတ္တ ဇနနတောစ-စီးပွားကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။

ဧဝံ-သို့၊ ဇာနသမထွေ-သိခြင်း၌စွမ်းနိုင်သော၊ ဣမသ္မိ ကမ္မဿကတဉာဏေ- ၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ဗဟု-များစွာ၊ ဒါနံ-အလှူကို၊ ဒတွာ-ပေးလှူပြီး၍လည်းကောင်း၊ သီလံ-သီလကို၊ ပူရေတွာ-ဖြည့်ကျင့်ပြီး၍လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထံ-ဥပုသ်ကို၊ သမာဒိယိတွာ-ဆောက်တည်ပြီး၍လည်းကောင်း၊ သုခေန-သုခတစ်ခု ဖြင့်၊ သုခံ- သုခတစ်ခုကို၊ သမ္ပတ္တိယာ-စည်းစိမ်တစ်ခုဖြင့်၊ သမ္ပတ္တိ-စည်းစိမ်တစ်ခုကို၊ အနု ဘဝိတွာ-ခံစားပြီး၍၊ နိဗ္ဗာနံ-သို့၊ ပတ္တာနံ-ရောက်ကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့၏၊ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ-ဂဏန်းအပိုင်းအခြားသည်၊ နတ္ထိ။ [လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ တစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်တော်မူပြီးမှ ဘုရားအဖြစ်ဖြင့်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကြသော သူတော်သူမြတ်တို့၏ အရေအတွက်သည်ပင် ဂင်္ဂါဝါဠု၊ သဲစုမက များပြားလှ၏၊ သာမန်ရဟန္တာအဖြစ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ဆိုဖွယ်မလိုပါ။]

အတ္တနော ဝါဝိ။ ။အကုသိုလ်ကံပြရာ၌ “အတ္တနော ဝါဝိ”ဟု “ဝိ”သဒ္ဒါပါ၏၊ ကုသိုလ်ကံကို ပြရာ၌ကား “ဝိ”သဒ္ဒါမပါ၊ ထိုသို့ မပါခြင်း၌ အကြောင်းကား အကုသိုလ်ကံသည် မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သောအခါ “သကကမ္ပ”ဟု ဆိုထိုက်သည်မဟုတ်ပါလော၊ ဤသို့ စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် “အတ္တနော ဝါဝိ”ဟု သမ္ဘာဝနာဇောတက “ဝိ”သဒ္ဒါကို ထည့်ရသည်၊ အကုသိုလ်မှန်လျှင် မိမိ သန္တာန်၌ ဖြစ်စေကာမူ သကကံ မဟုတ်တုံသေး၏၊ သူတစ်ပါးသန္တာန်၌ ဖြစ်လျှင်ကား သကကံ မဟုတ်ဟု အထူးဆိုဖွယ်မရှိဟု ဂရဟာကို ဆည်းသည်။

ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ သဓနော-အရင်းအနှီးဥစ္စာနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ပုရိသော-သည်။ ပစ္စသု သကဋသတေသု-ငါးရာသောလည်းတို့၌၊ သပ္ပိမဓု ဖာဏိတာဒိနိစေဝ-ထောပတ်၊ ပျားရည်၊ တင်လဲ အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ လောဏတိလတဏှုလာဒိနိစ-ဆား၊ နှမ်း၊ ဆန် အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အာရောပေတွာ-တင်၍၊ ကန္တာရမဂ္ဂ-ခရီးခဲဖြစ်သောလမ်းကို၊ ပဋိပန္နော-သွားသည်။ (သမာနော-သော်)၊ ကေနစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရဏိယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ အတ္ထေ-ကိစ္စသည်၊ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်လသော်၊ သဗ္ဗေသံ-ကုန်သော၊ ဥပကရဏာနံ-အသုံးအဆောင်တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်ကုန်ပြီး၏အဖြစ် ကြောင့်၊ (ယူခဲ့သောကြောင့်)၊ န စိန္တေတိ-တောင်တောင်ဤဤ မကြံစည်တော့၊ န ပရိတဿတိ-မတောင့်တ၊ ဝါ-မထိတ်လန့်၊ သုဓေနေဝ-ချမ်းသာသဖြင့်သာလျှင်၊ ခေမန္တံ-ဘေးမရှိရာအရပ်သို့၊ ပါပဏာတိယထာ-ရောက်နိုင်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ ဣမသ္မိမ္ပိ ကမ္မဿကတဉာဏေ ဌတွာ ဗဟံ ဒါနံ ဒတွာ ၊ပေ၊ နိဗ္ဗာနံ ပတ္တာနံ ဂဏနပထော-ဂဏန်းလမ်းသည်၊ နတ္ထိ။

ဌပေတွာ သစ္စာနုလောမိကံ ဉာဏန္တိ-ကား၊ မဂ္ဂသစ္စဿ-မဂ္ဂသစ္စာအားလည်း ကောင်း၊ ပရမတ္ထသစ္စဿ စ - ပရမတ္ထသစ္စာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်အားလည်းကောင်း၊ အနုလောမနတော-လျော်စွာဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ သစ္စာနုလောမိကန္တိ-သစ္စာနုလောမိက ဉာဏ်ဟူ၍၊ လဒ္ဒနာမံ-ရအပ်သောအမည်ရှိသော၊ ဝိပဿနာဉာဏံ-ဝိပဿနာဉာဏ် ကို၊ ဌပေတွာ၊ အဝသေသာ-ဝိပဿနာဉာဏ်မှကြွင်းသော၊ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ သာသဝါ-အာသဝေါတရားတို့နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ကုသလာပညာ- ကုသိုလ်ပညာသည်၊ ကမ္မဿကတဉာဏမေဝ-ကမ္မဿကတဉာဏ်ချည်းသာတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော။

၇၉၄။ မဂ္ဂသမဂီဿ ၊ပေ၊ ဉာဏန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ဧကမေဝ-တစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ် သော၊ မဂ္ဂဉာဏံ-မဂ်ဉာဏ်ကို၊ စတူသု-ကုန်သော၊ သစ္စေသု-သစ္စာတို့၌၊ ဧကပဋိဝေဝ ဝသေန-တစ်ပြိုင်နက်ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ စတူသု-ကုန်သော၊ ဌာနေသု- ဌာနတို့၌၊ (ဒုက္ခေပေတံ ဉာဏံ စသောဌာနတို့၌) သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်ပြီ။

၇၉၆။ ဓမ္မေ ဉာဏန္တိဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဌ်၌၊ တာဝ-ဖလပညာမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဌာ-သော) မဂ္ဂပညာ-မဂ်၌ယှဉ်သောပညာသည်၊ စတုန္တံ၊ သစ္စာနံ-တို့ကို၊ ဧက ပဋိဝေဝဝသေန-တစ်ပြိုင်နက်ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၏အစွမ်းကြောင့်၊ ဓမ္မေဉာဏံနာမ- ဓမ္မေဉာဏမည်သည်၊ ဝါ-သစ္စာ ၄ ပါး၌ဖြစ်သော ဉာဏ်မည်သည်၊ ဟောတု- ဖြစ်ပါစေဦးတော့၊ ဖလပညာ-ဖိုလ်၌ယှဉ်သော ပညာသည်၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဓမ္မေဉာဏံ နာမ-မည်သည်၊ ဝါ-မည်သည်၊ (ဟောတံ-ဖြစ် သနည်း)၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ (ဖလပညာ-သည်)၊ နိရောဓသစ္စဝသေန-

နိရောဓသစ္စာဟူသောဓမ္မနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဓမ္မဉာဏ် နာမ (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဒုဝိဓာပိ-နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သော ပညာ-ဤမဂ္ဂပညာ၊ ဖလပညာကို၊ အပရပ္ပစ္စယေ-သူတစ်ပါးသည် ရှေ့ရှုရောက်စေထိုက်သည် မဟုတ်သော၊ အတ္တပစ္စက္ခ-မိမိ၏ မျက်မှောက်ဖြစ်သော၊ အရိယသစ္စဓမ္မ-အရိယသစ္စာတရား၌၊ ကိစ္စတောစ-ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းစသောကိစ္စအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ [သစ္စာ ၄ ပါးလုံးကို ရည်ရွယ်သည်၊] ပဝတ္တတ္တာ-ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓမ္မဉာဏန္တိ-ဓမ္မဉာဏ်ဟူ၍၊ ဝါ-ဓမ္မ၌ဖြစ်သောဉာဏ်ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။

သော ဣမိနာ ဓမ္မနာတိဇတ္ထ-ဟူသောဤပါဌ၌၊ မဂ္ဂဉာဏ်-မဂ်ဉာဏ်ကို၊ ဓမ္မဂေါစရတ္တာ-အရိယသစ္စာတရားဟူသော ကျက်စားရာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂေါစရဝေါဟာရေန-ကျက်စားရာ၏ အခေါ်အဝေါ်အားဖြင့်၊ ဓမ္မောတိ-ဓမ္မဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဥပယောဂဇတ္ထ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ ကရဏဝစနံ-ကရိုဏ်းဝိဘတ်သည်၊ (ဟောတိ) ဣမံ ဓမ္မံ-ဤသစ္စာ ၄ ပါးတရားကို၊ ဉာတေန-သိပြီးသော၊ ဣတိ အတ္ထော၊ စတုသစ္စဓမ္မံ-၄ ပါးသောသစ္စာတရားကို၊ ဇာနိတွာ-သိပြီး၍၊ ဌိတေန-တည်သော၊ မဂ္ဂဉာဏေန-ဖြင့်၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ၊ ဟောတိ။

ဒိဋ္ဌေနာတိ-ကား၊ ဒဿနေန-မြင်တတ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်၊ ဓမ္မံ-သစ္စာ ၄ ပါးတရားကို၊ ပဿိတွာ-မြင်ပြီး၍၊ ဌိတေန-သော၊ (မဂ္ဂဉာဏေန)၊ ဣတိ အတ္ထော။ ပတ္ထေနာတိ-ကား၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ အရိယသစ္စာနိ-တို့သို့၊ ပတွာ-ရောက်ပြီး၍၊ ဌိတတ္တာ-တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓမ္မံ-သစ္စာ ၄ ပါးတရားသို့၊ ပတ္ထေန-ရောက်ပြီးသော၊ (မဂ္ဂဉာဏေန)၊ ဝိဒိတေနာတိ၊ မဂ္ဂဉာဏေန-ဖြင့်၊ စတ္တာရိ၊ အရိယသစ္စာနိ-တို့ကို၊ ဝိဒိတာနိ ပါကဋ္ဌာနိ-ထင်ရှားသည်တို့ကို၊ ကတာနိ-ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ ဓမ္မံ-ထိုအရိယသစ္စာတရားသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝိဒိတံနာမ-သိအပ်ပြီးသည်မည်သည်၊ ဝါ-ထင်ရှားပြီးသည်မည်သည်၊ ဟောတိ ဝိဒိတဓမ္မေန-သိအပ်ပြီးသော

မဂ္ဂဉာဏံ ।ပေ၊ ဓမ္မောတိ။ ။ဓမ္မဟူသော အမည်သည် “ဒိဋ္ဌဓမ္မော”စသည်၌ကဲ့သို့ အရိယသစ္စာတရား၏အမည်ဟု ရှေး၌ပြခဲ့ပြီ၊ မဂ်ဉာဏ်ကို “ဓမ္မ”ဟု ဟောတော်မူရာ ဤပါဌ၌ကား မဂ်ဉာဏ်က အရိယသစ္စာ ဓမ္မဟူသော ကျက်စားရာရှိသောကြောင့် ကျက်စားရာဓမ္မ၏အမည်ကို မဂ်ဉာဏ်၌ တင်စား၍ ကာရဏူပစာရအားဖြင့် မဂ်ဉာဏ်ကို “ဓမ္မ”ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်-ဟူလို။ [မဂ်ဉာဏ်က အရိယသစ္စာ ၄ ပါးကို အာရုံပြုသည်မဟုတ်၊ နိရောဓသစ္စာတစ်ပါးကိုသာ အာရုံပြုသည်၊ ထို့ကြောင့် ဂေါစရအရ ကျက်စားရာဟု သာမညအနက်ကို ယူပါ၊ အာရုံတိုင်အောင် မယူပါနှင့်၊ ကျက်စားရာဟူသည်လည်း ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း စသောအားဖြင့် ကျက်စားခြင်းတည်း။]

သစ္စာ ၄ ပါး တရားရှိသော၊ ဝါ-ထင်ရှားပြီးသော သစ္စာ ၄-ပါး တရားရှိသော၊ တေန-ထိုမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်၊ ပရိယောဂါဠေ့နာတိ-ကား၊ စတုသစ္စဓမ္မ-ကို၊ ပရိယောဂါ ဟေတွာ-သက်ဝင်၍၊ ဌိတေန-တည်သောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်၊ နယံ နေတိတိ-ကား၊ အတိတေစ-အတိတ်ကာလ၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-သို့လည်းကောင်း၊ အနာဂတေစ-၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-သို့လည်းကောင်း၊ နယံ-နည်းကို၊ နေတိ-ဆောင်၏၊ ဟရတိ-ဆောင်၏၊ ပေသေတိ-ပို့ဆောင်၏။ [ဤ အဖွင့်အတိုင်း ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပုံကို ပါဠိတော်နိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

ပန-ဆက်၊ ဣဒံ-ဤနည်းကိုပို့ဆောင်ခြင်းသည်၊ မဂ္ဂဉာဏဿ-၏၊ န ကိစ္စ-ကိစ္စမဟုတ်၊ ပစ္စဝေက္ခဉာဏဿ-၏၊ ကိစ္စ-တည်း၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပစ္စဝေက္ခဉာဏဉာဏ်၏ ကိစ္စ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ သတ္တာရာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မဂ္ဂဉာဏ-ကို၊ အတိတာ-နာဂတေ-အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်သော သစ္စာ ၄-ပါးတရားတို့သို့၊ နယံ-ကို၊ နယန သဒိသံ-ဆောင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဉာဏဉာဏ်နှင့် တူသည်ကို၊ ကတံ-ပြုတော်မူ အပ်ပြီ၊ ကသွာ-နည်း၊ (ပစ္စဝေက္ခဉာဏဉာဏဿ-၏) မဂ္ဂမူလကတ္တာ-မဂ်ဉာဏ်လျှင် အရင်းခံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း၊ ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ ဘာဝိတ မဂ္ဂဿ-ပွားစေအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပစ္စဝေက္ခဉာ နာမ-ပစ္စဝေက္ခဉာဏဉာဏ်မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသွာ-ကြောင့်၊ သတ္တာ-သည်၊ မဂ္ဂဉာဏမေဝ-ကိုသာ၊ နယံ-နည်းကို၊ နယနသဒိသံ-ကို၊ အကာသိ-ပြုတော်မူပြီ။

နယံ နေတိ။ ။ “သော ဣမိနာ ဓမ္မေန ဉာတေန ၊ ပေ၊ အတိတာနာဂတေ နယံ နေတိ” ဟု ပါဠိတော်ရှိပုံကို ရှေးဦးစွာ သတိပြုပါ။ ထို မဂ္ဂသမဏီပုဂ္ဂိုလ်သည် သစ္စာ ၄ ပါးတရားတို့ကို ဉာတဒိဋ္ဌပတ္တဝိဒိတပရိယောဂါဠေ့ဖြစ်သော ဤမဂ်ဉာဏ်တရားဖြင့် ကိုယ်တိုင်သိသောအခါ အတိတ်တုန်းက သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်း ဒုက္ခသစ္စာကို မိမိသိသကဲ့သို့ ထိုးထွင်း၍ သိကြကုန်ပြီ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် အတိတ်အဖို့အားဖြင့်လည်း ရှေးသမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏ သိပုံ သိနည်းကို ဉာဏ်ဖြင့် ပို့ဆောင်၏၊ အနာဂတ်ကာလ၌လည်း သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ဒုက္ခသစ္စာ ကို မိမိသိသကဲ့သို့ သိကြလိမ့်မည်ဟု သိပုံသိနည်းကို ပို့ဆောင်၏၊ ဤသို့ ပို့ဆောင်ခြင်းကို “နယံ နေတိ”ဟု ဆိုသည်။

သတ္တာရာ ပန။ ။ “နယံ နေတိ”အရ နည်းကို ဆောင်ခြင်းကိစ္စသည် မဂ်ဉာဏ်၏ကိစ္စ မဟုတ်၊ ပစ္စဝေက္ခဉာဏဉာဏ်၏ကိစ္စဖြစ်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ့်ကြောင့် “ဣမိနာ ဉာဏေန နယံ နေတိ”ဟု “ဤမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အတိတ် အနာဂတ်တို့သို့ နည်းကို ဆောင်ပုံကို ဟောတော်မူရပါသနည်း”ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “သတ္တာရာ ပန” စသည်ကို မိန့်၊ ပစ္စဝေက္ခဉာဏဉာဏ်၏ကိစ္စဖြစ်သော်လည်း ထိုပစ္စဝေက္ခဉာဏဉာဏ်သည် မဂ်ဉာဏ်လျှင် အရင်းခံ ရှိသောကြောင့် (မဂ်ဖိုလ်ရပြီးမှ ပစ္စဝေက္ခဉာဏဉာဏ်ဖြစ်ရသောကြောင့်) မဂ်ဉာဏ်ကိုပင် အတိတ် အနာဂတ်တို့သို့ နည်းကို ဆောင်သကဲ့သို့ ပြုတော်မူအပ်သည်-ဟူလို။

အဝိစ-သည်သာမကသေး၊ (တတိယတစ်နည်းကား၊) ဧဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤ သော
 ကုမိနာ ဓမ္မေန၊ ပေ၊ နယံ နေတိဟူသောပါဌ်၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ (ကိ-
 အဘယ်သို့ မှတ်ထိုက်သနည်း၊) ကုမိနာ-ဤမဂ္ဂသမိဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ စတုသစ္စဂေါစရံ-
 ၄ ပါးသောသစ္စာဟူသော ကျက်စားရာရှိသော၊ ယဒေတံ (ယံ ဧတံ) မဂ္ဂဉာဏ်-
 အကြင် မဂ်ဉာဏ်ကို၊ အဓိဂတံ-ရအပ်ပြီ၊ ကာရဏဘူတေန-အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်
 သော၊ တေန ဉာဏေန-ထိုစတုသစ္စဂေါစရဖြစ်သောမဂ်ဉာဏ်ကြောင့်၊ အတိတာ
 နာဂတေ-အတိတ် အနာဂတ်အဖို့တို့သို့၊ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏသင်္ခါတံ-ပစ္စဝေက္ခဏာ
 ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော၊ နယံ-နည်းကို၊ နေတိ-ဆောင်၏၊ (ကုတိ၊ အတ္ထော၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။)

ကုဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တေန-ထိုမဂ်ဉာဏ်
 ဖြင့်၊ နယံ-ကို၊ နေတိ-၏၊ တံအာကာရံ-ထိုအခြင်းအရာကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ယေဟိ
 ကေမိ အတိတမဒ္ဓါနန္တိအာဒိ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ တတ္ထ-ထိုယေဟိကေမိ အတိတမဒ္ဓါနံ
 အစရှိသောပါဌ်ရပ်၌၊ အပ္ပညံသုတိ-ကား၊ ဇာနိသု-သိကြကုန်ပြီ၊ ပဋိဝိဇ္ဇိသု-ထိုးထွင်း
 ၍ သိကြကုန်ပြီ၊ ကုမညေဝါတိ-ကား၊ ယံဒုက္ခံ-အကြင်ဒုက္ခကို၊ အတိတေ-အတိတ်
 ကာလ၌၊ အပ္ပညံသု-ထိုးထွင်း၍သိကြကုန်ပြီ၊ ယဉ္ဇ (ဒုက္ခံ)-အကြင်ဒုက္ခကိုလည်း၊
 အနာဂတေ-၌၊ အဘိဇာနိဿန္တိ-ထိုးထွင်း၍သိကြကုန်လတ္တံ့၊ တညေဝ-ထိုအတိတ်၊
 အနာဂတ်ဒုက္ခသည်ပင်၊ ကုမံ-ဤဒုက္ခသည်၊ န-မဟုတ်၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဤဒုက္ခ
 မဟုတ်ပါသော်လည်း၊ သရိက္ခဋ္ဌေန-ဒုက္ခချင်းသဘောတူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့
 “ကုမညေဝ”ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [အတိတ်၊ အနာဂတ်ဒုက္ခကိုပင် သဒိဿူ
 ပစာရအားဖြင့်၊ “ကုမံယေဝ-ဤဒုက္ခကိုပင်”ဟု ဟောတော်မူပါသည်-ဟူလို၊] ဟိ-
 မှန်၊ (တစ်နည်း၊) ဟိ-ချဲ့၊ အတိတေဝိ-၌လည်း၊ တဏှံ-တဏှာကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊
 တေဘူမကက္ခန္ဓယေဝ-ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့ကိုပင်၊ ဒုက္ခသစ္စန္တိ-ဟူ၍၊
 ပဋိဝိဇ္ဇိသု-ကုန်ပြီ၊ တဏှံယေဝ-တဏှာကိုပင်၊ သမုဒယသစ္စန္တိ-ဟူ၍၊ မဂ္ဂသစ္စန္တိ-ဟူ၍၊

အဝိစ၊ ပေ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။ဤနည်း၌ကား “ကုမိနာ ဓမ္မေန ဒိဋ္ဌေန”စသည်ကို ကာရဏ
 အနက်၌သက်၍ “ဒိဋ္ဌေန-သော၊ ပေ၊ ပရိယောဂါဋ္ဌေန-သော၊ ကုမိနာ ဓမ္မေန-စတုသစ္စဓမ္မလျှင်
 ကျက်စားရာရှိသော ဤမဂ်ဉာဏ်ကြောင့်၊ အတိတာနာဂတေ-တို့သို့၊ နယံ-ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်
 ဟူသောနည်းကို၊ နေတိ-၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

အမှာ။ ။ပါဠိတော်စာအုပ်၌ “အတိတာနာဂတေန”ဟု နာဝိဘတ်ဖြင့် တွေ့ရ၏၊
 အဋ္ဌကထာ၌ကား “အတိတာနာဂတေ”ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိတော်၌ နာဝိဘတ်ကို မည်သည့်အနက်၌
 သက်ဟုလည်း အဋ္ဌကထာမဖွင့်၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “အတိတာနာဂတေ”ဟု
 ပါဌ်မှန်ရှိသင့်၏၊ နိဓာတ်သည် ဒွိကမ္မကတည်း၊ ထို့ကြောင့် အတိတာနာဂတေကို
 ဒုတိယာဗဟုဝုတ်ကြံပါသည်။

ပဋိဝိဇ္ဇာ၊ အနာဂတေပိ ဧဝမေဝ ပဋိဝိဇ္ဇိယန္တိ၊ ဧတရဟိပိ-ယခုပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ လည်း၊ ဧဝမေဝ၊ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သရိက္ခဋ္ဌေန-သဘောတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣမညေဝါတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ အန္တယေ ဉာဏန္တိ-ကား၊ ဣဒံ အနုဂမနဉာဏံ-ဤအတိတ် အနာဂတ်သို့ အစဉ်လိုက်၍ သိတတ်သော အနုမာနဉာဏ်ကို၊ နယနဉာဏံ(တိ)-နည်းယူကြောင်းဉာဏ်ဟူ၍၊ ကာရဏဉာဏန္တိ-အကြောင်းဖြစ်တတ်သောဉာဏ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

ပရိယေဉာဏန္တိ-ကား၊ စိတ္တပရိစ္ဆေဒဉာဏံ-စိတ်ကိုပိုင်းခြားခြင်း၌ဖြစ်သောဉာဏ် တည်း၊ ပရသတ္တာနန္တိ-ကား၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ သေသသတ္တာနံ-ကြွင်းသော သတ္တဝါတို့၏၊ ဣတရံ-ပရသတ္တာနံပုဒ်မှ တစ်ပါးသော ပရပုဂ္ဂလနံပုဒ်သည်၊ တဿေဝ-ထိုပရသတ္တာနံပုဒ်၏ပင်၊ ဝေဝစနံ-တည်း၊ စေတသာ၊ ပေ၊ ပဇာနာတိတိ- ကား၊ အတ္တနော စိတ္တေန၊ တေသံ-ထိုတစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့၏၊ စိတ္တံ-ကို၊ သရာဂါဒိဝသေန-သရာဂစိတ် အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ပရိစ္ဆိန္တိတွာ- ပိုင်းခြား၍၊ နာနပ္ပကာရတော-အားဖြင့်၊ ဇာနာတိ-၏၊ သရာဂံဝါတိ အာဒိသု- အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ ယံ-အကြင်စကားရပ်ကို၊ ဝတ္ထုဗွံ-ဆိုထိုက်၏၊ တံ-ထို ဆိုထိုက်သောစကားရပ်ကို၊ ဟေဌာ-သော၊ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂေ-၌၊ ဝုတ္တမေဝ-သာ၊ ပန-အထူးကား၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ ဣဓ-ဤဉာဏ ဝိဘင်း၌၊ အနုတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံဝါ စိတ္တန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ လောကုတ္တရမ္ပိ- လောကုတ္တရာစိတ်ကိုလည်း၊ လဗ္ဘတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ အဝိပဿနပဝံ-ဝိပဿနာ၏ အာရုံအဖြစ်သို့ မကပ်ရောက်သည်၊ (သမာနံ)ဝိ-သော်လည်း၊ ပရစိတ္တဉာဏဿ- ပရစိတ္တဝိဇာနနဉာဏ်၏၊ ဝိသယော-အာရုံသည်၊ ဟောတိ ယေဝ-ဖြစ်နိုင်သည်သာ၊ [သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၌ အနုတ္တရံအရ ဂ္ဂပါဝစရ၊ အဂ္ဂပါဝစရစိတ်ကိုသာဖွင့်ခဲ့၏၊ ဝိမုတ္တံ အရ တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိဖြင့်လွတ်သော ကာမ မဟဂ္ဂုတိစိတ်ကိုသာ ဖွင့်ခဲ့သည်။

]

အန္တယေဉာဏံ။ ။ပါဠိတော်၌ “တတ္ထ ကတမံ အန္တယေဉာဏံ” ဟု ပုစ္ဆာမရှိ၊ “တတ္ထ ကတမံ ဓမ္မေဉာဏံ” ဟု စတည်ပြီးလျှင် “ဓမ္မေဉာဏံ”နှင့်စပ်၍ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် အတိတ် အနာဂတ်ကာလ၌ သိပုံနည်းကိုပါ ဆောင်ပြတော်မူသောကြောင့် ထိုဉာဏ်ကို “အန္တယေဉာဏံ”ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ပရိယေ ဉာဏံ။ ။“ပရိယ”သဒ္ဒါသည် “ပရိစ္စ”သဒ္ဒါကဲ့သို့ ပရိ+ဣဓာတ်တည်း၊ ပရိယ၌ အပစ္စည်း၊ ပရိစ္စ၌ တွာပစ္စည်း၊ ဤသို့ ပစ္စည်းချင်းသာ ကွဲသည်၊ ပရိယယနံ ပရိယော- ပိုင်းခြားခြင်း၊ ထို့ကြောင့် ပရိယေကို စိတ္တပရိစ္ဆေဒဟု ဖွင့်သည်။ [ပရိနောက်၌ သရရှိလျှင် ယ လာသောကြောင့် ပရိယယနံဟု ဝစနတ္ထပြုသည်၊ ပုဒ်ပြီးရာ၌ကား ဣကို ဧပြ၊ ဧကို အယပြပြီးနောက် အကို ချေထားသည်ဟု ကြံပါ။]

အဝသေသာ ပညာတိ-ကား၊ ဓမ္မဉာဏာဒိကာ-ဓမ္မဉာဏ်အစရှိကုန်သော၊
တိသော၊ ပညာ-တို့ကို(ဓမ္မဉာဏ်၊ အနုယေဉာဏ်၊ ပရိယေဉာဏ်တို့ကို) ဌပေတွာ-
၍၊ သေသာ-ကြွင်းသော၊ သဗ္ဗာပိ-သော၊ ပညာ-ပညာသည်၊ ဉာဏန္တိ-ဉာဏ်ဟူ၍၊
သမ္မတတ္တာ - သမုတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္မုတိဉာဏ် နာမ - မည်သည်၊
ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ သမ္မုတိဉာဏ်ဟူသောပုဒ်၌၊ ဝစနတ္ထော-ကား၊
သမ္မုတိမှို-သမ္မုတိဉာဏ်၌၊ (ပဝတ္တံ-ဖြစ်သော၊ ဝါ-ပါဝင်သော၊) ဉာဏ်-ဉာဏ်တည်း၊
ဣတိ-ကြောင့်၊ သမ္မုတိဉာဏ်-မည်၏။

၇၉၇။ ကာမာဝစရကုသလေပညာတိ-ကား၊ ဟိ(ယသွာ)-ကြောင့်၊ အယံ-
ဤ ကာမာဝစရကုသိုလ်၌ဖြစ်သော ပညာကို၊ ဝါ-သည်၊ ဧကန္တေန-ဖြင့်၊ ဝဋ္ဋသ္မိ-
ဝဋ်၌၊ စုတိပဋိသန္ဓိ-စုတိပဋိသန္ဓေကို၊ အာစိနတေဝ-စိတတ်သည်သာ၊ တသွာ-
ကြောင့်၊ အာစယာယ နော အပစယာယာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ပန-ကား၊
လောကုတ္တရ မဂ္ဂပညာ-လောကုတ္တရာမဂ်၌ယှဉ်သော ပညာကို၊ ဝါ-သည်၊ ယသွာ-
ကြောင့်၊ စုတိ ပဋိသန္ဓိ-ကို၊ အပစိနတေဝ-စိခြင်းကိုပယ်တတ်သည်သာ၊ ဝါ-
ဖျက်ဆီးတတ်သည်သာ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ အပစယာယ နော အာစယာယာတိ-
ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ရူပါဝစရာရူပါဝစရပညာ-ရူပါဝစရပညာ၊ အရူပဝစရပညာ
သည်၊ စုတိပဋိသန္ဓိမှို-ကိုလည်း၊ အာစိနတိ-၏၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန-ဝိက္ခမ္ဘန၏အစွမ်းဖြင့်၊
ကိလေသေစေဝ-ကိလေသာနီဝရဏတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကိလေသမူလကေ-
ကိလေသာဟူသော အရင်းခံရှိကုန်သော၊ ဓမ္မေ စ-ကာမဘဝတရားတို့ကိုလည်း
ကောင်း၊ အပစိနတိ-၏၊ ဝါ-၏၊ တသွာ-ကြောင့်၊ အာစယာယ စေဝ အပစယာယ
စာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ၊ သေသာ-ကြွင်းသောပညာကို၊ ဝါ-သည်၊ (ကာမာဝစရ ဝိပါက
ကြိယာ ပညာစသည်၊) စုတိပဋိသန္ဓိ-ကို၊ နေဝ အာစိနတိ-စိလည်း မစိတတ်၊ န
အပစိနတိ-စိခြင်းကိုလည်း မပယ်တတ်၊ ဝါ-ဖျက်လည်း မဖျက်ဆီးတတ်၊ တသွာ-
ကြောင့်၊ နေဝ အာစယာယ နော အပစယာယာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ။

၇၉၈။ နစ အဘိညာယော ပဋိဝိဇ္ဇတီတိ ဣဒံ-ဟူသောဤစကားရပ်ကို၊
ပဌမဇ္ဈာန ပည-ပဌမဇ္ဈာန်၌ ယှဉ်သောပညာကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊
ဟိ-မှန်၊ သာ-ထိုပဌမဇ္ဈာန်၌ယှဉ်သောပညာသည်၊ အဿ-
ထိုပဌမဇ္ဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။

သမ္မုတိဉာဏံ။ ။သမ္မတတ္တာဟူသော ကံပုဒ်ဟိတိကို ကြည့်၍ သမ္မုတိမှို၌ ကံအနက်
ပေးလိုက်သည်၊ မုဓာတ်၏ ဇာနနအနက်ကို ဓာတ်ကျမ်းတို့၌ မတွေ့ရ၊ မုနဓာတ်ကိုသာ
တွေ့ရ၏၊ မုနာတိ၌ ကိယာဒိ နာပစ္စည်း၊ ဓာတွန် နကို ချေထားသည်၊ ထို့ကြောင့်
သမ္မုတိဟူသောပုဒ်သည် ကိတ်ပုဒ်ဖြစ်ဖို့ရန် ခဲယဉ်းလှသောကြောင့် မနဓာတ် တိပစ္စည်းဖြင့်
“သမ္မတိ”ဟု ပြင်ကြသည်၊ ထိုအတိုင်းဆိုလျှင် “သမ္မုတိဉာဏံ”ဟု မရှိရ၊ “သမ္မုတိဉာဏံ”ဟုသာ
ရှိရပေလိမ့်မည်။

ဝါ-သည်။ ကာမဝိဝေကေန-ကာမတို့၏ကင်းဆိတ်ခြင်းဖြင့်၊ [“ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ”ကို ရည်ရွယ်သည်။] ပတ္တဗ္ဗတ္တာ-ရောက်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိလေသနိဗ္ဗိဒါယ-ကိလေသာတို့၌ ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တတိ၊ စ-ဆက်၊ တာယ-ထိုပဌမဈာန်ပညာဖြင့်၊ ဧသ(ဧသော)-ဤပဌမဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကာမေသု-ဝတ္ထုကိလေသာ နှစ်ဖြာသောကာမတို့၌၊ ဝိတရာဂေါ-ကင်းသောရာဂရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ကာမတို့၌ ကင်းသောရာဂရှိပါသော်လည်း၊ အဘိညာပါဒကဘာဝံ-အဘိညာဉ်၏ အခြေခံ၏အဖြစ်သို့၊ အပတ္တတာယ-မရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဉ္စ၊ အဘိညာ ယော-တို့ကို၊ နေဝ ပဋိဝိဇ္ဇတိ-ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်၊ နိမိတ္တာရမ္မဏတ္တာ-ကသိုဏ်း နိမိတ်စသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သစ္စာနိ-သစ္စာတို့ကို၊ န ပဋိဝိဇ္ဇတိ-နိုင်၊ ဧဝံ-လျှင်၊ အယံ ပညာ-ဤ ပဌမဈာန်၌ ယှဉ်သောပညာသည်၊ နိဗ္ဗိဒါယ-ကိလေသာတို့၌ ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ၊ ဟောတိ၊ ပဋိဝေဓာယ-အဘိညာဉ် သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှာ၊ နော (ဟောတိ)။

သွေဝါတိ-ကား၊ ပဌမဈာန်-သို့၊ ပတ္တာ-၍၊ ဌိတော-တည်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကာမေသုဝိတရာဂေါ သမာနောတိ-ကား၊ တထာ-ထိုပဌမဈာန်ဖြင့်၊ ဝိက္ခမ္ဘိတာနံ ယေဝ-ပယ်ခွာအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ကာမာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ ဝသေန-စပ်သဖြင့်၊ ဝိတရာဂေါ-ကင်းသောရာဂရှိသည်၊ (သမာနော) အဘိညာယော ပဋိဝိဇ္ဇတိတိ-ကား၊ ပဉ္စ အဘိညာယော ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ ဣဒံ-ဤ ပဉ္စ အဘိညာယော ပဋိဝိဇ္ဇတိဟူသော စကားရပ်ကို၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနပညာ-ကို၊ သန္ဓာယ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသွာ)-ကြောင့်၊ စတုတ္ထ ဇ္ဈာနပညာ-သည်၊ အဘိညာပါဒက ဘာဝေနာပိ-အဘိညာဉ်၏ အခြေခံ၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း၊ ပဉ္စ အဘိညာယော ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ အဘိညာဘာဝပ္ပတ္တိယာပိ-အဘိညာဉ်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းအားဖြင့် လည်း၊ (ပဉ္စ အဘိညာယော) ပဋိဝိဇ္ဇတိ ဧဝ-ဧကန် ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်သည်သာ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ သာ-ထိုစတုတ္ထဈာန်ပညာသည်၊ ပဋိဝေဓာယ-ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပဌမဇ္ဈာနပညာယဧဝ-ပဌမဈာန်၌ယှဉ်သောပညာဖြင့်ပင်၊ ကိလေသေသုပိ-တို့၌လည်း၊ နိဗ္ဗိဒ္ဓတ္တာ-ငြီးငွေ့ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗိဒါယ-ငှာ၊ နော (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ယာ အယံ ဒုတိယတတိယဇ္ဈာနပညာ - အကြင် ဒုတိယဈာန်၌ ဖြစ်သောပညာ၊ တတိယဈာန်၌ဖြစ်သော ပညာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ သာ-ထိုဒုတိယ တတိယဈာန်၌ဖြစ်သော ပညာသည်၊ ကတရကောဌာသံ-အဘယ်အဖို့သို့၊ ဘဇတိ-ကပ်ဝင်သနည်း၊ ဣတိ - ဤကား အမေးတည်း၊ သောမနဿဝသေန - သောမနဿဝေဒနာနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ပဌမဇ္ဈာနမ္ပိ-သို့လည်း၊ ဘဇတိ-ကပ်ဝင်၏။

အဝိတက္ကဝသေန-ဝိတက်မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနမှီးသို့လည်း၊ (ဘဇတိ)၊ ဧဝံ-သို့၊ ဧသာ-ဤဒုတိယဈာန် တတိယဈာန်၌ဖြစ်သောပညာကို၊ ပဌမဇ္ဈာန သန္နိဿိတာဝါ-ပဌမဈာန်၌ မှီသည်ကိုလည်းကောင်း၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနသန္နိဿိတာဝါ- စတုတ္ထဈာန်၌ မှီသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကာတဗ္ဗာ-၏၊ နိဗ္ဗိဒါယစေဝ ပဋိဝေဓာယ စာတိ-ကား၊ မဂ္ဂပညာ-မဂ်၌ယှဉ်သောပညာသည်၊ သဗ္ဗသိဗ္ဗိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဝဋ္ဋေ-ဝဋ်၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒနတော-ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့်၊ နိဗ္ဗိဒါယ-ငြီးငွေ့ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဆဋ္ဌံ-သော၊ အဘိညံ-အာသဝက္ခယအဘိညာဉ်ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈနတော-ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်၊ ပဋိဝေဓာယ စ-ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဟောတိ။

၇၉၉။ ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘီတိအာဒိသု-တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ယွာယံ (ယော+အယံ)-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အပ္ပဂုဏဿ-အဝါးဝစ္စာ လေ့လာအပ် ပြီးမဟုတ်သော၊ ပဌမဇ္ဈာနဿ-ကို၊ လာဘီ-ရခြင်းရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ တတော- ထိုပဌမဈာန်မှ၊ ဝုဠိတံ-ထပြီးသော၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အာရမ္မဏဝသေန-အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ကာမသဟဂတာ-ဝတ္ထုကာမနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊ သညာ မနသိကာရာ-သညာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းတို့သည်၊ သမုဒါစရန္တိ-လွန်စွာ အထက်ထက်၌ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဝါ-လွှမ်းမိုး၍ ဖြစ်ကုန်၏၊ တုဒန္တိ-ထိုးဆွကုန်၏၊ စောဒေန္တိ-ကာမသို့ ညွှတ်ကိုင်းဖို့ရန် တိုက်တွန်းကုန်၏၊ [အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်သာ တကွဖြစ်သည်၊ သမ္ပယုတ်၏အဖြစ်ဖြင့် တကွဖြစ်သည် မဟုတ်ဟုသိစေလို၍ “အာရမ္မဏဝသေန”ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊] တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (မလေ့လာအပ်သော ပဌမဈာန်ရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏) ကာမာနုပက္ခန္ဓာနံ-ကာမသို့ပြေးဝင်ကုန်သော၊ သညာမနသိကာရာနံ- တို့၏၊ ဝသေန-ကြောင့်၊ သာ ပဌမဇ္ဈာနပညာ-ထိုပဌမဈာန်ပညာသည်၊ ဟာယတိ- ဆုတ်ယုတ်၏၊ ပရိဟာယတိ-ထက်ဝန်းကျင်ဆုတ်ယုတ်၏၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ဟာန ဘာဂိနိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။

တဒနုဓမ္မတာတိ-ကား၊ တဒနုရူပသဘာဝါ-ထိုပဌမဈာန်အားလျော်သော သဘောရှိသော၊ (သတိ၌ စပ်) [“ဓမ္မကို သဘာဝ”ဟု ဖွင့်သည်၊ တာပစ္စည်းအနက် မရှိ] သတိ သန္တိဌတိတိ ကုဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ မိစ္ဆာသတိ-မိစ္ဆာသတိကို၊ [နောက်၌လာမည့် “နိကန္တိ”ကို ဆိုသည်၊ တစ်နည်း နောက်၌လာမည့် နိကန္တိနှင့်တကွ ဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ဆိုသည်၊] သန္ဓာယ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ သမ္မာသတိ-သမ္မာသတိကို၊ (သန္ဓာယ) န (ဝုတ္တံ)-ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ခွဲ၊ ယဿ- အကြင်ပဌမဈာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဌမဇ္ဈာနာနုရူပသဘာဝါ-ပဌမဈာန်အားလျော်သော သဘောရှိသော၊ (နိကန္တိ၌ စပ်)၊ ပဌမဇ္ဈာနံ-ကို၊ သန္တတော-ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ် အားဖြင့်၊ ဒိသွာ-ရှု၍၊ အဿာဒယမာနာ-လွန်စွာ သာယာသော၊ အဘိနန္ဒမာနာ- လွန်စွာနှစ်သက်သော၊ နိကန္တိ-တပ်မက်တတ်သောတဏှာသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ တဿ-

ထိုပဌမဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိကန္တိဝသေန-တပ်မက်တတ်သော တဏှာ၏ အစွမ်းကြောင့်၊ သာ ပဌမဈာနပညာ-သည်၊ နေဝဟာယတိ-ဆုတ်လည်း မဆုတ်ယုတ်၊ န ဝဗ္ဗတိ-တိုးလည်း မတိုးတက်၊ ဌိတိကောဌာသိကာ-တည်တံ့ခြင်းအဖို့ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ဌိတိဘာဂိနိပညာတိ ဝုတ္တံ။

အဝိတက္ကသဟဂတာတိ-ကား၊ အဝိတက္က-သော၊ ဒုတိယဈာန်-ကို၊ သန္တတော-အားဖြင့်၊ ပဏီတတော-အားဖြင့်၊ မနသိကရောတော-နှလုံးသွင်းသော ပဌမဈာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာရမ္မဏဝသေန-အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အဝိတက္ကသဟဂတာ-ဝိတက်မရှိသော ဒုတိယဈာန်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ (သညာမနသိကာရာ၌ စပ်) သမုဒါစရန္တိတိ-ကား၊ ပဝုဏတော-အဝါးဝစွာလေ့လာအပ်သော၊ ပဌမဈာနတော-မှ၊ ဝုဋ္ဌိတံ-ထပြီးသောပဌမဈာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဒုတိယဈာနာဓိဂမတ္ထာယ-ဒုတိယဈာန်ကို ရခြင်းအကျိုးငှာ၊ တုဒန္တိ-ထိုးဆွေကုန်၏၊ စောဒေန္တိ-တိုက်တွန်းကုန်၏၊ တဿ-ထိုပဌမဈာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဒုတိယဈာနာနုပက္ခန္ဓာနံ-ဒုတိယ ဈာန်သို့ ပြေးဝင်ကုန်သော၊ သညာမနသိကာရာနံ-တို့၏၊ ဝသေန-ကြောင့်၊ သာ ပဌမဈာနပညာ-ကို၊ ဝိသေသဘူတဿ-ပဌမဈာန်ထက် ထူးသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ဒုတိယဈာနဿ-၏၊ ဥပ္ပတ္တိဌာနတာယ-ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသေသဘာဂိနိတိ ဝုတ္တာ။

နိဗ္ဗိဒါသဟဂတာတိ-ကား၊ ပဌဈာနတော-မှ၊ ဝုဋ္ဌိတံ-သော၊ တမေဝ-ထိုပဌမဈာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်၊ နိဗ္ဗိဒါသင်္ခါတေန-ဈာန်အင်္ဂါအပြား၌ ငြီးငွေ့တတ်သည် ဟုဆိုအပ်သော၊ ဝိပဿနာဉာဏေန-ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်၊ သဟဂတာ-ကုန်သော၊ (သညာမနသိကာရာ ၌စပ်)ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသွာ)-ကြောင့်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်-ကို၊ ဝါ-သည်၊ ဝတ္ထန္တေ-ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော၊ ဈာနဂံဘေဒေ-ဝိတက်စသော ဈာန်အင်္ဂါအပြား၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-၏၊ ဣက္ကဏ္ဍတိ-ပျင်းရိ၏၊ တသွာ-ကြောင့်၊ နိဗ္ဗိဒါတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ သမုဒါစရန္တိတိ-ကား၊ နိဗ္ဗာနသစ္စိကိရိယတ္ထာယ-ငှာ၊ စောဒေန္တိ၊ ဝိရာဂူပသဉ္စိတာတိ-ကား၊ ဝိရာဂသင်္ခါတေန-မတပ်မက်ကြောင်းဟုဆိုအပ်သော၊ နိဗ္ဗာနေန-နိဗ္ဗာန်နှင့်၊ ဥပသံဟိတာ-စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ (သညာမနသိကာရာ ၌စပ်) ဟိ-မှန်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်-ကို၊ ဝါ-သည်၊ ဣမိနာ မဂ္ဂေန-ဤဝိပဿနာဉာဏ်ဟူသော လမ်းဖြင့်၊ ဝိရာဂံ-မတပ်မက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ-ကို၊ သစ္စိကာတုံ-ငှာ၊ သက္ကာတတ်ကောင်း၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပဝတ္တိတော-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိရာဂူပသဉ္စိတန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ - ၏၊ တံ သမ္ပယုတ္တာ - ထိုဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော၊ သညာမနသိကာရာပိ - တို့သည်လည်း၊ ဝိရာဂူပသဉ္စိတာဧဝ နာမ - ဝိရာဂူပသဉ္စိတာတို့ပင် မည်၏၊ [“သဟစရဏနည်းအားဖြင့် သညာမနသိကာရတို့ကိုလည်း ဝိရာဂူပသဉ္စိတာ ဟု ခေါ်နိုင်သည်” ဟူလို၊] တဿ-ထိုပဌမဈာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်၏။

တေသံ သညာမနသိကာရာနံ-တို့၏။ ဝသေန-ကြောင့်၊ သာ ပဌမဇ္ဈာနပညာ-ကို၊ အရိယမဂ္ဂပဋိဝေဓဿ-အရိယမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏။ ပဒဌာနတာယ-နီးသော အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗေဒဘာဂိနိတိ ဝုတ္တာ၊ ဧဝံ-သို့၊ စတူသု ဌာနေသု-တို့၌၊ ပဌဇ္ဈာနပညာဝ-ကိုသာ၊ ကထိတာ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနပညာဒီသုပိ၊ ဣမိနာဝ နယေန-သာလျှင်၊ အတ္တော ဝေဒိတဗျော။

၈၀၁။ ကိစ္ဆေနပေါဥပ္ပါဒေန္တဿာတိ-ကား၊ လောကုတ္တရသမာဓိ-လောကုတ္တရာ သမာဓိကို၊ ဥပ္ပါဒေန္တဿ-ဖြစ်စေလသော်၊ ဝါ-သော၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-မဂ်၏ရှေ့အဖို့၌၊ အာဂမနကာလေ-မဂ်၏ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း၊ ဝိပဿနာဖြစ်ရာအခါ၌၊ ကိစ္ဆေန-ပြုငြင်သဖြင့်၊ ကသိရေန-ကသိကအောက်ဖြင့်၊ ဒုက္ခေန-ဆင်းရဲသဖြင့်၊ သသင်္ခါရေန-သင်္ခါရနှင့်တကွဖြစ်သောစိတ်ဖြင့်၊ သပ္ပယောဂေန-ပယောဂနှင့်တကွဖြစ်သောစိတ်ဖြင့်၊ ကိလမန္တဿ-ပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ-ပင်ပန်းလျက်၊ ကိလေသေ-တို့ကို၊ ဝိက္ခမ္ဘတ္တာ-ပယ်ခွာ၍၊ အာဂတဿ-လာခဲ့ရသော၊ (ပုဂ္ဂလဿ ၌စပ်)၊ [ဤစကားဖြင့် ဒုက္ခပဋိပဒါဖြစ်ပုံကို ပြသည်။] ဒန္တံ တဏှာနံ အဘိဇာနန္တဿာတိ-ကား၊ ကိလေသေသု-တို့ကို၊ ဝိက္ခမ္ဘိတေသု-ပယ်ခွာအပ်ပြီးကုန်လသော်၊ ဝိပဿနာပရိဝါသေ-ဝိပဿနာ ဉာဏ်ကို အဖန်ဖန် ထုံစေရာအခါ၌၊ စိရံ-ကြာမြင့်စွာ၊ ဝသိတွာ-ထုံပြီး၍၊ လောကုတ္တရ သမာဓိသင်္ခါတံ-လောကုတ္တရာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော၊ တံ ဌာနံ-ထိုအရာကို၊ ဒန္တံ-ဇွေးဇွေး၊ သဏီကံ-ဖြေးဖြေး၊ အဘိဇာနန္တဿ-ရသောအားဖြင့် ရှေးရှုသိရသော၊ ဝါ-ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိရသော၊ ပဋိဝိဇ္ဈန္တဿ-ထိုးထွင်း၍သိရသော၊ ပါပုဏန္တဿ-ရောက်ရသော၊ (ပုဂ္ဂလဿ-၏) ဣတိ အတ္တော- ဤကား အဘိဇာနန္တဿ၏ အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း၊ [ဒန္တံ တဏှာနံ အဘိဇာနန္တဿ-ဟူသော ဤစကားဖြင့် “ဒန္တာဘိည”ဖြစ်ပုံကို ပြသည်။]

အယံ ဝုစ္စတိတိ-ကား၊ ယာ ဧသော-အကြင်ပညာသည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္တာဘိညာအားဖြင့်၊) ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ [အယံကို ပညာရောက်မှ တွဲ၊] ကိလေသဝိက္ခမ္ဘန-ပဋိပဒါယ-ကိလေသာကို ပယ်ခွါကြောင်းအကျင့်၏၊ ဒုက္ခတ္တာ-ဆင်းရဲသည်၏အဖြစ် ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာပရိဝါသပညာယ-ဝိပဿနာဉာဏ်ကို အဖန်ဖန် ထုံကြောင်းပညာ၏၊ ဒန္တတ္တာ စ-နဲ့ဇွေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဝုစ္စတိ ၌စပ်) မဂ္ဂကာလေ-မဂ်စိတ်၏ဖြစ်ရာအခါ၌၊ ဧကစိတ္တက္ခဏေ-တစ်ခုတည်းသော စိတ္တက္ခဏ၌၊ ဥပ္ပန္နာ-ဖြစ်သည်၊ (သမာနာ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အယံ ပညာ-ဤ ပညာကို၊ အာဂမနဝသေန-မဂ်၏ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း၊ ဝိပဿနာပညာနှင့်စပ်သဖြင့်၊ ဒုက္ခပဋိပဒါဒန္တာဘိညာနာမာတိ-မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဥပရိ-အထက်ဖြစ်သော၊ တီသု

ပဒေသုပ်-ပုဒ်တို့၌လည်း၊ (ဒုက္ခပဋိပဒါဒိပ္ပာဘိညာ၊ သုခပဋိပဒါဒိန္နာဘိညာ၊ သုခပဋိပဒါဒိပ္ပာဘိညာပုဒ်တို့၌လည်း။) ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၈၀၂။ သမာဓိဿ န နိကာမလာဘိဿာတိ-ကား၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမာဓိဿ-ကို၊ နိကာမလာဘိ-အလိုရှိတိုင်း ရခြင်းရှိသည်၊ န ဟောတိ၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တဿ-ထိုသမာဓိကို၊ န နိကာမလာဘိ နာမ-အလိုရှိတိုင်းရခြင်း မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်မည်၏၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သမာဓိ- သည်၊ ဥပရူပရိ-အထက် အထက်၌၊ သမာပဇ္ဇနတ္ထာယ-ဝင်စားကြောင်း သမာပတ်အကျိုးငှာ၊ ဥဿက္ကိတုံ-အထက်သို့တက်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-တိုးတက်ခြင်းငှာ၊ ပစ္စယော-အကြောင်းသည်၊ န ဟောတိ၊ အပ္ပဂုဏဇ္ဈာနလာဘိဿ-အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်သည် မဟုတ်သော ပဌမဈာန်ကို ရခြင်းရှိသော၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော။ [“ဥ+သတ္တ (ဂတေ)”ဟူသော ဓာတ်ဖြင့် “ဥဿက္ကိတုံ”ဟု ပါဠိမှန် ရှိပါစေ၊ ရှေးနိဿယ၌ “ဥဿက္ကိတုံ-အားထုတ် ခြင်းငှာ”ဟု ပါဠိပျက်၏။]

အာရမ္မဏံ ထောက် ဖရန္တဿာတိ-ကား၊ ပရိတ္တေ-ကျင်းငယ်သော၊ သုပ္ပမတ္တေ ဝါ-ဗန်းအတိုင်းအရှည်ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဝါ-စကောအတိုင်းအရှည်ရှိသည် မူလည်းဖြစ်သော၊ သရာဝမတ္တေဝါ-ရေသောက်ခွက်ငယ်အတိုင်းအရှည်ရှိသည် မူလည်းဖြစ်သော၊ အာရမ္မဏေ-ကသိုဏ်းအာရုံ၌၊ ပရိကမ္ပ-အဖန်ဖန် စီးဖြန်းမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ တတ္ထေဝ-ထိုပရိတ္တအာရုံ၌ပင်၊ အပ္ပနံ-အပ္ပနာသို့၊ ပတွာ-၍၊ အဝဇ္ဇိတံ-မတိုးပွားစေအပ်သော၊ ထောကမေဝ-အနည်းငယ်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ တံ အာရမ္မဏံ-ကို၊ ဖရန္တဿ-ဖြန့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ သေသပဒေသုပ် ဒေသဝနယော၊ ဟိ-မှန်၊ န နိကာမလာဘိပဋိပက္ခတော-န နိကာမလာဘိပုဂ္ဂိုလ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဂုဏဇ္ဈာနလာဘိ-ပဂုဏဇ္ဈာနလာဘိပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဧတ္ထ-ဤ စတုတ္ထ နိဒ္ဒေသ၌၊ နိကာမလာဘိတိ ဝုတ္တော၊ စ-ဆက်၊ အဝဇ္ဇိတာရမ္မဏပုဋိပက္ခတော- မတိုးပွားစေအပ်သော အာရုံ ၏ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဇ္ဇိတာရမ္မဏံ-တိုးပွားစေအပ်သောအာရုံကို၊ ဝိပုလန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းကို၊ တာဒိသမေဝ-ထိုဆိုင်အပ်ပြီးသော ပုဒ်အပေါင်းကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ။

ဇရာ မရဏေပေတံ ဉာဏန္တိ ဧတံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ နိဗ္ဗာနမေဝ-ကိုသာ၊ အာရမ္မဏံ ကတွာ စတုန္ဒသစ္စာနံ - တို့ကို၊ ဧက ပဋိဝေဝေသေန - တစ်ပြိုင်နက် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပန-ကား၊ ဇရာမရဏံ အာရမ္မာတိအာဒိနိ-အစရှိသောပုဒ်တို့ကို၊ ဧကေကံ-တစ်ပါး တစ်ပါးသော၊ ဝတ္တု-တည်ရာကို၊ ဝါ-ဇရာ မရဏတစ်ခု ဇာတိတစ်ခုစသောဝတ္ထုကို၊ အာရမ္မ-အာရုံပြု၍၊

ပဝတ္တိကာလေ-ဖြစ်ရာအခါ၌၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-မဂ်၏ ရှေ့အဖို့၌၊ သစ္စဝဝတ္ထာပနဝသေန-သစ္စာ ၄ ပါးကို အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-သစ္စာ ၄ ပါးကို အသီးအသီး ပိုင်းခြားမှတ်ထားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ-ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောဝါကျတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-ရှိသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ [ဝဝတ္ထာပန၌ ဝိ-ဝိသု၊ ဝိသု+အဝ=အဝိန္ဒိန္ဒိတ္တာ+ဌာ+ဏာပေ၊ ယုပစ္စည်း၊ တည်စေခြင်းဟူသည် ထားခြင်းပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဌာဓာတ်ဖြစ်လျှင် ဌ ကို ထွ ပြု၍ “ဝဝတ္ထာပန”ဟုလည်းကောင်း၊ ထပ ဖြစ်လျှင် “ဝဝတ္ထပန”ဟုလည်းကောင်း ပါဠိနှစ်မျိုးရှိနိုင်သည်။]

စတုတ္ထနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၀၄။ ပဉ္စဝိနေေဉာဏဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ပီတိ ဖရဏတာဒိသု-အစရှိသည်တို့၌၊ (ယာ ပညာ-သည်၊) ပီတိ-ပီတိကို၊ ဖရမာနာ-ဖြန့်လျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဒွိသု-ကုန်သော၊ ဈာနေသု-ဈာန်တို့၌၊ (စတုတ္ထနည်းအာဖြင့် ပီတိသမ္ပယုတ္တဖြစ်သော ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်တို့၌) (သာ) ပညာ-ထိုပညာသည်၊ ပီတိဖရဏတာ နာမ-ပီတိဖရဏတာ မည်၏၊ ဝါ-ပီတိကို ဖြန့်ခြင်းရှိသော သမာဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပညာမည်၏၊ (ယာ ပညာ) သုခံ-သုခကို၊ ဖရမာနာ-ဖြန့်လျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ တိသု-ကုန်သော၊ ဈာနေသု-တို့၌၊ (သုခသမ္ပယုတ္တဖြစ်သော အောက်ဈာန် ၃ ပါးတို့၌) (သာ) ပညာ၊ သုခဖရဏတာနာမ-မည်၏၊ ဝါ-သုခကိုဖြန့်ခြင်းရှိသော သမာဓိ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပညာမည်၏၊ (ယာ ပညာ) ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့၏၊ စေတော-စိတ်ကို၊ ဖရမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (သာ) စေတောပရိယပညာ-ထိုစေတောပရိယပညာ သည်၊ စေတောဖရဏတာ နာမ-မည်၏၊ ဝါ-စိတ်ကို ဖြန့်ခြင်းရှိသော သမာဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာပညာ မည်၏၊ (ယာ ပညာ) အာလောကံ-အရောင်အလင်းကို၊ ဖရမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (သာ) ဒိဗ္ဗစက္ခုပညာ-ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုပညာသည်၊ အာလောကဖရဏတာ နာမ-မည်၏၊ ဝါ-အရောင်အလင်းကို ဖြန့်ခြင်းရှိသော သမာဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပညာမည်၏၊ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ-ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏံ သည်၊ ပစ္စဝေက္ခဏနိမိတ္တံ နာမ-ပစ္စဝေက္ခဏနိမိတ် မည်၏၊ ဝါ-ပစ္စဝေက္ခဏာ၏ မှတ်သားကြောင်း မည်၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ ဒွိသု ဈာနေသု ပညာပီတိ ဖရဏတာဒိအာဒိ-အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

စ-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုပီတိဖရဏတာအစရှိသော ပညာတို့တွင်၊ [ရှေးနိဿယ၌ “တတ္ထ-ထိုဒွိသု ဉာဏေသုစသောပါဌ်၌”ဟု စွဲလေ၏။] ပီတိဖရဏတာ-ပီတိဖရဏတာသည်လည်းကောင်း၊ သုခဖရဏတာ-သုခဖရဏတာသည်လည်းကောင်း၊ ဒွေ-၂ ဖက်ကုန်သော၊ ပါဒါဝိယ-ခြေတို့နှင့်တူ၏။ စေတောဖရဏတာ-စေတောဖရဏတာသည်လည်းကောင်း၊ အာလောကဖရဏတာ-အာလောကဖရဏတာသည်လည်းကောင်း၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဟတ္ထာဝိယ-လက်တို့နှင့်တူ၏။ အဘိညာပါဒကဇ္ဈာန်-အဘိညာဉ်၏အခြေခံဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်သည်၊ မဇ္ဈိမကာယောဝိယ-အလယ်ဖြစ်သော ကိုယ်နှင့်တူ၏။ ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ-ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ်သည်၊ သီသံ ဝိယ-ဦးခေါင်းနှင့်တူ၏။ ဣတိ-သို့၊ ဘဂဝါ၊ ပဉ္စဂီကံ-ငါးပါးသော အင်္ဂါရှိသော၊ သမ္မာသမာဓိ-သမ္မာသမာဓိကို၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသမ္ပန္နံ-အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံသော၊ ပုရိသံ ဝိယ-ယောက်ျားကိုကဲ့သို့၊ ကတွာ၊ ဒဿေတိ-ပြတော်မူ၏။ အယံ ပဉ္စဂီကော သမ္မာသမာဓိတိ-ကား၊ အယံ-ဤသမာဓိသည်၊ ဟတ္ထပါဒသီသသဒိဿေဟိ-လက်၊ ခြေ၊ ဦးခေါင်းတို့နှင့်တူကုန်သော၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ-အင်္ဂါတို့နှင့်၊ ယုတ္တော-ယှဉ်သော၊ သမ္မာသမာဓိ-သမ္မာသမာဓိတည်း၊ ဣတိ-ဤ အယံ ပဉ္စဂီကော သမ္မာသမာဓိ ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်၊ ပါဒကဇ္ဈာန်-ပါဒကဈာန်ဖြစ်သော၊ သမာဓိ-သမာဓိကို၊ ကထေသိ-ဟောတော်မူပြီ။

အယံ သမာဓိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခေါစေဝါတိအာဒိသု-တို့၌၊ အရဟတ္တဖလသမာဓိ-အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကို၊ အဓိပ္ပေတော၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိသည်၊ အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေ-ဝင်စားအပ်ရာ ဝင်စားအပ်ရာခဏ၌၊ သုခတ္တာ-ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပစ္စုပ္ပန္နသုခေါ-ပစ္စုပ္ပန်၌ သုခရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပုရိမော ပုရိမော-ရှေ့၌ဖြစ် ရှေ့၌ဖြစ်သောသမာဓိသည်၊ ပစ္ဆိမဿ ပစ္ဆိမဿ-နောက်၌ဖြစ် နောက်၌ဖြစ်သော၊ သမာဓိသုခဿ-သမာဓိသုခ၏၊ ပစ္စယတ္တာ-အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာယတိ-နောင်အခါ၌၊ (နောက်ခဏ၌)၊ သုခဝိပါကော-သုခအကျိုးရှိ၏၊ သန္တံ-ငြိမ်သက်သော၊ သုခမံ-သိမ်မွေ့သော၊ ဖလစိတ္တံ-ဖိုလ်စိတ်သည်၊ ပဏီတံ-မွန်မြတ်သော၊ မရုရရူပံ-ချိုဆိမ့်သောအရသာနှင့်တူသောရုပ်ကို၊ သမုဋ္ဌာပေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဖလသမာပတ္တိယာ-ဖလသမာပတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌိတဿ-ထပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ သဗ္ဗကာယာနုဂတံ-အလုံးစုံသောကိုယ်သို့ အစဉ်လိုက်သော၊ သုခသမ္ပဿံ-ကောင်းသောအတွေ့ရှိသော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ သုခသဟဂတံ-သော၊ ကာယဝိညာဏံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန-ဤပရိယာယ် အားဖြင့် လည်း၊ အာယတိ-၌၊ သုခဝိပါကော-၏၊ [ဖလသမာပတ်သည် တော်တော်ကြာကြာဝင် စားအပ်သောအခါ ထိုစိတ်များစွာကြောင့် တစ်ကိုယ်လုံး၌ မွန်မြတ်သော စိတ္တဇရုပ်သစ်တွေ ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ခန္ဓာကိုယ်၌ အမြဲဖြစ်နေသော အခြားရုပ်များနှင့် ထိခိုက်တိုးဝှေ့သကဲ့သို့

ဖြစ်၏။ ထိုအထိအခိုက်သည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဖြစ်၏။ ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ ထိခိုက်ပုံကား ညင်ညင်သာသာဖြစ်၍ သာယာဖွယ် ကောင်းလှ၏။ ထို့ကြောင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို အာရုံပြု၍ “သုခသဟဂုတိ ကာယဝိညာဏ ဝီထိစိတ”ဟူသော ဝိပါက်ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို အာရုံပြု၍ သုခဖြစ်သမျှ၌ ဤသဘောချည်းတည်း။]

ကိလေသေဟိ-ကိလေသာတို့မှ၊ အာရကတ္တာ-ဝေးကွာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အရိယော-အရိယမည်၏။ ကာမာမိသဝဋ္ဋာမိသလောကာမိသာနံ-တဏှာဖြင့် သုံးသပ်အပ်သောကာမ၊ တဏှာဖြင့်သုံးသပ်အပ်သောဝဋ္ဋံ၊ တဏှာဖြင့် သုံးသပ်အပ်သောလောကတို့၏။ အဘာဝါ-မရှိခြင်းကြောင့်၊ နိရာမိသော-နိရာမိသမည်၏။ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ-ကုန်သော၊ မဟာပုရိသေဟိ-မြင့်မြတ်သောယောက်ျားတို့သည်၊ သေဝိတတ္တာ-မှီဝဲအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အကာပုရိသသေဝိတော-အကာပုရိသသေဝိတမည်၏။ [ကုစ္ဆိတာ+ပုရိသာ=ကာပုရိသာ၊ န+ကာပုရိသာ=အကာပုရိသာ၊ အကာပုရိသေဟိ+သေဝိတော=အကာပုရိသသေဝိတော။] အင်္ဂသန္တတယ-ဈာန်အင်္ဂါ၏ ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာရမ္မဏသန္တတယ-နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အာရုံ၏ ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗကိလေသဒရထသန္တတယစ-အလုံးစုံသောကိလေသာအပူတို့၏ ငြိမ်းအေးကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သန္တော-၏။ [ယောဇနာ၌ကား “ဒရထတော”ဟု အပါဒါန်ဖွင့်လေ၏။] အတပ္ပနိယဋ္ဌေန-မတင်းတိမ်အပ် မတင်းတိမ်နိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဏီတော-မွန်မြတ်၏။

ကိလေသပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ-ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့်၊ လဒ္ဓတ္တာ-ရအပ်သောသမာဓိ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓေါ-မည်၏။) [ဤအလို “ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့်ရအပ်သော”ဟု ပေးပါ။] ဝါ-တစ်နည်း၊ ကိလေသပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဘာဝဿ-ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းအေးခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်၏။ ဝါ-ကို၊ လဒ္ဓတ္တာ-ကြောင့်၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓေါ-မည်၏။ [ဤအလို “ရအပ်သောကိလေသာတို့၏ငြိမ်းအေးခြင်းရှိသောသမာဓိ”ဟု ပေးပါ။] [ပါဠိတော်၌ “ပဋိပ္ပဿဒ္ဓ” ဟု ရှိပါလျက် အဋ္ဌကထာ၌ “ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ”ဟု ဖွင့်ခြင်းသည် သင့်ပါ၏လောဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်“ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ”စသည် မိန့်။] ဟိ-မှန်၊ (ပဋိ ပ္ပဿဒ္ဓိဟု ဖွင့်ခြင်းသည် မှန်၏။) ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ-ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံပုဒ်လည်းကောင်း၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ-လည်း ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ-ဤပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်၊ အတ္ထတော-အနက်အားဖြင့်၊ ဧကံ-တူ၏။ ဝါ-တစ်နည်း၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓကိလေသေန-ငြိမ်းအေးပြီးသော ကိလေသာရှိ သော၊ အရဟတာ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လဒ္ဓတ္တာပိ-ကြောင့်လည်း၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓေါ-မည်၏။ [ဤအလို “ငြိမ်းအေးပြီးသောကိလေသာရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ရအပ်သောသမာဓိ”ဟု ပေးပါ။]

ဧကောဒိဘာဝေန-မြတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်သော အထက်သမာဓိဖြင့်၊ အဓိဂတတ္တာ-ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဧကောဒိဘာဝါ ဝိဂတော-မည်၏။) [ဤအလို “မြတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော သမာဓိကိုတိုးပွားစေတတ်သော အထက်ဖြစ်သော သမာဓိဖြင့်ရအပ်သော”ဟု ပေးပါ။] ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧကောဒိ ဘာဝမေဝ-မြတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်သော အထက် ဖြစ်သော သမာဓိသို့သာလျှင်၊ အဓိဂတတ္တာ-ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧကောဒိ ဘာဝါဝိဂတော-မည်၏။ [ဤအလို “မြတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေ တတ်သော အထက်ဖြစ်သောသမာဓိသို့ရောက်သော”ဟု ပေးပါ။] အပ္ပဂုဏ သာသဝသမာဓိဝိယ-အဝါးဝစ္စာ မလေ့လာအပ်သော အာသဝေါနှင့် တကွဖြစ်သော လောကီသမာဓိကဲ့သို့၊ သသင်္ခါရေန-သင်္ခါရနှင့်တကွဖြစ်သော၊ သပ္ပယောဂေန-ပယောဂနှင့်တကွဖြစ်သော၊ စိတ္တေန-စိတ်ဖြင့်၊ ပစ္စနိကဓမ္မ-ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏ နိကန္တိတရားတို့ကို၊ နိဂ္ဂယ-နှိပ်၍လည်းကောင်း၊ ကိလေသေ-ဒိဋ္ဌိ မာနစသော ကိလေသာတို့ကို၊ ဝါရေတွာ-တားမြစ်၍လည်းကောင်း၊ အနဓိဂတတ္တာ-ရောက်အပ်သောတရားမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န သသင်္ခါရနိဂ္ဂယုဝါရိယဂတော-မည်၏။

စ-ဆက်၊ တံ သမာဓိ-ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကို၊ သမာပဇ္ဇန္တော-ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ တတော-ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိမှ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တော-ထသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သတိဝေပုဏ္ဏပုတ္တတ္တာ-သတိ၏ ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သတော-အမှတ်ရသည်၊ (ဟုတွာ)ဝ-ဖြစ်၍သာလျှင်၊ သမာပဇ္ဇတိ-သမာပတ်ဝင်စား၏၊ သတော-သည်၊ (ဟုတွာ)ဝ-သာလျှင်၊ ဝုဋ္ဌဟတိ-သမာပတ်မှ ထ၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ယထာပရိစ္ဆန္တကာလဝသေန-အကြင် အကြင် ပိုင်းခြားအပ်သောကာလနှင့်စပ်သဖြင့်၊ သတော-သည်၊ (ဟုတွာ) သမာပဇ္ဇတိ၊ သတော (ဟုတွာ)ဝုဋ္ဌဟတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ [ယံကို ဉာဏ်ရောက်မှတွဲ၊] ဧတ္ထ-ဤအရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိ၌၊ အယံ သမာဓိ၊ ပေ၊ သုခဝိပါကောတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ (ဤသို့ ပါဠိတော်၌ လာသည့်အတိုင်း၊) ပစ္စဝေက္ခမာနဿ-ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ ပစ္စတ္တိယေဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ အပရပုစ္ဆယံ - သူတစ်ပါးကို စွဲမှီ၍ ဖြစ်ရခြင်း မရှိသော၊ ဝါ-

န သသင်္ခါရံ၊ ပေ၊ ဂတော။ ။ “သသင်္ခါရံ”ကို “သပ္ပယောဂေနစိတ္တေန”ဟု ဖွင့်၍ “နိဂ္ဂယ”ကို “ပစ္စနိကဓမ္မ”ဟု ကပ်ပုဒ်ထည့်၍ ဖွင့်သည်၊ “ဝါရိတ”ကို “ဝါရေတွာ”ဖွင့်ခြင်းကား ထုံးစံမရှိ၊ ထို့ကြောင့် နိဂ္ဂယနှင့်အသွားတူသော တွာပစ္စည်း၏ကာရိယ၊ ယအက္ခရာဖြင့် “ဝါရိယ” ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်၊ ရှေ့က “န”နှင့်တကွ “အနဓိဂတ”ကား “ဂတော”၌ ဂမုဓာတ်၏ သိခြင်းအနက်အဖွင့်တည်း၊ ဋီကာအဖွင့်အဓိပ္ပာယ်နှင့် တွဲ၍ကြည့်ပါ။

ယုံကြည်ဖွယ်ရာ တစ်ပါးသူမရှိသော၊ ယံ ဉာဏ်-အကြင်ဉာဏ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တံ (ဉာဏ်)-သည်၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော၊ အင်္ဂီ-အင်္ဂါတည်း၊ သေသေသုပိ-ကြွင်းသော အင်္ဂါတို့၌လည်း၊ ဧသနယော၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဉ္စဟိ ဣမေဟိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏေဟိ-တို့ဖြင့်၊ အယံ သမာဓိ-ကို၊ ပဉ္စဉာဏ်ကော-ငါးပါးသောဉာဏ်ရှိသော၊ သမ္မာသမာဓိ နာမ-မည်၏ ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ပဉ္စကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၀၅။ ဆဗ္ဗိဓေနဉာဏဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏန္တိ-ကား၊ ဧကောပိ ဟုတ္တာ ဗဟုဓာ ဟောတိတိ အာဒိနယပ္ပဝတ္ထေ-အစရှိသောနည်းဖြင့်ဖြစ်သော၊ ဣဒ္ဓိဝိဓေ-တန်ခိုးအထူးအပြား၌၊ (ပဝတ္ထံ)၊ ဉာဏ်-ဉာဏ်လည်းကောင်း၊ [ပါဠိတော် ဣမာသု၌စပ်၊] ဣမိနာ-ဤဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ်ဟူသောပါဠိဖြင့်၊ အဝိတက္ကာဝိစာရာ-ဝိတက်လည်း မရှိ၊ ဝိစာရလည်း မရှိသော၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာ-ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဖြစ်သော၊ [ဤစကားဖြင့် စတုတ္ထဈာန်ဖြစ်ကြောင်းကို ပြသည်၊] ရူပါဝစရာ-ရူပါဝစရ ဖြစ်သော၊ ဗဟုဓာဘာဝါဒိသာမိကာ-များသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို ပြီးစေတတ် သော၊ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ-တစ်ခုသောစိတ္တက္ခဏရှိသော၊ အပ္ပနာပညာဝ-အပ္ပနာ ပညာကိုသာ၊ [အဘိညာဉ်ပညာကို ဆိုလိုသည်၊] ကထိတာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ သောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိယာဉာဏန္တိ - ကား၊ ဒုရသန္တိကာဒိဘေဒသဒ္ဓါရမ္မဏာယ - ဝေးသောအသံ၊ နီးသောအသံ အစရှိသောအပြားရှိသော သဒ္ဓါရုံဟူသော အာရုံရှိ သော၊ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ-ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်၌၊ (ပဝတ္ထံ)၊ ဉာဏ်-လည်းကောင်း၊ ဣမိနာပိ-ဤသောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိယာဉာဏ်ဟူသော ပါဠိဖြင့်လည်း၊ အဝိတက္ကာ ဝိစာရာ ဥပေက္ခာသဟဂတာ ရူပါဝစရာ၊ ပကတိသောတဝိသယာတိတသဒ္ဓါ ရမ္မဏာ-ပကတိသောတဝိညာဉ်၏ အာရုံကိုလွန်သော သဒ္ဓါရုံဟူသောအာရုံရှိသော၊ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ အပ္ပနာပညာဝ ကထိတာ။

ယဒေတ္ထ။ ။ ယောနော၌ “ဧတ္ထ”ကို “ဧတေသု အင်္ဂေသု”ဟု ဖွင့်၏၊ ဤသို့ “နိဒ္ဓါရဏသမုဒါယ” ဖွင့်လျှင် “ဧကအင်္ဂ”၌ “နိဒ္ဓါရဏိယ”အဖြစ်ဖြင့် စပ်ရလိမ့်မည်၊ “ယံ”၏ အတွင်းက ပုဒ်သည် ယံ၏စပ်ရာ ကြိယာအပြင်ဘက်သို့ကျော်၍ မစပ်နိုင်၊ ဥပမာ-ယသ္မာ တသ္မာ ဝါကျတို့၌ ယသ္မာဝါကျ၏ အတွင်းဖြစ်သောပုဒ်သည် တသ္မာကိုကျော်၍ မစပ်နိုင်သကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် ရှေးနိဿယဝယ် “ဧတ္ထ-ဤအရဟတ္ထဖိုလ်သမာဓိ၌”ဟူသောအနက်သည် စာသား ထုံးစံကျ၍ ကောင်းလှပေ၏၊ “ယံဉာဏ်”၌ အပေါင်းအာဓာရ အစိတ်အာဓာယ်အဖြစ်ဖြင့် စပ်ပါ။

ပရစိတ္တေညဏန္တိ-ကား၊ ပရသတ္တာနံ-တို့၏၊ စိတ္တပရိစ္ဆေဒေ-စိတ်ကိုပိုင်းခြားခြင်း၌၊ (ပဝတ္တံ)၊ ဉာဏ်-လည်းကောင်း၊ ဣမိနာပိ-ဤပရစိတ္တေညဏ်ဟူသောပါဌ်ဖြင့်လည်း၊ ယထာဝုတ္တပကာရာ-အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော၊ (အဝိတက္ကာ ဝိစာရာစသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊) ပရေသံ-တို့၏၊ သရာဂါဒိစိတ္တာရမ္မဏာ-သရာဂ အစရှိသောစိတ်လျှင် အာရုံရှိသော၊ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ အပ္ပနာပညာဝ ကထိတာ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိယာဉာဏန္တိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိသမ္ပယုတ္တံ-ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြင့်သော၊ ဉာဏ်-လည်းကောင်း၊ ဣမိ နာပိ-ဤပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိယာဉာဏ်ဟူသောပါဌ်ဖြင့်လည်း၊ ယထာဝုတ္တပကာရာ-သော၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ နိဝုတ္တက္ခန္ဓာနုဿရဏသတိသမ္ပယုတ္တာ-နေအပ်ဖူးသောခန္ဓာကို အမှတ်ရနိုင်သောသတိနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော၊ ပေ၊ ကထိတာ၊ သတ္တာနံ စုတူပပါတေညဏန္တိ-ကား၊ သတ္တာနံ-တို့၏၊ စုတိယဉ္စ-စုတိ၌လည်းကောင်း၊ ဥပပါတေစ-ပဋိသန္ဓေ၌လည်းကောင်း၊ (ပဝတ္တံ)၊ ဉာဏ်-လည်းကောင်း၊ ဣမိနာပိ-ဤသတ္တာနံ စုတူပပါတေညဏ်ဟူသောပါဌ်ဖြင့်လည်း၊ ယထာဝုတ္တပကာရာ-သော၊ စဝနကဥပပဇ္ဇနကာနံ-စုတေခါနီး ပဋိသန္ဓေနေပြီးခါစဖြစ်ကုန်သော၊ သတ္တာနံ-တို့၏၊ ဝဏ္ဏဓာတုအာရမ္မဏာ-အဆင်းဓာတ်ဟူသော အာရုံရှိသော၊ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ-သော၊ အပ္ပနာပညာဝ-ကိုသာ၊ ကထိတာ၊ အာသဝါနံ ခယေညဏန္တိ-ကား၊ သစ္စပရိစ္ဆေဒဇာနနဉာဏ်-သစ္စာ ၄ ပါးကို ပိုင်းခြား၍ သိသောညဏ်လည်းကောင်း၊ ဣဒံ-ဤအာသဝါနံ ခယေညဏ်သည်၊ လောကုတ္တရာမေဝ-လောကုတ္တရာညဏ်သာတည်း၊ သေသာနိ-အာသဝက္ခယမှ ကြွင်းသော ဣဒ္ဓိဝိစေအစရှိသောညဏ်တို့သည်၊ လောကီယာနိ-လောကီညဏ်တို့တည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဆက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၀၆။ သတ္တဝိဓနေ ဉာဏဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပဝတ္တိနိဝတ္တိဝသေန-သံသရာ၌ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်း၊ သံသရာမှ ဆုတ်နစ်ခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ [ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ်ဖြင့် သံသရာ၌ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ပဝတ္တိကို ပြ၏၊ အသတိ ဇာတိယာ နတ္ထိ ဇရာမရဏ်ဖြင့် သံသရာမှ ဆုတ် နစ်ခြင်းဟူသောနိဝတ္တိကို ပြ၏၊] ဧကာဒသသု - ကုန်သော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဇေသု-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏အင်္ဂါတို့တွင်၊ [အကြောင်းအကျိုးနှစ်ပါးပေါင်းမှ တစ်အင်္ဂါသာ ရသောကြောင့် “ဧကာဒသသု”ဟု ဆိုသည်၊] ဧကေကသ္မိ - တစ်ပါးတစ်ပါးသောအင်္ဂါ၌ ကာလတ္တယဘေဒတော - ကာလသုံးပါး၏ အပြားအားဖြင့်၊

ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်- ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်ကို၊ ဝတ္တာ-ဟောတော်မူပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ယမ္ပိဿ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိ ဉာဏန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ တဒေဝဉာဏ်- ထိုပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်ကိုပင်၊ သင်္ခေပတော-အားဖြင့်၊ ခယဓမ္မတာဒီဟိ- ခယဓမ္မတာအစရှိကုန်သော၊ ပကာရေဟိ-အပြားတို့ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ။ [ဤတိုင်အောင် ပဝတ္တိ နိဝတ္တိအားဖြင့် ၆၆-ပါး ရသည်။]

တတ္ထ-ထိုဉာဏ်တို့တွင်၊ [ယောဇနာ၌ တတ္ထကို တေသု ပဒေသု နိဒ္ဒါရဏ် “တတ္ထာတိဝါ တသ္မိ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏတိအာဒိဝစနေ”ဟု စွဲလေ၏၊ မိမိကား “ဉာဏဒွယံ”ကို ကြည့်၍ “တတ္ထ-ထိုဉာဏ်တို့တွင်”ဟု စွဲပါသည်။] ဇာတိပစ္စယာ၊ ပေ၊ ဇရာမရဏန္တိ-ဟူသော၊ ဉာဏဒွယံ-ဉာဏ်နှစ်ပါးအပေါင်းကို၊ ပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဓါနဝသေန ပစ္စုပ္ပန်ကာလနှင့်စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-အပ်ပြီ၊ အတိတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အတိတေ-အတိတ်ကာလ၌၊ ဉာဏဒွယံ-ဉာဏ်နှစ်ပါးအပေါင်း လည်းကောင်း၊ အနာဂတေ-၌၊ ဉာဏဒွယံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဆ-၆ ပါး သောဉာဏ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တာနိ-ထို ၆ ပါးသောဉာဏ်တို့သည်၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိ ဉာဏေန-ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ သတ္တ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တတ္ထ-ထိုဉာဏ်တို့တွင်၊ [“တတ္ထာတိ တေသု ယမ္ပိဿ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏန္တိ ပဒေသု”ဟု ပါဠိတော်ပါဌ်ကို ယူ၍ ယောဇနာစွဲလေ၏၊ မိမိကား အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော ဉာဏ်တို့ကိုပင် စွဲစေလိုသည်။]

ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏန္တိ-ကား၊ ပစ္စယာကာရဉာဏ်-ဇာတိအစရှိသော အကြောင်းတရား တို့၏ ဇရာ မရဏစသော အကျိုးတရားတို့အား ကျေးဇူးပြုပုံသတ္တိအခြင်းအရာ ဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိသောဉာဏ်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ပစ္စယာကာရော-ဇာတိ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏ ဇရာ မရဏစသော အကျိုးတရားတို့အား

ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏေန သဒ္ဓိ သတ္တ။ ။ဉာဏ်ကို ရေတွက်ရာ၌ အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ကို ဉာဏ်တစ်ပါးအဖြစ်ဖြင့် ရေတွက်ထား၏၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာအလို “အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ယမ္ပိ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်-အကြင် ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ-၏၊ တမ္ပိ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်-ထိုဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်သည်လည်း”ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးရသည်။

ဋီကာဆရာကား-“ခယဓမ္မံ ဝယဓမ္မံ နိရောဓဓမ္မန္တိဉာဏ်”ကိုသာ ဉာဏ်တစ်ပါးဟု ယူလိုသည်၊ ထိုဋီကာဆရာအလို “အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ယမ္ပိ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်- အကြင်ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်သည်၊ အတ္ထိ၊ တမ္ပိ-ထိုဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်သည်လည်း၊ ခယဓမ္မံ၊ ပေ၊ နိရောဓဓမ္မံ-ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဉာဏ်-ဝိပဿနာဉာဏ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏” ဤသို့ အနက်ပေးရလိမ့်မည်၊ မိမိ ဉာဏ်အားဖြင့် ပါဠိတော်အသွားကို စဉ်းစားသည်ရှိသော် ဋီကာဆရာအယူအဆသာ သင့်မြတ် ၏ဟု ထင်ပေသည်၊ အဋ္ဌကထာဘက်က ထောက်ခံလေ့ရှိသော အနုဋီကာဆရာလည်း ဤအယူ၌ မထောက်ခံပါ။

ကျေးဇူးပြုပုံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို၊ ဓမ္မာနံ-ဇရာ မရဏ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏၊ ပဝတ္တိဋ္ဌိတိကာရဏတ္တာ-ဖြစ်ခြင်း တည်ခြင်း၏ကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌၊ ဝါ-ဇရာ မရဏစသော အကျိုးတရားတို့၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌၊ (ပဝတ္တိ)၊ ဉာဏ်-သည်၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်-မည်၏။ ဧတံ-ဤဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ဟူသောအမည်သည်၊ ဆဗ္ဗဓိဿ-၆ ပါးအပြားရှိသော၊ (ပစ္စုပ္ပန်၌ ဉာဏ် ၂-ပါး၊ အတိတ်၌ ဉာဏ် ၂-ပါး၊ အနာဂတ်၌ ဉာဏ် ၂-ပါးအားဖြင့် ၆-ပါး အပြားရှိသော)၊ ဧတဿေဝဉာဏဿ-ဤသိသောဉာဏ်၏ပင်၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဧကေကသ္မိံ-တစ်ပါးတစ်ပါးသော၊ အင်္ဂေ-အင်္ဂါ၌၊ (ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏစသောအင်္ဂါ၌)၊ ဣမာနိ-ဤဉာဏ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိဉ္စပ)၊ ဝါ-တို့ကို၊ (ကတွာဉ္စပ)၊ သတ္တသတ္တ-ခုနစ်ပါး ခုနစ်ပါးတို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဧကာဒသသု-ကုန်သော၊ အင်္ဂေသု-တို့၌၊ သတ္တသတ္တတိ-ခုနစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးသည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။

တတ္ထ-ထိုခယဓမ္မအစရှိသောပုဒ်တို့တွင်၊ ခယဓမ္မန္တိ-ကား၊ ခယဂမနသဘာဝ-ကုန်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မန္တိ-ကား၊ ဝယဂမနသဘာဝ-ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မန္တိ-ကား၊ ဝိရဇ္ဇနသဘာဝ-မတပ်မက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မန္တိ-ကား၊ နိရုဇ္ဈနသဘာဝ-ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣမိနာ-ဤ ခယဓမ္မအစရှိသောပါဌ်ဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကထိတံ-ဟောတော်မူအပ်သနည်း၊ အပရဝိပဿနာယ-နောက်ဖြစ်သောဝိပဿနာဖြင့်၊ ပုရိမဝိပဿနာသမ္ပသနံ-ရှေ့ဖြစ်သော ဝိပဿနာကို သုံးသပ်ခြင်းကို၊ ကထိတံ-ပြီ၊ တေန-ထိုသို့ ဟောတော်မူခြင်းဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကထိတံ-ဟောတော်မူလိုအပ်သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ သတ္တကုတ္တံ၊ ဝိပဿနာပဋိဝိပဿနာ - ရှေ့ဝိပဿနာ၊ နောက်ဝိပဿနာတို့ကို၊ ကထိတာ-အပ်ကုန်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ ပဌမဉာဏေန-ပဌမဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊ (ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏ်ဟူသော ပဌမ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့်)၊ သဗ္ဗသင်္ခါရေ-အလုံးစုံသောသင်္ခါတို့ကို၊ အနိစ္စာ-မမြဲကုန်၊ ဒုက္ခာ-ဒုက္ခတို့တည်း၊ အနတ္တာ-အတ္တမဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒုတိယေန- ဒုတိယဝိပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့်၊ (ခယဓမ္မံ၊ ပေ၊ နိရောဓဓမ္မန္တိ ဉာဏ် ဟူသော ဒုတိယ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်)၊ ဒဋ္ဌံ-မြင်ခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-သင့်၏။

ဒုတိယံ-ဒုတိယဝိပဿနာဉာဏ်ကို၊ (အသတိ ဇာတိယာ၊ နတ္ထိ ဇရာမရဏန္တိ ဉာဏ်ဟူသောဒုတိယဝိပဿနာဉာဏ်ကို)၊ တတိယေန-တတိယဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊ (ခယဓမ္မံ၊ ပေ၊ နိရောဓဓမ္မန္တိဉာဏ်ဟူသော တတိယဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်)၊ (ဒဋ္ဌံ၊ ဝဇ္ဇတိ)၊ တတိယံ-တတိယဝိပဿနာဉာဏ်ကို၊ (အတိတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ

ဉာဏ်ဟူသော တတိယဝိပဿနာဉာဏ်ကို၊ စတုတ္ထေန-စတုတ္ထဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊
 (ခယဓမ္မံ၊ ပေ၊ နိရောဓဓမ္မန္တိဉာဏ်ဟူသော စတုတ္ထဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊) (ဒဠ္ဋံ ဝဇ္ဇတိ)၊
 စတုတ္ထံ-စတုတ္ထဝိပဿနာဉာဏ်ကို၊ (အတိတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ အသတိ ဇာတိယာ နတ္ထိ
 ဇရာမရဏန္တိဉာဏ်ဟူသော စတုတ္ထဝိပဿနာဉာဏ်ကို၊) ပဉ္စမေန-ပဉ္စမဝိပဿနာ
 ဉာဏ်ဖြင့်၊ (ခယဓမ္မံ၊ ပေ၊ နိရောဓဓမ္မန္တိဉာဏ်ဟူသော ပဉ္စမဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊) (ဒဠ္ဋံ
 ဝဇ္ဇတိ)၊ ပဉ္စမံ-ပဉ္စမဝိပဿနာဉာဏ်ကို၊ (အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာ
 မရဏန္တိဉာဏ်ဟူသော ပဉ္စမဝိပဿနာဉာဏ်ကို၊) ဆဋ္ဌေန-ဆဋ္ဌဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊
 (ခယဓမ္မံ၊ ပေ၊ နိရောဓဓမ္မန္တိဉာဏ်ဟူသော ဆဋ္ဌဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊) (ဒဠ္ဋံ ဝဇ္ဇတိ)၊
 ဆဋ္ဌံ-ဆဋ္ဌဝိပဿနာဉာဏ်ကို၊ (အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ အသတိ ဇာတိယာ နတ္ထိ ဇရာ
 မရဏန္တိဉာဏ်ဟူသော ဆဋ္ဌဝိပဿနာဉာဏ်ကို၊) သတ္တမေန-သတ္တမဝိပဿနာ
 ဉာဏ်ဖြင့်၊ (ခယဓမ္မံ၊ ပေ၊ နိရောဓဓမ္မန္တိဉာဏ်ဟူသော သတ္တမဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊)
 (ဒဠ္ဋံ ဝဇ္ဇတိ)၊ ဧဝံ-သို့၊ သတ္တ-ကုန်သော၊ ဝိပဿနာပဋိဝိပဿနာ-ရှေ့ဝိပဿနာ
 နောက်ဝိပဿနာတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ကထိတာ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သတ္တကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၀၇။ အဋ္ဌဝိဓေနဉာဏဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ-၌၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေပညာတိ-ကား၊
 သောတာပတ္တမဂ္ဂမ္ပိ-သောတာပတ္တိမဂ်၌၊ ပညာ-သည်၊ (အတ္ထိ-၏။) [“သောတာပတ္တိ
 မဂ္ဂမ္ပိ”အရ သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ မဂ္ဂင်ရူပပါး ရ၏။ “ပညာ”အရကား သမ္မာဒိဋ္ဌိ
 တစ်ပါးသာ ရ၏။ ထို့ကြောင့် “သောတာပတ္တိမဂ္ဂ”နှင့် “ပညာ”ကို အပေါင်းအာဓာရ
 အစိတ်အာဓေယံအဖြစ်ဖြင့် စပ်ပါ။] ဣမိနာ-ဤသောတာပတ္တိမဂ္ဂေပညာဟူသော
 ပါဌ်ဖြင့်၊ သမ္ပယုတ္တပညာဝ-သောတာပတ္တိမဂ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောပညာကိုသာ၊
 ကထိတာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ သေသပဒေသုပိ-ကြွင်းသော သောတာပတ္တိဖလေ
 ပညာအစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ-အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသ၏အဖွင့်သည်၊
 နိဋ္ဌိတာ။

နဝကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၀၈။ နဝဝိဓေနဉာဏဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ-၌၊ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ္တိသုတိ-ကား၊ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရသင်္ခါတာသု-အနုပုဗ္ဗဝိဟာရဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ သမာပတ္တိသု-သမာပတ်တို့၌၊ (ပညာ ၌ စပ်) တာသံ-ထိုသမာပတ်တို့၏၊ အနုပုဗ္ဗေနအနုပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝိဟရိတဗ္ဗဌေန-ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို ပယ်မြစ်၍ အတ္တဘောကို ဆောင်ထိုက်သည်၏အဖြစ်၊ အတ္တဘောကို ဖြစ်စေထိုက်သည်၏အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်၊

ဝါ-ဒုက္ခကို ဖြတ်၍ အတ္တဘောကို ဆောင်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်၊ အတ္တဘောကို ဖြစ်စေထိုက်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ အနုပုဗ္ဗ ဝိဟာရတာ-အနုပုဗ္ဗဝိဟာရတို့၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (အနုပုဗ္ဗဝိဟာရအမည်ကိုလည်းကောင်း၊) သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗဌေန-ရှေ့ရှုရောက်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ဝင်စားထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမာပတ္တိတာ-သမာပတ်တို့၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (သမာပတ်အမည်ကိုလည်းကောင်း၊) ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-၏၊ တတ္ထထို ၉ ပါး သော ပညာတို့တွင်၊ ပဌမဇ္ဈာနသမာပတ္တိယာပညာတိအာဒယော-ကုန်သော၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော ပညာတို့ကို၊ သမ္ပယုတ္တပညာ-သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ပညာတို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ နဝမာ-ကိုးခုတို့၏ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သောပညာကို၊ ပစ္စဝေက္ခဏ ပညာ-ဆင်ခြင်တတ်သောပညာဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ သာ-ထို နဝမပညာ သည်၊ နိရောဓသမာပတ္တိ-နိရောဓသမာပတ်ကို၊ သန္တတော-ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ် အားဖြင့်၊ ပဏီတတော-မွန်မြတ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၊ ပစ္စဝေက္ခမာနဿ-ဆင်ခြင် သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ သညာဝေဒယိတ |ပေ၊ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဝတာ) ဝုတ္တံ။

နဝကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ-နဝကနိဒ္ဒေသ၏ အဖွင့်သည်၊

နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒသကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

ပဌမဗလနိဒ္ဒေသ

၈၀၉။ ဒသဝိဓေနဉာဏဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ-၌၊ အဋ္ဌာနန္တိ-ဟူသောသဒ္ဓါသည်၊ ဟေတုပဋိက္ခေပေါ-ဇနကအကြောင်းကိုပယ်ကြောင်းသဒ္ဓါတည်း၊ အနဝကာသောတိ-ဟူသောသဒ္ဓါသည်၊ ပစ္စယပဋိက္ခေပေါ-ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းကို ပယ်ကြောင်းသဒ္ဓါတည်း၊ ဥဘယေနာပိ၊ နှစ်ပါးစုံသောသဒ္ဓါဖြင့်လည်း၊ ကာရကမေဝ-အကြောင်းကိုသာ၊ ပဋိက္ခိပတိ-ပယ်တော်မူ၏၊ ဟိ-မှန်၊ ကာရကံ-အကြောင်းကို၊ (ဝုစ္စတိ ၌စပ်)

တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ - ထိုအကျိုး၌စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဖလဿ-အကျိုး၏၊ ဌာနန္တိ စ-တည်ရာဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဝကာသောတိ စ-အခွင့်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တတိ။

ယန္တိ-ကား၊ ယေန ကာရဏေန-ကြောင့်၊ (ဥပဂစ္ဆေယျ)၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နောတိ-ကား၊ မဂ္ဂဒိဋ္ဌိယာ-မဂ်ဒိဋ္ဌိနှင့်၊ သမ္ပန္နော-ပြည့်စုံသော၊ သောတာပန္နော-သောတာပန်ဖြစ်သော၊ အရိယသာဝကော-သည်၊ ကပ္ပိသင်္ခါန္တိ-ကား၊ စတုဘူမကေသု-လေးပါးသော ဘုံတို့၌ဖြစ်ကုန်သော၊ သင်္ခတသင်္ခါရေသု-ပြုစီမံအပ်သောသင်္ခါရတို့တွင်၊ ကပ္ပိဇကံ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ သင်္ခါရမ္ပိ-သင်္ခါရသို့လည်း၊ (ဥပဂစ္ဆေယျ ဌာနန္တိ) နိစ္စတော ဥပဂစ္ဆေယျာတိ-ကား၊ နိစ္စော-မြ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဂဏှေယျ-ယူရာ၏၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိတိ-ကား၊ ဇတံ ကာရဏံ-ဤအကြောင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ န ဥပလဗ္ဗတိ-ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်၍ မရအပ်၊ ယံ ပုထုဇ္ဇနောတိ-ကား၊ ယေန ကာရဏေန-ကြောင့်၊ ပုထုဇ္ဇနော-သည်၊ (ဥပဂစ္ဆေယျ ဌာနန္တိ) ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိတိ-ကား၊ ဇတံ ကာရဏံ-ဤအကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ သဿတဒိဋ္ဌိယာ-သဿတဒိဋ္ဌိဖြင့်၊ သော-ထိုပုထုဇ္ဇနပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တေဘူမကေသု-ကုန်သော၊ သင်္ခါရေသု-သင်္ခါရတို့တွင်၊ ကပ္ပိ-သော၊ သင်္ခါရံ-ကို၊ နိစ္စတော-နိစ္စအားဖြင့်၊ ဝါ-နိစ္စဟူ၍၊ ဂဏှေယျ-ယူရာ၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပန-ဆက်၊ စတုတ္ထဘူမကသင်္ခါရေ-လေးခုမြောက်လောကုတ္တရာဘုံ၌ ဖြစ်သောသင်္ခါရသည်၊ တေဇဿဒတ္တာ-များသောတန်ခိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-

ထက်သောတန်ခိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒီဝသံ-တစ်နေ့ပတ်လုံး၊ သန္တတ္ထော-ပြင်းစွာပူလောင်အပ်သော၊ အယောဂုဋ္ဌော-သံတွေခဲသည်၊ မက္ခိကာနံ-ယင်တို့၏၊ (အာလမ္ဘနော-စွဲမှီရာသည်၊ န ဟောတိ)ဝိယ-မဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဒိဋ္ဌိယာဝ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ လည်းကောင်း၊ အညေသံ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှတစ်ပါးကုန်သော၊ အကုသလာနံ ဝါ-တို့၏လည်း ကောင်း၊ အာလမ္ဘနော-သည်၊ န ဟောတိ၊ [“စတုတ္ထဘူမကသင်္ခါရော”ကို ငဲ့၍ “အာလမ္ဘနော န ဟောတိ”ဟု ရှိသင့်ပါသည်၊ ယောဇနာ၌လည်း အာရမ္မဏော န ဟောတိတိ သမ္ပန္နော”ဟု ပုလ္လိင်အဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်ထားသည်။]

တဒါယတ္တ ဝုတ္တိတာယ။

။အာယတ္တပုဒ်နှင့်တွဲရာ၌ ရှေ့ပုဒ်ဝယ် သတ္တမိဝိဘတ်ကျေရ၏၊ ဥပမာ-“ပရပဋိဗဒ္ဓါ မေ ဇီဝိကာ”ဝယ် “ပရေသု အာယတ္တာ”ဟု ဖွင့်သကဲ့သို့တည်း၊ မြန်မာ ဆရာတို့ကား တတိယာဝိဘတ် အကျေကြံ၍ “ထိုနှင့်စပ်”ဟု ပေးရိုးပြုကြသည်၊ ထို့ပြင် တ၏ အစွဲကိုလည်း “တေန ကာရဏေန”ဟု ကာရဏကို ယောဇနာစွဲလေ၏၊ မိမိကား ကာရဏ၏ ဌာန အနဝကာသ မည်ခြင်း၏အကြောင်းပြဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ “ဟိတံဆိက်လေရာ ကြိယာ၏ ကံ ကတ္တာကို ဟိတံ၏ သမ္ပန်နံ မြဲ”နှင့်အညီ “ကာရဏဿ”ဟု သမ္ပန်နံ ရမည် ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း (တ)အတွက် ဖလကို စွဲလိုပါသည်။

ဣမိနာ နယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ ကမ္ဘီ သင်္ခါရံ သုခတောတိအာဒိသုပိ-အစရှိသောပါဌ်တို့၌လည်း၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော၊ သုခတော ဥပဂစ္ဆေယျာတိ-ကာ၊ အတ္တာ-အတ္တသည်၊ ဧကန္တသုခိ-စင်စစ် ချမ်းသာခြင်းရှိသည်၊ မရဏာ-သေရာအခါမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ အရောဂေါ-ပျက်စီးခြင်းမရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အတ္တဒိဋ္ဌိဝသေန-အတ္တဒိဋ္ဌိ၏အစွမ်းဖြင့်၊ သုခတော-သုခအားဖြင့်၊ ဂါဟံ-စွဲလမ်းမှတ်ယူခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဧတံ-ဤသုခတော ဥပဂစ္ဆေယျ ဟူသောပါဌ်ကို၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေန-ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ်စိတ်ဖြင့်၊ အရိယသာဝကော-အရိယ သာဝကသည်၊ ပရိဋ္ဌာဟာဘိဘူတော-ကိလေသာပူအိုက်ခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ် သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပရိဋ္ဌာဟဝူပသမတ္ထံ-ကိလေသာပူအိုက်ခြင်း၏ ငြိမ်းအေးခြင်း အကျိုးငှာ၊ (သုခတော ဥပဂစ္ဆတိ၌ စပ်၊) မတ္တဟတ္ထိပရိတာသိတော-အမုန့်ယစ်သော ဆင်သည် ထက်ဝန်းကျင်ထိတ်လန့်စေအပ်သော၊ ဝါ-လိုက်အပ်သော၊ သုစိ ကာမော-စင်ကြယ်ခြင်းကိုအလိုရှိသော၊ (မစင်လူးမည်ကို အင်မတန်စိုးသော၊) စောက္ခဠာဟူဏော-အသန့်အပြန့်ကြိုက်သောပုဏ္ဏားသည်၊ ဝုထံ-မစင်ရှိရာအရပ်သို့၊ ဝါ-မစင်တွင်းသို့၊ (ဥပဂစ္ဆတိ) ဝိယ-ပြေး၍ ကပ်ရသကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) ကမ္ဘီ-သော၊ သင်္ခါရံ-ကာမဂုဏ်ဟူသောသင်္ခါရကို၊ သုခတော-အားဖြင့်၊ ဥပဂစ္ဆတိ-ကပ်ရောက်ရ၏။

အတ္တဝါဒေ-အတ္တဝါဒ၌၊ ကသိဏာဒိပဏ္ဏတ္တိသင်္ဂဟတ္ထံ-ကသိုဏ်းအစရှိသော ပညတ္တိဓမ္မကို သိမ်းယူခြင်းအကျိုးငှာ၊ သင်္ခါရန္တိ-ဟူ၍၊ အဝတွာ-ဟောတော်မမူဘဲ၊ ကမ္ဘီ ဓမ္မန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဣဓာပိ-ဤအတ္တဟု ကပ်ရောက်ရာ၌လည်း၊ အရိယသာဝကဿ-အရိယသာဝက၏အတွက်၊ စတုဘူမကဝသေန-လေးပါးသော ဘုံ၌ဖြစ်သော တရား၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗျော၊ ပုထုဇ္ဇနဿ-ပုထုဇ္ဇင်္ဂပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်၊ တေဘူမကဝသေန-ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော တရား၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ပရိစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗျော)၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သဗ္ဗဝါရေသု-အလုံးစုံသောဝါရတို့၌၊ အရိယသာဝကဿာပိ-အရိယသာဝက၏အတွက်လည်း၊ တေဘူမကဝသေန-ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သောတရား၏အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-သည်၊ ဝဇ္ဇတိ-သင့်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ယံ ယံ-အကြင် အကြင် တရားကို၊ ပုထုဇ္ဇနော-သည်၊ ဂဏှာတိ-နိစ္စစသော အားဖြင့် ယူ၏၊ တတော တတော-ထိုထိုတရားမှ၊ အရိယသာဝကော-သည်၊ ဂါဟံ-စွဲလမ်း မှတ်ယူခြင်းကို၊ ဝိနိဝေဋ္ဌေတိ-ဖြေရှင်း၏၊ ဟိ-မှန်၊ ပုထုဇ္ဇနော-သည်၊ ယံယံ-အကြင် အကြင်တရားကို၊ နိစ္စံ-နိစ္စ၊ သုခံ-သုခ၊ အတ္တာ-အတ္တ၊ ဣတိ-သို့၊ ဂဏှာတိ၊ တံတံ-ထိုထိုတရားကို၊ အရိယသာဝကော-သည်၊ အနိစ္စံ-အနိစ္စ ၊ပေ၊ ဣတိ-သို့၊ ဂဏှန္တော-ယူလျက်၊ ဂါဟံ-ကို၊ ဝိနိဝေဋ္ဌေတိ-၏။

မာတရန္တိအာဒိသု-အစရှိသောပါဌ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဇနိကာဝ-ဖြစ်စေတတ်သောအမိရင်းသည်သာ၊ မာတာ-မည်၏၊ မနုဿဘူတောဝ-လူဖြစ်၍ ဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဒီကာသဝေါ-ကို၊ အရဟတိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော၊ ပန-ပရိဟာရ၊ ပေ၊ အံ၊ အရိယသာဝကော-သည်၊ အည-မာတုအစရှိသည်မှ တစ်ပါး သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေယျ ကိ-ခွင်းရာသေးသလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဧတမ္ပိ-ဤမာတုအစရှိသည်မှ တစ်ပါးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ခွင်းခြင်းသည်လည်း၊ အဋ္ဌာနံ-ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ မရအပ် မသိအပ်သော အကြောင်း တည်း၊ ဝါ-မရှိသောအကြောင်းတည်း၊ ဘဝန္တရဂတံ-ဘဝတစ်ပါးသို့ရောက်သော၊ အရိယသာဝကံ-ကို၊ အတ္တနော-၏၊ အရိယသာဝကဘာဝံ-အရိယသာဝက၏အဖြစ် ကို၊ အဇာနန္တမ္ပိ-မသိပိသော်လည်း၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ သစေပိ ဝဒေယျ-အံ၊ (ကိ)၊ ဣမံ ကုန္တကိပိလ္လိကံ-ဤပိုးရွခြပုန်းကို၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေတွာ-၍၊ သကလစက္ကဝါဠဂဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော စကြဝဠာတို့ကို၌၊ စက္ကဝတ္ထိရဇံ-စက္ကဝတ်မင်း၏အဖြစ်ကို၊ ပဋိပဇ္ဇာဟိ-ကျင့်လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (သစေပိ ဝဒေယျ) (ဧဝံသတိပိ)၊ သော-ထိုအရိယသာဝကသည်၊ တံ-ထိုပိုးရွခြပုန်းကို၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ နေဝ ဝေါရောပေယျ-မခွင်းရာ။

ဝါ-တစ်နည်း၊ နံ-ထိုအရိယသာဝကကို၊ ဧဝံ-သို့၊ အထာပိ ဝဒေယျ-ကုန်ရာ၏၊ (ကိ)၊ ဣမံ-ဤသူကို၊ သစေ န ဃာတေဿတိ-အကယ်၍ မသတ်အံ၊ (ဧဝံသတိ) တေ-သင်၏၊ သီသံ-ဦးခေါင်းကို၊ ဆိန္ဒိဿာမ-ဖြတ်ကုန်အံ၊ ဣတိ (အထာပိ ဝဒေယျ)၊ အဿ-ထို အရိယသာဝက၏၊ သီသမေဝ-ဦးခေါင်းကိုသာ၊ ဆိန္ဒေယျ-ဖြတ်ကုန်ရာ၏၊ သော-ထိုအရိယသာဝကသည်၊ တံ-ထိုညွှန်ပြအပ်သူကို၊ နေဝ ဃာတေယျ-မသတ်ရာ၊ ပန-ဆက်၊ ပုထုဇ္ဇနဘာဝဿ-ပုထုဇဉ်၏အဖြစ်၏၊ မဟာ သာဝဇ္ဇဘာဝဒဿနတ္ထံ-ကြီးသောအပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ အရိယသာဝကဿ-၏၊ ဗလဒီပနတ္ထံ စ-အစွမ်းကို ပြခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဧတံ-ဤ အဋ္ဌာနမေတံ အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ပုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤအဋ္ဌာနမေတံ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အဓိပ္ပါယော-ဘုရားရှင်၏အလိုတော်တည်း၊ ဟိ (ယသွာ)-အကြင့်ကြောင့်၊ ယော ပုထုဇ္ဇနော-သည်၊ မာတုဃာတကာဒိနိ-မာတုဃာတက အစရှိကုန်သော၊ အာနန္တရိယာနိပိ-အာနန္တရိယကံတို့ကိုသော်လည်း၊ ကရိဿတိ နာမ-ပြုတုံဘိသေး၏၊ (တသွာ၊ တဿ ပုထုဇ္ဇနဿ-၏)၊ ပုထုဇ္ဇနဘာဝေါ-သည်၊ သာဝဇ္ဇော-ဖြစ်၏၊ အရိယသာဝကော-သည်၊ မဟာဗလော-ကြီးသောအစွမ်းရှိ၏၊ သော-ထိုအရိယသာဝကသည်၊ ဧတာနိ ကမ္မာနိ-တို့ကို၊ န ကရောတိ-တော့၊ ဣတိ အယံ (အဓိပ္ပါယော-တည်း။)

ပဒုဋ္ဌေန စိတ္တေနာတိ-ကား၊ ဒေါသသမ္ပယုတ္တေန-ဒေါသနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော၊ ဝကေစိတ္တေန-သတ်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်၊ လောဟိတံ ဥပ္ပာဒေယျာတိ-ကား၊ ဇီဝမာနကသရီရေ-သက်တော်ထင်ရှားရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ကိုယ်တော်၌၊ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာယ-သေးငယ်သော ယင်ကောင်သည်၊ ပိဝနမတ္ထမ္ပိ-သောက်ခြင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ (သောက်လောက်ရုံမျှလည်းဖြစ်သော၊) လောဟိတံ-ကို၊ ဥပ္ပာဒေယျ-ဖြစ်စေအံ့၊ သံဃံ ဘိန္ဒေယျာတိ-ကား၊ သမာနသံဝါသကော-တူသောသံဝါသရှိသည်၊ သမာနသီမာယံ-တူသောသိမ်၌၊ ဌိတော-တည်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပဉ္စဟိ၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ သံဃံ-ကို၊ ဘိန္ဒေယျ-ခွဲရာ၏၊ ဟိ-သာကေကား၊ ပဉ္စဟုပါလိ၊ ပေ၊ သလကဂ္ဂါဟေနာတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-ဟူသော၊ ဧတံ (သုတ္တံ)-ဤပါဠိတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ဥပါလိ-ဥပါလိ၊ ပဉ္စဟိ၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သံဃော-သည်၊ ဘိဇ္ဇတိ-ကွဲ၏၊ ကမ္မေန-ကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓေသေန-ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝေါဟရန္တော-အဓမ္မစသည်ကို ဓမ္မစသည်ဖြင့် ပြောဆိုသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊) အနုဿာဝနေန-ရဟန်းတို့၏စိတ်ကို ဆွဲဆောင်လျက် ကြားသိစေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဤဋီကာအလို ကွဲပြားခြင်းအားလျော်သော စကားကို ကြားစေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကွဲပြားခြင်းအားလျော်သော စကားကို သိစေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဤသို့ ပေးပါ၊] သလကဂ္ဂါဟေန-စာရေးတံကို ယူစေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။

တတ္ထ-ထိုပါဠိရပ်၌၊ ကမ္မေနာတိ-ကား၊ အပလောကနာဒီသု-အစရှိကုန်သော၊ စတူသု ကမ္မေသု-တို့တွင်၊ အညတရေန-အမှတ်မထားတစ်ပါးသော၊ ကမ္မေန-ကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဘိဇ္ဇတိ ဌိစပံ၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊) ဥဒ္ဓေသေနာတိ-ကား၊ ပဉ္စသု၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသသု-တို့တွင်၊ အညတရေန၊ ဥဒ္ဓေသေန-ဥဒ္ဓေသကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝေါဟရန္တောတိ-ကား၊ ကထယန္တော-ပြောဆိုသည်၊ (ဟုတ္တာ-ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊) တာဟိ တာဟိ ဥပပတ္တိဟိ-ထိုထိုသင့်လျော်သောအကြောင်းတို့ဖြင့်၊ [“ဥပပတ္တိဟိ”ဟု ရှိသည်ကား ပါဌ်ပျက်၊ ပရိဝါ

သမာန၊ ပေ၊ ဌိတော။ ။စာအုပ်တို့၌ သမာနသံဝါသကံ သမာနသီမာယံ ဌိတံ”ဟု တွေ့ရ၏။ ထိုပါဌ်များသည် “သံဃံ”၏ ဝိသေသနမဟုတ်ကြ၊ ပါဠိတော်၌လာသော “ပုထုဇ္ဇနော”၏ ဝိသေသနသာတည်း။ သံဃံ၏ ဝိသေသနဟု ထင်မှား၍ “သမာနသံဝါသကံ ဌိတံ”ဟု ပြင်ကြဟန် တူသည်။ ထိုပါဌ်များသည် သံဃံ၏ ဝိသေသနဖြစ်လျှင် အကြား၌ “ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ”ဟု မထားသင့်၊ (ဘိက္ခု ခေါ ဥပါလိ ပကတတ္ထော သမာနသံဝါသကော သမာနသီမာယံ ဌိတော သံဃံ ဘိန္ဒတိ-စူဠဝဂ္ဂ၊ သံဃဘေဒကက္ခန္ဓကပါဠိတော်၊) ယောဇနာ၌ သမာနသံဝါသကသီမာ” သမာသံတွဲထားသည်မှာလည်း ဤပါဠိတော်နှင့် မညီပါ။

အဋ္ဌကထာ၌ “ဥပပတ္တိ”ဟု ရှိသည်။] အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ အာဒိနိ-အဓမ္မံ ဓမ္မော အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသ-ကုန်သော၊ ဘေဒကရဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊ ဒီပေန္တော-ပြသည်၊ (ဟုတွာ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-လည်းကောင်း၊) [ကထယန္တောကို ထပ်ဖွင့်သည်။] အနုဿာဝနေနာတိ-ကား၊ တုမေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ မယံ-တပည့်တော်၏၊ ဥစ္စာကုလာ-မြင့်မြတ်သောအမျိုးမှ၊ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ-ရဟန်းပြုခဲ့သူ၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ဗဟုသုတဘာဝဉ္စ-များသောသုတရှိသူ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဇာနာထ နနု-သိကြသည်မဟုတ်လော၊ မာဒိသော နာမ-တပည့်တော်ကဲ့သို့ရှုအပ်သူ မည်သည်၊ (တပည့်တော်လို အထက်တန်းစားမည်သည်၊) သတ္ထု-၏၊ သာသနံ-တော်ကို၊ ဥဒ္ဓမ္မံ-ထွက်သွားသောဓမ္မရှိသည်ကို၊ (ဓမ္မမဟုတ်ဟူ၍၊) ဥဗ္ဗိနယံ-ထွက်သွားသောဝိနည်းရှိသည်ကို၊ (ဝိနည်းမဟုတ်၍၊) ဂါဟေယျ-ယူစေရာ၏၊ ဣတိ စိတ္တမ္ပိ-ဤသို့သောစိတ်ကိုသော်မှလည်း၊ ဥပ္ပာဒေတုံ-ငှာ၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရား တို့အား၊ ယုတ္တံ (နနု)-သင့်လျော်ပါအံ့လော၊ [တပည့်တော်က သတ္ထုသာသနကို “ဥဒ္ဓမ္မဥဗ္ဗိနယ”ဟူ၍ ယူစေရာရှိတယ်လို့ အရှင်ဘုရားတို့မှာ စိတ်တောင်မဖြစ် စေထိုက်ပါ”ဟုလို့ ရွှေ၌ “နနု”ပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် “န ယုတ္တံ” မရှိသင့်၊ ပရိဝါ အဋ္ဌကထာ၌လည်း “ယုတ္တံ”ဟုသာ ရှိသည်။]

မယံ-၏(အတွက်)၊ အဝီစိ-အဝီစိငရဲသည်၊ နီလုပ္ပလဝနံ ဝိယ-ကြာညီတော ကဲ့သို့၊ သီတလော ကိ-အေးမြမည်တဲ့လော၊ အဟံ-ငါသည်၊ အပါယတော-အပါယ်မှ၊ န ဘာယာမိ ကိ-မကြောက်သတဲ့လော၊ ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ကဏ္ဍမူလ-နား၏အနီး၌၊ ဝစီဘေဒံ-စကားလုံး၏ကွဲပြားခြင်းကို၊ (နှုတ်မြွက်ခြင်း ကို)၊ ကတွာ၊ အနုဿာဝနေန-သံဃာကွဲပြားခြင်းအားလျော်စွာ ကြားသိစေကြောင်း ဖြစ်သော စကားကြောင့်လည်းကောင်း၊ [ဤပုဒ်တို့၏အဓိပ္ပာယ်ကို ပရိဝါရဘာသာ ဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ ဋီကာ၌လည်း ဖွင့်လှက်ရှိ၏။] သလာကဂ္ဂါဟေနာတိ-ကား၊ ဧဝံ- သို့၊ အနုဿာဝေတွာ-သံဃာကွဲပြားခြင်းအားလျော်စွာကြားသိစေပြီး၍၊ ဝါ-အဖန်ဖန် ကြားသိစေပြီး၍၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဥပတ္တမ္ဘေတွာ-ထောက်ပံ့စေ၍၊ (ခိုင်မြဲအောင်ပြု၍)၊ အနိဝတ္တနဓမ္မေ-မဆုတ်နစ်ခြင်းသဘောရှိသည်တို့ကို၊ ကတွာ၊ ဣမံ သလာကံ-ဤစာရေးတံကို၊ ဂဏှထ-ယူပါကုန်လော့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ သလာကဂ္ဂါဟေန-စာရေးတံကို ယူစေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ (သံဃော ဘိဇ္ဇတိ၌ စပ်။)

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤကမ္မစသောငါးမျိုးတို့တွင်၊ ကမ္မမေဝ-ကံသည်သာ၊ (ပမာဏံ-လိုရင်းတည်း၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ ဥဒ္ဓေသော-ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသသည်၊ ပမာဏံ-တည်း၊ ပန-ကား၊ ဝေါဟာရာနုဿာဝနသလာကဂ္ဂါဟာ-ပြောဆိုခြင်း၊ သံဃာကွဲပြားခြင်းအား လျော်သောစကားကို ကြားသိစေခြင်း၊ စာရေးတံကို ယူစေခြင်းတို့သည်၊ ပုဗ္ဗဘာဂါ-

(သံဃဘေဒကကံ၏) ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော အဆောက်အဦတို့တည်း။ ဟိ-မှန်၊ အဋ္ဌာရသဝတ္ထုဒီပနဝသေန-တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောဝတ္ထုတို့ကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေါဟရန္တေန-ပြောဆိုလျက်၊ ဝါ-ပြောဆိုသောရဟန်းသည်၊ တတ္ထ-ထိုပြောဆိုအပ်သော စကား၌၊ ရုစိဇနနစိတ္တံ-နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (သဘောကျအောင်)၊ အနုဿာဝေတွာ-သံဃာကွဲပြားခြင်းအား လျော်သောစကားကို ကြားသိစေပြီး၍၊ သလ္လာကာယ-စာရေးတံကို၊ ဂါဟိတာယပိ-ယူစေအပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ သံဃော-သံဃာသည်၊ အဘိန္နောဝ-မကွဲသေးသည်သာ၊ ဟောတိ-၏။ [“ကမ္မမေဝ”စသည်၏အဓိပ္ပာယ်ကို ပရိဝါရဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ပန-အနွယ်ကား၊ ယဒါ-၌၊ [“ယထာ”ဟု ရှိသည်ကား ပါဌ်ပျက်၊ နောက်၌ “တဒါ”ဟု နိယမရှိ၏။] ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ (“အဋ္ဌာရသဝတ္ထုသဒီပနဝသေန”စသောနည်းဖြင့်) စတ္တာရော ဝါ- ၄ ပါးသောရဟန်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကေဝါ-၄ ပါးထက်ပိုလွန်သော ရဟန်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သလ္လာကံ-ကို၊ ဂါဟေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ အာဝေဏိကံ-အသီးအခြားဖြစ်သော၊ ကမ္မံ ဝါ-ကံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓေသံ ဝါ - ပါတိမောက်ရွက်ပြမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရောတိ-၏၊ တဒါ-၌၊ သံဃော-သည်၊ ဘိန္နော နာမ-ကွဲသည်မည်သည်၊ ဟောတိ။

[နိဂုံးကို ပြလို၍ “ဧဝံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော”စသည်ကို မိန့်၊] ဧဝံ-သို့၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော-မဂ်ဒိဋ္ဌိနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ သံဃံ ဘိန္နေယျ၊ ဣတိ ဧတံ ဌာနံ န ဝိဇ္ဇတိ၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသောစကားဖြင့်၊ မာတုဃာတာဒီနိ-အစရှိကုန် သော၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ အာနန္တရိယကမ္မာနိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဒဿိတာနိ-ပြတော် မူအပ်ကုန်ပြီးသည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ယာနိ-အကြင်အာနန္တရိယတို့ကို၊ ပုထုဇ္ဇနော-သည်၊ ကရောတိ၊ (တာနိ-တို့ကို) အရိယသာကော-သည်၊ န (ကရောတိ၊) တေသံ-ထိုအာနန္တရိယကံတို့ကို၊ အာဝိဘာဝတ္ထံ-ထင်စွာပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကမ္မတော-ကံအား ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒွါရတောစေဝ-ဒွါရအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိယတော-ကပ္ပဋ္ဌိတိယအားဖြင့်၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ပါကသာဓာရဏာဒီဟိ-အကျိုးဆက်ဆံ သည်၏အဖြစ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝိညာတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ တတ္ထ-ထိုဂါထာ၌၊ တာဝ-ဒွါရတောစသည်တို့မှ ရှေ့ဦးစွာ၊ ကမ္မတော-အားဖြင့်၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော)၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဧတ္ထ-ဤအာနန္တရိယကံ အရာ၌၊ မနုဿဘူတဿေဝ - မိမိက လူဖြစ်၍ ဖြစ်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ)။

အတိရေကေ ကရောတိ။ ။ “ကရောန္တိ”ဟု စာအုပ်တို့၌ရှိ၏။ “သလ္လာကံ ဂါဟေတွာ”သည် “စတ္တာရော”မဟုတ်၊ သံဃာခွဲသော ပုထုဇ္ဇနရဟန်းတည်း။ ဤသို့ စတ္တာရောသည် ကံပုဒ်သာ ဖြစ်၍ ကရောတိ၏ ကတ္တာကား ပုထုဇ္ဇနောသာ ဖြစ်သောကြောင့် “အတိရေကေဝါ”ဟု ရှိပါစေ၊ ပရိဝါရအဋ္ဌကထာ၌လည်း “အတိရေကေ ဝါ ကရောတိ”ဟုပင် ရှိသည်။

မနုဿဘူတံ-လူဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ မာတရံ (ဝါ)-အမိကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပိတရံ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဝတ္ထလိင်္ဂီအပိ-ပြောင်းလွဲသောလိင်ရှိသော မိဘကိုသော် မှလည်း၊ (လိင်ပြန်ပြီးသော မိဘကိုသော်မှလည်း) ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေန္တဿ- ချသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကမ္မံ-သည်၊ အာနန္တရိယံ-အာနန္တရိယကံသည်၊ ဟောတိ။

တဿ-ထိုအာနန္တရိယကံ၏၊ ဝိပါကံ-အကျိုးကို၊ ပဋိဗဟဟိဿာမိ-တားမြစ်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့လုံးသွင်း၍၊ သကလစက္ကဝါဠ-အလုံးစုံသောစကြဝဠာကို၊ မဟာစေတိယ ကပ္ပမာဏေဟိ-မဟာစေတိယအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ကဉ္စနထူပေဟိ-ရွှေပုထိုး တော်တို့ဖြင့်၊ ပူရေတွာပိ-ပြည့်စေ၍သော်လည်းကောင်း၊ သကလစက္ကဝါဠ-အလုံးစုံ သောစကြဝဠာကို၊ ပူရေတွာ-၍၊ နိသိန္နဘိက္ခုသံဃဿ-ထိုင်နေသောရဟန်းအပေါင်း အား၊ မဟာဒါနံ-ကြီးစွာသောဒါနကို၊ ဒတွာပိ-ပေးလှူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓဿ- အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူသော၊ ဘဂဝတော-၏၊ သင်္ဃာဋီကဏ္ဍံ-သင်္ကန်း တော်၏၊ အနားစွန်းကို၊ အမုဉ္ဇိတွာဝ-မလွတ်မူ၍သာလျှင်၊ ဝိစရိတွာပိ-လှည့်လည် ၍သော်လည်းကောင်း၊ ကာယဿ-ဥပါဒိန္နကခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဘေဒါ-ပျက်ခြင်းမှ၊ (ပျက်ရာအခါမှ) (ပရံ-၌) နိရယမေဝ-ငရဲသို့သာ၊ ဥပပဇ္ဇတိ-ကပ်ရောက်ရ၏၊ ပန- ဗျတိရိတ်ကား၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သယံ-မိမိသည်၊ မနုဿဘူတော-သည်၊ (ဟုတွာ) တိရုတ္တာနဘူတံ-သော၊ မာတရံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပိတရံ ဝါ-ကို သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သယံ-မိမိသည်၊ တိရုတ္တာနဘူတော-သည်၊ (ဟုတွာ) မနုဿဘူတံ-သော၊ (မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ) ဝါ- တစ်နည်း၊ သယံ-သည်၊ တိရုတ္တာနဘူတောယေဝ-တိရုတ္တာန်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ) တိရုတ္တာနဘူတံ-သော၊ (မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ) ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေတိ- ၏၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကမ္မံ-သည်၊ အာနန္တရိယံ န ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ အာနန္တရိယကံ မဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ-သည်၊ ဘာရိယံ-ထမ်းဆောင်အပ်သော တာဝန်သည်၊ ဝါ-ဝန်လေးသည်၊ ဟောတိ၊ အာနန္တရိယံ-အာနန္တရိယကံသို့၊ အာဟစစ္စဝ-ထိရောက်၍သာ၊ တိဌတိ-၏။

ပန-ကား၊ မနုဿဇာတိကာနံ-လူဇာတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ အယံ ပဉ္စော-ဤသိခြင်းငှာ အလိုရှိအပ်သော အနက်ကို၊ ကထိတော-၏၊ ဧတ္ထ-ဤ အာနန္တရိယကံ ဖြစ် မဖြစ်ကို ပြရာ၌၊ ဧဋ္ဌကစတုက္ကံ-ဧဋ္ဌကစတုက္ကကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ဂါမစတုက္ကံ-သင်္ဂါမစတုက္ကကိုလည်းကောင်း၊ စောရစတုက္ကဉ္စ-စောရစတုက္ကကို လည်းကောင်း၊ ကထေတဗ္ဗံ-ပြောဟောထိုက်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဧဋ္ဌကံ-သိုးကို၊ မာရေမိ- သတ်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ အဘိသန္နိနာပိ-ရှေ့ရှုဆက်သွယ်ခြင်းရှိသောအလိုဖြင့်လည်း၊ ဧဋ္ဌကဌာနေ-သိုး၏တည်ရာအရပ်၌၊ ဌိတံ-တည်သော၊ မနုဿဘူတံ-သော၊ မာတရံ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ပိတရံဝါ-လည်းကောင်း၊ မာရေန္တော-သတ်သော၊ မနုဿော-

သည်။ အာနန္တရိယံ-အာနန္တရိယကံသို့၊ ဖုသတိ-ထိရောက်၏။ ပန-ကား၊ ဧဠကာဘိသန္ဓိနာ-သိုးကို ရှေ့ဆက်သွယ်ခြင်းရှိသောအလိုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မာတာပိတိ အဘိသန္ဓိနာ ဝါ-မိဘကို ရှေ့ဆက်သွယ်ခြင်းရှိသောအလိုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဧဠကံ-ကို၊ မာရေန္တော-သော၊ (မနုဿော၊) အာနန္တရိယံ-သို့၊ န ဖုသတိ-မထိရောက်၊ မာတာပိတိအဘိသန္ဓိနာ-ဖြင့်၊ မာတာပိတရော-ကို၊ မာရေန္တော၊ (မနုဿော အာနန္တရိယံ၊) ဖုသတေဝ-ထိရောက်သည်သာ၊ ဣတရသို့-ဤ ဧဠကစတုက္ကမှ တစ်ပါးသော၊ စတုက္ကဒွယေပိ-သင်္ဂါမစတုက္က၊ စောရစတုက္က နှစ်ပါးအပေါင်း၌လည်း၊ သေနယော-ဤနည်းတည်း။

စ-ဆက်၊ မာတာပိတုသု - အမိ အဘတို့၌၊ (ဧတာနိ စတုက္ကာနိ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ) ယထာ-သိထိုက်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အရဟန္တေပိ-၌လည်း၊ ဧတာနိ စတုက္ကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ စ-ဆက်၊ မနုဿအရဟန္တမေဝ-လူဇာတ်ရှိသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာလျှင်၊ မာရေတွာ-သတ်၍၊ ဝါ-သတ်ခြင်းကြောင့်၊ အာနန္တရိယံ-သို့၊ ဖုသတိ-၏၊ ယက္ခဘူတံ - နတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (မာရေတွာ အာနန္တရိယံ၊) န (ဖုသတိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင် အာနန္တရိယကံသို့ မရောက်ပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ-ကံသည်၊ ဘာရိယံ-ထမ်းဆောင်ထိုက်သောတာဝန်သည်၊ ဝါ-ဝန်လေးသည်၊ (ဟုတွာ၊) အာနန္တရိယသဒိသမေဝ-အာနန္တရိယကံနှင့် တူသည်သာ။

စ-ဆက်၊ မနုဿအရဟန္တဿ-လူဇာတ်ရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပုထုဇ္ဇန ကာလေယေဝ- ပုထုဇ်ဖြစ်ရာ အခါ၌သာလျှင်၊ သတ္ထပ္ပဟာရေဝါ- လက်နက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိသေဝါ-အဆိပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒိန္နေပိ-ပေးအပ်ပါသော်လည်း၊ သော-ထိုပုထုဇ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ-ရောက်ပြီး၍၊ ဝါ-ရောက်ပြီးမှ၊ တေနေဝ-ထို လက်နက်ဒဏ်ကြောင့်သာလျှင်၊ ဝါ-ထိုအဆိပ်ကြောင့်သာလျှင်၊ ယဒိ မရတိ-အကယ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အရဟန္တဃာတော-ရဟန္တာကိုသတ်သူသည်၊ ဟောတိယေဝ-ဖြစ်သည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ ပုထုဇ္ဇနကာလေ-ပုထုဇ်ဖြစ်ရာအခါ၌၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်သော၊ ယံ ဒါနံ-အကြင် လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ ပတွာ-၍၊ ဝါ-မှ၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ-သုံးဆောင်၏၊ တံ-ထို လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို၊ ပုထုဇ္ဇနဿေဝ-အားသာ၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ-၏။

ဣတရသို့ပိ။ ။စစ်မြေပြင်ဝယ် တစ်ဖက်စစ်သားကို သတ်အံ့ဟု ကြံ၍ ပစ်ခတ်သောအခါ ထိုစစ်တပ်၌ ပါနေသော အဖစစ်သားကို သတ်မိလျှင် “အာနန္တရိယကံ” ထိုက်၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ညဉ့်အခါ၌ သူခိုးကို သတ်အံ့ဟု ကြံ၍ မိဘကို သတ်မိလျှင် “အာနန္တရိယကံ” ထိုက်၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သိပါ။

[ဤပုဒ်၏အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာ၌ စောဒနာနှင့်တကွ ပြထားသည်။] သေသအရိယ ပုဂ္ဂလေ-ရဟန္တာမှ ကြွင်းသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၌၊ မာရေန္တဿ-သတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အတွက်၊ အာနန္တရိယံ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် အာနန္တရိယကံ မရှိပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ-သည်၊ ဘာရိယံ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာနန္တရိယသဒိသမေဝ။

လောဟိတုပ္ပာဒေ - ဘုရားရှင်၏ သွေးကို ဖြစ်စေရာ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) တထာဂတဿ-၏၊ အဘေဇ္ဇကာယတာယ-မခွဲထိုက်သော ကိုယ်တော် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-မပေါက်ကွဲသော ကိုယ်တော်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရူပက္ကမေန-သူတစ်ပါးတို့၏လုံ့လဖြင့်၊ စမ္ပန္နောဒ-အရေတော်ကိုဖြတ်ခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊ လောဟိတပုပ္ဖရဏံနာမ-သွေးတော်၏ယိုစီးခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ [န ဘိဇ္ဇတေတိ အဘိဇ္ဇော-မပေါက်ကွဲသော၊ (ကာယော) အဘေဇ္ဇော+ကာယော+ ယဿာတိ အဘေဇ္ဇကာယော၊ တဿ+ဘာဝေါ အဘေဇ္ဇ ကာယတာ၊] ပန-ထိုသို့ပင် သွေးတော်၏ ယိုစီးခြင်း မရှိပါသော်လည်း၊ သရိရဿ-ကိုယ်တော်၏၊ အန္တောယေဝ-အတွင်း၌သာ၊ ဧကသ္မိ ဌာနေ-တစ်ခုသောအရပ်၌၊ လောဟိတံ-သွေးတော်သည်၊ သမောသရတိ-ပေါင်းဆုံသက်ရောက်၏၊ ဝါ-စုနေ၏၊ ဒေဝဒတ္တေန-သည်၊ ပဋိဝိဒ္ဓ သိလာတော-လှိမ့်ချအပ်သောကျောက်တုံးမှ၊ ဘိဇ္ဇိတွာ-ကွဲ၍၊ ဂတာ-သွားသော၊ သကလိကာပိ-ကျောက်အစိတ်အလွှာသည်လည်း၊ တထာဂတဿ-၏၊ ပါဒန္တံ-ခြေတော်ဖျားကို၊ ပဟရိ-ခတ်မိပြီ၊ ဖရသုနာ-ပေါက်ဆိန်ဖြင့်၊ ပဟဋ္ဌောဝိယ-ပေါက် အပ်သကဲ့သို့၊ ပါဒေါ-ခြေတော်သည်၊ အန္တောလောဟိတောယေဝ-အတွင်း၌ သွေးတော် ရှိသည်သာ၊ အဟောသိ-ပြီ၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကရောန္တဿ-ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကမ္မံ-သည်၊ အာနန္တရိယံ-လောဟိတုပ္ပါဒအာနန္တရိယကံသည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဇီဝကော-သမားတော်ဇီဝကသည်၊ တထာဂတဿ-၏၊ ရုစိယာ-အလိုတော်ဖြင့်၊ သတ္တကေန-ဓားငယ်ဖြင့်၊ စမ္ပံ-အရေကို၊ ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊ တမ္မာ ဌာနာ-ထိုသွေးခြည်ဥရာအရပ်မှ၊ ဒုဌလောဟိတံ-ပျက်သောသွေးတော်ကို၊ နိဟရိတွာ-ထုတ်၍၊ ဖာသုကံ-ချမ်းသာအောင်၊ အကာသိ-ပြုပြီ၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကရောန္တဿ-ပြုသောသမားတော်ဇီဝက၏၊ (ကမ္မံ-သည်၊) ပုညကမ္မမေဝ-ကောင်းမှုကံ သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။

စ-ဆက်၊ ယေ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ တထာဂတေ-သည်၊ ပရိနိဗ္ဗာတေ-ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးလသော်၊ စေတိယံ-စေတီတော်ကို၊ အထ ဘိန္နန္တိ-အကယ်၍ ဖျက်ဆီးကုန်အံ့၊ ဗောဓိ-ဗောဓိပင်ကို၊ (အထ) ဆန္တန္တိ-အကယ်၍ ဖြတ်ကုန်အံ့၊ ဓာတုမ္ပိ-ဓာတ်တော်၌၊ (အထ) ဥပက္ကမန္တိ-အကယ်၍ လုံ့လပြုကုန်အံ့၊ တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ ကိ-အဘယ်အပြစ်သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း။

ဘာရိယံ-ထမ်းဆောင်ထိုက်သော၊ ဝါ-ဝန်လေးသော၊ အာနန္တရိယသဒိသံ-အာနန္တရိယကံနှင့်တူသော၊ ကမ္မံ-သည်၊ ဟောတိ-ပန-ဆက်၊ သဓာတုကံ-ဓာတ်တော်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ထူပံ ဝါ-ပုထိုးတော်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဋိမံ ဝါ-ဆင်းတုတော်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗာဓေယမာနံ-ဖျက်ဆီးသော၊ ဗောဓိသာခဉ္စ-ဗောဓိပင်၏အခက်ကိုလည်း၊ ဆိန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တတ္ထ-ထိုဗောဓိပင်၏ အခက်၌၊ နိလိနာ-နားကုန်သော၊ သကုဏာ-ငှက်တို့သည်၊ စေတိယေ-၌၊ ဝစ္စံ-ကျင်ကြီးကို၊ သစေပိ ပါတေန္တိ-အကယ်မူ၍လည်း ကျစေကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဆိန္ဒိတုံ-ဗောဓိခက်ကို ဖြတ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-သာ၊ ဟိ-မှန်၊ ပရိဘောဂစေတိယတော-ပရိဘောဂစေတီတော်ထက်၊ သရိရစေတိယံ-သရိရစေတီတော်သည်၊ မဟန္တတရံ-သာ၍မြတ်၏။ [ဗောဓိပင်သည် ပရိဘောဂစေတီတော်တည်း။]

စေတိယဝတ္ထု- စေတီတော်၏ တည်ရာကို၊ ဘိန္ဒိတွာ-ဖျက်၍၊ ဂစ္ဆန္တံ-သွားသော၊ ဗောဓိမူလမ္ပိ-ဗောဓိပင်၏အမြစ်ကိုလည်း၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ ဟရိတုံ-ပယ်ရှားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ ယာ ဗောဓိသာခါ-သည်၊ ဗောဓိယရံ-ဗောဓိပင်၏ ကျောင်းဆောင်ကို၊ ဗာဓတိ-ဖျက်ဆီး၏၊ တံ-ထိုဗောဓိခက်ကို၊ ဂေဟရက္ခဏတ္ထံ-ဗောဓိကျောင်းဆောင်ကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဆိန္ဒိတုံ-ဖြတ်ခြင်းငှာ၊ နလဗ္ဘတိ-(ကသွာ နလဗ္ဘတိ)၊ ဟိ(ယသွာ)-ကြောင့်၊ ဂေဟံ-ဗောဓိကျောင်းဆောင်သည်၊ ဗောဓိအတ္ထံ-ဗောဓိပင်ဟူသော အကျိုးရှိ၏၊ ဂေဟတ္ထာယ-ဗောဓိကျောင်းဆောင်အကျိုးငှာ၊ ဗောဓိ-ဗောဓိပင်သည်၊ န(ဟောတိ)၊ အာသနယရေပိ- ဆင်းတုတော်၏ နေရာကျောင်းဆောင်၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မိ အာသနယရေ-အကြင်ဆင်းတုတော်၏ နေရာကျောင်းဆောင်၌ဓာတု- ဓာတ်တော်သည်၊ ဝါ-ကို၊ နိဟိတာ- သိုမှီးသိမ်းထားအပ်သည်၊ ဝါ-ဌာပနာထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တဿ-ထိုကျောင်းဆောင်ကို၊ ရက္ခဏတ္ထာယ-စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဗောဓိသာခံ-ကို၊ ဆိန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဗောဓိဇ္ဇေနတ္ထံ-ဗောဓိပင်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဩဇောဟရဏသာခံ ဝါ-ဩဇာကို ပယ်ရှားတတ်သော အခက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပူတိဌာနံဝါ-ဗောဓိပင်၏ပုပ်ဆွေးသောအရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဆိန္ဒိတုံ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ သရိရပဋိဇ္ဇေနေ ဝိယ-မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၌ကဲ့သို့၊ ပုညမ္ပိ-ကောင်းမှုသည်လည်း၊ ဟောတိ။

သံဃဘေဒေ-သံဃာကို သင်းခွဲခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သီမဋ္ဌကသံဃေ-သိမ်၌တည်သော သံဃာသည်၊ အသန္နိပတိတေ-မစည်းဝေးမီ၊ ဝိသု-သီးခြား၊ ပရိသံ-ပရိတ်သတ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ ကတဝေါဟာရာနုဿာဝနသလာကဂ္ဂါဟဿ-ပြုအပ်ပြီးသော ဝေါဟာရ အနုဿာဝန သလာကဂ္ဂါဟ

ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ကမ္မ-ကံကို၊ ကရောန္တဿ ဝါ-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓေသံ-
 ပါတိမောက္ခဒ္ဓေသကို၊ ဥဒ္ဓိသန္တဿဝါ-ရွတ်ပြသောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ဘေဒေါ
 စ-သံဃာသင်းခွဲခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အာနန္တရိယကမ္မဋ္ဌ-အာနန္တရိယကံသည်
 လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ သမဂ္ဂသညာယ-သမဂ္ဂသံဃာဟူသောအမှတ်
 ဖြင့်၊ (ကမ္မဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓေသံဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကာတု-ငှာ)၊ ဝဋ္ဋတိ၊
 ဟိ-မှန်၊ သမဂ္ဂသညာယ-ညီညွတ်ပြီးဟူသောအမှတ်ဖြင့်၊ (ကမ္မဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊
 ဥဒ္ဓေသံဝါ-ကိုလည်းကောင်း)၊ ကရောန္တဿ-၏၊ ဘေဒေါ-သည်၊ နေဝ ဟောတိ၊
 အာနန္တရိယကမ္မ-သည်၊ န (ဟောတိ)၊ တထာ-တူ၊ နဝတော-ကိုးပါးအောက်၊
 ဦးစပရိသာယံ-ယုတ်လျော့သောပရိသတ်၌၊ (ကရောန္တဿ ဘေဒေါ နေဝ ဟောတိ၊
 အာနန္တရိယကမ္မ န ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ သဗ္ဗန္တိမေန-အလုံးစုံတို့၏အဆုံး၌ဖြစ်သော၊
 ပရိစ္ဆေဒေန-ဖြင့်၊ နဝန္တံ-ကိုးပါးကုန်သော၊ ဇနာနံ-ရဟန်းတို့တွင်၊ ယော-အကြင်
 ရဟန်းသည်၊ သံဃံ ဘိန္ဒတိ၊ တဿ-ထိုသံဃာသင်းခွဲသောရဟန်း၏၊ ကမ္မ-သည်၊
 အာနန္တရိယကမ္မ ဟောတိ၊ အနုဝတ္တကာနံ-နောက်လိုက်ဖြစ်ကုန်သော၊ အဓမ္မဝါဒိနံ-
 တို့၏၊ မဟာသာဝဇ္ဇံ-ကြီးသောအပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ကမ္မ-သည်၊ ဟောတိ၊
 ဓမ္မဝါဒိနော-တို့သည်၊ အနဝဇ္ဇာ-အပြစ်မရှိကုန်။

တတ္ထ-ထိုသဗ္ဗန္တိမေန အစရှိသော စကားရပ်၌၊ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထာတိ
 အာနန္တရိယကမ္မေသု နိဇ္ဈိရဏံ”ဟု စွဲလေ၏၊] နဝန္တမေဝ-ကိုးပါးသောရဟန်းတို့၏သာ၊
 သံဃဘေဒေ-သံဃာသင်းခွဲခြင်း၌၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သုတ္တံ-(စူဠဝဂ္ဂ
 သံဃဘေဒကက္ခန္ဓက)ပါဠိတော်တည်း၊ ဥပါလိ-ဥပါလိ၊ ဧကတော-တစ်ဖက်၌၊
 စတ္တာရော-၄ ပါးသောရဟန်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဧကတော၊ စတ္တာရော (ဟောန္တိ)၊
 နဝမော-ကိုးပါးမြောက်ရဟန်းသည်၊ အနုဿာဝေတိ-သံဃာကွဲပြားခြင်းအားလျော်
 သောစကားကို ကြားသိစေ၏၊ သလ္လကံ-စာရေးတံကို၊ ဂါဟေတိ-ယူစေ၏၊ (ကိ
 ဂါဟေတိ)၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဓမ္မော-တည်း၊ အယံ-ကား၊ ဝိနယော-ဝိနယတည်း၊
 ဣဒံ-ဤသည်ကား၊ သတ္ထုသာသနံ-မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမတော်တည်း၊ ဣမံ-
 ဤအယူကို၊ ဂဏှထ-ယူကြကုန်လော၊ ဣမံ-ဤအယူကို၊ ရောစေထ-နှစ်သက်ကြ
 ကုန်လော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ (သလ္လကံ ဂါဟေတိ)၊ ဥပါလိ-ဥပါလိ၊ ဧဝံ ခေါ-
 ဤသို့လျှင်၊ သံဃရာဇိ စေဝ-သံဃာ၏အရေးအကြောင်းသည်လည်းကောင်း၊ သံဃ-
 ဘေဒေါ စ-သံဃာ၏ကွဲပြားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ဥပါလိ-ဥပါလိ၊ နဝန္တံ-
 ကိုးပါးသောရဟန်းတို့၏သော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကနဝန္တံ ဝါ-ကိုးပါးထက်ပိုလွန်
 သော ရဟန်းတို့၏သော်လည်းကောင်း၊ သံဃရာဇိ စေဝ၊ သံဃဘေဒေါ စ ဟောတိ၊
 ဣတိ-ဤကားပါဠိတော်တည်း၊ စ ပန-ထပ်၍ဆက်၊ ပဉ္စသု-ငါးပါးကုန်သော၊
 ဧတေသု-ဤအာနန္တရိယကံတို့တွင်၊ သံဃဘေဒေါ-သံဃဘေဒကံသည်၊ ဝစီကမ္မ-

ဝစီကံတည်း။ သေသာနိ-သံဃဘေဒကကံမှကြွင်းသောက်တို့သည်။ ကာယကမ္မာနိ-
ကာယကံတို့တည်း။ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ကမ္မတောပိ-ကံအားဖြင့်လည်း၊ ဝိနိစ္ဆယော
ဝိညာတဗ္ဗော။

စ-ကား၊ ဒွါရတောတိ-ဟူသောပါဠိ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သဗ္ဗာ
နေဝ-အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတာနိ-ဤအာနန္တရိယကံတို့သည်၊ ကာယဒွါရ
တောပိ-ကာယဒွါရကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝစီဒွါရတောပိ-ဝစီဒွါရကြောင့်လည်း
ကောင်း၊ သမုဋ္ဌဟန္တိ-ထကြွဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤကံတို့တွင်၊ ပုရိမာနိ-
ရှေ့ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရိ-၄ ပါးသောအာနန္တရိယကံတို့သည်၊ အာဏတ္တိကဝိဇ္ဇာမယ
ပယောဂဝသေန-အာဏတ္တိကပယောဂ၊ ဝိဇ္ဇာမယပယောဂတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝစီဒွါရ
တော-ဝစီဒွါရကြောင့်၊ သမုဋ္ဌဟိတွာပိ-ထကြွဖြစ်ပေါ်၍လည်း၊ ကာယဒွါရမေဝ-ကို
သာ၊ ပူရေန္တိ-ပြည့်စေကုန်၏၊ သံဃဘေဒေါ-သည်၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ-လက်ချောင်းတို့ကို
ချိုးခြင်းဖြင့်၊ ဘေဒံ-ကို၊ ကရောန္တဿ-၏၊ ကာယဒွါရတော-ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌဟိတွာပိ-
၍လည်း၊ ဝစီဒွါရမေဝ-ကိုသာ၊ ပူရေတိ-၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤအာနန္တရိယကံ၌၊
ဒွါရတောပိ-ဒွါရအားဖြင့်လည်း၊ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

ကပ္ပဋ္ဌိတိယတောတိ-ဟူသောပါဠိ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ စ-ဆက်၊
ဧတ္ထ-ဤကံတို့တွင်၊ သံဃဘေဒေါယေဝ-သံဃဘေဒကကံသည်သာ၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိ
ယော-တစ်ကမ္ဘာပတ်လုံးတည်ခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ သဏ္ဌဟန္တေ-တည်ဆဲဖြစ်
သော၊ ကပ္ပေ-ကပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပဝေမဇ္ဈေါ-ကမ္ဘာ၏အလယ်၌သော်
လည်းကောင်း၊ သံဃဘေဒံ-သံဃာသင်းခွဲခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ကပ္ပဝိနာ
သေယေဝ-ကမ္ဘာပျက်ရာအခါ၌သာ၊ မုစ္စတိ-လွတ်ရာ၏၊ ဟိ-မှန်၊ သွေ-၌၊ ကပ္ပော-
ကမ္ဘာသည်၊ ဝိနသိဿတိ-ပျက်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ဆိုထိုက်ရာဖြစ်သော၊ အဇ္ဇ-
ယနေ၌၊ သံဃဘေဒံ-သံဃာသင်းခွဲခြင်းကို၊ သစေပိ ကရောတိ-အကယ်၍မူလည်းပြုအံ့
(ဧဝံသတိ) သွေယေဝ-နက်ဖြန်၌ပင်၊ မုစ္စတိ-အဝီစိမှ လွတ်ရ၏၊ ဧကဒိဝသမေဝ-
တစ်ရက်သာလျှင်၊ နိရယေ-အဝီစိငရဲ၌၊ ပစ္စတိ-ကျက်ရ၏၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ ဧဝံ-
သို့၊ (ကမ္ဘာပျက်ခါနီးတစ်ရက်မှ) ကရဏံ-သံဃဘေဒကံကို ပြုခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-
မရှိနိုင်၊ (သံဃာခွဲဖို့ သံဃာမရှိသောကြောင့်တည်း၊) သေသာနိ-သံဃဘေဒကံမှ
ကြွင်းကုန် သော၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ အာနန္တရိယာနေဝ-
အာနန္တရိယကံတို့ သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိယာနိ-တစ်ကမ္ဘာပတ်လုံး
တည်ခြင်းအကျိုးရှိကုန်သည်၊ န (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤအာနန္တရိယကံတို့၌၊
ကပ္ပဋ္ဌိတိယတောပိ- ကပ္ပဋ္ဌိတိယအားဖြင့်လည်း၊ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

ပါကတောတိ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) စ-ဆက်၊ ယေန-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဉ္စပိ-၅ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတာနိ ကမ္မာနိ-ဤအာနန္တရိယကံ တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ကတာနိ-ပြုအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သံဃ ဘေဒေါယေဝ-သံဃဘေဒကကံသည်သာ၊ ပဋိသန္ဓိဝသေန-ပဋိသန္ဓေ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိပစ္စတိ- ရင့်ကျက်၏၊ ဝါ- အကျိုးပေး၏၊ သေသာနိ- ကြွင်းသောက်တို့သည်၊ အဟောသိကမ္မံ နာဟောသိ ကမ္မဝိပါကောတိဧဝမာဒိသု-အစရှိသောက်တို့၌၊ သဒ္ဓိ- ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ၊ သံဃဘေဒါဘာဝေ-သံဃဘေဒကံ၏မရှိခြင်း သည်၊ (သတိ) လောဟိတုပ္ပာဒေါ-လောဟိတုပ္ပာဒကံသည်၊ (ဝိပစ္စတိ)၊ တဒဘာဝေ- ထိုလောဟိတုပ္ပာဒကံ၏ မရှိခြင်းသည်၊ (သတိ)၊ အရဟန္တဃာတကော-အရဟန္တ ဃာတကကံသည်၊ (ဝိပစ္စတိ)၊ တဒဘာဝေ-ထိုအရဟန္တဃာတကကံ၏ မရှိခြင်းသည်၊ (သတိ)၊ ပိတာ-အဘသည်၊ သီလဝါ-သီလရှိသည်၊ မာတာ-အမိသည်၊ ဒုဿီလာ- သီလမရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ တထာ-ထိုအဘ သီလရှိသလောက်၊ (မာတာ-သည်)၊ သီလဝတီ-သီလရှိသည်၊ (သစေ) နော (ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပိတုဃာတော- ပိတုဃာတကကံသည်၊ ပဋိသန္ဓိဝသေန- ပဋိသန္ဓေ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိပစ္စတိ၊ မာတာ-သည်၊ (သီလဝတိ)၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) မာတုဃာတော-မာတုဃာတကံသည်၊ (ဝိပစ္စတိ) ဒွိသုပိ-မိဘနှစ်ပါးစုံ တို့သည်လည်း၊ သီလေနဝါ-သီလအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒုဿီလေန ဝါ- ဒုဿီလအဖြစ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သမာနေသု-တူကုန်လသော်၊ မာတု ဃာတောဝ-မာတုဃာတကံသည်သာ၊ ပဋိသန္ဓိဝသေန ဝိပစ္စတိ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) (ကသ္မာ)-ကြောင့်၊ (မာတုဃာတောဝ ပဋိသန္ဓိဝသေန ဝိပစ္စတိ-နည်း)၊ ဟိ (ယသ္မာ)- ကြောင့်၊ မာတာ-သည်၊ ဒုက္ကရကာရိနိ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သောအမှုကို ပြုလေ့ရှိ သည်လည်းကောင်း၊ ပုတ္တာနံ-သားသမီးတို့အား၊ ဗဟူပကာရာ စ-များသော လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (မာတုဃာတောဝ ပဋိသန္ဓိဝသေန ဝိပစ္စတိ)၊ ဧဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤအာနန္တရိယကံအရာ၌၊ ပါကတောပိ-အကျိုးအားဖြင့်လည်း၊ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

သာဓာရဏာဒိဟိတိ-ဟူသောပုဒ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပုရိမာနိ- ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရိ-လေးပါးသောအာနန္တရိယကံတို့သည်၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ- အလုံးစုံ လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိကာနံ-အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင်၊ ရဟန်းတို့နှင့်၊ သာဓာရဏာနိ-ဆက်ဆံ ကုန်၏၊ သံဃဘေဒေါ ပန- သံဃဘေဒကံသည် ကား၊ နခေါ ဥပါလိ၊ ပေ၊ သံဃံ ဘိန္နတိတိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော- ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဝုတ္တပ္ပကာရဿ- ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ ဘိက္ခုနောဝ- ပကတတ်ရဟန်း အတွက်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ အညဿ-

အခြားသောရဟန်းအတွက်၊ န (ဟောတိ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အသာဓာရဏော-
အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မဆက်ဆံ၊ [ဥပါလိ-ဥပါလိ၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ သံဃ-ကို၊
န ဘိန္ဒုတိ-မခွဲနိုင်၊ပေ၊ ဥပါလိ-ဥပါလိ၊ ပကတတ္ထော-ဖြစ်သော၊ သမာနသံဝါသကော-
ရှိသော၊ သမာနသီမာယံ-၌၊ ဌိတော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သံဃံ ဘိန္ဒုတိ၊]
အာဒိ သဒ္ဓေန-ဖြင့်၊ (သာဓာရဏာဒိဟိ၌ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်၊) သဗ္ဗေပိ-
အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ (မာတုဃာတာဒယော)-ဤမာတုဃာတ
အစရှိသောစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်၊ ဒုက္ခဝေဒနာသဟဂတာ-ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် တကွဖြစ်ကုန်
သည်လည်းကောင်း၊ ဒေါသမောဟသမ္ပယုတ္တာ စ-ဒေါသ မောဟနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်
ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤအာနန္တရိယကံတို့၌၊
သာဓာရဏာဒိဟိပိ-သာဓာရဏအစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်း၊ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗော။

အညံ သတ္တာရန္တိ-ဟူသောအပုဒ်၏၊ (အတ္ထော၌ စပ်၊) ဒိဌိသမ္ပန္နော-မဂ်ဒိဌိနှင့်
ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ဂဏှေယျ၌စပ်၊) မေ-ငါ၏၊ အယံ သတ္တာ-ဤဆရာဖြစ်သော
ဘုရားသည်၊ သတ္ထကိစ္စ-ဆရာ၏ကိစ္စကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ အသမတ္ထော-မစွမ်းနိုင်၊ ဣတိ-
ဤသို့ကြံ၍၊ ဘဝန္တရေပိ-ဘဝတစ်ပါး၌သော်မှလည်း၊ အညံ-မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး
အခြားသော၊ တိတ္ထကရံ-အယူကိုပြုတတ်သောတိတ္ထိကို၊ အယံ-ဤသူသည်၊ မေ-
ငါ၏၊ သတ္တာ-ဆရာတည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဂဏှေယျ-ယူရာ၏၊ ဧတံ ဌာနံ-ဤ
အကြောင်းသည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ-မရှိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အဌမံ ဘဝံ နိဗ္ဗတ္တေယျာတိ-
ကား၊ သဗ္ဗမန္တပညော-အလုံးစုံသောအရိယာတို့အောက် နဲ့သောပညာရှိသည်၊
(သမာနော) ပိ-သော်လည်း၊ သတ္တမံဘဝံ-ခုနစ်ခုမြောက်ဘဝကို၊ အတိတ္တမိတ္တာ-
ကျော်လွန်၍၊ အဌမံ-ရှစ်ခုမြောက်ဘဝကို၊ နိဗ္ဗတ္တေယျ-ဖြစ်စေရာ၏၊ ဧတံ ဌာနံ န
ဝိဇ္ဇတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဥတ္တမကောဋိယာ-လွန်မြတ်သောအပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဝါ-
အလွန်ဆုံးအပိုင်းအခြား အားဖြင့်၊ သတ္တမံဘဝံ-ခုနစ်ခုမြောက်ဘဝကို၊ သန္တာယေဝ-
ရည်ရွယ်တော်မူ၍ သာလျှင်၊ ဧသ (ဧသော)-ဤ မဂ်ဒိဌိနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊
နိယတော သမ္မောမိ ပရယာသဏောတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော။

ပန၊ ပရိဟာရ ပေ၊ အံ၊ ကိ-အဘယ်သည်၊ တံ-ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊
(သောတာပတ္တိဖလဌပုဂ္ဂိုလ်ကို) နိယာမေတိ-နိယတအဖြစ်ကို မြီစေသနည်း၊
ပုဗ္ဗဟေတု-ရှေးအကြောင်းကောင်းမှုသည်၊ နိယာမေတိကိ-မြီစေသလော၊ ဥဒါဟု-
သို့ မဟုတ်၊ ပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂေါ-ရအပ်ပြီးသော သောတာပတ္တိမဂ်သည်၊ (နိယာမေတိကိ)၊
ဥဒါဟု၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ တယော-ကုန်သော၊ မဂ္ဂါ-မဂ်တို့သည်၊ (နိယာမေန္တိကိ)၊
ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဧတံ (နာမံ)-ဤနိယတသတ္တကုတ္တုပရမဟူသော
အမည်သည်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်သော(မှည့်တော်မူအပ်သော)

နာမမတ္တံ-အမည်မျှသာတည်း၊ ပုဂ္ဂလော ပန-ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား၊ နိယတောနာမ-
မြဲသည်မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ [သောတာပန်ဖြစ်ပြီးလျှင် ဤသောတာပန်သည် “နိယတ”
ဟုပြောဆိုဖို့ရာ “သေချာသောပုဂ္ဂိုလ်မရှိပါ”ဟူလို၊] ဟိ-ချဲ့၊ ပုဗ္ဗဟေတု-ရှေးအကြောင်း
ကောင်းမှုသည်၊ နိယာမေတိ-မြဲစေ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဥပရိ-
၌၊ တိဏ္ဏံ-ကုန်သော၊ မဂ္ဂါနံ-တို့၏၊ ဥပနိဿယော-အားကြီးသောမှီရာအကြောင်းသည်၊
(သောတာပတ္တိဖိုလ်က အားကြီးသောမှီရာအကြောင်းသည်၊) ဝုတ္တော-ဟောတော်မူ
အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပဌမမဂ္ဂဿ-သောတာပတ္တိမဂ်၏၊ ဥပနိဿယဘာဝေါ-
အားကြီးသောမှီရာအကြောင်း၏မရှိခြင်းသည်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ဖြစ်လျှင်၊
(ဥပနိဿယ မရှိဘဲဖြစ်လျှင်၊) အဿ-ထိုသောတာပတ္တိမဂ်၏၊ (နိဗ္ဗတိ ဌ်စပ်၊)
အဟေတု-ဇနကအကြောင်းမရှိဘဲ၊ အပစ္စယာ-ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းမရှိဘဲ၊ နိဗ္ဗတ္တိ-
ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်နေ၏။

[“ပုဗ္ဗဟေတုနိယာမေတိ”၏ လဒ္ဓဒေါသကို ပြပြီး၍ “ဥဒါဟုပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂေါ
ဟူသော အကြောင်းပြ၌ လဒ္ဓဒေါသကို ပြလိုသောကြောင့် “ပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂေါ
နိယာမေတိဝုတ္တေ”ဟု မိန့်သည်၊] ပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂေါ-ရအပ်ပြီးသော သောတာပတ္တိမဂ်
သည်၊ နိယာမေတိ-မြဲစေ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဥပရိ-၌၊ တယော မဂ္ဂါ-တို့
သည်၊ အကိစ္စကာ-ကိစ္စမရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ (ဖြစ်ကုန်ရာရောက်၏၊) ပဌမမဂ္ဂေါဝ-
ပဌမသောတာပတ္တိမဂ်သည်သာ၊ သကိစ္စကော-ကိစ္စနှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ၊)

ဥပရိ၊ ဖေ၊ အာပဇ္ဇတိ။ ။ “ပုဗ္ဗဟေတုကနိယတ ဖြစ်ဖို့ရန် သတ်မှတ်သည်”ဟု
ဆိုလျှင် သောတာပတ္တိဖလဒ္ဓအခိုက်ရောက်မှ သတ်မှတ်သောကြောင့် ထိုပုဗ္ဗဟေတုသည်
အထက်မဂ် ၃-ပါးအတွက် ဥပနိဿယဖြစ်၍ ပဌမမဂ်မှာ ဥပနိဿယမရှိ ရာ
ရောက်နေသည်”ဟူလို။

ဣစ္စဿ၊ ဖေ၊ ပါပုဏာတိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “နိဗ္ဗတ္တိ ပါပုဏာတိ”ဟု တွေ့ရ၏၊
ပါပုဏာတိ၏ ကတ္တာမရှိသောကြောင့် မကောင်းပါ၊ ယောဇနာ၌ “နိဗ္ဗုတိ”ဟု ပါဌ်တွေ့ရ၏၊
“အဿ ပဌမမဂ္ဂဿ သော ပုဂ္ဂလော နိဗ္ဗုတိ ပါပုဏာတိ”ဟုလည်း ထည့်ပါဌ်နှင့်တကွ အနက်
ယောဇနာ၏၊ “အဟေတု အပစ္စယာ” တို့သည် ဝိသေသနမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် ဝိသေသျှ
မရှိရာလည်း ရောက်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် “နိဗ္ဗုတိ” ပါဌ်သည် မကောင်းပါ။

ထို့နောက် “ကိသ္မိစိ ပန ပေါတ္တကေ နိဗ္ဗတ္တိ ပါပုဏာတိ” ဟု မူကွဲကိုလည်း ယောဇနာ၌
ပြ၏၊ ထိုမူကွဲ၌ “နိဗ္ဗတ္တိ”ဟု ရှိခြင်းသည် “အဟေတု အပစ္စယာ”ဟူသော ဝိသေသန၏ ဝိသေသျှ
ဖြစ်သောကြောင့် ကောင်းပါသည်၊ ဆိုလိုရင်းကား-“ပဌမမဂ်သည် ဥပနိဿယ မရှိဘဲဖြစ်လျှင်
ထို ပဌမမဂ်မှာ ဇနကအကြောင်း၊ ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်း မရှိဘဲ ဖြစ်ရာရောက်သည်”ဟူလို။

ပဌမမဂ္ဂေနဝ-ဖြင့်သာ၊ ကိလေသေ-တို့ကို၊ ခေပေတွာ-ကုန်စေပြီး၍၊ ပရိနိဗ္ဗာယ်တဗ္ဗ-ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ [“ပဌမမဂ္ဂဖြင့်ပင် ကိလေသာတွေ ကုန်သွားခြင်းကြောင့် အထက်၌ ကိလေသာ မရှိတော့ရကား ပရိနိဗ္ဗာန်စံဖို့သာ ရှိတော့သည်” ဟူလို။]

[“ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ နိယာမေန္တိ ” ဟူသော အကြောင်းပြ၌ လဒ္ဓဒေါသကို ပြလိုသောကြောင့် “ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ နိယာမေန္တိတိ ဝုတ္တေ”စသည်ကို မိန့်၊] ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ၊ နိယာမေန္တိ-မြီစေကုန်၏။ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ပဌမမဂ္ဂေါ-သည်၊ အကိစ္စကော-ကုန်သည်၊ ဟောတိ-၏။ ဥပရိ-၌၊ တယော မဂ္ဂါဝ-တို့သည်သာ၊ သကိစ္စကာ-ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ပဌမမဂ္ဂ-ကို၊ အနိဗ္ဗတ္တေတွာ-မဖြစ်စေမူ၍၊ (အလုပ်ကိစ္စမရှိသော သောတာပတ္တိမဂ်ကို မဖြစ်စေဘဲ၊) ဥပရိ-၌၊ တယော မဂ္ဂါ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗာ-ဖြစ်စေထိုက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ စ-သည်သာ မကသေး၊ ပဌမမဂ္ဂေန-သည်၊ အနုပ္ပဇ္ဇိတွာ-မဖြစ်မူ၍သာလျှင်၊ (အလုပ်ကိစ္စမရှိသော ပဌမမဂ် မဖြစ်မူ၍သာ၊) ကိလေသာ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ခေပေတဗ္ဗာ-ကုန်စေ ထိုက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ [ထိုအကြောင်းသုံးရပ်တို့၌ လဒ္ဓဒေါသကို ပြပြီး၍ နိဂုံးနှင့် တကွ ဝိနိစ္ဆယကို ပြလိုသောကြောင့် “တသ္မာ၊ပေ၊ နိယာမေတိ”ဟု မိန့်သည်၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း “ပုဗ္ဗဟေတု နိယာမေတိ”စသောအကြောင်းတို့၏ လဒ္ဓဒေါသရှိခြင်းကြောင့်၊) အညော-ဝိပဿနာမှ တစ်ပါးသော၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ခု သော တရားသည်၊ န နိယာမေတိ-နိယတ၏အဖြစ်၊ သတ္တကုဋ္ဌတ္တုပရမ စသည်၏ အဖြစ်ကို မသတ်မှတ်နိုင်၊ ဥပရိ-၌၊ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနံ-တို့၏၊ ဝိပဿနာဝ-မဂ်သို့ ရောက်ကြောင်း ဝိပဿနာသည်သာ၊ နိယာမေတိ။

ဟိ-ချဲ့၊ တေသံ-ထိုအထက်မဂ် ၃ ပါးတို့၏၊ ဝိပဿနာ-ဝိပဿနာသည်၊ တိက္ခာ-ထက်သည်၊ သူရာ-ရဲရင့်သည်၊ ဟုတွာ၊ သစေ ဝဟတိ-အကယ်၍ ဆောင်နိုင်အံ့၊ (အထက်မဂ်တို့ကို ဆောင်နိုင်အံ့၊) (ဧဝံသတိ၊) ဧကံယေဝ-တစ်ခုသာဖြစ်သော၊ ဘဝံ-ဘဝကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတွာ-၍၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ ပတွာ-၍၊ ပရိနိဗ္ဗာတိ-ပရိနိဗ္ဗာန် စံရ၏၊ [ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဧကဗီဇိသောတာပန်”ဟု ခေါ်သည်၊] တတော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အောက်၊ မန္တတရပညော-သာ၍နဲ့သောပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒုတိယေ ဝါ-ဒုတိယမူလည်း ဖြစ်သော၊ ပေ၊ ဆဋ္ဌေ ဝါ-သော၊ ဘဝေ-၌၊ အရဟတ္တံ ပတွာ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ [ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို “ကောလံကောလသောတာပန်”ဟု ခေါ်သည်၊] သဗ္ဗမန္တပညော-အလုံးစုံသော သောတာပန်တို့အောက် နဲ့သောပညာရှိသောသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သတ္တမံ ဘဝံ-သတ္တမဘဝကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ အဋ္ဌမေ ဘဝေ-၌၊ ပဋိသန္ဓိ-သည်၊

န ဟောတိ-မဖြစ်တော့၊ [ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို “သတ္တက္ခတ္တ၊ ပရမသောတာပန်”ဟု ခေါ်သည်။] ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဧတံ (နာမံ)-ဤနိယတအမည်၊ သတ္တက္ခတ္တ၊ ပရမသောတာပန်သည်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ ဂဟိတံ-သော၊ နာမမတ္ထံ-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သတ္တာ-သည်၊ ဗုဒ္ဓတုလာယ-မြတ်စွာဘုရား၏ဉာဏ်တော်တည်းဟူသောချိန်ဖြင့်၊ တုလေတွာ-နှိုင်းချိန်တော်မူ၍၊ သဗ္ဗညုတဉာဏေန-သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ပရိစ္ဆိန္တိတွာ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်တော်မူ၍၊ (ဗုဒ္ဓတုလာယကို သရုပ်ဖော်သည်) အယံ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ သဗ္ဗမဟာပညော-အလုံးစုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် ကြီးသော ပညာရှိသော၊ တိက္ခဝိပဿကော-ထက်မြက်သောဝိပဿနာဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဧကမေဝဘဝံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အရဟတ္တံ-ကို၊ ဂဏှိဿတိ-ယူလတ္တံ၊ ဣတိ-ဤသို့မြင်တော်မူ၍၊ ဧကဗီဇိတိ နာမံ-ဧကဗီဇိဟူသော အမည်ကို၊ ဝါ-တစ်ခုသော ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ရှိသူဟူသော အမည်ကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ အယံ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ဒုတိယံ-ဒုတိယဖြစ်သော၊ ပေ၊ ဂဏှိဿတိ-လတ္တံ၊ ဣတိ-ဤသို့ မြင်တော်မူ၍၊ ကောလံကောလောတိ နာမံ-ဟူသောအမည်ကို၊ ဝါ-အမျိုးတစ်ခုမှ အမျိုးတစ်ခုသို့ သွားတတ်သောသူဟူသော အမည်ကို၊ အကာသိ အယံပုဂ္ဂလော သတ္တမဘာဝံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အရဟတ္တံ ဂဏှိဿတိ-လတ္တံ၊ ဣတိ-ဤသို့ မြင်တော်မူ၍၊ သတ္တက္ခတ္တ၊ ပရမောတိနာမ-ဟူသောအမည်ကို၊ ဝါ-ပဋိသန္ဓေခုနစ်ကြိမ် အတိုင်းအရှည်ရှိသူဟူသော အမည်ကို၊ အကာသိ-ပြီ။

ပန-ဆက်၊ သတ္တန္တံ-ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ ဘဝါနံ-ဘဝတို့၏၊ နိယတော-မြဲသော၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ပုဂ္ဂလောနာမ-ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ အရိယသာဝကောပန-အရိယသာဝသည်ကား၊ ယေန ဧကဗီဇိ-အမှတ်မရှိတစ်စုံတစ်ခုသော၊ အာကာရေနပိ-အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ မန္တပညော-နဲ့နွေးသော ပညာရှိသည်၊ သမာနော-ဖြစ်လသော်၊ အဋ္ဌမံ-ရှစ်ခုမြောက်သော၊ ဘဝံ-ဘဝသို့၊ အပ္ပတွာ-မရောက်မူ၍၊ အန္တရာဝ-အကြား၌သာလျှင်၊ (ရှစ်ခုမြောက်ဘဝ၏အကြား၌သာလျှင်) ပရိနိဗ္ဗာတိ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံရ၏၊ သက္ကသဒိသော-သိကြားမင်းနှင့်တူသော၊ ဝဇ္ဇာဘိရတောပိ-ဝဋ်၌အလွန်မွေ့လျော်သော သောတာပန်သော်မှလည်း၊ သတ္တမံယေဝ-ခုနစ်ခုမြောက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဘဝံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏၊ သတ္တမေ-ခုနစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ဘဝေ-၌၊ သဗ္ဗာကာရေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပမာဒဝိဟာရိနောပိ-မေ့မေ့လျော့လျော့နေလေ့ရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏သော်မှလည်း၊ ဝိပဿနာဉာဏံ-သည်၊ ပရိပါကံ-ရင့်ကျက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ အပ္ပမတ္တကေ-အနည်းငယ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ အာရမ္မဏေပိ-အာရုံ၌သော်မှလည်း၊ နိဗ္ဗန္တိတွာ-ငြီးငွေ့၍၊ နိဗ္ဗုတိ-ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသို့၊ ပါပဏာတိ-ရောက်ရ၏။

ဟိ-မှန်၊ အဿ-ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (သိသံ၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ သတ္တမေ-
သော၊ ဘဝေ-၌၊ နိဒ္ဒ-အိပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ ဩက္ကမန္တဿ-သက်ရောက်စဉ်၊ တိဓိဏေန-
ထက်လှစွာသော၊ အသိနာ-သန်လျက်ဖြင့်၊ ကောစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်
သာလျှင်၊ သိသံ-ဦးခေါင်းကို၊ သစေပိ ပါတေယျ-အကယ်၍မူလည်း ကျစေအံ့၊
(ဧဝံသတိ၊) ဝါ-ဤသို့ကျစေသော်လည်းကောင်း၊ ပရမ္ပုခံ-မျက်ကွယ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တဿ-
သွားစဉ်၊ ပစ္ဆတော-နောက်၌၊ ဌတ္တာ-ရပ်၍၊ (တိဓိဏေန အသိနာ ကောစိဒေဝ
သိသံ သစေပိ ပါတေယျ၊ ဧဝံသတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ [ပစ္ဆတော ဌတ္တာသည် ပရမ္ပုခံ
ဂစ္ဆန္တဿနှင့်သာဆိုင်သောကြောင့် နှစ်ဝါကျခွဲ၍ အနက်ပေးလိုက်သည်။] ဥဒကေ-
၌၊ ဩသီဒါပေတွာ-နှစ်မြုပ်စေ၍၊ (သစေပိ) မာရေယျ-အကယ်၍မူလည်း သေစေအံ့၊
ဝါ-အကယ်၍မူလည်း သတ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ ပန-ဆက်၊ အသနိ-
မိုးကြိုးသည်၊ အဿ-ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သိသေ-၌၊ (သစေပိ) ပါတေယျ-
အကယ်၍မူလည်း ကျအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဧဝရူပေ-ဤသို့ သဘောရှိ
သော၊ ကာလေပိ-အခါ၌လည်း၊ သပ္ပဋိသန္တိကာ-ပဋိသန္ဓေနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ကာလံ
ကိရိယာ နာမ-သေခြင်းကို ပြုခြင်းမည်သည်၊ န ဟောတိ၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တ
ဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာဝ-ရောက်ပြီး၍သာ၊ (ရောက်ပြီးမှသာ၊) ပရိနိဗ္ဗာတိ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံရ၏၊
တေန-ထို့ကြောင့်၊ အဌမံ ဘဝံ၊ ပေ၊ ဝိဇ္ဇတီတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ဧကိဿာ လောကဓာတုယာတိ-ကား၊ ဒသသဟဿိလောကဓာတုယာ-
တစ်သောင်းအတိုင်းအရည်ရှိသော လောကဓာတ်၌၊ [ဒသ+သဟဿံ+ပမာဏံ+
ယဿာတိ ဒသသဟဿိ၊ ဒသသဟဿိစ+သာ+လောကဓာတုစာတိ ဒသသဟဿိ
လောကဓာတု၊] ဟိ-ချဲ့၊ ခေတ္တာနိ-ခေတ်တို့သည်၊ ဇာတိခေတ္တံ-ဇာတိခေတ်လည်း
ကောင်း၊ အာဏာခေတ္တံ-လည်းကောင်း၊ ဝိသယခေတ္တံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊
တိဏိ-တို့တည်း၊ တတ္ထ-ထို ၃ ပါးသောခေတ်တို့တွင်၊ ဒသသဟဿိလောကဓာတု-
သည်၊ ဇာတိခေတ္တံ နာမ-ဇာတိခေတ်မည်၏၊ ဝါ-ဘုရားလောင်း၏ဖွားမြင်တော်မူရာ
ခေတ် မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ သာ-ထိုတစ်သောင်းအတိုင်းအရည်ရှိ
သောစကြဝဠာကမ္ဘာလောကဓာတ်သည်၊ တထာဂတဿ-ဘုရားအလောင်းတော်၏၊
မာတုကုဉ္စိ ဩက္ကမနကာလေ-မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ရောက်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊
နိက္ခမနကာလေ-တောထွက်တော်မူရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ သမ္မောဓိကာလေ-
သစ္စာ ၄ ပါးတို့ကို သိတော်မူရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထနေ-ဓမ္မစကြာကို
ဖြစ်စေတော်မူရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဓမ္မစကြာကို လည်စေတော်မူရာအခါ၌
လည်းကောင်း၊ အာယုသင်္ခါရောသဇ္ဇနေ-အာယုသင်္ခါရကို လွှတ်တော်မူရာအခါ၌
လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာနေစ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ကမ္မတိ-
တုန်လှုပ်ရ၏။

ပန-ကား၊ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠ-ကုဋေတစ်သိန်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကြာဝဠာသည်။ အာဏာခေတ္တံ နာမ-အာဏာခေတ်မည်၏။ ဝါ-ပရိတ်အာဏာ တော်၏ ပျံ့နှံ့ရာခေတ်မည်၏။ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ အာဋာနာဋိယ၊ပေ၊ ပရိတ္တာဒိနံ-အာဋာနာဋိယသုတ်၊ မောရပရိတ်၊ ဇေဂ္ဂပရိတ်၊ ရတနာပရိတ် အစရှိသော ပရိတော်တို့၏။ ဧတ္ထ-ဤကုဋေတစ်သိန်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကြာဝဠာကမ္ဘာ လောကဓာတ်၌၊ အာဏာ-အာဏာသည်။ ဝတ္ထုတိ-ဖြစ်၏။ (ပြန့်၏။) ပန-ကား၊ ဝိသယခေတ္တဿ-ဝိသယခေတ်၏။ ဝါ-ဉာဏ်တော်၏အရာဖြစ်သော ခေတ်၏။ ပရိမာဏံ-အတိုင်းအရှည်သည်။ နတ္ထိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏။ (အဝိသယော နာမ၌ စပ်) ဉာဏံ-ဉာဏ်တော်သည်။ ယာဝတကံ-အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည် ရှိ၏။ တာဝတကံ-ထိုဉာဏ်တော်အတိုင်းအရှည်ရှိသလောက်၊ ဥေယျံ-သိထိုက်သော တရားသည်။ (အတ္ထိ) ဥေယျံ-သိထိုက်သော တရားတော်သည်။ ယာဝတကံ-အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ တာဝတကံ-ထိုဥေယျတရား အတိုင်းအရှည်ရှိသလောက်၊ ဉာဏံ-ဉာဏ်တော်သည်။ (ဟောတိ) ဥေယျံ-သိထိုက်သောတရားတော်သည်။ ဉာဏပရိယန္တိကံ-ဉာဏ်တော်ဟူသော အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိ၏။ ဉာဏံ-သိတတ်သော ဉာဏ်တော်သည်။ ဥေယျပရိယန္တိကံ-သိထိုက်သောတရားဟူသော အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိ၏။ ဣတိ-သို့၊ ဝစနတော-ကြောင့်၊ အဝိသယော နာမ-အရာမဟုတ်သည် မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ပန-ဆက်၊ တီသု-ကုန်သော၊ ဣမေသု ခေတ္တေသု-ဤခေတ်တို့၌၊ ဣမံ စက္ကဝါဠ-ဤစကြာဝဠာကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ အညသ္မိ-ဤစကြာဝဠာမှ အခြားသော၊ စက္ကဝါဠေ-၌၊ ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ပွင့်တော်မူကုန်၏။ ဣတိ-သို့၊ သုတ္တံ-ပါဠိတော်သည်၊ နတ္ထိ-

ဥေယျံ ။ ။ဉာတဗ္ဗတိ ဥေယျံ-ဉာဓာတ်-ဏျပစ္စည်း၊ ဥေယျတရားသည် အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိအောင်များသော်လည်း အကျဉ်းအားဖြင့် ၅-မျိုးသာ ရှိ၏။ ထို ၅ မျိုးကား- သင်္ခါရ၊ ဝိကာရ၊ လက္ခဏ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်တည်း။ ဝိကာရဟူသည် ရူပဿ လဟုတာ မုဒုတာ ကမ္မညတာ ဝိညတ္တိဒ္ဓယံ ဝိကာရရူပံ နာမ” နှင့်အညီ ထိုရုပ်၅-ပါးသည် သင်္ခါရတရားတို့တွင် တိုက်ရိုက် မပါဝင်သောကြောင့် သီးခြားတစ်မျိုး ဖြစ်ရ၏။

လက္ခဏာရုပ် ၄-ပါးလည်း “ရူပဿ ဥပစယော သန္တတိ ဇရတာ အနိစ္စတာ လက္ခဏံရူပံ နာမ” နှင့်အညီ သင်္ခါရ တရားတို့တွင် တိုက်ရိုက်မပါဝင်သောကြောင့် သီးခြားတစ်မျိုးဖြစ်ရ၏။ နိဗ္ဗာန်နှင့်ပညတ်တို့၏ သင်္ခါရတွင် မပါဝင်ပုံမှာ ထင်ရှားပြီ၊ ထို၄-မျိုးမှကြွင်းသောရုပ်နာမ် အားလုံးကို “သင်္ခါရ”ဟု ခေါ်သည်။ ထို ၅-မျိုးဖြင့် သိမ်းယူလျှင် သိဖွယ်အားလုံး ပြည့်တော့၏။ [သင်္ခါရဥေယျာနိ အသေသိတာနီတိ သင်္ခါရ ဝိကာရ လက္ခဏ နိဗ္ဗာန ပညတ္တိ သင်္ခါတဥေယျာနိ အသေသတော ဇာနိတွာ၊-ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၊ အသာဓာရဏဉာဏဝဏ္ဏနာ၂၃ ဂါထာအဖွင့်။]

နုပုဇွန်-ပွင့်တော်မမူကုန်၊ ကူတိ (သုတ္တံ) ပန-ဤပါဠိတော်သည်ကား၊ အတ္တိ-၏၊ ဝိနယပိဋက-ဝိနည်းပိဋကလည်းကောင်း၊ သုတ္တန္တပိဋက-လည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မ ပိဋက-လည်းကောင်း၊ ပိဋကနိ-တို့သည်၊ တိဏိ-တို့တည်း၊ သံဂီတိယော-သံဂါယနာ တို့သည်၊ မဟာကဿပထွေရဿ-အရှင်မဟာကဿပထေရ်၏၊ သံဂီတိ-လည်း ကောင်း၊ ယသထွေရဿ-အရှင်ယသထေရ်၏၊ သံဂီတိ-လည်းကောင်း၊ မောဂ္ဂလိ ပုတ္တတိဿထွေရဿ-အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်၏၊ သံဂီတိ-လည်းကောင်း၊ ကူတိ-သို့၊ တိဿော-သုံးတန်တို့တည်း၊ တိဿော-ကုန်သော၊ ကုမာ သံဂီတိယော-တို့သို့၊ အာရုဋ္ဌေ-တင်အပ်သော၊ တေ- ပိဋကေ-ပိဋကသုံးပုံဟူသော၊ ဗုဒ္ဓဝစနေ-၌၊ ကုမံ စက္ကဝါဠ-ကို၊ မုတ္တိတွာ-လွှတ်၍၊ အညတ္ထ-အခြားသောစကြဝဠာ၌၊ ဗုဒ္ဓါ ဥပုဇ္ဈိ၊ ကူတိ-သို့၊ သုတ္တံ-သည်၊ နတ္ထိ၊ နုပုဇ္ဈိ၊ ကူတိ၊ (သုတ္တံ) ပန အတ္တိ။ [ပါဠိတော်ကို နိကာ၌ ထုတ်ပြထားသည်။]

အပုဗ္ဗံ အစရိမန္တိ-ကား၊ အပုရေ-ရှေးကာလလည်းမဟုတ်၊ အပစ္ဆာ-နောက် ကာလလည်းမဟုတ်၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ နုပုဇ္ဈိ-ကုန်၊ ပုရေ ဝါ-ရှေး၌သော် လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာ ဝါ-နောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥပုဇ္ဈိ-ကုန်၏၊ ကူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထိုအပုဗ္ဗံ အစရိမံဟူသောပါဌ်၌၊ ဗောဓိပလ္လင်္ဂ-၌၊ ဗောဓိ-သစ္စာ လေးပါးကိုသိတတ်သောဉာဏ်သို့၊ အပတွာ-မရောက်မူ၍၊ (မရောက်မချင်း)၊ န ဥဋ္ဌဟိဿာမိ-ဤနေရာမှ မထတော့အံ့၊ ကူတိ-ဤသို့ ဓိဌာန်တော်မူ၍၊ နိသိန္န ကာလတော-ထိုင်တော်မူသောအခါမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ မာတုကုဉ္စိသ္မိ-မယ်တော်ဝမ်းတိုက်၌၊ ပဋိသန္ဓိဂဟဏံ-ပဋိသန္ဓေကို ယူရာအခါသည်၊ (အတ္တိ) တာဝ-ထိုဗောဓိပလ္လင်၌ ထိုင်တော်မူရာအခါမှစ၍ ပဋိသန္ဓေယူရာအခါတိုင် အောင်၊ ပုဗ္ဗေတိ-ပုဗ္ဗေဟူ၍၊ န ဝေဒိတဗ္ဗံ-မသိထိုက်သေး၊ [ဤမျှသာမကသေး-ဟူလို]၊ ဟိ-မှန်၊ ဗောဓိသတ္တဿ-ဘုရားလောင်း၏၊ ပဋိသန္ဓိဂဟဏေ-ပဋိသန္ဓေကို ယူတော်မူရာအခါ၌၊ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠကမ္ပနေနေဝ-တစ်သောင်းအတိုင်း အရှည်ရှိသော စကြဝဠာ၏ တုန်လှုပ်ခြင်းဖြင့်ပင်၊ ခေတ္တပရိဂ္ဂဟော-ဇာတိခေတ်ကို ပိုင်းခြားယူခြင်းကို၊ ကတော-ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ အညဿ-အခြားသော၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ ဥပုတ္တိ-ပွင့်တော်မူခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ နိဝါရိတာ-တားမြစ်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ [ဤစကားအရ ပဋိသန္ဓေယူရာအခါမှ အတိတ်ရှေးကိုသာ ဇာတိခေတ်မဟုတ်သော ကြောင့် “ပုဗ္ဗေ”အရ ယူပါ။

စ-ဆက်၊ ပရိနိဗ္ဗာနတော-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာအခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ ယာဝ- အကြင်မျှလောက်၊ သာသပမတ္တာပိ-မုန်းညှင်းစေအတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓာတုယော-ဓာတ်တော်တို့သည်၊ တိဌန္တိ-တည်ရှိကုန်၏၊ တာဝ- ထိုဓာတ်တော်တို့ တည်ရှိရာကာလပတ်လုံး၊ ပစ္ဆာတိ-ပစ္ဆာဟူ၍၊ န ဝေဒိတဗ္ဗံ-

မသိထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ ဓာတုသု-ဓာတ်တို့သည်၊ ဌိတာသု-တည်ကုန်လသော်၊ ဗုဒ္ဓါ-
 တို့သည်၊ ဌိတာဝ-တည်ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ဧတ္ထန္တရေ-
 ဤဓာတ်တော်တို့တည်ရာကာလအတွင်း၌၊ အညဿ-သော၊ ဗုဒ္ဓဿ-၏၊ ဥပ္ပတ္တိ-
 ကို၊ နိဝါရိတာဝ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာနေ-ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်သည်၊ ဇာတေ-
 ဖြစ်ပြီးလသော်၊ အညဿ ဗုဒ္ဓဿ ဥပ္ပတ္တိ န နိဝါရိတာ၊ [ဤစကားအရ ဓာတု
 ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးရာကာလမှ နောက်အနာဂတ်ကိုသာ ပစ္စာအရ ယူပါ။]

ဟိ-ချဲ့၊ အန္တရဓာနာနိ နာမ-ကွယ်ခြင်းတို့မည်သည်၊ ပရိယတ္တိအန္တရဓာနံ-
 ပရိယတ်၏ကွယ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဋိဝေဓအန္တရဓာနံ-ပဋိဝေဓ၏ကွယ်ခြင်း
 လည်းကောင်း၊ ပဋိပတ္တိအန္တရဓာနံ-ပဋိပတ်၏ကွယ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊
 တီဏိ-တို့တည်း၊ တတ္ထ-ထို ၃ ပါးသော အန္တရဓာနတို့တွင်၊ ပရိယတ္တိတိ-ကား၊
 တီဏိ-ကုန်သော၊ ပိဋကနိ-တို့တည်း၊ ပဋိဝေဓောတိ-ကား၊ သစ္စပဋိဝေဓော-သစ္စာ
 ၄ ပါးကို ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တည်း၊ ပဋိပတ္တိတိ-ကား၊
 ပဋိပဒါ- သစ္စာ ၄ ပါးကို ထိုးထွင်း၍သိကြောင်း သီလစသောအကျင့်တည်း၊ တတ္ထ-
 ထို ၃ ပါးတို့တွင်၊ ပဋိဝေဓော စ-သည်လည်းကောင်း၊ ပဋိပတ္တိ စ-
 သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိပိ-ရံခါလည်းရှိ၏၊ န ဟောတိပိ-ရံခါလည်းမရှိ၊ ဟိ-
 ချဲ့၊ ဧကသ္မိ ကာလေ-တစ်ခုသောအခါ၌၊ (တစ်ခါတုန်းက)၊ ပဋိဝေဓကရာ-
 ပဋိဝေဓကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဗဟူ-များကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဧသ
 ဘိက္ခု-သည်၊ ပုထုဇ္ဇနော-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အင်္ဂုလိ-လက်ချောင်းကို၊ ပဿာရေတွာ-
 ဆန့်၍၊ (တစ်နည်း)၊ အင်္ဂုလိ ပဿာရေတွာ-လက်ညှိုးထိုး၍၊ ဒဿေတဗ္ဗော-
 ညွှန်ပြထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣမသ္မိယေဝ ဒီပေ-(အခြားကျွန်းကို မဆိုထားဘိ)
 ဤသီဟိုဠ်ကျွန်း၌ပင်၊ ဧကဝါရံ- တစ်ကြိမ်တုန်းက၊ ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခု နာမ-
 ပုထုဇ္ဇရဟန်းမည်သည်၊ နာဟောသိ ကိရ-မရှိခဲ့ဖူးတဲ့၊ ပဋိပတ္တိပုရကာပိ-ပဋိပတ်ကို
 ဖြည့်ကျင့်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ကဒါစိ ဗဟူ၊ (ဟောန္တိ)၊ ကဒါစိ၊ အပ္ပာ
 (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိဝေဓော စ ပဋိပတ္တိ စ ဟောတိပိ နာဟောတိပိ။

ပန-ထိုသို့ပင် ပဋိဝေဓ ပဋိပတ္တိတို့က ရံခါရှိ၍ ရံခါမရှိပါသော်လည်း၊ သာသန
 ဌိတိယာ-သာသနာတော်တည်ခြင်း၏၊ ပရိယတ္တိယေဝ-သည်သာ၊ ပမာဏံ-ပမာဏ
 တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ပဏ္ဍိတော-ပညာရှိသော ရဟန်းသည်၊ တေပိဋကံ-ပိဋကတ်သုံးပုံကို၊
 သုတွာ-နာပြီး၍၊ (ဆရာကရွတ်ပြသည်ကို နာယူသောအားဖြင့် စာတက်ပြီး၍)၊
 ဒေဝိ-နှစ်ပါးသော ပဋိဝေဓ ပဋိပတ္တိတို့ကိုလည်း၊ ပူရေတိ-ပြည့်စေနိုင်၏၊ ဝါ-
 ဖြည့်ကျင့်နိုင်၏၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ ဗောဓိသတ္တော-ဘုရားလောင်းသည်၊
 အာဠာရဿ-အာဠာရ ရသေ့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ပဉ္စ၊ အဘိညာ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊
 သတ္တ၊ သမာပတ္တိယော စ - တို့ကိုလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗတ္တေတွာ - စေပြီး၍၊
 နေဝသညာနာသညာယတန သမာပတ္တိယာ-
 နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ်၏၊ ပရိကမ္ပံ-ပရိကံကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးပြီ၊ သော-

ထိုအာဠာရ ရသေ့သည်၊ နာဇာနာမိတိ-ငါမသိ ဟူ၍၊ အာဟ-ပြောပြ၊ တတော-
ထို့သို့၊ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ်၏ ပရိကံကို ငါမသိ ဟု
ပြောခြင်းကြောင့်၊ ဥဒကဿ-ဥဒကရသေ့၏၊ သန္တိကံ-အထံသို့၊ ဂန္တာ-သွား၍၊
အဓိဂတဝိသေသံ-ရအပ်ပြီးသောတရားအထူးကို၊ (အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်တိုင်
အောင်သော တရားအထူးကို)၊ သံသန္ဓေတွာ-နှီးနှော၍၊ နေဝသညာနာသညာ
ယတနဿ-နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်၏၊ ပရိကမ္ပံ ပုစ္ဆိ၊ သော-ထို ဥဒက
ရသေ့သည်၊ အာစိက္ခံ-ပြောပြပြ၊ တဿ-ထိုဥဒကရသေ့၏၊ ဝစနသမန္တရမေဝ-စကား
၏အခြားမဲ့၌ပင်၊ မဟာသတ္တော-ဘုရားအလောင်းသည်၊ တံ-ထို နေဝသညာနာသညာ
ယတနသမာပတ်ကို၊ သမ္မာဒေတိ ယထာ-ပြီးစီးစေသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူ
သာလျှင်၊ ပညဝါ-ပညာရှိသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အရိယတ္တိ-ပရိယတ်ကို၊ သုတ္တာ-
နာပြီး၍၊ ဒွေပိ-နှစ်ပါးသော ပဋိဝေဓ ပဋိပတ္တိတို့ကိုလည်း၊ ပူရေတိ-ပြည့်စေနိုင်၏၊
တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပရိယတ္တိယာ-သည်၊ ဌိတာယ-တည်လသော်၊ သာသနံ-သာသနာ
တော်သည်၊ ဌိတံ-တည်သည်၊ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ သာ-ထိုပရိယတ်သည်၊ အန္တရဓာယတိ-
ကွယ်ပျောက်၏၊ တဒါ-၌၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ (သုတ္တန်ပိဋက၊ ဝိနည်းပိဋကတို့မှ
ရှေးဦးစွာ)၊ အဘိဓမ္မပိဋကံ-အဘိဓမ္မာပိဋကသည်၊ နဿတိ-ကွယ်ပျောက်၏၊ တတ္ထ-
ထိုအဘိဓမ္မာပိဋက၌၊ ဝါ-တွင်၊ ပဌာနံ-ပဌာန်းပါဠိတော်သည်၊ သဗ္ဗ ပဌမံ-အလုံးစုံ
သော အဘိဓမ္မာပိဋကတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ အန္တရဓာယတိ-၏၊ အနုက္ကမေန-ပါဠိတော်
အစဉ်အားဖြင့်၊ ပစ္ဆာ-နောက်ဆုံး၌၊ ဓမ္မသင်္ဂဟော-ဓမ္မသင်္ဂဟီပါဠိတော်သည်၊
(အန္တရဓာယတိ)၊ တသ္မိ-ထိုအဘိဓမ္မာပိဋကသည်၊ အန္တရဟိတေ-ကွယ်ပြီးလသော်၊
ဣတရေသု-အဘိဓမ္မာပိဋကမှတစ်ပါးကုန်သော၊ ဒွိသု-နှစ်ပါးကုန်သော၊ ပိဋကေသု-
သုတ္တန်ပိဋက ဝိနည်းပိဋကတို့သည်၊ ဌိတေသု-တည်ကုန်လသော်၊ သာသနံ
ဌိတမေဝ ဟောတိ။

တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးသော ပိဋကတို့တွင်၊ သုတ္တန္တပိဋကေ-သုတ္တန်ပိဋကသည်၊ အန္တရ
ဓာယမာနေ-ကွယ်ပျောက်လသော်၊ ပဌမံ-စွာ၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယော-အင်္ဂုတ္တရ
နိကာယ်သည်၊ ဧကာဒသကတော-ဧကာဒသကမ္ပ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ယာဝ ဧကကာ-
ဧကကတိုင်အောင်၊ အန္တရဓာယတိ၊ တဒနန္တရံ-ထိုအင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၏ အခြားမဲ့၌၊
သံယုတ္တနိကာယော-သည်၊ စက္ကပေယျာလတော-စက္ကပေယျာလသုတ်မှ၊ ပဌာယ-
၍၊ ယာဝ ဩယတရဏာ-ဩယတရဏသုတ်တိုင်အောင်၊ အန္တရဓာယတိ-၏၊ တဒနန္တရံ-
ထို သံယုတ္တနိကာယ်၏ အခြားမဲ့၌၊ မဇ္ဈိမနိကာယော - မဇ္ဈိမနိကာယ်သည်၊

ဣန္ဒြိယဘာဝနတော-ဣန္ဒြိယဘာဝနသုတ်မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ယာဝ မူလပရိယာယာ-
မူလပရိယာယသုတ်တိုင်အောင်၊ အန္တရဓာယတိ၊ တဒနန္တရံ-ထိုမဇ္ဈိမနိကာယ်၏
အခြားမဲ့၌၊ ဒီဃနိကာယော-ဒီဃနိကာယ်သည်၊ ဒသုတ္တရတော-ဒသုတ္တရသုတ်မှ၊
ပဌာယ-၍၊ ယာဝ ဗြဟ္မဇာလာ-ဗြဟ္မဇာလသုတ်တိုင်အောင်၊ အန္တရဓာယတိ-၏၊
ဧကိဿာ-တစ်ပုဒ်သော၊ (ဂါထာယ)ပိ-ဂါထာ၏လည်းကောင်း၊ ဒွိန္ဒ-နှစ်ပုဒ်ကုန်သော၊
ဂါထာနံပိ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ပုစ္ဆာ-ပုစ္ဆာသည်၊ အဒ္ဓါနံ-ရှည်သောအခွန်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-
ရောက်နိုင်၏၊ သာသနံ-ကို၊ ဓာရေတုံ-ဆောင်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊
သဘိယပုစ္ဆာဝိယ-သဘိယပုစ္ဆာသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ [သုတ္တနိပါတ် မဟာဝဂ်
သဘိယသုတ်၊] အာဠဝကပုစ္ဆာဝိယစ-အာဠဝကပုစ္ဆာသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း
တည်း၊ [သုတ္တနိပါတ်ဥရဂဝဂ် မဟာအာဠဝကသုတ်၊] ဧတော-ဤသဘိယပုစ္ဆာ
အာဠဝကပုစ္ဆာတို့သည်၊ ကဿပဗုဒ္ဓကာလိကာ-ကဿပဘုရားရှင်၏လက်ထက်
တော်၌ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အန္တရာ-ကဿပဘုရားရှင်နှင့် ဤဘုရားရှင်တို့၏
အကြား၌၊ သာသနံ-ကို၊ ဓာရေတုံ-ငှာ၊ နာသက္ခိသုကိရ-မစွမ်းနိုင်ကုန်တဲ့၊ [ထိုပုစ္ဆာ
တို့သည် ပုစ္ဆာအဖြစ်ဖြင့်သာ သာသနာပ၌ တည်ကုန်၏၊ ဘုရားပွင့်တော်မူလာမှ
အဖြေကို ကြားနာကြရသည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုပုစ္ဆာတို့သက်သက် သာသနာ တော်ကို
တည်အောင်မစွမ်းနိုင်ကြ၊]

ပန-ကား၊ ဒွိသု-ကုန်သော၊ ပိဋကေသု-အဘိဓမ္မာပိဋက သုတ္တနံပိဋကတို့သည်
အန္တရဟိတေသုပိ-ကွယ်ပြီးပါကုန်သော်လည်း၊ ဝိနယပိဋကေ-သည်၊ ဌိတေ-
တည်လ သော်၊ သာသနံ-သည်၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏၊ ပရိဝါရခန္ဓကေသု-
ပရိဝါရမဟာဝဂ္ဂခန္ဓက စူဠဝဂ္ဂခန္ဓကတို့သည်၊ အန္တရဟိတေသု-ကွယ်ပြီးကုန်လသော်၊
ဥဘတောဝိဘဏီ-ဥဘတောဝိဘဏ်းသည်၊ ဌိတေ-သော်၊ (သာသနံ) ဌိတမေဝ
ဟောတိ၊ ဥဘတော ဝိဘဏီ-သည်၊ အန္တရဟိတေ-ကွယ်ပြီးလသော်၊ မာတိကာယ-
ဒွေးမာတိကာသည်၊ ဌိတာယပိ-တည်သော်လည်း၊ (သာသနံ) ဌိတမေဝ ဟောတိ၊
မာတိကာယ-သည်၊ အန္တရဟိတေ-ကွယ်ပြီးလသော်၊

ပါတိမောက္ခပဗ္ဗဇ္ဇဥပသမ္ပဒါသု-နိဒါနုဒ္ဒေသ ဟူသော ပါတိမောက်၊ ရှင်ပြုနည်း
ရဟန်းပြုနည်းတို့သည်၊ ဌိတာသု-တည်ကုန်လ သော်၊ သာသနံ တိဋ္ဌတိ၊ လိဂီ-
အသွင်သည်၊ အဒ္ဓါနံ-ရှည်သောအခွန်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ပန-ဆက်၊
သေတဝတ္ထသမဏဝံသော-ဖြူသောအဝတ်ကို ဝတ်သော ရဟန်းတို့၏အနွယ်သည်၊
(ဖိုးသူတော်သည်၊) ကဿပဗုဒ္ဓကာလတော-ကဿပ ဘုရားရှင်၏
လက်ထက်တော်အခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ သာသနံ ဓာရေတုံ၊ နာသက္ခိ-မစွမ်းနိုင်ခဲ့၊ ပန-
ကား၊ ပစ္ဆိမကဿ-နောက်ဆုံးဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သစ္စပဋိဝေဓတော-သစ္စာ၎-ပါးကို
ထိုးထွင်း၍ သိရာအခါမှလည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိမကဿ-နောက်ဆုံးဖြစ် သော ရဟန်း၏၊
သီလဘေဒတော စ-သီလပျက်ရာအခါမှလည်းကောင်း၊ ပဌာယ၊ သာသနံ-သည်၊

ဩသက္ကိတံနာမ-သက်လျောသည် မည်သည်၊ (ဆုတ်နစ်သည် မည်သည်) ဟောတိ၊
တတော-ထိုသာသနာကွယ်ရာအခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ အညဿ-အခြားသော၊
ဗုဒ္ဓဿ-ဘုရားရှင်၏၊ ဥပ္ပတ္တိ-ပွင့်တော်မူခြင်းကို၊ န ဝါရိတာ-မတားမြစ်အပ်။

ပရိနိဗ္ဗာန် နာမ-ပရိနိဗ္ဗာန်တို့မည်သည်၊ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်-ကိလေသ
ပရိနိဗ္ဗာန်လည်းကောင်း၊ (ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းလည်းကောင်း၊) ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်-
ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်လည်းကောင်း၊ (ခန္ဓာတော်၏ငြိမ်းအေးခြင်းလည်းကောင်း၊)
ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်-ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်လည်းကောင်း၊ (ဓာတ်တော်တို့၏ငြိမ်းအေးခြင်း
လည်းကောင်း၊) ဣတိ-သို့၊ တီဏိ-၃-ပါးတို့တည်း၊ တတ္ထ-ထို ၃ ပါးသောပရိနိဗ္ဗာန်
တို့တွင်၊ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်-ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်သည်၊ ဗောဓိပလ္လင်-ဗောဓိပလ္လင်၌၊
အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်-သည်၊ ကုသိနာရာယံ-ကုသိနာရုံမြို့၌၊ (အဟောသိ)၊
ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်-ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်သည်၊ အနာဂတေ-နောင်အခါ၌၊ ဘဝိဿတိ-
ဖြစ်လတ္တံ့၊ ကိရ-ချဲ့၊ သာသနဿ-တော်၏၊ ဩသက္ကနကာလေ-သက်လျောရာအခါ၌၊
(ဆုတ်နစ်ရာအခါ၌)၊ ဣမသ္မိံ တမ္ပပဏ္ဍိတီပေ-ဤသီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ ဓာတုယော-
ဓာတ်တော်တို့သည်၊ သန္နိပတိတွာ-စုဝေး၍၊ မဟာစေတီယံ-မဟာစေတီတော်သို့၊
ဂမိဿန္တိ-ကြွတော်မူကုန်လတ္တံ့၊ မဟာစေတီယတော-မဟာစေတီတော်မှ၊ နာဂဒီပေ-
နာဂကျွန်း၌၊ ရာဇာယတနစေတီယံ-ရာဇာယတနစေတီတော်သို့၊ (ဂမိဿန္တိ)၊
တတော-ထို ရာဇာယတနစေတီတော်မှ၊ မဟာဗောဓိပလ္လင်-မဟာဗောဓိပလ္လင်သို့၊
ဂမိဿန္တိ၊ နာဂဘဝနတောပိ-နဂါးဘုံမှလည်းကောင်း၊ ဒေဝလောကတောပိ-
နတ်ပြည်မှလည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မလောကတောပိ - ဗြဟ္မာ့ပြည်မှလည်းကောင်း၊
ဓာတုယော-တို့သည်၊ မဟာဗောဓိပလ္လင်မေဝ-သို့သာ၊ ဂမိဿန္တိ-ကြွတော်မူကုန်
လတ္တံ့၊ သာသပမတ္တာပိ-မုန့်ညင်းစေ့အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဓာတု-
ဓာတ်တော်သည်၊ အန္တရာ-မဟာဗောဓိပင်သို့ မရောက်မီအကြား၌၊ န နဿိဿတိ-
မပျောက်ပျက်လတ္တံ့၊ သဗ္ဗာ-ကုန်သော၊ ဓာတုယော-တို့သည်၊ မဟာဗောဓိပလ္လင်-
၌၊ ရာသိဘူတာ-အစုဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓာဝိယ-ရွှေတုံးကဲ့သို့
ဧကဋ္ဌနာ-တစ်ခဲနက်တို့သည်၊ ဟုတွာ၊ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော-၆ ပါးသောအဆင်းရှိသော
ရောင်ခြည်တော်တို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇိဿန္တိ-လွှတ်ကုန်လတ္တံ့၊ တာ-ထို ရောင်ခြည်တော်တို့
သည်၊ ဒသသဟဿိလောကဓာတု - တစ်သောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော
လောကဓာတ်ကို၊ ဖရိဿန္တိ-ဖြန့်ကုန်လတ္တံ့။

တတော-ထိုမှနောက်၌၊ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာ-တစ်သောင်းသော
စကြဝဠာ၌ နေကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်၊ သန္နိပတိတွာ-စုဝေး၍၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊
(ယနေမှ)၊ သတ္တာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပရိနိဗ္ဗာယတိ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူ၏၊ ဝါ-

ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပေါ့၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ သာသနံ-သည်၊ ဩသက္ကတိ-သက်လျှော၏၊
(ဆုတ်နစ်၏)၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဣဒံ-ဤဖူးမြော်ရခြင်းသည်၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊
ပစ္ဆိမဒဿနံ-နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဖူးမြော်ရခြင်းတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆို၍၊
ဒသဗလဿ-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပရိနိဗ္ဗုတဒိဝသတော-ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ
နေ့ထက်၊ မဟန္တတရံ-သာ၍ ကြီးကျယ်စွာ၊ ကာရုညံ-သနားဖွယ်ကို၊ ကရိဿန္တိ-
ပြုကုန်လတ္တံ့၊ အနာဂါမိဒိကာသဝေ-အနာဂါမိ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဌပေတွာ-
၍၊ အဝသေသာ-ကြွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သကဘာဝေန-မိမိ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊
သန္တာရေတု-ကောင်းစွာ ဆောင်းခြင်းငှာ၊ န သက္ခိဿန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊
[အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား ဒေါသမရှိ၊ သောကပရိဒေဝတို့သည် ဒေါသ၏အရှိန်
တည်း၊ ထို့ကြောင့် အနာဂါမိနှင့်တကွ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ထိန်းနိုင်
ကြသည်။]

ဓာတုသု-ဓာတ်တော်တို့၌၊ တေဇောဓာတု-တေဇောဓာတ်သည်၊ (ဓာတ် ၄
ပါး အစုအဝေးဖြစ်သော ဓာတ်တော်အတွင်း၌ ပါဝင်သော တေဇောဓာတ်သည်၊)
ဥဌဟိတွာ-ထ၍၊ ယာဝ ဗြဟ္မာလောကော-ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်၊ ဥဂ္ဂစ္ဆိဿတိ-
ပျံ့တက်လတ္တံ့၊ သာသပမတ္တာယဝိ-မုန်ညှင်းစေ့အတိုင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊
ဓာတုယာ-ဓာတ်တော်သည်၊ သတိ-ရှိလသော်၊ ဧကဇာလာဝ-တစ်ခုတည်းသော
မီးလျှံသည်သာ၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဓာတုသု-တို့သည်၊ ပရိယာဒါနံ-ကုန်ခန်း
ခြင်းသို့၊ ဂတာသု-ရောက်ကုန်လသော်၊ (ဇာလံ-မီးလျှံသည်၊) ပစ္ဆိဋ္ဌိဿတိ-ပြတ်စဲ
လတ္တံ့၊ ဧဝံ-သို့၊ မဟန္တံ-သော၊ အာနုဘာဝံ-အာနုဘော်ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြပြီး၍၊
ဓာတုသု-ဓာတ်တော်တို့သည်၊ အန္တရဟိတာသု-ကွယ်ပြီးကုန်လသော်၊ သာသနံ-
သည်၊ အန္တရဟိတံ နာမ-ကွယ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊
(သာသနံ-သည်) ဧဝံ-သို့ န အန္တရဓာယတိ-မကွယ်သေး၊ တာဝ-သာသနာမကွယ်သေး
သမျှ ထိုကာလပတ်လုံး၊ အစရိမံနာမ-နောက်မဟုတ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-
သို့၊ အပုဗ္ဗံ-ရှေးလည်းမကျ၊ အစရိမံ-နောက်လည်းမကျ၊ (ဒေဝေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ)၊
ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ-ပွင့်ကုန်ရာ၏၊ ဧတံဌာနံ-ဤရှေ့မကျ နောက်မကျ တစ်ပြိုင်နက်သော
ခဏ၌ နှစ်ဆူသောဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်တော်မူခြင်းသည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ-မရှိ။

ပန-ပရိဟာရ၊ ပေ၊ အံ၊ ကသ္မာ၊ အပုဗ္ဗံ၊ အစရိမံ၊ (ဒေဝေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ)၊ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ-
ပွင့်တော်မူကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ (အပုဗ္ဗံ အစရိမံ၊
ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ- ပွင့်တော်မူကြကုန်သော၊ ဒိန္နံ- ကုန်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ- တို့၏)
အနစ္စရိယတ္တာ-မအံ့ဩထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-မအံ့ဩလောက်ကုန်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (အပုဗ္ဗံ အစရိမံ၊ ဒေဝသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ) နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဟိ၊ ချေ၊ ဗုဒ္ဓါ-
ဘုရားရှင်တို့သည်၊ အစ္စရိယမနုဿာ-အံ့ဩထိုက်သောလူတို့တည်း၊ ယထာဟ-

အဘယ်ကဲ့သို့ဟောတော်မူသနည်း၊ ဧကပုဂ္ဂလော ဘိက္ခဝေ၊ ဝေ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ-ဟူ၍၊ (အာဟ-ပြီ။) [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဧကပုဂ္ဂလော-အဖော်မလျှောက် တစ်ယောက် တည်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လောကေ-လောက၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော-ဖြစ်လသော်၊ အစ္ဆရိယမနုဿော-အံ့ဩလောက်သောလူသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်ပေါ်သည်မည်၏၊ ဧကပုဂ္ဂလော-သည်၊ ကတမော-အဘယ်သူနည်း၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ အရဟံ-သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သော၊ တထာဂတော-မြတ်စွာဘုရားတည်း။] [အင်္ဂုတ္တိုရ် ဧကက နိပါတ်၊ ဧကပုဂ္ဂလဝဂ်။]

စ-လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှာပြအံ့၊ ဒွေ ဝါ-နှစ်ဆူသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝေ၊ သောဠသ ဝါ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ဆူသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊) ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇယျ-အကယ်၍ ပွင့်တော်မူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အစ္ဆရိယာ-အံ့ဩထိုက်ကုန်သည်၊ န ဘဝေယျ-မဖြစ်ကုန်ရာ၊ ဟိ-ချဲ့၊ (တနည်း) ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဧကသ္မိ-တစ်တိုက်သော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဒွိန္ဒ-နှစ်ဆူကုန်သော၊ စေတိယာနဗ္ဗိ-စေတီတော်တို့၏သော်မှလည်း၊ လာဘသက္ကာရော-လာဘပူဇော်သက္ကာရသည်၊ ဥဠာရော-မွန်မြတ်သည်၊ န ဟောတိ၊ ဘိက္ခုပိ-ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဗဟုတာယ-များကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အစ္ဆရိယာ-အံ့ဩဖွယ်တို့သည်၊ န ဇာတာ-မဖြစ်ကုန်၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ဗုဒ္ဓါပိ-များစွာသောဘုရားရှင်တို့သည်လည်း၊ (ယဒိ) ဘဝေယျ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ အစ္ဆရိယာ န ဇာတာ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ) နုပ္ပဇ္ဇန္တိ-ပွင့်တော်မူကုန်၊ ဒေသနာယ စ-ဒေသနာတော်၏လည်း၊ ဝိသေသာဘာဝတော-ထူးသည်၏အဖြစ်၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ (နုပ္ပဇ္ဇန္တိ)။ [ဘုရားနှစ်ဆူပွင့်သော်လည်း ဤဝိနည်း၊ ဤသုတ္တန်၊ ဤအဘိဓမ္မာတို့ကိုသာ ဟောတော်မူရသောကြောင့် အထူး မရှိ-ဟူလို။]

ဟိ-ချဲ့၊ သတိပဋ္ဌာနာဒိဘေဒံ-သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသောအပြားရှိသော၊ ယံ ဓမ္မံ-အကြင်တရားတော်ကို၊ ဧကော-တစ်ဆူသောဘုရားရှင်သည်၊ ဒေသေတိ-ဟော တော်မူ၏၊ အညေန-အခြားသောဘုရားရှင်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာပိ-ပွင့်တော်မူ၍လည်း၊ သောဝ-ထိုသတိပဋ္ဌာန်အစရှိသော တရားတော်သည်သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ ဒေသေ တဗ္ဗော-ဟောတော်မူထိုက်သည်၊ သိယာ-၏၊ တတော-ထို့ကြောင့်၊ (ဓမ္မော-သည်၊) အနစ္စရိယော-မအံ့ဩထိုက်သည်၊ သိယာ-၏၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ဧကသ္မိ-တစ်ဆူ သော ဘုရားရှင်သည်၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေန္တေ-သော်၊ ဒေသနာပိ-သည်လည်း၊ အစ္ဆရိယာ-အံ့ဩအပ်သည်၊ ဝါ-အံ့ဩလောက်သည်၊ ဟောတိ၊ စ-သည်သာ မကသေး၊ ဝိဝါဒဘာဝတော-ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်း၏ဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ- ငြင်းခုံခြင်း၏ ဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဗဟုသု -

များစွာကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓေသု-တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နေသု-ပွင့်တော်မူကုန်လသော်၊ ဗဟူနံ၊ အာစရိယာနံ အန္တေဝါသိကာဝိယ-တို့ကဲ့သို့၊ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ-ငါတို့ဘုရားသည်၊ ဝါ-ငါတို့ဘုရားက၊ ပါသာဒိကော-ကြည်ညိုဖွယ်ကို ဆောင်၏၊ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ၊ မဓုရဿရော-သာယာသောအသံတော်ရှိ၏၊ လာဘီ-ပစ္စည်း ငှပးကို ရခြင်းရှိ၏၊ ပုညဝါ-ဘုန်းရှိတော်မူ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိဝဒေယျ-ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုကုန်ရာ၏၊ ဝါ-ငြင်းခုံကြကုန်ရာ၏၊ တသ္မာပိ-ထို့ကြောင့်လည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ (ဒွေ သမ္မာသမ္ပဒါ)၊ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။

အဝိစ-သည်သာမကသေး၊ ဧတံ ကာရဏံ-တစ်ခုသောလောကဓာတ်၌ နှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်တော်မူခြင်းဟူသော ဤအကြောင်းကို၊ မိလိန္ဒရညာ-မိလိန္ဒမင်းသည်၊ ပုဋ္ဌေန-မေးအပ်သော၊ နာဂသေနတ္ထေရေန-အရှင်နာဂသိန်ထေရ်သည်၊ ဝိတ္ထာရိတမေဝ-ချဲ့အပ်ပြီးဖြစ်သည်သာ၊ ဟိ-မှန်၊ တတ္ထ-ထိုမိလိန္ဒပညာ၌၊ ဂုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ (ကိ-နည်း၊) ဘန္တေ နာဂသေန-အရှင်နာဂသိန်၊ အဌာနမေတံ၊ ပေ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤစကားတော်ကို၊ ဘဂဝတာပိ-မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း၊ ဘာသိတံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဘန္တေ နာဂသေန-သိန်၊ သဗ္ဗေပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တထာဂတာ- တို့သည်၊ ဒေသေန္တာ စ-ဟောတော်မူကုန်သော်လည်း၊ သတ္တတိသ-သုံးဆယ်ခုနစ်ပါးသော၊ ဗောဓိပက္ခိယ ဓမ္မေ-ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို၊ ဒေသေန္တိ-ဟောတော်မူကုန်၏၊ ကထယမာနာစ-စကားပြောတော်မူကုန်သော်လည်း၊ စတ္တာရိ၊ အရိယသစ္စာနိ-တို့ကို၊ ကထေန္တိ-ပြောဆိုတော်မူကုန်၏၊ သိက္ခာပေန္တာ စ-ကျင့်စေတော်မူကုန်သော်လည်း၊ တီသု-ကုန်သော်၊ သိက္ခာသု-သိက္ခာတို့၌၊ သိက္ခာပေန္တိ-ကျင့်စေတော်မူကုန်၏၊ အနုသာသ မာနာစ-သွန်သင်တော်မူကုန်သော်လည်း၊ အပ္ပမာဒပဋိပတ္တိယံ-မမေ့မလျော့ကျင့်ခြင်း၌၊ အနုသာသန္တိ-သွန်သင် ဆုံးမတော်မူကုန်၏၊ ဘန္တေ နာဂသေန၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ တထာဂတာနံ-တို့၏၊ ဧကာ-တစ်မျိုးတည်းသော၊ ဒေသနာ-ဒေသနာတော်သည် လည်းကောင်း၊ ဧကာ-သော၊ ကထာ-စကားတော်သည်လည်းကောင်း၊ ဧကာ-သော၊ သိက္ခာ-သိက္ခာသည်လည်းကောင်း၊ ဧကာ-သော၊ အနုသဋ္ဌိ-သွန်သင်းခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ယဒိ (ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ကေန ကာရဏေန-အဘယ်ကြောင်း အကြောင့်၊ ဒွေ-နှစ်ဆူကုန်သော၊ တထာဂတာ-တို့သည်၊ ဧကက္ခဏေ-တစ်ပြိုင်နက် သော ခဏ၌၊ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ-နည်း၊ ဧကေနပိ-တစ်ဆူးတည်းဖြစ်သော၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေန-ဘုရားရှင်၏ပွင့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်၊ အယံ လောကော-သည်၊ ဩဘာသဇာတော-ဖြစ်သော အရောင်အလင်းရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒုတိယော-နှစ်ဆူမြောက်ဖြစ်သော၊ ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ ယဒိ ဘဝေယျ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒွိန္ဒ-နှစ်ဆူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏၊ ပဘာယ-အရောင် အလင်းဖြင့်၊ အယံ လောကော-ဤ ကမ္ဘာလောလောကကြီးသည်၊ ဘိယျာသော - လွန်သော၊ မတ္တာယ-

အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်၊ (တစ်နည်း) ဘိယျော-သော မတ္တာယ-အတိုင်းထက်အလွန်၊
 သြဘာသဇာတော-သည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ သြဝဒေမာနာ စ-ဆုံးမတော်မူကုန်
 သော်လည်း၊ ဒွေ၊ တထာဂတာ၊ သုခံ-ချမ်းချမ်းသာသာ၊ သြဝဒေယျ-ဆုံးမတော်
 မူနိုင်ကုန်ရာ၏၊ အနုသာသမာနာစ-ကန့်မြစ်တော်မူကုန်သော်လည်း၊ သုခံ
 အနုသာသေယျ-ကန့်မြစ်တော်မူနိုင်ကုန်ရာ၏၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းရာအားဖြင့်
 ဟောတော်မူလသော်၊ အဟံ-ဒကာတော်သည်၊ နိဿံသယော-သံသယမရှိသည်၊
 ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ တတ္ထ-ထိုတစ်ခုသော လောကဓာတ်ဝယ် နှစ်ဆူသော
 ဘုရားရှင် တို့၏ ပွင့်တော်မမူခြင်း၌၊ (တထာ - ထို
 သံသယမရှိနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်) မေ-ဒကာတော်အား၊
 ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ဗြဟ္မာ-ဟောတော်မူပါလော့၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

မဟာရာဇ-မဟာရာဇာ၊ ဒသသဟဿီ-တစ်သောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊
 အယံ လောကဓာတု-ဤလောကဓာတ်သည်၊ ဧကဗုဒ္ဓဓာရဏီ-ဘုရားတစ်ဆူကိုသာ
 ဆောင်နိုင်၏၊ ဧကဿေဝ-တစ်ဆူသာလျှင်ဖြစ်သော၊ တထာဂတဿ-၏၊ ဂုဏ်-
 ဂုဏ်တော်ကို၊ ဓာရေတိ-ဆောင်နိုင်၏၊ [ဧကဗုဒ္ဓဓာရဏီကို ထပ်၍ အဓိပ္ပာယ်
 ဖော်သည်၊] ဒုတိယော-နှစ်ဆူမြောက်ဖြစ်သော၊ ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-အံ၊
 (ဧဝံသတိ)၊ ဒသသဟဿီ-တစ်သောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ အယံ လောကဓာတု-
 သည်၊ န ဓာရေယျ၊ စရေယျ-လှုပ်ရာ၏၊ ကမ္မေယျ-တုန်ရာ၏၊ နမေယျ-ညွတ်ရာ၏၊
 သြနမေယျ-အောက်သို့ ညွတ်ရာ၏၊ ဝိနမေယျ-အထူးထူး အပြားပြား ညွတ်ရာ၏၊
 ဝိကိရေယျ-ဖရိဖရဲ ကျဲရာ၏၊ ဝိမေမေယျ-လွင့်ကျရာ၏၊ ဝိဒ္ဓံသေယျ-ပျက်စီးရာ၏၊
 ဌာနံ-မူလတည်ရာ အရပ်သို့၊ န ဥပဂစ္ဆေယျ-မကပ်ရောက်နိုင်ရာ။

မဟာရာဇ-ဇာ၊ ယထာ-ဥပမာမည်သည်ကား၊ နာဝါ-လှေသည်၊ ဧကပုရိသ
 သန္တာရဏီ-တစ်ယောက်သော ယောက်ျားကိုသာ ကောင်းစွာ ဆောင်နိုင်သည်၊
 ဘဝေယျ-၏၊ ဧကသ္မိ-တစ်ယောက်သော၊ ပုရိသေ-သည်၊ အဘိရုဇ္ဈေ-တက်စီး
 လသော်၊ သာ နာဝါ-သည်၊ သမုပါဒိကာ-အညီအမျှ ရေပေါ်၌ သွားနိုင်သည်၊
 (ရေပေါ်၌ ပေါ်နိုင်သည်)၊ ဘဝေယျ၊ အာယုနာ-အသက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ဝဏ္ဏေန-အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝယေန-အရွယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ပမာဏေန - အရပ်ပမာဏအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကိသထူလေန - အပိန်အဝ
 အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂေန-အလုံးစုံသော အင်္ဂါကြီးငယ်အားဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊ တာဒိသော-ထိုပဌမယောက်ျားကိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ (ထိုပဌမယောက်ျားနှင့်
 တူသော)၊ ဒုတိယော-သော၊ ပုရိသော-သည်၊ အထ အာဂစ္ဆေယျ-အကယ်၍
 ရောက်လာအံ့၊ သော-ထိုဒုတိယယောက်ျားသည်၊ တံ နာဝံ-သို့ (အထ) အဘိရုဇ္ဈေယျ-

အကယ်၍ တက်စီးပြန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ သာနာဝါ-သည်၊ ဒွိန္ဒမ္ပိ-
 နှစ်ယောက်သော ယောက်ျားတို့ကိုလည်း၊ ဓာရေယျ အပိနု-ဆောင်နိုင်ရာပါအံ့
 လော၊ (တစ်နည်း) ဒွိန္ဒမ္ပိ-တို့၏လည်း၊ (သရီရဘာရ်-ကိုယ်တည်းဟူသော ဝန်ကို)
 ဓာရေယျအပိနု-လော၊ ကူတိ (ပုစ္ဆိ)၊ [ဒွိန္ဒမ္ပိ၏အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ဘန္တေ-
 အရှင်ဘုရား၊ နဟိ(ဓာရေယျ)-မဆောင်နိုင်ရာပါ၊ စလေယျ၊ ပေ၊ ဌာနံ န ဥပဂစ္ဆေယျ၊
 ဥဒကေ-ရေ၌၊ ဩသီဒေယျ-နှစ်မြုပ်ရာပါ၏၊ ကူတိ (အဝေါစ)၊ မဟာရာဇ၊ ဧဝမေဝ
 ပေ၊ ဌာနံ န ဥပဂစ္ဆေယျ။

မဟာရာဇ-ဇာ၊ ယထာဝါ ပန-ဥပမာ တစ်နည်းကား၊ ပုရိသော-သည်၊ ယာဝ
 ဒတ္ထံ-အလိုရှိတိုင်း၊ (စားချင်သလောက်)၊ ဆာဒေန္တံ-နှစ်သက်စေနိုင်သော၊ ဘောဇနံ-
 ဘောဇနံကို၊ ယာဝကဏ္ဍံ-လည်မျိုတိုင်အောင်၊ (လည်ပင်းဆိုက်အောင်)၊ အဘိပူရေ
 တွာ-အလွန်ပြည့်စေ၍၊ ဘုဉ္ဇေယျ-စားရာ၏၊ သော-ထိုယောက်ျားသည်၊ ဓာတော-
 ဝပြီးသည်၊ ပီကိတော-တင်းတိမ်ရောင့်ရဲပြီးသည်၊ ပရိပူဏ္ဏော-ပြည့်စုံလုံလောက်
 ပြီးသည်၊ နိရန္တရော-နောက်ထပ် အစာဝင်ဖို့ရန် အကြားမရှိသည်၊ တန္တိဂတော-
 အစာဝသဖြင့် ပျင်းရိအောင်ပြုအပ်ပြီးသည်၊ အနောနမိတဒဏ္ဍဇာတော-ဖြစ်သော
 မညွတ်ကိုင်းသော တုတ်နှင့်တူသည်၊ (ညွတ်ကိုင်း၍ မရအောင် တောင့်မာသော
 တုတ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်၊ သမာနော)၊ ပုနဒေဝ-တစ်ဖန်သာလျှင်၊ တတ္တကံ-ထိုမျှ
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဘောဇနံ-ကို၊ ဘုဉ္ဇေယျ-အံ့၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ သော ပုရိသော-
 သည်၊ သုခိတော-ကောင်းစွာဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်းရှိသည်၊ [သဉ္ဇာတ အဿတ္ထိ
 အနက်၌ ကူတပစ္စည်း၊] ဘဝေယျ အပိနု-ဖြစ်ရာအံ့လော၊ ကူတိ-သို့၊ (ပုစ္ဆိ)၊ ဘန္တေ
 န ဟိ (ဘဝေယျ)-မဖြစ်နိုင်ရာပါ၊ သကိ-တစ်ကြိမ်၊ (တစ်လုတ်)၊ ဘုတ္တော-စားပြီးသည်၊
 (သမာနော)ဝ-ဖြစ်သော်သာလျှင်၊ မရေယျ-သေရာပါ၏၊ ကူတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊
 [အဋ္ဌကထာဋီကာ စာအုပ်တို့၌ “မရေယျ”ဟု တညီတညွတ် တည်းရှိသော်လည်း
 နောက်ထပ်တစ်လုတ်စားရုံဖြင့် မသေနိုင်သေးပါ၊ ထို့ကြောင့် “ဝမေယျ-
 အန်ထွက်ရာ၏”ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်ထင်သည်။] မဟာရာဇ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ပေ၊
 ဌာနံ န ဥပဂစ္ဆေယျ၊ ကူတိ (အဝေါစ)။

ဘန္တေ နာဂသေန၊ အတိဓမ္မဘာရေန-လွန်ကဲသော တရားတည်းဟူသော
 ဝန်ကြောင့်၊ ပထဝီ-သည်၊ စလတိ ကိနုခေါ-လှုပ်ပါသလော၊ ကူတိ-
 ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ ကူဓ-ဤလောက၌၊ ဒွေ-နှစ်စီးကုန်သော၊
 သကဋာ-လှည်းတို့သည်၊ ယာဝမုခသမာ-လှည်းဦးနှင့် ညီမျှအောင်၊ (လှည်းဦးအထိ
 ပြည့်အောင်)၊ ရတန ပရိပူရိတာ-ရတနာတို့ဖြင့် ပြည့်ကုန်သည်၊ ဘဝေယျ-
 ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ ကသွာ-တစ်စီး သော၊ [ဋီကာ၌ “ဧကဿ”ဟု ရှိ၏။] သကဋတော-
 လှည်းမှ၊ ရတနံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဧကမိ သဋကေ-တစ်ခြားသော

လှည်းတစ်စီး၌၊ အာကီရေယျ-လောင်းထည့် ကုန်ရာ၏။ မဟာရာဇ-ဇာ၊ တံ သကဋ်-ထိုလှည်းသည်၊ ဒိန္န-နှစ်စီးကုန်သော၊ သကဋာနံပိ-လှည်းတို့၏လည်း၊ ရတနံ-ကို၊ ဓာရေယျ အပိနုခေါ-ဆောင်နိုင်ရာ အံလော၊ ကူတိ (ပုစ္ဆိ)၊ ဘန္တေ နဟိ (ဓာရေယျ)၊ တဿ-ထိုလှည်း၏၊ နာဘိပိ- ပုံတောင်းချက်မသည်လည်း၊ ဖလေယျ-ကွဲရာပါ၏။ တဿ၊ အရာပိ-အကန့် ဒေါက်ဆံတို့သည်လည်း၊ ဘိဇ္ဇေယျ-ကျိုးကုန်ရာပါ၏။ တဿ၊ နေမိပိ-အကွပ်တံကူ သည်လည်း၊ ဩပတေယျ-အောက်သို့ ကျရာပါ၏။ တဿ၊ အက္ခောပိ-ဝင်ရိုးသည် လည်း၊ ဘိဇ္ဇေယျ-ကျိုးရာပါ၏။ ကူတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ မဟာရာဇ-ဇာ၊ အတိရတန ဘာရေန-လွန်ကဲသော ရတနာတည်းဟူသော ဝန်ကြောင့်၊ သကဋ်- သည်၊ ဘိဇ္ဇတိ ကိ နုခေါ-ကျိုးသည်မဟုတ်လော၊ ကူတိ-ဤသို့ မေးပြီ၊ ဘန္တေ အာမ-မှန်ပါ။ ကူတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ မဟာရာဇ၊ ဧဝမေဝ ခေါ-ဤအတူသာလျှင်၊ အတိဓမ္မဘာရေန-လွန်ကဲသော တရားတည်းဟူသော ဝန်ကြောင့်၊ (ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏ လွန်ကဲသော တရားတည်းဟူသော ဝန်ကြောင့်)၊ ပထဝီ-သည်၊ စလတိ-လှုပ်၏။ ကူတိ-ဤသို့ မိန့်ပြီ။

မဟာရာဇ၊ အပိ-တစ်နည်းကား၊ ကူမံ ကာရဏံ-ဤအကြောင်းကို၊ ဗုဒ္ဓဗလ ပရိဒီပနာယ-ဘုရားရှင်တို့၏ အားတော်ကို ထင်ရှားပြခြင်း၌၊ ဩသာရိတံ-သွင်း အပ်ပြီ၊ ယေန ကာရဏေန ၊ပေ၊ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ တတ္ထ-ထို ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏ တစ်ပြိုင်နက် မပွင့်ရာ၌၊ အညမ္ပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ အဘိရူပံ-အလွန်သင့်လျော်သော၊ [ရှေးနိဿယ၌ “ပတိရူပံ” ဟု ရှိသည်။] ကာရဏံ-ကို၊ သုဏောဟိ-နာဦးလော၊ မဟာရာဇ ခွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ (ဧဝံသတိ)၊ ပရိသာယ-ပရိသတ်၏။ ဝိဝါဒေါ - ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုခြင်းသည်၊ (ငြင်းခုံခြင်းသည်)၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တုမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ-သင်တို့၏ဘုရား၊ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ-ငါတို့၏ ဘုရား၊ ကူတိ-ဤသို့၊ ဥဘတော ပက္ခဇာတာ - ဖြစ်သောနှစ်ဖက်ရှိကုန်သည်၊ ဝါ - နှစ်သင်းကွဲ ကုန်သည်၊ ဘဝေယျ။ မဟာရာဇ...ဒွိန္န-နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဗလဝါ မစ္စာနံ-အားရှိသော အမတ်ကြီးတို့၏၊ ပရိသာယ-၏၊ ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တုမှကံ အမစ္စော-သင်တို့၏အမတ်၊ အမှာကံ အမစ္စော-ငါတို့၏အမတ်၊ ကူတိ-ဤသို့၊ ဥဘတော ပက္ခဇာတာ ဟောန္တိ ယထာ-ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ မဟာရာဇ... ဧဝမေဝ ခေါ ၊ပေ၊ ဘဝေယျ။ မဟာရာဇ... ယေန ကာရဏေန - အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ ခွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ၊ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ-ပွင့်တော်မမူကုန်၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ ကူဒံ (ကာရဏံ)-သည်၊ ဧကံ-သော၊ ကာရဏံ-တည်း။

မဟာရာဇ...အပရမ္ဘိ-နောက်တစ်နည်းကား၊ ယေန ကာရဏေန ၊ပေ၊ နုပုဇ္ဇန္တိ ဥတ္တရိ-ထိုထက်လွန်သော၊ ကာရဏံ-ကို၊ သုဏောတိ-နာလော့၊ မဟာရာဇ ၊ပေ၊ ဥပဇ္ဇေယျံ။ ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ အဂ္ဂေါ-အထွတ်အဖျားတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယံ ၀စနံ-သည်၊ (အတ္ထိ) တံ ၀စနံ၊ မိစ္ဆာ-မှားသည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဇေဋ္ဌာ-ဂုဏ်အားဖြင့် အကြီးဆုံးတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ သေဋ္ဌာ-ဂုဏ်အားဖြင့် အမြတ်ဆုံးတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဝိသိဋ္ဌာ-အလွန်ထူး၏၊ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဥတ္တမော-မြတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ ပဝရော-အပြားအားဖြင့် တောင့်တအပ်၏၊ (အမြတ်ဆုံးလည်း ဖြစ်၏၊) ဣတိ-လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ အသမော-အတူမရှိ၊ ဣတိ-လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ အသမသမော-အတူမရှိသော ရှေးဘုရားတို့နှင့်သာ တူတော်မူ၏၊ ဣတိ-လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓေါ-အပ္ပဋိသမော-ဆန့်ကျင်ဘက်အတူမရှိ၊ ဣတိ-လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓေါအပ္ပဋိဘာဂေါ-တူသောအဖို့ မရှိ၊ ဣတိ-လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော-ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ၊ ဣတိ-လည်းကောင်း၊ ယံ ၀စနံ (အတ္ထိ) တံ (၀စနံ)၊ မိစ္ဆာဘဝေယျ၊ မဟာရာဇ...ယေန ကာရဏေန ၊ပေ၊ နုပုဇ္ဇန္တိ၊ တွံ-သင်ဒကာတော်သည်၊ ဣဒမ္ဘိ ကာရဏံ-ဤအကြောင်းကိုလည်း၊ အတ္တတော-အနက်အားဖြင့်၊ သမ္ပဋိစ္ဆ-လက်ခံပါလော့။

မဟာရာဇ...အပိစ-သည်သာမကသေး၊ ဧကောယေဝ-တစ်ဆူသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ လောကေ-၌၊ ယံ ဥပဇ္ဇတိ-အကြင်ပွင့်တော်မူ၏၊ ဧသာ-ဤတစ်ဆူသော ဘုရား၏သာ လောက၌ ပွင့်တော်မူခြင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးကုန်သော၊ ဘဂဝန္တာနံ-ဘုန်းတော်ကြီးဘုရားတို့၏၊ သဘာဝပကတိ-သဘောဖြစ်သော ပင်ကိုတည်း၊ ဝါ-ပင်ကိုသဘောတည်း၊ (ထုံးစံတည်း၊) ကသွာ ကာရဏာ - အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ (ဧကောယေဝ ဗုဒ္ဓါလောကေ ဥပဇ္ဇတိ-နည်း၊) သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဂုဏာနံ-သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့၏ ဂုဏ်တော်တို့၏၊ ကာရဏမဟန္တတ္တာ-ပါရမီတော်အကြောင်းတို့၏၊ ကြီးကျယ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [ဤ မူကွဲက ဋီကာအဖွင့်နှင့် ညီပါသည်။]

မဟာရာဇ...လောကေ-၌၊ အညမ္ဘိ-ဘုရားမှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ယံ-အကြင်အရာဝတ္ထုသည်၊ မဟန္တံ-ကြီးကျယ်၏၊ တံ-ထိုအရာဝတ္ထုသည်၊ ဧကံယေဝ-တစ်ခုတည်းသာလျှင်၊ ဟောတိ၊ မဟာရာဇ၊ ပထဝီ-သည်၊ မဟန္တံ-ကြီးကျယ်၏၊ သာ-ထိုမြေကြီးသည်၊ ဧကောယေဝ-(တစ်ကမ္ဘာလျှင်) တစ်ခုသာတည်း၊ သာဂရော-သမုဒြာသည်၊ မဟန္တော-၏၊ သော-သည်၊ ဧကောယေဝ-တစ်စင်းတည်းသာတည်း၊ ဂိရိရာဇာ-တောင်တို့၏မင်းဖြစ်သော၊ သိနေရု-မြင်းမိုရ်တောင်သည်၊ မဟန္တော-၏၊ သော-သည်၊ ဧကောယေဝ-တစ်လုံးတည်းသာတည်း၊ အာကာသော-ကောင်းကင်သည်၊

မဟန္တော-၏။ သော ဧကောယေဝ၊ သက္ကာ-သိကြားသည်။ မဟန္တော-၏။ သော ဧကောယေဝ-တစ်ယောက်တည်းသာတည်း။ မာရော-မာရ်နတ်သည်။ မဟန္တော၊ သော၊ ဧကောယေဝ-တစ်ယောက်တည်းသာတည်း။ မာရော-မာရ်နတ်သည်။ မဟန္တော၊ သော၊ ဧကောယေဝ၊ အရဟံ-ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင်သာ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူသော၊ တထာဂတော-သည်။ မဟန္တော-ကြီးကျယ်တော်မူ၏။ သော-ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။ လောကသို့-၌၊ ဧကောယေဝ-တစ်ဆူတည်းသာတည်း။ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ တေ-ထိုမြေကြီး အစ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓအဆုံး အလုံးစုံသော အရာတို့ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ တတ္ထ-၌၊ အညဿ-အခြားသောအရာဝတ္ထု၏၊ ဩကာသော-အခွင့် သည်။ န ဟောတိ-မရှိတော့၊ တသ္မာ၊ တထာဂတော၊ ပေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်ပြီ၊ ဘန္တေ နာဂသေန-သိန်၊ ပဉ္စော-ပြဿနာကို၊ ဩပဓမ္မဟိ-ဥပမာတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုကထိတော-ကောင်းစွာ ဖြေဆိုအပ်ပါပေပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ။

ဧကိဿာ လောကဓာတုယာတိ-ကား၊ ဧကသို့-သော၊ စက္ကဝါဠေ-၌၊ (ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ ၌စပ်) ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ (ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ ဒေ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံဟူသော အောက်၌၊) ဣမိနာဝ ပဒေန-ဤဧကိဿာ လောကဓာတုယာဟူသောပုဒ်ဖြင့်ပင်၊ ဒသစက္ကဝါဠသဟဿာနိ-တစ်သောင်းသော စကြဝဠာတို့ကို၊ ဂဟိတာနိ-ယူအပ်ကုန်ပြီ၊ တာနိပိ-ထိုတစ်သောင်းသော စကြဝဠာ တို့သည်လည်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်း၊ ဧကစက္ကဝါဠေနေဝ-တစ်ခုသော စကြဝဠာ၏ အဖြစ်ဖြင့်ပင်၊ (ဤ တစ်ခုသောစကြဝဠာဖြင့်ပင်) ပရိစ္ဆိန္နိတုံ-ပိုင်းခြားခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇန္တိ-သင့်ကုန်၏၊ [ဟေဋ္ဌာကို ပဒေန၏ အာဓာရဟုလည်းကောင်း တာနိပိ၌ “အပိ”ကို အရူစိအပေက္ခတ္တဟုလည်းကောင်း ယောဇနာ၌ ဆို၏၊ စဉ်းစားပါ၊ ဟေဋ္ဌာကို ဂဟိတာနိ၌ အာဓာရ၊ တာနိပိ၌ အပိကို ဒသစက္ကဝါဠသဟဿာနိကို ငဲ့သော အပေက္ခတ္တ ဟု ယူလိုပါသည်။] ဟိ-မှန်၏၊ ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ-ပွင့်တော်မူ ကုန်လသော်၊ ဣသို့ယေဝ စက္ကဝါဠေ-ဤစကြဝဠာ၌သာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ပွင့်တော်မူကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇနဌာနေ-ပွင့်တော်မူရာဌာနကို၊ ဝါရိတေ-တားမြစ်အပ်ပြီးသော်၊

ဧကစက္ကဝါဠေနေဝ ပရိစ္ဆိန္နိတုံ။ ။တစ်သောင်းသော စကြဝဠာပင်ဖြစ်သော်လည်း ဧကစက္ကဝါဠအဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခြင်းငှာ သင့်ကုန်၏၊ ဘာကြောင့်နည်း? ဘုရား တစ်ဆူ၏ ဇာတိခေတ် တစ်ခေတ်သာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ဧကစက္ကဝါဠေနကို “ဘာဝပ္ပဓာန ဘာဝလောပကြံပါ”ဟု ယောဇနာဆို၏၊ ဧကစက္ကဝါဠေနေဝ ဧကစက္ကဝါဠဘာဝေနေဝ-ယောဇနာ၊ အင်္ဂုတ္တိရိ ဧကကနိပါတ်၊ အဌာနဝဂ်၊ ဋီကာ၌ကား ဧကစက္ကဝါဠေနေဝါတိ ဣမိနာ ဝေ ဧကစက္ကဝါဠေန န ယေနကေနစိ”ဟု ဖွင့်၏။

ဣတော - ဤ တစ်သောင်းသော စကြဝဠာမှ၊ အညေသူ - အခြားကုန်သော၊ စက္ကဝါဠေသူ-တို့၌၊ (အရဟန္တာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ)၊ နုပုဇ္ဈန္တိ-ပွင့်တော်မမူကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဥပုဇ္ဈနံ-အခြား စကြဝဠာ၌ ပွင့်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို)၊ ဝါရိတမေဝ-တားမြစ်အပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ-ဖြစ်တော့၏။

အပုဗ္ဗံ အစရိမန္တိ စက္က-ဟူသောဤပါဌ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ စက္က ရတနပါတုဘာဝတော-စကြာရတနာ၏ ထင်ရှားဖြစ်ရာအခါမှ၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ (ပဝတ္တံ-ဖြစ်သောကာလသည်) ပုဗ္ဗ-ရှေးသည်၊ (ဟောတိ) တသေဝ-ထိုစကြာရတနာ၏ပင်၊ အန္တရဓာနတော-ကွယ်ရာအခါမှ၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ (ပဝတ္တံ-သည်) စရိမံ-နှောင်းသည်၊ ဝါ-နောက်သည်၊ (ဟောတိ) တတ္ထ-ထိုအန္တရဓာနတော ပစ္ဆာ ဟူသောပါဌ၌၊ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထ-ထိုပါတုဘာဝအန္တရဓာနတို့တွင်” ဟု စွဲလေ၏၊] ဒွိဓာ-နှစ်ပါး အပြားအားဖြင့်၊ စက္ကရတနသ-၏၊ အန္တရဓာနံ-ကွယ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ စက္ကဝတ္ထိနော-စကြာမင်း၏၊ ကာလံကိရိယာယ ဝါ-နတ်ရွာစံခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဝါ-ရသေ့ရဟန်းပြုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ (အန္တရဓာနံ ဟောတိ)၊ စပန-ထပ်၍ဆက်၊ အန္တရဓာယမာနံ-ကွယ်လသော်၊ (တစ်နည်း- အန္တရဓာယမာနံ-ကွယ်သော) တံ-ထိုစကြာရတနာသည်၊ ကာလံ ကိရိယတော ဝါ-နတ်ရွာစံရာနေ့မှသော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇတော ဝါ-ရသေ့ ရဟန်းပြုရာနေ့မှသော်လည်းကောင်း၊ သတ္တမေဒိဝသေ-ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ အန္တရဓာယတိ-ကွယ်၏၊ တတော-ထိုစကြာရတနာကွယ်ရာအခါမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ စက္ကဝတ္ထိနော-အသစ် စကြာမင်း၏၊ ပါတုဘာဝေါ-ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကို၊ အဝါရိတော-မတားမြစ်အပ်။

ပန-ပရိဟာရ၊ ပေ၊ အံ၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧကစက္ကဝါဠေ-တစ်ခုသောစကြဝဠာ၌၊ ဒွေ-နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ စက္ကဝတ္ထိနော-စကြာမင်းတို့သည်၊ နုပုဇ္ဈန္တိ-မဖြစ်ကုန် သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဝိဝါဒပစ္ဆေဒတော-ဆန့်ကျင်ဖက် ပြောဆိုခြင်းကို ဖြတ်တောက်နိုင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ငြင်းခုံခြင်းကို ဖြတ်တောက်နိုင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အစ္ဆရိယဘာဝတော - အံဩထိုက်သည်၏အဖြစ်

ဝိဝါဒပစ္ဆေဒတော။ ။ဝိဝါဒကိုဖြတ်ခြင်းဟူသည် ဝိဝါဒ မဖြစ်စေခြင်းပင်တည်း၊ ဘုရားနှစ်ဆူပွင့်လျှင် “သူဘုရားက ကြီးကျယ်၏၊ ငါဘုရားက ကြီးကျယ်၏”စသည်ဖြင့် ဝိဝါဒ ဖြစ်စရာရှိ၏၊ ထိုဝိဝါဒကို မဖြစ်စေဖို့ရန် (မဖြစ်အောင်ဖြတ်တောက်ဖို့ရန်) တစ်ခုတည်းသော စကြဝဠာ၌ ဘုရားနှစ်ဆူ ပွင့်တော်မမူဘဲ တစ်ချိန်တည်း၌ တစ်ဆူသာ ပွင့်ရသည်ဟူလို၊ [ဝိဝါဒပစ္ဆေဒတောတိ ဝိဝါဒပစ္ဆေဒကရဏာ၊ ဒွီသု ဥပုဇ္ဈနသု ယော ဝိဝါဒေါ ဘဝေယျ၊ တဿ အနုပ္ပါဒေါယေဝေတ္ထ ဝိဝါဒပစ္ဆေဒေါ၊ အင်္ဂုတ္တိရံ ဋီကာ အဋ္ဌာနပါဠိ ဒုတိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။]

ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) အနတ္တရိယဘာဝတော-မအံ့ဩထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စက္ကရတနဿ-စကြာရတနာ၏၊ မဟာနုဘာဝတော စ-ကြီးသောအာနုဘော်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (နုပ္ပဇ္ဈိ) ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဒွိသု-နှစ်ယောက်ကုန်သော စကြာမင်းတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဈေသု-ဖြစ်ကုန်လသော်၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ ရာဇာ-မင်းသည်၊ မဟန္တော-ကြီးကျယ်၏၊ အမှာကံ ရာဇာ မဟန္တော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိဝါဒေါ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုခြင်းသည်၊ ဝါ-ငြင်းခုံခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဈေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဧကသ္မိံ ဒီပေ-တစ်ခုသောကျွန်း၌၊ စက္ကဝတ္ထိ-စကြာမင်းတစ်ယောက်သည်၊ (ဟောတိ။) ဧကသ္မိံ ဒီပေ-တစ်ခြားသော ကျွန်းတစ်ကျွန်း၌၊ စက္ကဝတ္ထိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ (“တစ်ကျွန်းလျှင် စကြာမင်း တစ်ယောက်၊ တစ်ကျွန်းလျှင် စကြာမင်းတစ်ယောက် ဖြစ်နေသည်” ဟူလို၊) ဣတိ စ-ဤသို့ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ အနတ္တရိယော-မအံ့ဩအပ်သည်၊ (မအံ့ဩလောက် သည်) ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏။

စ-သည်သာမကသေး၊ စက္ကရတနဿ-၏၊ ဒွိသဟဿဒီပပရိဝါရေသု- ကျွန်းငယ်နှစ်ထောင် အခြံအရံရှိကုန်သော၊ စတူသု မဟာဒီပေသု-ကျွန်းကြီးလေး ကျွန်းတို့၌၊ ဣဿရိယာနုပ္ပဒါနသမထော-အစိုးရသည်၏အဖြစ်ဟူသော ရာထူး စည်းစိမ်းကို ပေးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ ယော အယံ မဟာနုဘာဝေါ-အကြင် ကြီးစွာသော အာနုဘော်သည်၊ (အတ္ထိံ) သော-ထိုကြီးစွာသော အာနုဘော်သည်။

အနတ္တရိယဘာဝတော။ ။အင်္ဂုတ္တိုရ် ဧကကနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌ “အတ္တရိယ ဘာဝတော”ဟု ရှိ၏။ “အနတ္တရိယဘာဝတော”ကား ယိုးဒယားမူ၌သာ ရှိသည်။ သူနည်းနှင့်သူ အဓိပ္ပာယ်ရနိုင်ပါ၏။ စကြာမင်းတို့မည်သည် ဘုရားရှင်တို့ကဲ့သို့ အံ့ဩဖွယ်ပုဂ္ဂိုလ်များတည်း၊ တပြိုင်နက် နှစ်ယောက်ဖြစ်လျှင် အံ့ဩဖွယ်မဟုတ်၊ တစ်ယောက်တည်းဖြစ်မှ အံ့ဩဖွယ်ရှိသည်။ ဤကား “အတ္တရိယဘာဝတော” ဟိတ်ပါဌ်၏ အဓိပ္ပာယ်တည်း၊ တစ်ပြိုင်နက် စကြာမင်း နှစ်ယောက်ဖြစ်လျှင် အံ့ဩဖွယ် မရှိသောကြောင့် နှစ်ယောက်မဖြစ်၊ ဤကား “အနတ္တရိယ ဘာဝတော”ဟိတ်ပါဌ်၏ အဓိပ္ပာယ်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ဤသို့ အဓိပ္ပာယ်နှစ်မျိုးထွက်ရာဝယ် ဝိဝါဒပစ္ဆေဒတောဟိတ်သည် တစ်ယောက်တည်းဖြစ်ခြင်း၏ ဟိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ အတ္တရိယဘာဝတောဟူသော ဟိတ်လည်း တစ်ယောက်တည်းဖြစ်ခြင်း၏ ဟိတ်ဖြစ်သောကြောင့် ရှေ့နောက်ညီညွတ်၏။ သို့သော် ထိုဟိတ် နှစ်မျိုးလုံးသည်ပင် “ကသ္မာ ဒွေ စက္ကဝတ္ထိနော နုပ္ပဇ္ဈိ”ဟူသော အမေး၏ တိုက်ရိုက်အဖြေကား မဟုတ်ပါ။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်ရခြင်း၏ အဖြေဟိတ်များသာ ဖြစ်သည်။ ဝိဝါဒပစ္ဆေဒတောနှင့် အနတ္တရိယဘာဝတောလည်း ရှေ့နောက်မလိုက်၊ ဝိဝါဒပွဲဒါဒကတောဟု ရှိမှ အနတ္တရိယဘာဝတော နှင့် ရှေ့နောက် လိုက်သည်ဟု မှတ်ပါ။ သို့သော် ဝိဝါဒပစ္ဆေဒတောပုဒ်ကို အင်္ဂုတ္တိုရ်မူကဖွင့်ထား သောကြောင့် သူပါဌ်ရှိအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်ရသည့် နည်းကိုသာ စဉ်းစားရတော့သည်။

ပရိဟာယေယျ-ယုတ်လျော့ရာ၏။ [စကြာရတနာ၏ ပင်ကိုအာနုဘော်က ကျွန်းငယ် နှစ်ထောင် အခြံအရံရှိသော ကျွန်းကြီးလေးကျွန်း၌ အစိုးရခြင်းကို ပေးစွမ်းနိုင်၏။ တစ်ကျွန်း စကြာမင်းတစ်ယောက်ဖြစ်နေလျှင် ထိုအာနုဘော်ယုတ်လျော့ရာ၏- ဟူလို။] ကုတိ (တသ္မာ) ဝိဝါဒပစ္စေဒတော-ဤသို့ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုခြင်းကို ဖြတ်တောက်နိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ငြင်းခုံခြင်းကို ဖြတ်တောက် နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ကုတိ တသ္မာ) အစ္ဆရိယဘာဝတော- ဤသို့ အံ့ဩထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) (ကုတိ တသ္မာ) အနစ္ဆရိယဘာဝတော-ဤသို့ မအံ့ဩထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စက္ကရတနသ-၏။ (ကုတိ တသ္မာ) မဟာနုဘာဝတော စ-ဤသို့ ကြီးစွာသော အာနုဘော်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဧကစက္ကဝါဠေ-၌၊ ဒွေ-နှစ်ယောက် ကုန်သော စကြာမင်းတို့သည်၊ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

ယံ ကုတ္တိံ၊ ပေ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိဇတ္ထ-ဟူသောဤပါဌ်၌၊ သဗ္ဗညုဂုဏေ-သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရား၏ဂုဏ်တို့ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ လောကုတ္တာရဏသမတ္ထော- လောကမှ ထုတ်ဆယ်ကယ်တင်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ ဗုဒ္ဓဘာဝေါ-ဗုဒ္ဓအဖြစ်သည်၊ တာဝ တိဋ္ဌတု-ရှိစေဦးတော့၊ (ထားလိုက်ပါဦးတော့၊) ကုတ္တိယာ-မိန်းမ၏၊ ဝါ-မှ၊ ပဏိဓာနမတ္တမ္ပိ-(ဘုရားအဖြစ်သို့ ရှေ့ရှုစိတ်ကိုထားကြောင်း) ဆုတောင်းခြင်းမျှသည် လည်း၊ န သမ္ပဇ္ဇတိ-မပြီးစီးနိုင်၊ ဟိ-မှန်၊ မနုဿတ္ထံ-လူ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ- လူ့ဘဝကိုရခြင်းလည်းကောင်း၊ လိင်္ဂံသမ္ပတ္တိ-လိင်္ဂံ၏ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝါ- ပုံလိင်ဖြစ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဟေတု-တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်းလည်းကောင်း၊ သတ္တာရဒဿနံ-သက်တော်ထင်ရှားမြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇာ-ရသေ့ ရဟန်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဂုဏသမ္ပတ္တိ-ဈာန် အဘိညာဉ် ဟူသော ဂုဏ်၏ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း၊ အဓိကာရော စ-မြတ်စွာဘုရားအထံတော်၌ လွန်လွန်ကဲကဲ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုလည်းကောင်း၊ ဆန္ဒတာ-ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် ထက်သန်သော ဆန္ဒတော်လည်းကောင်း၊ [ဆန္ဒောယေဝ ဆန္ဒတာ၊] (ကုတိ-ဤသို့) အဋ္ဌဓမ္မသမောဓာနာ-ရှစ်ပါးသောဂုဏ်တို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်၊ အဘိနိဟာရော- (စိတ်ကို သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ ရှေ့ရှုဆောင်ကြောင်း) ဆုတောင်းမှုသည်၊ သမိဇ္ဈတိ- ပြီးစီးနိုင်၏။ ကုတိ ကုမာနိ-ဤသည်တို့ကား၊ ပဏိဓာနသမ္ပတ္တိကာရဏာနိ-သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်သို့ ရှေ့ရှုစိတ်ကိုထားကြောင်း ဆုတောင်းမှုပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းတို့တည်း၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ နိဒါနကထာ ဗုဒ္ဓဝင်အခန်း၌ ပြထားပြီ။]

ကုတိ-ဤသို့၊ ပဏိဓာနမ္ပိ-ဘုရားအဖြစ်သို့ရှေ့ရှုစိတ်ကိုထားကြောင်း ဆုတောင်း ခြင်းကိုသော်မှလည်း၊ သမ္မာဒေတုံ-ပြီးစီးစေခြင်းငှာ၊ အသမတ္ထာယ-မစွမ်းနိုင်သော၊ ကုတ္တိယာ-မိန်းမ၏၊ ကုတော-အဘယ်မှ၊ ဗုဒ္ဓဘာဝေါ-ဘုရား၏အဖြစ်သည်။

(သမ္မုဇ္ဇတိ-ပြီးစီးနိုင်ပါအံ့နည်း။) ကုတိ-ကြောင့်၊ အဋ္ဌာနမေတ်၊ ပေ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ၊ [ယံ-အကြင်ကြောင့်၊ ကုတ္တိ-သည်၊ အရဟံ-ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိသောဘုရားရှင်သည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဧတံ-ဤအကြောင်းသည်၊ အဋ္ဌာန-ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်၍ မရအပ် မသိအပ်သော ဇနကအကြောင်းတည်း၊ (ဧသော-ဤ အခွင့်သည်။) အနဝကာသော-ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်၍ မရအပ် မသိအပ်သော အခွင့် ဟူသော ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းတည်း၊ ဝါ-မရှိသော (မဟုတ်သော) အခွင့်ဟူသော ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းတည်း၊] ဝါ-တစ်နည်း၊ သဗ္ဗကာရပရိပူရော-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြည့်သော၊ ပုညဿယော-များသောကောင်းမှုတော်သည်၊ သဗ္ဗကာရပရိပူရမေဝ-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြည့်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ အတ္တဘာဝံ-အတ္တဘောကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတိ-ဖြစ်စေနိုင်၏၊ ကုတိ-ကြောင့်၊ ပုရိသောဝ-သည်သာ၊ အရဟံ-သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ ဟောတိ-နိုင်၏။

ယံ ကုတ္တိ ရာဇာ အဿ စက္ကဝတ္တိတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကုတ္တိယာ-မိန်းမ၏၊ ကောသော ဟိတဝတ္ထုပုယုတာဒိနံ-အအိမ်၌ထားအပ်သော အင်္ဂါဇာတ်ရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသော လက္ခဏာတို့၏၊ [ကောသေ+ဩဟိတံ-သွင်းထားအပ်သော အင်္ဂါဇာတ်တည်း၊ ကောသောဟိတံ၊ ရှေးနိဿယ၌ “အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အင်္ဂါဇာတ်ရှိသည် ၏အဖြစ် စသည်တို့၏”ဟု ပေး၏၊ အပေါ်ယံက ဖုံးထားခြင်း မဟုတ်၊] အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်၊ လက္ခဏာနိ-လက္ခဏာတို့သည်၊ န ပရိပူရေန္တိ-မပြည့်ကုန်၊ (မစုံကုန်၊) ကုတ္တိရတနဘာဝေန-မိန်းမရတနာ၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ သတ္တရတနသမင်္ဂတာ-ခုနစ်ပါး သော ရတနာတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ န သမ္မုဇ္ဇတိ-မပြီးစီး၊ စ-သည်သာ မကသေး၊ သဗ္ဗမနုဿေဟိ-အလုံးစုံသော လူတို့ထက်၊ အဓိကော-လွန်ကဲသော၊ အတ္တဘာဝေါ-အတ္တဘောသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်နိုင်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဋ္ဌာန မေတ်၊ ပေ၊ စက္ကဝတ္တိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ။

[“သက္ကတ္တံ၊ မာရတ္တံ၊ ဗြဟ္မတ္တံ ကရေယျ”ဟူသော ပါဠိတော်တို့ကို ဖွင့်ပြလို၍ “ယသ္မာ စသည်မိန့်၊] စ-ဆက်၊ (တစ်နည်း) စ-သည်သာမကသေး၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သက္ကတ္တာဒိနိ-သိကြား၏အဖြစ်အစရှိကုန်သော၊ တိဏိ-သုံးပါးကုန်သော၊ ဌာနာနိပိ-ဌာနတို့သည်လည်း၊ ဥတ္တမာနိ-မြတ်ကုန်၏၊ ကုတ္တိလိင်္ဂ-ကုတ္တိလိင်သည်လည်း၊ ဟိနံ-ညွှ၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (သက္ကတ္တ အစရှိသောသုံးပါးတို့၏ မြတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်၊ ကုတ္တိလိင်္ဂ၏ဟိနံ၏အဖြစ်ကြောင့်၊) တသ္မာ-ထိုမိန်းမ၏၊ သက္ကတ္တာဒိနိပိ-သိကြား၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့ကိုလည်း၊ ပဋိသိဒ္ဓါနိ-တားမြစ်အပ်ကုန်ပြီ။

စ-ဆက်၊ ကုတ္တိလိဂီ-ကုတ္တိလိင်သည်၊ (မိန်းမအင်္ဂါဇာတ်သည်၊) [လိင်သဒ္ဓါသည် အခြားနေရာ၌ “လိဂီ ဟတ္ထာဒိသဏ္ဌာနံ”ဟုဆိုသော်လည်း ဤနေရာ၌ အင်္ဂါဇာတ် အနက်ဟောသာ၊] (ဗြဟ္မလောက-ဗြဟ္မာပြည်၌၊ နတ္ထိ) ယထာ-မရှိသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ပုရိသလိဂ်မို့-ပုရိသလိင်သည်လည်း၊ (ယောက်ျားအင်္ဂါ ဇာတ်သည်လည်း၊ ဗြဟ္မလောက-၊ နတ္ထိ-၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ယံ ပုရိသော ၊ပေ၊ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိတိပိ-ဟူ၍လည်း၊ န ဝတ္ထဗွံ-ဟောတော်မမူထိုက်သည်၊ သိယာနန-ဖြစ်ရာသည်မဟုတ် လော၊ ကုတိ-ဤကား စောဒနာ၊ န ဝတ္ထဗွံ-ဟောတော်မမူ ထိုက်သည်၊ နော-မဟုတ်၊ (ဝတ္ထဗွမေဝ-ဟောတော်မူထိုက်သည်သာ၊) ကသွာ-နည်း၊ ကုဓ-ဤကာမဘုံ၌၊ ပုရိသသ-၏၊ တတ္ထ-ထိုဗြဟ္မာဘုံ၌၊ နိဗ္ဗတ္တနတော-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဗြဟ္မတ္တန္တိ (ဧတ္ထ)-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ မဟာဗြဟ္မတ္ထံ-မဟာဗြဟ္မာ၏ အဖြစ်ကို၊ အဓိပ္ပေတံ-အလိုရှိအပ်၏၊ ကုတ္တိ စ-သည်လည်း၊ ကုဓ-ဤကာမဘုံ၌၊ ဈာနံ-ကို၊ ဘာဝေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ကာလံ-သေချိန်ကို၊ ကတွာ၊ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာနံ-ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ ဗြဟ္မာတို့၏၊ သဟဗျတံ-အပေါင်းအဖော်၏အဖြစ်သို့၊ ဥပပဇ္ဇတိ-ကပ်ရောက်ရ၏၊ မဟာဗြဟ္မာနံ-တို့၏၊ (သဟဗျတံ) န (ဥပပဇ္ဇတိ၊) ပုရိသော ပန-ကား၊ တတ္ထ-ထိုဗြဟ္မာတို့၏အပေါင်းအဖော်၏အဖြစ်၌၊ န ဥပပဇ္ဇတိ-မဖြစ်နိုင်၊ ကုတိ-ဤသို့၊ န ဝတ္ထဗွေ-ထိုက်၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဗြဟ္မာ၏အဖြစ်၌၊ ဥဘယလိဂီဘာဝေ-နှစ်ပါးသောလိင်၏ မရှိခြင်းသည်၊ သမာနေပိ-တူပါသော်လည်း၊ ဗြဟ္မာနော-ဗြဟ္မာတို့သည်၊ ပုရိသသဏ္ဌာနာဝ-ယောက်ျားသဏ္ဌာန်ရှိကုန်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ) ကုတ္တိ သဏ္ဌာနာ-ကုန်သည်၊ န (ဟောန္တိ) တသွာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤ ဌာနဉ္စခေါ ဧတံ ဝိဇ္ဇတိ ယံ ပုရိသော ၊ပေ၊ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိဟူသောစကားကို၊ သုဝုတ္ထမေဝ-ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်သည်သာ။

ကာယဒုစ္စရိတဿာတိ အာဒိသု - အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော) နိဗ္ဗဇိကောသာတကီဗိဇာဒိနိ-တမာစေ၊ သပ္ပတ်ခါးစေအစရှိသော မျိုးစေတို့သည်၊ မဓုရံ-ချိုမြိန်သောအရသာရှိသော၊ ဖလံ-အသီးကို၊ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ ယထာ-မဖြစ်စေနိုင်ကုန်သကဲ့သို့၊ အသာတံ(ဧဝံ)-မသာယာအပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ အမဓုရမေဝ-မချိုဆိမ့်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ (ဖလံ)၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ(ယထာ)-ဖြစ်စေနိုင်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနိ-ကာယဒုစ္စရိက်အစရှိသည်တို့ သည်၊ မဓုရံ-ချိုမြိန်သော အရသာနှင့်တူသော၊ ဝိပါကံ-အကျိုးကို၊ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ အမဓုရမေဝ-မချိုဆိမ့်သောအရသာနှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ (ဝိပါကံ-မကောင်းကျိုးကို)၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ စ-သည်သာမကသေး၊ ဥဗ္ဘုဗိဇာလိဗိဇာဒိနိပိ-ကြံ မျိုးစေ သလေးမျိုးစေအစရှိသည်တို့သည်၊ မဓုရံ(ဧဝံ)-ချိုမြိန်သောအရသာ ရှိသည် သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သာဒုရသမေဝ-ကောင်းသောအရသာရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊

ဖလံ-အသီးကို၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ယထာ-သို့၊ အသာတံ-မသာယာအပ်သော၊ ကဋ္ဌကံ-
ခါးစပ်သောအရသာရှိသော၊ (ဖလံ) န (နိဗ္ဗတ္တန္တိ ယထာ)-သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ကာယ
သုစရိတာဒိနိ-ကာယသုစရိတ်အစရှိသည်တို့သည်၊ မဓုရမေဝ-သာလျှင်ဖြစ်သော၊
ဝိပါကံ-ကောင်းကျိုးကို၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ အမဓုရံ-မချိုဆိမ့်သောအရသာနှင့်တူသော၊
(ဝိပါကံ-မကောင်းကျိုးကို) န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ စ-သာကေကာ၊ ယာဒိသံ၊ ပေ၊ ပါပကန္တိ-
ဟူသော၊ ဧတံ (ဂါထာဝစနံ)-ဤဂါထာစကားကို၊ (ဘဂဝတာ)ပိ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ယာဒိသံ-
အကြင်ကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ ဗိဇံ-မျိုးစေ့ကို၊ ဝပတေ-စိုက်ပျိုးအံ့၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့
ရှုအပ်သော၊ ဖလံ-အသီးကို၊ ဟရတေ-ဆောင်နိုင်၏၊ ကလျာဏကာရီ-ကောင်းသော
အမှုကို ပြုလေ့ရှိသူသည်၊ ကလျာဏံ-ကောင်းသောအကျိုးကို၊ လဘတေ-ရ၏၊
ပါပကာရီစ-မကောင်းသောအမှုကိုပြုလေ့ရှိသူသည်လည်း၊ ပါပကံ-မကောင်းသော
အကျိုးကို၊ (လဘတေ)-သဂ္ဂသံယုတ်၊ သမုဒြသုတ်။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဋ္ဌာနမေတံ
၊ ပေ၊ ကာယဒုစရိတသာတိအာဒိ-အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ကာယဒုစရိတသမဂ္ဂီတိ အာဒိသု-အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ
ဝေဒိတဗ္ဗော) သမဂ္ဂီတိ(ဧတ္ထ)-ဟူသောဤပါဠိ၌၊ (လဗ္ဘမနာ-ရထိုက်သော၊)
သမဂ္ဂီတာ-သမဂ္ဂီတာသည်၊ အာယူဟနသမဂ္ဂီတာ-အာယူဟနသမဂ္ဂီတာလည်း
ကောင်း၊ စေတနာသမဂ္ဂီတာ-လည်းကောင်း၊ ကမ္မသမဂ္ဂီတာ-လည်းကောင်း၊
ဝိပါကသမဂ္ဂီတာ-လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာန-သမဂ္ဂီတာလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊
ပဉ္စဝိဓာ-ငါးပါးအပြားရှိ၏၊ တတ္ထ-ထိုငါးပါးသောသမဂ္ဂီတာတို့တွင်၊ ကုသလာ-
ကုသလကမ္မာယူဟနက္ခဏေ-ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံကို အားထုတ်ရာခဏ၌၊
အာယူဟနသမဂ္ဂီတာတိ-ဟူ၍၊ (ကံကိုအားထုတ်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်
ဟူ၍) (ဝုစ္စတိ)၊ စေတနာသမဂ္ဂီတာ-စေတနာနှင့်ပြည့်စုံခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊
တထာ-ထို့အတူတည်း၊ [ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို အားထုတ်ရာခဏ၌ စေတနာနှင့်
ပြည့်စုံခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်၏။ ထိုနှစ်ပါး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာ၌
ဖွင့်ထားသည်။] ပန-ကား၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊
န ပါပကန္တိ-မရောက်ကုန်သေး၊ တာဝ-ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးသမျှ
ကာလပတ်လုံး၊ သဗ္ဗေပိ-ကုန်သော၊ သတ္တာ-တို့ကို၊ (ဝုစ္စန္တိ ၌ စပ်) ပုဗ္ဗေ-
ရှေ့၌၊

သမဂ္ဂီ, သမဂ္ဂီတာ။ ။သမ္မာ+အဂ္ဂိယတိ ဣယတီတိ သမဂ္ဂီ
(ကောင်းစွာ+သိအပ်သော ပြည့်စုံသောအားထုတ်ခြင်းသည်) သမဂ္ဂီ ယဿ အတ္ထိတိ
သမဂ္ဂီ-အပြည့် အစုံ ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ သမဂ္ဂီနော+ဘာဝေါ သမဂ္ဂီတာ-
ပြည့်စုံသောအားထုတ်ခြင်းရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ (ပြည့်စုံခြင်း။)

ဥပစိတ်-ဆည်းပူးအပ်သော၊ ဝိပါကာရဟံ-အကျိုးကိုထိုက်သော၊ (အကျိုးပေးထိုက်သော) ကမ္မ-ကံကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ကမ္မသမဂ္ဂိနောတိ-ကံနှင့်ပြည့်စုံခြင်းရှိသူတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ၊ ဧသာ-ဤသမဂ္ဂိတာသည်၊ ကမ္မသမဂ္ဂိတာ-ကမ္မသမဂ္ဂိတာမည်၏။ ပန-ကား၊ ဝိပါကသမဂ္ဂိတာ-အကျိုးဝိပါကနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ ဝိပါကက္ခဏေယေဝ-ဝိပါကခဏ၌သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ပန-ဆက်၊ ယာဝ-လောက်၊ သတ္တာ-တို့သည်၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ န ပါပုဏန္တိ၊ တာဝ-ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးသမျှကာလပတ်လုံး၊ တေသံ-တို့၏သန္တာန်၌၊ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၌ စပ်၊) ဝါ-တို့သည်၊ (ဥပပဇ္ဇမာနာနံ၌ စပ်၊) တတော တတော-ထိုထိုဘဝမှ၊ စဝိတ္တာ-၍၊ တာဝ-အမိဝမ်းစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ)၊ နိရယေ-ငရဲ၌၊ ဥပပဇ္ဇမာနာနံ-ဖြစ်ကြရကုန်လသော်၊ အဂ္ဂိဇာလလောဟကုန္တိအာဒိဟိ-မီးလျှံ သံအိုးကြီး အစရှိကုန်သော၊ ဥပဋ္ဌာနာကာရေဟိ-ထင်လာပုံအခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ (ပဝတ္ထော-ဖြစ်သော၊) နိရယော-ငရဲနိမိတ်လည်းကောင်း၊ ဂဗ္ဘသေယျကတ္တံ-အမိဝမ်း၌ကိန်းသူ၏အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇမာနာနံ-ကပ်ရောက်ရကုန်လသော်၊ မာတုကုန္တိ-အမိဝမ်းရေဟူသောနိမိတ်လည်းကောင်း၊ ဒေဝေသု-နတ်တို့၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ-သော်၊ ကပ္ပရက္ခဝိမာနာဒိဟိ-ပဒေသာပင် ဗိမာန်အစရှိကုန်သော၊ ဥပဋ္ဌာနာကာရေဟိ-ထင်လာပုံအခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ (ပဝတ္ထော)၊ ဒေဝလောကော-နတ်လောကနိမိတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဥပပတ္တိနိမိတ္တံ-ပဋိသန္ဓေတည်နေခြင်း၏နိမိတ်သည်၊ ဥပဋ္ဌာတိ-ကပ်၍တည်လာ၏၊ ဝါ-ထင်လာ ၏။ [“ဥပပတ္တိယာ ဥပ္ပဇ္ဇနဿ နိမိတ္တံ ကာရဏန္တိ ဥပပတ္တိနိမိတ္တံ”ဟု အင်္ဂုတ္တိုရ်ဋီကာ အဋ္ဌာနဝဂ်၌ ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် “ဥပပတ္တိနိမိတ္တံ”ဟု မရှိရ။]

ကမ္မသမဂ္ဂိတာ။ ။ယခုအခါ မိမိတို့သည် ရှေးရှေးဘဝက ပြုအပ်ခဲ့သော ကုသိုလ်ကံအကုသိုလ်ကံတို့က လှည်း၌တပ်အပ်သော နွား၏နောက်သို့ လှည်းဘီးလိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သွားလေရာ၌ အရိပ်ကပ်ပါသကဲ့သို့လည်းကောင်း ပါနေရကား ထိုကံတို့နှင့်အမြဲပြည့်စုံသော “ကမ္မသမဂ္ဂိ”ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြသည်။ သို့သော် ထိုကံတို့သည် အကျိုးမပေးဘဲ မနေသော ဂရုကကံများကား မဟုတ်ကြ၊ ကာလ၊ ဂတိ၊ ဥပမိ၊ ပယောဂတို့ ပြည့်စုံမပြည့်စုံလိုက်၍ အကျိုး ပေးဖို့ရန် ပါနေကြသည်။

အမြော်အမြင်ရှိသူများ။ ။ထို့ကြောင့် အမြော်အမြင်ရှိသော ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့သည် အကုသိုလ်ကံများအကျိုးပေးခွင့်မရအောင် ယခုဘဝ၌ ကုသိုလ်ကံတို့ကို များစွာအားရှိ သည်ထက် အားရှိအောင် ကြိုးစား၍ ပြုကြသည်။ အချို့ သံဝေဂကြီးမားသော သူတော်ကောင်း များကား ဤဘဝတွင် ကိစ္စတုံးအောင် ကြိုးစားကြသည်။ ထိုသို့ ကြိုးစားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ အားရှိသော ကုသိုလ်ကံတို့က ဆက်ကာ ဆက်ကာ အကျိုးပေးသောကြောင့် အကုသိုလ် ကံတို့သည် အကျိုးပေးခွင့် မရတော့ဘဲ အဟောသိကံ ဖြစ်ကြရလေသည်။

ဣတိ-သို့၊ နေသံ-ထိုသတ္တဝါတို့၏။ ဣမိနာ ဥပပတ္တိနိမိတ္တုပဋ္ဌာနေန-ဤသို့ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်း၏ အကြောင်းအရာ၏ ထင်လာခြင်းမှ၊ အပရိမုတ္တတ္တာ-မလွတ်နိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပဋ္ဌာနသမဂ္ဂိတာ နာမ-မည်၏။ ဝါ-ထင်လာသောအာရုံနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသူတို့၏အဖြစ် မည်၏။

သာ-ထိုဥပဋ္ဌာနသမဂ္ဂိတာသည်၊ စလတိ-ရွေ့လျား၏။ သေသာ-ကြွင်းသော သမဂ္ဂိတာတို့သည်၊ နိစ္စလာ-မရွေ့လျားကုန်၊ ဟိ-ချဲ့၊ နိရယော-ငရဲနိမိတ်သည်၊ ဥပဋ္ဌိတေပိ-ထင်လာပါသော်လည်း၊ ဒေဝလောကော-နတ်လောကသည်၊ ဥပဋ္ဌာတိ-ပြောင်းလွဲ၍ ထင်လာနိုင်၏။ ဒေဝလောကော-သည်၊ ဥပဋ္ဌိတေပိ-လည်း၊ နိရယော-သည်၊ ဥပဋ္ဌာတိ-နိုင်၏။ မနုဿလောကော-သည်၊ ဥပဋ္ဌိတေပိ-သော်လည်း၊ တိရစ္ဆာနယောနိ-တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာဘဝနိမိတ်သည်၊ ဥပဋ္ဌာတိ-ပြောင်းလွဲ၍ ထင်လာနိုင်၏။ တိရစ္ဆာနယောနိယာ စ-သည်လည်း၊ ဥပဋ္ဌိတာယပိ-သော်လည်း၊ မနုဿလောကော-သည်၊ ဥပဋ္ဌာတိယေဝ-ပြောင်းလွဲ၍ ထင်လာနိုင်သည်သာ၊ [ဤစကားကို ထောက်၍ သေခါနီး၌ နိမိတ်ကောင်းထင်လာဖို့ရာ တတ်သိနားလည်သူတို့က ကုသိုလ်အာရုံ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကြိုးစားပေးကြသည်။]

တတြ-ထိုထင်လာပုံလှုပ်ရှားပြောင်းလွဲရာ၌၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ်ကား၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ သောဏဂိရိပါဒေ-သောဏတောင်ခြေ၌၊ အစေလဝိဟာရေ-အစေလကျောင်းတိုက်၌၊ သောဏထွေရော နာမ-သောဏထေရ်မည်သော၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ဓမ္မကထိကော-ဓမ္မကထိကသည်၊ (ဟောတိ-ရှိ၏။) တဿ-ထိုသောဏထေရ်၏၊ ပိတာ-အဘသည်၊ သုနခဝါဒိကော နာမ-ခွေးတို့ဖြင့် သွားလာလေ့ရှိသူ မည်သော၊ [ဝဇနသီလော+ဝါဒိကော၊] လုဒ္ဓကော-မုဆိုးသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ ထေရော-သောဏထေရ်သည်၊ တံ-ထိုအဘကို၊ ပဋိဗာဟန္တောပိ-မုဆိုး မလုပ်ဖို့ရန် တားမြစ်ပါသော်လည်း၊ သံဝရေ-စောင့်စည်းခြင်း၌၊ ဌပေတုံ-ထားခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တော-မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝရာကော-ယုတ်မာသောအဘသည်၊ မာ နဿိ-မပျက်စီးပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ မဟလ္လကကာလေ-ကြီးရင့်သူ၏ အခါ၌၊ (ကြီးရင့်ရာအခါ၌) အကာမကံ-ရဟန်းမပြုလိုသော အဘကို၊ ပဗ္ဗာဇေသိ-ရှင်ရဟန်းဖြစ်စေပြီ။

တဿ-ထိုတောထွက်ရဟန်းကြီးအား၊ ဝါ-သည်၊ ဂိလာနသေယျာယ-ဂိလာန၏ အိပ်ရာ၌၊ နိပန္နဿ-လျောင်းစဉ်၊ နိရယော-ငရဲနိမိတ်သည်၊ ဥပဋ္ဌာသိ-ထင်လာပြီ၊ သောဏဂိရိပါဒေတော-သောဏတောင်ခြေမှ၊ မဟန္တာ မဟန္တာ-ကြီးကုန်ကြီးကုန် သော၊ သုနခါ-ခွေးတို့သည်၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ ခါဒိတုကာမာဝိယ-ခဲစားခြင်းငှာ လိုလားကုန်သကဲ့သို့၊ သမ္ပရိဝါရေသု-ဝိုင်းရံကြကုန်ပြီ၊ သော-ထိုတောထွက်ရဟန်း ကြီးသည်၊ မဟာဘယဘိတော-ကြီးစွာသော ဘေးဖြင့် ကြောက်သည်၊ (ဟုတွာ) တာတ သောဏ-ချစ်သားသောဏ၊ ဝါရေဟိ-

တားမြစ်ပါလော့၊ တာတ သောဏ ဝါရေဟိ၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြောပြီ၊ မဟာထေရ-
ဦးပွင်းကြီး၊ ကိ-အဘယ်ပါနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ပုစ္ဆိ) တာတ-ချစ်သား၊ န ပဿသိ-
မမြင်သလော၊ ဣတိ-ဤသို့ဆို၍၊ တံ ပဝတ္တိ-ထိုဖြစ်ပုံကို၊ အာစိကွံ-ပြောပြပြီ၊
[ခွေးကြီးတွေ ဝိုင်းနေပြီဟု ပြောပြပြီ] သောဏဏ္ဍေရာ-သည်၊ ကထံဟိ-
အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ မာဒိသဿ-ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်သူ၏၊ ပိတာ-အဘသည်၊
နိရယေ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ နာမ-ဖြစ်ရကဲ့ အံ့နည်း၊ အဟံ-ငါသည်၊ အဿ-
ထိုအဘဦးပွင်းကြီး၏၊ ပတိဋ္ဌာ-တည်ရာသည်၊ ဘဝိဿာမိ-ဖြစ်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့
ကြ၍၊ သာမဏေရေဟိ-သာမဏေတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ နာနာ ပုပ္ဖာနိ-
အမျိုးမျိုးသောပန်းတို့ကို၊ အာဟရာပေတွာ-ဆောင်စေ၍၊ စေတိယင်္ဂီဏ
ဗောဓိယင်္ဂီဏသု-စေတီရင်ပြင်၊ ဗောဓိရင်ပြင်တို့၌၊ တလသန္တရဏပူဇံ-တစ်ပြင်လုံး
ခင်းခြင်းတည်းဟူသော ပူဇော်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အာသနပူဇဉ္ဇ-နေရာကို
ပူဇော်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကာရေတွာ-ပြုစေ၍၊ ပိတရံ-အဘဦးပွင်းကြီးကို၊
မဉ္ဇေန-ညောင်စောင်းဖြင့်၊ (ခုတင်လေးဖြင့်)၊ စေတိယင်္ဂီဏ-စေတီရင်ပြင်သို့၊
ဟရိတွာ-ဆောင်၍၊ မဉ္ဇေ-ညောင်စောင်း၌၊ နိပဇ္ဇာပေတွာ-လျောင်းစေ၍၊ မဟာ
ထေရ-ဦးပွင်းကြီး၊ အယံ ပူဇာ-ဤပူဇော်ခြင်းကို၊ တုမ္မာကံ-အသင်တို့၏၊ အတ္ထာယ-
အကျိုးငှာ၊ ကတာ-ပြုအပ်ပြီ။

ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ မေ-တပည့်တော်၏၊ အယံ-ဤပူဇော်ခြင်းသည်၊
ဒုဂ္ဂတပဏ္ဏာကာရာ-ဆင်းရဲသူ၏ လက်ဆောင်ပါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတွာ-
လျှောက်၍၊ ဘဂဝန္တံ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဝန္နိတွာ-ရိုခိုး၍၊ စိတ္တံ-ကို၊ ပဿာဒေဟိ-
ကြည်ညိုစေပါလော့၊ ဣတိ အာဟ၊ သော မဟာထေရော-ထိုရဟန်းကြီးသည်၊
ပူဇံ-ပူဇော်မှုကို၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ တထာ-ထိုသင်ပြသည့်အတိုင်း၊ ကရောန္တော-
ပြုလျက်၊ စိတ္တံ-ကို၊ ပဿာဒေသိ-ကြည်ညိုစေပြီ၊ တာဝဒေဝ-ထိုခဏ၌ပင်လျှင်၊
အဿ-ထိုရဟန်းကြီးအား၊ ဒေဝလောကော-နတ်လောကသည်၊ ဥပဋ္ဌာသိ-ထင်
လာပြီ၊ နန္ဒနဝန ပေ၊ ဝိမာနာနိ စေဝ-နန္ဒနဥယျာဉ်၊ စိတ္တလတာဥယျာဉ်၊ မိဿက
ဥယျာဉ်၊ ဖာရသကဥယျာဉ် ဗိမာန်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒေဝနာဋကနိ စ-
နတ်ကခြေသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပရိဝါရေတွာ-ခြံရံ၍၊ ဌိတာနိ ဝိယ-
တည်ကုန်သကဲ့သို့၊ အဟေသု-ကုန်ပြီ၊ သော-ထိုရဟန်းကြီးသည်၊ သောဏ-
သောဏ၊ အပေထ-ဖယ်ကြကုန်လော့၊ သောဏ၊ အပေထ၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ။

မဟာထေရ-ဦးပွင်းကြီး၊ ဣဒံ-ဤအဖယ်ခိုင်းခြင်းသည်၊ ကိ-အဘယ်ပါနည်း၊
ဣတိ-ဤသို့၊ (ပုစ္ဆိ) တာတ-ချစ်သား၊ တေ-သင်၏၊ ဧတာ မာတရော-ဤမိထွေး
တို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တိ-လာနေကုန်၏၊ ဣတိ (အာဟ-ပြောပြီ) ထေရာ-သောဏ
ထေရ်သည်၊ မဟာထေရဿ- ဦးပွင်းကြီးအား၊ သဂ္ဂေါ- နတ်လောကသည်၊

ဥပဋ္ဌိတော-ထင်လာပြီ၊ ကူတိ-သို့၊ စိန္တေသိ-ကြံပြီ၊ (ကုဒ်-ဤသည်ကား၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း၊ ဤသို့ နိဂုံးတည်၍ အနက်ပေးပါ။) ဧဝံ-သို့၊ ဥပဋ္ဌာနသမဂ္ဂိတာ-ဥပဋ္ဌာနသမဂ္ဂိတာသည်၊ စလတိ-ရွေ့လျား၏၊ ကူတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဧတာသု သမဂ္ဂိတာသု-ဤသမဂ္ဂိတာတို့တွင်၊ ကုဒ်-ဤကာယဒုစ္စရိတသမဂ္ဂိဟူသောပါဌ်၌၊ အာယူဟန၊ ပေ၊ ဝသေန-အာယူဟနသမဂ္ဂိတာ စေတနာသမဂ္ဂိတာ ကမ္မသမဂ္ဂိတာတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကာယဒုစ္စရိတသမဂ္ဂိတိအာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဂုတ္တံ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောပါဌ်ရပ်တို့၌၊ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ကူတိ-အပြီးတည်း။

ပဌမဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၁၀။ ဒုတိယဗလနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ) ဂတိသမ္ပတ္တိပဋိဗ္ဗာဏနိတိ-ကား၊ ဂတိသမ္ပတ္တိယာ-ပြည့်စုံသောဂတိသည်၊ (ကောင်းသောဂတိသည်၊) ပဋိဗ္ဗာဟိတာနိ-တားမြစ်အပ်ကုန်သော၊ ဝါရိတာနိပဋိသေမိတာနိ-တားမြစ်အပ်ကုန်သော၊ (ကမ္မသမာဒါနာနိ-ဆောက်တည်အပ်သောကံတို့သည်၊ န ဝိပစ္စန္ဓိ) သေသပဒေသုပိ-ကြွင်းသော ဥပဓိသမ္ပတ္တိယာ စသောပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဂတိသမ္ပတ္တိယာ အစရှိသောပုဒ်တို့တွင်၊ ဂတိသမ္ပတ္တိတိ-ကား၊ သမ္ပန္နာ-ပြည့်စုံသော၊ (ကောင်းသော) ဂတိ-ရောက်ထိုက်သော ဘဝတည်း၊ [ဂန္ထဗ္ဗာတိ ဂတိ၊] ဒေဝဗြဟ္မာလောကော စ-နတ်ဗြဟ္မာလောကလည်းကောင်း၊ မနုဿလောကောစ-လူလောကလည်းကောင်းတည်း၊ [သမ္ပန္နာဂတိဖြင့် ဂတိသမ္ပတ္တိပုဒ်၌ “သမ္ပတ္တိဂတိ” ဟု ဆိုလိုလျက် ဝိသေသန နောက်ကျနေသည်ဟု ပြသည်၊ ဒေဝလောကောစ မနုဿလောကောစကား သမ္ပန္နာဂတိ၏သရုပ်ပြတည်း၊] ဂတိဝိပတ္တိတိ-ကား၊ ဝိပန္နာ-ဖောက်ပြန်သော၊ (ပျက်စီးသော) ဂတိ-တည်း၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ အပါယာ-အပါယ်တို့တည်း။

ဥပဓိသမ္ပတ္တိတိ-ကား၊ အတ္တဘာဝသမိဒ္ဓိ-အတ္တဘော၏ ပြည့်စုံခြင်းတည်း၊ [ဥပဓိကို “အတ္တဘာဝ” ဟုလည်းကောင်း၊ သမ္ပတ္တိကို “သမိဒ္ဓိ” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ ရုပ်အဆင်းလှခြင်းကို ဆိုလိုသည်၊ ဥပဓိဿ+သမ္ပတ္တိ ဥပဓိသမ္ပတ္တိ၊] ဥပဓိဝိပတ္တိတိ-ကား၊ ဟိနအတ္တဘာဝတာ-ညံ့သောအတ္တဘောရှိသည်၏အဖြစ်တည်း၊ (မလှခြင်း၊ အရပ်ဆိုးခြင်းတည်း၊) ကာလသမ္ပတ္တိတိ-ကား၊ သုရာဇသုမနုဿ ကာလသင်္ခါတော-ကောင်းသောမင်း၊ ကောင်းသောလူတို့၏ကာလဟုဆိုအပ်သော၊ သမ္ပန္နကာလော-ပြည့်စုံသောကာလတည်း၊ ကာလဝိပတ္တိတိ-ကား၊ ဒုရာဇဒုမနုဿ ကာလသင်္ခါတော -မကောင်းသော မင်း၊ မကောင်းသော လူတို့၏ကာလဟု

ဆိုအပ်သော၊ ဝိပဇ္ဇကာလော-ပျက်စီးသောကာလတည်း၊ ပယောဂသမ္ပတ္တိတိ-ကား၊ သမ္မာပယောဂေါ-ကောင်းသော ပယောဂတည်း၊ (ကောင်းသော ကာယပယောဂ၊ ဝစီပယောဂ၊ မနောပယောဂတည်း) ပယောဂဝိပတ္တိတိ-ကား၊ မိစ္ဆာပယောဂေါ-မှားယွင်းသော ပယောဂတည်း။

တတ္ထ-ထိုဂတိသမ္ပတ္တိ အစရှိသောပါဌ်တို့တွင်၊ ဧကစ္စဿ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဗဟူနိ-များစွာကုန်သော၊ ပါပကမ္မာနိ-မကောင်းမှုကံတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ တာနိ-ထိုမကောင်းမှုကံတို့သည်၊ ဂတိဝိပတ္တိယံ-ပျက်စီးသောဂတိ၌၊ ဌိတဿ-တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ ဝိပစ္စေယျံ-ရင့်ကျက်ကုန်ရာ၏၊ (အကျိုးပေးကုန်ရာ၏)၊ ပန-ထိုသို့ပင် အကျိုးပေးကုန်ရာပါသော်လည်း၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧကေန-တစ်ခုသော၊ ကလျာဏကမ္မေန-ကောင်းမှုကံကြောင့်၊ ဂတိသမ္ပတ္တိယံ-ပြည့်စုံသောဂတိ၌၊ ဒေဝေသုဝါ-နတ်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ မနုဿေသုဝါ-လူတို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဗိဗ္ဗတ္တော-ဖြစ်ပြီ၊ တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ရှိအပ်သော၊ ဌာနေ စ-အရပ်၌လည်း၊ အကုသလဿ-အကုသိုလ်၏၊ ဝါရော-အကျိုးပေးရာအလှည့်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဧကန္တိ-စင်စစ်၊ ကုသလဿေဝ-ကုသိုလ်၏သာ၊ ဝါရော-သည်၊ (ဟောတိ) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တာနိ ကမ္မာနိ-ထိုအကုသိုလ်ကံတို့သည်၊ ဂတိသမ္ပတ္တိ ပဋိဗ္ဗာဠာနိ-ပြည့်စုံသောဂတိသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) န ဝိပစ္စန္တိ-မရင့်ကျက်ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (တထာဂတော)၊ ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ-အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ ဗဟူနိ ပါပကမ္မာနိ ဟောန္တိ၊ တာနိ-ထိုမကောင်းမှုကံတို့သည်၊ ဥပဓိဝိပတ္တိယံ-ပျက်စီးသောဥပဓိ၌၊ (အရပ်ဆိုးခြင်း၌)၊ ဌိတဿ-တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ ဝိပစ္စေယျံ၊ ပန-သော်လည်း၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧကေန ကလျာဏကမ္မေန-ကြောင့်၊ ဥပဓိသမ္ပတ္တိယံ-၌၊ ဌိတော-တည်သည်၊ သုသဏ္ဌိတင်္ဂပစ္စင်္ဂေါ-ကောင်းသောပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော အင်္ဂါကြီးငယ်ရှိသည်၊ အဘိရူပေါ-လွန်ကဲသောအဆင်းရှိသည်၊ ဒဿနိယော-ကြည့်ရှုထိုက်သည်၊ (ရူချင်စဖွယ်တင့်တယ်သည်)၊ ဗြဟ္မဝစ္ဆသဒိသော-ဗြဟ္မာ၏အတ္တဘောနှင့် တူသော အတ္တဘော ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ [ဥပဓိသမ္ပတ္တိယံ ဌိတောကို “သုသဏ္ဌိတင်္ဂပစ္စင်္ဂေါ၊ ပေ၊ ဗြဟ္မဝစ္ဆသဒိသော”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဒါသိယာ-ကျွန်မ၏၊ ကုစ္ဆိသ္မိ-ဝမ်း၌၊ ဒါသဇာတော-ဖြစ်သောကျွန်သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ)၊ ဧဝရူပေါ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ အတ္တဘာဝေါ-အတ္တဘောသည်၊ (ဤမျှလောက်လှသော အတ္တဘောသည်)၊ ကိလိဌကမ္မဿ-ညစ်ပေသော အလုပ်အား၊ နာနုစ္ဆဝိကော-မလျောက်ပတ်၊ ဣတိ-ဤသို့နုလုံးသွင်း၍၊ ဟတ္ထိမေဏ္ဏ၊ ပေ၊ ကမ္မာဒိနိ-ဆင်ထိန်း၊ မြင်းထိန်း၊ နွားကျောင်းသားအစရှိသူတို့၏အမှုတို့ကို၊ တံ-ထိုရုပ်အဆင်းလှသူကို၊ န ကာရေန္တိ-မပြုစေကုန်၊ သုဓမ္မဝတ္ထာနိ-သိမ်မွေ့သော

အဝတ်တို့ကို၊ နိဝါသာပေတွာ-ဝတ်စေ၍၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကဌာနာဒိသု-ဘဏ္ဍာစိုးအရာ အစရှိသည်တို့၌၊ ဌပေန္တိ-ထားကုန်၏။ ဣတ္ထိ-သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဟတ္ထိဘတ္တပစနာဒိနိ-ဆင်စာ ထမင်းချက်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ န ကာရေန္တိ-မပြုစေ ကုန်၊ ဝတ္ထာလင်္ကာရံ-အဝတ်တန်ဆာကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ သယနပါလိကံဝါ-အိပ်ရာ စောင့်ကိုသော်လည်း၊ နံ-ထိုမိန်းမကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကုန်၏။ သာမဒေဝီဝိယ-သာမဒေဝီ ကဲ့သို့၊ ဝလ္လဘဌာနေ ဝါ-အကျွမ်းဝင်သူတို့၏ အရာ၌သော်လည်း၊ ဌပေန္တိ။

ကိရ-ချဲ့၊ ဘာတိကရာဇကောလေ-ဘာတိကမင်း၏လက်ထက်၌၊ ဂေါမံသ ခါဒကေ-နွားသားကို စားကုန်သော၊ ဗဟုဇနေ-များစွာသောလူတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ဖမ်းယူ၍၊ ရညော-မင်းအား၊ ဒသေသံ-ပြုကြကုန်ပြီ၊ တေ-ထိုနွားသားစားသူတို့ကို၊ ဒဏ္ဍ-ဒဏ်ကို၊ ဒါတံ-ပေးခြင်းငှာ၊ သက္ကောထ-စွမ်းနိုင်ကြကုန်သလော၊ ဣတိ-သို့၊ ပုဌာ-မေးအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ-ဖြစ်ကုန်လသော်၊) န သက္ကောမ-မစွမ်းနိုင်ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒိသု-သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ နေ-ထိုနွားသားစား သူတို့ကို၊ ရာဇင်္ဂဏေ-မင်းရင်ပြင်၌၊ သောဓကေ-အမှိုက်သုတ်သင်သူတို့ကို၊ အကံသု-ပြုကြကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထိုနွားသားစားသူတို့၏၊ ဧကာ-သော၊ ဓိတာ-သမီးသည်၊ အဘိရူပါ-သည်၊ ဒဿနိယာ-သည်၊ ပါသာဒိကာ-စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေ တတ်သည်၊ (ဟောတိ၊) တံ-ထိုသတို့သမီးကို၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ ရာဇာ-မင်းသည်၊ အန္တေပုရံ-နန်းတော်တွင်းသို့၊ အဘိနေတွာ-ဆောင်၍၊ ဝလ္လဘဌာနေ-အကျွမ်းဝင် သူတို့၏အရာ၌၊ ဌပေသိ-ထားပြီ၊ သေသဉာတကာပိ-ကြွင်းသောဆွေမျိုးတို့သည် လည်း၊ တဿာ-ထိုသတို့သမီး၏၊ အာနုဘာဝေန-အာနုဘော်ကြောင့်၊ (တန်ခိုး ကြောင့်၊) သုခံ-ချမ်းသာစွာ၊ ဇီဝိသု-အသက်မွေးကြရကုန်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တာဒိသသ္မိံ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ အတ္တဘာဝေ-အတ္တဘော၌၊ ပါပကမ္မာနိ-မကောင်းမှုကံတို့သည်၊ ဝိပါကံ-အကျိုးကို၊ ဒါတံ-ငှာ၊ န သက္ကောန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဥပဓိ သမ္ပတ္တိပဋိဗာဠာနိ-ဥပဓိသမ္ပတ္တိသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) န ဝိပစ္စန္တိ၊ ဣတိ (တထာဂတော) ပဇာနာတိ။

ဧကဿ-လူတစ်ယောက်၏၊ ဗဟူနိ ပါပကမ္မာနိ ဟောန္တိ၊ တာနိ-တို့သည်၊ ကာလဝိပတ္တိယံ-ပျက်စီးသော ကာလ၌၊ ဌိတဿ-(သန္တာန်၌)၊ ဝိပစ္စေယျ၊ ပန-သော်လည်း၊ သော-သည်၊ ဧကေန ကလျာဏကမ္မေန-ကြောင့်၊ ပဌမကပ္ပိကာနံဝါ-ကမ္ဘာဦး၌ ဖြစ်ကုန်သောလူတို့၏သော်လည်းကောင်း၊ စက္ကဝတ္ထိရညောဝါ-စက္ကဝတ် မင်း၏သော်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါနံ ဝါ-ဘုရားရှင်တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပတ္တိ သမယေ-ဖြစ်ရာအခါဟူသော၊ သုရာဇသုမနုဿကာလေ-ကောင်းသော မင်း၊ ကောင်းသောလူတို့၏အခါ၌၊ နိဗ္ဗတ္တော-ဖြစ်ပြီ၊ တာဒိသေ-သော၊ ကာလေစ-

၌လည်း၊ နိဗ္ဗတ္တဿ-ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အကုသလဿ-၏၊ ဝိပါကံ-ကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊
 ဩကာသော-အခွင့်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဧကန္တံ-စင်စစ်၊ ကုသလဿေဝ-ကုသိုလ်၏သာ၊
 ဩကာသော (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ကာလသမ္ပတ္တိပဋိဗ္ဗာဏနိ-ကာလသမ္ပတ္တိ
 သည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) န ဝိပစ္စန္ဓိ၊ ဣတိ (တထာဂတော)
 ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ-အခြားသူ၏လည်း၊ ဗဟူနိ ပါပကမ္မာနိ ဟောန္တိ၊ တာနိ ပယောဂ
 ဝိပတ္တိယံ၊ ဌိတဿ-တည်သူ၏သန္တန်၌၊ ဝိပစ္စေယျံ-ကုန်ရာ၏၊ ပန-သော်လည်း၊
 သော ဧကေန ကလျာဏကမ္မေန ပယောဂသမ္ပတ္တိယံ၊ ဌိတော-သည်၊ ပါဏာတိ
 ပါတာဒိဟိ-တို့မှ၊ ဝိရတော-ရှောင်ကြဉ်သည်၊ (ဟုတွာ) [ပယောဂ-သမ္ပတ္တိယံ
 ဌိတောကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] ကာယဝစီမနောသုစရိတာနိ-တို့ကို၊ ပူရေတိ-၏၊
 တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ ဌာနေ-အရာ၌၊ အကုသလဿ-၏၊ ဝိပစ္စနော
 ကာသော-အကျိုးပေးခြင်း၏ အခွင့်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဧကန္တံ-စင်စစ်၊ ကုသလဿေဝ-
 ၏သာ၊ ဩကာသော-အခွင့်သည်၊ (ဟောတိ) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပယောဂသမ္ပတ္တိ
 ပဋိဗ္ဗာဏနိ-ပယောဂသမ္ပတ္တိသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) န ဝိပစ္စန္ဓိ၊
 ဣတိ (တထာဂတော) ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ၊ ပေ၊ ဟောန္တိ၊ တာနိ ဂတိသမ္ပတ္တိယံ-၌၊ ဌိတဿ-၌၊ န ဝိပစ္စေယျံ၊
 ပန-သော်လည်း၊ သော ဧကေန ပါပကမ္မေန၊ (ဂတိဝိပတ္တိယံယေဝ-ပျက်စီးသော
 ဂတိ၌ပင်လျှင်၊) နိဗ္ဗတ္တော-ပြီ၊ [ပါပကမ္မ၏ အကြိုက်ဖြစ်သောကြောင့် “ဂတိ
 ဝိပတ္တိယံယေဝ”ဟု ဧဝံ ဖြင့်ဆိုသည်၊] တတ္ထ-ထိုဂတိဝိပတ္တိ၌၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊
 ဝါ-၏၊ တာနိ ကမ္မာနိ-ထိုမကောင်းမှုကံတို့သည်၊ ဥပဂန္တာ-ကပ်ရောက်၍၊ ဝါရေန
 ဝါရေန-အလှည့်ကျ အလှည့်ကျအားဖြင့်၊ ဝိပါကံ-မကောင်းကျိုးကို၊ ဒေန္တိ-
 ပေးကုန်၏၊ ကာလေန-တစ်ရံတစ်ခါ၌၊ နိရယေ-ငရဲ၌၊ နိဗ္ဗတ္တပေန္တိ-
 ဖြစ်စေကြကုန်၏၊ ကာလေန-၌၊ တိရစ္ဆာနယောနိယံ-တိရစ္ဆာန်တို့၏
 ပေါင်းစုံ ရာဌာန၌၊ (နိဗ္ဗတ္တပေန္တိ) ကာလေန-၌၊ ပေတ္တိဝိသယေ-
 ပြိတ္တာတို့၏နယ်မြေ၌၊ (နိဗ္ဗတ္တပေန္တိ) ကာလေန-၌၊ အသုရ ကာယေ-
 အသုရာတို့၏အပေါင်း၌၊ (နိဗ္ဗတ္တပေန္တိ) ဒီယေန-ရည်စွာသော၊ အဗ္ဗုနာပိ-
 ကာလဖြင့်လည်း၊ အပါယတော-မှ၊ သီသံ-ဦးခေါင်းကို၊ ဥက္ခိပိတုံ-မြှောက်ချီခြင်းငှာ၊
 န ဒေန္တိ-မပေးကုန်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဂတိသမ္ပတ္တိပဋိဗ္ဗာဟိတတ္တာ-ဂတိသမ္ပတ္တိသည်
 တားမြစ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိပါကံ ဒါတုံ အသက္ကောန္တာနိ-မစွမ်းနိုင်
 သော အကုသိုလ်ကံတို့သည်၊ ဂတိဝိပတ္တိ-သို့၊ အာဂမ္မ-ရောက်၍၊ ဝိပစ္စန္ဓိ၊ ဣတိ
 (တထာဂတော) ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ ၊ပေ၊ ဟောန္တိ၊ တာနိ ဥပဓိသမ္ပတ္တိယံ-ဥပဓိ၏ပြည့်စုံခြင်း၌၊
 ဌိတဿ-၏သန္တာန်၌၊ နဝိပစ္စေယျံ၊ ပန-သော်လည်း၊ သော ဧကေန ပါပကမ္မေန
 ဥပဓိဝိပတ္တိယံယေဝ-ဥပဓိ၏ပျက်စီးခြင်း၌သာလျှင်၊ ပတိဌိတော-တည်သည်၊
 ဒုဗ္ဗက္ခော-မကောင်းသောအဆင်းရှိသည်၊ ဒုရူပေါ-မကောင်းသောရုပ်ရှိသည်၊
 ဒုဿဏ္ဏိတော-မကောင်းသောသဏ္ဌာန်ရှိသည်၊ ဗိဘန္ဓော-စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသည်၊
 ပိသာစသဒိသော-တစ္ဆေ မြေတုတ်နှင့် တူသည်၊ (ဟောတိ၊) သော-ထိုသူသည်၊
 ဒါသိယာ-ကျွန်မ၏၊ ကုစ္ဆိယံ-ဝမ်း၌၊ ဒါသဇာတော-ဖြစ်သောကျွန်သည်၊ သစေ
 (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) ဣမာနိ-ဤအလုပ်တို့သည်၊ ဧတဿ-ဤအကောင်အား၊
 အနုစ္စဝိကာနိ-လျောက်ပတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံကုန်သော၊
 ကိလိဌကမ္မာနိ-ညစ်ပေသောအလုပ်တို့ကို၊ နံ-ထိုသူကို၊ ကာရေန္တိ-ပြုစေကုန်၏၊
 အန္တမသော-အယုတ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ပုပ္ဖဆဉ္စကကမ္ပံ-ပန်းမှိုက်သွန်မှုကို၊ (ဘင်ကျုံးမှုကို၊)
 ဥပါဒါယ-အစပြု၍၊ (ကိလိဌကမ္မာနိ ကာရေန္တိ၊) ဣတ္ထိ-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊
 ဣမာနိ-ဤအလုပ်တို့သည်၊ ဧတိဿာ-ဤမိန်းမအား၊ အနုစ္စဝိကာနိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-
 ဤသို့ကြံ၍၊ သဗ္ဗာနိ-ကုန်သော၊ ဟတ္ထိဘတ္တပစနာဒိနိ-ကုန်သော၊ ကိလိဌကမ္မာနိ-
 တို့ကို၊ နံ-ထိုမိန်းမကို၊ ကာရေန္တိ၊ ကုလဂေဟေ-အမျိုးကောင်း၏အိမ်၌၊ ဇာတမ္ပိ-
 ဖြစ်သူကိုလည်း၊ ဗလိ-အခွန်အတုတ်ကို၊ သာယေမာနာ-ပြီးစေကြကုန်သော၊
 (ကောက်ခံကြကုန်သော၊) ရာဇပရိသာ-မင်းချင်းယောက်ျားတို့သည်၊ ဂေဟဒါသိတိ-
 အိမ်ကျွန်မဟူ၍၊ သညံ-အမှတ်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ (တစ်နည်း) သညံကတွာ-
 မှတ်ထင်၍၊ ဗန္ဓိတွာ-နှောင်ဖွဲ့၍၊ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်၏၊ (ကာဝိယ-အဘယ်သူမကဲ့သို့နည်း၊)
 ကောတလဝါပိဂါမေ-ကောတလဝါပိရွာ၌၊ မဟာကုဋမ္ပိကဿ-သူကြွယ်ကြီး၏၊
 ယရဏီဝိယ-အိမ်ရှင်မကဲ့သို့တည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥပဓိသမ္ပတ္တိပဋိဗာဟိတတ္တာ-ဥပဓိ၏
 ပြည့်စုံခြင်းသည် တားမြစ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိပါကံ ၊ပေ၊ ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ ၊ပေ၊ ဟောန္တိ၊ တာနိ ကာလသမ္ပတ္တိယံ-ပြည့်စုံသောကာလ၌၊
 နိဗ္ဗတ္တဿ-ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ န ဝိပစ္စေယျံ၊ ပန-သော်လည်း၊ သော
 ဧကေန ပါပကမ္မေန ကာလဝိပတ္တိယံ-ပျက်စီးသောကာလ၌၊ ဒုရာဇဒုမနဿ
 ကာလေ-၌၊ ကသဋေ-အဖတ်အကာဖြစ်သော၊ နိရောဇေ-အဆီဩဇာမရှိသော၊
 ဒသဝဿာယုကကာလေ-ဆယ်နှစ်အသက်ရှိရာအခါ၌၊ (ဆယ်နှစ်တမ်း၌) နိဗ္ဗတ္တော-
 ဖြစ်ပြီ၊ ယဒါ-ယင်းကဲ့သို့သော ဆယ်နှစ်တမ်းအခါ၌၊ [တဒါရှိလျှင် ကောင်းသည်၊]
 ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဂေါရသာ-နွားမှဖြစ်သောအရသာတို့သည်၊ ပစ္စိန္တိ-ပြတ်ကုန်၏၊
 ကုဒြုသကံ-လူးထမင်းသည်၊ အဂ္ဂဘောဇနံ-မြတ်သောဘောဇဉ်သည်၊ ဟောတိ-
 ၏၊ မနုဿလောကေ-၌၊ ကိဉ္ဇာပိ နိဗ္ဗတ္တော-အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ ပန-
 ထိုသို့ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ မိဂပသုသရိက္ခဇီဝိကော-သမင်၊ သားကောင်တို့နှင့်တူသော

အသက်မွေးရခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ-၏။ ဧဝရူပေ-ရှိသော၊ ကာလေ-၌၊ ကုသလဿ-ကုသိုလ်၏။ ဝိပစ္စနောကာသော-အကျိုးပေးခြင်း၏ အခွင့်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဧကန္တံ၊ အကုသလဿေဝ (ဝိပစ္စနောကာသော) ဟောတိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပေ၊ ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ၊ ပေ၊ ဟောန္တိ၊ တာနိ ပယောဂသမ္ပတ္တိယံ-ပယောဂ၏ပြည့်စုံခြင်း၌၊ ဌိတဿ-၌၊ န ဝိပစ္စေယူ၊ ပန-သော်လည်း၊ သော၊ ပယောဂဝိပတ္တိယံ၊ ဌိတော-သည်၊ (ဟုတွာ) ပါဏာတိပါတာဒီနိ-အစရှိကုန်သော၊ ဒသ-ကုန်သော၊ အကုသလကမ္မာနိ-တို့ကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ တမေနံ-ထိုသူကို၊ သဟောဋ္ဌံ-ခိုးထုပ်ခိုးထည်နှင့်တကွ၊ [ဤပုဒ်၌ မူအမျိုးမျိုးရှိကြောင်းကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ပဌမပါရာဇိကမက္ကဋ္ဌိဝတ္ထုအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဂဟေတွာ-ဖမ်းယူ၍၊ ရညော-မင်းအား၊ ဒဿေန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ ရာဇာ-သည်၊ ဗဟုံ-များစွာ၊ ကမ္မကာရဏာနိ-နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုတို့ကို၊ ကာရေတွာ-ပြုစေ၍၊ ယာတာပေတိ-သတ်စေ၏၊ [ကာရဏသဒ္ဓါသည် ဤ၌ ညှဉ်းဆဲခြင်း အနက်ကို ဟော၏။] ဧဝံ-ဤသို့၊ ပေ၊ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ စတူဟိ-ကုန်သော၊ သမ္ပတ္တိဟိ-သမ္ပတ္တိတို့သည်၊ ပဋိဗာဟိတံ-တားမြစ်အပ်သော၊ ပါပကမ္မံ-သည်၊ ဝိပါကံ-ကို၊ အဒတွာ-မပေးမူ၍၊ စတဿော-ကုန်သော၊ ဝိပတ္တိယော-ဝိပတ္တိတို့သို့၊ အာဂမ္မ-ရောက်၍၊ ဝိပါကံ၊ ဒေတိ။

ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့၊ ကောစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ယောက်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ပုရိသော-သည်၊ ကေနစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကမ္မေန-အလုပ်ဖြင့်၊ ရာဇာနံ-မင်းကို၊ အာရာဓေယျ-နှစ်သက်စေရာ၏၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုယောက်ျားအား၊ ရာဇာ-မင်းသည်၊ ဌာနန္တရံ-ရာထူးကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ ဇနပဒံ-ဇနပုဒ်ကို၊ ဒဒေယျ-ပေးရာ၏၊ သော-ထိုယောက်ျားသည်၊ တံ-ထိုဇနပုဒ်ကို၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-သုံးစွဲခြင်းငှာ၊ (ခံစားခြင်းငှာ) အသက္ကောန္တော-မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ) မက္ကဋ္ဌေန-မျောက်သည်၊ ဂဟိတဘတ္တပုဋ် ဝိယ-ယူအပ်သော ထမင်းထုပ်ကိုကဲ့သို့၊ ဘိန္ဒေယျ-ဖျက်ရာ၏၊ [ဖျက်ဆီးပုံကို ပြ၍ “ယဿ”စသည်ကို မိန့်၊] ယဿ-အကြင်သူ၏၊ သမ္ပန္နရူပံ-ပြည့်စုံသောသဘောရှိသော၊ (ကောင်းသော သဘောရှိသော) ယံ ယာနံ ဝါ-အကြင်လည်းစသော ယာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ယံ) ဝါဟနံ ဝါ-အကြင်မြင်းစသောယာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ယံ) ဒါသံ ဝါ-အကြင် ကျွန်ယောက်ျားကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ယံ) ဒါသီ ဝါ-အကြင် ကျွန်မိန်းမကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ယံ) အာရာမံ ဝါ-အကြင် အာရာမံကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ဥယျာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း)၊ (ယံ) ဝတ္ထု ဝါ-အကြင် ယာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဿတိ-မြင်၏၊ (တဿ-၏)၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ (တံ-ထိုယာဉ်စသည်ကို)၊ ဗလက္ကာရေန-အားကို ပြသဖြင့်၊ (အနိုင်အထက်)၊ ဂဏှေယျ-ယူရာ၏၊ မနုဿာ-

ဇနပုဒ်နေသူ လူတို့သည်၊ (အယံ-ဤသူသည်၊) ရာဇဝလ္လဘော-မင်း၏အကျွမ်းဝင်သူတည်း၊ ကုတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကိဗ္ဗိ-တစ်စုံတစ်ခုကို၊ ဝတ္ထု-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ နသတ္တုဏေယျ-မစွမ်းနိုင်ကုန်ရာ။

သော-ထိုယောက်ျားသည်၊ အညဿ-မိမိမှ အခြားသော၊ ဝလ္လဘတရဿ-သာ၍ မင်းကျွမ်းဝင်သော၊ ရာဇမဟာမတ္တဿ-မင်း၏ အမတ်ကြီး၏အပေါ်၌၊ ဝိရဇ္ဈေယျ-ချွတ်ယွင်းရာ၏၊ (စော်ကားရာ၏၊) သော-ထိုအမတ်ကြီးသည်၊ နံ-ထိုသူကို၊ ဂဟေတွာ-ဖမ်းယူ၍၊ သုပေါထိတံ-ကောင်းစွာ ထောင်းထုအပ်သည်မည်လောက်အောင်၊ ပေါထာပေတွာ-ထောင်းထုစေ၍၊ ဘူမိ-ကို၊ ပိဋိယာ-ကျောက်ကုန်းဖြင့်၊ ဃံသာပေတွာ-ပွတ်တိုက်စေ၍၊ နိက္ကမ္မာပေတွာ-ဆွဲထုတ်စေ၍၊ ရာဇာနံ-မင်းသို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-ချဉ်းကပ်၍၊ ဒေဝ-အရှင်မင်းမြတ်၊ အသုကော နာမ-ထိုမည်သူသည်၊ တေ-အရှင်မင်းမြတ်၏၊ ဇနပုဒ်-ဇနပုဒ်ကို၊ ဘိန္နတိ-ဖျက်ဆီးပါ၏၊ ကုတိ-ဤသို့ သံတော်ဦးတင်၍၊ ဂဏှာပေယျ-ဖမ်းယူစေရာ၏၊ ရာဇာ-မင်းသည်၊ ဗန္ဓနာဂါရေ-နှောင်အိမ်၌၊ (အချုပ်ထောင်၌၊) ဗန္ဓာပေတွာ-ချုပ်နှောင်စေ၍၊ အသုကေန နာမ-ထိုအမည်ရှိသူသည်၊ ကဿ-အဘယ်သူ၏၊ ကိ-အဘယ်ဝတ္ထုကို၊ အဝဟဋ္ဌံ-ဆောင်ယူအပ်သနည်း၊ ကုတိ-ဤသို့၊ နဂရေ-မြို့၌၊ ဘေရိ-စည်ကို၊ စရာပေယျ-လည်စေရာ၏၊ မနုဿာ-လူတို့သည်၊ အာဂန္တာ-၍၊ မယံ-ကျွန်တော်မျိုး၏၊ ကုဒံ-ဤမည်သော ဥစ္စာကို၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပါပြီ၊ မယံ ကုဒံ ဂဟိတံ၊ ကုတိ-သို့၊ ဝိရဝသဟဿံ-မြည်တွန်သံပေါင်း အထောင်ကို၊ ဥဌာပေယျ-ထစေကုန်ရာ၏၊ ရာဇာ-သည်၊ မတ္တာယ-အတိုင်းအရှည်ထက်၊ ဘိယျောသော-လွန်စွာ၊ ကုဋ္ဌေါ-စိတ်ဆိုးသည်၊ (ဟုတွာ) နာနပ္ပကာရေန-အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့်၊ တံ-ထိုသူ ကို၊ ဗန္ဓနာဂါရေ-၌၊ ကိလမေတွာ-ပင်ကုန်းစေ၍၊ ယာတာပေတွာ-သတ်စေ၍၊ ဂစ္ဆထ-သွားကြကုန်၊ နံ-ထိုအလောင်းကို၊ သုဿာနေ-သုဿာန်၌၊ ဆဉ္ဇေတွာ-စွန့်ပစ်၍၊ သင်္ခလိကာ-သံခြေကျဉ်းတို့ကို၊ (ထိုသူကိုဖွဲ့ချည်ထားကြောင်း သံခြေချင်းတို့ကို) အာဟရထ-ဆောင်ခဲ့ကြကုန်၊ ကုတိ-ဤသို့၊ ဝဒေယျယထာ-ပြောဆိုရာသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ကုဒံ သမ္ပဒံ-ဤမချွတ်မယွင်း ပြီးစီးခြင်းရှိသော ဥပမေယျကို၊ ဒဌဗ္ဗံ-မှတ်ထိုက်၏။

ဟိ-ဥပမာန ဥပမေယျ ရောနှော၍ ပြဦးအံ့၊ တဿ ပုရိသဿ-၏၊ ကေနစိ ဒေဝ-သော၊ ကမ္မေန-အလုပ်ဖြင့်၊ ရာဇာနံ-ကို၊ အာရာဇေတွာ-နှစ်သက်စေ၍၊ ဌာနန္တရံ-ကို၊ လဒ္ဓကာလော ဝိယ-ရအပ်ရာအခါကဲ့သို့၊ ပုထုဇနဿာပိ-ပုထုဇဉ်၏လည်း၊ ကေနစိဒေဝ-သော၊ ပုညကမ္မေန-ကြောင့်၊ သဂ္ဂေ-နတ်ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တကာလော-ဖြစ်ရာအခါကို၊ (ဒဌဗ္ဗော) တသို့-ထိုယောက်ျားသည်၊ ဇနပုဒ်-ကို၊

ဘိန္နိတွာ-ဖျက်စီး၍၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာကို၊ ဂဏန္တေ-ယူလသော်၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သောဥစ္စာရှင်၏၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသောစကားကို၊ ဝတ္ထု-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ အဝိသဟနကာလောဝိယ-မစွမ်းနိုင်ရာအခါကဲ့သို့၊ ဣမသ္မိပိ-ဤယောက်ျားသည်လည်း၊ သဂ္ဂေ-နတ်ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တေ-သော်၊ အကုသလဿ-၏၊ ဝိပစ္စနောကာသံ-ကို၊ အလဘနကာလော-မရရာအခါကို၊ (ဒဌဗ္ဗော) တဿ-ထို ယောက်ျား၏၊ ဧကဒိဝသံ-တစ်နေ့သ၌၊ ဧကသ္မိ-တစ်ယောက်သော၊ ရာဇဝလ္လဘတရေ-မိမိထက်သာ၍ မင်းကျွမ်းဝင်သောအမတ်၌၊ ဝိရဇ္ဈိတွာ-ချွတ်ယွင်း၍၊ (စော်ကား၍) တေန-ထို မိမိထက်သာ၍ မင်းကျွမ်းဝင်သောအမတ်သည်၊ ကုဒ္ဒေန-စိတ်ဆိုးသည်၊ (ဟုတွာ) နံ-ထိုယောက်ျားကို၊ ပေါထာပေတွာ-ထောင်းထုစေ၍၊ ရညော-မင်းအား၊ အာရောစေတွာ-သံတော်ဦးတင်၍၊ ဗန္ဓနာဂါရေ-၌၊ ဗန္ဓာပိတကာလော ဝိယ - နောင်ဖွဲ့စေအပ်ရာအခါကိုကဲ့သို့၊ ဣမဿ - ဤယောက်ျား၏၊ သဂ္ဂတော-နတ်ပြည်မှ၊ စဝိတွာ-စုတေ၍၊ နိရယေ-ငရဲ၌၊ နိဗ္ဗတ္တကာလော-ဖြစ်ရာအခါကို၊ (ဒဌဗ္ဗော။)

မနုဿာနံ-ဥစ္စာရှင်ဖြစ်သောလူတို့၏၊ မယှံ-ကျွန်တော်မျိုး၏၊ ဣဒံ-ဤမည်သော ဥစ္စာကို၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပါပြီ၊ မယှံ ဣဒံ ဂဟိတံ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝိရဝကာလော (ဝိယ)-မြည်တွန်ရာအခါကိုကဲ့သို့၊ တသ္မိ-ထိုယောက်ျားသည်၊ နိရယေ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တေ-သော်၊ သဗ္ဗာကုသလကမ္မာနံ-အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ကံတို့၏၊ သန္နိပတိတွာ-ပေါင်းစု၍၊ ဂဟဏကာလော-ယူရာအခါကို၊ (ဒဌဗ္ဗော) သုသာနေ-၌၊ ဆဉ္ဇေတွာ-၍၊ သင်္ခလိကာနံ-တို့ကို၊ အာဟရဏကာလောဝိယ-ဆောင်ယူရာအခါကိုကဲ့သို့၊ ဧကေကသ္မိ-တစ်ခုတစ်ခုသော၊ ကမ္မေ-သည်၊ ခီဏေ-ကုန်ပြီးလသော်၊ (အကျိုးပေးပြီးလသော်)၊ ဣတရဿ-အခြားသော ကံ၏၊ ဝိပါကေန-အကျိုးကြောင့်၊ နိရယတော-မှ၊ သိသံ-ကို၊ အနုက္ခိပိတွာ-မမြှောက်ချီမှု၍၊ သကလကပွံ-အလုံးစုံသော ကမ္မာပတ်လုံး၊ နိရယမ္ပိ-၌၊ ပစ္စနကာလော-ကျက်ရာအခါကို၊ (ဒဌဗ္ဗော) ဟိ-မှန်၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိကကမ္မံ-ကမ္မာပတ်လုံးတည်ခြင်းရှိသောကံကို၊ ကတွာ-၍၊ ဧကကပွံ - တစ် ကမ္မာပတ် လုံး၊ နိရယမ္ပိ-၌၊ ပစ္စနကသတ္တာ-ကျက်ရသောသတ္တဝါတို့သည်၊ နေဝ ဧကော-တစ်ယောက်လည်း မက၊ န ဒွေ-နှစ်ယောက်လည်း မကကုန်၊ န သတံ-တစ်ရာလည်း မက၊ န သဟသံ-တစ်ထောင်လည်း မက၊ ဧဝံ-သို့၊ ပစ္စနကသတ္တာ-ကျက်ရသောသတ္တဝါတို့သည်၊ ဂဏနပထံ-ဂဏန်း၏လမ်းကို၊ ဝီတိဝတ္တာ ကိရ-လွန်ကုန်သတတ်။

(ပါပကမ္မသမာဒါနာနိကို ဖွင့်ပြပြီး၍ “ကလျာဏကမ္မ သမာဒါနာနိ”ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “အတ္ထေ ကစ္စာနိ”စသည်ကို မိန့်)၊ အတ္ထေ ကစ္စာနိ၊ ပေ၊ န ဝိပစ္စန္နိတိ အာဒိသုပိ-အစရှိသောပါဠိရုပ်တို့၌လည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ယောဇနာ-အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကို

ယှဉ်စေခြင်းကို ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ဣဓ-ဤလောက၌၊ ဧကစ္စဿ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တန်၌ ၊ပေ၊ ဝိပစ္စေယျံ၊ ပန-ပါသော်လည်း၊ သော ၊ပေ၊ နိရယေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ အသုရကာယေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗတ္တော-ပြီ၊ တာဒိသေ-သော၊ ဌာနေ-၌လည်း၊ ကုသလံ-သည်၊ ဝိပါကံ ဒါတုံ န သက္ကောတိ၊ ဧကန္တံ အကုသလမေဝ (ဝိပါကံ ဒါတုံ) သက္ကောတိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အဿ-၏ ၊ပေ၊ ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ ၊ပေ၊ ပတိဋ္ဌိတော-သည်၊ ဒုဗ္ဗတ္တော-သည်၊ ပိသာစသဒိသော-သည်၊ ဟောတိ၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ရာဇကုလေ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တော-ဖြစ်သည်၊ သစေဝိ (ဟောတိ)-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) ပိတု-ခမည်းတော်၏၊ အစ္စယေန-ကွယ်လွန်ရာအခါ၌၊ နိဿိရိကဿ-အသရေမရှိသော၊ ဣမဿ-ဤ မင်းသားအား၊ ရဇ္ဇေန-တိုင်းပြည်ဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ ရဇ္ဇံ-မင်းအဖြစ်ကို၊ န လဘတိ၊ သေနာပတိဂေဟာဒိသု-စစ်သူကြီးအိမ်အစရှိသည်တို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တော-သည်၊ (သမာနော)ပိ-သော်လည်း၊ သေနာပတိဌာနာဒိနိ-စစ်သူကြီး၏အရာအစရှိသည်တို့ကို၊ န လဘတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဣမဿ အတ္တဿ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝိဘာဝနတ္ထံ-ထင်စွာဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဒီပရာဇေတ္ထု-ဒီပမင်း၏ ဝတ္ထုကို၊ ကထေတဗ္ဗံ-ပြောဆိုထိုက်၏။

ကိရ-ချဲ့၊ ရာဇာ-သည်၊ ပုတ္တေ-သားသည်၊ ဇာတေ-ဖွားလသော်၊ ဒေဝိယာ-မိဖုရားအား၊ ပသိဒိတွာ-ကြည်ညို၍၊ ဝရံ-ဆုကို၊ အဒါသိ-ပေးပြီ၊ သာ-မိဖုရားသည်၊ ဝရံ-ဆုကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဌပေသိ-ထားပြီ၊ ကုမာရော-မင်းသားသည်၊ သတ္တဌ ဝဿကာလေဝ-ခုနစ်နှစ် ရှစ်နှစ်အရွယ်ရှိရာအခါ၌ပင်၊ ရာဇင်္ဂဏေ-မင်းရင်ပြင်၌၊ ကုက္ကုဋေ-ကြက်တို့ကို၊ ယုဇ္ဈာပေတိ-ခွပ်စေပြီ၊ (တိုက်ပြီ)၊ ဧကော-တစ်ကောင်သော၊ ကုက္ကုဋေ-ကြက်သည်၊ ဥပ္ပတိတွာ-ပျံတက်၍၊ ကုမာရဿ-မင်းသား၏၊ အက္ခိနိ-မျက်စိတို့ကို၊ ဘိန္နိ-ဖောက်ခွဲပြီ။ [အက္ခိနိဟု ဆိုသောကြောင့် မျက်လုံး နှစ်လုံးလုံး ပျက်သည်ဟု မှတ်ပါ။]

ကုမာရမာတာ - မင်းသား၏မယ်တော်ဖြစ်သော၊ ဒေဝီ - မိဖုရားသည်၊ ပုတ္တဿ-သား၏၊ ပန္နရသသောဌသဝဿကာလေ-တစ်ဆယ့်ငါးနှစ် တစ်ဆယ့် ခြောက်နှစ်အရွယ်ရှိရာအခါ၌၊ ရဇ္ဇံ-မင်းအဖြစ်ကို၊ ဓာရေဿာမိ-ဆောင်စေအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ရာဇာနံ-သို့၊ ဥပသက်မိတွာ၊ အာဟ-သံတော်ဦးတင်ပြီ၊ (ကိ-နည်း၊) ဒေဝ-အရှင်မင်းမြတ်၊ တုမေဟိ-အရှင်မင်းမြတ်တို့သည်၊ ကုမာရဿ-၏၊ ဇာတကာလေ-၌၊ ဝရော-ဆုကို၊ ဒိန္နော-ပေးအပ်ပါပြီ၊ မယာ-နှမတော်သည်၊ သော-ထိုဆုကို၊ ဂဟေတွာ၊ ဌပိတော-ပြီ၊ ဣဒါနိ-၌၊ နံ-ထိုဆုကို၊ ဂဏှာမိ-ယူလို ပါ၏၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဒေဝိ-မိဖုရား၊ သာဓု-ကောင်းပြီ၊ ဂဏှာဟိ-ယူလော့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ ဒေဝ၊ မယာ-သည်၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ သန္တိကာ-အထံမှ၊ ကိဉ္စိ-

တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အလဒ္ဓန္တ နာမ-မရအပ်သော ဆုမည်သည်။ နတ္ထိ-မရှိပါ။ ဣဒါနိ ပန-၌ကား၊ မမ-၏။ ပုတ္တဿ-သားတော်အား၊ ရန္တ-မင်းအဖြစ်ကို၊ ဒေတိ-ပေးပါလော့၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဒေဝိ...၊ တဝ-သင်၏။ ပုတ္တော-သည်။ အင်္ဂဝိကလော-အင်္ဂါအားဖြင့် ချို့တဲ့၏။ တဿ-ထို သင့်သားအား၊ ရန္တ ဒါတုံ န သက္ကာ၊ ဣတိ-ပြီ၊ တုမေ-တို့သည်၊ မယံ -အား၊ ဝါ-၏။ ရုစ္စနကဝရံ-နှစ်သက်အပ်သောဆုကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ [အဒါတုံရှိသည်ကား “အ”သဒ္ဓါ ပိုသည်။] အသက္ကေန္တာ-မစွမ်းနိုင်ပါကုန်ဘဲ၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝရံ-ကို၊ အဒတ္တ-ပေးပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ပြီ၊ ရာဇာ-သည်။ အတိဝိယ-အလွန်အကဲသာလျှင်၊ နိပ္ပိဋ္ဌိယမာနော-စကားဖြင့် နှိပ်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ) တုယံ-သင်၏။ ပုတ္တဿ-အား၊ သကလလင်္ကာဒီပေ-အလုံးစုံသော လင်္ကာကျွန်း၌၊ (သီဟိုဠ်ကျွန်း၌) ရန္တ-ကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ နာဂဒီပေ ပန-နာဂကျွန်း၌ကား၊ ဆတ္တံ-ထီးဖြူကို၊ ဥဿာဟေတွာ-စိုက်ထူစေ၍၊ ဝသတု-နေစေလော့၊ ဣတိ-သို့ ပြော၍၊ နာဂဒီပံ-သို့ ပေသေသိ-ပို့ပြီ သော-ထိုမင်းသားသည်၊ ဒီပရာဇာ နာမ-ဒီပမင်းမည်သည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ စက္ခုဝိကလော-မျက်စိဖြင့် ချို့တဲ့သည်။ သစေ နာဘဝိဿာ-အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) တိယောဇနသတိကေ-ယူဇနာသုံးရာရှိသော၊ သကလတမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ-အလုံးစုံသော သီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိပရိဝါရံ-အလုံးစုံသောသမ္ပတ္တိအခြံအရံရှိသော၊ ရန္တ-ကို၊ အလဘိဿာ-ရရာ၏။ ဧဝံ-သို့၊ ပေ၊ ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ၊ ပေ၊ အပ္ပာယုကေ-နည်းသောအသက်ရှိသော၊ ဂတိကောဋိကေ-အကျိုးပေးထိုက်ရာဂတိ၏ အစွန်အဖျားဖြစ်သောအခါ၌၊ [ကာလဝိပတ္တိ၌ဟု ဆိုလိုသည်။] နိဗ္ဗတ္တော၊ တာဒိသေ-သော၊ ကာလေ စ-လည်း၊ ပေ၊ ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ၊ ပေ၊ ဌိတော-သည်၊ (ဟုတွာ) ပါဏံ-သတ္တဝါကို၊ ဟနတိ၊ ပေ၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ဒုဿီလျံ-သီလမရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အကုသိုလ်ကံကို၊ ပူရေတိ-ပြည့်စေ၏။ [ဤနေရာ၌ “တမေနံ သဟောဉ္စ ဂဟေတွာ ရညော ဒဿေန္တိ၊ ရာဇာ ဗဟုံ ကမ္မကာရဏာနိ ကာရေတွာ ယာတာပေတိ”ဟု ရှိသင့်သေး၏။ ဤ ဝါကျများ ကျဟန်တူသည်။] တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ တေန-ထိုအလုံးစုံ ဒုဿီလျကို ပြည့်စေသောပုဂ္ဂိုလ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ သမဇာတိကာနိ-တူသော ဇာတ်ရှိကုန်သော၊ ကုလာနိပိ-အမျိုးတို့သော်မှလည်း၊ အာဝါဟဝိဝါဟံ-သမီးဆောင်မှု သမီးပို့မှုမင်္ဂလာကို၊ န ကရေန္တိ၊ ဣတ္ထိဓုတ္တော-မိန်းမကြူးသော၊ (မိန်းမလိုက်စားသော) သုရာဓုတ္တော-သေသောက်ကြူးသော၊ အက္ခဓုတ္တော-ကြွေအန်ကြူးသော၊ အယံ-ဤသူသည်၊ ပါပ ပုရိသော-ယုတ်မာသောယောက်ျားတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ အာရကာ-ဝေးစွာ၊ ပရိဝဇ္ဇန္တိ-ရှောင်ကြဉ်ကြကုန်၏။ ကလျာဏကမ္မာနိ-တို့သည်၊ ဝိပစ္စိတုံ-အကျိုးပေး ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောန္တိ၊ ဧဝံ-သို့၊ ပေ၊ ပဇာနာတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ စတဿော-

ကုန်သော၊ သမ္ပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာဂမ္မ-၍၊ ဝိပါက-ဒါယကံ-အကျိုးကို ပေးတတ်သော၊ ကလျာဏကမ္မ-ကောင်းမှုကံသည်၊ စတူဟိ-ကုန်သော၊ ဝိပတ္တိဟိ-တို့သည်၊ ပဋိဗာဟိ တတ္တာ-တားမြစ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န ဝိပစ္စတိ-အကျိုးမပေး။

အပရဿာပိ၊ ပေ၊ နိဗ္ဗတ္တော၊ တတ္ထ-ထိုဂတိသမ္ပတ္တိ၌၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပေ၊ ပဇာနာတိ။ အပရဿာပိ၊ ပေ၊ ဒေန္တိ၊ ရာဇကုလေ-၌၊ သစေ နိဗ္ဗတ္တတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) အညေသု-မိမိမှ အခြားကုန်သော၊ ဇေဋ္ဌကဘာတိကေသု-အကြီးဖြစ်ကြသော နောင်တော်တို့သည်၊ သန္တေသုပိ-ရုံပါကုန်သော်လည်း၊ ဧတဿ-ဤမင်းသား၏၊ အတ္တဘာဝေါ-သည်၊ သမိဒ္ဓေါ-ပြည့်စုံ၏၊ ဧတဿ-ဤမင်းသားသည်၊ ဆတ္တေ-ထီးဖြူကို၊ ဥဿာပိတေ-စိုက်ထူစေအပ်သော်၊ လောကဿ-လူအပေါင်း၏၊ ဖာသု-ချမ်းသာသည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့တိုင်ပင်၍၊ တမေဝ-ထိုအဆင်း လှသောမင်းသားကိုသာ၊ ရဇေ-မင်းအဖြစ်၌၊ အဘိသိဉ္စန္တိ-ဦးထိပ်၌ သွန်းလောင်းကုန် ၏၊ (အဘိသိတံသွန်းကြကုန်၏၊) ဥပရာဇာဂေဟာဒိသု-အိမ်ရှေ့မင်း၏အိမ် အစရှိ သည်တို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တော-သည်၊ (သမာဓော၊) ပိတု-အဘဖြစ်သော အိမ်ရှေ့မင်း၏၊ အစွယေန-ကွယ်လွန်ရာအခါ၌၊ ဩပရဇံ-အိမ်ရှေ့မင်း၏ အဖြစ်ကိုသော်လည်း ကောင်း၊ သေနာပတိဌာနံ-စစ်သူကြီး၏အရာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာဂါရိက ဌာနံ-ဘဏ္ဍာစိုး၏အရာကိုသော်လည်းကောင်း၊ သေဌိဌာနံ-သူဌေး၏အရာကိုသော် လည်းကောင်း၊ လဘတိ-ရနိုင်၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ပေ၊ ပဇာနာတိ၊ အပရဿာပိ၊ ပေ၊ တာဒိဿာယ - ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ ကာလသမိဒ္ဓိယာ - ပြည့်စုံသောကာလ၌၊ နိဗ္ဗတ္တဿ-ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ကလျာဏကမ္မ-သည်၊ ဝိပါကံ-ကို၊ ဒေတိ-၏။

တတြ-ထိုကလျာဏကံတို့၏ ကာလဝိပတ္တိ၌တည်သောပုဂ္ဂိုလ်အား အကျိုး မပေးဘဲ ကာလသမ္ပတ္တိ၌တည်သောပုဂ္ဂိုလ်အားသာ အကျိုးပေးရာ၌၊ မဟာသောဏ ဧတ္ထရဿ-မဟာသောဏထေရ်၏၊ ဣဒံ ဝတ္ထု-ကို၊ ကထေတဗ္ဗံ-ပြောဆိုထိုက်၏၊ ကိရ-ချဲ့၊ ပြာဟ္မဏတိဿဘယေ-ပြာဟ္မဏတိဿသူပုန်ဘေးဖြစ်ရာအခါ၌၊ စိတ္တလ ပဗ္ဗတေ-စိတ္တလတောင်၌၊ ဒွါဒသဘိက္ခုသဟဿာနိ-တစ်သောင်းနှစ်ထောင်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ပဋိဝသန္တိ-နေကြကုန်၏၊ တထာ၊ တိဿမဟာဝိဟာရေ-တိဿ ကျောင်းတိုက်ကြီး၌၊ (ဒွါဒသဘိက္ခုသဟဿာနိ ပဋိဝသန္တိ၊) ဒွီသုပိ-နှစ်တိုက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိဟာရေသု-ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့၌၊ တိဏ္ဍံ ဝဿာနံ-သုံးနှစ်တို့၏ အတွက်၊ ဝတ္ထံ-ဒါနဝတ်ကို၊ (ဒါနဝတ်ဖြစ်သော စပါးကို၊) [ဝတ္ထံတိ ဒါနဝတ္ထံ-ယောဇနာ၊] ဧကရတ္ထမေဝ-တစ်ညဉ့်တည်း၌ပင်၊ မဟာမူသိကာယော-ကြွက်ကြီးတို့ သည်၊ ခါဒိတွာ-ခဲစား၍၊ ထုသမတ္တမေဝ-ဖွဲ့မျှကိုသာ၊ ဌပေသု-ထားကြကုန်ပြီ၊ စိတ္တလ ပဗ္ဗတေ-၌၊ ဘိက္ခုသံယော-ရဟန်းသံဃာတော်သည်၊ တိဿမဟာဝိဟာရေ- တိဿကျောင်းတိုက်ကြီး၌၊ ဝတ္ထံ-သည်၊ ဝတ္ထိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ တတ္ထ-ထိုတိဿ

ကျောင်းတိုက်ကြီးသို့၊ ဂန္ဓာ-သွား၍၊ ဝသိဿာမ-နေကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ တိုင်ပင်၍၊ ဝိဟာရတော-ကျောင်းတိုက်မှ၊ နိက္ခမိ-ထွက်လာပြီ။

တိဿမဟာဝိဟာရေပိ-တိဿကျောင်းတိုက်ကြီး၌လည်း၊ ဘိက္ခုသံဃော သည်၊ စိတ္တလပဗ္ဗတေ-၌၊ ဝတ္တံ ဝတ္တိဿတိ၊ တတ္ထ-ထိုစိတ္တလတောင်သို့၊ ဂန္ဓာ ဝသိ-ဿာမ၊ ဣတိ-ဤသို့ တိုင်ပင်၍၊ ဝိဟာရတော၊ နိက္ခမိ၊ ဥဘောပိ-နှစ်ဖက်သောသံဃာ တို့သည်လည်း၊ ဧကိဿာ-တစ်ခုသော၊ ဂမ္ဘီရကန္တာရာယ-နက်သောချောက်၏၊ တိရေ-ကမ်းနား၌၊ သမာဂတာ-အတူတကွရောက်လာကြကုန်သည်၊ ဝါ-ပေါင်းဆုံ ကြကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ပုစ္ဆိတွာ-မေး၍၊ ဝတ္ထဿ-ဒါနဝတ်၏၊ ဒီဏဘာဝံ-ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ-သိ၍၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္ဓာ-ပြန်သွား၍၊ ကိ-အဘယ် ကို၊ ကရိဿာမ-ပြုကုန်အံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ တိုင်ပင်၍၊ စတုဝိသတိဘိက္ခု သဟဿာနိ-နှစ်သောင်းလေးထောင်သောရဟန်းတို့သည်၊ ဂမ္ဘီရကန္တာရဝန်-နက်သော ချောက်ရှိရာတောသို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ နိသိန္နနိဟာရေနေဝ-ထိုင်နေတိုင်းသောနည်း ဖြင့်သာလျှင်၊ အနုပါဒိသေသာယ-ဝိပါကံ နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်ဟူသော ဥပါဒိ အကြွင်းအကျန်မရှိသော၊ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ-နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်၊ ပရိနိဗ္ဗာယိသု-ပရိနိဗ္ဗာန် စံကြကုန်ပြီ၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ဘယေ-ပြာဟွဏတိဿသူပုန်ဘေးသည်၊ ဝူပသန္တေ-ငြိမ်းအေးလသော်၊ ဘိက္ခုသံဃော-သည်၊ ဒေဝရာဇာနံ-နတ်တို့၏၊ မင်းဖြစ်သော၊ သတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ ဓာတုယော-ဓာတ်တော်တို့ကို၊ သံဟရိတွာ-တပေါင်း တည်း ဆောင်၍၊ စေတိယံ-စေတီကို၊ အကာသိ-ပြုပြီ။ [ဣတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ- ဟု ရှိသင့်သေး၏၊ မဟာပစ္စရိယံကို ဋီကာ၌ ဖွင့်ထားသည်။]

ပြာဟွဏတိဿစောရောပိ-ပြာဟွဏတိဿသူပုန်သည်လည်း၊ ဇနပဒံ- ဇနပုဒ်ကို၊ ဝိဒ္ဓံသေသိ-လုယက်ဖျက်ဆီးပြီ၊ သံဃော-သံဃာတော်သည်၊ သန္တိပတိတွာ- စုပေါင်း၍၊ မန္တေတွာ-တိုင်ပင်၍၊ စောရံ-သူပုန်ကို၊ ပဋိဗာဟတု-တားမြစ်ပါလော့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုဖို့ရန်၊ သက္ကသန္တိကံ-သိကြား၏အထံသို့၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ထေရေ-ထေရ်တို့ကို၊ ပေသေသိ-စေလွှတ်ပြီ၊ ဒေဝရာဇာ-သော၊ သက္ကော-သည်၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ မယာ-ဒကာတော်သည်၊ ဥပ္ပန္နော-ဖြစ်ပြီးသော၊ စောရော- ကို၊ ပဋိဗာဟိတု -တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မစွမ်းနိုင်ပါ၊ သံဃော-သည်၊ ပရသမုဒ္ဓံ- သမုဒ္ဓရာ၏တစ်ဖက်သို့၊ (အိန္ဒိယဘက်သို့) ဂစ္ဆတု-ကြွတော်မူပါ၊ အဟံ-ဒကာတော် သည်၊ သမုဒ္ဓါရက္ခံ-သမုဒ္ဓရာ၌ စောင့်ရှောက်ခြင်းကို၊ ကရိဿာမိ-ပြုပါအံ့၊ ဣတိ- ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ သံဃော-သည်၊ သဗ္ဗဒိသာဟိ-အလုံးစုံသောအရပ်တို့မှ၊ နာဂဒီပံ- နာဂကျွန်းသို့၊ ဂန္ဓာ-သွား၍၊ ဇမ္ဗူကောလပဋ္ဌနေ-ဇမ္ဗူကောလဆိပ်၌၊ တိဘူမိကံ- ဘုံသုံးဆင့်ရှိသော၊ (ဘုံသုံးထပ်ရှိသော) မဟာဥဠာမ္ဘံ-ဖောင်ကြီးကို၊ ဗန္ဓာပေသိ-ဖွဲ့စေပြီ၊

ဧကော-တစ်ထပ်သော၊ ဘူမိကာ-ဘုံသည်၊ ဥဒကေ-ရေ၌၊ ဩသီဒိ-နစ်မြုပ်ပြီ၊
ဧကိဿာ-တစ်ထပ်သောဘုံ၌၊ ဘိက္ခုသံယော-သည်၊ နိသိန္နော-နေပြီ၊ ဧကိဿာ-
၌၊ ပတ္တစိဝရာနိ-တို့ကို၊ ဌပယိသု-ထားကုန်ပြီ။

သံယုတ္တဘာဏကစူဠသီဝတ္ထေရော-သံယုတ္တနိကာယ်ကို ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်
သော စူဠသီဝထေရ်လည်းကောင်း၊ ဣသိဒတ္တတ္ထေရော-ဣသိဒတ္တထေရ်လည်း
ကောင်း၊ မဟာသောဏတ္ထေရော-မဟာသောဏထေရ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊
တယော-ကုန်သော၊ ထေရာ-တို့သည်၊ တာသံ ပရိသာနံ-ထိုရဟန်းပရိသတ်တို့၏၊
ပါမောက္ခာ-အကြီးအကဲတို့တည်း၊ တေသု-ထိုသုံးပါးသောထေရ်တို့တွင်၊ ဒွေ-ကုန်
သော၊ ထေရာ-စူဠသီဝထေရ်၊ ဣသိဒတ္တထေရ်တို့သည်၊ မဟာသောဏတ္ထေရ်-ကို၊
အာဟံသု-ပြောဆိုကုန်ပြီ၊ (ကိ-နည်း၊) အာဝုသော မဟာသောဏ-ငါ့ရှင်
မဟာသောဏ၊ မဟာဥဠမ္ပံ-ဖောင်ကြီးသို့၊ အဘိရုဟ-တက်လော့၊ ဣတိ-ဤသို့
ပြောကုန်ပြီ၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ တုမေ ပန-အရှင်ဘုရားတို့ကော၊ ဣတိ-ဤသို့
လျှောက်ပြီ၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ ဥဒကေ-ရေ၌၊ မရဏမ္ပိ-သေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
ထလေ-ကုန်း၌၊ မရဏမ္ပိ-လည်းကောင်း၊ ဧကမေဝ-တစ်ခုတည်းသာတည်း၊ မယံ-
ငါတို့သည်၊ န ဂမိဿာမ-မလိုက်ကုန်အံ့၊ ပန-ထိုသို့ပင် မလိုက်ပါသော်လည်း၊ တံ-
သင့်ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ အနာဂတေ-အနာဂတ်၌၊ သာသနဿ-သာသနာတော်၏၊
ပဝေဏီ-အစဉ်အဆက်သည်၊ ဌဿတိ-တည်လတ္တံ့၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ တံ-သင်
သည်၊ ဂစ္ဆ-လိုက်သွားလော့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောကုန်ပြီ၊ ဘန္တေ-တို့၊ တုမေသု-
အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ အဂစ္ဆန္တေသု-မလိုက်ကုန်လသော်၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊
န ဂမိဿာမိ-မလိုက်တော့ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ယာဝံ တတိယံ-သုံးကြိမ်
တိုင်အောင်၊ ကထေတွာပိ-ပြောဆို၍လည်း၊ ထေရံ-မဟာသောဏထေရ်ကို၊
အာရောပေတုံ-(ဖောင်ပေါ်သို့) တတ်စေခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တာ-မစွမ်းနိုင်ကုန်
လသော်၊ နိဝတ္တိသု-ပြန်နစ်ကုန်ပြီ။

အထ-ထိုမှ နောက်၌၊ စူဠသီဝတ္ထေရော-သည်၊ ဣသိဒတ္တတ္ထေရ်-ကို၊
အာဟ၊ (ကိ-နည်း၊) အာဝုသော ဣသိဒတ္တ၊ အနာဂတေ-၌၊ မဟာသောဏတ္ထေရ်-
ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ သာသနပဝေဏီ-သာသနာတော်၏ အစဉ်အဆက်သည်၊
ဌဿတိ-တည်လတ္တံ့၊ နံ-ထိုမဟာသောဏထေရ်ကို၊ ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ မာ ခေါ
ဝိသဇ္ဇေဟိ-မလွှတ်ပါနှင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ ဘန္တေ၊ တုမေ ပန-
အရှင်ဘုရားတို့ကော၊ ဣတိ-ပြီ၊ အဟံ-ငါသည်၊ မဟာစေတိယံ-မဟာစေတီကို၊
ဝန္နိဿာမိ-ရံခိုးဦးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ထေရေ-
ဣသိဒတ္တထေရ်၊ မဟာသောဏထေရ်တို့ကို၊ အနုသာသိတွာ-သွန်သင်ပြီး၍၊
အနုပဗ္ဗေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ စာရိကံ-ဒေသစာရိကို၊ စရန္တော- လှည့်လည်လသော်၊
မဟာဝိဟာရံ- မဟာဝိဟာရသို့၊ သမ္မာပုဏိ-ကောင်းစွာရောက်ပြီ၊ တသ္မိံ သမယေ-

ထိုအခါ၌၊ မဟာဝိဟာရော-သည်။ သုညော-ရဟန်းတို့မှ ဆိတ်၏။ စေတိယင်္ဂိကော-
စေတိ၏ရင်ပြင်၌၊ ဧရဏ္ဍာ-ကြက်ဆူပင်တို့ သည်၊ ဇာတာ-ပေါ်ပေါက်ကုန်ပြီ၊
စေတိယံ-စေတိတော်ကို၊ ဂစ္ဆေဟိ-ချုံ့တို့သည်၊ ပရိဝါရိတ်-ဝန်းရံအပ်ပြီ၊ သေဝါလေန-
မှော်သည်၊ ပရိယောနဒ္ဒံ-မြွေးယှက်အပ်ပြီ။

ထေရော-အရှင်စူဠသီဝထေရ်သည်၊ ဓရမာနကဗုဒ္ဓဿ-သက်တော်ထင်ရှား
မြတ်စွာဘုရား၏အပေါ်၌၊ နိပစ္စာကာရံ-ရိုသေပျပ်ဝပ်မှုအခြင်းအရာကို၊ ဒဿေန္တော
ဝိယ-ပြသကဲ့သို့၊ မဟာစေတိယံ-ကို၊ ဝန္တိတွာ-၍၊ ပစ္ဆိမဒိသာယ-အနောက်အရပ်၌၊
သာလံ-ဇရပ်သို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ သြလောကေန္တော-ကြည့်ရှုဖူးမြော်လျက်၊
ဧဝူပဿနာမ-ဤသို့သဘောရှိသည် မည်သော၊ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပတ္တဿ-မြတ်
သောလာဘ်၊ မြတ်သောကျော်စောခြင်းသို့ ရောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၊
သရီရဓာတုနိစယဌာနံ-သရီရဓာတ်တော်ကို စုပေါင်းသို့မှီးရာဌာနသည်၊ (ဌာပနာရာ
ဌာနသည်) အနာထ-ကိုးကွယ်ရာ မရှိသည်၊ ဇာတံ-ဖြစ်ရပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တယ
မာနော-ကြံတွေးလျက်၊ နိသိဒိ-ထိုင်နေပြီ။

အထ-ထိုအခါ၌၊ အဝိဒူရေ-မဝေးသော၊ ရုက္ခေ-သစ်ပင်၌၊ အဓိဝတ္ထာ-စိုးအုပ်
၍နေသော၊ ဒေဝတာ-ရုက္ခဇိုင်းနတ်သည်၊ အဒ္ဓိကမနဿရူပေန-ခရီးသွားလူ၏
အသွင်ဖြင့်၊ တဏှာလနာဠိဉ္စ-တစ်ကွမ်းစားသောဆန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂုဠပိဏ္ဍဉ္စ-
တင်လဲခဲကိုလည်းကောင်း၊ (ထန်းလျက်ခဲကိုလည်းကောင်း၊) အာဒါယ-ယူ၍၊
ထေရဿ-စူဠသီဝထေရ်၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဂန္တာ-၍၊ ဘန္တေ၊ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်သို့၊
ဂစ္ဆေ-ကြွကုန်မည်လိုပါနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ ဥပါသက-ကာ၊ အဟံ-
သည်၊ ဒက္ခိဏဒိသံ-တောင်အရပ်သို့၊ (ဂစ္ဆာမိ-သွားမည်လို)၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊
အဟမ္ပိ-တပည့်တော်သည်လည်း၊ တတ္ထေဝ-ထိုတောင်အရပ်သို့ပင်၊ ဂန္တကာမော-
သွားခြင်းငှာ လိုလားပါ၏၊ ဘန္တေ-ရား၊ သဟ-အတူ၊ ဂစ္ဆာမ-သွားကြပါကုန်စို့၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ လျှောက် ပြီ၊ အဟံ - ငါသည်၊ ဒုဗ္ဗလော-အားမရှိ၊
(ဆွမ်းမဘုဉ်းပေးရသောကြောင့် အားမရှိ) တဝ-သင်၏၊ ဂတိယာ-သွားခြင်းဖြင့်၊
ဂန္တု-လိုက်ခြင်းငှာ၊ န သက္ခိဿာမိ-စွမ်းနိုင်မည်မဟုတ်၊ ဥပါသက-ဥပါသကာ၊ တံ-
သည်၊ ပုရတော-ရှေ့မှ၊ ဝါ-ရှေ့က၊ ဂစ္ဆ-သွားနှင့်တော့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ။

အဟမ္ပိ-တပည့်တော်သည်လည်း၊ တုမ္မာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဂတိယာ-
သွားခြင်းဖြင့်၊ ဂမိဿာမိ-သွားပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ထေရဿ-အရှင်
စူဠသီဝထေရ်၏၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ အဂ္ဂဟေသိ-ယူပြီ၊ တိဿဝါပိပါဠိ-တိဿဝါပိ
ရေကန်၏ကန်ပေါင်ရိုးသို့၊ အာရုဠကာလေ စ-တက်ရာအခါ၌လည်း၊ ပတ္တံ-
သပိတ်ကို၊ အာဟရာပေတွာ-ထေရ်ကို ဆောင်ယူစေ၍၊ (ထေရ်သို့ ကပ်၍) ပါနကံ-
အဖျော်ကို၊ ကတွာ- ၍၊ အဒါသိ- လျှာပြီ၊ ထေရဿ- အရှင်စူဠသီဝထေရ်အား၊

ဝါ- ဤ၊ ပီတမတ္တေယေဝ-သောက်အပ်ခါမျှ၌ပင်၊ ဗလမတ္တာ-အနည်းငယ်သောအားသည်၊ သဏ္ဌာတိ-ကောင်းစွာ တည်၏၊ ဒေဝတာ-ရုက္ခဇိုင်းနတ်သည်၊ ပထဝီ-ကို၊ သဒ္ဓိပိတွာ-ချိုး၍၊ (မြေကြောရှုံ့၍) ဝေဏုနဒီသန္တိကေ-ဝေဏုမြစ်၏အနီး၌၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ဆဉ္စိတဝိဟာရံ-ရဟန်းတို့သည် စွန့်ပစ်အပ်သော ကျောင်းသို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ စူဠသီဝတ္ထေရဿ-ထေရ်၏၊ ဝသနဌာနံ-နေရာအရပ်ကို၊ ပဋိဇ္ဇိတော-သုတ်သင်၍၊ အဒါသိ-ပေးပြီ။

ပုနဒိဝသေ-နောက်တစ်နေ့၌၊ ထေရေန-သည်၊ မုခေ-မျက်နှာကို၊ ဓောဝိတ-မတ္တေ-ဆေးအပ်ပြီးကာမျှသော်၊ (မျက်နှာသစ်အပ်ပြီးကာမျှဖြစ်လသော်၊) ယာဂုံ-ယာဂကို၊ ပစိတွာ-ကျို၍၊ အဒါသိ-လျှူပြီ၊ ယာဂုံ-ကို၊ ပီတဿ-သောက်ပြီးသော ထေရ်အား၊ ဘတ္တံ ပစိတွာ ဥပနာမေသိ-အနီးသို့ ညွှတ်စေပြီ၊ ဝါ-ကပ်ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ ဥပါသက-သကာ၊ တုယံ-သင်ဖို့၊ ဌပေဟိ-ချန်ထားဦးလော့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ပတ္တံ-သပိတ်ကို၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ ပိဒဟိ-ပိတ်ပြီ၊ အဟံ-တပည့်တော် သည်၊ န ဒူရံ-မဝေးသောအရပ်သို့၊ ဂမိဿာမိ-သွားရပါလိမ့်မည်၊ (တစ်နည်း) ဒူရံ-ဝေးသောအရပ်သို့၊ န ဂမိဿာမိ-သွားရမည်မဟုတ်ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဒေဝတာ-သည်၊ ထေရဿ ပတ္တေ ဘတ္တံ ပက္ခိပိတွာ၊ ထေရေ-သည်၊ ကတဘတ္တ ကိစ္စေ-ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းကိစ္စရှိလသော်၊ ပတ္တစိဝရံ အာဒါယ၊ မဂ္ဂုံ-ကို၊ ပဋိပန္နာ-သွားသည်၊ (သမာနာ-သော်) ပထဝီ သဒ္ဓိပိတွာ ဇေရနဒီသန္တိကံ-ဇေရမြစ်၏အနီးသို့၊ နေတွာ-ဆောင်ပို့၍၊ ဘန္တေ၊ ဧတံ-ဤအရပ်သည်၊ ပဏ္ဏခါဒကမနုဿာနံ-ဟင်းရွက်ကို စားသောလူတို့၏၊ ဝသနဌာနံ-နေရာအရပ်ပါတည်း၊ ဓူမော-မီးခိုးသည်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှားပါ၏၊ အဟံ-သည်၊ ပုရတော-ရှေ့သို့၊ ဂမိဿာမိ-သွားပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ထေရံ-ကို၊ ဝန္တိတွာ၊ အတ္တနော ဘဝနံ-ဗိမာန်သို့၊ အဂမာသိ-ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဘယကာလံ-ပတ်လုံး၊ ပဏ္ဏခါဒကမနုဿေ-ဟင်းရွက်ကိုစားသောလူတို့ကို၊ နိဿာယ၊ ဝသိ-နေပြီ။

ဣသိဒတ္တတ္ထေရောပိ-သည်လည်း၊ [ပိဖြင့် စူဠသီဝထေရ်ကို ပေါင်းသည်၊] အနုပုဗ္ဗေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ စာရိကံ၊ စရန္တော-သော်၊ အဠဇနပဒံ-အဠဇနပုဒ်သို့၊ သမ္မာပုဏိ-ကောင်းစွာ ရောက်ပြီ၊ (ချောချောမောမော ရောက်ပြီ) တတ္ထ-ထိုအဠဇနပုဒ်၌၊ မနုဿာ-လူတို့သည်၊ နာတိပက္ကာနိ-အလွန်မမည်ကုန်သော၊ မဓကဖလာနိ-သစ်မည်ဆည်သီးတို့ကို၊ ဘိန္နိတွာ-ခွဲ၍၊ အဋ္ဌိ-အစေ့ကို၊ အာဒါယ-၍၊ တစံ-အခွံကို၊ ဆဉ္စေတွာ-စွန့်ပစ်၍၊ အဂမံသု-သွားကြကုန်ပြီ၊ ထေရော-အရှင်ဣသိဒတ္တထေရ်သည်၊ အာဝုသော မဟာသောဏ-ငါ့ရှင် မဟာသောဏ၊ ဘိက္ခဟာရော-ဆွမ်းအာဟာရ သည်၊ ပညာယတိ-၏၊ ဣတိ ဝတွာ၊ ပတ္တစိဝရံ အာဟရာပေတွာ-ဆောင်စေ၍၊ စိဝရံပါရပိတွာ၊ ပတ္တံ-ကို၊ နိဟရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ အဌာသိ-ရပ်ပြီ၊ တရုဏဒါရကာ-

ငယ်သောကလေးတို့သည်။ ထေရ်-အရှင်ဣသိဒတ္ထထေရ်ကို၊ ဌိတံ-ရပ်နေသည်ကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ ဣမိနာ-ဤအခွံဖြင့်၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အတ္ထော-အကျိုးသည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဝါလုကံ-သဲကို၊ ပုဋ္ဌိတွာ-သုတ်၍၊ မဓက ဖလတ္တံ-သစ်မည်စည်သီးအခွံကို၊ ပတ္တေ-၌၊ ပက္ခိပိတွာ၊ အဒံသု-လှူကုန်ပြီ၊ ထေရာ-တို့သည်၊ ပရိဘုဉ္ဇိသု-ကုန်ပြီ၊ သတ္တာဟမတ္တံ-ခုနစ်ရက်မျှ၊ သောယေဝ-ထို သစ်မည်စည်သီးအခွံသည်ပင်၊ အာဟာရော-အာဟာရသည်၊ အဟောသိ။

အနုပုဗ္ဗေန-ဖြင့်၊ စောရိယဿရံ-စောရိယအိုင်သို့၊ သမ္မာပုဏီသု-ကုန်ပြီ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ကုမုဒါနိ-ကုမုဒြာကြာတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ကုမုဒနာဠေ- ကုမုဒြာကြာရိုးတို့ကို၊ ဆဉ္ဇေတွာ-စွန့်ပစ်၍၊ အဂမံသု-သွားကုန်ပြီ၊ ထေရော-အရှင် ဣသိဒတ္ထထေရ်သည်၊ အာဝုသော မဟာသောဏ၊ ပေ၊ အဌာသိ၊ ဂါမဒါရကာ- ရွာသားငယ်တို့သည်၊ ကုမုဒနာဠေ-ကုမုဒြာကြာရိုးတို့ကို၊ သောဓေတွာ-သုင်သင်၍၊ ပတ္တေ ပက္ခိပိတွာ အဒံသု၊ ထေရာ၊ ပေ၊ အဟောသိ။

အနုပုဗ္ဗေန-ဖြင့်၊ စရန္တာ-လှည့်လည်ကုန်လသော်၊ ပဏ္ဏခါဒကမနုဿာနံ- ဟင်းရွက်ကိုစားကုန်သောလူတို့၏၊ ဝသနဌာနေ-နေရာအရပ်၌၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ဂါမဒါရံ-ရွာတံခါးသို့၊ သမ္မာပုဏီသု-ကောင်းစွာ ရောက်ကြကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုရွာတံခါး ၌၊ ဧကိဿာ-တစ်ယောက်သော၊ ဒါရိကာယ-သတို့သမီး၏၊ မာတာပိတရော-အမိ အဘတို့သည်၊ အရညံ-တောသို့၊ ဂစ္ဆန္တာ-သွားခါနီးကုန်လသော်၊ အမ္မ-ချစ်သမီး၊ ကောစိ-တစ်ပါးပါးသော၊ အယျော-အရှင်သည်၊ သစေ အာဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ ကြွလာအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ကတ္တစိ-တစ်စုံတစ်ခုသောအရပ်သို့၊ ဂန္တု-ငှါ၊ မာ အဒါသိ- မပေးလင့်၊ အယျဿ-အရှင်၏၊ ဝသနဌာနံ-နေရာအရပ်ကို၊ အာစိက္ခေယျာသိ- လျှောက်ထားလိုက်လော့၊ (“မေးလိုက်လော့”ဟူလို၊) ဣတိ-သို့၊ အာဟံသု-မှာထား ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ သာ-ထိုသတို့သမီးသည်၊ ထေရေ-ထေရ်တို့ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ပတ္တံ- ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ နိသီဒါပေသိ-ထိုင်စေပြီ၊ ဂေဟေ-၌၊ ခေဉာတိ နာမ-စပါးမျိုးမည် သည်၊ နတ္ထိ၊ ပန-သော်လည်း၊ ဝါသိ-ဓားငယ်ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဂုဉ္ဇစောစရုက္ခတ္တံ- ချင်ရွေးပင် တောငှက်ပျောပင်တို့၏အခွံကို၊ ဂုဉ္ဇလတာပတ္တေဟိ-ချင်ရွေးနွယ် ချင်ရွေး ရွက်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ကောဇ္ဇေတွာ-နပ်နပ်စဉ်း၍၊

ဂုဉ္ဇံ၊ ပေ၊ ပတ္တေဟိ။ ။ “ဂုဉ္ဇော စ+စောစံ စ+ရုက္ခတ္တစောစ ဂုဉ္ဇစောစရုက္ခတ္တံ၊ လတာ စ+ပတ္တဉ္စ လတာပတ္တာနိ၊ ဂုဉ္ဇာနံ+လတာပတ္တာနိ ဂုဉ္ဇလတာပတ္တာနိ” ဤသို့ ယောဇနာရှိ၏။ သို့သော် “ဂုဉ္ဇစောစရုက္ခာနံ+တစော ဂုဉ္ဇစောစရုက္ခတ္တစော”ဟု ရှိသင့်မည် ထင်သည်။ ရှေးနိဿယ ၌ကား “ဂုဉ္ဇ”နေရာ၌ “ဂုဉ္ဇ”ဟု ပါရှိတစ်မျိုးရှိ၏။

တယော-သုံးခဲကုန်သော၊ ပိဏ္ဏေ-အဆုပ်အခဲတို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဧကံ-တစ်ဆုပ်
တစ်ခဲကို၊ ဣသိဒတ္တတ္ထေရဿ-၏လည်းကောင်း၊ ဧကံ-ကို၊
မဟာသောဏတ္ထေရဿ-၏လည်းကောင်း၏၊ ပတ္တေ-သပိတ်၌၊ ဌပေတွာ-၍၊
အတိရေကပိဏ္ဏံ-အပိုဖြစ်သော အဆုပ်အခဲကို၊ ဣသိဒတ္တတ္ထေရဿ-
အကြီးဖြစ်သောဣသိဒတ္တထေရ်၏၊ ပတ္တေ-၌၊ ဌပေဿာမိ-ထားအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့
ကြံ၍၊ ဟတ္ထံ-လက်ကို၊ ပဿာရေသိ-ဆန့်တန်းပြီး၊ ဟတ္ထော-လက်သည်၊ ပရိဝတ္တိတွာ-
ပြန်လည်၍၊ မဟာသောဏတ္ထေရဿ-၏၊ ပတ္တေ-၌၊ ပတိဌာပေသိ-တည်စေပြီ။

ဣသိဒတ္တတ္ထေရော-သည်၊ ဗြာဟ္မဏတိဿဘယေ-
ဗြာဟ္မဏတိဿသူပုန်ဘေး ဖြစ်ရာအခါ၌၊ ဂုဉ္ဇစောစပိဏ္ဏေ-
ချင်ရွေးငှက်ပျောပင်တို့မှဖြစ်သော အဆုပ်အခဲတို့ကို၊ ဝိပါကဒါယကကမ္မံ-
အကျိုးပေးသောကံသည်၊ ဒေသကာလသမ္ပဒါယ-ဒေသကာလ၏ ပြည့်စုံရာအခါ၌၊
ဝါ-ဒေသသမ္ပတ္တိ ကာလသမ္ပတ္တိဖြစ်ရာအခါ၌၊ ကိဝပမာဏံ-အဘယ် မျှလောက်
ပမာဏရှိသော၊ ဝိပါကံ-အကျိုးကို၊ ဒဿတိ-ပေးလတ္တံ့နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-
ပြောပြ၊ တေ-ထိုထေရ်တို့သည်၊ တံ-ထိုအဆုပ်အခဲကို၊ ပရိဘုဒ္ဓိတွာ-ဘုဉ်းပေး ပြီး၍၊
ဝသနဌာနံ-နေရာအရပ်သို့၊ အဂမံသု-သွားကြကုန်ပြီ၊ သာပိ-ထိုသတို့သမီး
သည်လည်း၊ အရညတော-တောမှ၊ အာဂတာနံ-ပြန်လာကုန်သော၊ မာတာပိတူနံ-
တို့အား၊ အာစိက္ခံ-ပြောပြပြီ၊ (ကိ)ဒွေ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ ထေရာ-တို့သည်၊ အာဂတာ-
ကြွလာကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထိုထေရ်တို့၏၊ ဝသနဌာနံ-နေရာအရပ်ကို၊ မေ-ကျွန်မသည်၊
အာစိက္ခံတံ-လျှောက်ထားအပ်ပါပြီ၊ (မေးအပ်ပါပြီ) တေ ဥဘောပိ-ထိုနှစ်ယောက်
သော မိဘတို့သည်လည်း၊ ထေရာနံ-တို့၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဂန္တာ-၍၊ ဝန္တိတွာ-ဝပ်ချ၍၊
ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ ယံ-အကြင်အာဟာရကို၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊
လဘာမ-ရကုန်၏၊ တေန-ထိုအာဟာရဖြင့်၊ တုမေ-အရှင်ဘုရားတို့ကို၊ ပဋိဇ္ဇေဋ္ဌာမ-
ပြုစုလုပ်ကျွေးပါကုန်အံ့၊ ဣဓေဝ-ဤအရပ်၌သာ၊ ဝသထ-သီတင်းသုံးတော်မူကြ
ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ပဋိညံ-နေဖို့ရန် ဝန်ခံမှုကို၊ ဂဏှိသု-ယူကြကုန်ပြီ၊
ထေရာပိ-ထေရ်တို့သည်လည်း၊ သဗ္ဗဘယကာလံ-အလုံးစုံသော ဘေးဖြစ်ရာကာလ
ပတ်လုံး၊ တေ-ထိုဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့ကို၊ ဥပနိဿာယ-မိ၍၊ ဝသိသု-
နေကြကုန်ပြီ။

ဗြာဟ္မဏတိဿစောရေ-ဗြာဟ္မဏတိဿသူပုန်သည်၊ မတေ-သေလသော်၊
ပိတုမဟာရာဇာ-ပိတုမဟာရာဇာသည်၊ ဆတ္တံ-ထီးဖြူကို၊ ဥဿာပေသိ-စိုက်ထူစေပြီ၊
ဘယံ-ဘေးသည်၊ ဂူပသန္တံ-ငြိမ်းအေးပြီး၊ ဇနပဒေါ-သည်၊ သမ္ပုဏ္ဏော-ပြည့်စုံပြီ၊ ဣတိ-
သို့၊ သုတွာ-ကြားရ၍၊ ပရသမုဒ္ဒတော-သမုဒြာ၏ တစ်ဖက်ကမ်းမှ၊ (အိန္ဒိယမှ၊)
ဘိက္ခုသယော-ရဟန်းသံဃာသည်၊ နာဝါယ-လှေဖြင့်၊ မဟာတိတ္ထပဋ္ဌနေ-မဟာတိတ္ထ

ဆိပ်ကမ်း၌၊ ဩရုယု-သက်ဆင်း၍၊ မဟာသောဏတ္ထေရော-သည်၊ ကထ-အဘယ်အရပ်၌၊ ဝသတိ-နေပါသည်၊ ကုတိ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတွာ-မေး၍၊ ထေရဿ-မဟာသောဏထေရ်၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ အဂမာသိ-သွားပြီ၊ ထေရော-မဟာသောဏထေရ်သည်၊ ပဉ္စဘိက္ခုသတပရိဝါရော-ငါးရာသောရဟန်းအခြံအရံရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ကာလကဂါမေ-ကာလကရွာ၌၊ မဏ္ဍလာရာမဝိဟာရံ-မဏ္ဍလာရာမကျောင်းတိုက်သို့၊ သမ္မာပုဏိ-ကောင်းစွာ ရောက်ပြီ။

တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ကာလကဂါမေ-၌၊ သတ္တမတ္တာနိ-ခုနစ်လီအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ကုလသတာနိ-အမျိုးအရာတို့သည်၊ ဝါ-အိမ်ခြေအရာတို့သည်၊ (တစ်နည်း) သတ္တမတ္တာနိ ကုလသတာနိ-အမျိုးခုနစ်ရာတို့သည်၊ ပဋိဝသန္တိ-နေကြကုန်၏၊ ရတ္တိ ဘာဂေ-ညဉ့်အဖို့၌၊ ဒေဝတာ-နတ်တို့သည်၊ အာဟိဏ္ဏိတွာ-လှည့်လည်၍၊ မဟာ သောဏတ္ထေရော-သည်၊ ပဉ္စဘိက္ခုသတပရိဝါရော-ငါးရာသောရဟန်းအခြံအရံ ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) မဏ္ဍလာရာမဝိဟာရံ-သို့၊ ပတ္တော-ရောက်လာပြီ၊ ဧကေကော-တစ်ယောက်တစ်ယောက် သည်၊ နဝဟတ္ထ သာဓုကေန-ကိုးတောင် ရှိသောအဝတ် နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဧကေကဟာပဏ္ဍနကံ-တစ်ကျပ်တစ်ကျပ်ထိုက်တန်သော၊ ပိဏ္ဍပါတ်-ဆွမ်းကို၊ ဒေတု-လှူလေ့၊ ကုတိ-သို့၊ မနုဿေ-တို့ကို၊ အဝေါစုံ-ကုန်ပြီ၊ စ-ဆက်၊ ပုနဒိဝသေ-နောက်တစ်နေ့၌၊ ထေရာ-တို့သည်၊ ကာလကဂါမံ-သို့၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ ပဝိသိသု-ဝင်ကြကုန်ပြီ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ နိသီဒါပေတွာ-ထိုင်စေ၍၊ ယာဂုံ-ကို၊ အဒံသု-လှူကုန်ပြီ၊ မဏ္ဍလာရာမဝါသိ-မဏ္ဍလာရာမ၌နေလေ့ရှိသော၊ တိဿဘူတိ ထွေရော-တိဿဘူတိထေရ်သည်၊ သံဃထွေရော-သံဃထေရ်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ နိသီဒိ-ထိုင်ပြီ။

ဧကော-တစ်ယောက်သော၊ မဟာဥပါသကော-ဥပါသကာကြီးသည်၊ တံ-ထိုတိဿဘူတိထေရ်ကို၊ ဝန္တိတွာ-ဝပ်ချ၍၊ ဘန္တေ-ရာ၊ မဟာသောဏတ္ထေရော နာမ-မဟာသောဏထေရ်မည်သည်၊ ကတရော-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ပါနည်း၊ ကုတိ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆိ-မေးလျှောက်ပြီ၊ တေန သမယေန-၌၊ ထေရော-မဟာသောဏထေရ်သည်၊ နဝကော-သီတင်းငယ်သည်၊ (ဟုတွာ) ပရိယန္တေ-ပရိသတ်အစွန်၌၊ နိသီန္ဒော-ထိုင်နေသည်၊ ဟောတိ၊ ထေရော-တိဿဘူတိထေရ်သည်၊ ဟတ္ထံ-လက်ကို၊ ပသာရေတွာ-ဆန့် တန်း၍၊ ဥပါသက-ဥပါသကာ၊ မဟာသောဏော နာမ-မဟာသောဏထေရ် မည်သည်၊ ဧသ (ဧသော)-ဤပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ကုတိ အာဟ-ဥပါသကော-သည်၊ တံ-ထိုမဟာသောဏထေရ်ကို၊ ဝန္တိတွာ-၍၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂဏှာတိ-၏၊ ထေရော-မဟာ သောဏထေရ်သည်၊ န ဒေတိ-မပေး၊ တိဿဘူတိထွေရော-သည်၊ အာဂုသော သောဏ-ငါ့ရှင်သောဏ၊ တွံ-သည်၊ န ဇာနာသိ ယထာ-မသိသကဲ့သို့၊ မယမ္ပိ-ငါတို့သည်လည်း၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ န ဇာနာမ-

မသိကြကုန်၊ ပုညဝန္တာနံ-ဘုန်းရှိသူတို့ဖို့၊ ဒေဝတာ-နတ်တို့သည်၊ ပရိပါစေန္တိ-ကျက်စေကြကုန်၏။ ပတ္တံ-ကို၊ ဒေဟိ-ပေးလိုက်လော့၊ သပြေဟူစာရိန်-သီတင်းသုံးဖော်တို့အား၊ သင်္ဂဟံ-ချီးမြှောက်မှုကို၊ ကရောဟိ-ပြုလော့၊ ဣတိ အာဟ။

ထေရော-မဟာသောဏထေရ်သည်၊ ပတ္တံ-ကို၊ အဒါသိ-ပေးပြီ၊ မဟာ-ဥပါသကော-သည်၊ ပတ္တံ အာဒါယ ဂန္ဓာ၊ ကဟာပဏ္ဍနကဿ-တစ်ကျပ်ထိုက်တန်သော၊ ပိဏ္ဏပါတဿ-ဆွမ်းဖြင့်၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ နဝဟတ္ထသာဓူကံ-ကိုးတောင်ရှိသောအဝတ်ကို၊ အာဓာရကံ-သပိတ်ခြေကို၊ ကတွာ-၍၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်၍၊ ထေရဿ-မဟာသောဏထေရ်၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ဌပေသိ-ထားပြီ၊ အပရေ-မဟာဥပါ သကာမှအခြားသော၊ ဥပါသကောပိ-သည်လည်း၊ အပရဿ-အခြားသော၊ (ဘိက္ခုနော-၏၊ ပတ္တံ အာဒါယ ဂန္ဓာ ကဟာပဏ္ဍနကဿ ပိဏ္ဏပါတဿ ပူရေတွာ နဝဟတ္ထသာဓူကံ အာဓာရကံ ကတွာ အာဟရိတွာ) ထေရဿ-မဟာသောဏ ထေရ်၏၊ ဟတ္ထေ ဌပေသိ၊ ဣတိ-သို့၊ သတ္တသာဓူကသတနိ-ခုနစ်ရာသော အဝတ် တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သတ္တပိဏ္ဏပါတသတနိ စ-ခုနစ်ရာသောဆွမ်းတို့ကိုလည်း ကောင်း၊ ထေရဿေဝ-မဟာသောဏထေရ်အားသာ၊ အဒံသု-လှူကြကုန်ပြီ။

ထေရော-မဟာသောဏထေရ်သည်၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-ရဟန်းသံဃာအား၊ သံဝိဘာဂံ-ခွဲခြမ်းဝေဖန်မှုကို၊ ကတွာ-၍၊ အနုပုဗ္ဗေန မဟာဝိဟာရံ ပါပုဏိတွာ-မုခ်-မျက်နှာကို၊ ဓောဝိတွာ-ဆေး၍၊ (မျက်နှာသစ်၍) မဟာဗောဓိ-မဟာဗောဓိကို၊ ဝန္တိတွာ-ဝပ်ချ၍၊ မဟာစေတီယံ-ကို၊ ဝန္တိတွာ-၍၊ ထူပါရာမေ-ထူပါရာမ၌၊ ဌိတော-တည်လျက်၊ စီဝရံ-ကို၊ ပါရူပိတွာ-ရုံ၍၊ ဘိက္ခုသံဃပရိဝါရော-ရဟန်းအပေါင်းအခြံအရံရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) ဒက္ခိဏဒွါရေန-တောင်တံခါးဖြင့်၊ နဂရံ ပဝိသိတွာ-ဒွါရတော-မှ၊ ယာဝ ဝဠုနကဿာလာ-ဝဠုနကမည်သော ဇရပ်တိုင်အောင်၊ [ဝဠုနကဿာလာတိ ဝဠုနကနာမ သာလာ၊ ယောဇနာ၊] တေသ္မိ အန္တရေ-၍အတွင်း၌၊

အပရောပိ ဥပါသကော အပရဿ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ဥပါသကော”၏နောက်ဝယ် “ထေရဿ”ဟု ရှိ၏၊ ဋီကာ၌“အပရဿာတိ အပရဿ ဘိက္ခုနော ပတ္တံ အာဒါယ၊ပေ၊ ထေရဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိတိ ယောဇနာ”ဟု ရှိသောကြောင့် “အပရဿ”ဟု ရှိသော ပါဠိသာ ပါဠိမှန်တည်း၊ ထိုဋီကာအဖွင့်အတိုင်း “အပရဿ ပတ္တံ အာဒါယ ဂန္ဓာ ကဟာပဏ္ဍနကဿ ပိဏ္ဏပါတဿ ပူရေတွာ နဝဟတ္ထသာဓူကံ အာဓာရကံ ကတွာ အာဟရိတွာ ထေရဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ”ဟု ရှေ့ဝါကျမှ ပုဒ်များကို လိုက်စေ၍ အနက်ပေးရသည်။

သဋ္ဌိကဟာပဏ္ဏနကံ-အသပြာခြောက်ဆယ်ထိုက်တန်သော၊ ပိဏ္ဏပါတံ-ကို၊ လဘိ-ရပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တတော-ထိုအခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ သတ္တာရဿ-ကောင်းစွာ ပြုစုအပ်သော ပူဇော်သတ္တာရ၏၊ ပမာဏံ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဧဝံ-သို့၊ ကာလဝိပတ္တိယံ-၌၊ မဇုက ဖလတ္တစောပိ-သစ်မည်စည်သီးအခွံသည်လည်းကောင်း၊ ကုမုဒနာဠိပိ-ကုမုဒြာကြာရိုးသည်လည်းကောင်း၊ ဒုလ္လဘာ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်ပြီ၊ ကာလသမ္ပတ္တိယံ-ကာလ၏ပြည့်စုံရာအခါ၌၊ ဧဝမ္ပပေါ-သော၊ မဟာလာဘော-များစွာသော လာဘ်သည်၊ ဥပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။

ဝတ္ထဗ္ဗကနိဂြောဓတ္ထေရဿာပိ-ဝတ္ထဗ္ဗကနိဂြောဓထေရ်၏လည်း၊ သာမဏေရ-ကာလေ-သာမဏေဖြစ်ရာအခါ၌၊ ဗြာဟ္မဏတိဿဘယံ-သည်၊ ဥဒပါဒိ-ပြီ၊ သာမဏေရော စ-ဝတ္ထဗ္ဗကနိဂြောဓသာမဏေသည်လည်းကောင်း၊ အဿ-ထိုသာမဏေ၏၊ ဥပဇ္ဈာယော စ-ဥပဇ္ဈာယ်သည်လည်းကောင်း၊ ပရသမုဒ္ဒံ-သမုဒ္ဒရာတစ်ဖက်ကမ်းသို့၊ (အိန္ဒိယဘက်သို့) နာဂမိသု-မလိုက်ကုန်၊ ပဏ္ဏခါဒကမနုဿေ-ဟင်းရွက်ကိုစားသောလူတို့ကို၊ ဥပနိဿာယ-၍၊ ဝသိဿာမ-နေကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ပစ္စန္တာဘိမုခါ-တိုင်း၏ အစွန်အဖျားသို့ ရှေးရှုကုန်သည်၊ အဟေသု-ကုန်ပြီ၊ သာမဏေရော-သည်၊ သတ္တာဟမတ္တံ-ခုနစ်ရက်မျှ၊ အနာဟာရော-အာဟာရမရှိသည်၊ (အစာမစားရသည်) ဟုတွာ၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ဂါမဌာနေ-ရွာတည်ရာအရပ်၌၊ တာလရုက္ခေ-ထန်းပင်၌၊ တာလပက္ကံ-ရင့်သောထန်းသီးကို၊ [အထဲက အဆံကို စားရမည်ဖြစ်၍ မှည့်သောထန်းသီးဟု မပေးရ၊ ရင့်သောထန်းသီးဟုသာ ပေးပါ၊] ဒိသွာ-၍၊ ဥပဇ္ဈာယံ-ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ (ကိ) ဘန္တေ-ရား၊ ထောက်-အနည်းငယ်၊ အာဂမေတု-သည်းခံပါဦး၊ (ဆိုင်ငံပါဦး) တာလပက္ကံ-ကို၊ ပါတေဿာတိ-ကျစေပါအံ့၊ ဣတိ အာဟ-၊ သာမဏေရ၊ တွံ-သင်သည်၊ ဒုဗ္ဗလော-အားမရှိသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ မာ အဘိရုဟိ-မတက်လင့်၊ ဣတိ အာဟ၊ ဘန္တေ-ရား၊ အဘိရုဟိဿာမိ-တက်ပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ခုဒ္ဒကဝါသိ-ဓားငယ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ တာလံ-ထန်းပင်သို့၊ အာရုယျ-တက်၍၊ တာလပိဏ္ဏံ-ထန်းသီးခိုင် ကို၊ ဆိန္ဒတု-ငှါ၊ အာရဘိ-အားထုတ်ပြီ၊ ဝါသိဖလံ-ဓားသွားသည်၊ နိက္ခမိတွာ-ဓားရိုးမှ ထွက်၍၊ ဘူမိယံ-၌၊ ပတိ-ကျပြီ။

ထေရော-ထေရ်သည်၊ စိန္တေသိ-ပြီ၊ (ကိ) အယံ-ဤ သာမဏေသည်၊ ကိလမန္တောဝ-ပင်ပန်းလျက်သာလျှင်၊ ရုက္ခံ-ထန်းပင်သို့၊ အာရုဇ္ဇော-တက်ပြီ၊ ဣဒါနိ-၌၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကရိဿတိ နုခေါ-ပြုလတ္တံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံပြီ၊ သာမဏေရော-သည်၊ တာလပက္ကံ-ထန်းရွက်ကို၊ ဖာလတွာ ဖာလေတွာ-ဆုတ်၍ ဆုတ်၍၊ ဝါ-စိတ်၍ စိတ်၍၊ ဝါသိဒဏ္ဍကေ-ဓားရိုး၌၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ယဇ္ဇေန္တော

ဃဇ္ဇေန္တော-ဆက်စပ်လျက် ဆက်စပ်လျက်၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊ ပါတေတွာ-ကျစေ၍၊ ဘန္တေ-ရား၊ ဝါသိဖလံ-ဓားသွားကို၊ ဧတ္ထ-ဤ ဓားရိုး၌၊ သစေ ပဝေသေယျာထ-အကယ်၍ သွင်းပေးလိုက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သာဓု-ကောင်းသည်၊ ဝတ-စင်စစ်၊ အဿ-ဖြစ်ရာပါ၏၊ ဣတိ အာဟ၊ ထေရော-သည်၊ သာမဏေရော-သည်၊ ဥပါယသမ္ပန္နော-နည်းဥပါယ်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ (ဥပါယ်တမည်၌ ကျွမ်းကျင်၏၊) ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဝါသိဖလံ-ဓားသွားကို၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ အဒါသိ-ပေးလိုက်ပြီ၊ သော-ထိုသာမဏေသည်၊ ဝါသိ-ဓားကို၊ ဥက္ခိပိတွာ-မြှောက်ယူ၍၊ တာလဖလာနိ-ထန်းသီးတို့ကို၊ ပါတေသိ-ကျစေပြီ၊ ထေရော-သည်၊ ဝါသိ-ဓားငယ်ကို၊ ပါတာ-ပေတွာ-ကျပစေဟုစေခိုင်း၍၊ ဝါ-အချခိုင်း၍၊ ပဝဋ္ဋိတွာ-လိမ့်၍၊ ဂတံ-သွားသော၊ တာလဖလံ-ထန်းသီးကို၊ ဘိန္နိတွာ-ခွဲ၍၊ သာမဏေရံ-ကို၊ ဩတိဏ္ဏကာလေ-သက်ဆင်းရာအခါ၌၊ အာဟ၊ (ကိ၊) သာမဏေရ-ဏေ၊ တွံ-သည်၊ ဒုဗ္ဗလော-အားမရှိ၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ ဣဒံ-ဤထန်းသီးအဆန်ကို၊ ခါဒါဟိ-ခဲစားလော့၊ ဣတိ အာဟ၊ ဘန္တေ-ရား၊ အဟံ-သည်၊ တုမေဟိ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ အခါဒိတေ-မခဲစားအပ်သေးမီ၊ န ခါဒိဿာမိ-မခဲစားပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဝါသိ-ဓားငယ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ တာလဖလာနိ-ထန်းသီးတို့ကို၊ ဘိန္နိတွာ-ခွဲ၍၊ ပတ္တံ-ကို၊ နိဟရိတွာ-၍၊ တာလမိဉ္ဇံ-ထန်းသီး၏ အတွင်းအဆန်ကို၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ထေရဿ-အား၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ခါဒိ-ခဲစားပြီ၊

ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ တာလဖလာနိ-ထန်းသီးတို့သည်၊ အဟေသု-ရှိကုန်ပြီ၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်၊ တတ္ထေဝ-ထိုအရပ်၌ပင်၊ ဝသိတွာ-နေ၍၊ ဖလေသု-ထန်းသီးတို့သည်၊ ခိဏေသု-ကုန်ပြီးကုန်လသော်၊ အနုပုဗ္ဗေန-ဖြင့်၊ ပဏ္ဏခါဒက မနုဿာနံ-တို့၏၊ ဝသနဌာနေ-၌၊ ဧကံ-သော၊ ဆဗ္ဗိတဝိဟာရံ-ရဟန်းတို့သည် စွန့်ပစ်အပ်သောကျောင်းသို့၊ ပဝိသိသု-ကုန်ပြီ၊ သာမဏေရော-သည်၊ ထေရဿ-၏၊ ဝသနဌာနံ-ကို၊ ပဋိဇဉ်-သုတ်သင်ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ သာမဏေရဿ-အား၊ ဩဝါဒံ-ကို၊ ဒတွာ-၍၊ ဝိဟာရံ-သို့ ပါဝိသိ-ဝင်ပြီ၊ သာမဏေရော-သည်၊ အနာယတနေ-သေဖို့ရန် အကြောင်းမဟုတ်သောအရပ်၌၊ ဝါ-မသေသင့်ဘဲ သေရာအရပ်၌၊ နဌာနံ-ပျက်စီးရကုန်သော၊ အတ္တဘာဝါနံ-အတ္တဘောတို့၏၊ ပမာဏံ-အတိုင်းအရှည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့အား၊ ဥပဌာနံ-ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းကို၊ ကရိဿာမိ-ပြုအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ စေတိယင်္ဂဏံ-စေတီရင်ပြင်သို့၊ ဂန္ဓာ-သွား၍၊ အပ္ပဟရိတံ-စိမ်းသော မြက်သစ်ပင်မရှိအောင်၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ သတ္တာဟမတ္တံ-ခုနစ်ရက်မျှ၊ နိရာဟာရတာယ-အာဟာရမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (အစာမစားရခြင်းကြောင့်၊) ပဝေမောနော-တုန်တုန်လှုပ်လှုပ်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ပတိတွာ-လဲ၍၊ နိပန္နကောဝ-

လျောင်းလျက်သာလျှင်၊ တိဏာနိ-မြက်တို့ကို၊ ဥဒ္ဓရတိ-နုတ်နေ၏။ စ-ဆက်၊ ဧကစ္စေ-
အချို့ကုန်သော၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ အရညေ-၌၊ စရန္တာ-လှည့်လည်ကုန်လသော်၊
မဝံ-ပျားရည်ကို၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ ဒါရူနိစေဝ-ထင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သာက
ပဏ္ဍဉ္စ-ဟင်းရွက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ တိဏစလနသညာယ-မြက်
လှုပ်ခြင်းဟူသောသညာဖြင့်၊ ဧသော-ဤလှုပ်သောအရာသည်၊ မိဂေါ နုခေါ-
သားကောင်လေလော၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သာမဏေရဿ-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဂန္တာ၊
သာမဏေရ၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကရောသိ-ပြုပါသနည်း၊ ဣတိ အာဟံသု-မေးကြ
ကုန်ပြီ၊ ဥပါသကာ-ဥပါသကာတို့၊ တိဏဂဏ္ဌိ- မြက်ထုံးကို၊ ဂဏ္ဍာမိ-ယူနေ၏၊ ဣတိ-
ဤသို့ ပြောပြီ၊ ဘန္တေ-ရား၊ အညောပိ-အရှင်ဘုရားမှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊
ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါသေးသလော၊ ဣတိ (အာဟံသု)။

ဥပါသကာ၊ အာမ-အိမ်း၊ မေ-၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ အန္တောဂဗ္ဗေ-ကျောင်း
ခန်းအတွင်း၌၊ (အတ္ထိ-ရှိသေး၏) ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ ဘန္တေ-ရား၊ မဟာထေရဿ-
အား၊ ဒတွာ- ၍၊ ခါဒေယျာသိ- ခဲစားပါလော့၊ ဣတိ- ဤသို့ လျှောက်၍၊
သာမဏေရဿ-အား၊ မဝံ ဒတွာ၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝသနဌာနံ-နေရာအရပ်ကို၊
အာစိက္ခိတွာ-ပြောပြ၍၊ အယျ-အရှင်၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ သာခါဘဂီ-
သစ်ခက်ကို ချိုးခြင်းကို၊ ကရောန္တာ-ပြုကုန်လျက်၊ ဂမိဿာမ-သွားပါကုန်အံ့၊
[သစ်ခက်ချိုးကို ချ၍ချ၍ လမ်းပြသောအားဖြင့် သွားပါကုန်အံ့-ဟူလို၊] ဧတာယ
သညာယ-ဤချိုးအပ်သော သစ်ခက်အမှတ်အသားဖြင့်၊ ထေရံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-
ယူ၍၊ (ပင့်ခေါ်၍) အာဂစ္ဆေယျာသိ-လိုက်ခဲ့ပါလော့၊ ဣတိ ဝတွာ အဂမံသု-
သွားကုန်ပြီ။

သာမဏေရော-သည်၊ မဝံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တာ ဗဟိ-
အခန်း၏ပြင်ဘက်၌၊ ဌတွာ-ရပ်၍၊ ဘန္တေ-ရား၊ ဝန္တာမိ-ရှိခိုးပါ၏၊ ဣတိ အာဟ-
လျှောက်ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ သာမဏေရော-သည်၊ ဇီဃစ္ဆာယ-မွတ်သိပ်ဆာ
လောင်ခြင်းသည်၊ အနုဒယုမာနော - အဖန်ဖန် လောင်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ၊)
အာဂတော-လာသည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ တုဏှိ-ဆိတ်ဆိတ်၊
အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ သော-ထိုသာမဏေသည်၊ ပုနပိ-တစ်ဖန်လည်း၊ ဝန္တာမိ ဘန္တေတိ-
ဝန္တာမိ ဘန္တေ ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ သာမဏေရ၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒုဗ္ဗလဘိက္ခုနံ-
အားမရှိသော ရဟန်းတို့အား၊ သုခေန-ချမ်းသာသဖြင့်၊ နိပဇ္ဇိတုံ-လျောင်းခြင်းငှာ၊
န ဒေသိ-မပေးသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ၊ ဘန္တေ-ရား၊ ဒွါရံ-တံခါးကို၊ ဝိဝရိတုံ-
ဖွင့်ခြင်းငှာ၊ သာရပုံ-လျောက်ပတ်ပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ ထေရော-သည်၊
ဥဌဟိတွာ-ထ၍၊ ဒွါရံ-တံခါးကို၊ ဝိဝရိတွာ-ဖွင့်၍၊ သာမဏေရ၊ တေ-သင်သည်။

ကိ-အဘယ်ကို၊ လခွံ-ရအပ်သနည်း၊ ကူတိ အာဟ-မေးပြီ၊ ဘန္တေ-ရား၊ မနုဿေဟိ-
တို့သည်၊ မဓု-ပျားရည်ကို၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်ပါပြီ၊ ခါဒိတုံ-ခဲစားခြင်းငှာ၊ သာရုပ္ပံ-
လျှောက်ပတ်ပါ၏၊ (ကူတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊) သာမဏေရ၊ ဧဝမေဝ-
ဤအတိုင်းသာ၊ ခါဒိတုံ-ခဲစားခြင်းငှာ၊ ကိလမိဿာမ-ပင်ပန်းကုန်အံ့၊ ပါနကံ-
အဖျော်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပိဝိဿာမ-သောက်ကြစို့၊ ကူတိ-ဤသို့ပြောပြီ၊
သာမဏေရော-သည်၊ ပါနကံ-အဖျော်ကို၊ ကတွာ၊ အဒါသိ-ပေးပြီ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊
နံ-ထိုသာမဏေကို၊ ထေရော-သည်၊ သာမဏေရ၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ဝသနဌာနံ-
နေရာအရပ်ကို၊ ပုစ္ဆသိ-မေးလိုက် ၏လော၊ ကူတိ အာဟ၊ ဘန္တေ သယမေဝ-
သူတို့ကိုယ်တိုင်ပင်၊ အာစိက္ခိသု-ပြောပါ ကုန်ပြီ၊ ကူတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ သာမဏေရ၊
ပါတောဝ-နံနက်အခါမှသာ၊ (နံနက် စောစောမှသာ) ဂစ္ဆန္တာ-သွားကုန်လသော်၊
ကိလမိဿာမ-ပင်ပန်းပါကုန်လိမ့်အံ့၊ အဇ္ဇေဝ-ယနေ၌ပင်၊ ဂမိဿာမ-သွားကြစို့၊
ကူတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ပတ္တစီဝရံ ဂဏှာပေတွာ နိက္ခမိ-ထွက်ပြီ၊ တေ-ထိုဆရာ
တပည့်တို့သည်၊ ဂန္တာ၊ မနုဿာနံ၊ ဝသနဌာနသ-နေရာအရပ်၏၊ အဝိဒူရေ-အနီး၌၊
နိပဇ္ဇိသု-အိပ်ကုန်ပြီ။

သာမဏေရော-သည်၊ ရတ္တိဘာဂေ-ညဉ့်အဖို့၌၊ စိန္တေသိ၊ (ကိ-နည်း၊) မယာ-
သည်၊ ပဗ္ဗဇိတကာလတော-ရှင်ဖြစ်ရာအခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ ဂါမန္တေ-ရွာ၏အနီး၌၊
အရုဏံ-အရုဏ်ကို၊ န ဥဌာပိတပုဗ္ဗံ-မတက်စေအပ်ဘူး၊ ကူတိ-ဤသို့ ကြံပြီ၊ (ကူတိ-
ဤသို့ ကြံပြီး၍၊) [ကူတိ တစ်လုံးအကျေကြံ၊] သော-ထိုသာမဏေသည်၊ ပတ္တံ-
သပိတ်ကို၊ ဂဟေတွာ၊ အရုဏံ-ကို၊ ဥဌာပေတုံ-တက်စေခြင်းငှာ၊ အရညံ-တောသို့၊
အဂမာသိ-သွားပြီ၊ မဟာထေရော-သည်၊ သာမဏေရံ-ကို၊ နိပန္နဌာနေ-လျောင်းရာ
အရပ်၌၊ အပဿန္တော-မမြင်သည်၊ (ဟုတွာ) မနုဿခါဒကေဟိ-လူသားစားသော
လူတို့သည်၊ ဂဟိတော-ယူအပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ၊ ကူတိ စိန္တေသိ။ သာမဏေရော
အရညေ အရုဏံ ဥဌာပေတွာ-တက်စေ၍၊ ပတ္တေန-သပိတ်ဖြင့်၊ ဥဒကဉ္စ ဖန္တကဉ္စ
ဂဟေတွာ၊ အာဂမိ-ပြန်လာပြီ၊ သာမဏေရ၊ ကုဟိ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂတော-
သွားသည်၊ အသိ-ဖြစ်သနည်း။

တေ-သင်သည်၊ မဟလ္လကဘိက္ခုနံ-အသက်ကြီးကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊
ဝိတက္ကော-တောင်တောင် ဤဤ ကြံစည်ခြင်းကို၊ ဥပ္ပာဒိတော-ဖြစ်စေအပ်ပြီ၊
ဒဏှကမ္ပံ-ဒဏ်အမှုကို၊ အာဟရ-ဆောင်လော့၊ ကူတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ ဘန္တေ၊
အာဟရိဿာမိ-ထမ်းဆောင်ပါအံ့၊ ကူတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ထေရော၊ မုခံ-
မျက်နှာကို၊ ဓောဝိတွာ-ဆေး၍၊ (မျက်နှာသစ်၍) စီဝရံ-ကို၊ ပါရုပိ-ရုံပြီ၊ ဥဘောပိ-
ဆရာ တပည့်နှစ်ယောက်တို့သည်လည်း၊ မနုဿာနံ ဝသဌာနံ အဂမံသု-သွားကြ
ကုန်ပြီ၊ မနုဿာပိ-တို့သည်လည်း၊ အတ္တနော-၏၊ ပရိဘောဂံ-အသုံးအဆောင်
ဖြစ်သော၊ ကန္တမူလဖလပဏ္ဏံ-သစ်ဥ၊ သစ်မြစ်၊ သစ်သီး၊ သစ်ရွက်ကို၊ အဒံသု-

လှူကုန်ပြီ၊ ထေရောပိ-သည်လည်း၊ ပရိဘုခွဲတွာ-ဘုဉ်းပေးပြီး၍၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ အဂမာသိ၊ သာမဏေရော-သည်၊ ဥဒကံ အာဟရိတွာ၊ ဘန္တေ၊ ပါဒေ-ခြေတို့ကို၊ ဓောဝါမိ-ဆေးပေးပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ။

သာမဏေရ၊ တွံ-သည်၊ ရတ္တိ-ညဉ့်အခါ၌၊ (ညဉ့်တုန်းက) ကုဟိ-အဘယ် အရပ်သို့၊ ဂတော-သွားသနည်း၊ အမှောက်-ငါတို့၏၊ ဝိတက္ကံ-တောင်တောင် ဤဤ ကြံစည်ခြင်းကို၊ ဥပ္ပာဒေသိ-ဖြစ်စေပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပြောပြီ၊ ဘန္တေ-ရား၊ မေ- တပည့်တော်သည်၊ ဂါမန္တေ-ရွာ၏အနီး၌၊ အရုဏံ-ကို၊ န ဥဌာပိတပုဋ်-မတက် စေအပ်ဘူးပါ၊ အရုဏုဌာပနတ္ထာယ-အရုဏ်တက်စေခြင်း အကျိုးငှာ၊ အရညံ- တောသို့၊ အဂတ္တိ-သွားပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ လျှောက်ပြီ၊ သာမဏေရ၊ တုယံ-သင့်အား၊ ဒဏ္ဍကမ္ပံ-ဒဏ်အမှုသည်၊ န အနုစ္စဝိကံ-မလျောက်ပတ်၊ အမှာကမေဝ-ငါတို့ အားသာ၊ (ဒဏ္ဍကမ္ပံ) အနုစ္စဝိကံ-၏၊ ဣတိ ဝတ္တာ ထေရော-သည်၊ တသ္မိယေဝ ဌာနေ-ထိုအရပ်၌ပင်၊ ဝသိ-နေပြီ၊ စ-သည်သာမကသေး၊ သာမဏေရဿ-အား၊ သညံ-အမှတ်သည်ကို၊ အဒါသိ-ပေးပြီ။

(ကိ-နည်း)မယံ-ငါတို့သည်၊ တာဝ-စွာ၊ မဟလ္လကာ-ကြီးကုန်ပြီ၊ ဣဒံ နာမ- ဤမည်သောအကြောင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနိတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ တုဝံ-သင်သည်၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ရက္ခေယျာသိ- စောင့်ရှောက် ပါလော့၊ ဣတိ၊ (သညံ အဒါသိ) ထေရော-သည်၊ အနာဂါမီ ကိရ- အနာဂါမိဖြစ်သတတ်၊ တံ-ထိုထေရ်ကို၊ အပရဘာဂေ-နောက်အဖို့၌၊ မနုဿ ခါဒကာ-လူသားစားသောလူတို့သည်၊ ခါဒိသု-ခဲစားကုန်ပြီ၊ သာမဏေရော-သည်၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ရက္ခိတွာ-စောင့်ရှောက်၍၊ ဘယေ-ဗြဟ္မဏတိဿသူပုန်ဘေးသည်၊ ဝူပသန္တေ-ငြိမ်းအေးလသော်၊ ယထာနုရူပေ-အကြင်အကြင်လျှောက်ပတ်သော၊ ဌာနေ-အရပ်၌၊ ဥပဇ္ဈံ-ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ [စာအုပ်တို့၌ “ဂါဟိတွာ”ဟု ရှိ၏၊] ဥပသမ္ပန္နော-ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သည်၊ ဟုတွာ၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ဘုရားစကား တော်ကို၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ-သင်ယူ၍၊ တိပိဋကဓရော-ပိဋကသုံးပုံကို ဆောင်သည်၊ ဟုတွာ၊ ဝတ္ထဗ္ဗကနိဂြောဓထွေရော နာမ-မည်သည်၊ ဇာတော-ဖြစ်ပြီ၊

ပိတုမဟာရာဇာ-ပိတုမဟာရာဇာသည်၊ ရန္တံ-မင်းအဖြစ်ကို၊ ပဋိပဇ္ဇိ-ကျင့်ပြီ၊ ပရသမုဒ္ဒါ-သမုဒ္ဒရာ၏တစ်ဖက်မှ၊ (အိန္ဒိယဘက်မှ) အာဂတာဂတာ-လာကုန် လာကုန် သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝတ္ထဗ္ဗကနိဂြောဓထွေရော-သည်၊ ကဟံ-အဘယ်မှာနည်း၊ ဝတ္ထဗ္ဗကနိဂြောဓထွေရော၊ ကဟံ-နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတွာ-၍၊ တဿ-

ထိုဝတ္ထုဗွကနိဂြောဓထေရ်၏။ သန္တိကံ အဂမံသု၊ မဟာဘိက္ခုသံဃော-များစွာသော ရဟန်းသံဃာသည်။ ထေရ်-ဝတ္ထုဗွကနိဂြောဓထေရ်ကို၊ ပရိဝါရေသိ-ဝန်းရံပြီ၊ သော-ထိုဝတ္ထုဗွကနိဂြောဓထေရ်သည်။ မဟာဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော-များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းသည် ခြံရံအပ်သည်။ (ဟုတွာ၊) အနုပုဗ္ဗေန-ဖြင့်၊ မဟာဝိဟာရံ ပတွာ-၍၊ မဟာဗောဓိ-ကိုလည်းကောင်း၊ မဟာစေတီယံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ထူပါရာမဉ္ဇ-ထူပါရာမစေတီကိုလည်းကောင်း၊ ဝန္တိတွာ နဂရံ ပါဝိသိ၊ ယာဝ ဒက္ခိဏဒွါရာ-တောင်တံခါးတိုင်အောင်၊ ဂစ္ဆန္တိဿေဝ-သွားစဉ်ပင်၊ နဝသု-ကိုးပါးကုန်သော၊ ဌာနေသု-အရပ်တို့၌၊ တိစိဝရံ-တိစိဝရိက်သည်၊ ဥပ္ပဇိ-ဖြစ်ပြီ၊ (ရပြီ။) အန္တောနဂရံ-မြို့တွင်းသို့၊ ပဝိဋ္ဌကာလတော-ဝင်ရာအခါမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ မဟာသက္ကာရော-များစွာသော ပူဇော်သက္ကာရသည်၊ ဥပ္ပဇိ-ပြီ။

ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ကာလဝိပတ္တိယံ-ကာလဝိပတ္တိအခါ၌၊ တာလဖလကန္တမူလပဏ္ဏမ္ပိ-ထန်းသီး၊ သစ်ဥ၊ သစ်မြစ်၊ သစ်ရွက်သည်လည်း၊ ဒုလ္လဘံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သည်။ ဇာတံ၊ ကာလသမ္ပတ္တိယံ-ကာလသမ္ပတ္တိအခါ၌၊ ဧဝရူပေါ-သော၊ မဟာလာဘော-များစွာသောလာဘ်သည်၊ ဥပ္ပန္နော-ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ကာလဝိပတ္တိ-ပဋိဗာဟိတတ္တာ-ကာလဝိပတ္တိသည် တားမြစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိပါကံ-ကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ အသက္ကောန္တာနိ-မစွမ်းနိုင်သော ကံတို့သည်၊ ကာလသမ္ပတ္တိ-သို့၊ အာဂမ္မ-၍၊ ဝိပစ္စန္တိ-အကျိုးပေးကုန်၏၊ ဣတိ (တထာဂတော) ပဇာနာတိ။

အပရဿာပိ-၏လည်း၊ ဗဟူနိ ကလျာဏကမ္မာနိ ဟောန္တိ၊ တာနိ-ထိုများစွာသော ကောင်းမှုကံတို့သည်၊ ပယောဂဝိပတ္တိယံ ဌိတဿ န ဝိပစ္စေယျ-အကျိုးမပေးကုန်ရာ၊ ပန-သော်လည်း၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧကေန-တစ်ခုသော၊ ကလျာဏကမ္မေန-ကြောင့်၊ သမ္မာပယောဂေ-ကောင်းသောပယောဂ၌၊ ပတိဌိတော-တည်သည်၊ (ဟုတွာ၊) တီဏိ သုစရိတာနိ၊ ပူရေတိ-ပြည့်စေ၏၊ ပဉ္စသီလံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒသသီလံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ရက္ခတိ-၏၊ ကာလသမ္ပတ္တိယံ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တဿ-ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ရာဇာနော-မင်းတို့သည်၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရပုဋိမဏ္ဍိတာ-အလုံးစုံသောတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သော၊ ရာဇကညာယော-မင်းသမီးတို့သည်၊ ဧတဿ-ဤသူအား၊ အနုစ္ဆဝိကာ-လျောက်ပတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ပေသေန္တိ-ပို့ကုန်၏၊ ယာန ပေ၊ ဘေဒံ-ရထားယာဉ်၊ ဆင်မြင်းစသော ယာဉ်၊ ပတ္တမြား၊ ရွှေ၊ ငွေအစရှိသော အပြားရှိသော၊ [ရှေးနိဿယ၌ ဝါဟနကို “စစ်သည်ဗိုလ်ပါ”ဟု ပေး၏။] တံ တံ ပဏ္ဏာကာရံ-ထိုထိုလက်ဆောင်သည်၊ ဧတဿ-ဤသူအား၊ အနုစ္ဆဝိကံ-လျောက်ပတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ပေသေန္တိ-ပို့ကုန်၏။

(ကာလသမ္ပတ္တိယံ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဟုတ္တာ-၍၊) ပဗ္ဗဇူပဂတော-ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သည်။ (သမာနောပိ) မဟာယသော-များသောအခြံအရံရှိသည်။ မဟာနုဘာဝေါ-ကြီးသောအာနုဘော်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ တတြ-ထိုမဟာယသ၊ မဟာနုဘာဝ ဖြစ်ရာ၌၊ ဣဒံ-ကား၊ ဝတ္ထု-တည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ ကုဋကဏ္ဍရာဇာ-ကုဋကဏ္ဍမင်းသည်၊ ဂိရိဂါမကဏ္ဍဝါသိကံ-ဂိရိဂါမကဏ္ဍအရပ်၌ နေလှရှိသော၊ စူဠသုဓမ္မထေရ်-စူဠ သုဓမ္မထေရ်ကို၊ မမာယတိ-မြတ်နိုး၏။ (ကိုယ့်ဥစ္စာကဲ့သို့ ပြု၏။)

သော-ထိုကုဋကဏ္ဍမင်းသည်၊ ဥပ္ပလဝါပိယံ-ဥပ္ပလဝါပိအရပ်၌၊ ဝသမာနော-နေစဉ်၊ ထေရ်-စူဠသုဓမ္မထေရ်ကို၊ ပက္ခောသာပေသိ-ပင့်ခေါ်စေပြီ၊ ထေရော-သည်၊ အာဂန္တာ၊ မာလာရာမဝိဟာရေ၊ ဝသတိ၊ ရာဇာ-သည်၊ ထေရဿ-စူဠသုဓမ္မထေရ်၏၊ မာတရ်-ကို၊ ပုစ္ဆိ။ (ကိ-နည်း) ထေရော-သည်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ပိယာယတိ-ချစ်နှစ်သက်အပ်သည်ကို ပြုသနည်း၊ ဝါ-နှစ်သက်သနည်း၊ (ဣတိပုစ္ဆိ) မဟာရာဇ၊ ကန္တံ-သစ်ဥကို၊ (ပိယာယတိ) ဣတိ-ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ ကန္တံ-ကို၊ ဂါဟာပေတွာ-ယူစေ၍၊ ဝိဟာရံ ဂန္တာ ထေရဿ ဒဒမာနော-လှူလသော်၊ မုခံ-ကို၊ ဥလ္လောကေတုံ-မော်၍ ကြည့်ခြင်းငှာ၊ နာသက္ခိ-မစွမ်းနိုင်။

သော-ထိုကုဋကဏ္ဍမင်းသည်၊ နိက္ခမိတွာ-ကျောင်းမှထွက်၍၊ ဗဟိပရိဝေဏော-ပရိဝုဏ်၏အပြင်၌၊ ဒေဝိ-မိဖုရားကို၊ ပုစ္ဆိ။ (ကိ) ထေရော-ကို၊ ကိဒိသော-အဘယ်ကဲ့သို့ရှုအပ်သနည်း။ (ဘယ်လိုနေသနည်း) ဣတိ-ဤသို့ မေးပြီ၊ တွံ-အရှင်သည်၊ ပရိသော-သည်၊ ဟုတ္တာ-ဖြစ်ပါလျက်၊ ဥလ္လောကေတုံ-ငှာ၊ န သက္ကောသိ-မစွမ်းနိုင်တုံသေး၏၊ အဟံ-ကျွန်မသည်၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ သက္ခိဿာမိ-စွမ်းနိုင်ပါအံ့နည်း၊ (ထေရော-ကို) ကိဒိသော-မည်ကဲ့သို့ရှုအပ်၏၊ (ဣတိ-သို့) န ဇာနာမိ-မသိပါ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဟ-သံတော်ဦးတင်ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ မမ-ငါ၏၊ ရဋ္ဌေ-နိုင်ငံ၌၊ ဗလိကာရဂဟပတိပုတ္တံ-အခွန်ဆက်သရသော သူကြွယ်၏သားကို၊ ဥလ္လောကေတုံ န ဝိသဟာမိ-မရဲဝံ၊ ဘော-အမောင်တို့၊ ဗုဒ္ဓဿသနံ နာမ-မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မည်သည်၊ မဟန္တံ ဝတ-ကြီးမြတ်ပါပေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ အပ္ပောဋေသိ-လက်ပန်းပေါက်ခတ်ပြီ၊ ဝါ-လက်ခမောင်းခတ်ပြီ၊ [ရှေးနိဿယ၌ “လက်ဖျစ်တီး၏”ဟု ပေး၏။]

(ကုဋကဏ္ဍရာဇာ-သည်၊) တိပိဋကစူဠနာဂထေရ်ရမ္ပိ-ကိုလည်း၊ မမာယတိ၊ တဿ-ထို တိပိဋကစူဠနာဂထေရ်၏၊ အင်္ဂုလိယံ-လက်ချောင်း၌၊ ဧကာ-တစ်ခုသော၊ ပိဋကာ-သွေးစုအနာသည်၊ ဥဌဟိ-ပေါ်ထွက်ပြီ၊ (ပေါက်ပြီ) ရာဇာ-သည်၊ ထေရ်-ကို၊ ပဿိဿာမိ-ဖူးမြင်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဝိဟာရံ ဂန္တာ၊ ဗလဝပေမေန-အားကြီးသော ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ အင်္ဂုလိ-လက်ချောင်းကို၊ မုခေန-ပါးစပ်ဖြင့်၊ ဂက္ခိ-ယူပြီ၊ (ငုံထားပြီ) အန္တော မုခေယေဝ-ပါးစပ်၏ အတွင်း၌ပင်၊ ပိဋကာ-

သွေးစုအနာသည်။ ဘိန္နာ-ပေါက်ပြီ။ ပုဗ္ဗလောဟိတံ-ပြည်သွေးကို။ အနုဋ္ဌ၊ဘိတွာ-မထွေးဘဲ။ ထေရေ-၌၊ သိနေဟေန-ချစ်ခြင်းကြောင့်။ အမတ် ဝိယ-အမြိုက်ရေကဲ့သို့။ အဇ္ဈောဟရိ-မျိုးချပြီ။ သောယေဝ ထေရော-ထိုတိပိဋကစူဠနာဂထေရ်သည်ပင်။ အပရဘောဂေ-၌၊ မရဏမဉ္ဇေ-သေရာညောင်စောင်း၌။ နိပဇ္ဇိ-လျောင်းပြီ။ ရာဇာ-သည်။ ဂန္ဓာ၊ အသုစိကပလ္လကံ-မစင်ခွက်ကို။ သိသေ-ဦးခေါင်း၌။ ဌပေတွာ၊ ဓမ္မသကဋ္ဌဿ-တရားတည်းဟူသော လှည်း၏။ အက္ခော-ဝင်ရိုးသည်။ ဘိဇ္ဇတိ-ကျိုးပေါ့။ အက္ခော ဘိဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍။ ပရိဒေဝမာနော-ငိုမြည်လျက်။ ဝိစရိ-ပြီ။ ပထဝိဿ-ရဿ-မြေကို အစိုးရသောမင်း၏။ အသုစိကပလ္လကံ-မစင်ခွက်ကို။ သိသေန၊ ဥက္ခိပိတွာ-မြောက်ချီ၍။ ဝိစရဏံ နာမ-လှည့်လည်ခြင်းမည်သည်။ ကဿ-အဘယ်၏။ ဂတမဂ္ဂေါ-သွားအပ်သောလမ်းနည်း။ သမ္မာပယောဂဿ-သမ္မာပယောဂ ဖြင့် ပြီးစေအပ်သောအကျင့်၏။ ဂတမဂ္ဂေါ-တည်း။ ဣတိ ဧဝံ-သို့။ ပယောဂဝိပတ္တိံ ပဋိဗ္ဗာဟိတတ္တာ ဝိပါကံ ဒါတုံ။ အသက္ကောန္တာနိ-မစွမ်းနိုင်သော ကောင်းမှုကံတို့ သည်။ ပယောဂသမ္ပတ္တိံ ၊ပေ၊ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ စတူဟိ ဝိပတ္တိဟိ ပဋိဗ္ဗာဟိတံ ကလျာဏကမ္ပံ ၊ပေ၊ အာဂမ္မ ဒေတိ။

တကြ-ထို ၄ ပါးသော သမ္ပတ္တိတို့သို့ ရောက်၍ အကျိုးပေးရာ၌၊ ဘူတံ-ဖြစ်နိုင် သော၊ အတ္တံ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဣဒံ ဩပမ္ပံ-ဤမဖြစ်ဘူးသော ဥပမာကို၊ (အဗ္ဘူတောပမာကို၊) ကထယိဿတိ-ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့ ပြဆိုလတ္တံ့၊ ကိရ-ချဲ့၊ ဧကော-သော၊ မဟာရာဇာ-သည်၊ ဧကဿ-သော၊ အမစ္စဿ-အမတ်အား၊ အပ္ပမတ္တေန-နည်းသောအတိုင်းအရှည်ရှိသောအပြစ်ကြောင့်၊ (အနည်းငယ်သော အပြစ်ကြောင့်) ကုဇ္ဈိတွာ-စိတ်ဆိုး၍၊ တံ-ထိုအမတ်ကို၊ ဗန္ဓနာဂါရေ-နှောင်အိမ်၌၊ ဗန္ဓာပေသိ-နှောင်ဖွဲ့စေပြီ၊ တဿ-ထိုအမတ်၏၊ ဉာတကာ-ဆွေမျိုးတို့သည်၊ ရညော-၏၊ ကုဒ္ဒဘာဝံ-စိတ်ဆိုးသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ-၍၊ ကိပ္ပိ-တစ်စုံတစ်ခုသောစကား ကို၊ အဝတွာ-၍၊ စက္ကကောဓေ-ကြမ်းသောအမျက်သည်၊ ဝိဂတေ-ကင်းလသော်၊ ရာဇာနံ-ကို၊ တဿ-ထိုအမတ်၏၊ နိရာပရာဓဘာဝံ-အပြစ်မရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဇာနာပေသုံ-သိစေကုန်ပြီ။

သမ္မာပယောဂဿ ဂတမဂ္ဂေါ။ ။“သမ္မာပယောဂဿ”အရ သမ္မာပယောဂဖြင့် ပြီးစေအပ်သော အကျင့်တိုင်အောင် ယူပါ။ ကုဋကဏ္ဍမင်းသည် ထိုအကျင့်ကို လေးစားသော အားဖြင့် မစင်ခွက်ကို ဦးခေါင်းဖြင့်ရွက်၍ လှည့်လည်သည်။ ထိုလှည့်လည်ခြင်းဖြင့် “တိပိဋက စူဠနာဂထေရ်၌ ထိုမျှလေးစားလောက်သော သမ္မာပယောဂရှိသည်”ဟု သိရပေသည်။ [သမ္မာပယောဂဿ ဂတမဂ္ဂေါတိ သမ္မာပယောဂန နိပ္ပာဒိတတ္တာ တဿ သဉ္ဇာနနကာရဏန္တိ အတ္ထော-ဋီကာ။]

ရာဇာ-သည်၊ မုဋ္ဌိတွာ-ထောင်မှ လွတ်၍၊ တဿ-ထိုအမတ်၏၊ ဌာနန္တရ-
ရာထူးကို၊ ပဋိပါကတိကံ-တစ်ဖန် ပင်ကိုသဘောရှိအောင်၊ အကာသိ၊ အထ-ထို
အခါ၌၊ အဿ-ထိုအမတ်၏၊ တတော တတော-ထိုထိုအရပ်မှ၊ အာဂစ္ဆန္တာနံ-
လာကုန်သော၊ ပဏ္ဏာကာရာနံ-လက်ဆောင်တို့၏၊ ပမာဏံ-အတိုင်းရှည်သည်၊
နာဟောသိ၊ မနုဿာ-အမတ်၏ဘဏ္ဍာစိုးဖြစ်သောလူတို့သည်၊ သမ္ပဋိဋ္ဌိတုံ-လက်ခံ
ခြင်းငှာ၊ (များလွန်းသည့်အတွက် လက်ခံခြင်းငှာ) နာသက္ခိသု။

တတ္ထ-ထိုဥပမာစကားရပ်၌၊ ရညော-၏၊ အပ္ပမတ္တကေန ကုဇ္ဈိတွာ၊ တဿ-
ထိုအမတ်ကို၊ ဗန္ဓနာဂါရေ-၌၊ ဗန္ဓာပိတကာလော-နှောင်ဖွဲ့စေအပ်ရာအခါကို၊
(ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ-သို့၊ ပုထုဇ္ဇနဿ-၏၊ နိရယေ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တကာလော-ဖြစ်ရာ
အခါကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော) အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုအမတ်၏၊ ဉာတကေဟိ-
ဆွေမျိုးတို့သည်၊ ရာဇာနံ-ကို၊ သညာပေတွာ-ကောင်းစွာ သိစေ၍၊ ဌာနန္တရဿ-
ရာထူးကို၊ ပဋိပါကတိကကရဏကာလော-တစ်ဖန် ပင်ကိုသဘောရှိအောင် ပြုရာ
အခါကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ တဿ-ထိုပုထုဇ္ဇန၏၊ သဂ္ဂေ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တကာလော၊
(ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ စတသော သမ္ပတ္တိယော အာဂမ္မ ကလျာဏကမ္မာနံ-တို့၏၊
ဒေဝလောကတော-နတ်လောကမှ၊ မနုဿလောကံ-လူလောကလည်းကောင်း၊
မနုဿလောကတော ဒေဝလောကံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သုခဌာနတော-
ချမ်းသာရာအရပ်မှ၊ သုခဌာနမေဝ-ချမ်းသာရာအရပ်သို့သာ၊ နေတွာ-၍၊ ကပ္ပသတ
သဟဿမ္ပိ-ကမ္ဘာတစ်သိန်းကာလပတ်လုံးလည်း၊ သုခဝိပါကံ-ကောင်းကျိုးကို၊ ဒတွာ၊
နိဗ္ဗာနသမ္ပာပနံ-နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ တာဝ-အဟောသိကံမှ ရှေးဦးစွာ၊ ပါဠိဝသေနေဝ-ပါဠိတော်
နှင့်စပ်သဖြင့်သာလျှင်၊ ဒုတိယဗလံ-ဒုတိယဉာဏ်တော်အားကို၊ ဒီပေတွာ-ပြပြီး၍၊
ပုန-တစ်ဖန်၊ အဟောသိကမ္ပံ အဟောသိကမ္ပဝိပါကောတိ-ဟူသော၊ ဣမိနာ
ပဋိသမ္ဘိဒါနယေနာပိ-နည်းဖြင့်လည်း၊ ဒီပေတဗ္ဗံ-ပြထိုက်၏၊ တတ္ထ-
ထိုအဟောသိကမ္ပံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အဟောသိကမ္ပန္တိ ကား၊ အတိတေ-
အတိတ်ဘဝ၌၊ အာယူဟိတံ-အားထုတ်အပ်ပြီးသော၊ ကမ္ပံ-ကံသည်၊
အတိတေယေဝ-အတိတ် ဘဝ၌ပင်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ပန-ကား၊ ယေန-
အကြင်ကံသည်၊ အတိတေ ဝိပါကော၊ ဒိန္နော-ပေးအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုကံကို၊ (ဖြစ်ပြီး၍
အကျိုးပေးပြီးသော ထိုကံကို) သန္ဓာယ၊ အဟောသိ ကမ္ပဝိပါကောတိ-ဟူ၍၊
(ဓမ္မသေနာပတိနာ)၊ ဝုတ္တံ၊ ပန-ကား၊ ဒိဌဓမ္မဝေဒနီယာဒိသု-ဒိဌဓမ္မဝေဒနီယကံ
အစရှိကုန်သော၊ ဗဟူသုပိ-များစွာ သော ကံတို့ကိုလည်း၊ အာယူဟိတေသု-
အားထုတ်အပ်ပြီးကုန်လသော်၊ ဧကံ-တစ်ခု သောက်သည်၊ ဒိဌဓမ္မဝေဒနီယံ-သော၊
ဝိပါကံ ဒေတိ၊ သေသာနိ-ကြွင်းသော ကံတို့သည်၊ အဝိပါကနိ-

အကျိုးမရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) ဧကံ-သော၊ ဥပပဇ္ဇ ဝေဒနီယံ-ဒုတိယဘဝ၌ ခံစားထိုက်သောကံသည်။ ပဋိသန္ဓိ-ကို၊ အာကမ္မတိ-ငင်၏။ သေသာနိ အဝိပါကာနိ (ဟောန္တိ) ဧကေန-တစ်ပါးသော၊ အာနန္တရိယေန-အာနန္တရိယကံကြောင့်၊ နိရယေ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သေသာနိ အဝိပါကာနိ (ဟောန္တိ) အဋ္ဌသု သမာပတ္တိသု - တို့တွင်၊ ဧကာယ - တစ်ပါးသော သမာပတ်ကြောင့်၊ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ သေသာ-ကြွင်းသောသမာပတ်တို့သည်၊ အဝိပါကာ၊ (ဟောန္တိ) ဣဒံ-ဤအကျိုးမရှိသောကံကို၊ သန္ဓာယ၊ နာဟောသိ ကမ္မဝိပါကောတိ-ဟူ၍၊ (ဓမ္မသေနာပတိနာ)၊ ဝုတ္တံ။

ပန-ကာ၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဗဟုမ္ပိ-များစွာလည်းဖြစ်သော၊ ကုသလာ ကုသလံ-ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ ကမ္မံ ကတ္တာ ကလျာဏမိတ္တံ နိဿာယ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ ဧတဿ-ဤပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကမ္မဝိပါကော နာဟောသိ နာမ-မည်၏၊ ယံ-အကြင်ကံသည်၊ အတီတေ၊ အာယူဟိတံ-သည်၊ (ဟုတွာ) ဧတရဟိ-ဤဘဝ၌၊ ဝိပါကံ ဒေတိ၊ တံ-ထိုက်သည်၊ အဟောသိကမ္မံ အတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော နာမ-မည်၏၊ ယံ-အကြင်ကံသည်၊ ပုရိမနယေနေဝ-သာ၊ အဝိပါကတံ-အကျိုးမရှိ သည်၏အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ တံ-ထိုက်သည်၊ အဟောသိ ကမ္မံ နတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော နာမ-မည်၏၊ ယံ-အကြင်ကံသည်၊ အတီတေ အာယူဟိတံ (ဟုတွာ) အနာဂတေ-၌၊ ဝိပါကံ ဒဿတိ၊ တံ-ထိုက်သည်၊ အဟောသိကမ္မံ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော နာမ-မည်၏၊ ယံ-အကြင်ကံသည်၊ ပုရိမနယေနေဝ အဝိပါကတံ၊ အာပဇ္ဇိဿတိ-လတ္တံ့၊ တံ-ထိုက်သည်၊ အဟောသိကမ္မံ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော နာမ-မည်၏၊ ယံ-အကြင်ကံသည်၊ ဧတရဟိ-ယခုဘဝ၌၊ အာယူဟိတံ၊ (ဟုတွာ) ဧတရဟေဝ-ဤဘဝ၌သာလျှင်၊ ဝိပါကံ ဒေတိ၊ တံ-ထိုက်သည်၊ အတ္ထိ ကမ္မံ အတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော နာမ-မည်၏၊ ဝါ-ကံလည်းရှိ ကံ၏အကျိုးလည်း ရှိသောကံ မည်၏၊ ယံ-အကြင်ကံသည်၊ အတ္ထိ၊ ပေ၊ ကမ္မံ နတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော နာမ-မည်၏၊ ဝါ-ကံသာ ရှိ၍ ကံ၏အကျိုးမရှိသော ကံမည်၏၊ ယံ-အကြင်ကံသည်၊ ဧတရဟိ၊ အာယူဟိတံ (ဟုတွာ) အနာဂတေ ဝိပါကံ ဒဿတိ၊ တံ-ထိုက်သည်၊ အတ္ထိ ကမ္မံ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော နာမ-မည်၏၊ ဝါ-ကံလည်းရှိ၏ အကျိုးလည်းဖြစ်လတ္တံ့သောကံ မည်၏၊ ယံ-အကြင်ကံသည်၊ ပုရိမနယေနေဝ အဝိပါကတံ အာဇိဿတိ၊ တံ-ထိုက်သည်၊ အတ္ထိ ကမ္မံ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော နာမ-မည်၏၊ ဝါ-မည်၏။

ယံ-အကြင်ကံသည်၊ သယမ္ပိ-ကံဟူသော မိမိကိုယ်တိုင်လည်း၊ အနာဂတံ- အနာဂတ်သည်၊ (ဟောတိ-၏)၊ အဿ-ထိုက်၏၊ ဝိပါကောပိ-သည်လည်း၊ အနာ-ဂတော-အနာဂတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ တံ-ထိုက်သည်၊ ဘဝိဿတိ ကမ္မံ၊ ပေ၊ နာမ-

မည်၏။ ယံ-အကြင်ကံသည်။ သယံ ဘဝိဿတိ၊ ပုရိမနယေနော၊ အဝိပါကတံ အာပဇ္ဇိဿတိ၊ တံ-ထိုကံသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ပေ၊ နာမ-မည်၏။ ဣဒံ တထာ-ဂတဿာတိ-ကား၊ သဗ္ဗေဟိပိ-ကုန်သော၊ ဧတေဟိ အာကာရေဟိ-ဤအခြင်းအရာ တို့ဖြင့်၊ တထာဂတဿ-၏။ ဣဒံ ကမ္မန္တရ၊ ပေ၊ ဉာဏံ-ဤကံအထူးအပြား၊ ဝိပါကံ အထူးအပြားကို သိတတ်သောဉာဏ်ကို၊ အကမ္ဘိယဌေန-သူတစ်ပါးတို့ မလှုပ်ရှား စေအပ်၊ မလှုပ်ရှားစေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုတိယံ-၂ ပါးမြောက်ဖြစ်သော၊ ဗလံ-ဉာဏ်တော်အားဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဒုတိယဗလနိဒ္ဒေသ ဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ။)

တတိယဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၁၁။ တတိယဗလနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) မဂ္ဂေါတိ ဝါ-မဂ္ဂေါဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပဋိပဒါတိဝါ-ပဋိပဒါ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဧတံ-ဤအမည်သည်၊ ကမ္မဿေဝ-ကံ၏သာ၊ နာမံ-အမည်တည်း၊ နိရယဂါမိနီတိ အာဒိသု-အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) နိရဿာဒဌေန-သာယာအပ်သော သုခသောမနဿ မရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ နိရတိအတ္ထေန စ-ဓမ္မလျော်ဖွယ် အာရုံမရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိရယော-မည်၏။

ဥဒ္ဓံ-အထက်သို့၊ အနုဂ္ဂန္တာ (န ဥဂ္ဂန္တာ)-မတက်မူ၍၊ တိရိယံ-အလျားအားဖြင့်၊ ဝါ-အလျားလိုက်၊ အဋ္ဌိတာ-ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့တည်း၊ ဝါ-သွားတတ်သောသတ္တဝါ တို့တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တိရုတ္တာနာ-တို့ မည်၏၊ တိရုတ္တာနာယေဝ-တို့သည်ပင်၊ တိရုတ္တာနယောနိ-နိမည်၏၊ [ပုဒ်ပြီးပုံကို ဋီကာကျော်နိဿယ ဝီထိပိုင်း ဘူမိစတုက္က အဖွင့်၌ ပြထား၏။] ပေတတာယ-ဤဘဝမှ သေပြီး၍ ဖြစ်တတ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ ပေတ္တိ-ပေတ္တိမည်၏၊ ဣတော-ဤဘဝမှ၊ ပေစ္စ-တစ်ဖန်၊ ဝါ-သေပြီး၍၊ ဂတဘာဝေန-ဖြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ပေတ္တိ-မည်၏၊) ဣတိ အတ္ထော။ ပေတ္တိယေဝ-ပြိတ္တာသည်ပင်၊ ပေတ္တိဝိသယော-မည်၏၊ [ပုဒ်ပြီးပုံကို ဋီကာကျော် နိဿယ၌ ရှုပါ။] မနဿ-စိတ်၏၊ ဥဿန္နတာယ-များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-

နိရဿာဒဌေန၊ ပေ၊ နိရယော။ ။ “နိရယော”၌ အယ၏ အဿာဒအနက်ကို ယူ၍ “နိရဿာဒဌေန”ဟုလည်းကောင်း၊ အယ၏ ရတိအနက်ကို ယူ၍ နိရတိ အတ္ထေန”ဟု လည်း ကောင်း နှစ်နည်းဖွင့်သည်။ “အယိတဗ္ဗောတိ အယော၊ သာယာအပ်သော သုခသောမနဿ ဣဌာရုံ”၊ ဝါ-ဓမ္မလျော်ဖွယ်၊ နတ္ထိ အယော ဧတ္တာတိ နိရယော။

များသောရဲရင့်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မနုဿာ-တို့မည်၏၊ မနုဿာ-လူတို့သည်ပင်၊ မနုဿလောကော-မည်၏။ [“လူမှတစ်ပါး လောကဟူ၍ သီးခြားမရှိ”ဟူလို၊ ဤပုဒ်ပြီးပုံကို သဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ဝိထိမုတ်ပိုင်း၌ ပြထားသည်။]

ပစ္ဆဟိ၊ ကာမဂုဏေဟိ-ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ (ကာမအနှောင်အဖွဲ့တို့ဖြင့်) ဒိဗ္ဗန္တိ-မြူးပျော်ကြကုန်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အဓိမတ္တယ-လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဌာနသမ္ပတ္တိယာ-ဌာန၏ ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်၊ (ဒိဗ္ဗန္တိ) ကုတိ-ကြောင့်၊ ဒေဝိ-ဒေဝတို့ မည်၏၊ ဒေဝိဝ-နတ်တို့သည်ပင်၊ ဒေဝလောကော-မည်၏၊ တဏှာ-တဏှာကို၊ ဝါန-ဝါနဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ၊ တံ-ထိုတဏှာသည်၊ ဧတ္ထ-ဤနိဗ္ဗာန်၌၊ နတ္ထိ-ကုတိ-ကြောင့်၊ နိဗ္ဗာန-မည်၏၊ [ဝိနတိ သံသိဗ္ဗတိတိ ဝါန၊ ဟိအာရုံဒိအာရုံကို ချုပ်စပ်တတ်သောကြောင့် တဏှာကို “ဝါန”ဟု ခေါ်သည်၊ သက္ကတ၌ “နိရဝါန”ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိ၌ “နိဝါန”ဟု ရှိ၏၊ ဝ-ကို ဗ-ပြု၊ ဒွေဘော်လာ၍ “နိဗ္ဗာန”ဟု ဖြစ်ရသည်။] နိရယံ-ငရဲသို့၊ ဂစ္ဆတိ-သွားတတ်၏၊ ကုတိ-ကြောင့်၊ နိရယဂါမိ-မည်၏၊ ကုဒ်-ဤဂါမိဟူသော ပုလ္လိန်ပုဒ်ကို၊ မဂ္ဂ-မဂ္ဂဟူသော ပုလ္လိန်ကို၊ သန္တာယ ဝုတ္တံ၊ ပဋိပဒါ ပန-ပဋိပဒါဟူသော ကုတ္တိလိန်သဒ္ဒါသည်ကား၊ နိရယဂါမိနိ နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ။ [ဂါမိနောင် ကုတ္တိဇောတက ကုနိပစ္စည်း ထပ်သက်ရမည်-ဟူလို၊ ပါဠိတော်၌ကား ပဋိပဒါကို ငဲ့၍ “နိရယဂါမိနိ”ဟု ရှိရသည်။] သေသပဒေသုပိ-ကြွင်းသော တိရစ္ဆာနဂါမိနိအစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ သဗ္ဗမ္ပိ-သော၊ ကုမံ ပဋိပဒံ-ကို၊ တထာဂတော ပဇာနာတိ။

ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ (တထာဂတော ပဇာနာတိ-နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ သကလ ဂါမဝါသိကေသုပိ-ရွာ၌ နေလေ့ရှိသော လူအားလုံးတို့သည်လည်း၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဧကံ-တစ်ကောင်သော၊ သူကရံဝါ-ဝက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မိဂံ ဝါ-သားကောင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဇီဝိတာ-ဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပေန္တေသု-ခွင်းကုန်လသော်၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ-အလုံးစုံသော ရွာသူရွာသားတို့၏လည်း၊ စေတနာ-စေတနာသည်၊ ပရဿ-သူတစ်ပါး၏၊ ဇီဝိတိန္ဒြေယာရမ္ပဏာဝ-ဇီဝိတိန္ဒြေဟူသော အာရုံရှိသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဇီဝိတိန္ဒြေဟူသောအာရုံရှိပါသော်လည်း၊ တံ ကမ္မံ-ထိုပါဏာတိပါတကံသည်၊ တေသံ-ထိုရွာသူ ရွာသားတို့၏၊ အာယူဟန က္ခဏေယေဝ-အားထုတ်ရာခဏ၌ပင်၊ နာနာ-မတူထူးခြားကွဲပြားသည်၊ ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ တေသု-ထိုရွာသူရွာသားတို့တွင်၊ ဧကော-တစ်ယောက်သည်၊ အာဒရေန-လေးလေးစားစားအားဖြင့်၊ ဆန္ဒဇာတော-ဖြစ်သောဆန္ဒရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ကရောတိ၊ ဧကော-တစ်ယောက်သည်၊ ဧဟိ-လာလော့၊ တွမ္ပိ-သင်သည်လည်း၊ ကရောဟိ-ပြုလော့၊ ကုတိ-သို့၊ ပရေဟိ-သူတစ်ပါးတို့သည်၊ နိပိဋ္ဌိတတ္ထာ-နှိပ်အပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ (အသတ်ခိုင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ကရောတိ၊ ဧကော-သည်၊

သမာနန္တန္တောဝိယ-တူသောဆန္တရိသကဲ့သို့၊ ဟုတွာ၊ အပ္ပဋ္ဌိဗာဟမာနော-မတားမြစ်ဘဲ၊ ဝိစရတိ-လှည့်လည်၏။ [စာအုပ်တို့၌ “အပ္ပဋ္ဌိဗာဟိယမာနော”ဟု ကမ္မရုပ်ရှိ၏။ အပ္ပဋ္ဌိဗာဟမာနောဟု ကတ္တုရုပ်ရှိမှ သင့်မည်ထင်သည်။ “သူတစ်ပါး ပြုလုပ်သည်ကို မတားမြစ်ဘဲ လှည့်လည်၏”ဟူလို၊] တေသု-ထိုသုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဧကော-သည်၊ တေနော ကမ္မေန-ထိုပါဏာတိပါတကံကြောင့်ပင်၊ နိရယေ၊ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဧကော တိရစ္ဆာနယောနိယံ၊ (နိဗ္ဗတ္တတိ၊) ဧကော ပေတ္တိဝိသယေ-ပြိတ္တာတို့၏ နယ်မြေ၌၊ (နိဗ္ဗတ္တတိ-ဖြစ်ရ၏။)

တံ-ထိုပါဏာတိပါတကံကို၊ တထာဂတော-သည်၊ အာယူဟနက္ခဏေယေဝ-အားထုတ်ရာခဏ၌ပင်၊ ဣမိနာ နိဟာရေန-ဤနည်းဖြင့်၊ အာယူဟိတတ္တာ-အားထုတ်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧသ(ဧသော)-ဤသူသည်၊ (ဤထက်သန်သော ဆန္တရိသသည်၊) နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဧသ-သည်၊ (သူတစ်ပါးတို့ စကားဖြင့် နှိပ်အပ်သည်ဖြစ်၍ပြုရသူသည်၊) တိရစ္ဆာနယောနိယံ (နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊) ဧသ-သည်၊ (ဆန္တတူသကဲ့သို့ မတားမြစ်သောသူသည်၊) ပေတ္တိဝိသယေ (နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊) ဣတိ ပဇာနာတိ၊ နိရယေ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တမာနမ္ပိ-ဖြစ်ရသူကိုလည်း၊ (ပဇာနာတိ၌ စပ်၊) ဧသ-သည်၊ အဋ္ဌသု-ကုန်သော၊ မဟာနိရယေသု-ငရဲကြီးတို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဧသ-သည်၊ သောဠသသု-၁၆ ရပ်ကုန်သော၊ ဥဿဒနိရယေသု-ဥဿဒငရဲတို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဣတိ ပဇာနာတိ။

တိရစ္ဆာနယောနိယံ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တမာနမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဧသ-သည်၊ အပါဒကော-ခြေ မရှိသောတိရစ္ဆာန်သည်၊ ဘဝိဿတိ၊ ဧသ ဒွိပါဒကော-အခြေနှစ်ချောင်းရှိသောတိရစ္ဆာန်သည်၊ ပေ၊ စတုပါဒကော-အခြေလေးချောင်းရှိသောတိရစ္ဆာန်သည်၊ ပေ၊ ဗဟုပ္ပာဒကော-များသော အခြေရှိသော တိရစ္ဆာန်သည်၊ (ဘဝိဿတိ၊) ဣတိ ပဇာနာတိ၊ ပေတ္တိဝိသယေ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တမာနမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဧသ-သည်၊ နိဇ္ဈာမတဏှိကော-နိဇ္ဈာမတဏှိကပြိတ္တာသည်၊ (အမြဲ မီးလောင်းအပ်သည်ဖြစ်၍ တပ်မက်တတ်သော တဏှာမရှိသော ပြိတ္တာသည်၊) ဘဝိဿတိ၊ ပေ၊ ခုပ္ပိပါသိကော-ခုပ္ပိပါသိက ပြိတ္တာသည်၊ (ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်းရှိသော ပြိတ္တာသည်၊) ပေ၊ ပရဒတ္တုပဇီဝိ-သည်၊ (သူတစ်ပါးတို့ ပေးအပ်သည်ကို မှီ၍ အသက်မွေးခြင်းရှိသော ပြိတ္တာသည်၊) (ဘဝိဿတိ၊) ဣတိ ပဇာနာတိ၊ စ-ဆက်၊ တေသု ကမ္မေသု-တို့တွင်၊ ဣဒံ ကမ္မံ-သည်၊ ပဋိသန္ဓိ-ကို၊ အာကမ္မိတု-ငှာ၊ န သက္ခိဿတိ-မစွမ်းနိုင်လတ္တံ့၊ ဒုဗ္ဗလံ-အားမရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ပဋိသန္ဓိယာ-ကို၊ ဒိန္နာယ-အခြားကံတို့ ပေးအပ်ပြီးသော်၊ ဥပဓိဝေပတ္တံ-ဥပဓိဟူသော ရင့်ကျက်သော အကျိုးရှိသည်၊ ဘဝိဿတိ ဣတိ ပဇာနာတိ။

တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ သကလဂါမဝါသိကေသု-တို့သည်၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ပိဏ္ဍပါတ်-ဆွမ်းကို၊ ဒေမာနေသု-လှူကုန်လသော်၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ-အလုံးစုံသော ရွာသူရွာသားတို့၏လည်း၊ စေတနာ-သည်၊ ပိဏ္ဍပါတာရမ္မဏာဝ-ဆွမ်းဟူသောအာရုံ ရှိသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဆွမ်းဟူသောအာရုံ ရှိပါသော်လည်း၊ တေသံ-ထိုရွာသူရွာသားတို့၏၊ တံ ကမ္ပံ-ထိုဆွမ်းလှူကြောင်းကံသည်၊ အာယူဟနက္ခဏေ ယေဝ-ပင်၊ ပုရိမနယေန-ဖြင့်၊ နာနာဟောတိ၊ တေသု-ထိုရွာသူရွာသားတို့တွင်၊ ကေစိ-အချို့လူတို့သည်၊ ဒေဝလောကေ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ၊ ကေစိ-တို့သည်၊ မနုဿ လောကေ၊ (နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ) တံ-ထိုကံကို၊ တထာဂတော၊ ပေ၊ ပဇာနာတိ၊ ဒေဝ လောကေ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တမာနမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဧသ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိသု-တို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ပေ၊ ဘုဗ္ဗဒေဝေသု-ဘုဗ္ဗဇိုင်းနတ်တို့၌၊ (နိဗ္ဗတ္တိဿတိ)။

ပန-ဆက်၊ ဧသ-သည်၊ ဇေဋ္ဌကဒေဝရာဇာ-အကြီးအကဲဖြစ်သောနတ်မင်းသည်၊ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဧသ၊ ဧတဿ-ဤအကြီးအကဲဖြစ်သောနတ်မင်း၏၊ ဒုတိယံ-သော၊ (ဌာနန္တရံ) ဝါ-ရာထူးကိုသော်လည်းကောင်း၊ တတိယံ-သော၊ ဌာနန္တရံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရောန္တော-ပြုလျက်၊ ပရိစာရကော-အလုပ်အကျွေးသည်၊ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဣတိ ပဇာနာတိ၊ မနုဿေသု-တို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တမာနမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဧသ-သည်၊ ခတ္တိယကုလေ-မင်းမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ပေ၊ ပြာဟ္မဏကုလေ-ပုဏ္ဏား မျိုး၌၊ ပေ၊ ဝေဿကုလေ-ဝေဿမျိုး၌၊ ပေ၊ သုဒ္ဓကုလေ-သုဒ္ဓမျိုး၌၊ (နိဗ္ဗတ္တိဿတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဧသ-သည်၊ မနုဿေသု ရာဇာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ပေ၊ ပဇာနာတိ၊ စ-ဆက်၊ တေသု ကမ္မေသု-တို့တွင်၊ ဣဒံ ကမ္ပံ ပဋိသန္တိ အာကမ္မိတုံ န သက္ခိဿတိ၊ ပေ၊ ပဇာနာတိ။

တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဝိပဿနံ-ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေန္တေသုယေဝ-ဖြစ်စေကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်ပင်၊ ယေန နိဟာရေန-အကြင်နည်းဖြင့်၊ ဝိပဿနာ-ကို၊ အာရဒ္ဓါ-အားထုတ်အပ်ပြီ၊ (တေန နိဟာရေန-ဖြင့်၊ အာရဟန္တာ-အားထုတ်သော၊) ဧသ (ဧသော)-သည်၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိဿတိ-လတ္တံ၊ (ယေန နိဟာရေန ဝိပဿနာ အာရဒ္ဓါ၊ တေန နိဟာရေန အာရဟန္တာ) ဧသ-သည်၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ ပတ္တံ-ရောက်ခြင်းငှာ၊ န သက္ခိဿတိ-မစွမ်းနိုင်လတ္တံ၊ ပေ၊ ဧသပန-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား၊ မဂ္ဂံ ဝါ-မဂ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဖလံ ဝါ-ဖိုလ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သစ္စိကာတုံ-မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ၊ န သက္ခိဿတိ၊ လက္ခဏာ ရမ္မဏာယ-အနိစ္စစသော လက္ခဏာဟူသောအာရုံရှိသော၊ ဝိပဿနာယမေဝ-၌သာ၊ ဌာဿတိ-တည်လတ္တံ၊ ဧသ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေယေဝ-နာမ်ရုပ်တို့၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းတတ်သောဉာဏ်၌သာ၊ (ဌာဿတိ)၊ ဧသ၊ နာမရူပပရိဂ္ဂဟေယေဝ-နာမ် ရုပ်တို့ကိုသိမ်းဆည်းတတ်သောဉာဏ်၌သာ၊ (ဌာဿတိ)၊ ဧသ၊ အရူပပရိဂ္ဂဟေယေဝ-

နာမ်တို့ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ဉာဏ်၌သာ၊ (ဌဿတိ)။ ဧသ၊ ရူပပရိဂ္ဂဟေယေဝ-
ရုပ်တို့ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ဉာဏ်၌သာ၊ (ဌဿတိ)။ ဧသ၊ မဟာဘူတမတ္တ
မေဝ-မဟာဘူတမျှကိုသာ၊ ဝဝတ္ထပေဿတိ-ပိုင်းခြားနိုင်လိမ့်လတ္တံ့။ ဧသ ကိဉ္စိ-
တစ်စုံတစ်ခုသောတရားကို၊ သလ္လက္ခေတုံ-မှတ်သားခြင်းငှာ၊ န သက္ခိဿတိ၊ ဣတိ
(တထာဂတော) ပဇာနာတိ။

ကသိဏပရိကမ္မံ-ကသိုဏ်းပရိကမ်ကို၊ ကရောန္တေသုပိ-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်
လည်း၊ ဧတဿ-ဤပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပရိကမ္မမတ္တမေဝ-ပရိကမ်မျှသည်သာ၊ ဘဝိဿတိ၊
နိမိတ္တံ-ဥပ္ပာနိမိတ်ကို၊ ဥပ္ပာဒေတုံ-ငှာ၊ န သက္ခိဿတိ၊ ဧသ ပန-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်
ကား၊ နိမိတ္တံ-ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို၊ ဥပ္ပာဒေတုံ-ငှာ၊ သက္ခိဿတိ၊ အပ္ပနံ-အပ္ပနာသို့၊
ပါပေတုံ-ရောက်စေခြင်းငှာ၊ န သက္ခိဿတိ၊ ဧသ အပ္ပနံ၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ
ပြီး၍၊ ဈာနံ-ကို၊ ပါဒကံ-အခြေခံကို၊ ကတွာ၊ ဝိပဿနံ-ကို၊ ပဌပေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊
အရဟတ္တံ ဂဏှိဿတိ၊ ဣတိ (တထာဂတော) ပဇာနာတိ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

တတိယဗလနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

စတုတ္ထဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၁၂။ စတုတ္ထဗလနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗော။) ခန္ဓနာနတ္တန္တိ-
ကား၊ အယံ-ဤရုပ်တရားသည်၊ ရူပက္ခန္ဓောနာမ-မည်၏၊ ပေ၊ အယံ-ဤစိတ်သည်၊
ဝိညာဏက္ခန္ဓော နာမ-မည်၏၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ပဉ္စန္ဒ-ကုန်သော၊ ခန္ဓာနံ-တို့၏၊ နာနာ
ကရဏံ-အသီးအခြားပြုကြောင်းအထူးကို၊ ပဇာနာတိ၊ တေသုပိ-ထိုငါးပါးသောခန္ဓာ
တို့တွင်လည်း၊ ဧကဝိဓေန-တစ်ပါးသောအဖို့အားဖြင့်၊ ရူပက္ခန္ဓော-သည်၊ (ဟောတိ)
၊ ပေ၊ ဧကာဒသဝိဓေန- ၁၁ ပါးသောအပြားအားဖြင့်၊ ရူပက္ခန္ဓော (ဟောတိ)၊ ပ၊
ဗဟုဝိဓေန-များသောအပြားအားဖြင့်၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓော (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-
သို့၊ ဧကေကဿ-တစ်ပါးတစ်ပါးသော၊ ခန္ဓဿ-၏၊ နာနတ္ထံ-ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို၊
ပဇာနာတိ၊ အာယတနနာနတ္ထံတိ-ကား၊ ဣဒံ-ဤစက္ခုပသာဒသည်၊ စက္ခာယတနံ
နာမ-မည်၏၊ ပေ၊ ဣဒံ-ဤတရားသည်၊ ဓမ္မာယတနံ နာမ၊ တတ္ထ-
ထိုအာယတနတို့တွင်၊ ဒသ-ကုန်သော၊ အာယတနာ-အာယတနတို့သည်၊
ကာမာဝစာရာ-ကာမာဝစရတို့တည်း၊ ဒွေ-နှစ်ပါးသော မနာယတန၊ ဓမ္မာယတန
တို့သည်၊ စတုဘူတကာ-လေးပါးသောဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အာယတန-
နာနတ္ထံ-အာယတနတို့၏ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ (တထာဂတော) ပဇာနာတိ၊
ဓာတုနာနတ္တန္တိ-ကား၊ အယံ-ဤစက္ခုပသာဒသည်၊ စက္ခုဓာတု နာမ-မည်၏၊ ပေ၊

အယံ-ဤတရားသည်၊ မနောဝိညာဏဓာတု နာမ-မည်၏။ တတ္ထ-ထို ၁၈ ပါးသော ဓာတ်တို့တွင်၊ သောဠသ-ကုန်သော၊ ဓာတုယော-တို့သည်၊ ကာမာဝစရာ၊ ဒွေ-နှစ်ပါးသော မနောဝိညာဏဓာတ် ဓမ္မဓာတ်တို့သည်၊ စတုဘူမကာ-ကုန်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဓာတုနာနတ္ထံ-ကို၊ (တထာဂတော) ပဇာနာတိ။

ပုန-တစ်ဖန်၊ အနေကဓာတု၊ ပေ၊ နာနတ္ထန္တိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ (ဂဟိတံ ဌိစပ်) ကေဝလံ-အနုပါဒိန္နကမဖက် သက်သက်၊ ဥပါဒိန္နကသင်္ခါရလောကဿေဝ-ဥပါဒိန္နကဖြစ်သော သင်္ခါရလောက၏သာ၊ နာနတ္ထံ-ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို၊ တထာဂတော၊ နပဇာနာတိ-သိတော်မူသည်မဟုတ်သေး၊ အနုပါဒိန္နကသင်္ခါရလောကဿာပိ-အနုပါဒိန္နကဖြစ်သော သင်္ခါရလောက၏လည်း၊ နာနတ္ထံ တထာဂတော ပဇာနာတိယေဝ-သိတော်မူသည်သာ၊ ဣတိ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ပြတော်မူခြင်းငှာ၊ ဂဟိတံ-ယူတော်မူအပ်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒွေ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ အဂ္ဂသာဝကာ စ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥပါဒိန္နကသင်္ခါရလောကဿာပိ-ဥပါဒိန္နကဖြစ်သော သင်္ခါရလောက၏လည်း၊ (သက်ရှိသတ္တဝါတို့၏ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟူသောသင်္ခါရလောက၏လည်း၊) နာနတ္ထံ၊ ဧကဒေသတောဝ-တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့် သာ၊ ဇာနန္တိ-သိနိုင် ကုန်၏၊ နိပ္ပဒေသတော-အစိတ်အပိုင်း မရှိသောအားဖြင့်၊ (အကြွင်းအကျန် မရှိသောအားဖြင့်) နော (ဇာနန္တိ)-ကုန်၊ အနုပါဒိန္နကလောကဿ ပန-ဥပါဒိန္နက မဟုတ်သော သက်မဲ့လောက၏ကား၊ နာနတ္ထံ န ဇာနန္တိ။

ပန-ကား၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါ-သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥဿန္နာယ-များသော၊ ဣမာယ ဓာတုယာ-ဤဓာတ်ကြောင့်၊ ဣမဿနာမ ရုက္ခဿ-ဤမည်သောသစ်ပင်၏၊ ခန္ဓော-ပင်စည်သည်၊ သေတော-ဖြူသည်၊ ဟောတိ၊ ဣမဿ (နာမ ရုက္ခဿ ခန္ဓော) ကာဠကော-မည်းနက်သည်၊ (ဟောတိ) ဣမဿ၊ ပေ၊ မဋ္ဌော-ချောမောသည်၊ ပေ၊ ဗဟလတ္တစော-ထူသောအခွံရှိသည်၊ ပေ၊ တနုတ္တစော-ပါးသော အခွံရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဥဿန္နာယ-သော၊ ဣမာယနာမ ဓာတုယာ-ကြောင့်၊ ဣမဿ ဒုက္ခဿ-၏၊ ပတ္တံ-အရွက်သည်၊ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိဝသေန-အဆင်းပုံသဏ္ဌာန်အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဧဝဇ္ဈပံ နာမ-ဤသို့ သဘောရှိသည် မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣမာယ ပန ဓာတုယာ-ဤဓာတ်၏၊ ဥဿန္နတ္တာ-များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣမဿ ရုက္ခဿ-၏၊ ပုပ္ဖံ-အပွင့်သည်၊ နီလကံ-ညိုသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ပီတကံ-ရွှေသည်၊ ပေ၊ လောဟိတကံ-နီသည်၊ ဩဒါတံ-ဖြူသည်၊ သုဂန္ဓံ-ကောင်းသော အနံ့ရှိသည်၊ ဒုဂ္ဂန္ဓံ-မကောင်းသောအနံ့ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဥဿန္နာယ ဣမာယ နာမ ဓာတုယာ-ကြောင့်၊ ဖလံ-အသီးသည်၊ ခုဒ္ဒကံ-ငယ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ မဟန္တံ-

ကြီးသည်၊ ဒီယံ-ရှည်သည်၊ ရသံ-တိုသည်၊ ဝဋ်-လုံးသည်၊ သုသဏ္ဌာန်-ကောင်းသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်၊ ဒုဿဏ္ဌာန်-မကောင်းသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်၊ မဋ္ဌ-ချောမော သည်၊ ဖရသံ-ကြမ်းသည်၊ သုဂန္ဓ-ကောင်းသောအနံ့ရှိသည်၊ ဒုဂန္ဓ-မကောင်းသော အနံ့ရှိသည်၊ မဓရံ-ချိုသည်၊ တိတ္ထကံ-ခါးသည်၊ အမ္ဗိလံ-ချဉ်သည်၊ ကဋ္ဌကံ-စပ်သည်၊ ကသာဝံ - ဖန်သည်၊ ဟောတိ-ဣမာယ နာမ ဓာတုယာ ဥဿန္ဓာယ ဣမဿ ရုက္ခဿ-၏၊ ကဏူကော-ဆူးသည်၊ တိခိဏော-ထက်သည်၊ ဟောတိ-ပေ၊ အတိ ခိဏော-မထက်သည်၊ ဥဇုကော-ဖြောင့်သည်၊ ကုဋိလော-ကောက်သည်၊ တမ္မော- နီသည်၊ [ဋီကာ၌ “ကပ္ပော”ဟု ရှိ၏၊ “ကပ္ပေါ-အဖျားနှစ်ခွဲရှိသည်၊ (ဟောတိ)”ဟု ပေးပါ၊] ကဠကော-မည်းနက်သည်၊ နီလော-ညိုသည်၊ ဩဒါတော-ဖြူသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အနုပါဒိန္နကသင်္ခါရလောကဿ-ဥပါဒိန္နက မဟုတ်သော သက်မဲ့သင်္ခါရလောက၏၊ နာနတ္ထံ (တထာဂတော)၊ ပဇာနာတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတံ ဗလံ- ဤအစွမ်းသည်၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနိယေဝ-တို့၏သာ၊ (ဗလံ-အစွမ်းတည်း၊) အညေသံ- မြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ န (ဗလံ)-အစွမ်းမဟုတ်၊ ဣတိ- အပြီးတည်း။

စတုတ္ထဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ။)

ပဉ္စမဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၁၃။ ပဉ္စမဗလနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဟိနာဓိမုတ္တိကာတိ- ကား၊ ဟိနဇ္ဈာသယာ-ညံ့သောအဇ္ဈာသယရှိကုန်သော၊ (သတ္တာသန္တိ၌ စပ်) ပဏီကာ- ဓိမုတ္တိကာတိ-ကား၊ ကလျာဏဇ္ဈာသယာ-ကောင်းသော အဇ္ဈာသယရှိကုန်သော၊ သေဝန္တိတိ-ကား၊ နိဿယန္တိ-မှီကုန်၏၊ အလ္လိယန္တိ-ကပ်ငြိကုန်၏၊ ဘဇန္တိတိ-ကား၊ ဥပသင်္ကမန္တိ-ချဉ်းကပ်ကုန်၏၊ ပယိရုပါသန္တိတိ-ကား၊ ပုနပျုန်-အဖန်ဖန်၊ ဥပသင်္ကမန္တိ ဟိ-မှန်၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ-ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်၊ သီလဝန္တော-သီလရှိကုန်သည်၊ သစေ န ဟောန္တိ-အကယ်၍ မဖြစ်ကုန်အံ့၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ-အတူနေ တပည့်တို့ သည်၊ သီလဝန္တော (သစေ) ဟောန္တိ-(ဧဝံသတိ) တေ-ထိုအတူနေ တပည့်တို့သည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယေပိ-ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့သို့သော်မှလည်း၊ န ဥပသင်္ကမန္တိ၊ အတ္တနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိသေ-တူကုန်သော၊ သာရုပ္ပဘိက္ခုယေဝ-လျောက် ပတ်သော ရဟန်းတို့သို့သာ၊ ဥပသင်္ကမန္တိ၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာသာရုပ္ပဘိက္ခု- တို့သည်၊ သစေ (ဟောန္တိ)၊ ဣတရေ-ဆရာဥပဇ္ဈာယ်မှ တစ်ပါးသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့သည်၊ အသာရုပ္ပာ- မလျောက်ပတ်ကုန်သည်၊ (သစေ ဟောန္တိ)၊

(ဧဝံသတိ) တေပိ-ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်တို့သည်လည်း၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ-
တို့သို့၊ န ဥပသင်္ကမန္တိ၊ အတ္တနာ-မိမိနှင့်၊ သဒ္ဓိသေ-တူကုန်သော၊ ဟိနာမိမုတ္တိကေဇေ-
ညံသော အဓိမုတ္တိရှိ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သို့သာ၊ ဥပသင်္ကမန္တိ။

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥပသင်္ကမန္-ချဉ်းကပ်ခြင်းသည်၊ ကေဝလံ-အတိတ်
အနာဂတ်မဖက် သက်သက်၊ ဧတရဟေဝ-ယခုအခါ၌သာ၊ န (ဟောတိ)-ဖြစ်သည်
မဟုတ်သေး၊ အတိတာနာဂတေပိ-အတိတ်အနာဂတ်၌လည်း၊ (ဟောတိ ဧဝံ-သာ၊)
ဣတိ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ အတိတမ္ပိ အဒ္ဓါနန္တိအာဒိ-
အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တံ-ထိုအတိတမ္ပိ အဒ္ဓါန
အစရှိသောစကားရပ် သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သာ၊ ပန-ဆက်၊ ဒုဿီလာနံ-
သီလမရှိကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဣဒံ ဒုဿီလသေဝနမေဝ-
ဤသီလမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာ မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း သည်လည်းကောင်း၊
သီလဝန္တာနံ-သီလရှိကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ (ဣဒံ) သီလဝန္တ သေဝနမေဝ-ဤ
သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာ မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းသည်လည်း ကောင်း၊ ဒုပ္ပညာနံ-
ပညာမရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ (ဣဒံ) ဒုပ္ပညသေဝနမေဝ-ဤ ပညာမရှိကုန်သော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာ မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပညဝန္တာနံ-
ပညာရှိကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ (ဣဒံ) ပညဝန္တသေဝနမေဝ-ဤပညာရှိ သော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာ မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကော-အဘယ်သည်၊
နိယာမေတိ-မြဲစေသနည်း၊ ဝါ-မှတ်သားသနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးသည်၊
အဇ္ဈာသယဓာတု - အဇ္ဈာသယဓာတ်သည်၊ နိယာမေတိ-၏၊ ဝါ-၏၊ ကိရ-ချဲ့၊
သမ္ပဟုလာ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ဂါမံ-ရွာကို၊ ဂဏ
ဘိက္ခာစာရံ-ဂိုဏ်းအားဖြင့် ဆွမ်းအလို့ငှာ လှည့်လည်ခြင်းကို၊ စရန္တိ-ကုန်၏၊ မနုဿာ၊
ဗဟုဘတ္တံ-များစွာသောဆွမ်းကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်၍၊ ပတ္တာနိ ပူရေတွာ၊
တုမာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ယထာသဘာဂေန-အကြင်အကြင် သဘောတူသော
အားဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇထ-ဘုဉ်းပေးကြပါကုန်လော့၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဒတွာ-
ပေးလှူ၍၊ ဥယျောဇေသုံ-လွတ်လိုက်ကုန်ပြီ၊ ဘိက္ခုပိ-တို့သည်လည်း၊ အာဟံသု-
အချင်းချင်း ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ (ကိ အာဟံသု) အာဂုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ မနုဿာ၊
ဓာတုသမ္ပယုတ္တကမ္မေ-ဓာတ်အားဖြင့် ယှဉ်စပ်မှုအလုပ်၌၊ ပယောဇေန္တိ-ယှဉ်စေကြ
ကုန်၏၊ (ဣတိ အာဟံသု။)

တိပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရောပိ-သည်လည်း၊ (ဟောတိ၌စပ်၊) နာဂဒီပေ-နာဂ
ကျွန်း၌၊ စေတိယံ-ကို၊ ဝန္တနာယ-ငှာ၊ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ-ငါးရာသောရဟန်း
တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဝစ္ဆန္တော-ကြွတော်မူလသော်၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ဂါမေ-၌၊
မနုဿေဟိ နိမန္တိတော - ပင့်ဖိတ်အပ်သည်၊ (ဟောတိ) စ-ဆက်၊ ထေရေန-
တိပိဋကစူဠာဘယထေရ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ ဧကော - တစ်ပါးသော၊ အသာရုပ္ပဘိက္ခု-

မလျောက်ပတ်သောရဟန်းသည်၊ အတ္တိ၊ ဓုရဝိဟာရေပိ-ပဓာနဖြစ်သောကျောင်း၌လည်း၊ ဧကော အသာရပုဘိက္ခုအတ္တိ၊ ဒွိသု-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုသံယေသု-တို့သည်၊ ဂါမံ-သို့၊ ဩတရန္တေသု-သက်ရောက်ကုန်လသော်၊ ဥဘောပိ-နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တေ ဇနာ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ အာဂန္တုကေန-အာဂန္တုကရဟန်းသည်၊ နေဝါသိကော-ထိုကျောင်း၌ အမြဲနေသောရဟန်းကို၊ ကိဉ္စာပိ (န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော)-အကယ်၍ကား မတွေ့မြင်အပ်ဘူးချေ၊ နေဝါသိကေန ဝါ-သည်လည်း၊ အာဂန္တုကော-ကို၊ (ကိဉ္စာပိ) န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ဧဝံ သန္တေပိ-ဤသို့ပင် မတွေ့မြင်အပ်ဘူးပါသော်လည်း၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဟသိတွာ ဟသိတွာ-ရယ်၍ ရယ်၍၊ ကထယမာနာ-ပြောဆိုကုန်လျက်၊ ဧကမန္တံ အဋ္ဌသု၊ ထေရော-တိပိဋက စူဠာဘယထေရ်သည်၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ ဇာနိတွာ-သိတော်မူ၍၊ ဓာတုသံယုတ္တံ-ကို၊ ကထိတံ၊ ဣတိ အာဟ။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ အဇ္ဈာသယဓာတု-အဇ္ဈာသယဓာတ်သည်၊ နိယာမေတိ-ဣတိ ဝတွာ ဓာတုသံယုတ္တေန-ဓာတုသံယုတ်ဖြင့်၊ အယမေဝတ္ထော-ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်ကိုပင်၊ ဒီပေတဗ္ဗော-ပြထိုက်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဂိဇ္ဈကုဋပုဗ္ဗတသ္မိ-၌၊ ဂိလာနသေယျာယ-ဂိလာန၏၊ လျောင်းခြင်းဖြင့်၊ နိပန္နော-လျောင်းတော်မူသော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အာရက္ခဏတ္ထာယ-စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပရိဝါရေတွာ-ခြံရံ၍၊ ဝသန္တေသု-နေကုန်သော၊ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂုလ္လာနာဒိသု-အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဧကမေကံ-တစ်ပါးတစ်ပါးကို၊ အတ္တနော အတ္တနော-မိမိ မိမိ၏၊ ပရိသာယ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ စင်္ဂမန္တံ-စကြိုသွားနေသည်ကို၊ ဩလောကေတွာ-ကြည့်တော်မူ၍၊ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ-မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိ အာမန္တေသိ) ဘိက္ခဝေ တုမေ-သင်တို့သည်၊ သာရိပုတ္တံ-သာရိပုတြာကို၊ သမ္မဟုလေဟိ-များစွာကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ စင်္ဂမန္တံ-စကြိုသွားနေသည်ကို၊ ပဿထနော-မြင်ကုန်၏လော၊ ဣတိ (အာမန္တေသိ)၊ ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ဧဝံ-အမိန့်တော်အတိုင်းပါ၊ ဝါ-မြင်ပါကုန်၏၊ ဣတိ (အာဟံသု) ဘိက္ခဝေ၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဧတေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ မဟာပညာ-ကြီးသော ပညာရှိကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့အစရှိသော၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကို၊ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ-ချဲ့ထိုက်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

[အရှင်မောဂ္ဂုလ္လာန်နှင့်အတူ စကြိုသွားနေသောရဟန်းတို့ကို “မဟိဒ္ဓိကာ”ဟုလည်းကောင်း၊

အရှင် အနုရုဒ္ဓါနှင့် အတူ စကြိုသွားနေသောရဟန်းတို့ကို “ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ” ဟုလည်းကောင်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် ချဲ့၍ သိပါ-ဟူလို။]

ပဉ္စမဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဆဋ္ဌဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၁၄။ ဆဋ္ဌဗလနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အာသယန္တိ-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်တရားအပေါင်း၌၊ [ယတ္ထာတိ ယသ္မိံ ဓမ္မဇာတေ-ယောဇနာ၊] သတ္တာ-တို့သည်၊ အာသယန္တိ-လာ၍ ဖြစ်ကြကုန်၏၊ နိဝသန္တိ-အမြဲနေကြကုန်၏၊ တေသံ-ထိုသတ္တဝါတို့၏၊ နိဝါသနဌာနံ-အမြဲနေရာအရပ်ဖြစ်သော၊ တံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဝါ-ထို သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဟူသော မိစ္ဆာအယူသည်လည်းကောင်း၊ ယထာဘူတံ-ထင်ရှားရှိသည်အားလျော်စွာ၊ (ပဝတ္တံ) ဉာဏံ ဝါ-ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်သည် လည်းကောင်းတည်း၊ [တံ သေသံ၊ ပေ၊ ဉာဏံ ဝါကား အာသယ၏ အရကောက်ကို ပြသောစကားတည်း၊] အနုသယန္တိ-ကား၊ အပ္ပဟိနာနုသယိတံ-မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ် သေးသည်ဖြစ်၍ အဖန်ဖန် ကိန်းဝပ်နေသော၊ ကိလေသံ-ကာမရာဂအစရှိသော ကိလေသာကို၊ (ပဇာနာတိ။) စရိတန္တိ-ကား၊ ကာယာဒီဟိ-ကာယအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အဘိသင်္ခတံ-ပြုစီမံအပ်သော၊ ကုသလာကုသလံ-ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကို၊ (ပဇာနာတိ။) [ဤနေရာ၌ “စရိတံ”အရ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံကို ကောက် ထား၏၊ အခြားနေရာ၌ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ စသည်ကို စရိတဟု ဆိုသည်၊] အဓိမုတ္တန္တိ-ကား၊ အဇ္ဈာသယံ-လွန်လွန်ကဲကဲဖြစ်သော အလိုဆန္ဒကို၊ (ပဇာနာတိ။)

အပ္ပရဇက္ခေတိ အာဒိသု-အစရှိသောပုဒ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဧတေသံ-ဤသတ္တဝါတို့၏၊ ပညာမယေ-ပညာအတိပြီးသော၊ အက္ခိမ္ပိ-မျက်စိ၌၊ အပ္ပ-ပရိတ္တံ-နည်းသော၊ ရာဂဒေါသမောဟရဇံ-ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတည်းဟူသော မြူသည်၊ (အတ္ထိ) ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ-ထိုသတ္တဝါတို့သည်) အပ္ပရဇက္ခေ-တို့ မည်၏၊ တဿေဝ-ထိုရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတည်းဟူသောမြူ၏ပင်၊ မဟန္တတာယ-များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မဟာရဇက္ခေ-တို့မည်၏၊ ဥဘယေနာပိ-အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ ဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းဖြင့်လည်း၊ မန္တကိလေသေ-နည်းသော ကိလေသာ ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ မဟာကိလေသေ စ-များသောကိလေသာရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သတ္တေ-တို့ကို၊ ဒဿေတိ-ပြတော်မူ၏။

ယေသံ-အကြင်သတ္တဝါတို့၏၊ တိက္ခာနိ-ထက်ကုန်သော၊ သဒ္ဓါဒီနိ-သဒ္ဓါအစရှိ ကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနိ-တို့သည်၊ (သန္တိ) တေ-ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊ တိက္ခိန္ဒြိယာ-တို့မည်၏၊ ယေသံ-တို့၏၊ မုဒ္ဓုနိ-နူးညံ့ကုန်သော၊ တာနိ-ထိုသဒ္ဓါစသောဣန္ဒြေတို့ သည်၊ (သန္တိ) တေ-တို့သည်၊ မုဒိန္ဒြိယာ-တို့မည်၏၊ ယေသံ-တို့၏၊ သုန္တရာ-ကောင်း ကုန်သော၊ အာသယာဒယော-အာသယအစရှိကုန်သော၊ ကောဌာသာ-အစုတို့ သည်၊ (သန္တိ) တေ-ထို ကောင်းသောအာသယ စသောအစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊ သွာကာရာ-တို့မည်၏၊ ဝိပရိတာ-ပြောင်းပြန်ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့သည်၊ ဒွါကာရာ-

တို့ မည်၏။ ယေ-တို့သည်။ ကထိတကာရဏံ-ဟောအပ်သောအကြောင်းအရာကို၊ သဏ္ဌက္ခေန္တိ-မှတ်သားနိုင်ကုန်၏။ သုခေန-လွယ်ကူသဖြင့်၊ ဝိညာပေတုံ-သိစေခြင်းငှာ၊ သတ္တာ-တတ်ကောင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ တေ-ထိုလွယ်ကူစွာ သိစေနိုင်ကောင်း သော သတ္တဝါတို့သည်။ သုဝိညာပယာ-တို့မည်၏။ ဝိပရိတာ-တို့သည်။ ဒုဝိညာပယာ-တို့ မည်၏။ ယေ-တို့သည်။ အရိယမဂ္ဂပဋိဝေဓဿ-အရိယာမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းအား၊ အနုတ္တဝိကာ-လျှောက်ပတ်ကုန်သော၊ ဥပနိဿယသမ္ပန္နာ-မဂ်ဖိုလ် ရခြင်း၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ တေ-တို့သည်။ ဘဗ္ဗာ-တို့ မည်၏။ ဝိပရိတာ အဘဗ္ဗာ။

၈၁၅။ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဆဌဗလဿ-ခြောက်ခုမြောက်အားတော်၏။ မာတိကံ-မာတိကာကို၊ ဌပေတွာ-မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ ယထာ ပဋိပါဋိယာ-အကြင် အကြင် အစဉ်အားဖြင့်၊ ဘာဇေန္တော-ဝေဖန်တော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကတမော စ သတ္တာနံ အာသယောတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ၊ တတ္ထ-ထို ကတမော စ သတ္တာနံ အာသယော အစရှိသောစကားရပ်၌၊ သဿတော လောကောတိအာဒိနံ-ပုဒ်တို့၏၊ အတ္တော-ကို၊ ဟေဌာ-အောက်ဖြစ်သော၊ နိက္ခေပ-ကဏ္ဍဝဏ္ဏနာယံ-နိက္ခေပကဏ္ဍအဖွင့်၌၊ မယာ ဝုတ္တောယေဝ-သာ၊ ဣတိ ဘဝဒိဋ္ဌိ သန္နိဿိတာဝါတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ သဿတဒိဋ္ဌိ ဝါ-ကိုသော်လည်း၊ သန္နိဿိတာ-မှီကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤဘဝဒိဋ္ဌိသန္နိဿိတာဟူသော ပါဌ်၌၊ သဿတဒိဋ္ဌိ-ကို၊ ဘဝဒိဋ္ဌိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ စ-ကို လည်း၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတိ(ဝုတ္တာ) ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိနံ-အလုံးစုံသောဒိဋ္ဌိတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဟိ-သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတတ္တာ-သိမ်းယူ အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ-မိစ္ဆာအယူရှိကုန်သော၊ ဣမေ သတ္တာ-တို့သည်၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဣမာဝ ဒိဋ္ဌိယော-တို့ကိုသာ၊ သန္နိဿိတာ-မှီကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ စ-သာဓကကား၊ ဒွယနိဿိတော ၊ပေ၊ နတ္ထိတဉ္စာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-(သုတ္တံ) ဤပါဠိတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ)ပိ ဝုတ္တံ- [ကစ္စာန-န၊ အယံ လောကော-ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်၊ ယေဘုယျေန-များသော အားဖြင့်၊ အတ္ထိတဉ္စေဝ-ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ နတ္ထိတဉ္စ-မရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒွယနိဿိတော-နှစ်ပါးအပေါင်းကို မှီ၏။] ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤဒွယနိဿိတော အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထိတာတိ-ကား၊ သဿတံ-သဿတ တည်း၊ (အမြီထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်တည်း၊) နတ္ထိတာတိ-ကား၊ ဥစ္ဆေဒေါ-တည်း၊ (သေလျှင် ပြတ်စဲခြင်းတည်း၊) အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-ယထာဘူတဉာဏ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဝဋ္ဋသန္နိဿိတာနံ-ဝဋ်၌ မှီကုန်သော၊ ပုထုဇန-သတ္တာနံတို့၏၊ အာသယော-အာသယတည်း။

ဣဒါနိ-၌၊ ဝိဝဋ္ဌနိဿိတာနံ-ဝဋ္ဌမုကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကို မှီကုန်သော၊ သုဒ္ဓသတ္တာနံ-စင်ကြယ်သောသတ္တဝါတို့၏၊ အာသယံ-ကို၊ ဒေသတုံ-ငှာ၊ ဧတေ ဝါပန၊ ပေ၊ အနုပဂမ္မာတိအာဒိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို ဧတေ ဝါ ပနအစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဧတေ ဝါ ပနာတိ-ကား၊ ဧတေယေဝ-ဤအဖို့အစုတို့ကိုသာလျှင်၊ ဥဘော အန္တေတိ-ကား၊ သဿတုစ္ဆေဒသင်္ခါတေ-သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဒေ-ကုန်သော၊ အန္တေ-အဖို့အစုတို့ကို၊ အနုပဂမ္မာတိ-ကား၊ အနုလ္လိယိတွာ-မငြိကပ်မှု၍၊ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ ပေ၊ ဓမ္မေသုတိ-ကား၊ ဣဒပ္ပစ္စယတာယ စေဝ-ဤသင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော တရား၌လည်းကောင်း၊ [တာပစ္စည်း အနက်မရှိ၊] ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေသု စ-အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရားကို စွဲ၍ဖြစ်သော သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၌လည်းကောင်း၊ (ပဋိလဒ္ဓါ ၌ စပ်၊) အနုလောမိကာခန္တိတိ - ကား၊ ဝိပဿနာဉာဏ်-ဝိပဿနာဉာဏ်တည်း။

ယထာဘူတံ ဉာဏန္တိ-ကား၊ မဂ္ဂဉာဏ်-မဂ်ဉာဏ်တည်း၊ ဣဒံ-ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ၊ (ကိ) ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေ စေဝ-သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့ကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရား၌လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေသု စ-အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားကို စွဲ၍ ဖြစ်သော သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၌လည်းကောင်း၊ ဥဘော-နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဧတေ သဿတုစ္ဆေဒအန္တေ-ဤသဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဟူသော အဖို့အစုတို့သို့၊ အနုပဂန္တာ-မကပ်ရောက်မှု၍၊ ယာ ဝိပဿနာ-ကို၊ ပဋိလဒ္ဓါ-ရအပ်ပြီ၊ တတော-ထို ဝိပဿနာထက်၊ ဥတ္တရိ-အလွန်၊ ယဉ္စ မဂ္ဂဉာဏ်-ကိုလည်း၊ (ပဋိလဒ္ဓါ) အယံ-ဤ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်သည်၊ သတ္တာနံ - ဝိဝဋ္ဌနိဿိတသတ္တဝါတို့၏။

အနုလောမိကာ ခန္တိ။ ။အနုလောမိကာ-ရုပ်နာမ်ဓမ္မတို့၌လျော်စွာဖြစ်သော၊ ခန္တိ-နှစ်သက်တတ်သောတရားဟူသည် ဝိပဿနာဉာဏ်တည်း၊ ဤအနုလောမိကာခန္တိဉာဏ်ကို အာသယ၏ အရကောက်၌ အဋ္ဌကထာဆရာ ထည့်၍ မပြသောကြောင့် “ယထာဘူတံ ဉာဏံ ဝါ”အရဝယ် ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုပါ ထည့်၍ ပြခဲ့ရသည်။ မှန်၏-ဝိပဿနာဉာဏ်သည်လည်း ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့ကို ဟုတ်မှန်စွာ သိတတ်သော ယထာဘူတဉာဏ်ပင်တည်း၊ ဤစကားအရ ဝဋ္ဌနိဿိတပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အာသယဟူသည် “သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ”တည်း၊ ဝိဝဋ္ဌနိဿိတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အာသယကား “ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်”တည်း၊ ထို့ကြောင့် ရှေးဆရာတို့ အောက်ပါ ဂါထာကို မိန့်ကြသည်။

သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ စ၊ ခန္တိ စေဝါနုလောမိကာ၊

ယထာဘူတဉ္စ ယံ ဉာဏံ၊ ဧတံ အာသယသဒ္ဓိတံ။

အာသယော-အမြဲနေရာတည်း။ အယံ-ဤသဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်သည်။ ဝဋ္ဋသန္နိဿိတာနဉ္စ-ဝဋ်ကို မှီသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိဝဋ္ဋသန္နိဿိတာနဉ္စ-ဝဋ်မှကင်းသောနိဗ္ဗာန်ကို မှီသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသမ္ပိသတ္တာနံ အာသယော-တည်း။ ဣဒံ-ဤသဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်သည်။ ဝသနဋ္ဌာနံ-နေရာတည်း။ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝတ္ထံ ဟောတိ၊) အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အာစရိယာနံ-တို့၏၊ သမာနတ္ထကထာ-တူမျှသောအနက်ကို ဖွင့်ဆိုကြောင်းအဋ္ဌကထာတည်း။ [အာသယ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ နိဒါနကထာအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ဝိတဏှဝါဒီ-ဝိတဏှဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဟ-ပြောပြ၊ (ကိ၊) မဂ္ဂေါနာမ-မဂ်မည်သည်၊ ဝါသံ-ဝါသကို၊ ဝိဒ္ဓိသေန္တော-ဖျက်ဆီးလျက်၊ ဝဏ္ဏတိ-သွား၏၊ တံ-သင်သည်၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်သည်၊ ဝါသော-ဝါသတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒေသိနနု-ဆိုသည် မဟုတ်လော၊ ဣတိ (အာဟ၊) (ယထာဘူတဉာဏ်ဟူသောမဂ်ကို ဝသနဋ္ဌာနံဟု ဆိုခဲ့သောကြောင့် “မဂ္ဂေါ ဝါသောတိ ဝဒေသိနနု”ဟု အပြစ်တင်၏၊) သော-ထို ဝိတဏှဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝတ္ထဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ (ကိ၊) တံ-သည်၊ အရိယဝါသ ဘာဏကော-အရိယဝါသသုတ်ကို ရွတ်ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟောသိ-ဖြစ်သလော၊ န ဟောသိ-မဖြစ်လော၊ ဣတိ (ဝတ္ထဗ္ဗော၊) ပန-ဆက်၊ (အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ အရိယဝါသဘာဏကော-သည်၊) န ဟောမိ-မဖြစ်၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) အဘာဏကတာယ-အရိယဝါသသုတ်ကို ရွတ်ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န ဇာနာသိ-ဝါသကို မသိ၊ ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ (အဟံ) ဘာဏကော-အရိယဝါသကို ရွတ်ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သုတ္တံ-အရိယဝါသပါဠိတော်ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ပြပါလော့၊ ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ သစေ အာဟရတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဣစ္စေတံ-ဤသို့ဆောင်ပြခြင်းသည်၊ ကုသလံ-ကောင်း၏၊ နော စေ အာဟရတိ-အကယ်၍ မဆောင်ပြနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ (သကဝါဒီကိုယ်တိုင်၊) အာဟရိတဗ္ဗံ-ဆောင်ပြရာ၏။

(ကိ-နည်း၊) ဒသယိမေ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ အာဝသိသန္တိဝါတိ-ဟူ၍၊ (အာဟရိတဗ္ဗံ) ဘိက္ခဝေ၊ အရိယဝါသာ-အရိယာ၏နေရာတို့သည်၊ ဣမေ ဒသ-ဤဆယ်ပါးတို့တည်း၊ ယေ-ယင်းအရိယဝါသတို့ကို၊ အရိယာ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (ဋီကာ၌ “ယဒရိယာ”ဟု ရှိ၍ “ယေ အရိယာ”ဟု ဖွင့်သည်၊) အာဝသိသုဝါ-ရှေးကလည်း စွဲမှီ၍ နေခဲ့ကြကုန်ပြီ၊ အာဝသန္တိဝါ-ယခုလည်း စွဲမှီ၍ နေကြကုန်ဆဲ၊ အာဝသိသန္တိဝါ-နောင်လည်း စွဲမှီ၍ နေကုန်လတ္တံ့၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတံ သုတ္တံ-ဤအရိယဝါသသုတ်သည်၊ (မဂ္ဂဿ-မဂ်၏၊ ဝါသဘာဝံ-ဝါသ၏အဖြစ်ကို၊

ဒီပေတိ-ပြု၏။ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ ဧတံ-အယံ သန္နိဿိတာနဉ္စ ဝိဝဋ္ဌသန္နိဿတာနဉ္စ သဗ္ဗေသမ္ပိ သတ္တာနံ အာသယော ဣဒံ ဝသနဌာနံဟူသော ဤစကားကို၊ သုကထိတ မေဝ-ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သည်သာ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန-ဆက်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ သတ္တာနံ-တို့၏၊ ဣဒံ အာသယံ-ဤအာသယကို ဇာနန္တော-သိတော်မူလသော်၊ ဣမေသံ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ စ-ဤမိစ္ဆာအယူတို့၏လည်း ကောင်း၊ (ဣမေသံ) ဝိပဿနာဉာဏမဂ္ဂဉာဏာနံ-ဤဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်တို့ ၏လည်းကောင်း၊ အပ္ပဝတ္တိက္ခဏေပိ-ဖြစ်ရာမဟုတ်သောဇာနန္တလည်း၊ ဇာနာတိ ဧဝ-သိတော်မူသည်သာ၊ [အပ္ပဝတ္တိက္ခဏေပိဉ္စ ပိသဒ္ဓါဖြင့် ပဝတ္တိက္ခဏကို ပေါင်းသည်] စ-သာဓကကား၊ ကာမံ သေဝန္တညေဝ ဇာနာတိ၊ ၊ ၊ အာလောကသညာဓိမုတ္တောတိ-ဟူသော၊ ဧတံ (သုတ္တံ)-ဤပါဠိကို၊ (ဓမ္မသေနာပတိနာ)ပိ-တရားစစ်သူကြီးဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတြာသည်လည်း၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [ကာမံ-ကာမကို၊ သေဝန္တညေဝ-မှီဝဲဆဲဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်၊ ဇာနာတိ-သိတော်မူ၏၊ (ကိ-နည်း၊) အယံ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ကာမဂရုကော-ကာမ၌ အလေးပြု၏၊ ကာမာသယော-ကာမဟူသော အာသယရှိ၏၊ ကာမာဓိမုတ္တော-ကာမ၌ စွဲစွဲမြဲမြဲသက်ဝင်၏၊ ဣတိ (ဇာနာတိ) ကာမံ သေဝန္တညေဝ ဇာနာတိ၊ (ကိ-နည်း၊) အယံ ပုဂ္ဂလော နေက္ခမ္မ ဂရုကော-နေက္ခမ္မ၌ အလေးပြု၏၊ နေက္ခမ္မာသယော-နေက္ခမ္မဟူသော အာသယ ရှိ၏၊ နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော-နေက္ခမ္မ၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်၏၊ ဣတိ (ဇာနာတိ) ၊ ပေ၊ အာလောကသညာဓိမုတ္တော-အာလောက၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်၏၊ ပေယျာလကို ပါဠိတော်ကြည့်၍ ဖော်ပါ။]

၈၁၆။ အနုသယနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ကာမရာဂေါ စ- ကာမရာဂလည်း ဟုတ်၏၊ သော-ထိုကာမရာဂဟူသည်၊ အပ္ပဟိနဋ္ဌေန-မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနုသယော စ-အနုသယလည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ကာမရာဂါနုသယော-မည်၏၊ သေသပဒေသုပိ-ကာမရာဂါ နုသယောပုဒ်မှ ကြွင်းသော ပဋိယာနုသယော အစရှိသောပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ ယံ လောကေ ပိယရူပန္တိ-ကား၊ ဣမသ္မိလောကေ-၌၊ ပိယဇာတိကံ-ချစ်အပ် သည်၏အဖြစ်ဟူသောသဘောရှိသော၊ သာတရူပန္တိ-ကား၊ သာတဇာတိကံ- သာယာ အပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောသဘောရှိသော၊ အဿာဒပဒဌာနံ - အဿာဒဟူသော နီးစွာသောအကြောင်းရှိသော၊ ယံ ဣဌာရမ္မဏံ-အကြင် ဣဌာရုံသည်လည်းကောင်း၊ [ယောဇနာ၌လည်းကောင်း၊ ရှေးနိဿျ၌လည်းကောင်း၊ “အဿာဒ ပဒဌာနံ ဣဌာ ရမ္မဏံ”ဟု ရှိ၏၊] ဧတ္ထ သတ္တာနံ ၊ ပေ၊ အနုသေတိတိ- ကား၊ ဧတသ္မိ ဣဌာရမ္မဏေ-ဤဣဌာရုံ၌၊ [ဧတ္ထ၏ အဖွင့်၊] သတ္တာနံ-တို့၏၊ အပ္ပဟိနဋ္ဌေန-ကြောင့်၊ ရာဂါနု သယော-သည်၊ အနုသေတိ-အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်၏၊ (ကိန်း၏။)

ယထာနာမ-ဥပမာမည်သည်ကား၊ ဥဒကေ-ရေ၌၊ နိမုဂ္ဂဿ-နစ်မြုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဟေဋ္ဌာ စ-အောက်၌လည်းကောင်း၊ ဥပရိ စ-အထက်၌လည်းကောင်း၊ သမန္တဘာဂေစ-ပတ်ဝန်းကျင်အဖို့၌လည်းကောင်း၊ ဥဒကမေဝ-ရေသည်သာလျှင်၊ (ရေချည်းသာ) ဟောတိယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ ဣဋ္ဌာ ရမ္မဏေ-ဣဋ္ဌာရုံ၌၊ ရာဂုပ္ပတ္တိ နာမ-ရာဂ၏ဖြစ်ခြင်း မည်သည်၊ သတ္တာနံ-တို့၏၊ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏာ-အစစလေ့ကျက်အပ်၊ အမြဲမပြတ်လေ့ကျက်အပ်သော အကျင့်တည်း၊ အနိဋ္ဌာရမ္မဏေ-အနိဋ္ဌာရုံ၌၊ ပဋိယုပ္ပတ္တိ-ဒေါသ၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊ တထာ-ထိုအတူတည်း၊ ဣတိ |ပေ၊ ဓမ္မေသုတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဒွိသု-နှစ်ပါးကုန် သော၊ ကာမရာဂပဋိယဝန္တေသု-ကာမရာဂပဋိယရှိကုန်သော၊ ဣမေသု ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာ ရမ္မဏဓမ္မေသု-ဤဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံတရားတို့၌၊ အဝိဇ္ဇာနုပတိတာတိ-ကား၊ ကာမ ရာဂပဋိယသမ္ပယုတ္တာ-ကာမရာဂနှင့်ယှဉ်ကုန်၊ ပဋိယနှင့်ယှဉ်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ-၊ အာရမ္မဏကရဏဝသေန-အာရုံပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဝိဇ္ဇာ-အဝိဇ္ဇာသည်၊ အနုပတိတာ-အစဉ်ကျရောက်ပြီ၊ တဒေကဋ္ဌောတိ-ကား၊ တာယအဝိဇ္ဇာယ-ထို အဝိဇ္ဇာနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တေကဋ္ဌဝသေန-သမ္ပယုတ်အဖြစ်ဖြင့် တစ်ခုတည်းသော စိတ်၌ တည်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဧကဋ္ဌော-တစ်ခုတည်းသောစိတ်၌ တည်၏၊ မာနော စ ဒိဋ္ဌိ စ ဝိစိကိစ္ဆာ စာတိ-ကား၊ နဝရိဓော-ကိုးပါးအပြားရှိသော၊ မာနော-မာနကိုလည်ကောင်း၊ ဒွါသဋ္ဌိဝိဓာ-၆၂ ပါးအပြားရှိသော၊ ဒိဋ္ဌိ စ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကိုလည်း ကောင်း၊ အဋ္ဌဝတ္ထုကာ-ဗုဒ္ဓေ ကင်္ခတိစသောအားဖြင့် ရှစ်ပါးသောတည်ရာ အာရုံ ရှိသော၊ ဝိစိကိစ္ဆာ စ-ဝိစိကိစ္ဆာကိုလည်းကောင်း၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၌ စပ်) ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ အနုသယနိဒ္ဒေသ၌၊ [ယောဇနာ၌ “ဧတ္ထ”ကို “ကာမရာဂါနုသယောတိ ပဒေ” ဟု စွဲလေ၏၊] ဘဝရာဂါနုသယော - ကို၊ ကာမရာဂါနုသယေနေဝ - ဖြင့်သာ၊ သင်္ဂဟိတော-သိမ်းယူအပ်၏၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

စာ၇။ စရိတနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) တေရသ-ကုန်သော၊ စေတနာ-စေတနာတို့သည်၊ ပုညာဘိသင်္ခါရော-ပုညာဘိသင်္ခါရတည်း၊ ဒွါဒသ (စေတနာ) အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ စတသော (စေတနာ) အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော-တည်း၊ တတ္ထ-ထိုသုံးပါးသော အဘိသင်္ခါရတို့တွင်၊ ကာမာဝစရော-ကာမာဝစရ အဘိသင်္ခါရသည်၊ ပရိတ္တဘူမကော-နည်းသော (ညံ့သော)ဘုံ ရှိ၏၊ ဣတရော- ကာမာဝစရအဘိသင်္ခါရမှတစ်ပါးသော ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ၊ အဘိသင်္ခါရသည်၊ မဟာဘူမကော-ကြီးသော (မြတ်သော)ဘုံ ရှိ၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ တိသုပိ-သုံးပါး လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေသု-ဤအဘိသင်္ခါရတို့တွင်၊ ယောကောစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ အပ္ပဝိပါကော-နည်းသောအကျိုးရှိသော အဘိသင်္ခါရသည်၊ ပရိတ္တဘူမကော-၏၊ ဗဟုဝိပါကော-သည်၊ မဟာဘူမကော-ကြီးသော (မြတ်သော) ဘုံရှိ၏၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၈၁၈။ အဓိမုတ္တိနိဒ္ဒေသော-ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ပကာသိတောဝ-ထင်ရှားပြအပ်ပြီးသည်သာ၊ ပန၊ ပရိဟာရ၊ ပေ၊ အံ၊ ကသွာ-ကြောင့်၊ အယံ အဓိမုတ္တိ-ဤအဓိမုတ္တိကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်၊ (သမာနာ) ပိ-ဖြစ်ပါလျက်လည်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဂဟိတာ-ယူတော်မူအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကားအမေးတည်း၊ ဟိ-အဖြေကား၊ အယံ-ဤအဓိမုတ္တိနိဒ္ဒေသကို၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ပါဠိယေက္ကံ -အသီးအခြားတစ်ပါးတည်း၊ ဗလဒဿနဝသေန-အားတော်ကိုပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဂဟိတာ-ပြီ၊ ဣ-ဤအကျယ်ညွှန်ပြခြင်း၌၊ သတ္တာနံ -တို့၏၊ တိက္ခိန္ဒြိယမုဒိန္ဒြိယ တာဝဒဿနတ္ထံ -ထက်သောဣန္ဒြေရှိကုန်သည်၏အဖြစ်၊ နံသောဣန္ဒြေရှိကုန် သည်၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဂဟိတာ။)

၈၁၉။ မဟာရဇက္ခနိဒ္ဒေသေ-၌ ဥဿဒဂတာနီတိ-ကား၊ ဝေပုလ္လဂတာနိ-ပြန်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏၊ စ-ဆက်၊ ပဟာနတ္ထမဝသေန-ပယ်ခြင်းအစဉ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ဧသ (ဧသော) နိဒ္ဒေသော-ဤမဟာရဇက္ခနိဒ္ဒေသကို၊ ကတော-ပြုတော်မူအပ်ပြီ။

၈၂၀။ အနုဿဒဂတာနီတိ-ကား၊ အဝေပုလ္လဂတာနိ-မပြန်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏၊ တိက္ခိန္ဒြိယမုဒိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဥပနိဿယဣန္ဒြိယာနိ နာမ-မဂ်၏အားကြီးသော မှီရာဖြစ်သော ဣန္ဒြေတို့ မည်သည်ကို၊ ကထိတာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤတိက္ခိန္ဒြိယ၊ မုဒိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၌၊ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ပယောဇနံ-အကျိုးကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဖြစ်သော မဟာရဇက္ခနိဒ္ဒေသ၌၊ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပဟာနတ္ထမဝသေန၊ ပေ၊ ကတော။ ။ဥဒ္ဒေသတုန်းက“အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ”ဟု အပ္ပရဇက္ခကို ရှေ့၊ မဟာရဇက္ခကို နောက်ထား၍ စဉ်ခွဲသော်လည်း ဤနိဒ္ဒေသသို့ရောက်သောအခါ မဟာရဇက္ခကို ရှေ့အပ္ပရဇက္ခကို နောက်ထား၍ စဉ်တော်မူ၏၊ အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ စဉ်တော်မူရပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ပဟာနတ္ထ မဝသေန”ဟု မိန့်တော်မူသည်၊ မဟာရဇက္ခအရ ပြအပ်သောတရားတို့သည် လောဘ ဒေါသစသော ကိလေသာများ ဖြစ်ကြ၍ “ပဟာတဗ္ဗ”တရားတို့တည်း “အပ္ပရဇက္ခေ”အရ ပြအပ်သော သတ္တဝါတို့ကား ထိုကိလေသာတို့ကို မမှီဝဲသော ပဇဟနပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏၊ ဤသို့ ပဟာတဗ္ဗ ပဇဟနအစဉ်အားဖြင့် မဟာရဇက္ခကို ရှေ့၊ အပ္ပရဇက္ခကို နောက်ထား၍ နိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူသည်။

ဟေဋ္ဌာ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ဤတိက္ခိန္ဒြိယ မုဒိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၌လည်း ဥဒ္ဒေသတုန်းက တိက္ခိန္ဒြိယကို ရှေ့၊ မုဒိန္ဒြိယကို နောက်ထားသော်လည်း နိဒ္ဒေသ၌ မုဒိန္ဒြိယကို ရှေ့၊ တိက္ခိန္ဒြိယကို နောက်ထားခြင်းကို “ဥပ္ပဋိပါဋိယာနိဒ္ဒေသ”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ ရှေ့နောက် ထားရာဝယ် အနံ့ဖြစ်သော သဒ္ဓါစသည်တို့ဖြင့် အနည်းငယ် ကိလေသာကို ပယ်နိုင်၍ အထက်ဖြစ်သော သဒ္ဓါ စသည်တို့ဖြင့် ကိလေသာအများကို ပယ်နိုင်သောကြောင့် ပဟာနတ္ထမပင် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ”ဟု ဆိုသည်။

၈၂၃။ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဒွါကာရနိဒ္ဒေသာဒီသု-အစရှိသည်တို့၌၊ ပါပါသယာတိ-ကား၊ အကုသလာသယာ-အကုသိုလ်ဟူသော မှီရာရှိကုန်၏။ ပါပစရိတာတိ-ကား၊ အပုညာဘိသင်္ခါရပရိပူရကာ-အပုညာဘိသင်္ခါရကို ပြည့်စေတတ်ကုန်၏။ ပါပါမိမုတ္တိကာတိ-ကား၊ သက္ကာယာဘိရတာ-သက္ကာယ၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ ဝဋ္ဋဇ္ဈာသယာ-ဝဋ်၌ဖြစ်သော အလိုဆန္ဒရှိကုန်၏။

၈၂၄။ သွာကာရနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ယသွာ-ကြောင့်၊ ကလျာဏကော-ကောင်းသော၊ အနုသယော နာမ-အနုသယမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ တသွာကလျာဏာနုသယာတိ (ဘဂဝတာ) န ဝုတ္တံ။ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းကို၊ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန-ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်တို့၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၈၂၆။ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ကမ္မာဝရဏေနာတိ-ကား၊ ပဉ္စဝိဓေန-ငါးပါးအပြားရှိသော၊ အာနန္တရိယကမ္မေန-အာနန္တရိယကံနှင့်၊ (သမန္နာဂတာ)၊ ကိလေသာဝရဏေနာတိ-ကား၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ-နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်၊ (သမန္နာဂတာ)၊ [နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို အကုသိုလ် ကိလေသာဝရဏဖြစ်၍ မဂ်ကို မရအောင် တားမြစ်နိုင်သောကြောင့် “ကိလေသာဝရဏ”ဟု ဆိုရသည်။] ဝိပါကဝရဏေနာတိ-ကား၊ အဟေတုကပဋိသန္ဓိယာ-နှင့်၊ (သမန္နာဂတာ)၊ [အဟိဝိပါကဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေခဲ့ရသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုအဟိဝိပါက ပဋိသန္ဓေက အရိယာမဂ် ရဖို့ရန် တားမြစ်သောကြောင့် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကို ဝိပါကဝရဏဟု ဆိုရသည်။] ပန-ဆက်၊ ယသွာ-ကြောင့်၊ ဒုဟေတုကာနမ္မိ-ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း၊ အရိယမဂ္ဂပဋိဝေဓော-အရိယမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်၊ နတ္ထိ။ တသွာ ဒုဟေတုကပဋိသန္ဓိပ-ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေကိုလည်း၊ ဝိပါကဝရဏမေဝါတိ-ဝိပါကဝရဏဟူ၍သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေဟူသော ဝိပါကစိတ်သည်လည်း ထိုဘဝ၌ အရိယာမဂ်ရဖို့ရန် တားမြစ်တတ်သောကြောင့် ဝိပါကဝရဏပင်တည်း။] အဿဒ္ဓါတိ-ကား၊ ဗုဒ္ဓါဒီသုဘုရားအစရှိသည်တို့၌၊ သဒ္ဓါရဟိတာ-ယုံကြည်ခြင်းမှ ကင်းကုန်၏။ [အာဒိဖြင့် ဝိစိကိစ္ဆာ၏ ယုံမှားရာဌာနဖြစ်သော ဓမ္မ သံဃ သိက္ခာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ကို ယူပါ။] အစ္ဆန္တိကာတိ-ကား၊ ကတ္ထုကမျတာကုသလစ္ဆန္တရဟိတာ-မဂ်ကိုရအောင် ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော ကုသိုလ်ဆန္ဒမှ ကင်းကုန်၏။ [ဤစကားအရ “မဂ်ဖိုလ်ရလောက်သော ဂုဏ်အင်္ဂါပြည့်စုံသော်လည်း ဆန္ဒမရှိသောကြောင့် အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ရသည်”ဟု မှတ်ပါ။] ဥတ္တရကုရုကာ-မြောက်ကျွန်း၌ နေကုန်သော၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ အစ္ဆန္တိကဌာန-ဆန္ဒမရှိသူတို့၏အရာသို့၊ ပဝိဌာ-ဝင်ကုန်ပြီ၊ [ဥတ္တရကုရုကတို့သာမက၊ ဤဇမ္ဗူဒီပိက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့လည်း များသောအားဖြင့် အစ္ဆန္တိကဌာနသို့ သက်ဝင်ကြလေသည်။] ဒုပ္ပညာတိ-ကား၊ ဘဝဂ်ပညာယ-

ဘဝင်ပညာမှ၊ ပရိဟိန္ဒာ-ယုတ်လျော့ကုန်၏။ [တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ပညာမရှိလျှင် ဘဝင်လည်း တိဟိတ်မဟုတ်သောကြောင့် ဘဝင်ပညာမှ ယုတ်လျော့ကြသည်။] ပန-ဆက်၊ ဘဝင်ပညာယ-သည်၊ ပရိပုဏ္ဏာယဝိ-ပြည့်စုံပါသော်လည်း၊ ယဿ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘဝင်-ဘဝင်သည်၊ လောကုတ္တရာဓာ-လောကုတ္တရာ၏၊ ပါဒကံ-အခြေခံ သည်၊ န ဟောတိ၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒုပ္ပညာယေဝ နာမ-ဒုပ္ပညပုဂ္ဂိုလ် မည်သည်သာ၊ [တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း လောကုတ္တရာ၏ အခြေခံ ဖြစ်သော ဘဝင်မရှိလျှင် ဒုပ္ပညသာတည်း။] အဘဗ္ဗာ၊ ပေ၊ သမ္မတ္တန္တိ - ကား၊ ကုသလေသု-ကုန်သော၊ ဓမ္မေသု-တို့၌၊ သမ္မတ္တန္တိယာမသင်္ခါတံ-သမ္မတ္တန္တိယာမဟု ဆိုအပ်သော၊ (မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသောတရားဟု ဆိုအပ်သော၊) မဂ္ဂ-မဂ်သို့၊ ဩက္ကမိတံ-သက် ရောက်ခြင်းငှာ၊ အဘဗ္ဗာ-မထိုက် ကုန်။ [သမ္မတ္တန္တိယတ၏အဓိပ္ပာယ်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပိဋတော် မိစ္ဆတ္တတိက်၌ ကြည့်ပါ။]

၈၂၇။ န ကမ္မာဝရဏေနာတိအာဒိနိ-အစရှိသောပုဒ်တို့ကို၊ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန-ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်တို့၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုဒ်-ဤ “ဣဓ တထာဂတော သတ္တာနံ အာသယံ ပဇာနာတိ”အစရှိသောစကားရပ်သည်၊ [ပါဠိတော် ၈၁၄-ပုဒ်နိပါတ်မှစ၍ ၈၂၇-တိုင်အောင်သောစကားရပ်သည်။] ဣန္ဒြိယ ပရောပရိယတ္တဉာဏဿ စ-ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်လည်းဖြစ်သော၊ အာသယာ နုသယဉာဏဿ စ-လည်းဖြစ်သော၊ ဒွိန္ဒ-ကုန်သော၊ ဉာဏာနံ-တို့၏၊ ဘာဇနီယံ-အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း စကားရပ်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဆဌဗလနိဒ္ဒေသ၌၊ အာသယာနုသယဉာဏေန-ဉာဏ်ဖြင့်၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဘာဇိတံ-အကျယ်ဝေဖန်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဒွေ၊ ဣမာနိ ဉာဏာနိ-တို့သည်၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်းသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော၊ ဗလဉာဏံ နာမ-ဆဌဗလဉာဏ်တော် မည်သည်၊ ဇာတံ-ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဆဌဗလနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဆဌဗလဉာဏ်တော်။ ။ပါဠိတော်၌ “ဣဓ တထာဂတော သတ္တာနံ အာသယံ ပဇာနာတိ”စသည်ဖြင့် အာသယာနုသယဉာဏ်ကို အကျယ်ဝေဖန်တော်မူရင်းပင် ဣန္ဒြိယ ပရောပရိယတ္တဉာဏ်ကိုလည်း ဝေဖန်တော်မူအပ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထို ဉာဏ်နှစ်ပါးကို ပေါင်း၍ ဆဌအားတော် တစ်ပါးတည်းအဖြစ်ဖြင့် ပြတော်မူလိုသောကြောင့် “ဣဒံ တထာဂတဿ ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ ယထာဘူတံ ဉာဏံ”ဟု နိဂုံးအပ်တော်မူသည်။ (အကျယ်ကို ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ။)

သတ္တမဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၂၈။ သတ္တမဗလနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ (ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဈာယတိ-ကသိုဏ်းအစရှိသောအာရုံကို စူးစူးစိုက်စိုက်ရှုတတ်၏။ ဝါ-ဈာန်ဝင်စားတက်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-သည်။) ဈာယီ-ဈာယီမည်၏။ စတ္တာရော ဈာယီတိ-ကား၊ စတ္တာရော-လေးဦးကုန်သော၊ ဇနာ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဈာယီနော-ဈာန် ဝင်စားလေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ကုန်၏။ တတ္ထ-ထိုစတ္တာရော ဈာယီ ဟူသောပါဌ်၌၊ တာဝ-ဒုတိယ စတုက္က စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ) ပဌမစတုက္ကေ-၌၊ ပဌမော-ပဌမပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမာပတ္တိလာဘီ-သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသည်၊ သမာနောယေဝ-ဖြစ်ပါလျက်ပင်၊ (အဟံ) လာဘီ-သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသည်၊ န အမှီ-မဖြစ်၊ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ သမာနံယေဝ-ပင်၊ န ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းမဟုတ်၊ ဣတိ-လည်းကောင်း၊ သညီ-အမှတ်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အပ္ပဂုဏဇ္ဈာနလာဘီတိ-အဝါးဝစွာ မလေ့လာအပ် သော ဈာန်ကို ရခြင်းရှိသူဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဒုတိယော-သည်၊ သမာပတ္တိယာ-ကို၊ အလာဘီယေဝ-ရခြင်းမရှိပါဘဲလျက်ပင်၊ (အဟံ) လာဘီ-သည်၊ အမှီ-၏၊ ဣတိ-လည်းကောင်း၊ အကမ္မဋ္ဌာနံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းမဟုတ်သည်၊ သမာနံယေဝ-ပင်၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-တည်း၊ ဣတိ သညီ ဟောတိ၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နိဒ္ဒါဈာယီနာမ-အိပ်ခြင်း ရှိသော ဈာယီပုဂ္ဂိုလ် မည်၏၊ နိဒ္ဒါယိတွာ-အိပ်ပျော်ပြီး၍၊ [“နိဒ္ဒါယိတွာ-ဘဝင် အစဉ်ကို ဖြတ်၍”ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏။] ပဋိဗုဒ္ဓေါ-နိုးလသော်၊ ဧဝံ-ဤသို့ သမာပတ် ဝင်စား၏ဟူ၍၊ မညတိ-မှတ်ထင်၏။

အကမ္မဋ္ဌာနံ သမာနံယေဝ။ ။အချို့နေရာ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာလုပ်သူကိုယ်တိုင်ပင် ကမ္မဋ္ဌာန်းမဟုတ်ဘဲလျက် (သမထဆိုင်ရာဝယ် ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-ထဲ၌ မပါဘဲလျက်) ကမ္မဋ္ဌာန်း ဟူ၍ မှတ်ထင်နေ၏။ ထိုသူတို့ နည်းအားဖြင့်လည်း သမာဓိရ၍ နေ၏။ သမာဓိဆိုသော တရား သည် တရားကိုယ်အားဖြင့် ဧကဂ္ဂတာတည်း၊ ထိုဧကဂ္ဂတာသည် ကုသိုလ်၌ ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်၌ ဖြစ်စေ၊ ပါဝင်နိုင်သော သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်တည်း။

ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်ဆိုင်ရာ အာရုံပင် ဖြစ်စေကာမူ စူးစူးစိုက်စိုက် အာရုံပြုနေလျှင် သမာဓိရမြီပင်တည်း။ ထို့ကြောင့်ပင် ကမ္မဋ္ဌာန်းမဟုတ်သောအာရုံကိုပင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဟု မှတ်ထင် နေတတ်ကြလေသည်။ အိန္ဒြိယနိုင်ငံ၌ ယောဂီဆာဇူးတို့သည် သူတို့နည်းနှင့်သူတို့ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်၍ သမာဓိရရုံမက သမာဓိ၏ အကျိုးကိုပင် ခံစားနေကြရလေသည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအစစ်အမှန်ကို အားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကျမ်းဂန်ပိဋက၌ နဲ့စပ်၍ ကိုယ်တိုင်လည်း အားထုတ်နေသော ဆရာကောင်းအထံ၌သာ နည်းခံ၍ အားထုတ်ကြပါလေ။

တတိယော-သည်။ သမာပတ္တိလာဘီ-သည်။ သမာနော-ဖြစ်လသော်၊ (အဟံ) သမာပတ္တိလာဘီ အမှီ ကူတိ သညီ (ဟောတိ) ၊ပေ၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပုဂ္ဂဏဇ္ဈာန လာဘီတိ-အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်သောဈာန်ကို ရခြင်းရှိသူဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ စတုတ္ထော-သည်။ အလာဘီယေဝ ၊ပေ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤလေးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဇနာ-တို့သည်၊ အဇ္ဈာယိနောဝ-ဈာန်ဝင်စားခြင်း မရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-လျက်၊) ဈာယိနံ-ဈာန်ဝင်စားခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ပဝိဋ္ဌတ္တာ-ဝင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဈာယိတိ-ဈာယိပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ဒုတိယစတုတ္ထေ-၌၊ သသင်္ခါရေန-သင်္ခါရနှင့်တကွဖြစ်သော အာရုံအစရှိသော အကြောင်းအပေါင်းဖြင့်၊ သပ္ပယောဂေန-ပယောဂနှင့်တကွဖြစ်သော အာရုံ အစ ရှိသော အကြောင်းအပေါင်းဖြင့်၊ သမာဓိပရိပန္နကဓမ္မေ-သမာဓိ၏ရန်သူဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကို၊ ဝိက္ခမ္ဘေန္တော-ခွာရသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ခြင်းကြောင့်၊) ဒန္တံ သမာပဇ္ဇတိ နာမ-မည်၏၊ ဝါ-ဖြည်းဖြည်းနှေးနှေး ဝင်စားသူမည်၏၊ ဧကံ (စိတ္တဝါရံ) တစ်ခုသော စိတ်အကြိမ်ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ဒွေ စိတ္တဝါရေ-နှစ်ခုကုန်သော စိတ်အကြိမ်တို့ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ဌတွာ-တည်၍၊ သဟသာ-လျင်စွာ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တော-ထနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) ခိပ္ပံ ဝုဋ္ဌာတိနာမ-မည်၏၊ ဝါ-ဈာန်မှ လျင်စွာထနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ် မည်၏၊ ပန-ကား၊ သုခေနေဝ-လွယ်ကူသဖြင့် သာလျှင်၊ သမာဓိပရိပန္နကဓမ္မေ-တို့ကို၊ သောဓေန္တော-သုတ်သင်နိုင်သည်၊ (ဟုတွာ) ခိပ္ပံ သမာပဇ္ဇတိ နာမ-မည်၏၊ ဝါ-လျင်စွာ ဈာန်ဝင်စားနိုင်သူ မည်၏၊ ယထာ ပရိစ္ဆေဒေန-အကြင် အကြင် မှန်းထားအပ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ (မည်သည် အချိန်မှ ထမည်ဟု မှန်းထားအပ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ အဝုဋ္ဌဟိတွာ-မထနိုင်မူ၍၊ ကာလံ-ပိုင်းခြားအပ်သောအချိန်ကို၊ အတိနာမေတွာ-လွန်စေ၍၊ ဝုဋ္ဌဟန္တော-ထရသည်၊ (ဟုတွာ) ဒန္တံ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ-မည်၏၊ ဝါ-ဖြည်းဖြည်းနှေးနှေး ဈာန်မှထနိုင်သူမည်၏၊ ဣတရေ-ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ဒွေပိ-နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဣမိနာဝ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏။

ပရိပန္နက။ ။ပရိ+ပထိဓာတ်၊ ဣ ပစ္စည်းဖြင့် “ပရိပန္နက”ဟု ဖြစ်၏၊ ပထိဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟောတည်း၊ “ပရိပန္နယတိ (ဒေါသက္ခာနံ ဂစ္ဆတိ) ဖြစ်ပြောခြင်းသို့ ရောက်တတ်၏၊ ဣတိပရိပန္နကော (ရန်သူ)”ဟု ထောမနိဓိ၌ ဆို၏၊ ဣကပစ္စည်းဖြင့် “ပါရိပန္နက-ခိုးသူ”ဟုလည်း တဒ္ဓိတိပုဒ်ရှိ၏၊ ပရိပန္နံ-ခရီးသွားသူ လူအပေါင်းကို+ဂဏှာတိ-လူယူတတ်၏၊ “ဣတိ ပါရိပန္နကော”ဟု ဖြုပါ၊ [ပထဓာတ်ဖြစ်လျှင် ပထကို ပန္န ဖြု၊] ပါရိပန္နကဟူသောပုဒ်ကိုကား ထောမနိဓိ၌ မတွေ့ရပါ။

စတ္တာရောပိ- လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကုမေ ဇနာ- တို့သည်၊ သမာပတ္တိ လာဘိနောဝ-သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သာတည်း။

တတိယစတုတ္ထေ-၌၊ ကုဒံ ဈာနံ-ဤဈာန်သည်၊ ပဉ္စဂီတံ-ငါးပါးသောအင်္ဂါရှိ၏၊ ကုဒံ (ဈာနံ) စတုရဂီတံ၊ ကုတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အင်္ဂဝေတ္တာနပရိစ္ဆေဒေ-ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း၌၊ ဆေကော-ကျွမ်းကျင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမာဓိသို့ သမာဓိ ကုသလော နာမ-မည်၏၊ ပန-ကား၊ နိဝရဏာနိ-တို့ကို၊ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ-ခွာ၍၊ စိတ္တမဇ္ဈ သာယံ-စိတ်တည်းဟူသော ပူတာတံတင်း၌၊ (စိတ်တည်းဟူသော သေတ္တာ၌၊) စိတ္တံ- ကို၊ ဌပေတုံ-ငှာ၊ အဆေကော-မကျွမ်းကျင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နော သမာဓိသို့၊ ပေ၊ နာမ-မည်၏၊ ကုတရေပိ - ဆိုအပ်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်မှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တယော (ဇနာ)-တို့ကို၊ ကုမိနာဝနယေန-သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုမေပိ စတ္တာရော သမာပတ္တိလာဘိနောယေဝ။

ကုဒါနိ-၌၊ ယာနိ ဈာနာနိ-တို့ကို၊ နိဿာယ၊ ပေ၊ ဇာတာ၊ တာနိ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဒသေတုံ စတ္တာရိ ဈာနာနိတိ အာဒိ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ တတ္ထ-ထိုစတ္တာရိ ဈာနာနိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ စတ္တာရိ၊ ဈာနာနိ-ဈာန်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ တယော၊ ဝိမောက္ခာ စ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အတ္ထတော-တရားကိုယ်အနက်အားဖြင့်၊ ဟေဌာ-ဖြစ်သော၊ ဓမ္မသင်္ဂဟဌကထာယမေဝ-၌ပင်၊ (မယာ) ပကာသိတာ-ထင်ရှား ပြအပ်ကုန်ပြီ၊ သေသာနမ္ပိ-ဈာနပုဒ်မှ ကြွင်းကုန်သောပုဒ်တို့၏လည်း၊ ဝိမောက္ခတ္ထော- ဝိမောက္ခ၏အနက်ကို၊ တတ္ထ-ထိုဓမ္မသင်္ဂဟီအဌကထာ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အပိစ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤရှစ်ပါးသောဝိမောက္ခတို့တွင်၊ ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ သတ္ထ- ၇ ပါးသောဝိမောက္ခတို့သည်၊ အပ္ပိတပ္ပိတ က္ခဏေ-ဝင်စားအပ်ရာ ဝင်စားအပ်ရာခဏ၌၊ ပစ္စနိကဓမ္မေဟိ-ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သောတရားတို့မှ၊ ဝိမုစ္စနတော စ-လွတ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာရမ္မဏေ- ၌၊ အဓိမုစ္စနတော စ-စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိမောက္ခော နာမ-မည်၏၊ [“ပစ္စနိကဓမ္မေဟိ ဝိမုစ္စနတော စ”ဖြင့် နိဝရဏစသော ဆန့်ကျင်ဘက် တို့မှ လွတ်မြောက်သောဈာန်ကို “ဝိမောက္ခ”ဟု ခေါ်သည်၊ “အာရမ္မဏေ စ အဓိမုစ္စန တော”ဖြင့် ကသိုဏ်းစသော အာရုံ၌၊ ဝိ-အထူးသဖြင့်၊ မုစ္စ- သက်ဝင်နစ်မြုပ်တတ် သောကြောင့် ထိုဈာန်တို့ကိုပင် “ဝိမောက္ခ”ဟု ခေါ်သည်။]

ပန-ကား၊ အဌမော-ရှစ်ပါးမြောက်သော ဝိမောက္ခသည်၊ သဗ္ဗသော-အလုံးစုံ သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သညာဝေဒယိတေဟိ-သညာဝေဒနာတို့မှ၊ ဝိမုတ္တတ္တာ- လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အပဂမဝိမောက္ခော နာမ-မည်၏၊ ဝါ-သညာ ဝေဒနာ တို့၏ ကင်းကွာခြင်းဟူသော ဝိမောက္ခမည်၏၊ သမာဓိသု-တို့တွင်၊ စတုက္ကနယ ပဉ္စကနယေသု-စတုက္ကနည်း၊ ပဉ္စကနည်းတို့၌၊ ပဌမဇ္ဈာနသမာဓိ-သည်၊ သဝိတက္က

သဝိစာရော နာမ-မည်၏။ ပဉ္စကနယေ-၌၊ ဒုတိယဇ္ဈာနသမာဓိ-သည်။ အဝိတက္က
 ဝိစာရမတ္တသမာဓိ နာမ၊ စတုတ္ထနယေပိ-၌လည်းကောင်း၊ ပဉ္စကနယေပိ-၌လည်း
 ကောင်း၊ ဥပရိ-အထက်ဖြစ်သော၊ တီသု ဈာနေသု သမာဓိ အဝိတက္ကအဝိစာရ
 သမာဓိ နာမ၊ ဟိ-မှန်၊ သမာပတ္တိသု-တို့တွင်၊ ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ အဋ္ဌန္တံ၊
 သမာပတ္တိနံ-တို့၏။ သမာဓိတိပိ-သမာဓိလည်းဖြစ်သော၊ သမာပတ္တိတိပိ-သမာပတ္တိ
 လည်းဖြစ်သော၊ နာမံ-သည်။ (ဟောတိ။) ကသွာ-နည်း၊
 စိတ္တေကဂ္ဂတာသဗ္ဘာဝတော-စိတ္တေကဂ္ဂတာသမာဓိ၏ ထင်ချားရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ နိရောဓ သမာပတ္တိယာ-၏။ တဒဘာဝတော-
 ထိုစိတ္တေကဂ္ဂတာသမာဓိ၏ မရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ သမာဓိတိ နာမံ-သည်၊ န
 (ဟောတိ။)

ဟာနဘာဂိယောဓမ္မောတိ-ကား၊ အပ္ပဂုဏေဟိ-အဝါးဝစ္စာ မလေ့လာအပ်ကုန်
 သော၊ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဟိ-ပဌမဈာန် အစရှိသည်တို့မှ၊ ဝုဋ္ဌိတဿ-ထသောပုဂ္ဂိုလ်၏။
 သညာမနသိကာရာနံ-သညာမနသိကာရတို့၏။ ကာမာဒိအနုပက္ခန္ဓနံ-ကာမ
 အစရှိသောအာရုံသို့ ပြေးဝင်ခြင်းတည်း၊ [“ပဌမဈာနာဒိ”၌ “အာဒိ”ဖြင့် ဒုတိယဈာန်
 စသည်ကို ယူပါ။ “ကာမာဒိ”၌ “အာဒိ”ဖြင့် ဒုတိယဈာန်မှ ထသောအခါ ပဌမဈာန်သို့
 ပြေးဝင်ခြင်း၊ တတိယဈာန်မှ ထသောအခါ ဒုတိယဈာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းစသည်ဖြင့်
 အောက်အောက်စာများသို့ ပြေးဝင်ခြင်းကို ယူပါ။] ဝိသေသဘာဂိယောဓမ္မောတိ-
 ကား၊ ပဂုဏေဟိ- အဝါးဝစ္စာ လေ့လာအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဟိ-တို့မှ၊
 ဝုဋ္ဌိတဿ-ထသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သညာမနသိကာရာနံ-တို့၏။ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိအနု
 ပက္ခန္ဓနံ-ဒုတိယဈာန် အစရှိသော အာရုံသို့ ပြေးဝင်ခြင်းတည်း၊ [“ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိ”၌
 “အာဒိ”ဖြင့် အထက်အထက်စာများကို ယူပါ။] ဝေါဒါနမ္ပိ ဝုဋ္ဌာနန္တိ ဣမိနာ-
 ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်၊ ပဂုဏဝေါဒါနံ-အဝါးဝစ္စာ လေ့လာအပ်ပြီးသော ဖြူစင်ခြင်းကို၊
 ဝုဋ္ဌာနံ နာမ-ဝုဋ္ဌာန မည်၏ဟူ၍၊ ဝါ-ထမြောက်ကြောင်းမည်၏ဟူ၍၊ ကထိတံ-
 ဟောတော် မူအပ်ပြီ။

ပဂုဏဝေါဒါနံ ဝုဋ္ဌာနံ နာမ။ ။ဋီကာ၌ “ပဂုဏဘာဝေါဒါနံ”ဟု ပဂုဏ၌
 ဘာဝပွဇာန ဘာဝလောပကြံ၍ ဖွင့်၏။ ပဌမဈာန်မှ ထ၍ ဒုတိယဈာန်ကို ရခြင်းသည်
 ဝုဋ္ဌာနအစစ်တည်း။ ပဌမဈာန်ကို အဝါးဝစ္စာ လေ့လာအပ်ပြီး ဖြစ်ခြင်းကား ဝုဋ္ဌာနအစစ်
 မဟုတ်သေး၊ ဝုဋ္ဌာန၏ အကြောင်းသာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အကျိုးဝုဋ္ဌာန၏အမည်ကို အကြောင်း
 ပဂုဏဘာဝေါဒါနံ၌ တင်စား၍ အကြောင်း ပဂုဏဘာဝဖြစ်သော ဝေါဒါနကိုလည်း
 “ဝုဋ္ဌာန”ဟု ဖလူပစာအားဖြင့် ဆိုထားသည်-ဟူလို၊ ဤသို့ ဥပစာတင်ရသောကြောင့် “ဝုဋ္ဌာန
 နာမ”ဟု နာမသဒ္ဒါ ထည့်၍ ဆိုထားသည်။ (ပဂုဏဘာဝေါဒါနံ ပဂုဏဝေါဒါနံ၊ တဒေဝ
 ပဌမဇ္ဈာနာဒိဟိ ဝုဋ္ဌဟိတ္တာ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိ အဓိဂမဿ ပစ္စယတ္တာ ဝုဋ္ဌာနံ နာမာတိ ဝုတ္တံ။
 - ဋီကာ။)

ဟိ-မှန်၏။ ဟေဋ္ဌိမံ ဟေဋ္ဌိမံ-အောက်၌ဖြစ်၊ အောက်၌ဖြစ်သော၊ ပုဂ္ဂဏဇ္ဈာနံ-သည်၊ ဥပရိမဿ ဥပရိမဿ-အထက်၌ဖြစ်၊ အထက်၌ဖြစ်သောဈာန်၏။ ပဒဋ္ဌာနံ-နီးစွာသော အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ တဿှာ ဝေါဒါနမ္ပိ ဝုဋ္ဌာနန္တိ ဝုတ္တံ၊ တဗ္ဗာ တဗ္ဗာ၊ ဝေ၊ ဝုဋ္ဌာနန္တိ ဣမိနာ-ဟူသောဤပါဌ်ဖြင့်၊ ဘဝင်္ဂဝုဋ္ဌာနံ နာမ-ဘဝင်တည်း ဟူသော ထခြင်းမည်သည်ကို၊ ကထိတံ၊ ဟိ-မှန်၊ ဘဝင်ေန-ဖြင့်၊ သဗ္ဗဇ္ဈာနေဟိ-အလုံးစုံသော ဈာန်တို့မှ၊ ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ [ဘဝင်ကျလျှင် ဈာန်မှ ထရသောကြောင့် ဘဝင်ကို “ဝုဋ္ဌာန”ဟု ခေါ်၏။] ပန-အထူးကား၊ နိရောဓတော-နိရောဓသမာပတ်မှ၊ ဖလသမာပတ္တိယာဝ-ဖလသမာပတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝုဋ္ဌဟန္တိ-ထနိုင်ကြကုန်၏။ ဣဒံ-ဤနိရောဓသမာပတ်မှ ထကြောင်းဝုဋ္ဌာနသည်၊ ပါဠိမုတ္တကဝုဋ္ဌာနံ နာမ-ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော ဝုဋ္ဌာနမည်၏။ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ [“နိရောဓသမာပတ္တိကာလေ၊ ဝေ၊ ဖုသတိ၊ ဝုဋ္ဌာနကာလေ စ အနာဂါမိဖလံ ဝါ၊ ဝေ၊ ဘဝင်္ဂပါတောဝ ဟောတိ” ဟူသော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟအတိုင်း နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောအခါ ဖလသမာပတ်ဟူသော အနာဂါမိဖိုလ် သို့မဟုတ် အရဟတ္တဖိုလ်ဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် “ဖလသမာပတ္တိဝုဋ္ဌာန”ဟု ဆိုသည်၊ ဤဝုဋ္ဌာနသည် သတ္တမဗလနိဒ္ဒေသပါဠိတော်၌ မပါဝင်သောကြောင့် “ပါဠိမုတ္တကဝုဋ္ဌာန” မည်၏။]

သတ္တမဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ။)

အဋ္ဌမဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၂၉။ အဋ္ဌမဗလနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော)၊ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသန္တိအာဒိ-အစရှိသော၊ သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံသော စကားရပ်ကိုလည်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ-၌၊ ဝိတ္ထာရိတမေဝ-ချဲ့အပ်ပြီးသည်သာ။

အဋ္ဌမဗလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ။)

နဝမနိဒ္ဒေသအဖွင့်

နဝမဗလနိဒ္ဒေသေဝိ-နဝမဗလနိဒ္ဒေသ၌လည်း၊ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာတိ အာဒိ-အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော စကားကို၊ တတ္ထေဝ-ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ပင်၊ (မယာ) ဝိတ္ထာရိတံ။

နဝမနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဒသမဗလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၃၁။ ဒသမဗလနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ စေတောဝိမုတ္တိတိ-
ကား၊ ဖလသမာဓိ-ဖလသမာဓိကို၊ (အဘိညာဓသညံ၌ စပ်)၊ ပညာဝိမုတ္တိတိ-ကား၊
ဖလဉာဏ်-အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သေသံ-
ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တနတ္ထမေဝ-ရှိသည်သာ၊ ဧတ္ထ-ဤဗလနိဒ္ဒေသ၌၊
အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-ပရဝါဒီကထာတို့၏ရှေးဦးစွာ၊ အာစရိယာနံ-ဆရာ
တို့၏၊ သမာနတ္ထကထာ-တူမျှသောအနက်ကို ဖွင့်ဆိုကြောင်းအဋ္ဌကထာတည်း၊ ပန-
ဝါဒန္တရကား၊ ပရဝါဒီ-ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဟ-ပြောပြ၊ (ကိ)၊ ဒသဗလဉာဏ်
နာမ-ဒသဗလဉာဏ်မည်သော၊ ပါဠိယေက္ကံ-အသီးအခြား တစ်ပါးသောဉာဏ်သည်၊
နတ္ထိ၊ အယံ-ဤဒသဗလဉာဏ်သည်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏသေဝ-၏သာ၊ ပဘောဒေါ-
အပြားတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ)၊ တံ-ထိုပရဝါဒီ၏စကားကို၊ တထာ-ထိုပရဝါဒီ
ဆိုတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ န ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မမှတ်ထိုက်၊ (ကသွာ-နည်း)၊ ဟိ
(ယသွာ)-ကြောင့်၊ ဒသဗလဉာဏ်-သည်၊ အညမေဝ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်မှ
တစ်မျိုးတစ်ခြားသာတည်း၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်-သည်၊ အညံ (ဧဝံ)-ဒသဗလဉာဏ်
တော်မှ တစ်မျိုးတစ်ခြားသာတည်း၊ (တသွာ တံ တထာ န ဒဋ္ဌဗ္ဗံ) ဟိ-မှန်၊ ဒသဗလ
ဉာဏ်-သည်၊ သကသကကိစ္စမေဝ-မိမိ မိမိ၏ကိစ္စကိုသာ၊ ဇာနာတိ-သိနိုင်၏၊
[ထိုသို့ မိမိ မိမိကိစ္စကိုသာ သိနိုင်ပုံကို “ပဌမံ ကာရဏာကာရဏမေဝ
ဇာနာတိ”စသည်ဖြင့် ချဲ့ပြလိမ့်မည်၊] သဗ္ဗညုတဉာဏ် ပန-သည်ကား၊ တမ္ဗိ-
ထိုဒသဗလဉာဏ်၏ ကိစ္စကို လည်း၊ (ဇာနာတိ)၊ တတော-
ထိုဒသဗလဉာဏ်၏ကိစ္စမှ၊ အဝသေသမ္ဗိ-ကြွင်းသော ကိစ္စကိုလည်း၊ ဇာနာတိ၊ ဟိ-
ချဲ့၊ [ယောဇနာ၌ “ဒသဗလဉာဏေသု ဟိ အာဒိ ဝိတ္တာရော”ဟု ရှိ၏၊ ထိုအတိုင်းရှိမှ
ကောင်းသည်၊ “ဝိ”ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ ဥတ္တရိတရဉ္စ ပဇာနာတိ တိုင်အောင်
ချဲ့ပြလိမ့်မည်၊] ပဌမံ-ပဌမဖြစ်သော ဗလ ဉာဏ်တော်သည်၊
ကာရဏာကာရဏမေဝ-အကြောင်း ဟုတ်သည် မဟုတ်သည် ကိုသာ၊ ဇာနာတိ၊
ဒုတိယံ-သည်၊ ကမ္မန္တရဝိပါကန္တရမေဝ-ကံအထူး၏ ဝိပါကံအထူး ကိုသာ၊ (ဇာနာတိ)၊
တတိယံ-သည်၊ ကမ္မပရိစ္ဆေဒမေဝ-ကံ၏အပိုင်းအခြားကိုသာ၊ (ဇာနာတိ)၊ [ဤ
ကံသည် နိရယသို့ရောက်ကြောင်းအကျင့် ဖြစ်၏၊ ပေ၊ ဤကံသည်

ကမ္မန္တရဝိပါကန္တရမေဝ။ ။ “ကမ္မန္တရသေ ဝိပါကန္တရမေဝတိ အတ္ထော”-ဦးကာ။
ဒုတိယဗလဉာဏ်တော်သည် ကံကိုသိသောဉာဏ် မဟုတ်၊ ကံ၏အကျိုးကိုသာ သိသော
ဉာဏ်တော်တည်း၊ [ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။] ထို့ကြောင့် “ကမ္မန္တရသေ ဝိပါကန္တရမေဝ”ဟု ဖွင့်သည်၊
“ဧဝံ”ဖြင့် ကမ္မန္တရသိခြင်းကို ကန့်ပါ။

နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့် ဖြစ်၏။ ဤသို့ တတိယဗလဉာဏ်တော်သည် ကံ၏ အပိုင်းအခြားကို သိတော်မူ၏။ ဤဗလဉာဏ်တော်ဖြင့် သိတော်မူရာ၌ စေတနာကို လည်းကောင်း၊ စေတနာသမ္ပယုတ်တရားတို့ကိုလည်းကောင်း “ကံ”ဟု ယူရသည်။]

စတုတ္ထံ-သည်။ ဓာတုနာနတ္ထကာရဏမေဝ-ဓာတ်တို့၏ ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်၏အကြောင်းကိုသာ၊ (ဇာနာတိ) ပဉ္စမံ-သည်။ သတ္တာနံ-တို့၏၊ အဇ္ဈာသယာ- ခိမုတ္တိမေဝ-အဇ္ဈာသယဟူသော စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ခြင်းကိုသာ၊ (ဇာနာတိ) ဆဋ္ဌံ-သည်။ ဣန္ဒြိယာနံ-ဣန္ဒြေတို့၏၊ တိက္ခမုဒုဘာဝမေဝ-ထက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်၊ နံကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုသာ၊ (ဇာနာတိ) သတ္တမံ-သည်။ ဈာနာဒိဟိ-ဈာန်အစရှိ သည်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ တေသံ-ထိုဈာန်အစရှိသည်တို့၏၊ သံကိလေသာဒိမေဝ- ညစ်နွမ်းခြင်းအစရှိသည်ကိုသာ၊ (ဇာနာတိ) အဋ္ဌမံ-သည်။ ပုဗ္ဗေနိဂုတ္တက္ခန္ဓမေဝ- ရှေး၌နေအပ်ဘူးသောခန္ဓာကိုသာ၊ (ဇာနာတိ) နဝမံ သတ္တာနံ-တို့၏၊ စုတိ- ပဋိသန္ဓိမေဝ-စုတိပဋိသန္ဓေကိုသာ၊ (ဇာနာတိ) ဒသမံ သစ္စပရိစ္ဆေဒမေဝ-သစ္စာ တို့၏ အပိုင်းအခြားကိုသာ၊ (ဇာနာတိ) ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်-သည်။ ဧတေဟိ-ဤဒသဗလဉာဏ်တို့သည်။ ဇာနိတဗ္ဗညု-သိထိုက်သောတရားကို လည်းကောင်း၊ တတော-ထိုသိထိုက်သောတရားထက်၊ ဥတ္တရိတရဉ္စ-အလွန်ဖြစ် သောတရားကိုလည်းကောင်း၊ ပဇာနာတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဥတ္တရိတရကို သိပါသော် လည်း၊ ဧတေသံ-ဤဒသဗလဉာဏ်တို့၏၊ ကိစ္စံ-ကိစ္စကို၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ န ကရောတိ- မပြုနိုင်၊ ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုသဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည်၊ ဈာနံ-ဈာန် သည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ (တစ်နည်း) ဈာနံ ဟုတ္တာ-ဈာန်အဖြစ်ဖြင့်၊ အပ္ပေတု-အပ္ပနာသို့ သက်ရောက်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဣဒ္ဓိ ဟုတ္တာ-တန်ခိုး အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝိကုဗ္ဗိတု-အမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-ဖန်ဆင်းခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ၊ မဂ္ဂေါ- မဂ်သည်၊ ဟုတ္တာ၊ (တစ်နည်း) မဂ္ဂေါ ဟုတ္တာ-မဂ်အဖြစ်ဖြင့်၊ ကိလေသေ-တို့ကို ခေပေတု-ကုန်စေခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ။

တဉ္စိ ဈာနံ၊ ပေ၊ န သက္ကောတိ။ ။ ရှေ့ဝါကျ၌ “ဧတေသံ ကိစ္စံ န သဗ္ဗံ ကရောတိ” ကို ခိုင်မြဲစေလို၍ “တံ ဟိ”စသည်ဖြင့် ဥဒါဟရဏ် ထုတ်ပြသည်။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်သည်၊ ဒသဗလဉာဏ်တို့ သိသမျှကိုလည်း သိနိုင်၊ ထို့ထက်ပို၍လည်း သိနိုင်၏။ သို့သော် ထိုတရားတို့ ပြုရမည့် ကိစ္စကိုကား မပြုနိုင် ဟူလို။

အပ္ပေတု န သက္ကောတိ။ ။ ပုဗ္ဗေနိဂါသာနုဿတိဟူသော အဋ္ဌမဗလဉာဏ် တော်နှင့် စုတူပပါတဉာဏ်ဟူသော နဝမဗလ ဉာဏ်တော်တို့သည် ဆိုင်ရာအာရုံကို သိဖို့ရန် အဘိညာဉ်ဇော အဖြစ်ဖြင့် အပ္ပနာသို့လည်း ရောက်နိုင်၏။ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ် ဖြစ်သောအခါ တန်ခိုး အမျိုးမျိုးကိုလည်း ဖန်ဆင်းနိုင်၏။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကား အပ္ပနာသို့ ရောက်ခြင်းငှါလည်း ကောင်း၊ တန်ခိုးအမျိုးမျိုးကို ဖန်ဆင်းခြင်းငှါလည်းကောင်း မစွမ်းနိုင်။

အဝိစ-သည်သာ မကသေး၊ ပရဝါဒီ-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မေးထိုက်၏၊
 (ကိ)၊ ဒသဗလဉာဏ် နာမ-ဒသဗလဉာဏ်မည်သော၊ ဧတံ-ဤဉာဏ်တော်သည်၊
 သဝိတက္ကသဝိစာရံ-သဝိတက္ကသဝိစာရလော၊ ပေ၊ လောကုတ္တရံ-လောကုတ္တရာ
 လော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗော)၊ ဇာနန္တော-သိလသော်၊ ဝါ-သိသောပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ သတ္တ-ကုန်သော၊ ဉာဏာနိ-တို့သည်၊ သဝိတက္က
 သဝိစာရာနိ-တို့တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝက္ခတိ-ဆိုလတ္တံ့၊ တတော-ထို ၇ ပါးသောဉာဏ်
 တို့မှ၊ ပရာနိ-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ ဉာဏာနိ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရာနိ-တို့တည်း၊
 ဣတိ ဝက္ခတိ၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်-သည်၊ သိယာ-အချို့ကား၊ သဝိတက္ကသဝိစာရံ-
 တည်း၊ [ပဌမဈာန်နှင့်ယှဉ်သော အာသဝက္ခယဉာဏ်ကို ဆိုသည်၊ နောက်၌လည်း
 ဤနည်းမှီပါ၊] သိယာ-ကား၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တံ-အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တတည်း၊
 သိယာ အဝိတက္ကအဝိစာရံ-တည်း၊ ဣတိ ဝက္ခတိ၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ပဋိပါဋိယာ-
 အားဖြင့်၊ သတ္တ၊ ကာမာဝစရာနိ-ကာမာဝစရတို့တည်း၊ တတော-ထို ၇ ပါးသော
 ဉာဏ်တို့မှ၊ (ပရာနိ) ဒွေ (ဉာဏာနိ) ရူပါဝစရာနိ-တို့တည်း၊ အဝသာနေ-အဆုံး၌၊
 ဧကံ-တစ်ပါးသော အာသဝက္ခယဉာဏ်သည်၊ လောကုတ္တရံ-တည်း၊ ဣတိ ဝက္ခတိ၊
 ပန-ကား၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်-သည်၊ သဝိတက္ကသဝိစာရမေဝ၊ ကာမာဝစရမေဝ၊
 လောကီယမေဝ၊ ဣတိ ဝက္ခတိ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဒသဗလဉာဏ်-သည်၊
 အညဒေဝ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်မှ တစ်မျိုးတခြားသာတည်း၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်-
 သည်၊ အညံ (ဧဝံ)-ဒသဗလဉာဏ်မှ တစ်မျိုးတခြားသာတည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ-မည်သော၊ ဝိဘင်္ဂန္ဓကထာယ-၌၊
 ဉာဏဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ-ဉာဏဝိဘင်း၏အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

ဉာဏဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ။)

ကာမာဝစရမေဝ။ ။သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဟူသည် တရားကိုယ်အားဖြင့်
 မဟာကိရိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိကစိတ်၌ယှဉ်သော ပညာစေတသိက်တည်း၊
 ထို့ကြောင့် “ကာမာဝစရ မေဝ”ဟု ဆိုသည်၊ ကာမာဝစရဖြစ်လျှင် သဝိတက္ကသဝိစာရ
 လောကီယဖြစ်ကြောင်းမှာ ထင်ရှားပြီ၊ ဤသို့ ကာမာဝစရဉာဏ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ပါရမီတော်၏
 ထူးကဲမှုကြောင့် ရအပ်သော ဉာဏ်တော် ဖြစ်ရကား အလုံးစုံကို အကုန်သိသော
 သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ဖြစ်ရပေသည်၊ [ယခုလူတို့၌ မဟာကုသိုလ်စိတ်ဝယ်
 ယှဉ်သောဉာဏ်ချည်း ဖြစ်သော်လည်း အသိဉာဏ်ချင်း အလွန် ကွာခြားရာ၌
 ရှေးကုသိုလ်ကံချင်း ကွာခြားသကဲ့သို့တည်း။]

၁၇-ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်း

၁-ဧကကမာတိကာဒိအဖွင့်

၈၃၂။ ဣဒါနိ-ဉာဏဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ တဒနန္တရေ-ထိုဉာဏဝိဘင်း၏အခြားမဲ့၌၊ (ဝုတ္တေ-ဟောတော်မူအပ်သော၊) ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂပိ-ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်း၌လည်း၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ မာတိကံ-မာတိကာကို၊ ဌပေတွာ-ထားပြီး၍၊ နိက္ခိတ္တပဒါနုက္ကမေန-ချထားအပ်သော မာတိကာပုဒ်တို့၏အစဉ်အားဖြင့်၊ နိဒ္ဒေသော-အကျယ်ညွှန်ပြခြင်းကို၊ ကတော-ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ [“ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂပိ”၌ ပိဖြင့် ဉာဏဝတ္ထုဝိဘင်းကို ပေါင်း၊ ဉာဏဝိဘင်း၌သာ ရှေးဦးစွာ မာတိကာကို ထား၍ ထိုမာတိကာပုဒ်အစဉ်အတိုင်း နိဒ္ဒေသကို ပြုတော်မူသည် မဟုတ်သေး၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်း၌လည်း ရှေးဦးစွာ မာတိကာကို ထား၍ နိဒ္ဒေသကို ပြုတော်မူသည်-ဟူလို၊] တဏှ-ထိုမာတိကာထားရာ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ နိက္ခေပပရိစ္ဆေဒေါ-မာတိကာထားပုံအပိုင်းအခြားတည်း၊ အာဒိတော-အစ၌၊ တာဝ-ဒုကစသည်တို့၏ရှေးဦးစွာ၊ ဇာတိမဒေါတိအာဒယော-ဇာတိမဒေါ အစရှိကုန်သော၊ တေသတ္တတိ-ခုနစ်ဆယ့်သုံးပါသော၊ ဧကကာ-ဧကကတို့ကို၊ နိက္ခိတ္တာ-ချထားအပ်ကုန်ပြီ။

တတော-ထိုမှနောက်၌၊ ကောဓော စ ဥပနာဟော စာတိအာဒယော-အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသ-ကုန်သော၊ ဒုကာ-ဒုကတို့ကို၊ (နိက္ခိတ္တာ)၊ အကုသလမူလာဒယော-ကုန်သော၊ ပဉ္စတိသ- ၃၅ ပါးသော၊ တိကာ-တိကတို့ကို၊ (နိက္ခိတ္တာ)၊ အာသဝစတုက္ကာဒယော-ကုန်သော၊ စုဒ္ဒသ-ကုန်သော၊ စတုက္ကာ-စတုက္ကတို့ကို၊ (နိက္ခိတ္တာ)၊ ဩရမ္ဘာဂိယသံယောဇနာဒယော-ဩရမ္ဘာဂိယသံယောဇနာအစရှိကုန်သော၊ ပန္နရသ-ကုန်သော၊ ပဉ္စကာ-တို့ကို၊ (နိက္ခိတ္တာ)၊ ဝိဝါဒမူလာဒယော-ဝိဝါဒမူလာအစရှိကုန်သော၊ စုဒ္ဒသ-ကုန်သော၊ ဆက္ကာ-ဆက္ကတို့ကို၊ (နိက္ခိတ္တာ)၊ အနုသယာဒယော-အနုသယအစရှိကုန်သော၊ သတ္တ-ကုန်သော၊ သတ္တကာ-သတ္တကတို့ကို၊ (နိက္ခိတ္တာ)၊ ကိလေသဝတ္ထုအာဒယော-ကိလေသဝတ္ထုအစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ အဋ္ဌကာ-တို့ကို၊ (နိက္ခိတ္တာ)၊ အာယာတဝတ္ထုအာဒယော-အာယာတဝတ္ထုအစရှိကုန်သော၊ နဝ-ကုန်သော၊ နဝကာ-တို့ကို၊ (နိက္ခိတ္တာ)၊ ကိလေသဝတ္ထုအာဒယော-ကိလေသဝတ္ထုအစရှိကုန်သော၊ သတ္တ-ကုန်သော၊ ဒသကာ-တို့ကို၊ (နိက္ခိတ္တာ)၊ အဇ္ဈတ္တိကဿ၊ ပေ၊ တဏှာဝိစရိတာနိတိ အာဒယော-အစရှိကုန်သော၊ ဆ-ကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသကာ-တို့ကို၊ (နိက္ခိတ္တာ)၊ ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗာနိပိ-လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတာနိ အဋ္ဌကိလေသသတာနိ-ဤတစ်ရာရှစ်ပါးသောကိလေသာတို့ကို၊

နိက္ခိတ္တာနိ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-နိဒ္ဒေသ၏ရှေးဦးစွာ
နိက္ခေပပရိစ္ဆေဒေါ-မာတိကာထားပုံ အပိုင်းအခြားတည်း။

၁-ဧကကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၄၃-၈၄၄။ ဣဒါနိ-မာတိကာကိုပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ယထာ နိက္ခိတ္တာယ-
အကြင် အကြင် ချထားအပ်ပြီးသော၊ မာတိကာယ-မာတိကာ၏၊ (နိဒ္ဒေသဝါရေ၌
စပ်၊) တတ္ထ ကတမော ဇာတိမဒေါတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊
အာရဒ္ဓေ-အားထုတ်အပ်သော၊ နိဒ္ဒေသဝါရေ-နိဒ္ဒေသဝါရ၌၊ ဇာတိ ပဋိစ္စာတိ-ကား၊
ဇာတိ-ဇာတိကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ (မဒေါ စသည်၌စပ်၊) စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဇာတိ
ပဋိစ္စဟူသောပါ၌၌၊ အတ္ထိ ပဋိစ္စံ နာမ-ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော ပဋိစ္စ
မည်သည်ကို၊ ကထိတံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [အတ္ထိ ပဋိစ္စံ နာမ အတ္ထိတာ ပဋိစ္စတ္ထော
နာမ-အနု။] တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဇာတိယာ-ဇာတိသည်၊ သတိ-ရှိလှသော်၊ ဣတိ
အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤဇာတိ ပဋိစ္စဟူသောပါ၌၌၊ အတ္ထော-အဓိပ္ပာယ်
နက်တည်း၊ ဂေါတ္ထံ ပဋိစ္စာတိ အာဒိသုပိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ
နယော-တည်း၊ မဒနဝသေန-မာန်ယစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ မဒေါ-မဒမည်၏၊
မဇ္ဇနာကာရော-မာန်ယစ်ခြင်းဟူသောအခြင်းအရာသည်၊ မဇ္ဇနာ-မည်၏၊ မဇ္ဇိတ
ဘာဝေါ-မာန်ယစ်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ မဇ္ဇိတတ္ထံ-မည်၏၊
မာနော မညနာတိအာဒိနိ-အစရှိသောပုဒ်တို့သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဖြစ်သော၊
ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိကုန်သည်သာ၊
အယံ ဝုစ္စတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဇာတိယာ-ဇာတိသည်၊ သတိ-သော်၊ တံ ဇာတိ-
ထိုဇာတိကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဥပ္ပန္နော-သော၊ မဇ္ဇနာကာရပုပ္ဖတ္ထော-မာန်ယစ်ခြင်း
ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော၊ အယံ မာနော-ဤမာန်ကို၊ ဇာတိမဒေါတိ-
ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။ [ဇာတိ+ပဋိစ္စ+ ဥပ္ပန္နော+မဒေါ ဇာတိမဒေါ။]

သွာယံ (သော အယံ)-ထိုဇာတိမဒသည်၊ ခတ္ထိယာဒိနံ-မင်းမျိုးအစရှိကုန်သော၊
ဝဏ္ဏာနံ-အမျိုးတို့၏သန္တာန်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဇာတိသမ္ပန္နော-အမျိုးဇာတ်နှင့်
ပြည့်စုံသော၊ ခတ္ထိယော-ခတ္ထိယသည်၊ ဝါ-မင်းသည်၊ မာဒိသော-ငါကဲ့သို့ရှုအပ်
သော၊ အညော-ငါမှတစ်ပါး အခြားသောခတ္ထိယသည်၊ နတ္ထိ၊ အဝသေသော-ငါမှ
ကြွင်းသော ခတ္ထိယတို့သည်၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ ဥဋ္ဌာယ-ထ၍၊ ခတ္ထိယာ-မင်းတို့
သည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ အဟံ ပန-ငါသည်ကား၊ ဝံသဂတခတ္ထိယော-အနွယ်
အားဖြင့်လာသော မင်းတည်း၊ ဣတိ မာနံ ကရောတိ၊ ပြာဟုဏာဒိသုပိ-ပြာဟုဏ
အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ ဂေါတ္ထမဒနိဒ္ဒေသာဒိသုပိ-

ဂေါတ္တမဒုဒ္ဒ၏ နိဒ္ဒေသအစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဣမိနာဝ ဥပါယေန-ပုံစံကပ်၍ သိမှတ်ကြောင်းဖြစ်သောဤနည်းဖြင့်ပင်၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-ချ၊ ခတ္တိယောပိ - ခတ္တိယသည်လည်း၊ အဟံ ကောဏ္ဍညဂေါတ္ထော- ကောဏ္ဍညအနွယ်ရှိသူတည်း၊ အဟံ အာဒိစ္စဂေါတ္ထော-တည်း၊ ဣတိ မာနံ ကရောတိ၊ ပြာဟုဏောပိ-ပြာဟုဏ သည်လည်း၊ အဟံ ကဿပဂေါတ္ထော- ကဿပအနွယ်ရှိသူတည်း၊ အဟံ ဘာရဒွါဇ ဂေါတ္ထော-တည်း၊ ဣတိ မာနံ ကရောတိ၊ ဝေဿောပိ-ဝေဿသည်လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓေါပိ- သုဒ္ဓသည်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော အတ္တနော-မိမိ မိမိ၏၊ ကုလဂေါတ္တံ- အမျိုး၏အနွယ်ကို၊ နိဿာယ မာနံ ကရောတိ၊ အဋ္ဌာရသာပိ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သေဏိယော-အသင်းအပင်းတို့သည်၊ ဝါ-အပေါင်းတို့သည်၊ (ကရောန္တိ ၌ စပ်၊) (မယံ-တို့သည်၊) ဧကိဿာ-တစ်မျိုးတည်းသော၊ (အခြား အသင်းအပင်းတို့နှင့် မရောစပ် တစ်မျိုးတည်းသော၊) သေဏိယာ-အသင်းအပင်း၌၊ ဝါ-အပေါင်း၌၊ ဇာတာ-မွေးဖွားကုန်သည်၊ အမှ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ မာနံ ကရောန္တိ ယေဝ-ပြုကုန်သည်သာ။

အာရောဂျမဒါဒိသု-အစရှိသော ပုဒ်တို့တွင်၊ (အာရောဂျမဒေါ နာမ၌ စပ်၊) [ယောဇနာ၌ကား “တို့၌”ဟု ပေး၍ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောဟု စပ်ပုဒ်ထည့်သည်၊] အဟံ-သည်၊ အရောဂေါ-ရောဂါမရှိသူတည်း၊ အဝသေသာ-ငါမှကြွင်းသော အခြား သော လူတို့သည်၊ ရောဂပဟုလာ-များသောရောဂါ ရှိကုန်၏၊ မယံ-ငါ၏၊ ဝါ-ငါမှ၊ ဂဒ္ဓဟနမတ္တမ္ဘိ - နွားနို့တစ်ညှစ်အချိန်မျှလောက်လည်း၊ [ဂဝဿ+ဒုဟနံ ဂဒ္ဓဟနံ၊ ဂေါဒုဟနံဟု ဆိုလိုလျက် - ဂေါ ကို ချေ၊ ထိုကျေရာ၌ အ လာ၊ ဒေဘောံပြု၊ “ဂဒ္ဓဟနံ”ဖြစ်သည်၊] ဗျာဓိ နာမ-အနာမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိဘူးချေ၊ ဣတိ-သို့၊ မဇ္ဇနဝသေန-မာန်ယစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နော မာနော အာရောဂျမဒေါ နာမ- ရောဂါကင်းမှုကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏၊ အဟံ၊ တရုဏော-နုပျို၏၊ အဝသေသသတ္တာနံ-ငါမှကြွင်းသောသတ္တဝါတို့၏၊ အတ္တဘာဝေါ-သည်၊ ပပါတေ-

ဧကိဿာ သေဏိယာ။

။ “သေဏိတိ ဂန္ဓိကသေဏိ၊ ဒုဿိကသေဏိအာဒိကံ- နံသာကုန်သည်အပေါင်း၊ အဝတ်အထည်ကုန်သည်အပေါင်း အစရှိသော အပေါင်းကို”ဟု ပါစိတ်ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ ဘိက္ခုနီ-ဒုတိယသံယာဒိသေသံ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ရှိ၏၊ ဤ အဖွင့် ကို ထောက်၍ သေဏိသဒ္ဓါသည် အရောင်းအဝယ် အလုပ်အကိုင် လုပ်ကိုင်သူအပေါင်းကို ဟော၏ဟု သိပါ။ ထို သေဏိသည် ၁၈-မျိုးတိုင်အောင် ရှိသတတ်၊ ၁၈-မျိုး သရုပ်ကိုကား ရှာဖွေကြပါ။ ထို သေဏိတို့တွင် အခြားသော သေဏိနှင့် မရောသော မိမိဆိုင်ရာ သေဏိ၌သာ မွေးဖွားသောသူတို့ကို “ဧကိဿာ သေဏိယာ ဇာတာမှာ”ဟု ဆိုသည်။ လောက၌ အမျိုး သန့်သူသည် မာန်မာနရှိသကဲ့သို့ သေဏိသန့်သူတို့လည်း မာန်မာန ပြုတတ်ကြသည်ပင်၊ ထို့ကြောင့် “ဧကိဿာ သေဏိယာတိ အသမ္ဘိန္နာယ- အခြားသောသေဏိတို့နှင့် မရောစပ်သော” ဟု ဋီကာ၌ ဖွင့်သည်။

ကမ်းပါး၌၊ ဌိတရုက္ခသဒိသော-တည်သောသစ်ပင်နှင့်တူ၏။ [“ကမ်းပါးပြတ်၌ တည်သောသစ်ပင်သည် လဲခါနီးဖြစ်နေသကဲ့သို့ သေရပ်ပေါက်နေသည်”ဟူလို] အဟံ ပန-ငါသည်ကား၊ ပဌမဝယေ-ပဌမအရွယ်၌၊ ဌိတော-တည်၏။ ဣတိ ၊ပေ၊ ယောဗ္ဗနမဒေါ နာမ-ကောင်းသောအရွယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ [ယုဝိနော+ဘာဝေါ ယောဗ္ဗနံ၊ (နုပျိုသူ၏အဖြစ်၊ ဝါ-ကောင်းသောအရွယ်၊) “ယုဝ+န”ဖြစ်သည်အခါ ဝုဒ္ဓိပြု၊ ဝကို ဗပြု၊ ဒွေဘော်လာ၍ “ယောဗ္ဗန”ဟု ဖြစ်သည်။] အဟံ၊ စိရံ-ကြာမြင့်စွာ၊ ဇီဝိ-အသက်ရှည်ခဲ့ပြီ၊ စိရံ-စွာ၊ ဇီဝိမိ-အသက်ရှည်ဆဲ၊ စိရံ ဇီဝိဿာမိ-အသက်ရှည်ရဦးလတ္တံ့၊ သုခံ-ချမ်းသာစွာ၊ ဇီဝိ-အသက်မွေးခဲ့ပြီ၊ သုခံ ဇီဝိမိ-အသက်မွေးရဆဲ၊ သုခံ ဇီဝိဿာမိ-အသက်မွေးရဦးလတ္တံ့၊ ဣတိ ၊ပေ၊ ဇီဝိတ မဒေါ နာမ-အသက်ရှည်ခြင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ အဟံ လာဘီ-များသောလာဘ်ရှိ၏။ [ဗဟုတ္တ အဿတ္ထိအနက်၌ ဤ ပစ္စည်းသက်] ဝါ-လာဘ် ရခြင်း ရှိ၏။ အဝသေသာ-ငါမှ ကြွင်းကုန်သော၊ သတ္တာ-တို့သည်၊ အပ္ပလာဘာ-နည်းသောလာဘ် ရှိကုန်၏။ မယံ ပန-ငါ၏ကား၊ လာဘဿ-လာဘ်၏။ ပမာဏံ-အတိုင်းအရှည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ ၊ပေ၊ လာဘမဒေါ နာမ-လာဘ်ရခြင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သောမာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ အဝသေသာသတ္တာ၊ ယံဝါ တံဝါ-ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား သော ပစ္စည်းကို၊ လဘန္တိ အဟံ ပန၊ သုကတံ-ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ ပဏိတံ-မွန်မြတ်သော၊ စိဝရာဒိ ပစ္စယံ-သင်္ကန်းအစရှိသောပစ္စည်းကို၊ လဘာမိ-၏။ ဣတိ ၊ပေ၊ သတ္တာရမဒေါ နာမ-ကောင်းစွာပြုအပ်သောပစ္စည်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သော မာန် ယစ်ခြင်း မည်၏။ [သမ္မာ+ကာရော သတ္တာရော၊ ကောင်းစွာပြုအပ်၊ မွန်မွန်မြတ်မြတ် ပြုအပ်၊ အထူးတလည်ပြုအပ်သောပစ္စည်း။]

အဝသေသဘိက္ခုနံ-ငါမှ ကြွင်းသောရဟန်းတို့၏။ ပါဒပိဋိယံ-ခြေဖမိုး၌၊ အက္ကမိတွာ-နင်း၍၊ ဂစ္ဆန္တာ-သွားကုန်သော၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ် သည်၊ သမဏော-ရဟန်းတည်း၊ ဝါ-ရဟန်းပါတကား၊ ဣတိပိ-ဤသို့ ပြော၍လည်း၊ နဝန္တန္တိ-ရှိမခိုးကြကုန်၊ ဖံပန-ငါ့ကိုကား၊ ဒိသ္မာဝ-မြင်၍သာလျှင်၊ (မြင်လျှင်မြင်ခြင်း ပင်) ဝန္တန္တိ-ရှိခိုးကြကုန်၏။ ပါသာဏစ္ဆတ္တံ ဝိယ-ကျောက်ထီးကိုကဲ့သို့၊ ဂရံ-အလေး ဂရုကို၊ ကတွာ-ပြု၍လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ ဝိယ စ-မီးပုံကိုကဲ့သို့လည်း၊ ဒုရာသဒံ-ခဲယဉ်းစွာ ချဉ်းကပ်အပ်သည်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍လည်းကောင်း၊ မညန္တိ-မှတ်ထင်ကြ ကုန်၏။ ဣတိ ၊ပေ၊ ဂရုကာရမဒေါ နာမ-အလေးဂရုပြုခြင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန် ယစ်ခြင်း မည်၏။ ဥပ္ပန္နော-ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ပဉ္စော-ပြဿနာသည်၊ မယုမေဝ-ငါ၏သာ၊ မုခေနံ-ခံတွင်းကြောင့်၊ ဆိဇ္ဇတိ-ပြတ်၏။ ဘိက္ခာစာရံ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တပိ - သွားကုန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ မမေဝ - ငါ့ကိုသာ၊

ပုရတော ကတွာ-ရှေ့၌ ပြု၍၊ ဝါ-ရှေ့က ထား၍၊ ပရိဝါရေတွာ-ခြံရံ၍၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဟေ၊ ပုရေက္ခာရမဒေါ နာမ-ရှေ့၌ ပြုခြင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။

တာဝ-အနဂါရိယမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဌဿ-သော၊) မဟာပရိဝါရဿ-များသော အခြွေအရံရှိသော၊ အဂါရိကဿ-အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင်အတွက်၊ (မာနော၌ စပ်၊) မံ-ငါ့ကို၊ ပုရိသသတမ္ပိ-ယောက်ျားတစ်ရာသည်လည်းကောင်း၊ ပုရိသသဟဿမ္ပိ - ယောက်ျားတစ်ထောင်သည်လည်းကောင်း၊ ပရိဝါရေတိ - ခြံရံ၏၊ အနဂါရိယဿ ပန-အိမ်၌ မတည်သော ရဟန်း၏ကား၊ မံ-ငါ့ကို၊ သမဏသတမ္ပိ-ရဟန်းတစ်ရာသည်လည်းကောင်း၊ သမဏသဟဿမ္ပိ - သည်လည်းကောင်း၊ ပရိဝါရေတိ၊ သေသာ-ငါမှကြွင်းသော လူဝတ်ကြောင်တို့သည်၊ ဝါ-ငါမှကြွင်းသော ရဟန်းတို့သည်၊ အပ္ပပရိဝါရာ-နည်းသောအခြွေအရံ ရှိကုန်၏၊ အဟံ မဟာပရိဝါရော စေဝ-များသောအခြွေအရံလည်း ရှိ၏၊ သုစိပရိဝါရော စ-စင်ကြယ်သော အခြွေအရံလည်း ရှိ၏၊ ဣတိ၊ ဟေ၊ ပရိဝါရမဒေါ နာမ-အခြွေအရံကို စွဲ၍ ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။

ပန-ဆက်၊ ဘောဂေါ-စည်းစိမ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ လာဘဂ္ဂဟဏေနေဝ-လာဘသဒ္ဓါဖြင့်ပင်၊ ဂဟိတော-ယူအပ်ပြီးသည်၊ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ-အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ ပန-သော်လည်း၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ-ဤအမျိုးမျိုးသော မဒကို ပြရာဌာန၌၊ နိက္ခေပရာသိ နာမ-မြှုပ်နှံထားအပ်သော စည်းစိမ်အစုမည်သည်ကို၊ ဂဟိတော-ဘောဂဟူ၍ ယူတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ထိုသို့၊ နိက္ခေပရာသိ၏ ဘောဂဟူ၍ ယူတော် မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝသေသာ သတ္တာ၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပရိဘောဂ မတ္တမ္ပိ-သုံးဆောင်ရုံမျှလောက်ကိုလည်း၊ န လာဘန္တိ မယံပန-ငါ၏ကား၊ ဝါ-ငါ့မှာကား၊ နိဓာနဂတဿေဝ-မြှုပ်နှံ ထားအပ် သည်၏အဖြစ်သို့၊ ရောက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဓနဿ-ဥစ္စာ၏၊ ပမာဏံ-အတိုင်းအရှည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ဟေ၊ ဘောဂမဒေါ နာမ-စည်းစိမ်ဥစ္စာကို စွဲ၍ ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏၊ ဝဏ္ဏံ ပဋိစ္စာတိ-ကား၊ သရီရဝဏ္ဏမ္ပိ-ကိုယ်အဆင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဂုဏဝဏ္ဏမ္ပိ-ဂုဏ်သတင်းကိုလည်း ကောင်း၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ (မဒေါ၌ စပ်၊) အဝသေသာ သတ္တာ၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ-မကောင်းသော အဆင်းရှိကုန်၏၊ ဝါ-အဆင်းမလှကုန်၊ ဒုရူပါ-မကောင်းသော ရုပ်ရှိကုန်၏၊ ဝါ-ရုပ်မချောကုန်၊ အဟံ ပန-ကား၊ အဘိရူပေါ-လွန်ကဲသော အဆင်းရှိ၏၊ ဝါ-အလွန် အဆင်းလှ၏၊ ပါသာဒိကော-မြင်ရသူတို့၏ စိတ်ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်၏၊ အဝသေသာ သတ္တာ၊ နိဂ္ဂုဏာ-ဂုဏ်မရှိကုန်၊ ပတ္ထဋ္ဌအကိတ္တိနော-ပျံ့နှံ့သော ကျော်စောမဲ့ ရှိကုန်၏၊ မယံ ပန-ငါ၏ကား၊ ဝါ-ကား၊ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ-ကျော်စောသံ သည်၊ ဒေဝမနုဿေသု-နတ်လူတို့၌၊ ပါကဋ္ဌော-ထင်ရှား၏၊ (ကိ-နည်း၊) ထေရော-ထေရ်သည်၊ ဣတိပိ-ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊

ဗဟုဿုတော-များသောသုတ ရှိ၏။ ဣတိပိ၊ သီလဝါ-သီလရှိ၏။ ဣတိပိ၊ ဓုတဂုဏယုတ္တော-ဓုတင်ဂုဏ်နှင့်ယှဉ်၏။ (ဣတိ-သို့၊ ပါကဋ္ဌော) ဣတိ မဇ္ဇနဝသေန၊ (ဣတိတစ်လုံး အကျေကြပ်ပါ။) ပေ၊ ဝဏ္ဏမဒေါ နာမ-ကိုယ်အဆင်း ဂုဏ်သတင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သောမာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ အဝသေသာ သတ္တာ၊ အပ္ပဿုတာ-နည်းသောသုတ ရှိကုန်၏။ အဟံ ပန၊ ဗဟုဿု တော-များသောသုတရှိ၏။ ဣတိ ပေ၊ သုတမဒေါနာမ-ကြားနာအပ်သောပရိယတ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ အဝသေသာ သတ္တာ၊ အပ္ပဋိဘာနာ-ရှေးရှု ထင်လာသောဉာဏ် မရှိကုန်၊ မယံ ပန-၏ကား၊ ပဋိဘာနဿ-ရှေးရှုထင်လာသော ဉာဏ်၏။ ပမာဏံ နတ္ထိ၊ ဣတိ ပေ၊ ပဋိဘာနမဒေါ နာမ-ရှေးရှုထင်လာသော ဉာဏ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။

အဟံ-သည်၊ ရတ္တည-ကြာမြင့်စွာသော ညဉ့်တို့ကို သိနိုင်၏။ အသုကံ-ထို မည်သော၊ ဗုဒ္ဓဝံသံ-ဗုဒ္ဓဝင်ကို၊ ဝါ-ဘုရားရှင်၏အနွယ်တော်ကို၊ (ဇာနဓိ)၊ (အသုကံ)၊ ရာဇဝံသံ-ရာဇဝင်ကို၊ ဝါ-မင်းတို့၏အဆက်အနွယ်ကို၊ (ဇာနဓိ)၊ (အသုကံ)၊ ဇနပဒဝံသံ-ဇနပုဒ်၏အဆက်အနွယ်ကို၊ (ဇာနဓိ)၊ (အသုကံ)၊ ဂါမဝံသံ-ရွာ၏ အဆက်အနွယ်ကို၊ (ဇာနဓိ)၊ (အသုကံ)၊ ရတ္တိန္ဒြိယပရိစ္ဆေဒံ-ညဉ့်နေအပိုင်းအခြားကို၊ (ဇာနဓိ)၊ (အသုကံ)၊ နက္ခတ္တမဟုတ္တယောဂံ-နက္ခတ်နှင့်မဟုတ်၏ ယှဉ်ခြင်းကို၊ (ဇာနဓိ)၊ ဣတိ ပေ၊ ရတ္တညမဒေါ-ကြာမြင့်စွာသောညဉ့်တို့ကို သိသူ၏အဖြစ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။

အဝသေသာ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ ဝါ-ကြီးကြားကြီးကြား၊ ပိဏ္ဏပါတိကာ-ပိဏ္ဏပါတ်ဓုတင်ဆောင်တို့သည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်ကုန်၏။ အဟံ ပန၊ ဇာတိပိဏ္ဏပါတိကော-ဇာတိပိဏ္ဏပါတိကတည်း၊ (ရဟန်းဖြစ်သည်က စ၍ ပိဏ္ဏပါတ် ဓုတင်ဆောင်တည်း) ဣတိ ပေ၊ ပိဏ္ဏပါတိကမဒေါနာမ-ပိဏ္ဏပါတ်ဓုတင်ဆောင် သူ၏အဖြစ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ အဝသေသာ သတ္တာ၊ ဥညာတ အဝညာတာ-အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ် ပြုအပ်ကုန်၏။ ဝါ-အထင်သေးခံရ ကုန်၏။ [အဝကို ဥပြု၍ “ဥညာတ”ဟု ဖြစ်၏။ အဝညာတ၏ပရိယာယ်ပင်တည်း။] အဟံ ပန အနုညာတော အနဝညာတော - အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ် မပြုအပ်၊ ဝါ-အထင်သေး မခံရ၊ ဣတိ ပေ၊ အနဝညာတမဒေါ နာမ-အထင်သေး

ရတ္တည။ ။ဤအဖွင့်အရ အသက်ကြီးရုံမျှကို “ရတ္တည”ဟု မခေါ်ရ၊ အသက်ကြီးသည့် အပြင် ရှေးဖြစ်ဟောင်းများကို အောက်မေ့နိုင်သော ဗုဒ္ဓဝင်၊ ရာဇဝင်၊ ဇနပုဒ်၏သမိုင်း၊ မြို့၏ သမိုင်းစသည်ကို မှတ်မိနေသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ “ရတ္တည”ဟု ခေါ်ရသည်ဟု မှတ်ပါ။ [ရတ္တိယော-လွန်ပြီးသောညဉ့်တို့၌ ဖြစ်ခဲ့သမျှအကြောင်းအရာတို့ကို+ဇာနာတိ-သိနိုင်၏။ ဣတိ ရတ္တည။]

မခံရခြင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ အဝသေသာနံ-ငါမှကြွင်းသူတို့၏။ ကုရိယာပထော-ကုရိယာပုတ်သည်။ ဝါ-သွားပုံ ရပ်ပုံ ထိုင်ပုံ လျောင်းပုံသည်။ အပါသာဒိကော-မြင်ရသူတို့၏ စိတ်ကြည်လင်ခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်။ မယံ ပန-၏ကား၊ (ကုရိယာပထော) ပါသာဒိကော-ဖြစ်စေတတ်၏။ ကုတိ၊ ပေ၊ ကုရိယာပထ မဒေါ နာမ-ကုရိယာပုတ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။ အဝသေသာ သတ္တာ ဆိန္နပက္ခကာကသဒိသာ-ပြတ်သောအတောင်ရှိသော ကျီးနှင့် တူကုန်၏။ အဟံ ပန မဟိဒ္ဓိကော-ကြီးသောတန်းခိုးရှိ၏။ မဟာနုဘာဝေါ-ကြီးသောအာနုဘော် ရှိ၏။ ကုတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ အဟံ-သည်။ ယံ ယံ ကမ္မ-အကြင်အကြင် အမှုကို၊ ကရောမိ-ပြုလို၏။ တံ တံ-ထိုထိုအမှုသည်။ ကုဇ္ဈတိ-ပြီးစီးနိုင်၏။ ကုတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကုဒ္ဓိမဒေါ နာမ-ပြီးစီးအောင်မြင်ခြင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။

ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ပရိဝါရဂ္ဂဟဏေန - ပရိဝါရသဒ္ဓါဖြင့်၊ ယသော - အခြံအရံကို၊ ဂဟိတောဝ-ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-သော်လည်း၊ ကုမသ္မိ ဌာနေ-ဤ အမျိုးမျိုးသော မဒကို ပြရာဌာန၌၊ ပဌာပကမဒေါ နာမ-မည်သည်ကို၊ (သူတစ်ပါးကို ဖြစ်စေနိုင်သော အကြီးအကဲ၏အဖြစ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်းမည်သည်ကို) ဂဟိတော၊ သော- ထိုပဌာပကမဒကို၊ အဂါရိကေနပိ- လူဝတ်ကြောင်ဖြင့်လည်း ကောင်း၊ အနဂါရိကေနပိ - အဂါရိက မဟုတ်သော ရဟန်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒီပေတဗ္ဗော-ပြထိုက်၏။

ဟိ-ချဲ့၊ အဂါရိကော-အိမ်၌တည်သော၊ ဧကစ္စော-အချို့သော လူဝတ်ကြောင် သည်၊ အဋ္ဌာရသသု- ၁၈ ရပ်ကုန်သော၊ သေဏီသု-အသင်းအပင်းတို့တွင်၊ ဝါ- အပေါင်းတို့တွင်၊ ဧကိဿာ-တစ်ခုသောအသင်းအပင်း၏၊ ဇေဋ္ဌကော-အကြီးအကဲ သည်၊ ဟောတိ၊ တဿ-ထိုအကြီးအကဲဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အဝသေသေ-မိမိမှ ကြွင်း ကုန်သော၊ ပုရိသေ-တို့ကို၊ အဟံ၊ ပဌပေမိ-ဖြစ်စေရ၏၊ အဟံ-သည်၊ ဝိစာရေမိ-စီရင်ပေးရ၏၊ ကုတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ အနဂါရိကောပိ-အဂါရိက မဟုတ်သူ လည်းဖြစ်သော၊ ဧကစ္စော-အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကတ္ထ- တစ်စုံတစ်ခုသောအရပ်၌၊

ပဌာပကမဒေါ။ ။ အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ “ဥပဌာပကမဒေါ”ဟုလည်းကောင်း၊ ဋီကာ၌ “ဥပဌာပကမာနော”ဟုလည်းကောင်း ရှိ၏။ အနုဋီကာ၌ကား “ပဌာပကမဒေါ”ဟု ရှိ၏။ နောက်အကျယ်၌ “အဟံ ပဌပေမိ”ကို ထောက်လျှင် အနုဋီကာရှိသောပါဌ်က ကောင်းသည်။ မိမိက သူတစ်ပါးကို ကြီးပွားအောင် ဖြစ်စေနိုင်သူ၊ အကြီးအကဲအဖြစ်ဖြင့် ဩဝါဒပေးနိုင်သူကို “ပဌာပက”ဟု ခေါ်သည်။ “ပဌပေတိတိ ပဌာပကော-ပဌာပကံ+ပဋိစ္စ+မဒေါ ပဌာပကမဒေါ” ဤကဲ့သို့ သူတစ်ပါးကို ဖြစ်စေနိုင်သူ၊ အကြီးအကဲအဖြစ်ဖြင့် ဩဝါဒပေးနိုင်သူသည် အခြွေအရံ များသူသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌ “ပဌာပကမဒကို ယသမဒ”ဟု ခေါ်ရသည်။

ဇေဌကော- အကြီးအကဲသည်၊ ဟောတိ၊ တဿ- ထိုအနဂါရိကအကြီးအကဲ၏၊ အဝသေသာ ဘိက္ခု၊ မယံ-၏၊ ဩဝါဒေ-ဩဝါဒ၌၊ ဝတ္တန္တိ-ဖြစ်ကြရကုန်၏၊ အဟံ၊ ဇေဌကော-အကြီးအကဲတည်း၊ ဣတိ ၊ပေ၊ ယသမဒေါ နာမ-အခြံအရံကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏၊ အဝသေသာ သတ္တာ ဒုဿိလာ-သီလမရှိကုန်၊ အဟံ ပန သီလဝါ-သီလရှိ၏၊ ဣတိ ၊ပေ၊ သီလမဒေါ နာမ-သီလကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန် ယစ်ခြင်း မည်၏၊ အဝသေသသတ္တာနံ-ငါမှကြွင်းသောသတ္တဝါတို့၏၊ ကုက္ကုဋဿ-ကြက်၏၊

ဥဒကပါနမတ္ထေပိ - ရေကိုသောက်ရာအတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ကာလေ-၌၊ စိတ္တေကဝုတာ-စိတ်၏တစ်ခုတည်းသောအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ နတ္ထိ၊ အဟံ ပန၊ ဥပစာရပုနာနံ-ဥပစာရဈာန် အပုနာဈာန်တို့ကို၊ လာဘီ-ရခြင်းရှိ၏၊ ဣတိ ၊ပေ၊ ဈာနမဒေါ နာမ-ဈာန်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။

အဝသေသာ သတ္တာ၊ နိဿိပ္ပာ-လက်မှုပညာအတတ် မရှိကုန်၊ အဟံ ပန သိပ္ပဝါ-လက်မှုပညာအတတ် ရှိ၏၊ ဣတိ ၊ပေ၊ သိပ္ပမဒေါ နာမ-လက်မှုပညာအတတ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏၊ အဝသေသာ သတ္တာ၊ ရဿာ-ပူကုန်၏၊ အဟံ ပန ဒီယော-မြင့်၏၊ ဣတိ ၊ပေ၊ အာရောဟမဒေါ နာမ-အရပ်အမောင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏၊ အဝသေသာ သတ္တာ၊ ရဿာဝါ-ပူကုန်သည်သော်လည်း၊ ဟောန္တိ၊ ဒီယာဝါ-ရှည်ကုန်သည်သော်လည်း၊ (ဟောန္တိ)၊ အဟံ နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော-ပညောင်၏အဝန်းကဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင်ဝန်းဝိုင်းသော ကိုယ်ရှိ၏၊ ဣတိ ၊ပေ၊ ပရိဏာဟမဒေါ နာမ-ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏၊ အဝသေသသတ္တာနံ-တို့၏၊ သရီရသဏ္ဌာနံ-ကိုယ်သဏ္ဌာန်သည်၊ ဝိရူပံ-ဖောက်ပြန်သောအဆင်းရှိ၏၊ ဗိဘန္တံ-စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိ၏၊ မယံ ပန (သရီရသဏ္ဌာနံ)၊ မနာပံ-စိတ်ကို တိုးပွားစေနိုင်၏၊ ဝါ-နှစ်သက်ဖွယ်ရှိ၏၊ ပါသာဒိကံ-မြင်ရသူတို့၏ စိတ်ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်၏၊ ဣတိ ၊ပေ၊ သဏ္ဌာနမဒေါ နာမ-ပုံသဏ္ဌာန်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏၊ အဝသေသာနံ သတ္တာနံ သရီရေ-ကိုယ်၌၊ ဒေါသာ-အပြစ်တို့သည်၊ ဗဟူ-များကုန်၏၊ မယံ ပန သရီရေ ကေသဂ္ဂ မတ္တမ္ပိ-တစ်ဆံဖျားမျှလည်း ဖြစ်သော၊ ဝဇ္ဇံ-အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ ၊ပေ၊ ပါရိပူရိမဒေါ နာမ-ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံသောကိုယ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်း မည်၏။

၈၄၅။ ဧတ္ထကေန-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဣမိနာ ဌာနေန-ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ သဝတ္ထကံ-တည်ရာဝတ္ထုနှင့်တကွဖြစ်သော၊ (မာန၏တည်ရာ ဇာတိဂေါတ္ထ ၊ပေ၊ ပါရိပူရိတိုင်အောင်ဝတ္ထုနှင့်တကွဖြစ်သော) မာနံ-မာနကို၊ ကထေတွာ-ဟောတော်မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ အဝတ္ထကံ-တည်ရာဝတ္ထုမရှိသော၊ နိဗ္ဗတ္တိတမာနမေဝ (နိဝတ္တိတမာနမေဝ)-ဇာတိ ဂေါတ္ထ စသော ပညတ်မှ နစ်စေအပ်သော ပရမတ္ထဖြစ်သော

မာနကိုသာ၊ ဒဿေန္တော-ကြောင့်၊ တတ္ထ ကတမော မဒေါတိအာဒိ အာဟ၊ တ-
ထိုတတ္ထ ကတမော မဒေါ အစရှိသော စကားရပ်သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၈၄၆။ ပမာဒနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ စိတ္တဿ ဝေါသဂ္ဂေါတိ-
ကား၊ ဧတ္ထကေသု-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဣမေသု ဌာနေသု-ဤဌာန
တို့၌၊ (ကာယဒုစ္စရိတေ စသော ပါဠိတော်လာ ဌာနတို့၌) သတိယာ-ဖြင့်၊
အနိဂ္ဂဏိတွာ-မနှိပ်မူ၍၊ စိတ္တဿ-ကို၊ ဝေါသဇ္ဇနံ-လွှတ်ထားခြင်းတည်း၊ သတိ
ဝိရဟော-သတိမှ ကင်းခြင်းတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဝေါသဂ္ဂါနုပ္ပာဒနန္တိ-ကား၊
ဝေါသဂ္ဂ-ဿ-စိတ်ကို လွှတ်ထားခြင်းကို၊ အနုပ္ပာဒနံ-အဖန်ဖန် ဖြစ်စေခြင်းတည်း၊
ပုနပျုနံ-အဖန်ဖန်၊ ဝိသဇ္ဇနံ-လွှတ်ထားခြင်းတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [စာအုပ်တို့၌
“အနုပ္ပာဒနိ”ဟု တွေ့ရ၏၊ ရှေးနိဿယ၌ “အနုပ္ပာဒနံ၊ (အနု+ဥပ္ပါဒနံ)”ဟု တွေ့ရ၏၊
နိဿယပါဠိက ကောင်းမည်ထင်သည်၊] အသက္ကစ္စကိရိယတာတိ-ကား၊ ဒါနာဒိနံ-
ဒါနအစရှိကုန်သော၊ ဧတေသံ ကုသလဓမ္မာနံ-ဤကုသိုလ်တရားတို့ကို၊ ဘာဝနာယ-
ခြင်းငှာ၊ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ-အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒေယျဓမ္မဿ ဝါ-
လှူထိုက်သောသဘောရှိသော ပစ္စည်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ (လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို
သော်လည်းကောင်း၊) အသက္ကစ္စကရဏဝသေန-သက္ကစ္စကို မပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊
(မရှိမသေပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊) အသက္ကစ္စကိရိယာ - သက္ကစ္စကို မပြုခြင်းတည်း၊
သတတဘာဝေါ - အမြဲမပြတ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ သာတစ္စံ-မည်၏၊ သတတ
ဘာဝေါ-သည်၊ န-မဟုတ်၊ အသာတစ္စံ-အမြဲမပြတ်သည်၏အဖြစ် မဟုတ်၊ န
သာတစ္စကိရိယတာ-အမြဲမပြတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ပြုခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊
အသာတစ္စကိရိယတာ-မည်၏၊ အနဋ္ဌိတကရဏံ-စွဲမြဲတည်တံ့စွာ မပြုခြင်းသည်၊
အနဋ္ဌိတကိရိယတာ-မည်၏၊ (စွဲမြဲတည်တံ့စွာ ပြုခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ် မည်၏။)

ယထာနာမ-ဥပမာမည်သည်ကား၊ ကကဏူကော-ပုတ်သင်ညိုသည်၊ ထောက်-
အတန်ငယ်(အနည်းငယ်)၊ တိဌတိ-ရပ်နေ၏၊ နိရန္တရံ-အကြားမရှိအောင်၊ (အဆက်
မပြတ်)၊ န (ဂစ္ဆတိ)ယထာ-သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ ယော ပုဂ္ဂလော-သည်၊

အနဋ္ဌိတကိရိယတာ။ ။ ဤပုဒ်၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော အဋ္ဌိတကိရိယတာကို
အဋ္ဌသာလိနီ သုတ္တန္တိက နိက္ခေပကဏ္ဍအဖွင့်၌ “အဋ္ဌိတကိရိယတာတိ ခဏ္ဍံ အကတွာ
(ကျိုးပေါက်အောင် မလုပ်ဘဲ) အဋ္ဌပေတွာ (တန်ရပ်၍ မထားဘဲ) ကရဏံ”ဟု ဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့်
တန်ရပ်၍ထားသော ပြုခြင်းကို “အနဋ္ဌိတကိရိယတာ”ဟု ဆိုသည်၊ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ထင်ရှား
အောင် “ယထာ နာမ ကကဏူကော”စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာ ဖွင့်သည်။

ဧကဒိဝသံ-တစ်နေ့၌၊ ဒါနံ-ဒါနကို၊ ဒတ္တာ ဝါ-ပေးပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ပူဇံ-ပူဇော်မှုကို၊ ကတ္တာဝါ-ပြုပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မံ-တရားကို၊ သုတ္တာ ဝါ-နာပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ သမဏဓမ္မံ-ရဟန်းတရားကို၊ ကတ္တာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ စိရသံ-ကြာမြင့်မှ၊ (အကြာကြီးနေမှ) ကရောတိ-ပြု၏၊ နိရုတ္တရံ-အကြားမရှိအောင်၊ န ပဝတ္ထေတိ-မဖြစ်စေ၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သာ ကိရိယာ-ထိုအမှုအရာကို အနဋ္ဌိတကိရိယတာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

ဩလိနဝုတ္တိတာတိ-ကား၊ နိရုတ္တရကရဏသင်္ခါတဿ-အဆက်မပြတ်ပြုခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝိပ္ပာရဿေဝ-ပျံ့နှံ့ခြင်း၏ပင်၊ အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်၊ လိနဝုတ္တိတာ-လိနဝုတ္တိတာမည်၏၊ (တွန့်ဆုတ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် မည်၏) နိက္ခိတ္တဆန္ဒတာတိ-ကား၊ ကုသလကိရိယာယ-ကုသိုလ်ကို ပြုခြင်း၌၊ ဝိရိယဆန္ဒဿ-လုံ့လဝိရိယဟူသော ဆန္ဒ၏၊ နိက္ခိတ္တဘာဝေါ-ချထားအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ) နိက္ခိတ္တဓုရတာတိ-ကား၊ ဝိရိယဓုရဿ-ဝိရိယတည်းဟူသောတာဝန်ကို၊ (အားပါး ထုတ်လျက် ဆောင်ရွက်ကြောင်းတာဝန်ကို)၊ ဩရောပနံ-ချထားခြင်းတည်း၊ ဩသက္ကိတမာနသတာ-ဆုတ်နစ်သော စိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အနဓိဋ္ဌာနန္တိ-ကား၊ ကုသလကရဏေ-ကုသိုလ်ကို ပြုခြင်း၌၊ ပတိဋ္ဌာဘာဝေါ-တည်တံ့ခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်တည်း၊ အနနုယောဂေါတိ-ကား၊ အနနုယုဉ္ဇနံ-အဖန်ဖန် အားမထုတ်ခြင်းတည်း၊ ပမာဒေါတိ-ကား၊ ပမဇ္ဇနံ-မေ့လျော့ခြင်းတည်း၊ ယော ဧဝရူပေါ ပမာဒေါတိ ဣဒံ-သည်၊ အတ္ထပရိယာယဿ-ပရိယာယ်ဖြစ်သောအနက်၏ လည်းကောင်း၊ ဗျဉ္ဇနပရိယာယဿ စ-ပရိယာယ်ဖြစ်သောသဒ္ဓါ၏လည်းကောင်း၊ ပရိယန္တာဘာဝတော-အဆုံး၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ အာကာရဒဿနံ-ပမာဒသဒ္ဓါ၏ အခြင်းအရာကို ပြခြင်းတည်း၊ ဣဒံ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ။

(ကို ဝုတ္တံ ဟောတိ)၊ အာဒိတော-အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဒဿိတော-ပြအပ်သော၊ ယွာယံ (ယော+အယံ) ပမာဒေါ-အကြင်ပမာဒသည်၊ (အတ္ထိ) အညောပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဧဝမာကာရော-ဤသို့သောအခြင်းအရာရှိသော၊ ဧဝံ ဇာတိကော-ဤသို့သော ဖြစ်ပုံဇာတ်ရှိသော၊ ယော ပမာဒေါ-သည်၊ ပမဇ္ဇနာကာရဝသေန-မေ့လျော့ပုံ အခြင်းအရာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပမဇ္ဇနာ(တိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပမဇ္ဇိတဘာဝဝသေန-မေ့လျော့သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပမဇ္ဇိတတ္ထိတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂတော-ရောက်ပြီ၊ အယံ-ဤမေ့လျော့ခြင်းကို၊ ပမာဒေါတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ (ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ လက္ခဏတော-လက္ခဏာအားဖြင့်၊ ဧသ(ဧသော ပမာဒေါ)-သည်၊ ပဉ္စသု-ကုန်သော၊

ကာမဂုဏေသု-တိ၌၊ သတိဝေါဿဂ္ဂလက္ခဏော-သတိကို လွှတ်ထားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ တတ္ထေဝ-ထိုငါးပါးသောကာမဂုဏ်၌ပင်၊ သတိယာ-သတိကို၊ ဝိသဋ္ဌာကာရော- လွှတ်ထားခြင်း အခြင်းအရာဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၈၄၇။ ထမ္ဘနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ထဒ္ဒဋ္ဌေန-တောင့်မာ သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ထမ္ဘော-ထမ္ဘမည်၏။ ခလိယာ-ကစီရည် ကြောင့်၊ ထဒ္ဒသာဋကဿ ဝိယ-တောင့်မာနေသောအဝတ်၏ကဲ့သို့၊ စိတ္တဿ-စိတ်၏။ ထဒ္ဒတာ-တောင့်မာသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ-ထန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဧတ္ထ-ဤထမ္ဘ နိဒ္ဒေသ၌၊ ကထိတာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ထမ္ဘနာကာရော-တောင့်မာခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်၊ ထမ္ဘနာ-မည်၏။ ထမ္ဘိတဿ-တောင့်မာသောစိတ်၏။ ဝါ-ထန် သော စိတ်၏။ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ထမ္ဘိတတ္ထံ-မည်၏။ ကက္ခဋ္ဌဿ- ခက်မာသော၊ ပုဂ္ဂလဿ-ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ-သည်၊ ကက္ခဋ္ဌိယံ-မည်၏။ [ဘာဝ အနက်၌ ဣ ပစ္စည်းသက်၊ အ ကို ကူ ပြု] ဖရုဿ-ကြမ်းတမ်းသော၊ ပုဂ္ဂလဿ၊ ဘာဝေါ-သည်၊ ဖာရုသိယံ-မည်၏။ အဘိဝါဒနာဒိသာမိစိရဟာနံ-ရိုးခြင်းအစရှိသော အရိုအသေပြုခြင်းကို ထိုက်ကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဝါ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အပေါ်၌၊ တဿာ သာမိစိယာ-ထို အရို အသေပြုခြင်းကို၊ အကရဏာဝသေန- မပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥဇဓမ္မေ-ဖြောင့်ဖြောင့်သာလျှင်၊ (မကိုင်မညွတ်ဘဲသာလျှင်) ဌပိတစိတ္တဘာဝေါ-ထားအပ်သောစိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ ဥဇဓိတ္တတာ-မည်၏။ [“ရိုးသားဖြောင့်မတ်”ဟု ဆိုရာ၌ သုံးစွဲအပ်သော ဥဇဓမ္မိမဟုတ်၊ လူကြီးများ၏ ရှေ့၌ မကိုင်မညွတ်ဘဲ မတ်မတ် နေခြင်းကို “ဥဇ”ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ မကိုင်မညွတ်ဘဲ မတ်မတ်နေကြောင်းစိတ်ရှိသူကို “ဥဇဓိတ္တတာ”ဟု ဆိုသည်။] ထဒ္ဒဿ- တောင့်မာသော၊ ဝါ-ထန်သော၊ အမုဒုနော-မနူးညံ့သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ-သည်၊ အမုဒုတာ-မည်၏။ အယံ ဝုစ္စတီတိ-ကား၊ အယံ-ဤတောင့် မာ ခက်ထန်သောသဘောကို၊ ထမ္ဘော နာမ-ထမ္ဘမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတီ-၏။

ယေန-အကြင် ထမ္ဘတရားနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ဝိလိတနင်္ဂလသီသော-မျိုးအပ်သော ထွန်တုံး၏အဦးရှိသော၊ ဝါ-ထွန်တုံးအဦးကို မျိုးထားသော၊ အဇဂရောဝိယ-စပါးကြီးမြွေသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝါတဘရိတာ- လေဖြင့်ပြည့်သော၊ ဘဿာဝိယ-ဖားဖိုသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စေတိယံ ဝါ-စေတီ တော်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝုဗ္ဗတရေဝါ-သီတင်းကြီးကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို သော်လည်းကောင်း၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ ဩနမိတုံ-ကိုင်းညွတ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ- မစွမ်းနိုင်၊ ပရိယန္တေနေဝ-အစွန်အဖျား အရပ်ဖြင့်သာလျှင်၊ စရတိ-လှည့်လည်၏။ [ဆရာကြီးတို့၏ အနီးသို့ ရောက်သွားလျှင် အရိုအသေပေးရမည် စိုးသောကြောင့်

အစွန်အဖျား အရပ်ဖြင့်သာ လှည့်လည်သွားလာ၏”ဟူလို၊] သွာယံ-ထိုထမ္ဘသည်၊ စိတ္တဿ-၏၊ ဥဒ္ဓမ္မာတဘာဝလက္ခဏော-ဖူးရောင်သည်၏အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၈၄၈။ သာရမ္ပနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) သာရမ္ပနဝသေန-လွန်စွာချုပ်ချယ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သာရမ္ပော-မည်၏၊ ပဋိပ္ပရိတွာ-တစ်ဖန်ဖြစ်၍၊ သာရမ္ပော-လွန်စွာချုပ်ချယ်ခြင်းသည်၊ ပဋိသာရမ္ပော-မည်၏၊ သာရမ္ပနာကာရော-လွန်စွာချုပ်ချယ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်၊ သာရမ္ပနာ-မည်၏၊ ပဋိပ္ပရိတွာ-တစ်ဖန်ဖြစ်၍၊ သာရမ္ပနာ-လွန်စွာချုပ်ချယ်ခြင်းသည်၊ ပဋိသာရမ္ပနာ-မည်၏၊ ပဋိသာရမ္ပတဿ-တစ်ဖန် လွန်စွာချုပ်ချယ်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာဝေါ-သည်၊ ပဋိသာရမ္ပတတ္ထံ-မည်၏၊ အယံ ဝုစ္စတိတိ-ကား၊ အယံ-ဤချုပ်ချယ်ခြင်းသဘောကို၊ သာရမ္ပော နာမ-မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ သွာယံ-ထိုသာရမ္ပကို၊ လက္ခဏတော-လက္ခဏာအားဖြင့်၊ ကရဏုတ္တရိယလက္ခဏော နာမ-ပြခြင်းအားဖြင့် သာလွန်လိုသည်၏ အဖြစ်ဟူသောလက္ခဏာရှိသည် မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

ယေန-ယင်းသာရမ္ပနှင့်၊ သမန္နာဂတော-သော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ တဒ္ဓိဂုဏံ တဒ္ဓိဂုဏံ-ထိုထက်နှစ်ဆတက်၊ ထိုထက်နှစ်ဆတက်ကို၊ (သုထက်နှစ်ဆတက်၊ သုထက်နှစ်ဆတက်ကို) ကရောတိ-ပြုတတ်၏၊ အဂါရိကော-အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင်သည်၊ သမာနော-သော်၊ ဧကေန-တစ်ယောက်သည်၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ယရ ဝတ္ထုသ္မိ-အိမ်ရာကို၊ သဇ္ဇိတေ-စိမ့်အပ်သော်၊ အပရော-အခြားတစ်ယောက်သည်၊ ဒွေ-နှစ်ခုကုန်သော၊ ဝတ္ထုနိ-အိမ်ရာတို့ကို၊ သဇ္ဇေတိ-စိမ့်၏၊ အပရော-သည်၊ စတ္တာရိ (ဝတ္ထုနိ သဇ္ဇေတိ)၊ အပရော၊ အဋ္ဌ (ဝတ္ထုနိ သဇ္ဇေတိ)၊ အပရော သောဠသ (ဝတ္ထုနိ သဇ္ဇေတိ)၊ အနဂါရိကော-အဂါရိက မဟုတ်သော ရဟန်းသည်၊ သမာနော-သော်၊ ဧကေန-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ နိကာယေ-နိကာယ်ကို၊ ဂဟိတေ-သင်ယူအပ်သော်၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဧတဿ-ဤရဟန်း၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝါ-အောက်က၊ န ဘဝိဿာမိ-မဖြစ်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ အပရော-တစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ ဒွေ (နိကာယေ) ဂဏှာတိ၊ အပရော တယော (နိကာယေ

ကရဏုတ္တရိယလက္ခဏော နာမ။

။ကရဏဿ-သူတစ်ပါးပြခြင်းထက်၊

ဥတ္တရကိရိယာ-လွန်အောင်ပြခြင်းသည်၊ ကရဏုတ္တရိယံ-မည်၏၊-ဋီကာ။ ဤဋီကာအဖွင့်သည် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့် သာတည်း၊ ဥတ္တရဿ+ဘာဝေါ ဥတ္တရိယံ၊ ကရဏေန+ဥတ္တရိယံ၊ ကရဏုတ္တရိယံ-ပြခြင်းအားဖြင့် သာလွန်သည်၏အဖြစ်၊ ဤသို့ အနုဋီကာဖွင့်၏၊ ဤအဖွင့်ကား သဒ္ဓတ္ထအဖွင့်တည်း၊ သာရမ္ပန-ချုပ်ချယ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ပရဿ-၏၊ ကိရိယတော-ပြခြင်းထက်၊ ဥတ္တရကိရိယာ-သာလွန်၍ ပြခြင်းတည်း။-အနု။

ဂဏှာတိ)၊ အပရော စတ္တာရော (နိကာယေ ဂဏှာတိ)၊ အပရော ပဉ္စ (နိကာယေ ဂဏှာတိ)။

ဟိ-မှန်၊ သာရမ္ဘဝသေန-လွန်စွာချုပ်ချယ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဂဟိတုံ-သင်ယူခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-မသင့်၊ ဧသ (ဧသော)-ဤ ချုပ်ချယ်ခြင်းသဘောတရားသည်၊ အကုသလပက္ခော-အကုသိုလ်၏အဖို့ဖြစ်သော၊ နိရယဂါမိမဂ္ဂေါ-ငရဲသို့သွားကြောင်းလမ်းတည်း၊ ပန-ကား၊ ကုသလပက္ခဝသေန-ကုသိုလ်အဖို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဧကသ္မိ-တစ်ယောက်သည်၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ သလာကဘတ္တံ-သလာကဘတ်ကို၊ ဒေန္တေ-လှူလသော်၊ ဒွေ-နှစ်ခုသောသလာကဘတ်တို့ကို၊ ဒါတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ (ဝဇ္ဇတိ)၊ ဒွေ-တို့ကို၊ ဒေန္တေ-သော်၊ စတ္တာရိ-လေးခုကုန်သော သလာကဘတ်တို့ကို၊ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဘိက္ခုနာပိ-ရဟန်းသည်လည်း၊ ပရေန-တစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ နိကာယေ-ကို၊ ဂဟိတေ-သော်၊ ဒွေ နိကာယေ-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-သင်ယူ၍၊ သဇ္ဈာယန္တဿ-သရဇ္ဈာယ်လသော်၊ ဝါ-သော၊ မေ-ငါ့အား၊ ဖာသု-ချမ်းသာခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိဝဇ္ဇပက္ခေ-ဝဋ်မှကင်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအဖို့၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ တဒုတ္တရိ-ထို့ထက်အလွန်၊ (သုတစ်ပါးထက်သာလွန်အောင်)၊ ဂဏှိတုံ ဝဇ္ဇတိ။

၈၄၉။ အတြိစ္ဆတာနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော)၊ အရိယဝံသ သုတ္တေ-အရိယဝံသသုတ်၌၊ (စတုတ္ထအင်္ဂုတ္တိရံ၊ ပဌမပဏံ၊ ဥရုဝေလဝဂံ၊ အရိယဝံသ သုတ်၌) လာမကလာမကဋ္ဌော-ညံ့သောပစ္စည်း၊ ညံ့သောပစ္စည်းဟူသောအနက်သည်၊ ဣတရိတရဋ္ဌော-ဣတရိတရအနက်သည်၊ (ဟောတိ) ယထာ-သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ (ဣတရိတရဋ္ဌ-ဣတရိတရအနက်ကို၊ ဝါ-ညံ့သောပစ္စည်း ညံ့သောပစ္စည်းဟူသော အနက်ကို)၊ အဂ္ဂဟေတွာ-မယူမူ၍၊ စိဝရာဒိသု-သင်္ကန်းအစရှိသောဝတ္ထုတို့တွင်၊ ယံယံ-အကြင် အကြင်ဝတ္ထုသည်၊ ဝါ-ကို၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ တေန တေန-ထိုထို ရအပ်ပြီးသောဝတ္ထုဖြင့်၊ အသန္တဌဿ-မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲသော ရဟန်း၏၊ (ဘိယျော ကမ္ပတာ၌ စပ်)၊ ပန-ကား၊ ရူပ၊ ပေ၊ ဖောဌဗ္ဗေသု-ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဌဗ္ဗာရုံတို့တွင်၊ ယံ ယံ-အကြင် အကြင် အာရုံသည်၊ ဝါ-ကို၊ လဒ္ဓံ ဟောတိ၊ တေန တေန-ထိုထို ရအပ်သောအာရုံဖြင့်၊ အသန္တဌဿ ဂိဟိနောဝါ-လူဝတ်ကြောင်၏သော်လည်း၊ (ဘိယျော ကမ္ပတာ၌ စပ်)၊ ဘိယျော ကမ္ပတာတိ-ကား၊ ဝိသေသကာမတာ-အထူးကို အလိုရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣစ္ဆကဝသေန-လိုချင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဣစ္ဆာ-ဣစ္ဆာမည်၏၊ ဣစ္ဆာ-လိုချင်ခြင်း သည်ပင်၊ ဣစ္ဆာဂတာ-ဣစ္ဆာဂတာမည်၏၊ [ဂတအနက်မရှိ] ဝါ-တစ်နည်း၊ ဣစ္ဆာ ကာရော-လိုချင်ခြင်းဟူသောအခြင်းအရာသည်၊ (ဣစ္ဆာဂတာ-မည်၏) [ဣစ္ဆာယ-လိုချင်ခြင်း၏၊ ဂမနာ ပဝတ္တနာ-ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာတည်း၊ ဣစ္ဆာဂတာ-ရာ။]

အတ္တနော-၏။ လာဘ်-ရအပ်သောပစ္စည်းကို အတိစ္စ-ကျော်လွန်၍၊ ကုစ္ဆန္ဒဘာဝေါ-
လိုချင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ အတိစ္စတာ-မည်၏။

ရာဂေါတိအာဒိနိ-ရာဂအစရှိသောပုဒ်တို့သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝုတ္တတ္တာနေဝ၊ အယံ
ဝုစ္စတိ-ကား၊ အယံ-ဤလွန်၍လိုချင်ခြင်းကို၊ အတိစ္စတာ နာမ-မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊
အတြိစ္စတာတိပိ-အတြိစ္စတာဟူသော အမည်သည်လည်း၊ ဧတိဿာဇေ-ဤ
အတိစ္စတာ၏ပင်၊ နာမံ-အမည်တည်း၊ [အတြ - ဟိုဟာ ဟိုဟာ၌၊ ကုစ္ဆန္ဒဘာ
အတြိစ္စတာ၊ အတိစ္စတာနှင့် အဓိပ္ပာယ်တူသော်လည်း အနက်မတူပါ။ ဤအတိစ္စတာ
အတြိစ္စတာပုဒ်တို့၏ ရုပ်ပြီးပုံကို ဋီကာ၌ ရှုပါ။] ပန-သဘာဝတ္ထမှတစ်ပါး၊ လက္ခဏတ္ထ
ကား၊ လက္ခဏတော-လက္ခဏာအားဖြင့်၊ သကလာဘေ-မိမိရအပ်သောပစ္စည်း၌၊
အသန္နဋ္ဌိ-မတင်းတိမ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပရလာဘေ-သူတစ်ပါးရအပ်သော
ပစ္စည်း၌၊ ပတ္တနာစ-တောင့်တခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္တိ) ဧတံ-ဤမိမိရအပ်
သော ပစ္စည်း၌ မတင်းတိမ်နိုင်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးရအပ်သောပစ္စည်း၌ တောင့်တခြင်း
သည်၊ အတြိစ္စတာလက္ခဏံ-အတြိစ္စတာ၏ လက္ခဏာတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ အတြိစ္စ
ပုဂ္ဂလဿ-ဟိုဟာ ဟိုဟာ၌ လိုချင်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်၌၊ ဝါ-မိမိဟာမှတစ်ပါး
ဟိုဟာ ဟိုဟာ၌ လိုချင်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်၌၊ အတ္တနာ-သည်၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်
သော၊ ပဏီတမ္ပိ-မွန်မွန်မြတ်မြတ်ပစ္စည်းသည်လည်း၊ လာမကံ ဝိယ-ညံ့သောပစ္စည်း
သည်ကဲ့သို့၊ ခါယတိ-ထင်၏၊ ပရေန-သူတစ်ပါးသည်၊ လဒ္ဓံ-သော၊ လာမကမ္ပိ-
ညံ့သောပစ္စည်းသည်လည်း၊ ပဏီတဝိယ-အမွန်အမြတ်သည်ကဲ့သို့၊ ခါယတိ-ထင်၏၊
ဧကဘာဇနေ-တစ်အိုးတည်း၌၊ ပက္ကာ-ကျိုအပ်သော၊ ယာဂု ဝါ-ယာဂုသည်လည်း
ကောင်း၊ [“ပက္ကာယာဂု”ဟု ဝါကျရှိမှ နောက်ပုဒ်များသို့ လိုက်၍ ကောင်းသည်၊]
(ပတ္တံ)-ချက်အပ်သော၊ ဘတ္တံ ဝါ-ထမင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ပတ္တော)-ကြော်အပ်
သော၊ ပူပေါ ဝါ-မှန်သည်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ ပတ္တေ-သပိတ်၌၊ ပက္ခိတ္တော-
ထည့်အပ်သည်၊ (သမာနော) လာမကော ဝိယ-ညံ့သကဲ့သို့၊ (ခါယတိ) ပရဿ-
၏၊ ပတ္တေ (ပက္ခိတ္တော သမာနော) ပဏီတော ဝိယ-မွန်မြတ်သကဲ့သို့၊ ခါယတိ၊
ပန-ဆက်၊ အယံ အတြိစ္စတာ-သည်၊ ပဗ္ဗဇိတာနမ္ပိ-ရသေ့ရဟန်းတို့၏ သန္တာန်၌လည်း
ကောင်း၊ ဂိဟိနမ္ပိ-လူဝတ်ကြောင်တို့၏ သန္တာန်၌ လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ-
တိရစ္ဆာန်တို့၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်တတ် သည်သာ။

တတြ-ထိုအတိစ္စတာ အတြိစ္စတာဖြစ်ရာ၌၊ ကုမာနိ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့တို့ကား၊
ဝတ္ထုနိ-ဝတ္ထုတို့တည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ ဧကော-သော၊ ကုဗျမ္ပိကော-သူကြွယ်သည်၊ တိသ-
သုံးကျပ်သော၊ ဘိက္ခုနိယော-ဘိက္ခုနီတို့ကို၊ နိမန္တေတွာ-ပင့်ဖိတ်၍၊ သပူပံ-မုန့်တို့နှင့်
တကွ ဖြစ်သော၊ ဘတ္တံ-ဆွမ်းကို၊ အဒါသိ-လှူပြီ၊ သံဃတ္ထေရိ-
သံဃာ၏ထေရ်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီသည်၊ သဗ္ဗဘိက္ခုနိနံ-အလုံးစုံသော ဘိက္ခုနီတို့၏၊
ပတ္တေ-သပိတ်၌၊ ပူပံ-ရအပ်သောမုန့်ကို၊ ပရိဝတ္တာပေတွာ-မိမိမုန့်ဖြင့် လဲလှယ်စေ၍၊

ပစ္ဆာ-နောက်ဆုံး၌၊ အတ္တနာ-သည်၊ လဒ္ဓမေဝ-ရအပ်သောမုန့်ကိုသာ၊ ခါဒိ-စားပြီ။
[အခြား ဘိက္ခုနီတို့၏ သပိတ်ထဲ၌ရှိသောမုန့်ကို မိမိမုန့်ထက်
ကောင်းမည်ထင်သောကြောင့် ထပ်ကာ ထပ်ကာ လဲလှယ်ပြီး၍ နောက်ဆုံး၌
မထူးသောကြောင့် မိမိရအပ်သော မုန့်ကိုပင် စားရသည်-ဟူလို။]

ဗာရာဏသီရာဇပိ-ဗာရာဏသီမင်း တစ်ယောက်သည်လည်း၊ အင်္ဂါရပတ္တ
မံသံ-မီးကျိုး၌ကင်အပ်သော အသားကို၊ ခါဒိဿာမိ-ခဲစားအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊
[တောထဲ၌ သမင်စသည်ကို ပစ်၍ လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် မီးကင်၍ စားမည်ဟု
ကြံ၍] ဒေဝီ-မိဖုရားကို အာဒါယ-ခေါ်ယူ၍၊ အရည်-တောသို့၊ ပဝိဋ္ဌော-ဝင်ပြီးသည်၊
(ဟုတွာ) ဧကံ-တစ်ကောင်သော၊ ကိန္နရီ-ကိန္နရီမကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ ဒေဝီ-မိဖုရားကို၊
ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ တဿာ-ထိုကိန္နရီမ၏၊ အနုပဒံ-ခြေရာအစဉ်သို့၊ ဂတော-လိုက်ပြီ၊
[အတြိစ္ဆတာဖြစ်ပုံကို ပြသည်၊ မိဖုရားကို လွန်၍ ကိန္နရီမကို ကြိုက်သော ကြောင့်
ပယ်စွန့်သည်] ဒေဝီ-မိဖုရားသည်၊ နိဝတ္တိတွာ-ပြန်နစ်၍၊ အဿမပဒံ-သင်္ခမ်း
ကျောင်းသို့၊ ဂန္တာ-သွား၍၊ ကသိဏပရိကမ္ပ-ကသိုဏ်းပရိကမ်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ အဋ္ဌ၊
သမာပတ္တိယော-သမာပတ်တို့သို့လည်းကောင်း၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ အဘိညာယော စ-
အဘိညာဉ်တို့သို့လည်းကောင်း၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ နိသိန္နာ-ထိုင်နေသည်၊ (သမာနာ-
ဖြစ်စဉ်) ရာဇနံ-မင်းကို၊ အာဂစ္ဆန္တံ-မိမိအထံသို့ ပြန်လာသည်ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊
အာကာသေ-ကောင်းကင်သို့၊ ဥပ္ပတိတွာ-ပျံတက်၍၊ အဂမာသိ-သွားပြီ၊ ရုက္ခေ-
သစ်ပင်၌၊ အဓိဝတ္တာ-စိုးအုပ်၍နေသော၊ ဒေဝတာ-ရုက္ခဇိုင်းနတ်သည်၊ ဣမံ ဂါထံ-
ကို၊ အာဟ-(ပြက်ရယ်ပြုသောအားဖြင့်) ပြောပြီ၊ (ကိ-နည်း) အတြိစ္ဆံ
အတိလောဘေန၊ ပေ၊ အဟံ ဝ အသိတာဘုယာတိ-ဟူ၍၊ (အာဟ)။

[စန္ဒကိန္နရီ-စန္ဒာမည်သောကိန္နရီမကို၊ ပတ္ထယန္တော-တောင့်တသော၊ အဟံ-
ငါသည်၊ (ဗာရာဏသီမင်းဖြစ်သောငါသည်) အသိတာဘုယာ-အသိတာဘူမိဖုရားမှ၊
(ဟာယတိ)ဣဝ-ယုတ်လျော့ဆုံးရှုံးရသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အတိလောဘေန-လွန်စွာ
လိုချင်သောလောဘဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတိလောဘမဒေန စ-လွန်၍ လိုချင်ခြင်း
ဟူသော မာန်ယစ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတြိစ္ဆံ-လွန်၍လိုချင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
(မိမိရအပ်သောအာရုံမှတစ်ပါး ဟိုအာရုံ ဟိုအာရုံ၌ လိုချင်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
အတ္တမှာ-မိမိစီးပွားမှ၊ (မိမိယူအပ်ပြီး၊ ရအပ်ပြီးသောစီးပွားမှ) ဟာယတိ-ယုတ်လျော့
ဆုံးရှုံးရ၏၊ မင်းကို ပြောင်လှောင်သော ဂါထာဖြစ်၍ “အဟံဝ”ဟု ဆိုထားသည်၊
စာအုပ်တို့၌ “အတ္တမှာ”ဟု ရှိသော်လည်း ဋီကာ၌ “အတ္တ”ကို မဖွင့်၊ “အတ္တာ”ကိုသာ
ဖွင့်သည်။] စန္ဒကိန္နရီ-စန္ဒာမည်သော ကိန္နရီမကို၊ ပတ္ထယန္တော-တောင့်တသော၊
(အဟံ-ဗာရာဏသီမင်းဖြစ်သောငါသည်) အသိတာဘုယာ-အသိတာဘူမည်သော၊

ရာဇမီတာယ-မင်းသို့မှ၊ ဟိနော ပရိဟိနော ယထာ-ယုတ်လျော့ဆုံးရှုံးရသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အကြိစ္ဆံ-လွန်၍ လိုချင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတိလောဘေန-လွန်၍ လိုချင်သော လောဘဖြင့်၊ အတ္တမှာ-မိမိစီးပွားမှ၊ ဟာယတိ-ယုတ်လျော့ရ၏၊ ဇီယတိ-ဆုံးရှုံးရ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒေဝတာ-ရုက္ခဇိုင်းနတ်သည်၊ ရညာ-ဗာရာဏသီမင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ကေဠိ-ပြက်ရယ်ပြောင်လှောင်မှုကို၊ အကာသိ-ပြုပြီ။

ကဿပဗုဒ္ဓကာလေပိ-ကဿပဘုရားရှင်၏ လက်ထက်တော်အခါ၌လည်း၊ မိတ္တဝိန္ဒကော နာမ-မိတ္တဝိန္ဒကမည်သော၊ သေဌိပုတ္တော-သူဌေးသားသည်၊ အဿဒ္ဓေါ-သဒ္ဓါမရှိသည်၊ အပ္ပသန္နော-ရတနာသုံးပါးတို့၌ မကြည်ညိုသည်၊ (ဟောတိ၊) မာတရာ-အမိသည်၊ တာတ-ချစ်သား၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ဥပေါသထိကော-ဥပုသ်စောင့်သည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်း၌၊ သဗ္ဗရတ္တိ-အလုံးစုံသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဓမ္မဿဝနံ-တရားနာခြင်းကို၊ သုဏ-နာပါလော့၊ [“ဓမ္မဿဝနံ နှင့် သုဏ”ကို အဘေဒဘေဒပစ္စာ ကြံပါ၊] (တစ်နည်း) ဓမ္မဿဝနံ-ကြားနာအပ်သောတရားကို၊ သုဏ-နာပါလော့၊ တေ-သင်ချစ်သားအား၊ သဟဿံ-အသပြာတစ်ထောင်ကို၊ ဒဿာမိ-ပေးပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဓနလောဘေန-ဥစ္စာကို လိုချင်ခြင်းကြောင့်၊ ဥပေါသထဂီနိ-ဥပုသ်အဂီတို့ကို၊ သမာဒါယ-ကောင်းစွာ ယူ၍၊ ဝါ-ဆောက်တည်၍၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂန္တူ၊ ဣဒံ ဌာနံ-ဤဓမ္မာသန၏ အောက်အရပ်သည်၊ အကုတောဘယံ-မည်သို့သော အကြောင်းကြောင့်မျှ ဘေးမရှိ၊ ဣတိ-သို့၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ ဓမ္မာသနဿ-ဓမ္မာသန၏၊ ဟေဌာ-အောက်၌၊ နိပန္နော-လောင်းလျက်၊ သဗ္ဗရတ္တိ-အလုံးစုံသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ နိဒ္ဒါယိတွာ-အိပ်၍၊ ဃရံ-အိမ်သို့၊ အဂမာသိ-ပြန်သွားပြီ၊ မာတာ-အမိသည်၊ ပါတောဝ-စောစော၌ပင်၊ ယာဂုံ-ကို၊ ပစိတွာ-ကျိ၍၊ ဥပနာမေသိ-အနီးသို့ညွတ်စေပြီ၊ သော-ထိုမိတ္တဝိန္ဒကသည်၊ သဟဿံ-အသပြာတစ်ထောင်ကို၊ ဂဟေတွာဝ-ယူပြီး၍ သာလျှင်၊ (ယူပြီးမှသာလျှင်) ယာဂုံ-ယာဂုကို၊ ပိဝိ-သောက်ပြီ။

အထ-ထိုမှနောက်၌၊ အဿ-ထိုမိတ္တဝိန္ဒက၏၊ ဧတံ-ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ (ကိ၊) ဓနံ-ဥစ္စာကို၊ သံဟရိဿာမိ-စုဆောင်းအံ့၊ (အသပြာတစ်ထောင်ကို အရင်းအနှီးလုပ်၍ စုဆောင်းအံ့-ဟူလို၊) ဣတိ-ဤ အကြံသည်၊ (အဟောသိ၊) သော-ထိုမိတ္တဝိန္ဒကသည်၊ နာဝါယ-လေ့ဖြင့်၊ သမုဒ္ဒံ-သမုဒ္ဒရာသို့၊ ပက္ခန္နိတုကာမော-ဝင်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (သွားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊) အဟောသိ-ပြီ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ နံ-ထိုမိတ္တဝိန္ဒကကို၊ မာတာ-အမိသည်၊ တာတ-ချစ်သား၊ ဣမသ္မိံ ကုလေ-ဤအမျိုး၌၊ (ဤအိမ်၌) စတ္တာလီသကောဋိဓနံ-ကုဋေလေးဆယ်သောဥစ္စာသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဂမနေန-သွားခြင်းဖြင့်၊ အလံ-အကျိုးမရှိပါ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝါရေသိ-

တားမြစ်ပြီ။ သော- ထိုမိတ္တဝိနွကသည်။ တဿာ- ထိုအမိ၏။ ဝစနံ- စကားကို၊ အနာဒိယိတွာ-မနာယူမှု၍၊ ဂစ္ဆတိ ဧဝ-သွားသည်သာ၊ သာ-ထိုအမိသည်၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ ဝါ-ရှေ့က၊ အဋ္ဌာသိ-ရပ်ပြီ၊ (မသွားအောင်တားသောအားဖြင့် ရပ်နေပြီ) အထ-ထိုအခါ၌၊ နံ-ထိုအမိကို၊ ကုဇ္ဈိတွာ-စိတ်ဆိုး၍၊ အယံ- ဤမိန်းမကြီးသည်၊ မယံ-ငါ၏၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ ဝါ-ရှေ့က၊ တိဋ္ဌတိ-ရပ်နေဘိ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ပါဒေန-ခြေဖြင့်၊ ပဟရိတွာ- ပုတ်ခတ်၍၊ ပတိတံ-လဲနေသော၊ မာတရ်-အမိကို၊ အန္တရံ ကတွာ-အကြား၌ ထား၍၊ ဝါ-ကျော်၍၊ အဂမာသိ-သွားပြီ။

မာတာ-သည်၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ-ထ၍၊ ပုတ္တ-သားမိုက်၊ တံ-သင်သည်၊ မာဒိသာယ- ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ မာတရ်-အမိ၏အပေါ်၌၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ကမ္မံ- အမှုကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဂတဿ-သွားသော၊ မေ-၏၊ ဝါ-ငါမှ၊ ဂတဋ္ဌာနေ- ရောက်အပ်သောအရပ်၌၊ သုခံ-ချမ်းသာသည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ ဧဝံ သည်-ဤသို့သောအမှတ်ကို၊ မာ အကာသိ-မပြုလင့်၊ [သီဟိုဠ်မူအတိုင်း အနက် ပေးသည်၊ မြန်မာမူအလို “ဣတိ ဧဝံ သညိနာမ-ဤသို့ အမှတ်ရှိသူမည်ရသနည်း” ဟု အနက်ပေးပါ။] ဣတိ အာဟ။

တဿ-ထိုမိတ္တဝိနွကသည်၊ နာဝံ-လှေကို၊ အာရုယု-စီး၍၊ ဂစ္ဆတော-သွားစဉ်၊ သတ္တမေဒိဝသေ-ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ နာဝါ-လှေသည်၊ အဋ္ဌာသိ-ရပ်နေပြီ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ တေ မနုဿာ-ထိုလှေပေါ်၌ ပါလာသူ လူတို့သည်၊ ဧတ္ထ-ဤလှေ၌၊ အဒ္ဓါ-မချွတ်၊ ပါပပုရိသော - ယုတ်မာသောယောက်ျားသည်၊ အတ္ထိ-ပါနေ၏၊ သလာကံ-စာရေးတံကို၊ ဒေထ-ပေးကြကုန်စို့၊ ဣတိ-ဤသို့ တိုင်ပင်၍၊ သလာကာ- စာရေးတံသည်၊ ဝါ-စာရေးတံကို၊ ဒီယမာနာ-ပေးအပ်သော်၊ တဿေဝ- ထိုမိတ္တဝိနွက ၏အပေါ်၌သာ၊ တိက္ခတ္ထံ-သုံးကြိမ်၊ ပါပုဏိ-ကျရောက်ပြီ၊ တေ- ထိုလှေပေါ်၌ ပါလာသူ လူတို့သည်၊ တဿ-ထိုမိတ္တဝိနွကအား၊ ဥဠုမ္ပံ-ဖောင်ကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ တံ-ထိုမိတ္တဝိနွကကို၊ သမုဒ္ဒေ-သမုဒ္ဒရာ၌၊ ပက္ခိပိသု-ပစ်ချကုန်ပြီ၊ သော-ထိုမိတ္တဝိနွက သည်၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ဒိပံ-ကျွန်းသို့၊ ဂန္တာ-ရောက်၍၊ ဝိမာနပေတိဟိ-ဗိမာန်၌ နေသော ပြိတ္တာမတို့နှင့်၊ (ဝေမာနိကပြိတ္တာမတို့နှင့်) သဒ္ဓိ- တကွ၊ သမ္ပတ္တိံ-စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘဝန္တော-ခံစားလျက်၊ တာဟိ- ထိုဝေမာနိကပြိတ္တာမတို့သည်၊ ပုရတော-ရှေ့သို့၊ မာ အဂမာသိ-မသွားပါလင့်၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝုစ္စမာနောပိ-ပြောဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ တဒ္ဓိဂုဏံ-ထိုစည်းစိမ်ထက် နှစ်ဆတက်ဖြစ်သော၊ သမ္ပတ္တိံ-စည်းစိမ်ကို၊ ပဿန္တော-မြင်သည်၊ (ဟုတွာ) အနုပဗ္ဗေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ ခုရစက္ကဓရံ-သင်တုန်းစက်ကို ဆောင်သော၊ ဧကံ- တစ်ယောက်သော၊ ပုရိသံ-ကို၊ အဒ္ဓသ-မြင်ပြီ။

တဿ-ထိုမိတ္တဝိန္ဒကအား၊ ဝါ-ထိုမိတ္တဝိန္ဒက၏စိတ်၌၊ တံစက္ကံ-ထိုသင်တုန်းစက်သည်၊ ပဒုမပုပ္ဖံ ဝိယ-ပဒုမာကြာပန်းကဲ့သို့၊ ဥပဋ္ဌာသိ-ထင်ပြီ၊ သော-ထိုမိတ္တဝိန္ဒကသည်၊ တံ-ထိုယောက်ျားကို၊ အာဟ၊ (ကိ) အမ္ဘော-အမောင်၊ တယာ-သင်သည်၊ ဣဒံ ပိဋန္တပဒုမံ-ဤပန်ဆင်အပ်သော ပဒုမာကြာကို၊ မယံ-ငါ့အား၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော့၊ ဣတိ (အာဟ) သာမိ-အရှင်၊ ဣဒံ-ဤအရာဝတ္ထုသည်၊ န ပဒုမံ-ပဒုမာကြာပန်း မဟုတ်၊ ဧတံ-ဤအရာဝတ္ထုသည်၊ ခုရစက္ကံ-သင်တုန်းစက်ပါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ၊ သော-ထိုမိတ္တဝိန္ဒကသည်၊ တံ-သင်သည်၊ မံ-ငါ့ကို၊ ဝဉ္စေသိ-လှည့်ပတ်ဘိ၏၊ မေ-ငါသည်၊ ပဒုမံ-ပဒုမာကြာပန်းကို၊ န ဒိဋ္ဌပုပ္ဖံ ကိ-မမြင်အပ်ဘူးသလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တာ-ပြော၍၊ တံ-သင်သည်၊ လောဟိတစန္ဒနံ-စန္ဒကူးနီကို၊ လိမ္မေတွာ-လိမ်းကဲ့၍၊ ပိဋန္တနံ-ပန်ဆင်အပ်သော၊ ပဒုမပုပ္ဖံ-ပဒုမာကြာပန်းကို၊ မယံ-ငါ့အား၊ ဒါတုကာမော-ပေးခြင်းငှာအလိုရှိသည်၊ န အသိ-မဖြစ်၊ ဣတိ အာဟ၊ သော-ထို ယောက်ျားသည်၊ စိန္တေသိ-ကြံပြီ။

(ကိ-နည်း၊) အယမ္ပိ-ဤယောက်ျားသည်လည်း၊ မယာ-ငါသည်၊ ကတသဒိသံ-ပြုအပ်သောကံနှင့်တူသော၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ တဿ-ထိုကံ၏၊ ဖလံ-အကျိုးကို၊ အနုဘဝိတုကာမော-ခံစားခြင်းငှာ အလိုရှိ၏၊ ဣတိ (စိန္တေသိ)၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ နံ-ထိုမိတ္တဝိန္ဒကကို၊ ရေ-အမောင်၊ ဟန္တု-ရော၊ ဣတိ ဝတ္တာ တဿ-ထိုမိတ္တဝိန္ဒက၏၊ မတ္ထကေ-ဦးထိပ်၌၊ စက္ကံ-သင်တုန်းစက်ကို၊ ပက္ခိပိတွာ-ပစ်တင်၍၊ ပလာယိ-ပြေးပြီ၊ ဧတံ အတ္ထံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ (ဤအကြောင်းအရာကို) ဝိဒိတွာ-သိတော်မူ၍၊ သတ္တာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ စတုဠိ အဋ္ဌဇ္ဈဂမာ၊ ပေ၊ စက္ကံ ဘမတိ မတ္ထကေတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ အာဟ။

[စတုဠိ-လေးယောက်သော ဝေမာနိကပြိတ္တာတို့မှ၊ (ပရံ-နောက်၌) အဋ္ဌ-ရှစ်ယောက်ကုန်သော ဝေမာနိကတို့ကို၊ အဇ္ဈဂမာ-ရပြီ၊ အဋ္ဌာဟိ-တို့မှ၊ (ပရံ-နောက်၌) သောဠသပိ စ-တစ်ကျိပ်ခြောက်ယောက်ကုန်သော ဝေမာနိကပြိတ္တာတို့ကိုလည်း၊

စတုဠိ၊ ပေ၊ မတ္ထကေ။

။ဂါထာ၌ လာသည်အတိုင်း ရေးဦးစွာ လေးယောက်သော ဝေမာနိကတို့နှင့် ပျော်ရသည်၊ ထို့နောက် “ရှေ့မသွားပါနှင့်”ဟု ပြောပါလျက် သွားသောအခါ ရှစ်ယောက်သော ဝေမာနိကတို့နှင့် ပျော်ရသည်၊ ထို့နောက် “ရှေ့မသွားပါနှင့်”ဟု ပြောပါလျက် သွားသောအခါ တစ်ကျိပ်ခြောက်ယောက်သော ဝေမာနိကတို့နှင့် ပျော်ရသည်၊ ထို့နောက် “ရှေ့ဆက် မသွားပါနှင့်”ဟု ပြောပါလျက် ဆက်သွားသောအခါ သုံးကျိပ်နှစ်ယောက်သော ဝေမာနိကတို့နှင့် ပျော်ရသည်၊ ထို့နောက် သင်ဇုန်းစက်ကို ရလေသည်။

(အဇ္ဈဂမာ-ရပြီ) သောဠသာဟိ-တို့မှ၊ (ပရံ-နောက်၌) ဗာတ္တိသ စ-သုံးကျိပ်နှစ်
 ယောက်သော ဝေမာနိကတို့ကိုလည်း၊ (အဇ္ဈဂမာ-ရပြီ) အတြိစ္ဆ-ရအပ်ပြီးသော
 အာရုံမှတစ်ပါး ဟိုအာရုံ ဟိုအာရုံ၌ အလိုရှိသော မိတ္တဝိနွကသည်၊ စက္ကံ-သင်တုန်း
 စက်သို့၊ အာသဒေါ-ကပ်ရောက်ပြီ၊ ဣစ္ဆာဟတဿ-အလိုဆိုးသည် နှိပ်စက်အပ်
 သော၊ ဝါ-အလိုဆိုးသည် အမှတ်တံဆိပ် ခတ်နှိပ်အပ်သော၊ ပေါသဿ-
 ယောက်ျား၏၊ မတ္တကေ-ဦးထိပ်၌၊ စက္ကံ-သင်တုန်းစက်သည်၊ ဘမတိ-
 ချာချာလည်နေ၏၊ ဣတိ (အာဟ)။ ဤဂါထာ၏ အကျယ်ကို ဒသကနိပါတ်၊
 စတုဒ္ဒါရဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌ ရှုပါ။]

အညတရောပိ-အခြားတစ်ယောက်လည်းဖြစ်သော၊ အတြိစ္ဆော-မိမိဥစ္စာမှ
 တစ်ပါး ဟိုဟာ ဟိုဟာကို လိုချင်သော၊ အမစ္စော-အမတ်သည်၊ သကဝိသယံ-
 မိမိနိုင်ငံကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ-လွန်၍၊ ပရဝိသယံ-သူတစ်ပါး၏နိုင်ငံသို့၊ ပါဝိသိ-
 ဝင်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုသူတစ်ပါး၏နိုင်ငံ၌၊ ပေါထိတော-ပုတ်ခတ်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊
 ပလာယိ တွာ-ပြေး၍၊ ဧကဿ-တစ်ယောက်သော၊ တာပသဿ-ရသေ့၏၊
 ဝသနဌာနံ-နေရာအရပ်သို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ ဥပေါသထဂီနိ-ဥပုသ်အင်္ဂါတို့ကို၊
 အဓိဌာယ-ဆောက်တည်၍၊ နိပဇ္ဇိ-လျောင်းနေပြီ၊ သော-ထိုအမတ်သည်၊
 တာပသေန-ရသေ့သည်၊ တေ-သင်သည်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်သနည်း၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတော-မေးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဣမာ ဂါထာ-တို့ကို၊ အာဟ၊
 (ကိ)။

ဘော တာပသ-အို...ရသေ့၊ သကံ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ နိကေတံ-နေရာအိမ်ကို၊
 အတိဟိဋ္ဌယာနော-အလွန်ရှုတ်ချသည်၊ ဝါ-အထင်သေးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အတြိစ္ဆ
 တာ-လွန်၍ လိုချင်တတ်သူ၏ အဖြစ်ဟူသောလောဘကြောင့်၊ မလကံ-မလက
 မည်သောဇနပုဒ်သို့၊ [ဋီကာ၌ မလကံဟု ရှိ၏၊ ရှေးနိဿယ၌ “မလကံ”ဟုပင်
 ရှိ၏၊] အဂစ္ဆိ-သွားပြီ၊ တတော ဂါမာ-ထိုမလကရွာမှ၊ ဇနာ-လူတို့သည်၊
 နိက္ခမိတ္တာန-ထွက်၍၊ ကောဒဏ္ဏကေန-စက်ဆုပ်အပ်စွာ နှစ်တောင်သာရှိသော
 တုတ်တိုဖြင့်၊ ဝါ-တောက်ဖြင့်၊ မံ-ကျွန်ုပ်ကို၊ ပရိပေါထယိသု-ဝိုင်း၍ ပုတ်ခတ်ကုန်ပြီ၊
 သော အဟံ-ထိုအကျွန်ုပ်သည်၊ ဘိန္နသီသော-ကွဲသောဦးခေါင်းရှိသည်၊
 ရဟိရမက္ခိတဂေါ-သွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော ကိုယ်အင်္ဂါရှိသည်၊ (ဟုတွာ)
 သကံ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ နိကေတံ-နေရာအိမ်သို့၊ ပစ္စာဂမာသိ-ပြန်၍ ပြေးလာပါပြီ၊
 တသွာ-ကြောင့်၊ အဟံ-သည်၊ အတြိစ္ဆတာ-သည်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ မာ အဂမာသိ-
 မရောက်ပါစေလင့်၊ (ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍) ဥပေါသထံ-ဥပုသ်ကို၊ ပါလယာမိ-
 စောင့်ပါ၏၊ ဣတိ (အာဟ)။]

၈၅၀။ မဟိစ္ဆတာနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ (ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်
 သည်)၊ မဟန္တာနိ-များစွာကုန်သော၊ ဝတ္ထုနိ-ဝတ္ထုတို့ကို၊ ဣစ္ဆတိ-အလိုရှိတတ်၏၊

ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့များစွာသော ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့ကို အလိုရှိတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) (သော-သည်၊ မဟိစ္ဆော-မဟိစ္ဆ မည်၏) ဝါ-တစ်နည်း၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မဟတိ-ကြီးကျယ်သော၊ ဣစ္ဆာ-အလိုသည်၊ (အတ္တိ) ဣတိ-ကြောင့်၊ (ကြီးကျယ်သော အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) (သော) မဟိစ္ဆော-မည်၏၊ တဿ-ထိုများစွာသော ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့ကို အလိုရှိသူ၏၊ ဝါ-ကြီးကျယ်သော အလိုရှိသူ၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ မဟိစ္ဆတာ-ရာ။

ပန-ပဒတ္တမှတစ်ပါး လက္ခဏတ္ထကား၊ လက္ခဏတော-လက္ခဏာအားဖြင့်၊ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနတာ-မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်ကို ထင်စွာပြခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ (မိမိ၌ထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်ကို ညာ၍ ပြောလေ့ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊) ပဋိဂ္ဂဟဏေ စ-ဘောဇဉ်စသည်ကို ခံယူခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂေ စ-ဘောဇဉ်စသည်ကို သုံးဆောင်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ အမတ္တညုတာ-အတိုင်းအရှည်ကို သိလေ့မရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်းတည်း၊ ဧတံ-ဤမိမိ၌ ထင်ရှား မရှိသောဂုဏ်ကို ထင်စွာပြခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၊ ဘောဇဉ်စသည်ကို ခံယူသုံးစွဲခြင်း၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိလေ့မရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ မဟိစ္ဆတာလက္ခဏ-မဟိစ္ဆတာ၏ လက္ခဏာတည်း။

ဟိ-ချဲ့၊ မဟိစ္ဆော-သော၊ ဝါ-သော၊ ပုဂ္ဂလော-ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (သမ္ဘာဝေတုကာမော ဟောတိ၌ စပ်)၊ ကစ္ဆပုဋ္ဌဝါဏီဇော-လက်ကတီးကြား၌ ဘဏ္ဍာထုပ်ကလေးကို ထား၍ ရောင်းလေ့ရှိသော ကုန်သည်သည်၊ (ချိုင်းကြား၌ အထုပ်ကလေးညှပ်၍ ရောင်းလေ့ရှိသောကုန်သည်သည်)၊ ပိဋန္တနဘဏ္ဍကံ-ပန်ဆင်ကြောင်းဘဏ္ဍာကို၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဥစ္ဆင်္ဂေပိ-ခါးပိုက်၌လည်း၊ ပကိံ ပိတဗ္ဗယုတ္တကံ-ထည် ထိုက်သည်၏ အဖြစ်နှင့် ယှဉ်သောဘဏ္ဍာကို၊ ပကိံ ပိတွာ-ထည်၍၊ (“အများကြီး ထင်အောင်လုပ်၍”ဟူလို)၊ မဟာဇနဿ-များစွာသောလူအပေါင်းသည်၊ ပဿန္တဿေဝ-ကြည့်စဉ်ပင်၊ အမ္မာ-အမိတို့၊ အသုကံ-ထိုမည်သော ဘဏ္ဍာကို၊ ဂဏှထ-ယူလိုက်ကြကုန်၊ အသုကံ ဂဏှထ၊ ဣတိ-သို့၊ မုခေန-ပါးစပ်ဖြင့်၊ သံဝိဒဟတိ ယထာ-စီမံသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-သာလျှင်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အပ္ပမတ္တကမ္ပိနည်းသောအတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သီလံ ဝါ-သီလကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂန္တံ ဝါ-ကျမ်းစာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဓုတဂုဏံ ဝါ-ဓုတင်ဂုဏ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ အရညဝါသမတ္တကမ္ပိ-တော၌နေခြင်းမျှကိုလည်း၊ မဟာဇနဿ-များစွာသော လူအပေါင်းသည်၊ ဇာနန္တဿေဝ-သိစဉ်ပင်၊ ဘိယျော ဘိယျော-လွန်၍ လွန်၍၊ (သိသလောက်ထက် လွန်၍ လွန်၍) [ဋီကာထည့်သည်။] သမ္ဘာဝေတုကာမော-ထင်ရှားပြခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (ချီးမွမ်းစေခြင်းငှာ အလိုရှိသည်) ဟောတိ။

စ ပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ သမ္ဘာဝေတွာ-ထင်ရှားပြပြီး၍၊ (ခိုးမွမ်းစေပြီး၍) သကဋေဟိပိ-လှည်းတို့ဖြင့်သော်လည်း၊ ဥပနီတေ-ကပ်ဆောင်အပ်ကုန်သော၊ ပစ္စယေ-လှူဖွယ်ပစ္စည်းတို့ကို၊ အလန္တိ-တော်ပါပြီဟူ၍၊ အဝတွာ-မပြောဆိုမူ၍၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏၊ ဟိ-မှန်၊ အဂ္ဂိ-မီးသည်၊ ဥပါဒါနေန-လောင်စာဖြင့်၊ (ပူရေတုံ-ပြည့်စေခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊) [မီးတောက်ကို လောင်စာက မလွှမ်းနိုင်၊ လောင်စာများလေ မီးတောက်ကြီးလေ-ဟူလို၊] သမုဒ္ဒေါ-သမုဒ္ဒရာသည်၊ ဥဒကေန-ရေဖြင့်၊ (ပူရေတုံ န သက္ကာ) မဟိစ္ဆော-များစွာသော ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့ကို အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ-ကြီးသော အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပစ္စယေဟိ-ပစ္စည်းတို့ဖြင့်၊ (ပူရေတုံ န သက္ကာ) ကုတိ-သို့၊ တယော-သုံးမျိုးတို့ကို၊ ပူရေတုံ-ပြည့်စေခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ အဂ္ဂိက္ခန္ဓာ-မီးအစုသည်လည်းကောင်း၊ (မီးပုံသည် လည်းကောင်း၊) သမုဒ္ဒေါ စ-သမုဒ္ဒရာသည်လည်းကောင်း၊ မဟိစ္ဆော-များစွာသော ပစ္စည်းတို့ကို အလိုရှိသော၊ ပုဂ္ဂလော စာပိ-ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္တိ) တေသံ-ထိုအရာတို့အား၊ ဗဟုကေ-များစွာကုန်သော၊ ပစ္စယေ-ပစ္စည်းတို့ကို၊ ဒေတု-ပေးစေဦးတော့၊ တယောပိ-သုံးမျိုးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ-ဤအရာတို့ကို၊ န ပူရယေ-မပြည့်စေနိုင်၊ ဟိ-မှန်၊ မဟိစ္ဆပုဂ္ဂလော-သည်၊ ဝိဇာတမာတုယာပိ-မွေးဖွားသော အမိ၏သော်မှလည်း၊ (အမိရင်း၏သော်မှလည်း၊) မနံ-စိက်ကို၊ ဂဏှိတုံ-ယူခြင်းငှါ၊ န သက္ကာတိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဥပဋ္ဌာကာနံ-အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့၏၊ (မနံ) ပဂေဝ-ရှေးဦးမဆွ အစကပင်၊ (ဂဏှိတုံ န သက္ကာတိ)။

တကြ-ထိုသို့ မစွမ်းနိုင်ရာ၌၊ ဣမာနိ-ဤဆိုအပ်လတံတို့ကား၊ ဝတ္ထုနိ-တို့တည်း၊ ကိရ-ခွဲ၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ဒဟရဘိက္ခု-ရဟန်းငယ်သည်၊ ပိဋ္ဌပူပေ-

ဗဟုကေ ၊ပေ၊ န ပူရယေ။ ။ယောဇနာ၌၊ “ဇနေ ဗဟုကေပိ ဥပနီတေ ပစ္စယေ ဒေန္တေ”ဟုဖွင့်သော်လည်း “န ပူရယေ”၏အတွက် “ဇနေ”ဟု ကတ္တာထည့်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ဝါကျတည်း၌ “ဇနေ ဒေန္တေ”ဟုလည်းကောင်း၊ “ဇနေ နပူရယေ”ဟုလည်းကောင်း ဝိဘတ်ပြောင်း၍ မရှိစကောင်းပါ၊ ထို့ကြောင့် “ဒေန္တေ”အစား “ဒေတု”ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်၊

ပစ္စယေ။ ။“ပစ္စယေတိ ဥပါဒါနာဒိပစ္စယေ”ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ဥပါဒါန (လောင်စာ) သည် အဂ္ဂိက္ခန္ဓာကို ပြည့်စေဖို့ရာ ပစ္စည်းဖြစ်သည်၊ ဥဒကသည် သမုဒ္ဒရာကို ပြည့်စေဖို့ရာ ပစ္စည်း ဖြစ်သည်၊ စီဝရာဒိသည် မဟိစ္ဆပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုကို ပြည့်စေဖို့ရာ ပစ္စည်းဖြစ်သည်၊ [ဥပါဒါနာဒိ-ပစ္စယေတိ ဣန္ဒနဒကစီဝရာဒိကေ ပါရိပူရိဟေတုကေ-အနု။] ဤအဖွင့်များကို ထောက်၍ “န ပူရယေ”ဟူသောပါဌ်လည်း ဋီကာများ လက်ထက်က ရှိသောပါဌ်ပင်တည်းဟု သိသာ၏။

အမှုန့်ထောင်းအပ်သောမုန့်တို့ကို၊ ပိယာယတိ-ချစ်အပ်သည်ကို ပြု၏။ ဝါ-မြတ်နိုး၏။ အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုရဟန်းငယ်၏။ မာတာ-သည်၊ ပဋိပတ္တိ-အကျင့်ကို၊ ဝိမံသမာနာ-စုံစမ်းလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ (အဒါသိ၌စပ်)၊ မေ-ငါ၏၊ ပုတ္တော-သားရဟန်းသည်၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-ခံယူခြင်း၌၊ မတ္တံ-အတိုင်းအရှည်ကို၊ သစေ ဇာနာတိ-အကယ်၍ သိအံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ သိလသော်)၊ နံ-ထိုသားရဟန်းကို၊ သကလမ္ပိတေမာသံ-အလုံးစုံသော သုံးလပတ်လုံးလည်း၊ (ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံးလည်း)၊ ပူပေဟေဝ-သူကြိုက်အပ်သော မုန့်တို့ဖြင့်သာ၊ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ-ပြုစုလုပ်ကျွေးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကြံ၍၊ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ-ဝါကပ်ရာနေ၌၊ [ဤမှ နောက်၌ “ပရိဝိမံသမာနာ-စူးစမ်းလိုသည်”ဟု ပါ၌ရှိ၏၊ ရှေ့က ပဋိပတ္တိ ဝိမံသမာနာ၏ စပ်ပုဒ်ပင် မရသေးသောကြောင့် ပိုဟန်တူသည်။] ပဋ္ဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဧကံ-တစ်ရှက်သော၊ ပူပံ-မုန့်ကို၊ အဒါသိ-လျှူပြီ၊ တသ္မိ-ထိုမုန့်သည်၊ နိဋ္ဌိတေ-ကုန်ပြီးလသော်၊ (စားပြီးလသော်) ဒုတိယံ-၂ ခုမြောက်သောမုန့်ကို၊ (အဒါသိ) တသ္မိမ္ပိ-ထိုနှစ်ခုမြောက်မုန့်သည်လည်း၊ နိဋ္ဌိတေ-သော်၊ တတိယံ-သုံးခုမြောက်သော၊ (ပူပံ-ကို၊ အဒါသိ) ဒဟရော-ရဟန်းငယ်သည်၊ အလံ-တော်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဝတွာ-မဆိုမူ၍၊ ခါဒိယေဝ-ခဲစားမြဲ ခဲစားသည်သာ၊ မာတာ-သည်၊ တဿ-ထိုသားရဟန်း၏၊ အမတ္တညုဘာဝံ-အတိုင်းအရှည်ကို မသိသူ၏အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ-သိ၍၊ အဇ္ဇေဝယနေ တစ်နေ့တည်း၌ပင်၊ မေ-ငါ၏၊ ပုတ္တေန-သားရဟန်းသည်၊ သကလတေမာသဿ-အလုံးစုံသော သုံးလ၏၊ (ဝါတွင်းသုံးလ၏)၊ ပူပါ-မုန့်တို့ကို၊ ခါဒိတာ-ခဲစားအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဒုတိယဒိဝသတော-ဒုတိယနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဧကပူပမ္ပိ-တစ်ခုသောမုန့်ကိုလည်း၊ န အဒါသိ-မလှူတော့၊ [ပူပ၏ရုပ်ပြီးပုံကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ သုဒ္ဓပါစိတ် ကာဏမာတာသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။]

တိဿမဟာရာဇာပိ-တိဿမဟာရာဇာသည်လည်း၊ ဒေဝသိကံ-နေ့တိုင်း၊ စေတိယပဗ္ဗတေ-စေတိယတောင်၌၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-ရဟန်းအပေါင်းအား၊ ဒါနံ-အလှူကို၊ ဒဒမာနော-ပေးလှူလသော်၊ မဟာရာဇ-မဟာရာဇာ၊ ဧကမေဝ-တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဌာနံ-အရပ်ကို၊ (စေတိယတောင်ဟူသော အရပ်ကို)၊ ဘဇသိကီ-ဆည်းကပ်ပါသလော၊ အညတ္တ-စေတိယတောင်မှ အခြားသောအရပ်၌၊ ဒါတံ-ပေးလှူခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ ကိံ-မသင့်သလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဇာနပဒေဟိ-ဇနပုဒ်၌ နေသူ လူတို့သည်၊ (ကျေးရွာ၌ နေသူလူတို့သည်)၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒုတိယဒိဝသေ-ဒုတိယနေ့၌၊ အနုရာဓပုရေ-အနုရာဓမြို့၌၊ မဟာဒါနံ-ကြီးစွာသောအလှူကို၊ ဒါပေသိ-လှူစေပြီ၊ ဧကဘိက္ခုပိ-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-ခံယူခြင်း၌၊ မတ္တံ-အတိုင်းအရှည်ကို၊ န အညာသိ-မသိ၊

ဧကမေကေန-တစ်ပါး တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်။ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-ခံယူအပ်သော၊ ခါဒနီယဘောဇနီယံ-ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဒုတ္တယော-နှစ်ပါး သုံးပါးကုန်သော၊ ဇနာ-ရဟန်းတို့သည်၊ ဥက္ခိပ္ပိသု-မြှောက်ချီကြရကုန်ပြီ၊ (ထမ်းယူကြရကုန်ပြီ) [တစ်ပါး ရအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို နှစ်ပါး သုံးပါး ထမ်းယူရသည်-ဟူလို၊] ရာဇာ-သည်၊ ဒုတိယဒိဝသေ-ဒုတိယနေ့၌၊ စေတိယပဗ္ဗတေ-၌၊ ဘိက္ခုသံဃံ-ကို၊ နိမန္တာ-ပေတွာ-ပင့်ဖိတ်စေ၍၊ ရာဇန္တေပုရ်-မင်း၏နန်းတော်တွင်းသို့၊ အာဂတကာလေ-လာရာအခါ၌၊ ပတ္တံ-သပိတ်ကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ-သို့ အာဟ။

မဟာရာဇ၊ အလံ-သပိတ်ပေးခြင်းငှာ မသင့်၊ [“သပိတ်ပေးလိုက်လျှင် အများကြီး ထည့်လိမ့်မည်”-ဟူလို၊] အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပမာဏေန-ပမာဏဖြင့်၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊ ဂဏှိဿတိ-ခံယူလတ္တံ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ဧကဘိက္ခုပိ-တစ်ပါး သော ရဟန်းသည်လည်း၊ ပတ္တံ-သပိတ်ကို၊ န အဒါသိ-မပေး၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပမာဏယုတ္တကမေဝ-ပမာဏနှင့်ယှဉ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကိုသာ၊ (စားလောက်ရုံကိုသာ) ပဋိဂ္ဂဟေသု-ခံယူကြကုန်ပြီ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ ရာဇာ-သည်၊ အာဟ၊ (ကိ-နည်း၊) ပဿထ-ကြည့်ကြကုန်၊ တုမ္မာကံ-အသင် ဇနပုဒ်နေသူ လူတို့၏၊ ဘိက္ခုသု-တို့တွင်၊ ဧကောပိ-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်လည်း၊ မတ္တံ-အတိုင်းအရှည် ကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ ဟိယျော-ယမန်နေက၊ ကိဉ္စိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်သော၊ အဝသေသံ-အကြွင်းအကျန်သည်၊ နာဟောသိ-မရှိ။ အဇ္ဇ-ယနေ၊ မန္တံ-အနည်း ငယ်ကို၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီ၊ အဝသေသမေဝ- အကြွင်းအကျန်သည်သာလျှင်၊ ဗဟု-များ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (အာဟ၊) (ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍) တေသံ-ထိုစေတိယတောင် ကျောင်း ရဟန်းတို့၏၊ မတ္တညုတာယ-အတိုင်းအရှည်ကို သိကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ အတ္တမနော-မိမိစိတ်ရှိသည်၊ (နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သည်၊) (အဟောသိ)၊ ဣတရေသံ စ-စေတိယတောင်ကျောင်း ရဟန်းအပေါင်းတို့မှ အခြားသော အနုရာဓ ပုရရဟန်းတို့၏ကား၊ အမတ္တညုတာယ-အတိုင်းအရှည်ကို မသိကုန်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ အနတ္တမနော-မိမိစိတ် မရှိသည်၊ (စိတ်နှလုံး မသာမယာ ရှိသည်၊) အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ။

၈၅၁။ ပါပိစ္ဆတာနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အဿဒ္ဓေါ၊ ပေ၊ ဇာနာတူတိအာဒိသု-အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ ဧဝံ-သို့၊ (သဒ္ဓါတရားမရှိသူဖြစ်ပါလျက် သဒ္ဓါတရားရှိ၏ဟု ငါ့ကို လူအပေါင်းက သိစေသတည်းဟု) ဣစ္ဆန္တော-အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကရောတိ-ပြုတတ်သနည်း၊ အဿဒ္ဓေါ-သဒ္ဓါမရှိသူသည်၊ (သမာနော-လျက်) သဒ္ဓါကာရံ-သဒ္ဓါရှိသူတို့၏ အခြင်းအရာကို၊ ဒသေတိ-ပြ၏၊ ဒုဿီလာဒယော-သီလမရှိသူအစရှိသူတို့သည်၊ (သမာနာ)၊ သီလဝန္တာဒိနံ-သီလရှိသူ အစရှိသူတို့၏၊ အာကာရံ-ကို၊ ဒသေန္တိ-ပြကြကုန်၏။

ကထံ-အဘယ်သို့ ပြကုန်သနည်း၊ တာဝ-ဒုဿီလမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော) အဿဒ္ဓေါ-သဒ္ဓါမရှိသောရဟန်းသည်၊ မဟာမဟဒိဝသေ-အကြီးအကျယ် ပူဇော်ရာနေ၍၊ (ကျောင်းတိုက်အတွင်းရှိ စေတီတော်ကို အကြီးအကျယ် ပူဇော်ရာနေ၍) [ပဌမ “မဟာ”သည် မဟန္တ၏ ကာရိယဖြစ်၍ ဒုတိယ “မဟ”ကား ပူဇော်ခြင်းအနက်ဟော “မဟ”ဓာတ်တည်း၊] မနုဿာနံ-လူတို့၏၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်းသို့၊ အာဂမနဝေလာယ-လာရာအချိန်၌၊ သမ္ပဇ္ဇနိ-တံမြက်စည်းကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်းကို၊ သမ္ပဇ္ဇတိ-တံမြက်လှည်း၏၊ ကစဝရံ-အမှိုက်ကို၊ ဆဉ္ဇေတိ-စွန့်ပစ်၏၊ မနုဿေဟိ-လူတို့သည်၊ ဒိဌဘာဝံ-မြင်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကို၊ (မြင်သွားကြောင်းကို) ဥတွာ-သိ၍၊ စေတိယဂံဏံ-စေတီရင်ပြင်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏၊ တတ္ထာပိ-ထိုစေတီရင်ပြင်၌လည်း၊ သမ္ပဇ္ဇိတွာ-တံမြက်လှည်း၍၊ ကစဝရံ ဆဉ္ဇေတိ၊ ဝါလိကံ-သဲကို၊ (စေတီရင်ပြင်၌ ခင်းထားအပ်သော သဲကို)၊ သမံ-ညီမျှအောင်၊ ကရောတိ၊ အာသနာနိ-နေရာတို့ကို၊ ဓောဝတိ-ဆေး၏၊ ဗောဓိမှို-ဗောဓိပင်၌၊ ဥဒကံ-ရေကို၊ သိဉ္ဇတိ-သွန်းလောင်း၏၊ မနုဿာ-လူတို့သည်၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ အညော-ဤရဟန်းမှ အခြားသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဝိဟာရဇ္ဇေဂ္ဂကော-ကျောင်းကို သုတ်သင်ရှင်းလင်း တတ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ နတ္ထိ မညေ-မရှိလေယောင်တကား၊ (မရှိလေရော့ သလား၊) အယမေဝ-ဤရဟန်းသည်သာ၊ ဣမံ ဝိဟာရံ-ဤကျောင်းတိုက်ကို၊ ပဋိဂ္ဂတိ-သုတ်သင်ရ၏၊ ထေရော-ထေရ်သည်၊ သဒ္ဓေါ-သဒ္ဓါရှိ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ထင်၍၊ ဂမနကာလေ-ပြန်သွားရာအခါ၌၊ နိမန္တေတွာ-ပင့်ဖိတ်၍၊ (ဆွမ်းစားပင့်၍)၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားကုန်၏။

ဒုဿီလောပိ- ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ဥပဌာကာနံ- အလုပ်အကျွေးဒါယကာတို့၏၊ သမ္ပုဓေ-မျက်မှောက်၌၊ ဝိနယဓရံ-ဝိနည်းမိုရ်ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-ချဉ်းကပ်၍၊ ပုစ္ဆတိ-မေး၏၊ (ကိံ) ဘန္တေ၊ မယိ-တပည့်တော်သည်၊ ဂစ္ဆန္တေ-သွားလသော်၊ (သွားပြီလားဆိုရင်)၊ ဂေါဏော-နွားသည်၊ ဥဗ္ဗိဂ္ဂေါ-လန့်သွား၏၊ တေန-ထိုသို့ လန့်ခြင်းကြောင့်၊ ဓာဝတာ-ပြေးသွားသောနွားသည်၊ တိဏာနိ-မြက်တို့ကို၊ ဆိန္နာနိ-ဖြတ်အပ်ပါကုန်ပြီ၊ [“တပည့်တော်ကြောင့် နွားပြေး၍ မြက်ပြတ်သွားသောအခါ တပည့်တော်မှာ အာပတ်သင့်ပါသလား”ဟူလို၊] မေ-တပည့်တော်သည်၊ သမ္ပဇ္ဇန္တဿ-တံမြက်လှည်းစဉ်၊ တိဏာနိ-မြက်တို့သည်၊ ဆိန္နန္တိ-ဖြတ်ပါကုန်၏၊ [“တပည့်တော် တံမြက်လှည်းသည့်အတွက် မြက်တွေ ပြတ်သွားသောကြောင့် အာပတ်သင့်သည်ဟု ထင်ပါသည်”ဟူလို၊] မေ-တပည့်တော်သည်၊ စင်္ကမန္တဿ-စင်္ကြံသွားစဉ်၊ ပါဏကာ-ပိုးကောင်ကလေးတို့သည်၊ မီယန္တိ-သေပါကုန်၏၊

“တပည့်တော် စကြိုသွားသည့်အတွက် ပိုးကောင်ကလေးတွေ သေသွားတာ အာပတ်သင့်ပါသလား”ဟူလို၊] ခေဋ်-တံတွေးကို၊ ပါတေန္တဿ-ကျစေစဉ်၊ (ထွေးစဉ်၊) အဿတိယာ-သတိမဲ့သဖြင့်၊ (အမှတ်တမဲ့၊) တိဏမတ္ထကေ-စိမ်းစိုသောမြက်တို့၏ အထက်၌၊ ပတတိ-ကျ၏၊ တတ္ထ တတ္ထ-နွားပြေးခြင်း၊ မြက်ပြတ်ခြင်း စသော ထိုထိုအမှုတို့၌၊ ကိ-အဘယ်ဖြစ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါသနည်း။ ဣတိ (ပုစ္ဆတိ)။

အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ အသဗ္ဗိစ္စ-စေတနာမရှိ၍လည်းကောင်း၊ အဿတိယာ-သတိမဲ့သဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဇာနန္တဿ - မသိသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ (ကရောန္တဿ-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊) အနာပတ္တိ-အနာပတ်တည်း၊ ဣတိစ-ဤသို့လည်း၊ ဝုတ္တေ-ဖြေဆိုအပ်သော်၊ ဘန္တေ၊ မယ့်-တပည့်တော်၏စိတ်၌၊ ဂရုကံဝိယ-ဂရုက အပြစ်ကဲ့သို့၊ ဥပဋ္ဌာတိ-ထင်လာပါ၏၊ သုဠ-စွာ၊ ဝိမံသထ-စူးစမ်းပါကုန်၊ ဣတိ ဘဏတိ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ သုတွာ-ကြား၍၊ မနုဿာ-ဥပဋ္ဌာကဖြစ်သော လူတို့သည်၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ အယျော-အရှင်သည်၊ ဧတ္ထကေပိ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အမှု၌လည်း၊ ကုက္ကုစ္စာယတိ-ကုက္ကုစ္စကို ပြု၏၊ အညသ္မိ-အခြားသော၊ ဩဠာရိကေ-ရုန့်ရင်းသောအမှု၌၊ ကိ နာမ-အဘယ်မည်သည်ကို၊ ကရိယတိ-ပြုလတ္တံ့နည်း၊ ဣမိနာ-ဤ ငါတို့အရှင်နှင့်၊ သဒိသော-သော၊ သီလဝါ-သီလရှိသော ရဟန်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ပသန္နာ-ကြည်ညိုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) သက္ကာရံ-ပူဇော်သက္ကာရကို၊ ကရောန္တိ။

အပ္ပဿုတောပိ-အပ္ပဿုတရဟန်းသည်လည်း၊ ဥပဋ္ဌာကမဇ္ဈေ-အလုပ် အကျွေး ဒါယကာတို့၏အလယ်၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်လျက်၊ အသုကော-ထိုမည်သော၊ တိပိဋကဓရော - တိပိဋကဓရရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ အသုကော - သော၊ စတုနိကာယိကော-စတုနိကာယိကရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ (နိကာယ်လေးရပ် တတ်သိသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊) မယ့်-ငါ၏၊ အန္တေဝါသိကော-အနီးနေ တပည့်တည်း၊ မမ-ငါ၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ တေဟိ-ထိုတိပိဋကဓရ၊ စတုနိကာယိက ရဟန်းတို့သည်၊ ဓမ္မော-ပါဠိအဋ္ဌကထာဓမ္မကို၊ ဥဂ္ဂဟိတော-သင်ယူအပ်ပြီ၊ ဣတိ၊ ဝဒတိ-ပြော၏၊ မနုဿာ-လူတို့သည်၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ အယျော-အရှင်နှင့်၊ သဒိသော-တူသော၊ ဗဟုဿုတော-များသောသုတရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဧတဿ-ဤအရှင်၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ အသုကေန စ-ထိုမည်သော တိပိဋကဓရ ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ အသုကေန စ-ထိုမည်သော စတုနိကာယိကရဟန်း သည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မော-ပါဠိအဋ္ဌကထာဓမ္မကို၊ ဥဂ္ဂဟိတော ကိရ-သင်ယူအပ် သတဲ့၊ (သင်ယူကြရ ဆိုကိုး) ဣတိ-ဤသို့၊ ပသန္နာ-ကြည်ညိုကြကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) သက္ကာရံ ကရောန္တိ။

သင်္ဂဏိကာရာမောပိ-အပေါင်းအဖော်ကိလေသာတို့နှင့် ပေါင်းသင်းခြင်း ဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသော ရဟန်းသည်လည်း၊ [ဤပုဒ်၏အဓိပ္ပာယ်ကို ကစွည်း ဘာသာဋီကာ “ဣတ္ထတာဘာဝေတု” သုတ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊ မဟာမဟဒိဝသေ- အကြီးအကျယ် ပူဇော်ရာနေ၌၊ ဒီဃပိဋ္ဌဉ္စ-ရှည်စွာသော အင်းပျဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပဿယဉ္စ-တက်မှီ ပျဉ်ချပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂါဟာပေတွာ-ယူစေ၍၊ (အယူခိုင်း၍၊) ဝိဟာရပစ္စန္ဓေ-ကျောင်းတိုက်၏အစွန်အဖျား၌၊ ရုက္ခမူလေ-သစ်ပင်၏အနီးအောက်၌၊ ဒိဝါဝိဟာရံ-နေ့အခါ၌ နေခြင်းကို၊ နိသီဒတိ-နေ၏၊ [“သင်္ဂဏိကာရာမ” ဖြစ်ပါလျက် တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ် နေလိုသောရဟန်းဟု အထင်ကြီးအောင် နေ၏- ဟူလို၊] မနုဿာ-လူတို့သည်၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ ထေရော-သည်၊ (ဆရာတော်သည်၊) ကုဟိ-အဘယ်မှာနည်း၊ ဣတိ၊ ပုစ္ဆန္တိ-မေးကြကုန်၏၊ ဂဏ္ဍိကပုတ္တာနာမ-ညာဖြန်း ပြောဆိုလေ့ ရှိသော လူလိမ်လူညာတို့၏သားတို့ မည်သည်၊ ဂဏ္ဍိကာ ဧဝ-ညာဖြန်း ပြောဆိုတတ်ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ [ဤပုဒ်ကို ဋီကာ၌ ဖွင့်ထား၏၊] တေန-ထို့ကြောင့်၊ (ဆရာက ဤကဲ့သို့ အညာမခိုင်းရဘဲ ညာဖြန်းတတ်သော ဆရာ၏ တပည့်ဖြစ်သည့်အတွက် သူတို့လည်း ညာဖြန်းတတ်သောကြောင့်၊) ထေရော-သည်၊ ဧဝရူပေ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ကာလေ-လူရှုပ်ရာအခါ၌၊ ဣဓ-ဤ ရှုပ်ရှုပ် ယှက်ယှက်နေရာ၌၊ န နိသီဒတိ-မနေတတ်၊ ဝိဟာရပစ္စန္ဓေ-သော၊ ဒိဝါဌာနေ-နေ့နေရာ အရပ်၌၊ ဒီဃစက်မေ-ရှည်သောစင်္ကြံ၌၊ ဝိဟရတိ-နေတော်မူ၏၊ ဣတိ ဝဒန္တိ-ညာဖြန်း၍ ပြောကြကုန်၏။

သောပိ-ထိုသင်္ဂဏိကာရာမဖြစ်သောရဟန်းသည်လည်း၊ ဒိဝသဘာဝံ-နေ့အဖို့ကို၊ ဝီတိနာမေတွာ-လွန်စေပြီး၍၊ နလာဋေ-နဖူးပြင်၌၊ မဏ္ဍုသုတ္တံ-ပင့်ကူချည်မျှင်ကို၊ အလ္လိယာပေတွာ-ငြိကပ်စေ၍၊ [စကြိုမသွားဘဲနှင့် တစ်နေရာတည်းငိုက်၍ နေသောကြောင့် သူ၏ပြန်လမ်း၌ ပင့်ကူချည်မျှင်တွေ တန်း၍နေ၏၊ ထိုတန်း၍နေသော ချည်မျှင်တို့ကို တိုး၍ လာခဲ့ရသောကြောင့် နဖူးပြင်၌ ချည်မျှင်တွေ ကပ်၍နေသည်-ဟူလို၊] ပိဋ္ဌံ-အင်းပျဉ်ကို၊ ဂါဟာပေတွာ-ယူစေ၍၊ (အယူခိုင်း၍၊) အာဂမ္မ-ပြန်လာ၍၊ ပရိဝေဏဒ္ဒါရေ-ပရိဝုဏ်တံခါးအနီး၌၊ နိသီဒတိ-ထိုင်နေ၏၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဘန္တေကဟံ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂတာ-ကြွနေကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ပါကုန်သနည်း၊ အာဂန္တာ-စောစောကလာ၍၊ န အဒ္ဓသမ္ဘာ-မတွေ့ကြရပါကုန်၊ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ဥပါသကာ-ဥပါသကာတို့၊ အန္တောဝိဟာရော-ကျောင်းတိုက်အတွင်းသည်၊ (ကျောင်းတိုက်အတွင်းဆိုတာ၊) အာကိဏ္ဏော-လူအများတို့ဖြင့် ရောပြွမ်း၏၊ ဧတံ-ဤကျောင်းတိုက်အတွင်းအရပ်သည်၊ ဒဟရသာမဏေရာနံ-ရဟန်းငယ် သာမဏေတို့၏၊ ဝိစရဏဌာနံ-လှည့်လည်ရာ အရပ်တည်း၊ သဌိဟတ္ထစက်မေ - အတောင်ခြောက်ဆယ်ရှိသောစင်္ကြံ၌၊

ဒိဝါဠာနေ-နေသန့်ရာအရပ်၌၊ နိသီဒိမှာ-နေကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပဝိဝိတ္တဘာဝံ-အပေါင်းအဖော်မှ ကင်းဆိတ်သူ၏အဖြစ်ကို၊ ဇာနာပေတိ-သိစေ၏။

ကုသီတောပိ-ပျင်းရိသောရဟန်းသည်လည်း၊ (ပျင်း၍ အိပ်နေသော ရဟန်းသည်လည်း၊) ဥပဋ္ဌာကမဇ္ဈေ-အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့၏အလယ်၌၊ နိသီန္ဒော-ထိုင်လျက်၊ ဥပါသကာ-တို့၊ တုမေဟိ-သင်တို့သည်၊ ဥက္ကာပါတော-ဥက္ကာကျခြင်းကို၊ (မနေညက ဥက္ကာကျခြင်းကို)၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်သလော၊ ဣတိ ဝဒတိ၊ ဘန္တေ န ပဿာမ-မမြင်လိုက်ပါကုန်၊ ကာယဝေလာယ-အဘယ်အချိန်၌၊ (ဥက္ကာပါတော)၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပါသနည်း၊ ဣတိ စ-ဤသို့လည်း၊ ပုဋ္ဌော-မေးအပ်သည်၊ (သမာနော)၊ အမှာကံ-တို့၏၊ စင်္ဂမနဝေလာယ-စင်္ကြံကြွနေချိန်၌၊ (ဥက္ကာပါတော အဟောသိ)၊ ဣတိ ဝတ္တာ၊ ဘူမိစာလသဒ္ဓံ-မြေလှုပ်သံကို၊ (လျှင်လှုပ်သံကို)၊ အသုတ္တ-ကြားကြကုန်သလော၊ ဣတိ ပုစ္ဆတိ၊ ဘန္တေ န သုဏာမ-မကြားပါကုန်၊ ကာယဝေလာယ-၌၊ (ဘူမိစာလော အဟောသိ-နည်း၊) ဣတိ ပုဋ္ဌော (သမာနော)၊ မဇ္ဈိမယာမေ-မဇ္ဈိမယာမ၌၊ (သန်းခေါင်ယာမ၌)၊ အမှာကံ-တို့၏၊ အာလမ္ပနဖလကံ-တကဲ့မှီ ပျဉ်ချပ်ကို၊ အပဿာယ-မှီ၍၊ ဌိတကာလေ-တည်ရာအခါ၌၊ (ဘူမိစာလော အဟောသိ)၊ ဣတိ ဝတ္တာ မဟာဩဘာသော-ကြီးစွာသော အရောင်အလင်းသည်၊ အဟောသိ၊ သော-ထိုကြီးစွာသော အရောင်အလင်းကို၊ ဝေါ-သင်တို့သည်၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်သလော၊ ဣတိ ပုစ္ဆတိ၊ ဘန္တေ ကာယဝေလာယ-၌၊ (မဟာဩဘာသော အဟောသိ)၊ ဣတိစ၊ ပုတ္တေ-မေးအပ်သော်၊ မယံ-ငါ၏၊ စင်္ဂမမှာ-စင်္ကြံမှ၊ ဩသရဏကာလေ-သက်ဆင်းရာအခါ၌၊ (မဟာဩဘာသော အဟောသိ)၊ ဣတိ ဝဒတိ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ထေရော-သည်၊ တီသုပိ ယာမေသု-ညဉ့်သုံးယာမတို့၌လည်း၊ စင်္ဂမေယေဝ-စင်္ကြံ၌သာ၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အယျေန-အရှင်နှင့်၊ သဒိသော-တူသော၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော-အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသော ရဟန်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်ထင်၍၊ ပသန္နာ (ဟုတ္တာ) သက္ကာရံ ကရေန္တိ။

မုဋ္ဌဿတီပိ-ပျောက်ကင်းသောသတိရှိသောရဟန်းသည်လည်း၊ ဥပဋ္ဌာက မဇ္ဈေ နိသီန္ဒော-လျက်၊ မယာ-ငါသည်၊ အသုကကာလေ နာမ-ထိုမည်သောကာလ၌၊ (ထိုမည်သော အရွယ်တုန်းက)၊ ဒီယနိကာယော-ဒီယနိကာယ်ကို၊ ဥဂ္ဂဟိတော-သင်ယူအပ်ပြီ၊ အသုကကာလေ-၌၊ မဇ္ဈိမော(နိကာယော)-ကို၊ (ဥဂ္ဂဟိတော)၊ (အသုကကာလေ) သံယုတ္တကော (နိကာယော) (ဥဂ္ဂဟိတော)၊ (အသုကကာလေ) အင်္ဂုတ္တရိကော(နိကာယော)-အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်ကို၊ (ဥဂ္ဂဟိတော)၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ ဩလောကနံ နာမ-ကြည့်ရခြင်း မည်သည်၊ (ထပ်၍ကြည့်ရခြင်း မည်သည်)၊ နတ္ထိ-

ဣန္ဒြိယတို့တဌာနေ-အလိုရှိအပ် အလိုရှိအပ်သော ပါဠိရပ်၌၊ မုခါရုဇာဝ-နှုတ်သို့ တက်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ တန္တိ-ပါဠိတော်သည်၊ အာဂစ္ဆတိ-လာ၏၊ အညေ- ငါမှတစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေ ပန ဘိက္ခု-တို့သည်ကား၊ ဧဋ္ဌကာ ဝိယ-သိုးတို့ကဲ့သို့၊ မုခံ-ပါးစပ်ကို၊ ဖန္ဒာပေန္တာ-တလွပ်တည်း လွှပ်စေကုန်လျက်၊ (ရပြီးသားတွေ မေ့မှာ စိုးလို့ တတွတ်တွတ်ရွတ်နေကုန်လျက်၊) ဝိဟရန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ ဝဒတိ၊ မနုဿာ- တို့သည်၊ အယျေန သဒိသော၊ ဥပဋ္ဌိတဿတိ-အာရုံ၌ ကပ်၍တည်သော သတိရှိ သော ရဟန်းသည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်ထင်၍၊ ပသန္နာ (ဟုတွာ) သက္ကာရံ ကရောန္တိ။

အသမာဟိတောပိ-ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်သော စိတ်မရှိသော ရဟန်း သည်လည်း၊ ဝါ-မတည်ကြည်သော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဥပဌာကာနံ-အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့၏၊ သမ္ပုဓေ-မျက်မှောက်၌၊ အဋ္ဌကထာစရိယေ-အဋ္ဌကထာဆရာတို့ကို၊ ပဉ္စ-ကို၊ ပုစ္ဆတိ၊ ကသိဏံ နာမ-ကသိုဏ်းမည်သည်ကို၊ ကထံ-အဘယ်သို့၊ ဘာဝေန္တိ- ဖြစ်စေကြရပါကုန်သနည်း၊ ကိတ္တကေန-အဘယ်မျှလောက်သော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်၊ နိမိတ္တံ-ပဋိဘာဂနိမိတ်သည်၊ ဥပုန္နံ နာမ-ဖြစ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါသနည်း၊ ကိတ္တကေန ဥပစာရော-ဥပစာရသမာဓိသည်၊ (ဟောတိ-နည်း၊) ကိတ္တကေန၊ အပ္ပနာ-အပ္ပနာသမာဓိသည်၊ (ဟောတိ-နည်း၊) ပဌမဿ ဈာနဿ-ပဌမဈာန်၏၊ အင်္ဂါနိ-အင်္ဂါတို့သည်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်တို့ပါနည်း၊ ဒုတိယဿ (ဈာနဿ အင်္ဂါနိ ကတိ)၊ ပေ၊ စတုတ္ထဿ ဈာနဿ အင်္ဂါနိ ကတိ-နည်း၊ ဣတိ ပုစ္ဆတိ။

တေဟိ-ထိုအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဥဂ္ဂဟိတာနုရူပေန-သင် ယူအပ်သော အဋ္ဌကထာအားလျော်သဖြင့်၊ ကထိတကာလေ-ပြောဆိုအပ်ရာအခါ၌၊ သိတံ-ပြုံးမှုကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ အာဝုသော၊ ဧဝံ-ဤဖြေဆိုအပ်သည့်အတိုင်း၊ န အဟောသိ ကိ-မဖြစ်ပါသလော၊ ဣတိ ဝုတ္တေ-သော်၊ (အဋ္ဌကထာဆရာတို့က ပြောဆိုအပ်သော်) ဘန္တေ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်လောက်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သမာပတ္တိ လာဘိတံ-သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ သူစေတိ-ထင်ရှားပြ၏၊ မနုဿာ-အလုပ်အကျွေးဒါယကာဖြစ်သောလူတို့သည်၊ အယျော-အရှင်သည်၊ သမာပတ္တိလာဘိ-သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်ထင်၍၊ ပသန္နာ (ဟုတွာ) သက္ကာရံ ကရောန္တိ။

ဒုပ္ပညောပိ-ပညာမရှိသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဥပဌာကာနံ-တို့၏၊ မဇ္ဈေ၊ နိသိန္နော-လျက်၊ မေ-ငါသည်၊ မဇ္ဈိမနိကာယေ-မဇ္ဈိမနိကာယ်၌၊ ပဉ္စတ္ထယံ-ပဉ္စတ္ထယ သုတ်ကို၊ ဩလောကေန္တဿ-ကြည့်ရှုစဉ်၊ ဣဒ္ဓိယာ-တန်ခိုးနှင့်၊ သဟ-တကွ၊ မဂ္ဂေါ- မဂ်သည်၊ အာဂတော- လာပြီ၊ ပရိယတ္တိ နာမ- ပရိယတ်မည်သည်၊ အမှာကံ-

ငါတို့အတွက်၊ န ဒုက္ခရာ-ခဲယဉ်းသဖြင့် မပြုအပ်ပါ။ (မခက်ပါ။) ပန-သို့သော်လည်း၊ ပရိယတ္တိဝါဝဇ္ဇော-ပရိယတ်၌ ကြောင့်ကြစိုက်သောရဟန်းသည်၊ ဒုက္ခတော-ဒုက္ခမှ၊ န မုစ္စတိ-မလွတ်၊ ကုတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ပရိယတ္တိ-ပရိယတ်ကို၊ ဝိသဇ္ဇယိမ္မာ-စွန့်ခွဲကုန်ပြီ၊ ကုတိ အာဒိနိ-တို့ကို၊ ဝဒန္တာ-ပြောဆိုလျက်၊ အတ္တနော၊ မဟာပညတ္တံ-ကြီးသောပညာရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒန္တော-ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်၊ အဿ-ဤမြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနေ-သာသနာတော်၌၊ ပဟာရံ-ပုတ်ခတ်ခြင်းကို၊ ဒေတိ-ပေး၏၊ ကုမိနာ-ဤရဟန်းနှင့်၊ သဒိသော-သော၊ မဟာစောရော နာမ-ခိုးသူကြီးမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဟိ-မှန်၊ ပရိယတ္တိဓရော-ပရိယတ်ကို ဆောင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒုက္ခတော-ဒုက္ခမှ၊ န မုစ္စတိ-မလွတ်သည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ (မုစ္စတိ ဧဝံ-လွတ်သည်သာ) ကုတိ (ဝိညာယတိ)၊ (တစ်နည်း) (ကသွာ ကုမိနာ သဒိသော မဟာစောရော နာမ နတ္ထိ၊ ကုတိ ဝိညာယတိ-နည်း၊ (ယသွာ) ကြောင့်၊ ပရိယတ္တိဓရော-သည်၊ ဒုက္ခတော-မှ၊ န မုစ္စတိ-သည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ (မုစ္စတိ ဧဝံ) ကုတိ (ကသွာ ကုမိနာ သဒိသော မဟာစောရော နာမ နတ္ထိ၊ ကုတိ ဝိညာယတိ)။

အဓိဏာသဝေါပိ-ရဟန္တာမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ဂါမဒါရကေ-ရွာသားကလေးတို့ကို၊ ဒိသွာ တုမ္မာကံ-သင်တို့၏၊ မာတာပိတရော-မိဘတို့သည်၊ အမေ-ငါတို့ကို၊ ကိ-အဘယ်သို့၊ ဝဒန္တိ-ပြောကြကုန်သနည်း၊ ကုတိ-ဤသို့ မေးပြီ၊ ဘန္တေ၊ အရဟတိ-ရဟန္တာဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ပြောကြပါကုန်၏၊ ကုတိ-ဤသို့ လျှောက်ကုန်ပြီ၊ ယာဝံ (အတိဝိယ)- အလွန်အကဲသာလျှင်၊ ဆေကာ-ကျွမ်းကျင်ကုန်သော၊ ဂဟပတိကာ-အိမ်ရှင်ဒါယကာတို့ကို၊ ဝဇ္ဇေတုံ-လှည့်ပတ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ- မတတ်ကောင်း၊ ကုတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ အတ္တနော-၏၊ ခိဏာသဝဘာဝံ-ရဟန္တာ၏ အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ။

စ-သည်သာမကသေး၊ ဧတ္ထ-ဤပါပိစ္ဆတာနိဒ္ဒေသ၌၊ အညေပိ-ဆိုအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုတို့မှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စာဋိအရဟန္တပါရောဟအရဟန္တာဒယော-အိုးစရည်းရဟန္တာ၊ မြစ်ပျဉ်းရဟန္တာ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကိရ-ခဲ့၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ကုဟကော-အံ့ ဩဖွယ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော ရဟန်းသည်၊ အန္တောဂဗ္ဗေ-တိုက်ခန်းအတွင်း၌၊ စာဋိ-အိုးစရည်းကို၊ နိဓဏိတွာ-မြှုပ်၍၊ မနုဿာနံ-လူတို့၏၊ အာဂမနကာလေ-လာရာအခါ၌၊ ပဝိသတိ-ဝင်နေ၏၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ထေရော-သည်၊ ကဟံ-အဘယ်မှာနည်း၊ ကုတိ ပုစ္ဆန္တိ-(အပြင်၌နေသော ရဟန်းငယ်သာမဏေ တို့ကို မေးကြကုန်၏)၊ အန္တောဂဗ္ဗေ-၌၊ (ဝသတိ)၊ ကုတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ ဝိစိနန္တပိ-စူးစမ်းရှာဖွေပါကုန်သော်လည်း၊ အဒိသွာ-မတွေ့ရ၍၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ ထေရော-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ကုတိ ဝဒန္တိ

ထေရော-သည်။ အန္တော ဂဗ္ဘေယေဝ-၌သာ၊ (ဝသတိ)။ ဣတိ စ-ဤသို့လည်း၊ ပုတ္တေ-သော်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပဝိသန္တိ-ဝင်ကုန်၏။ ထေရော-သည်၊ စာဋိတော-မြုပ်ထားအပ်သော အိုးစရည်းမှ၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ ပိဋေ-အင်းပျဉ်၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေသည်၊ ဟောတိ၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ တေဟိ-ထိုဒါယကာတို့သည်၊ ဘန္တေ၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ အဒိသွာ-မတွေ့ရ၍၊ ဝါ-မတွေ့ရခြင်းကြောင့်၊ နိက္ခန္တာ-ထွက်သွားပါကုန်ပြီ၊ တုမေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ ကဟံ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂတာ-သွားနေကြကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ၊ ပုတ္တေ-သော်၊ သမဏာ နာမ-ရဟန်းတို့ မည်သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဌာနံ-အလိုရှိအပ်၊ အလိုရှိအပ်သော အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားနိုင်ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝစနေန-စကားဖြင့်၊ အတ္တနော-၏၊ ဒီဏာသဝဘာဝံ-ရဟန္တာ၏အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ။

အပရော-အခြားသော၊ ကုဟကော-အံ့ဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ရဟန်းသည်၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ပဗ္ဗတေ-တောင်၌၊ ပဏ္ဏသာလာယ-သစ်ရွက်ကျောင်း၌၊ ဝသတိ-နေ၏၊ စ-ဆက်၊ ပဏ္ဏသာလာယ-သစ်ရွက်ကျောင်း၏၊ ပစ္ဆတော-နောက်၌၊ ပပါတဌာနေ-ကမ်းပါးပြတ်အရပ်၌၊ ဧကော-တစ်ခုသော၊ ကစ္ဆကရုက္ခော-ထောက်ကြံ့ပင်သည်၊ [ယောဇနာ၌ “ဝဋ္ဋရုက္ခော-ပညောင်ပင်”ဟု ရှိ၏၊] အတ္ထိ-ရှိ၏၊ တဿ-ထိုထောက်ကြံ့ပင်၏၊ ပါရောဟော-မြစ်ပျဉ်းသည်၊ [ကိုင်းမှ အောက်သို့သက်ဆင်း၍ မြေထိအောင် ထောက်နေသော သစ်မြစ်သည်၊] ဂန္တာ-သွား၍၊ ပရဘာဂေ-နောက်အဖို့၌၊ (တစ်ဖက်ကမ်း၌) ဘူမိယံ-မြေ၌၊ ပတိဋ္ဌိတော-တည်၏၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ မဂ္ဂေန-လမ်းရိုးဖြင့်၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ နိမန္တန္တိ-ပင့်ဖိတ်ကုန်၏၊ သော-ထိုကုဟကရဟန်းသည်၊ ပတ္တစီဝရံ-သပိတ်သင်္ကန်းကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ပါရောဟေန-မြစ်ပျဉ်းဖြင့်၊ ဩတရိတွာ-သက်ဆင်း၍၊ ဂါမဒ္ဓါရေ-ရွာတံခါးပေါက်အနီး၌၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ဒေဿတိ-ပြ၏၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ မနုဿေဟိ-တို့သည်၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ ဘန္တေ၊ ကတရေန မဂ္ဂေန-အဘယ်လမ်းဖြင့်၊ အာဂတာ-ကြွလာကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုဋ္ဌော (သမာနော) သမဏာနံ-ရဟန်းတို့၏၊ အာဂတမဂ္ဂေါ နာမ-လာအပ်သောလမ်းမည်သည်ကို၊ ပုစ္ဆိတု-မေးခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မသင့်၊ (“မမေးကောင်း”ဟူလို၊) အတ္တနော-၏၊ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဌာနေနေဝ-အလိုရှိအပ်၊ အလိုရှိအပ်သော အရပ်ဖြင့်သာ၊ အာဂစ္ဆန္တိ-လာနိုင်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝစနေန-ဖြင့်၊ ဒီဏာသဝဘာဝံ ဒီပေတိ။

ပန-ဆက်၊ တံ ကုဟကံ-ထိုကုဟကရဟန်းကို၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော၊ ဝိဒ္ဓကဏ္ဍော-ဖောက်အပ်သောနားရှိသော ဒါယကာသည်၊ (“အကြားအမြင်များသော ဒါယကာသည်”ဟု ဆိုလိုသည်။) ဥတွာ-သိ၍၊ (အမှန်ကိုသိ၍) နံ-ထိုကုဟက ရဟန်းကို၊ ပရိဂ္ဂဟေဿာမိ-ဖမ်းယူအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဧကဒိဝသံ-တစ်နေ့သ၌၊ ပါရောဟေန-မြစ်ပျဉ်းဖြင့်၊ ဩတရန္တံ-ဆင်းလာသည်ကို၊ ဒိသ္မာ-တွေ့ရ၍၊ ပစ္ဆတော-နောက်၌၊ ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊ အပ္ပမတ္တကေန-အနည်းငယ်ဖြင့်၊ (တံတဲကလေးဖြင့်၊) ဌပေသိ-ထားပြီ၊ သော-ထိုကုဟကရဟန်းသည်၊ ပါရောဟတော-မြစ်ပျဉ်းမှ၊ ဩတရိဿာမိ-သက်ဆင်းအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍ ဆင်းလိုက်လျှင်ပင်၊ ဌန္တိ-ဌာန်း ဟူ၍၊ ဝါ-ထိုင်းဟူ၍၊ ပတိတော-ကျပြီ၊ မတ္တိကာပတ္တော-မြေသပိတ်သည်၊ ဘိဇ္ဇိ-ကွဲပြီ၊ သော-ထိုကုဟကရဟန်းသည်၊ (အဟံ-ငါသည်၊ ဝါ-ကို၊ မနုဿေဟိ) ဉတော-သိအပ်သည်၊ အမှီ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ နိက္ခမိတွာ၊ ပလာယံ-ထွက်ပြေးပြီ၊ ပါပိစ္ဆဿ-ယုတ်မာသော အလိုရှိသောရဟန်း၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်၊ ပါပိစ္ဆတာ-မည်၏၊ ပန-ပဒတ္ထ မှတစ်ပါး လက္ခဏတ္ထကား၊ လက္ခဏ တော-အားဖြင့်၊ အသန္တဂ္ဂဏသမ္ဘာဝနတာ-ထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်ဖြင့် ချီးမွမ်းစေလိုသူ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-ပစ္စည်းကိုခံယူခြင်း၌၊ အမတ္တညတာစ-အတိုင်းအရှည်ကို သိလေ့မရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်းတည်း၊ ဧတံ-ဤထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်ဖြင့် ချီးမွမ်းစေလိုသူ၏အဖြစ်၊ ခံယူခြင်း၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိလေ့မရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ ပါပိစ္ဆတာလက္ခဏံ-ပါပိစ္ဆတာ၏လက္ခဏာတည်း၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၈၅၂။ သိင်္ဂနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဝိဇ္ဇနဌေန-ထိုးတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ သိင်္ဂီ-မည်၏၊ ဝါ-ဦးချိုနှင့် တူ၏၊ ဧတံ-ဤသိင်္ဂီဟူသောအမည်သည်၊ နာဂရိကဘာဝသဒါတဿ-မြို့ကြီးသူ မြို့ကြီးသား တို့၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော၊ ကိလေသသိင်္ဂီဿ-ကိလေသာတည်းဟူသော ဦးချို၏၊ နာမံ-အမည်တည်း၊ သိင်္ဂီရဘာဝေါ-ကာမ၏ တိုးပွားခြင်းသို့ရောက်သော ချစ်ကြိုက်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ သိင်္ဂီရတာ-သိင်္ဂီရတာ မည်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သိင်္ဂီရကရဏာကာရော-ကာမ၏ တိုးပွားခြင်းသို့ ရောက်တတ်သော ချစ်ကြိုက်မှုကို ပြုခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်၊ (သိင်္ဂီရတာ-မည်၏) စာတုရဘာဝေါ-တင့်တယ်စံပယ်အောင် ပြုလိုသူ၏အဖြစ်သည်၊ စာတုရတာ-မည်၏၊ တထာ-ထို့အတူ၊ စာတုရိယံ-မည်၏၊ [တာပစ္စည်းနှင့် ဣပစ္စည်းသာ ကွဲသည်၊] ပရိက္ခတဘာဝေါ-ထက်ဝန်းကျင် တူးအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ပရိက္ခတတာ-မည်၏၊ ဧတံ-ဤပရိက္ခတတာဟူသော အမည်သည်၊ ပရိခဏိတွာ-ထက်ဝန်းကျင်၌ တူး၍၊ ဌပိတဿေဝ-ထားအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဒဠသိင်္ဂီရဘာဝဿ-ခိုင်မြဲသော သိင်္ဂီရ၏အဖြစ်၏၊ နာမံ-တည်း။

ဣတရံ-ဤပရိက္ခတတာမှ တစ်ပါးသော ပါရိက္ခတိယံဟူသော ပုဒ်သည်၊ တဿေဝ-ထိုပရိက္ခတတာပုဒ်၏ပင်၊ ဝေဝစနံ-တည်း၊ [ပရိက္ခတဿ+ဘာဝေါ ပါရိက္ခတိယံ၊ ဣပစ္စည်းကြောင့် ပါ၌ ဝုဒ္ဓိရောက်ရသည်။] ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ သဗ္ဗေဟိပိ ပဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ကိလေသသိင်္ဂီရတာဝ-ကိလေသသိင်္ဂီရ၏အဖြစ်ကို သာ၊ ကထိတာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

၈၅၃။ တိန္ဒြဏနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) တိန္ဒြဏန္တိ-ကား၊ ခိယနံ- ရှုတ်ချခြင်းတည်း၊ တိန္ဒြဏာယနာကာရော-ရှုတ်ချခြင်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟူသော အခြင်း အရာသည်၊ တိန္ဒြဏာယနာ-မည်၏၊ တိန္ဒြဏေန-ရှုတ်ချခြင်းဖြင့်၊ အယိတဿ- ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တိန္ဒြဏသမင်္ဂီနော-တိန္ဒြဏနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာဝေါ- သည်၊ တိန္ဒြဏာယိတတ္ထံ-မည်၏၊ လောလုပဘာဝေါ-လျှပ်ပေါ်လော်လီသူ၏အဖြစ် သည်၊ လောလုပံ-မည်၏၊ ဣတရေ-လောလုပသဒ္ဓါမှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ဒွေ-နှစ်ပါး သော လောလုပာယနာ၊ လောလုပာယိတတ္ထံဟူသောသဒ္ဓါတို့သည်၊ အာကာရ ဘာဝနိဒ္ဒေသ-အာကာရကို ညွှန်ပြကြောင်း ဘာဝကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဓါတို့တည်း၊ ပုစ္ဆဉ္စိကတာတိ-ကား၊ လာဘလဘနကဋ္ဌာနေ-လာဘကို ရရာဌာန၌၊ (လာဘကို ဝေစုဝေရာအရပ်၌) ဝေဒနာ-ခံစားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကမ္မနာ-တုန်လှုပ်ခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ နီစဝုတ္တိတာ-နိမ့်ကျသော အသက်မွေးခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ [ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ နိက္ခေပ ကဏ္ဍ လောဘနိဒ္ဒေသ၌ တစ်မျိုးဖွင့်ထား၏၊ ဝေဒနာနေရာ၌ “စလနာ”ဟု ရှိလျှင် ထိုအဖွင့်နှင့် ညီ၏။] သာဓုကမျတာတိ-ကား၊ ပဏီတပဏီတာနံ-မွန်မြတ်ကုန် မွန်မြတ်ကုန်သောလာဘ်တို့ကို၊ ပတ္တနာ-တောင့်တခြင်းတည်း၊ ဧဝံ၊ သဗ္ဗေဟိပိ- ကုန်သော၊ ပဒေဟိ-တိန္ဒြဏအစရှိသောပုဒ်တို့ဖြင့်၊ သုဝါနဒေါဏိယံ-ခွေးစားခွက်၌၊ ကဗ္ဗိယံ-ပအုန်းရည်ကို၊ (ထမင်းရည်ကို) ပိဝနကသုနဓဿ-သောက်သောခွေး၏၊ အညံ-အခြားသော၊ သုနခံ-ခွေးကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ ဘုဘုကရဏံ ဝိယ-ဘုဘုဟု အသံ ပြုခြင်းကဲ့သို့၊ ဝါ-ဟိန်းခြင်းကဲ့သို့၊ တဝ သန္တကံ-သင်၏ဥစ္စာ၊ မမ သန္တကံ- ငါ၏ဥစ္စာ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကိလေသဝသေန-ကိလေသာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ခိယနာကာရော-ရှုတ်ချ ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာကို၊ ဝါ-ငြင်းခုံခြင်းဟူသော အခြင်းအရာကို၊ ကထိတော။

၈၅၄။ စာပလျနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အာကောဋိတပစ္စာ ကောဋိတဘာဝါဒီဟိ-ရှေ့ရှုခေါက်အပ်၊ တစ်ဖန်ပြန်၍ ခေါက်အပ်သည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ စိဝရဿ-ကို၊ မဏ္ဍနာ-တန်ဆာဆင်ခြင်းသည်၊ စိဝရမဏ္ဍနာ- မည်၏၊ မဏိဝဏ္ဏစ္ဆဝိကရဏာဒီဟိ-ပတ္တမြားအဆင်းနှင့် တူသော အရေရှိအောင် ပြုခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပတ္တဿ-သပိတ်ကို၊ မဏ္ဍနာ-သည်၊ ပတ္တမဏ္ဍနာ-မည်၏၊ စိတ္တကမ္မာဒီဟိ-ဆန်းကြယ်စွာ ပြုလုပ်အပ်သော ပန်းချီ ပန်းပုရုပ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊

ပုဂ္ဂလိကသေနာသနဿ-ပုဂ္ဂလိကကျောင်းကို၊ မဏ္ဍနာ၊ သေနာသနမဏ္ဍနာ-မည်၏။ က္ကမဿ ဝါ ပူတိကာယဿာတိ-ကား၊ က္ကမဿ မနဿသရီရဿ-ဤ လူ၏ကိုယ်ကို၊ (မဏ္ဍနာ၌ စပ်)၊ ဟိ-ချဲ့၊ တဒဟုဇာတော-ထိုနေ၌ မွေးဖွားသည်၊ (ထိုနေ၌ မွေး၍ တစ်ရက်သာ ရှိသေးသည်)၊ (သမာနော)ပိ၊ သိင်္ဂီလော-မြေခွေးကို၊ ဇရသိင်္ဂီလော တွေဝ-မြေခွေးအိုဟူ၍သာ၊ (သဒ္ဓိ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ ယထာ-ရောက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊) ဥရုပ္ပမာဏာ-ပေါင်းလုံးပမာဏရှိသည်၊ (သမာနာ)ပိ-သော်လည်း၊ ဂဠောစိလတာ-ဆင်သမနွယ်သည်၊ ပူတိလတာတွေဝ-ပုပ်သောနွယ် ဟူ၍သာ၊ သဒ္ဓိ ဂစ္ဆတိ ယထာ-လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-တူ၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော-ရွှေအဆင်း နှင့်တူသောအဆင်းရှိသည်၊ (သမာနော)ပိ-လည်း၊ မနဿကာယော-လူ၏ကိုယ်ကို၊ ပူတိကာယောတွေဝ-ပုပ်သောကိုယ်ဟူ၍သာ၊ ဝါ-အပုပ်ကောင်ဟူ၍သာ၊ ဝုစ္ဆတိ-၏၊ တဿ-ထိုပုပ်သော လူ၏ကိုယ်ကို၊ အန္တရန္တရာ-အကြားအကြား၌၊ ရတ္တဝဏ္ဏပဏ္ဍု ဝဏ္ဏာဒိဟိ-နီမြန်းသောအဆင်းရှိသော အဝတ်အရုံ၊ ဖျော့တော့ဝါဝင်းသော အဆင်း ရှိသော အဝတ်အရုံ အစရှိကုန်သော၊ နိဝါသနပါရူပနာဒိဟိ-အဝတ်အရုံ အစရှိသည် တို့ဖြင့်၊ သဇ္ဇနာ-တန်ဆာဆင်ခြင်းသည်၊ မဏ္ဍနာ နာမ-မည်၏၊ ဗာဟိရာနံ ဝါ ပရိက္ခရာနန္တိ-ကား၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ သေသပရိက္ခရာနံ-ကြွင်းသော ပရိက္ခရာတို့ကို၊ (မဏ္ဍနာ စသည်၌ စပ်။)

အထဝါ-ကား၊ ယာ ဧသာ-အကြင် တန်ဆာဆင်ခြင်းကို၊ စီဝရမဏ္ဍနာ၊ ပတ္တမဏ္ဍနာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [ဤ၌နှစ်မျိုးသာပါသော်လည်း ဋီကာ၌ သေနာသန မဏ္ဍနာတိုင်အောင် သုံးမျိုးဖွင့်ထားသည်၊ ထို့ကြောင့် ဤ၌ သေနာသနမဏ္ဍနာ ကျဟန်တူသည်၊] သာ-ထိုတန်ဆာဆင်ခြင်းသည်၊ တေဟိ ပရိက္ခရာရေဟိ-ထိုသင်္ကန်း သပိတ်ဟူသော ပရိက္ခရာတို့ဖြင့်၊ ကာယဿ-ကို၊ မဏ္ဍနာ ဝါ-တန်ဆာဆင်ခြင်း လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ တေသံ ဗာဟိရပရိက္ခရာနံ-ထိုကိုယ်မှအပြစ်သော သင်္ကန်းသပိတ်ဟူသော ပရိက္ခရာတို့ကို၊ မဏ္ဍောတွာ-တန်ဆာဆင်၍၊ ဌပနဝသေန-ထားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ မဏ္ဍနာ ဝါ-တန်ဆာဆင်ခြင်းလည်းကောင်း တည်း၊ က္ကတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤ စီဝရမဏ္ဍနာ အစရှိသော ပါဌ၌၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာ၌ ရေးထားသည်၊] မဏ္ဍနာဝိဘူသနာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ၌၊ ဦးနဌာနဿ-ယုတ်နိမ့်သော အရပ်ကို၊ ပူရဏဝသေန-ပြည့်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဖို့သိပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်) မဏ္ဍနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဆဝိရာဂါဒိဝသေန-အသားအရေ ကို တပ်စွဲဖွယ်ရှိအောင်ပြုခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိဘူသနာတိ-လိမ်းကျ ခြယ်လှယ်ခြင်းဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကေဠနာတိ-ကား၊ ကိဠနာ-ကစားခြင်းတည်း၊ ပရိကေဠနာတိ-ကား၊ ပရိကိဠနာ-အဖန်ဖန် ကစားခြင်းတည်း၊ ဂိဒ္ဓိကတာတိ-ကား၊ ဝေဓယုတ္တတာ-မက်မောခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်တည်း၊ ဂိဒ္ဓိတတ္တန္တိ-ဟူသော

ပုဒ်သည်။ တဿေဝ-ထို ဂိဒ္ဓိကတာဟူသော ပုဒ်၏ပင်။ ဝေဝစနံ-တည်း။ စပလ
ဘာဝေါ-လျှပ်ပေါ်လော်လည်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ စပလတာ-မည်၏။ တထာ-
ထိုလျှပ်ပေါ်လော်လည်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ စာပလျံ-မည်၏။ [ဏှပစ္စည်းသာ
ထူးသည်။] ဣဒံ ဝုစ္စတီတိ-ကား၊ ဣဒံ-ဤသင်္ကန်းသပိတ်ကို တန်ဆာဆင်ခြင်း
အစရှိ သည်ကို၊ စာပလျံ နာမ-လျှပ်ပေါ်လော်လည်သူ၏အဖြစ် မည်၏ဟူ၍၊
ဝုစ္စတီ-၏။ ယေန-ယင်းစာပလျံနှင့်၊ သမန္နာဂတော-သော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊
ဝဿသတိကော-အသက်တစ်ရာရှိသည်။ ဝါ-ဝါတစ်ရာရှိသည်။ သမာနောပိ-
သော်လည်း၊ တဒဟုဇာတ ဒါရကော ဝိယ-ထိုနေ့၌ မွေးဖွားသော ကလေးကဲ့သို့၊
ဟောတိ။ [“ထိုထိုကိစ္စ၌ ကလေးကလားနိုင်သည်”ဟူလို၊]

၈၅၅။ အသဘာဂဝုတ္တိနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော)၊ ဝိပုဋိကူလဂ္ဂါ
ဟိတာတိ-ကား၊ အနန္တလောမဂ္ဂါဟိတာ-အလျော်မဟုတ်သော ယူခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်
လည်းကောင်း၊ ဝိပစ္စနီကသာတတာတိ-ကား၊ ဝိပစ္စနီကေန-ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်
သော၊ ပဋိဝိရုဒ္ဓကရဏေန-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပြုခြင်းအားဖြင့်၊ သုခါယနာ-သုခ၏
ဖြစ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (“သူတစ်ပါးကို ကန့်လန့်လုပ်ရမူ စိတ်ချမ်းသာခြင်း” ဟူလို၊)
အနာဒရဘာဝေါ-ရိုသေလေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ အနာဒရိယံ-မည်၏။
တထာ-ထိုရိုသေလေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ အနာဒရိယတာ-မည်၏။ အဂါရဝ
ဿ-ရိုသေလေးစားခြင်း မရှိသူ၏။ ဘာဝေါ-တည်း။ အဂါရဝတာ၊ ဇေဋ္ဌကဘာဝဿ-
အကြီးအကဲ၏အဖြစ်ကို၊ အကရဏံ-မပြုခြင်းသည်။ အပုတိဿဝတာ-မည်၏။
[“ရှေ့ရှုနားထောင်ခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်”ဟူသည် ပြောဆိုဆုံးမသူကို အကြီးအကဲ
အရာ၌ မထားခြင်းပင်တည်း။]

အယံ ဝုစ္စတီတိ-ကား၊ အယံ-ဤဆန့်ကျင်ဘက်ကိုယူခြင်း၊ မလျော်အောင်
ယူခြင်း အစရှိသည်ကို၊ အသဘာဂဝုတ္တိ နာမ-သဘောမတူသောဖြစ်ခြင်း မည်၏
ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဝိသဘာဂဇီဝိကတာ-သဘောမတူသော အသက်မွေးခြင်းရှိသူ၏
အဖြစ်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ယာယ-ယင်းဝိသဘာဂဇီဝိတာနှင့်၊ သမန္နာဂတော-သော၊
ပုဂ္ဂလော-သည်၊ မာတရံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပိတရံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊
ဂိလာနံ-မကျန်းမာသည်ကို၊ ပဋိဝုတ္တိတွာပိ-ပြန်နစ်၍လည်း၊ န ဩလောကေတိ-
မကြည့်၊ [“မိဘ မမာသည်ကို ပြုစုဖို့ မဆိုထားဘိ လှည့်၍တောင် မကြည့်”ဟူလို၊]
ပိတုသန္တကဿ-အဘ၏ဥစ္စာ၏၊ ကာရဏာ-အကြောင်းကြောင့်၊ မာတရာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ
(ကလဟံ-ခိုက်ရန်ကို၊ ကရောတိ၊) မာတုသန္တကဿ-အမိ၏ဥစ္စာ၏၊ ကာရဏာ-
ကြောင့်၊ ပိတရာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ ကလဟံ ကရောတိ၊ ဝိသဘာဂဇီဝိတံ-သဘောမတူသော
အသက်မွေးခြင်းမည်လောက်အောင်၊ [ကြိယာဝိသေသန] ဇီဝတိ-အသက်မွေး၏၊
မာတာပိတုနံ-တို့၏၊ သန္တကဿ-၏၊ ကာရဏာ-ကြောင့်၊ ဇေဋ္ဌနဝါ-အစ်ကိုကြီး

မူလည်းဖြစ်သော၊ ကနိဋ္ဌေန ဝါ-ညီငယ်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဘာတရာ-အစ်ကိုနှင့်၊ ဝါ-ညီငယ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ ကလဟံ ကရောတိ၊ နိလ္လဇ္ဇဝစနံ-အရှက်မရှိသူ၏စကားကို၊ ဝဒတိ-၏၊ အာစရိယဿ ဝါ-နိဿယည်းဆရာအစရှိသော ဆရာ၏သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယဿ ဝါ-ဥပဇ္ဈာယ်၏သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုပဋိဝတ္တံ-ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို၊ န ကရောတိ၊ ဂိလာနံ-မကျန်းမာသော ဆရာဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ န ဥပဋ္ဌာတိ-မလုပ်ကျွေး၊ ဗုဒ္ဓဿ-အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူသော၊ ဘဂဝတော-၏၊ စေတိယဒဿနဌာနေ-စေတီတော်ကို မြင်လောက်ရာအရပ်၌၊ ဥစ္စာရံ ဝါ-ကျင်ကြီးကို သော်လည်းကောင်း၊ ပဿာဝံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရောတိ-၏၊ ခေဋ္ဌမ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ သိဃီဏိကမ္ပိ-နှပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဆဇ္ဇေတိ-စွန့်၏၊ ဆတ္တံ-ထီးကို၊ ဓာရေတိ-ဆောင်း၏၊ ဥပါဟနာ-တို့ကို၊ အာရုယျ-စီး၍၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဗုဒ္ဓသာဝကေသု-မြတ်စွာဘုရား၏သာဝကတို့၌၊ န လဇ္ဇတိ-မရှက်၊ သံဃေ-သံဃာတော်၌၊ စိတ္တိကာရံ-အရိုအသေပြုမှုကို၊ န ကရောတိ-မပြု။

မာတိမတ္တပိတိမတ္တာဒိသု-အမိလောက်ကြီးသူ၊ အဘလောက်ကြီးသူ အစရှိ ကုန်သော၊ ဂရုဌာနိယေသု-အလေးပြုခြင်း၏ တည်ရာဌာနတို့၌၊ ဟိရောတ္တပွံ-အရှက် အကြောက်ကို၊ န ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ-ရှေ့ရှု မဖြစ်စေ၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဝတ္ထမာနဿ-ဖြစ်သော၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဧသာ ကိရိယာ-ဤအမှုအရာသည်၊ မာတရိတိအာဒိသု-အမိ အစရှိကုန်သော၊ [မာတု အာဒိသုပိဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည် ထင်သည်၊] ဝတ္ထုသုပိ - ဝတ္ထုတို့၌လည်း၊ အသဘာဂဝုတ္တိတာ နာမ - သဘောမတူသော အသက်မွေးခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် မည်သည်၊ ဟောတိ။

၈၅၆။ အရတိနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပန္နေသုတိ-ကား၊ ဒူရေသု-လူတို့မှ ဝေးကုန်သော၊ ဝါ-ကား၊ ဝိဝိတ္တေသု-လူတို့မှ ကင်းဆိတ်ကုန်သော၊ (သေနာသနေသု၌စပ်)၊ [အဓိပ္ပာယ်ထွက်ဖွင့်တည်း၊ သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့် “ပန္န=ပ+အန္တ (ပရိယန္တ)-အစွန်အဖျားဖြစ်ကုန်သောကျောင်းတို့၌”ဟု ပေးပါ၊] အဓိကုသလေသုတိ-ကား၊ သမထဝိပဿနာဓမ္မေသု-သမထ ဝိပဿနာတရားတို့၌၊ [အဘိဓေယျထွက်ဖွင့် တည်း၊ သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့် “လွန်ကဲသော ကုသိုလ်တရားတို့၌”ဟု ပေးပါ၊] အရတိတိ-ကား၊ ရတိပဋိက္ခေပေါ-မွေ့လျော်ခြင်းကို ပယ်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိဟုထည့်၍စပ်)၊ အရတိတာတိ-ကား၊ အရမဏာကာရော-မမွေ့လျော်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာ သည်၊ [အဓိပ္ပာယ်ထွက်ဖွင့်၊ သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့် “မွေ့လျော်ခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်ဟု ပေးပါ၊] အနဘိရတိတိ-ကား၊ အနဘိရတဘာဝေါ-မမွေ့လျော်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သည်၊ (အတ္ထိ)၊ [သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့်၊ မမွေ့လျော်ခြင်းဟု ပေးပါ၊] အနဘိရမဏာတိ-ကား၊ အနဘိရမဏာကာရော - မမွေ့လျော်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်၊

ဥက္ကဏ္ဍိတတိ-ကား၊ ဥက္ကဏ္ဍိနကာကောရော-အထက်၌တည်သော
လည်ရှိခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်၊ ဝါ-ပျင်းရိခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်၊
ပရိတဿိတတိ-ကား၊ ဥက္ကဏ္ဍနဝသေနော-ပျင်းရိခြင်း၏အစွမ်းကြောင့်ပင်၊
ပရိတဿနာ-တောင့်တခြင်းသည်။ [တသဓာတ်သည် ပိပါသအနက်ကို
ဟောသော်လည်း ဤ၌ မွတ်သိပ် ဆာလောင်သကဲ့သို့ တောင့်တခြင်းအနက်တည်း။
]

၈၅၇။ တန္တိနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ တန္တိတိ-ကား၊ ဇာတိ
အလသိယံ-ပင်ကိုသဘောအားဖြင့် ပျင်းရိခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)၊ [“ရောဂါ၊
ဥတု၊ ဘောဇဉ်တို့ကြောင့် ပျင်းရိခြင်းမဟုတ်”ဟူလို၊] တန္တိယနာတိ-ကား၊ တန္တိယနာ
ကာရော-ပျင်းရိခြင်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်၊ တန္တိမနကတတိ-
ကား၊ တန္တိယာ-ပျင်းရိခြင်းသည်၊ အဘိဘူတစိတ္တကာ-လွှမ်းမိုးအပ်သော စိတ်ရှိသူ၏
အဖြစ်တည်း၊ အလသဿ-ပျင်းရိသူ၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊
အာလသျံ-ရာ၊ အာလသျာယနကာရော-ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟူသော
အခြင်းအရာသည်၊ အာလသျာယနာ-မည်၏၊ အာလသျာယိတဿ-ပျင်းရိသူ၏
အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာဝေါ-တည်း၊ အာလသျာယိတတ္ထံ-ရာ၊ ဣတိ-
သို့၊ သဗ္ဗေဟိပိ-ကုန်သော၊ ဣမေဟိ ပဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ကိလေသဝသေန-ကိလေသာ
၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကာယာလသိယံ-နာမကာယ၏ ပျင်းရိခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊
ကထိတံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

၈၅၈။ ဝိဇ္ဇိတာနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဇ္ဇနာတိ-ကား၊ ဖန္ဒနာ-
တုန်လှုပ်ခြင်းတည်း၊ ပုနပျန်-အဖန်ဖန်၊ ဇ္ဇနာ-တုန်လှုပ်ခြင်းသည်၊ ဝိဇ္ဇနာ-မည်၏၊
အာနမနာတိ-ကား၊ ပုရတော-ရှေ့သို့၊ နမနာ-ညွတ်ခြင်းတည်း၊ ဝိနမနာတိ-ကား၊
ပစ္ဆတော-သို့၊ နမနာ-တည်း၊ သန္တမနာတိ-ကား၊ သမန္တတော-ထက်ဝန်းကျင်သို့၊
နမနာ-တည်း၊ ပနမနာတိ-ကား၊ ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့၊ တန္တတော-
ရက်ကန်းစင်မှ၊ ဥဋ္ဌိတပေသကာရော-ထသောရက်ကန်းသည်သည်၊ ကိသ္မိစိဒေဝ-
တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော ဝတ္ထုကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ဥဇုကံ-ဖြောင့်ဖြောင့်၊
ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ ဥဿာပေတိ ယထာ-အထက်သို့ ထောင်မက်စေရသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-
တူ၊ ကာယဿ-ကိုယ်ကို၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်၌၊ ဌပနာ-ထားခြင်းတည်း၊ ဗျာဓိယကန္တိ-
ကား၊ ဥပန္နဗျာဓိတာ-ဖြစ်သော အနာရောဂါရှိသူ၏အဖြစ်တည်း၊ ဣတိပေ၊ ကာယ
ဖန္ဒနမေဝ-ကိုယ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်းကိုသာ၊ ကထိတံ။

၈၅၉။ ဘတ္တသမ္ပဒနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဘုတ္တာဝိဿာတိ-
ကား၊ ဘုတ္တဝတော-ထမင်းစားပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ [“တာဝိပစ္စည်း”ကို “တဝန္တ၊
ပစ္စည်း”ဖြင့် ဖွင့်သည်၊ အဿတ္ထိ “ဝန္တပစ္စည်း” မဟုတ်၊] ဘတ္တမုတ္တာတိ-ကား၊ ဘတ္တ
ဂေလည်-ထမင်းကြောင့် မကျန်းမာသူ၏အဖြစ်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဗလဝဘတ္တေန-

များသောထမင်းကြောင့်၊ မုတ္တာပတ္တောဝိယ-တွေဝေခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့၊ ဟောတိ၊ ဘတ္တကိလမထောတိ-ကား၊ ဘတ္တေန-ထမင်းကြောင့်၊ ကိလန္တဘာဝေါ-ပင်ပန်းသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ ဘတ္တပရိဋ္ဌာဟောတိ-ကား၊ ဘတ္တဒရထော-ထမင်းကြောင့် ဖြစ်သော ပူလောင်ခြင်းတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တသို့ သမယေ-ထိုထမင်းစားပြီးရာအခါ၌၊ ပရိဋ္ဌာဟုပ္ပတ္တိယာ-ပူလောင်ခြင်း၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဥပဟတိန္ဒြိယော-ပျက်သော ကုဏ္ဍေ ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ကာယော-ကိုယ်သည်၊ ဇီရတိ-ဆွေးမြည့်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ [ထမင်းစားပြီးသောအခါ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် မနေနိုင်သောကြောင့် ကာယိန္ဒြေ ပျက်သည်၊ ထို့ကြောင့် အစာကို လျော့၍ စားဖို့ရန် ပညာရှိတိုင်း တိုက်တွန်းကြသည်၊] ကာယဒုဠုလ္လန္တိ-ကား၊ ဘတ္တံ-ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ကာယဿ-၏၊ အကမ္မညတာ-အမှု၌ မကောင်းသည်၏အဖြစ်တည်း။

၈၆၀။ စေတသောလိနတ္တနိဒ္ဒေသော-စေတသောလိနတ္တနိဒ္ဒေသကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တတ္ထောယေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်သာ၊ ဣမေဟိ၊ ပေ၊ စိတ္တဿ-၏၊ ဂိလာနာကာရော-မကျန်းမာသူ၏ အခြင်းအရာကို၊ ကထိတော၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၈၆၁။ ကုဟနနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ လာဘသက္ကာရ သိလောကသန္နိဿိတဿာတိ-ကား၊ လာဘဉ္စ-ရအပ်သော သာမညလာဘ်ကိုလည်း ကောင်း၊ သက္ကာရဉ္စ-ကောင်းစွာပြုအပ်သော ဝိသေသလာဘ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-အရိုအသေပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကိတ္တိသဒ္ဓဉ္စ-ချီးမွမ်းအပ်သော ကျော်စောသံကို လည်းကောင်း၊ နိဿိတဿ-မှီသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပတ္ထယန္တဿ-တောင်းတသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပါဝိစ္ဆတာတိ-ကား၊ အသန္တဂုဏဒီပနကာမဿ-မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်ကို ပြခြင်းငှာ အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဣစ္ဆာပကတဿာတိ-ကား၊ ဣစ္ဆာယ-ယုတ်မာသောအလိုသည်၊ (အလိုဆိုးသည်)၊ အပကတဿ-သမ္မာ အာဇီဝမှ ကင်းအောင် ပြသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဥပဒ္ဓုတဿ-ကပ်၍ နှိပ်စက်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [“ဥပဒ္ဓုတဿ”ကား အဓိပ္ပာယ်ထွက်တည်း၊ သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့် “အပ-ပင်ကိုသဘောမှ ကင်းအောင်+ကတ=ပြုအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏”ဟု ဖြစ်၏၊] ဣတော-ဤဣစ္ဆာပကတဟူသောပုဒ်မှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပစ္စယ ပဋိသေဝန၊ ပေ၊ ဝသေန - ပစ္စည်းလေးပါးကို မှီဝဲခြင်း၊ အနီး၌ ပြောဆိုခြင်း၊ ဣရိယာပုထံကို မှီသောဝတ္ထုတို့၏အပြားအားဖြင့်၊ (တိဝိမံ၌စပ်) မဟာနိဒ္ဒေသေ-၌၊ တိဝိမံ-သော၊ ကုဟနဝတ္ထု-ကုဟနဝတ္ထုသည်၊ ဝါ-ပစ္စည်းလေးပါးကို ဖြစ်စေခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော အံ့ဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်၊ [ကုဟနမေဝ ပစ္စယုပ္ပာဒနဿ ဝတ္ထုတိ ကုဟနဝတ္ထု၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ သီလနိဒ္ဒေသ၊]

အာဂတံ-လာ၏။ တသ္မာ တိဝိဓမ္မိ၊ တံ-ထိုကုဟနဝတ္ထုကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ပစ္စယ
၊ပေ၊ ဧဝမာဒိ-ဤသို့ အစရှိသောစကားတော်ကို၊ အာရဒ္ဓံ-အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ။

တတ္ထ-ထိုပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခါတေန ဝါ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ စိဝရာဒိဟိ-
တို့ဖြင့်၊ နိမန္တိတဿ-ဖိတ်မန်အပ်သော၊ တဒတ္ထိကဿေဝ-ထိုသင်္ကန်းအစရှိသည်
တို့ကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ သတော-ပါလျက်၊ ပါပိစ္ဆတံ-ယုတ်မာသောအလို
ရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ (နောင်အခါ များစွာ ရလိုခြင်းကို) နိဿာယ-မှီ၍၊ ပဋိက္ခိပနေန-
ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ [စောစောက ပယ်ထားပြီး
အားဖြင့်လည်းကောင်း၊] တေ ဂဟပတိကေ-ထိုအိမ်ရှင်ဒါယကာတို့ကို၊ အတ္တနိ-
မိမိ၌၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတသဒ္ဓေ-ကောင်းစွာတည်သော သဒ္ဓါရှိသည်တို့ကို၊ ဥတွာ စ-သိ၍
လည်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ တေသံ-ထိုအိမ်ရှင်ဒါယကာတို့၏၊ အယျော-အရှင်သည်၊
အဟော အပ္ပိစ္ဆော-ဪ နည်းသောအလိုရှိပါပေ၏၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသောပစ္စည်း
ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှိတုံ-ခံယူခြင်းငှာ၊ န ကုစ္ဆတိ-အလိုမရှိ၊ အပ္ပမတ္တကံ-နည်းသော အတိုင်း
အရှည်ရှိသော၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသောပစ္စည်းကို၊ သစေ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ-အကယ်၍
ခံယူအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ နော-ငါတို့သည်၊ သုလဒ္ဓံ-ကောင်းစွာရအပ်သည်၊ (အရတော်
သည်)၊ အဿဝတ-ဖြစ်ရာလေစွာတကား၊ ကုတိ-ကြံ၍၊ နာနာဝိဓေဟိ-အထူးထူး
သော အပြားရှိကုန်သော၊ ဥပါယေဟိ - ဥပါယ်တို့ဖြင့်၊ (အကြောင်းတို့ဖြင့်)၊
ပဏီတာနိ-မွန်မြတ်ကုန်သော၊ စိဝရာဒိနိ-တို့ကို၊ ဥပနေန္တာနံ-ကပ်၍ဆောင်ကုန်သော
ဒါယကာတို့အား၊ (အာဝိကတွာ၌ စပ်)၊ ဝါ-တို့၏အပေါ်၌၊ (အနုဂ္ဂဟ၌ စပ်)၊
တဒနုဂ္ဂဟကာမတံယေဝ-ထိုဒါယကာတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းကို အလိုရှိသည်၏အဖြစ်
ကိုသာလျှင်၊ [ဧဝဖြင့် “မိမိကတော့ မယူလိုပါ”ဟူလို]၊ အာဝိကတွာ-ထင်စွာပြု၍၊
ပဋိဂ္ဂဟဏေန စ-ခံယူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တတော-
ထိုပဏီတစိဝရအစရှိသည်ကို ခံယူပြီးရာအခါမှ၊ ပဘုတိ-စ၍၊ အပ်သကဋဘာရေဟိ-

ပဋိက္ခိပနေန။ ။ “ပဋိက္ခိပနေန”ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ “စိဝရာဒိနံ
ပဋိက္ခိပနေဟေတု”ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအလို “ပယ်ခြင်းကြောင့်”ဟု ဟိတ်အနက်ပေးရလိမ့်မည်။
ဤပုဒ်နှင့်အလားတူ နောက်၌ “ပဋိဂ္ဂဟဏေန စ”ဟု ရှိပြန်၏။ ထိုနှစ်ပုဒ်လုံးသည်
နောက်လာမည့် ဝိမ္မာပနံ၌ စပ်ရသော ပုဒ်များတည်း၊ ဝိမ္မာပနံဝယ် ဝိပုဗ္ဗ+မှိဓာတ်သည်
အံဩချီးမွမ်းခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ဣာပေ ပစ္စည်းကား “စေခြင်း”အနက်ကို ဟော၏။

ပဋိက္ခိပနေန ပဋိဂ္ဂဟဏေနတို့ကို “ကြောင့်”ဟု ဟိတ်အနက်ပေးလျှင် မှိဓာတ်၌ စပ်ရ၏။
“ပယ်ခြင်းကြောင့် ချီးမွမ်းသည်၊ နောက်ထပ် ခံယူသောကြောင့် ချီးမွမ်းသည်”ဟူလို၊ “ပယ်ခြင်း
ဖြင့်၊ ခံယူခြင်းဖြင့်”ဟု ကရိုဏ်းပေးလျှင် ဣာပေပစ္စည်း၌ စပ်ရ၏။ “ပယ်ခြင်းဖြင့် ချီးမွမ်းစေခြင်း၊
ခံယူခြင်းဖြင့် ချီးမွမ်းစေခြင်း”ဟူလို၊ ထိုကြောင့် ဟိတ်အနက်ဖွင့်ခြင်းကို မှိဓာတ်၌ စပ်ခိုက်ကို
ကြည့်၍ ဖွင့်ခြင်းဟု မှတ်ပါ။

လှည်းတစ်စီးတိုက်လောက်သော ပစ္စည်းတည်းဟူသော ဝန်တို့ဖြင့်သော်လည်း၊ ဥပနာမနဟေတုဘူတံ-ကပ်၍ညွတ်စေခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ (လျှိုခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော) ဝိမ္မာပနံ-အံ့ဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်းကို၊ ပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခါတံ-ပစ္စည်းလေးပါးကို မှီဝဲခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ ကုဟနဝတ္ထုတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ စ-သာဓကကား၊ ကတမံ ပစ္စယပဋိ-သေဝနသင်္ခါတံကုဟနဝတ္ထု၊ ပေ၊ ကုဟနဝတ္ထုတိ-ဟူသော၊ ဧတံ(သုတ္တံ)-ကို၊ မဟာနိဒ္ဒေသေဝိ-၌လည်း၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ကတမံ-အဘယ်သည်၊ ပစ္စယပဋိသေဝန သင်္ခါတံ-ပစ္စယပဋိသေဝနဟုဆိုအပ်သော၊ ကုဟနဝတ္ထု-ကုဟနဝတ္ထုမည်သနည်း၊ ဣဓ-ဤလောက၌၊ ဂဟပတိကာ-အိမ်ရှင်ဒါယကာတို့သည်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ စီဝရ၊ ပေ၊ ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ-သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ အိပ်ရာနေရာ၊ ဂိလာန၏ ရောဂါ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အသက်၏ အရံအကာ အဆောက်အဦဖြစ်သောဆေးတို့ဖြင့်၊ နိမန္တေန္တိ-ပင့်ဖိတ်ကြကုန်၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ပါပိစ္ဆော-ယုတ်မာသောအလိုရှိသည်၊ ဣစ္ဆာပကတော-အလိုဆိုးသည် သမ္မာအာဇီဝမှ ကင်းအောင်ပြုအပ်သည်၊ (ဟုတွာ) အတ္ထိကော-ပစ္စည်းဖြင့် အလိုရှိ သည်၊ (သမာနော-လျက်) စီဝရ၊ ပေ၊ ပရိက္ခာရာနံ-တို့၏၊ ဘိယျောကမျှတ-များသည်ကို အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥပါဒါယ-စွဲယူ၍၊ (အကြောင်းပြု၍)၊ စီဝရ-ကို၊ ပစ္စက္ခာတိ-ပယ်စွန့်၏၊ (အလှူမခံဘဲ ပယ်စွန့်၏) ပိဏ္ဍပါတံ၊ ပစ္စက္ခာတိ၊ သေနာသနံ-ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို၊ ပစ္စက္ခာတိ၊ ဂိလာန၊ ပေ၊ ပရိက္ခာရံ-ဆေးကို၊ ပစ္စက္ခာတိ၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-ပြောပြ၊ (ကိ)၊ သမဏဿ-ရဟန်းအား၊ (ရဟန်းဆိုတာ)၊ မဟဋ္ဌေန-များသောအဖိုးရှိသော၊ စီဝရေန-ဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ သမဏော-သည်၊ သုသာနာ ဝါ-သုသာန်မှသော်လည်းကောင်း၊ သင်္ကာရကုဋ္ဌာဝါ-အမှိုက်ပုံ၏ ထိပ်မှသော်လည်းကောင်း၊ (ဥစ္စိနိတွာ၌ စပ်)၊ ပါပဏိကာနိ-ဈေးမှ စွန့်ပစ်အပ်ကုန်သော၊ နန္တကာနိ (န+အန္တကာနိ)ဝါ-အဖျားအနား မရှိလောက်အောင် စုတ်ပြတ်နေသောအဝတ်တို့ကို

အဝိသကဋ္ဌဘာရေဟိ။ ။စာအုပ်တို့၌ “အသိတိ သကဋ္ဌဘာရေဟိ”ဟု တွေ့ရ၏၊ လှည်း တစ်စည်းတိုက်ပစ္စည်းဆိုလျှင် များလှပြီ၊ လှည်းရှစ်ဆယ်တိုက်ပစ္စည်းကား ပြောဖွယ်ပင်မလို၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ “အဝိသကဋ္ဌဘာရေဟိ”ဟု ရှိ၏၊ ထိုပါဌ်သာ သင့်လျော်သော ပါဌ်တည်း၊ အဝိသည် သမ္ဘာဝနာဇောတက။

ပါပဏိကာနိ ဝါ နန္တကာနိ။ ။ “သုသာနာ သင်္ကာရကုဋ္ဌာ”တို့ကို ငဲ့၍ “ပါပဏိကာဝါ”ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိသော်လည်း ဋီကာ၌ကား “ပါပဏိကာနိတိ အာပဏတော ဆဉ္စိတာနိ”ဟု “ဆဉ္စိတ” အနက်၌ ကိတပစ္စည်း သက်ထား၏၊ ထို့ကြောင့် “အာပဏတော+ဆဉ္စိတာနိ ပါပဏိကာနိ”ဟု ပြု၊ သုသာန်၊ သင်္ကာရကုဋ္ဌတို့မှ ရအပ်သောအဝတ်သည် နန္တကချည်းသာမဟုတ်၊ အဝတ်ကောင်းများလည်း ပါတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် “နန္တကာနိ”၌ မစပ်လိုက်၊ အာပဏမှ စွန့်ပစ်အပ် သော အဝတ်ကား ရောင်း၍ မရနိုင်သော အဖျားအနားစုတ်နေသောအဝတ်သာ ဖြစ်ထိုက်သည်။

သော်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာနိက္ခာ-ရွေးချယ်ကောက်ယူ၍၊ သင်္ဃာဋီ-အစပ်စပ်ချုပ်အပ်သော သင်္ကန်းကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ ယံ ဓာရေယျ-အကြင် ဆောင်ရာ၏၊ ဧတံ-ဤ အစပ်စပ် ချုပ်အပ်သော သင်္ကန်းကို ပြု၍ ဆောင်ခြင်းသည်၊ သာရုပ္ပံ-၏။

သမဏဿ မဟဋ္ဌေန၊ ပိဏ္ဍာပါတေန-ဖြင့်၊ ကိ-နည်း၊ သမဏော-သည်၊ ဥဉ္ဇာ စရိယာယ-အကြွင်းအကျန်ကို ရှာမှီးကြောင်းဖြစ်သော လှည့်လည်ခြင်းဖြင့်၊ (လဒ္ဓေန-ရအပ်သော၊) [မဟာဋီကာထည့်သည်၊] ပိဏ္ဍိယာလောပေန-သလုံးမြင်းခေါင်းဖြင့် လှည့်လည်၍ ရအပ်သော တစ်လုတ်စာ တစ်လုတ်စာသောဆွမ်းဖြင့်၊ ဇီဝိကံ-အသက် မွေးမှုကို၊ ယံ ကပ္ပေယျ-အကြင် ပြုရာ၏၊ ဧတံ-ဤသလုံးမြင်းခေါင်းဖြင့် လှည့်လည်၍ ရအပ်သော တစ်လုတ်စာ တစ်လုတ်စာသောဆွမ်းဖြင့် အသက်မွေးမှုကို ပြုခြင်းသည်၊ သာရုပ္ပံ၊ သမဏဿ၊ ပေ၊ ကိ-နည်း၊ သမဏော-သည်၊ ရုက္ခမူလိကော ဝါ-သစ်ပင်၏ အနီးအောက်ဟူသော နေရာရှိသည်မူလည်း၊ ယံ အဿ-အကြင် ဖြစ်ရာ၏၊ သောသာနိကော ဝါ-သုသာန်ဟူသော နေရာရှိသည်မူလည်း၊ (ယံ အဿ၊) အဗ္ဘော ကာသိကော ဝါ-လွင်တီးခေါင်ဟူသော နေရာရှိသည်မူလည်း၊ (ယံ အဿ၊) ဧတံ-ဤ ရုက္ခမူလိက၏အဖြစ် အစရှိသည်သည်၊ သာရုပ္ပံ၊ သမဏဿ၊ ပေ၊ ကိ-နည်း၊ သမဏော၊ ပုတိမုတ္တေန ဝါ-နွားကျင်ငယ်ပုပ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပုပ်သည် ဖြစ်၍ စွန့်ပစ်အပ်သောဆေးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဟရိတ ကီဇဏ္ဍေန ဝါ-ရှစ်ရှား သီးပိုင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သြသခံ-ဆေးကို၊ ယံ ကရေယျ-အကြင် ပြုရာ၏၊ ဧတံ-ဤ နွားကျင်ငယ်ပုပ်ဖြင့် ဆေးကိုပြုခြင်း၊ ရှစ်ရှားသီးပိုင်းဖြင့် ဆေးကိုပြုခြင်း သည်၊ သာရုပ္ပံ၊ ဣတိ (အာဟ၊) တံ-ထိုပါပိစ္ဆတာကို၊ ဥပါဒါယ-စွဲယူ၍၊ လူခံ-ကြမ်း တမ်းသော၊ စီဝရံ-ကို၊ ဓာရေတိ-ဆောင်၏၊ လူခံ ပိဏ္ဍာပါတံ ပရိဘုဉ္ဇတိ-သုံးဆောင်၏၊ လူခံ သေနာသနံ ပဋိသေဝတိ-မှီဝဲ၏၊ လူခံ ဂိလာန၊ ပေ၊ ပရိဘုဉ္ဇာရံ ပဋိသေဝတိ။

တမေနံ-ထိုရဟန်းကို၊ ဂဟပတိကာ-တို့သည်၊ ဧဝံ ဇာနန္တိ-သိကြကုန်၏၊ (ကိ၊) အယံ သမဏော-သည်၊ အပ္ပိစ္ဆော-နည်းသော အလိုရှိ၏၊ သန္တုဋ္ဌော-ရောင့်ရဲလွယ်၏၊ ပဝိပိတ္တော-အပေါင်းအဖော်မှ ကင်းဆိတ်၏၊ အသံသဋ္ဌော-လူတို့နှင့် မရောနှော၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော-အားထုတ်အပ်သောဝီရိယရှိ၏၊ ဓုတဝါဒေါ-ဓုတင်၏ဂုဏ်ကို ပြော ဆိုခြင်းရှိ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ သိကြကုန်၏၊ (ဣတိ-သိ၍၊) ဘိယျောဘိယျော-လွန်စွာ လွန်စွာ၊ (အလွန်အလွန်၊) စီဝရံ၊ ပေ၊ ပရိဘုဉ္ဇာရေတိ-တို့ဖြင့်၊ နိမန္တေန္တိ-ဖိတ်မန်ကြ ကုန်၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဧဝံ အာဟ၊ (ကိ-နည်း၊) တိဏ္ဏံ-သုံးမျိုးသောအကြောင်း တို့၏၊ သမ္မုခိဘာဝါ-မျက်မှောက်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ သဒ္ဓေါ-သဒ္ဓါရှိသော၊ ကုလပုတ္တော-အမျိုးသားသည်၊ ဗဟံ-များစွာသော၊ ပုညံ-ကောင်းမှုကို၊ ပသဝတိ-တိုးပွားစေ၏။ သဒ္ဓါယ-သဒ္ဓါ၏၊ သမ္မုခိဘာဝါ၊ ပေ၊ ပသဝတိ၊ ဒေယျဓမ္မဿ-ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော

လှူဖွယ်ဝတ္ထု၏ ၊ပေ၊ ဒက္ခိဏေယျာနံ-အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ၊ပေ၊ ပဿဝတိ၊ တုမ္မာကဓမ္မေဝ-တို့၏လည်း၊ အယံ သဒ္ဓါ-ဤသဒ္ဓါသည်၊ အတ္ထိ၊ ဒေယျဓမ္မော စ-သည်လည်း၊ သံဝိဇ္ဇတိ၊ အဟဉ္စ-ငါသည်လည်း၊ ပဋိဂ္ဂဟကော-အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ အဟံ-ငါသည်၊ သစေ န ပဋိဂ္ဂဟေသာမိ-အကယ်၍ မခံယူအံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့ မခံယူလသော်၊ တုမှေ-သင်ဒါယကာတို့သည်၊ ပုညေန-ကောင်းမှုမှ၊ ပရိဗာဟိရာ-အပ၌ ဖြစ်ကုန်သည်၊ ဘဝိဿထ-ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ မယံ-ငါအား၊ ဣမိနာ-ဤလှူဖွယ်ဝတ္ထုဖြင့်၊ န အတ္ထော-အလိုမရှိ၊ အပိစ-ထိုသို့ အလိုမရှိပါသော်လည်း၊ တုမ္မာကံ ဧဝံ-သင်ဒါယကာတို့အပေါ်၌သာ၊ အနုကမ္မာယ-သနားစောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်ခြင်းကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂဏှာမိ-ခံယူအံ့၊ ဣတိ (အာဟ)၊ တံ-ထိုပဌမခံယူခြင်းကို၊ ဥပါဒါယ ဗဟုမ္ပိ စိဝရံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ၊ပေ၊ ဧဝရူပါ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ယာ ဘာကုဋိကာ-အကြင် မျက်မှောင်ကုတ်ခြင်းသည်၊ (ယံ) ဘာကုဋိယံ-အကြင် မျက်မှောင်ကုတ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ (ယာ) ကုဟနာ-အကြင် အံ့ဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်၊ (ယာ) ကုဟာယနာ-အကြင် အံ့ဩဖွယ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ယံ) ကုဟိတတ္ထံ-အကြင် အံ့ဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ-ဤ မျက်မှောင်ကုတ်ခြင်း အစရှိသည်ကို၊ ပစ္စယ ၊ပေ၊ ဝုစ္စတိ။

ပန-ကား၊ ပါပိစ္ဆဿေဝ-ယုတ်မာသော အလိုရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ သတော-ဖြစ်လျက်၊ ဥတ္တရိမနဿ ၊ပေ၊ ဝါစာယ-ဥတ္တရိမနဿဓမ္မကို ရခြင်း၏အနီး၌ ပြောဆိုကြောင်းစကားဖြင့်၊ တထာ တထာ-ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝိမ္မာပနံ-အံ့ဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်းကို၊ သာမန္တဇပုနသဒ္ဓါတံ-သာမန္တဇပုနဟုဆိုအပ်သော၊ ကုဟနဝတ္ထုတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [အတ္တာနံ ဥတ္တမနဿဓမ္မာဓိဂမဿ သာမန္တံ ကတွာ-မိမိကို ဥတ္တရိမနဿဓမ္မကို ရခြင်း၏ အနီး၌ ထား၍၊ ဇပုနံသာမန္တဇပုနံ၊-မဟာဋီကာ၊] ယထာဟ-အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း၊ ကတမံ-သည်၊ သာမန္တဇပုနသဒ္ဓါတံ-သော၊ ကုဟနဝတ္ထု-မည်သနည်း၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဧကစ္စော-အချို့သောရဟန်းသည်၊ ပါပိစ္ဆော-သည်၊ ဣစ္ဆာပကတော-သည်၊ သမ္ဘာဝနာဓိပ္ပာယော-ချီးမွမ်းခြင်းကို အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပြောလိုက်လျှင်၊ မံ-ငါ့ကို၊ ဇနော-သည်၊ သမ္ဘာဝေဿတိ-ချီးမွမ်းလတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ အရိယဓမ္မသန္နိဿိတံ-အရိယဓမ္မကို မှီသော၊ ဝါစံ-စကားကို၊ ဘာသတိ၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘော ရှိသော၊ စိဝရံ ဓာရေတိ၊ သော သမဏော-သည်၊ မဟေသက္ခော-ကြီးသော အစိုးရခြင်းရှိသူဟု ခေါ်ဆိုထိုက်သောရဟန်းတည်း၊ ဝါ-တန်ခိုးကြီးသောရဟန်းတည်း၊ ဣတိ ဘဏတိ။ [ဥတ္တရိမနဿဓမ္မကို ရခြင်းကြောင့် တန်ခိုးကြီးသည်-ဟူလို၊]

ယော ဧဝရူပံ ပတ္တံ (ဓာရေတိ) ၊ပေ၊ လောဟထာလကံ-ကြေးခွက်ကို ၊ပေ၊ ဓမ္မကရဏံ- ဓမ္မကရိုဏ်ရေစစ်ကို ၊ပေ၊ ပရိသာဝနံ- ပုဝါရေစစ်ကို ၊ပေ၊ ကုဉ္ဇိကံ- သံကောက်ကို ၊ပေ၊ ဥပါဟနံ-ဖိနပ်ကို၊ပေ၊ ကာယဗန္ဓနံ-ခါးပန်းကို၊ အာယောဂံ- အာယောဂပတ်ကို၊ ဓာရေတိ၊ သော သမဏော၊ မဟေသက္ခော၊ ဣတိ ဘဏတိ၊ ယဿ-အကြင် ရဟန်း၏၊ ဧဝရူပေါ-သော၊ ဥပဇ္ဈာယော-ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ အာစရိယော-ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ ဝါ-နိဿယည်းဆရာသည်၊ ဝါ-ဓမ္မာစရိယသည် ၊ပေ၊ သမာနုပဇ္ဈာယာ-တူသောဥပဇ္ဈာယ်ရှိသူတို့သည် ၊ပေ၊ သမာစရိယကာ-တို့သည်၊ မိတ္တာ-တို့သည်၊ သန္နိဋ္ဌာ-အတူတကွ တွေ့မြင်အပ်ဖူးသူတို့သည်၊ သမ္ဘတ္တာ-အတူတကွ စားဖော်စားဖက်တို့သည်၊ သဟာယာ-အတူတကွ ဖြစ်ဖော်ဖြစ်ဖက်တို့သည်၊ (သန္နိ)၊ [မိတ္တာကိုပင် သန္နိဋ္ဌာ စသည်ဖြင့် ထပ်ဖွင့်သည်။] ယော-သည်၊ ဧဝရူပေ၊ ဝိဟာရေ- ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝါ-၄ ဖက်မိုးကျောင်း၌၊ ဝသတိ ၊ပေ၊ အဗုယောဂေ-ထက်ဝက်မိုး ကျောင်း၌၊ ပါသာဒေ-ပြာသာဒ်ရှည်၌၊ ဟမ္ပိယေ-ပြာသာဒ်ဦးပြင်း၌၊ ဂုဟာယံ-ဂူ၌၊ လေဏေ-လိုဏ်၌၊ ကုဋိယာ-ကျောင်းကုတ်၌၊ ကုဋ္ဌာဂါရေ-အထွတ်ရှိသောကျောင်း၌၊ အဋ္ဌေ-စင်၌၊ မာဠေ-ပြအိုး၌၊ ဥဒေါသိတေ-ဘဏ္ဍာတိုက်၌၊ ဥဒ္ဒဏ္ဍေ-အခန်းမထား တံခါးတစ်ပေါက်သာရှိသော တန်းလျားရှည်ကျောင်း၌၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ-ဆည်း ကပ်ရာ တန်ဆောင်းဝန်း၌၊ မဏ္ဍပေ-မဏ္ဍပ်၌၊ ရုက္ခမူလေ-သစ်ပင်၏အနီးအောက်၌၊ ဝသတိ၊ သော သမဏော မဟေသက္ခော ဘဏတိ။

အထဝါ-ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ (ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊) ကောရဇိက ကောရဇိကော-စက်ဆုပ်အပ်သော မြူမွန်နှင့်တူသော အကျိုးမရှိသောကိုယ်၊ နှုတ် တို့၏ လှုပ်ရှားခြင်းကို နှိပ်ထားခြင်း ရှိသူတို့ထက် အလွန် နှိပ်ထားခြင်းရှိသည်၊ ဝါ- အမြဲမပြတ် နှိပ်ထားခြင်းရှိသည်၊ [ဘာကုဋိကဘာကုဋိကောစသည် ၂-ထပ်ဆိုရာ၌ လည်း နည်းတူ၊] ဘာကုဋိကဘာကုဋိကော-အလွန်မျက်မှောင်ကုပ်သည်၊ ကုဟက

ကောရဇိက ကောရဇိကော။

။“ကောရဇိက”ကို “ကု+ဇရ”ဟု ရှေးဦးစွာ ပုဒ်ခွဲပါ၊ “ကု-စက်ဆုပ်အပ်သော၊ ဇရ-မြူ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော မြူသည် ဘာမျှ အသုံးမကျသကဲ့သို့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်ကို ငြိမ်သက်စွာထား၍ ကြုံကြုံရုံရှိနေခြင်း၊ နှုတ်ကို ငြိမ်သက်စွာ ထား၍ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ပြောဆိုခြင်းသည် ထိုစက်ဆုပ်ဖွယ်မြူကဲ့သို့ အကျိုးမရှိသောကြောင့် “ကုရဇ” မည်၏၊ ကုရဇံ+ ဧတဿ+အတ္ထိတိ ကောရဇိကော၊ အတိဝိယ ကောရဇိကော အဘိန္နံ ဝါ ကောရဇိကော ကောရဇိက ကောရဇိကော၊ သဒ္ဓါတူ နှစ်ချက်ဆင့်သောကြောင့် အလွန်အကဲ အနက်ကို ဟော ရကား “အတိဝိယ”ဟုလည်းကောင်း၊ “အဘိန္နံ”ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။

ကုဟကော-အံဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သူတို့ထက် အလွန်အံဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သည်။ ဝါ-အလွန်ဝါကြွားတတ်သည်။ လပကလပကော-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၏ အနီး၌ အလွန်ပြောဆိုတတ်သည်။ မုခသမ္မာဝိတော-မိမိနှုတ်မျှဖြင့် သူတစ်ပါးတို့ကို ချီးမွမ်းစေတတ်သည်။ (ဟောတိ)။

အယံ သမဏော-သည်။ ဧဝရူပါနံ၊ သန္တာနံ-ငြိမ်သက်ကုန်သော၊ ဣမာသံ ဝိဟာရသမာပတ္တိနံ-ဤနေကြောင်းသမာပတ်တို့ကို၊ လာဘီ-ရခြင်းရှိ၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (သမာပတ်တို့ကို ရခြင်းရှိသောကြောင့်) တာဒိသံ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ဂမ္ဘိရံ-နက်သော၊ ဂူဠံ-လျှို့ဝှက်သော၊ နိပုဏံ-သိမ်မွေ့သော၊ ပဋိစ္ဆန္ဒံ-ဖုံးကွယ်သော၊ လောကုတ္တရံ-လောကထက် လွန်မြတ်သော၊ သုညတာပဋိသံယုတ္တံ-သုညတာနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ ကထံ-စကားကို၊ ကထေသိ-ပြောနိုင်၏၊ ဧဝရူပါ-သော၊ ယာ ဘာဋီကာ၊ ပေ၊ (ယံ) ကုဟိတတ္ထံ၊ (အတ္တိ)၊ ဣဒံ-ဤမျက်မှောင်ကုတ်ခြင်း အစရှိသည်ကို၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ။

ပန-ကား၊ ပါဝိစ္စဿေဝ သတော၊ သမ္ဘာဝနာဓိပ္ပာယကတေန-ချီးမွမ်းစေခြင်း၌ ဖြစ်သော အလိုသည် ပြုအပ်သော၊ ဣရိယာပထေန-ဣရိယာပုတ်ဖြင့်၊ ဝိမာပနံ-ကို၊ ဣရိယာပထသန္နိဿိတံ-ဣရိယာပုတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော၊ ကုဟနဝတ္ထုတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာဟ-သနည်း၊ ကတမံ ဣရိယာပထသင်္ခါတံ - ဣရိယာပထဟုဆိုအပ်သော၊ (ဣရိယာပုတ်ကို ကောင်းစွာထားခြင်းဟုဆိုအပ်သော) ကုဟနဝတ္ထု-မည်သနည်း၊ ဣဓ-ဤလောက၌၊ ဧကစ္စော၊ ပေ၊ သမ္ဘာဝနာဓိပ္ပာယော (ဟုတွာ) ဧဝံ-ဤသို့ သွားခြင်းကို ကောင်းစွာ တည်စေရသည်ရှိသော်၊ မံ ဇနော သမ္ဘာဝေဿတိ-လတ္တံ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဂမနံ-သွားခြင်းကို၊ သဏ္ဌာပေတိ-ကောင်းစွာ တည်စေ၏၊ (ငြိမ်သက်စွာ တည်စေ၏)၊ ပေ၊ သယနံ - လည်းလျောင်းခြင်းဣရိယာပုတ်ကို၊ သဏ္ဌာပေတိ၊ ပဏိဓာယ-(ငါ့ကို ရဟန္တာလို့ သိစေသတည်းဟု) စိတ်ကို ထား၍၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ပဏိဓာယ တိဌတိ-ရပ်၏၊ ပဏိဓာယ နိသီဒသိ-ထိုင်၏၊ ပဏိဓာယ သေယျံ-လည်းလျောင်းခြင်းကို၊ ကပ္ပေတိ၊ သမာဟိတော ဝိယ-ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်သောစိတ်ရှိသူကဲ့သို့၊ (တည်ကြည်သူကဲ့သို့) ဂစ္ဆတိ၊ ပေ၊ သေယျံ ကပ္ပေတိ။ အာပါတကဇ္ဈာယိဝ-လူတို့၏ ရှေ့ရှုရောက်ရာ အရပ်၌ ဈာန်ဝင်စားနေသကဲ့သို့၊ ဟောတိ၊ ဧဝရူပါ-သော၊ ဣရိယာပထဿ-ကို၊ ယာ အာဌပနာ-အကြင် အစစွာ ထားခြင်းသည်၊ ဝါ-အကြင် လေးလေးစားစား ထားခြင်းသည်၊ (ယာ) ဌပနာ-အကြင် ထားခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်၊ (ယာ) သဏ္ဌာပနာ-အကြင် ကြည်ညိုဖွယ် ကောင်းအောင် ထားခြင်းသည်၊ (ယာ) ဘာကုဋီကာ၊ ပေ၊ ဣဒံ-ဤ သွားခြင်းစသော ဣရိယာပုတ်ကို ကောင်းစွာထားခြင်း အစရှိသည်ကို၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ-ထိုပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခါတေန ဝါအစရှိသော ပါဠိရပ်တို့တွင်၊ ပစ္စယ၊ပေ၊ သင်္ခါတေနာတိ-ကား၊ ပစ္စယပဋိသေဝနန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သင်္ခါတေန-ဆိုအပ်သော၊ ပစ္စယပဋိသေဝနေန-ပစ္စည်းလေးပါးကို မှီဝဲခြင်းဖြင့်၊ သာမန္တဇ္ဇပ္ပိတေနာတိ-ကား၊ သမိပေ-အနီး၌၊ ဘဏိတေန-ပြောဆိုကြောင်းစကားဖြင့်၊ ကုရိယာပထဿာတိ-ကား၊ စတုကုရိယာပထဿ-လေးပါးသော ကုရိယာပုထ်ကို၊ အာဠပနာတိ-ကား၊ အာဒိဠပနာ-အစ၌ ထားခြင်းတည်း၊ ဝါ-ကား၊ အာဒရေန-လေးစားသောအားဖြင့်၊ (ပေါ့ပေါ့ဆဆ မဟုတ်ဘဲ လေးလေးပင်ပင်အားဖြင့်၊) ဌပနာ-ထားခြင်းတည်း၊ ဌပနာတိ-ကား၊ ဌပနာကာရော-ထားခြင်းဟူသောအခြင်းအရာတည်း၊ သဏ္ဌပနာ တိ-ကား၊ အဘိသင်္ခရဏာ-ပြုပြုပြင်ပြင်ထားခြင်းတည်း၊ ပါသာဒိကဘာဝကရဏံ-ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သူ၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းတည်း၊ ကုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဘာကုမ္ပိကာတိ-ကား၊ ပဓာန ပေ၊ ဒဿနေန-ပဓာနဖြစ်၍ ရှေ့ဆုံး၌ ဖြစ်သောအရပ် ဝယ်တည်ရခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်၊ (ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်၊) ဘာကုမ္ပိကရဏံ - မျက်မှောင်ကုတ်မှုကို ပြခြင်းတည်း၊ မုခသင်္ကောစော-မျက်နှာ၏ရှုခြင်းတည်း၊ ကုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာကုမ္ပိကရဏံ-မျက်မှောင်ကုတ်မှုကို ပြခြင်းဟူသော၊ သီလံ-အလေ့သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ကုတိ-ထို့ကြောင့်၊ (သော-သည်)၊ ဘာကုမ္ပိကာ-မည်၏၊ ဘာကုမ္ပိကဿ-မျက်မှောင် ကုတ်မှုကို ပြခြင်းအလေ့ရှိသူ၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ ဘာကုမ္ပိယံ-ရာ၊ ဝိမ္မာပနံ-အံ့ဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်းကို၊ ကုဟနာတိ (ဝုတ္တံ)၊ ကုဟဿ-အံ့ဩဖွယ် ကို ဖြစ်စေခြင်း၏၊ အယနာ-ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ (တစ်နည်း) ကုဟဿ-အံ့ဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အယနာ - ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အမူအရာတည်း၊ ကုဟယနာ-အံ့ဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်း၏အဖြစ်၊ ဝါ-အံ့ဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမူအရာ၊ ကုဟိတဿ-အံ့ဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာဝေါ-တည်း၊ ကုဟိတတ္ထံ-ရာ၊ ကုတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

၈၆၂။ လပနာနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အာလပနာတိ-ကား၊ ဝိဟာရံ - သို့၊ အာဂတမနုဿေ - လာသောလူတို့ကို၊ ဒိသ္မာ၊ ဘောန္တော - ငါ့ရှင်

ကုဟယနာ။ ။ကုဟဓာတ်သည် “ဝိမ္မာပနံ-အံ့ဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်း” အနက်ကို ဟော၏၊ “ကုဟနံ ကုဟော၊ တဿ အယနာ ပဝုတ္တိံ ကုဟယနာ”ဋီကာ၊ ဤအလို “အယနံ”ဟု မရှိရ “အယနာ”ဟုသာ ရှိရမည်၊ “ကုဟဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ အယနာ ဂတိကိရိယာ ကုဟယနာ” ဤနည်းအလို “ကုဟ”အရ အံ့ဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏၊ ထို၌ “အယနာ”ကို “ဂတိ”ဟု ဖွင့်၏၊ “အယ-ဂတိမ္ပိ”ဟူသော ဓာတ်နက်ကို ဖွင့်ခြင်းတည်း၊ ထိုဂတိဟူသည်လည်း အမူအရာတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဂတိ”ကို “ကိရိယာ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။

ဒါယကာတို့သည်၊ ကိမတ္ထာယ-ငှာ၊ အာဂတာ-လာကြကုန်သနည်း၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ နိမန္တေတုံ-ပင့်ဖိတ်ခြင်းငှာ၊ (အာဂတာ)၊ ကိ-လာကြကုန်သလော၊ (နိမန္တေတုံ-ငှာ)၊ ယဒိ (အာဂတာ)-အကယ်၍ လာကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ ဂစ္ဆထ-သွားနှင့်ကြကုန်၊ အဟံ ပစ္ဆတော-နောက်မှ၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ အာဂစ္ဆာမိ-လိုက်ခဲ့အံ့၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အာဒိတောဝ-အစဉ်သာလျှင်၊ (အစမှစ၍ပင်)၊ လပနာ-ပြောဆိုခြင်းတည်း။

အထဝါ-ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ဥပနေတွာ-ကပ်ဆောင်၍၊ အဟံ-သည်၊ တိဿော-တိဿတုံ၊ မယိ-ငါ့အပေါ်၌၊ ရာဇာ-မင်းသည်၊ ပသန္နော-ကြည်ညို၏၊ မယိ-၌၊ အသုကော စ အသုကော စ-ထိုမည်သူလည်းဖြစ်၊ ထိုမည်သူလည်းဖြစ်သော၊ ရာဇမဟာမတ္တော-မင်း၏အမတ်ကြီးသည်၊ ပသန္နော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထုပနာယိကာ-မိမိကို ကပ်ဆောင်ခြင်းရှိသော၊ (မိမိနာမည် စသည်ကို ကပ်ဆောင်ခြင်းရှိသော) လပနာ-သည်၊ အာလပနာ-မည်၏၊ လပနာတိ-ကား၊ ပုဋ္ဌဿ-မေးအပ်သည်ဖြစ်၍၊ သတော-ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသောစကားကိုပင်၊ (အဟံ တိဿော မယိ ရာဇာ ပသန္နော အစရှိသော စကားကိုပင်) လပနံ-ပြောဆိုခြင်းတည်း၊ သလ္လပနာတိ-ကား၊ ဂဟပတိကာနံ-တို့၏၊ ဥက္ကဏ္ဌနေ-ပျင်းရိခြင်း၌၊ ဘိတဿ-ကြောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဩကာသံ-လူတို့၏ ပြောခွင့်ကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ [ဝိမတိ၌“ဒတွာ ဒတွာ”ဟု ၂-ပုဒ်ရှိ၏၊] သုဠ-ကောင်းစွာ၊ လပနာ-တည်း၊ [မိမိချည်းပြောနေလျှင် နားထောင်ရသူတို့ ပျင်းမှာစိုးသောကြောင့် လူတို့ကိုလည်း ပြောခွင့်ပေးခြင်းတည်း၊] ဥလ္လပနာတိ-ကား၊ မဟာကုဋုမ္ဗိကော-သူကြွယ်ကြီး၊ မဟာနာဝိကော-အကြီးအကဲလေသူကြီး၊ မဟာဒါနပတိ-အလှူရှင်ကြီး၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်၌၊ ကတွာ-ပြု၍၊ (တစ်နည်း) ဥဒ္ဓံ ကတွာ-အထက်၌ ထား၍၊ (မြှောက်ပင့်၍) လပနာ-တည်း။

သမုလ္လပနာတိ-ကား၊ သဗ္ဗတောဘာဂေန-အလုံးစုံသော အဖို့အားဖြင့်၊ [သံ၏ အဖွင့်] ဥဒ္ဓံ ကတွာ လပနာ-တည်း၊ ဥန္နဟနာတိ-ကား၊ ဥပါသကာ-တို့၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ (ရှေးတုန်းက) ဤဒိသေ ကာလေ-ဤကဲ့သို့ရှုအပ်သော အခါ၌၊ ဒါနံ-အလှူကို၊ ဒေထ-ပေးလှူကြကုန်၏၊ ဣဒါနိ-၌၊ (ဒါနံ) ကိ-အဘယ်ကြောင့်၊ နဒေထ-မပေးကြကုန်နည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ဘန္တေ၊ ဒဿာမ-ပေးလှူပါကုန်အံ့၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ န လဘာမ-မရပါကုန်သေး၊ [“အခွင့်မရသေး လို့ပါ”ဟုလို] ဣတိ အာဒိနိ-ဤသို့ အစရှိသောစကားတို့ကို၊ ဝဒန္တိ-လျှောက်ကုန်၏၊ တာဝ-ထိုလှူပါမည်ဟု လျှောက်သည့်တိုင်အောင်၊ ဥဒ္ဓံ-၌၊ နဟနာ-နှောင်ဖွဲ့ခြင်းတည်း၊ ဝေဌနာ-ရစ်ပတ်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အထ ဝါ-ကား၊ ဥစ္စယတတ္ထ-လက်၌ ကြံချောင်းရှိသူကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဥပါသက-
ကာ၊ ကုတော-အဘယ်အရပ်မှ၊ အာဘတ်-ဆောင်ယူအပ်သနည်း၊ ဣတိ ပုစ္ဆတိ၊
ဘန္တေ၊ ဥစ္စယဓေတ္တတော-ကြံခင်းမှ၊ (အာဘတ်-ဆောင်ယူအပ်ပါပြီ) ဣတိ-ဤသို့
လျှောက်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုသင်တို့ကြံခင်း၌၊ ဥစ္စယ-ကြံသည်၊ မဓရံ ကိ-ချိုသလော၊ ဣတိ-
ဤသို့ မေးပြီ၊ ဘန္တေ၊ ခါဒိတွာ-ခဲစားပြီး၍၊ (ခဲစားပြီးမှ) ဇာနိတဗွဲ-သိထိုက်ပါ၏၊
ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ဥပါသက-ကာ၊ ဘိက္ခုဿ-အား၊ ဥစ္စယ-ကို၊ ဒေထ-လှူကုန်
လော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထု-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဧဝရူပါ-သော၊ နိဗ္ဗေ
ဌေန္တဿာပိ-ဖြေရှင်းသော ရဟန်း၏လည်း၊ ယာ ဝေဠုနကကထာ-အကြင် ရပ်ပတ်
ကြောင်းစကားသည်၊ (အတ္ထိ) သာ-ထိုရပ်ပတ်ကြောင်းစကားသည်၊ ဥန္နဟနာ-
မည်၏၊ [ကြံကို လှူကြပါ”ဟု အလှူမခံကောင်း၊ ဤသို့ ဖြေရှင်းသော်လည်း ကြံကို
လှူဖို့ရန် ရပ်ပတ်ကြောင်း စကားပင် ဖြစ်သည်။]

သဗ္ဗတောဘာဂေန-အလုံးစုံသော အဖို့အားဖြင့်၊ ပုနပျန်-ထပ်၊ [သံ၏အဖွင့်၊]
ဥန္နဟနာ-အထက်၌ရပ်ပတ်ကြောင်းစကားသည်၊ သမုန္နဟနာ-မည်၏၊ ဥက္ကာစနာတိ-
ကား၊ ဧတံ ကုလံ-ဤ အမျိုးသည်၊ မံယေဝ-ငါ့ကိုသာ၊ ဇာနာတိ-သိ၏၊ (အသိ
အမှတ်ပြု၏)၊ ဧတ္ထ-ဤအမျိုး၌၊ ဒေယုဓမ္မော-လှူထိုက်သော သဘောရှိသောပစ္စည်း
သည်၊ သစေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မယုဓမ္မေဝ-ငါ့အားသာ၊ ဒေတိ-လှူ၏၊ ဣတိ
ဧဝံ-သို့၊ ဥက္ခိပိတွာ-မြှောက်ပင့်၍၊ ကာစနာ-ထင်စွာပြခြင်းသည်၊ ဥက္ကာစနာ-မည်၏၊
ဥဒ္ဓိပနာ-မြှောက်ပင့်၍ ထင်စွာပြခြင်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ [ကစဓာတ်သည် ဒီ စု
ဘူ ဖြစ်မှု “ထွန်းပခြင်း ထင်ရှားပြခြင်း”အနက်၌ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဥ ကို
“ဥက္ခိပိတွာ”ဟု ဖွင့်၍၊ ကာစနာကို “ဒိပနာ”ဟု ဖွင့်သည်။]

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤမြှောက်ပင့်၍ပြောဆိုခြင်း၌၊ တေလကန္တရိကဝတ္ထု-တေလ
ကန္တရိကဝတ္ထုကို၊ ဝတ္ထုဗွဲ-ဆိုထိုက်၏၊ ကိရ-ချဲ့၊ ဒွေ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊
ဧကံ - သော၊ ဂါမံ - သို့၊ ပဝိသိတွာ - ၍၊ အာသနသာလာယံ - နားနေရာ ဇရပ်၌၊
နိသိဒိတွာ-၍၊ ဧကံ-တစ်ယောက်သော၊ ကုမာရိကံ-သတို့သမီးကို၊ ဒိသွာ-၍၊
ပက္ကောသိသု-ခေါ်ကြကုန်ပြီ၊ တာယ-ထိုသတို့သမီးသည်၊ အာဂတာယ-လာလသော်၊
တတြ-ထိုနှစ်ပါးသောရဟန်းတို့တွင်၊ ဧကော-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဧကံ-
တစ်ပါး သောရဟန်းကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးပြီ၊ (ကိ-နည်း)၊ ဘန္တေ၊ အယံ-ဤသူငယ်မသည်၊
ကဿ-အဘယ်သူ၏၊ ကုမာရိကာ-သတို့သမီးပါနည်း၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)၊ အာဝုသော၊
(အယံ - ဤသူငယ်မသည်)၊ အမှာကံ - ငါတို့၏၊ ဥပဋ္ဌာယိကာယ-
အလုပ်အကျွေးမဖြစ်သော၊ တေလကန္တရိကာယ-တေလကန္တရိကာ၏၊ မိတာ-
သွီးတည်း၊ ဣမိဿာ-ဤသူငယ်မ ၏၊ မာတာ-မိခင်သည်၊ မယိ-ငါသည်၊ ဂေဟံ-
အိမ်သို့၊ ဂတေ-သွားလသော်၊ သပ္ပိ-ထောပတ်ကို၊ ဒဒမာနာ-လှူလသော်၊

(လှူလို့ရှိလျှင်) ယဇ္ဇနေဝ-အိုးဖြင့်သာလျှင်၊ (တစ်အိုးလုံးသာ) ဒေတိ၊ အယမ္ဗိ-
ဤသုဇယံမသည်လည်း၊ မာတာ ဝိယ-အမိကဲ့သို့၊ ယဇ္ဇနေဝ-သာလျှင်၊ ဒေတိ၊
ဣတိ-သို့၊ ဥက္ကာစေတိ-မြောက်ပင်၍ ထင်ရှားပြီ၏၊ သဗ္ဗတောဘာဂေန-ဖြင့်၊ ပုနပျုနံ၊
ဥက္ကာစနာ-မြောက်ပင်၍ ထင်ရှားပြခြင်းသည်၊ သမုက္ကာစနာ-မည်၏။

အနုပ္ပိယဘာဏိတာတိ-ကား၊ သစ္စာနုဇ္ဈပံ-အမှန်အားလျော်သည်မူလည်းဖြစ်
သော၊ ဓမ္မာနုဇ္ဈပံ ဝါ-အတိုင်းအရှည်ဖြစ်သော တရားစကားအားလျော်သည်မူလည်း
ဖြစ်သော၊ (ဝါစံ-စကားကို) အနုပလောကေတွာ-မရှုငဲ့မူ၍၊ ပုနပျုနံ၊ ပိယဘဏာနမေဝ-
ချစ်ဖွယ်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်းပင်တည်း၊ စာဠကမျတာတိ-ကား၊ နိစုတ္တိတာ-
နိမ့်ကျသော ဖြစ်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်တည်း၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ဟေဌတော-အောက်
အဖို့အားဖြင့်၊ ဌပေတွာ-၍၊ ဝတ္ထနံ-ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ မုဂ္ဂသူပျတာတိ-ကား၊ မုဂ္ဂသူပ
သဒိသတာ-ပဲနောက်ဟင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ မုဂ္ဂေသု-
ပဲနောက်တို့ကို၊ ပစ္စမာနေသု-ချက်အပ်ကုန်သော်၊ ကောစိဒေဝ-
အချို့သာလျှင်ဖြစ်သော ပဲနောက် သည်၊ န ပစ္စတိ ယထာ-မကျက်သကဲ့သို့၊
အဝသေသာ-ကြွင်းသော ပဲနောက်တို့သည်၊ ပစ္စန္တိ (ယထာ)-ကျက်ကုန်သကဲ့သို့၊
ဧဝံ-ဤအတူ၊ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ ဝစနေ-၌၊ ကိဉ္စိဒေဝ-
အချို့သောစကားသည်သာ၊ သစ္စံ-မှန်သည်၊ ဟောတိ၊ သေသံ-ကြွင်းသော
စကားသည်၊ အလိကံ-ချွတ်ယွင်းသည်၊ ဟောတိ၊ အယံ ပုဂ္ဂလော-ကို၊ မုဂ္ဂသူပျောတိ-
မုဂ္ဂသူပျဟူ၍၊ (မကျက်နည်းပါး အကျက်များသော ပဲနောက်ဟင်းကဲ့သို့ အမှန်နည်းပါး
အမှားများသော စကားရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ၊ တဿ-ထိုမကျက်နည်းပါး
အကျက်များသော ပဲနောက်ဟင်းကဲ့သို့၊ အမှန်နည်းပါး အမှားများသောစကားရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာဝေါ-တည်း၊ မုဂ္ဂသူပျတာ-ရာ။

ပါရိဘဏ္ဍတာတိ-ကား၊ ပါရိဘဏ္ဍဘာဝေါ-အစေအပါးနှင့်တူသည်၏အဖြစ်တည်း၊
ဟိ-ချဲ့၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ကုလဒါရကေ-အမျိုးသားငယ်တို့ကို၊ ဓာတိ ဝိယ-
အထိန်းကဲ့သို့၊ အင်္ဂေန ဝါ-ရင်ခွင့်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ခန္ဓေန ဝါ-ပခုဲဖြင့်သော်
လည်းကောင်း၊ ပရိဘဏ္ဍတိ-ပွေ့ပိုက်ထမ်းဆောင်၏၊ ဓာရေတိ-ပွေ့ပိုက်ထမ်းဆောင်၏၊
ဣတိ အတ္ထော၊ တဿ ပရိဘဏ္ဍဿ-ထို အမျိုးသားငယ်တို့ကို
ပွေ့ပိုက်ထမ်းဆောင်ခြင်း

ဓမ္မာနုဇ္ဈပံ ဝါ။ ။ “မတ္တာဝစနာနုဇ္ဈပံ ဝါ မတ္တာဝစနံ ဟိ ဓမ္မောတိ ဝုစ္စတိ”ဟု
ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ ဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် အတိုင်းအရှည်ပမာဏနှင့် လျော်ရုံစကားကို
“ဓမ္မာနုဇ္ဈပံ”ဟု ဆို၏၊ “စကားကို များစွာ မပြောဘဲ သင့်တော်ရုံပြောအပ်သောစကား”ဟူလို၊
(တစ်နည်း) စကားလေးမျိုးရှိသည်တွင် သစ္စာမှ တစ်ပါးသော သုဘာသိတဝါစာကို “ဓမ္မ”ဟု
မဟာဋီကာ၌ ဆိုသည်။

ရှိသောရဟန်း၏။ ကမ္ဘ-အလုပ်တည်း။ ပါရိဘဋ်-လုပ်။ ပါရိဘဋ်သ-
အမျိုးသားကလေး တို့ကို အထိန်းကဲ့သို့ ပွေ့ပိုက်ထမ်းဆောင်တတ်သော
ပုဂ္ဂိုလ်အလုပ်၏။ ဘာဝေါ-တည်း။ ပါရိဘဋ်တာ-ရာ၊ ကူတိ-အပြီးတည်း။ [ဤပုဒ်
တို့ကိုပင် ဈာနဝိဘင်းတုန်းက တစ်မျိုးဖွင့်ခဲ့သေးသည်။]

၈၆၃။ နေမိတ္တိကတာ နိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ နိမိတ္တန္တိ-ကား၊
ယံကိစ္ဆိ-အမှန်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့၏၊ ပစ္စယဒါနသညော
ဇနကံ-ပစ္စည်းလေးပါးကို ပေးလှူခြင်းနှင့် ယှဉ်စေသော၊ ကာယဝစီကမ္ဘ-ကာယကံ၊
ဝစီကံကို၊ [“သညောဇနကံ”ကို သံယောဇနကံ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်ပါ။] နိမိတ္တကမ္မန္တိ-ကား၊
နိမိတ္တသ-အကြောင်းဖြစ်သော ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာကို၊ ကရဏ
ကောသလ္လံ-ပြုခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ) တကြ-ထိုနိမိတ္တကမ္မ၌၊
ကုဒံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ပိက္က
ပါတိကော-ပိက္ကပါတ်စုတင်ဆောင်သောရဟန်းသည်၊ ဥပဋ္ဌာကကမ္မာရဿ-အလုပ်
အကျွေးဖြစ်သော ပန်းဘဲဆရာ၏၊ ဂေဟဒ္ဓါရ်-အိမ်တံခါးသို့၊ ဝန္တာ-၍၊ ဘန္တေ၊ ကိ-
အဘယ်ပါနည်း၊ ကူတိ၊ ပုစ္ဆိတော-မေးအပ်သည်။ (ဟုတ္တာ) စီဝရန္တရေန-သင်္ကန်း၏
အကြားမှ၊ ဟတ္ထံ-ကို၊ နိဟရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ဝါသိပဟရဏာကာရ်-ဓားဖြင့်
ခုတ်ပုံအခြင်းအရာကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ [ဓားလှူအောင် ကိုယ်ဖြင့် အရိပ်နိမိတ်ကို
ပြုခြင်းတည်း၊ ဝါသိကို ပဲခွပ်ဟု ပေးကြ၏။] ကမ္မာရော-ပန်းပဲဆရာသည်၊ ဘန္တေ
မေ-တပည့်တော်သည်၊ သလ္လကိတံ-ကောင်းစွာ မှတ်သားအပ်ပါပြီ၊ (ရိပ်မိပါပြီ) ကူတိ-
ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဝါသိ-ဓားကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ အဒါသိ-လှူပြီ။

ဩဘာသောတိ-ကား၊ ပစ္စယပဋိသံယုတ္တကထာ-ပစ္စည်းလေးပါးနှင့်
စပ်ယှဉ်သော စကားတည်း၊ ဩဘာသကမ္မန္တိ-ကား၊ ဝတ္ထကပါလကေ-နွားငယ်တို့ကို
စောင့်ရှောက် ကုန်သော နွားကျောင်းသားကလေးတို့ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ကုမေ ဝတ္ထာ-
ဤနွားငယ်တို့သည်၊ ဒီရဂေါဝတ္ထာ-နီရည်ရှိသော နွားမ၏ နွားကလေးတို့သည်၊
(ဟောန္တိ) ကိ-ဖြစ်ကုန် သလော၊ တက္ကဂေါဝတ္ထာ-ရက်တက်ရည်ရှိသော နွားမ၏
နွားကလေးတို့သည်၊ (ဟောန္တိ ကိ) ကူတိ ပုစ္ဆိတွာ ဘန္တေ ဒီရဂေါဝတ္ထာ-နီရည်ရှိသော
နွားမ၏ နွားကလေးတို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ဖြစ်ပါကုန်၏။) ကူတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-
လျှောက်အပ်သော်၊ ဒီရဂေါဝတ္ထာ-နီရည်ရှိသောနွားမ၏ နွားကလေးတို့သည်၊ န-
မဟုတ်ကုန်၊ ဒီရဂေါဝတ္ထာ-တို့သည်၊ ယဒိ သိယံ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သန္တေ)၊ ဘိက္ခုပိ-
တို့သည်လည်း၊ ဒီရ်-နီရည်ကို၊ လဘေယျ-ရကုန်ရာ၏၊ ကူတိ ဧဝမာဒိနာ-ဤသို့
အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ တေသံ ဒါရကာနံ-ထိုနွားကျောင်းသားကလေးတို့၏၊
မာတာပိတုနံ-တို့ကို၊ နိဝေဒေတွာ-သိစေ၍၊ ဒီရဒါပနာဒိကံ - နီရည်ကို လှူစေခြင်း
အစရှိသည် ဖြစ်လောက်အောင်၊ (ကလေးတို့က မိဘတို့ကို အလှူခိုင်းခြင်း

စသည် ဖြစ်လောက်အောင်၊) ဩဘာသ ကရဏံ - စကားဖြင့် အရိပ်အရောင်ပြုခြင်းတည်း၊ [“ဩဘာသကမ္မံ”၌ ကမ္မကို “ကရဏ”ဟု ဖွင့်သည်။]

သာမန္တဗ္ဗဟုတိ-ကား၊ သမိပ-ပစ္စည်း၏အနီးကို၊ ကတွာ၊ ဗေဒန-ပြောဆိုခြင်းတည်း၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသာမန္တဗ္ဗဟု၌၊ ဇာတကဘာဏကဝတ္ထု-ဇာတကဘာဏကဝတ္ထုကို၊ ကထေတပ္ပံ-ပြောပြထိုက်၏၊ ကိရ-ချဲ့၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ဇာတကဘာဏကတ္ထေရော-ဇာတ်တော်ကို ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်သောထေရ်သည်၊ ဘုဒ္ဓိတုကာမော-စားခြင်းငှာအလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥပဋ္ဌာယိကာယ-အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော ဒါယိကာမ၏၊ ဂေဟံ-အိမ်သို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ နိသီဒိ-ထိုင်ပြီး၊ သာ-ထိုအလုပ်အကျွေးဒါယိကာမသည်၊ အဒါတုကာမာ-ပေးခြင်းငှာအလိုမရှိသည်၊ ဝါ-မပေးလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တဏှုလာ-ဆန်တို့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘဏန္တိ-ပြောလျက်၊ [ဆန်လဲမရှိပါကလားဟု ပြော၍]၊ တဏှုလေ-ဆန်တို့ကို၊ အာဟရိတုကာမာ ဝိယ-ဆောင်ခြင်းငှာ အလိုရှိသကဲ့သို့၊ ပဋိဝိဿကယရံ-အိမ်နီးချင်းတို့၏အိမ်သို့၊ ဂတာ-သွားပြီး၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ အန္တောဂတ္တံ-အခန်းတွင်းသို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ ဩလောကေန္တော-ကြည့်လသော်၊ ကဝါဋကောဏေ-တံခါးရွက်ထောင်၍၊ ဥစ္ဆန္တိ-ကြံချောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘာဇနေ-ထန်းလျက်အိုး၌၊ ဂုဠ-တင်လဲခဲ ကိုလည်းကောင်း၊ (ထန်းလျက်ခဲကိုလည်းကောင်း၊) ပိဋကေ-ငါးခြောက်တောင်း၌၊ လောဏမစ္ဆဖာလံ - ဆားဖြင့် နယ်အပ်သော ငါးအခြမ်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ငါးခြောက်ကိုလည်းကောင်း၊ ကုမ္ဘိယံ-ဆန်အိုး၌၊ တဏှုလေ-ဆန်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ယဇေ-ထောပတ်အိုး၌၊ ယတံ-ထောပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်ခဲ့၍၊ နိသီဒိ-ဣန္ဒြေမပျက်ထိုင်နေပြီး၊ ယရဏီ-အိမ်ရှင်မသည်၊ တဏှုလံ-ဆန်ကို၊ နာလတ္ထံ-မရခဲ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ အာဂတာ-ပြန်လာပြီ။

ထေရော-ထေရ်သည်၊ ဥပါသိကေ-ဥပါသိကာမ၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ဘိက္ခာ-ဆွမ်းသည်၊ န သမ္ပဒိဿတိ-မပြည့်စုံလတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဋိကစ္စေဝ-စောစောကပင်၊ နိမိတ္တံ-အတိတ်နိမိတ်ကို၊ အဒ္ဓသံ-မြင်ခဲ့ပြီ၊ ဣတိ အာဟ ဘန္တေ၊ ကိ-အဘယ်အတိတ် နိမိတ်ကို၊ (အဒ္ဓသ-နည်း၊) ဣတိ-ဤသို့၊ လျှောက်ပြီး၊ ကဝါဋကောဏေ-တံခါးရွက် ထောင်၍၊ နိက္ခိတ္တံ-ထောင်ထားအပ်သော၊ ဥစ္ဆန္တိ ဝိယ-ကြံချောင်းကိုကဲ့သို့၊ (ကြံချောင်း နှင့်တူသော) သပ္ပံ-မြွေကို၊ အဒ္ဓသံ-မြင်ပြီး၊ တံ-ထိုမြွေကို၊ ပဟရိဿာမိ-ပုတ်ခတ်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဩလောကေန္တော-ကြည့်ရှုလသော်၊ ဘာဇနေ-၌၊ (ဌပိတံ-သော) ဂုဠပိဏ္ဍဝိယ-ထန်းလျက်ခဲကဲ့သို့၊ ပါသာဏံ-ကျောက်ခဲကို၊ (အဒ္ဓသံ-ပြီး) လေဉ္စူ ကေန-ခဲဖြင့်၊ ပဟဇေန-ပုတ်ခတ်အပ်သော၊ သပေန-မြွေသည်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ (ဖဏ၌စပ်) ပိဋကေ-

၌၊ နိက္ခိတ္တလောဏမစ္ဆဖာလသဒိသံ-ထားအပ်သော ငါးခြောက် နှင့်တူသော၊ ဖဏံ-ပါးပြင်းကို၊ (အဒ္ဓသံ)၊ တံ လေချွဲ-ထိုခဲကို၊ ချံသိတုကာမဿ-ကိုက် ခြင်းငှာ အလိုရှိသော၊ တဿ-ထိုမြေ၏၊ ကုမ္ဘိယာ-ဆန်အိုး၌၊ တဏှာလသဒိသေ-ဆန်တို့နှင့်တူကုန်သော၊ ဒန္တေ-သွားတို့ကို၊ (အဒ္ဓသံ)၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုမြေ၏၊ ဝါ-သည်၊ ကုပိတဿ-စိတ်ဆိုးသည်ဖြစ်၍၊ ဃဋေ-၌၊ ပက္ခိတ္တဃတသဒိသံ-ထည့်အပ်သောထောပတ်နှင့်တူသော၊ မုခတော-ခံတွင်းမှ၊ နိက္ခမန္တံ-ထွက်သော၊ ဝိသ မိဿကံ-အဆိပ်နှင့်ရောသော၊ ခေဠံ-တံတွေးကို၊ (အဒ္ဓသံ)၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြ။

သာ-ထိုဥပါသိကာမသည်၊ မုဏ္ဍကံ-ကတုံးကို၊ ဝဇ္ဇေတုံ-လှည့်ပတ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဥစ္ဆန္တံ-ကြံကို၊ ဒတွာ၊ ဩဒနံ-ကို၊ ပစိတွာ-ချက်၍၊ [“ကိုယ်တော်ကြံစဉ်နေတုံးမှာ ထမင်းချက်သည်”ဟူလို] ဃတဂုဠမစ္ဆေဟိ-ထောပတ် ထန်းလျက် ငါးခြောက်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ အဒါသိ-လျှူပြီ၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ သမိပံ-ပစ္စည်း၏အနီးကို၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပရိကထာတိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် ပြောလသော်၊ တံ-ထိုပစ္စည်းကို၊ လဘတိ-၏၊ တထာ-ထိုရနိုင်လောက်သောအခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ ပရိဝတ္တေတွာ ပရိဝတ္တေတွာ-လှည့်ကာ ပတ်ကာ၊ ကထနံ-တည်း။

၈၆၄။ နိပ္ပေသိကတာ နိဒ္ဒေသေ (အက္ခော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အက္ခောသနာတိ-ကား၊ ဒသဟိ-ကုန်သော၊ အက္ခောသဝတ္ထုဟိ-အက္ခောသဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ အက္ခောသနံ-ဆဲရေးခြင်းတည်း၊ [“အက္ခောသဘယေနာပိ ဒဒေယျာတိ ဒသဟိ အက္ခောသဝတ္ထုဟိ အက္ခောသနံ” မဟာဋီကာ၊ “ခွေးမသားတွေ လှူဖော်မရဘူး”ဟု ဆဲမှာ ကြောက်၍ လှူရလောက်အောင်ဆဲခြင်း-ဟူလို] ဝမ္ဘနာတိ-ကား၊ ပရိဘဝိတွာ-လွှမ်းမိုး၍၊ ကထနံ-ပြောဆိုခြင်းတည်း၊ [မလှူဘဲ မနေနိုင်လောက်အောင် ဒါယကာတို့ကို လွှမ်းမိုး၍ ပြောဆိုခြင်း၊] ဂရဟနာတိ-ကား၊ အဿဒ္ဓေါ-သဒ္ဓါ မရှိသူတည်း၊ အပ္ပသန္နော-ရတနာ သုံးပါး၌ မကြည်ညိုသူတည်း၊ ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဒေါသာရောပနာ-အပြစ်တင်ခြင်းတည်း၊ ဥက္ခေပနာတိ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤအမျိုး၌၊ ဝါ-ဤပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ဇဝံ-ဤသို့၊ အဿဒ္ဓေါ အပ္ပသန္နော အစရှိသည်ဟူ၍၊ မာ ကထေထ-မဆိုကြပါလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝါစာယ-နှုတ်ဖြင့်၊ ဥက္ခိပနံ-မြှောက်ပင့်ခြင်းတည်း၊ သဗ္ဗတော ဘာဂေန-အလုံးစုံသော အဖို့အားဖြင့်၊ သဝတ္ထုကံ-ဝတ္ထုနှင့်တကွ ဖြစ်သည်ကို၊ သဟေတုကံ-အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်ကို၊ ကတွာ၊ ဥက္ခေပနာ-မြှောက်ပင့်ခြင်းသည်၊ သမုက္ခေပနာ-မည်၏၊ အထ ဝါ-ကား၊ အဒေန္တံ-မပေးသူကို၊ ဒိသွာ-၍၊ အဟော-ဪ... အံ့ဖွယ်ရှိပေစွာ၊ ဒါနပတိ-ဒါနရှင်ပါတကား၊ ဣတိ ဇဝံ-သို့၊ ဥက္ခိပနံ-ပေးလှူတတ်သူ၏ အဖြစ်မှ မြှောက်ကော် ပစ်ချခြင်းသည်၊ ဥက္ခေပနာ-

မည်၏။ [ဥပါသကာနံ ဒါယကာတိ ဘာဝတော ဗဟိ ဆဉ္စနာ၊-မဟာဋီကာ၊] မဟာဒါနပတိ-အလှူရှင်ကြီး၊ ကူတိ ဧဝံ-သို့၊ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ ဥက္ခေပနာ-သည်၊ သမုက္ခေပနာ-မည်၏။ ခိပနာတိ-ကား၊ ဗီဇဘောဇိနော-မျိုးစေ့ကို စားလေ့ရှိသော၊ ဣမဿ-ဤသူ၏၊ ဇီဝိတံ-အသက်ရှင်ခြင်းသည်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိပါအံ့နည်း၊ ကူတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဥပ္ပဏ္ဍနာ-ပြောင်လှောင်ခြင်းတည်း။

သံခိပနာတိ-ကား၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ နိစ္စကာလံ-မြဲသောကာလပတ်လုံး၊ သဗ္ဗေသမ္ဘိ-အလုံးစုံသောအလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း၊ နတ္ထိတိ ဝစနံ-နတ္ထိဟူသော စကားကို၊ ဝါ-မရှိဟူသောစကားကို၊ ဒေတိ-ပေး၏။ ကူမံ-ဤအမြဲပေးနေသူကို၊ ကိ-အဘယ်ကြောင့်၊ အဒါယကောတိ-မပေးတတ်သူဟူ၍၊ ဘဏထ-ပြောနေကြ သနည်း၊ ကူတိ ဧဝံ၊ သုဠတရံ-သာ၍လွန်စွာ၊ ဥပ္ပဏ္ဍနာ-ပြောင်လှောင်ခြင်းတည်း၊ ပါပနာတိ-ကား၊ အဒါယကတ္ထဿ-မပေးလိုသူ၏အဖြစ်သို့၊ (ပါပနံ-ရောက်စေခြင်း တည်း)၊ ဝါ-ကား၊ အဝဏ္ဏဿ-အပြစ်သို့၊ ပါပနံ-တည်း၊ သဗ္ဗတော ဘာဝေန-အလုံးစုံ သော အဖို့အားဖြင့်၊ ပါပနာ-မပေးလိုသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်၊ ဝါ- အပြစ်သို့ရောက်စေခြင်းသည်၊ သမ္မာပနာ-မည်၏၊ အဝဏ္ဏဟာရိကာတိ-ကား၊ ဧဝံ- ဤသို့အပြစ်ကိုဆောင်ရသော်၊ မေ-ငါ့အား၊ အဝဏ္ဏဘယာဝိ-အပြစ်ကိုဆောင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ဒဿတိ-လှူလတ္တံ့၊ ကူတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂေဟတော- မပေးသူ၏အိမ်မှ၊ ဂေဟံ-အခြားတစ်အိမ်သို့၊ ဂါမတော-မပေးသူ၏နေရာရွာမှ၊ ဂါမံ- အခြားတစ်ရွာသို့၊ ဇနပဒတော-မပေးသူ၏နေရာ ဇနပုဒ်မှ၊ ဇနပဒံ-အခြားဇနပုဒ်သို့၊ အဝဏ္ဏဟရဏံ-အပြစ်ကိုဆောင်ခြင်းတည်း။

ပရဝိဋ္ဌိမံသိကတာတိ-ကား၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ မဓုရံ-ချိုမြိန်သောစကားကို၊ ဘဏိတွာ-ပြော၍၊ ပရမ္မုခေ-မျက်ကွယ်၌၊ အဝဏ္ဏဘာသိတာ-အပြစ်ကိုပြောလေ့ ရှိသူ၏အဖြစ်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသွာ)-ကြောင့်၊ ဧသာ-ဤအပြစ်ကို ပြောလေ့ရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ (ဝုတ္တာ-၌စပ်)၊ ဝါ-သည်၊ (ဟောတိ၌စပ်)၊ အဘိမုခံ- ရှေ့ရှု၊ သြလောကေတုံ-ကြည့်ခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တဿ-မစွမ်းနိုင်သူ၏၊ ပရမ္မုခါနံ-

ဥပ္ပဏ္ဍနာ။ ။ “ခိပနံ”ကို “ဥပ္ပဏ္ဍနာ”ဟု ဖွင့်၏။ “မျိုးစေ့ကိုစားနေသူ”ဟု ဆိုခြင်းသည် ရှုတ်ချခြင်းဖြစ်သော်လည်း ပြောင်လှောင်သောအားဖြင့် ရှုတ်ချသောကြောင့် “ဥပ္ပဏ္ဍနာ”ဟု ဆိုသည်။ ခိပနာတိ ခေပဝစနာ-ပယ်ရှားကြောင်းစကား၊ တံ ပန အဝဟသိတွာ- (ပြောင်လှောင်၍)၊ ဝစနံ ဟောတိတိ အာဟ ဥပ္ပဏ္ဍနာတိ- မဟာဋီကာ၊ [ယခုကာလ၌ သူတစ်ပါးတို့အား မပေးမလှူဘဲ စားနေကြသူများသည် လှူလိုက်လျှင် နောင်ဘဝ၌ အကျိုးရမည့် ယခုဘဝ မျိုးစေ့ကို စားနေကြ သူများတည်း။]

မျက်ကွယ်ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပိဋိမံသခါဒနံဝိယ-ကျောက်ကုန်းသားကို စားခြင်းကဲ့သို့၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပရပိဋိမံသိကတာတိ-သူတစ်ပါး၏ ကျောက်ကုန်းသားကို စားခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။

အယံ ဝုစ္စတိ နိဗ္ဗေသိကတာတိ-ကား၊ အယံ-ဤစကားကို၊ (ဝုစ္စတိ၌ စပ်) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝေဠုပေသိကာ-ဝါးခြမ်းစိတ်ပြားသည်၊ အဗ္ဘဂီ-နယ်ဆီကို၊ နိဗ္ဗေသေတိ ဝိယ-ခြစ်ပစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နိပုဉ္ဇတိ (ဝိယ)-သုတ်ပစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ (တထာ-တူ) ပရဿ-သူတစ်ပါး၏၊ ဂုဏ်-ဂုဏ်ကို၊ (နိဗ္ဗေသေတိ၊ နိပုဉ္ဇတိ) (တသ္မာ-ကြောင့်၊ နိဗ္ဗေသိကတာတိ ဝုစ္စတိ) ဝါ-တစ်နည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဂန္ဓဇာတ်ဖြစ်သော နံသာရှိသော နံသာတုံးကို၊ (သနပ်ခါးတုံး စသည်ကို) နိပ္ပိသိတွာ-နှိပ်ကာကြိတ်၍၊ ဂန္ဓမဂ္ဂနာ ဝိယ-နံသာကို ရှာခြင်းကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ) ပရဂုဏေ-တို့ကို၊ နိပ္ပိသိတွာ-၍၊ (အပြစ်ပြော၍) ဝိစုဏ္ဏေတွာ-မှန်မှန်ညက်ညက် ကြိတ်ချေ၍၊ ဧသာ လာဘမဂ္ဂနာ-ဤလာဘကို ရှာခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ နိဗ္ဗေသိ ကတာတိ ဝုစ္စတိ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

၈၆၅။ လာဘေန ပေ၊ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ နိဇိဂိသနာတိ-ကား၊ မဂ္ဂနာ-ရှာမှီးခြင်းတည်း၊ [နိ+ဟရဓာတ်ကို ဂိပြု၍ နိဇိဂိသန-ဟု ပြီးသည်၊ ထိုဟရဓာတ်အရ “ဆောင်ခြင်း”ဟူသည် ရှာမှီးခြင်းပေတည်း၊] ဣတော လဒ္ဓန္တိ-ကား၊ ဣမမ္မာ ဂေဟာ-ဤအိမ်မှ၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်သောအာမိသကို၊ အမုတြာတိ-ကား၊ အမုကမ္ပိ ဂေဟေ-ထိုအိမ်၌၊ (ဟရတိ ၌စပ်) ဧဋ္ဌိတိ-ကား၊ ဣစ္ဆနာ-လိုချင်ခြင်းတည်း၊ ဂဝေဋ္ဌိတိ-ကား၊ မဂ္ဂနာ-ရှာမှီးခြင်းတည်း၊ ပရိယေဋ္ဌိတိ-ကား၊ ပုနပွန်-ထပ်၊ မဂ္ဂနာ-

ပရပိဋိမံသိကတာ။ ။ဂုဏ်ရှိ သိန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်၏ရှေ့ ရောက်သောအခါ ချိုချိုသာသာ ဂုဏ်သတင်းတွေကိုသာ ပြော၍ မျက်ကွယ်ဖြစ်သောအခါ အပြစ်ကို ပြောခြင်းသည် မျက်နှာချင်း မဆိုင်ဝံ့၍ နောက်ကနေပြီး ကျောက်ကုန်းသားကို စားနေသူနှင့် တူ၏။ ထို့ကြောင့် မျက်ကွယ်၌ အပြစ်ပြောခြင်းကိုပင် “ပရပိဋိမံသိကတာ”ဟု ဆိုသည်။ ပိဋိယာ+မံသော ပိဋိမံသော ပရေသံ+ ပိဋိမံသော ပရပိဋိမံသော၊ ပရပိဋိမံသံ + ခါဒနံ + သီလံ + ယဿာတိ ပရပိဋိမံသိကော၊ ပရပိဋိမံသိကော+ဝိယာတိ ပရပိဋိမံသိကော၊ ပရပိဋိမံသိကဿ+ဘာဝေါ ပရပိဋိမံသိကတာ။

နိဗ္ဗေသိကတာ။ ။နိပ္ပိသနံ နိဗ္ဗေသော-နှိပ်၍ကြိတ်ခြင်း၊ နိဗ္ဗေသော+သီလံ+ယဿာတိ နိဗ္ဗေသိကော၊ နိဗ္ဗေသိကော ဝိယာတိ နိဗ္ဗေသိကော၊ နိဗ္ဗေသိကဿ+ဘာဝေါ နိဗ္ဗေသိကတာ၊ သနပ်ခါးစသော နံသာတုံးကို နှိပ်၍ကြိတ်ချေသူသည်၊ ဝါ-သွေးသူသည် နံသာကို ရှာသကဲ့သို့ ထိုအတူ သူတစ်ပါး၏ ဂုဏ်ကို နှိပ်၍ ပြောသူသည် မိမိအတွက် လာဘ်ကို ရှာခြင်းတည်း၊ နိပ္ပိသိတွာ ဂန္ဓမဂ္ဂနာ ဝိယာတိ အနိပ္ပိသိတေ (နှိပ်၍ မကြိတ်အပ်သော်) အလဗ္ဘမာနဿ ဂန္ဓဿ နိပ္ပိသနေန (နှိပ်၍ ကြိတ်ခြင်းကြောင့်) လာဘော ဝိယ ပရဂုဏေ အနိပ္ပိသိတေ အလဗ္ဘမာနာနံ ပစ္စယာနံ နိပ္ပိသနေန လာဘော ဒဌဗ္ဗောတိ-မဟာဋီကာ။

ရှာမှီးခြင်းတည်း။ စ-ဆက်။ အာဒိတော-အစမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ-ရအပ်ရအပ်သော၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊ တတြ တတြ-ထိုထိုအိမ်၌၊ ကုလဒါရကနံ-အမျိုးသားငယ်တို့အား၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ အန္တေ-အဆုံး၌၊ ခိရယာဂုံ-နို့နှင့်ရောအပ်သောယာဂုံကို၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ ဂတဘိက္ခုဝတ္ထု-သွားသောရဟန်း၏ဝတ္ထုကို၊ ဧတ္ထ-ဤလာဘေန လာဘံ နိဇိဂီသနတာ နိဒ္ဒေသ၌၊ ကထေတဗ္ဗံ-ပြောပြထိုက်၏၊ သေနာတိ အာဒိနိ-အစရှိသောပုဒ်တို့သည်၊ ဧဋ္ဌိတိ အာဒိနံ-အစရှိသောပုဒ်တို့၏၊ ဝေဝနာနိ-တို့တည်း။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဋ္ဌိတိ-ကား၊ သေနာ-ရှာမှီးခြင်းတည်း။ ဂဝေဋ္ဌိတိ-ကား၊ ဂဝေသနာ-ရှာမှီးခြင်းတည်း၊ ပရိယေဋ္ဌိတိ-ကား၊ ပရိယေသနာ-အဖန်ဖန် ရှာမှီးခြင်းတည်း၊ ဣစ္စေဝံ (ဣတိ+ဧဝံ)-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤလာဘေန လာဘံ နိဇိဂီသနတာနိဒ္ဒေသ၌၊ ယောဇနာ-အနက်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ [ဤသို့ “ဣစ္စေဝမေတ္ထ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ”ဟု ဆိုသောကြောင့် ဧဋ္ဌိတိ ဣစ္စနာစသော ပဌမအဖွင့်သည် ရှေးအဋ္ဌကထာ အဖွင့်ဖြစ်ဟန်တူသည်၊ အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသအလိုမှာ ဧဋ္ဌိကိုလည်း ရှာမှီးခြင်းအနက်ကိုပင် ယူစေလိုသည်။]

၈၆၆။ သေယျမာနနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဇာတိယာတိ-ကား၊ ခတ္တိယဘာဝါဒိဇာတိသမ္ပတ္တိယာ-ခတ္တိယ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အစရှိသော ဇာတ်၏ပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ [ခတ္တိယအရ ခတ္တိယမည်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရ၏၊ ဇာတ်ကိုရအောင် “ခတ္တိယဘာဝ”ဟု ဘာဝသဒ္ဓါ ထည့်သည်။] ဂေါတ္တေနာတိ-ကား၊ ဂေါတမဂေါတ္တာဒိနာ-ဂေါတမအနွယ်အစရှိသော၊ ဥက္ကဋ္ဌဂေါတ္တေန-မြတ်သော အနွယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကောလပုတ္တိယေနာတိ-ကား၊ မဟာကုလဘာဝေန-ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော အမျိုး၏အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ [ကုလပုတ္တဿ+ဘာဝေါ ကောလပုတ္တိယံ]၊ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယာတိ-ကား၊ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နသရီရတာယ-အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသော ကိုယ်ရှိသူ၏အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟိ-မှန်၊ သရီရံ-ကိုယ်ကို၊ ပေါက္ခရန္တိ-ပေါက္ခရ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တဿ-ထိုကိုယ်၏၊ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိယာ-အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်၊ အဘိရူပဘာဝေန-လွန်ကဲသော အဆင်း ရှိသူ၏အဖြစ်အားဖြင့်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဓနေနာတိ အာဒိနိ-အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်၊ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ-ကုန်သည်သာ၊ မာနံ ဇပေတိတိ-ကား၊ ဧတေသု-ဤဇာတ်အစရှိသော ဝတ္ထုတို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဝတ္ထုနာ-ဝတ္ထု အားဖြင့်၊ အဟံ၊ သေယျော-အမြတ်ဆုံးသည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ မာနံ ပဝတ္ထေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ကရောတိ-ပြု၏။ [မာနံ ဇပေတိကို “မာနံ ပဝတ္ထေတိ”ဟု ဖွင့်၏၊ ဇပေတိ၏ ပဝတ္ထနတ္ထကို ဖွင့်ခြင်းတည်း။]

၈၆၇။ သဒိသမာနနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ မာနံ ဇပေတိတိ-
ကား၊ ဧတေသု-ဤဝတ္ထုတို့တွင်၊ ယေနကေနစိ ဝတ္ထုနာ အဟံ၊ သဒိသော-
သူတစ်ပါးနှင့် တန်းတူသည်၊ အသို့၊ ဣတိ မာနံ ပဝတ္ထေတိ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီး
ကား၊ ဧတ္ထ-ဤသဒိသမာနနိဒ္ဒေသေ-၌၊ အတ္ထတော-အနက်အားဖြင့်၊ ဝိသေသော-
အထူးသည်၊ ပါဠိယံ ပန-ပါဠိတော်၌ကား၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြားပြုကြောင်း
အထူးသည်၊ နတ္ထိ။

၈၆၈။ ဟိနမာနနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဩမာနံ ဇပေတိတိ-
ကား၊ ဟေဋ္ဌာမာနံ-အောက်ကျသော မာနံကို၊ ပဝတ္ထေတိ၊ ဩမာနောတိ-ကား၊
လာမကော-ညံ့သော၊ ဟေဋ္ဌာမာနော-အောက်ကျသော မာနံတည်း၊ ဩမညနာ
ဩမညိတတ္ထန္တိ-ဟူသော သဒ္ဓါတို့သည်၊ အာကာရဘာဝနိဒ္ဒေသော-အာကာရကို
ညွှန်ပြကြောင်း၊ ဘာဝကိုညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဓါတို့တည်း၊ [ဩမညနာကား အာကာရ
နိဒ္ဒေသေ၊ ဩမညိတတ္ထိကား ဘာဝနိဒ္ဒေသတည်း၊ စာအုပ်တို့၌ “နိဒ္ဒေသော”ဟု
ဧကဝုစရိသော်လည်း အခြားနေရာများ၌ ဗဟုဝုစရိ၏၊ ရှေးနိဿယ၌လည်း ဗဟုဝုစ
ပင်တည်း၊] ဟိဋ္ဌနာတိ-ကား၊ ဇာတိအာဒိဟိ-ဇာတိအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အတ္ထဇီဂုဏ္ဏနာ-
မိမိကို စက်ဆုပ်ခြင်းတည်း၊ [ဟိနမာနက မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သောကြောင့် မိမိကို
စက် ဆုပ်ခြင်းဟု ဆိုသည်၊] ဩဟိဋ္ဌနာတိ-ကား၊ အတိရေကတော-
လွန်ကဲသောအား ဖြင့်၊ ဟိဋ္ဌနာ - မိမိကို စက်ဆုပ်ခြင်းတည်း၊ ဩဟိဋ္ဌိတတ္ထန္တိ -
ဟူသောသဒ္ဓါသည်၊ တဿေဝ-ထိုဩဟိဋ္ဌနာသဒ္ဓါ၏ပင်၊ ဘာဝနိဒ္ဒေသော-ဘာဝကို
ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဓါ တည်း၊ အတ္ထညာတိ-ကား၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ဟိနံ ကတွာ-
ညံ့သည်ကို ပြု၍၊ ဇနနာ-သိခြင်းတည်း၊ [အတ္ထညာကို“အတ္ထ+ဥညာ”ဟု ပုဒ်ခွဲ၍
ဥညာကို “အဝ+ဉာ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်ပါ]အဝကို ဟိနံ ကရောတိဟု ဖွင့်သည်၊]
အတ္ထဝညာတိ-ကား၊ အတ္တာနံ-ကို၊ အဝဇနနာ-အောက်တန်းစားဟု သိခြင်းတည်း၊
ဝါ-အထင်သေးခြင်းတည်း၊ အတ္ထပရိဘဝေါတိ-ကား၊ ဇာတိအာဒိသမ္ပတ္တိ-
ဇာတိအစရှိသည်၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ မမေဝ-ငါ၏အတွက်သာ၊ န ဇာတာ-မဖြစ်
(သူများတွေတော့ ဖြစ်သည်-ဟူလို။)

ဣတိ-သို့၊ အတ္တာနံ၊ ပရိဘဝိတွာ-လွှမ်းမိုး၍၊ မညနာ-မှတ်ထင်ခြင်းတည်း၊
[စာအုပ်တို့၌ “ဇာတိအာဒိသမ္ပတ္တိနာမမေဝ”ဟု ရှိ၏၊ “သမ္ပတ္တိ+နာ+မမေဝ ဇာတာ”
ဟု ရှိမှ အဓိပ္ပာယ်ရမည်ထင်သည်၊ ရှေးနိဿယ၌ကား “ဇာတိအာဒိသမ္ပတ္တိ နာမ
မေဝ-ဇာတ်စသည်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမည်သည်လျှင်၊ ဇာတာ-နည်း”ဟု အနက်ပေးထား
သည်၊ မည်သည့် အဓိပ္ပာယ်ကို ဆိုလိုမှန်း မသိပါ၊] ဧဝံ-သို့၊ တယော-ကုန်သော၊
ဣမေ မာနာ-ဤမာနတို့ကို၊ ပုဂ္ဂလံ -ကို၊ အနိဿာယ-မမ့်မူ၍၊
ဇာတိအာဒိဝတ္ထုဝသေ နေဝ-ဇာတ်အစရှိသောဝတ္ထုနှင့်စပ်သဖြင့်သာ၊ ကထိတာ-

ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တေသု-ထိုသုံးမျိုးသောမာနတို့တွင်၊ ဧကေကော-တစ်မျိုးတစ်မျိုးသောမာနသည်။ တိဏ္ဏမ္ပိ-သုံးယောက်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သေယျသဒိသဟိနာနံ-သေယျသဒိသဟိန ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်နိုင်၏။ တတ္ထ-ထိုသုံးမျိုးသောမာနတို့တွင်၊ အဟံ၊ သေယျော-သူတစ်ပါးထက် မြတ်သည်။ အသ္မိံ၊ ဣတိ မာနော-ဤသို့သောမာန်သည်။ သေယျသေဝ-မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်သာ၊ ယာထာဝမာနော-မှန်ကန်သော မာန်တည်း။ [ဇာတ်စသည်တို့ဖြင့် မြတ်သူက မိမိကိုယ်ကို မြတ်သည်ဟု ထင်ခြင်း သည် မှန်ကန်သောမာန်တည်း။] သေသာနံ-သေယျပုဂ္ဂိုလ်မှကြွင်းသော သဒိသ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဟိနပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတွက်၊ အယာထာဝမာနော-မှန်ကန်သော မာန်တည်း။ အဟံ၊ သဒိသော-သူတစ်ပါးတို့နှင့် တူသူသည်။ အသ္မိံ၊ ဣတိ၊ ပေ၊ သေသာနံ-သဒိသ ပုဂ္ဂိုလ်မှ ကြွင်းသော သေယျပုဂ္ဂိုလ်၊ ဟိနပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတွက်၊ အယာထာဝမာနော-တည်း။ အဟံ၊ ဟိနော-သူတစ်ပါးတို့အောက်ညံ့သည်။ အသ္မိံ၊ ဣတိ၊ ပေ၊ သေသာနံ-ဟိနပုဂ္ဂိုလ်မှကြွင်းသော သေယျပုဂ္ဂိုလ်၊ သဒိသပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတွက်၊ အယာထာဝမာနော-တည်း။

၈၆၉။ ပန-ကား၊ တတ္ထ ကတမော၊ ပေ၊ အာဒယော-အစရှိကုန်သော၊ နဝ-ကိုးမျိုးကုန်သော၊ မာနာ-မာန်တို့ကို၊ ပုဂ္ဂလံ နိဿာယ ကထိတာ၊ တေသု-ထိုကိုးမျိုးသောမာန်တို့တွင်၊ တယော တယော-သုံးမျိုး သုံးမျိုးသောမာန်တို့သည်။ ဧကေကဿ-တစ်ယောက် တစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ [ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်လျှင် မာန်သုံးမျိုးစီ ဖြစ်သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်အတွက် မာန်ကိုးမျိုးဖြစ်သည်။] တတ္ထ-ထိုတတ္ထ ကတမော သေယျဿ သေယျောဟမသ္မိံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဒဟတိတိ-ကား၊ ဌပေတိ-ထား၏။ တံ နိဿာယာတိ-ကား၊ တံ-ထိုမာန်ကို၊ သေယျတော-အမြတ်အားဖြင့်၊ ဒဟနံ-ထားခြင်းကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ (မာနံ ကရောတိ၌စပ်)၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤမာန်တို့တွင်၊ ဝါ-ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ သေယျဿ-မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သေယျောဟမသ္မိံတိ မာနော-သေယျောဟမသ္မိံဟူသော မာနသည်။ ရာဇနဉ္စေဝ-မင်းတို့၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇိတာနဉ္စ-ရဟန်းတို့၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ ရာဇာ-မင်းသည်၊ ရဋ္ဌေန ဝါ-တိုင်းပြည်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဓနေန ဝါ-ဥစ္စာအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါဟနေဟိ ဝါ-ဆင်ယာဉ် မြင်းယာဉ် အစရှိသော ယာဉ်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မယာ-ငါနှင့်၊ သဒိသော-တူသော၊ ကော-အဘယ်မင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိသေးသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍၊ ဧတံ မာနံ-ဤသေယျမာန်ကို၊ ကရောတိ၊ ပဗ္ဗဇိတောပိ-ရဟန်းသည်လည်း၊ သီလဓုတဂီဒိဟိ-သီလဂုဏ်၊ ဓုတင်ဂုဏ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ မယာ သဒိသော ကော အတ္ထိ၊ ဣတိ ဧတံ မာနံ ကရောတိ။

၈၇၀။ သေယျဿ-မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဟံ-သည်။ သဒိသော-အခြားသူနှင့် တန်းတူသည်။ အသ္မိ-ဖြစ်၏။ ဣတိမာနောပိ-သည်လည်း။ ဧတေသံယေဝ-ဤရာဇ ပဗ္ဗဇိတတို့၏ သန္တာန်၌ပင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တတ်၏။ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ ရာဇာ- သည်၊ ရဋ္ဌေန ဝါ၊ ဓနေန ဝါ၊ ဝါဟနေဟိ ဝါ၊ အညရာဇူဟိ-ငါမှအခြားသောမင်း တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ မယံ-ငါ၏၊ (ငါ့မှာ) နာနာကရဏံ-အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးသည်။ ကိ-အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍၊ ဧတံ မာနံ-ဤ သဒိသမာန်ကို၊ ကရောတိ၊ ပဗ္ဗဇိတောပိ-သည်လည်း၊ သီလဓုတဂီဒိဟိ၊ အညေန- ငါမှအခြားသော၊ ဘိက္ခုနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ မယံ နာနာကရဏံ၊ ကိ-နည်း၊ ဣတိ ဧတံ မာနံ ကရောတိ။

၈၇၁။ သေယျဿ-၏။ အဟံ၊ ဟိနော-သူတစ်ပါးအောက် ညံ့သည်။ အသ္မိ၊ ဣတိ မာနောပိ-ဤဟိနမာန်သည်လည်း။ ဧတေသံယေဝ-ဤရာဇ ပဗ္ဗဇိတတို့၏ သန္တာန်၌ပင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ ယဿ ရညော-အကြင်မင်း၏၊ ရဋ္ဌံ ဝါ-တိုင်းနိုင်ငံသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဓနံ ဝါ-ဥစ္စာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါဟနာနိ ဝါ-ဆင်ယာဉ်၊ မြင်းယာဉ်အစရှိသော ယာဉ်တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ သမ္ပန္နာနိ-ပြည့်စုံကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ သော-ထိုမင်းသည်၊ မယံ-ငါ၏၊ (ငါ့မှာ) ရာဇာတိ-မင်းဟူ၍၊ ဝေါဟာရသုခမတ္ထမေဝ-ခေါ်ဝေါ်ကောင်းရုံမျှသာလျှင်၊ (ဟောတိ)၊ အဟံ-သည်၊ ကိ ရာဇာ နာမ-အဘယ်မှာ မင်းမည်အံ့နည်း၊ ဣတိ၊ ဧတံ မာနံ-ဤဟိနမာန်ကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ပဗ္ဗဇိတောပိ၊ အပ္ပလာဘသက္ကာရော- နည်းသောလာဘ် ပူဇော်သက္ကာရ ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဟံ-သည်၊ ဓမ္မကထိကော- ဓမ္မကထိကတည်း၊ (အဟံ) ဗဟုဿုတော-များသော သုတရှိသူတည်း၊ (အဟံ) မဟာထေရော-မဟာထေရ်တည်း၊ (ဆရာတော်တည်း) ဣတိ၊ ကထာမတ္ထမေဝ- စကားမျှသည်သာလျှင်၊ (ဟောတိ)၊ ယဿ မေ-အကြင်ငါ၏၊ (အကြင်ငါ့မှာ) လာဘ သက္ကာရော-ရအပ်သောသာမညလာဘ်၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သော ဝိသေသလာဘ် သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ (သော) အဟံ-သည်၊ ကိ ဓမ္မကထိကော နာမ- အဘယ်မှာ ဓမ္မကထိကမည်အံ့နည်း၊ (သော)အဟံ၊ ကိ ဗဟုဿုတော နာမ- အဘယ်မှာ များသောသုတရှိသူ မည်အံ့နည်း၊ (သော) အဟံ၊ ကိ မဟာထေရော နာမ-အဘယ်မှာ မဟာထေရ်မည်အံ့နည်း၊ ဣတိ၊ ဧတံ မာနံ ကရောတိ။

၈၇၂။ သဒိသဿ-တန်းတူသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဟံ၊ သေယျော-သူတစ်ပါးထက် မြတ်သူသည်။ အသ္မိ၊ ဣတိ မာနာဒယော-ဤမာနအစရှိသည်တို့သည်၊ အမစ္စာဒိနံ- အမတ် အစရှိသူတို့၏ သန္တာန်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ အမစ္စော-သည်၊ (ဟုတွာ ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊) ရဋ္ဌိယော- တိုင်းနိုင်ငံ ကို စားရသောအမတ်ကြီးသည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊

ဘောဂ ယာနဝါဟနာဒီဟိ-စည်းစိမ်၊ လှည်းယာဉ် အစရှိသောယာဉ်၊ ဆင်ယာဉ် မြင်းယာဉ် အစရှိသောယာဉ်တို့ဖြင့်၊ မယာ-နှင့်၊ သဒိသော-သော၊ အညော-ငါမှ အခြားသော၊ ကော ရာဇပုရိသော-အဘယ်မင်းခယောက်ျားသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ သနည်း၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့တွေး၍သော်လည်းကောင်း၊ မယံ-ငါ၏၊ (ငါ့မှာ) အညေဟိ- တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ နာနာကရဏံ၊ ကိ-အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ သော်လည်းကောင်း၊ မယံ-ငါ၏၊ (ငါ့မှာ) အမစ္စောတိ-အမတ်ဟူ၍၊ နာမမတ္တမေဝ- နာမည်မျှသည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ မေ-ငါ၏၊ (ငါ့မှာ) ယာသစ္စာဒနမတ္တမ္ပိ- စားအပ်သောအစာ၊ ဖုံးလွှမ်း ကြောင်း အဝတ်မျှသည်လည်း၊ နတ္ထိ၊ အဟံ၊ ကိ အမစ္စော နာမ-အဘယ်မှာအမတ် မည်အံ့နည်း၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧတေ မာနေ-ဤသုံးမျိုးသောမာန်တို့ကို၊ ကရောတိ။

၈၇၅။ ဟိနဿ-အောက်တန်းကျသောသူ၏၊ အဟံ သေယျော အသို့ ဣတိ၊ မာနာဒယော-တို့သည်၊ ဒါသာဒိနံ-ကျွန်အစရှိသူတို့၏သန္တာနံ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ ဒါသော-ကျွန်သည်၊ မာတိတော ဝါ-အမိဘက်မှသော်လည်း ကောင်း၊ ပိတိတော ဝါ-အဘဘက်မှသော်လည်းကောင်း၊ မယာ-နှင့်၊ သဒိသော အညော ကော ဒါသော နာမ၊ အတ္ထိ-ရှိသေးသနည်း၊ အညေ-ငါမှ အခြားသူတို့ သည်၊ ဒီဝိတုံ-အသက်မွေးခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တာ-မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကုစ္ဆိဟေတု-ဝမ်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဟူသော ကြောင်းကြောင့်)၊ ဒါသာ နာမ-ကျွန်တို့မည်သည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ အဟံ ပန- သည်ကား၊ ပဝေဏီအာဂတတ္တာ-အစဉ်အဆက်အားဖြင့် လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သေယျော-သူတစ်ပါးထက် မြတ်၏၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ တွေး၍သော်လည်းကောင်း၊ ပဝေဏီအာဂတဘာဝေန - အစဉ်အဆက်အားဖြင့် လာသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ ဥဘတောသုဒ္ဓိကဒါသတ္တေန - အမိအဘ နှစ်ဖက်မှ စင်ကြယ်သော ကျွန်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ အသုကဒါသေန နာမ-ထိုမည်သောကျွန်နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ မယံ နာနာကရဏံ၊ ကိ-အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အဟံ၊ ကုစ္ဆိဝသေန- ဝမ်းနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဒါသဗျံ-ကျွန်၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတော-ကပ်ရောက်ရ၏၊ မာတာ ပိတုကောဋိယာ ပန-အမိအဘတို့၏ အစွန်းအပိုင်းအခြားအားဖြင့်ကား၊ မေ-ငါ၏၊ ဒါသဌာနံ-ကျွန်အရာသည်၊ နတ္ထိ၊ အဟံ၊ ကိ ဒါသော နာမ-အဘယ်မှာ ကျွန်မည်အံ့ နည်း၊ ဣတိ ဝါ-ဤဟိနမာန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဧတေ မာနေ ကရောတိ၊ စ- ဆက်၊ ဒါသော-သည်၊ (ဧတေ မာနေ-တို့ကို၊ ကရောတိ) ယထာ-သို့၊ ဧဝံ-ဤ၊ အတူ၊ ပုတ္တုသစ္စာလာဒယောပိ-ပန်းမှိုက်သွန်၊ ဒွန်းစက္ကား အစရှိသူတို့သည်လည်း၊ ဧတေ မာနေ ကရောန္တိယေဝ။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤမာန် ၃ မျိုးတို့တွင်၊ သေယျဿ-မြတ်သူ၏သန္တာန်၌၊ အဟံ သေယျောဟမသ္မိတိ-ဟူ၍၊ ဥပ္ပန္နမာနောဝ-ဖြစ်သောမာန်သည်သာ၊ ယာထာဝ မာနော၊ ဣတရေ-သေယျမာန်မှ ကြွင်းကုန်သော၊ ဒွေ-နှစ်ပါးသောမာန်တို့သည်၊ အယာထာဝမာနာ-တို့ မည်၏၊ တထာ-ထို့အတူ၊ သဒိသဿ-၌၊ သဒိသောဟ မသ္မိတိ-ဟူ၍၊ (ဥပ္ပန္နမာနောဝ-ဖြစ်သောမာန်သည်သာ၊ ယာထာဝမာနော၊ ဣတရေ- သေယျမာန်မှ ကြွင်းကုန်သော၊ ဒွေ-နှစ်ပါးသောမာန်တို့သည်၊ အယာထာဝမာနာ) [ဤသို့ ပေယျာလဖော်၍ အနက်ပေးပါ။] ဟိနဿ-၌၊ ဟိနောဟမသ္မိတိ ဥပ္ပန္န မာနောဝ ယာထာဝမာနော၊ ဣတရေ ဒွေ အယာထာဝမာနာ၊ တတ္ထ-ထိုအမျိုးမျိုး သော မာန်တို့တွင်၊ ယာထာဝမာနာ-မှန်ကန်သောမာန်တို့ကို၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဈာ- အရဟတ္တမဂ်သည် ပယ်သတ်ထိုက်ကုန်၏၊ [“မှန်သောမာန်ဖြစ်၍ တော်တော် တန်တန်နှင့် မပယ်နိုင်၊ အရဟတ္တမဂ်ရောက်မှ ပယ်နိုင်သည်”ဟူလို၊] အယာထာဝ မာနာ-မမှန်ကန်သောမာန်တို့ကို၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝဇ္ဈာ-သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်သတ်ထိုက်ကုန်၏။

၈၇၈။ ဧဝံ-ဤသို့၊ သဝတ္ထုကေ-ဇာတိအစရှိသော တည်ရာဝတ္ထုနှင့် တကွဖြစ် ကုန်သော၊ မာနေ-မာနတို့ကို၊ ကထေတွာ-ဟောတော်မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ အဝတ္ထုကံ- ဇာတိအစရှိသော တည်ရာဝတ္ထုမရှိသော၊ နိဗ္ဗတ္တိတမာနမေဝ-တည်ရာဝတ္ထုမှ နှစ်စေအပ်သော မာနကိုသာ၊ (ပရမတ္ထမာနသက်သက်ကိုသာ၊) ဒဿေတု-ငှါ၊ တတ္ထ ကတမော မာနောတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၈၇၉။ အတိမာနနိဒ္ဒေသော-ကို၊ သေယျာဒိဝသေန-မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ် အစရှိ သည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ အနာမသိတွာ-မသုံးသပ်မှု၍၊ ဇာတိအာဒိဝတ္ထု ဝသေနေဝ-ဇာတိအစရှိသောဝတ္ထုတို့နှင့် စပ်သဖြင့်သာ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌော-ညွှန်ပြတော်မူ အပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအတိမာနနိဒ္ဒေသ၌၊ အတိမညတိတိ-ကား၊ ဇာတိအာဒိဟိ-ဇာတိ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ မယာ သဒိသော နတ္ထိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အတိက္ကမိတွာ-သူတစ်ပါး တို့ကို လွန်၍၊ မညတိ-မှတ်ထင်၏။

အတိမာနနိဒ္ဒေသော ၊ပေ၊ မညတိ။ ။စာအုပ်တို့၌ နိဒ္ဒေသာဟု ရှိ၏၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌော၌ စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “နိဒ္ဒေသော”ရှိမှ မှန်သည်၊ ရှေးနိဿယ၌လည်း “နိဒ္ဒေသော”ဟုပင် ရှိသည်၊ ထို့ပြင် “ဇာတိအာဒိနံ ဝတ္ထုဝသေန ဝါ”ဟု စာအုပ်တို့၌ တွေ့ရ၏၊ ဇာတိနှင့် ဝတ္ထုသည် အရ မကွဲပါ၊ ဇာတိ ဂေါတ္ထ စသည်ကိုပင် “မာန၏ တည်ရာဝတ္ထု”ဟု ဆိုရသည်၊ ထို့ကြောင့် “ဇာတိ အာဒိဝတ္ထုဝသေနေဝ”ဟု ရှေးနိဿယအတိုင်း ရှိပါစေ၊ “အတိမညတိ”၌ အတိ၏ အပါဒါန်ကို ပါဠိတော်၌ “ပရေဟိ”ဟု ခံသည်၊ “သူတစ်ပါးတို့ထက် သာလွန်၏”ဟု မိမိကိုယ်ကို မှတ်ထင်နေသော မာနကို “အတိမာန”ဟု ဆိုလိုသည်။

၈၈၀။ မာနာတိမာနနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ယော ဧဝ ရူပေါတိ-ကာ၊ အယံ-ဤသူသည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဝါ-ရှေးတုန်းက၊ မယာ-ငါနှင့်၊ သဒိသော-တူ၏၊ ဣဒါနိ-၌၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဝါ-က၊ သေဋ္ဌာ-မြတ်သူ ဖြစ်လာ၏၊ အယံ-ဤသူသည်၊ ဟိနတရော-ငါ့အောက်ယုတ်ညံ့၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဥပ္ပန္နော-သော၊ ယော ဧသော မာနော-သည်၊ (အတ္ထိ) အယံ-ဤမာနသည်၊ ဘာရာတိ-ဘာရော ဝိယ-ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးထက် သာလွန်သော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကဲ့သို့၊ ပုရိမံ-ရှေ့ဖြစ်သော၊ သဒိသမာနံ-သဒိသမာန်ကို၊ ဥပါဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်ယူ၍၊ ဝါ-ထောက်ဆ၍၊ မာနာ တိမာနော-မာနာတိမာန မည်၏၊ (ရေ့မာန၏ အထက်၌ဖြစ်သော မာနမည်၏) ဣတိ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ယော ဧဝရူပေါ အစရှိသော ပါဠိကို၊ (ဘဂဝါ)၊ အာဟ။

၈၈၁။ ဩမာနနိဒ္ဒေသော-သည်၊ ဟိနမာနနိဒ္ဒေသသဒိသောယေဝ-ဟိနမာန နိဒ္ဒေသနှင့်တူသည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ (တစ်နည်း) ပန-ထို့သို့ပင် တူသော်လည်း၊ ဝိနေယျဝသေန-ဆုံးမထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်၊ ယော-အကြင် မာနကို၊ [စာအုပ်တို့၌ “သော”ဟု ရှိ၏၊ ယောရှိလျှင်ကောင်းသည်၊ နောက်၌ အယံဟု ရှိ၏၊] ဟိနောဟမသ္မိတိ မာနော နာမ-မည်၏ဟူ၍၊ ဝုတ္တော၊ အယံ-ဤဟိနောဟမသ္မိတိ ဟောတော်မူအပ်သော မာနသည်၊ ဩမာနောနာမ-အောက်ကျသောမာန မည်၏၊ အပိ စ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ဩမာနနိဒ္ဒေသ၌၊ [ယောဇနာ၌ကား “ဧတ္ထ-ဤဟိနမာနဩမာနတို့တွင်”ဟု စွဲလေ၏၊] တွံ-သင်သည်၊ ဇာတိမာ-ဇာတ်ရှိပါပေ၏၊ တေ-သင်၏၊ ဇာတိ-ဇာတ်သည်၊ ကာကဇာတိ ဝိယ-ကျီးဇာတ်နှင့်တူ၏၊ [ဇာတိမာကို ထပ်ဖွင့်သည်၊ တွံပုဒ်၊ တေပုဒ်တို့ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ညွှန်ပြသည်၊ နောက်၌ “အတ္တာနံ ဟေဋ္ဌာ ကတွာ”ဟူသော စကားကို ထောက်ပါ၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊] တွံ၊ ဂေါတ္ထဝါ-အနွယ်ရှိပါပေ၏၊ တေ-သင်၏၊ ဂေါတ္ထံ-သည်၊ စက္ကာလဂေါတ္ထံ ဝိယ-ဒွန်းစက္ကာအနွယ်နှင့်တူ၏၊ တုယံ-သင်၏၊ ဝါ-သင့်မှာ၊ သရော-အသံသည်၊ အတ္ထိ၊ တေ၊ သရော-အသံသည်၊ ကာကဿရော ဝိယ-ကျီးသံ နှင့်တူ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ဟေဋ္ဌာ ကတွာ-အောက်၌ ထား၍၊ ပဝတ္ထန ဝသေန-ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အယံ-ဤမာနကို၊ ဩမာနောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၈၈၂။ အဓိမာနနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အပ္ပတ္ထေပတ္တ သညိတာတိ-ကာ၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ သစ္စာနိ-သစ္စာတို့သို့၊ အပတွာ-မရောက် သေးမူ၍၊ ဝါ-မရောက်သေးဘဲ၊ ပတ္တသညိတာ-ရောက်အပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိသည် ၏အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ [စာအုပ်တို့၌ “ပတ္တသညိတာယ”ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိပျက်တည်း၊] အကတေတိ-ကား၊ စတူဟိ၊ မဂ္ဂေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စေ-ပြုထိုက်သောကိစ္စကို၊

အကတေယေဝ-မပြုအပ်သေးမီသာလျှင်၊ (ကတသညိတာ၌ စပ်) အနဓိဂတေတိ-
ကား၊ စတုသစ္စဓမ္မေ-လေးပါးသောသစ္စာတရားကို၊ အနဓိဂတေ (ဧဝ)-မရအပ်သေးမီ
သာလျှင်၊ (အဓိဂတသညိတာ၌ စပ်) အသန္တိ-ကတေတိ-ကား၊ အရဟတ္တေန-
အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်၊ အပစ္စက္ခကတေ (ဧဝ)-မျက်မှောက်မပြုအပ်သေးမီသာလျှင်၊
(သန္တိကတသညိတာ၌ စပ်) အယံ ဝုစ္စတိ အဓိမာနောတိ-ကား၊ အယံ-ဤမာနကို၊
အဓိဂတမာနော နာမ-အဓိဂတမာန မည်၏ဟူ၍၊ (ရအပ်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းရှိသော
မာနမည်၏ဟူ၍) ဝုစ္စတိ။

ပန-ပရိဟာရ ၊ပေ၊ အံ၊ အယံ-ဤအဓိမာနသည်၊ ကဿ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏
သန္တာန်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်သနည်း၊ ကဿ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ-မဖြစ်
သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ တာဝ-ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ)
အရိယသာဝကဿ-အရိယာသာဝက၏သန္တာန်၌၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ
(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ သော-ထိုအရိယာသာဝကသည်၊ မဂ္ဂဖလ ၊ပေ၊ ပစ္စဝေက္ခဏေန-
မဂ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ ပယ်အပ်ပြီးသော
ကိလေသာကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ ကြွင်းသောကိလေသာတို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့်၊ သဗ္ဗာတ
သောမနဿော-လွန်စွာဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အရိယဂုဏ
ပဋိဝေဓေ-အရိယာတို့၏ဂုဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၌၊ နိက္ကဓေါ-ယုံမှားခြင်းမရှိ၊ တသ္မာ-
ထို့ကြောင့်၊ သောတာပန္နာဒိနံ-သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အစရှိသည်တို့၏သန္တာန်၌၊ အဟံ-
သည်၊ သကဒါဂါမိ-သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ဣတိ အာဒိဝသေန-ဤသို့ အစရှိသည်
တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ မာနော-သည်၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒုဿီလသာပိ-ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်၏
သန္တာန်၌လည်း၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အရိယဂုဏာ
ဓိဂမေ-အရိယဂုဏ်တို့ကို ရခြင်း၌၊ နိရာသောဝ-အာသာမရှိသည်သာ၊ သီလဝတော-
သီလရှိသည်ဖြစ်၍၊ (သမာနဿ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဝါ-ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော၊
ပရိစ္စတ္တကမ္မဋ္ဌာနဿ-စွန့်လွှတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော၊ နိဒ္ဒါရာမတာဒိ-အိပ်ငိုက်
ခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို၊ အနုယုတ္တဿ-အားထုတ်သော
ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ။

ပန-အန္တယကား၊ ပရိသုဒ္ဓဿီလဿ-စင်ကြယ်သောသီလရှိသော၊ ကမ္မဋ္ဌာနေ-
၌၊ အပ္ပမတ္တဿ-မမေ့လျော့သည်ဖြစ်၍၊ နာမရူပံ-နာမ်ရုပ်ကို၊ ဝဝတ္ထပေတွာ-
ပိုင်းခြားမှတ်သား၍၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန-နာမ်ရုပ်တို့၏အကြောင်းကို သိမ်းယူတတ်
သော ဉာဏ်ဖြင့်၊ (ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြင့်) ဝိတိဏ္ဏကင်္ခဿ-လွန်မြောက်အပ်
ပြီးသော ယုံမှားမှုရှိသော၊ (ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိသို့ ရောက်ပြီးသော) တိလက္ခဏံ-
သုံးပါးသော လက္ခဏာသို့၊ အာရောပေတွာ-တင်၍၊ သင်္ခါရေ-သင်္ခါရတရားတို့ကို၊

သမ္မသန္တဿ - သုံးသပ်သော၊ (သမ္မသနဉာဏ်ရှိသော) အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ - အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။

စ- ဆက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေ- ဖြစ်လသော်၊ သုဒ္ဓသမထလာဘီ ဝါ- ဝိပဿနာမဖက် သက်သက်၊ သမထကို ရလေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓဝိပဿနာ လာဘီ ဝါ-သမထမဖက် သက်သက် ဝိပဿနာကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်သော် လည်းကောင်း၊ အန္တရာ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်မီအကြား၌၊ ဌပေတိ-မိမိကိုယ်ကို ထားတတ်၏၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုသုဒ္ဓသမထလာဘီ၊ သုဒ္ဓဝိပဿနာလာဘီပုဂ္ဂိုလ် သည်၊ ဒသပိ (ဝဿာနိ)-ဆယ်နှစ်တို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဝိသမ္ပိ (ဝဿာနိ)- အနှစ် ၂၀ တို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ တိသမ္ပိ (ဝဿာနိ)-အနှစ် ၃၀ တို့ပတ်လုံးလည်း ကောင်း၊ ကိလေသသမုဒါစာရ်-ကိလေသာတို့၏ ကောင်းစွာ အထက်ထက်၌ ဖြစ်ပေါ် လာခြင်းကို၊ အပဿန္တော-မမြင်သည်၊ (ဟုတွာ) အဟံ- သည်၊ သောတာပန္နော-သောတာပန်ဖြစ်၏၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (အဟံ) သကဒါဂါမီ-သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏၊ ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ (အဟံ) အနာဂါမီ-အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ မညတိ၊ ပန-ကား၊ သမထဝိပဿနာလာဘီ-သမထ ဝိပဿနာအစုံကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အရဟတ္တေယေဝ-အရဟတ္တဖိုလ်၌သာ၊ ဌပေတိ။

ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသွာ)-ကြောင့်၊ တဿ-ထိုသမထဝိပဿနာလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမာဓိပလေန-သမာဓိ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကိလေသာ-တို့ကို၊ ဝိက္ခမ္ဘိတာ- ခွာအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝိပဿနာပလေန-ဝိပဿနာအစွမ်းဖြင့်၊ သင်္ခါရာ-တို့ကို၊ သုပရိ ဂ္ဂဟိတာ-ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင်သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ၊ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ သဌိပိ ဝဿာနိ-အနှစ် ၆၀ တို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ အသီတိပိ ဝဿာနိ-အနှစ် ၈၀ တို့ ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဝဿသတမ္ပိ - အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ကိလေသာ-တို့သည်၊ န သမုဒါစရန္တိ-ကောင်းစွာ အထက်ထက်၌ မဖြစ်ပေါ်လာကုန်၊ ခီကာသဝဿ - ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စိတ္တစာရော (ဣဝ) - စိတ်၏ဖြစ်ပုံ သည်ကဲ့သို့၊ (စိတ္တစာရော ဟောတိ)၊ သော- ထိုသမထဝိပဿနာလာဘီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဒီယရတ္တံ - ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ကိလေသသမုဒါစာရ် - ကိလေသာတို့၏ ကောင်းစွာ အထက်ထက်၌ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို၊ အပဿန္တော-မမြင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အန္တရာ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်မီအကြား၌၊ အဋ္ဌတွာဝ-မတန့်ရပ်မူ၍သာ၊ အဟံ-သည်၊ အရဟာ- ရဟန္တာဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ မညတိ၊ (ကိမိဝ-အဘယ်ထေရ်တို့ကဲ့သို့၊ နည်း၊) ဥစ္စတလင်္ကဝါသီ-ဥစ္စတလင်္ကအရပ်၌ နေလေ့ရှိသော၊ မဟာနာဂတ္ထေရော ဝိယ - မဟာနာဂထေရ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဟင်္ကနကဝါသီ - ဟင်္ကနကအရပ်၌ နေလေ့ရှိသော၊ မဟာဒတ္တထေရော ဝိယ - မဟာဒတ္တထေရ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊

စိတ္တလပဗ္ဗတေ-စိတ္တလတောင်၌၊ နိင်္ဂပေါဏ္ဏပဓာနယရဝါသီ-နိင်္ဂပေါဏ္ဏကမ္မဋ္ဌာန်း-
ကျောင်း၌ နေလေ့ရှိသော၊ စူဠသုမနထေရော ဝိယ ၈ - စူဠသုမနထေရ်ကဲ့သို့
လည်းကောင်းတည်း။

တကြ-ထိုဝတ္ထုတို့တွင်၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဧကဝတ္ထုပရိဒီပနံ-
တစ်ခုသောဝတ္ထုကို ထင်ရှားပြခြင်းတည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ တလင်္ဂရဝါသီ-တလင်္ဂရအရပ်၌
နေလေ့ရှိသော၊ ဓမ္မဒိန္နထေရော နာမ-ဓမ္မဒိန္နထေရ်မည်သော၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊
ပဘိန္ဒပဋိသမ္ဘိဒေါ-အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရှိသော၊ မဟာ
ခိဏာသဝေါ-ရဟန္တာကြီးသည်၊ (ဟုတွာ) မဟတော-များစွာသော၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-
ရဟန်းအပေါင်းအား၊ ဩဝါဒဒါယကော-ဩဝါဒကို ပေးတတ်သည်၊ အဟောသိ-
ဖြစ်ပြီ၊ သော-ထိုရဟန္တာကြီးသည်၊ ဧကဒိဝသံ-၌၊ အတ္တနော-၏၊ ဒိဝါဌာနေ-နေ
နေရာ အရပ်၌၊ နိသီဒိတွာ-ထိုင်၍၊ အမှာကံ-တို့၏၊ အာစရိယဿ-ဆရာဖြစ်သော၊
ဥစ္စတလင်္ကဝါသီမဟာနာဂထေရဿ-ဥစ္စတလင်္ကအရပ်၌ နေလေ့ရှိသော မဟာ
နာဂထေရ်၏၊ သမဏကိစ္စံ-ရဟန်းကိစ္စသည်၊ မတ္တကံ-အပြီးအဆုံးသို့၊ ပတ္တော ကိ
နုခေါ-ရောက်ပြီးပြီလော၊ နော (ပတ္တော ကိ နုခေါ)-မရောက်သေးသလော၊ ဣတိ-
သို့၊ အာဝဇ္ဇန္တော-ဆင်ခြင်လသော်၊ အဿ-ထိုဆရာ၏၊ ပုထုဇ္ဇနဘာဝမေဝ-
ပုထုဇဉ်၏ အဖြစ်ကိုသာ၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ မယိ-ငါသည်၊ အဂစ္ဆန္တေ-မသွားလသော်၊
ပုထုဇ္ဇနကာလကီရိယမေဝ-ပုထုဇဉ်၏သေချိန်ကိုသာ၊ ကရိဿတိ-ပြုလတ္တံ့၊ ဣတိ
၈-ဤသို့လည်း၊ ဥတွာ-၍၊ ဣဒ္ဓိယာ-တန်ခိုးဖြင့်၊ ဝေဟာသံ-ကောင်းကင်သို့၊
ဥပုတိတွာ-ပျံတက်၍၊ ဒိဝါဌာနေ-၌၊ နိသီန္နဿ-သော၊ ထေရဿ-ဆရာဖြစ်သော
ထေရ်၏၊ သမိပေ-၌၊ ဩရောဟိတွာ-သက်ဆင်း၍၊ ဝန္နိတွာ-ဝပ်ချ၍၊ ဝတ္တံ-ဝတ်
အကျင့်ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြပြီး၍၊ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ အာဝုသော ဓမ္မဒိန္န-ငါ့ရှင်ဓမ္မဒိန္န၊
ကိ-အဘယ်အကျိုးငှာ၊ အကာလေ-အချိန်မဲ့အခါမဲ့၌၊ အာဂတော-လာသည်၊ အသိ-
နည်း၊ ဣတိ ၈-သို့လည်း၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သမာနော)၊ ဘန္တေ၊ ပဉ္စ-
ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိတုံ-ငှာ၊ အာဂတော-လာသည်၊ အမှီ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ အာဟ။

တတော-ထိုသို့လျှောက်ခြင်းကြောင့်၊ အာဝုသော၊ ပုစ္ဆ-မေးလော့၊ ဇာနဓာနော-
သိလသော်၊ ကထယိဿာမိ-ဖြေဆိုအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သည်၊
(သမာနော-သော်)၊ ပဉ္စာသဟဿံ-ပြဿနာတစ်ထောင်ကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးပြီ၊ ထေရော-
ထေရ်သည်၊ ပုစ္ဆိတပုစ္ဆိတံ-မေးအပ်တိုင်း မေးအပ်တိုင်းသော၊ ပဉ္စ-ပြဿနာကို၊
အသဇ္ဇမာနောဝ-မငြိမကပ်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ) ကထေသိ-ပြီ၊ တတော-ထိုမှ
နောက်၌၊ ဘန္တေ၊ တေ-အရှင်ဘုရား၏၊ ဉာဏံ-သည်၊ အတိတိကွံ-အလွန်ထက်ပါ
ပေ၏၊ တုမေဟိ-တို့သည်၊ ကဒါ-အဘယ်အခါ၌၊ အယံ ဓမ္မော-ဤတရားကို၊

အဓိဂတော-ရအပ်ပါသနည်း။ ကူတိ-သို့၊ ဝုတ္တော(သမာနော)၊ အာဝုသော၊ ကူတော-ဤနေ့မှ၊ သဌိဝဿကာလေ-အနှစ်ခြောက်ဆယ်ရှိရာအခါ၌၊ (ဓမ္မော အဓိဂတော)၊ ကူတိ အာဟ၊ ဘန္တေ၊ သမာဓိဓိ-သမာဓိကိုလည်း၊ ဝဋ္ဋေထ-သုံးဆောင်ပါကုန် သလော၊ ကူတိ-ဤသို့၊ လျှောက်ပြီ၊ အာဝုသော၊ ကူဒ-ဤသမာဓိကို သုံးဆောင် ခြင်းသည်၊ န ဘာရိယံ-ထမ်းဆောင်ထိုက်သော ဝန်မဟုတ်ပါ၊ ဝါ-ဝန်မလေးပါ၊ ကူတိ (အာဟ)၊ ဘန္တေ၊ တေနဟိ-ထိုသို့၊ သမာဓိကိုလည်း သုံးဆောင်ပါလျှင်၊ ဧကံ-တစ်စီးသော၊ ဟတ္ထိ-ဆင်ကို၊ မာပေထ-ဖန်ဆင်းတော်မူပါကုန်၊ ကူတိ-ဤသို့၊ လျှောက်ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ သဗ္ဗသေတံ-အလုံးစုံဖြူသော၊ ဟတ္ထိ-ဆင်ကို၊ မာပေတိ-ဖန်ဆင်း၏၊ ဘန္တေ၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်ပြု အပ်သော်၊ အယံ ဟတ္ထိ- ဤဆင်သည်၊ အဂ္ဂိတကဏ္ဍော-စွင့်အပ်သော နားရွက်ရှိ သည်၊ ပဿာရိတနဂုံဌော - ဆန်အပ်သော မြီးထူးရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သောဏ္ဏံ-နှာမောင်းကို၊ မုခေ-ခံတွင်း၌၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ဘေရဝံ-ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းသော၊ ကောဉ္ဇနာဒံ-ကြိုးကြာ၏အသံနှင့် တူသောအသံကို၊ ကရောန္တော-ပြုလျက်၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ အဘိမုခေါ-ရှေ့ရှုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာဂစ္ဆတိ-လာ၏၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နံ-ထိုဆင်ကို၊ ကရောထ-ပြုပါကုန်၊ ကူတိ-ဤသို့၊ လျှောက်ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ တထာ-ထိုလျှောက်အပ်သည့်အတိုင်း၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဝေဂေန-အဟုန်ဖြင့်၊ အာဂစ္ဆတော-မိမိအထံသို့ လာနေသော၊ ဟတ္ထိဿ-ဆင်၏၊ ဘေရဝံ-သော၊ အာကာရံ-အခြင်းအရာကို၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ ဥဌာယ-ထ၍၊ ပလာယိတုံ-ပြေးခြင်းငှာ၊ အာရဒ္ဒေါ-အားထုတ်ပြီ။

တမေနံ-ထိုဆရာကို၊ ဒီကာသဝတ္ထေရော-ရဟန္တာဖြစ်သော ဓမ္မဒိန္နထေရ်သည်၊ ဟတ္ထံ-ကို၊ ပဿာရေတွာ-၍၊ စိဝရကဏ္ဍော-သင်္ကန်း၏အနား၌၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဘန္တေ၊ ဒီကာသဝဿ-အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာအရင်၏၊ သာရဇ္ဇံ နာမ-ကြောက်ရွံ့ခြင်း မည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါသေးသလော၊ ကူတိ အာဟ၊ သော-ထိုဆရာဖြစ်သော ထေရ်သည်၊ တသ္မိံ ကာလေ-ထိုအခါ၌၊ အတ္တနော-၏၊ ပုထုဇ္ဇနဘာဝံ-ပုထုဇဉ်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ-သိ၍၊ အာဝုသော ဓမ္မဒိန္န-ငါ့ရှင်ဓမ္မဒိန္န၊ မေ-ငါ၏၊ အဝဿယော-မှီရာသည်၊ ဟောဟိ-ဖြစ်ပါလော့၊ ကူတိ-ဤသို့၊ ဝတွာ-ပြော၍၊ ပါဒမူလေ-ခြေရင်း၌၊ ဥက္ကဋ္ဌိကံ-ဆောင့်ကြောင့်၊ နိသီဒိ-ထိုင်ပြီ၊ ဘန္တေ၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ အဝဿယော-သည်၊ ဘဝိဿာမိ-ဖြစ်အံ့၊ ကုဇ္ဈေဝ-ဤသို့ ကြံ၍သာ၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ အာဂတော-လာခဲ့ပါပြီ၊ မာ စိန္တယိတ္ထ-တောင်တောင်၍၍ မကြံစည်ပါကုန်လင့်၊ ကူတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ ကထေသိ-ပြောပြပြီ၊ ထေရော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ စကံမံ-စကြိုသို့၊ အာရယု-တက်၍၊ တတိယေ ပဒဝါရေ-သုံးခုမြောက် ခြေလှမ်းအကြိမ်၌၊ အဂ္ဂဖလံ-မြတ်သော ဖိုလ်ဟူသော၊ အရဟတ္ထံ-

အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ-ရောက်ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ ဒေါသစရိတော-ဒေါသ စရိုက်ရှိသည်၊ အဟောသိ ကိရ-ဖြစ်သတတ်။

၈၈၃။ အသို့မာနနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ရှုပ်အသို့မာနောတိ- ကား၊ အဟံ-ငါသည်၊ (ငါဆိုတာ)၊ ရှုပ်-ရုပ်တည်း၊ က္ကတိ-ဤသို့၊ ဥပ္ပန္နမာနော- ဖြစ်သောမှတ်ထင်ခြင်းတည်း၊ [အသို့ကို အဟံဟု ဖွင့်သည်၊] ဆန္ဒောတိ-ကား၊ မာနံ-မာနသို့၊ အနုဂတစ္ဆန္ဒောဝ-အစဉ်လိုက်သော ဆန္ဒပင်တည်း၊ အနုသယော- သည်၊ တထာ-ထိုဆန္ဒအတူပင်တည်း၊ ဝေဒနာဒီသုပိ-အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း။

၈၈၄။ မိစ္ဆာမာနနိဒ္ဒေသေ၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပါပကေန ဝါ၊ ပေ၊ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ပါပကံ-ယုတ်ညံ့သော၊ ကမ္မာယတနံ နာမ- အသက်မွေးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အလုပ်မည်သည်၊ ကေဝဠမစ္ဆဗန္ဓနေ သာဒါဒိနံ-ငါးဖမ်းတတ်သော တံငါ၊ မုဆိုးအစရှိသူတို့၏၊ ကမ္မံ-အလုပ်တည်း၊ ပါပကံ-သော၊ သိပ္ပာယတနံ နာမ-အသက်မွေးခြင်း၏တည်ရာ အကြောင်းဖြစ်သော လက်မှုအတတ်မည်သည်၊ မစ္ဆဇာလခိပနကုမိနကရဏေသု စေဝ- ငါးဖမ်းပိုက်ကွန်ကို ပစ်ချပုံ ပစ်ချနည်း၊ မြူးကို ပြုလုပ်ပုံပြုလုပ်နည်းတို့၌လည်းကောင်း၊ [မစ္ဆဇာလခိပနဉ္စ ကုမိန- ကရဏဉ္စ မစ္ဆဇာလခိပနကုမိနကရဏာနိ။-ယောဇနာ၊] ပါသဩဉ္စနသုလား-ရောပနာဒိသု စ-ကျေဘု ကွင်းထောင်မှု၊ တံကျင်စိုက်မှုအစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဆေကတာ- ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ်တည်း၊ ပါပကံ-သော၊ ဝိဇ္ဇာဌာနံ နာမ-အသက် မွေးခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော နှုတ်မှုအတတ်မည်သည်၊ ယာကာစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပရူပယာတဝိဇ္ဇာ-သူတစ်ပါးကို သတ်ဖြတ်ကြောင်းအတတ်တည်း၊ ပါပကံ-သော၊ သုတံ နာမ-ကြားနာအပ်သော သုတမည်သည်၊ ဘာရတ၊ ပေ၊ ပဋိသံယုတ္တံ-ဘာရတမင်းတို့၏ စစ်ထိုးခြင်း၊ သီတာမိဖုရားကို ဆောင်ယူခြင်း အစရှိ သည်နှင့် စပ်ယှဉ်သော သုတတည်း၊ ပါပကံ-သော၊ ပဋိဘာနံ နာမ-ရှေ့ရှုထင်လာသော ဉာဏ် မည်သည်၊ ဒုတ္တာသိတယုတ္တံ-မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သောစကားနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ ကဗ္ဗနာဋကဝိဇ္ဇမ္ပနာဒိပဋိဘာနံ-ကဗျာလင်္ကာ၊ ကချေသည်တို့၏ ကပုံအခြင်းအရာ၊ မိန်းမယောက်ျားတို့၏ သွားလာ ဆက်ဆံပုံစသော ရှက်ဖွယ် အကြောင်းအရာ အစရှိသည်တို့၌ ရှေ့ရှုထင်လာသော ဉာဏ်တည်း၊ ပါပကံ-သော၊ သီလံ နာမ-အလေ့မည်သည်၊ အဇသီလံ-ဆိတ်တို့၏အလေ့၊ ဂေါသီလံ-နွားတို့၏ အလေ့တည်း၊ ဝတ္တဗ္ဗိ-အကျင့်သည်လည်း၊ အဇဝတဂေါဝတမေဝ-ဆိတ်တို့၏ အကျင့် နွားတို့၏အကျင့်ပင်တည်း၊ ပါပိကာ ဒိဋ္ဌိ ပန-သည်ကား၊ ဒွါသဋ္ဌိယာ- သော၊ ဒိဋ္ဌိဂတေသု-မိစ္ဆာအယူတို့တွင်၊ ယာကာစိ-သော၊ ဒိဋ္ဌိ-မိစ္ဆာအယူတည်း။

၈၈၅။ ဉာတိဝိတက္ကနိဒ္ဒေသာဒိသု-အစရှိသည်တို့၌၊ မယု-ငါ၏၊ ဉာတယော-ဆွေမျိုးတို့သည်၊ သုခဇီဝိနော-ချမ်းသာသော အသက်မွေးခြင်း ရှိကုန်၏၊ သမ္ပတ္တိယုတ္တာ-စည်းစိမ်နှင့် ယှဉ်ကုန်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပဉ္စကာမဂုဏသန္နိဿိတေန-ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့၌မှီသော၊ ဂေဟဿိတပေမေန-ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်၌မှီသော ချစ်ခြင်းဖြင့်၊ ဉာတကေ-ဆွေမျိုးတို့ကို၊ အာရဗ္ဘ-အကြောင်းပြု၍၊ ဥပ္ပန္နဝိတက္ကော-ဖြစ်သောဝိတက်သည်ပင်၊ ဉာတိဝိတက္ကော နာမ-မည်၏၊ (မယု ဉာတကာ) ခယံ-ကုန်ခြင်းသို့၊ ဂတာ-ရောက်ကုန်ပြီ၊ ဝယံ-ပျက်ခြင်းသို့၊ ဂတာ၊ (မယု ဉာတယော)၊ သဒ္ဓါ-သဒ္ဓါရှိကုန်၏၊ ပသန္နာ-ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုကုန်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပဝတ္ထော (ဝိတက္ကော) ပန-သည်ကား၊ ဉာတိဝိတက္ကော နာမ-မည်သည်၊ န ဟောတိ။

၈၈၆။ အမှာကံ-တို့၏၊ ဇနပဒေါ-ဇနပုဒ်သည်၊ (နယ်ပယ်သည်) သုဘိက္ခော-လွယ်ကူစွာရအပ်သောအစာ ရှိ၏၊ (သာယာဝပြော အစာပေါ၏)၊ သမ္ပန္နသယော-ပြည့်စုံသော ကောက်စပါးရှိ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တုဋ္ဌမာနဿ-နှစ်သက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဂေဟဿိတပေမဝသေနေဝ-ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်၌မှီသော ချစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ ဥပ္ပန္နဝိတက္ကော-ဖြစ်သောဝိတက်သည်၊ ဇနပဒဝိတက္ကော နာမ-မည်၏၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဇနပဒေ-၌၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ခယံ ဂတာ ဝယံ ဂတာ-။ ဣတိ ဧဝံ ပဝတ္ထော(ဝိတက္ကော)ပန ဇနပဒဝိတက္ကော နာမ န ဟောတိ။

၈၈၇။ အမရတ္တာယ-မသေနိုင်သော နတ်အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ ဝိတက္ကော-ကြံစည်ခြင်းတည်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အမရော-အမရမည်သော ငါးစင်းကဲ့သို့ မပြီးမပြတ်နိုင်သော မိစ္ဆာအယူနှင့်ယှဉ်သော၊ ဝိတက္ကော-တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အမရဝိတက္ကော-မည်၏၊ တတ္ထ-ထိုအမရဝိတက်တို့တွင်၊ ဥက္ကုဋ္ဌိကပ္ပဓာနာဒိဟိ-ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ ကျင့်ခြင်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဒုက္ခေ-သည်၊ နိဇ္ဇိက္ခေ-အကြွင်းမဲ့ဆွေးမြည်လသော်၊ ဝါ-ကုန်ခန်းလသော်၊ သမ္ပရာယေ-တမလွန်ဘဝ၌၊ အတ္တာ-အတ္တသည်၊ သုခိ-ချမ်းသာခြင်းရှိသည်၊ အမရော-ပျက်စီးခြင်း မရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဒုက္ကရကာရိကံ-ခဲယဉ်းစွာပြုအပ်သောအကျင့်ကို ပြုကျင့်ခြင်းကို၊ ကရောသန္တဿ-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တာယဒုက္ကရကာရိကာယ-ထိုဒုက္ကရအကျင့်နှင့်၊

ဒုက္ခေ နိဇ္ဇိက္ခေ ။ ။သတ္တဝါတစ်ယောက်ဝယ် ဒုက္ခဖြစ်ဖို့ရန် ကံလည်းပါ၏၊ သုခဖြစ်ဖို့ရန် ကံလည်းပါ၏၊ ဤဘဝ၌ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ အားထုတ်ခြင်း၊ ဂေါသီလ ဂေါဝတ နွားတို့၏ အလေ့အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၊ ခွေးတို့၏အလေ့အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့် ဒုက္ခခံ၍ ကျင့်လိုက်သည်ရှိသော် မကောင်းကျိုးဟူသမျှ ဒုက္ခတွေသည် ကုန်ခန်းသွားလေတော့၏၊ ထို့ကြောင့် “နောက်ဘဝ၌ ဒုက္ခမရှိတော့၊ သုခသာ ရှိတော့သည်”ဟူလို။

ပဋိသံယုတ္တော-စပ်ယှဉ်သော၊ ဝိတက္ကော-သည်၊ အမရတ္တာယ-မသေနိုင်သော နတ်
အဖြစ် အကျိုးငှာ၊ (ပဝတ္တော-သော) ဝိတက္ကော နာမ-မည်၏။

ဒိဋ္ဌိဂတိကော ပန-မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား၊ သဿတံ-မြဲ၏ဟူ၍၊
ဝဒေသံ-ဆိုသလော၊ ဣတိအာဒိနိ-ဤသို့ အစရှိသော ပြဿနာတို့ကို၊ ပုဋ္ဌာ-
မေးအပ်သည်၊ (သမာနော-သော်) ဧဝံတိပိ-ဤသို့မြဲ၏ဟူ၍လည်း၊ မေ-ငါ၏၊ (လဒ္ဓိ-
သည်) နော-မဖြစ်ပါ၊ တထာတိပိ-ထိုသို့ မမြဲဟူ၍လည်း၊ မေ (လဒ္ဓိ) နော၊
အညထာတိပိ-ထို သဿတံ၊ အဿတမ္ပ တစ်မျိုးတခြားဟူ၍လည်း၊ မေ (လဒ္ဓိ)
နော၊ နောတိပိ-ထို သဿတံ အသဿတမ္ပ တစ်မျိုးတခြား မဟုတ်ဟူ၍လည်း၊
မေ (လဒ္ဓိ) နော၊ နော နောတိပိ-ထို သဿတံ အသဿတမ္ပ တစ်မျိုးတခြား
မဟုတ်သည် မဟုတ်ဟူ၍လည်း၊ မေ (လဒ္ဓိ) နော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိက္ခေပံ-အထူးထူး
အပြားပြားပစ်လွှင့်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ တဿ-ထိုမိစ္ဆာအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊
ဒိဋ္ဌိဂတပဋိသံယုတ္တော-မိစ္ဆာအယူနှင့်စပ်ယှဉ်သော၊ သော ဝိတက္ကော (ဟောတိ)၊
အမရော နာမ-ငါးစင်းမည်သော၊ မစ္ဆော-ငါးသည်၊ ဥဒကေ-ရေ၌၊ ဂဟေတွာ-
ဖမ်းယူ၍၊ မာရေတုံ-သတ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတောစိတော
စ-ဤမှ ဤမှလည်း၊ ဓာဝတိ (ယထာ)-ပြေးသွားသကဲ့သို့၊ ဂါဟံ-ဖမ်းယူအပ်သည်၏
အဖြစ်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ ယထာ-မရောက်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-သာလျှင်၊ ဧကသ္မိံ ပက္ခေ-
တစ်ခုသောအဖို့၌၊ အသက္ကာဟန-တော-မတည်ခြင်းကြောင့်၊ န မရတိ-မပြီးပြတ်နိုင်၊
ဣတိ-ကြောင့်၊ အမရော နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဒုဝိဓမ္မိ-နှစ်ပါးအပြားရှိသည်
လည်းဖြစ်သော၊ တံ-ထိုအမရဝိတက်ကို၊ (အမရတ္တာယ ဝိတက္ကော၊ အမရော ဝါ
ဝိတက္ကောဟူသော အမရဝိတက်နှစ်ပါးကို) ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ကတွာ-
ပြု၍၊ အယံ ဝုစ္ဆတိ အမရဝိတက္ကောတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၈၈၈။ ပရာနဒ္ဒယတာ ပဋိသံယုတ္တောတိ-ကား၊ အနုဒ္ဒယတာပတိရူပကေန-
အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သူ၏အဖြစ်ဟူသော မေတ္တာ ကရုဏာ အတုဖြစ်သော၊
ဂေဟဿိတပေမေန - ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်၌ မှီသော ချစ်ခြင်းနှင့်၊
ပဋိသံယုတ္တော-စပ်ယှဉ်သော၊ (ဝိတက္ကော၌ စပ်) သဟနန္ဒီတိအာဒိသု-အစရှိသော
ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဥပဋ္ဌာကေသု-အလုပ်အကျွေးဒါယကာတို့
သည်၊ နန္ဒန္တေသု-နှစ်သက်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ သောစန္တေသု စ-ဝမ်းနည်းကုန်
သော်လည်းကောင်း၊ တေဟိ-ထိုအလုပ်အကျွေးဒါယကာတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ ဒီဂုဏ်-
နှစ်ဆတက်၊ နန္ဒတိ-နှစ်သက်၏၊ ဒီဂုဏ်-နှစ်ဆတက်၊ သောစတိ-ဝမ်းနည်း၏၊ တေသု-
ထိုအလုပ်အကျွေးဒါယကာတို့သည်၊ သုခိတေသု-ဖြစ်သောသုခရှိကုန်လသော်၊
ဒီဂုဏ်-နှစ်ဆတက်၊ သုခိတော-ဖြစ်သော သုခရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဒုက္ခိတေသု-
ဖြစ်သော ဒုက္ခရှိကုန်လသော်၊ ဒီဂုဏ်-တက်၊ ဒုက္ခိတော-ဖြစ်သော ဒုက္ခရှိသည်။

(ဟောတိ)၊ ဥပ္ပန္နေသု ကိစ္စကရဏီယေသုတိ-ကား၊ တေသု-ထိုအလုပ်အကျွေးဒါယကာတို့သည်၊ မဟန္တေသု-ကြီးကျယ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ခုဒ္ဒကေသု ဝါ-သေးငယ်သည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကမ္မေသု-အလုပ်ကိစ္စတို့သည်၊ ဥပ္ပန္နေသု-ဖြစ်ကုန်လသော်၊ အတ္တနာ ဝါ ယောဂံ အာပဇ္ဇတိတိ-ကား၊ တာနိ တာနိ ကိစ္စာနိ-ထိုထို ကိစ္စတို့ကို၊ သာဓေဇ္ဇော-ပြီးစေလျက်၊ ပညတ္တိ-ပညတ်တော်ကို၊ ဝိတိက္ကမတိ-လွန်ကျူး၏၊ သလ္လေခံ-သလ္လေခအကျင့်ကို၊ ကောပေတိ-ပျက်စေ၏၊ [“ယောဂံ အာပဇ္ဇတိ”၏ အရဖြစ်သော အပြစ်တွေကို ပြသည်၊ သဒ္ဓတ္ထမှာ “ယောဂံ-အားထုတ်ခြင်းသို့”ဟု ဖြစ်၏၊ ယော တတ္ထာတိ-ကား၊ တသ္မိံ သံသဌဝိဟာရေ-ထိုလူတို့နှင့် ရောနှော၍ နေခြင်း၌လည်းကောင်း၊ တသ္မိံ ယောဂါပဇ္ဇနေ ဝါ-ထိုကိစ္စကရဏီယတို့၌ အားထုတ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဂေဟသီတော-သော၊ ယော ဝိတက္ကော-အကြင်ဝိတက်သည်၊ (အတ္တိ)၊ အယံ-ဤဝိတက်သည်၊ ပရနဒ္ဒယတာ ပဋိသယုတ္တော-သူတစ်ပါးတို့ကို အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော မေတ္တာ ကရုဏာ အတုနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ ဝိတက္ကော နာမ-မည်၏။

၈၈၉။ လာဘ ပေ၊ ပဋိသယုတ္တောတိ-ကား၊ စီဝရာဒိလာဘေန စေဝ-သင်္ကန်းအစရှိသော သာမညလာဘ်နှင့်လည်းကောင်း၊ သက္ကာရေန စ-ကောင်းစွာပြုအပ်သော ဝိသေသလာဘ်နှင့်လည်းကောင်း၊ ကိတ္တိသဒ္ဓေန စ-ကျော်စောသံနှင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ အာရမ္မဏကရဏဝသေန-အာရုံပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိသယုတ္တော-စပ်ယှဉ်သော၊ (ဝိတက္ကော၌ စပ်။)

၈၉၀။ အနဝညတ္တိပဋိသယုတ္တောသိ-ကား၊ မံ-ငါ့ကို၊ ပရေ-တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နအဝဇာနေယျ-အထင်မသေးပါကုန်မူကား၊ အဟော ဝတ-ဪ... ကောင်းလေစွာ၊ ပေါထေတွာ-ပုတ်ခတ်၍၊ ဝိဟေဌေတွာ-ညှဉ်းဆဲ၍၊ န ကထေယျ-မပြောပါကုန်မူကား၊ (အဟောဝတ-စွာ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အနဝညာတဘာဝ ပတ္တနာယ-အထင်မသေးအပ်သူ၏အဖြစ်ကို တောင့်တခြင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဥပ္ပန္န-ဝိတက္ကော-ဖြစ်သောဝိတက်တည်း၊ ယော တတ္ထ ဂေဟသီတောတိ-ကား၊ မံ-ငါ့ကို၊ ပရေ-တို့သည်၊ မာ အဝဇာနိသု-အထင်မသေးပါစေကုန်လင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဥပ္ပန္န-ဖြစ်သော၊ တသ္မိံ စိတ္တေ-ထိုစိတ်၌၊ ပဉ္စ ပေ၊ ဂေဟနိသီတော-ငါးပါးသော ကာမဂုဏ် ဟု ဆိုအပ်သော အိမ်၌မီသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ယော ဥပ္ပန္နဝိတက္ကော-အကြင် ဖြစ်သော ဝိတက်သည်၊ (အတ္တိ)၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောပါဠိရပ်တို့၌၊ သေသံ-ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးမှ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပါကဋမေဝ-သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ကေကနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ၊ (နိဋ္ဌိတာ)။

၂-ဒုကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၈၉၁။ ဒုကေသု-ဒုကတို့တွင်၊ ကောဓနိဒ္ဒေသဒယော-ကောဓနိဒ္ဒေသအစရှိသည်တို့ကို၊ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ပန-ကား၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ အနာဂတေသု-မလာကုန်သော၊ ဥပနာဟနိဒ္ဒေသဒိသု-ဥပနာဟနိဒ္ဒေသအစရှိသည်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပုဗ္ဗကာလံ-ရှေးကာလ၌ဖြစ်သော၊ ကောဓံ-ကောဓကို၊ ဥပနယုတိ-ကပ်၍ ဖွဲ့တတ်၏၊ [ဒိဝါဒိနဟဓာတ် “ဗန္ဓန” အနက်ဟော] ကူတိ-ကြောင့်၊ အပရကာလကောဓော-နောက်ကာလ၌ဖြစ်သော ကောဓသည်၊ ဥပနာဟော နာမ-မည်၏၊ ဥပနယုနာကာရော-ကပ်၍ဖွဲ့ပုံ အခြင်းအရာသည်၊ ဥပနယုနာ-မည်၏၊ ဥပနယုတဿ-ကပ်၍ဖွဲ့တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ ဥပနယုတတ္ထံ-ရာ၊ အဋ္ဌပနာတိ-ကား၊ ပဌမပုန္နဿ-ပဌမဖြစ်သောကောဓကို၊ အနန္တရဋ္ဌပနာ-အခြားမဲ့၌ ထားခြင်းတည်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ မရိယာဒဋ္ဌပနာ-ပဌမဖြစ်ပုံ အပိုင်းအခြားအတိုင်း ထားခြင်းတည်း။

ဋ္ဌပနာတိ-ကား၊ ပကတိဋ္ဌပနာ-ပင်ကိုရိုးရာအားဖြင့် ထားခြင်းတည်း၊ [အ၊ သံ၊ အနု စသော ဝိသေသနပုဒ်တို့၏ အနက်မပါဘဲ ထားခြင်းကို “ပကတိဋ္ဌပနာ”ဟု ဆိုသည်၊] သဏ္ဌပနာတိ-ကား၊ သဗ္ဗတောဘာဂေန-အလုံးစုံသော အဖို့အားဖြင့်၊ ပုနပွန်-ထပ်၊ [သံကို ဖွင့်သည်၊] အာယာတဋ္ဌပနာ-ရန်ငြိုးကို ထားခြင်းတည်း၊ အနုသံသန္ဓနာတိ-ကား၊ ပဌမပုဗ္ဗန္ဓန-ရှေးဦးစွာဖြစ်သော၊ ကောဓေန-ကောဓနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ [အနုကို ဖွင့်သည်၊] အန္တရ်-အကြားကို၊ အဒဿေတွာ-မပြုမူ၍၊ [သံကို ဖွင့်သည်၊] ဧကိဘာဝကရဏာ-တစ်ခုတည်းကဲ့သို့သောအဖြစ်ကို ပြုခြင်းတည်း၊ [သန္ဓနကို ဖွင့်သည်၊ ရှေ့ကောဓနှင့် နောက်ကောဓကို ရောနှောခြင်းဟူသည် တစ်ခုကဲ့သို့ ပြုခြင်းတည်း၊] အနုပုဗ္ဗန္ဓနာတိ-ကား၊ ပုရိမေန-ရှေ့ဖြစ်သောကောဓနှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ ပစ္ဆိမဿ-နောက်ဖြစ်သောကောဓကို၊ ဃဋ္ဌနာ-စပ်ခြင်းတည်း၊ ဒဠိကမ္မန္တိ-ကား၊ ထိရကရဏံ-ခိုင်မြဲအောင်ပြုခြင်းတည်း၊ အယံ ဝုစ္စတိတိ-ကား၊ ဥပနာဟနလက္ခဏော-ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းလက္ခဏာရှိသော၊ ဝေရ်-ရန်ကို၊ အပ္ပဋိနိဿဇနရသော-မစွန့်လွှတ်ခြင်း ကိစ္စရှိသော၊ အယံ-ဤကောဓကို၊ ဥပနာဟောတိ-ဥပနာဟဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

အဋ္ဌပနာ။ ။ အနန္တရဋ္ဌပနာအတွက် အသည် “အနန္တရအနက်”ဟောတည်း၊ တစ်နည်း- မရိယာဒအနက်ဟော အာ သဒ္ဓါဖြင့် အာဋ္ဌပနာဟု ဆိုလိုလျက် ရဿပြု၍ အဋ္ဌပနာ ဟု ဖြစ်ရသည်၊ ထို့ကြောင့် အာအတွက် “မရိယာဒ”ဟု ဖွင့်သည်။ [အကောရော အနန္တရတ္ထဝါစကော၊ မရိယာဒဝါစကဿ ဝါ အာကာရဿ ရဿတ္ထံ ကတွာ “အဋ္ဌပနာ”တိ ဝုတ္တန္တိ “အနန္တရဋ္ဌပနာ”တိ အာဒိမာဟ။-ဋီကာ။]

ယေန-ယင်းဥပနာဟနှင့်၊ သမန္နာဂတော-သော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ဝေရ်-ကို၊ နိဿိတုံ-စွန့်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဧဝံ နာမ-ဤမည်သော စကားကို၊ ဗ- ငါ့ကို၊ ဧသ (ဧသော)- ဤသူသည်၊ ဝတ္ထု- ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ အနန္တဝိကော- မလျှောက်ပတ်၊ ဣတိ-သို့၊ အပရာပရ်-အဆင့်ဆင့်၊ အနုဗန္ဓတိ-အစဉ်လိုက်၏၊ ဝါ- နှောင်ဖွဲ့၏၊ အာဒိတ္တပူတိအလာတံ ဝိယ-မီးလောင်အပ်သော ထင်းပုတ်မီး စသည် ကဲ့သို့၊ ဇလတေဝ-တောက်မြီတောက်သည်သာ၊ ဓောဝိယမာနံ-ဆေးကြောအပ်ပြီး သော၊ အတ္ထစမ္ပံ ဝိယ-ဝံရေကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝသာတေလမက္ခိတပိလောတိကာ ဝိယ စ-သားဆီသည်လူးအပ်သော ပုဆိုးပိုင်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ န ပရိသုဇ္ဈတိ- မစင်ကြယ်နိုင်။

၈၉၂။ မက္ခနဘာဝဝသေန-သူတစ်ပါး၏ဂုဏ်ကို ချေဖျက်ခြင်းဟူသောသဘော၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ မက္ခော-မက္ခမည်၏၊ ဂူထော-မစင်သည်၊ ဂူထပဟရဏကံ-မစင်ဖြင့် သူတစ်ပါးကို ပုတ်ခတ်သူကို၊ (မစင်ကို ကိုင်၍ သူတစ်ပါးကို ပေါက်သူကို) ပဌမတရံ-ရှေးဦးစွာ၊ မက္ခေတိ ဝိယ-လူးသကဲ့သို့၊ ပရဂုဏမက္ခနာယ-သူတစ်ပါး၏ ဂုဏ်ကို ချေဖျက်ခြင်းအားဖြင့်၊ ပဝတ္ထန္တောပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ (ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော မက္ခသည်၊) အတ္တနော-မိမိဟူသောမက္ခကို၊ ကာရကံ- ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ပဌမတရံ မက္ခေတိ၊) ဣတိ အတ္ထော၊ တတော- ထိုမက္ခောဟူသောသဒ္ဒါမှ၊ ပရာ-နောက်ဖြစ်ကုန် သော၊ ဒေ၊ မက္ခာယနာ မက္ခာယိတတ္ထဟူသော နှစ်ပါးသောသဒ္ဒါတို့သည်၊ အာကာရ ဘာဝနိဒ္ဒေသာ- အာကာရကို ညွှန်ပြကြောင်း၊ ဘာဝကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါတို့တည်း၊ [တံတွေးထွေးခြင်းအနက်ကို ဟောရာ၌ ဓာတ်ကျမ်းတို့ဝယ် နိပုဗ္ဗဉာဓာတ်သာရှိ၏၊ ထိုအလို “နိဌာဘဘာဝေါ၊ နိဌာဘိယံ”စသည်ဖြင့် ရှိရပေလိမ့်မည်၊ သို့သော် ပါဠိရှိ အတိုင်း အနက်ပေးပါမည်၊] နိဌာရဘာဝေါ-တံတွေး ထွေးတတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်၊ နိဌာရိယံ-မည်၏၊ တံ-ထိုသူကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဧတ္တကမ္ပိ-ဤမျှသော အကျိုးသည်လည်း၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပြော၍၊ ခေဠပါတနံ-တံတွေးကို ကျစေခြင်းတည်း၊ (တံတွေးထွေးခြင်းတည်း၊) ဣတိ အတ္ထော။

နိဌာရိယကမ္ပန္တိ-ကား၊ နိဌာရိယကရဏံ-တံတွေးထွေးသူ၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်း သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဂဟဋ္ဌော ဝါ-အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင်သည်မူလည်း၊ ဂဟဋ္ဌံ-အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင်ကို၊ ဘိက္ခု ဝါ-ရဟန်းသည်မူလည်း၊ ဘိက္ခု- ရဟန်းကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဝသန္တော-နေလသော်၊ အပ္ပမတ္တကေနော-အနည်းငယ် သော အကြောင်းကြောင့်ပင်၊ ကုဇ္ဈိတွာ-စိတ်ဆိုး၍၊ တံ-ထိုဆရာဖြစ်သူကို၊ (ဆရာဖြစ် သောထိုလူဝတ်ကြောင်၊ ထိုဘုန်းကြီး စသူကို) နိဿာယ ဧတ္တကမ္ပိ နတ္ထိ၊ ဣတိ- ဤသို့ ပြော၍၊ ခေဠံ-တံတွေးကို၊ ပါတေတွာ-ကျစေ၍၊ (တံတွေးထွေး၍) ပါဒေန-

ခြေဖြင့်၊ မဒ္ဒန္တော ဝိယ-ချေဖျက်သကဲ့သို့၊ နိဋ္ဌရိယံ နာမ-တံတွေးထွေးတတ်သူ၏ အဖြစ်မည်သည်ကို၊ ကရောတိ-ပြုတတ်၏၊ တဿ-ထို တံတွေးထွေးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တံ ကမ္မံ-တံတွေးထွေးခြင်းအမှုကို၊ နိဋ္ဌရိယကမ္မန္တိ-ဟူ၍၊ ဂုစ္စတိ။

ပန-ပဒတ္တမှတစ်ပါး လက္ခဏာဒုတ္တကား၊ လက္ခဏာဒိတော-လက္ခဏာအစရှိသော အားဖြင့်၊ ဧသ (ဧသော) မက္ခော-ဤမက္ခသည်၊ ပရဂုဏမက္ခနလက္ခဏော-သူတစ်ပါးတို့၏ ဂုဏ်ကို ချေဖျက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ တေသံ-ထိုသူတစ်ပါးတို့၏ ဂုဏ်ကို၊ ဝိနာသနရသော- ချေဖျက်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ ပရေန- သူတစ်ပါးသည်၊ သုကတာနံ-ကောင်းစွာပြုအပ်ကုန်သော၊ ကိရိယာနံ-အမှုအရာတို့ကို၊ အဝစ္ဆာဒန ပစ္စုပ္ပဌာနော-ဖုံးတတ်သောတရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေ့ရှုထင်လာ၏။

ပဌာသတိ-ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင် ပြုတတ်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ပဌာသော-မည်၏၊ ပရဿ-၏၊ ဂုဏေ-ဂုဏ်တို့ကို၊ ဒံသိတွာ-ကိုက်ဖြတ်၍၊ အတ္တနော-၏၊ ဂုဏေဟိ-တို့နှင့်၊ သမံ-ညီမျှသည်ကို၊ ကရောတိ-ပြုတတ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

ပဌာသဿ-ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပြိုင် ပြုတတ်သူ၏၊ အာယနာ-ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ပဌာသာယနာ-ဖြစ်ခြင်း၊ ပဌာသော စ-ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပြိုင် ပြုတတ်သည်လည်း ဟုတ်၏၊ သော-ထို ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပြိုင် ပြုတတ်သောအရာဟူသည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဇယာဟရဏတော - တူသည်၏ အဖြစ်ကို ထားခြင်းဟူသော အောင်ခြင်းကို ဆောင်ခြင်းကြောင့်၊ အာဟာရော စ-အာဟာရလည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ပဌာသာဟာရော-မည်၏။

ဝိဝါဒဌာနန္တိ-ကား၊ ဝိဝါဒကာရဏံ-ငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်းတည်း၊ ယုဂဂ္ဂါ ဟောတိ-ကား၊ သမဓုရဂ္ဂဟဏံ-အညီအမျှ ထမ်းပိုးကို ယူခြင်းတည်း၊ (အညီအမျှ ထမ်းပိုးကို ယူခြင်းကဲ့သို့၊ အင်တူ အားတူပြုခြင်း ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပြိုင်ပြုခြင်းတည်း၊)

ပရဿ ၊ပေ၊ သမံ ကရောတိ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ဒဿေတွာ”ဟု ရှိသော်လည်း မှီကဉ္စ “ဒန္တေဟိ ဆိန္နိတွာ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ဒံသိတွာ”ဟု ရှိမှ ဒံသဓာတ်၏ ကိုက်ဖြတ်ခြင်း အနက်နှင့် လျော်မည်၊ သူတစ်ပါးဂုဏ်က မြင့်သောကြောင့် သူတစ်ပါး၏ ပိုနေသောဂုဏ်ကို ကိုက်ဖြတ်၍ မိမိဂုဏ်နှင့် တူအောင်ပြုသည်-ဟူလို၊ ထိုကဲ့သို့ ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင် ပြုခြင်းကို “အဖျင်းမူ အင်တူပြုခြင်း”ဟု ဆိုကြ၏၊ “အင်တူ”ဟူရာ၌ ဂုဏ်အင်္ဂါအားဖြင့် တူသည်ကို ဆိုလိုသည်။

ဇယာဟရဏတော။ ။သမဘာဝဒဟနံ-တူသည်၏အဖြစ်ကို ထားခြင်းသည်၊ ဇယော-မည်၏၊ တဿ အာဟရဏတော အာဟာရော-မှီကာ။ သူတစ်ပါးကို ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင် ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ တူအောင်ပြုနိုင်ခြင်းသည်ပင် အောင်နိုင်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဇယ”ကို “သမဘာဝဒဟနံ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့် ဟန် တူသည်၊ ထို့အဖွင့်အတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ပေးထား၏၊ သဒ္ဒတ္တမှာ “အောင်နိုင်ခြင်း”ပင်တည်း။

အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေါတိ-ကား၊ အတ္တနာ-သည်၊ ဂဟိတဿ-ယူအပ်သောအယူကို၊ အပ္ပဋိနိဿဇန-မစွန့်ခြင်းတည်း၊ ပန-ပဒတ္တမှတစ်ပါး လက္ခဏာဒုတ္တကား၊ လက္ခဏာဒိတော-အားဖြင့်၊ ဧသ (ဧသော) ပဠာသော-သည်၊ ယုဂ္ဂေါဟလက္ခဏော-ထမ်းပိုးကို ယူခြင်းကဲ့သို့ အစုံယူခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ (တန်းတူယူခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊) ပရဂုဏေဟိ-သူတစ်ပါး၏ဂုဏ်တို့နှင့်၊ အတ္တနော-၏၊ ဂုဏာနံ-ဂုဏ်တို့ကို၊ သမကရဏရသော-အတူပြုခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့၏၊ ဂုဏပ္ပမာဏေန-ဂုဏ်၏ ပမာဏအားဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာနပစ္စုပ္ပန်နော-ကပ်၍တည်ခြင်းဟု ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ဉာဏ်အား ရှေ့ရှုထင်လာ၏။ [အပြိုင်ပြုခြင်းဟူသည် သူထက်သာအောင်ပြုခြင်း မဟုတ်၊ သူနှင့် တန်းတူရုံသာ ပြုခြင်းဖြစ်သောကြောင့် သူတစ်ပါးတို့၏ ဂုဏ်ပမာဏအားဖြင့် ယောဂီ တို့၏ ဉာဏ်အား ထင်လာသည်။]

ဟိ - မှန်၊ ပဠာသီ- အပြိုင်ပြုခြင်းရှိသော၊ ပုဂ္ဂလော- သည်၊ ဒုတိယဿ-နှစ်ယောက်မြောက်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဓုရံ-အကြီးအကဲ၏အဖြစ်ကို၊ န ဒေတိ-မပေး၊ [ဓုရံ န ဒေတိတိ ပါမောက္ခံ န ဒေတိ၊-ဋီကာ၊] သမံ-သူနှင့် ညီမျှအောင်၊ ပသာရေတွာ-ဆန့်တန်း၍၊ တိဌတိ-တည်၏၊ သာကစ္ဆမဏ္ဍာလေ-ဆွေးနွေးရာတန်ဆောင်းဝန်း၌၊ အညေန-တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဗဟူသု-များစွာကုန်သော၊ သုတ္တေသု စ-သုတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကာရဏေသု စ - အကြောင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အာဘတေသုပိ-ဆောင်အပ်ပြီးပါကုန်သော်လည်း၊ တဝ-သင်၏၊ ဝါဒေ စ-အယူ၌ လည်းကောင်း၊ မမ-ငါ၏၊ (ဝါဒေ) စ-၌လည်းကောင်း၊ ကိ နာမ-အဘယ်မည်သော၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြားပြုကြောင်းအထူးသည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း) မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ဘိန္နသုဝဏ္ဏံ ဝိယ-ခွဲဖြတ်အပ်သောရွှေကဲ့သို့၊ အမှာကံ-သင်နှင့်ငါတို့၏၊ ဝစနံ-စကားသည်၊ ဧကသဒိသမေဝ-တစ်ထပ်တည်းတူသည်သာလျှင်၊ (ဟောတိ) နနု-ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ ဝဒတိ၊ ဣဿာမစ္ဆရိယနိဒ္ဒေသာ-တို့သည်၊ ဝုတ္တတ္တာ ဧဝ။

၈၉၄။ မာယာနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗော)၊ ဝါစံ ဘာသတိတိ-ကား၊ ဇာနံ (ဇာနန္ဒာ) ယေဝ-သိကုန်လျက်ပင်၊ (ဝီတိက္ကမန္တာ၌စပ်) ပဏ္ဏတ္တိ-ဝိနည်း ပညတ်တော်ကို၊ ဝီတိက္ကမန္တာ-လွန်ကျူးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဘာရိယံ-ဝန်လေး သောအမှုကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကုန်၏၊ အမှာကံ ပန-ငါတို့၏ကား၊ ဝီတိက္ကမဋ္ဌာနံ နာမ-လွန်ကျူးရာဌာန မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ဣတိ-သို့၊ ဥပသန္တော ဝိယ-ငြိမ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကဲ့သို့၊ ဘာသတိ-ပြောဆို၏၊ ကာယေန ပရက္ကမတိတိ-ကား၊ မယာ-သည်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီးသော၊ ဣဒံ ပါပကမ္မံ-ဤမကောင်းမှုကို၊ ကေမံ-မည်သူတို့မျှ၊ မာ ဇာနိသု-မသိပါစေကုန်လင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဩ ချီ၊ ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ ဝတ္ထံ-စေတီရင်ပြင် စသည်၌ ပြုထိုက်သောဝတ်အကျင့်ကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ဝိဇ္ဇမာန ဒေါသပဋိစ္ဆာဒနတော-

ထင်ရှားရှိသောအပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့်၊ စက္ခုမောဟန မာယာ ဝိယ-မျက်စိကို တွေ့ဝေစေတတ်သော မျက်လှည့်အတတ်နှင့် တူ၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ မာယာ-မည်၏။ မာယာဝိနော-လှည့်ပတ်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ-တည်း၊ မာယာဝိတာ-ရာ၊ ဧတာယ-ဤမာယာဖြင့်၊ သတ္တာ-တို့သည်၊ ပါပံ-မကောင်း မှုကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပဋိစ္ဆာဒနတော-ဖုံးခြင်းကြောင့်၊ အတိစ္စ-လွန်ကျူး ပြီး၍၊ အာသရန္တိ-လာတတ်ကုန်၏။ ဝါ-ဖုံးလွှမ်းခြင်း၌ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ အစွာသရာ-မည်၏။

ဟိ-မှန်၊ ကာယဝါစာကိရိယာ-ကိုယ်အပြုအမူ၊ နှုတ်အပြုအမူသည်၊ အညထာ-ပြုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာမှ တစ်မျိုးတစ်ဖုံအားဖြင့်၊ ဒဿနတော-ပြခြင်းအားဖြင့်၊ ဝဇ္ဇေတိ-လှည့်ပတ်တတ်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝဇ္ဇနာ-မည်၏။ ဧတာယ-ဤသဘောတရားဖြင့်၊ သတ္တာ-တို့သည်၊ နိကရောန္တိ-မှားမှားယွင်းယွင်းပြုတတ်ကုန်၏။ ဝါ-စဉ်းလဲ ကောက်ကျစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-ထိုသို့၊ မှားမှားယွင်းယွင်း ပြုကြောင်း၏အဖြစ် ကြောင့်၊ ဝါ-စဉ်းလဲကောက်ကျစ်၍ ပြုကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိကတိ-မည်၏။ မိစ္ဆာ-မှားယွင်းသောအားဖြင့်၊ ကရောန္တိ-ပြုတတ်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အဟံ-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ န ကရောမိ-မပြုပါ။ ဣတိ-ဤသို့၊ ပါပါနံ-မကောင်းမှုတို့ကို၊ ဝိက္ခိပနတော-ပစ်လွှင့်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိကိရဏာ-မည်၏။ အဟံ-သည်၊ ဧဝံ န ကရောမိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပရိဝဇ္ဇနတော-ရှောင်လွှဲခြင်းကြောင့်၊ ပရိဟရဏာ-မည်၏။ ကာယာဒီဟိ-ကိုယ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သံဝရဏတော-စောင့်စည်း လျှို့ဝှက် တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂူဟနာ-မည်၏။ သဗ္ဗတော ဘာဂေန-ဖြင့်၊ ဂူဟနာ-စောင့်စည်း လျှို့ဝှက်ခြင်းသည်၊ ပရိဂူဟနာ-မည်၏။ တိဏပဏ္ဏေဟိ-မြက် သစ်ရွက် တို့ဖြင့်၊ ဂူထံ-မစင်ကို၊ (ဆာဒေတိ) ဝိယ-ဖုံးလွှမ်းသကဲ့သို့၊ ကာယဝစီကမ္မေဟိ-ကာယကံ ဝစီကံတို့ဖြင့်၊ ပါပံ-ကို၊ ဆာဒေတိ-ဖုံးလွှမ်းတတ်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဆာဒနာ-မည်၏။ သဗ္ဗတောဘာဂေန-ဖြင့်၊ ဆာဒနာ-ဖုံးလွှမ်းတတ်သော သဘော တရားသည်၊ ပဋိစ္ဆာဒနာ - မည်၏။ [“သဗ္ဗတော ဘာဂေန” ကို ထောက်၍ “ပရိစ္ဆာဒနာ”ဟု မူရင်းပါ၌ ရှိသင့်သည်၊ ထိုသို့ ရှိမှ “ဂူဟနာ ပရိဂူဟနာ ဆာဒနာ ပရိစ္ဆာဒနာ”ဟု ရှေ့နောက်လျော်သည်။]

ဥတ္တာနံ-ပေါ်လွင်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ န ဒဿေတိ-မပြတတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနတ္တာနိ ကမ္မံ-မည်၏။ ပါကမ္ပံ-ထင်ရှားသည်ကို၊ ကတွာ န ဒဿေတိ-မပြတတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနာဝိကမ္မံ-မည်၏။ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ ဆာဒနာ-သည်၊ ဝေါစ္ဆာဒနာ-မည်၏။ [ဝိ+အဝ+ဆဒဓာတ် ယုပစ္စည်း၊ ဝိ အဝကို“သုဠ”ဟု ဖွင့်သည်။] ကတပဋိစ္ဆာဒနဝသေန-ပြုအပ်ပြီးသောအပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပုနပိ-

တစ်ဖန်လည်း၊ ပါပဿ-ကို၊ ကရုဏတော-ပြခြင်းကြောင့်၊ ပါပကိရိယာ-မည်၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ-ကား၊ အယံ-ဤသဘောကို၊ ကတပဋိစ္ဆာဒနလက္ခဏာ-ပြုအပ်ပြီးသော အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိသော၊ မာယာ နာမ-မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိယာယ-ယင်းမာယာနှင့်၊ သမန္နာဂတော-သော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ဘသ္မာပဋိစ္ဆန္နော-ပြာဖြင့် ဖုံးအုပ်အပ်သော၊ အင်္ဂါရော ဝိယ-မီးကျိုးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဥဒကပဋိစ္ဆန္နော-ရေဖြင့် ဖုံးအုပ်အပ်သော၊ ခါဏု ဝိယ-သစ်ငုတ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပိလောတိကာ ပလိဝေဌိတံ-အဝတ်ပိုင်းဖြင့် ရစ်ပတ်အပ်သော၊ သတ္တံ ဝိယ စ-လက်နက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဟောတိ။

သာဌေယျနိဒ္ဒေသေ - ဌှိ၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော)၊ သဌောတိ - ကား၊ အသန္တဂုဏပရိဒီပနတော-မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဝါ-မှန်ကန်စွာ၊ န ဘာသိတာ-မပြောဆို၊ [ဤကဲ့သို့ အမှန်အတိုင်း မပြောဆိုခြင်းကိုပင် “သဌ (ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူ)”ဟု ခေါ်သည်။] သဗ္ဗတော ဘာဂေန-ဖြင့်၊ သဌော-ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူတည်း၊ ပရိသဌော-ထက်ဝန်းကျင် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူ၊ ယံ တတ္ထာတိ-ကား၊ တသ္မိ ပုဂ္ဂလေ-၌၊ ယံ (သဌ)-အကြင် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်းသည်၊ [ဤသို့ ပါဠိတော်နှင့် တွဲပေးပါ။] သဌန္တိ-ကား၊ အသန္တဂုဏဒီပနံ-ထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်ကို ပြခြင်းဟူသော၊ ကေရာဋိယံ-ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူ၏အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ သဌတာတိ-ကား၊ သဌာကာရော-ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ကက္ကရတာတိ-ကား၊ ပဒုမနာ လိဿ-ပဒုမ္မာကြာရိုး၏၊ အပရာမသနက္ခမော-သုံးသပ်ခြင်း၌ မခံသော၊ (သုံးသပ်၍ မကောင်းသော)၊ ခရမရသဘာဝေါ ဝိယ-ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့၊ (ကြာရိုး၌ ဆူးတွေ ထနေသကဲ့သို့)၊ အပရာမသနက္ခမော-သော၊ ခရမရသဘာဝေါ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ကက္ကရိယန္တိပိ-ဟူသောပုဒ်သည်လည်း၊ တဿေဝ-ထိုကက္ကရတာ ပုဒ်၏ပင်၊ ဝေဝစနံ-တည်း။ [တာပစ္စည်းနှင့် ဣပစ္စည်းသာ ထူးသည်-ဟူလို။]

ပရိက္ခတ္တတာ ပါရိက္ခတ္တိယန္တိ ပဒဒ္ဒယေန-ဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းဖြင့်၊ နိဓဏိတွာ-မြေ၌ တူးစိုက်၍၊ ဌပိတံဝိယ-ထားအပ်သော အရာဝတ္ထုကဲ့သို့၊ ဒဠ ကေရာဋိယံ-ခိုင်မြဲသော ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူ၏ အဖြစ်ကို၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိတိ-ကား၊ ဣဒံ-ဤသဘောတရားကို၊ အတ္တနော-၏၊ အဝိဇ္ဇမာနဂုဏ ပွကာသနလက္ခဏံ-ထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြခြင်းလက္ခဏာရှိသော၊ သာဌေယျ နာမ-ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူ၏အဖြစ်မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [မာယာ သည် မိမိပြုအပ်ပြီးသောမကောင်းမှုတို့ကို ဖုံးကွယ်ထားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ သာဌေယျကား မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်တို့ကို ထင်ရှားပြခြင်းလက္ခဏာရှိသည်။] ယေန - ယင်း သာဌေယျနှင့်၊ သမန္နာဂတဿ - သော၊ ပုဂ္ဂလဿ - ၏၊ ကုစ္ဆိ

ဝါ-ဝမ်းဗိုက်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဋ္ဌိ ဝါ-
ကျောက်ကုန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဇာနိတုံ-သိခြင်းငှာ၊ န
သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ [ဂါထာအနက်] ဝါမေန-လက်ဝဲဘက်ဖြင့်၊ သူကရော-
ဝက်သည်၊ ဟောတိ၊ ဒက္ခိဏေန-လက်ျာဘက်ဖြင့်၊ အဇာမိဂေါ-
ဆိတ်တည်းဟူသောသားကောင်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [အဇော ဧဝံ အဇာမိဂေါ-ဇဉ်
အကို ဒီပပြု-ဋီကာ] သရေန-အသံဖြင့်၊ နေလကော-နွားကလေးသည်၊ ဟောတိ၊
ဝိသာဏေန-ဦးချုံဖြင့်၊ ဇရုဂ္ဂေါ-နွားအို သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊
ဝုတ္တယက္ခသုကရသဒိသော-ဟောတော်မူအပ် သော ဘီလူးဝက်နှင့် တူသည်၊
ဟောတိ၊ အဝိဇ္ဇာဒိနိဒ္ဒေသာ-တို့သည်၊ ဝုတ္တတ္ထာဧဝံ။

၉၀၂။ အနုဇ္ဈဝနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အနုဇ္ဈဝေါတိ-ကား၊
အနုဇ္ဈတာကာရော-မပြောင့်မတ်သူ၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာတည်း၊ အနုဇ္ဈဝ
ဘာဝေါ-ပြောင့်မတ်ခြင်းမရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ အနုဇ္ဈဝတာ-မည်၏၊
ဇိမ္မတာတိ-ကား၊ စန္ဒဝင်္ကတာ-လရေးကောက်ကဲ့သို့ အဖျားနှစ်ဖက်ကောက်သူ၏
အဖြစ်တည်း၊ ဝင်္ကတာတိ - ကား၊ ဂေါမုတ္တဝင်္ကတာ - နွားကျင်ကောက်ကဲ့သို့
တစ်လျှောက်လုံး ကောက်သူ၏အဖြစ်တည်း၊ ကုဋိလတာတိ-ကား၊ နင်္ဂလကောဋိ
ဝင်္ကတာ-ထယ်တုံး၏ အဖျားကောက်ကဲ့သို့ တစ်ဖက်၌သာ ကောက်သူ၏အဖြစ်
တည်း၊ သဗ္ဗေဟိယံ-ကုန်သော၊ ဣမေဟိ ပဒေဟိ-ဤဇိမ္မတာ အစရှိသောပုဒ်တို့ဖြင့်၊
ကာယဝစီစိတ္တဝင်္ကတာဝ-ကိုယ် နှုတ် စိတ်တို့၏ ကောက်သည်၏အဖြစ်ကိုသာ၊
ကထိတာ-ပြီ။

အမဒ္ဒဝနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ န မုဒုဘာဝေါ-မနူးညံ့သည်၏
အဖြစ်သည်၊ အမုဒုတာ-မည်၏၊ အမဒ္ဒဝါကာရော-မနူးညံ့သည်၏အဖြစ်ဟူသော
အခြင်းအရာသည်၊ အမဒ္ဒဝတာ-မည်၏၊ ကက္ခဠဘာဝေါ-ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်
သည်၊ ကက္ခဠိယံ-မည်၏၊ မဒ္ဒဝကရဿ-နူးညံ့သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော၊
သိနေဟဿ - အစေး၏၊ အဘာဝတော - မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဖရုသဘာဝေါ

ကုစ္ဆိဝါ၊ ပေ၊ န သက္ကာ။ ။ဘီလူးဝက်ပြိတ္တာကြီးသည် တွေ့ရာသတ္တဝါနှင့်တူအောင်
ပြု၍ စားတတ်သောကြောင့် ထိုသတ္တဝါနှင့် အလားတူသော အသန္တဂုဏ်တို့ဖြင့် ထင်စွာ
ပြတတ် သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း၊ “ကုစ္ဆိဝါ၊ ပေ၊ န သက္ကာ”ဟု တင်စား၍ ဆိုသည်။

အနုဇ္ဈဝေါ။ ။ဥဇုနော+ဘာဝေါ အဇ္ဈဝံ၊ နတ္ထိ+အဇ္ဈဝံ ယဿာတိ အနုဇ္ဈဝေါ၊
“ယဿ-အကြင် အခြင်းအရာ၏”ဟု ပေး၊ ဤသို့ ပြုလျှင် “အနုဇ္ဈတာ”နှင့် အရတူ၏၊ ထို့ကြောင့်
“အနုဇ္ဈတာကာရော”ဟု ဖွင့်သည်၊ နောက “အနုဇ္ဈဝတာ”၌ကား “နတ္ထိ အဇ္ဈဝံ ယဿာတိ
အနုဇ္ဈဝေါ”ဟု ပုဂ္ဂိုလ်ရအောင် ပြု၍ “အနုဇ္ဈဝဿ+ဘာဝေါ အနုဇ္ဈဝတာ”ဟု ပြုပါ။

ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်သည်။ ဖာရသိယံ-မည်၏။ အနိစ္စတိတယ-နိမ့်ကျသော ဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဇကမေဝ-ဖြောင့်ဖြောင့်သာလျှင်၊ ဝါ-မတ်မတ် သာလျှင်၊ ဌိတစိတ္တဘာဝေါ-တည်သောစိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဥဇစိတ္တတာ-မည်၏။ ပုန-တစ်ဖန်၊ အမုဒုတာဂဟဏံ-အမုဒုတာသဒ္ဓါသည်၊ အမုဒုတာသဒ္ဓါတာ-မနုးညံ့ သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဥဇစိတ္တတာ-ဖြောင့်သောစိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်တည်း၊ အဇ္ဇဝသဒ္ဓါတာ-ဖြောင့်မတ်သည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဥဇစိတ္တတာ-သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်၊ ဣတိ-သို့၊ တဿာ-ထိုဥဇစိတ္တတာကို၊ ဝိသေသနတ္ထံ-အထူး ပြုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၉၀၃။ အက္ခန္တိနိဒ္ဒေသာဒယော-အက္ခန္တိ အစရှိသော နိဒ္ဒေသတို့ကို၊ ခန္တိ နိဒ္ဒေသာဒိ ပဋိပက္ခတော-ခန္တိ နိဒ္ဒေသ အစရှိသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၉၀၈။ သံယောဇနနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အဇ္ဈတ္တန္တိ-ကား၊ ကာမဘဝေါ-ကာမဘဝတည်း၊ ဗဟိဒ္ဓါတိ-ကား၊ ရူပါရူပဘဝေါ-ရူပဘဝ အရူပဘဝ တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ သတ္တာ-တို့သည်၊ ကာမဘဝေ-၌၊ အပ္ပံ-အနည်းငယ်သော၊ ကာလံ-ကာလမျှ၊ ဝါ-ကာလ၌၊ ကိဉ္ဇာပိ ဝသန္တိ-အကယ်၍ကား နေကြရပါပေကုန်၏။ ကပ္ပဿ-ကမ္ဘာ၏၊ စတုတ္ထမေဝ-လေးခုမြောက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကောဋ္ဌာသံ-အဖို့အစုပတ်လုံး၊ ဝါ-အဖို့အစု၌၊ (ကိဉ္ဇာပိ ဝသန္တိ) ဣတရေသု-လေးခုမြောက် ကောဋ္ဌာသမှ တစ်ပါးကုန်သော၊ တီသု-ကုန်သော၊ ကောဋ္ဌာသေသု-တို့၌၊ ကာမ ဘဝေါ-ကာမဘုံသည်၊ သုညော-သတ္တဝါတို့မှ ကင်းဆိတ်သည်၊ တုဇ္ဈော-အချည်းနှီး သည်၊ ဟောတိ၊ ရူပါရူပဘဝေ-ရူပဘဝ အရူပဘဝ၌၊ ဗဟု-များစွာသော၊ ကာလံ-ကာလပတ်လုံး၊ (ကိဉ္ဇာပိ) ဝသန္တိ၊ တထာပိ-ထိုသို့ နေရပါကုန်သော်လည်း၊ နေသံ- ထိုသတ္တဝါတို့၏၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကာမဘဝေ-၌၊ စုတိပဋိသန္ဓိယော-စုတိ ပဋိသန္ဓေ တို့သည်၊ ဗဟုကာ-များကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ရူပါရူပဘဝေသု-ရူပဘဝ အရူပဘဝတို့၌၊ (စုတိပဋိသန္ဓိယော) အပ္ပာ (ဟောန္တိ)၊ စ-ဆက်၊ ယတ္ထ-အကြင် ကာမဘုံ၌၊ စုတိ ပဋိသန္ဓိယော ဗဟုကာ (ဟောန္တိ)၊ တတ္ထ-ထိုကာမဘုံ၌၊ အာလယောပိ-တွယ်တာခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ ပတ္တနာပိ-တောင့်တခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အဘိလာသော ပိ-အလိုဆန္ဒသည်လည်းကောင်း၊ ဗဟု-များသည်၊ ဟောတိ၊ ယတ္ထ-အကြင် ရူပဘုံ အရူပဘုံတို့၌၊ (စုတိပဋိသန္ဓိယော) အပ္ပာ (ဟောန္တိ)၊ တတ္ထ-ထိုရူပဘုံ အရူပဘုံတို့၌၊ (အာလယောပိ ပတ္တနာပိ အဘိလာသောပိ) အပ္ပော (ဟောတိ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကာမဘဝေါ-သည်၊ အဇ္ဈတ္တံ နာမ-အဇ္ဈတ္တမည်သည်၊ ဝါ-အတွင်းကျသောဘဝ မည်သည်၊ ဇာတော-ဖြစ်ပြီ၊ ရူပါရူပဘဝါ-ရူပဘဝ အရူပဘဝတို့သည်၊ ဗဟိဒ္ဓါ နာမ-

ဗဟိဒ္ဓတို့မည်သည်၊ ဝါ-အပြင်ကျသောဘဝတို့မည်သည်၊ (ဇာတာ-ကုန်ပြီ) ကုတိ-
 ဤသို့လျှင်၊ အဇ္ဈတ္တသင်္ခါတေ-အဇ္ဈတ္တဟုဆိုအပ်သော၊ ကာမဘဝေ-ကာမဘဝ၌၊
 ဗန္ဓနံ-နှောင်ဖွဲ့တတ်သော သံယောဇဉ်သည်၊ အဇ္ဈတ္တသံယောဇနံ နာမ-မည်၏၊
 ဗဟိဒ္ဓါ သင်္ခါတေသု-ဗဟိဒ္ဓဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ရူပါရူပဘဝေသု-ရူပဘဝ
 အရူပဘဝတို့၌၊ ဗန္ဓနံ-နှောင်ဖွဲ့တတ်သော သံယောဇဉ်သည်၊ ဗဟိဒ္ဓါ- သံယောဇနံနာမ-
 မည်၏၊ တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးသော သံယောဇဉ်တို့တွင်၊ ဧကေကံ-တစ်ပါးတစ်ပါးသော
 သံယောဇဉ်သည်၊ ပဉ္စပဉ္စဝိမံ-ငါးပါး ငါးပါး အပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-
 ထို့ကြောင့်၊ ပဉ္စောရုဗ္ဘာ ဂိယာနိ ပဉ္စုဒ္ဓမ္မာဂိယာနီတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ။

တတြ-ထိုနှစ်ပါးသော ဩရုဗ္ဘာဂိယ၊ ဥဒ္ဓံဘာဂိယတို့၌၊ အယံ-ကား၊ ဝစနတ္ထော-
 တည်း၊ ကာမဓာတု-ကို၊ ဩရံ-ဩရံဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တတ္ထ-ထိုကာမဓာတ်၌၊ ဝါ-ဤ
 ဘက်၌၊ ဥပပတ္တိနိပ္ပာဒနတော-ပဋိသန္ဓေကို ပြီးစီးစေခြင်းကြောင့်၊ တံ ဩရံ-ထိုကာမ
 ဓာတ်တည်းဟူသော ဤမှာဘက်သို့၊ ဘန္တိ-ကပ်ဝင်တတ်ကုန်၏၊ ကုတိ-ကြောင့်၊
 ဩရုဗ္ဘာဂိယာနိ-တို့မည်၏၊ [ဤပုဒ်၏အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခနံဘာသာမီကာ
 မဟာလိသုတ် စတုအရိယဖလအဖွင့်၌ ပြထားသည်၊] ရူပါရူပဓာတု-ရူပဓာတ်
 အရူပဓာတ်ကို၊ ဥဒ္ဓံ-ဥဒ္ဓံဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တတ္ထ-ထို ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်တို့၌၊
 ဥပပတ္တိနိပ္ပာဒနတော-ကြောင့်၊ တံ ဥဒ္ဓံ-ထိုအထက်ဖြစ်သော ရူပဓာတ် အရူပ
 ဓာတ်သို့၊ ဘန္တိ-ကပ်ဝင်တတ်ကုန်၏၊ ကုတိ-ကြောင့်၊ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယာနိ-တို့မည်၏၊
 ကုတိ (အယံ)-ဤသည်ကား၊ (ဝစနတ္ထော-တည်း။)

ဒုကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ။)

အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ။ ။တစ်ကမ္ဘာ၌ “သံဝဋ္ဋကပ်၊ သံဝဋ္ဋဌာယိကပ်၊ ဝိဝဋ္ဋကပ်၊
 ဝိဝဋ္ဋဌာယိ ကပ်”ဟု ကပ်လေးကပ်ရှိ၏၊ သံဝဋ္ဋကပ်သည် ပျက်ဆဲကမ္ဘာဖြစ်၍
 သတ္တဝါတို့မနေနိုင်၊ သံဝဋ္ဋဌာယိကပ်လည်း ကမ္ဘာပျက်ပြီးသည်အတိုင်း တည်နေသောကြောင့်
 မနေနိုင်၊ ဝိဝဋ္ဋကပ် သည် ကမ္ဘာတည်တုန်းဖြစ်သောကြောင့် သတ္တဝါတို့ မနေနိုင်၊
 ထိုသုံးဌာနတို့၌ အောက်ပိုင်း ကာမဘုံဝယ် သတ္တဝါတို့ မနေရသေး၊ ဝိဝဋ္ဋဌာယိ တစ်ကပ်၌သာ
 သတ္တဝါတို့နေနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် “ကပ္ပဿ စတုတ္ထမေဝ ကောဌာသံ ဝသန္တိ” ဟုလည်းကောင်း၊ “တိသု
 ကောဌာသေသု ကာမဘဝေါ သုညော ဟောတိ”ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်၊ ဤသို့ နေရာ
 ကာလက လေးပုံ တစ်ပုံသာ ရှိသော်လည်း ထပ်၍ ထပ်၍ ဖြစ်ခြင်း သေခြင်းအားဖြင့်
 ကာမဘုံ ၌သာ စုတိ ပဋိသန္ဓေ အဖြစ်များသည်၊ ထို့ကြောင့် ကာမဘုံ၌
 သေသောသတ္တဝါတို့သည် စုတိ ပဋိသန္ဓေ များရာ ကာမဘုံ၌သာ တွယ်တာမှုရှိသောကြောင့်
 ကာမဘုံ၌ဖြစ်သော သံယောဇဉ်ကို “အဇ္ဈတ္တသံယောဇဉ်” ဟုလည်းကောင်း၊ ရူပ အရူပဘုံ၌
 ဖြစ်သော သံယောဇဉ်ကို “ဗဟိဒ္ဓ သံယောဇဉ်”ဟုလည်းကောင်း ခေါ်ရသည်။

၃-တိကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၉၀၉။ တိကနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ တိဟိ-ကုန်သော၊ အကုသလမူလေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဝဋ္ဋမူလသမုဒါစာရော-ဝဋ္ဋအမြစ်၏ကောင်းစွာဖြစ်ပုံကို၊ ကထိတော - ပြီ၊ အကုသလဝိတက္ကာဒိသု - အကုသလဝိတက် အစရှိသည်တို့၌၊ ဝိတက္ကနဝသေန-ကြံစည်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိတက္ကော(တိ)-ဟူ၍၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သဉ္စာနနဝသေန-အမှတ်ပြု၍ သိခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သညာတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သဘာဝဋ္ဌေန - သဘာဝ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဓာတူတိ - ဓာတုဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒုစ္စရိတနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ပဌမနယော-ပဌမနည်းကို၊ ကမ္မပထဝသေန-ကမ္မပထ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိဘတ္ထော-ဝေဖန်တော်မူအပ်ပြီ၊ [“ပါဏာတိပါတော၊ ပေ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ” ဟူသော ကမ္မပထဆယ်ပါးကို ဝေဖန်တော်မူသည်] ဒုတိယော-ဒုတိယနည်းကို၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကမ္မဝသေန-အလုံးစုံသော အကုသိုလ်တို့ကို သိမ်းယူသော ကံ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝိဘတ္ထော)၊ [“အကုသလံ ကာယကမ္မံ၊ ပေ၊ မနောကမ္မံ”ဟု မိန့်တော်မူသည်] တတိယော-ကို၊ နိဗ္ဗတ္တိတစေတနာဝသေန-ကမ္မပထ ကမ္မတို့မှ နှစ်စေအပ်သော စေတနာ၏ အစွမ်းဖြင့်သာ၊ (ဝိဘတ္ထော)။ [“အကုသလာ ကာယ သဉ္စေတနာ၊ ပေ၊ မနောသဉ္စေတနာ”ဟု မိန့်တော်မူသည်။]

၉၁၄။ အာသဝနိဒ္ဒေသေ-၌၊ သုတ္တန္တပရိယာယေန-သုတ္တန်ဒေနာတော်နည်း အားဖြင့်၊ တယောဝ-သုံးပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ အာသဝါ-တို့ကို၊ ကထိတော။ [ဒိဋ္ဌာသဝကို ချန်၍ သုံးပါးကိုသာ ဟောတော်မူသည်။]

၉၁၉။ ဧသနာနိဒ္ဒေသေ-၌၊ သဇေပတော-အကျဉ်းအားဖြင့်၊ တတ္ထ၊ ပေ၊ အာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ကာမဂဝေသနရာဂေါ-ကာမကို ရှာကြောင်းရာဂသည်၊ ကာမေသနာ-ကာမေသနာ မည်၏၊ ယော ဘဝေသု၊ ပေ၊ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန ဝုတ္တော၊ ဘဝဂဝေသန ရာဂေါ-ဘဝကို ရှာကြောင်း ရာဂသည်၊ ဘဝေသနာ-မည်၏၊ သဿတော လောကောတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဒိဋ္ဌိဂတိက သမ္ပတဿ-မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့ သမုတ်အပ်သော၊ ဗြဟ္မစရိယဿ-ဗြဟ္မစရိယကို၊ ဂဝေသနာ - ရှာကြောင်းဖြစ်သော၊ ဒိဋ္ဌိ - မိစ္ဆာအယူကို၊ ဗြဟ္မစရိယေသနာတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ [သမ္မာအယူရှိသူတို့ သမုတ်အပ်သော “ဗြဟ္မစရိယ”မဟုတ်၊ မိစ္ဆာအယူရှိ သူတို့ သမုတ်အပ်သော “ဗြဟ္မစရိယ”ဟူလို။]

စ-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကေဝလံ-ကံဟူသောစေတနာနှင့်မဖက် သက်သက်၊ ရာဂဒိဋ္ဌိယော ဧဝ-ရာဂဒိဋ္ဌိတို့သည်သာ၊ န ဧသနာ-ဧသနာမည်သည် မဟုတ်သေး၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ တဒေကဋ္ဌံ-ထိုရာဂဒိဋ္ဌိတို့နှင့်တစ်ခုတည်းသော စိတ်၌တည်သော၊

ကမ္မိန္ဒ-ကံဟူသောစေတနာသည်လည်း၊ ဧသနာ ဧဝ-ဧသနာမည်သည်သာ၊ တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ တံ-ထိုကံဟူသော ဧသနာကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ ၊ ဒုတိယနယော၊ ဝိဘတ္တော၊
 [“တဒေကဋ္ဌ”ဟုပါသော ဒုတိယနည်းကိုဆိုသည်၊] တတ္ထ-ထိုဒုတိယနည်း၌၊
 သမ္ပယုတ္တေကဋ္ဌ-ရာဂဒိဋ္ဌိတို့နှင့်သမ္ပယုတ်အားဖြင့် တစ်ခုတည်းသော စိတ်၌တည်
 သော ကံကို၊ တဒေကဋ္ဌန္တိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ တတ္ထ-ထိုတဒေကဋ္ဌ ဟူသောပါဌ်၌၊
 ကာမရာဂေကဋ္ဌ-ကာမရာဂနှင့်တကွ တစ်ခုတည်းသောစိတ်၌တည်သောကံသည်၊
 ကာမာဝစရသတ္တာနမေဝ-ကာမာဝစရသတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌သာ၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊
 ပန-ကား၊ ဘဝရာဂေကဋ္ဌ-ဘဝရာဂနှင့်တကွ တစ်ခုတည်းသောစိတ်၌တည်သော
 ကံသည်၊ မဟာဗြဟ္မာနံ-မဟာဗြဟ္မာတို့၏သန္တာန်၌၊ (ပဝတ္တတိ)၊ သမာပတ္တိတော-
 သမာပတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထ၍၊ စင်္ဂမန္တာနံ-စင်္ကြံသွားသူတို့၏၊ ဈာနဂါနံ-ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို၊
 အဿာဒနကာလေ-သာယာရာအခါ၌၊ အကုသလံ-ဖြစ်သော၊ ကာယကမ္မ-
 ကာယကံသည်၊ ဟောတိ၊ အဟောသုခံ-ဪ“ချမ်းသာလေစွာ၊ အဟောသုခံ-
 စွာ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝါစံ-စကားလုံးကို၊ ဘိန္နိတွာ-ခွဲ၍၊ ဝါ-မြှက်ဆို၍၊ အဿာဒနကာလေ-
 ၌၊ (အကုသလံ-သော) ဝစီကမ္မံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ကာယင်္ဂဝါစင်္ဂါနိ-ကိုယ်အင်္ဂါ၊
 နှုတ်အင်္ဂါတို့ကို၊ အစောပေတွာ-မလှုပ်စေမူ၍၊ မနသာဝ-စိတ်ဖြင့်သာ၊ အဿာဒန
 ကာလေ (အကုသလံ) မနောကမ္မံ (ဟောတိ)၊ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိဝသေန-သဿတအဖို့
 ဥစ္ဆေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော မိစ္ဆာအယူ၏အစွမ်းဖြင့်၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ-ကုန်သော၊
 ဒိဋ္ဌိဂတိကာနံ-မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏၊ စင်္ဂမနာဒိဝသေန-စင်္ကြံသွားခြင်းအစရှိသည်
 တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တာနိ-ထိုကာယကံ အစရှိသည်တို့သည်၊ ဟောန္တိယေဝ-ဖြစ်နိုင်
 ကုန်သည်သာ။

၉၂၀။ ဝိဓာနိဒ္ဓေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ကထံဝိဓံ-အဘယ်
 သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသူကို၊ သီလဝန္တံ-သီလရှိသူဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-
 ဆိုကြကုန်သနည်း၊ ကထံဝိဓံ-ကို၊ ပညဝန္တံ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-နည်း၊ ဣတိ အာဒိသု-
 တို့၌၊ အာကာရသဏ္ဌာန်-အခြင်းအရာပုံသဏ္ဌာန်သည်၊ ဝိဓာ နာမ-ဝိဓာမည်၏၊
 ဧကဝိဓေန-တစ်ခုသောအဖို့အားဖြင့်၊ ဉာဏဝတ္ထု-ဉာဏဝတ္ထုသည်၊ (ဟောတိ)၊
 ဣတိ အာဒိသု၊ ကောဋ္ဌာသော-အဖို့အစသည်၊ (ဝိဓာ နာမ)၊ ဝိဓာသု-
 မာနတို့ကြောင့်၊ န ဝိကမ္ပတိ-မတုန်လှုပ်၊ ဣတိ အာဒိသု၊ မာနော-မာနသည်၊ (ဝိဓာ
 နာမ)၊ ဣဓာပိ-ဤဝိဓာနိဒ္ဓေသ၌လည်း၊ မာနောဝ-သာ၊ ဝိဓာ နာမ-မည်၏၊ ဟိ-
 မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ သော-ထိုမာနကို၊ သေယျာဒိဝသေန-
 ငါသည် မြတ်သူတည်း အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိဒဟနတော-
 စိမံတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိဓာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [ဝိဒဟတီတိ ဝိဓာ] ဝါ-
 တစ်နည်း၊ (သေယျာဒိဝသေန) ဌပနဌေန-ထားတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိဓာတိ
 (ဝုစ္စတိ)၊ [ဝိ+ဓာဓာတ်၊ ဌပနအနက်ဟော] တသ္မာ-ကြောင့်၊ သေယျာဟမသ္မိတိ-

ဟူ၍၊ ဝါ-ငါအမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥပ္ပန္နာ-ဖြစ်သော၊ မာနဝိဇာ-
စီမံတတ်သောမာနကို၊ မာနဌပနာ-ထားတတ်သောမာနကို၊
သေယျောဟမသ္မိတိဝိဇာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သေသပဒ္ဒယေသုပိ - ကြွင်းသော
သဒိသောဟမသ္မိ ဟိနောဟမသ္မိ ဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ
နယော။

၉၂၁။ ဘယနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဇာတိ ပဋိစ္စ ဘယန္တိ-
ကား၊ ဇာတိပစ္စယာ-ဇာတိဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နဘယံ-ဖြစ်သောဘေး
လည်းကောင်း၊ ဘယာနကန္တိ-ဘယာနကံဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ အာကာရနိဒ္ဒေသော-
ကြောက်ခြင်းဟူသောအခြင်းအရာကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း၊ ဆမ္ဘိတတ္တန္တိ-
ကား၊ ဘယဝသေန-ကြောက်ခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်၊ ဂတ္ထစလနံ-ကိုယ်၏
တုန်လှုပ်ခြင်း တည်း၊ လောမဟံသောတိ-ကား၊ လောမာနံ-အမွေးတို့၏၊ ဟံသနံ-
ရွှင်ခြင်းတည်း၊ ဥဒ္ဒဂ္ဂဘာဝေါ-အထက်၌ အဖျားရှိတုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ ဣမိနာ
ပဒ္ဒယေန-ဤ ဆမ္ဘိတတ္တံ လောမဟံသောဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းဖြင့်၊
ကိစ္စတော-ကိစ္စ အားဖြင့်၊ ဘယံ-ကို၊ ဒသေတော-ပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ စေတသော
ဥတြာသောတိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ သဘာဝတော-ဘယ၏သဘောအားဖြင့်၊
ဒသိတံ-ပြီ။

၉၂၂။ တမနိဒ္ဒေသေ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသီသေန-ဝိစိကိစ္ဆာကို အဦးပဓာနပြုသဖြင့်၊
အဝိဇ္ဇာ-တမ မည်သော အဝိဇ္ဇာကို၊ ကထိတာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [အတိတ် ဝါ
အဒ္ဓါနံ အာရဗ္ဗ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ စသည်အားဖြင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို ခေါင်းတပ်၍
ဟောတော်မူအပ်သော်လည်း တမ၏ အကျယ်ဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာကိုပင်
ဟောတော်မူလိုရင်း ဖြစ်သည်၊] ဟိ-မှန်၊ တမန္တကာရော-ကန်းသည်၏အဖြစ်ကို
ပြုတတ်သော အမိုက်မှောင်သည်၊ သမ္မောဟော-သမ္မောဟမည်၏၊ အဝိဇ္ဇာယော-
အဝိဇ္ဇာဟူသော ဩဃသည်၊ မဟဗ္ဗယော-ကြီးစွာသော ဘေးရှိ၏၊ ဣတိ-သို့၊
ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ အဝိဇ္ဇာ-အဝိဇ္ဇာသည်၊ တမော နာမ-တမ
မည်၏၊ ပန-ဆက်၊ တိဏ္ဍံ၊ အဒ္ဓါနံ-ကာလတို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ ဝသေန-စပ်သဖြင့်၊
ဒေသနာသုခတာယ-ဒေသနာတော်၏ လွယ်ကူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ဟောရ
ခြင်း၏ လွယ်ကူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိစိကိစ္ဆာသီသေန-ဖြင့်၊ ဝါ-ဖြင့်၊ ဒေသနာ-
ဒေသနာတော်ကို၊ ကတာ-ပြုတော်မူအပ်ပြီ။

တတ္ထ-ထို အတိတ် အဒ္ဓါနံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ကိ-အဘယ်နည်း၊ ဝါ-
ဘယ်နှယ်ပါလိမ့်၊ အဟံ-သည်၊ (ငါဟူသောအတ္တသည်၊) အတိတေ-
လွန်လေပြီးသော ဘဝ၌၊ ခတ္တိယော-ခတ္တိယသည်၊ အဟောသီ နုခေါ-
ဖြစ်ခဲ့လေသလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ ဗြာဟ္မဏော-သည်၊ (အဟောသီ နုခေါ၊)
(ဥဒါဟု) ဝေသော (အဟောသီ နုခေါ၊) (ဥဒါဟု) သုဒ္ဓေါ (အဟောသီ နုခေါ၊)

ကာဠော-မည်းနက်သူသည်၊ (အဟောသီ နုခေါ)၊ (ဥဒါဟု) ဩဒါတော-ဖြူသူသည်၊ (အဟောသီ နုခေါ)၊ ရသော-ပူသူသည်၊ (အဟောသီ နုခေါ)၊ ဣတိ-သို့၊ ကင်္ခန္ဓော-ယုံမှားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတိတ်-သော၊ အဒ္ဓါနံ-ကာလကို၊ ဝါ-ကာလ၌ ဖြစ်ခဲ့သော အတ္တကို၊ အာရပ္ပ-အကြောင်းပြု၍၊ ကင်္ခတိ နာမ-ယုံမှားသည် မည်၏။

ကိ-အဘယ်နည်း၊ ဝါ-ဘယ်နှယုံပါလိမ့်၊ အဟံ၊ အနာဂတေ-အနာဂတ်ဘဝ၌၊ ခတ္တိယော-သည်၊ ဘဝိဿာမိနုခေါ-ဖြစ်လတ္တံ့လော၊ ဥဒါဟု ပြာဟ္မဏော ၊ပေ၊ ဣတိ ကင်္ခန္ဓော-သည်၊ အနာဂတ်-သော၊ အဒ္ဓါနံ-ကို၊ ဝါ-ကို၊ အာရပ္ပ-၍၊ ကင်္ခတိ နာမ-မည်၏၊ ကိ-နည်း၊ အဟံ၊ ဧတရဟိ-ယခုဘဝ၌၊ ခတ္တိယော-သည်၊ (အမိ) နုခေါ-ဖြစ်လေသလော၊ ဥဒါဟု (အဟံ) ပြာဟ္မဏော (အမိ နုခေါ) ၊ပေ၊ ကိ-နည်း၊ အဟံ-သည်၊ ဝါ-ငါဆိုတာ၊ ရူပံ ဝါ-ရုပ်လေလော၊ ဥဒါဟု (အဟံ) ဝေဒနာ (ဝါ)-လော ၊ပေ၊ ဣတိ ကင်္ခန္ဓော-သည်၊ ပစ္စုပ္ပန္နံ-သော၊ အဒ္ဓါနံ-ကို၊ (ကာလ၌ ဖြစ်ဆဲသော အတ္တကို)၊ အာရပ္ပ ကင်္ခတိ နာမ။

တတ္ထ-ထို အတိတ် အဒ္ဓါနံ ကင်္ခတိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ (စောဒနာ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ ခတ္တိယော ဝါ-ခတ္တိယသည်မူလည်း၊ အတ္တနော-၏၊ ခတ္တိယဘာဝံ-ခတ္တိယ အဖြစ်ကို၊ (အဇာနနကော နာမ-မသိသူမည်သည်)၊ ကိဉ္ဇာပိ နတ္ထိ-အကယ်၍ကား မရှိပါပေ၊ ပြာဟ္မဏောဝါ-ပြာဟ္မဏသည်မူလည်း၊ (အတ္တနော) ပြာဟ္မဏဘာဝံ-ကို၊ (အဇာနနကော နာမ ကိဉ္ဇာပိ နတ္ထိ)၊ ဝေဿောဝါ-သည်မူလည်း၊ (အတ္တနော) ဝေဿ ဘာဝံ-ကို၊ (အဇာနနကော နာမ ကိဉ္ဇာပိ နတ္ထိ)၊ သုဒ္ဓေါ ဝါ-မူလည်း၊ (အတ္တနော) သုဒ္ဓဘာဝံ၊ အဇာနနကော နာမ ကိဉ္ဇာပိ နတ္ထိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း၊ ဇီဝလဒ္ဓိကော-ဇီဝဟု အယူရှိသော၊ သတ္တော-သတ္တဝါသည်၊ ခတ္တိယဇီဝါဒီနံ-ခတ္တိယ ဇီဝအစရှိသည်တို့၏၊ ဝဏ္ဏာဒိဘေဒံ-အဆင်းအစရှိသည်တို့၏ အထူးအပြားကို၊ သုတ္တာ-ကြားရ၍၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ (ခတ္တိယဖြစ်သော ပြာဟ္မဏဖြစ်သော ငါတို့၏ စသည်) အဗ္ဘန္တရေ-ကိုယ်တွင်း၌၊ ဇီဝေါ-ဇီဝကို၊ ကိဒိသော နုခေါ-အဘယ်သို့ ရှုအပ်ပါလိမ့်မည်နည်း၊ နီလကော ကိ နုခေါ-ဇီဝညိုညိုလေလော၊ ဥဒါဟု၊ ပီတကော (ကိ နုခေါ)-ဇီဝရွှေရွှေလေလော၊ (ဥဒါဟု) လောဟိတကော (ကိ နုခေါ)-ဇီဝနီနီလေလော၊ (ဥဒါဟု) ဩဒါတော (ကိနုခေါ)-ဇီဝဖြူဖြူလေလော၊ စတုရသော (ကိ နုခေါ)-လေးထောင့်လေးမြှောင့်ရှိသော ဇီဝလေလော၊ (ဥဒါဟု) ဆဋ္ဌသော (ကိ နုခေါ)-ခြောက်ထောင့်ခြောက်မြှောင့်ရှိသော ဇီဝလေလော၊ (ဥဒါဟု) အဋ္ဌသော (ကိ နုခေါ)-ရှစ်ထောင့်ရှစ်မြှောင့်ရှိသော ဇီဝလေလော၊ ဣတိ ကင်္ခန္ဓော-ယုံမှားသူသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ကင်္ခတိ နာမ-ယုံမှားသည် မည်၏၊ [ဇီဝကိုပင် အတ္တဟု လည်း ခေါ်သည်။]

၉၂၃။ တိတ္ထာယတနာနီတိ-ကား၊ တိတ္ထဘူတာနိ-ရေဆိပ်ပမာ မိစ္ဆာအယူ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ အာယတနာနိ-ဖြစ်ရာတို့တည်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ တိတ္ထိယာနံ- မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏၊ အာယတနာနိ-ဖြစ်ရာတို့တည်း၊ တတ္ထ-ထိုတိတ္ထ တိတ္ထိယ တို့တွင်၊ တိတ္ထံ နာမ-တိတ္ထမည်သည်၊ ဒွါသဌိ-ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော၊ ဒိဌိယော- မိစ္ဆာအယူတို့တည်း၊ [တရန္တိ ဧတ္တာတိ တိတ္ထံ-ကူးခတ်ရာဆိပ်ကမ်းတည်း၊ တိတ္ထံ ဝိယာတိ တိတ္ထံ-ကူးခတ်ရာဆိပ်ကမ်းနှင့်တူသော မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏၊ ၎င်းရာ ပေါ်ရာ မိစ္ဆာအယူ၊] ယေသံ-အကြင် မိစ္ဆာအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ တာ ဒိဌိယော-ထို မိစ္ဆာအယူတို့သည်၊ ရုစ္စန္တိ-နှစ်သက်ကုန်၏၊ ခမန္တိ-ခွဲကုန်၏၊ (တေ-တို့သည်၊) တိတ္ထိယာ နာမ-တိတ္ထိယတို့မည်၏၊ အာယတနဌော-အာယတနသဒ္ဓါ၏အနက်ကို၊ ဟေဌာ-၌၊ (အာယတနဝိဘင်းအဌကထာ၌) ဝုတ္တောယေဝ-သည်သာ၊ တတ္ထ- ထိုတိတ္ထ တိတ္ထိယ တို့တွင်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗေပိ၊ ဒိဌိဂတိကာ- မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့သည်၊ သဗ္ဗာယ မာနာ-ပေါက်ဖွားကုန်လသော်၊ တီသု-ကုန်သော၊ ဣမေသုယေဝ ဌာနေသု-ဤဌာန တို့၌သာ၊ (ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ဣဿရနိမ္မာနဟေတု၊ အဟေတုအပစ္စယ တို့၌သာ) သဗ္ဗာယန္တိ-ပေါက်ဖွားကုန်၏၊ သမောသရမာနာပိ-တပေါင်းတည်း သက်ရောက် ကြကုန်သော်လည်း၊ ဝါ- ပေါင်းဆုံကြကုန်သော်လည်း၊ ဧတေသုယေဝ-ဤသုံးဌာန တို့၌သာ၊ သမောသရန္တိ- ကုန်၏၊ ဝါ-ကုန်၏၊ သန္နိပတန္တိ-စုဝေးမိကြကုန်၏။

စ-သည်သာမကသေး၊ ဒိဌိဂတိကာဘာဝေ-မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏အဖြစ်၌၊ နေသံ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဧတာနိယေဝ-ဤသုံးဌာနတို့သည်သာ၊ ကာရဏာနိ-အကြောင်း တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တိတ္ထာနိ စ-ဆိတ်ကမ်းနှင့်တူသော မိစ္ဆာအယူ တို့လည်း ဟုတ်၏၊ တာနိ-ထိုမိစ္ဆာအယူတို့ဟူသည်၊ သဗ္ဗာတာနိတိအာဒိနာ- သဗ္ဗာတာနိ အစရှိသော၊ အထွေန-အနက်အားဖြင့်၊ အာယတနာနိ စ- အာယတနတို့လည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တိတ္ထာယတနာနိ-တို့မည်၏၊ တေနေဝထွေနေ-ထိုအနက် ကြောင့်ပင်၊ တိတ္ထိယာနံ-မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏၊ အာယတနာနိ-ဖြစ်ရာတို့တည်း၊ ဣတိပိ-ကြောင့်လည်း၊ တိတ္ထာယတနာနိ-တို့ မည်၏။

ဇီဝကို ယုံမှားခြင်း။ ။ “ပုဗ္ဗန္တေ ကင်္ခတိ”စသည်ဖြင့် ဆိုသောကြောင့် “ခတ္တိယဖြစ် သူသည် မိမိ၏ခတ္တိယအဖြစ်ကို မသိသလော၊ ထိုသို့မသိခြင်းကို ‘ကင်္ခတိ’ဟုဆိုသလော”ဟု မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် “အတ္တနော ခတ္တိယဘာဝံ အဇာနနကောနာမ ကိဉ္စာပိ နတ္ထိ”စသည်ကို မိန့်သည်၊ စာဆိုအတိုင်း ဇီဝ (အတ္တ)ကို ယုံမှားပုံကိုသိပါ။

ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ-ကား၊ သတ္တော-သည်၊ (ပဋိသံဝေဒေတိ၌စပ်) ပုရိသောတိပိ-
 ပုရိသဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလောတိပိ-ပုဂ္ဂလဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တေ-ဟော
 တော်မူအပ်သော်၊ သတ္တောယေဝ-သတ္တဝါကိုသာ၊ ကာမဉ္စ ဝုတ္တော-အကယ်၍ကား
 ဟောတော်မူအပ်ပါပေ၏။ ပန-ထိုသို့ပင် သတ္တဝါကို “ပုရိသပုဂ္ဂလ”ဟု ဟောတော်မူ
 အပ်ပါသော်လည်း၊ အယံ သမ္မုတိကထာ နာမ-ဤသမ္မုတိကထာ မည်သည်ကို၊
 ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဇာနာတိ-
 သိနိုင်၏။ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တထာ-ထိုသိနိုင်လောက်အောင်သော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝုတ္တတိ-ဟောတော်မူအပ်၏။ ပဋိသံဝေဒေတိတိ-ကား၊
 အတ္တနော-၏။ သန္တာနေ-ခန္ဓာအစဉ်၌၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပေါ်လာသော သုခစသည်ကို၊
 ဇာနာတိ-သိ၏။ ပဋိသံဝိဒိတိ-ကောင်းစွာသိအပ်သည်ကို၊ ကရောတိ-ပြု၏။ ဝါ-
 တစ်နည်း၊ အနုဘဝတိ-ခံစား၏။

ပုဗ္ဗေကတဟေတူတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေးဘဝ၌၊ ကတကာရဏာ-ပြုအပ်ပြီးသော
 ကံဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေးဘဝ၌၊ ကတကမ္မပစ္စယေနဝ-ပြုအပ်ပြီး
 သော ကံဟူသောအကြောင်းကြောင့်သာ၊ ပဋိသံဝေဒေတိ-ကောင်းစွာသိ၏။ ဝါ-
 ခံစား၏။ ဣတိ အတ္တော၊ အယံ-ဤပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိသည်၊ နိဂဏ္ဌသမယော-
 နိဂဏ္ဌတို့၏ အယူတည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ ဝါဒိနော-ဤသို့အယူရှိကုန်သော၊ တေ-
 ထိုနိဂဏ္ဌတို့သည်၊ ကမ္မဝေဒနဉ္စ-ကံပြုခိုက်၌ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံနှင့်
 ယှဉ်သောဝေဒနာကိုလည်းကောင်း၊ ကိရိယဝေဒနဉ္စ-ကိရိယာစိတ်နှင့်ယှဉ်သော
 ဝေဒနာကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိက္ခိပိတ္တာ-ပယ်၍၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ဝိပါကဝေဒနမေဝ-
 ပိပါကဝေဒနာကိုသာ၊ သမ္ပင်္ဂုစ္ဆန္တိ-လက်ခံကြကုန်၏။

စ-ဆက်၊ ပိတ္တသမုဋ္ဌာနာဒိသု - ပိတ္တသမုဋ္ဌာန် အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌသု-
 ကုန် သော၊ အာဗာဓေသု - အနာရောဂါတို့တွင်၊ သတ္တ - ခုနစ်ပါးသော
 အနာရောဂါတို့ကို၊ ပဋိက္ခိပိတ္တာ - ပယ်၍၊ အဋ္ဌမံယေဝ - ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော
 ကမ္မသမုဋ္ဌာန်အနာ

ပဋိသံဝေဒေတိ။ ။ပဋိသံသံဝိဒေဓာတ်သည် “သိခြင်းအနက်”ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့်
 “ဇာနာတိ”ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင်၊ ပဋိသံဝိဒိတံ ကရောတိ ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ (တစ်နည်း)
 ပဋိ+ သံဝိဒေဓာတ်သည် “ခံစားခြင်း”အနက်ကိုလည်း ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “အနုဘဝတိ
 ဝါ”ဟု တစ်နည်းဖွင့်သည်။

ပုဗ္ဗေကတဟေတု။ ။ယခုဘဝ၌ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုး အမျိုးမျိုးကို ခံစားရာဝယ်
 “ရှေးက ပြုအပ်ခဲ့သော ကံကြောင့်သာ ဖြစ်၏”ဟု ကံတစ်ခုတည်းကိုသာ အကြောင်းပြကြ၏။
 များစွာသော မြန်မာလူမျိုးတို့လည်း ထိုသို့ အကြောင်းပြကြသည်။

အဋ္ဌသု အာဗာဓေသု။ ။ ၁-ပိတ္တသမုဋ္ဌာန-သည်ခြေလွန်ကံခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော
 ရောဂါ၊ ၂-သေမှသမုဋ္ဌာန-သလိပ်လွန်ကံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောရောဂါ၊ ၃-ဝါတသမုဋ္ဌာန-
 လေလွန်ကံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ရောဂါ၊ ၄- ဥတုဝိပရိကာမဇ - အအေးဥတု အပူဥတုတို့၏

ရောဂါကိုသာ၊ သမ္ပုဋိစ္ဆန္တိ၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယာဒိသု-ဒိဋ္ဌဓမ္မ
 ဝေဒနိယအစရှိကုန်သော၊ တီသု-ကုန်သော၊ ကမ္မေသု-ကံတို့တွင်၊ ဒွေ-နှစ်ပါး
 ကုန်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံတို့ကို၊ ပဋိကွပ်တွာ၊ ဧက-တစ်ခု
 သော၊ အပရာပရိယဝေဒနိယမေဝ-အပရာပရိယဝေဒနိယကံကိုသာ၊ သမ္ပုဋိစ္ဆန္တိ။
 [ပုဗ္ဗေအရ လွန်ခဲ့ပြီးသော ဒုတိယဘဝကို မယူဘဲ ရှေးရှေးဘဝကိုသာ ယူလိုကြ
 သည်၊ ထို့ကြောင့် ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံကိုလည်း ပယ်ကြသည်။] စ-သည်သာမကသေး၊

ရိုးရာမျှမကဘဲ ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောရောဂါ။ [အအေးများ၍ ရောဂါများသဖြင့်
 သေကြရပုံ၊ အပူအားကြီး၍ အချို့နိုင်ငံ၌ သေကြရပုံတည်း။]

၅။ ဩပက္ကမိက-မိမိကိုယ်ကို ရောဂါရအောင် အဆိပ်သောက်ခြင်း၊ ကြိုးဆွဲချခြင်းစသော
 လုံ့လကြောင့်ဖြစ်သောရောဂါ၊ သူတစ်ပါးတို့က နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောရောဂါ။
 [အတ္တနော ပရဿ ဝါ တာဒိသဥပက္ကမနိဗ္ဗတ္တကော။ - အနု။]

၆။ ဝိသမပရိဟာရဇ-ကြာမြင့်စွာ ထိုင်နေခြင်း၊ ကြာမြင့်စွာ ရပ်နေခြင်း၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်ကို
 အောင့်ထားခြင်း၊ လေလည်လိုသည်ကို အောင့်ထားခြင်း စသည်ဖြင့် အန္တရာယ်ကို
 လွယ်ထားခြင်း၊ အပျင်းထူ၍ ကြာရှည်စွာ အိပ်နေခြင်း၊ တော်ရုံ သင့်ရုံမက မဆန့်မပြီ
 စားသောက်ခြင်း ဤအလုံးစုံသည် ခန္ဓာကိုယ်ကို မညီမမျှ ရွက်ဆောင်ခြင်းတည်း။ ထိုသို့
 ရွက်ဆောင်ခြင်းကြောင့်လည်း အနာရောဂါ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။

၇။ သန္နိပါတဇ-သလိပ် သည်းခြေ လေတို့၏ စုဝေးတည်နေရာအခါမှစ၍ အသီးအသီး မမျှသော
 အခြင်းအရာအားဖြင့် ပေါင်းဆုံမိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောရောဂါ။ (သလိပ်တစ်ခု၊ သည်းခြေ
 တစ်ခု၊ လေတစ်ခုကြောင့်သာမက အကြောင်း ၃-ပါးပေါင်းဆုံ၍ ပျက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော
 ရောဂါ-ဟူလို။)

၈။ ကမ္မသမုဋ္ဌာန-ဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည်တို့နှင့် ကင်း၍ ကံသက်သက်ကြောင့်သာ
 ဖြစ်သောရောဂါ။ ဤရောဂါမျိုးကား ရှားလှ၏။ ကံအရင်းခံ၍ ရှေးအကြောင်းများနှင့်
 တွဲလျက် ဖြစ်သောရောဂါသာ များသည်။

မှတ်ချက်။ ။အားလုံးရောဂါဖြစ်ရာ၌ သလိပ် သည်းခြေ လေတို့၏ ပျက်မှုသည်
 ပါဝင်သည် ချည်းတည်း။ သူတို့မပျက်လျှင် ရောဂါမဖြစ်နိုင်။ သလိပ် သည်းခြေ လေစသည်တို့
 ပျက်ရာ ၌လည်း ကံသည် ပဓာနအကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်သေး၏။ ထို့ကြောင့် ကံကား
 ရောဂါတိုင်း၌ မလွတ်နိုင်ပါ။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနရောဂါဟူရာ၌ကား အခြားအကြောင်းတွေ မပါဘဲ
 ကံချည်းသက်သက် ဖြစ်သောရောဂါကို ဆိုလိုပါသည်။

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိရှိသူတို့သည် အခြားအကြောင်းများကို မစဉ်းစားတတ်ဘဲ ကံတစ်ပါး
 ကိုသာ စဉ်းစားတတ်သောကြောင့် မှားသောအယူ ဖြစ်ရလေသည်။ ရောဂါဖြစ်ရာ၌သာ
 အကြောင်းရှစ်မျိုးပါသည် မဟုတ်သေး၊ အခြားအကျိုးပေးရာ၌လည်း ကံသာမက ဉာဏ် ဝီရိယ
 သတိတို့၏ ညှိဖျင်းခြင်းကြောင့်လည်း မကောင်းကျိုးပေးနိုင်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဉာဏ်
 ဝိဘင်း ဒုတိယပလနိဒ္ဒေသ၌ “အတ္ထေကစ္စာနိ ပါပကာနိ ကမ္မသမာဒါနာနိ ဂတိသမ္ပတ္တိ
 ပဋိဗ္ဗာဠာနိ န ဝိပစ္စန္တိ”စသည်ဖြင့် ကွက်စိပ်ချ၍ ဟောပြောတော်မူသည်။

ကုသလာကုသလဝိပါကကိရိယသင်္ခါတာသု-ကုသိုလ်စေတနာ အကုသိုလ်စေတနာ
ဝိပါကစေတနာ ကိရိယာစေတနာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ စတူသု - ကုန်သော၊
စေတနာသု-တို့တွင်၊ ဝိပါကစေတနံယေဝ-ဝိပါကစေတနာကိုသာ၊ သမ္ပုဋ်ဉ္စန္တိ။

ဣဿရနိမ္မာနဟေတုတိ- ကား၊ ဣဿရနိမ္မာနကာရဏာ- အစိုးရသူ၏
ဖန်ဆင်းခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ (ပဋိသံဝေဒေတိ၌စပ်)၊ ဗြဟ္မာနာဝါ-ဗြဟ္မာ
မူလည်းဖြစ်သော၊ ပဇာပတိနာဝါ-ပဇာပတိနတ်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဣဿရေန-
အစိုးရသူသည်၊ နိမ္မိတတ္တာ-ဖန်ဆင်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိသံဝေဒေတိ-
ခံစားရ၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အယံ-ဤဣဿရနိမ္မာနဟေတုအယူသည်၊ ဗြာဟ္မဏ
သမယော-ဗြာဟ္မဏတို့၏အယူတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ အယံ-ဤ
ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ နေသံ-ထိုဗြာဟ္မဏတို့၏၊ အဓိပ္ပာယော-တည်း၊ တိဿော-
ကုန်သော၊ ဣမာ ဝေဒနာ-ဤဝေဒနာတို့ကို၊ (ပဋိသံဝေဒေတုံ၌စပ်)၊ ပစ္စုပ္ပန္န-
ပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ ကတမူလကေန ဝါ-
ပြုအပ်သောအကြောင်းကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ အာဏတ္တိမူလကေန ဝါ-
အာဏာရှင်တို့၏ စေခိုင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗေ-
ရှေးရှေးဘဝ၌၊ ကတေန ဝါ-ပြုအပ် သော ကံကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊
အဟေတု - ဇနကအကြောင်း မရှိကုန်သည်၊ အပ္ပစ္စယာ-
ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းမရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
ပဋိသံဝေဒေတုံ နာမ-ခံစားခြင်းငှာမည်သည်၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ပန-
အနွယ်ကား၊ ဣဿရနိမ္မာနကာရဏာ ဧဝ-ကြောင့်သာ၊ ဣမာ-ဤဝေဒနာတို့ကို၊
ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ဣတိ (နေသံ အဓိပ္ပာယော) ပန-ဆက်၊ ဧဝံ ဝါဒိနော-ဤသို့
ပြောဆိုကြောင်း အယူရှိကုန်သော၊ ဧတေ-ဤဗြာဟ္မဏတို့သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊
ဝုတ္တေသု-ကုန်သော၊ အဋ္ဌသု-ရှစ်မျိုးကုန်သော၊ အာဗာဓေသု-အနာရောဂါတို့တွင်၊
ဧကမ္ပိ-တစ်ခုသော အနာရောဂါကိုလည်း၊ အသမ္ပုဋ်ဉ္စိတ္တာ-လက်မခံမူ၍၊ သဗ္ဗံ-
အလုံးစုံသော အနာရောဂါကို၊ ပဋိဗာဟန္တိ-တားမြစ်ကုန်၏၊ တထာ-တူ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မ
ဝေဒနီယာဒီသု-အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗကောဋ္ဌာသေသုပိ-အလုံးစုံသောအဖို့အစု
တို့တွင်လည်း၊ ဧကမ္ပိ-တစ်ခုသောအဖို့အစုကိုလည်း၊ အသမ္ပုဋ်ဉ္စိတ္တာ သဗ္ဗံ ပဋိဗာဟန္တိ။

အဟေတုအပ္ပစ္စယာတိ-ကား၊ ဟေတုဉ္စ-ဇနကအကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊
ပစ္စယဉ္စ-ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ အကာရဏေနဝ-
အကြောင်းမရှိဘဲသာလျှင်၊ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အယံ-ဤအဟေတု
အပ္ပစ္စယအယူသည်၊ အာဇီဝကသမယော-အာဇီဝကတို့၏အယူတည်း၊
ဧဝံဝါဒိနော-ကုန်သော၊ ဧတေပိ-ဤအာဇီဝကတို့သည်လည်း၊ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တေသု
ကာရဏေသု စ-အကြောင်းတို့တွင်လည်းကောင်း၊ ဗျာဓိသု စ-

အနာရောဂါတို့တွင်လည်းကောင်း၊ ဧကမ္မိ-တစ်ခုသောအကြောင်းကိုလည်း၊ ဝါ-တစ်ခုသော အနာရောဂါကိုလည်း၊ အသမ္ပုဋိစ္ဆိတွာ သပ္ပံ၊ ပဋိက္ခိပန္နိ-ပယ်မြစ်ကြကုန်၏။

၉၂၄။ ကိဉ္ဇနာတိ-ကား၊ ပလိဗောဓာ-ထက်ဝန်းကျင်တားမြစ်တတ်သော အနှောင့်အယှက်တို့သည်၊ (တယော၌စပ်၊) ရာဂေါ ကိဉ္ဇနန္တိ-ကား၊ ရာဂေါ-ရာဂ သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော-ဖြစ်လသော်၊ သတ္တေ-သတ္တဝါတို့ကို၊ ဗန္ဓတိ-နှောင်ဖွဲ့တတ်၏၊ ပလိဗုန္ဓေတိ-ထက်ဝန်းကျင် ညှဉ်းဆဲတတ်၏၊ ဝါ-တားမြစ်တတ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကိဉ္ဇနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဒေါသမောဟေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော။

အင်္ဂဏာနိတိ-ကား၊ ဥဒင်္ဂဏေ ၊ပေ၊ အဝိန္နန္တိ-ဟူ၍၊ အာဂတဌာနေ-လာရာ ပါဠိရပ်၌၊ ဘူမိပ္ပဒေသော-မြေအရပ်သည်၊ အင်္ဂဏံ-အင်္ဂဏမည်၏၊ [ဥဒင်္ဂဏေ-မြေအရပ်ဖြစ်သော၊ တတ္ထ-ထိုသဲသောင်ပြင်၌၊ ဝါဏီဇာ-ကုန်သည်တို့သည်၊ ပပံ-ရေကို၊ အဝိန္နံ-ရကုန်ပြီ၊ ဥဒကို အနက်မရှိဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသည်၊-ဧကကနိပါတ်၊ အပဏ္ဏကဝဂ်၊ ဝဏ္ဏပထဇာတ်၊] တဿေဝ ၊ပေ၊ ဝါယမတိတိ-ဟူ၍၊ အာဂတဌာနေ-၌၊ ယံကိဉ္ဇိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ မလံ ဝါ-မြူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဏော ဝါ-အညစ်အကြေးသည်သော်လည်းကောင်း၊ (အင်္ဂဏံ-မည်၏၊) [တဿေဝ ရဇဿ ဝါ-ထိုမြူကိုသော်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ (တဿေဝ) အင်္ဂဏဿ ဝါ-ထို အညစ်အကြေးကိုသော်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ ပဟာနာယ-ပယ်ခြင်းငှာ၊ ဝါယမတိ-လုံ့လပြု၏၊-မူလပဏ်၊ သီဟနာဒဝဂ်၊ အနုမာနသုတ်၊] သာဂ်ဏောဝ သမာနောတိ-ဟူ၍၊ အာဂတဌာနေ၊ နာနပ္ပကာရော-အထူးထူးသော အပြားရှိသော၊ တိဗ္ဗ ကိလေသော-ထက်မြက်သောကိလေသာသည်၊ (အင်္ဂဏံ-မည်၏၊) [သာဂ်ဏော-ထက်မြက်သော ကိလေသာရှိသည်၊ သမာနောဝ-ဖြစ်လျက်သာလျှင်၊ (ယထာဘူတံ နပ္ပဇနာတိ၊) - မူလပဏ်၊ မူလပရိယာယဝဂ်၊ အနင်္ဂဏသုတ်၊] ဣဓာပိ-ဤ၊ တိဏင်္ဂဏာနိ အစရှိသောပါဌ်၌လည်း၊ တဒေဝ ကိလေသင်္ဂဏံ-ထို ကိလေသာ အင်္ဂဏကိုသာ၊ အဓိပ္ပေတံ-၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ ရာဂေါ အင်္ဂဏန္တိအာဒိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ။

ကိဉ္ဇနာတိ ပလိဗောဓာ။

။စုရဒိ ကိစိဓာတ်သည် မဒ္ဒန-

နှိပ်နယ်ခြင်းအနက်ကိုဟော၏၊ ယု ပစ္စည်းတည်း၊ ပရိ+စုရဒိ ဗုဓိ ဓာတ်သည် ဟိသာအနက်ကို ဟော၏၊ ဏ ပစ္စည်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ပရိယာယ်ဖြစ်၍ “ကိဉ္ဇနာတိ ပလိဗောဓာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ “ကိဉ္ဇနာ-နှိပ်နယ်တတ်သော တရားတို့၊ ပလိဗောဓာ-ထက်ဝန်းကျင်နှိပ်စက်တတ် နှောင့်ဖွဲ့တတ်သောတရားတို့”ဟု အနက် ပေးပါ။

မလာနီတိ-ကား၊ မလိနဘာဝကရဏာနိ-ညစ်နွမ်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော မြူတို့သည်၊ (တီဏိ၌စပ်) ရာဂေါ မလန္တိ-ကား၊ ရာဂေါ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော-ဖြစ်လသော်၊ စိတ္တံ-ကို၊ မလိနံ-ညစ်နွမ်းခြင်းရှိသည်ကို၊ ကရောတိ၊ မလံ-ညစ်နွမ်းသည်ကို၊ ဂါဟာပေတိ-ယူစေ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ မလန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဣတရေသု-ရာဂမှတစ်ပါးကုန်သော၊ ဒွိသုပိ-ဒေါသ မောဟနှစ်ပါးတို့၌လည်း၊ ဒေသဝနယော။

ဝိသမနိဒ္ဓေသေ-၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ရာဂါဒိသုစေဝ-အစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ ကာယဒုစရိတာဒိသုစ-အစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ သတ္တာ၊ ပက္ခလန္တိ-ချွတ်ချော်တတ်ကုန်၏၊ စပန-ထပ်၍ဆက်၊ ပက္ခလိတာ-ချွတ်ချော်သူတို့သည်၊ သာသနတောပိ-သာသနာတော်မှလည်းကောင်း၊ သုဂတိတောပိ-သုဂတိမှလည်းကောင်း၊ ပတန္တိ-လဲကျရကုန်၏၊ တသ္မာ ပက္ခလနပါတဟေတုတော-ထိုသို့ ချွတ်ချော်လဲကျခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ရာဂေါဝိသမန္တိအာဒိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

အဂ္ဂိတိ-ကား၊ အနုဒဟနဋ္ဌေန-အစဉ်လောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောကြောင့်၊ အဂ္ဂိ-အဂ္ဂိမည်၏၊ ရာဂဂ္ဂိတိ-ကား၊ ရာဂေါ-ရာဂသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော-ဖြစ်လသော်၊ သတ္တေ-တို့ကို၊ အနုဒဟတိ-လောင်တတ်၏၊ ဈာယတိ-လောင်မြှိုက် တတ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဂ္ဂိတိ- အဂ္ဂိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဒေါသမောဟေသုပိ-တို့၌ လည်း၊ ဒေသဝနယော။

တတ္ထ-ထိုလောင်မြှိုက်ရာ၌၊ ဝတ္ထုနိ-ဝတ္ထုတို့သည်၊ (ဣမာနိ-ဤသည်တို့တည်း) ကိရ-ချဲ့၊ ဧကာ-တစ်ယောက်သော၊ ဒဟရဘိက္ခုနီ-ဘိက္ခုနီငယ်ကလေးသည်၊ စိတ္တလပဗ္ဗတဝိဟာရေ-စိတ္တလတောင်ကျောင်းတို့ကို၌၊ ဥပေါသထာဂါရံ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်သို့၊ ဂန္တာ-သွား၍၊ ဒွါရပါလကရူပံ-တံခါးစောင့်အရပ်ကို၊ ဩလောကယမာနာ-ကြည့်လျက်၊ ဌိတာ-ရပ်နေပြီ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿာ-ထိုဘိက္ခုနီငယ်ကလေး၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ရာဂေါ-ရာဂသည်၊ ဥပ္ပန္နော-ဖြစ်ပြီ၊ သာ-ထိုဘိက္ခုနီငယ်ကလေးသည်၊ တေနေဝ-ထိုရာဂကြောင့်ပင်၊ ဈာယိတွာ-လောင်၍၊ ကာလံ-သေချိန်ကို၊ အကာသိ-ပြုပြီ၊ ဘိက္ခုနီယော-ဘိက္ခုနီတို့သည်၊ ဂစ္ဆမာနာ-ပြန် သွားကုန်လသော်၊ အယံ ဒဟရာ-ဤဘိက္ခုနီငယ်သည်၊ ဌိတာ-ရပ်နေ၏၊ နံ-ထို ဘိက္ခုနီငယ်ကို၊ ပက္ခောသထ-ခေါ်ခဲ့ကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟံသု-ပြောကြကုန်ပြီ၊ ဧကာ-တစ်ယောက်သောဘိက္ခုနီသည်၊ ဂန္တာ-၍၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်၊ ဌိတာ-ရပ်နေသည်၊ အသိ-ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ ဂဏှိ-ဆွဲကိုင် ပြီ၊ ဂဟိတမတ္တာ-ဆွဲကိုင်အပ်ကာမျှသည်၊ (သမာနာသော်) ပရိဝတ္တိတွာ-ပြန်လည် ၍၊ ပတိတာ-လဲကျပြီ၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-ဒေါသ မောဟတို့မှဈေးဦးစွာ၊ ရာဂဿ-ရာဂ၏၊ အနုဒဟနတယ-လောင်မြှိုက်သည်၏အဖြစ်၌၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုတည်း။

ပန-ကား၊ ဒေါသဿ-ဒေါသ၏။ အနုဒဟနတာယ-၌၊ မနောပဒေါသိကာ-
စိတ်ကြောင့် ပျက်စီးခြင်းရှိကုန်သော၊ ဒေဝါ-နတ်တို့ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မောဟဿ-၏။
အနုဒဟနတာယ-၌၊ ခိဉ္ဇာပဒေါသိကာ-မြူးတူးပျော်ပါးခြင်းကြောင့် ပျက်စီးခြင်းရှိ
ကုန်သော၊ ဒေဝါ-တို့ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ မောဟနဝသေန-
တွေဝေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တေသံ-ထိုနတ်တို့၏၊ သတိသမ္မောသော-သတိ
ပျောက်ကင်း မေ့လျော့ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ခိဉ္ဇာဝသေန-မြူးတူး
ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာဟာရကာလံ-အာဟာရအချိန်ကို၊ အတိဝတ္ထိတွာ-လွန်၍၊
ဝါ-လွန်ခြင်းကြောင့်၊ ကာလံ-သေချိန်ကို၊ ကရောန္တိ၊ ကသာဝါတိ-ကား၊ ကသဇ္ဇာ-
အဖတ်အကာတို့သည်၊ နိရောဇာ-ဩဇာမရှိသောတရားတို့သည်၊ (တယော၌ စပ်၊)
ရာဂါဒီသု စ-ရာဂအစရှိသည်တို့တွင်လည်းကောင်း၊ ကာယဒုစ္စရိတာဒီသု စ-ကာယ
ဒုစရိတ်အစရှိသည်တို့တွင်လည်းကောင်း၊ ဧကမိဉ္စ-တစ်ခုလည်းဖြစ်သော၊ ပဏီတံ-
မွန်မြတ်သော၊ ဩဇေန္တံ-ဩဇာရှိသောတရားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဝါ-မပါ၊ တသ္မာ၊ ရာဂေါ
ကသာဝေါတိအာဒိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၉၂၅။ အဿာဒဒိဋ္ဌိတိ-ကား၊ အဿာဒသမ္ပယုတ္တာ-သာယာတတ်သော
တဏှာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော၊ ဒိဋ္ဌိ-မိစ္ဆာအယူသည်၊ နတ္ထိ ကာမေသု ဒေါသောတိ-
ကား၊ ကိလေသကာမေန-ကိလေသာကာမဖြင့်၊ ဝတ္ထုကာမပဋိသေဝနဒေါသော-
ဝတ္ထုကာမကို မှီဝဲခြင်း၌ဖြစ်သော အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ဝဒတိ-ပြောဆို၏။
ပါတဗျတန္တိ-ကား၊ ပါတဗ္ဗဘာဝံ-သုံးဆောင်ခံစားတတ်သူ၏အဖြစ်သို့၊ [တဗ္ဗပစ္စည်း
ကတ္တားဟော၊] ပရိဘုဉ္ဇနံ-သုံးဆောင်ခြင်းသို့၊ အဇ္ဈောဟရဏံ-ခံတွင်းသို့၊
ရေ့ရှုဆောင် ခြင်းသို့၊ ဝါ-စားမျိုးခြင်းသို့၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဧဝံဝါဒိ-ဤသို့
အဿာဒဒိဋ္ဌိအယူ ရှိသော၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝတ္ထုကာမေသု-ဝတ္ထုကာမတို့၌၊
ကိလေသကာမံ- ကိလေသာကာမကို၊ ပိဝန္တော ဝိယ- သောက်သကဲ့သို့၊
အဇ္ဈောဟရန္တော ဝိယ-ခံတွင်းသို့၊ ရေ့ရှုဆောင်သကဲ့သို့၊ ဝါ-စားမျိုးသကဲ့သို့၊
ပရိဘုဉ္ဇတိ-သုံးဆောင်၏။

အတ္တာနုဒိဋ္ဌိတိ-ကား၊ အတ္တာနံ-အတ္တသို့၊ အနုဂတာ-အစဉ်လိုက်သော၊ ဒိဋ္ဌိ-
မိစ္ဆာအယူတည်း၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ-ကား၊ လာမကာ-ယုတ်ညံ့သော၊ ဒိဋ္ဌိ-တည်း၊ ဣဒါနိ-
ယခုအခါ၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့တွင်၊ ပဌမာ-ပဌမဖြစ်သော
အဿာဒဒိဋ္ဌိသည်၊ သဿတဒိဋ္ဌိ-သဿတဒိဋ္ဌိသည်၊ ဟောတိ၊ ဒုတိယာ-ဒုတိယဖြစ်
သော အတ္တာနုဒိဋ္ဌိသည်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ တတိယာ-တတိယ
ဖြစ်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တမတ္ထံ-
ထိုအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ပေ၊ အာဒိ-အစရှိသော
ပါဠိရပ်ကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ။

၉၂၆။ အရတိနိဒ္ဒေသော စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝိဟေသာနိဒ္ဒေသော စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တတ္ထောယေဝ-သည်သာ၊ အဓမ္မဿ-ဓမ္မ၏ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သောအကျင့်ကို၊ စရိယာ-ကျင့်ခြင်းသည်၊ အဓမ္မစရိယာ-မည်၏။ အဓမ္မကရဏံ-အဓမ္မကိုပြုခြင်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဝိသမာ-မညီမညွတ်သော၊ စရိယာ-အကျင့်တည်း၊ ဝါ-ကား၊ ဝိသမဿ-မညီမညွတ်သော၊ ကမ္မဿ-ကံကို၊ စရိယာ-ကျင့်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိသမစရိယာ-မည်၏။ ဒေါဝစဿတာပါပမိတ္တတာနိဒ္ဒေသော-တို့သည်၊ ဝုတ္တတ္ထာ ဧဝ-ကုန်သည်သာ။

ပုထုနိမိတ္တာရမ္ပဏေသု-များစွာသော သုဘနိမိတ် အစရှိသော အာရုံတို့၌၊ ပဝတ္တိတော-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ နာနတ္ထေသု-အထူးထူးသောသဘောရှိသော အာရုံတို့၌ (ပဝတ္ထာ-သော) သညာ-သညာသည်၊ နာနတ္ထသညာ-မည်၏။ [သုဘနိမိတ် အစရှိသော အာရုံတို့၌ဖြစ်သော သညာ] ဝါ-ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကာမသညာ-ကာမသညာသည်၊ အညာဝ-ဗျာပါဒသညာ အစရှိသည်တို့မှ တစ်မျိုးတခြားသာ တည်း၊ ဗျာပါဒါဒိသညာ-ဗျာပါဒအစရှိသောသညာသည်၊ အညာ (ဧဝ)-ကာမသညာ အစရှိသည်တို့မှ တစ်မျိုးတခြားသာတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ နာနတ္ထာ-အထူးထူး သော သဘောရှိသော၊ သညာ-တည်း၊ ဣတိပိ-ဤအနက်ကြောင့်လည်း၊ နာနတ္ထ သညာ-မည်၏။

ကောသဇ္ဇပမာဒနိဒ္ဒေသေသု-ကောသဇ္ဇနိဒ္ဒေသ ပမာဒနိဒ္ဒေသတို့၌၊ ပဉ္စသု-ကုန်သော၊ ကာမဂုဏေသု-ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ဝိဿဋ္ဌစိတ္တဿ-လွှတ်ထားအပ်သော စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကုသလဓမ္မဘာဝနာယ-ကုသိုလ်တရားတို့ကို တိုးပွားစေခြင်း၌၊ အနနယောဂဝသေန-အာမထုတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ လိနဝုတ္တိတာ-တွန့်ဆုတ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ ကောသဇ္ဇ-မည်၏။ (ပျင်းရိခြင်းမည်၏။) ပမဇ္ဇနဝသေန-မေ့လျော့ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပမတ္တဘာဝေါ-မေ့လျော့သူ၏အဖြစ်သည်၊ ပမာဒေါ-မည်၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။ အသန္တုဋ္ဌိတာဒိနိဒ္ဒေသာ-အစရှိသော နိဒ္ဒေသတို့သည်၊ ဝုတ္တတ္ထာ ဧဝ။

၉၃၁။ အနာဒရိယနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဩဝါဒဿ-အဆုံးအမကို၊ အနာဒိယနဝသေန-မနာယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အနာဒရတာဝေါ-ရိုသေခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ အနာဒရိယံ-အနာဒရိယမည်၏။ အနာဒရိယာကာ ရော-ရိုသေခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ် ဟူသော အခြင်းအရာသည်၊ အနာဒရတာ-မည်၏။

အနာဒရိယာကာရော။ ။စာအုပ်တို့၌ “အနာဒရိယနာကာရော”ဟု ရှိ၏။ အနာဒရိယ ဟု ကျ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောပုဒ်၏ နောက်၌ ယု ပစ္စည်း ထပ်၍ မသက်နိုင်သောကြောင့်

သဂရုဝါသံ-လေးစားအပ်သူနှင့် အတူနေခြင်းကို၊ ဝါ-ဖြင့်၊ အဝသနဋ္ဌေန-မနေသူ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ အဂါရဝဘာဝေါ-လေးစားခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ အဂါရဝတာ-အဂါရဝတာမည်၏၊ သဇဋ္ဌေကဝါသံ-အကြီးအကဲနှင့် တကွနေခြင်းကို၊ ဝါ-ဖြင့်၊ အဝသနဋ္ဌေန-ကြောင့်၊ အပ္ပတိဿဝတာ-ရှေ့ရှုနားထောင်ခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်မည်၏၊ အနဒ္ဓါတိ-ကား၊ အနာဒိယနာ-ဩဝါဒကို မနာယူခြင်းတည်း၊ အနဒ္ဓါယနာတိ-ကား၊ အနာဒိယနာကာရော-ဩဝါဒကို မနာယူသူ၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာတည်း၊ အနဒ္ဓါယ-ဩဝါဒကို မနာယူခြင်းဖြင့်၊ အယံတဿ-ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာဝေါ-တည်း၊ အနဒ္ဓါယံတတ္ထံ-ရာ၊ အသီလဿ-ကောင်းသော သီလမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာဝေါ-တည်း၊ အသီလျံ-ရာ၊ အစိတ္တိကာရောတိ-ကား၊ ဂရုစိတ္တိကာရဿ-အလေးဂရုပြုခြင်းဟူသော စိတ်မဟုတ်သော်လည်း စိတ်ကဲ့သို့ ပြုခြင်းကို၊ အကရဏံ-မပြုခြင်းတည်း၊ [ဂရုနှင့် စိတ္တိကာရသည် အဓိပ္ပာယ်တူ၏။]

၉၃၂။ အဿဒ္ဓဘာဝေါ-သဒ္ဓါမရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ အဿဒ္ဓိယံ-အဿဒ္ဓိယမည်၏၊ အသဒ္ဓဟနာကာရော - မယုံကြည်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်၊ အသဒ္ဓဟနာ- အသဒ္ဓဟနာ မည်၏၊ ဩကပ္ပေတွာ- အတွင်းတိုင်အောင် ကြံဆ၍၊ အနုပဝိသိတွာ-အစဉ်တိုင်း သက်ဝင်၍၊ အဂ္ဂဟဏံ-မယူခြင်းသည်၊ အနောကပ္ပနာ-အနောကပ္ပနာ မည်၏၊ အပ္ပသီဒနဋ္ဌေန-မကြည်ညိုခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်၊ အနဘိပ္ပသာဒေါ-အနဘိပ္ပသာဒ မည်၏၊ (ရတနာသုံးပါး၌ မကြည်ညိုခြင်း မည်၏၊) အဝဒညတတိ-ကား၊ ထဒ္ဓမစ္ဆရိယဝသေန-ခက်ထန်သောမစ္ဆရိယ၏ အစွမ်းကြောင့်၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော့၊ ကရောဟိ-ပြုပါလော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝစနဿ-ပြောဆိုအပ်သောစကားကို၊ အဇာနနတာ-သိခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်တည်း။ [“အဇာနတာ”ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း။]

၉၃၄။ ဗုဒ္ဓါ စ ဗုဒ္ဓသာဝကာ စာတိ ဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဌ်၌၊ ဗုဒ္ဓဂ္ဂဟဏေန-ဗုဒ္ဓသဒ္ဓါဖြင့်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါပိ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓတို့ကိုလည်း၊ ဂဟိတာဝ-ယူအပ်ကုန်သည်သာ၊

“အနာဒရိယနာကာရော”ဟု မရှိထိုက်၊ “အနာဒရိယာကာရော”ဟု ဖြစ်စေ၊ “အနာဒရယနာကာရော”ဟု ဖြစ်စေ တစ်မျိုးမျိုးသာ ရှိထိုက်သည်။ [“အနာဒရဿ ဘာဝေါ အနာဒရတာ”ဟု ပြုပါ။]

အနဒ္ဓါတိ အနာဒိယနာ။ ။အနဒ္ဓါကို န+အဒ္ဓါ ဟု ခွဲ၊ အာ+ဒါဓာတ် ဘောဟော ကွဲပစ္စည်းကို ချေ၊ အာဒိယတေ အဒ္ဓါ၊ န+အဒ္ဓါ အနဒ္ဓါ၊ ဤသို့ ကြံစေလို၍ “အနာဒိယနာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဋီကာ၌ နှစ်နည်း ဖွင့်ဦးလတ္တံ့။

ဝဒည။ ။ဝဒိယတေတိ ဝဒေါ၊ ပေးပါ၊ ပြုပါဟု ပြောဆိုအပ်သောစကား၊ ဝဒံ+ဇာနာတိတိ ဝဒည။ န+ဝဒည။ အဝဒည။ အဝဒညနော+ဘာဝေါ အဝဒညတာ၊ ထို့ကြောင့် “ဝဒ”ကို “ဝစနဿ”ဟု ဖွင့်သည်။

အသမေတုကမ္ပတာတိ-ကား၊ တေသံ-ထိုဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကတို့၏၊ သမိပံ-အနီးသို့၊ အဂန္တုကာမတာ-သွားခြင်းငှာ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်တည်း၊ [သံကို သမိပဟုလည်း ကောင်း၊ ဧတုကို ဂန္တုဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။] သဒ္ဓမ္မံ အသောတုကမ္ပတာတိ-ကား၊ သတ္တတ္တိသ-သော၊ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ-တို့သည်၊ သဒ္ဓမ္မော နာမ-သဒ္ဓမ္မမည်၏၊ တံ-ထို ၃၇ ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားကို၊ အသုဏိတုကာမတာ-နာခြင်းငှာ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်တည်း၊ အနုဂ္ဂဟေတုကမ္ပတာတိ-ကား၊ န ဥဂ္ဂဟေတုကာမတာ-သင်ယူခြင်းငှာ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်တည်း။

ဥပါရမ္ဘစိတ္တတာတိ-ကား၊ ဥပါရမ္ဘစိတ္တဘာဝေါ-ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော စိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ (ကတမော)၊ [“အာရမ္ဘ”သဒ္ဓါသည် “ဝိကောပန”အနက်ကို ဟော၏၊ ထို “ဝိကောပန”ကို “ချုပ်ချယ်”ဟု ရှေးက ပေးကြသည်။] ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-ထိုကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော စိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသည်၊ အတ္တတော-အနက်အားဖြင့်၊ ဥပါရမ္ဘော-ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော ဒေါသ သမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုကပ်၍ နှိပ်စက် တတ်သောစိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ တတ္ထ၊ ပေ၊ အာဒိ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုတတ္ထ ကတမော ဥပါရမ္ဘောအစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဥပါရမ္ဘဝသေန-ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပါရမ္ဘော-မည်၏၊ ပုနပ္ပုနံ-ထပ်၊ ဥပါရမ္ဘော-ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်းသည်၊ အနုပါရမ္ဘော-မည်၏၊ ဥပါရမ္ဘနာကာရော-ကပ်၍ နှိပ်စက် ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်၊ ဥပါရမ္ဘနာ-မည်၏၊ ပုနပ္ပုနံ-ထပ်၊ ဥပါရမ္ဘနာ-ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်းသည်၊ အနုပါရမ္ဘနာ-မည်၏၊ အနုပါရမ္ဘိတဿ-အဖန်အဖန် အထပ်ထပ် ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာဝေါ-တည်း၊ အနုပါရမ္ဘိတတ္ထံ-ရာ။

ဥညာတိ-ကား၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဇာနနာ-သိခြင်းတည်း၊ [ဥသည် “အဝ”၏ ကာရိယတည်း၊ ထို “အဝ”ကို “ဟေဋ္ဌာ ကတွာ”ဟု ဖွင့်သည်။] အဝညာတိ-ကား၊ အဝဇာနနာ-အောက်ချ၍ သိခြင်းတည်း၊ ပရိဘဝနံ-လွှမ်းမိုး၍ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ပရိဘဝေါ-မည်၏၊ ရန္တဿ-အပေါက်အကြားကို၊ ဂဝေသိတာ-ရှာမှီး ခြင်းတည်း၊ ရန္တဂဝေသိတာ-အပေါက်အကြားကို ရှာမှီးခြင်း၊ ဝါ-ကား၊ ရန္တံ-ကို၊ ဂဝေသတိ-ရှာမှီးတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ရန္တဂဝေသိ-မည်၏၊ တဿ-ထို အပေါက် အကြားကို ရှာမှီးတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာဝေါ-တည်း၊ ရန္တဂဝေသိတာ-ရာ၊ အယံ ဝုစ္စတိတိ-ကား၊ အယံ-ဤကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်းကို၊ ပရဝဇ္ဇာနုပဿနလက္ခဏော- သူတစ်ပါးအပြစ်ကို ရှုခြင်းလက္ခဏာရှိသော၊ ဥပါရမ္ဘော နာမ-မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊

ရန္တဂဝေသိတာ။ ။ဂဝေသဓာတ် ဘောဟော တ ပစ္စည်း၊ ဣ အာဝုံ၊ ဣတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း၊ ဤသို့ ပဌမနည်း၌ ကြိပါ၊ “အပေါက်အကြား”ဟူသည် သူတစ်ပါးအပေါ်၌ နှိပ်စက်ဖို့ရန် အပြစ်ပြောဖို့ရန် သူတစ်ပါး၏ချွတ်ယွင်းချက်တည်း။

ယေန-ယင်းဥပါရမ္ဘန္တံ၊ သမန္နာဂတော-သော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ယထာနာမ-ဥပမာ
မည်သည်ကား၊ တုန္နကရော-အပ်ချုပ်သမားသည်၊ သာဋက-အဝတ်ကို၊ ပသာရေ
တွာ-ဖြန့်၍၊ ဆိဒ္ဓမေဝ-အပေါက်ကိုသာ၊ (ချုပ်ဖို့ရန်အပေါက်ကိုသာ၊) ဩလောကေတိ
(ယထာ)-ကြည့်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ ပရဿ-သူတစ်ပါး၏၊
သဗ္ဗေပိ-ကုန်သော၊ ဂုဏေ-တို့ကို၊ မက္ခေတွာ-ချေဖျက်၍၊ အဂုဏေသုယေဝ-
ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်တို့၌သာ၊ ပတိဌာတိ-(စိတ်အားဖြင့်) တည်၏။

၉၃၆။ အယောနိသောမနသိကာရောတိ-ကား၊ အနုပါယမနသိကာရော-စီးပွား
ချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း၊
အနိစ္စေ နိစ္စန္တိ-ကား၊ အနိစ္စေယေဝ-မမြဲသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုသ္မိ-ဝတ္ထု၌၊
(ခန္ဓာ ၅ ပါး ဟူသောဝတ္ထု၌) ဣဒံ-ဤဝတ္ထုသည်၊ နိစ္စံ-မြဲ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊
ပဝတ္ထော-သော၊ (မနသိကာရော၌စပ်)၊ ဒုက္ခေ သုခန္တိ အာဒိသုပိ-
အစရှိသောပါဌ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ သစ္စဝိပုဋိကုလေနဝါတိ-ကား၊ စတုန္န-
ကုန်သော၊ သစ္စာနံ-တို့အား၊ အန နုလောမဝသေန - မလျော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊
(အာဝဋ္ဋနာ၌ စပ်)၊ စိတ္တဿ အာဝဋ္ဋနာတိအာဒိနိ-အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗာနိပိ-
အလုံးစုံသောပုဒ်တို့သည်လည်း၊ အာဝဇ္ဇနဿေဝ-အာဝဇ္ဇန်း၏သာ၊ ဝေဝစနာနေဝ-
ဝေဝစတို့သာတည်း၊ ဟိ-မှန်၏၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ အာဝဇ္ဇနံ-အာဝဇ္ဇန်းသည်၊
ဘဝင်္ဂစိတ္တံ-ဘဝင်္ဂစိတ်ကို၊ အာဝဇ္ဇေတိ-ပြန်လည်စေသကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊
စိတ္တဿ အာဝဋ္ဋနာ-မည်၏၊ အနု အနု-အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်၊ အာဝဇ္ဇေတိ-
ပြန်လည်စေသကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အန္ဓာ ဝဋ္ဋနာ-မည်၏၊ [“အနာဝဋ္ဋနာ-
မလည်စေခြင်း”ဟု အနက်ပေးမှားစရာရှိသောကြောင့် “အန္ဓာဝဋ္ဋနာ”ဟုရှိသော
သီဟိုဠ်ဗုဒ္ဓကကောင်းသည်၊] အာဘုဇေတိ-နှလုံးသွင်းတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊
အာဘောဂေါ-အာဘောဂမည်၏၊ ဘဝင်္ဂီရမ္မဏတော-ဘဝင်၏အာရုံ မှ၊ အညံ-
အခြားသော၊ အာရမ္မဏံ-ကို၊ သမန္နာဟရတိ-ကောင်းစွာဆောင်တတ်၏၊ ဝါ-
နှလုံးသွင်းတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမန္နာဟာရော-မည်၏၊ တဒေဝါရမ္မဏံ-
ထိုဘဝင်၏အာရုံမှတစ်ပါးသောအာရုံကိုပင်၊ အတ္တာနံ-မိမိဟူသောမနသိကာရသို့၊
အနုပဋိတွာ အနုပဋိတွာ-အစဉ်လိုက်၍ အစဉ်လိုက်၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ-ဖြစ်သည်ကို၊
မနသိ-စိတ်၌၊ ကရောတိ-ပြုတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မနသိကာရော-မည်၏။

မနသိကာရော။ ။စိတ်၌ အာရုံကိုပြုတတ်သောတရားဟူသည် အာဝဇ္ဇန်းတည်း၊
ထို့ကြောင့် “တဒေဝ အာရမ္မဏံ”ကို မနသိကာရောတိ၌ စပ်၊ အတ္တာနံ အနုပဋိတွာ
အနုပဋိတွာအရ မိမိ ဟူသည် မနသိကာရဟူသော အာဝဇ္ဇနံပင်တည်း၊ အနုပဋိတွာ
အနုပဋိတွာ-အစဉ်လိုက်၍ အစဉ် လိုက်၍ ဟူသည် “တဒေဝ အာရမ္မဏံ”အရ ထိုအာရုံသို့
အစဉ်လိုက်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဥပ္ပဇ္ဇမာနေဟု မရှိသင့်၊ တဒေဝအာရမ္မဏံနှင့် အရတူအောင်
ဥပ္ပဇ္ဇမာနံဟူသော ရှိသင့်သည်၊ ယောဇနာ၌ကား ဥပ္ပဇ္ဇမာနေပုဒ်ကို အမှန်ယူ၍ မနသိ၏
ဝိသေသနဟု ဆိုလေသည်။

ကရောတီတိ-ကား၊ ဌပေတိ-ထား၏။ [မနသိကဲ့သို့ အာဓာရနှင့် တွဲသော ကရောတိသည် ဌပနအနက်ကို ဟော၏။] အယံ ဝုစ္စတီတိ-ကား၊ အယံ အနုပါယ မနသိကာရော-ဤစီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့် စိတ်၌ ထားတတ်သောတရားကို၊ ဥပ္ပထမနသိကာရလက္ခဏာ-လမ်းမဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော၊ အယောနိသော မနသိကာရောနာမ-အယောနိသော မနသိကာရမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တဿ-ထိုအယောနိသောမနသိကာရ၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-စပ်သဖြင့်၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ဒုက္ခဒီနိ-ဒုက္ခအစရှိကုန်သော၊ သစ္စာနိ-သစ္စာတို့ကို၊ ယာထာဝတော-ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်၊ အာဝဇ္ဇိတုံ-ဆင်ခြင်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ။

ကုမ္မဂ္ဂသေဝနာနိဒ္ဒေသေ၊ ယံ ကုမ္မဂ္ဂ-အကြင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစသော မမှန်သော လမ်းကို၊ သေဝတော-မှီဝဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သေဝနာ-မှီဝဲခြင်းကို၊ ကုမ္မဂ္ဂသေဝနာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တံ-ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစသော မမှန်သောလမ်းကို၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ တတ္ထ ကတမော ကုမ္မဂ္ဂေါတိ-ဟူသော၊ ဒုတိယပုစ္ဆာ-ဒုတိယပုစ္ဆာကို၊ ကတာ-ပြုတော်မူ အပ်ပြီ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောပုစ္ဆာတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

တိကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-စတုက္ကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၉၃၉။ စတုက္ကနိဒ္ဒေသေ၊ တဏှုပ္ပာဒေသု-တဏှာ၏ဖြစ်ခြင်းတို့တွင်၊ စီဝရ ဟေတုတိ-ကား၊ကတ္တ-အဘယ်အရပ်၌၊ မနာပံ-စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သော၊ ဝါ-စိတ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော၊ ဝါ-မြတ်နိုးဖွယ်ကောင်းသော၊ စီဝရံ-ကို၊ လဘိဿာမိ-ရပါအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စီဝရကတရဏာ-သင်္ကန်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ (တဏှာ-သည်၊) ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ ဘဝါဘဝဟေတုတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါ၌၌၊ ဣတိတိ-ဣတိဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ နိဒဿနတ္ထေ-ညွှန်ပြခြင်း အနက်၌၊ (ပဝတ္ထော)၊ နိပါတော-တည်း၊ စီဝရာဒိဟေတု-သင်္ကန်းအစရှိသော အကြောင်း ကြောင့်၊ (တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)ယထာ-ဖြစ်တတ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဘဝါဘဝဟေတုပိ-မွန်မြတ် သာ၍မွန်မြတ်သော ဆီ၊ ပျား၊ တင်းလဲအစရှိသည်တို့၏အကြောင်းကြောင့် လည်း၊ (တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ စ-ဆက်၊ ဘဝါဘဝေါတိ ဧတ္ထ-၌၊ ပဏီတ ပဏီတတရာနိ-မွန်မြတ်ကုန် သာ၍မွန်မြတ်ကုန်သော၊ တေလမဓုဗာဏိတာဒိနိ-ဆီ၊ ပျားရည်၊ တင်းလဲ အစရှိသည်တို့ကို၊ အဓိပ္ပေတာနိ၊ [ဘဝါဘဝ၏ သဒ္ဒတ္ထနှင့် အရကောက်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ပန-ဆက်၊ စတုန္နံ-ကုန်သော၊ ဣမေသံ

တဏှာပွားဒါနံ-ဤတဏှာ၏ ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို၊ ပဟာနတ္ထာယ-ပယ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပဋိပါဋိယာဝ-အစဉ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ အရိယဝံသာ-အရိယဝံသတရားတို့ကို၊ ဒေသိတာ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အဂတိဂမနေသု-အဂတိဂမနတို့တွင်၊ ဆန္ဒာဂတိ ဂစ္ဆတိတိ-ကား၊ ဆန္ဒန ပေမေန-ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ [ဆန္ဒစေသိက်ကို ယူမည်စိုး၍ “ပေမေန”ဟု ဖွင့်သည်။] အဂတိ-မရောက်ထိုက်သော အပြုအမူသို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ အကတ္တဗ္ဗံ-မပြုထိုက်သော အပြုအမူကို၊ ကရောတိ၊ ပရပဒေသုပိ-ဒေါသာဂတိ ဂစ္ဆတိအစရှိသော နောက် ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ တတ္ထ-ထိုဆန္ဒာဂတိ ဂစ္ဆတိ အစရှိသောပုဒ်တို့၌၊ အယံ-ဤသူသည်၊ မေ-ငါ၏၊ မိတ္တော-မိတ်ဆွေတည်း၊ (ဣတိ)ဝါ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍ သော်လည်းကောင်း၊ သန္နိဋ္ဌော-ထိုဤအရပ် ပေါင်းဆုံလတ်၍ မြင်အပ်ဖူးသူတည်း (ဣတိ)ဝါ-လည်းကောင်း၊ သမ္ဘတ္တော-အတူတကွ ဆည်းကပ်ဖော် ဆည်းကပ်ဖက်တည်း၊ (ဣတိ)ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဉာတကော-ဆွေမျိုးတည်း၊ (ဣတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ မေ-ငါ့အား၊ လဉ္စ-တံစိုးလက်ဆောင်ကို၊ ဒေတိ-ပေး၏၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒဝေနေ-ချစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဿာမိကံ-ဥစ္စာရှင် မဟုတ်သူကို၊ သာမိကံ-ဥစ္စာရှင်ကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ အယံ-ဤသို့ပြုသူသည်၊ ဆန္ဒာဂတိ ဂစ္ဆတိ နာမ-ဆန္ဒာဂတိ ဂစ္ဆတိ မည်၏။

ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အယံ-ဤသူသည်၊ မေ-ငါ၏၊ ဝေရီ-ရန်သူတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ပကတိဝေရဝေနေ ဝါ-ပင်ကိုရန်၏အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ တဇ္ဇကုပ္ပန္နကောဝေနေဝါ-ထိုခဏ၌ဖြစ်သော ဒေါသ၏ အစွမ်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သာမိကံ-ကို၊ အဿာမိကံ-ကို၊ ကရောတိ၊ အယံ-သည်၊ ဒေါသာဂတိ ဂစ္ဆတိ နာမ-မည်၏၊ ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မန္တတ္တာ-ညံ့ဖျင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မောမူဟတ္တာ-လွန်စွာ တွေဝေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယံဝါ တံဝါ-ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော စကားကို၊ ဝတ္တာ-ပြောဆို၍၊ အဿာမိကံ သာမိကံ ကရောတိ၊ အယံ မောဟာဂတိ ဂစ္ဆတိ နာမ၊ ပန-ကား၊ ယော-သည်၊ အယံ-ဤသူသည်၊ ရာဇဝလ္လဘော-မင်းကျွမ်းဝင်သူတည်း၊ မေ-ငါ၏၊ အနတ္ထမ္ပိ-စီးပွားမဲ့ကိုလည်း၊ ကရေယျ-ပြုရာ၏၊ (ဣတိ)ဝါ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ (အယံ-သည်၊) ဝိသမနိဿိတော-မညီမမျှသော လူမှိုက်စသည်ကို

အရိယဝံသ။ ။ စတ္တာရော အရိယဝံသာတိ စီဝရေန သန္တောသော၊ ပိတ္တပါတေန သန္တောသော၊ သေနာသနေန သန္တောသော၊ ဘာဝနာရာမန္တိ စတ္တာရော၊ ဝိတ္တာရောပန အဂ္ဂိတ္တရနိကာယေ စတုတ္ထနိပါတေ စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ အရိယဝံသာ အဂ္ဂညာ၊ ရတ္တညာ၊ ဝံသညာ၊ ပေါရာဏာ တိ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ - ယောဇနာ။

မို့၏။ မေ အနတ္တဗ္ဗိကဓရေယျ၊ (ဣတိ)ဝါ-လည်း ကောင်း၊ ဘီတော-ကြောက်သည်၊ (ဟုတွာ) အဿာမိကံ သာမိကံ ကရောတိ၊ အယံ ဘယာဂတိ ဂစ္ဆတိ နာမ။

ဝါပန-တစ်နည်းကား၊ (များသောအားဖြင့် လူဝတ်ကြောင်တို့၏ အဂတိလိုက်ပုံ မှတစ်ပါး၊ ရဟန်းတို့၏ အဂတိလိုက်ပုံကား၊) ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဘာဇိယ ဌာနေ-ဝေဖန်အပ်ရာဌာန၌၊ ကိဗ္ဗိ-တစ်စုံတစ်ခုသောဝတ္ထုကို၊ ဘာဇေန္တော-ဝေဖန် လသော်၊ အယံ-ဤသူသည်၊ မေ-ငါ၏ ၊ပေ၊ ဣတိ-သို့ ပေမဝသေန-ချစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အတိရေကံ-အပိုအလွန်ကို၊ ဒေတိ၊ အယံ မေ ဝေရီ၊ ဣတိ၊ ဒေါသ-ဝသေန-မုန်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဦနကံ-ယုတ်လျော့သည်ကို၊ ဒေတိ၊ မောမူဟတ္တာ-လွန်စွာ တွေဝေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒိန္နဒိန္နံ-ပေးအပ်ပြီး မပေးအပ်သေးကို၊ အဇာနမာနော-မသိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကဿစိ-အချို့သူအား၊ ဦနကံ-ကို၊ (ဒေတိ)၊ ကဿစိ အမိကံ ဒေတိ၊ အယံ-သည်၊ ဣမသ္မိ-ဤဝတ္ထုကို၊ အဒိယမာနေ-မပေးအပ် သော်၊ မယံ-ငါ၏၊ အနတ္တဗ္ဗိကဓရေယျ၊ ဣတိ-သို့၊ ဘီတော ကဿစိ အတိရေကံ ဒေတိ၊ စတုဗ္ဗိဓောပိ-လေးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယထာနုတ္တမေန-အကြင် အကြင် အစဉ်အားဖြင့်၊ ဆန္နာဂတိအာဒိနံ-ဆန္နာဂတိ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂစ္ဆတိ နာမ-လိုက်သူမည်၏၊ အရိယာ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ တောယ-ဤဆန္ဒအစရှိသည်ဖြင့်၊ န ဂစ္ဆန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အရိယာ တို့၏ မဖြစ်ကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ အဂတိ-အဂတိမည်၏၊ ဣမိနာ-ဤဆန္ဒ အစရှိသည်ဖြင့်၊ အနရိယာ-အရိယာ မဟုတ်သူတို့သည်၊ အဂတိ-မဖြစ်သင့်သော အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ ဣတိ-ထိုသို့ မဖြစ်သင့်သောအဖြစ်သို့ ရောက် ကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဂတိမနံ-မည်၏၊ ဣဒံ ဒွယံ-ဤ အဂတိ အဂတိဂမန ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းကို၊ စတုန္နဗ္ဗိ-လေးပါးကုန်သော အဂတိတို့၏လည်း၊ ဝါ-တို့နှင့် လည်း၊ သာဓာရဏဝသေန-ဆက်ဆံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ။

ဆန္နေန-ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဂမနံ-မဖြစ်သင့်သော အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းတည်း၊ ဆန္နဂမနံ-ခြင်း၊ ဣဒံ-ဤဆန္ဒဂမနံဟူသောပုဒ်ကို၊ ဒေါသာဒိနံ-ဒေါသအစရှိသည် တို့၏၊ အသာဓာရဏဝသေန-မဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ၊ သကပက္ခရာဂဉ္စ-မိမိဘက်၌ တပ်မက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပရပက္ခဒေါသဉ္စ-သူတစ်ပါးဘက်၌ စိတ်ဆိုးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပုရေက္ခတွာ-ရှေ့သွားပြု၍၊ အသမဂ္ဂဘာဝေန-မညီ မညွတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဂမနံ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော ဆန္ဒစသည်သည်၊ ဝဂ္ဂဂမနံ-ဝဂ္ဂဂမန မည်၏၊ ဣဒံ-ဤဝဂ္ဂဂမနံ ဟူသောပုဒ်ကို၊ ဆန္ဒဒေါသသာဓာရဏဝသေန-ဆန္ဒတို့၏ ဒေါသတို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ၊ ဝါရိနော-ရေ၏၊

ယထာနိန္ဒ-အကြင် အကြင် နိမ္မိရာအရပ်သို့၊ ဂမနံ ဝိယ-သွားခြင်းကဲ့သို့၊ (ယထာနိန္ဒ-အကြင် အကြင် ဆန္ဒအစရှိသည်ဖြင့် ညွတ်ရာပုဂ္ဂိုလ်သို့၊ ဂမနံ-တည်း။) ကုတိ-ကြောင့်၊ ဝါရိဂမနံ-မည်၏။ ကုဒံ-ဤဝါရိဂမနံဟူသောပုဒ်ကို၊ စတုန္နမ္ပိ-လေးပါးကုန်သော ဆန္ဒဂတိ အစရှိသည်တို့၏လည်း၊ သာဓာရဏဝသေန-ဆက်ဆံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ။

ဝိပရိယာသေသု-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ဖြစ်တတ်သော တရားတို့၌၊ (အတ္ထောဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အနိစ္စာဒိနိ-အနိစ္စအစရှိကုန်သော၊ [အာဒိဖြင့် ဒုက္ခ အနတ္တ အသုဘတို့ကို ယူ၊] ဝတ္ထုနိ-ဝတ္ထုတို့ကို၊ နိစ္စန္ဒိအာဒိနာ-နိစ္စအစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝိပရိတတော-ပြောင်းပြန်အားဖြင့်၊ အသန္တိ-ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ [“ဧသန္တိ” ဟု ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်၊] ကုတိ-ကြောင့်၊ ဝိပရိယာသာ-ဝိပရိယာသတို့ မည်၏၊ သညာယ-သညာ၏၊ ဝိပရိယာသော-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်ခြင်းသည်၊ သညာ ဝိပရိယာသော-၏၊ ကုတရေသု-သညာဝိပရိယာသမှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ဒွိသုပိ-စိတ္တဝိပရိယာသ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပရိယာသဟူသောနှစ်ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော။

ဇဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဧတေ-ဤဝိပရိယာသတရားလေးပါးတို့သည်၊ စတုန္န-ကုန်သော၊ ဝတ္ထုနံ-ဝတ္ထုတို့၏၊ ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ စတ္တာရော-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ယေသု ဝတ္ထုသု-ယင်းလေးပါးသောဝတ္ထုတို့၌၊ သညာဒိနံ-သညာအစရှိသည်တို့၏၊ ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ ဒွါဒသ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေသု-ထိုတစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဝိပရိယာသတို့တွင်၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးသော ဝိပရိယာသတို့ကို၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန-သောတာပတ္တိမဂ်သည်၊ ပဟိယန္တိ-ပယ်အပ်ကုန်၏။

ဝိပရိယာသေသု ၊ပေ၊ ဝိပရိယာသာ။ ။နောက်၌ “သညာစိတ္တဝိပလ္လာသ”ဟု ရှိ၏၊ ဝိပလ္လာသ၌ ဝိ+ပရိ+အသဓာတ် ဣပစ္စည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးသကဲ့သို့၊ ဝိပရိယာသပုဒ်၌လည်း ဝိ+ပရိ+အသဓာတ် ဣပစ္စည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးရသည်၊ ထို့ကြောင့် ဝိပလ္လာသနှင့် အလားတူ “ဝိပရိယာသ” ဟု ပါဠိမှန် ရှိပါစေ၊ ရှေးနိဿယ၌ကား “ဝိပရိယေသေသု”ဟု ရှိ၏၊ အသဓာတ်ဖြစ်၍ “အသန္တိ”ဟုသာ ရှိရမည်၊ “ဧသန္တိ”ဟု မရှိရ၊ နောက်၌ “ယေသု ဝတ္ထုသု”ဟု အာဓာရရှိပုံကို ကြည့်၍ “အနိစ္စာဒိနိ ဝတ္ထုနိ” ဟု မရှိသင့်၊ “အနိစ္စာဒိသု ဝတ္ထုသု”ဟု အာဓာရဖြင့်သာ ရှိသင့်သည်။

အဋ္ဌ ၊ပေ၊ ပဟိယန္တိ။ ။သောတာပတ္တိမဂ်သည် “အနိစ္စ နိစ္စံ၊ ဒုက္ခေ သုခံ၊ အနတ္တနိ အတ္တာ၊ အသုဘေ သုဘံ”ဟူသော လေးဌာနတို့၌ သညာဝိပလ္လာသကိုလည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိပလ္လာသကိုလည်းကောင်း ပယ်နိုင်၏၊ ဤသို့ လေးဌာန နှစ်လီဖြစ်သောကြောင့် “အဋ္ဌ ၊ပေ၊ ပဟိယန္တိ” ဟု ဆိုသည်။

အသုဘော သုဘန္တိ-ဟူသော၊ သညာစိတ္တဝိပလ္လာသ-သညာ စိတ္တဝိပလ္လာသတို့ သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန-ကြောင့်၊ တနုကာ-နည်းပါးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေန-သည်၊ ပဟိယန္တိ-ပယ်အပ်ကုန်၏၊ ဒုက္ခေ သုခန္တိ-ဟူသော၊ သညာ စိတ္တဝိပလ္လာသ-တို့ကို၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေန-သည်၊ ပဟိယန္တိ ကုတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အနရိယဝေါဟာရေသု-အနရိယဝေါဟာရတို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အနရိယဝေါဟာရာတိ-ကား၊ အနရိယာနံ-အရိယာမဟုတ်ကုန်သော၊ လာမကာနံ-ယုတ်ညံ့ကုန်သော ပုထုဇဉ်တို့၏၊ ဝေါဟာရာ - ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းတို့သည်၊ (စတ္တာရော၌ စပ်)၊ ဒိဋ္ဌဝါဒိတာတိ-ကား၊ မယာ-ငါသည်၊ ဒိဋ္ဌ-မြင်အပ်ပြီ၊ ကုတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝါဒိတာ-ပြောဆိုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်တည်း၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအနရိယ ဝေါဟာရတို့၌၊ တံတံ သမုဋ္ဌာပိကစေတနာဝသေန-ထိုထိုစကားကို ဖြစ်စေတတ်သော စေတနာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သဒ္ဓေန-အသံနှင့်၊ သဟ-တကွ၊ စေတနာ-စေတနာကို၊ ကထိတာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ကုတိပိ-ဤသို့လည်း၊ ဝုတ္တ မေဝ-ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သည်သာ၊ ဒုတိယစတုက္ကေပိ-၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ အရိယော-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဒိသွာ-မမြင်ရမူ၍၊ ဝါ-မမြင်ရဘဲ၊ မယာ-ငါသည်၊ ဒိဋ္ဌ-ပြီ၊ ကုတိ ဝါ-ဤသို့ သော်လည်းကောင်း၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ မယာ န ဒိဋ္ဌ၊ ကုတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝတ္တာ နာမ-ပြောဆိုတတ်သူမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ အနရိယောဝ-အရိယာမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် သည်သာ၊ ဧဝံ ဝဒတိ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ဝဒန္တဿ-ပြောဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သဒ္ဓေန-နှင့်၊ သဟ၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ ဧတာ စေတနာ-တို့ကို၊ အနရိယဝေါဟာရာတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဒုစ္စရိတေသု-ဒုစ္စရိတ စတုက္ကတို့တွင်၊ ပဌမစတုက္ကံ-ကို၊ ဝေရစေတနာဝသေန-ရန်ကိုပြုကြောင်း စေတနာနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တံ၊ ဒုတိယံ-ဒုတိယစတုက္ကံကို၊ ဝစီဒုစ္စရိတဝသေန-ဝစီဒုစ္စရိတ်နှင့် စပ်သဖြင့်၊ (ဝုတ္တံ)၊ ဘယေသု-ဘယစတုက္ကတို့တွင်၊ ပဌမစတုက္ကေ-၌၊ ဇာတိ-ဇာတိကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော၊ ဘယံ-ကြောက်ခြင်း သည်၊ ဇာတိဘယံ-မည်၏၊ သေသေသုပိ-ကြွင်းသော ဇရာဘယံ အစရှိသော ပုဒ်တို့ ၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ ဒုတိယစတုက္ကေ-၌၊ ရာဇတော-မင်းကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊

အသုဘော သုဘံ၊ ဒုက္ခေ သုခံ။ ။ဤနှစ်ဌာန၌ သညာဝိပလ္လာသ၊ စိတ္တဝိပလ္လာသတို့ကို မပယ်နိုင်သေး၊ ထိုသို့ “အသုဘော သုဘံ”ဟူသော သညာစိတ္တဝိပလ္လာသ၊ “ဒုက္ခေ သုခံ”ဟူသော သညာ စိတ္တဝိပလ္လာသကို မပယ်နိုင်သေးသောကြောင့်၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဂုဏ်တို့၌ သုဘဟုလည်းကောင်း၊ သုခဟုလည်းကောင်း ထင်မှားသေးရကား ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသေးသည်။

ဘယံ-ဘေးသည်။ ရာဇဘယံ-မည်၏။ သေသေသုပိ-ကြွင်းစောရဘယံ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော။

တတိယစတုက္ကေ-၌၊ စတ္တာရိဘယာနီတိ-ကား၊ မဟာသမုဒ္ဒေ-၌၊ ဥဒကံ-ရေသို့၊ ဩရောဟန္တဿ-သက်ဆင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်၊ ဝုတ္တဘယာနိ-ဟောတော်မူ အပ်သော ဘေးတို့သည်၊ (စတ္တာရိ၌ စပ်၊) ကိရ-ချဲ့၊ မဟာသမုဒ္ဒေ-၌၊ မဟိန္ဒဝိစိ နာမ-မဟိန္ဒလှိုင်း မည်သည်၊ သဌိယောဇနာနိ-ယူဇနာခြောက်ဆယ်တို့တိုင်တိုင်၊ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ-တက်၏။ ဂင်္ဂါဝိစိ နာမ-ဂင်္ဂါလှိုင်း မည်သည်၊ ပဏ္ဏာသယောဇနာနိ-ယူဇနာ ငါးဆယ်တို့တိုင်တိုင်၊ (ဥဂ္ဂစ္ဆတိ)၊ ရောဟဏဝိစိနာမ-ရောဟဏလှိုင်း မည်သည်၊ စတ္တာလီသယောဇနာနိ-ယူဇနာလေးဆယ်တို့တိုင်တိုင်၊ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝရူပါ-ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ ဦမိယော-လှိုင်းတို့ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော၊ ဘယံ-ဘေးသည်၊ ဦမိဘယံနာမ-မည်၏၊ ကုမ္ဘီလတော-မိကျောင်းကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ ဘယံ-တည်း၊ ကုမ္ဘီလဘယံ-ဘေး၊ ဥဒကာဝဋ္ဋတော-ရေဝဲကြောင့်၊ (ဥပ္ပန္နံ) ဘယံ-တည်း၊ အာဝဋ္ဋဘယံ-ဘေး၊ စဏ္ဍမစ္ဆော-ကြမ်းတမ်းသောငါးကို၊ သုသုကာ-သုသုကာ ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ၊ တတော-ထိုကြမ်းတမ်းသော ငါးကြောင့်၊ (ဥပ္ပန္နံ) ဘယံ-တည်း၊ သုသုကာဘယံ-ကြမ်းသောငါးကြောင့် ဖြစ်သောဘေး။ [သုသုကာကို အဘိဓာန် နိဿယသစ်၌ “ငါးပူတင်း၊ ဝါ-လင်းပိုင်”ဟု ပေးသည်။]

စတုတ္ထစတုက္ကေ-၌၊ အတ္တာနုဝါဒဘယန္တိ-ကား၊ ပါပကမ္မိနော-မကောင်းမှုကံ ရှိသော၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ အနုဝဒန္တဿ-စွပ်စွဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဥပ္ပဇနက ဘယံ-ဖြစ်သောဘေးတည်း၊ ပရာနုဝါဒဘယန္တိ-ကား၊ ပရဿ-သူတစ်ပါး၏၊ အနု ဝါဒတော-စွပ်စွဲခြင်းကြောင့်၊ ဥပ္ပဇနကဘယံ၊ ဒဏ္ဍာဘယန္တိ-ကား၊ အဂါရိကဿ-အိမ်၌ တည်သူ လူဝတ်ကြောင်၏အပေါ်၌၊ ရညာ-မင်းသည်၊ ပဝတ္တိတဒဏ္ဍံ-ဖြစ်စေ အပ်သောဒဏ်ကို၊ (ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဥပ္ပဇနကဘယံ-ဖြစ်သောဘေးတည်း၊) အနာ ဂါရိကဿ-အိမ်မရှိသော ရဟန်း၏အတွက်၊ ဝိနယဒဏ္ဍံ-ဝိနည်း၌လာသော ဒဏ်ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဥပ္ပဇနကဘယံ-တည်း၊ ဒုဂ္ဂတိဘယန္တိ-ကား၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ အပါယေ-တို့ကို၊ ပဋိစ္စ၊ ဥပ္ပဇနကဘယံ၊ ဣတိ-သို့၊ စတူဟိ-ကုန်သော၊ ဣမေဟိ စတုက္ကေဟိ-ဤစတုက္ကတို့ဖြင့်၊ သောဠသ-ကုန်သော၊ မဟာဘယာနိ နာမ-ကြီးစွာ သော ဘေးတို့ မည်သည်ကို၊ ကထိတာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ဒိဌိစတုက္ကေ-၌၊ တမ္မရုကဒိဌိ နာမ - တိမ္မရုကပရိဗိုဇ်၏ ဒိဌိမည်သည်ကို၊ ကထိတာ-အပ်ပြီ၊ [ဤဒိဌိဖြစ်ပုံကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] တတ္ထ-ထိုဒိဌိစတုက္က၌၊ သယံ ကတံ သုခဒုက္ခန္တိ-ကား၊ ဝေဒနံ-ဝေဒနာကို၊ အတ္တတော-အတ္တအားဖြင့်၊ ဝါ-

အတ္တဟူ၍၊ သမနုပဿတော-အဖန်ဖန်ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ ဝေဒနာယဇေ-
 ဝေဒနာသည်ပင်၊ ဝေဒနာ-ဝေဒနာကို၊ ကတာ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဥပ္ပန္နာ-
 ဖြစ်သော၊ ဒိဋ္ဌိ-မိစ္ဆာအယူတည်း၊ စ-ဆက်၊ ဧဝံ သတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ တဿာ
 ဝေဒနာယ-၏၊ ပုဗ္ဗေပိ-ဝေဒနာကို မပြုမီ ရှေ့၌လည်း၊ အတ္ထိတာ-
 ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အယံ-ဤဒိဋ္ဌိသည်၊
 သဿတဒိဋ္ဌိ နာမ-သဿဒိဋ္ဌိ မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သစ္စတော ထေတတောတိ-
 ကား၊ သစ္စတော-မှန်သောအား ဖြင့်၊ ထိရတော-ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်၊ (ဥပ္ပန္နာ ဒိဋ္ဌိ၌
 စပ်) ပရံကတန္တိ-ကား၊ ပစ္စုပ္ပန္န ဝေဒနတော-ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာမှ၊ အညံ-အခြားသော၊
 ဝေဒနာကာရဏံ-နောက်နောက် ဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝေဒနတ္တာနံ-
 ဝေဒနာဟူသော အတ္တကို၊ သမနု ပဿတော-အဖန်ဖန်ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊
 [ဥပ္ပန္နာ ဒိဋ္ဌိ၌ စပ်] အညာယ-သော၊ ဝေဒနာယ-သည်၊ အယံ ဝေဒနာ-
 ဤသုခဒုက္ခဝေဒနာကို၊ ကတာ-ပြု၊ ဣတိ-သို့၊ ဥပ္ပန္နာ-သော၊ ဒိဋ္ဌိ-တည်း၊ ဧဝံသတိ-
 သော်၊ ပုရိမာယ-ရှေ့ဖြစ်သော၊ ကာရဏ ဝေဒနာယ-
 အကြောင်းဖြစ်သောဝေဒနာ၏၊ ဥစ္ဆေဒေါ-ပြတ်စဲခြင်းသည်၊ အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊
 ဣတိ-ကြောင့်၊ အယံ-ဤဒိဋ္ဌိသည်၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊
 [နောက်ဝေဒနာဖြစ်ချိန်၌ ရှေ့ဝေဒနာမရှိဟု ယူသောကြောင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်၊]
 သယံ ကတဉ္စ ပရံ ကတဉ္စာတိ-ကား၊ ယထာ ဝုတ္တေနေဝ-အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီး
 သည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ (သယံ ကတံ၌ သယံအရ ယခုဝေဒနာနှင့် တစ်ဆက်တည်း
 သော ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာကို ကောက်ရသောနည်း၊ ပရံ ကတံ၌ ပရံအရ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာမှ
 ရှေးဝေဒနာကို ကောက်ရသောနည်းဟူသော) အတ္ထေန-အနက်အားဖြင့်၊ ဥပမုံ-
 ထက်ဝက်သော သုခဒုက္ခကို၊ သယံ-အတ္တဟူသော မိမိသည်၊ ဝါ-ဝေဒနာတည်း
 ဟူသော အတ္တသည်၊ ကတံ-ပြု၊ ဥပမုံ-ကို၊ ပရေန-တစ်ပါးသော ရှေ့အတ္တသည်၊
 ကတံ-ပြု၊ ဣတိ-သို့၊ ဂဏှတော-ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဥပ္ပန္နာ-သော၊ ဒိဋ္ဌိ-
 တည်း၊ အယံ-ဤဒိဋ္ဌိသည်၊ သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ နာမ-မည်၏၊ [သယံ ကတံအတွက်
 သဿတဒိဋ္ဌိ ပရံကတံအတွက် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတည်း၊] စတုတ္တာ-လေးခုမြောက်သော
 ဒိဋ္ဌိသည်၊ အကာရဏံ ဧဝံ-အကြောင်းမရှိဘဲသာလျှင်၊ သုခဒုက္ခံ-သည်၊ ဟောတိ၊
 ဣတိ ဂဏှတော ဥပ္ပန္နာ ဒိဋ္ဌိ-တည်း၊ [အဓိစ္စ၏အဖွင့် ဖြစ်၍ ဟောတိ၌ စပ်ရမည်
 ဖြစ်သောကြောင့် အကာရဏံ ဧဝဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်၊] ဧဝံသတိ-သော်၊
 အယံ-သည်၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ နာမ-မည်၏၊ ဧတ္ထ-ဤဒိဋ္ဌိစတုက္ကံ၌၊ သေသံ-
 ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ၊ ဣတိ-
 အပြီးတည်း။

စတုက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

၅-ပဉ္စကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၉၄၀။ ပဉ္စကနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယေသံ-အကြင် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒိနိ-သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသော သံယောဇဉ်တို့ကို၊ အပ္ပဟိနာနိ-မပယ်အပ်ကုန်သေး၊ တေ-ထို ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဘဝဂ္ဂေဝိ-ဘဝတို့၏ အထွတ်အမြတ်ဖြစ်သော နေဝသညာနာသညာယတနဘုံ၌ သော်မှလည်း၊ နိဗ္ဗတ္တေ-ဖြစ်ရသူတို့ကို၊ ဧတာနိ-ဤ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအစရှိသော သံယောဇဉ်တို့သည်၊ အာကမ္မိတွာ-ဆွဲငင်၍၊ ကာမဘဝယေဝ-ကာမဘုံ၌သာ၊ ပါတေန္တိ-ကျရောက်စေတတ်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဩရမ္မာဂိယာနိ သံယောဇနာ နိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ၊ ကုတိ-သို့၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဧတာနိ-ဤဩရမ္မာဂိယသံယောဇဉ် တို့သည်၊ ဂစ္ဆန္တိ-အထက်ဘုံသို့ တက်သွားသူကို၊ န ဝါရေန္တိ-မတားမြစ်ကြကုန်၊ ပန-ထိုသို့ မတားမြစ်ကြပါကုန်သော်လည်း၊ ဂတံ-အထက်ဘုံ၌ ရောက်ပြီးသူကို၊ အာနေန္တိ-ကာမဘုံသို့ ဆွဲဆောင်ကြကုန်၏၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ရူပရာဂါဒိနိပိ-ရူပရာဂ အစရှိသော ဥဒ္ဓံဘာဂိယသံယောဇဉ်တို့သည်လည်း၊ ဂစ္ဆန္တိ-အောက်ကာမဘုံသို့ သွားသောပုထုဇဉ်ကို၊ န ဝါရေန္တိ၊ ပန-ထိုသို့ မတားမြစ်ကြပါကုန်သော်လည်း၊ အာဂန္တု- (ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်) ကာမဘုံသို့လာခြင်းငှာ၊ ဝါ-လာခွင့်ကို၊ န ဒေန္တိ-မပေး ကုန်၊ ရာဂါဒယော-ရာဂအစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စ-ငါးပါးတို့ကို၊ လဂ္ဂနဋ္ဌေန-ငြိတပ်တတ် ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သင်္ဂါတိ(ဝုတ္တာ)၊ ပန-ကား၊ အနုပဝိဋ္ဌဋ္ဌေန-အစဉ်အတိုင်း ဝင်တတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သလ္လာတိ-ငြောင့်တို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ။

၉၄၁။ စေတောခိလာတိ-ကား၊ စိတ္တဿ-စိတ်၏၊ ထဒ္ဒဘာဝါ-ခက်ထန်သော စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတို့သည်၊ ကစဝရဘာဝါ-အမှိုက်သဖွယ်ဖြစ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတို့သည်၊ ခါဏုကဘာဝါ-သစ်ငုတ်သဖွယ်ဖြစ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတို့သည်၊ (ကတမေဋ္ဌစပ်) သတ္တရိ ကင်္ခတိတိကား၊ သတ္တု-မြတ်စွာ ဘုရား၏၊ သရီရေ ဝါ-ကိုယ်တော်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဂုဏေ ဝါ-ဂုဏ်တော်၌ သော်လည်းကောင်း၊ ကင်္ခတိ-ယုံမှား၏၊ သရီရေ-၌၊ ကင်္ခမာနော-ယုံမှားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒွတ္တိသဝရလက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတံ နာမ-၃၂ ပါးသော ယောက်ျားမြတ်တို့၏

စေတောခိလာ။

။ဘူဝါဒိခိလဓာတ်သည် “ကထိနတ္ထ-ခက်မာခြင်း”အနက်ကို ဟော၏၊ ထို“ကထိန”ကိုပင် ဤနေရာ၌“ထဒ္ဒ”ဟု ဆိုသည်၊ “ခိလတိ ဧတာဟိတိ ခိလာ၊ စေတသော+ခိလာ စေတောခိလာ-စိတ်၏ ခက်မာကြောင်းဖြစ်သောတရား” (သတ္တရိ ကင်္ခတိ စ သော ဝိစိကိစ္ဆာ)၊ ခက်မာကြောင်းတရားကို ယူစေလို၍ “ထဒ္ဒဘာဝါ”ဟု ဖွင့်သည်၊ “ကစဝရ ခါဏုက”တို့ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ အမှိုက်သဖွယ်ဖြစ်သော၊ သစ်ငုတ်သဖွယ်ဖြစ်သော စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ။

လက္ခဏာတော်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်မည်သော၊ သရီရ်-ကိုယ်တော် သည်၊ အတ္တိ နုခေါ-ရှိလေသလော၊ နတ္ထိ(နုခေါ)-မရှိလေသလော၊ ဣတိ-သို့၊ ကင်္ခတိ-ယုံမှား၏၊ ဂုဏေ-၌၊ ကင်္ခမာနော-သည်၊ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်ဇာနနသမတ္ထိ-အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ကို သိခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်-သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်သည်၊ အတ္တိ နုခေါ၊ နတ္ထိ (နုခေါ) ဣတိ ကင်္ခတိ၊ ဝိစိကိစ္ဆတိတိ-ကား၊ ဝိစိနန္တော-စူးစမ်းဆင်ခြင်လသော်၊ ကိစ္ဆတိ-ပင်ပန်း၏၊ [“ဝိစိနန္တကိစ္ဆာ”ဟု ဆိုလိုလျက် “နန္တ”ကို ချေထားသည်၊] ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ [“ကိစ္ဆတိ”ကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဝိနိစ္ဆေတု-ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ နာမိမုစ္စတိတိ-ကား၊ ဧတံ-ဤအကြောင်းအရာသည်၊ ဧဝံ-ဤအတိုင်းသာတည်း၊ ဣတံ-ဤသို့၊ အဓိမောက္ခံ-အဓိမောက္ခကို၊ (လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်တတ်သောဆုံးဖြတ်မှု ကို)၊ န ပဋိလဘတိ-မရ၊ [အဓိမုစ္စတိတိ အဓိမောက္ခော၊] န သမ္ပသီဒတိတိ-ကား၊ ဂုဏေသု-ဂုဏ်တော်တို့၌၊ ဩတရိက္ခာ-သက်ဝင်၍၊ (ဩကပ္ပနသဒ္ဓါဖြင့် ယုံကြည်၍၊) နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာဘာဝေန-ဝိစိကိစ္ဆာမရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပသီဒိတုံ-ကြည်ညိုခြင်းငှာ၊ အနာဝိလော-အနောက်အကျမရှိသည်၊ ဘဝိတုံ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်။

ဓမ္မေတိ-ကား၊ ပရိယတ္တိဓမ္မေ စ-ပရိယတ်တရားတော်၌လည်းကောင်း၊ ပဋိဝေဓ ဓမ္မေ စ-ပဋိဝေဓတရားတော်၌လည်းကောင်း၊ (ကင်္ခတိစသည်၌ စပ်) ပရိယတ္တိဓမ္မေ-သင်ယူအပ်သော ပရိယတ်တရားတော်၌၊ ကင်္ခမာနော-သည်၊ တေပိဋကံ-ပိဋက သုံးပုံဟူသော၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ-မြတ်စွာဘုရား၏စကားတော်သည်၊ စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓ သဟဿာနိ-ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဧတံ-ဤရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာဟူသော မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်သည်၊ အတ္တိ နုခေါ၊ ပေ၊ ကင်္ခတိ၊ ပဋိဝေဓဓမ္မေ-ထိုး ထွင်း၍သိတတ်သော မဂ်ဖိုလ်တရား၌၊ ဝါ-ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော နိဗ္ဗာန်တရား၌၊ ကင်္ခမာနော-သည်၊ ဝိပဿနာနိဿန္နော-ဝိပဿနာ၏ အကျိုးဆက်သည်၊ မဂ္ဂေါ နာမ-မဂ်မည်၏၊ မဂ္ဂနိဿန္နော-မဂ်၏အကျိုးဆက်သည်၊ ဖလံ နာမ-ဖိုလ်မည်၏၊ သဗ္ဗသင်္ခါရပဋိနိဿဂ္ဂေါ-အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၏ စွန့်လွှတ်ရာသည်၊ နိဗ္ဗာနံ နာမ-မည်၏၊ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ တံ-ထိုမဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သည်၊ အတ္တိ နုခေါ၊ ပေ၊ ကင်္ခတိ။

သံယေ ကင်္ခတိတိ-ကား၊ ဥဇုပ္ပဋိပန္နောတိအာဒိနံ-အစရှိကုန်သော၊ ပဒါနံ-တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဧဝဇ္ဇပံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ပဋိပဒံ-အကျင့်ကို၊ ပဋိပန္နာ-ကျင့်ကုန်သော၊ စတ္တာရော-လေးပါးကုန်သော၊ မဂ္ဂဌာ-မဂ်၌တည်သော၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော ဖလဌာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ အဌန္တံ-ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာနံ-တို့၏၊ သမူဟဘူတော-အပေါင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သံယော နာမ-မည်သည်၊

အတ္ထိ နုခေါ၊ ပေ၊ ကင်္ခိတိ၊ သိက္ခာယ-၌၊ ကင်္ခိမာနော-သည်၊ (ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ-ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည်။) အဓိသီလသိက္ခာ နာမ-မည်၏။ ဝါ-ငါးပါး ရှစ်ပါး ဆယ်ပါးသောသီလတို့ထက် သာလွန်သော သီလဟူသော ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာ မည်၏။ (ဝိပဿနာပါဒကံ-ဝိပဿနာ၏ အခြေခံဖြစ်သော၊ အဋ္ဌသမာပတ္တိစိတ္တံ-ရှစ်ပါးသောဈာန်သမာပတ်စိတ်သည်။) အဓိစိတ္တသိက္ခာ နာမ-မည်၏။ ဝါ-ဝိပဿနာ၏ အခြေခံမဟုတ်သောစိတ်ထက် သာလွန်သော စိတ်ဟူသော ကျင့်ထိုက်သောသိက္ခာ မည်၏။ (တိလက္ခဏာကာရပရိစ္ဆေဒ-လက္ခဏာသုံးတန်ဟူ သော အခြင်းအရာဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော၊ ဝိပဿနာဉာဏံ-ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။) အဓိပညာသိက္ခာ နာမ-မည်၏။ ဝါ-ကမ္မသကတာပညာတို့ထက် လွန်ကဲသောပညာ ဟူသော ကျင့်ထိုက်သောအကျင့် မည်၏။ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ သာ-ထိုအဓိသီလစသော သိက္ခာသည်၊ အတ္ထိ နုခေါ၊ ပေ၊ ကင်္ခိတိ။ [သရုပ်ပေါ်အောင် “ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ” စသည်ဖြင့် ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာမှယူ၍ သရုပ်ဖော်ပေးသည်။ သို့မဟုတ် ရွေးကပင် ကျနေဟန်တူသည်။]

စေတသောဝိနိဗ္ဗာတိ-ကား၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့တုပ်၍၊ မုဋ္ဌိယံ-လက်ဆုပ် ထဲ၌၊ ကတွာ ဝိယ-ထားသကဲ့သို့၊ ဂဏန္တိ-ယူကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ စေတသော ဝိနိဗ္ဗာ-စေတသောဝိနိဗ္ဗာတို့ မည်၏။ ကာမေတိ-ကား၊ ဝတ္ထုကာမေပိ-၌လည်း၊ ကောင်း၊ (လုံလားတောင့် တအပ်သော ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်၌လည်းကောင်း၊) ကိလေသကာမေပိ-ကိလေသကာမ၌လည်းကောင်း၊ (လုံလားတောင့် တတတ်သော ကိလေသကာမ၌လည်းကောင်း၊) (အဝီတရာဂေါ၌စပ်၊) ကာယေတိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ကာယေ-ကိုယ်၌၊ (အဝီတရာဂေါ ဟောတိ)၊ ရူပေတိ-ကား၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အပဖြစ်သော၊ ရူပေ-ရုပ်၌၊ (အဝီတရာဂေါ ဟောတိ)၊ ယာဝဒတ္ထန္တိ-ကား၊ ယတ္ထကံ-အကြင်မျှလောက်ကို၊ ဣစ္ဆတိ-စားခြင်းငှာ အလိုရှိ၏၊ တတ္ထကံ-ထိုမျှလောက်၊ ဝါ-(ထိုစားချင်သလောက်)၊ ဥဒရာဝဒေဟကန္တိ-ကား၊ ဥဒရပူရံ-ဝမ်းဗိုက်ပြည့်အောင်၊ [အဝ+ဒိဟဓာတ်သည် တိုးပွားခြင်း၊ ပြည့်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ဥဒရပူရံ”ဟု ဖွင့်သည်။] ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုစားချင်သလောက်စားခြင်းကို၊ ဥဒရံ-ဝမ်းကို၊ အဝဒေဟနတော-တိုးပွားစေတတ် သည် ၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ ဥဒရာဝဒေဟကန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ၊ သေယျသုခန္တိ-ကား၊ မဇ္ဇဝိဋ္ဌသုခံ-ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် ခုတင် ထိုင်ခုံပေါ်၌ ချမ်းသာစွာအိပ်ရခြင်းကို၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဥတုသုခံ-နွေဥတုကာလ၌ဖြစ်သော ချမ်းသာ ကို၊ (အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ၌ စပ်၊) [ပဌမနည်း၌ “သေယျ”အရ အိပ်ရာဖြစ်သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကို ရ၏၊ ဒုတိယနည်း၌ အိပ်ခြင်းကိရိယာကို ရ၏၊] ပဿသုခန္တိ-ကား၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်

အားထုတ်လသော်၊ သမ္မုရိဝတ္ထကံ-ပြောင်းပြန်ပြန်လျက်၊ (ဟိုဘက်စောင်း၊ ဒီဘက်စောင်း စောင်းလျက်၊) သယန္တဿ-အိပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒက္ခိဏပဿဝါမပဿာနံ-လက်ျာနံပါး လက်ဝဲနံပါး တို့၏၊ သုခံ-ချမ်းသာခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့ နံပါးတို့၏ ချမ်းသာအောင် ထားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နသုခံ-ဖြစ်သောသုခကို၊ (အနုယုတ္တော ဟုတွာ ဝိဟရတိ)၊ မိဒ္ဓသုခန္တိ- ကား၊ နိဒ္ဒါသုခံ- အိပ်ပျော်ခြင်း၌ ဖြစ်သောသုခကို၊ အနုယုတ္တောတိ-ကား၊ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော- အလွန်အားထုတ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။

ပဏိဓာယာတိ-ကား၊ ပတ္ထယိတွာ-တောင့်တ၍၊ (ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ၌ စပ်)၊ သီလေနာတိအာဒိသု-သီလေနအစရှိသောပုဒ်တို့တွင်၊ သီလန္တိ-ကား၊ စတုပါရီသုဒ္ဓိ သီလံ-လေးပါးသောပါရီသုဒ္ဓိသီလတည်း၊ ဝတန္တိ-ကား၊ ဝတသမာဒါနံ-ဓုတင် အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခြင်းတည်း၊ တပေါတိ-ကား၊ တပစရဏံ-ခန္ဓက၌လာသော ဝတ်အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတည်း၊ ဝါ-ကျင့်ကြောင်းလုံလတည်း၊ ဗြဟ္မစရိယန္တိ-ကား၊ မေထုနဝိရတိ-မေထုနမှရှောင်ကြဉ်ခြင်းတည်း၊ ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိတိ-ကား၊ မဟေသေက္ခဒေဝေါ ဝါ-တန်ခိုးကြီးသောနတ်မင်းသည်သော်လည်း၊ ဘဝိဿာမိ-ဖြစ်အံ့၊ ဝါ-ဖြစ်ရပါလို၏၊ ဒေဝညတရောဝါတိ-ကား၊ အပ္ပေသက္ခဒေဝေသု-တန်ခိုး နည်းသောနတ်တို့တွင်၊ အညတရော ဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော နတ်သည် သော်လည်း၊ (ဘဝိဿာမိ)၊ ကုသလဓမ္မေ-တို့ကို၊ အာဝရန္တိ နီဝါရေန္တိ-တားမြစ်တတ် ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နီဝရဏာနိ-တို့ မည်၏။

မာတာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတာ ဟောတိတိ-ကား၊ မနုဿေနေဝ-မိမိက လူဖြစ် သည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ) သကဇနိကာ-မိမိကိုဖြစ်စေတတ်သော၊ မနုဿမာတာ- လူဇာတ်ဖြစ်သောအမိသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဇီဝိတာ-ဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပိတာ-ခွင်းအပ် သည်၊ ဟောတိ၊ ပိတာပိ-အဖသည်လည်း၊ မနုဿပိတာဝ-လူဇာတ်ဖြစ်သော အဖ သာတည်း၊ အရဟာပိ-ရဟန္တာသည်လည်း၊ မနုဿအရဟာဝ-လူဇာတ်ဖြစ်သော ရဟန္တာသာတည်း၊ ဒုဋ္ဌေန စိတ္တေနာတိ-ကား၊ ဝကေစိတ္တေန-သတ်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်၊ (ဥပ္ပာဒိတံ ဟောတိ၌ စပ်)။

သညီတိ - ကား၊ သညာသမဏီ - သညာနှင့် ပြည့်စုံသည်၊ (ဟောတိ၌ စပ်)၊ အရောဂေါတိ-ကား၊ နိစ္စော-မြဲ၏၊ ဣတ္ထေကေ အဘိဝဒန္တိတိ-ကား၊ ဣတ္ထံ-ဤသို့၊ ဧကေ-အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်၊ အဘိဝဒန္တိ-စွဲမြဲစွာနုလုံးသွင်း၍ ငြင်းကြ ခုံကြ ပြောဟောကြကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဧကေ-တို့သည်၊ အဘိဝဒန္တိ ဣတိ အတ္ထော၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ သောဠသ- ကုန်သော၊ သညီဝါဒါ-သညီဝါဒတို့ကို၊ ကထိတာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ အသညီတိ-ကား၊ သညာဝိရဟိတော-သညာမှကင်းသည်၊ (ဟောတိ၌စပ်)၊ ဣမိနာ

ပဒေန-ဤအသည် ဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ အသည်ဝါဒါ၊ ကထိတာ၊ တတိယပဒေန-နေဝ သညိနာသညိဟူသော တတိယပုဒ်ဖြင့်၊ အဋ္ဌနေဝသညိနာသညိဝါဒါ၊ ကထိတာ၊ သတော ဝါ ပန သတ္တဿာတိ-ကား၊ အထဝါ ပန-ထိုပြင် တစ်နည်းကား၊ ဝိဇ္ဇမာန သေဝ-ထင်ရှားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သတ္တဿ-၏၊ ဥစ္ဆေဒန္တိ-ကား၊ ဥပစ္ဆေဒံ-ပြတ်စဲခြင်းကို၊ ဝိနာသန္တိ-ကား၊ အဒဿနံ-မမြင်ရခြင်းကို၊ ဝိဘဝန္တိ-ကား၊ (တစ်နည်း၊ ဝိဘာဝန္တိ-ကား၊) ဘာဝဝိဂမံ-ပင်ကိုသဘောမှ ကင်းခြင်းကို၊ (ပညပေန္တိ၌စပ်) [ဝိဘာဝံ ရှိသင့်ကြောင်းကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မဇာလသုတ် ဥစ္ဆေဒဝါဒ အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

သဗ္ဗာနိ၊ ဧတာနိ-ဤဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘာဝံဟူသော ပုဒ်တို့သည်၊ အညမည ဝေဝစနာနေဝ-အချင်းချင်း ဝေဝုစပ်ရိယာယ် စကားလှယ်တို့သာတည်း၊ တတ္ထ-ထို ဥစ္ဆေဒဝါဒ၌၊ လာဘီ စ-ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ အလာဘီ စ-ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ (ဣတိ) ဒွေ-နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဇနာ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-ဥစ္ဆေဒအယူကို၊ ဂဏန္တိ-ယူကြကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့တွင်၊ လာဘီ-ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိ-ညာဉ်ကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အရဟတော-ရဟန္တာ၏၊ (စုတိ ဥပပတ္တိ၌ စပ်) ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ-ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့်၊ စုတိ-စုတိကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဥပပတ္တိ-ပဋိသန္ဓေကို၊ အပဿန္တော-မမြင်သည်၊ (ဟုတွာ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဂဏှာတိ)၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ (ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်မှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် တစ်နည်းကား၊) ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ စုတိမတ္ထမေဝ-စုတိမျှကိုသာ၊ ဒဋ္ဌံ-မြင်ခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ ဥပပါတံ-ပဋိသန္ဓေကို၊ (ဒဋ္ဌံ) န (သက္ကောတိ) သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဂဏှာတိ၊ အလာဘီ-ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရခြင်း မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကော-အဘယ်သူသည်၊ ပရလောကံ-တမလွန်လောကကို၊ ဇာနာတိ-သိနိုင်အံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ (ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဂဏှာတိ)၊ ကာမသုခဝိဒ္ဓတာယ ဝါ-ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ၌ လွန်စွာမက်မောသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ဥစ္ဆေဒံ ဂဏှာတိ၌စပ်) ရက္ခတော-သစ်ပင်မှ၊ ပတိတာနိ-ကြွေကျပြီးကုန်သော၊ ပဏ္ဏာနိ-သစ်ရွက်တို့သည်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ န ဝိရဟန္တိ ယထာ-မစည်ပင်ကုန်တော့သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ သတ္တာ-တို့သည်၊ (န ဝိရဟန္တိ-မစည်ပင်ကုန်တော့) ဣတိအာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသော၊ တက္ကေန ဝါ-ကြံစည်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥစ္ဆေဒံ ဂဏှာတိ၊ [စာအုပ်တို့၌ “ဝိတက္ကေန”ဟု ရှိ၏၊ သီလက္ခန္ဓာ၌ “တက္ကေန”ဟုသာ ရှိသည်၊) ပန-ထိုသို့ပင် ဥစ္ဆေဒ ယူဖို့ရန် အကြောင်းအမျိုးမျိုး ရှိပါသော်လည်း၊ ဣမ-ဤဥစ္ဆေဒဝါဒ၌၊ တဏှာဒိဋ္ဌိနံ-

တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏။ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝိကပ္ပေတွာ ၌ စပ်) တထာ စ-ထိုဆိုအပ်
ပြီးသော လာဘတက္ကနအပြားအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အညထာ စ-အခြားသော
သဒ္ဓါ ရုစိအစရှိသောအပြားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိကပ္ပေတွာ-အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ
ကြံဆခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊ ဥပ္ပန္နာ-ကုန်သော၊ သတ္တ-ကုန်သော၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ-
ဥစ္ဆေဒအယူတို့ကို၊ ကထိတာ၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤသတော ဝါ ပန သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ
ဝိနာသံ ဝိဘာဝံအစရှိသောပါဌ်သည်၊ တေသံ-ထိုခုနစ်မျိုး သော ဥစ္ဆေဒဝါဒတို့ကို၊
သင်္ဂဟဝစနံ-သိမ်းယူကြောင်းစကားတည်း။

ဒိဌဓမ္မနိဗ္ဗာန် ဝါ ပနေကေတိဇတ္ထ-ဟူသောဤပါဌ်၌၊ ပစ္စက္ခဓမ္မော-ဣန္ဒြေတို့၏
ရှေ့ရှုဖြစ်သောသဘောကို၊ ဝါ-ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောကို၊ ဒိဌဓမ္မောတိ-ဒိဌဓမ္မဟူ၍၊
ဝုစ္စတိ၊ ဇတံ-ဤဒိဌဓမ္မောဟူသောသဒ္ဓါသည်၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုဘုံဘဝ၌၊
ပဋိလဒ္ဓတ္တဘာဝဿ-ရအပ်သောအတ္တဘောကို၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ ဒိဌဓမ္မ-
ဉာဏ်ဖြင့်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌၊ နိဗ္ဗာန်-ဒုက္ခ၏ ငြိမ်းအေး
ခြင်းတည်း၊ ဒိဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်-ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ ဒုက္ခ၏ငြိမ်းအေးခြင်း၊ ဣမသ္မိယေဝ
အတ္တဘာဝေ-ဤပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ပင်၊ ဒုက္ခဝူပသမနံ-ဒုက္ခ၏ ငြိမ်းအေးခြင်း
တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [စာအုပ်တို့၌ “ဒုက္ခဝူပသမန္တိတိ အတ္ထော”ဟု ရှိ၏၊
သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာ၌ ဒုက္ခဝူပသမန္တိ အတ္ထောဟု ရှိသည်၊ ဒိဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို ဖွင့်သော
ကြောင့် သီလက္ခန္ဓာ စာရိပုံက မှန်သည်၊] ဣဒံ-ဤဒိဌဓမ္မနိဗ္ဗာန် ဝါ ပနေကေ
အစရှိသောစကားသည်၊ ပဉ္စန္ဒ-ကုန်သော၊ ဒိဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါနံ-ဒိဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ
တို့ကို၊ သင်္ဂဟဝစနံ-တည်း။ [ဤတိုင်အောင်သော စကားရပ်သည် သီလက္ခန္ဓာ၌
လာသော သညီဝါဒစသော အပရန္တကပ္ပိကဝါဒ ၄၄-ပါးတည်း။]

၉၄၂။ ဝေရာတိ-ကား၊ ဝေရစေတနာ-ရန်ဖြစ်ကြောင်းစေတနာတို့သည်၊
(ကတမေဌိ စပ်) ဗျသနာတိ-ကား၊ ဝိနာသာ-ပျက်စီးခြင်းတို့သည်၊ (ဉာတိ ဘောဂ
သီလတို့၏ ပျက်စီးခြင်းတို့သည်၊) (တစ်နည်း) ဝိနာသာ-ဖျက်ဆီးတတ်သော တရား
တို့သည်၊ (အာရောဂျကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ရောဂ၊ သမ္မာအယူကို ဖျက်ဆီးတတ်
သောဒိဋ္ဌိတို့သည်၊) အက္ခန္တိယာတိ-ကား၊ အနဓိဝါသနာယ-မိမိအပေါ်၌ သက်ဝင်၍
မနေစေခြင်း၏၊ ဝါ-သည်းမခံခြင်း၏၊ (အာဒိနဝါဌိ စပ်) [သူများက ပြောဆို
နှိပ်စက်သမျှကို ပြန်၍ မလှန် မခုခံဘဲ မိမိအထက်၌ နေစေခြင်းကို အဓိဝါသနာဟု
ခေါ်သည်၊ အဓိ+ဥပရိ-မိမိအထက်၌၊ ဝါသနာ-နေစေခြင်း၊ ဤသို့ နေစေခြင်းကိုပင်
သည်းခံခြင်းဟု ခေါ်သည်၊ ထိုကဲ့သို့ သည်းမခံခြင်းကို အက္ခန္တိယာဟု မှတ်ပါ၊]
အပ္ပိယောတိ - ကား၊ ဒဿနသဝနပဋိကူလတာယ - မြင်ရခြင်း ကြားရခြင်းတို့၌

စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န ပိယာယိတဗ္ဗော-ချစ်ခြင်းဖြင့် မဖြစ်စေထိုက်သည်။ ဝါ-မချစ်ထိုက်သည်။ (ဟောတိ)။ စိန္တေတုမ္ပိ-ကြံခြင်းငှာလည်း၊ ပဋိကူလတ္တာ-စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧတသ္မိ-ဤသည်းမခံသော ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ မနော-စိတ်သည်၊ န အပေတိ-မသက်ရောက်၊ ဣတိ-ထိုသို့ စိတ်၏ မသက်ရောက်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အမနာပေါ-မည်၏။ [ဤ အမနာပေါပုဒ်ကို ခန္ဓဝိဘင်္ဂ သုတ္တန္တဘာဇနီယ ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၌ တစ်မျိုးဖွင့်ခဲ့သည်။ စိန္တေတုမ္ပိ အပုဋိကူလတ္တာကို ထောက်လျှင် စိတ်၌ရောက်ဟူသော အနက်သာ ဖြစ်သင့်၏ သို့ဖြစ်လျှင် “မနသ္မိ န အပေတိတိ အမနာပေါ”ဟု ရှိရပေလိမ့်မည်။] ဝေရ ဗဟုလောတိ-ကား၊ ဗဟုဝေရော-များသောရန် ရှိ၏။ ဝဇ္ဇဗဟုလောတိ-ကား၊ ဗဟုဒေါသော-များသောအပြစ် ရှိ၏။

အာဇီဝကဘယန္တိ-ကား၊ အာဇီဝံ-အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကို၊ ဇီဝိတဂုတ္တိ-အသက်၏ဖြစ်ခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော၊ ဘယံ-ဘေးတည်း၊ တံ-ထိုအာဇီဝကဘယသည်၊ အဂါရိကဿပိ-အိမ်၌တည်သော လူဝတ်ကြောင်၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ အနဂါရိကဿပိ-အိမ်မရှိသောရဟန်း၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ တတ္ထ-ထိုအဂါရိက အနဂါရိကတို့တွင်၊ တာဝ-အနဂါရိကမှရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေန) အဂါရိကေန-အိမ်၌တည်သောလူဝတ်ကြောင်သည်၊ အာဇီဝဟေတု-အသက်မွေးခြင်း၏အကြောင်းကြောင့်၊ ဗဟု-များစွာသော၊ အကုသလံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ အဿ-ထိုလူဝတ်ကြောင်၏၊ မရဏသမယေ-သေခါနီးအခါ၌၊ နိရယေ-ငရဲနိမိတ်သည်၊ ဥပဋ္ဌဟန္တေ-ထင်လသော်၊ ဘယံ-ကြောက်ခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အနဂါရိကေနာပိ-အိမ်မရှိသောရဟန်းသည်လည်း၊ ဗဟု-သော၊ အနေသနာ-မသင့်သောရှာမှီးခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတာ ဟောတိ၊ အထ-၌၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ မရဏကာလေနိရယေ ဥပဋ္ဌဟန္တေ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣဒံ-ဤဘေးသည်၊ အာဇီဝကဘယံ နာမ-မည်၏၊ ဝါ-အသက်မွေးခြင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သော ကြောက်ရွံ့ခြင်းမည်၏၊ အသိလောကဘယန္တိ-ကား၊ ဂရဟဘယံ-ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောဘေးတည်း၊ ပရိသသာရဇ္ဇဘယန္တိ-ကား၊ ကတပါပဿ-ပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော၊ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ သန္နိပတိတံ-စည်းဝေးပြီးသော၊ ပရိသံ-ပရိသတ်သို့၊ ဥပသင်္ကမန္တဿ-ချဉ်းကပ်လသော်၊ သာရဇ္ဇသင်္ခါတံ-ကြောက်ရွံ့ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ ဘယံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣဒံ-ဤဘေးသည်၊ ပရိသသာရဇ္ဇဘယံ နာမ-မည်၏၊ ဝါ-ပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပရိသတ်သို့ ချဉ်းကပ်လသော် ကြောက်ရွံ့ခြင်းဘေးမည်၏၊ ဣတရဒ္ဒယံ-အသိလောကဘယ၊ ပရိသသာရဇ္ဇဘယမှတစ်ပါး မရဏဘယ၊ ဒုဂ္ဂတိဘယ နှစ်ပါးအပေါင်းသည်၊ ပါကဋမေဝ-သည်သာ။

၉၄၃။ ဒိဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါရေသု-တို့၌၊ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိတိ-ကား၊ မနာပိယ ရူပါဒိဟိ-စိတ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော ရူပါရုံအစရှိကုန်သော၊ ဝါ-မြတ်နိုးအပ်သော ရူပါရုံအစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စဟိ၊ ကာမကောဌာသေဟိ-ကာမအစုတို့နှင့်၊ ဝါ-ကာမ အစုတို့သည်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ (ကာမ) ဗန္ဓုနေဟိ-ကာမအနှောင်အဖွဲ့တို့နှင့်၊ ဝါ-တို့သည်၊ သမပ္ပိတောတိ-ကား၊ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ အပ္ပိတော-ရောက်အပ်သည်၊ အလ္လီနော- ငြိမိသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ သမဂီဘူတောတိ-ကား၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပရိစာရေတိတိ-ကား၊ တေသု ကာမဂုဏေသု-ထိုကာမအစုတို့၌၊ ဝါ- ထိုကာမအနှောင်အဖွဲ့တို့၌၊ ယထာသုခံ-ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ ဣန္ဒြိယာနိ- စက္ခုစသားခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို၊ စာရေတိ-လှည့်လည်စေ၏၊ သဗ္ဗာရေတိ- ထက်ဝန်းကျင် လှည့်လည်စေ၏၊ ဣတော စ-ဤအာရုံသို့လည်းကောင်း၊ ဣတော စ-ဤအာရုံသို့လည်းကောင်း၊ ဥပနေတိ-ကပ်၍ဆောင်၏၊ အထဝါ ပန-ထို့ပြင် တစ်နည်းကား၊ လဠတိ-တင့်တယ်စံပယ်၏၊ ရမတိ-မွေ့လျော်၏၊ ကိဠတိ- မြူးပျော်၏၊ ဣတိ-ဤကား အနက်။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိဟူသောပါဌ်၌၊ ကာမဂုဏာ-တို့သည်၊ (ကာမအစု ကာမအနှောင်အဖွဲ့တို့သည်၊ မာနုဿကာ စေဝ-လှည့်ဖြစ်သော ကာမ ဂုဏ်တို့လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗာ စ-နတ်၌ဖြစ်သောကာမဂုဏ်တို့လည်းကောင်း၊ (ဣတိ- သို့) ဒုဝိဓာ-ကုန်၏၊ မာနုဿကာ-လှည့်ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ မန္တာတုကာမဂုဏ သဒိဿာ-မန္တာတစ်ကြိမ်မင်း၏ ကာမဂုဏ်နှင့်တူသော ကာမဂုဏ်တို့ဟူ၍၊ ဒဌဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗာ-နတ်၌ဖြစ်သောကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ပရနိမ္မိတဝဿဝတ္ထိဒေဝရာဇဿ-ပရနိမ္မိတ ဝဿဝတ္ထိနတ်မင်း၏၊ ကာမဂုဏသဒိဿာတိ-ကာမဂုဏ်နှင့်တူသော ကာမဂုဏ်တို့ ဟူ၍၊ (ဒဌဗ္ဗာ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဧဝရူပေ-ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ ကာမေ-ကာမဂုဏ် တို့သို့၊ ဥပဂတိ-ကပ်ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ တေ-ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည်၊ ပရမဒိဌဓမ္မနိဗ္ဗာနပုတ္တော-လွန်မြတ်သော ဒိဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုပရမဒိဌဓမ္မ နိဗ္ဗာနပုတ္တောဟူသော စကားရပ်၌၊ ပရမဒိဌဓမ္မနိဗ္ဗာနန္တိ-ကား၊ ပရမံ-မြတ်သော၊ ဒိဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ-ဒိဌဓမ္မ နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဝါ-မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဒုက္ခခပ်သိမ်းအေးငြိမ်းခြင်းသို့၊ ဥတ္တမံ-မြတ်သော၊ (ဒိဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ-သို့၊ ပုတ္တော ဟောတိ၊) ဣတိ အတ္ထော။

ဒုတိယဝါရေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဟုတွာ-ဖြစ်ပြီး၍၊ အဘာဝဌေန- မရှိခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်၊ အနိစ္စာ (ဣတိ)-အနိစ္စတို့ဟူ၍၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပဋိ ပိဋနဌေန-ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့သည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဒုက္ခာ (ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပကတိဇာနဌေန-ပင်ကိုသဘောကို

စွန့်ခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်၊ ဝိပရိဏာမဓမ္မာတိ-ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ ကုန်၏ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ တေသံ၊ ပေ၊ ဘာဝါတိ-ကား၊ တေသံ ကာမာနံ-ထိုကာမ တို့၏၊ ဝိပရိဏာမသင်္ခါတာ-ဖောက်ပြန်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ အညထာဘာဝါ- ပင်ကိုသဘောမှ တစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ မေ-ငါ၏၊ ယမ္မိ- အကြင်ဝတ္ထုသည်လည်း၊ အဟောသိ-ရှိခဲ့ဖူးပြီ၊ မေ-ငါ၏၊ တမ္မိ-ထိုဝတ္ထုသည်လည်း၊ နတ္ထိ-ယခု မရှိတော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တနယေန-ဟောတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်၊ (ထိုထိုသုတ်ပုဒ်တို့၌ ဟောတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်) သောက၊ ပေ၊ ပါယာသာ- သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသတို့သည်၊ ဥပ္ပဇန္တိ။

တတ္ထ-ထိုသောက အစရှိသည်တို့တွင်၊ သောကော-သောကသည်၊ အန္တော နိဇ္ဈာယနလက္ခဏော-အတွင်းစိတ်၌ လောင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ပရိဒေဝေါ-သည်၊ တန္တိသိတလာလပ္ပနလက္ခဏော-ထို သောကကို မှီသော ပြင်းစွာ ပြောဆိုခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏၊ [သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာ၌ “လာလပ္ပနလက္ခဏော”ဟု ရှိ၏၊ ထို ပါဠိက ကောင်းသည်၊] ဒုက္ခံ-သည်၊ ကာယပဋိပိဋနလက္ခဏံ-ကာယပသာဒ၌ မှီသော ကာယဝိညာဏ်ကို နှိပ်စက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ (တစ်နည်း) ကာယပသာဒ ကို နှိပ်စက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ (တစ်နည်း) ခန္ဓာကိုယ်ကို နှိပ်စက်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဒေါမနဿ-သည်၊ မနောဝိယာတလက္ခဏံ-စိတ်ကို ညှင်းဆဲခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဥပါယာသော-သည်၊ ဝိသာဒလက္ခဏော-မကြည်လင် မရွှင်ပျခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ [သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာ၌ “ဝိသာဒလက္ခဏော”ဟု ရှိ၏၊ ယောဇနာ၌လည်း “စိတ္တဿ အပသာဒလက္ခဏော”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ဝိယာတလက္ခဏော”ဟု သံဝဏ္ဏေတဗျူသော်လည်း “ဝိသာဒ-လက္ခဏော”ဟု ပါဠိရင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်၊ ဤ၌ရှိသော “ဝိယာတဒလက္ခဏော”ကား “မနော-ဝိယာတ”နှင့် အဓိပ္ပာယ်ထပ် နေသည်။]

ဝိတက္ကိတန္တိ-ကား၊ အဘိနိရောပနဝသေန-စိတ်ကိုအာရုံသို့ ရှေ့ရှုတင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္ထော-သော၊ ဝိတက္ကော-ဝိတက်သည်၊ (အတ္ထိ) ဝိစာရိတန္တိ-ကား၊ အနုမဇ္ဇနဝသေန-အာရုံကို အဖန်ဖန် ပွတ်တိုက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္ထော-သော၊ ဝိစာရော-သည်၊ (အတ္ထိ) ဧတေန ဧတန္တိ-ကား၊ ဧတေန ဝိတက္ကိတေန စ-ဤဝိတက် ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဧတေန) ဝိစာရိတေန စ-ဤဝိစာရ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဧတံ ပဌမဇ္ဈာနံ-ဤပဌမဇ္ဈာန်သည်၊ ဩဠာရိကံ (ဝိယ)-ကြမ်းတမ်းသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သကဏှကံ ဝိယ- ဆူးရှိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ခါယတိ-ထင်ရ၏၊ [စာအုပ်တို့၌ “ဝိတက္ကေန စ ဝိစာရေန စ”ဟု ရှိသော်လည်း ရှေးပုဒ်ကို ပြန်၍စွဲသောကြောင့် “ဝိတက္ကိတေန စ ဝိစာရိတေန စ”ဟု ရှိသော သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာပါဠိက ကောင်းသည်။]

ပီတိဂတန္တိ-ကား၊ ပီတိမေဝ-ပီတိပင်တည်း၊ [ဂတအတွက် အနက်သီးခြားမရှိ ဟု ပြသည်။] စေတသော ဥပ္ပိလာဝိတတ္တိတိ-ကား၊ စိတ္တဿ-စိတ်၏၊ ဥပ္ပိလဘာဝ ကရဏံ-ပေါ်လွင်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော၊ (“ပီတိဂတံ-ပီတိသည်”ဟုထည့် စပ်၊) စေတသောအာဘောဂေါတိ-ကား၊ ဈာနာ-တတိယဈာန်မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထ၍၊ တသ္မိ သုခေ-ထိုတတိယဈာန်ချမ်းသာ၍၊ ပုနပျုနံ-ထပ်၊ စိတ္တဿ-စိတ်ကို၊ (သမန္နာ ဟာရော၌ စပ်၊) ဝါ-စိတ်၏၊ အာဘောဂေါ-နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ မနသိကာရော- နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ (သမန္နာဟာရော-ကောင်းစွာ အစဉ်အတိုင်း အာရုံသို့ဆောင် ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကောင်းစွာ အဖန်အဖန် အာရုံသို့ဆောင်ခြင်းသည်၊) (ဟောတိ)၊ ဣတိ- ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ [သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာ၌ “မနသိကာရော”၏ နောင်ဝယ် သမန္နာ ဟာရော”ဟုလည်း ပါသေး၏၊] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သေသံ- ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ပဉ္စကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)

၆-ဆက္ကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၉၄၄။ ဆက္ကနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကုဒ္ဒေါ ဝါ-စိတ်ဆိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်မူလည်း၊ ကောဓဝသေန-ကောဓ၏အစွမ်းကြောင့်၊ (ကလဟံ-ခြင်းခုံခြင်းသို့၊ ဝိဂ္ဂဟံ-ဆန့်ကျင်ဘက်ယူခြင်းသို့၊ ဝိဒါဒံ-ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊) သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီ ဝါ-မိမိမြင်အပ်သောအယူကို မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်မူလည်း၊ သန္နိဋ္ဌိပရာမသိတာယ- မိမိမြင်အပ်သော အယူကို မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကလဟံ ဝိဂ္ဂဟံ ဝိဒါဒံ အာပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကောဓာဒယော-ကောဓ အစ ရှိသောတရားတို့ကို၊ ဝိဝါဒမူလာနီတိ-ဝိဝါဒမူလတို့ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။ [ကုဒ္ဒေါ၊ မက္ခော၊ ဣဿာ၊ သာဌေယျံ၊ ပါပိစ္ဆတာ၊ သန္နိဋ္ဌိပရာမသိတာဟု ၆ ပါး ရှိသော်လည်း အာဒိအန္တဒီပကနည်းအားဖြင့် အစနှင့် အဆုံးကိုသာ ပြ၍ အလယ် လေးပါးကို ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်ဟု ကြံပါ။]

ဆန္ဒရာဂနိဒ္ဒေသေ၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ကာမဂေဟသိတတ္တာ- ကာမဂုဏ် တည်းဟူသောအိမ်၌ မှီသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဆန္ဒရာဂဂေဟသိတာ ဓမ္မာတိ-ဟူ၍၊ သင်္ဂဟတော-ပေါင်းယူခြင်းအားဖြင့်၊ ဝတ္တာ-ဟောတော်မူပြီး၍၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ ပဘေဒတော-အပြားအားဖြင့်၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ မနာပိယေသု ရူပေသုတိ အာဒိ-အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုမနာပိယေသု ရူပေသု အစရှိသော စကားရပ်၌၊ မနာပိယေသုတိ - ကား၊ မနဝဗျနကေသု - စိတ်ကို

တိုးပွားစေတတ်ကုန်သော၊ ဣဋ္ဌေသု-ဣဋ္ဌာရုံတို့၌၊ (ဂေဟသိတရာဂေါ၌ စပ်၊) ဝိရောဓာ ဧဝ-ဆန့်ကျင်ဘက်တို့သည်ပင်၊ ဝိရောဓဝတ္ထုနိ-တို့ မည်၏၊ [နောက်နောက် ဝိရောဓ၏ အကြောင်းဖြစ်သောရှေးရှေး ဝိရောဓတို့တည်း၊] အမနာပိယေသုတိ-ကား၊ အနိဋ္ဌေသု-အနိဋ္ဌာရုံတို့၌။

၉၄၅။ အဂါရဝေသု-အဂါရဝတရားတို့တွင်၊ အဂါရဝေါတိ-ကား၊ ဂါရဝိရဟိ တော-လေးစားခြင်းမှကင်းသည်၊ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ၌ စပ်၊) အပ္ပတိဿောတိ-ကား၊ အပ္ပတိဿယော-ရှေ့ရှုမှီခိုရာမရှိသည်၊ အနီစဝုတ္တိ-နိမ့်ကျသောဖြစ်ခြင်း မရှိသည်၊ (ကိုယ့်အထက်၌ ဆရာမရှိသည်၊ ဟုတွာ ဝိဟရတိ၌ စပ်၊) ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအဂါရဝနိဋ္ဌေသ၌၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ သတ္တရိ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဓရမာနေ-သက်တော်ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ်၊ တီသု-ကုန်သော၊ ကာလေသု-ကာလတို့၌၊ ဥပဋ္ဌာနံ-အနီး၌ တည်ရာနေရာအရပ်သို့၊ (ဆည်းကပ်ရာအရပ်သို့) န ယာတိ-မသွား၊ သတ္တရိ-သည်၊ အနုပါဟနေ-ဖိနပ်စီးတော်မမူသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖိနပ်မစီးဘဲ၊ စင်္ဂမန္တေ-စင်္ကြံကြွတော်မူလသော်၊ သဥပဟနော-ဖိနပ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ ဝါ-ဖိနပ်စီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ စင်္ဂမတိ-စင်္ကြံသွား၏၊ (သတ္တရိ) နီစေ-နိမ့်သော၊ စင်္ဂမေ-၌၊ စင်္ဂမန္တေ-သော်၊ ဥစ္စေ-မြင့်သော၊ စင်္ဂမေ-၌၊ စင်္ဂမတိ၊ (သတ္တရိ) ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝသန္တေ-နေတော်မူလသော်၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဝသတိ-နေ၏၊ သတ္တု-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဒဿနဋ္ဌာနေ-မြင်လောက်ရာအရပ်၌၊ ဥဘော-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ အံသေ-ပခုံးတို့ကို၊ ပါရပတိ-ခြုံ၏၊ (သတ္တုဒဿနဋ္ဌာနေ-နောက်၌လည်း ဤပုဒ်တို့ကို လိုက်၍ အနက် ပေးပါ) ဆတ္တိ-ထီးကို၊ ဓာရေတိ-ဆောင်၏၊ ဝါ-ဆောင်း၏၊ ဥပါဟနံ-ဖိနပ်ကို၊ ဓာရေတိ၊ နှာယတိ-ရေချိုး၏၊ ဥစ္စာရံ ဝါ-ကျင်ကြီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဿာဝံ ဝါ-ကျင်ငယ် ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရောတိ-ပြု၏။

ဝါ ပန-သည်သာမကသေး၊ (သတ္တရိ-သည်) ပရိနိဗ္ဗုတေ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူ ပြီးလသော်၊ စေတိယံ-စေတီတော်ကို၊ ဝန္တိတုံ-ငှာ၊ န ဂစ္ဆတိ၊ စေတိယဿ-၏၊ ပညာယနဋ္ဌာနေ-ထင်ရှားရာအရပ်၌၊ သတ္တု-၏၊ ဒဿနဋ္ဌာနေ-၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီး သော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသောအမှုကို၊ ကရောတိ၊ အယံ (ဘိက္ခု)-ဤရဟန်းသည်၊ သတ္တရိအဂါရဝေါ နာမ-သတ္တရိအဂါရဝမည်၏၊ ဝါ-မြတ်စွာဘုရား၌ လေးစားခြင်း မရှိသူ မည်၏၊ ပန-ကား၊ ယော (ဘိက္ခု)-သည်၊ ဓမ္မဿဝနေ-တရားနာချိန်ကို၊ သယံဋ္ဌေ-ကြွေးကြော်အပ်သော်၊ သက္ကစ္စံ-ကောင်းစွာပြု၍၊ ဝါ-ရိုရိုသေသေ၊ န ဂစ္ဆတိ၊ သက္ကစ္စံ၊ ဓမ္မံ-တော်ကို၊ န သုဏ္ဍာတိ-မနာ၊ သမုလ္လပန္နော-စကားပြောလျက်၊ နိဿိဒတိ-ထိုင်နေ၏၊ သက္ကစ္စံ၊ န ဂဏှာတိ-စိတ်ဖြင့် မမှတ်၊ သက္ကစ္စံ၊ န ဝါစေတိ-

မပြောဟော မပို့ချ၊ အယံ (ဘိက္ခု)-သည်၊ ဓမ္မေ အဂါရဝေါနာမ-ဓမ္မေအဂါရဝ မည်၏၊ ဝါ-တရား၌လေးစားခြင်းမရှိသူ မည်၏၊ ပန-ကား၊ ယော (ဘိက္ခု)-သည်၊ ထေရေန-ထေရ်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ အနန္တိဋ္ဌော-မတိုက်တွန်းအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ (မတိုက်တွန်းဘဲ)၊ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ပဉ္စ-ပြဿနာကို၊ ကထေတိ-ဖြေဆို၏၊ ဝုဇေ-သီတင်းကြီးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ယဇ္ဇေန္တော-ထိပါးလျက်၊ ဂစ္ဆတိ၊ (ဝုဇေ ဘိက္ခု ယဇ္ဇေန္တော) တိဌတိ၊ (ဝုဇေ ဘိက္ခု ယဇ္ဇေန္တော) နိသီဒတိ၊ ဒုဿပလ္လတ္တိကံ ဝါ-အဝတ်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ပတ်ဖွဲ့ခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အဝတ်အာယော ဂပတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပလ္လတ္တိကံ ဝါ-လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ပတ်ဖွဲ့ခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-လက်အာယောဂပတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရောတိ၊ သံဃမဇ္ဈေ-သံဃာ၏ အလယ်၌၊ ဥဘော အံသေ ပါရပတိ၊ ဆတ္တုပါဟနံ-ထီးဖိနပ်ကို၊ ဓာရေတိ-ဆောင်၏၊ ဝါ-ဆောင်း၏၊ ဝါ-စီး၏၊ အယံ (ဘိက္ခု) သံဃေ အဂါရဝေါ နာမ-သံဃေအဂါရဝမည်၏၊ ဝါ-သံဃာ၌ လေးစားခြင်းမရှိသူ မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဧကဘိက္ခုသ္မိမ္မိ-တစ်ပါးသောရဟန်း၌သော်လည်း၊ အဂါရဝေ-မလေးစား ခြင်းကို၊ ကတေ-သော်၊ သံဃေ-၌၊ အဂါရဝေါ-မလေးစားခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတောဝ-ပြုအပ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ [ထို့ကြောင့် “ထေရေန ဘိက္ခုနာ အန္တိဋ္ဌော” စသည်ဖြင့် ထေရ်ကြီးကို မလေးစားမှုမှစ၍ သံဃအဂါရဝကို ပြခဲ့ရသည်-ဟူလို။]

ပန-ကား၊ တိဿော-ကုန်သော၊ သိက္ခာ-အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တံ၊ အဓိပညာ သိက္ခာတို့ကို၊ အပူရယမာနောဝ-မပြည့်စေသောရဟန်းသည်ပင်၊ ဝါ-မဖြည့်ကျင့် သောရဟန်းသည်ပင်၊ သိက္ခာယအဂါရဝေါ နာမ-သိက္ခာယအဂါရဝ မည်၏၊ ဝါ-သိက္ခာ၌ ရှိသေလေးစားခြင်း မရှိသူ မည်၏၊ အပ္ပမာဒလက္ခဏံ - မမေ့လျော့ နေကြောင်းလက္ခဏာကို၊ (အရာရာ၌ သတိထား၍ နေခြင်းကို)၊ အနနုပ္ပိဟယ မာနော-မတိုးပွားစေသောရဟန်းသည်၊ အပ္ပမာဒေအဂါရဝေါ နာမ-အပ္ပမာဒေ အဂါရဝ မည်၏၊ ဝါ-မမေ့လျော့နေခြင်း၌ လေးစားခြင်းမရှိသူ မည်၏၊ ဒုဝိဓံ-နှစ်ပါး အပြားရှိသော၊ ပဋိသန္တာရံ-အာမိသပဋိသန္တာရ၊ ဓမ္မပဋိသန္တာရကို၊ အကရောန္တော-မပြုသောရဟန်းသည်၊ ပဋိသန္တာရေအဂါရဝေါ နာမ-ပဋိသန္တာရေအဂါရဝ မည်၏၊ ဝါ-အာမိသပဋိသန္တာရ၊ ဓမ္မပဋိသန္တာရ နှစ်ပါး၌ လေးစားခြင်းမရှိသူ မည်၏။

ပရိဟာနိယာဓမ္မာတိ-ကား၊ ပရိဟာနကရာ-ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန် သော၊ ဓမ္မာ-တရားတို့သည်၊ (ကတမေ၌ စပ်)၊ ကမ္မာရာမတာတိ-ကား၊ နဝကမ္မေ ဝါ-အသစ်အသစ် ပြုထိုက်သောအမှု၌သော်လည်းကောင်း၊ စီဝရဝိစာရဏာဒိသု-သင်္ကန်းကို ပဉ္စခန်း သတ္တခန်းစသည် စီမံခြင်းအစရှိကုန်သော၊ ကမ္မေသု ဝါ-

အလုပ်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ အဘိရတိ-အလွန်မွေ့လျော်ခြင်းတည်း၊ ယုတ္တပယုတ္တတာ-အလွန်အားထုတ်သူ၏အဖြစ်တည်း၊ [“အဘိရတိ”ကို ထပ်ဖွင့်သည်။ ကမ္မံ+အာရာမော (မွေ့လျော်ရာ) အတ္တိတိ ကမ္မာရာမော၊ ကမ္မာရာမဿ+ဘာဝေါ ကမ္မာရာမတာ၊] ဘဿာရာမတာတိ-ကား၊ တိရိစ္ဆာနကထာဝသေန-မဂ်ဖိုလ်၏ ဖီလာဖြစ်သောစကား၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဘဿေ - စကားပြောဆိုခြင်း၌၊ ယုတ္တပယုတ္တတာ-တည်း၊ နိဒ္ဒါရာမတာတိ-ကား၊ နိဒ္ဒါယ-အိပ်ခြင်း၌၊ ယုတ္တပယုတ္တတာ-တည်း၊ သင်္ဂဏိကာရာမတာတိ-ကား၊ သင်္ဂဏိကာယ-အပေါင်းအဖော်နှင့် ပေါင်းဆုံခြင်း၌၊ ယုတ္တပယုတ္တတာ-တည်း။

သံသဂ္ဂါရာမတာတိ-ကား၊ သဝနသံသဂ္ဂေ-ကြားရခြင်းဟူသော ရောနှောခြင်းလည်းကောင်း၊ ဒဿနသံသဂ္ဂေ-မြင်ရခြင်းဟူသော ရောနှောခြင်းလည်းကောင်း၊ သမုလ္လာပသံသဂ္ဂေ-အတူတကွ ပြောဆိုခြင်းဟူသော ရောနှောခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂသံသဂ္ဂေ-အတူတကွသုံးဆောင်ခြင်းဟူသော ရောနှောခြင်းလည်းကောင်း၊ ကာယသံသဂ္ဂေ-ကိုယ်ဖြင့် ရောနှောခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဉ္စဝိဓေ-ငါးပါးအပြားရှိသော၊ သံသဂ္ဂေ-ရောနှောခြင်း၌၊ ယုတ္တပယုတ္တတာ-တည်း။

သင်္ဂဏိကာယ။ ။ဂဏေနသတ္တသမူဟေန-သတ္တဝါအပေါင်းနှင့်၊ သင်္ဂဏိကာ၊ သန္နိပတနံ-ပေါင်းဆုံခြင်းတည်း၊ ဂဏသင်္ဂဏိကာ-ခြင်း၊ “သင်္ဂဏိကာ” ၌ “သံ + ဂဏ” ဓာတ်သည် တပေါင်းတည်း ရေတွက်ရခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ထိုတပေါင်းတည်း ရေတွက်ရခြင်းဟူသည် မတွဲမပြားဘဲ ပေါင်းဆုံခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “သင်္ဂဏိကာ”ကို “သင်္ဂတိ”ဟုလည်းကောင်း၊ “သန္နိပတနံ”ဟုလည်းကောင်း အနုဋီကာဖွင့်သည်။ “သင်္ဂဏနံ သင်္ဂဏိကာ၊ ဂဏေန+သင်္ဂဏိကာ ဂဏသင်္ဂဏိကာ”ဟု ပြုပါ။ [ဂဏေန သတ္တသမူဟေန သင်္ဂတိ သန္နိပတနံ ယေန သဒ္ဓိ၊ တေန သင်္ဂတိ ဂဏသင်္ဂဏိကာ။-အနု။] ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ၊ သာမည ဖလသုတ်၊ ပဌမသာမညဖလအဖွင့်၌လည်း ပြခဲ့ပြီ။

သဝန၊ ဒဿန၊ သမုလ္လာပ။ ။မိန်းမ၏ ဂုဏ်သတင်းကိုလည်းကောင်း၊ မိန်းမ၏ ပြောသံ ဆိုသံ သီချင်းသံကိုလည်းကောင်း ကြားရာ၌ သောတဒ္ဓါရိကဝီထိ၊ တဒနုဝတ္တိကဝီထိ တို့ဖြင့် သာသာယာယာ အာရုံပြုခြင်းကို “သဝနသံသဂ္ဂ”ဟု ခေါ်၏။ စက္ခုဒ္ဓါရိကဝီထိ၊ တဒနုဝတ္တိကဝီထိတို့ဖြင့် မိန်းမ၏အဆင်းကို သာသာယာယာ ကြည့်ရှုခြင်းကို “ဒဿနသံသဂ္ဂ”ဟု ခေါ်၏။ မိန်းမနှင့် အတူတကွ စကားပြောဆိုရာ၌ သာယာသောအားဖြင့် ရောနှောခြင်းကို “သမုလ္လာပသံသဂ္ဂ”ဟု ခေါ်၏။

ပရိဘောဂ၊ ကာယသံသဂ္ဂ။ ။မိမိ၏ပစ္စည်းကို မိန်းမအားပေးခြင်း၊ မိန်းမပေးအပ်သော ပစ္စည်းကို မိမိက ယူခြင်းအားဖြင့် အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းတို့၌ သာယာသောအားဖြင့် ရောနှော ခြင်းကို “ပရိဘောဂသံသဂ္ဂ”ဟု ခေါ်၏။ ကိုယ်လက်တို့ဖြင့် နှီးနှောခြင်းကို “ကာယသံသဂ္ဂ”ဟု ခေါ်၏။ [ဤသံသဂ္ဂငါးပါး၏ အကျယ်ကို မူလပံ၊ ရထဝိနိတသုတ်၌ ပြထား၏။]

ပပဉ္စာရာမတာတိ-ကား၊ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိပပဉ္စေသု-သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့၌၊ ယုတ္တပယုတ္တတာ-တည်း။

၉၄၆။ သောမနဿုပဝိစာရာဒိသု-တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော) သောမနဿေန-သောမနဿနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တက္က၊ ဥပဝိစရန္တိ-ကပ်၍ လှည့်လည်တတ်ကုန်၏။ ဝါ-ကပ်၍ သုံးသပ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ သောမနဿုပဝိစာရာ-သောမနဿုပဝိစာရတို့မည်၏။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာတိ-ကား၊ စက္ခုဝိညာဏေန-စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့်၊ ရူပံ-ကို၊ ပဿိတွာ-မြင်၍၊ သောမနဿဌာနိယံတိ-ကား၊ သောမနဿဿ-၏။ အာရမ္မဏဝသေန-အာရုံ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကာရဏဘူတံ-အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ (ရူပံ ဥပဝိစရတိ၌စပ်) ဥပဝိစရတိတိ-ကား၊ တတ္ထ-ထိုအာရုံ၌ ဝိစာရပုဂ္ဂိုလ်တို့နေန-ဝိစာရကို ဖြစ်စေခြင်းဖြင့်၊ ဥပဝိစရတိ-ကပ်၍ လှည့်လည်တတ်၏။ ပန-ဆက်၊ ဝိတက္ကော-ဝိတက်သည်၊ တံ သမ္ပယုတ္တောဝ-ထိုဝိစာရနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သည်သာတည်း၊ ဣတိ ဣမိနာနယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ တီသု-ကုန်သော၊ ဆက္ကေသုပ-တို့၌လည်း၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော၊ [သောမနဿုပဝိစာရဆက္က၊ ဒေါမနဿုပဝိစာရဆက္က၊ ဥပေက္ခပဝိစာရဆက္ကဟူသော သုံးပါးကို ဆိုသည်။]

၉၄၇။ ဂေဟဿိတာနီတိ-ကား၊ ကာမဂုဏနိဿိတာနိ-ကာမဂုဏ်၌ မှီကုန်သောတရားတို့သည်၊ (ကတမာနိ၌ စပ်)၊ [ကာမဂုဏ်ကို အိမ်ဟု တင်စားသည်။] သောမနဿာနီတိ- ကား၊ စေတသိကသုခါနိ- စိတ်၌ မှီသော သုခတို့သည်၊ (ကတမာနိ)၊ ဒေါမနဿာနီတိ-ကား၊ စေတသိကဒုက္ခာနိ-စိတ်၌မှီသောဒုက္ခတို့သည်၊ (ကတမာနိ)၊ ဥပေက္ခာတိ-ကား၊ အညာဏသမ္ပယုတ္တာ-ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်မောဟနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ-ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့သည်၊ (ကတမာ)၊ အညာဏုပေက္ခာတိပိ - အညာဏုပေက္ခာဟူသောအမည်သည်လည်း၊ ဧတာသံယေဝ-ဤမောဟသမ္ပယုတ်ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့၏ပင်၊ နာမံ-အမည်တည်း။

၉၄၈။ အတ္ထိမေ အတ္တာတိ ဝါတိ-ဟူကုန်သော၊ သဗ္ဗပဒေသု-အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌၊ ဝါသဒ္ဓေါ-ဝါသဒ္ဓါသည်၊ ဝိကပ္ပတ္ထော-ဝိကပ်အနက်ရှိ၏၊ (တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ပြုစီရင်ခြင်းအနက် ရှိ၏) ဧဝံ ဝါ-ဤသို့သော်လည်း၊ ဒိဋ္ဌိ-မိစ္ဆာအယူသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ အတ္ထိမေ အတ္တာတိ ဧတ္ထ-ဟူသောဤပါ၌၌၊ သဿတဒိဋ္ဌိ - သဿတဒိဋ္ဌိသည်၊ သဗ္ဗကာလေသု - အလုံးစုံသော ကာလတို့၌၊ အတ္တနော- အတ္တ၏၊ အတ္တိတံ-ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏၊ သစ္စတော ထေတတောတိ-ကား၊ ဘူတတော စ-ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထိရတော စ-ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣဒံ-ဤအယူသည်၊ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ သုဋ္ဌု-လွန်စွာ၊ ဒဠာဘာဝေန-ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဒိဋ္ဌိ ဂဏှာတိ၌ စပ်) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ နတ္ထိ မေ အတ္တာတိ-ဟူသော၊ အယံ ပန-ဤဒိဋ္ဌိသည်ကား၊

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတည်း။ (ကသွာ-နည်း။) သတော-ထင်ရှားရှိသော၊ သတ္တဿ-သတ္တဝါ၏။ ဝါ-အတ္တ၏။ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဘဝဂ္ဂဟဏတော-ပျက်စီးခြင်းကို ယူခြင်းကြောင့်တည်း။

အထ ဝါ-ကား၊ ပုရိမာပိ-ရှေ့ဖြစ်သော အတ္တိ မေ အတ္တာဟူသော အယူသည်လည်း၊ တီသု-ကုန်သော၊ ကာလေသု-တို့၌၊ အတ္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဂဟဏတော-ယူခြင်းကြောင့်၊ သဿတဒိဋ္ဌိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပစ္စုပ္ပန္နမေဝ-ပစ္စုပ္ပန်၌သာ၊ [ပစ္စုပ္ပန္နေယေဝဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ နောက်၌ အတိတေယေဝဟု ရှိသည်။] အတ္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဂဏန္တိ-ယူလသော်၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပစ္စိမာပိ-နောက်ဖြစ်သော နတ္ထိ မေ အတ္တာဟူသော အယူသည်လည်း၊ အတိတာနာဂတေသု-တို့၌၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဂဟဏတော-ကြောင့်၊ အာဟုတိယော-ပေးလှူ ပူဇော်ခြင်းတို့သည်၊ ဘသ္မန္တာ-ပြာအဆုံးရှိကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဂဟိတဒိဋ္ဌိကာနံ-ယူအပ်သောမိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏၊ (ဒိဋ္ဌိ) ဝိယ-ကဲ့သို့၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အတိတေယေဝ-၌သာ၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဂဏန္တိ-သော်၊ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကဿ-အဓိစ္စသမုပ္ပန္နအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (ဒိဋ္ဌိ) ဣဝ-ကဲ့သို့ သဿတဒိဋ္ဌိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ [အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကဿေဝ၏ အနက်ကို ဋီကာ၌ဖွင့်ထားသည်။] အတ္တနာ ဝါ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာမိတိ-ကား၊ သညာက္ခန္ဓသိသေန-သညာက္ခန္ဓာကို အဦးပြုသဖြင့်၊ (သဉ္ဇာနာမိဟု သညာက္ခန္ဓာကို အဦးပြုသဖြင့်) ခန္ဓေ-ခန္ဓာတို့ကို၊ အတ္တာတိ-အတ္တဟူ၍၊ ဂဟေတွာ-၍၊ သညာယ-သညာမှ၊ အဝသေသက္ခန္ဓေ-ကြွင်းသောခန္ဓာတို့ကို၊ သဉ္ဇာနနတော-အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းကြောင့်၊ ဣမိနာ အတ္တနာ-ဤအတ္တသည်၊ ဣမံ အတ္တာနံ-ဤအတ္တကို၊ သဉ္ဇာနာမိ-အမှတ်ပြု၍ သိ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤအတ္တနာ ဝါ အတ္တာနံဟူသော အယူသည်၊ ဟောတိ။

အတ္တနာ ဝါ အနတ္တာနန္တိ-ကား၊ သညာက္ခန္ဓယေဝ-ကိုသာ၊ အတ္တာတိ-အတ္တဟူ၍၊ ဂဟေတွာ၊ ဣတရေ-သညာက္ခန္ဓာမှတစ်ပါးကုန်သော၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ခန္ဓေ-တို့ကို၊ အနတ္တာတိ-အနတ္တဟူ၍၊ ဂဟေတွာ၊ သညာယ-ဖြင့်၊ တေသံ-ထိုသညာက္ခန္ဓာမှတစ်ပါး လေးပါးသောခန္ဓာတို့ကို၊ ဇာနနတော-သိခြင်းကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤအတ္တနာ ဝါ အနတ္တာနံဟူသောအယူသည်၊ ဟောတိ၊ အနတ္တနာ ဝါ အတ္တာနန္တိ-ကား၊ သညာက္ခန္ဓ-ကို၊ အနတ္တာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣတရေ-သညာက္ခန္ဓာမှတစ်ပါးသော၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ခန္ဓေ စ-တို့ကိုလည်း၊ အတ္တာတိ-တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ၊ သညာယ-ဖြင့်၊ တေသံ-ထိုသညာက္ခန္ဓာမှတစ်ပါး လေးပါးသောခန္ဓာတို့ကို၊ ဇာနနတော-ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤအနတ္တနာ ဝါ အတ္တာနံဟူသောအယူသည်၊ ဟောတိ။ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံသော မိစ္ဆာအယူတို့သည်လည်း၊ သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယောဝ-သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတို့သာတည်း။

ပန-ဆက်၊ ဝဒေါ၊ ပေ၊ အာဒယော-အစရှိသောအခြင်းအရာတို့သည်၊ သဿတ
ဒိဋ္ဌိယာဇဝ-သဿဒိဋ္ဌိ၏သာ၊ အဘိနိဝေသာကာရာ-စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းပုံအခြင်းအရာ
တို့တည်း၊ တတ္ထ - ထို ဝဒေါ ဝေဒေယျော အစရှိသောပါ၌၊ (အတ္ထော ဇဝံ
ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဝဒတိ-ပြောဆိုတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝဒေါ-ဝဒမည်၏၊ ဝစီ
ကမ္မဿ-ဝစီကံကို၊ ကာရကော-ပြုတတ်၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဝေဒယတိ-
သိလည်း သိတတ် ခံစားလည်း ခံစားတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝေဒေယျော-မည်၏၊
ဇာနာတိ-သိလည်း သိ၏၊ အနုဘဝတိ-ခံစားလည်း ခံစား၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ-၌၊ ယံ-အကြင်အကျိုးကို၊ သော-ထိုအတ္ထသည်၊ ဝေဒေတိ-ခံစား၏၊
တံ-ထိုအကျိုးကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ တတြ၊ ပေ၊ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊
(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို တတြ တတြ ဒီဃရတ္တံ ကလျာဏပါပကာနံအစရှိသော
စကားရပ်၌၊ တတြ တတြာတိ-ကား၊ တေသု၊ ပေ၊ နိကာယေသု-ထိုထိုယောနိ၊
ထိုထိုဂတိ၊ ထိုထိုဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ထိုထိုသတ္တာဝါသ၊ ထိုထိုသတ္တနိကာယတို့တွင်၊ ဝါ-
ကား၊ အာရမ္မဏေသု-အာရုံတို့တွင်၊ (အညတရံ ပစ္စနဘောတိ၌ စပ်၊) ဒီဃရတ္တံတိ-
ကား၊ စိရရတ္တံ-ကြမြင့် စွာသောညဉ့် ပတ်လုံး၊ ပစ္စနဘောတိတိ-ကား၊
ပဋိသံဝေဒယတိ-ခံစား၏၊ န သော ဇာတော နာဟောသီတိ-ကား၊ သော အတ္တာ-
ထိုအတ္ထသည်၊ အဇာတိ ဓမ္မတော-ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
ဇာတော နာမ-ဖြစ်ပြီးမည်သည်၊ န-မဟုတ်၊ [“ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိဘဲ
အမြဲရှိနေသောကြောင့် ဖြစ်ပြီးဟုလည်း မဆိုနိုင်”ဟူလို၊] သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊
ဝိဇ္ဇမာနောယေဝ-ထင်ရှား ရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တေနော-
ထိုကြောင့်ပင်၊ (ထိုသို့ ဇာတိ သဘော မရှိခြင်းကြောင့်ပင်၊) (သော-ထိုအတ္ထသည်၊)
အတိတေ-အတိတိ၌၊ နာဟောသိ-မဖြစ်ခဲ့ဘူး၊ (ဖြစ်ပြီးဟုလည်း မဆိုနိုင်၊)
အနာဂတေပိ-အနာဂတ်၌လည်း၊ န ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့မဟုတ်၊
(ဖြစ်လတ္တံ့ဟုလည်းမဆိုနိုင်၊) ဟိ-မှန်၊ ယော-အကြင် အရာသည်၊ ဇာတော-
ဖြစ်ပြီးသည်၊ (ဟောတိ)၊ သော-ထိုအရာသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ (ဣတိ-
ဤသို့လည်းကောင်း၊) ယော စ-သည်လည်း၊ ဇာယိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊

ဝေဒယတိ။ ။စုရာဒိ ဝိဒဓာတ်သည် ခံစားခြင်းအနက်ကိုသာ ဟော၏၊ သိခြင်း
အနက်ကို ဟောသော ဝိဒဓာတ်ကား ဘူဝါဒိတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဝိဒတိ ဝေဒယတိ”ဟု
ဆိုလိုလျက် ဘူဝါဒိ ဝိဒဓာတ်ကို မပြဘဲ စုရာဒိဝိဒဓာတ်ကိုသာ ပြထားသည်၊ “ဇာနာတိ”သည်
ဘူဝါဒိ ဝိဒဓာတ်၏အဖွင့်၊ “အနုဘဝတိ”ကား စုရာဒိ ဝိဒဓာတ်၏ အဖွင့်တည်း၊ “ဝေဒေယျော”၌
ဝိဒဓာတ် ဣပစ္စည်း စုရာဒိ ဣပစ္စည်း ယျ ဒွေဘော်လာ၍ ပြီးသည်၊ (တစ်နည်း) ယ
မလာဘဲ “ဝေဒေယော”ဟု ရှိလျှင်လည်း ကောင်း၏။

သော-သည်။ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ကုတိ-လည်းကောင်း၊ (ဝုစ္စတိ)။ (ရှေးနိဿယ၌ ဝုစ္စတိ ထည့်စပ်သည်။)

အထ ဝါ-ကား၊ န သော ဇာတော နာဟောသီတိ-ကား၊ သော-ထိုအတ္တသည်၊ သဒါ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ-ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အတိတေပိ-၌လည်း၊ ဇာတု-စင်စစ်အားဖြင့်၊ [ဇာတောကို ဖွင့်သည်၊] နာဟောသိ-ဖြစ်ပြီးမဟုတ်သည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ အနာဂတေပိ-၌လည်း၊ ဇာတု၊ န ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့မဟုတ်သည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ နိစ္စောတိ-ကား၊ ဥပ္ပာဒဝယရဟိတော-ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းမှ ကင်း၏၊ ဓုဝေါတိ-ကား၊ ထိရော-ခိုင်မြဲ၏၊ သာရဘူတော-အနှစ်သာရဖြစ်၍ ဖြစ်၏၊ သဿတောတိ-ကား၊ သဗ္ဗကာလိကော-အလုံးစုံသောကာလ၌ ရှိ၏၊ (အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏) အဝိပရိဏာမဓမ္မောတိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပကတိဘာဝံ-ပင်ကို သဘောကို၊ အဝိဇဟနဓမ္မော-စွန့်ခြင်းသဘောမရှိ၊ ကကဏူကောဝိယ-ပုတ်သင်ညို ကဲ့သို့၊ နာနပ္ပကာရတ္ထံ-အထူးထူးသောအပြားရှိသည်၏အဖြစ်သို့၊ နာပဇ္ဇတိ-မရောက်၊ ဧဝံ-သို့၊ အယံ သဗ္ဗာသဝဒိဋ္ဌိ နာမ-ဤသဗ္ဗာသဝဒေသနာတော်၌လာသော ဒိဋ္ဌိ မည်သည်ကို၊ ကထိတာ-ပြီ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ကုတိ-အပြီးတည်း။

ဆက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-သတ္တကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၉၄၉။ သတ္တကနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ထာမဂတဋ္ဌေန-အားအစွမ်းသို့ ရောက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဟိနဋ္ဌေန စ-မဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အနုသေန္တိ-အစဉ်လိုက်၍ ကိန်းကုန်၏၊ ကုတိ-ကြောင့်၊ အနုသယာ-အနုသယတို့ မည်၏၊ ဝဋ္ဋသ္မိ-ဝဋ်၌၊ သတ္တေ-သတ္တဝါတို့ကို၊ သံယောဇေန္တိ-ယှဉ်စေတတ်ကုန်၏၊ ဃဋ္ဌေန္တိ-ဆက်စပ်တတ်ကုန်၏၊ ကုတိ-ကြောင့်၊ သံယောဇနာနိ-တို့မည်၏၊ သမုဒါစာရဝသေန-ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (အနုသယ အခိုက်အတန့်သာမကဘဲ ဥပါဒ်၊ ဌီ၊ ဘင်အားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်) ပရိယုဋ္ဌဟန္တိ-ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်ကုန်၏၊ ဝါ-ကုသိုလ်အဖို့ကို လုယက်တတ်ကုန်၏၊ ကုတိ-ကြောင့်၊ ပရိယုဋ္ဌာနာနိ-တို့ မည်၏၊ ကာမရာဂေါဝ-ကာမရာဂသည်ပင်၊ ပရိယုဋ္ဌာနံ-ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော တရားတည်း၊ ဝါ-ကုသိုလ်အဖို့ကို လုယက်တတ်သော တရားတည်း၊ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနံ-ကာမရာဂသည်ပင် ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သောတရား၊ ဝါ-ကာမရာဂ

သည်ပင် ကုသိုလ်အဖို့ကို လုယက်တတ်သောတရား၊ သေသေသုပိ-ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနမှ ကြွင်းသော ဘဝရာဂပရိယုဋ္ဌာန အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော။

၉၅၀။ အသတံ-သုတေရ်မဟုတ် သူယုတ်မာတို့၏၊ ဓမ္မာ-တရားတို့တည်း၊ (အသဒ္ဓမ္မာ-တို့) ဝါ-တစ်နည်း၊ လာမကဋ္ဌေန-ယုတ်ညံ့ကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ အသန္တာ-မချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အသဒ္ဓမ္မာ၊ ရာဂါဒီဟိ-ရာဂအစရှိကုန်သော၊ ဒေါသေဟိ-အပြစ်တို့သည်၊ ဒုဋ္ဌာနိ-ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သော၊ စရိတာနိ-အကျင့်တို့တည်း၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်၊ ဒုစရိတာနိ-တို့ မည်၏၊ တေန တေနာကာရေန-ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ငါသည် မြတ်၏ စသော ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်) မညန္တိ-မှတ်ထင်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မာနာ-မာနတို့ မည်၏။

၉၅၁။ ဒိဌိနိဒ္ဒေသေ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ရူပီတိ-ကား၊ ရူပဝါ-ရုပ်ရှိ၏၊ စာတုမဟာဘူတိကောတိ-ကား၊ စတုမဟာဘူတမယော-၄ ပါးသော မဟာဘူတ အတိ ပြီး၏၊ ဧတံ-ဤအရာသည်၊ မာတာပိတုနံ-မိဘတို့၏၊ (သန္တကံ-ဥစ္စာတည်း)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မာတာပေတ္တိကံ-မည်၏၊ တံ-ထိုမိဘတို့၏ဥစ္စာဟူသည်၊ ကိံ-အဘယ်နည်း၊ သုက္ကသောဏိတံ-သုက်သွေးတည်း၊ မာတာပေတ္တိကေ-မိဘတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သုက်သွေးကြောင့်၊ သမ္ဘူတော-ကောင်းစွာဖြစ်သည်တည်း၊ ဇာတော-ဖြစ်သည်တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ-မည်၏၊ ဣဓ-ဤရူပိ စာတုမဟာဘူတိကော အစရှိသောပါဌ်၌၊ ရူပကာယသီသေန-ရူပကာယကိုအဦးပြုသဖြင့်၊ မနုဿတ္တဘာဝံ-လူ၏အတ္တဘောကို၊ အတ္တာတိ-အတ္တဟူ၍၊ ဝဒတိ-ပြောဆို၏။

ဒုတိယော-ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ-ထိုပဌမပုဂ္ဂိုလ်၏ဝါဒကို၊ ပဋိက္ခိပိတ္တာ-၍၊ ဒိဗ္ဗတ္တဘာဝံ-နတ်၌ဖြစ်သောအတ္တဘောကို၊ (အတ္တာတိ) ဝဒတိ၊ ဒိဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဒေဝလောကေ-နတ်လောက၌၊ သမ္ဘူတော-ကောင်းစွာ ဖြစ်သော၊ (အတ္တာ၌ စပ်) ကာမာဝစရောတိ-ကား၊ ဆကာမာဝစရဒေဝပရိယာပန္နော-ခြောက်မျိုးသော ကာမာဝစရနတ်အပေါင်း၌ အကျုံးဝင်သော၊ ကဗဠိကာရံ-ကဗဠိကာရကို၊ ဘက္ခယတိ-စားတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကဗဠိကာရဘက္ခော-မည်၏၊ မနောမယောတိ-ကား၊ ဈာနမနေန-ဈာန်စိတ်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တော-ဖြစ်သော၊ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီတိ-ကား၊ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂယုတ္တော-အလုံးစုံသောအင်္ဂါကြီးငယ်တို့နှင့်ယှဉ်သော၊ အဟိနိန္ဒြိယောတိ-ကား၊ ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယော-ပြည့်စုံသောဣန္ဒြေရှိသော၊ (အတ္တာ)၊ ယာနိ-အကြင်စက္ခုန္ဒြေ၊ သောတိန္ဒြေတို့သည်၊ ဗြဟ္မလောကေ-၌၊ အတ္တိ-ကုန်၏၊ တေသံ-ထိုဣန္ဒြေတို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣတရေသံ - စက္ခုန္ဒြေ၊ သောတိန္ဒြေတို့မှတစ်ပါးသော

ယာနိန္ဒြေ၊ ဇိဝိန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေတို့၏။ သဏ္ဌာနဝသေနစ-ပုံသဏ္ဌာန်၏အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဧတံ-ဤ အဟိနိန္ဒြေယော ဟူသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တံ၊ [ယာနိန္ဒြေ ဇိဝိန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေ မရှိသော်လည်း နှာခေါင်းစသောပုံသဏ္ဌာန် ရှိသောကြောင့် “အဟိနိန္ဒြေယော” ဟု ဟောတော်မူသည်-ဟူလို၊] အာကာသာနဉ္စာယတနပဂေါတိ-ကား၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဘဝံ-အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံသို့၊ ဥပဂတော-ကပ်ရောက်သော၊ (အတ္တာ အတ္တိ၌ စပ်၊) ဣတရေသုပိ-အာကာသာနဉ္စာယတနပဂပုဒ်မှတစ်ပါး ဝိညာဏဉ္စာယတနပဂ စသောပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သတ္တကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ(နိဋ္ဌိတာ။)

၈-အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၉၅၂၊ အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ကိလေသာယေဝ-ရှေးရှေးသော ကိလေသာတို့သည်ပင်၊ ကိလေသဝတ္ထုနိ-နောက်နောက်ကိလေသာတို့၏ တည်ရာအကြောင်းတို့တည်း၊ ကုသိတဝတ္ထုနိတိ-ကား၊ ကုသိတဿ-အရာရာ၌ စက်ဆုပ်အပ်စွာ ဆုတ်နစ်တတ်သော၊ အလသဿ-ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝတ္ထုနိ-တည်ရာအကြောင်းတို့သည်၊ ပတိဌာ-တည်ရာတို့သည်၊ [ဝတ္ထုနိကို ဖွင့်သည်၊] (ကတမာနိ၌ စပ်၊) ကောသဇ္ဇကာရဏာနိ-ပျင်းရိခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ ဟောတိတိ-ကား၊ စီဝရဝိစာရဏာဒိကမ္မံ-သင်္ကန်းကို ပဉ္စခန်း သတ္တခန်း စီရင်ခြင်း အစရှိသောအလုပ်သည်၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ န ဝီရိယံ အာရဘတိတိ-ကား၊ ဒုဝိဓမ္မိ-သော၊ ဝီရိယံ-ဝီရိယကို၊ (ကာယိကဝီရိယ၊ စေတသိကဝီရိယကို၊) နာရဘတိ-အားမထုတ်၊ အပ္ပတ္တဿာတိ-ကား၊ ဈာန၊ ပေ၊ ဓမ္မဿ-ဈာန် ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်တရားဟူသော၊ အပ္ပတ္တဿ-မရောက်အပ်သေးသော တရားသို့၊ ပတ္တိယာ-ရောက်ခြင်းငှာ၊ အနဓိဂတဿာတိ-ကား၊ အနဓိကတဿ-မရအပ်သေးသော၊ တဿေဝ-ထိုဈာန် ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်တရားကိုပင်၊ အဓိဂမတ္တာယ-ရခြင်းအကျိုးငှာ၊ အသစ္စိကတဿာတိ-ကား၊ အသစ္စိကတဿ-မျက်မှောက်မပြု အပ်သေးသော၊ တဿေဝ-ကိုပင်၊ သစ္စိကရဏတ္တာယ-မျက်မှောက်ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဝီရိယံ န အာရဘတိ၌စပ်၊) ဣဒံ ပဌမန္တိ-ကား၊ ဟန္တာဟံနိပဇ္ဇာမိတိ-မိဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဣဒံ ဩသီဒနံ-ဤဆုတ်နစ်ခြင်းသည်၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာသော၊ ကုသိတဝတ္ထု-ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ တည်ရာအကြောင်းတည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ကုသိတဝတ္ထုတို့၌၊ ဣမံနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန-အထူး၊ မာသာစိတံမညေတိဇတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ မာသာစိတံ နာမ-မာသာစိတမည်သည်၊ တိန္တမာသော-စိုသောပဲကြီးတည်း၊ တိန္တမာသော-စိုသောပဲကြီးသည်၊ ဂရုကော-လေးသည်၊ ဟောတိ ယထာ-သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဂရုကော (ဟောတိ)၊ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်ော၊ [“အစားများသည် အတွက် ပဲကြီးရေစိမ်ကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ်လေးလံ နေသည်”ဟူလို၊] ဂိလာနာဝုဠိတော ဟောတိတိ-ကား၊ ဂိလာနော-မကျန်းမာသည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ဝုဠိတော-ထပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏။

၉၅၄။ အဋ္ဌသု လောကဓမ္မေသုတိ ဇတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ လောကဿ-သတ္တဝါအပေါင်း၏၊ ဓမ္မာ-သဘောထံတွာ ဓမ္မတာတို့တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ လောကဓမ္မာ-တို့ မည်၏၊ ဧတေဟိ-ဤလောကဓမ္မာတို့မှ၊ ဝိမုတ္တော နာမ-လွတ်သူမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဗုဒ္ဓါနဗ္ဗိ-ဘုရားရှင်တို့၏သန္တာန်၌သော်မှလည်း၊ ဟောန္တိ ဧဝံ-ဖြစ်ကုန်သည်သာ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ လောကဓမ္မာတိ-တို့ဟူ၍၊ ဝါ-သတ္တဝါအပေါင်း၏ သဘောထံတွာ ဓမ္မတာတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ပဋိဃာတောတိ-ကား၊ ပဋိဟညနာကာရော-ပင်ပန်းခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်၊ (ဟောတိ-နည်း၊ ထည့်စပ်)၊ လာဘေသာရာဂေါတိ-ကား၊ အဟံ-သည်၊ လာဘံ-လာဘ်ကို၊ လဘာမိ-ရ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဂေဟဿိတသောမနဿဝသေန-ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်၌မှီသော သောမနဿ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နော-ဖြစ်သော၊ သာရာဂေါ-လွန်စွာ တပ်မက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ သော-ထိုလွန်စွာတပ်မက်ခြင်းသည်၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ ပဋိဟနတိ-ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်၏၊ အလာဘေ ပဋိဝိရောဓောတိ-ကား၊ အဟံ လာဘံ၊ န လဘာမိ-မရ၊ ဣတိ-သို့၊ ဒေါမနဿဝသေန-ဒေါမနဿ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နဝိရောဓော-ဖြစ်သောဆန့်ကျင်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ သောပိ-ထိုဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်လည်း၊ စိတ္တံ ပဋိဟနတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဋိဃာတောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော၊ ယသာဒိသုပိ-ယသ အစရှိသော လောကဓမ္မတို့၌လည်း၊ အဟံ၊ မဟာပရိဝါရော-များသောအခြံအရံရှိ၏၊ အဟံ၊ အပ္ပပရိဝါရော-နည်းသော အခြံအရံရှိ၏၊ [ဤစကားဖြင့် “ယသ”အရ ကိတ္တိယသ၊ ပရိဝါရယသ နှစ်မျိုးတွင် ပရိဝါရယသကို ယူစေလိုသည်၊ ကိတ္တိယသကိုကား “ပသံသာ”ဟူသော လောကဓမ္မဖြင့် ယူလတ္တံ့၊] အဟံ၊ ပသံသပ္ပတ္တော-ချီးမွမ်းခြင်းသို့ ရောက်၏၊ အဟံ၊ ဂရဟပ္ပတ္တော-ကဲ့ရဲ့ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ အဟံ၊ သုဓပ္ပတ္တော-ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်၏၊ အဟံ၊ ဒုက္ခပ္ပတ္တော-၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧတေသံ-ဤယသ အစရှိသော လောကဓမ္မတို့၏၊ ဥပ္ပတ္တိ-ဖြစ်ပုံကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အနရိယဝေါဟာရာတိ-ကား၊ အနရိယာနံ-အရိယာမဟုတ်သော ပုထုဇဉ်တို့၏၊ ဝေါဟာရာ-အခေါ်အဝေါ်တို့သည်။ (ကတမေ အဋ္ဌ၌ စပ်။

)

၉၅၇။ ပုရိသဒေါသာဟိ-ကာ၊ ပုရိသာနံ-တို့၏။ ဒေါသာ-အပြစ်တို့သည်၊ (ကတမေ အဋ္ဌ၌ စပ်၊) န သရာမိတိ-ကား၊ မယာ-တပည့်တော်သည်၊ ဧတဿ ကမ္မဿ-ဤအလုပ်ကို၊ ကတဌာနံ-ပြုအပ်ရာအရပ်ကို၊ န သရာမိ၊ န သလ္လကွေမိ-မမှတ်မိပါ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အဿတိဘာဝေန-သတိမရှိသူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ-မမှတ်မိသူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗေဒေတိ-ဖြေရှင်း၏၊ မောစေတိ-လွတ်စေ၏။ စောဒကံယေဝ ပဋိပ္ပရဟိတိ- ကား၊ ပဋိဝိရုဒ္ဓေါ-ဆန့်ကျင်ဘက်သည်၊ ဟုတ္တာ၊ ဖရတိ-ဖြန့်၏၊ ပဋိဘာဏိတဘာဝေန-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆိုတတ်သူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏၊ ကိ နုခေါ တုယန္တိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ (ဒီပေတိ၌ စပ်၊) ယော တံ-အကြင် သင်သည်၊ ဝတ္ထုနာ-ဝတ္ထုနှင့်တကွ၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ကို၊ နေဝ ဇာနာသိ-မသိ၊ စောဒနံ-စောဒနာနည်းကို၊ န ဇာနာသိ၊ ဗာလဿ-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မလိမ္မာသော၊ အဗျတ္တဿ-ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သော၊ (တဿ၊) တုယံ-ထိုသင်၏၊ ဘဏိတေန နာမ-ပြောဆိုအပ်သည်မည်သောစကားဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤ အနက်ကို၊ ဒီပေတိ၊ တံပိ-အောက်တန်းစားဖြစ်သော သင်သည်လည်း၊ ဝါ-သင်က သော်မှလည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုကို၊ အဇာနန္တော-မသိပါဘဲ၊ ဘဏိတဗ္ဗံ-ပြောဆိုထိုက်၏ဟူ၍၊ မညိဿသိ နာမ-မှတ်ထင်တုံဘိ၏၊ ဣတိ-သို့၊ အဇ္ဈောတ္ထ ရတိ-လွမ်းမိုး၏၊ ပစ္စာရောပေတိတိ-ကား၊ တံပိ ခေါသိတိ အာဒိနိ-တံပိ ခေါသိ အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ဝဒန္တော-ပြောဆိုလျက်၊ ပဋိအာရောပေတိ-ပြန်၍တင်၏။ ပဋိကရောဟိတိ-ကား၊ ဒေသနာဂါမိနိ-ဒေသနာဂါမ်အာပတ်ကို၊ ဒေသေဟိ-ဒေသနာ ပြောဦးလော့၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိတော-ဝုဋ္ဌာနဂါမ်အာပတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌာဟိ-ထဦးလော့၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ သုဒ္ဓန္တေ-စင်ကြယ်သူ၏အဖို့၌၊ ပတိဋ္ဌိတော-တည်သည်၊ (ဟုတ္တာ) အည-အခြားသူကို၊ စောဒေဿသိ-စောဒနာရလတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒီပေတိ။

အညေနာည ပဋိစရတိတိ-ကား၊ အညေန-အခြားသော၊ ကာရဏေန (ဝါ)-အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝစနေန ဝါ-စကားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အည-သော၊ ကာရဏံ (ဝါ)-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝစနံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆာဒေတိ-ဖုံးကွယ်၏၊ [ဤဝါကျကို “အညေန ကာရဏေန အည ကာရဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ အညေန ဝစနေန အည ဝစနံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ”ဟု နှစ်ဝါကျ ခွဲပါ၊] (တံ) အာပတ္တိ-သို့၊ အာပန္နော-ရောက်သည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သမာနော-သော်၊) ကော-အဘယ်သူသည်၊ အာပန္နော-ရောက်သနည်း၊ ကိ-အဘယ်အာပတ်သို့၊ အာပန္နော၊ ကထံ-အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အာပန္နော၊ ကိသ္မိ-အဘယ်ဝတ္ထုကြောင့်၊ အာပန္နော၊ ကံ-အဘယ်သူကို၊ (တုမှေ) ဘဏထ-ပြောနေကြကုန်သနည်း၊ ကိ-အဘယ်စကားကို၊

ဘဏထ-ကုန်သနည်း၊ ကူတိ-သို့၊ ဝဒတိ-ပြောဆို၏။ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသောဝတ္ထုကို၊ တယာ-သင်သည်၊ ဒိဋ္ဌ-မြင်အပ်သလော၊ ကူတိ-ဝုတ္တေ-မေးအပ်သော်၊ (အဟံ-တပည့်တော်သည်၊) န သုဏာမိ-မကြားပါ၊ ကူတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ သောတံ ဝါ-သောတဒ္ဓါရသို့သော်လည်း၊ ဥပနေတိ-ကပ်ဆောင်၏၊ ဗဟိဒ္ဓါ ကထံအပနာမေတိတိ-ကား၊ ကုတ္တန္နာမံ-ဤအမည်ရှိသော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပန္နော-ရောက်သည်၊ အသိ-ဖြစ်သလော၊ ကူတိ-သို့၊ ပုဋ္ဌော-မေးအပ်သည်၊ သမာနော-သော်၊ (အဟံ) ပါဠိလိပုတ္တံ-ပါဠိလိပုတ်သို့၊ ဂတော-သွားသည်၊ အမှိ-ဖြစ်ပါ၏၊ ကူတိ၊ ဝတ္ထု၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ တဝ-သင်၏၊ ပါဠိလိပုတ္တဂမနံ-ပါဠိလိပုတ်သို့ သွားခြင်းကို၊ န ပုစ္ဆာမ-မမေးကုန်၊ ကူတိ၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ တတော-ထိုပါဠိလိပုတ်မှ၊ ရာဇဂဟံ-ရာဇ ဂြိဟံသို့၊ ဂတော အမှိ၊ ကူတိ ဘဏတိ၊ ရာဇဂဟံ ဝါ-မင်း၏အိမ်သို့သော်လည်း၊ ကောင်း၊ ဗြဟ္မဏဂေဟံ ဝါ-ပုဏ္ဏား၏ အိမ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ ယာဟိ-သွားဦး တော၊ အာပတ္တိ အာပန္နော အသိ၊ ကူတိ-ဤသို့ ပြောဆိုအပ်သော်၊ တတ္ထ-ထိုမင်း၏ အိမ်၌၊ ဝါ-ထိုပုဏ္ဏား၏အိမ်၌၊ မေ-တပည့်တော်သည်၊ သူကရမံသံ-ဝက်သားကို၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်ပါပြီ၊ ကူတိ အာဒိနိ-ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ဝဒန္တော-ပြောဆို လျက်၊ ကထံ-စကားကို၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အပ၌၊ ဝိက္ခိပတိ-ပစ်လွှင့်၏၊ ကောပန္နိ-ကား၊ ကုပိတဘာဝံ-စိတ်ဆိုးသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာကို၊ (စိတ်ဆိုးခြင်းကို) ဒေါသန္တိ-ကား၊ ဒုဋ္ဌဘာဝံ-ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာကို၊ (ဒေါသကို) (ပါတုကရောတိ၌ စပ်) ဧတံ ဥဘယမ္ပိ-ဤ ကောပ၊ ဒေါသနှစ်ပါးသည်လည်း၊ ကောဓေသေဝ-ကောဇေါသ၊ နာမံ-တည်း၊ အပ္ပစ္စယန္တိ-ကား၊ အတုဋ္ဌာကာရံ-မနှစ်သက်သူ၏ အမူအရာကို၊ (ပါတုကရောတိ)။ [ဤစာအုပ်တို့၌ “အသန္နုဋ္ဌာ ကာရံ”ဟု ရှိသည်ကား မကောင်းပါ။]

ဧတံ-ဤအပ္ပစ္စယံ ဟူသော အမည်သည်၊ ဒေါမနဿဿ-၏၊ နာမံ-တည်း၊ ပါတုကရောတိတိ-ကား၊ ဒေသေတိ-ပြ၏၊ ပကာသေတိ-ထင်ရှားစေ၏၊ ဗာဟာ ဝိက္ခေပကံ ဘဏတိတိ-ကား၊ ဗာဟာ-လက်ရုံး လက်မောင်းတို့ကို၊ ဝိက္ခိပိတ္တာ-အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွှင့်၍၊ ဝါ-ဆန့်တန်း၍၊ အလဇ္ဇိဝစနံ-အရှက်မရှိသူတို့၏ စကားကို၊ ဝဒတိ-၏၊ ဝိဟေသေတိတိ-ကား၊ ဝိဟေဌေတိ-ညှဉ်းဆဲ၏၊ ဗာဓေ-နှိပ်စက်၏၊ အနာဒိယိတွာတိ-ကား၊ စိတ္တိကာရေန-စိတ်မဟုတ်သော်လည်း စိတ်ကဲ့သို့ ပြုခြင်းအားဖြင့်၊ ဝါ-အရိုအသေအားဖြင့်၊ အဂ္ဂဟေတွာ-မယူမူ၍၊ အဝဇာနိတွာ-အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြု၍၊ အနာဒေရာ-ရိုသေခြင်း မရှိသည်၊ ဟုတွာ၊ ကူတိ အတ္ထော။

အတိဗာဠန္တိ-ကား၊ အတိဒဠ-အလွန်မြဲမြံစွာ၊ အတိပမာဏံ-ပမာဏထက် အလွန်၊ (ကြောင့်ကြစိုက်ထိုက်သော ပမာဏကို လွန်၍) မယိ ဗျာဝဋ္ဋာတိ-ကား၊ မယိ-တပည့်တော်၌၊ ဗျာပါရံ-ကြောင့်ကြသို့၊ အာပန္နာ-ရောက်ကုန်ပြီ၊ ဟိနာယာ ဝတ္တိတွာတိ-ကား၊ ဟိနာယ-ယုတ်ညံ့သော၊ ဂိဟိဘာဝဿ-လူအဖြစ်၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ အာဝတ္တိတွာ-လည်၍၊ [“ဟိန”ကို “ဂိဟိဘာဝ”ဟု ဖွင့်၍ သဝိဘတ်၏ ကာရိယဖြစ်သော အာယကို အတ္ထာယဟု ဖွင့်သည်။] ဂိဟိ-လူသည်၊ ဟုတွာ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အတ္တမနာ ဟောထာတိ-ကား၊ တုဌစိတ္တန္တ-နစ်သက်သောစိတ်ရှိကုန်သည်၊ ဟောထ-ဖြစ်ကြပါကုန်တော့၊ မယာ-တပည့်တော်သည်၊ လဘိတဗ္ဗ-ရထိုက်သော လဘ်ကို၊ လဘထ-အရှင်ဘုရားတို့ ရကြပါကုန်တော့၊ မယာ-သည်၊ ဝသိတဗ္ဗ ဌာနေ-နေထိုက်သောအရပ်၌၊ ဝသထ-အရှင်ဘုရားတို့ နေကြပါကုန်တော့၊ မယာ-သည်၊ ဝေါ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဖာသုဝိဟာရော-ချမ်းသာစွာနေခြင်းကို၊ ကတော-ပြုအပ်ပါပြီ၊ (ပြုလိုက်ပါပြီ) ဣတိ အဓိပ္ပာယေန-ဤသို့သောအလိုဖြင့်၊ ဝဒတိ-၏၊ (“ဣဒါနိ ခေါ တုမေ အာယသန္တော အတ္တမနာ ဟောထ”ဟု ပြော၏။)

၉၅၈။ (အတ္တာ-အတ္တသည်။) အသညိ-သညာမရှိ၊ ဣတိ-သို့၊ ပဝတ္ထော-ဖြစ်သော၊ ဝါဒေါ-ဝါဒသည်၊ အသညိဝါဒေါ-အသညိဝါဒမည်၏၊ တေသံ-ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏၊ သော-ထိုအသညိဝါဒသည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ-ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည်။) အသညိဝါဒါ-တို့မည်၏၊ ရူပိ အတ္တာတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ လာဘိနော-ဈာန်သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (ဒိဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၌ စပ်)၊ ကသိဏရူပံ-ကသိုဏ်းရုပ်ကို၊ အတ္တာတိ-အတ္တဟူ၍၊ ဂဟေတွာ-၍၊ (အတ္တာ-သည်။) ရူပိ-ရုပ်ရှိ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒိဌိ-မိစ္ဆာအယူသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အလာဘိနော-ဈာန်သမာပတ်ကို ရခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တက္ကမတ္ထေနော-ကြံစည်ခြင်းမျှဖြင့်သာ၊ အာဇီဝကာနံ ဝိယ-အာဇီဝကတို့၏ကဲ့သို့၊ (ဒိဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။)

စ ပန-ထပ်၍ ဆက်၊ လာဘိနောယေဝ-အရူပသမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ် ၏သာ၊ အရူပသမာပတ္တိနိမိတ္တံ-အရူပသမာပတ်၏ နိမိတ်ဖြစ်သော ကောင်းကင် ပညတ် အစရှိသည်ကို၊ အတ္တာတိ ဂဟေတွာ၊ (အတ္တာ၊) အရူပိ-ရုပ်မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒိဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အလာဘိနော-အရူပသမာပတ်ကို ရခြင်းမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တက္ကမတ္ထေနော၊ နိဂဏ္ဌာနံဝိယ-တို့၏ကဲ့သို့၊ (ဒိဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ပန-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤဝါဒ၌၊ အသညိဘာဝေ-သညာမရှိသည်၏အဖြစ်၌၊ (အတ္တ၏ သညာမရှိသည်၏အဖြစ်၌) ဧကန္တေနော-သာလျှင်၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ န ပရိယေသိတဗ္ဗံ-မရှာမှီးထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ ဒိဌိဂတိကော-မိစ္ဆာအယူရှိသူသည်၊ ဥမ္မတ္တကော ဝိယ-သူရူးကဲ့သို့၊ ယံ ဝါ တံ ဝါ-ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားအယူကို၊ ဂဏှာတိ။

ရူပီစ အရူပီစာတိ-ဟူသော ဒိဋ္ဌိကို၊ ရူပါရူပမိဿကဂ္ဂါဟဝသေန-ရုပ် နာမ်
 ရောသော အတ္တကို ယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အယံ ဒိဋ္ဌိ-ဤ ရူပီစ အရူပီစ
 ဟူသော ဒိဋ္ဌိသည်၊ ရူပါဝစရာရူပါဝစရသမာပတ္တိလာဘိနောပိ-ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ
 သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ တက္ကိကဿာပိ-
 ကြိဆခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပန-ကား၊ နေဝရူပီ
 နာရူပီ-နေဝရူပီ နာရူပီဟူသော ဒိဋ္ဌိသည်၊ ဧကန္တတော-စင်စစ်အားဖြင့်၊ တက္ကိက
 ဒိဋ္ဌိယေဝ-ကြံစည်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဒိဋ္ဌိသာတည်း၊ [ဧဝဖြင့် လာဘိဒိဋ္ဌိကို
 ကန့်သည်၊] အန္တဝါတိ-ဟူသောဒိဋ္ဌိသည်၊ ပရိတ္တကသိဏ်-ကျဉ်းငယ်သော ကသိုဏ်း
 ရုပ်ကို၊ အတ္တတော-အတ္တအားဖြင့်၊ ဂဏုန္တဿ-ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒိဋ္ဌိ-တည်း၊
 အနန္တဝါတိ-ဟူသောဒိဋ္ဌိသည်၊ အပ္ပမာဏကသိဏ်-အတိုင်းအရှည် မရှိသော
 ကသိုဏ်းရုပ်ကို၊ (အတ္တတော ဂဏုန္တဿ ဒိဋ္ဌိ)၊ အန္တဝါစ အနန္တဝါစာတိ-ဟူသော
 ဒိဋ္ဌိသည်၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်၌လည်းကောင်း၊ အဓော-အောက်၌လည်းကောင်း၊ သပရိ
 ယန္တံ-အဆုံးအပိုင်းအခြားနှင့် တကွဖြစ်သော၊ တိရိယံ-ဖီလာ၌၊ အပရိယန္တံ-အဆုံး
 အပိုင်းအခြားမရှိသော၊ ကသိဏ်-ကို၊ အတ္တာတိ ဂဟေတွာ၊ ဥပ္ပန္နဒိဋ္ဌိ-တည်း၊
 နေဝန္တဝါ နာနန္တဝါတိ-ဟူသောဒိဋ္ဌိသည်၊ တက္ကိကဒိဋ္ဌိယေဝ-ကြံစည်ခြင်းရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏ဒိဋ္ဌိသာတည်း၊ သဗ္ဗတ္ထံ-၌၊ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အဋ္ဌကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဗ္ဗိတာ။)

၉-နဝကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၉၆၀။ နဝကနိဒ္ဒေသေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ နဝ အာယာတဝဏ္ဏနီတိ-
 နဝ အာယာတဝဏ္ဏဟူကုန်သော အာယာတဝဏ္ဏတို့ကို၊ သတ္တေသု-တို့၌၊ ဥပ္ပတ္တိ
 ဝသေနေဝ- ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာ၊ ကထိတာနိ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊
 ပုရိသာနံ-တို့၏၊ မလာနိ-အညစ်အကြေးတို့တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပုရိသမလာနိ-
 ပုရိသမလတို့ မည်၏၊ နဝ ဝိဓာတိ-ကား၊ နဝ ကောဋ္ဌာသာ-ကိုးပါးသော အဖို့အစု
 ရှိကုန်သော၊ ဝါ-ကား၊ နဝပွဘေဒါ-ကိုးပါးသောအပြားရှိကုန်သော၊ (မာနာ၌ စပ်၊)
 [ပဌမနည်း၌ ဝိဓကို ကောဋ္ဌာသဟုဖွင့်၍ ဒုတိယနည်း၌ ပဘေဒဟုဖွင့်သည်။]

၉၆၁။ တဏှံ ပဋိစ္စာတိ-ကား၊ တဏှံ-ကို၊ နိဿာယ-၍၊ ပရိယေသနာတိ-
 ကား၊ ရူပါဒိ အာရမ္မဏပရိယေသနာ-ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံကိုရှာမှီးခြင်းသည်၊
 (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ သာ-ထိုရူပါရုံအစရှိသောအာရုံကို ရှာမှီးခြင်းသည်၊ တဏှာယ-

တဏှာသည်။ သတိ-ရှိလသော၊ ဟောတိ၊ လာဘောတိ-ကား၊ ရူပါဒိအာရမ္မဏ ပဋိလာဘော-ရူပါရုံအစရှိသောအာရုံကိုရခြင်းသည်။ (ဟောတိ) ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုရူပါရုံအစရှိသောအာရုံကိုရခြင်းသည်။ ပရိယေသနာယ-ရှာမှီးခြင်းသည်။ သတိ၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဝိနိစ္ဆယော-ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ ဉာဏ ၂၀၊ ဝသေန၊ ဉာဏ ဝိနိစ္ဆယ၊ တဏှာဝိနိစ္ဆယ၊ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယ၊ ဝိတက္ကဝိနိစ္ဆယတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ စတုပ္ပိဓော-ရှိ၏။ တတ္ထ-ထိုလေးပါးသောဝိနိစ္ဆယတို့တွင်၊ သုခဝိနိစ္ဆယ ၂၀၊ သုခမ နုယုဇ္ဈယျာတိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤဝိနိစ္ဆယသည်။ ဉာဏဝိနိစ္ဆယော-ဉာဏဝိနိစ္ဆယ တည်း။ ဝါ-ဉာဏ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း။ [သုခဝိနိစ္ဆယ သေဝိတဗ္ဗသုခ၊ အသေဝိ တဗ္ဗသုခဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို၊ ဇညာ-သိရာ၏။ သုခဝိနိစ္ဆယံ-ကို၊ ဥတွာ-သိပြီး၍၊ အဇ္ဈတ္တံ-အာရုံဟူသောအဇ္ဈတ္တ၌၊ သုခံ-သုခကို၊ အနုယုဇ္ဈယျ-အားထုတ်ရာ၏။ ဥပရိပဏ်၊ ဝိဘင်္ဂဝဂ်၊ အရဏဝိဘင်္ဂသုတ်။] ဝိနိစ္ဆယာတိ၊ ပေ၊ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယောစာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဂတာနိ-လာကုန်သော၊ အဋ္ဌသတတဏှာဝိစရိတာနိ-တရားရှစ် ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်တို့သည်။ တဏှာဝိနိစ္ဆယော-တဏှာဝိနိစ္ဆယတည်း။ ဝါ-တဏှာဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း။ [ဝိနိစ္ဆယာတိ (ဧတ္ထ)-ဟူသောဤပါဌ၌၊ (လဗ္ဘမာနာ) ဝိနိစ္ဆယာ-တို့သည်။ တဏှာဝိနိစ္ဆယော စ-တဏှာဝိနိစ္ဆယလည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆ ယော စ-ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-၂ ပါးတို့တည်း။ မဟာနိဒ္ဒေသ၊ အဋ္ဌကဝဂ် ကလဟဝိဝါဒသုတ်။] ဒွါသဋ္ဌိ-၆၂ ပါးသော၊ ဒိဋ္ဌိယော-မိစ္ဆာအယူတို့ သည်။ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယော-တည်း။ ဝါ-ဒိဋ္ဌိဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း။ ဝါ-ဆုံးဖြတ်တတ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။

ပန-ကား၊ ဆန္ဒောခေါ ဒေဝါနမိန္ဒဝိတက္ကနိဒါနောတိ-ဟူသော၊ ဣမသ္မိ သုတ္တေ-ဤသက္ကပဉ္စပါဠိတော်၌၊ ဣမ-ဤခုဒ္ဒကဝိတ္ထုဝိဘင်း၌၊ ဝိနိစ္ဆယောတိ-ဝိနိစ္ဆယောဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဝိတက္ကောယေဝ-ဝိတက်သည်ပင်၊ အာဂတော-လာ၏။ [ဒေဝါနမိန္ဒ-သိကြားမင်း၊ ဆန္ဒော-ဆန္ဒသည်။ ဝိတက္ကနိဒါနော-ဝိတက် ဟူသော အကြောင်းရင်းရှိ၏။ သုတ်မဟာဝါ၊ သက္ကပဉ္စသုတ်ဂေါပကဝတ္ထု။] ဟိ-မှန်၊ လာဘံ-လာဘ်ကို၊ လဘိတွာ-ရပြီး၍၊ ဣဌာနိဋ္ဌံ-အလိုရှိအပ်သောလာဘ်၊ အလို မရှိအပ်သောလာဘ်ကိုလည်းကောင်း၊ သန္တရာသန္တရဗ္ဗ-ကောင်းသောလာဘ်၊ မကောင်းသောလာဘ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိက္ကေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝိနိစ္ဆိနာတိ-ဆုံးဖြတ်၏။ (ကိ-အဘယ်သို့ ဆုံးဖြတ်သနည်း။) ဧတ္ထကံ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသောဝတ္ထုသည်။ မေ-ငါ၏၊ ရူပါရမ္မဏတ္ထာယ-ရူပါရုံအကျိုးငှာ၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဧတ္ထကံ မေ၊ သဒ္ဓါဒိအာရမ္မဏတ္ထာယ-သဒ္ဓါရုံအစရှိသော အာရုံအကျိုးငှာ၊ (ဘဝိဿတိ)၊ ဧတ္ထကံ၊ မယံ-ငါ၏အတွက်၊ (ငါ့ဖို့) ဘဝိဿတိ-ဧတ္ထကံ၊ ပရဿ-သူတစ်ပါး၏အတွက်၊ (သူတစ်ပါးဖို့) ဘဝိဿတိ၊ ဧတ္ထကံ-ဤမျှ

အတိုင်းရည်ရှိသော ဝတ္ထုကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမိ-သုံးစွဲအံ့၊ ဧတ္တကံ-ကို၊ နိဒဟိဿာမိ-သို့မိုး သိမ်းဆည်းအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝိတက္ကေနေဝ၊ ဝိနိစ္ဆိနာတိ) တေန-ထို့ကြောင့်၊ လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယောတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ဆန္ဒရာဂေါတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ အကုသလဝိတက္ကေန-အကုသလဝိတက်ဖြင့်၊ ဝိတက္ကိတေ-ကြံစည်အပ်သော၊ ဝတ္ထုသို့-ဝတ္ထု၌၊ ဒုဗ္ဗလရာဂေါ စ-အားမရှိသော ရာဂသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အနည်းငယ် တပ်မက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ [ဆန္ဒကို ဖွင့်သည်၊] ပလဝရာဂေါ စ-အားရှိသော ရာဂသည်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ [ရာဂကို ဖွင့်သည်၊] ဟိ-မှန်၊ ဣဓ-ဤ ဆန္ဒရာဂေါဟူသော ပါဌ်၌၊ ဆန္ဒောတိ-ဆန္ဒဟူသော၊ ဣဒံ-ဤသဒ္ဓါသည်၊ ဒုဗ္ဗလရာဂဿ-အားမရှိသောရာဂကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသောသဒ္ဓါတည်း၊ [စာအုပ်တို့၌ “ဣဒံ ဣဓ ဆန္ဒောတိ”ဟု ရှိသော်လည်း ယောဇနာ၌ “ဣဓ ဟိ ဣဒံ ဆန္ဒောတိ”ဟု ရှိသည်၊] အဇ္ဈောသာနန္တိ-ကား၊ ဧတံ-ဤဟာသည်၊ မမံ-ငါဟာတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပလဝသန္နိဌာနံ-အားရှိသောတဏှာ ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း၊ [စာအုပ်တို့၌ “အဟံ မမန္တိ”ဟု ရှိ၏၊ ဆန္ဒရာဂကို အကြောင်းပြု၍ “အဟံ”ဟု ဆန္ဒရာဂ မဖြစ်ခဲ့၊ ထို့ကြောင့် “ဧတံ မမံ”ဟု ရှိမှ ကောင်းမည် ထင်သည်၊] ပရိဂ္ဂဟောတိ-ကား၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန-တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဟကရဏံ-ဥစ္စာကိုသိမ်းဆည်းခြင်းကို ပြုခြင်းတည်း၊ [စာအုပ်တို့၌ “ပရိဂ္ဂဟကရဏံ”ဟု ပါဌ်ပျက်၏။]

မစ္ဆရိယန္တိ-ကား၊ ပရေဟိ-သူတစ်ပါးတို့နှင့်၊ သာဓာရဏဘာဝဿ-ဆက်ဆံ သည်၏အဖြစ်ကို၊ အသဟနတာ-သည်းခံခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်တည်း၊ တေနေဝ-ပင်၊ အဿ-ထိုမစ္ဆရိယပုဒ်၏၊ (ဝစနတ္ထံ၌ စပ်)၊ ပေါရာဏာ-ရှေး၌ဖြစ်သော ဆရာတော် တို့သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝစနတ္ထံ-ကို၊ ဝဒန္တိ၊ (ကိ)၊ ဣဒံ အစ္ဆရိယံ-ဤအံ့ဩဖွယ်ဝတ္ထုသည်၊ မယုမေဝ-ငါ၏အတွက်သာ၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ အညဿ-အခြားသူ၏အတွက်၊ မာ (ဟောတု)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဝတ္တတ္တာ-ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မစ္ဆရိယန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ (ဝဒန္တိ)၊ [“မာ အစ္ဆရိယံ”ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ မာကို မာ ဟောတုဟု ဖွင့်သည်၊ “ဣဒံ အစ္ဆရိယံ”ဟူသော ပဌမကတ္တားသည် နောက်ဝါကျ၌ လိုက်နိုင်သောကြောင့် အညဿ၏ နောက်၌ အစ္ဆရိယံ ပုဒ် ရှိသင့်မည် မထင်၊] အာရက္ခောတိ-ကား၊ ဒွါရပိဒဟနမဇ္ဈသဂေါပနာဒိဝသေန-တံခါးကို ပိတ်ခြင်း၊ သေတ္တာထဲ၌ စောင့်ရှောက် ခြင်း အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ သုဌ-ကောင်းစွာ၊ ရက္ခဏံ-စောင့်ရှောက်ခြင်း တည်း၊ အဓိကရောတိ-အကျိုးတရားကို ပြုတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အဓိကရဏံ-အဓိကရဏ မည်၏၊ ဧတံ-ဤအဓိကရဏဟူသော အမည်သည်၊ ကာရဏဿ-အကြောင်း၏၊ နာမံ-အမည်တည်း။

အာရက္ခာဓိကရဏန္တိ-ဟူသော သဒ္ဓါသည်။ ဘာဝနပုံသကံ-ဘာဝနပုံသက သဒ္ဓါတည်း။ (ကြိယာ၌ စပ်ထိုက်သော နပုံလိန်ရှိသောသဒ္ဓါတည်း။) အာရက္ခဟေတု- စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (အနေကေ ပါပကာ အတုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိ၌ စပ်)။ ကုတိ အတ္ထော၊ ဒဏ္ဍာဒါနာဒိသု-ဒဏ္ဍာဒါန အစရှိသည်တို့တွင်၊ ပရနိသေဓနတ္ထံ-သူတစ်ပါးကို တားမြစ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဒဏ္ဍဿ-တုတ်ကို၊ အာဒါနံ-ယူခြင်းသည်၊ ဒဏ္ဍာဒါနံ-မည်၏။ ဧကတောဓာရာဒိနော-တစ်ဖက်၌ အသွားရှိသော ဓားအစရှိသော၊ သတ္တဿ-လက်နက်ကို၊ အာဒါနံ-ယူခြင်းသည်၊ (စွဲကိုင်ခြင်းသည်။) သတ္တာဒါနံ-မည်၏။ ကလဟောတိ-ကား၊ ကာယကလဟောပိ-ကိုယ်ဖြင့် ခိုက်ရန် ဖြစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝါစာကလဟောပိ-နှုတ်ဖြင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ပုရိမော ပုရိမော-ရှေး၌ဖြစ် ရှေး၌ဖြစ်သော၊ ဝိရောဓော-ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်၊ ဝိဂ္ဂဟော-ဝိဂ္ဂဟမည်၏။ ပစ္စိမော ပစ္စိမော-နောက်၌ဖြစ် နောက်၌ဖြစ်သော၊ (ဝိရောဓော-သည်) ဝိဝါဒေါ-မည်၏။ တုဝံ တုဝန္တိ-ဟူသော သဒ္ဓါသည်၊ အဂါရဝဝစနံ-မရှိမသေပြောဆိုကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ တွံ တွံ-နင်နင်၊ ကုတိ အတ္ထော။

၉၆၄။ ကုဉ္စိတာနီတိ- ကား၊ ကုဉ္စနာနိ- လှုပ်ရှားခြင်းတို့သည်၊ စလနာနိ- လှုပ်ရှားခြင်းတို့သည်၊ (ကတမာနိ၌စပ်)၊ အသ္မိတိ ကုဉ္စိတမေတန္တိအာဒိဟိ-အစရှိကုန် သော၊ သဗ္ဗပဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ မာနောဝ-မာနကိုသာ၊ ကထိတော-ပြီ၊ အဟန္တိ-ငါ ဟူ၍၊ ပဝတ္ထော-ဖြစ်သော၊ မာနောပိ-သည်လည်း၊ ကုဉ္စိတမေဝ- လှုပ်ရှားခြင်းပင်တည်း၊ အယံ-ဤကိုယ်ကား၊ အဟံ-ငါတည်း၊ ကုတိ-သို့၊ ပဝတ္ထော- သော၊ (မာနော)ပိ၊ (ကုဉ္စိတမေဝ)၊ (အဟံ-သည်)၊ နေဝသညီနာသညီ-သည်၊ ဘဝိဿံ-ဖြစ်လိမ့်အံ့၊ ကုတိ-သို့၊ ပဝတ္ထော မာနောပိ၊ (ကုဉ္စိတမေဝ)၊ သေသနဝကေဟိပိ-ကြွင်းသော မညီတနဝကတို့ဖြင့်လည်း၊ မာနောဝ-ကိုသာ၊ ကထိတော၊ ဟိ-မှန်၊ မာနော-မာနကို၊ ကုဉ္စနတော- လှုပ်ရှားတတ်သည်အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုဉ္စိတံ(တိစ)-ကုဉ္စိတ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မညနတော-မှတ်ထင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မညိတံ (တိစ)- ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဖန္ဒနတော-တုန်လှုပ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဖန္ဒိတံ (တိစ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပပဉ္စနတော- သံသရာကိုချဲ့ထွင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပပဉ္စိတံ (တိစ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တေဟိ တေဟိ ကာရဏေဟိ-ထိုထို အကြောင်း တို့သည်၊ သင်္ခတတ္ထာ- ပြုစီရင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သင်္ခတန္တိ စ-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ကုတိ-တည်း။

နဝကနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

၁၀-ဒသကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၉၆၆။ ဒသကနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ကိလေသာ ဧဝ-
 ရှေ့ရှေ့ ကိလေသာတို့သည်ပင်၊ ကိလေသဝတ္ထုနိ-နောက်နောက်ကိလေသာတို့၏
 တည်ရာအကြောင်းတို့တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဒသကနိဒ္ဒေသ၌၊ အာယာတ
 ဝတ္ထုနိ-အာယာတဝတ္ထုတို့ကို၊ (ဝုတ္တာနိဉ္စပ်)၊ အနတ္တံ မေ အစရိတိအာဒိနံ-အစရိ
 သော စိတ်ဆိုးခြင်းတို့၏၊ ဝသေန-အပြားဖြင့်၊ အကောပေတဗ္ဗေ-စိတ်မဆိုးထိုက်
 သော၊ [“အဝိကောပေတဗ္ဗေ”ဟု ရှိရာ၌ “ဝိ”ကား ပိုဟန်တူသည်၊] ခါဏုကဏုကာ
 ဒိမ္မိ-ခလုတ်တိုက်ခြင်း ဆူးစူးခြင်း အစရှိသော၊ အဋ္ဌာနေဝိ-စိတ်ဆိုးခြင်း၏တည်ရာ
 မဟုတ်သောအကြောင်း၌လည်း၊ ဥပ္ပန္နာယာတေန-ဖြစ်သောစိတ်ဆိုးခြင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-
 တကွ၊ ဝုတ္တာနိ-ကုန်ပြီ။

၉၇၀။ မိစ္ဆတ္ထေသု-မှားယွင်းသောသဘောရှိသော တရားတို့၌၊ မိစ္ဆာဉာဏန္တိ-
 ကား၊ ပါပကိရိယာသု-မကောင်းမှုကို ပြုခြင်းတို့၌၊ ဥပါယစိန္တာဝသေန-နည်းလမ်း
 ကို ကြံစည်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပါပံ-မကောင်းမှုကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ မယာ-သည်၊
 သုကတံ-ကောင်းစွာပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ပစ္စဝေက္ခဏာကာရေန-ဆင်ခြင်ခြင်း
 ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နော-သော၊ မောဟော-မောဟတည်း၊ [ဥပါယ
 စိန္တာ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာကာရတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာ၌ ပြထားသည်၊] မိစ္ဆာဝိမုတ္တိတိ-
 ကား၊ အဝိမုတ္တဿေဝ-ကိလေသာတို့မှ မလွတ်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ သတော-
 ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝိမုတ္တသညိတာ-ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီဟု အမှတ်ရှိသူ၏
 အဖြစ်တည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ၊ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဣတိ-တည်း။

ဒသကနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ (နိဗ္ဗိတာ)။

တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၉၇၃။ တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ တဏှာ
 ဝိစရိတာနီတိ- ကား၊ တဏှာသမုဒါစာရာ- တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းတို့သည်၊ တဏှာ
 ပဝတ္တိယော-တဏှာ၏ဖြစ်ခြင်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိဉ္စပ်)၊ အဇ္ဈတ္တိကဿ ဥပါဒါယာ
 တိ-ကား၊ အဇ္ဈတ္တိကံ-မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော၊ ခန္ဓပဉ္စကံ-ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို၊
 ဥပါဒါယ-ကပ်ယူ၍၊ ဝါ-စွဲ၍၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤအဇ္ဈတ္တိကဿဟူသောသဒ္ဓါသည်၊
 ဥပယောဂတ္ထေ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏အနက်၌၊ သာမိဝစနံ-သာမိဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါ
 တည်း၊ အသ္မိတိ ဟောတိတိ-ကား၊ အဇ္ဈတ္တိ-မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော၊ ယဒေတံ ခန္ဓ
 ပဉ္စကံ-ကို၊ ဥပါဒါယ-၍၊ ဝါ-၍၊ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဝသေန-တဏှာမာနဒိဋ္ဌိတို့၏အစွမ်း
 ဖြင့်၊ သမူဟဂါဟတော-အပေါင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ယူခြင်းကြောင့်၊ အသ္မိ-ငါ ဖြစ်၏၊
 ဣတိ-ဤသို့သော အယူသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိ-ထို ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်၊

သတိ-ရှိလသော်၊ (အသို့-၏၊ ကုတိ-သည်၊ ဟောတိ၊) ကုတိ အတ္ထော၊ [သမ္မဟ
ဂါဟတော၏ အဖွင့်ကို နှိုကာ၌ ရှုပါ။] ပန-ကား၊ ကုတ္တသ္မိတိ ဟောတိတိ အာဒိသု-
တို့၌၊ ဧဝံ-သို့၊ (ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊) သမ္မဟတော-အပေါင်း၏အဖြစ်ဖြင့်၊
အဟန္တိ-ငါဟူ၍၊ ဂဟဏေ-ယူခြင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊
အနုပနိဓာယစ-မထောက်ထားမှု၍လည်းကောင်း၊ ဥပနိဓာယစ-ထောက်ထား၍
လည်းကောင်း၊ ကုတိ-သို့၊ ဒွိဓာ-ဖြင့်၊ ဂဟဏံ-ယူခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-
ထိုနှစ်ပါးသော ယူခြင်းတို့တွင်၊ အနုပနိဓာယာတိ- ကား၊ အညံ- အခြားသော၊
အာကာရံ-အခြင်းအရာသို့၊ အနုပဂမ္မ-မကပ်ရောက်မှု၍၊ သကဘာဝမေဝ-မိမိ၏
အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ အာရမ္မဏံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ကုတ္တံ-ဤသို့သောအပြားသည်၊
အသို့-ဖြစ်၏၊ ကုတိ-ဤသို့သောအယူသည်၊ ဟောတိ၊ ခတ္တိယာဒိသု-ခတ္တိယ အစရှိ
သည်တို့တွင်၊ အဟံ-သည်၊ ကုဒံ ပကာရော-ဤသို့သော အပြားရှိ၏၊ ကုတိဧဝံ-
သို့၊ တဏှာမာနဒိဌိဝသေန-ဖြင့်၊ ဟောတိ၊ ကုတိ အတ္ထော၊ ကုဒံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊
တာဝ-ဥပနိဓာယမှ ရှေးဦးစွာ၊ အနုပနိဓာယ-၍၊ ဂဟဏံ-တည်း။

ပန-ကား၊ ဥပနိဓာယ-၍၊ ဂဟဏံ-သည်၊ သမတော စ-တူမျှသောအားဖြင့်
ယူခြင်းလည်းကောင်း၊ အသမတော စ-မတူမျှသောအားဖြင့် ယူခြင်းလည်းကောင်း၊
(ကုတိ-သို့) ဒုဝိဓံ ဟောတိ၊ တံ-ထိုသမ၊ အသမအပြားအားဖြင့်ယူခြင်းကို၊ ဒသေတု-
ငှါ၊ ဧဝသ္မိတိစ-ဧဝသ္မိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အညထာသ္မိတိစ-အညထာသ္မိ ဟူ၍
လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဧဝသ္မိ၊ အညထာသ္မိတို့တွင်၊
ဧဝသ္မိတိ-ဧဝသ္မိဟူသော၊ ကုဒံ-ဤအယူသည်၊ သမတော-တူမျှသောအားဖြင့်၊
ဥပနိဓာယ-၍၊ ဂဟဏံ-တည်း၊ အယံ-ဤသူသည်၊ ခတ္တိယော-ခတ္တိယသည်၊
(ဟောတိ) ယထာ-သို့၊ အယံ-သည်၊ ဗြာဟ္မဏော-ဗြာဟ္မဏသည်၊ (ဟောတိ)
ယထာ၊ ဧဝံ-တူ၊ (မည်သူမည်ဝါနှင့် တူသောအားဖြင့်)၊ အဟမ္ပိ-ငါသည်လည်း၊
(အသို့)၊ ကုတိ အတ္ထော၊ ပန-ကား၊ အညထာသ္မိတိ-အညထာသ္မိဟူသော၊ ကုဒံ-
ဤအယူသည်၊ အသမတော-မတူမျှသောအားဖြင့်၊ ဂဟဏံ-တည်း၊ အယံ-ဤသူ
သည်၊ ခတ္တိယော-သည်၊ (ဟောတိ)ယထာ၊ အယံ၊ ဗြာဟ္မဏော (ဟောတိ) ယထာ၊
(ဧဝံ-တူ၊ အဟံ) တတော-ထိုခတ္တိယမှ၊ ဝါ-ထိုဗြာဟ္မဏမှ၊ အညထာ-တစ်ပါးသော
အပြားအားဖြင့်၊ (အသို့-၏)၊ (“သူတို့နှင့်မတူ”ဟူလို)၊ အဟံ-သည်၊ ဟိနော-
သူ့အောက်ညံ့သည်၊ (အသို့၊ ကုတိ) ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ အဓိကော-
သူ့ထက်သာသည်၊ (အသို့၊ ကုတိ)ဝါ-လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ကုတိ အတ္ထော၊
ကုမာနိ-ဤဆိုအပ်ပြီးတို့ကား၊ တာဝ-ဘဝိသံစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ပစ္စုပ္ပန္နဝသေန-
ပစ္စုပ္ပန်နှင့် စပ်သဖြင့်၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ တဏှာဝိစရိတာနိ-တဏှာဝိစရိတ် တို့သည်၊
(ဟောန္တိ)။

ပန-ကား၊ ဘဝိဿန္တိအာဒိနိ-ဘဝိဿံ အစရှိသော၊ စတ္တာရိ-၄ ပါးကုန်သော တဏှာဝိစရိုက်တို့ကို၊ အနာဂတဝသေန-စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ၊ တေသံ-ထိုဘဝိဿံ အစရှိသော လေးပါးသော တဏှာဝိစရိုက်တို့၏၊ (အတ္ထော၌ စပ်၊) [တေသံဟု ရှိသည်ကား ပါဌ်ပျက်၊] ပုရိမစတုက္ကေ-ရှေ့ဖြစ်သောပစ္စုပ္ပန်စတုက္က၌၊ ဝုတ္တနယေနဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အသ္မိတိ-ကား၊ သဿတော-အခါခပ်သိမ်းထင်ရှားရှိသည်၊ ဝါ-မြဲသည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်၏၊ သာတသ္မိတိ-ကား၊ အသဿတော-အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှား မရှိသည်၊ ဝါ-မမြဲသည်၊ အသ္မိ၊ အသသ္မိတိ၊ (ဝါ)-အသသ္မိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သတသ္မိတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ပါဌော-ပါဌ်သည်၊ (အတ္ထိ- ရှိသေး၏) တတ္ထ-ထို အသသ္မိ၊ သတသ္မိဟူသော ပါဌ်၌၊ အတ္ထိ-အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အသံ-အသံမည်၏၊ ဧတံ-ဤအသံဟူသော အမည်သည်၊ နိစ္စဿ-မြဲသောအတ္တ၏၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ သီဒတိ- ဆုတ်နစ်တတ်၏၊ ဝါ-ပျက်စီးတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သတံ-သတံ မည်၏၊ [သဒဓာတ်မှ ဒကို တပြု၊] ဧတံ-ဤသတံဟူသောအမည်သည်၊ အနိစ္စဿ- မမြဲသော အတ္တ၏၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ-ဤအသ္မိ၊ သာတသ္မိဟူသောပုဒ်တို့ကို၊ ဝါ-ဤ အသသ္မိ၊ သတသ္မိဟူသောပုဒ်တို့ကို၊ သဿတုဗ္ဘေဒဝသေန-သဿတဒိဌိ၊ ဥဗ္ဘေဒဒိဌိတို့နှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဣတော-ဤအသ္မိ၊ သတသ္မိဟူသောပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းမှ၊ ပရာနိ-နောက်ဖြစ် ကုန်သော၊ သိယန္တိအာဒိနိ-သိယံ အစရှိကုန်သော၊ စတ္တာရိ-လေးပါးကုန်သော ပုဒ်တို့ကို၊ သံသယပရိဝိတက္ကဝသေန-ယုံမှားသံသယအားဖြင့် ကြံစည်ခြင်း၏ အစွမ်း အားဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ၊ တာနိ-ထိုသိယံအစရှိသောပုဒ်တို့ကို၊ ပုရိမစတုက္ကေ-ရှေ့ဖြစ်သော စတုက္က၌၊ ဝုတ္တနယေနဝ-သာလျှင်၊ အတ္ထတော-အနက်အားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ပန-ကား၊ အပါဟံ သိယန္တိအာဒိနိ-အစရှိကုန်သော၊ စတ္တာရိ-လေးပါးကုန်သော စတုက္ကတို့ကို၊ အဟံ-သည်၊ အပိနာမ ဘဝေယျံ-ဖြစ်ရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပတ္တနာကပ္ပနဝသေန-တောင့်တခြင်းဟူသော ကြံဆခြင်းနှင့် စပ် သဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ၊ တာနိ-ထိုအပါဟံ သိယံအစရှိသော စတုက္ကတို့ကို၊ ပုရိမစတုက္ကေ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဧဝံ-သို့၊ ဧတေသု-ဤဝိစရိတဓမ္မတို့၌၊ (ဝိဘာဝယေ၌ စပ်၊) ဒိဌိသီသာ-အသ္မိ ဟောတိ အစရှိသော သဿတဒိဌိ၊ ဥဗ္ဘေဒဒိဌိဟူသော အဦးပဓာနရှိကုန်သော၊ ဒွေ-နှစ်ပါးကုန်သော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓသီသာ-ဣတ္ထံ စသည် မဖက် သက်သက် အသ္မိစသော အဦးပဓာနရှိကုန်သော၊ စတ္တာရော-၄ ပါးကုန်သော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့လည်းကောင်း၊ သီသမူလကာ-အသ္မိစသော အဦးပဓာနလျှင်

မူလရှိကုန်သော၊ တယော တယော-သုံးပါး သုံးပါးကုန်သော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧတာနိ-ဤတဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့ကို၊ အဋ္ဌာရသ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ဟူ၍၊ ဝိဘာဝယေ-ထင်စွာပြရာ၏၊ ဟိ-ခု၊ ဧတေသု-ဤ ၁၈ ပါးသော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့တွင်၊ သဿတုစ္ဆေဒဝသေန-သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ ဒွေ-နှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့သည်၊ ဒိဋ္ဌိသိသာနာမ-ဒိဋ္ဌိသိသတို့ မည်၏၊ ဝါ-အသို့ ဟောတိအစရှိသော သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဟူသော အဦးပဓာနရှိသော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့မည်၏၊ အသ္မိတိ-အသ္မိဟုဖြစ်သော တဏှာဝိစရိတဓမ္မလည်းကောင်း၊ ဘဝိဿန္တိ-ဘဝိသံဟုဖြစ်သော တဏှာဝိစရိတဓမ္မလည်းကောင်း၊ သိယန္တိ-သိယံဟုဖြစ်သော တဏှာဝိစရိတဓမ္မလည်းကောင်း၊ အပါဟံ သိယန္တိ-အပါဟံ သိယံဟုဖြစ်သော တဏှာဝိစရိတဓမ္မလည်းကောင်း (ဣတိ-ဤသို့) ဧတေ စတ္တာရော-ဤ ၄ ပါးသော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့သည်၊ သုဒ္ဓသိသာ ဧဝ-သုဒ္ဓသိသတို့သာတည်း၊ ဝါ-ဣတ္ထံ စသည်မဖက် သက်သက် အသို့စသော အဦးပဓာနရှိသော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့သာတည်း။

ဣတ္ထသ္မိတိ အာဒယော-ဣတ္ထသ္မိအစရှိကုန်သော၊ တယော တယော-ဣတ္ထံ ဧဝံ အညထာဟူသော သုံးပါး သုံးပါးသော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒွါဒသ-တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့သည်၊ သိသမူလကာနာမ-သိသမူလကတို့ မည်၏၊ ဝါ-ဣတ္ထံ ဧဝံ အညထာဟူသော အဦးမူလရှိသော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့ မည်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဒွေ-ကုန်သော ဒိဋ္ဌိသိသာ-တို့လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ သုဒ္ဓသိသာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဒွါဒသ-ကုန်သော၊ သိသမူလကာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဋ္ဌာရသ-ကုန်သော၊ ဧတေ တဏှာဝိစရိတဓမ္မော-ဤ တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၉၇၄။ ဣဒါနိ-ဥဒ္ဓေသကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ပဋိပါဋိယာဝ-အစဉ်အားဖြင့် သာလျှင်၊ တေ ဓမ္မေ-ထိုတဏှာဝိစရိတ်တရားတို့ကို၊ ဘာဇေတွာ-အကျယ်ဝေဖန်၍၊

သုဒ္ဓသိသာ။ ။ “အသ္မိ၊ ဘဝိသံ၊ သိယံ၊ အပါဟံ သိယံ” ဤလေးပါးတို့သည် “ဧဝံ၊ ဣတ္ထံ၊ အညထာ”တို့နှင့်မဖက် သက်သက်သော တဏှာဝိစရိတဓမ္မတို့တည်း။ [သုဒ္ဓသိသာတိ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိနံ သာဓာရဏသိသာ ဝိသေသဿ အနိဿိတတ္ထာ “သုဒ္ဓသိသာ”တိ ဝုတ္တာဋီကာ၊ ဝိသေသဿာတိ “ဣတ္ထံ ဧဝံ အညထာ”တိ ယထာ ဝုတ္တဿ ဝိသေသဿ၊-အနု။]

သိသမူလကာ။ ။ “အသ္မိ၊ ဘဝိသံ၊ သိယံ၊ အပါဟံ သိယံ”ဟူသော ၄-ပါးတို့သည် သိသတို့တည်း။ ထိုသိသလေးပါးကို မူတည်၍ “ဣတ္ထံ၊ ဧဝံ၊ အညထာ” သုံးပါးဖြင့် မြှောက်လျှင် တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး ဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် “ဒွါဒသ”ဟု မိန့်သည်။

ဒေသတုံ-ပြတော်မူခြင်းငှာ၊ ကထဉ္စ၊ ဗေ၊ အာဒိ-အစရှိသော ဝါကျကို၊ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ကထဉ္စ အသ္မိတိ ဟောတိ အစရှိသော ဝါကျ ၌၊ ကဉ္စ၊ ဗေ၊ ကရိတွာတိ-ကား၊ ရူပဝေဒနာဒိသု-ရုပ်၊ ဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့တွင်၊ ကဉ္စ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဧကမဗ္ဗမ္ဘိ-တစ်ပါးသောတရားကိုလည်း၊ အဝိနိဗ္ဗောဂံ-အသီးအသီး မခွဲခြားမှုကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဧကေကတော-တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီအားဖြင့်၊ အဂ္ဂဟေတွာ-မယူမှု၍၊ သမူဟတောဝ-အပေါင်းအားဖြင့်သာ၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဣတိ အတ္ထော-အနက်၊ [“အနဝကာရိ ကရိတွာ”ကို “အဝိနိဗ္ဗောဂံ ကတွာ”ဟု ဖွင့်၍ အဝိနိဗ္ဗောဂံ ကတွာကို “ဧကေကတော အဂ္ဂဟေတွာ”ဟု ထပ်ဖွင့်ပြီးလျှင် “သမူဟတောဝ ဂဟေတွာတိ အတ္ထော”ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက်ဖွင့်သည်။ အနဝကာရိ၏ သဒ္ဓတ္တကို ဋီကာ၌ ဖွင့်ထားသည်။] အသ္မိတိ ဆန္တံ ပဋိလဘတိတိ-ကား၊ ပဉ္စကုဋ္ဌေ-ငါးပါးသောခန္ဓာတို့ကို၊ နိရဝသေသတော-အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အဟန္တိ-ငါယူ၍၊ တဏှ-တဏှာကို၊ ပဋိလဘတိ-ရ၏၊ မာနဒိဋ္ဌိသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ တတ္ထ-ထိုတဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့တွင်၊ အယံ-ဤနိဒ္ဒေသသည်၊ တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသော-တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသသည်၊ ကိဉ္စာပိ (ဟောတိ)-အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ မာနဒိဋ္ဌိယော-မာနဒိဋ္ဌိတို့ကို၊ (ဝုတ္တာ၌ စပ်) ဝါ-တို့သည်၊ (ယသွာ-ကြောင့်) တဏှာယ-တဏှာနှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ န (ဟောန္တိ)-မဖြစ်ကုန်၊ တသွာ-ကြောင့် တဒေကဌဝသေန-ထိုတဏှာနှင့် တစ်ခု တည်းသောစိတ်၌ တည်ကုန်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဣဓ-ဤတဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသ၌၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ဝါ-ကား၊ တဏှာသီသေန-တဏှာကို အဦးပြုသဖြင့်၊ ဝါ-တဏှာ ကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်၊ ပပဉ္စတ္ထယမ္ဘိ-တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိဟူသော ပပဉ္စတရားသုံးပါး အပေါင်းကိုလည်း၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ တံ-ထို ပပဉ္စတရားသုံးပါးအပေါင်းကို၊ ဥဒ္ဓေသာနု ရူပေနေဝ-ဥဒ္ဓေသအားလျော်သဖြင့်သာလျှင်၊ နိဒ္ဓိသိတုမ္ဘိ-အကျယ်ညွှန်ပြ ခြင်းငှာလည်း၊ မာနဒိဋ္ဌိယော-တို့ကို၊ ဂဟိတာ၊ ဝါ-ကား၊ တဏှာပပဉ္စံ-သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သောတဏှာကို၊ ဒေသေန္တော-ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ) တေနေဝ-ထိုတဏှာ ပပဉ္စနှင့်ပင်၊ သဒ္ဓိ၊ သေသပပဉ္စေပိ-တဏှာမှကြွင်းသော မာနဒိဋ္ဌိပပဉ္စတို့ကိုလည်း၊ ဒေသေတုံ၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ (“အသ္မိတိ ဆန္တံ ပဋိလဘတိ၊ ဗေ၊ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိလဘတိ”ဟု ဟောတော်မူပြီ။)

တသ္မိံ၊ ဗေ၊ ပပဉ္စတာနိတိ-ဟူသောပုဒ်၏၊ (အတ္ထော၌ စပ်) အသ္မိတိ၊ ဗေ၊ အာဒိနာ-သော၊ နယေန၊ ဝုတ္တေ-ကုန်သော၊ တသ္မိံ ပပဉ္စတ္ထယေ-ထိုပပဉ္စ တရားသုံးပါး အပေါင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဣတ္ထသ္မိတိဝါတိအာဒိနိ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ

ပပဋိတာနိ-ဤသံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ တရားတို့သည်၊
ဟောန္တိ၊ ကူတိ အတ္ထော။

ခတ္တိယောသ္မိတိအာဒိသု-တို့၌၊ အဘိသေကသေနာမစ္စာဒိနာ-အဘိသိက်
ခံရခြင်း၊ စစ်တပ်ရှိခြင်း၊ အမတ်ရှိခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်၊ အဟံ-သည်၊ ခတ္တိယော-
ခတ္တိယသည်၊ (အသ္မိ-၏) မန္တဇ္ဈေနပေါရောဟိစ္စာဒိနာ-မန္တာန်ကို သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၊
ပုရောဟိတ်၏အဖြစ် အစရှိသောအားဖြင့်၊ အဟံ၊ ပြာဟ္မဏော-သည်၊ (အသ္မိ)၊
ကသိဂေါရက္ခာဒိနာ-လယ်ယာထွန်ခြင်း၊ နွားတို့ကို စောင့်ရှောက်မွေးမြူခြင်း အစရှိ
သောအားဖြင့်၊ အဟံ၊ ဝေသော-သည်၊ ဝါ-အသီးအသီးအလုပ်တို့ကို လုပ်ကိုင်
တတ်သူသည်၊ (အသ္မိ)၊ အသိတဗျာဘီတာယ-တံဇဉ်၊ ထမ်းပိုးရှိသည်၏အဖြစ်
အားဖြင့်၊ အဟံ၊ သုဒ္ဓေါ-သုဒ္ဓသည်၊ ဝါ-လျင်စွာ ကြမ်းတမ်းသူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်သူ
သည်၊ (အသ္မိ)၊ [အသိတသဒ္ဓါသည် တံဇဉ်ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ဗျာဘီသဒ္ဓါ
သည် ထမ်းပိုးဟူသောအနက်ကို ဟော၏၊ ရှေးနိဿယ၌ “စားအပ်သင့်သော အစာ
ကြောင့် ပင်ပန်းခြင်းရှိသည်အဖြစ်ကြောင့်”ဟု အနက်ပေးလေ၏၊] ဂိဟိဗျဉ္ဇနေန-
လူ၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော အသွင်ဖြင့်၊ အဟံ၊ ဂဟဋ္ဌော (အသ္မိ)၊ ကူတိ
ကုမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧဝံ ကုတ္တသ္မိတိ ဟောတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-
သို့၊ ခတ္တိယာဒိသု-ခတ္တိယအစရှိသည်တို့တွင်၊ ခတ္တိယာဒိပုကာရံ-ခတ္တိယအစရှိသော
အပြားကို၊ အတ္တနိ-မိမိ၌၊ ဥပ္ပာဒယိတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ အဟံ-သည်၊ ကုတ္တံပကာရော-
ဤသို့ အပြားရှိသူသည်၊ (အသ္မိ)၊ ကူတိ-ဤသို့တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ယူခြင်းသည်၊
ဟောတိ။

ယထာ သော ခတ္တိယောတိအာဒိသု-တို့၌၊ (အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၌စပ်၊)
သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဘိသေကသေနာမစ္စာဒိနာ-ဖြင့်၊ ခတ္တိယော-သည်၊
(ဟောတိ) ယထာ-သို့၊ တထာ-တူ၊ အဟမ္ပိ-သည်လည်း၊
(အဘိသေကသေနာမစ္စာဒိနာ-ဖြင့်) ခတ္တိယော-သည်၊ (အသ္မိ)၊ ကူတိ-သို့၊
ကုမိနာနယေန-ဖြင့်၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဒုတိယနယေ-ဒုတိယနည်း၌၊ (ကထဉ္စ
အညထာသ္မိဟူသော ဒုတိယနည်း၌) သော-သည်၊ အဘိသေကသေနာမစ္စာဒိနာ
ခတ္တိယော (ဟောတိ) ယထာ-သို့၊ တထာ-တူ၊ အဟံ-သည်၊ ခတ္တိယော-သည်၊
န-မဟုတ်၊ အဟံ ပန-ငါသည်ကား၊ တတော-ထိုခတ္တိယအောက်၊ ဟိနော-
ယုတ်ညံ့သည်၊ (အသ္မိ)၊ ကူတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (တတော-ထိုခတ္တိယထက်)၊
သေဋ္ဌော-မြတ်သည်၊ (အသ္မိ)၊ ကူတိဝါ-သော်လည်း ကောင်း၊ ကုမိနာနယေန
အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဘဝိဿန္တိ အာဒိနိဒ္ဒေသာဒိသုပိ-ဘဝိဿံ
အစရှိသောနိဒ္ဒေသတို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော။

၉၇၅။ ဧဝံ-သို့၊ အဇ္ဈတ္တိကဿ-အဇ္ဈတ္တိကခန္ဓာ ၅ ပါးအပေါင်းကို၊ ဥပါဒါယ-ကပ်ယူ၍၊ တဏှာဝိစရိတာနိ-တဏှာဝိစရိတ်တို့ကို၊ ဘာဇေတွာ-အကျယ်ဝေဖန်တော်မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ ဗာဟိရဿ-ဗာဟိရဖြစ်သောခန္ဓာငါးပါးကို၊ ဥပါဒါယ-၍၊ တဏှာဝိစရိတာနိ-တို့ကို၊ ဘာဇေတုံ-ငှာ၊ တတ္ထ ကတမာနီတိ အာဒိ အာဟ၊ တတ္ထ-ထိုတတ္ထ ကတမာနိ အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ဗာဟိရဿ ဥပါဒါယာတိ-ကား၊ ဗာဟိရ-ဖြစ်သော၊ ခန္ဓပဉ္စကံ-ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို၊ ဥပါဒါယ-၍၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဒမ္ပိ-ဤ ဗာဟိရဿဟူသောပုဒ်သည်လည်း၊ ဥပယောဂတ္ထေ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ သာမိဝစနံ-သာမိဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါတည်း၊ ဣမိနာတိ-ကား၊ ဣမိနာ ရူပေန ဝါ-ဤရုပ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣမိနာ ဝိညာဏေန ဝါ-ဤဝိညာဏ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (အသို့-ငါဖြစ်၏၊) ပန-ဆက်၊ တာဝ-နိဒ္ဒေသမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) ဥဒ္ဒေသဝါရေ-၌၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၉၇၆။ ပန-ကား၊ နိဒ္ဒေသဝါရေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အဝကာရိ ကရိတုတိ-ကား၊ ဝိနိဗ္ဗောဂံ-အသီးသီးခွဲခြားမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ ဣမိနာ၊ ပေ၊ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဣမိနာ ရူပေန-ဤရူပက္ခန္ဓာဖြင့်၊ (အဟံ-သည်၊ အသို့) (ဣတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ (ဣမိနာ) ဝိညာဏေန-ဤဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့်၊ (အဟံ အသို့)၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဉ္စက္ခန္ဓေ-ငါးပါးသော ခန္ဓာ တို့ကို၊ ဧကဒေသတော-တစ်စိတ်တစ်ဖို့အားဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဣမိနာ-ဤခန္ဓာ ဖြင့်၊ အဟံ-သည်၊ (အသို့)၊ ဣတိ-သို့၊ ဆန္ဒာဒိနိ-ဆန္ဒအစရှိသည်တို့ကို၊ ပဋိလဘတိ-ရ၏၊ ဣတိ ဧဝံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣမိနာ ခတ္ထိယောသ္မိတိ အာဒိသု-အစရှိ သော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဣမိနာ ဆတ္တေန-ဤထီးဖြူဖြင့်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ (အဟံ-သည်၊ ခတ္ထိယော-သည်၊ အသို့ ဣတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဣမိနာ) ခဂ္ဂေန-ဤ သန်လျက်ဖြင့်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ (အဟံ ခတ္ထိယော အသို့ ဣတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဣမိနာ) အဘိသေကသေနာမစွာဒိနာ-ဖြင့်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ အဟံ ခတ္ထိယော (အသို့)၊ ဣတိ ဝါ၊ ဧဝံ ပုရိမနယေနေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဣမိနာ ခတ္ထိယောသ္မိ အစရှိသော ဝါရတို့၌၊ ဣမိနာတိ ပဒမတ္ထမေဝ-ဣမိနာဟူသော ပုဒ်မျှသည်သာ၊ ဝိသေသော။

ယထာ သော ခတ္ထိယောတိ အာဒိသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဣမိနာတိ ဝုတ္တပဒမေဝ-ဣမိနာ ဟု ဆိုအပ်သော ပုဒ်သည်သာလျှင်၊ ဝိသေသော၊ တသွာ-ကြောင့်၊ တဿ-ထိုဣမိနာဟူသောပုဒ်၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-စပ်သဖြင့်၊ ခတ္ထိယော-သည်၊ (ဟောတိ) ယထာ-သို့၊ ဧဝံ-သို့၊ အဟမ္ပိ-သည်လည်း၊ ဣမိနာ ဆတ္တေန-ဖြင့်၊ ဝါ-

ကြောင့်၊ ခတ္တိယော-သည်၊ (အသ္မိ)၊ (ဣတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဣမိနာ) ခဂ္ဂေန (ခတ္တိယော အသ္မိ ဣတိ ဝါ)၊ (ဣမိနာ) အဘိသေကသေနာမစွာဒိနာ- (ခတ္တိယော အသ္မိ)၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ သဗ္ဗပဒေသု-အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၌၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣမိနာ နိစ္စောသ္မိတိ-ကား၊ ပဉ္စကုဋ္ဌေ-တို့ကို၊ အနဝကာရိ-အသီးသီးမခွဲခြားမှု ကို၊ ကတွာ-၍၊ ရူပါဒီသု-ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဧကမေဝ-တစ်ပါးသာ လျှင်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မံ-တရားကို၊ အဟန္တိ-ငါဟူ၍၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဣမိနာ ခဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ (အဟံ၊ နိစ္စော-မြီ၏၊ ဓုဝေါ-ခိုင်ခံ့၏၊ ဣတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ (ဣမိနာ) ဆတ္တေန-ဖြင့်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ အဟံ၊ နိစ္စော ဓုဝေါ၊ ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ မညတိ-မှတ်ထင်၏၊ ဥဗ္ဘေဒဒိဋ္ဌိယမ္ပိ-၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံ သော ဝါရတို့၌၊ သေသံ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣတိ ဧဝရူပါနိ အတိတာနိ ဆတ္တိသာတိ-ကား၊ ဧကေကဿ-တစ်ယောက် တစ်ယောက်သော၊ ပုဂ္ဂလဿ-ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အတိတေ-အတိတ်၌၊ ဆတ္တိသ- သုံးဆယ်ခြောက်ပါးသော တဏှာဝိစရိုက်လည်းကောင်း၊ အနာဂတာနိ ဆတ္တိသာတိ- ကား၊ ဧကေကဿေဝ (ပုဂ္ဂလဿ)-တစ်ယောက်တစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ပင်၊ အနာဂတေ-အနာဂတ်၌၊ ဆတ္တိသ-သုံးဆယ်ခြောက်ပါးသောတဏှာဝိစရိုက် လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန္နာနိ ဆတ္တိသာတိ-ကား၊ ဧကေကဿ-သော၊ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ- ပုဂ္ဂိုလ်၏သော်လည်းကောင်း၊ ယထာလာဘဝသေန-အကြင် အကြင် ရအပ်တိုင်း သော အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဗဟူနံ-ကုန်သော၊ (ပုဂ္ဂလာနံ) ဝါ- တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန္နေ-ပစ္စုပ္ပန်၌၊ ဆတ္တိသ-သုံးဆယ်ခြောက်ပါးသော တဏှာဝိစရိုက်လည်းကောင်း၊ ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ-တို့၏၊ ဧကံသေနေဝ-စင်စစ် အားဖြင့်သာ၊ အတိတေ-၌၊ ဆတ္တိသ-လည်းကောင်း၊ အနာဂတေ-၌၊ ဆတ္တိသ- လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန္နေ-၌၊ ဆတ္တိသ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ဟိ- မှန်၊ အသဒိသ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဘေဒါ-အတူမရှိသော တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိအပြား ရှိကုန်သော၊ သတ္တာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ အနန္တာ-အဆုံးမရှိကုန်၊ ပန-ကား၊ အဋ္ဌ တဏှာဝိစရိတသတံ ဟောတိတိဇတ္ထ-ဟူသောဤပါဌ၌၊ အဋ္ဌသတသင်္ခါတံ-တစ်ရာရှစ် မျိုးဟု ဆိုအပ်သော၊ တဏှာဝိစရိတံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ ဧဝံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောဝါရတို့၌၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

တဏှာဝိစရိတနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

ဒိဋ္ဌိဂတနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၉၇၇။ ဒိဋ္ဌိဂတနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဗြဟ္မဇာလေ ဝေယျာကရဏေတိ-ကား၊
 ဗြဟ္မဇာလနာမကေ-ဗြဟ္မဇာလအမည်ရှိသော၊ ဝေယျာကရဏေ-ဝေယျာကရဏ်း
 ဖြစ်သော၊ ဒီဃနိကာယဿ-ဒီဃနိကာယ်၏၊ ပဌမသုတ္တန္တေ-ပဌမသုတ္တန်၌၊
 (ဝုတ္တာနိ၌ စပ်၊) ဝုတ္တာနိ ဘဂဝတာတိ-ကား၊ သတ္တာရာ-သည်၊ သယံ-ကိုယ်တော်
 တိုင်၊ အာဟစ္စ-အထူးပြု၍၊ ဘာသိတာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ [အာဟစ္စပုဒ်၏
 အနက်ကို ဋီကာကျော် ပစ္စည်းပိုင်းနိဿယ၌ ပြထား၏၊] စတ္တာရော၊ ပေ၊ အာဒိသု-
 တိ၌၊ တေစ ဘောန္တော၊ ပေ၊ အာဒိနာ-ဖြင့်၊ ဗြဟ္မဇာလေ-ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌၊
 ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ပဘေဒေါ စ-ဒိဋ္ဌိတို့၏အပြားကိုလည်းကောင်း၊ အတ္ထော စ-
 အနက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ-တည်း။

သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ-မည်သော၊ ဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာယ-၌၊
 ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂဏ္ဍနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၁၈-ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း

၁-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရအဖွင့်

၉၇၈။ ဣဒါနိ-ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ တဒနန္တရေ-
ထို ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌၊ (ဝုတ္တေ-သော၊) ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂ-၌၊ တာဝ-
ပဒဝိနိစ္ဆယ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) ပါဠိပရိစ္ဆေဒေါ-ပါဠိအပိုင်း
အခြားကို၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဧတ္ထ-ဤ
ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌၊ အာဒိတောဝ- အစ၌ပင်၊ ခန္ဓာဒီနံ- ခန္ဓာအစရှိကုန်သော၊
ဒွါဒသန္ဓံ-ကုန်သော၊ ကောဌာသာနံ-အဖို့အစုတို့၏၊ ဝသေန-အပြားအာဖြင့်၊ ဝါ-
စပ်သဖြင့်၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရော နာမ-သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရမည်သည်ကို၊ ဝုတ္တော-
ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဒုတိယော-ဒုတိယဝါရသည်၊ တေသံယေဝ ဓမ္မာနံ-ထိုခန္ဓာ
အစရှိသောတရားတို့၏ပင်၊ ကာမဓာတုအာဒိသု-ကာမဓာတ်အစရှိသော ဓာတ်တို့၌၊
ဥပ္ပတ္တာနုပ္ပတ္တိဒဿနဝါရော-ဖြစ်ခြင်း မဖြစ်ခြင်းကို ပြရာဝါရ မည်၏၊ တတိယော၊
တတ္ထေဝ-ထိုကာမဓာတ်အစရှိသော ဓာတ်တို့၌ပင်၊ ပရိယာပန္နာပရိယာပန္နဒဿန
ဝါရောနာမ-အကျုံးဝင်သောတရား အကျုံးမဝင်သောတရားတို့ကိုပြရာဝါရ မည်၏၊
စတုတ္ထော-သည်၊ တီသု-ကုန်သော၊ ဘူမိသု-ဘုံတို့၌၊ ဥပပတ္တိက္ခဏေ-ပဋိသန္ဓေ
ခဏ၌၊ ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ပေ၊ နာမ-ထင်ရှားရှိသောတရား ထင်ရှားမရှိသောတရားတို့ကို
ပြရာဝါရ မည်၏၊ ပဉ္စမော-သည်၊ တေသံ ဓမ္မာနံ-ထိုခန္ဓာအစရှိသော တရားတို့၏၊
ဘူမန္တရဝသေန-ဘုံအထူး၏အပြားအားဖြင့်၊ ဒဿနဝါရော နာမ-မည်၏၊ ဆဋ္ဌော-
သည်၊ ဂတိသု-ဂတိတို့၌၊ ဥပ္ပာဒက၊ ပေ၊ ဝါရောနာမ-ဖြစ်စေတတ်သောကံ၊ အသက်
အပိုင်းအခြားကို ပြရာဝါရ မည်၏၊ သတ္တမော-သည်၊ အဘိညေယျာဒိဝါရော နာမ-
အဘိညေယျအစရှိသောတရားတို့ကို ပြရာဝါရ မည်၏၊ အဋ္ဌမော-သည်၊ သာရမ္မဏာ
နာရမ္မဏဝါရော နာမ-အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သောတရား၊ အာရုံမရှိသော တရားတို့ကို
ပြရာဝါရ မည်၏၊ နဝမော-သည်၊ တေသံ ခန္ဓာဒိဓမ္မာနံ-ထိုခန္ဓာအစရှိသော
တရားတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဒိဋ္ဌသုတာဒိဝသေန-မြင်အပ် ကြားအပ်သောအာရုံ အစရှိ
သည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ သင်္ဂဟေတွာ-သိမ်းယူ၍၊ ဒဿနဝါရော နာမ-မည်၏၊
ဒသမော-သည်၊ ကုသလတ္တိကာဒိဝသေန-ကုသလတိက် အစရှိသည်တို့၏ အပြား
အားဖြင့်၊ သင်္ဂဟေတွာ-၍၊ ဒဿနဝါရော နာမ-မည်၏။

၉၇၉။ ဧဝံ-သို့၊ ဒသဟိ ဝါရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပရိစ္ဆိန္ဒာယ-ပိုင်းခြားအပ်သော၊
ပါဠိယာ-ပါဠိတော်ဖြင့်၊ တာဝ-ဒုတိယဝါရ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊)

ပဌမေ-ပဌမဖြစ်သော၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝါရေ-၌၊ အဝီစိတော-မှ၊ ယာဝဏဝဂ္ဂ-ဘဝဂ်
တိုင်အောင်၊ ဧတ္ထန္တရေ-ဤအတွင်း၌၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ ခန္ဓာ-
ခန္ဓာတို့သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိကုန်သနည်း) ကုတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတေ-မေးအပ်သော်၊ ဧကော-
တစ်ပါးတည်း၊ ကုတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ စတ္တာရော-လေးပါးတို့
တည်း၊ ကုတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဆ၊ ကုတိ ဝါ- လည်းကောင်း၊ အဝတ္တာ-မဆိုမူ၍၊
ပဉ္စ-တို့တည်း၊ ကုတိ-သို့၊ ဝတ္တံ-ဆိုခြင်းငှာ၊ သမတ္ထော-စွမ်းနိုင်သော၊ အညော-
မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နတ္ထိ၊ ကုတိ-သို့၊ အတ္တနော-ကိုယ်
တော်၏၊ ဉာဏဗလံ-ဉာဏ်တော်၏အစွမ်းကို၊ ဒီပေန္တော-ပြတော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ)
ပဉ္စက္ခန္ဓာတိ-ဟူ၍၊ ပုစ္ဆာနုရူပ-ပုစ္ဆာအားလျော်သော၊ ဝိဿဇ္ဇနံ-အဖြေကို၊ အာဟ-
ဟောတော်မူပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ ယထာပုစ္ဆံ-ပုစ္ဆာအားလျော်စွာ၊ ဝိဿဇ္ဇနံ-ဖြေခြင်းကို၊
သဗ္ဗညုဗျာကရဏံ နာမာတိ-သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၏ ဖြေတော်မူခြင်းမည်၏ဟူ၍၊
ဝုစ္စတိ၊ ဒွါဒသာယတနာနီတိအာဒိသုပိ - တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော - တည်း၊
ရူပက္ခန္ဓာဒီနံ-အစရှိသောတရားတို့၏၊ ပဘေဒေါ-အပြားကို၊ ခန္ဓဝိဘင်္ဂါဒိသု-တို့၌၊
ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂-ဥပ္ပတ္တာနုပ္ပတ္တိဝါရအဖွင့်

၉၉၁။ ဒုတိယဝါရေ-၌၊ ကာမဓာတုယံ-ကာမဓာတ်၌၊ ပရိယာပန္နာ ဝါ-အကျိုး
ဝင်သည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အပရိယာပန္နာဝါ-အကျိုးမဝင်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်
သော၊ ကာမဘဝေ-ကာမဘဝ၌လည်းကောင်း၊ ကာမဓာတုသမ္ဘူတာနံ-ကာမဓာတ်၌
ကောင်းစွာ ဖြစ်ကုန်သော၊ သတ္တာနံ စ-သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ ယေ
ဓမ္မာ-အကြင်တရားတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ-ထိုအလုံးစုံသော တရားတို့ကို၊
သင်္ဂဟေတွာ-၍၊ ကာမဓာတုယာ ပဉ္စက္ခန္ဓာတိအာဒိ-ကို (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ရူပဓာတု
အာဒိသုပိ၊ ဧသေဝ နယော-ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ရူပဓာတုပရိယာပန္နာနံ-
ရူပဓာတ်၌ အကျိုးဝင်ကုန်သော၊ သတ္တာနံ-သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌၊ ယာနာယတနာ
ဒီနံ-ယာနာယတနအစရှိသောတရားတို့၏၊ အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဂန္ဓာ
ယတနာဒီနိ-ဂန္ဓာယတန အစရှိသောအာယတနတို့သည်၊ အာယတနာဒီကိစ္စံ-
အာယတနအရှိသည်တို့၏ ကိစ္စကို၊ န ကရောန္တိ-မပြုနိုင်ကုန်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
ရူပဓာတုယာ၊ ပေ၊ အာဒိ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ စ-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဩကာသ
ဝသေန ဝါ-ဖြစ်ရာဘုံဌာန၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သတ္တုပ္ပတ္တိဝသေန ဝါ-
သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌ ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အပရိယာပန္နဓာတု
နာမ-အကျိုးမဝင်သောဓာတ် မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အပရိယာပန္န
ဓာတုယာတိ-ဟူ၍၊ အဝတ္တာ-ဟောတော်မူမူဘဲ၊ ယံ ယံ - အကြင်
အကြင်တရားသည်၊ အပရိယာပန္နံ-သုံးပါးသောဓာတ်တို့၌ အကျိုးမဝင်၊ တံ တဒေဝ-

ထိုထို သုံးပါးသော ဓာတ်တို့၌ အကျုံးမဝင်သောတရားကိုသာ၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ အပရိယာပန္နေ ကတိ ခန္ဓာတိအာဒိ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၃-ပရိယာပန္နာပရိယာပန္နဝါရအဖွင့်

၉၉၉။ တတိယဝါရေ-၌၊ ကာမဓာတုပရိယာပန္နာတိ-ကား၊ ကာမဓာတု ဘဇနဌေန-ကာမဓာတ်၌ ကပ်ဝင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိယာပန္နာ-ကာမ ဓာတ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သောတရားတို့သည်၊ (“ကတိ-အဘယ်မျှလောက်တို့နည်း” ထည့်စပ်၊) တန္တိသိတာ-ထိုကာမဓာတ်၌ မှီကုန်သော၊ တဒန္တောဂတာ-ထိုကာမ ဓာတ်၏အတွင်း၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ကာမဓာတုတွေဝ-ကာမဓာတ်ဟူ၍သာ၊ သဒ္ဓိ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂတာ-ရောက်ကုန်သောတရားတို့သည်၊ (ကတိ-တို့နည်း၊) ဣတိ အတ္ထော၊ သေသပဒေသုပိ-ကာမဓာတုပရိယာပန္နာဟူသောပုဒ်မှ ကြွင်းသော ရူပဓာတုပရိယာပန္နာ၊ အရူပဓာတုပရိယာပန္နာဟူသောပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ ပရိယာပန္နာတိ-ကား၊ ဘဝဝသေန-ဘဝ၏အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဩကာသဝသေန စ-ဩကာသ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိစ္ဆန္နာ-ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သောတရားတို့သည်၊ အပရိစ္ဆန္နာတိ-ကား၊ တထာ-ထိုဘဝ၊ ဩကာသတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ အပရိစ္ဆန္နာ-မပိုင်းခြားအပ်ကုန်သောတရားတို့သည်။ (ကတိ၌ စပ်။)

၄-ဓမ္မဒဿနဝါရအဖွင့်

၁၀၀၇။ စတုတ္ထဝါရေ-၌၊ ဧကာဒသာယတနာနီတိ-ကား၊ သဒ္ဓါယတနဝဇ္ဇာနိ-သဒ္ဓါယတနသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော၊ (“ဧကာဒသ-ကုန်သော၊ အာယတနာနိ-တို့သည်၊ ပါတုဘဝန္တိ-ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏”၌စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုသဒ္ဓါယတနသည်၊ ဧကန္တေန-ဧကန်အားဖြင့်၊ ပဋိသန္ဓိယံ-ပဋိသန္ဓေအခါ၌၊ နုပုဇ္ဇတိ-မဖြစ်၊ ဣမိနာ နယေန-ဤနည်းအားဖြင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောဝါရတို့၌၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သတ္တကေ-သတ္တက၌၊ (၇-ပါးသော အာယတနတို့၏ အပေါင်း၌၊) ဒေဝါနံ အသုရာနန္တိ-ဒေဝါနံ အသုရာနံဟူ၍၊ ဂတိဝသေန-ဂတိ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အဝတွာ-ဟောတော်မမူဘဲ၊ အဝိသေသေန-သာမညအားဖြင့်၊ ဂဗ္ဘသေယျကာနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ - ထို့ကြောင့်၊ ယတ္ထ ယတ္ထ - အကြင် အကြင်ဘုံ၌၊ ဂဗ္ဘသေယျကာ-ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့သည်၊ သမ္ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုဘုံ၌၊ တေသံ-ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌၊ သတ္တာယတနာနိ-၇ ပါးသော အာယတနတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ တထာ-တူ၊ ဓာတုယော-ဓာတ်တို့ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ ဧတ္ထ-ဤဓမ္မဒဿနဝါရ၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊

ပဉ္စမဝါရေ-၌၊ ယံ-အကြင်စကားရပ်ကို၊ ဝတ္ထုဗွဲ-ဆိုထိုက်၏၊ တံ-ထိုစကားရပ်ကို၊ မေ့သင်္ဂဟဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

၆-ဥပ္ပာဒကကမ္မ အာယုပ္ပမာဏဝါရအဖွင့်

၁-ဥပ္ပာဒကကမ္မ

၁၀၂၁။ ဆဋ္ဌဝါရေ-၌၊ ပဉ္စဟိ၊ ကာမဂုဏေဟိ-တို့ဖြင့်၊ (ဒိဗ္ဗန္တိ-တောက်ပတတ်ကုန်၏၊ ကုတိ-ကြောင့်၊ ဒေဝိ-ဒေဝတို့ မည်၏။) ဝါ-ကား၊ နာနပ္ပကာရေဟိ-အထူးထူးသော အပြားရှိကုန်သော၊ ကုဒ္ဓိဝိသေသေဟိ-တန်ခိုးအထူးတို့ဖြင့်၊ ဒိဗ္ဗန္တိ၊ ကုတိ၊ ဒေဝိ-တို့မည်၏၊ သမ္မုတိဒေဝါတိ-ကား၊ ဒေဝိ-မင်းမြတ်၊ ဒေဝီ-မိဖုရား၊ ကုတိဇေ-သို့၊ လောကသမ္မုတိယာ-လူအပေါင်း၏သမုတ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဒေဝိ-ဒေဝတို့ မည်၏၊ ဥပပတ္တိဒေဝါတိ-ကား၊ ဒေဝလောကေ-နတ်ပြည်၌၊ ဥပ္ပန္နတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပပတ္တိယာ-ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်၊ ဒေဝိ-ဒေဝတို့ မည်၏၊ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါတိ-ကား၊ သဗ္ဗကိလေသဝိသုဒ္ဓိယာ-အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့၏ စင်ကြယ်ခြင်းကြောင့်၊ သဗ္ဗေသံ-ကုန်သော၊ ဒေဝါနံ-ဒေဝတို့၏၊ ပူဇာရဟာ-ပူဇော်ခြင်းကို ထိုက်ကုန်သော၊ ဒေဝိ-ဒေဝတို့တည်း၊ ရာဇာနောတိ-ကား၊ မုဒ္ဓါဘိသိတ္ထခတ္တိယာ-ဦးထိပ်၌ သွန်းလောင်းအပ်သော ရေစင်ရှိကုန်သောမင်းတို့တည်း၊ ဒေဝီယောတိ- ကား၊ တေသံ- ထိုမင်းတို့၏၊ မဟေသိယော- မိဖုရားတို့တည်း၊ ကုမာရာတိ- ကား၊ အဘိသိတ္တရာဇနာ- အဘိသိက်သွန်းအပ်သော မင်းကြောင့်၊ [စာအုပ်တို့၌ “အဘိသိတ္တရာဇနံ”ဟု ရှိ၏၊ မင်းအများနှင့် မိဖုရားတစ်ယောက်တည်းဖြစ်၍ မကောင်းပါ၊] အဘိသိတ္တဒေဝိယာ-အဘိသိက်သွန်းအပ်သော မိဖုရား၏၊ ကုစ္ဆိသ္မိ-ဝမ်း၌၊ ဥပ္ပန္နကုမာရာ-ဖြစ်သောမင်းသားတို့တည်း။

ဥပေါသထကမ္မံ ကတွာတိ-ကား၊ စာတုဒ္ဓသာဒီသု-တစ်ဆယ့်လေးရက်မြောက် အစရှိသောနေ့တို့၌၊ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ-သော၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ ဥပဝသိတွာ-စောင့်သုံး၍၊ (“ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ ဥပပဇ္ဇန္တိ-ကုန်သနည်း”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ကုဒါနိ-၌၊ (အာဟဋ္ဌိစပ်၊) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ [“ပရိတ္တံ”ဟု ရှိပါစေ၊] ပရိတ္တံ-သော၊ ဒါနာဒိ ပုညကမ္မံ-သည်၊ မနုဿသောဘဂ္ဂတယ-လူတို့၏ (တို့၌)၊ ကောင်းသော ဘုန်းကံရှိကုန်သည်၏အဖြစ်၏၊ ပစ္စယော-သည်၊ (ဟောတိ)။

မနုဿသောဘဂ္ဂတယ။ ။ သုဘဂါနံ+ဘာဝေါ သောဘဂ္ဂံ၊ (ကောင်းသော ဘုန်းကံရှိသူတို့၏အဖြစ်၊) သောဘဂ္ဂယေဝ သောဘဂ္ဂတ၊ မနုဿာနံ (မနုဿေသုဝါ) သောဘဂ္ဂတ၊ မနုဿသောဘဂ္ဂတ။-ယောဇနာ။

မတ္တသော-အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်၊ ဝါ-အလယ်အလတ်အားဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ (ဒါနာဒိပုညကမ္မံ-သည်၊) မနုဿသောဘဂ္ဂတာယ-၏၊ ဝါ-၏၊ (ပစ္စယော-အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ)။ [ဤပုဒ်၏နောက်၌ ပိုဒ်ခတ်ပါ။]

အဓိမတ္တံ-လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ (ဒါနာဒိပုညကမ္မံ-သည်၊ ပစ္စယော၌ စပ်၊) အဓိမတ္တဘာဝေ-လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ (သတိ)ဝိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ နာနပ္ပကာရဘေဒတော-အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားခြင်းကြောင့်၊ နာနပ္ပကာရဿ-အထူးထူးသော အပြားရှိသော၊ ခတ္တိယမဟာသာလာဒိဘာဝဿ-ခတ္တိယ မဟာသာလ အစရှိသည်၏အဖြစ်၏၊ (တစ်နည်း၊ ဂဟပတိ မဟာသာလာဒိဘာဝဿ-ဂဟပတိ မဟာသာလ အစရှိသည်၏ အဖြစ်၏၊) ပစ္စယော (ဟောတိ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တဿ-ထိုပရိတ္တ အစရှိသော အမျိုးမျိုးသော ကောင်းမှုကံ၏၊ [တဿ ပရိတ္တာဒိနာနာပုညကမ္မဿ၊-ယောဇနာ၊] ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ ဥပပတ္တိဘေဒံ-ပဋိသန္ဓေအထူးအပြားကို၊ ဒဿေန္တော-ပြတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အပ္ပေကစ္စေ၊ ပေ၊ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ။

တတ္ထ-ထို အပ္ပေကစ္စေ ဂဟပတိ မဟာသာလာနံ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဧတေသံ-ဤသူကြွယ်တို့၏၊ မဟာ-များစွာသော၊ သာရော - ဥစ္စာနှစ်သည်၊ (အတ္တိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ များစွာသော ဥစ္စာနှစ်ရှိသည်၏

မှတ်ချက်။ ။ဤ“မနုဿသောဘဂ္ဂတာယ”ပုဒ်ကို စဉ်းစားသင့်၏၊ ဘာကြောင့်နည်း၊ “မတ္တသော ကတံ”အတွက်လည်း “မနုဿသောဘဂ္ဂတာယ”ဟုပင် ဆိုသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ပရိတ္တကောင်းမှုကံကြောင့် လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ရသော်လည်း သုဒ္ဓလူမျိုး အနေအားဖြင့် ဘုန်းကံမရှိသူသာ ဖြစ်သင့်၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် “မနုဿဒေါဘဂ္ဂတာယ”ဟု ရှိမှ “မတ္တသော ကတံ” ကောင်းမှု၏ အကျိုးနှင့် ကွဲပြားမည်ဟု မှတ်ပါ။

မတ္တသော ကတံ။ ။ကောင်းမှုကံကို အလွန်အကဲပြုသည် မဟုတ်၊ တော်ရုံသင့်ရုံသာ ပြုအပ်သောကံတည်း၊ သို့သော် ပရိတ္တကံလောက်ကား မနည်းပါ၊ ထို့ကြောင့် ယောဇနာ၌ “မတ္တသော ပရိတ္တပမာဏေန ကတံ ဒါနာဒိပုညကမ္မံ”ဟု ရှိရာဝယ် “ပရိတ္တပမာဏေန”ဟု ရှိခြင်းသည် စာပျက်ဟန်တူ၏၊ “မဇ္ဈိမပမာဏေန”ဟု ရှိမှ မှန်မည်။

အဓိမတ္တံ။ ။အဓိမတ္တံသည် “မတ္တသော ကတံ”၏နေရာ၌ လဲလှယ်အပ်သော ဝိသေသန တည်း၊ ထို့ကြောင့် “အဓိမတ္တံ”နောက်၌ ပိုဒ်မရှိရ၊ ရှေး၌ ပြုအပ်သော “ဒါနာဒိပုညကမ္မံ”ကို လိုက်ပါ စေ၊ ဤသို့ ဒါနာဒိပုညကမ္မက အဓိမတ္တဖြစ်ပါသော်လည်း ထိုအဓိမတ္တ၏ အမျိုးမျိုး ရှိပြန်သော ကြောင့် အကျိုးပေးသော အခါ၌လည်း နာနပ္ပကာရဖြစ်သော ဂဟပတိ မဟာသာလ၊ ဗြာဟ္မဏ မဟာသာလ၊ ခတ္တိယမဟာသာလ အကျိုးကို ပေးရသည်၊ စာအုပ်တို့၌ “ခတ္တိယမဟာသာလာဒိ ဘာဝဿ”နေရာဝယ် “ဂဟပတိမဟာသာလာဒိဘာဝဿ”ဟု ရှိမှ အာဒိသဒ္ဓါအတွက် အဓိပ္ပာယ် အမှန်ရသည်။

အဖြစ်ကြောင့်၊ (တေ-ထိုသူကြွယ်တို့သည်၊) မဟာသာရာ-မဟာသာရတို့ မည်၏၊
 (များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသော သူကြွယ်တို့ မည်၏၊) ပန-ဆက်၊ ရကာရဿ-ရအက္ခရာ
 ၏၊ လကာရံ-လအက္ခရာ၏ အဖြစ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ မဟာသာလာတိ-ဟူ၍၊
 (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဂဟပတယောဝ-အိမ်ရှင်တို့သည်ပင်၊ မဟာသာလာ-မဟာသာလ
 တို့တည်း၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ ဂဟပတိမဟာသာလာ-ဂဟပတိမဟာသာလတို့ မည်၏၊)
 ဝါ-တစ်နည်း၊ ဂဟပတိသု-အိမ်ရှင်တို့တွင်၊ မဟာသာလာ-များသော ဥစ္စာနှစ်
 ရှိသူတို့တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဂဟပတိမဟာသာလာ-တို့မည်၏၊ သေသေသုပိ-
 ဂဟပတိမဟာသာလမှကြွင်းသော ပြာဟုဏမဟာသာလ အစရှိသောပုဒ်တို့၌လည်း၊
 ဧသေဝနယော။

တတ္ထ-ထိုဂဟပတိမဟာသာလအစရှိသည်တို့တွင်၊ ယဿ-အကြင်သူကြွယ်၏၊
 ဂေဟေ-အိမ်၌၊ ပစ္ဆိမန္တေန-နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ စတ္တာလီသ
 ကောဋိဓနံ-ကုဋေလေးဆယ်သော ဥစ္စာသည်၊ နိဓာနဂတံ-မြေ၌ မြုပ်ထားအပ်
 သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ ဟောတိ၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ကဟာပဏာနံ-
 အသပြာ တို့၏၊ ပဉ္စအဗ္ဗဏာနိ-ငါးအဗ္ဗဏတို့သည်၊ ဒိဝသဝဠဉ္ဇော-နေ့စဉ် အသုံးအစွဲ
 သည်၊ (နေ့စဉ် ကုန်ကျစရိတ်သည်၊) (ဟုတွာ)၊ နိက္ခမတိ-အိမ်မှထွက်၏၊ [တစ်နေ့
 လျှင် ကုန်ကျစရိတ် ငါးအဗ္ဗဏရှိသည်-ဟူလို၊] အယံ-ဤသူကြွယ်သည်၊ (မြုပ်ထား
 အပ်သော ကုဋေလေးဆယ်ဥစ္စာရှိသည်ဖြစ်၍ တစ်နေ့လျှင် ငါးအဗ္ဗဏ
 ကုန်ကျစရိတ် ရှိသော သူကြွယ်သည်၊) ဂဟပတိ မဟာသာလော နာမ-မည်၏၊
 [အဗ္ဗဏယူဆပုံ အမျိုးမျိုးကို အဘယာရာမဆရာတော်၏ အဘိဓာန်နိဿယ
 (၃၃၇) (၃၈၄) ဂါထာ တို့၌ ရှုပါ။]

ပန-ကား၊ ယဿ-အကြင်ပုဏ္ဏား၏၊ ဂေဟေ ပစ္ဆိမန္တေန၊ အသီတိကောဋိဓနံ-
 ကုဋေရှစ်ဆယ်သော ဥစ္စာသည်၊ နိဓာနဂတံ၊ ဟောတိ၊ စ-သည်သာမကသေး၊
 ကဟာပဏာနံ၊ ဒသအဗ္ဗဏာနိ-ဆယ်အဗ္ဗဏတို့သည်၊ ဒိဝသဝဠဉ္ဇော (ဟုတွာ)
 နိက္ခမတိ၊ အယံ-ဤပုဏ္ဏားသည်၊ (မြုပ်ထားအပ်သော ကုဋေရှစ်ဆယ် ဥစ္စာရှိသည်
 ဖြစ်၍ တစ်နေ့လျှင် ဆယ်အဗ္ဗဏ ကုန်ကျစရိတ်ရှိသော ပုဏ္ဏားသည်၊) ပြာဟုဏ
 မဟာသာလော နာမ-မည်၏ ပန-ကား၊ ယဿ-အကြင်မင်း၏၊ ဂေဟေပစ္ဆိမန္တေန၊
 ကောဋိသတဓနံ-ကုဋေတစ်ရာသော ဥစ္စာသည်၊ နိဓာနဂတံ ဟောတိ၊ စ-သည်
 သာမကသေး၊ ကဟာပဏာနံ၊ ဝီသတိအဗ္ဗဏာနိ-နှစ်ဆယ်သော အဗ္ဗဏတို့သည်၊
 ဒိဝသဝဠဉ္ဇော (ဟုတွာ) နိက္ခမတိ၊ အယံ-ဤမင်းသည်၊ (မြုပ်ထားအပ်သော ကုဋေ
 တစ်ရာ ဥစ္စာရှိသည်ဖြစ်၍ တစ်နေ့လျှင် နှစ်ဆယ်အဗ္ဗဏ ကုန်ကျစရိတ်ရှိသော
 မင်းသည်၊) ခတ္တိယ မဟာသလော နာမ-မည်၏။

သဟဗျတန္တိ-ကား၊ သဟဘာဝံ-တကွ၏အဖြစ်သို့၊ ဝါ-အပေါင်းအဖော်၏ အဖြစ်သို့၊ (ဥပပဇ္ဇန္တိ၌စပ်)၊ [ဤပုဒ်၏ရုပ်ပြီးပုံကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ ပြဟ္မဇာလ သုတ် ပုဗ္ဗတ္တကပိကဇကစသဿတဝါဒအဖွင့်၌ ပြထားပြီ] သဘာဝါ-တူသောအဖို့ ရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ အထွေ၊ စာတုမဟာရာဇိကာနန္တိ အာဒိသု-အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ (အထွေ ဧဝံ ဝေဒိတဗျော)၊ စာတုမဟာရာဇိကာ နာမ-စာတုမဟာရာဇိနတ်တို့ မည်သည်၊ သိနေရူပဗ္ဗတဿ-မြင်းမိုရ်တောင်၏၊ ဝေမဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တေသု-ထို စာတုမဟာရာဇိနတ်တို့တွင်၊ ပဗ္ဗတဌကာပိ-တောင်၌ တည်သောနတ်တို့သည်လည်း၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ အာကာသ ဌကာပိ - ကောင်းကင်၌ တည်သောနတ်တို့သည်လည်း၊ (အတ္ထိ)၊ တေသံ - ထို အာကာသဌကနတ်တို့၏၊ ပရမ္မရာ-အဆက်ဆက်အားဖြင့်၊ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ-စကြဝဠာ တောင်သို့၊ ပတ္တာ-ရောက်ကုန်၏။ [ဤစကြဝဠာ၏အဆုံး၌ လင်ပန်းအနားကဲ့သို့ ပတ်ပတ်လည်ကျောက်ဝိုင်းကြီး ရှိ၏၊ ထိုကျောက်ဝိုင်းကြီးကို “စက္ကဝါဠ”ဟု ခေါ်သည်]

ခိဗ္ဗာပဒေါသိကာ-ခိဗ္ဗာပဒေါသိကနတ်တို့လည်းကောင်း၊ (အပျော်အပါးများ သဖြင့်ပျက်စီးခြင်းရှိသော နတ်တို့လည်းကောင်း) မနောပဒေါသိကာ-မနောပဒေါ သိကနတ်တို့လည်းကောင်း၊ (ဒေါသစိတ်ကြောင့် ပျက်စီးခြင်းရှိသော နတ်တို့လည်း ကောင်း၊) သီတဝလာဟကာ-သီတဝလာဟကနတ်တို့လည်းကောင်း၊ (အေးသော တိမ်တိုက်၌ ဖြစ်ကြသောနတ်တို့ လည်းကောင်း) ဥဏှဝလာဟကာ-ဥဏှဝလာ ဟကနတ်တို့လည်းကောင်း၊ (ပူသောတိမ်တိုက်၌ ဖြစ်ကြသော နတ်တို့လည်း ကောင်း၊) စန္ဒိမာ-လဗိမာန်ရှိသော၊ ဒေဝပုတ္တော-နတ်သားလည်းကောင်း၊ သူရိယော-နေဗိမာန်ရှိသော၊ ဒေဝပုတ္တော-နတ်သားလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧတေ သဗ္ဗေပိ-ဤအလုံးစုံသော နတ်တို့သည်လည်း၊ စာတုမဟာရာဇိကဒေဝ လောကဌကဇဝ-စာတုမဟာရာဇိနတ်ပြည်၌တည်သူတို့ချည်းသာတည်း။

တတ္ထ-ထိုနတ်ပြည်၌၊ တေတ္ထိသ-သုံးကျိပ်သုံးယောက်သော၊ ဇနာ-နတ်အပေါင်း တို့သည်၊ (မဃ အမျိုးရှိသော နတ်အပေါင်းတို့သည်) ဥပပန္နာ-ဖြစ်ကြကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ တာဝတိသာ-တို့မည်၏၊ [တေတ္ထိသ ပုဒ်မှတာဝတိသ ပုဒ်ပြီးပုံကို သဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ဝီထိမုတ်ပိုင်း၌ ပြထားပြီ] အပိစ-တစ်နည်းကား၊ တာဝတိသာတိ (နာမံ)-တာဝတိသ ဟူသော အမည်သည်၊ တေသံ ဒေဝါနံ-ထိုဘုံ၌ ဖြစ်သော နတ်တို့၏၊ နာမ မေဝ-အမည်သာတည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ-ရှေးဆရာတို့ ဆိုအပ်ပြီ၊ [သုံးကျိပ်သုံးယောက်သော မဃအမျိုးရှိသောနတ်တို့သည် ဤကမ္ဘာဦး၌ မရှိကြ သေး၊ တာဝတိသဟူသော အမည်ကလည်း ကမ္ဘာဦးက အမည်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့်၊ အပိစ စသည်ဖြင့်၊ တစ်နည်းပြရသည်]၊ တေပိ-ထိုတာဝတိသာနတ်တို့

သည်လည်း၊ ပဗ္ဗတဌက-တို့သည်၊ အတ္တိ-ကုန်၏၊ အာကာသဌက-တို့သည်၊ အတ္တိ၊ တေသံ-ထိုအာကာသဌနတ်တို့၏၊ ပရမ္မရာ အားဖြင့်၊ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ-သို့၊ ပတ္တာ-ကုန်၏။

ယာမာဒိနံ-ယာမာ အစရှိသော နတ်တို့၏၊ တထာ-ထို့အတူတည်း၊ [တထာဖြင့် “ပရမ္မရာ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ ပတ္တာ”ကို ဆိုသည်၊] ဟိ-မှန်၊ ဧကဒေဝလောကေပိ-တစ်ခုသောနတ်ပြည်၌လည်း၊ ဒေဝါနံ-နတ်တို့၏၊ ပရပမ္မရာ-အားဖြင့်၊ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ-သို့၊ အပ္ပတ္တာ နာမ-မရောက်သောနတ်တို့ မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ တတ္ထ-ထိုယာမာ အစရှိသောနတ်တို့တွင်၊ ဒိဗ္ဗ-နတ်၌ဖြစ်သော၊ သုခံ-ချမ်းသာသို့၊ ယာတာ ပယာတာ သမ္ပတ္တာ-ရောက်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ယာမာ-တို့ မည်ကုန်၏၊ [ယာဓာတ်ကို “ယာတာ ပယာတာ သမ္ပတ္တာ”ဟု ဖွင့်သည်၊] တုဌာပဟဌာ-နှစ်သက်၍လန်းသောနတ်တို့တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တုသိတာ-တို့ မည်ကုန်၏၊ ပကတိ ပဋိယတ္တာရမ္မဏတော-ပင်ကိုရိုးရာအားဖြင့် စီရင်အပ်သောအာရုံထက်၊ အတိရေကေန-အလွန်အားဖြင့်၊ ရမိတုကာမကာလေ-မွေ့လျော်ခြင်းငှာ အလိုရှိရာ၌၊ ယထာ ရုစိတေ-အကြင် အကြင် ကြိုက်နှစ်သက်အပ်ကုန်သော၊ ဘောဂေ-တို့ကို၊ နိမ္မိနိတ္တာ-ဖန်ဆင်း၍၊ ရမန္တိ-မွေ့လျော်ကြကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နိမ္မာနရတီ-တို့ မည်၏၊ [ရမန္တိတိ ရတီ၊ နိမ္မာနေန+ရတီ နိမ္မာနရတီ၊] စိတ္တာစာရံ-မိမိအရှင်၏စိတ်ဖြစ်ပုံကို၊ ဥတ္တာ-သိ၍၊ ပရေဟိ-တစ်ပါးသော လက်အောက်ခံနတ်တို့သည်၊ နိမ္မိတေသု-ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်သော၊ ဘောဂေသု-စည်းစိမ်တို့၌၊ ဝသံ-မိမိအလိုသို့၊ ဝတ္တေန္တိ-ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ-တို့ မည်၏။ [ဤဝိဂြိုဟ်တို့ကား ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ရသည်၊ ဘုံရအောင် ဌာနူပစာရ ကြပါ။]

၂-အာယုပ္ပမာဏ

၁၀၂၂။ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျောတိ-ဟူသောပါဌ်၏၊ ဒုတိယံ-နှစ်ခုမြောက်သော၊ ဝဿသတံ-အနှစ်တစ်ရာသို့၊ အပ္ပတ္တာ-မရောက်မူ၍၊ ဝိသာယ-နှစ်ဆယ်သော၊ (ဝဿဟိ)ဝါ-နှစ်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တိသာယ-သုံးဆယ်သော၊ (ဝဿဟိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ စတ္တာလိသာယ-လေးဆယ်သော၊ (ဝဿဟိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ ပညာသာယ-ငါးဆယ်သော၊ (ဝဿဟိ)ဝါ-လည်းကောင်း၊ သဠိယာ-ခြောက်ဆယ် သော၊ (ဝဿဟိ)ဝါ-နှစ်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဓိကမ္ပိ-ပိုလွန်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဝဿသတံ-နှစ်တစ်ရာသည်၊ (အာယုပ္ပမာဏံ၌စပ်) ဣတိ အတ္ထော၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဧတံ-ဤနှစ်အပေါင်းကို၊ (တစ်ရာနှစ်ဆယ်၊ တစ်ရာသုံးဆယ်၊ တစ်ရာလေးဆယ်၊ တစ်ရာငါးဆယ်၊ တစ်ရာခြောက်ဆယ်ကို၊ ဝုတ္တံ၌ စပ်) ဒုတိယံ-နှစ်ခုမြောက်သော၊ ဝဿသတံ-နှစ်အရာသို့၊ အပ္ပတ္တတ္တာ-မရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အပ္ပန္နိ-အပ္ပံဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၁၀၂၄။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဒိသု-ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌၊ (အတ္ထောဇေဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ မဟာဗြဟ္မာနံ-မဟာဗြဟ္မာတို့၏၊ ပါရိသဇ္ဇာ-ပရိသတ်၌ဖြစ်သူတို့တည်း၊ ပါရိစာရိကာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌ လှည့်လည်နေထိုင်သူတို့တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ-ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာတို့မည်၏၊ [ရှေးက ပါရိစာရိကာကို “အလုပ်ကျွေး”ဟု ပေးကြ၏၊ ပရိသတ်၌ ပါဝင်တိုင်း အလုပ်အကျွေးမဟုတ်၊ ပရိသတ်+ဘဝ၊ ပါရိသဇ္ဇာ၊] တေသံ-ထိုမဟာဗြဟ္မာတို့၏၊ ပုရောဟိတဘာဝ-ပုရောဟိတ်၏အဖြစ်၌၊ ဌိတာ-တည်သူတို့တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဗြဟ္မပုရောဟိတာ-ဗြဟ္မပုရောဟတတို့ မည်၏၊ ဝဏ္ဏဝန္တတာယ စ-လှပသော အဆင်းရှိသူ၏အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒိဃာယုကတာယ စ-ရှည်သောအသက်ရှိသူ၏အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ မဟန္တော-ကြီးမြတ်သော၊ ဗြဟ္မာ-ဗြဟ္မာတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မဟာဗြဟ္မာ-မဟာ ဗြဟ္မာ မည်၏၊ (အဆင်းအားဖြင့်လည်း ပိုလှ၍ အသက်အားဖြင့်လည်း ပိုရှည်သော ဗြဟ္မာမင်း)၊ တေသံ မဟာဗြဟ္မာနံ-တို့၏၊ (အာယုပုမာဏံ ကိတ္တကံ ဟောတိ)၊ တယောပိ-သုံးမျိုးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေဇနာ-ဤ ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည်၊ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိယံ-ပဌမဈာန်ဘုံ၌၊ ဧကတလေ-တစ်ပြင်တည်း၌၊ ဝသန္တိ-နေကြ ကုန်၏၊ ပန-ထိုသို့ တစ်ပြင်တည်း၌ နေကြပါကုန်သော်လည်း၊ နေသံ-ထိုဗြဟ္မာတို့၏၊ အာယုအန္တရံ - အသက်အပိုင်းအခြားသည်၊ နာနာ - မတူထူးခြား ကွဲပြားသည်၊ (ဟောတိ)။

၁၀၂၅။ ဧတေသံ-ဤဗြဟ္မာတို့၏၊ ပရိတ္တာ-အထက်ဗြဟ္မာတို့အောက်နည်းသော၊ အာဘာ-အရောင်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ အထက်ဗြဟ္မာတို့အောက်နည်းသော အရောင်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တေ-ထို ဗြဟ္မာတို့သည်၊) ပရိတ္တာဘာ-တို့ မည်၏၊ ဧတေသံ-ဤ ဗြဟ္မာတို့၏၊ အပ္ပမာဏာ-အတိုင်းအရှည်မရှိသော၊ (များသော) အာဘာ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ အတိုင်းအရှည်မရှိသော အရောင်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တေ-တို့သည်၊) အပ္ပမာဏာဘာ-တို့ မည်၏၊ ဧတေသံ-တို့၏၊ ဒဏ္ဍဒီပိကာယ-တိုင်ရှိသောဆီမီး၏၊ ဝါ-ဆီမီးတိုင်၏၊ အစိုဝိယ-အလျှံကဲ့သို့၊ သရီရတော-ကိုယ်မှ၊ အာဘာ-သည်၊ ဆိဇ္ဇိတွာ ဆိဇ္ဇိတွာ-ပြတ်၍ ပြတ်၍၊ ပတန္တိ ဝိယ-ကျကဲ့သို့၊ သရတိ ဝိဿရတိ-ထွက်သွားတတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ထွက်သွားသော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ ရှိကုန်သည် ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (တေ-တို့သည်၊) အာဘဿရာ-တို့ မည်၏၊ တယော-သုံးမျိုးကုန်သော၊ ဣမေပိဇနာ-ဤဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့သည်လည်း၊ ဒုတိယဇ္ဈာနဘူမိယံ ဧကတလေ ဝသန္တိ၊ ပန-သော်လည်း၊ နေသံ-တို့၏၊ အာယုအန္တရံ-သည်၊ နာနာ-သည်၊ (ဟောတိ)။

၁၀၂၆။ ဧတေသံ-တို့၏၊ ပရိတ္တာ-အထက်ဗြဟ္မာတို့အောက် နည်းသော သုဘာ-တင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ အထက် ဗြဟ္မာတို့အောက် နည်းသော တင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တေ) ပရိတ္တသုဘာ-တို့ မည်၏၊ ဧတေသံ-တို့၏၊ အပ္ပမာဏာ-သော၊ သုဘာ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ အတိုင်းအရှည်မရှိသော ကိုယ်ရောင် ကိုယ်ဝါ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တေ) အပ္ပမာဏသုဘာ - တို့ မည်၏၊ သုဘေန-တင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါဖြင့်၊ (ကိဏ္ဍာ)-ရောပြွမ်းကုန်သော၊ ဝိကိဏ္ဍာ-အထူးထူး အပြားပြား ရောပြွမ်းကုန်သော ဗြဟ္မာတို့တည်း၊ သုဘေန-တင့်တယ်သော၊ သရီရပ္ပဘာဝဏ္ဏေန-ကိုယ်၏အရောင်အဆင်းဖြင့်၊ ဧကဋ္ဌနာ-တစ်ခဲနက်တို့သည်၊ (အာဘဿရဗြဟ္မာတို့ကဲ့သို့၊ ဆိဇ္ဇိတွာ ဆိဇ္ဇိတွာ မဟုတ်ဘဲ တစ်ခဲနက်တို့သည်၊ ဟုတွာ)၊ သုဝဏ္ဏမဇ္ဈသာယ-ရွှေသေတ္တာ၌၊ ဌပိတသမ္ပဇ္ဇလိတ ကဉ္စနပိဏ္ဍသဿိရိကာ-ထားအပ်သော ထက်ဝန်းကျင် တောက်ပသော ရွှေတုံးနှင့် တူသော အသရေရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ) သုဘာကိဏ္ဍာ-တို့ မည်၏၊ တယော-ကုန်သော၊ ဣမေပိ ဇနာ-တို့သည်လည်း၊ ပေ၊ နာနာသည်၊ (ဟောတိ)။

၁၀၂၇။ အာရမ္မဏနာနတ္တတာတိ-ကား၊ အာရမ္မဏဿ-အာရုံ၏၊ နာနတ္တ ဘာဝေါ-အထူးထူးသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ မနသိကာရ နာနတ္တတာဒိသုဝိ-အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧဝေဝနယော၊ ဧတ္ထ-ဤအာရမ္မဏ နာနတ္တတာ အစရှိသည်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဧကဿ-တစ်ယောက် သော ဗြဟ္မာ၏၊ ပထဝီကသိဏံ-ပထဝီကသိုဏ်းသည်၊ အာရမ္မဏံ-အာရုံသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ (အာပေါကသိဏံ စသည်ကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်၊) ဧကဿ-၏၊ ဩဒါတကသိဏံ-ဩဒါတကသိုဏ်းသည်၊ (အာရမ္မဏံ ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဒံ-ဤထူးသည်၏အဖြစ်သည်၊ အာရမ္မဏနာနတ္တံ-အာရုံ၏ထူးသည်၏အဖြစ် တည်း၊ ဧကော-တစ်ယောက်သောဗြဟ္မာသည်၊ ပထဝီကသိဏံ-ကို၊ မနသိ-စိတ်၌၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ (တစ်နည်း) မနသိကရောတိ-နှလုံးသွင်း၏၊ ပေ၊ ဧကော ဩဒါတ ကသိဏံ (မနသိကရောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ-ဤထူးသည်၏အဖြစ်သည်၊ မနသိ ကာရနာနတ္တံ - မနသိကာရ၏ ထူးသည်၏အဖြစ်တည်း၊ ဧကဿ - ၏၊ ပထဝီ ကသိဏေ-၌၊ ဆန္ဒော-အလိုဆန္ဒ သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဧကဿ ဩဒါတကသိဏေ (ဆန္ဒော ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဒံ-ဤထူးသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဆန္ဒနာနတ္တံ- ဆန္ဒ၏ ထူးသည်၏အဖြစ်တည်း။

ဧကော-သည်၊ ပထဝီကသိဏေ-၌၊ ပတ္တနံ-တောင့်တမှုကို၊ ကရောတိ ၊ပေ၊ ဧကော ဩဒါတကသိဏေ (ပတ္တနံ ကရောတိ) ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ-ဤထူးသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ပဏိဓိနာနတ္ထံ-တောင့်တမှု၏ ထူးသည်၏ အဖြစ်တည်း၊ ဧကော-သည်၊ ပထဝီကသိဏဝသေန-ပထဝီကသိုဏ်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဓိမုစ္စတိ-စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်၏၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်၏ ၊ပေ၊ ဧကော ဩဒါတကသိဏဝသေန (အဓိမုစ္စတိ) ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဒံ-ဤထူးသည်၏ အဖြစ်သည်၊ အဓိမောက္ခနာနတ္ထံ-အဓိမောက္ခ၏ ထူးသည်၏အဖြစ်တည်း၊ ဧကော၊ ပထဝီကသိဏဝသေန-ပထဝီကသိုဏ်းနှင့် စပ်သဖြင့်၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ အဘိနိဟရတိ-ရှေးရှုဆောင်၏ ၊ပေ၊ ဧကော ဩဒါတကသိဏဝသေန (စိတ္တံ အဘိနိဟရတိ) ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ-သည်၊ အဘိနိဟာရ နာနတ္ထံ-အဘိနိဟာရ၏ထူးသည်၏အဖြစ်တည်း၊ ဧကဿ-၏၊ ပထဝီကသိဏ ပရိစ္ဆိန္နနကပညာ-ပထဝီကသိုဏ်းကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်တတ်သော ပညာသည်၊ ဟောတိ ၊ပေ၊ ဧကဿ-၏၊ ဩဒါတကသိဏပရိစ္ဆိန္နနကပညာ၊ (ဟောတိ) ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ-ဤထူးသည်၏အဖြစ်သည်၊ ပညာနာနတ္ထံ-ပညာ၏ထူးသည်၏ အဖြစ် တည်း၊ တတ္ထ-ထိုအာရမ္မဏနာနတ္ထ အစရှိသည်တို့တွင်၊ အာရမ္မဏမနသိကာရာ- အာရမ္မဏ မနသိကာရတို့ကို၊ ပုဗ္ဗဘာဂေန-အပွနာ၏ရှေ့အဖို့အားဖြင့်၊ ကထိတာ- ကုန်ပြီ၊ ဆန္တု ၊ပေ၊ ဟာရာ-ဆန္တု၊ ပဏိဓိ၊ အဓိမောက္ခ၊ အဘိနိဟာရတို့ သည်၊ အပွနာယဝိ-အပွနာဘာဝနာအခိုက်အတန့်၌ လည်းကောင်း၊ ဥပစာရေဝိ-ဥပစာရ ဘာဝနာအခိုက်အတန့်၌လည်းကောင်း၊ ဝတ္တန္တိ-ဖြစ်သင့်ကုန်၏၊ ပန-ကား၊ ပညာ- ပညာကို၊ (သာမညကံ) လောကီယလောကုတ္တရမိဿကာ-ကို၊ (ဝိသေသကံ) ကထိတာ။

အသညသတ္တာနန္တိ-ကား၊ သညာဝိရဟိတာနံ-သညာမှကင်းကုန်သော၊ ဝါ- ကင်းသောသညာရှိကုန်သော၊ သတ္တာနံ-တို့၏၊ (သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၌စပ်)ဟိ-ချဲ့၊ ဧကေစ္စ- အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ တိတ္ထာယတနေ-မိစ္ဆာအယူ၏ တည်ရာ တိတ္ထိဘောင်၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ-ရသေ့ရဟန်းပြု၍၊ စိတ္တံ-ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ရဇ္ဇနဒုဿန မုယုနာနိ နာမ-တပ်မက်ခြင်း၊ စိတ်ပျက်ခြင်း၊ တွေဝေခြင်းတို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ရကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ စိတ္တေ-၌၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ ဒိသွာ-ရှု၍၊ အစိတ္တကဘာဝေါ နာမ-စိတ်မရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာမည်သည်၊ သောဘနော-တင့်တယ်၏၊ ဧတံ- ဤစိတ်မရှိခြင်းသည်၊ ဒိဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ-ဒိဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ သညာဝိရာဂံ- သညာကိုစက်ဆုပ်မှုကို၊ ဇနေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ တတြိပဂံ-ထိုအသညသတ်ဘုံသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ပဉ္စမံ-သော၊ သမာပတ္တိံ-သမာပတ်ကို၊ ဘာဝေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ တတ္ထ-ထိုအသညသတ်ဘုံ၌၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ-ကုန်၏၊ တေသံ-ထိုအသညသတ် ဗြဟ္မာတို့၏၊ ဥပပတ္တိက္ခဏေ-ပဋိသန္ဓေခဏ၌၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ရူပက္ခန္ဓော-

ရုပ်ခန္ဓာသည်သာ၊ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဌာတော-မတ်မတ်ရပ်၍၊ နိဗ္ဗတ္တော-ဖြစ်သော ဗြဟ္မာသည်၊ ဌိတကောဇေ-ရပ်လျက်သာ၊ ဟောတိ၊ နိဿိဒိတွာ-ထိုင်၍၊ နိဗ္ဗတ္တော-သည်၊ နိဿိန္ဒကောဝ-ထိုင်လျက်သာ၊ (ဟောတိ)၊ နိပဇ္ဇိတွာ-လျောင်း၍၊ နိဗ္ဗတ္တော-သည်၊ နိပန္နောဝ-လျောင်းလျက်သာ၊ (ဟောတိ)၊ စိတ္တကမ္မရူပကသဒိသာ-ဆန်းကြယ်စွာ ပြုလုပ်အပ်သော ပန်းချီအရုပ် ပန်းပုအရုပ်နှင့် တူကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊ ပဉ္စကပ္ပသတာနိ-ကမ္ဘာငါးရာတို့ပတ်လုံး၊ တိဌန္တိ-တည်ကြကုန်၏၊ တေသံ-ထို အသညသတ် ဗြဟ္မာတို့၏၊ ပရိယောသာနေ-အဆုံး၌၊ သော ရူပကာယော-ထိုရူပကာယသည်၊ အန္တရ ဓာယတိ-ကွယ်ပျောက်၏၊ ကာမာဝစရသညာ-ကာမာဝစရသညာသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ဣဓ-ဤကာမဘုံ၌၊ သညုပ္ပာဒေန-သညာ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ တေ ဒေဝါ-ထိုအသညသတ်ဗြဟ္မာတို့သည်၊ တမှာ ကာယာ-ထိုအသညသတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းမှ၊ စုတာ-စုတေကြရကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပညာယန္တိ-ထင်ရှားကုန်၏။

ဧတေသံ-ဤဗြဟ္မာတို့၏၊ ဝိပုလံ-ပြန့်ပြောသော၊ ဖလံ-အကျိုးသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပြန့်ပြောသော အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (တေ-တို့သည်၊) ဝေဟပ္ပလာ-တို့ မည်၏၊ [ဝိပုလဖလာဟု ဆိုလိုလျက် ဝိပုလကို ဝေဟပြုထားသည်၊] (ယေ ဒေဝါ)၊ အတ္တနော-၏၊ သမ္ပတ္တိယာ-စည်းစိမ်မှ၊ န ဝိဟာယန္တိ-မယုတ်လျော့ ကုန်၊ ဣတိ-ထိုသို့ မိမိစည်းစိမ်မှ မယုတ်လျော့ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တေ ဒေဝါ)၊ အဝိဟာ-တို့မည်၏၊ (ယေ ဒေဝါ)၊ ကဗ္ဗိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ သတ္တံ-သတ္တဝါကို၊ န တပ္ပန္နိ-မညှဉ်းဆဲတတ်ကုန်၊ (တေ ဒေဝါ)၊ အတပ္ပာ-တို့မည်၏၊ [ဘူဝါဒိ တပ္ပဓာတ်သည် ဟိသာအနက်ကို ဟော၏၊ ရှေးနိဿယ၌ကား “မနိဝံစက်တတ် ကုန်”ဟု ပေး၏၊ အနက်တူပင်တည်း၊] (ယေ ဒေဝါ)၊ သုန္နရဒဿနာ-ကောင်းသော မြင်ရခြင်းရှိ ကုန်၏၊ အဘိရူပါ-လွန်ကဲသောအဆင်းရှိ ကုန်၏၊ ပါသာဒိကာ-စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ ဒေဝါ)၊ သုဒဿာ-တို့မည်၏၊ [စာအုပ်တို့၌ “သုန္နရာ ဒဿနာ”ဟု ဝါကျရှိသည်ကား မကောင်း၊ အဘိရူပါ ပါသာဒိကာတို့ကား သုန္နရဒဿနာ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊] (ယေ ဒေဝါ)၊

ဝိပုလဖလာ။ ။စာအုပ်တို့၌ ဝိပုလ+ဖလာ ဟုဝါကျရှိနေသည်မှာ ပါဠိပျက်၊ ဋီကာ၌ သမာသ်ပုဒ်ပြီးသောအခါ “ဝိပုလဖလာ”ဟု ပြီးရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုနိပ္ပန္န ပုဒ်ကို ဖွင့်ခြင်းသာ ဖြစ်၏၊ ဝါကျ၌ကား “ဝိပုလံ+ဖလံ”ဟုသာ ရှိရမည်၊ ထို့ကြောင့် အနုဋီကာ၌ “ဝိပုလံ ဝုစ္စတိ မဟန္တံ၊ သန္တဘာဝေါပိ မဟနိယတာယ မဟန္တမေဝါတိ အာဟ- ဝိပုလဖလာတိ ဝိပုလသန္တ သုခါယုဝဏ္ဏာဒိဖလာတိ”ဟု ဖွင့်သည်။

သုဒဿိ။ ။ပဌမနည်းအလို ကိတ်ပုဒ်၊ ဣ ပစ္စည်း၊ ယောဝိဘတ်ကို ချေ၊ ဣ ကို ဒိယပြု၍ အဝိပုဒ်ကဲ့သို့ ဗဟုဝုစံဖြစ်၏၊ ဒုတိယနည်းအလို “သုန္နရံ+ဒဿော သုဒဿော”ဟု ပဌမဝစနတ်ပြု၍ “သုဒဿော ဧတေသံ အတ္ထိတိ သုဒဿိ”ဟု အဿတ္ထိ ဤ ပစ္စည်း သက်၍ ယော ဝိဘတ်ကို ချေ။

သုဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊ ပဿန္တိ-မြင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ ဒေဝါ)၊ သုဒဿိ-တို့မည်၏။ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧတေသံ-ဤပြဟွာတို့၏။ သုန္နရံ-ကောင်း သော၊ ဒဿနံ-မြင်တတ်သော ဉာဏ်စက္ခုသည်၊ ဝါ-မံသစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခုသည်၊ (အတ္ထိ) ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ) သုဒဿိ-တို့ မည်၏။

ဧတ္ထ-ဤပြဟွာအပေါင်း၌၊ သဗ္ဗေဟိယေဝ-အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဂုဏေဟိ စ-ဂုဏ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘဝသမ္ပတ္တိယာ စ-ဘဝသမ္ပတ္တိဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဇေဋ္ဌာ-ကြီးသူတို့သည်၊ (သန္တိ)၊ ကနိဋ္ဌာ-ဂုဏ် ဘဝသမ္ပတ္တိအားဖြင့် အငယ်တို့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ (တေ ဒေဝါ)၊ အကနိဋ္ဌာ-တို့ မည်၏။ [ယောဇနာ၌ကား “ဧတ္ထ ဗြဟ္မလောကေ”ဟု ဖွင့်၏။ ဝေဟပ္ပလမှစ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအောင် “ဧတ္ထ-ဤပြဟွာအပေါင်း၌”ဟု ပေးလိုက်ပါသည်။]

၁၀၂၈။ (ယေ ဒေဝါ)၊ အာကာသာနဉ္စာယတနံ-အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံသို့၊ ဥပဂတာ-ကပ်ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ ဒေဝါ)၊ အာကာသာနဉ္စာယတနပဂါ-တို့ မည်၏။ ဣတရေသုပိ-အာကာသာနဉ္စာယတနပဂါမှ တစ်ပါးသော ဝိညာဏဉ္စာယတနဂါ အစရှိသောပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ဣတိ-သို့၊ ဆ-ခြောက်ထပ်ကုန်သော၊ ကာမာဝစရာ-ကာမာဝစရန်တုံ့သည်လည်းကောင်း၊ နဝ-ကိုးထပ်ကုန်သော၊ ဗြဟ္မလောကာ-ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စ-ငါးပါး ကုန်သော၊ သုဒ္ဓါဝါသာ-သုဒ္ဓါဝါသလောကတို့သည်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော-ကုန် သော၊ အရူပါ-အရူပလောကတို့သည်လည်းကောင်း၊ အသညသတ္တဝေဟပ္ပလေဟိ-အသညသတ်ဝေဟပ္ပိုလ်ဘုံတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဆဗ္ဗိသတိ-နှစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော၊ ဒေဝလောကာ-နတ်ဗြဟ္မာလောကတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ မနုဿလောကေန-လူ လောကနှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ သတ္တဝိသတိ-နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးသည်၊ (ဟောတိ)။

တတ္ထ-ထိုအာယုပ္ပမာဏကို ပြတော်မူရာ၌၊ [ဤအခန်းသည် ကိတ္တကံ အာယုပ္ပမာဏံစသည်ဖြင့် အာယုပ္ပမာဏကိုပြရာ အခန်းတည်း၊] သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မနုဿာနံ-လူတို့၏လည်းကောင်း၊ ဒေဝါနဉ္စ-နတ်တို့၏လည်းကောင်း၊ အာယု-အသက်တမ်းကို၊ ပရိစ္ဆိန္ဒမာနေန-ပိုင်းခြားတော်မူလသော်၊ စတူသု-ကုန်သော၊ အပါယေသု-အပါယ်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဘုမ္မဒေဝေသု စ-ဘုမ္မဒိုင်းနတ်တို့၌လည်းကောင်း၊ အာယု-အသက်တမ်းကို၊ အပရိစ္ဆိန္ဒံ-ပိုင်းခြားတော်မမူအပ်၊ တံ-ထို အသက်တမ်းကို၊ ကသွာ-ကြောင့်၊ (အပရိစ္ဆန္ဒံ-နည်း) ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ တာဝ-သေသအပါယစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော) နိရယေ-ငရဲ၌၊ ကမ္မ မေဝ-ကံသည်သာ၊ ပမာဏံ-ပမာဏတည်း၊ ဝါ-လိုရင်းတည်း၊ ယာဝ-အကြင်မျှ လောက်၊ ကမ္မံ-သည်၊ န ခီယတိ-မကုန်သေး၊ တာဝ-ထိုကံ

မကုန်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ န စဝန္တိ-မစုတေကြကုန်၊ သေသအပါယေသု-
 ကြွင်းသော အပါယ် တို့၌၊ တထာ-ထို့အတူတည်း၊ ဘုမ္မဒေဝါနမ္ပိ-
 ဘုမ္မဇိုဝ်းနတ်တို့၏လည်း၊ ကမ္မမေဝ-သာ၊ ပမာဏံ၊ ဟိ-မှန်၊ တတ္ထ-
 ထိုဘုမ္မဇိုဝ်းနတ်တို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ-ဖြစ်ကြကုန်သော နတ်တို့သည်၊ ကေစိ-အချို့တို့သည်၊
 သတ္တာဟမတ္တံ-ခုနစ်ရက်မျှ၊ တိဌန္တိ-တည်ကြရ ကုန်၏၊ ကေစိ-တို့သည်၊ အဒ္ဓမာသံ-
 တစ်လထက်ဝက် ဆယ်ငါးရက်မျှ၊ (တိဌန္တိ)၊ ကေစိ-အချို့သည်၊ မာသံ-
 တစ်လပတ်လုံး၊ (တိဌန္တိ)၊ ကပ္ပံ-အာယုကပ်ပတ်လုံး၊ တိဌ မာနာပိ-တည်သော
 ဘုမ္မဇိုဝ်းတို့သည်လည်း၊ အတ္ထိယေဝ။

တတ္ထ-ထိုသတ္တဝါတို့တွင်၊ မနုဿေသု-တို့၌၊ ဂိဟိဘာဝေ-လူ၏အဖြစ်၌၊ ဌိတာ
 ယေဝ-တည်ကုန်လျက်ပင်၊ သောတာပန္နာပိ-သောတာပန်တို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-
 ရှိကုန်၏၊ သကဒါဂါမိဖလမ္ပိ-သကဒါဂါမိဖိုလ်သို့လည်းကောင်း၊ အနာဂါမိဖလမ္ပိ-
 သို့လည်းကောင်း၊ အရဟတ္တဖလမ္ပိ-သို့လည်းကောင်း၊ ပါပုဏန္တိ-ရောက်နိုင်ကြကုန်၏၊
 တေသု-ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ သောတာပန္နာဒယော-သောတာပန်အစရှိသော
 အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ယာဝဇီဝံ-အသက်အပိုင်းအခြားအတိုင်း၊ တိဌန္တိ-တည်နိုင်
 ကုန်၏၊ ခိဏာသဝါ ပန-ရဟန္တာတို့သည်ကား၊ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ ဝါ-ပရိနိဗ္ဗာန်သော်လည်း
 စံကြရကုန်၏၊ ပဗ္ဗဇန္တိ ဝါ-ရဟန်းသော်လည်း ပြုကြရကုန်၏၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊
 (ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ ဝါ-နည်း၊ ပဗ္ဗဇန္တိ ဝါ-နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ယသ္မာ-
 ကြောင့်)၊ အရဟတ္တနာမ-ရဟန္တာ၏ အဖြစ်မည်သည်၊ သေဌဂုဏော-မြတ်သော
 ဂုဏ်တည်း၊ ဂိဟိလိဂီ-လူ၏အသွင်သည်၊ ဟိနံ-ယုတ်ညံ့၏၊ တံ-
 ထိုလူ၏အသွင်သည်၊ ဟိနတာယ-ယုတ်ညံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တမံ-
 မြတ်သော၊ ဂုဏ်-အရဟတ္တဖိုလ် ဂုဏ်ကို၊ ဓာရေတုံ-ဆောင်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-
 မစွမ်းနိုင်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေ-ထိုရဟန္တာဖြစ်သောလူဝတ်ကြောင်တို့သည်၊
 ပရိနိဗ္ဗာတုကာမာ ဝါ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊
 ပဗ္ဗဇိတုကာမာ ဝါ-ရဟန်းပြုခြင်းငှာ အလိုရှိ ကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ-
 ကုန်၏။

ပန-ကား၊ ဘုမ္မဒေဝါ-တို့သည်၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ ပတွာပိ-ရောက်ပြီး၍လည်း၊
 ယာဝဇီဝံ-လုံး၊ တိဌန္တိ-ကုန်၏၊ ဆသု-ခြောက်ထပ်ကုန်သော၊ ကာမာဝစရဒေဝေသု-
 တို့၌၊ သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော-သောတာပန် သကဒါဂါမိဖြစ်သော နတ်တို့
 သည်၊ ယာဝဇီဝံ၊ တိဌန္တိ၊ အနာဂါမိနာ-အနာဂါမိဖြစ်သောနတ်သည်၊ ရူပဘဝံ-သို့၊
 ဂန္တု-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ ခိဏာသဝေန-ရဟန္တာဖြစ်သောနတ်သည်၊ ပရိနိဗ္ဗာတုံ-ငှာ၊
 (ဝဇ္ဇတိ)၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ (အနာဂါမိနာ ရူပဘဝံ ဂန္တု ဝဇ္ဇတိ-နည်း၊ ခိဏာသဝေန-

ပရိနိဗ္ဗာတုံ, ဝဋ္ဋတိ - နည်း၊) နိလိယနောကာသဿ - ပုန်းအောင်းရာ အရပ်၏၊
 အဘာဝါ - မရှိခြင်းကြောင့်၊ (အနာဂါမိနာ ရူပဘဝံ ဂန္ထံ ဝဋ္ဋတိ, ဒိဏာသဝေန
 ပရိနိဗ္ဗာတုံ ဝဋ္ဋတိ)၊ ရူပါဝစရရူပါဝစရေသု - ရူပါဝစရဘုံ အရူပါဝစရဘုံတို့၌၊
 သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော အရိယာဗြဟ္မာတို့သည်လည်း၊ ယာဝဇီဝံ, တိဌန္တိ၊ တတ္ထ-
 ထို ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံတို့၌၊ [“တတ္ထ ရူပါဝစရေ”ဟု ရှိရာ၌ ရူဝစရေပုဒ်
 ပိုဟန် တူသည်။] နိဗ္ဗတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သော၊ သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော-
 သောတာပန် သကဒါဂါမိဗြဟ္မာတို့သည်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဣဓ-ဤကာမဘုံသို့၊ န
 အာဂစ္ဆန္တိ-ကုန်၊ တတ္ထေဝ-ထိုရူပါဝစရ, အရူပါဝစရဘုံ၌သာ၊ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ-ကုန်၏၊
 ဟိ-မှန်၊ ဧတေ-ဤ သောတာပန် သကဒါဂါမိဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့သည်၊
 ဈာနအနာဂါမိနော နာမ-ဈာန်ကြောင့် ကာမဘုံသို့ ပြန်မလာသူတို့ မည်၏။
 [ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်၍ “ဗြဟ္မလောကဂတာဟေဌာ, အရိယာ
 နောပပဇ္ဇရေ”ဟု မိန့်တော်မူကြသည်။]

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီနံ-
 ရှစ်ပါးသောသမာပတ်ကို ရခြင်းရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက်၊ ကိ-အဘယ်ဈာန်
 သည်၊ (ဥပပတ္တိ-ပဋိသန္ဓေကို) နိယမေတိ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်သနည်း၊ ဣတိ-
 ဤကား အမေးတည်း၊ ပဂုဏဇ္ဈာနံ-အဝါးဝစ္စာ လေ့လာအပ်သော ဈာန်သည်၊
 (နိယမေတိ)၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊ အဿ-ထိုအဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီပုဂ္ဂိုလ်၏၊
 ယဒေဝ-အကြင်ဈာန်သည်ပင်၊ ပဂုဏ်-အဝါးဝစ္စာ လေ့လာအပ်သည်၊ ဟောတိ၊
 တေန-ထိုဈာန်ကြောင့်၊ ဥပပဇ္ဇတိ-ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ရ၏၊ ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗေသု-
 အလုံးစုံသော ဈာန်တို့ကို၊ ပဂုဏေသု-အဝါးဝစ္စာ လေ့လာအပ်ကုန်သော်၊ ကိ-
 အဘယ်ဈာန်သည်၊ (ဥပပတ္တိ)၊ နိယမေတိ-နည်း၊ (ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊)
 ပဝတ္ထနာ-တောင့်တခြင်းသည်၊ နိယမေတိ၊ (ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊) ယတ္ထ-
 အကြင် ဘုံဘဝ၌၊ ဥပပတ္တိ-ကို၊ ပတ္ထေတိ-၏၊ တတ္ထေဝ-ထိုဘုံဘဝ၌သာ၊ ဥပပဇ္ဇတိ၊
 (ပတ္ထနာကို ထပ်ဖွင့်သည်)၊ ပတ္ထနာယ-တောင့်တခြင်းသည်၊ အသတိ-မရှိလသော်၊
 ကိ-အဘယ်ဈာန်သည်၊ (ဥပပတ္တိ) နိယမေတိ၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ မရဏ
 သမယေ-သေခါနီးအခါ၌၊ သမာပန္နာ-ကောင်းစွာ ရောက်အပ်သော၊ (ဝင်စား
 အပ်သော) သမာပတ္တိ-သည်၊ (နိယမေတိ)၊ ဣတိ-တည်း၊ မရဏသမယေ-၌၊
 သမာပန္နာ-ကောင်းစွာ ရောက်အပ်သောသမာပတ်သည်၊ (ဝင်စားအပ်သော
 သမာပတ်သည်)၊ (ယဒိ) နတ္ထိ-အကယ်၍ မရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်)၊ ကိ-အဘယ်သည်၊
 (ဥပပတ္တိ) နိယမေတိ၊ (ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊) နေဝသညာနာသညာယတန
 သမာပတ္တိ-သည်၊ (နိယမေတိ၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း) ဟိ-မှန်၊ ဧကံသေန-
 တစ်ခုသော အဖို့အားဖြင့်၊ ဝါ-စင်စစ်အားဖြင့်၊ သော-ထို သမာပတ်ရှစ်ပါးကို
 ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နေဝသညာနာသညာယတန-ဘုံ၌၊ ဥပပဇ္ဇတိ။

နဝသု-ကုန်သော၊ ဗြဟ္မလောကေသု-တို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တအရိယသာဝကာနံ-ဖြစ်သော အရိယသာဝကတို့၏၊ တတြူပပတ္တိပိ-ထိုဖြစ်ရာဘုံ၌ ထပ်၍ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ ဥပရူပပတ္တိပိ-အထက်ဖြစ်သောဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌူပပတ္တိ-အောက်ဖြစ်သောဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေရ ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ပုထုဇ္ဇနာနံ-ပုထုဇဉ်ဗြဟ္မာတို့၏၊ တတြူပပတ္တိပိ- လည်းကောင်း၊ ဥပရူပပတ္တိပိ-လည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌူပပတ္တိပိ-လည်းကောင်း (ဟောတိ)၊ ပဉ္စသု၊ သုဒ္ဓါဝါသေသု-တို့၌လည်းကောင်း၊ စတုသု-ကုန်သော၊ အရူပေသု စ-တို့၌လည်းကောင်း၊ (နိဗ္ဗတ္တနံ)၊ အရိယသာဝကာနံ-တို့၏၊ တတြူပပတ္တိပိ-လည်း ကောင်း၊ ဥပရူပပတ္တိပိ-လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိယံ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တော- သော၊ အနာဂါမီ-သည်၊ နဝ-ကုန်သော၊ ဗြဟ္မလောကေ-တို့ကို၊ သောဓေတွာ- သုတ်သင်၍၊ မတ္တကေ-အထွတ် အထိပ်ဖြစ်သော ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံ၌၊ ဌိတော-တည် သည်၊ (ဟုတွာ) ပရိနိဗ္ဗာတိ။

ဝေဟပ္ဖိုလ - ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံလည်းကောင်း၊ အကနိဌာ - အကနိဌာဘုံလည်း ကောင်း၊ နေဝသညာနာသညာယတနံ - နေဝသညာနာသညာယတနဘုံလည်း ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တယော-သုံးမျိုးကုန်သော၊ ဣမေ ဒေဝလောကာ-ဤဗြဟ္မာ၊ ပြည်တို့သည်၊ သေဌဘဝါ နာမ-မြတ်သော ဘုံဘဝတို့ မည်၏၊ တီသု-ကုန်သော၊ ဣမေသု ဌာနေသု-ဤဘုံဌာနတို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တအနာဂါမိနော-ဖြစ်သော အနာဂါမိ ဗြဟ္မာတို့သည်၊ ဥဒ္ဓံ-အထက် ဗြဟ္မာဘုံသို့၊ နေဝ ဂစ္ဆန္တိ-မသွားတော့ကုန်၊ အဓော- အောက်ဘုံသို့၊ န (ဂစ္ဆန္တိ) ကုန်၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ-ထိုထိုဖြစ်ရာဘုံ၌သာ၊ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြကုန်၏၊ ဣတိ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်ပြီကား၊ ဧတ္ထ-ဤအာယုပ္ပမာဏဝါရ၌၊ ပကိဏ္ဍကံ-ရောပြွမ်းသော အဆုံးအဖြတ်တည်း။

၇-အဘိညေယျာဒိဝါရအဖွင့်

၁၀၃၀။ သတ္တမဝါရေ-၌၊ သလက္ခဏပရိဂ္ဂဟိကာယ-မိမိ၏ သာမညလက္ခဏာ ဝိသေသလက္ခဏာကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော၊ အဘိညာယ-ထူးသောဉာဏ်၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-စပ်သဖြင့်၊ အဘိညေယျတာ-ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိထိုက် သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဉာတတိရဏပဟာနပရိညာနံ-ဉာတပရိညာ တိရဏ ပရိညာ ပဟာနပရိညာတို့၏၊ ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ ပရိညေယျတာ-ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သော တရား၏အဖြစ်ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ) [ပရိညာ ၃-ပါးကို ဋီကာကြည့်ပါ၊] စ-ဆက်၊ သာ-ထိုပရိညေယျတာကို၊ ရူပက္ခန္ဓော၊ ပေ၊ အာဒိသု-တို့၌၊ ဉာတတိရဏ

ပရိညာဝသေန-ဉာတပရိညာ တီရဏပရိညာတို့၏အစွမ်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
[ဧဝံဖြင့် ပဟာနပရိညာကို ကန့်၊] သမုဒယသစ္စံ၊ ဝေ၊ အာဒိသု-တို့၌၊ ပဟာနပရိညာ
ဝသေန-ပဟာနပရိညာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ)။ [ပဟာတဗ္ဗံအရ “ပဟာန
ပရိညာဝသေန”ဟု ဆိုသည်၊ အဘိညေယျံ ပရိညေယျံအရ (ဉာတပရိညာ) တီရဏ
ပရိညာဖြင့်လည်း သိထိုက်သေး၏၊ ထို့ကြောင့် “ပဟာနပရိညာဝသေနပိ”ဟု
သမုစ္စယဇောတက “ပိ”သဒ္ဒါပါလျှင် ကောင်းမည် ထင်သည်။]

အဋ္ဌမဝါရေ-၌၊ ရူပါဒိအာရမ္မဏာနံ-ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံရှိကုန်သော၊
စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ-စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့၏၊ ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ ဝါ-
စပ်သဖြင့်၊ သာရမ္မဏာနာရမ္မဏတာ-အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်၊ အာရုံမရှိသည်၏
အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ နဝမဝါရော-သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထောယေဝ-သာ၊ ဒသမ
ဝါရေပိ-၌လည်း၊ ယံ-အကြင် စကားရပ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်သည်၊ သိယာ-
ဖြစ်ရာ၏၊ တံသဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထို ခန္ဓဝိဘင်း
အစရှိသည်၌၊ ပဉ္စာပုစ္ဆကဝါရေ-ပဉ္စာပုစ္ဆကဝါရ်၌၊ ဝုတ္တမေဝ-ဟောတော်မူအပ်ပြီး
သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ ဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာယ

ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဂမနကထာ

စ-ဆက်၊ (တစ်နည်း) စ-စာကိုယ်ပြီးဆုံး ကမ္မတ်ဖုံးဖို့ နိဂုံးကို ဆိုဦးအံ့။
 ကောဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ (“ပဉ္စကုန္ဒာ ရူပကုန္ဒာ
 ပေ၊ ဝိညာဏကုန္ဒာတိ ဣဒံ”မှ စ၍ “တံ သဗ္ဗံ တတ္ထ တတ္ထ ပညာပုစ္ဆကဝါရေ
 ဝုတ္တမေဝါတိ” တိုင်အောင်သော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ “နိဋ္ဌံ ပတ္တာ”၌စပ်၊) ဒေဝပုရေ-
 တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌၊ ဓမ္မဂါရဝယုတ္တာနံ-တရားတော်၌ လေးစားသူတို့၏
 အဖြစ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော၊ ဒေဝါနံ-နတ်ဗြဟ္မာတို့အား၊ အဘိဓမ္မံ-အဘိဓမ္မာဒေသနာ
 တော်ကို၊ ဒေသေန္တော-ဟောတော်မူသော၊ ဓမ္မဂရု-တရား၌ အလေးပြုတော်မူသော၊
 ဒေဝဂဏသဟဿပရိဝါရော - နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်း အထောင်မက များသော
 အခြံအရံရှိတော် မူသော၊ အဒုတိယပုရိသော-နှစ်ပါးမြောက် မရှိသော
 ယောက်ျားမြတ် ဖြစ်တော်မူသော၊ မဏ္ဍပေယျဂုဏော-တန်ဆာဖြစ်ထိုက်သော
 ဂုဏ်ရှိတော်မူသော၊ နာထော-ကိုးစားရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊
 ဒုတိယံ-နှစ်ပါးမြောက် ဖြစ်သော၊ ယံ ဝိဘင်္ဂပကရဏံ-အကြင် ဝိဘင်းကျမ်းကို၊
 အဋ္ဌာရသဟိ-ကုန်သော၊ ဝိဘင်္ဂေဟိ၊ ဝိဘင်းတို့ဖြင့်၊ မဏ္ဍိတ (မဏ္ဍိတံ)-
 တန်ဆာဆင်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

တဿ-ထိုဝိဘင်းကျမ်း၏၊ အတ္ထပ္ပကာသနတ္ထံ-အနက်ကို ထင်ရှားပြခြင်း
 အကျိုးငှာ၊ ဌိတဂုဏေန-ခိုင်မြဲတည်တံ့သောဂုဏ်ရှိသော၊ အဒန္တဂတိနာ-မန့်မနွေး
 မလေးသော ဉာဏဂတိရှိသော၊ သုဗုဒ္ဓိနာ-ကောင်းသော ဉာဏ်ပညာရှိသော၊
 ဗုဒ္ဓဃောသေန-စူဠဗုဒ္ဓဃောသမည်သော၊ ယတိနာ-ရဟန်းသည်၊ ယာစိတော-
 တောင်းပန်အပ်သော၊ အဟံ-ဗုဒ္ဓဃောသဆရာ ငါသည်၊ သုနိပုဏေသု-အလွန်
 သိမ်မွေ့ နက်နဲကုန်သော၊ အတ္ထေသု-အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့၌၊ သမ္မောဟဝိနောဒန
 တော-လွန်လွန်မင်းမင်းတွေဝေခြင်းကို ပယ်ရှင်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္မောဟ
 ဝိနောဒနံ နာမ-သမ္မောဟဝိနောဒနီမည်သော၊ ယံ အဋ္ဌကထံ-ကို၊ ရစယိတုံ-
 ရေးသားစီရင်ခြင်းငှာ၊ အာရဘီ-အားထုတ်ခဲ့ပြီ။

သာ အယံ-ထိုသမ္မောဟဝိနောဒနီမည်သော ဤအဋ္ဌကထာသည်၊ ပေါရာဏ
 ဌကထာနံ-ရှေး၌ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာတို့၏၊ သာရံ-အနှစ်အဆီကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊
 အနန္တရာယေန-အန္တရာယ်မရှိသဖြင့်၊ (အန္တရာယ်ကင်း ရန်ဘေးရှင်းသဖြင့်) ပါဠိယာ-
 ပါဠိအားဖြင့်၊ စတ္တာလီသာယ-လေးဆယ်သော၊ ဘာဏဝါရေဟိ-ဘာဏဝါရတို့ဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ ဧကေန-သော၊ (ဘာဏဝါရေန) စ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိဋ္ဌံ-ပြီးဆုံး
 ခြင်းသို့၊ ပတ္တာ ယထာ-ရောက်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ-

လုံးစုံများစွာ သတ္တဝါတို့၏၊ ဝိမလာ-ညစ်ကြေးမတင် လွန်သန့်စင်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေဝိ-
အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မနောရထား-စိတ်၏ အလိုဆန္ဒတို့သည်၊ နိဋ္ဌ-ပြီးစီး
အောင်မြင်ခြင်းသို့၊ ဝဇ္ဇန္တ-ရောက်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သဒ္ဓမ္မဿ-သူတော်မြတ်ဖျား၊ ဟောဖော်ထားသည့်၊ တရားမြတ်စွာ၊ သာသနာ
တော်၏၊ ဌိတတ္ထံ-မြဲမြံခိုင်ခံ့၊ တည်တံ့ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဣမံ-ဤသမ္မောဟဝိနောဒနိ
အဋ္ဌကထာကျမ်းကို၊ ရစယတာ-ရေးသားစီရင်သော၊ မယာ-ဗုဒ္ဓဃောသဆရာ
ငါသည်၊ ယဉ္ဇ ပုည-အကြင်ကောင်းမှုသို့လည်း၊ ပတ္တံ-ရောက်အပ်ပြီ၊ တေန
(ပုညေန)-ထိုကောင်းမှုကြောင့်၊ သဒေဝကော-နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ လောကော-
သတ္တဝါအပေါင်းသည်၊ သမတ္တံ-စိတ်တူကိုယ်မျှ၊ ညီညွတ်ကြသည်၏အဖြစ်သို့၊
[ယောဇနာ၌ “သမဂ္ဂ”ဟု ရှိ၏၊ အနက်တူပင်တည်း၊] ပါပုဏတု-ရောက်ပါစေ
သတည်း။

ဓမ္မော- ဘုရားဟောဖော်၊ တရားတော်သည်၊ သုစိရံ- ခေတ်အဆင့်ဆင့်၊
ဆောင်ယူကျင့်၍၊ ကြာမြင့်လှစွာ၊ ငါးထောင်သာအောင်၊ တိဋ္ဌတု-ပါဠိအနက်၊
မလျော့ပျက်ဘဲ၊ ထွန်းတက်၍သာ၊ တည်တံ့ပါစေသတည်း၊ လောကော-သတ္တဝါ
အပေါင်းသည်၊ သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ ဓမ္မာဘိရတော-ဘုရားဟော်ဖော်၊ တရား
တော်၌၊ ဓမ္မလျော်ပျော်ပိုက်၊ လွန်နစ်ခြိုက်သည်၊ ဘဝတု-ဖြစ်ပါစေသတည်း၊
ဇနပဒါ-ဇနပုဒ်တို့သည်၊ ဝါ-ဇနပုဒ်နေသူ၊ အများလူတို့သည်၊ နိစ္စံ-အမြဲ၊
ခေမသုဘိက္ခာဒိ သမ္ပဒါ-ဘေးရန်ခပ်သိမ်း၊ အေးငြိမ်းချမ်းသာ၊ သာယာဝပြော၊
အစာပေါခြင်း အစရှိသော ပြည်စုံခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တု-
ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း၊ ဣတိ-နိဂုံးပတ္တနာ၊ အဖြာဖြာကို၊ ဆိုရာစကားရပ်၊
အပြီးသတ်သတည်း။

အမှာ။ ။ဤနေရာ၌ သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ ပြီးပြီ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့
သော ပရမဝိသုဒ္ဓစ္စသော စကားရပ်တို့ကား နောက်ပညာရှိတို့၏စကားသာတည်း၊
ထိုစကားရပ်၏ နိဿယကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာနိဂုံး၌ ရေးအပ်ပြီ၊ “သမ္မောဟ
ဝိနောဒနိ နာမ-သမ္မောဟဝိနောဒနိမည်သော၊ အယံ ဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာ-ဤဝိဘင်း
အဋ္ဌကထာသည်၊ (တိဋ္ဌတု၌ စပ်)” ဤနှစ်ပုဒ်သာ ထူး၏။

သမ္မောဟဝိနောဒနိနာမ-သော၊ ဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌတာ-ပြီးပြီ။

သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ
ဘာသာဋီကာပြီးပြီ။